ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΗΣ

ΘΕΜΙΔΟΣ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤ[illegible]ΤΑΡΤΟΣ.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ,

ΗΤΟΙ

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. ΠΑΓΟΥ,
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΕΝ ΝΑΥΠΛ.
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΦΕΤΩΝ.

ΥΠΟ

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,
Ἐφέτου.

ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΔΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΑ Λ. ΣΓΟΥΤΑ.

ΠΡΟΙΚΟΔ.—ΠΩΛΗΣ. (ἀγοραπωλ.)

ΑΘΗΝΗΣΙ,

1856.

Ὅτι ὁ προκαλούμενος, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχὴν καυχᾶται.

§ 1. Πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν τότε μόνον γίνεται, ὅταν ὁ προκαλούμενος, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχήν, καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξίωσιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐναχθῇ ἄλλος. 81 § 1 πολ. δικονομίας.

Συνέπεια τῆς ἀρχῆς ταύτης εἶναι, ὅτι

α) Πρόκλησιν πρὸς ἀγωγὴν δύναται νὰ κινήσῃ ὁ ἔχων τὴν κα-

τοχὴν τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ πρόκλησις· ὡς ἔχων δὲ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ θεωρεῖται, κατὰ τὴν περὶ προκλήσεως δίκην, ὅστις ἔχει τὴν πραγματικὴν τοῦ κτήματος νομὴν καθ' ἣν ἐποχὴν κινεῖται ἡ πρόκλησις· ὥστε ὅταν μεσολαβῇ ἀποβολὴ ἀπὸ τῆς νομῆς, δὲν πρέπει νὰ κινῆται ἡ πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησις.— Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 6946 τοῦ 1850.

6') Ὅταν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπευθύνηται πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν περὶ δάσους τινος, ὁ δὲ προκαλῶν κατέχει αὐτό, ἡ πρόκλησις δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι τὸ ἄρθρ. 81 § 1 τῆς πολ. δικονομίας δὲν κάμνει διάκρισιν τινά. Ἀπ. 8612 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. (τμ. 2').

γ') (1) Ἂν μετὰ τὴν περὶ προκλήσεως ἀγωγὴν χάσῃ τις τὴν κατοχήν, τοῦτο δὲν δύναται νὰ τὸν βλάψῃ, καθότι ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ἔχῃ τις τὴν κατοχὴν καθ' ἣν στιγμὴν κάμνει τὴν περὶ προκλήσεως αἴτισιν. Πᾶσα δὲ ἐπιγινομένη μεταβολή, ἥτις ἄλλως ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ ἄρθρον 156 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν δύναται νὰ ἀνατρέξῃ εἰς ἀποκτημένα δικαιώματα. Βλέπε ἀγοραπωλησία § 77—79. Ἀπόφ. 827 τῆς 26 Ἰουλίου 1838 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

δ') Διὰ νὰ κινήσῃ τις τὴν τοιαύτην πρόκλησιν εἰς ἀγωγήν, πρέπει, ὡς ἐκ τῶν διατ. τοῦ ἄρθρ. 81 τῆς πολ. δικ. προκύπτει, κατὰ τὴν στιγμὴν τουλάχιστον, καθ' ἣν κινεῖ αὐτήν, νὰ ἔχῃ αὐτὸς τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προκαλεῖ τὸν ἄλλον νὰ ἐξηγήσῃ δι' ἀγωγῆς του καυχωμένας ἀξιώσεις· ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ὁ προκαλῶν δὲν εἶχεν οὐδὲ τὴν διακατοχὴν μέρους ἐκείνου τῶν ἀγρῶν, ἐφ' οὗ περιωρίσθη ἡ ἀμφισβήτησις καθ' ὃν καιρὸν ἐκίνησε κατὰ τοῦ Σ. τὴν πρόκλησιν πρὸς ἀγωγήν, ἀλλὰ τὴν εἶχεν ὁ προηγούμενος Σ., διότι, καθὼς ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην ἐπιτοπίως ἐξετασθέντων μαρτύρων ἐξάγεται, αὐτὸς καὶ πέρυσι καὶ προπέρυσι κατεῖχε καὶ ἐκαλλιέργει θερίζων τοὺς καρπούς του· ὁ δὲ Μ. ἦτον παρὼν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Σ. ἐνεργηθεῖσαν ταύτην πρᾶξιν τῆς διακατοχῆς, διότι καὶ ἐφιλονείκει μὲ τὸν Σ. περὶ αὐτῆς· ὥστε οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὁ Μ. δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποκτήσας τὴν διακατοχὴν τοῦ διαληφθέντος τμήματος ἀγρῶν, ἂν καὶ οἱ πωληταὶ αὐτοῦ πρό τινων ἡμερῶν, ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἀκουσίᾳ τοῦ Σ. τῷ ἐπέ-

(1) Εἰς τὸν προκείμενον § παρενθέτω, χάριν ἀκριβείας, καὶ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἐσημειώθησαν ὅπου ἔδει.

δειξαν καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο ὡς περιεχόμενον δῆθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς πωληθείσης γῆς, καὶ ἑπομένως ἔπρεπε τὸ δικάσαν δικαστήριον ν' ἀποῤῥίψῃ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ὡς ἀπαράδεκτον τὴν διαληφθεῖσαν πρόκλησιν τοῦ Μ. — Ὅρα ἐν Εὑρετ. τὰς λέξεις *Ἀγωγή* § 24 καὶ ἐπ. Ἴδε τὴν ἀπόφ. ἐν Εὑρετ. τόμ. 4 σελ. 286 ἐπ.

ε) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 81 § 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, πρόκλησις εἰς ἀγωγὴν δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν κατὰ τοῦ διακατόχου· διακάτοχος δὲ ἐνταῦθα νοεῖται ὁ νομικὸς κάτοχος, ὁ κατέχων δηλαδὴ μὲ θέλησιν κυρίου· ἀδιαφόρως ἂν ἡ κατοχή του ἤθελεν εἶσθαι δικαία, ἢ ἄδικος, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ τοιοῦτος κάτοχος ἀπαλλάττεται παρὰ τοῦ Νόμου ἀπὸ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ δικαιώματός του, ἐν ὅσῳ ὁ ἀντίδικος δὲν ἀποδείξῃ τὸ ἰδικόν του δικαίωμα· τούτου δὲ συνέπεια εἶναι, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἀγωγήν. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. τῇ 23 αὐγούς. 1840, καὶ ἀριθ. 156 (Νομ. σελ. 2184, 2193).κατ. § 2, α.

ζ') Πρόκλησις εἰς ἀγωγὴν λαμβάνει χώραν, ὅταν ὁ προκαλῶν ἔχῃ διακατοχὴν νομικὴν, ἥτις μόνη δίδει δικαίωμα εἰς χρησιδεσποτείαν καὶ παραγγέλματα, τουτέστιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ τις ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καὶ μὲ τὴν διάθεσιν τοῦ νὰ κατέχῃ τὸ πρᾶγμα ὡς ἰδιοκτησίαν του. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 1 τοῦ 1841.

η) Ἐκ μόνης τῆς ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας ἀποκτᾷ τὸ δημόσιον τὴν νομικὴν κατοχήν· καὶ ὁ πραγματικῶς κατέχων στερεῖται τοῦ εἰς τὸ ἄρθρον 81 τῆς πολ. δικονομίας ἀναφερομένου δικαιώματος. Ἀποφ. ἐφ. Ναυπλ. 16, 156 τοῦ 1840 καὶ 9 τοῦ 1842 (Νομικ. σελ. 2778, 2788, 3739). Ἴδε λ. *Νομή* § 60[a] ἐπ. κατ. § 2, 42.

θ') Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικὰς γαίας δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσωσι τὸ δημόσιον εἰς ἀγωγήν. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 30 τοῦ 1840 (Νομ. σελ. 3717).

§ 2, *Κατοχὴν* λέγοντες τί ἐννοοῦμεν; ἰδοὺ τί εὑρίσκετε εἰς τὴν Νομολογίαν.

α) Κατὰ τὸ ἄρθρον 81 τῆς πολ. δικονομίας πρόκλησις εἰς ἀγωγὴν δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν κατὰ τοῦ διακατόχου. Διακάτοχος δὲ ἐνταῦθα νοεῖται ὁ νομικὸς κάτοχος; ὁ κατέχων δηλαδὴ μὲ θέλησιν κυρίου (animo domini), ἀδιαφόρως ἂν ἡ κατοχή του ἤθελεν εἶσθαι δικαία ἢ ἄδικος, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ τοιοῦτος κάτοχος ἀπαλλάττεται παρὰ τοῦ νόμου τῆς ἀποδείξεως τοῦ δικαιώματός του ἐνόσῳ ὁ ἀντίδικος δὲν ἀποδείξῃ τὸ ἰδικόν του δικαίωμα· τούτου δὲ συνέπεια εἶναι, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς

ἀγωγήν. Ἡ βιαία δὲ παρὰ τοῦ δημοσίου εἴσπραξις φόρων ἐπικαρπίας, ὡς πρᾶξις τρίτου, δὲν δύναται νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν ὁποίαν οἱ προκαλοῦντες εἶχον θέλησιν τοῦ νὰ κατέχωσιν ὡς κύριοι, ἀλλ' οὔτε τὴν σωματικὴν ἐπὶ τοῦ κατεχομένου κτήματος κατοχὴν ἤθελε τοὺς ἀφαιρέσει ἡ κατάσχεσις, ἡ γενομένη πρὸς πληρωμὴν τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας, ὅταν δὲν ἐπενήργησεν εἰς τὴν πρὸς τὰ κτήματα σωματικὴν σχέσιν τῶν προκαλούντων. Χωρὶς δὲ νὰ ἐκλίπῃ τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον ἢ καὶ τὰ δύο τὴν νομικὴν κατοχὴν συγκροτοῦντα στοιχεῖα, ἡ θέλησις δηλ. νὰ κατέχωσιν ὡς κύριοι καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ πράγματος ἐξουσία, δὲν δύνανται νὰ ἀπολέσωσι τὴν διακατοχὴν οἱ κατέχοντες. Ἂν δὲ προκύπτῃ, ὅτι οἱ προκαλοῦντες κατὰ πρῶτον μὲν ἐπλήρωναν ἑκουσίως τὸν φόρον τῆς ἐπικαρπίας, ἀργότερα δὲ ἀπεποιήθησαν, προτείνοντες τὴν ἐπὶ τῶν κτημάτων κυριότητά των, τοῦτο ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποβολὴ πραγματικὴ τοῦ δημοσίου (Νόμ. 12, 18 τῶν Π. βιβλ. 43 τίτλ. 16).— Ἀποβολὴ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου λογίζεται ἡ ἐκ μέρους τούτου ἀποποίησις νὰ δεχθῇ τὸν πεμπόμενον παρὰ τοῦ κυρίου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κτήματος ἀγοραστήν, καὶ ἑπομένως τὸ δημόσιον ὤφειλε, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν κατοχήν του, νὰ ἐξώσῃ τὸν ἀντιποιούμενον παραχρῆμα· μὴ ἀμυνάμενον δὲ τὴν κατοχήν του, ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ τῆς θελήσεώς του. Σημειωτέον δέ, ὅτι κανεὶς δὲν δύναται διὰ τῆς θελήσεώς του καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κυρίου κατόχου νὰ μεταβάλῃ τὴν κατοχήν του ἀπὸ ἁπλῆς εἰς νομικήν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ σωματικὴ πρᾶξις ἀποβολῆς τοῦ δημοσίου, καὶ ὡς τοιαύτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μόνη ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ εἰμὴ δήλωσις ἁπλῶς τῆς θελήσεως τοῦ νὰ μεταφέρωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν νομικὴν κατοχήν. Ἀπόφ. τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σελ. 2193).

§ 3. β') Τὸ ἄρθρ. 81 τῆς πολ. δικονομ. δὲν ἐννοεῖ ἄλλην διακατοχὴν εἰμὴ τὴν νομικήν, ἥτις δίδει δικαιώματα εἰς τὴν χρησιδεσποτείαν καὶ εἰς παραγγέλματα, τουτέστιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ τις ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καὶ μὲ τὴν διάθεσιν τοῦ νὰ κατέχῃ τὸ πρᾶγμα ὡς ἰδιοκτησίαν του. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 7 τῆς 6 ἀπριλίου 1841. σελ. 124 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841 ἴδε τὸν ἄνωτ. §.

§ 4. γ') Ὁ μισθωτὴς μὴ ἔχων τὴν διακατοχὴν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ ἐνεργοῦντος ὡς ἰδιοκτήτου, δὲν δύναται νὰ προκαλέσῃ τοῦτον εἰς τὸ νὰ κινήσῃ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 81 τῆς πολιτ. δικονομίας· μισθωταὶ δὲ θεωροῦν-

ται, κατὰ τὸν ἀπὸ 18/30 ἀπριλίου 1836 νόμον (Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἔτους αὐτοῦ ἀριθ. 16) καὶ κατὰ τὸν ἀπὸ 26 ἀπριλίου 1840 (Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως φυλ. 9) καὶ οἱ χωρικοί, οἵτινες κατέχουσι, προτείνοντες δικαίωμα κυριότητος, γαίας, τὰς ὁποίας τὸ δημόσιον διαφιλονεικεῖ ὡς ἀνηκούσας αὐτῷ, καὶ λαμβάνει τὸν φόρον τῆς ἐπικαρπίας κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ εἰρημένου νόμου, ὅστις διὰ τῶν ἐκφράσεων ἡ *ἐπικαρπία πληρόνεται ἀπὸ τὸν διακάτοχον* ἀποφασίζει θετικῶς τὴν ἀμοιβαίαν θέσιν τοῦτε ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου, καὶ διαλύει τὸ ζήτημα τῆς νομικῆς κατοχῆς, διότι ἀποδίδων εἰς τὸ δημόσιον μέχρι τῆς περὶ κυριότητος ὁριστικῆς δίκης τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, τῶν ὁποίων δικαιωμάτων ἡ εἴσπραξις ἀπαρτίζει τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀναγνώρισιν ἐνταυτῷ τῆς νομικῆς κατοχῆς τοῦ δημοσίου καὶ τὰ ὁποῖα δύναται τὸ δημόσιον διὰ διοικητικῆς καταδιώξεως νὰ συλλέξῃ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως, χαρακτηρίζει τὸ δημόσιον κύριον καὶ τοὺς ἰδιώτας ὡς ἁπλοῦς καλλιεργητάς. Ἀπόφ. τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. (Νομ. σελ. 2779, 2788) (1).

§ 5. δ′) Τὸ 81 ἄρθ τῆς πολ. δικονομίας δὲν ἐννοεῖ ἄλλην διακατοχὴν εἰμὴ τὴν νομικήν, ἥτις δίδει δικαιώματα εἰς τὴν χρησιδεσποτείαν καὶ εἰς παραγγέλματα, τουτέστιν ἐκείνην, τὸν ὁποίαν ἐνεργεῖ τὶς ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καὶ μὲ τὴν διάθεσιν τοῦ νὰ κατέχῃ τὸ πρᾶγμα ὡς ἰδιοκτησίαν του. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 7 τοῦ 1841, κυροῦσα τὴν 30 τοῦ 1840 ἀπ. ἐφ. Ναυπλ.

§ 6. Ὁ προκαλούμενος δύναται νὰ προσβάλῃ τὸ παραδεκτὸν τῆς προσκλήσεως. Ὅθεν, (6—16 ἐπ.)

ά) Ἐκ τῶν ἄρθρων 82, 84, 85 καὶ 170 τῆς πολ. δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι ἐὰν ὁ προκαλούμενος ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας δὲν κάμῃ ἔνστασιν κατὰ τῆς παραδοχῆς τῆς προσκλήσεως ἢ δὲν κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του, δύναται πάντοτε νὰ προσβάλῃ κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν ἐν τῇ ἐγγράφῳ προτάσει του, δι᾽ ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως, τὸ βάσιμον τῆς προκλήσεως· ἐπομένως ἀνυπόστατος καθίσταται ἡ πρότασις τοῦ νὰ κηρυχθῇ πᾶσα ἀγωγὴ περὶ διακατοχῆς, τὴν ὁποίαν καυχᾶται ὁ προκαλούμενος, παραγεγραμμένη ἄνευ περαιτέρω ἐξετάσεως τοῦ βασίμου ἢ μὴ τῆς προκλήσεως διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ὁ προκαλούμενος δὲν ἔκαμεν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἔνστασιν κατὰ τῆς πρ-

(1) Πρλ. Ἑδρ. τόμ. 5 σελ. 739 ἐπ. καὶ τὴν λέξ. Νομή.

κλήσεως ἢ δὲν ἐκίνησε τὴν ἀγωγήν του· ὅταν τις προκαλῇ τινὰ νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ διαταράξεως τῆς νομῆς τῆς δουλείας, ἡ πρόκλησις ἀποῤῥίπτεται, διότι αἱ ἐκ τῆς νομῆς πηγάζουσαι ἀγωγαὶ εἶναι προσωπικαὶ (Π. 6ιβλ. 43 τίτ. 1 τεμ. 1), καὶ ἐπὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν πρόκλησις δὲν λαμβάνει χώραν, καθότι τὸ ἄρθρ. 81 ἀναφέρει πραγμ. δικαίωμα (κατ. § 29 ἑπ.) Ἡ ἀλήθεια δὲ τούτου προκύπτει προσέτι ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τῶν προσωπικῶν δικαιωμάτων, τῶν ἀποτε νομένων κατὰ ῥητῶν προσώπων καὶ κατὰ τῶν γενικῶν αὐτῶν διαδόχων, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ παντὸς νομέως κτήματός τινος, δὲν ὑπάρχει ὁ λόγος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῶν πραγματικῶν δικαιωμάτων ἡ πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησις, ἥτις τείνει εἰς τὸ νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὰς πραγματικὰς κατὰ παντὸς νομέως κτήματός τινος ἀξιώσεις τοῦ προκαλοῦντος, καὶ οὕτω νὰ θέσῃ τὸν προκαλοῦντα εἰς κατάστασιν νὰ διαχειρισθῇ ἐλευθέρως τὸ κτῆμα, ἐφ' οὗ καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξιώσεις ὁ προκαλούμενος, καὶ νὰ μεταβιβάσῃ τυχὸν αὐτὸ εἰς ἄλλους ἐλεύθερον πάσης ἀμφισβητήσεως, ἐνῷ ἐπὶ τῶν προσωπικῶν ἀγωγῶν, τῶν περιοριζομένων πάντοτε καθ' ὡρισμένου προσώπου, καὶ μὴ δυναμένων νὰ ἐνεργηθῶσι κατὰ παντὸς τοιούτου νομέως τοῦ ἀντικειμένου, τοιαύτη ἀνάγκη τῆς ἐκδικάσεως αὐτῶν ἕνεκα τῆς ἐκτεθείσης φύσεώς των δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸν νομέα τοῦ κτήματος. Ἀπόφ. τοῦ 1843 τοῦ ἐν Σύρῳ Πρωτ. (Νομ. σελ. 3254).

§ 7. 6') Κατὰ τὸ ἄρθρ. 160 τῆς πολ. δικ., κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν γίνονται, ἐπὶ ποινῇ ἀποκλείσεως, ὅλαι αἱ ἐνστάσεις ἀναβλητικαὶ καὶ ἀνατρεπτικαί, ἐξαιρουμένων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ γίνουν ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν. Εἰς τὴν περὶ προκλήσεως δὲ συζήτησιν ἐφαρμόζονται τὰ ἐν γένει περὶ δικαστικῶν συζητήσεων ὡρισμένα. Ὅθεν οἱ δ'άδικοι ὀφείλουσι νὰ προτείνωσιν εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν τὸ ἀπαράδεκτον τῆς προκλήσεως, στηριζόμενον εἰς τὸν λόγον, ὅτι οἱ προκαλοῦντες δὲν κατέχουσι. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 22 τῆς 12 Ἰουλίου 1841 (σ. 177 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841) (1).

§ 8. γ') Ὁ προκαλούμενος, ἂν δὲν προτείνῃ τὰς ἐνστάσεις του ἐμπροθέσμως, δὲν δύναται, ἐμφανιζόμενος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, νὰ προτείνῃ, ἐν εἴδει ἀπολογίας

(1) Ἴδε τὴν ἀπόφ. εἰς Εὐρ. τ. 6 σ. 666.

εἰς τὴν πρόκλησιν, τοὺς αὐτοὺς λόγους τῆς ἐνστάσεως. Ἀπόφ. τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σ. 2491).

§ 9. δ') Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 83 καὶ 88 τῆς πολ. δικονομίας, ὁ προκαλούμενος εἰς ἀγωγὴν ὀφείλει ἐντὸς τῆς ὁρισθείσης αὐτῷ προθεσμίας νὰ προτείνῃ τὰς ἐνστάσεις του, νὰ προσβάλῃ τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἔγεινεν ἡ πρόκλησις κτλ. ἢ νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του· ἄλλως κηρύττεται παραγεγραμμένη. Ἀπόφ. 1886 τῆς 18 ἀπριλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

— Ὁ προκαλούμενος εἰς δίκην, ἂν δὲν προτείνῃ τὰς ἐνστάσεις του ἐγκαίρως, δύναται, ἐμφανιζόμενος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, νὰ προτείνῃ ἐν εἴδει ἀπολογίας εἰς τὴν πρόκλησιν τοὺς αὐτοὺς λόγους τῶν ἐνστάσεων; (Ὅρα Εὐρ. τ. 5 σ. 702 ἑπ. καὶ τ. 1 σ. 46 ἑπ.).

§ 10. ε') Ὑπάρχει συνάφεια μεταξὺ τῆς περὶ προκλήσεως εἰς ἀγωγὴν δίκης καὶ τῆς περὶ διατοράξεως τῆς διακατοχῆς· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, ἡ περὶ συναφείας τῆς δίκης ἀναβλητικὴ ἔνστασις εἶναι δεκτή. Ἀπόφ. 6 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σελ. 2702).

§ 11. ς') Δύναται νὰ προτείνῃ τις ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, ὅτι πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν δὲν λαμβάνει χώραν ἔν τινι περιπτώσει, διότι ἡ πρότασις αὕτη δὲν εἶναι εἰμὴ ἀρνητικὴ κατὰ τῆς προκλήσεως ἀπάντησις, τείνουσα εἰς τὸ ἀπαράδεκτον αὐτῆς τῆς προκλήσεως, ὅτε καὶ ἐφαρμόζονται τὰ περὶ δικαστ. συζητήσεων ἐν γένει ὡρισμένα. Ἀπόφ. 8723 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 12. ζ') Τὴν ἀκύρωσιν τῆς προκλήσεως δύναται ὁ προκαλούμενος νὰ ζητήσῃ καὶ μετὰ τὴν προθεσμίαν τὴν πρὸς ἀγωγὴν τεταγμένην, ἤτοι κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν.— Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 569 τοῦ 1856 ἐν Νομ. σ. 6162.

§ 13. η') Ἡ ἐκ τῆς τελεσιδικίας παραγομένη ἔνστασις κατὰ τῆς προκλήσεως, προταθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῶν πρωτοδικῶν, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος· διότι ὁ προκαλούμενος, ὅστις θεωρεῖται ὡς ἐναγόμενος, δύναται, γενομένης ἐμπροθέσμως ἀντιρρήσεως κατὰ τῆς προκλήσεως, νὰ ἐπιφέρῃ νέας ἐνστάσεις ἢ νὰ διορθώσῃ τὰς προηγουμένας· ζητήσας λοιπὸν τὴν ἀπόρριψιν τῆς προκλήσεως, δύναται νὰ προσθέσῃ καὶ νέους λόγους.— Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 9093 τοῦ 1851.

§ 14. Ὁ προκαλούμενος εἰς ἀγωγήν, ἂν δὲν προτείνῃ τὰς ἐνστάσεις του ἐμπροθέσμως, δὲν δύναται, ἐμφανιζόμενος ἐν τῷ

ἀκροατηρίῳ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς εἰς αὐτὸν παραχωρηθείσης προθεσμίας, νὰ προτείνῃ, ἐν εἴδει ἀπολογίας εἰς τὴν πρόκλησιν, τοὺς αὐτοὺς λόγους τῆς ἐνστάσεως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 78 τοῦ 1838 (Νομ. σ. 2491).

§ 15. Καὶ ἡ τῆς ἁρμοδιότητος ἔνστασις πρέπει νὰ γίνηται ἐντὸς τῆς πρὸς ἀπολογίαν εἰς τὴν πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησιν παραχωρηθεῖσαν προθεσμίαν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 44 τοῦ 1841.

§ 16. Δύναται ὁ προκαλούμενος εἰς ἀγωγὴν, ἐὰν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας δὲν κάμῃ ἔνστασιν κατὰ τῆς παραδοχῆς τῆς προκλήσεως, ἢ δεν κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του, νὰ προσβάλῃ κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσί του δι' ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως τὸ βάσιμον τῆς προκλήσεως (Νομ. σ. 3253).

§ 17. Ὅταν πρὶν ἢ γίνῃ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν, ὁ προκαλούμενος εἶχεν ἤδη κινήσει ἀγωγὴν, ἐκπίπτει τῆς περὶ τούτου ἐνστάσεώς του, προτείνων αὐτὴν μετὰ τὴν νόμιμον προθεσμίαν; Ὄχι· ὅταν ὁ προκαλούμενος, προλαμβάνων τὴν πρόκλησιν, κινήσῃ ἀγωγὴν, δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς συνεπείας τοῦ ἄρθρ. 87 τῆς πολ. δικονομίας· ἑπομένως δύναται νὰ προτείνῃ τὸ ἐκκρεμὲς τῆς ἀγωγῆς του, ἵνα ματαιώσῃ πρόρριζα τὴν πρόκλησιν. Ἀπόφ. 698 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σ. 5472).

§ 18. Αἱ περὶ ἀποστάσεως διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 195 τῆς πολ. δικονομίας ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν παράδοσιν τῆς πρὸς ἀγωγὴν προκλήσεως (84 πολ.).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ εἰς τὴν παράδοσιν τῆς πρὸς ἀγωγὴν προκλήσεως ἐφαρμόζονται ἐν γένει, κατὰ τὸ 84 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, τὰ περὶ παραδόσεων καὶ δικαστικῶν συζητήσεων ὡρισμένα, ἑπομένως καὶ αἱ περὶ προθεσμιῶν διατάξεις τοῦ 195 ἄρθρου τῆς αὐτῆς δικονομίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἀπορριφθείσης τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἀπαραδέκτου, τὴν ὁποίαν τὸ δημόσιον ἀντέταξεν εἰς τὴν πρόκλησιν τοῦ ἀντιδίκου του, τοῦτο ὀφεῖλον, δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ 88 ἄρθρου τῆς δικονομίας, νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του μετὰ δέκα ἡμέρας, εἶχε βεβαίως ὑπὲρ ἑαυτοῦ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, ἐκτὸς τοῦ ῥητοῦ τῆς δεκαημερίας χρόνου, καὶ τὸν χρόνον τῆς ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ πρωτοδικείου ἀποστάσεως τοῦ χωρίου Πρεβέντζης, κατοικίας τῶν ἀντιδίκων του· καθότι ὁ νομοθέτης παραχωρήσας τὴν εἰρημένην βραχεῖαν προθεσμίαν εἰς τὸν προκαλούμενον διὰ νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν, δὲν ἐννοεῖ νὰ τὸν στερήσῃ τοῦ δικαιώματος τούτου ὅταν ἕνεκα τῆς

ἀποστάσεως δὲν δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ὅ,τι θεωρητικῶς τῷ ἀπέδωκεν· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν παραδεχθὲν ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει του ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἀποστάσεως διατάξεις τῆς δικονομίας εἰς τὴν πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησιν παρεξήγησε καὶ παρεβίασεν αὐτὰς ταύτας τὰς διατάξεις ὡς καὶ τὰς εἰδικωτέρας τῶν ἄρθρων 89 καὶ 88 τῆς πολ. δικονομίας· ἡ δὲ παραβίασις τούτων καθιστᾷ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 170 τοῦ 1850, ἀναιρ. τὴν 5936 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ.

ΣΗΜ. 1. Σύμφωνος μὲ τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου καὶ ἡ 895 τοῦ 1850 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομικ. σελ. 5367), καθ' ἣν εἰς τὴν προθεσμίαν, τὴν ὁποίαν τὸ δικαστήριον χορηγεῖ εἰς τὸν προκαλούμενον, νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του, προστίθεται ὁ χρόνος τῆς ἀποστάσεως.

ΣΗΜ. 2. Καὶ κατὰ τὴν 155 τοῦ 1851 (κυρ. τὴν 5158 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ.) ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου, ὁ προκαλούμενος ἔχει, ἐκτὸς τῆς διὰ τῆς προκλήσεως προσδιορισθείσης προθεσμίας διὰ τὴν ἔνστασίν του, καὶ ἐκείνην τῆς ἀποστάσεως, (ἄρθρ. 84, 195 πολ. δικ.) διότι ὁ νόμος ἀπαιτῶν τὸ ἀποτέλεσμα, ὀφείλει νὰ χορηγῇ καὶ τὰ μέσα.

§ 19. Κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν τῆς προκλήσεως ὁ προκαλῶν δύναται νὰ βελτιώσῃ τὰς προτάσεις του. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. τοῦ ἀπρ. 1856, φέρουσα.

«Ἐπειδὴ ἰσχυουσῶν καὶ ἐπὶ προκλήσεων, ὡς εἴρηται, τῶν ἐν γένει διατάξεων τῆς πολ. δικονομίας τῶν ἀφορωσῶν τὰς συζητήσεις, ἐννοεῖται ὅτι οἱ διάδικοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς βελτιώσεως τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν προτάσεών των, καὶ τῆς προσθήκης νέων, ἐὰν αὗται περιέχωνται ἐν τῇ προδικασίᾳ ἐκ πλαγίου ἢ σιωπηλῶς (ἄρθρ 158 τῆς πολ. δικ.)· τὸ δὲ δικαστήριον δὲν δύναται ἐξ ἐπαγγέλματος ν' ἀποφανθῇ αὐτὰς ἀπαραδέκτους, ἐὰν ῥητὸς νόμος δὲν διατάξῃ τοῦτο (ἄρθρ. 158 τῆς πολ. δικ.).

§ 20. Γενομένης προκλήσεως εἰς ἀγωγὴν καὶ ἐάν, παρελθούσης τῆς πρὸς τοῦτο προθεσμίας, ὁ προκαλούμενος δὲν κάμῃ ἔνστασιν κατὰ τῆς προκλήσεως, καὶ δὲν κινήσῃ ἀγωγήν, ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ ἀποσβέννυται.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐστήριξε τὴν προκειμένην κατὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰς ἀγωγὴν πρόκλησιν εἰς τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι οὗτος μὴ ἔχων τὴν νομὴν τῶν ἐν τῇ προκλήσει ἀναφερομέ-

νων κτημάτων καυχᾶται ὅτι ἔχει ἐπ' αὐτῶν ἀξιώσεις κυριότητος, τὰ δὲ γεγονότα ταῦτα ἀποτελοῦσι κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 81 ἐδάφ. 1 τῆς πολ. δικονομίας τὴν βάσιν τῆς προκειμένης προκλήσεως, καὶ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 84 τῆς αὐτῆς δικονομίας κατὰ τὴν εἰς τὴν περὶ προκλήσεως ἀγωγὴν συζήτησιν ἐφαρμόζονται τὰ περὶ δικαστικῶν συζητήσεων ἐν γένει ὡρισμένα (ἄρθρ. 543 καὶ ἑπ.) κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 87, ἐὰν ὁ προκαλούμενος ἐντὸς τῆς προσδιορισθείσης αὐτῷ, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 82 ἐδάφ. 2 προθεσμίας δὲν κάμῃ ἔνστασιν κατὰ τῆς προκλήσεως καὶ δὲν κινήσῃ ἀγωγὴν, τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει, ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ ἀπεσβέσθη· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἀντέταξεν εἰς τὴν πρόκλησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὅτι αὐτὸς (ὁ ἀναιρεσείων) καὶ οὐχὶ ὁ ἀντίδικός του νέμεται τὰ ἐπίδικα κτήματα, ἡ ἀντίῤῥησις αὕτη μὴ περιέχουσα νέους πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς, ἀλλὰ ἁπλῆν ἄρνησιν τῆς βάσεως τῆς προκλήσεως δὲν ἀποτελεῖ ἔνστασιν κατὰ τοῦ παραδεκτοῦ αὐτῆς, (ἄρθρ. 551 καὶ 552) ἀλλ' ἁπλῆν ἀποφατικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν πρόκλησιν· ὅθεν καὶ ἐὰν δὲν ἐγένετο ἐντὸς τῆς πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ἀγωγῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἀλλὰ κατὰ πρῶτον, ἐν τῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου συζητήσει, δὲν ἠδύνατο νὰ κηρυχθῇ ἀπαράδεκτος, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 87 τῆς πολιτ. δικονομίας, τείνουσα δὲ εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ προκαλουμένου κατὰ τῆς προκλήσεως, ἠδύνατο νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον καὶ ἐν τῇ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν συζητήσει· ἑπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀποφηναμένη τὴν εἰρημένην ἀποφατικὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπαράδεκτον, ὡς μὴ γενομένην ἐντὸς τῆς πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ἀγωγῆς ταχθείσης προθεσμίας, οὔτε κατὰ τὴν ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν συζήτησιν, παρεβίασε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 84, 158, 746, 747 ἐδ. 2 τῆς πολ. δικονομίας, αἵτινες ἐξασφαλίζουσαι ἐν γένει τὸ τοῦ ἐναγομένου δικαίωμα ὑπερασπίσεως, εἰσὶν οὐσιώδεις, ἡ δὲ παραβίασις αὐτῶν φέρει, κατὰ τὸ 807 ἄρθρον ἐδάφ. 5 ἀναίρεσιν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 125 τοῦ 1849, ἀναιρ. τὴν 4452 ἐφ. Ἀθ.

§ 21. Ἀρνουμένου τοῦ προκαλουμένου ὅτι ὁ προκαλῶν εἶχε τὴν διακατοχὴν τοῦ περὶ οὗ ἡ πρόκλησις πράγματος, τίς ἀποδεικνύει; α) Ὁ προκαλῶν ὀφείλει τὴν ἀπόδειξιν ταύτην. — Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 7328 τοῦ 1850. Ἴδε ἑπ. §§.

§ 22. β') Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 81 τῆς πολ. δικ. προκύπτει ὅτι ὁ προκαλῶν πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχὴν τοῦ πράγματος, ἐφ' οὗ ὁ προκαλούμενος καυχᾶται ὡς ἔχων ἀξιώσεις· ὁ

ἰσχυρισμὸς δὲ τοῦ τελευταίου ὅτι αὐτὸς, καὶ οὐχὶ ὁ προκαλῶν, κατέχει, δὲν εἶναι ἔνστασις (551 πολ. δικ.) ὥστε νὰ ἦναι ὑπόχρεος πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ἀλλ' εἶναι ἄρνησις ἢ ἀντίῤῥησις κατὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ προκαλοῦντος συνδεδεμένη μὲ τὸ ἄμεσον καὶ ἀρχικὸν μέσον τῆς ὑπερασπίσεως ὅτι ὁ προκαλῶν δὲν ἔχει τὴν κατοχήν· ἐκ τούτων δὲ ἕπεται ὅτι ὁ προκαλῶν εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς του (248 πολ. δικ.)—Ν. 6 βιβ. 1 τιτ. 6' Ἀρμ. — N. 21 Π. de prob.) Ἀπόφ. 6204 τῆς 20 σεπτ. 1849 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 23. γ') Ὅταν ὁ Α. κινῇ πρόκλησιν, ἀπαιτῶν νὰ κινήσῃ τὸ δημόσιον ἀγωγὴν, τοῦτο δὲ προτείνει ὅτι ὁ Α. δὲν κατέχε', εἰς τὸν Α. ἐπίκειται τὸ βάρος ν' ἀποδείξῃ ὅτι κατέχει· ὥστε ἂν τὸ δημόσιον δὲν ἀποδείξῃ τὴν ἔνστασίν του, ἡ πρόκλησις οὐχ ἧττον εἶναι ἀπαράδεκτος. 77 πολιτ. δικονομίας. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 3 τοῦ 1855. κατ. § 25.

§ 24. δ') Εἰς τὸν προκαλοῦντα ἐπιπίπτει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως ὅτι κατέχει· ὥστε, ἂν ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ δὲν φέρῃ ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἐνστάσεώς του ὅτι ὁ προκαλῶν δὲν κατέχει, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ πρόκλησις εἶναι βάσιμος. 77 πολ. δικονομίας.—Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 13 τοῦ 1855, ἀναιροῦσα τὴν 12084 ἐφ. Ἀθ.

§ 25. ε') Ἡ 3 τοῦ 1855 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀναιροῦσα τὴν 12083 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἐμόρφωσε τὴν πεποίθησίν του, περὶ τοῦ ὅτι ὁ προκαλῶν ἀναιρεσίβλητος ἔχει τὴν κατοχὴν τοῦ ἐπιδίκου ἀγροῦ διανοίᾳ κυρίου καὶ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι τὸ ἀναιρεσεῖον καὶ προκαλούμενον δημόσιον δὲν προσήγαγε τὰ στελέχη τῶν φορολογικῶν βιβλίων, καθὰ διετάχθη διὰ τῆς προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐνῷ ὤφειλε νὰ μορφώσῃ τὴν πεποίθησίν του περὶ τοῦ ἂν εἶχε τὴν κατοχὴν τοῦ ἀγροῦ ὁ προκαλῶν ἐκ μόνων τῶν ἐπιβληθεισῶν εἰς αὐτὸν καὶ προσαχθεισῶν παρ' αὐτοῦ ἀποδείξεων, καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ εἰρημένου περιστατικοῦ τῆς μὴ προσαγωγῆς τῶν στελεχῶν, τὰ ὁποῖα διεταχθη τὸ δημόσιον νὰ προσάξῃ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀπὸ 22 νοεμβρ 1852 ἐνστάσεώς του καὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ του ὅτι ὁ ἀγρὸς ἐφορολογεῖτο ὡς ἐθνικὸς, διότι εἰς τὸν προκαλοῦντα καὶ οὐχὶ τὸ προκαλούμενον δημόσιον ἐπέκειτο τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως· ὥστε καὶ ἂν δὲν ἀπέδειξεν αὐτὸ τὴν κατὰ τῆς προκλήσεως τοῦ ἀντιδίκου του ἔνστασιν καὶ τὸν ἰσχυρισμόν του, οὐχ ἧττον ὅμως ἀπηλλάττετο

ἀπορριπτομένης τῆς προκλήσεως, ἐὰν αὐτὸς ὁ προκαλῶν ἀναιρεσίβλητος δὲν ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ τοὺς λόγους τῆς προκλήσεώς του. Ὅθεν τὸ εἰρημένον ἐφετεῖον παρεβίασε τοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας καὶ τὸ ἄρθρον 77 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.

§ 26. Ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἀπορρίπτονται ἐνστάσεις τοῦ προκαλουμένου, καὶ χορηγεῖται δεκαήμερο. προθεσμία, ἵνα κινηθῇ ἡ κυρία ἀγωγή, εἶναι προπαρασκευαστική, δυναμένη νὰ ἐκκληθῇ συνάμα μὲ τὴ ὁριστικήν. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 8158, κυρωθεῖσα διὰ τῆς 155 τοῦ 1851 τοῦ Ἀρ. Πάγου ἣν ἴδε ἐν λέξ. ὁριστικαὶ ἀποφάσεις § 4.

Ἡ ἀπόφ. 8158 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατά τε τὸ γράμμα καὶ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διατάξεων τῆς πολ. δικονομίας, ὁ τελικὸς τῆς πρὸς ἀγωγὴν προκλήσεως σκοπὸς εἶναι ἡ διὰ τῆς δικαστ. ὁδοῦ ἀπόσβεσις τοῦ τῆς ἀγωγῆς δικαιώματος, ἢ ἡ διατήρησις τοῦ τῆς ἐνστάσεως δικαιώματος, ὁ δὲ σκοπὸς οὗτος ἐπιτυγχάνεται κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις, εἰ μὲν δοθῇ ἀγωγὴ ἐπὶ τῇ προκλήσει (ἐν ᾗ περιπτώσει, ἡ πρόκλησις θεωρεῖται ὡς προεισαγωγικὴ τῆς κυρίας διαφορᾶς πρᾶξις, ὥσπερ ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα κατὰ τὰς ἐπὶ ἀγωγῇ εἰσαγομένας δίκας) ἐκδιδομένης ἀποφάσεως ἀπορριπτούσης τὴν ἐπὶ τῇ προκλήσει δοθεῖσαν ἀγωγήν· εἰ δὲ μὴ εἰσαχθῇ ἀγωγή, ἐκδιδομένης, συνεπείᾳ μόνης τῆς προκλήσεως, (ἥτις ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀποτελεῖ κυρίαν διαδικασίαν) ἀποφάσεως κηρυττούσης ἀπεσβεσμένον τὸ τῆς ἀγωγῆς δικαίωμα ἢ διαρκῆ τὴν ἔνστασιν· κατὰ τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην, ἡ τὴν πρόκλησιν παραδεχομένη ἢ ἀπορρίπτουσα ἀπόφασις ἡ οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τῇ προκλήσει διαδικασίαν τέλος δίδουσα καὶ τὸν δικαστὴν τῆς ὑποθέσεως ἀπεκδύουσα αὐτὴ καὶ μόνη εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς προκλήσεως ὁριστικὴ ἀπόφασις, πᾶσα δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκδοθεῖσα, εἴτε ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων τοῦ προκαλουμένου, εἴτε ἐπὶ ὁποιουδήποτε παρεμπίπτοντος ζητήματος ἐξεδόθη, θεωρεῖται καὶ εἶναι προπαρασκευαστικὴ ἢ παρεμπίπτουσα ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν, τοιαύτην οὖσαν, δύναται, κατὰ τὴν γενικὴν τοῦ ἄρθρου 100 τῆς πολ. δικονομίας ἀρχήν, ν' ἀνακαλέσῃ ὁ δικαστής, ἵνα μή, δεσμευόμενος ἐξ ἰδίων του πράξεων τὰς ὁποίας ἐσφαλμένας ἐν τῇ συνειδήσει του θεωρεῖ, ἀποφασίζῃ παρά τε τὸν νόμον καὶ τὴν πεποίθησίν του τοῦτο οἴκοθεν θεωρῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ πρωτοδικεῖον Λαμίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 418 ἀποφάσεώς του δὲν

ἀπέῤῥιψεν, οὐδ' ἀπεδέχθη τὴν πρόκλησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου Π. Τσακανίκα, ἀλλὰ προπαρασκευαστικῶς ὡς πρὸς αὐτὸν ἀπεφάσισε, καθόσον ἢ καὶ ἀπεῤῥίφθησαν διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης αἱ παρὰ τοῦ ἐκκλ. ταμείου κατὰ τῆς προκλήσεως προταθεῖσαι ἐνστάσεις, ἡ τύχη τῆς προκλήσεως ἔμεινεν αἰῃωρημένη, διότι τὸ ἐκκλ. ταμεῖον ἠδύνατο ἢ νὰ ματαιώσῃ αὐτὴν εἰσάγον τὴν ἀγωγήν του ἢ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπόῤῥιψίν της εἴτε διὰ τὸ μὴ βάσιμον αὐτῆς, εἴτε διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὴν περὶ παραδοχῆς αὐτῆς συζήτησιν (ἀριθ. 85 § 2 τῆς πολ. δικονομίας)· ὅθεν ἡ διαληφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 418 ἀπόφασις προπαρασκευαστικὴ εἶναι, ἀφοῦ δὲ τοιαύτη εἶναι, ἡ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐπίδοσίς της δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ ἀπαράδεκτον τὴν προκειμένην κατ' αὐτῆς ἔφεσιν, διότι, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 752 καὶ 756 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία δεν ἄρχεται, τόσον ὡς πρὸς τὰς παρεμπιπτούσας ἢ προπαρασκευαστικάς, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὰς ὁριστικάς, εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τούτων —ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 246 ἀποφάσεως τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν, ἥτις εἶναι ἐπὶ τῆς προκλήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ὁριστικὴ τῶν πρωτοδικῶν ἀπόφασις δὲν παρῆλθεν ὁμολογουμένως ἡ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία· τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων ἕπεται ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἔνστασις ἀποῤῥιπτέα καθίσταται.

Ἐπειδή, προκύπτοντος ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 86 τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ἣν διάταξιν, ἀποῤῥιπτομένης τῆς προκλήσεως εἴτε ὡς ἀπαραδέκτου ἢ μὴ βασίμου, εἴτε διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν τοῦ προκαλοῦντος, ἔχει ὁ προκαλούμενος καὶ τὸ δικαίωμα ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἐπὶ τῇ προκλήσει δοθεῖσαν τυχὸν ἀγωγήν του, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ δὲν ἀποκλείει τὸν προκαλούμενον τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ προσβάλῃ τὴν πρόκλησιν· ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἔνστασις ἐξελέγχεται μὴ βάσιμος, καθόσον ἀφοῦ ἡ ἐπὶ τῇ προκλήσει δοθεῖσα τυχὸν ἀγωγὴ δὲν ἐπιφέρει τὸ ἀπαράδεκτον τῶν κατὰ τῆς προκλήσεως προτεινομένων, κατὰ μείζονα λόγον δὲν δύναται ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ νὰ καταστήσῃ ἀπαράδεκτον τὴν κατὰ τῆς ἐπὶ προκλήσεως ἐκδοθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἔφεσιν, παρεκτὸς ἐὰν ἄλλοθεν προκύπτῃ ὅτι ὁ προκαλούμενος ἀπεδέχθη τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ὅπερ δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου,

Περιπτώσεις τινὲς, καθ' ἃς χωρεῖ ἢ δὲν χωρεῖ ἡ πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησις.

§ 29. Πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν ἐπιτρέπεται ἐν γένει καὶ ἐπὶ προσωπικῶν δικαιωμάτων, οἷον ὅταν ἡ Α. διατείνηται ὅτι συνῆψε γάμον μετὰ τοῦ Β;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (ἀπόφασις 446, 884 τοῦ 1850) ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα, ἀλλ' ὁ Ἄρ. Πάγος (ἀπ. 200 τοῦ 1850) ἀνήρεσε τὴν ἀπόφασιν, παραπέμψας τὸ ζήτημα ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, οἱ ὁποῖοι ὅμως (ἀπ. 7503 τοῦ 1850) ἔλυσαν τὸ ζήτημα ὡς οἱ ἐν Ναυπλίῳ ἐφέται. τοῦτο ἔκαμε τὸν Ἄρ. Πάγον νὰ μεταβάλῃ γνώμην, καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ (ἀπ. 236 τοῦ 1850) τὴν νομολογίαν τῶν ἐφετείων. Ἰδοὺ αἱ τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις.

α') Ἐπειδὴ τὸ 81 ἄρθρ. ἐδ. 1 τῆς πολ. δικονομίας ὁρίζον ὅτι ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν τότε μόνον γίνεται ὅταν ὁ προκαλούμενος, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχὴν, καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξίωσιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐναχθῇ ἄλλος, δὲν ἐννοεῖ ὅτι μόνον ἐπὶ ἀπολύτων δικαιωμάτων ἐπιτρέπεται, ἀλλ' ἐννοεῖ ὅτι προκειμένου περὶ τοιούτων δικαιωμάτων, ἐὰν ὁ προκαλούμενος ἔχῃ τὴν διακατοχὴν, πρόκλησις δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν· ὅτι δὲ ἡ πρόκλησις ἐπιτρέπεται ἐν γένει καὶ ἐπὶ προσωπικῶν δικαιωμάτων γίνεται δῆλον ἔκ τε τοῦ δευτέρου ἐδαφ. τοῦ μνησθέντος ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ κυρίως προσωπικὰ δικαιώματα, ἐκ τοῦ ἄρθρ 82 ἐδ. 1 τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι ἡ πρόκλησις πρέπει νὰ περιέχῃ ἀκριβῆ σημείωσιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, ὅ ἐστιν ὁποιονδήποτε καὶ ἂν ἦναι τὸ ἀντικείμενον τῆς προκλήσεως, καὶ τέλος ἐκ τοῦ ἄρθρου 84, τὸ ὁποῖον προτιθέμενον νὰ ὁρίσῃ τὸ ἁρμόδιον διὰ τὴν πρόκλησιν δικαστήριον, παραπέμπει ἐν γένει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ 22 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ὁρίζει τὰ περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων, οὐχὶ μόνον διὰ τὰς πραγματικὰς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς προσωπικὰς ἀγωγάς· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀποφηναμένη ὅτι ἡ πρόκλησις εἰς ἀγωγὴν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παραγραφὴν αὐτῆς, καὶ διὰ μόνον τὸν λόγον τοῦτον εἶναι ἀπαράδεκτος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, παρεβίασε τὰ παρατεθέντα ἄρθρ. 81 1) καὶ 87 τῆς πολιτ. δικονομίας, τῶν ὁποίων οἱ ὁρισμοὶ ῥυθμίζοντες τὰς περιπτώσεις, δι' ἃς δύναταί τις νὰ ἀναγκάσῃ ἕτερον ν' ἀναλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ἐνάγοντος, εἰσὶν

οὐσιώδεις, καὶ ἐπομένως ἡ παραβίασις αὐτῶν φέρει ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρ. 201 καὶ 807 5) τῆς πολ. δικ. Απ. 200.

β') Ἐπειδὴ ἡ εἰς ἀγωγὴν πρόκλησις, ἥτις ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ δικαιοῦχος δὲν δύναται ν' ἀναγκασθῇ νὰ ἐπιδιώξῃ καθ' ὡρισμένην ἐποχὴν δι' ἀγωγῆς τὸ δικαίωμά του ἐντὸς τῆς πρὸς παραγραφὴν προθεσμίας, γίνεται τότε μόνον, 1) ὅταν ὁ προκαλούμενος, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχὴν, καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξίωσιν ἕνεκα τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐναχθῇ ἄλλος. 2) ὅταν ὑπάρχῃ κίνδυνος ὅτι ἔνστασίς τις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς δύναται νὰ ματαιωθῇ ἐντελῶς, παρερχομένου τοῦ χρόνου, ἐκ δὲ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρ. 81 τῆς πολ. δικονομίας προκύπτει ἀριδήλως ὅτι ἡ πρώτη περίπτωσις τῆς προκλήσεως λαμβάνει χώραν ὅταν πρόκηται περὶ ἀξιώσεων ἤτοι δικαιωμάτων, ἐφ' ὧν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ διακατοχὴ ἢ νομὴ (Possessio)· ἤτοι, τῶν ὁποίων ἡ ἐξάσκησις ν' ἀποτελῇ τὴν νομικὴν σχέσιν τῆς νομῆς ἢ οἱονεὶ νομῆς. Τοιαῦτα δὲ εἶναι κατὰ τὸν πολιτικὸν Νόμον μόνη ἡ κυριότης καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς ἀποσπώμενα ἀπόλυτα δικαιώματα τὰ ἐπὶ ἀλλοτρίων πραγμάτων ὑφιστάμενα Θεοφ. (3, 29) § 2 Πανδ. (51, 2) πρ. (43, 16) 1 § 13 καὶ 23, 3 § 17 (43, 26) 7 (43, 19) 7 (7, 4) 2 (4, 9 23 § 2 (8, 5) 10 πρ.—ὅτι δὲ αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἐδαφίου τοῦ παραταθέντος ἄρθρ. προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ 2) ἐδαφίου αὐτοῦ, καθ' ὃ πρόκλησις εἰς ἀγωγὴν συγχωρεῖται ἐπὶ πάσης ἀξιώσεως (καὶ ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἐξ ἐνοχῶν καὶ ἐπὶ τῶν οἰκογενειακῶν δικαιωμάτων), ὅταν ὑπάρχῃ κίνδυνος ὅτι ἔνστασίς τις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς δύναται νὰ ματαιωθῇ διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου, χωρὶς νὰ γίνηται ἐν αὐτῷ λόγος περὶ τῆς νομῆς τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀπαιτήσεως.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἔννοιαν ταύτην οὐδόλως ἀντίκειται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 84 τῆς πολ. δικ., καθ' ἣν ἡ πρόκλησις γίνεται παρὰ τῷ κατὰ τὴν κυρίαν δίκην ἁρμοδίῳ δικαστηρίῳ, καὶ ἐὰν πρόκηται κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 ἐκλογὴ μεταξὺ τῶν διαφόρων δικαστηρίων παρ' ἑνὶ τῶν ἁρμοδίων τούτων δικαστηρίων, διότι α') ἡ ἐπὶ τῶν σχετικῶν δικαιωμάτων κατὰ τὰ ἐδάφ. 1—4, 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρ. 22, δυναμένη νὰ ἐπέλθῃ ἐκλογὴ τοῦ προκαλοῦντος μεταξὺ διαφόρων δικαστηρίων ἀναφέρεται εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ 2 ἐδαφ. τοῦ ἄρθρ. 81, ἐνῷ, ὡς εἴρηται, πρόκειται καὶ περὶ σχετικῶν δικαιωμάτων, β') καὶ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ 1 ἐδαφίου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 22, ἤτοι τὸ ἐδ. 5 αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ τέλος ἡ ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ παραταθέντος Νόμου προ-

κύπτουσα ὡς ἀνωτέρω ἔννοια αὐτοῦ οὐδόλως ἐκθέτει τὸν πολίτην, καθ' οὗ ἀντιποιεῖταί τις δικαιώματα οἰκογενιακὰ π. χ. ἐκ πρώτου ὑφισταμένου εἰσέτι γάμου, ἐνῷ οὗτος διατελεῖ ἐν ἑτέρῳ γάμῳ, εἰς τὸν κίνδυνον νὰ ἀναλάβῃ τὴν περὶ μὴ ὑπάρξεως τοῦ πρώτου γάμου ἀποφατικὴν καὶ δυσχερεστάτην ἀπόδειξιν ὡς ἐνάγων, ἢ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰς ποινὰς τῆς διγαμίας, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ διὰ τῆς ψευδοῦς προσάψεως τοῦ κακουργήματος τῆς διγαμίας συκοφαντούμενος δύναται, καταμηνύων ἐπὶ συκοφαντίᾳ τὸν ψευδῶς ἀντιποιούμενον τὰ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου δικαιώματα, ν' ἀναγκάσῃ αὐτὸν ἢ νὰ ἀποδείξῃ αὐτὸς τὴν ὕπαρξιν τοῦ πρώτου γάμου ἢ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ποινὴν τῆς συκοφαντίας (ἄρθ. 28 καὶ 32 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου. Ἀπ. Α. Π. 236 τοῦ 1850.

§ 30. Ὁ Α. ὑπέγραψεν ὁμόλογον διαλαμβάνον ὅτι ἐδανείσθη ἀπὸ τὸν Β. ποσόν τι.—Τὸ ὁμόλογον εὑρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ Γ., ὅστις ἐπροκάλεσε τοῦ Β. νὰ κινήσῃ ἀγωγήν, διατεινόμενος ὅτι εἰκονικῶς ἐτέθη τὸ ὄνομα τοῦ Β. ἐνῷ ἀληθῶς ὁ προκαλῶν Γ. ἐδάνεισε τὸ ποσὸν ἐκεῖνο· ἄλλως δέ, νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος πάσης ἀπαιτήσεως.— Ζητεῖται λοιπόν, ἂν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει συγχωρεῖται πρόκλησις πρὸς ἀγωγήν;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα, σύμφωνα μὲ τὰς σκέψεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 236 τοῦ 1850 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου. Ἀπόφ. 8723 τοῦ ὀκτωβρ. 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ.

§ 31. Πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν χωρεῖ ἐπὶ προσωπικῶν ἀπαιτήσεων; Κατὰ τὴν μειονοψηφίαν, ὁ νόμος συγχωρεῖ τὴν πρόκλησιν μόνον ὅταν πρόκηται περὶ ἀσωμάτων ἀντικειμένων. Κατὰ τὴν πλειονοψηφίαν, ἡ πρόκλησις συγχωρεῖται ἐν γένει κατὰ πάσης ἀξιώσεως. Ἀπόφ. 196 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ. 5315).

§ 32. Πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν δὲν συγχωρεῖται κατὰ τοῦ ἀξιοῦντος, ὅτι ἔχει ἀπαιτήσεις ἐξ ὑπηρεσίας πηγαζούσας, κατὰ τοῦ προκαλοῦντος. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 10523 τοῦ 1853 — τμ. 2. Μαϊστράκης καὶ Μπουδαλίστα. Στηρίζεται ἡ ἀπόφ. εἰς τὰς σκέψεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 236 τοῦ 1850 ἀποφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

§ 33. Ὁ συγκάτοχος ἔχει δικαίωμα προκλήσεως κατὰ τοῦ συγκατόχου αὐτοῦ πρὸς ἀγωγήν; Ἡ τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. ἀπόφ. 588 τοῦ 1856 φέρει.

«Ἐπειδή, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀρθῶς ἀπεῤῥίφθη ἡ ἀγωγὴ τῶν ἐκκαλούντων, καθόσον τότε μόνον γίνεται πρόκλησις πρὸς

ἀγωγήν, (ἄρθρ. 81 § 1 τῆς πολ. δικονομίας) ὅταν ὁ προκαλούμενος χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχήν, καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξίωσιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐναχθῇ ἄλλος, ἀλλ' ἡ κατοχὴ ἦτο κοινὴ καὶ ἀδιαίρετος ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Νομικ. σ. 6179. — Ἴδε τὴν λ. Νομή.

§ 40. Κατὰ τοῦ καυχωμένου, ὅτι ἔχει δικαιώματα ἐπὶ κληρονομίας τινός, συγχωρεῖται πρόκλησις πρὸς ἀγωγήν;

Ἡ 707 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 81 τῆς πολ. δικονομίας, πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν τότε μόνον γίνεται, ὅταν ὁ προκαλούμενος, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν διακατοχήν, καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξίωσιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐναχθῇ ἄλλος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ ἐφεσίβλητος Δημήτριος Γ. Μαλοκίνης ἰσχυρίζεται διὰ τῆς ἀπὸ πέντε Ἰουλίου 1854 προκλήσεώς του πρὸς ἀγωγήν, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα Ἀνέζα Γ. Μαλοκίνη, καίτοι μὴ ἔχουσα οὐδὲν δικαίωμα ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ πατρός της Γ. Μαλοκίνη καὶ τῆς μητρός της Ἑλένης, ὡς λαβοῦσα πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὸ ἀνάλογόν της μερίδιον, καυχᾶται ὅτι ἔχει εἰσέτι ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς πατρομητρικῆς περιουσίας· ἑπομένως, μὴ ἰσχυριζομένης τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν εἶναι μόνος κάτοχος καὶ κληρονόμος τῆς πατρομητρικῆς του περιουσίας, ὀρθῶς τὸ δικάσαν δικαστήριον διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως παρεδέχθη τὴν προμνησθεῖσαν πρόκλησιν πρὸς ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ὑπεχρέωσε τὴν ἐκκαλοῦσαν νὰ κάμῃ τὴν περὶ κληρονομίας ἀγωγὴν διὰ τοὺς εἰς τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν, κατὰ πλειονοψηφίαν, ἀναφερομένους λόγους, τοὺς ὁποίους τὸ δικαστήριον τοῦτο παραδέχεται ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους· καὶ προσέτι·

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 81 § 1 τῆς πολ. δικονομίας προκύπτει ἀριδήλως, ὅτι πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν λαμβάνει χώραν, ὅταν πρόκηται περὶ ἀξιώσεων, ἤτοι δικαιωμάτων, ἐφ' ὧν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ διακατοχή, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐξάσκησις ἀποτελεῖ τὴν νομικὴν σχέσιν τῆς νομῆς, δύναται δὲ νὰ ὑπάρξῃ νομὴ οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κληρονομικῆς περιουσίας, ἀδιάφορον ἐὰν ταῦτα ἀπαρτίζωσι μόνον κινητὰ πράγματα, καθόσον μάλιστα κατὰ τὸν νόμον, ἡ περὶ κληρονομίας ἀγωγὴ εἶναι πραγματικὴ καὶ οὐχὶ προσωπική· ἀλλὰ καὶ τούτου δοθέντος, πάλιν πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, ὅταν ὁ προκαλῶν εἶναι μέτοχος δικαιώματός τινος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ προκαλούμενος ἔχει

τὴν ἀξίωσιν· ὅτι οὗτος ἐξασκεῖ καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὸ αὐτὸ δικαίωμα· καθόσον, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 81 § 1 τῆς πολ. δικονομίας, δύναται νὰ καθέξῃ τις, ἤτοι νὰ νέμηται, ὄχι μόνον ἐνσώματα, ἀλλὰ καὶ δικαιώματα.

§ 41. Ἐξ συλλογισμοῦ τοῦ νόμου διατάξεως προκύπτει, ὅτι ἡ πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησις δὲν χωρεῖ ἐπὶ κατοχῆς, καὶ ὅτι ἡ ἀξίωσις πρέπει ν' ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος. Ἄρα ἀντικείμενον τοῦ πράγματος δύναται νὰ ἦναι καὶ ἡ κατοχή. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 961 τοῦ 1851 (Νομικ. σ. 5516).

§ 42. Ἡ ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιστῶν δημοσίων προσόδων ἢ ταμιῶν ἀπαίτησις φόρου ἐπικαρπίας θεωρεῖται ὡς ἀφορμὴ εὔλογος προκλήσεως τοῦ Δημοσίου πρὸς ἀγωγήν.— Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. τοῦ ἀπριλ. 1856 ἐν Νομικ. σ. 6147 φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 81 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὁ καυχώμενος ὅτι ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ πράγματος κατεχομένου ὑπ' αὐτοῦ, καταναγκάζεται, κατ' ἐξαίρεσιν τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου ἀρχῆς (N. μονχδ. K. ut. nem. in. ag. cog.) διὰ προκλήσεως, εἰς ἐξάσκησιν τῆς νομιζομένης ἀξιώσεως αὐτοῦ· καύχησις δὲ συνίσταται οὐ μόνον εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀξιώσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔργα τὴν ἀξίωσιν ταύτην ἐμφαίνοντα· ἐκ δὲ τῆς φράσεως αὐτοῦ «ὅταν ὁ προκαλούμενος καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξίωσιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐναχθῇ ἄλλος» συνάγεται, ὅτι τὸ ἑπόμενον ἄρθρ. 82, ἀπαιτοῦν τὴν ἐν τῷ προκλητηρίῳ ἐγγράφῳ ἀκριβῆ σημείωσιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, ἣν ὁ προκαλούμενος καυχᾶται, ἐννοεῖ ἀκριβῆ σημείωσιν ἀξιώσεως χορηγούσης αὐτῷ δικαίωμα ἀγωγῆς, ὡς καὶ τοῦ ἀντικειμένου, περὶ οὗ ἡ πρόκλησις· καμμία δὲ τοῦ Νόμου διάταξις δὲν ἀποκρούει τῆς προκλήσεως τὸ δικαίωμα, ἐὰν ἡ ἔκφρασις τῆς ἀξιώσεως, ἢ τὸ ἐμφαῖνον αὐτὴν ἔργον, δὲν εἶναι αὐτοῦ τοῦ προκαλουμένου προσώπου. Ἕπεται ὅτι πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησις συγχωρεῖται, καὶ ὅταν ἡ ἀξίωσις ἐξηγήθη οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ προκαλουμένου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ μερικοῦ αὐτοῦ διαδόχου, ἐν γνώσει καὶ σιωπῇ τοῦ αὐτοῦ, μάλιστα ὅταν τὸ προκαλούμενον πρόσωπον εἶναι ἠθικόν, οἷον τὸ δημόσιον, ἐκφράζον ἀείποτε τὰς ἀξιώσεις αὐτοῦ διὰ τῶν παριστώντων αὐτὸ προσώπων.

Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τῇ ἡμετέρᾳ νομοθεσίᾳ καθιερωθὲν δικαίωμα τῆς προκλήσεως στηρίζεται, ὡς καὶ ἐκ τῶν διατάξεων 5 K. (7, 14) καὶ 4 K. (5, 56) συνάγεται, ἐπὶ τῆς ἀνησυχίας, ἥτις ἐμβάλλεται εἰς τὸν κύριον τοῦ ἀντικειμένου, περὶ οὗ ἡ πρόκλησις,

ἐκ τῆς ἀξιώσεως ἄλλου δυναμένης, προϊόντος τοῦ χρόνου, νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς θέσιν δυσχερῆ· ἑπομένως καὶ ἂν κατὰ ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν 177 Π. de reg. jur. «Ὁ τὴν ἑτέρου δεσποτείαν ὑπεισιὼν, ἢ τὸ δίκαιον, τοῖς αὐτοῖς δικαίοις ὀφείλει κεχρῆσθαι.» Ἡ ἀξίωσις μολοντοῦτο τοῦ ἐνοικιαστοῦ τῶν δημοσίων προσόδων, ὅτι τὰ φορολογούμενα κτήματα ὑπόκεινται εἰς φόρον ἐπικαρπίας, ἐξηγουμένη ἐν γνώσει καὶ σιωπῇ τοῦ δημοσίου εἰς τὰ παράπονα τοῦ φορολογουμένου (ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, συνέβη), καθ' ὅμοιον λόγον ἐμφαίνει ἀξίωσιν κατ' αὐτοῦ τοῦ δημοσίου. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ὁ προκαλῶν τὴν ἀξίωσιν ταύτην ἀποδίδῃ εἰς τὴν πλεονεκτικὴν τοῦ ἐνοικιαστοῦ διάθεσιν (κατὰ τὴν ἐν τῷ προκλητηρίῳ ἔκφρασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος), ἀρκεῖ ὅτι ἐκ τῆς εἰσπράξεως φόρου ἐπικαρπίας, ἐν γνώσει τοῦ δημοσίου, συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐπὶ τοῦ φορολογουμένου κτήματος τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα κυριότητος».— Πρλ. ἀνωτ. § . ·

§ 43. Ὅρα τὴν λέξιν Ἐπικαρπία, ἔνθα ἡ ὑπ' ἀρ. 85 τοῦ 1849 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

§ 44. Πρόκλησις εἰς ἀγωγὴν δὲν χωρεῖ ὅταν ἦναι ἐκκρεμὴς ἡ κυρία δίκη (87, 483 πολ. δικ.).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, ὡς βεβαιοῖ τὸ ἐφετεῖον, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἡ Σωσάνη Τσοκανέλη, ὡς κληρονόμος τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, πρώην συζύγου τοῦ Ἰωάννου Κόνιαρη, ἐνήγαγεν αὐτὸν περὶ ἀποδόσεως τῆς προικὸς τῆς θυγατρός της, καὶ ἐνῷ ἦτον ἐκκρεμὴς ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ὁ Ἰω. Κόνιαρης ἐπροκάλεσε τὴν Σωσάναν Τσοκανέλη νὰ κινήσῃ τοιαύτην ἀγωγήν· οὕτω δὲ ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησε μὴ ἐφαρμοστέον τὸ 87 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. τοῦτο κηρύττεται ἀποσβεσθεῖσα ἡ τὴν ὁποίαν ἐκαυχήθη ὅτι ἔχει ἀγωγὴν, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ κινηθεῖσα καὶ ἔτι ὑφισταμένη· ὅθεν ἕνεκα τούτου ἡ πρόκλησις ἦτο ματαία.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 481 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ ἀνατροπὴ δὲν γίνεται αὐτοδικαίως, ἀπαιτεῖται δὲ οὐ μόνον ἀγωγὴ, ἀλλὰ καὶ δικαστικὴ ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν ἀνατροπήν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτε ὁ Ἰω. Κόνιαρης ἐπροκάλεσεν εἰς ἀγωγὴν τὴν ἀντίδικόν του, ἡ ἀγωγὴ ταύτης ἦτον ἔτι ἐκκρεμὴς, ὡς καὶ ἡ κατ' αὐτῆς περὶ ἀνατροπῆς ἀγωγὴ τοῦ Ἰω. Κόνιαρη· ἄρα τὸ ἐφετεῖον θεωρῆσαν, ὅτι, ὑφισταμένης ἔτι τῆς ἀγωγῆς τῆς Σωσάνης Τσοκανέλη, δὲν ἠδύνατο νὰ προκληθῇ αὕτη νὰ κινήσῃ ὁμοίαν ἀγωγὴν, δὲν παρε-

βίασε τὸ 483 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας, διότι τὸ δικαίωμα τοῦ Ἰω. Κόνιαρη νὰ κάμῃ πρόκλησιν πρὸς ἀγωγὴν ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ καθ' ἣν ἐποχὴν ἐνήργησε τοῦτο καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, ἤτοι ἀφοῦ μετὰ μῆνας ἀπὸ τῆς προκλήσεως ἐκηρύχθη ἀνατετραμμένη ἡ ἀγωγὴ τῆς Σωσάνης Τσοκανέλη. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. πάγου 430 τοῦ 1852, κυροῦσα τὴν 1 καὶ 698 τοῦ 1851 ἀποφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ.

§ 45. Ὁ προκαλῶν εἰς ἀγωγὴν διάδικος δύναται, διαρκούσης τῆς περὶ προκλήσεως δίκης, νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ κατοχῆς τοῦ αὐτοῦ κτήματος; Ναί.

«Ἐπειδὴ ἡ πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησις, ἔχουσα σκοπὸν τὴν κατανάγκασιν τοῦ προκαλουμένου εἰς ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα καυχᾶται ὅτι ἔχει ἐπ' ἀντικειμένου τινός, δὲν κωλύει τὸν προκαλοῦντα, παρενοχλούμενον, νὰ κάμῃ τὴν κατ' αὐτὸν χρῆσιν τῶν ἁρμοζουσῶν αὐτῷ ἀγωγῶν· ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου ἄρα τῆς περὶ διαταράξεως τῆς κατοχῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔνστασις τοῦ δημοσίου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν τοῦ αὐτοῦ ἐφεσιβλήτου, περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἀπεῤῥίφθη, ἀποβαίνει ἀστήρικτος. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 453 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σελ. 5141.— Πρβ. ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 77 τοῦ 1848.

§ 46. Ἐκ τῶν περὶ προκλήσεως διατάξεων τοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ἡ πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησις χωρεῖ κατ' ἐκείνου, ὅστις, ἐνῷ ἐξηγεῖ ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ παρὰ τοῦ προκαλοῦντος κατεχομένου πράγματος, ἀποφεύγει νὰ διεκδικήσῃ τὸ ὁποῖον καυχᾶται ὅτι ἔχει δίκαιον διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ, ἀλλ' ἐὰν ὁ προκαλούμενος πρὸ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως προκλήσεώς τινος ἐκίνησεν ἀγωγὴν διεκδικῶν, ἢ ἐπέτυχε δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐπιδικάζουσαν εἰς αὐτὸν τὸ δίκαιον, εἰς ὃ περιστρέφεται ἡ πρόκλησις, δὲν χωρεῖ πλέον αὐτὸ τὸ μέσον· κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν, διότι ὁ πρῶτος καὶ κύριος σκοπὸς τῆς προκλήσεως εἶναι ἡ ἐκβίασις τοῦ προκαλουμένου εἰς τὸ νὰ ἐπιδιώξῃ, δι' ἀγωγῆς, τὸ ὁποῖον ἀξιοῖ ὅτι ἔχει δίκαιον· ἀφοῦ δ' ἐκινήθη τοιαύτη ἀγωγή, ἡ πρόκλησις εἶναι ματαία καὶ ἄσκοπος· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, διότι ὅταν ἐκινήθη καὶ ἐδικάσθη ἡ ἀγωγή, δὲν ὑπάρχει πλέον ἁπλῆ ἀξίωσις, ἀλλὰ δίκαιον, τὸ ὁποῖον ὁ προκαλῶν δὲν δύναται πλέον νὰ διαμφισβητήσῃ, καὶ ἐὰν τὸ ἀμφισβητήσῃ, ἀποκρούεται διὰ τῆς τοῦ δεδικασμένου ἐνστάσεως. Ἀπόφ. ἐφετ. Ἀθηνῶν 9093 τοῦ 1851.

Περιεχόμενον τῆς προκλήσεως.

§ 47. Ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν πρέπει νὰ περιέχῃ ἀκριβῆ σημείωσιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, περὶ τῆς ὁποίας ὁ προκαλούμενος καυχᾶται (ἄρθρ. 82 πολ. δικ.)· ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρ· τούτου ὡς ἐπιτακτικὴ εἶναι οὐσιώδης 1) διότι καὶ τὰ δικαστήρια ὀφείλουν κατὰ τὸ εἶδος τῆς ἀξιώσεως, τὴν ὁποίαν, κατὰ τὸν προκαλοῦντα, καυχᾶται ὁ προκαλούμενος ὅτι ἔχει ἐπὶ τοῦ πράγματος, νὰ ἐφαρμόσουν διαφόρους τοῦ νόμου ὅρους, καὶ 2) διότι καὶ ὁ προκαλούμενος αὐτὸς ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ ποῖον εἶδος ἀγωγῆς τὸν προκαλεῖ ὁ ἀντίδικός του νὰ κινήσῃ ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ τῆς καυχήσεώς του· ὥστε, ἐὰν τῷόντι καυχᾶται ὅτι ἔχει ἐπὶ τοιαύτης ἀγωγῆς ἀξιώσεις, νὰ κινήσῃ αὐτὴν ἐμπροθέσμως, ἂν δὲ ἔχῃ ἀξίωσιν ἄλλου εἴδους νὰ ἐφησυχάσῃ· ὅθεν ἡ μὴ τήρησις ἐν τῇ προκλήσει τῆς ἀκριβοῦς σημειώσεως τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, περὶ τῆς ὁποίας ὁ προκαλούμενος καυχᾶται, ὡς διατάξεως οὐσιώδους, ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς προκλήσεως (ἄρθρ. 85, 201 καὶ 202 τῆς πολ. δικ.).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ διαληφθεῖσα πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν τοῦ εἰρημένου Α. κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος Σ. δὲν περιέχει ἀκριβῆ σημείωσιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, περὶ τῆς ὁποίας, ὡς ὁ προκαλῶν προτείνει, καυχᾶται ὁ προκαλούμενος, διότι ἐκτὸς ὅτι εἰς τὴν πρόκλησίν του ταύτην δὲν ἀναφέρει οὐδ' ἐκ ποίου δικαιώματος ἢ νομίμου λόγου καυχᾶται ὅτι παράγει ὁ προκαλούμενος τὴν ἐπὶ τῶν ἐπιδίκων γαιῶν ἀξίωσίν του, προκαλῶν αὐτὸν νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν δι' ὅσα δικαιώματα ἀδιαστόλως, εἴτε κυριότητος ἢ ἐπικαρπίας, καυχᾶται ὅτι ἔχει, δὲν προσδιορίζει ἀκριβῶς καὶ εἰς τρόπον ἀναμφίβολον τὴν ἀξίωσιν τοῦ κατ' αὐτὸν καυχωμένου, ἂν δηλαδὴ καυχᾶται ἐπὶ δικαιωμάτων ἀφορώντων κυριότητα ἐπὶ τῶν ἐπιδίκων κτημάτων ἢ ἐπικαρπίαν ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἀναφέρων, χωρὶς διαστολήν, ἢ κυριότητος ἢ ἐπικαρπίας δικαιώματα, δεικνύει ἀρκούντως ὅτε δὲν γνωρίζει οὐδ' αὐτὸς ὡρισμένως τὴν κυρίαν ἀξίωσιν τοῦ καυχωμένου· ὅθεν ἐσφαλμένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον δὲν παρεδέχθη διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τὴν περὶ ἀκυρότητος τῆς διαληφθείσης προκλήσεως τοῦ Α. ἔνστασιν τοῦ Σ. Ἀπόφασις, ἣν βλέπε εἰς Εὐρ. τ. 4 σ. 286.

§ 48. Ἡ πρὸς ἀγωγὴν πρόκλησις δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἀόριστος

ὡς πρὸς τὴν περιγραφὴν τοῦ κτήματος. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 155 τοῦ 1851, κύρ. τὴν 8158 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 49. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 82 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ πρόκλησις πρέπει νὰ περιέχῃ ἀκριβῆ σημείωσιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, περὶ τῆς ὁποίας καυχᾶται ὁ προκαλούμενος. Ἡ δὲ ἐπιτακτικὴ αὕτη διάταξις εἶναι καθ' ἑαυτὴν οὐσιώδης, διότι κατὰ τὸ εἶδος τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως ὀφείλουν τὰ δικαστήρια νὰ ἐφαρμόσωσι διαφόρους ὅρους τοῦ νόμου. Πρόκλησις λοιπὸν φέρουσα ἀορίστως ὅτι οἱ προκαλούμενοι καυχῶνται ὅτι ἔχουσιν ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ παρ' ἐμοῦ ἀγορασθέντος οἰκοπέδου εἶναι ἄκυρος, ἡ δὲ ἀκυρότης αὕτη δὲν δύναται νὰ διορθωθῇ διὰ μεταγενεστέρου ἐγγράφου ἐκτὸς νέας προκλήσεως, διότι ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς προκλήσεως ἡ ὁριστικὴ ἐνέργεια ταύτης ἄρχεται ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπίδοσίν της, καὶ ἑπομένως πρέπει ἔκτοτε νὰ περιέχῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς νομίμου ἐνεργείας της καὶ δύναται νὰ προβληθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. (Ἴδε ἀνωτ. § 6, 7 καὶ κατωτ. 56, 43). Ἀπόφ. 1853 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

Αἴτησις θεραπείας.—Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν (1).

§ 50. Εἰς τὴν περὶ προκλήσεως ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπαιτεῖται αἴτησις θεραπείας (2).

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν (ἀπ. 6491 ἐν Εὐρ. τόμ. 8 σελ. 140) ἔλυσε, κατὰ πλειονοψηφίαν, καταφατικῶς τὸ ζήτημα· διὰ τῆς 11559 τοῦ 1854 καὶ 12241 ὅμως τὸ ἔλυσεν ἀποφατικῶς· ὁ δὲ Ἀ. Π. διὰ τῆς πολ. τοῦ 1852 ἀπ. 113 εἶπε τάδε (3).

(1) Ἡ περὶ πρατιμήσεως ἀγωγή, ἥτις ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν διεκδίκησιν ἀκινήτου, εἶναι ἀγωγὴ κυρία καὶ παρέχει ἀφορμὴν εἰς ἐντελῶς νέαν δίκην. Ἑπομένως εἶναι ἀναγκαία ἡ περὶ συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα· ἂν δὲ προηγήθη ταύτης πρόκλησις πρὸς ἀγωγήν, ἡ περίστασις αὕτη μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὸ ἄρθρον 532 τῆς πολ. δικονομίας δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν φύσιν τῆς ὑποθέσεως. Ἀπόφ. 1924 τῆς 3 Ἰουνίου 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν. Ἴδε λ. Συμβιβ. ἀπόπ. καὶ τὸν ἐπ. § 51.

(2) Ἐκτενέστερα ἐν Εὐρ. τόμ. 5 λ. Δημόσιον σελ. 702 ἐπ.

(3) Κατὰ τὰ ἄρθρα 84 ἐπ. καὶ 2 τῆς πολ. δικονομίας δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγῆται τῆς πρὸς ἀγωγὴν προκλήσεως τῆς παρ' ἰδιώτου κατὰ τοῦ Δημοσίου γινομένης αἴτησις θεραπείας πρὸς τὴν ἀμέσως διοικητικὴν ἀρχήν, ἢ πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκον. ὑπουργόν. Ἀπ. 11559, 11560, 11561 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ὅλως εἰδικὴν ἐπὶ τῆς προκλήσεως πρὸς ἀγωγὴν διαδικασίαν τὴν διαγραφομένην ὑπὸ τῶν ἄρθρων 81 καὶ ἑξ. τῆς πολ. δικονομίας καὶ τὸν σαφῆ ὁρισμὸν τοῦ ἄρθρου 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγῆται τῆς πρὸς ἀγωγὴν προκλήσεως, τῆς γενομένης ὑπὸ ἰδιώτου πρὸς τὸ δημόσιον, αἴτησις πρὸς τὴν ἁρμόδιον ὑπουργικὴν διοικητικὴν ἀρχὴν περὶ ἀναδείξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ προκαλοῦντος εἰς ἀγωγήν· ὅθεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 228 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, παραδεξαμένη ἄκυρον τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος γενομένην πρόκλησιν τοῦ δημοσίου πρὸς ἀγωγὴν ἕνεκα τῶν πεντήκοντα ἐλαιοδένδρων τῶν περιγεγραμμένων ἐν τῷ τῆς προκλήσεως ταύτης ἐγγράφῳ καὶ ἄπασαν τὴν ἐπ' αὐτῆς γενομένην διαδικασίαν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν προηγήθη ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθ. 2 τῆς πολ. δικονομίας ὁριζομένη περὶ θεραπείας αἴτησις, παρέβησαν τὰς διατάξεις τῶν παρατεθέντων ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, αἵτινες ἐξασφαλίζουσι τὴν ταχεῖαν προστασίαν τοῦ νομέως ἐπὶ κτημάτων, ἐφ' ὧν ὁ προκαλούμενος καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξιώσεις, ἢ τοῦ ἔχοντος ἐνστάσεις τρεχούσας κίνδυνον ἀπωλείας ἐκ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου, εἰσὶν οὐσιώδεις καὶ ἡ παράβασις αὐτῶν φέρει ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 5) τῆς πολιτ. δικονομίας ὡς πρὸς τὸν ἐλαιοπερίβολον τὸν περιέχοντα 335 ἐλαιόδενδρα.

§ 51. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν ὅταν ἀγωγή τις εἰσάγεται συνεπείᾳ προκλήσεως πρὸς ἀγωγήν; Ὄχι. Ἀπόφ. 517 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ν. ἐφετ. (Νομ. σ. 5341).— Ἴδε δὲ τὴν λ. Συμβιβασμοῦ Ἀπόπειρα ἀνωτ. § 50.

§ 52. *Ἁρμοδιότης.* Πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν γενομένη παρ' ἀνδρὸς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γυναῖκα ὑπάγεται εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ συζύγου. Ἀπόφ. 446 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σ. 5334).

§ 53. Δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀ. Π. αἴτησις περὶ κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἐκκρεμὴς δίκη, καὶ ν' ἀμφισβητῆται ἡ ἁρμοδιότης αὐτῶν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 253 τοῦ 1839.

§ 54. Ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν δὲν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν κυρίαν δίκην, καὶ δὲν δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς κανονισμὸν ἁρμοδιότητος, ἂν ὑπάρχῃ ἤδη ἡ αὐτὴ δίκη ἐκκρεμὴς εἰς τὰ ἐξαιρετικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 261 τοῦ 1839.

§ 55. *Πρόσωπα, εἰς ἃ ἐπιδίδεται.* Εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους ἐπιδίδεται πρόκλησις πρὸς ἀγωγήν; Πότε ἐκεῖνοι ἀντι-

προσωπεύουσι τὸ δημόσιον; Ἴδε ἐν λ. Οἰκονομ. Ἐφ. (ἐν Εὐρ. τόμ. 11 σελ. 181) τὴν 1025 τοῦ 1852, ἀποφ. τοῦ ἐν Ν. ἐφ. Νομ. σελ. 5718.

§ 56. *Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποφάσεως*. Ἡ περὶ προκλήσεως ἀπόφασις ἰσχύει καὶ εἰς τὴν περὶ νομῆς δίκην; Ἴδε τὴν 9139 ἐφ. Ἀθ. ἐν λ. Τελεσιδικία.

§ 57. *Ἔφεσις*. Ἡ ἀπόφασις ἡ ἐκδιδομένη ἐπὶ τῆς πρὸς ἀγωγὴν προκλήσεως εἶναι ἐφέσιμος, διότι τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης ἀποτελεῖ ζήτημα αὐτοτελὲς ἄσχετον μὲ τὴν μέλλουσαν νὰ κινηθῇ τυχὸν περὶ τοῦ ἀντικειμένου ἄλλην ἀγωγήν. Ἀπόφ. 2343 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. Ἡ δὲ 4552 ἐφ. Ἀθ; = Ἴδε τὴν λ. Ἔφεσις ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 387.

§ 58. *Διάφορα*.— Ὁ ὑπουρ. τῶν Οἰκον., ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ δημοσίου, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταργῇ ἄνευ ἐγκρίσεως ἄλλης τινὸς ἀρχῆς, δίκας, ὅταν πεισθῇ ὅτι ἡ ἐξακολούθησις αὐτῶν δὲν εἶναι νόμιμος (τεμ. 17 § 3 (12, 2) Π. ν. 20 § 1 (46, 5) τεμ. 9 (26, 7) Π. τεμ. 87 (46, 3) καὶ ἄρθ. 750, 755 καὶ 816. πολ. δικονομίας).

Ἄρα προκαλούμενος ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα νὰ δηλόνῃ ὅτι δὲν θεωρεῖ ὡς ἐθνικόν κτῆμά τι. Ἀπόφ. 11505 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. Ἴδε τὴν λ. Δημόσιον (ἐν Εὐρ. τ. 5 σ. 712 § 14).

§ 59. Ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν καὶ ἡ ἀγωγὴ περὶ κυριότητος ἀποτελοῦν δίκας χωριστὰς καὶ ἑτεροειδεῖς ἀνεξαρτήτους ἀπ' ἀλλήλων· ἑπομένως δὲν ὑπάρχει ταυτότης δίκης ἐκκρεμοῦς ἐνώπιον δύο δικαστηρίων, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ περίπτωσις κανονισμοῦ ἁρμοδιότητος. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 15 τοῦ 1845, ἣν ὅρα ἐν λ. Κανονισμὸς Ἁρμοδ. § 7.

§ 60. Δίκη ὑπαγομένη λόγῳ ὕλης εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, δὲν διαφεύγει τῆς δικαιοδοσίας τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ, ἂν ἡ περὶ προκλήσεως ἀγωγὴ περὶ τοῦ αὐτοῦ κτήματος, περὶ οὗ εἰσήχθη δίκη ἐνώπιον τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, ἐδικάσθη τελεσιδίκως ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια· καθότι ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν καὶ τοῦ προκαλουμένου ἡ ἀγωγὴ ἀποτελοῦν δίκας παντάπασιν ἑτεροειδεῖς καὶ χωριστάς, ἐπειδὴ ὁ προκαλούμενος διατηρεῖ ὅλα τὰ δικαιώματα ἐνάγοντος ἐνεργηθησόμενα, οὐχὶ ὅταν προτείνῃ ἔνστασιν κατὰ τῆς προκλήσεως, ἀλλ' ὅταν κινῇ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ· ἑπομένως δὲν καθίστησιν ὑποχρεωτικὴν τὴν δικαιοδοσίαν ταύτην καὶ ὡς πρὸς τὴν κυρίαν ἀγωγήν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 16 τοῦ 1845.

§ 60α. *Θεωρητικαί τινὲς παρατηρήσεις* (1).

Ἡ νομολογία ἐπιτρέπει 1) τὴν provocatio ex lege diffamari, ἥτις λαμβάνει χώραν ά) ὅταν ὁ προκαλούμενος καυχᾶται, ὅτι ἔχει ἀξίωσιν, δι' ἣν δύναται νὰ ἐνάξῃ τὸν προκαλοῦντα· β') ὅταν διαδίδῃ φήμας, αἱ ὁποῖαι προσβάλλουν τὸν προκαλοῦντα τοιουτοτρόπως, ὥστε ὁ προκαλούμενος ἠδύνατο νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ προκαλοῦντος,— 2) τὴν provocatio ex lege si contendat, ἥτις λαμβάνει χώραν, ὅταν φοβῆταί τις μήπως ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου του στερηθῇ τῆς ἐνστάσεώς του.

§ 61. Ἰδοὺ αἱ ἀρχαί, τὰς ὁποίας παρεδέχθησαν.

ά) Κανεὶς δὲν δύναται νὰ προκληθῇ, διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τὰς ἀποίας ἔχει ἀξιώσεις επὶ τοῦ παρ' αὐτοῦ κατεχομένου πράγματος· ὅστις ὅμως διαφιλονεικεῖ τὰ δικαιώματα τοῦ κατέχοντος, προκαλεῖται.

β') Προκαλῶν δύναται νὰ ἦναι μόνον ὅστις εἰς τὴν κυρίαν δίκην θέλει εἶσθαι εναγόμενος.

γ') Ἡ πρόκλησις πρὸς ἀγωγὴν ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ προκαλοῦντος, διότι αὐτὸς θέλει εἶσθαι ἐναγόμενος εἰς τὴν κυρίαν δίκην.

δ') Ἡ περὶ προκλήσεως δίκη τελειώνει, ἀφοῦ ὁ ἐναγόμενος κινήσῃ τὴν ἀγωγήν.

έ) Ἡ περὶ προκλήσεως δίκη εἶναι διακεκριμένη ἀπὸ τὴν κυρίαν.

§ 62. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται.

ά) Ὅτι ἡ περὶ προκλήσεως ἀπόφασις δὲν εἶναι ἁπλῶς προδικαστική.

β') Ἡ πρόκλησις δὲν γεννᾷ τὴν ὁμοδικίαν ὡς πρὸς τὴν κυρίαν δίκην, οὔτε διακόπτει τὴν παραγραφὴν τῆς κυρίας ἀγωγῆς.

γ') Ἡ πρόκλησις, καίτοι γενομένη πρὸς διατήρησιν τῆς ἐνστάσεως, δὲν περιέχει ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τοῦ προκαλουμένου.

§ 63. Ἡ διαδικασία, ἥτις καλεῖται mandatum cum clausola, δικαστικὴ ὑπὸ ὅρον διαταγή, κατὰ τὴν νομολογίαν γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

ά) Ὁ προκαλῶν, ὅστις εἰς τὴν ἀγωγὴν πρέπει νὰ βεβαιώσῃ τὴν πρόκλησίν του, ἐξαιτεῖται (ἐπὶ ποινῇ, ὅτι πρέπει ὁ προκαλούμενος νὰ τηρήσῃ εἰς τὸ μέλλον σιωπὴν ὡς πρὸς τὰς ἀξιώσεις του, ἤ, εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, αἱ ἐνστάσεις, τὰς ὁποίας

(1) 73, 81—88 πολ. τεμ. 28 Π. (46, 1).—ν. 5 Κ. (7, 14).

ἔχει ἤδη ὁ προκαλῶν κατὰ τῆς ἀγωγῆς, νὰ μὴ τοῦ ἀμφισβήτηθῶσι) νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ὁ ἐναγόμενος.

β') Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀγωγῆς, τὸ δικαστήριον, ἂν δὲν ἀποῤῥίψῃ αὐτὴν δι' ἔλλειψιν οὐσιωδῶν λόγων, διατάττει, ἐπὶ τῇ ῥηθείσῃ ποινῇ, νὰ κινήσῃ ὁ προκαλούμενος τὴν ἀγωγήν, ἐκτὸς ἂν ἔχῃ ἐνστάσεις κατὰ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς ἐνστάσεως· ἡ δὲ ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι δὲν ἔχει ἐνστάσεις, ἐκδιδομένη ἀπόφασις καλεῖται mandatum cum clausola, καὶ ἐντεῦθεν ὠνομάσθη ὅλη ἡ διαδικασία.

γ') Ὅταν λοιπὸν ὁ προκαλούμενος κινήσῃ ἐντὸς τῆς προθεσμίας τὴν ἀγωγήν, αὕτη προβαίνει.

δ') Ἂν ὅμως δὲν τὰ κάμῃ, οὔτε ἐνστάσεις προτείνῃ, ἐπιβάλλεται ἡ εἰρημένη ποινή· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, κηρύττονται αἱ ἐνστάσεις δεκταὶ κατὰ πάντα χρόνον,

ε) Ἂν ὅμως φιλονεικῆται τὸ παραδεκτον, γίνεται συζήτησις, καὶ ἐκδίδεται ἀπόφ. καθ' ἧς συγχωροῦνται τὰ συνήθη ἔνδικα μέσα.

§ 64. Ὁ νομοθέτης μας δὲν παρεδέχθη τὴν διάδοσιν φημῶν, οὔτε ἐπιτρέπει, ὡς ἡ νομολογία, τὴν ἕνεκα ὕβρεων πρόκλησιν.

Περὶ τοῦ δευτέρου εἴδους τῆς προκλήσεως.

§ 65. Ὡς παράδειγμα περὶ τούτου δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τὸ ἑξῆς· ὑπαρχόντων πολλῶν ἐγγυητῶν, ἕκαστος ἔχει τὴν ἔνστασιν τῶν πλειόνων συνυποχρεωμένων· ἕκαστος δὲ προτείνει τὴν exceptio divisionis, δι' ἧς ζητεῖ νὰ καλεσθῶσι καὶ οἱ λοιποὶ ἐγγυηταί· ὁ ἐγγυητής, φοβούμενος μήπως τινὲς καταντήσουν εἰς κατάστασιν χρεωκοπίας, ἢ ἐλαττωθῇ ἡ περιουσία των, ἔχει συμφέρον νὰ μὴ ἀναβάλῃ τὰς ῥηθείσας ἐνστάσεις· ἂν λοιπὸν τοιαύτη ἀγωγὴ δὲν κινηθῇ, ὁ δανειστὴς δὲν δύναται νὰ φιλονεικήσῃ τὴν ἔνστασιν τῶν πλειόνων ἐγγυητῶν.

Στοιχεῖα χαρακτηριστικὰ τῆς προκλήσεως.

§ 66. Ἡ ἡμετέρα νομοθεσία παραδέχεται ἐκ τῶν ἄνω τεθεισῶν ἀρχῶν, 1) ὅτι ἐναντίον τοῦ κατέχοντος δὲν συγχωρεῖται ἡ πρόκλησις

2) Μόνον εἰς τὸν κυρίως ἐναγόμενον συγχωρεῖται ἡ πρόκλησις· π. χ. ὁ ἐγγυητὴς φοβεῖται τὴν ἐλάττωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ κυρίου ὀφειλέτου, καὶ τοιουτοτρόπως τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώ-

ματος τῆς διζήσεως· ὁ ἐγγυητὴς δὲν δύναται νὰ προκαλέσῃ τὸν δανειστὴν νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ χρεώστου, διότι δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἐναγόμενος εἰς τὴν κυρίαν δίκην.

3) Ὅτι ἡ ἀγωγὴ κινεῖται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται ὁ προκαλῶν.

4) Ἡ δίκη τελειόνει, ἀφοῦ κινηθῇ ἡ ἀγωγὴ ὑπὸ τοῦ προκαλουμένου.

5) Ἡ περὶ προκλήσεως ἀγωγὴ εἶναι διακεκριμένη ἀπὸ τὴν κυρίαν, δὲν μεταβάλλει τὴν κατάστασιν τοῦ κυρίου ἐνάγοντος, δὲν γεννᾷ προτέρησιν καὶ ἐκκρεμοδικίαν, οὔτε διακόπτει τὴν παραγραφήν. Ὅθεν φρονοῦν τινὲς, ὅτι καὶ τὴν ἀγωγήν του δύναται νὰ μεταβάλῃ ὁ προκαλούμενος.

§ 67. Ἡ πρόκλησις ὑποθέτει πράγματα, τὰ ὁποῖα κατέχει ὁ προκαλῶν, ἢ ἀναφέρεται καὶ εἰς ἄλλας ἀξιώσεις, τὰς ὁποίας κατέχει ὁ μὲν ἢ ὁ δὲ, δηλαδὴ ἕνεκα προσωπικῶν ἀπαιτήσεων; Π. χ. δύναμαι νὰ προκαλέσω τινὰ, ἀξιοῦντα, ὅτι τοῦ χρεωστῶ 1000 δραχμάς; ναί· διότι αἱ πηγαὶ τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας παραδέχονται καὶ τὴν πρόκλησιν ταύτην. Ἡ νομολογία ἀπεφήνατο μόνον, ὅτι ὁ κατέχων δὲν δύναται νὰ προκαλεσθῇ· ἔπειτα ὁ νομοθέτης δὲν λέγει, ὅτι ὁ προκαλῶν πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἀγωγὴν, ἀλλ' ὅταν ὁ προκαλούμενος καυχᾶται κλ. Ἴδε ἀνωτ. § 28—32.

Ὁ προκαλούμενος δὲν δύναται νὰ φιλονεικήσῃ τὸ δικαίωμα ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ὁ προκαλῶν δὲν ἔχει τὴν ἀγωγήν· ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ δικαίωμά τι.

Εἰς τὸ ἄρθρον 81 ὑπάρχει ἡ ἔκφρασις *ἕνεκα τῆς ὁποίας δύναται*, καὶ ἐννοεῖ, ὅτι πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε ἡ ἀξίωσις, ὥστε νὰ δίδῃ χώραν εἰς πρόκλησιν πρὸς ἀγωγήν.

§ 68. Ποίαν ἔννομον συνέπειαν ἐπιφέρει ἡ ἐκ μέρους τοῦ προκαλουμένου ἔνστασις, ὅτι αὐτὸς ἔχει τὴν κατοχήν;

Ἂν ἦναι ἀληθὲς, γεννᾷ τὸ ἀπαράδεκτον τῆς προκλήσεως. Ὅθεν ἡ περὶ κατοχῆς ἔνστασις γεννᾷ προδικαστικὸν ὡς πρὸς τὴν δίκην ζήτημα, καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας εὑρίσκομεν, ὅτι ὁ προκαλῶν ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ μόνον τὴν περίστασιν, ὅτι ὁ προκαλούμενος καυχᾶται ὅτι ἔχει ἀξίωσιν τινά. Βεβαιωθέντος τούτου, ἡ πρόκλησις εἶναι δεκτὴ, ἂν ὁ προκαλούμενος δὲν προτείνῃ ἀναβλητικὰς ἢ ἀνατρεπτικὰς ἐνστάσεις· ὡς ἀνατρεπτικὴ δὲ θεωρεῖται καὶ ἡ προκειμένη, expiendo reus actor. ἄρα ὁ προκαλούμενος ἀποδεικνύει, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἡμετέρα νομοθεσία ἀπαιτεῖ ἀκριβῆ περιγραφήν. Ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα non qui negat, sed quo dicit incumbit onus probandi.

§ 69. Ἡ πρόκλησις λαμβάνει χώραν μόνον, ὅταν ἡ ἀξίωσις ἀφορᾷ jura presentia, ἢ καὶ ὅταν ἀφορᾷ μέλλοντα δικαιώματα; Ἐκ τῆς τελευταίας περικοπῆς τοῦ ἄρθρου 81 § 1 ἐξάγεται, ὅτι πρέπει νὰ ἦναι ἐνεστῶτα· ἔπειτα ἡ πρόκλησις εἶναι δικαίωμα ἐξαιρετικόν, καὶ πρέπει νὰ ἑρμηνεύηται στενῶς, ἄλλως πῶς ἤθελεν περιορισθῆ ἐπὶ τοσοῦτον ὡς προθεσμίαι;

§ 70. Ἄρθρον. 81 § 2 πολιτ. Ἐκ τοῦ παραγράφου δευτέρου τοῦ ἄρθρου 81 τῆς πολ. δικονομίας ἐξάγεται, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὴν περίπτωσιν τοῦ κινδύνου μέσου τινὸς ἀποδείξεως, διότι πρὸς τοῦτο χορηγεῖται ἡ συντηρητικὴ ἀπόδειξις· ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῆς ex lege si condentat ἀφορᾷ τὴν ἀπόλοιαν τῆς ἐνστάσεως.

β') Ἡ ἔνστασις δύναται νὰ ἀπολεσθῇ ὡς τοιαύτη, π. χ. διὰ τῆς παραγραφῆς, μολονότι συνήθως αἱ ἐνστάσεις δὲν παραγράφονται· εἶναι ὅμως διατάξεις εἰς τὸ Ρ. Δ., καθ' ἃς ἐνστάσεις τινὲς παραγράφονται.

Ματαιόνεται δὲ ἡ ἐνέργειά της, ὡς ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὑπάρχουν πολλοὶ ἐγγυηταί.

γ') Αἱ γενικαὶ περὶ προκλήσεως ἀρχαὶ ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὸ δεύτερον εἶδος τῆς προκλήσεως· πλὴν ἡ πρόκλησις δὲν ἐμπεριέχει καμμίαν ἀναγνώρισιν δικαιώματος τοῦ ἀντιδίκου· ὅστις κινεῖ τὴν ἀγωγήν, δὲν ὁμολογεῖ.

δ') Ἡ παραγραφὴ τῆς ἐνστάσεως διακόπτεται, μολονότι ἐπιρροὴν εἰς τὴν οὐσίαν δὲν ἔχει (85).

§ 71. Ἄρθρ. 82 § 2. 87 πολ. Ἐκ τῶν διατάξεων αὐτῶν ἐξάγεται, ὅτι δὲν προσκαλεῖται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς ῥητὴν ἡμέραν· ὅθεν γίνεται ἔγγραφος προδικασία, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδηται εἰς τὸν προκαλοῦντα ἔγγραφος ἀπάντησις, περιέχουσα τὰς ἐνστάσεις τοῦ προκαλουμένου· τοῦτο πρέπει νὰ τὸ κάμῃ, ὅταν δὲν κινήσῃ ἀγωγήν· ἐδῶ δὲ δὲν ἐφαρμόζεται τὸ mandatum cum clausa. Ὅθεν καθ' ἡμᾶς ἡ προθεσμία τρέχει ἀπὸ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς, καὶ οὐχὶ τῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἡμετέρα λοιπὸν νομοθεσία παραδέχεται δύο ἐποχάς· 1) ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς προκλήσεως μέχρι τῆς ἀπαντήσεως τοῦ προκαλουμένου· ἂν δὲ προταθῶσιν ἐνστάσεις, γίνεται συζήτησις περὶ αὐτῶν. Ἐκδίδεται ἀπόφασις, δι' ἧς ἀποῤῥίπτεται ἡ πρόκλησις, ὅταν ἡ ἔνστασις εὑρεθῇ βάσιμος, π. χ. ἂν πρόκηται περὶ μέλλοντος δικαιώματος. Τοιουτοτρόπως λήγει ἡ διαδικασία. Ἂν ἡ ἔνστασις ἦναι ἀνίσχυρος, ἀποῤῥίπτεται καὶ δίδεται νέα προθεσμία, διὰ νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν (88).

2) Ἐκ τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου διαδικασίας· ἐὰν ἐὰν ὅμως οὔτε ἀγωγὴν ἐπρότεινεν, οὔτε ἀπάντησιν ἔκαμε, τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει ὁριστικῶς τὴν δίκην.

§ 72. Ἡ προθεσμία, περὶ ἧς ἔγινε λόγος ἀνωτέρω (88 πολ. δικ.), ἀπὸ πότε ἄρχεται; Μολονότι αἱ παρεμπίπτουσαι καὶ προδικαστικαὶ ἀποφάσεις δὲν ἐκκαλοῦνται εἰμὴ μετὰ τῆς οὐσιαστικῆς ἀποφάσεως, τὴν ἀπόφασιν ὅμως ταύτην δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν θεωρήσωμεν ὡς προδικαστικήν, διότι 1) αὕτη μὲν προετοιμάζει μίαν ἄλλην δίκην, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προδικαστική, ἐπακολουθούσης νέας δίκης, τὸ δὲ δικαίωμα εἶναι πρᾶγμα διαφορετικόν· ἄλλο εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς προδικαστικῆς, καὶ ἄλλο τὸ τῆς ἀγωγῆς, ἀμφότερα δὲ διαφέρουσιν ὡς τὰ περὶ διακατοχῆς ζητήματα ἀπὸ τὰ περὶ κυριότητος.

§ 73. Ἐπειδὴ τὸ ζήτημα, ἂν πρέπῃ ἢ μὴ νὰ κινηθῇ ἀγωγὴ, ἐπιδικάζεται ὁριστικῶς, καθότι τελειόνει ἡ δίκη, ἕπεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ θεραπευθῇ εἰμὴ διὰ τῶν ἐνδίκων μέσων, καὶ μάλιστα τῆς ἐφέσεως.

ΠΡΟΚΥΜΑΙΑ.

Ἴδε ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 50 τοῦ 183 καὶ ἀπ. 9675 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐν λέξει Σχέδια, περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ἐν Πειραιεῖ ἰδιοκτησίας, ἐὰν προσληφθῶσι πρὸς δημόσιον σκοπόν.

Τὸ περὶ σχεδίου τοῦ Πειραιῶς διάταγμα περιλαμβάνει καὶ τὰ διὰ τὴν πρόκυμαίαν τοῦ λιμένος γήπεδα. Ἴδε ἀπόφ. 13583 ἐφ. Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΜΕΛΕΤΗ (1).

§ 1. Ἡ σύξασις ἐμπεριέχει τὴν προμελέτην, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐκ συστάσεως ἀνθρωποκτονία εἶναι εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς γενομένην. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 44 τοῦ 1845.— Τὸ αὐτὸ καὶ ἡ 52 τοῦ αὐτ. ἔτους.

---

(1) Ἴδε τὰ περὶ Καταλογισμοῦ.—Περὶ δολίας προαιρέσεως Θλ. Καλλ. τ. 3 § 498.

§ 2. Τὸ ἀδίκημα, ἐν γένει, σύγκειται ἐκ δύο στοιχείων, ἤτοι ἀπὸ τὸ γεγονὸς καὶ ἀπὸ τὴν δολίαν προαίρεσιν (ἐγκληματικὴν διάνοιαν, intention coupable). Ἀθέμιτός τις πρᾶξις, μολονότι συντρέχει ἡ πρὸς ἐνέργειαν θέλησις, δὲν εἶναι κολάσιμος, ἂν ἐγένετο ἐκ πλάνης ἢ ἀγνοίας, ἄν, ἀναντιῤῥήτως, ὁ πράξας ἦτο καλῆς πίστεως· ἐντούτοις, ὑπάρχουν παραβάσεις τινὲς ὡς πρὸς τὰς ὁποίας ἡ διάνοια τοῦ αὐτουργοῦ εἶναι ἀδιάφορος εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ποιν. Νόμου, καθότι εἶναι συμφέρον τῆς Ἀστυνομίας νὰ μὴ συμβαίνωσιν· αἱ ὑλικαὶ παραβάσεις δὲν μένουσιν ἀκαταλόγιστοι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς καλῆς πίστεως. Ὑπάρχουν μάλιστα πράξεις τινές, αἵτινες χαρακτηρίζονται ὡς ἀδικήματα, δὲν συνεπάγουσι δὲ τὸ ἀκαταλόγιστον, ἐπειδὴ ἡ δολία προαίρεσις ὑποτίθεται αὐτοδικαίως διὰ τῆς ἑκουσίας ἐνεργείας τῆς πράξεως· οἷον ἡ διγαμία, ἡ δυσφήμησις, αἱ πραχθεῖσαι ἐν γνώσει τοῦ γεγονότος, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν παράβασιν, μολονότι ὁ αὐτουργὸς ἐθεώρει ἑαυτὸν δικαιούμενον νὰ ἐνεργήσῃ τὰς πράξεις ταύτας.

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, ἐξαιρουμένων ὀλίγων, ὁ Νόμος καὶ ὁ δικαστὴς πρέπει ν' ἀπαιτῶσι τὴν συνδρομὴν τῆς πρὸς ἐνέργειαν θελήσεως. Ἡ θέλησις εἶναι ἄλλο παρὰ τὸν σκοπὸν (intention), ὅστις συνίσταται εἰς ὡρισμένον λογισμόν· εἶναι ἡ ὠθοῦσα καὶ διευθύνουσα τὰ ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου καθ' ἑνὸς ὀργάνου δύναμις, ὑποθέτουσα τὴν δύναμιν τοῦ ἐνεργεῖν ἢ ἀπέχειν. Δὲν εἶναι δὲ καταλογιστέα ἡ πρᾶξις εἰς τὸν αὐτουργόν, ἂν ἡ θέλησις ἦτο δεσμευμένη ὑπὸ ἀνωτέρας τινὸς δυνάμεως, ἢ ἂν αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις του ἐκυριεύοντο ὑπὸ σκληρᾶς τινὸς ἀσθενείας· ἀλλὰ ὑπάρχουν περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι, καίτοι ἀκουσίως συμβᾶσαι, καταλογίζονται εἰς τὸν αὐτουργὸν ἂν εἶχε τὴν συνήθη διάκρισιν. Μόνον ἡ ποινὴ μειοῦται.

Ἡ θέλησις, ὅταν ῥητῶς ἀπαιτῆται ἀπὸ τὸν Νόμον, ἀναζητεῖται καὶ ἐκτιμᾶται ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, ὡς ἡ διάνοια· ἀμφότεραι εἶναι πραγματικὰ ζητήματα, λυόμενα κυριαρχικῶς. Ἀλλά, πρὸς βεβαίωσιν, ἡ θέλησις πρέπει ῥητῶς ν' ἀποφασίζηται, ἐνῷ ἡ διάνοια περιέχεται ἀρκούντως ἐν τῇ λέξει «ἔνοχος».

Ἡ προμελέτη συνίσταται εἰς τὸ μορφωθὲν σχέδιον, πρὸ τῆς πράξεως τοῦ νὰ προσβάλῃ τις ὡρισμένον πρόσωπον, καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ σχέδιον αὐτὸ ἤρτηται ἀπὸ περίστασιν τινά, ἢ ἀπὸ ὅρον τινά. Συνίσταται πάντοτε εἰς τὴν ἐνέδραν, ἡ ὁποία ὑποθέτει ὅτι περιμένει τις ἄλλον, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον καιρόν, διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ ἢ νὰ τὸν πληγώσῃ.

ὁποῖον δήποτε καὶ ἂν ἦναι τὸ προμελετηθὲν ἔγκλημα, πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν προμελέτην ἀπὸ τὴν θέλησιν, ἥτις εἶναι τὸ συστατικὸν στοιχεῖον τοῦ ἀδικήματος. Πρόκειται περὶ φόνου; Ἡ προμελέτη διαφέρει τῆς ἀνθρωποκτόνου θελήσεως, καθότι ἐκείνη ὑποθέτει σκέψιν ὥριμον προηγηθεῖσαν τῆς ἀποφάσεως τοῦ φόνου· homicidium simplex illud est in quo occidendi animus concurrit tempore rixae, praemeditamum verò in quo occidendi deliberatio ante rixum praecedit (Farinacius ζήτ. 126 n. 169).

Πρόκειται περὶ τραυμάτων; Ἡ προμελέτη διαφέρει διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπὸ τὴν πρὸς τὸ τραυματῆσαι βούλησιν, καθότι ἡ θέλησις ἐνδεχόμενον νὰ ἐγεννήθη κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ῥήξεως. Vulnerum multitudinem et atrocitatem arguere quidem unimum vulnerantis fuisse, et omnino vulneratum occideret· sed non sequitur ex hoc quod jam animus praecesserit occidendi deliberatus. (Jus Clarus § homicidium n. 6).

Οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν ὑπάρχουσαν τὴν προμελέτην, ὅταν ὁ αὐτουργὸς προπαρεσκεύασε τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν μέσα, ὅταν ἐνέδρευσεν, ἢ ὅταν προσέβαλε τὸ θῦμά του ἄνευ προκλήσεως τινός. Ἀλλὰ ταῦτα ἐξήρτηνται ἀπὸ τὴν κρίσιν τῶν ἐνόρκων.

Ἀνεφύη τὸ ζήτημα ἂν ἡ ὡς πρὸς τὸ θῦμα πλάνη ἀποκλείῃ τὴν προμελέτην. Τρία δὲ συστήματα παρεδέχθησαν ὡς πρὸς τοῦτο. Ἴδ. chev. τ. 5 σ. 218—221).

Τὸ δὲ ἀκυρωτικὸν παρεδέχθη ὅτι ὑπάρχει ἀνθρωποκτόνος θέλησις ἐκ μέρους ἐκείνου, ὅστις θέλων νὰ φονεύσῃ τὸν μέν, ἐφόνευσε τὸν δέ. Ἀπ. τῆς 31 ἰουλίου 1835. Παρβλ. τὴν λ. Αἰκίαι.

Ἀνεφύη ζήτημα, ἂν ἡ προμελέτη ἑνὸς τῶν αὐτουργῶν, βαρύνῃ τοὺς συναυτουργούς, ἢ τοὺς συνενόχους, οἵτινες δὲν εἶχον τοιαύτην προμελέτην.

Ἡ νομολογία ἔλυσεν ἄλλοτε τὸ ζήτημα ἀποφατικῶς, ἀλλ' ἤδη παραδέχεται τὴν ἐναντίαν ἀρχήν, τουλάχιστον ὡς πρὸς τοὺς κυρίους συνενόχους, διότι οὗτοι πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὡς ὁ αὐτουργοί. Ἀποφάσεις τοῦ Ἀκυρ. τῆς 26 ἰαν. 1814, τῆς 19 ἰαν. 1838 καὶ 8 ἰαν. 1843. Παρβλ. τὴν λ. complicité εἰς τὸ λ. τοῦ Morin.

ΠΡΟΜΑΘΕΙΑ.

Ἴδε τὴν λ. Παραγγελία.

§ 1. Προμήθεια τί λέγεται; Ῥάλλ. Ἐμπ. δίκαιον τόμ. 2 σελ. 265.

§ 2. Ἡ ἐπιχείρησις προμηθείας εἶναι πρᾶξις ἐμπορική; (1) Ῥάλλ. Ἐμπορ. δίκαιον τ. 1 § 27.

§ 3. Πότε δὲν εἶναι τοιαύτη ὡς πρὸς ἐκεῖνον, πρὸς ὃν γίνεται; Αὐτ. § 28.

§ 4. Παράδειγμα ἐπιχειρήσεως προμηθείας, ἥτις δὲν εἶναι πρᾶξις ἐμπορικὴ ἐκ μέρους τοῦ προμηθευτοῦ, ἐνῷ εἶναι τοιαύτη ἐκ μέρους τοῦ πρὸς ὃν γίνεται ἡ προμήθεια. Αὐτ. § 29.

§ 5. Περὶ προμηθειῶν πρὸς τὸ δημόσιον. Αὐτ. § 30. λ. Ἁρμοδιότης Ἐμπ. § 30, 48, 78.

§ 6. Ἡ προμήθεια ἄρτου διὰ τοὺς ἐν φυλακῇ κρατουμένους εἶναι πρᾶξις ἐμπορική; Ναί. Ὁ ἐργολάβος ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον. — Ἀπ. 747 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἐν Νομ. σελ. 5233.

§ 7. Ἡ προμήθεια τῶν ἀναγκαίων πρὸς διατροφὴν τῶν στρατευμάτων εἶναι πρᾶξις ἐμπορική, καὶ οἱ προμηθευταί, προσλαμβάνοντες ὑπαλλήλους πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἐνεργοῦν ἐπίσης πρᾶξιν ἐμπορικήν, καὶ ἡ κατ' αὐτῶν ἀγωγὴ τῶν ὑπαλλήλων των περὶ πληρωμῆς μισθῶν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐμποροδικῶν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 244 τοῦ 1850 ἐν λ. Πρᾶξις Ἐμπορική.

§ 8. Δύναται νὰ ἦναι ἀντικείμενον ἀσφαλείας; Ῥάλλ. Ἐμπορ. δίκ. τ. 2 σ. 348.

§ 9. Δικαίωμα προμηθείας δίδεται εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ τραπεζίτας, ὁσάκις οὗτοι δανείζουν χρήματα ἀλλότρια, πληρόνουν κατὰ διαταγὴν ἄλλου, καὶ προεξοφλοῦν συναλλαγματικάς· οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἁπλῶς κάμουν διὰ τῶν χρημάτων των κοινὰ δάνεια. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 103 τοῦ 1849.

§ 10. Διὰ τὴν προμήθειαν δίδεται ἓν καὶ ἥμισυ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. «Ἐπειδή, διὰ τῶν προτάσεών του τῆς 3 μαρτίου καὶ 3 ἰουνίου 1853, ἰσχυρίζετο ὁ ἐναγόμενος ἁπλῶς καὶ ἐν παρόδῳ, ὅτι ἔλαβεν τὰς πραγματείας τῶν ἐναγόντων διὰ νὰ προβλέψῃ ἐκ τοῦ τιμήματος αὐτῶν βούτυρον, καὶ λάβῃ τὴν συνειθιζομένην ἀντιμισθίαν προμηθείας, ἤτοι ἀνὰ 20 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστης ὀκάδος, χωρὶς νὰ προτείνῃ ποσῶς, ὅτι ἔκαμε συμφωνίαν περὶ προμηθείας

(1) Ἡ ἐπιχείρησις προμηθείας ἢ παραγγελίας θεωρεῖται ὡς πρᾶξις ἐμπορική· δὲν φέρει ὅμως χαρακτῆρα τοιοῦτον, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ εἰμὴ μία μόνη πρᾶξις προμηθείας ἢ παραγγελίας. — Ἴδε ἀπόφ. ἐφετ. Ἀθηνῶν 7567 τοῦ 1950.

καὶ χωρὶς νὰ ὁρίσῃ τὸ ἔθιμον, ὅπερ ἤδη κατὰ πρῶτον ἰσχυρίζεται, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδειξιν αὐτοῦ, τὸ δικάσαν ἐμποροδικεῖον δὲν ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἰσχυρισμοὺς μὴ προταθέντας; ἢ νὰ διατάξῃ περὶ τούτων ἀποδείξεις· ἀλλά, μὴ ὑπαρχούσης συμφωνίας τινὸς περὶ προμηθείας, ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὰς περὶ προμηθείας ἀρχὰς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, ὁρίσαν τὴν προμήθειαν εἰς ἓν καὶ ἥμισυ ἐπὶ τοῖς 100».— Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 275 τοῦ 1855

§ 11. Δύνανται οἱ μεσῖται ν' ἀποδείξουν διὰ μαρτύρων συμφωνίαν περὶ ἀντιμισθίας; Ἴδε ἐν λεξ. Μάρτυρες τὴν 9746 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

ΠΡΟΝΟΜΙΑ. Ἴδε τὸ ἐπ. ἄρθρον.

§ 1. Πραγματεία περὶ τῶν κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον ἐν Θέμ. τ. 1 σ. 127 ἐπ. καὶ ἐν σελ. 365 τόμ. 5.

§ 2. Ὅτι ἐπὶ τῶν ἀνυποθήκων δανείων προτίμησις ἀπὸ χρόνου οὐκ ἐστίν. Αὐτ. τ. 5 σ. 370.

§ 3. Εἰς ποίαν τάξιν κατατάττεται εἰς τὰς προνομιακὰς ἀπαιτήσεις ἡ ἄνευ τόκου παρακαταθήκη; Θέμ. τ. 3 σ. 41 ἐπ.

§ 4. Προνόμιον ἀπαιτήσεως (priv. exigendi) ὑπὲρ τῶν ἀνήβων. Θέμ. τ. 5 σ. 252.

ΠΡΟΝΟΜΙΟΝ διὰ τὴν προῖκα.

Ἴδε τὰ περὶ τούτου ἐν λέξ. *Ὑποθήκη*.

ΠΡΟΝΟΜΙΑ κατὰ τὴν πολ. δικον.

ΣΗΜ. Ἴδε τὸ προηγούμενον καὶ ἑπόμενον περὶ προνομίων ἄρθρον.

Πίναξ λεκτικός.

§ 1. Ἐπειδὴ δὲν ἐσημείωσά τι ἐν ταῖς λέξεσι *κατάσχεσις* καὶ Πίναξ κατατάξεως περὶ τῶν ἄρθρων 940—944 τῆς πολ. δικονομίας, θέλω διέλθει τὰ περὶ αὐτῶν, ἐνταῦθα, κατὰ σειράν (1).

§ 2. Ὁ ἐπὶ τῆς κατατάξεως ἐκπληροῖ, συντάττων τὸν τῆς κατατάξεως πίνακα, ἔργα δικαστοῦ· δικάζει ἐπὶ τῶν προτάσεων καὶ ἀντιῤῥήσεων καὶ δίδει εἰς ἕκαστον δανειστὴν τὴν προσήκουσαν κατὰ τὸν νόμον τάξιν καὶ κατατάττει ἑκάστου δανειστοῦ τὴν ἀπαίτησιν κατὰ τὸ προσῆκον αὐτῇ μέτρον· ὡς πρὸς τὸ πραγματικὸν δὲν δύνανται νὰ τεθῶσι γενικοὶ κανόνες, καθότι ἐξήρτηται ἐκ τῶν ειδικῶν περιστάσεων, τοὺς δὲ νομίμους κανόνας προβλέπουσιν αἱ εἰρημέναι διατάξεις, συνδυασμέναι μὲ τὸ ἄρθρ. 991 (2).

---

(1) Τὰ περὶ τούτων ἔλαβον ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν ΚΚ. Καλλιγᾶ καὶ Ῥουσσοπούλου ἐκ τῶν περὶ ἐκτελ.

(2) Ὁ Κ. Καλλ. λέγει «Ἡ κατάταξις γίνεται κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον.

Τὴν πρώτην θέσιν καταλαμβάνουν τὰ γενικὰ προνόμια τοῦ ἄρθ. 940, τὰ ὁποῖα ἐκτείνονται ἐφ' ὅλης τῆς περιουσίας καὶ προτιμῶνται μεταξύ των καθ' ἣν τάξιν ἀπαριθμοῦνται εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο.

Ἐφ' ἑκάστου αὐτῶν δὲν ἐπιφέρομεν σκέψεις, διότι ὁ Νόμος εἶναι σαφής, θέλομεν ἐπαναλάβει ὅμως γενικῶς ὡς πρὸς ὅλα τὴν πρὸ ὀλίγου γενομένην παρατήρησιν. Εἶναι ἄτοπον, τοὐτέστι, νὰ ἐπιβαρύνηται ἓν μόνον ἐκ τῶν κτημάτων μὲ τὸ ἐκτεινόμενον ἐφ' ὅλων προνόμιον, διότι προνομιοῦχος ἀναγγέλλεται εἰς τὴν κατάταξιν. Ἤδη ὡς πρὸς τὰ κινητὰ διατάττει τὸ ἄρθρ. 942, ὅτι, ὁσάκις τὸ πλειστηριαζόμενον δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν γενικῶν προνομίων, δύναται νὰ ἐπεκτανθῇ ὁ πλειστηριασμὸς ἐφ' ὅλων τῶν κινητῶν, ὥστε ἕκαστον νὰ συνεισφέρῃ συμμέτρως. Πολὺ μᾶλλον πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τοῦτο ὡς πρὸς τὰς ὑποθήκας, αἵτινες, χάριν τῆς δημοσιότητος, ἀπολαμβάνουν περισσοτέραν ἰσχύν. Ἀλλ' ἡ συνεισφορὰ δὲν λαμβάνει χώραν αὐτοδικαίως, ὡς ὤφειλε, διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη ὥστε ὁ βλαπτόμενος ἐνυπόθηκος νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς αὐτὸν ἐκχώρησιν τῆς προνομιούχου ἀπαιτήσεως, ὥστε νὰ τὴν ἐπεκτείνῃ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἀκίνητα. Ἂν παραλείψῃ νὰ ζητήσῃ ἐγκαίρως τὴν ἐκχώρησιν τῆς προνομιούχου ἀπαιτήσεως, αὕτη ἀποσβέννυται καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐπεκτάσεως.

Κατόπιν ἔρχονται τὰ περιοριζόμενα εἰς εἰδικὰ πράγματα προ-

Τὸ ἄρθρ. 940 ἀπαριθμεῖ τὰς ἀπαιτήσεις, ὧν τὸ προνόμιον ἐκτείνεται εἰς ὅλα τὰ ἐκπλειστηριασθέντα κινητά. Τὸ δὲ ἄρθρον

νόμια. (Ἄρθρ. 991 § 2). Ἐκ τῶν μνημονευομένων εἰς τὸ ἄρθρον 941 ἓν μόνον ἐφαρμόζεται εἰς τὰ ἀκίνητα, τὸ τοῦ § 2 « ἔξοδα γενόμενα πρὸς διατήρησιν πράγματός τινος, ὡς πρὸς τὸ δι' αὐτῶν διατηρούμενον πρᾶγμα». Τὸ ἐδ. § 1 ὁμιλεῖ περὶ ἐνεχύρου, τὸ ὁποῖον, καθὼς εἴδαμεν, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τ' ἀκίνητα, τὰ δὲ λοιπὰ ἐδάφια πραγματεύονται ὡσαύτως μόνον περὶ κινητῶν.

Τὸ ἄρθρ. 942 προσδιορίζει, ὅτι, ὁσάκις τὸ εἰδικὸν προνόμιον συμπίπτει μὲ γενικά, τὸ ἐκπλειστηρίασμα τοῦ κτήματος συνεισφέρει συμμέτρως πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτῶν καὶ τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ τὴν προ ὀλίγου γενομένην παρατήρησίν μας, ἐφαρμόζουσαν τὴν διάταξιν ταύτην καὶ ἐπὶ ὑποθηκῶν. Διὰ νὰ πληρωθοῦν ὅμως τὰ γενικὰ προνόμια ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τοῦ εἰδικοῦ πράγματος μόνον συμμέτρως, πρέπει νὰ ὑπάρχουν τοῦ αὐτοῦ ὀφειλέτου ἄλλα ἀκίνητα καὶ κινητὰ (ἄρθρ. 942).

Τὴν τρίτην θέσιν κατέχουν αἱ ἐγγεγραμμέναι ὑποθῆκαι, προτιμώμεναι μεταξύ των κατὰ τὴν χρονολογικὴν τάξιν τῆς ἐγγραφῆς των (ἄρθρ. 48 τοῦ περὶ ὑπ. Ν.). Τόσον περὶ αὐτῆς, καθὼς καὶ περὶ τῶν ἐγγεγραμμένων τόκων, οἵτινες συμμερίζονται τὴν θέσιν τοῦ κεφαλαίου (ἄρθρ. 45), ἐπραγματεύθημεν ἤδη, ἐξετάζοντες πότε ἄρχονται τ' ἀποτελέσματα τῆς ὑποθήκης.

Κατὰ τὴν πολ. δικονομίαν (ἄρθρ. 991 § 3) προηγοῦνται πρῶτον τὰ προνόμια, ἀλλ' ὁ περὶ ὑποθηκῶν νόμος δὲν καθιέρωσε τοιαῦτα καὶ ῥητῶς καταργεῖ τὴν ἐμπεριεχομένην εἰς τὸ ἐδάφιον τοῦτο διάταξιν (ἄρθρ. 49 τοῦ περὶ ὑποθ. Ν.). Ὡσαύτως καταργεῖ καὶ τὴν ἐμπεριεχομένην εἰς τὸ ἐδ. 5 περὶ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων προνομίων.

Συγχρόνως ὁ περὶ ὑποθ. Ν. εἰσήγαγε τὸ μέσον τῆς προσημειώσεως, ἥτις δύναται νὰ τραπῇ εἰς ὑποθήκην (ἄρθρ. 24). Περὶ αὐτοῦ ἐνταῦθα δὲν γίνεται ἰδιαιτέρως λόγος, ἀλλὰ θέλομεν ἐφαρμόσει τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 993 τῆς πολ. δικονομίας ὅτι ἀπαιτήσεις τυχαῖαι κατατάσσονται τυχαίως. Ὅθεν ἢ πληρόνονται ἐπὶ ἐγγυήσει, ἢ τὰ χρήματα μένουν προσωρινῶς εἰς χεῖρας τοῦ ὑπερθεματιστοῦ.

Κατὰ τέταρτον λόγον κατατάσσονται, κατὰ τὴν πολ. δικονομίαν (ἄρθρ. 991 § 6), αἱ μὴ ἐγγεγραμμέναι ὑποθῆκαι. Ἀντ' αὐτῶν ὅμως ὁ περὶ ὑποθ. Νόμος ἄρθρ. 49 ἔθεσε τὸν πρὸς ἀπόκτη-

941 τὰς ἀπαιτήσεις, ὧν τὸ πρόνομιον προσδιορίζεται εἰς ῥητὰ κινητὰ ἢ ῥητὰ χρήματα.

σου ὑποθήκης ὑπάρχοντα, ἀλλὰ μὴ ἐγγεγραμμένον τίτλον. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ τὸ σύστημα τῆς δημοσιότητος, διότι αἱ ἐγγεγραμμέναι ὑποθῆκαι ἐκ τούτου δὲν βλάπτονται, ἀλλὰ μόνον οἱ χειρογραφικοὶ δανεισταί. Ὅστις ἔχει ἤδη τίτλον πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης φαίνεται ἰσχυρότερος ἀπὸ τὸν χειρογραφικὸν δανειστήν.

Δυνάμει τῆς ἀρχῆς τῆς εἰδικότητος θέλομεν διακρίνει δύω περιπτώσεις. Ἢ ὁ τίτλος περιορίζεται εἰς εἰδικὸν κτῆμα, ἢ δὲν ὑπόκειται εἰς τοιοῦτον περιορισμὸν (ἄρθρ. 9). Ὅταν περιορίζηται εἰς εἰδικὸν κτῆμα, καθὼς συμβαίνει πάντοτε ὁσάκις πηγάζει ἀπὸ ἰδιωτικὴν θέλησιν (ἄρθρ. 19), μόνον εἰς τὸ κτῆμα τοῦτο ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις περὶ τῆς προτιμήσεως τοῦ μὴ ἐγγεγραμμένου τίτλου. Ἐννοοῦμεν ἀμέσως, ὅτι αἱ δυνάμει τοῦ Νόμου ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὑποθῆκαι πολὺ σπανίως εὑρίσκονται εἰς τοιαύτην θέσιν.

Ὁσάκις ὅμως ὁ τίτλος δὲν περιορίζεται εἰς τὸ εἰδικὸν κτῆμα, τὸ ὁποῖον ἐπλειστηριάσθη, ὅπως συμβαίνει ἐπὶ τῆς νομίμου καὶ δικαστικῆς ὑποθήκης (ἄρθρ. 9, 11 καὶ 14), σχεδὸν πάντοτε δὲν δύναται ὁ φέρων τὴν τοιαύτην ἀπαίτησιν νὰ ζητήσῃ, ὥστε ἐξ αὐτοῦ μόνου νὰ πληρωθῇ. Οἱ χειρογραφικοὶ δανεισταὶ πρέπει νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσουν ὥστε τὸ περισσεῦον τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τοῦ κτήματος τούτου νὰ συνεισφέρῃ μόνον συμμέτρως, κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων περιπτώσεων, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν.

Ἐπὶ τέλους κατατάσσονται συμμέτρως οἱ χειρογραφικοὶ δανεισταὶ (ἄρθρ. 991 § 7), μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀριθμεῖ ἡ πολ. δικ. καὶ τοὺς ἐνυποθήκους δανειστάς, οἵτινες δὲν ἐπληρώθησαν ἀπὸ τὰ εἰδικῶς ὑποκείμενα πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἀπαιτήσεώς των κτήματα. Τοῦτο ὑποστηρίζει τὴν ἀνωτέρω ἀναπτυχθεῖσαν γνώμην μας. Οὕτως ὁ τίτλος ἦτον εἰδικῶς περιωρισμένος εἰς κτῆμά τι, μόνον ἐπὶ τούτου τοῦ κτήματος μὴ ἐγγραφεὶς δύναται νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν πέμπτην θέσιν τοῦ ἄρθρ. 991 § 6, δὲν ἀπολαμβάνει ὅμως τὴν ὠφέλειαν ταύτην ἐπὶ ἄλλου κτήματος, ἀλλὰ πέραν τοῦ εἰδικοῦ κτήματος τοῦ τίτλου του εἶναι ἁπλῶς χειρογραφικὸν τὸ δάνειον.

Μεταξὺ τῶν χειρογραφικῶν δανειστῶν κατατάσσεται καὶ ὁ

§. 3.

1) Πρῶτα πάντων τὰ ἔξοδα, δυνάμει τῶν ὁποίων καὶ παρήχθη τὸ διανεμητέον ποσόν. Τὰ ἔξοδα τῆς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν διαδικασίας (ἄρθρ. 877 εἰς βάρος τοῦ ὀφειλέτου). Τὰ δικαστικὰ ἔξοδα, εἰς τὰ ὁποῖα κατεδικάσθη ὁ ὀφειλέτης ἀνακόψας καὶ ἀποτυχών. Τὰ δικαστικὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα προκαταβάλλων ὁ καταδιώκων δανειστὴς ἔχει νὰ λάβῃ ἀπὸ τρίτον ἀνακόψαντα καὶ ἀποτυχόντα. Καὶ ταῦτα τὰ ἔξοδα πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐνταῦθα, διότι καὶ ταῦτα συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ φέρουν τὴν ἐκτέλεσιν εἰς τὴν στιγμὴν τῆς διανομῆς. Καταταττόμενος δὲ ὡς προνομιοῦχος ὁ καταβαλὼν τὰ ἔξοδα ταῦτα, παραχωρεῖ τὴν κατὰ τοῦ τρίτου ἀπαίτησιν αὐτῶν εἰς τὸν ὀφειλέτην. (Ἐὰν δὲν καταταχθῶσιν ἐνταῦθα, ἀδικεῖται ὁ καταδιώκων δανειστής, καταβαλὼν ἐξ ἰδίων καὶ μὴ δυνάμενος τυχὸν ἴσως νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν τρίτον τίποτε, ὄντα ἴσως καὶ συνεννοημένον μετὰ τοῦ ὀφειλέτου).

— Ἐκ τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου προκύπτει, ὅτι τὸ διὰ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα χορηγούμενον προνόμιον (940, 941, 991 πολ. δικ.) δὲν ἀφορᾷ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα παντὸς δανειστοῦ, ἀλλὰ μόνον τὰ τῶν προνομιούχων.— Ἀπ. 657 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ν. ἐφ. ἐν. Νομικ. σ, 5219.

§. 4.

2) Τὰ ἔξοδα κηδείας ὀφειλέτου, γυναικός, τέκνων. Ὁ ἐξ ἰδίων καταβαλὼν τοιαύτας δαπάνας προτιμᾶται παντὸς ἄλλου δανειστοῦ (ἐκτὸς τοῦ ἄρ. 1). Εἶναι δὲ προνομιακὴ ἡ ἀπαίτησίς του, καθ' ὅσον τὰ ζητούμενα ἔξοδα ἦσαν ἀναγκαῖα, ὅπερ κρίνεται κατὰ τὰς περιστάσεις (καὶ τυχὸν μετριάζονται). πρβ. Π. 11, 7. τεμ. 12 § 5, 14 § 3—6. Β. 59, 1 ἑ. Ὡς πρὸς τὴν κηδείαν συζύγου καὶ τέκνων σύμφωνον καὶ τὸ ρωμ. δίκαιον, Π. 42, 5 τεμ. 17 πρ. Β. 9, 7. ιζ'. (1).

κατασχών, ὅταν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ ἄλλο δικαίωμα, ἀλλ' ἐνήργησε δυνάμει ἁπλῆς χειρογραφικῆς ἀπαιτήσεως. Κατὰ τὴν πολ. δικ. ἄρθρ. 987, ἡ κατάσχεσις δίδει χώραν εἰς κατάταξιν καὶ ὄχι εἰς προτίμησιν. Καλλ. τ. 2 § 557 ἑπ.

(1) Βρλ. Θέμ. τ. 1 σ. 129.

§. 5.

3) Τὰ ἔξοδα τῆς τελευταίας ἀσθενείας τοῦ ὀφειλέτου, τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του. Τελευταία ἀσθένεια ἐκείνη, ἐκ τῆς ὁποίας ἐπῆλθεν ὁ θάνατος. Οἱ ἰατροί, οἱ φαρμακοποιοί. Ἐπὶ χρονικῶν ἀσθενειῶν, τὰ ἔξοδα τῆς περιόδου τῆς ἀσθενείας, καθ' ἣν αὕτη ἔλαβε κινδυνώδη χαρακτῆρα καὶ ἐπέφερε τὸν θάνατον.

§. 6.

4) Ὁ καθυστερήσας μισθὸς τῶν ὑπηρετῶν, ἐργατῶν, ἡμερομίσθων ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον ὑπηρετικὸν ἔτος καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐνεστώς. Τὸ θετικὸν καὶ ὡρισμένον τῶν ἐπαγγελμάτων τούτων ἀποκλείει τὸ δυνατὸν τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου τούτου εἰς ἄλλα πρόσωπα, εἰς οἰκοδιδασκάλους π. χ. ἢ γραμματεῖς, διότι βεβαίως εἰς καμμίαν τῶν 3 προκειμένων κατηγοριῶν δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν οἱ τοιοῦτοι.

Νομολογία. Προκειμένου λόγου περὶ μισθῶν ὑπηρετικῶν ἢ πρακτορικῶν ἀνθρώπων ἐργαζομένων παρ' ἐμπόροις, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 940 § 4 τῆς πολ. δικονομίας; Ἴδε τὴν νομολ. ἐν Εὐρ. τ. 5 σ. 70 § 44.

— Κατὰ τὴν σαφῆ καὶ ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 940 § 4 τῆς πολ. δικονομίας, προνόμιον ἔχουσιν ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου καὶ οἱ καθυστεροῦντες μισθοὶ τῶν ὑπηρετῶν, ἐργατῶν καὶ ἡμερομίσθων ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον ὑπηρετικὸν ἔτος, καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐνεστώς· ὥστε, ἀφοῦ ὁ ἡμέτερος νομοθέτης ἐξέτεινε τὸ προνόμιον καὶ εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ἡμερομίσθους, οἱ ὁποῖοι δὲν μισθόνονται μόνον κατ' ἔτος, ἀλλὰ δύνανται νὰ μισθωθοῦν κατὰ μῆνα καὶ καθ' ἡμέραν, γίνεται πρόδηλον ἐκ τούτου ὅτι ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ προνομιούχους καὶ τοὺς ὑπηρέτας οὐ μόνον ὅταν μισθόνωνται κατ' ἔτος, ἀλλὰ καὶ ἐὰν μισθόωνται κατὰ μῆνα. — Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 86 τοῦ 1855, ἀναιροῦσα τὴν 12521 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§. 7.

5) Ἀπαιτήσεις ἕνεκα τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, τὰ ὁποῖα κατὰ τοὺς τελευταίους ἓξ μῆνας ἐδόθησαν εἰς τὸν ὀφειλέτην, τὴν γυναῖκά του ἢ τὰ τέκνα του, καὶ ἰδίως παρ' ἀρτοποιῶν, κρεωπωλῶν, ξενοδόχων, ἐμπόρων καὶ τῶν τοιούτων. Πρὸς τὸ ζῆν ἀνα-

γκαῖα πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν οὐ μόνον τὰ πρὸς τροφήν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀντικείμενα τῶν λοιπῶν ἀναγκῶν, οἷον τὰ ἀναγκαῖα ἐνδύματα. Πρέπει δὲ νὰ ἐχρησίμευσαν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα εἰς τὸν ὀφειλέτην, τὴν γυναῖκα ἢ τὰ τέκνα του. Ὅθεν ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἦναι ξενοδόχος, ὁ χορηγήσας εἰς αὐτὸν τρόφιμα, ἔχει τὸ προνόμιον μόνον ὡς πρὸς τὰ χρησιμεύσαντα εἰς τοῦ ὀφειλέτου τὴν οἰκογένειαν. Ἴδε λ. Διατροφή.

§. 8.

6) Αἱ καθυστεροῦσαι συνεισφοραὶ εἰς τὰ βάρη τῶν νομῶν, τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν δήμων. Ἔχουν δὲ αἱ τοιαῦται καθυστερήσεις πρόμιον ἐπὶ 3 ἔτη. Μετ' αὐτάς.

§. 9.

7) Αἱ πρὸς τὸ δημόσιον διὰ φόρους καθυστερήσεις τριῶν ἐτῶν: πρβ. Κ, 4, 46 διατ. 1, 2 Β. 19, 13 α. 6. 8. Τελευταῖον τὰ ἔξοδα, εἰς ἃ τυχὸν κατεδικάσθη ὑπὸ ποιν. δικαστηρίου ὁ ὀφειλέτης (1).

Εἰς τὴν *Νομολογίαν* εὑρίσκετε τάδε.

α') Τὸ δημόσιον προτιμᾶται διὰ τὰ καθυστεροῦντα τελωνιακὰ δικαιώματα, καί τοι ἔχοντός τινος προνόμιον ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος; Ἴδε τὴν 9141 ἐφ. Αθ.

β') Τὸ δημόσιον ἀπολαμβάνει μὲν προνόμιον κατὰ τῶν ὀφειλετῶν αὐτοῦ ἕνεκα καθυστερησάντων ἀμέσων ἢ ἐμμέσων φόρων τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους καὶ τῶν δύο ἀμέσως προηγουμένων, ἀλλὰ δὲν ἀπολαμβάνει τοῦτο καὶ κατὰ τῶν ἐγγυητῶν τῶν τοιούτων ὀφειλετῶν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 241 τοῦ 1850, ἣν ἴδε ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 336.

γ') Τὸ δημόσιον ἔχει προνόμιον ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος, ἕνεκα τῶν καθυστερούντων ἐμμέσων φόρων (948 πολ.

---

(1) Κατὰ τὸ ρωμ. δίκαιον, δικαίωμα προτεραιότητος ἀπελάμβανε τὸ δημόσιον διὰ τοὺς καθυστερουμένους φόρους· διάτ. 1 Κώδ. (4, 46) Β. ΧΙΧ, 13, 1 ὡς πρὸς τὰς ἐκ συναλλαγμάτων ἀπαιτήσεις του προτιμᾶται τὸ δημόσιον μόνον ἐπὶ τῶν ἀποκτηθέντων μετὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ συναλλάγματος πραγμάτων· τεμ. 28 (49, 14) πρλ. Καλλ. τόμ. 3 § 322. Θέμ. τόμ. 1 σελ. 129, 131.

Σημ. Τὸ ἐδ. 7 τοῦ ἄρθρ. 940 κατηργήθη ἤδη διὰ τοῦ νόμου ΤΙς τοῦ 1856.

δικ.)· ὅθεν δὲν βλάπτεται ἐκ τοῦ μεταξὺ ἄλλων δανειστῶν συμβιβασμοῦ. Ἴδε ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 198 τοῦ 1854 ἐν λέξ. Πτώχευσις.

δ') Τὸ δημόσιον ὑπόκειται εἰς τὸν μετὰ τοῦ πτωχεύσαντος συμβιβασμὸν τῶν ἄλλων δανειστῶν αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὰ προνόμιά του; Ἴδε τὴν λ. *Πτώχευσις.* Πρλ. καὶ ἀπ. Ἀρ. Π. 162 τοῦ 1850.

ε') Κατὰ τοῦ ἐξ ἐνοικιάσεως ἐξ ἐγκτητικῶν φόρων ὀφειλέτου τοῦ δημοσίου, τοῦτο δὲν ἔχει τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρ. 940 τῆς πολ. δικ. δυνάμενον νὰ συμφωνήσῃ μετ' αὐτῶν περὶ ἐγγραφῆς ὑποθήκης.

Ἡ 13094 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐκκαλοῦν δημόσιον προνόμιον, καὶ κατὰ συνέπειαν δικαίωμα προτιμήσεως, τοῦ νὰ πληρωθῇ ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τῆς οἰκίας τοῦ ὀφειλέτου Κ. ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεών του προερχομένων ἐξ ἐνοικιάσεως ἐγκτητικῶν φόρων πρὸς τὸν ὀφειλέτην του τοῦτον, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ δυνάμει τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένων νόμων (ἄρθρ. 940 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ ἄρθρ. 11 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου), καθότι ὁ Κοχίδης δὲν εἶναι φορολογούμενος, οὐδ' ὀφειλέτης του καθυστερησάντων ἀμέσων ἢ ἐμμέσων φόρων τοῦ ἔτους 1852 ἢ καὶ τῶν δύο ἀμέσως προηγουμένων τούτου ἐτῶν, ἢ δι' ὁποιουσδήποτε φόρους καθυστεροῦντας, διὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὁποίων χορηγεῖται ὑπὸ τῶν νόμων τούτων ἐξαιρετικῶς εἰς τὸ δημόσιον τὸ προνόμιον, ἀλλ' εἶναι ὀφειλέτης ἐξ ἐνοικιάσεως ἐγκτητικῶν καὶ ἄλλων δημοσίων φόρων, καὶ τοῦτο ἐκ τῆς περιλήψεως τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθήκης, εἰς τὴν ὁποίαν ῥητῶς ἀναφέρεται, ὅτι ζητεῖται νὰ ἐγγραφῇ ὑποθήκη εἰς τὸ βιβλίον τῶν ὑποθηκῶν τοῦ δήμου Χαλκίδος δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. ἐνοικιαστηρίου ἐγγράφου τοῦ ἐφόρου Χαλκίδος κτλ. βεβαιοῦται· ὥστε τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ δημοσίου προερχομένων ἐξ ἐνοικιάσεως, ὅπερ ἐστὶν ἐκ συναλλάγματος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κ. περὶ ἐνοικιάσεων ἐγκτητικῶν φόρων, τοῦτο ὤφειλε νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου τούτου καὶ περὶ ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κτημάτων αὐτοῦ διὰ τὰς ἐκ τοῦ τοιούτου συναλλάγματος ἀπαιτήσεις του καὶ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὸν νόμον· ἑπομένως καλῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὑπ' ἀριθ. 157 τῶν ἐν Χαλκίδι πρωτοδικῶν, ἀπερρίφθη καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους δεκτοὺς καὶ παρὰ τοῦ δικαστηρίου λόγους, ἡ ἀνακοπὴ τοῦ δημοσίου.

ϛ') Προνόμιόν ἔχει τὸ δημόσιον δυνάμει τοῦ νόμου (ἄρθρ. 940

§ 7 τῆς αὐτῆς διοικονομίας) μόνον δι' ἀπαιτήσεις ἕνεκα καθυστερησάντων ἀμέσων ἢ ἐμμέσων φόρων τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους καὶ τῶν δύο ἀμέσως προηγουμένων, ἀλλ' ὅταν δὲν πρόκηται περὶ καθυστερησάντων φόρων καὶ φορολογουμένων, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἡ περὶ προνομίου ἀνωτέρω διάταξις τοῦ νόμου. — Απ. ἐφ. Αθ. 13010 τοῦ 1855 τμ. 2.

§. 10.

8) Τὰ ἔξοδα, εἰς τὰ ὁποῖα τυχὸν ὑπάρχει παρὰ ποινικοῦ δικαστηρίου καταδικασμένος ὁ ὀφειλέτης.

§. 11.

Τὸ ἄρθρ. 941 ἀπαριθμεῖ τὰ ἐπὶ ὡρισμένων κινητῶν πραγμάτων ἢ ἐπὶ ὡρισμένων χρημάτων προνόμια τινῶν δανειστῶν. Οὕτω τοιαῦτα ἀπαριθμεῖ. Ἀλλὰ τὰ προνόμια ταῦτα ἀφορῶντα καθέκαστα ἰδιαίτερον ἀντικείμενον καὶ ὄχι ὅλα ὁμοῦ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ὡς τὰ τοῦ ἄρθρου 940, δὲν εὑρίσκονται εἰς ἱεραρχικὴν σειρὰν πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ ἔχουν αὐτοτελῆ ἕκαστον ὕπαρξιν καὶ αὐτοτελῶς ἀπαριθμοῦνται.

Ὑπὸ τὸν ἀριθ. 1 ἀπαιτήσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἔχει εἰς χεῖρας του ὁ δανειστὴς ἐνέχυρον, εἶναι προνομιοῦχοι ὡς πρὸς τὸ ἐνεχυριασθὲν πρᾶγμα. Τὸ ἐνέχυρον δίδει εἰς τὸν δανειστὴν τὸ δικαίωμα νὰ πληρόνηται αὐτὸς προνομιακῶς πρὸ παντὸς ἄλλου δανειστοῦ (ἄρθ. 1. τοῦ περὶ ἐνεχύρου νόμου ἢ δανείου Κ. 8, 17 διάτ. 9). Εἴτε αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐκθέσῃ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεχύρου εἰς πλειστηριασμόν, εἴτε ἄλλος δανειστής, ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐνεχυρούχου ἐν περιπτώσει συῤῥοῆς πλειόνων δανειστῶν τοῦ ὀφειλέτου, κατατάσσεται πρώτη.

§. 12.

Ὑπὸ τὸν ἀριθ. 2) ἔξοδα γενόμενα πρὸς διατήρησιν πράγματός τινος, εἶναι προνομιοῦχα, προκειμένης διανομῆς τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τοῦ δι' αὐτῶν διατηρηθέντος πράγματος. Ἀφοῦ διὰ τῆς γενομένης ταύτης δαπάνης διετηρήθη τὸ πρᾶγμα καὶ παρήγαγε τὸ προκείμενον ἐκπλειστηρίασμα, εἶναι δικαιότατον νὰ λάβῃ ὁ δαπανήσας πρὸ τῶν ἄλλων. Πρβ. Π. 20, 4. τεμ. 5, 6. Β. 53, 5, ιγ' ιδ'. Τινὲς ἀποδίδουν τὸ προνόμιον τοῦτο καὶ εἰς τοὺς δανείσαντ-

τας χρήματα πρὸς διατήρησιν τοῦ πράγματος. Ἀλλὰ ἡ ἀπαίτησις αὐτῶν ἀφορᾷ δάνειον, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευσεν εἰς διατήρησιν τοῦ πράγματος, ἐνῷ ὁ νόμος προνομιοῦχον θεωρεῖ τὴν ἀπαίτησιν, ἥτις ἀφορᾷ δαπάνην γενομένην, ἄνευ μεσολαβήσεως ἄλλης τινὸς πράξεως, πρὸς διατήρησιν τοῦ πράγματος. Ὅθεν μᾶλλον φαίνεται ὅτι ὁ δανείσας ἁπλῶς δὲν ἔχει προνόμιον.

§. 13.

Ὑπὸ τὸν ἀριθ. 3) ἀπαιτήσεις πηγάζουσαι ἀπὸ προκαταβολὴν σπόρων ἢ ἀπὸ καλλιέργειαν εἶναι προνομιοῦχοι ὡς πρὸς τοὺς δι' αὐτῶν παραχθέντας καρπούς. Προνόμιον αὐτοδικαιολόγητον. Ἄνευ αὐτῶν δὲν ἤθελον παραχθῇ οἱ καρποί.

§. 14.

Ὑπὸ τὸν ἀρ. 4) ὁ ἔχων ἀπαίτησιν ἐνοικίου οἰκοδομῶν καθυστεροῦσαν τὸ ἐνεστὼς καὶ τὸ τελευταῖον ἔτος ἀπολαμβάνει προνόμιον ἐπὶ τῶν κινητῶν, τὰ ὁποῖα προσήγαγεν ὁ ἐνοικιαστὴς εἰς τὸν ἐνοικιασμένον τόπον. Σημειωτέον ὅτι τὰ κινητά, ἐφ' ὧν τὸ προνόμιον, πρέπει νὰ ἦναι εἰς διαρκῆ χρῆσιν ὡρισμένα καὶ ὄχι προσωρινῶς εἰσηγμένα Π. 20, 2. τεμ. 3, 4, 7 Β. 25, 3 γ'. δ'. ζ'. Πρὸς τούτοις ὑποτίθενται, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθ. 941, τὰ κινητὰ εὑρισκόμενα εἰσέτι ἐν τῷ ἐνοικιασμένῳ τόπῳ. Ἅμα ὁ ἔχων τὴν ἀπαίτησιν ἀφήσῃ νὰ ἐξαχθῶσι, δὲν ἔχει πλέον προνόμιον. Ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων, ὅπου εἰσάγονται ἀδιαλείπτως καὶ ἐξάγονται πραγματεῖαι, τὸ προνόμιον ὑπάρχει ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε εὑρισκομένων ἐν τῷ καταστήματι. πρβ. Π. 20, 1 τεμ. 34 πρ. Β. 25, 2 λδ'.

§ 14². Ἐπὶ ὑπενοικιάσεως, τὰ πράγματα τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ὑπόκεινται εἰς τὸ προνόμιον τοῦ πρώτου δώσαντος εἰς ἐνοίκιον μέχρι μόνου τοῦ ποσοῦ τῆς ὑπενοικιάσεως. πρβ. Π. 13, 7 τεμ. 11 § 5, 2, 25, 1 τεμ. 11 ἐδ. προτελ.

§ 14³. Εἰς τὸ περὶ τοῦ ῥωμ. δικαίου σύγγραμμα τοῦ Κ. Καλλιγᾶ εὑρίσκεις τὰ ἑξῆς.

Πρὸς ἀσφάλειαν τῆς καταβολῆς τοῦ μισθώματος, οἱ Ῥωμαῖοι παρεδέχθησαν νόμιμον προνόμιον κατὰ τὴν ἑξῆς διαστολήν.

α'.) Ἐπὶ οἰκοδομῶν ἢ μὴ γεωργησίμων κτημάτων (praedium urbanum) ὑπόκεινται πρὸς ἀσφάλειαν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐνοικίου ἅπαντα τὰ εἰσκομισθέντα (invecta et illata), καθότον, ἀνήκοντα

εἰς τὸν μισθωτὴν, μέλλουν νὰ διαμένουν αὐτόθι διαρκῶς. Τινὲς ἐνόμισαν ὅτι συγχωρεῖται μόνον δικαίωμα παρακατασχέσεως, διότι ἐπὶ λέξεως μνημονεύεται, ἀλλ' ὁ νόμος δὲν ἔχει δύο ορισμοὺς τοῦ ἐνεχύρου, ὅθεν ἔνθα μεταχειρίζεται τὸ ὄνομα τούτου, ἐννοεῖ ὅλα τ' ἀποτελέσματά του. ἑπομένως καὶ κατὰ τρίτων.

β'.) Ἐπὶ γεωργικῶν κτημάτων (praedia rustica), ὑπόκεινται εἰς ἐνέχυρον σιωπηρῶς οἱ καρποὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ μισθώματος.

Κατὰ τοὺς περὶ ἐνεχύρου καὶ ὑποθηκῶν νόμους, αἱ διατάξεις αὗται κατηργήθησαν. Ἀλλὰ, κατὰ τὴν πολ. δικονομίαν Α'. ἄρθρ. **941 § 4, 942, 943**, ἡ ἀπαίτησις ἐνοικίου τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τελευταίου ἔτους προτιμᾶται ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ *προσαχθέντων* καὶ ἐν τῷ ἐνοικιασμένῳ τόπῳ εἰσέτι *εὑρισκομένων* κινητῶν. Δύο ἐτῶν ἑπομένως ἐνοίκια ἐφοδιάζονται μὲ προνόμια, τοῦ ἱσταμένου καὶ τοῦ ἄρτι λήξαντος. Τὸ προνόμιον ἀφορᾷ ὄχι μόνον οἰκίας, ἀλλὰ καὶ παντὸς εἴδους *οἰκοδομήματα*, ὅθεν καὶ ἐργαστήρια. Ὁ νόμος, λέγων *κινητὰ*, περιλαμβάνει πάντα τὰ εἰσκομιζόμενα, οὐχὶ δὲ μόνα τὰ ἔπιπλα, ὅθεν καὶ πολυτίμους λίθους, χρήματα κτλ. Τὰ εἰσκομισθέντα ἐντούτοις πρέπει νὰ κεῖνται ἐν τῷ ἐκμισθωθέντι τόπῳ, διὰ νὰ ὑπόκηνται, ὥστε ἅμα ἐκφερόμενα ἀπελευθεροῦνται, καὶ εἰς τρίτου χεῖρας δὲν διώκονται. Τοιουτοτρόπως ὅμως κινδυνεύει ὁ μισθώσας νὰ μὴ ἔχῃ ὠφέλειαν ἀπὸ τὸ προνόμιόν του, ὅταν ὁ μισθωτὴς, πονηρῶς φερόμενος, ἐξάγῃ τὰ εἰσκομισθέντα πρὶν τῆς ὥρας, καθ' ἣν τὸ προνόμιον ἐξασκεῖται. Ἀλλ' ἀναντιῤῥήτως, προνοῶν περὶ τοῦ κινδύνου τούτου ὁ μισθώσας, δύναται νὰ ἐνεργήσῃ συντηρητικὴν κατάσχεσιν, καὶ ἂν ἡ ἀπαίτησίς του δὲν ἦναι ἐμπρόθεσμος, ἢ ἀναγκαστικὴν, ἅμα εἶναι ἐκτελεστέα (δικον. ἄρθρ. **1025, § 1, 1026** καὶ **854**), ὥστε νὰ διαμείνουν τὰ πράγματα ἐντὸς τοῦ ἐκμισθωθέντος τόπου πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ προνομίου.

Ἐπὶ τέλους ἐρωτᾶται, ἂν τὰ εἰσκομισθέντα κινητὰ (δικ. ἄρθρ. **941 § 4**) παρὰ τοῦ ἐνοίκου, καίτοι ἀνήκοντα εἰς τρίτους, ὑπόκεινται εἰς τὸ προνόμιον. Ὁ νόμος οὐδόλως διαστέλλει, ὥστε πρέπει νὰ προσέξωμεν μόνον, μὴ ἄλλοι λόγοι ἀντίκεινται. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ τρίτος, ὅστις ἐν γνώσει ἐπιτρέπει νὰ χρησιμεύουν τὰ πράγματά του διαρκῶς εἰς τὸν ἔνοικον, ἀλαλήτως συναινεῖ εἰς τὸ νὰ ὑποκύψουν εἰς τὸ προνόμιον τοῦ μισθώσαντος, πιστεύσαντος, ὅτι δι' αὐτῶν ἀσφαλίζεται. Μόνον ὅταν εἰσάγωνται πασιδήλως ὡς ἀλλότρια ἐν γνώσει τοῦ μισθώσαντος, ἢ ὅταν εἶναι τοιούτου εἴδους, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ γνῶσιν ὁ μισθώσας, ὅτι εἰσήχθησαν, οἷον πολύτιμοι λίθοι, μαργαρῖται, ἐνέχυρα καὶ τὰ παραπλήσια,

ὥστε βεβαίως διεκδικοῦνται παρὰ τοῦ τρίτου· ἄλλως τὰ ἔπιπλα, ὅσα ὁ κύριός των ἀνέχεται νὰ διατελοῦν ἐν τῇ μισθωθείσῃ κατοικίᾳ, χωρὶς νὰ φανερώσῃ ἐξ ἀρχῆς, ὅτι εἶναι ἴδια, δεν δύναται νὰ τὰ διεκδικήσῃ, χωρὶς νὰ καταβληθῇ ἀπὸ τὴν ἔνστασιν τοῦ δόλου, ἢ τῆς σιωπηρᾶς συναινέσεως.

Τὸ αὐτὸ λέγομεν περὶ τῶν οἰκιακῶν σκευῶν, τῶν κτηνῶν καὶ τοῦ προσαχθέντος ὑλικοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 941 § 5. Ἐπὶ ἐμπορευμάτων καὶ τεχνουργημάτων, δὲν δύναται νὰ γίνῃ περὶ τούτου λόγος, καθότι ταῦτα πρέπει νὰ ἦναι προϊὸν τοῦ καταστήματος, ὥστε μεχρισοῦ παραδοθοῦν εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὑπόκεινται εἰς τὸ προνόμιον.

Οἱ Ῥωμαῖοι παραδέχονται τὸ προνόμιον καὶ διὰ τὰς ἀποζημιώσεις τοῦ μισθώσαντος, ἀλλὰ τοῦτο δεν ἰσχύει πλέον κατὰ τὴν πολ. δικονομίαν, σιωπῶσαν περὶ τούτου, ἐνῷ ὁ γαλλ. Κώδ. (ἄρθρ. 2102) ῥητῶς προβλέπει καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην.

§. 15.

Ὁ ἐκμισθωτὴς, ἔχει προνόμιον ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐκμισθωθέντι πραγμάτων, καὶ ἂν καὶ ὦσι τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ 14238 τοῦ 1856 ἀπ. ἐφ. Ἀθ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐκμισθωτὴς διὰ τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἀμέσως λήξαντος ἔτους καὶ τοῦ ἐνεστῶτος, ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως, κατὰ τὸ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθρ. 941 τῆς πολ. δικονομίας ἐπὶ τῶν εἰσκομισθέντων κινητῶν πραγμάτων ἐντὸς τοῦ εἰσκομισθέντος τόπου καὶ εἰσέτι αὐτόθι εὑρισκομένων, καὶ ἂν ὁ ἐνοικιαστὴς ὑπενοικίασε τὸ κτῆμα εἰς ἄλλον, καθότι ὁ ἰδιοκτήτης ἔχει τ᾽ αὐτὰ δικαιώματα τῆς προτιμήσεως ἐπὶ τῶν κινητῶν τοῦ ὑπενοικιαστοῦ, βασιζομένης ταύτης ἐπὶ τῆς ἐπὶ τοῦ κτήματός του τοποθετήσεως, καὶ ὑπάρξεως τῶν κινητῶν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ τῆς ἐνοικιάσεως συνάλλαγμα· καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὁ ἰδιοκτήτης δὲν συνεβλήθη μὲ τὸν ὑπενοικιαστὴν, ὅταν, ὡς εἴρηται, τὰ κινητὰ εὑρίσκωνται ἐπὶ τοῦ ἐκποιηθέντος κτήματος, καὶ κατέχουν, οὕτως εἰπεῖν, αὐτὸ, καὶ ὡς ἐκ τούτου θεωροῦνται ὡς προσκεκολλημένα εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἰδιοκτήτου· ἰδὲ Troplong. privilége et Heypoth. αριθ. 151 καὶ Νομ. 11 § 5 de pignoratitia actione. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἂν καὶ ἐκ τῆς ἀγωγῆς προκύπτῃ, ὅτι τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος κατασχεθέντα ἀντικείμενα ἀνήκουν τῷ ἐκκαλοῦντι καὶ οὐχὶ τῷ Δαμπρινίδῃ, ὁ ἐφεσίβλητος ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ νομίμως κατέσχεν αὐτὰ

πρὸς πληρωμὴν τοῦ πρὸς αὐτὴν ὀφειλομένου ὁλοκλήρου ἐνοικίου, ἀφοῦ μάλιστα ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 7176 καὶ 8189 συμβολαίων βεβαιοῦται ὅτι μεταξὺ τοῦ Λαμπρινίδη καὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπῆρξεν εταιρεία, ἥτις ὑποχρεοῦται είς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ· διὰ τοὺς λόγους ὅθεν τούτους, ὁ λόγος τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι ἡ ἐνεργηθεῖσα κατάσχεσις, ἦναι ἄκυρος, διότι τὰ κατασχεθέντα πράγματα ἀνήκουν αὐτῷ, μὴ συναλλαχθέντι μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, εἶναι μὴ βάσιμος.

§. 16.

Τὸ ἄρθρ. 941 § 4 τῆς πολ. δικονομίας δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν ὁ μισθωτὴς δὲν ἔφερε τὸ ἐν τῷ ἐκμισθωθέντι αὐτῷ κτῆμα ὑπάρχον πρᾶγμα.

Ἡ ἀπ. 12648 τοῦ 1855 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει,

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τῶν λόγων τοῦ ἐφεσιβλήτου Κ. Βαρβάτη περὶ τοῦ ὅτι οὗτος, κατὰ ἀπὸ 2 αὐγούστου 1850 ὑπ' ἀριθ. 787 συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, συνταχθὲν ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Π. Πούλου, ἠγόρασε καὶ παρέλαβε τὸ ἐπίδικον πιεστήριον, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δὲν ἦτον οὔτε κυρία τότε τῆς πρὸς τὴν Σοφίαν Γκαρπουλᾶ ἐκμισθωθείσης παρὰ τῆς Τραπέζης οἰκίας, εἰς ἣν εὑρίσκετο ἔκτοτε ἐναποτεθειμένον πιεστήριον, ἀλλ' ἀπεναντίας ἡ ἐκκαλοῦσα Τράπεζα ἠγόρασε τὴν οἰκίαν μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς παρὰ τοῦ Γκαρπουλᾶ γενομένης πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον πωλήσεως τοῦ πιεστηρίου, ὅτε καταστᾶσα κυρία τῆς οἰκίας τὴν ἐνοικίασεν εἰς τὴν εἰρημένην Γκαρπουλᾶ, ἡ Τράπεζα δὲν ἐπέφερε καμμίαν ἀντίρρησιν· ἐκ τούτων δὲ προκύπτει τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ ἐπίδικον πιεστήριον δὲν ἦτο πρᾶγμα προσαχθὲν παρὰ τῆς ἐνοικιαστρίας Σοφίας Γκαρπολᾶ εἰς τὴν ἐνοικιασμένην οἰκίαν τῆς Τραπέζης, ἂν καὶ διατέλει ἐναποτεθειμένον εἰς αὐτήν· ὥστε οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, οὐδὲν συντρέχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ περιστατικά, ἅτινα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 941 § 4 τῆς πολ. δικονομίας, συνεπάγουσι προνόμιον ὑπὲρ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς οἰκίας ὡς πρὸς τὰ παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν προσαχθέντα καὶ ἐν τῷ ἐνοικιασμένῳ τόπῳ εἰσέτι εὑρισκόμενα κινητά, διότι τό, περὶ οὗ ἡ δίκη, κινητὸν πιεστήριον δὲν προσήγαγε ποτὲ εἰς τὴν ἐνοικιασμένην οἰκίαν ἡ ἐνοικιάστρια Σοφία Γκαρπολᾶ, οὐδὲ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ἐνοικιάσεως πρὸς ἐφοδίασιν ἢ διακόσμισιν τῆς ἐνοικιασμένης οἰκίας.

§. 17.

Ὑπὸ τὸν ἀριθ. 5 μίσθωμα ἀγρῶν κλπ. ὅτι εἰς τὸ προνόμιον ὑπόκεινται μόνα τὰ εἰς διαρκῆ χρῆσιν τοῦ κτήματος ἢ καταστήματος· πρβ. ἐκτὸς τῶν προσημειωθέντων νόμων. Π. 20, 1 τεμ. 32 Β. 25, 2 λϐ'. Ἐπὶ ὑπεκμισθώσεως ἀγροτικῶν κτημάτων πρβ. Π. 19, 2 τεμ. 24 Β. 20, 1 κδ'. ἐδ. 2. Τὸ προνόμιον τοῦ τε προκειμένου ἀρ. 5 καὶ τοῦ προηγουμένου 4 δὲν ἐκτείνεται εἰς χρήματα εἰσκομισθέντα· πρῶτον, διότι πράγματα ἀναφέρουν τὰ ἐδ. 4 καὶ 5, καὶ δεύτερον, διότι ἀπαιτεῖται εἰσαγωγὴ πρὸς διαρκῆ χρῆσιν, κατὰ τὰ παρατεθειμένα τεμ. 7 § 1 Π. (20, 2) καὶ 32 (20, 1).

ΣΗΜ. Ὑπάρχοντες καρποὶ εἶναι ἀναντιῤῥήτως οἱ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ μισθωτοῦ εἰσέτι εὑρισκόμενοι, διότι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ προνομίου, οὐχὶ δὲ περὶ ἐνεχύρου, ἢ ὑποθήκης· ὅθεν ἄνευ ῥητῆς τοῦ νόμου διατάξεως δὲν δύναται νὰ ἐξασκηθῇ τὸ δικαίωμα κατὰ τρίτου. Οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ καλῆς πίστεως κατόχου ὑπάρχοντες καρποὶ λέγονται οἱ ἐν τῇ κατοχῇ αὐτοῦ εὑρισκόμενοι. Ἐντεῦθεν δύναται νὰ συμπέσῃ, ὥστε ὁ μίσθωτὴς νὰ χρεωστῇ συγχρόνως καὶ τὸ μίσθωμα εἰς τὸν κύριον τῆς ἀποθήκης, ἐν ᾗ ἀπέθεσε τοὺς καρποὺς, ὅστις ἀπολαμβάνει τὸ αὐτὸ προνόμιον ὡς ἐπὶ εἰσκομισθέντων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 953 οὐδεὶς τούτων προτιμᾶται, ἀλλὰ συμμέτρως κατατάσσονται.

Σημειωτέον ὅτι ἡ πολ. δικονομία (ἄρθρ. 941 § 5) λαλεῖ περὶ ὑπαρχόντων καρπῶν ἁπλῶς, χωρὶς νὰ ὁρίζῃ ποίου ἔτους· ὅθεν εἶναι ἀδιάφορον ἐν τίνι χρόνῳ συνεκομίσθησαν, ἀρκεῖ μόνον ὅτι ὑπάρχουν, δηλονότι κατέχονται ἀπὸ τὸν μισθωτήν.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ προνόμιον ἀπολαμβάνει ὁ μισθώσας ἐπὶ τῶν προελθόντων ἐκ τοῦ κτήματός του καρπῶν, ὥστε τὰ προνόμια διαφόρων κυρίων δὲν δύνανται νὰ συμπέσουν ἐπὶ τῶν αὐτῶν καρπῶν. Συμπίπτουν ὅμως τὰ προνόμια τῶν καταβαλόντων ἔξοδα πρὸς διατήρησιν καρπῶν, ἢ τὰ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους πρὸς παραγωγὴν ἢ ἄλλα καλλιεργείας καὶ θερισμοῦ (δικ. ἄρθρ. 941 § 2, 3), εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν προηγοῦνται ταῦτα τοῦ προνομίου τοῦ μισθώσαντος (ἄρθρ. 943).

Ὁμοῦ ὅμως μὲ τὸ προνόμιον τοῦ μισθώσαντος συντρέχει τὸ προνόμιον διὰ τὰ δέκατα καὶ τοὺς ἐγγείους φόρους (ἄρθρ. 941, §. 5).

Προηγουμένως (Καλλ. τ. Β'. § 566) πραγματευόμενοι περὶ συμ-

πτώσεως εἰδικῶν προνομίων μετὰ τῆς ὑποθήκης, παρελείψαμεν νὰ σημειώσωμεν τὴν σύμπτωσιν τοῦ προνομίου τοῦ μισθώσαντος μετ' αὐτῆς. Ὡς εἴπομεν (Τόμ. Β'. § 542), κατὰ τὸν περὶ ὑποθ. Ν. ἄρθρ. 27, ἡ ὑποθήκη ἐκτείνεται ἐπὶ τῶν καρπῶν, ἐν ὅσῳ οὗτοι δὲν ἐξεποιήθησαν εἰς τρίτον. Ἐὰν ὅμως ὑποθέσωμεν ὅτι διατελοῦν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ μισθωτοῦ, καθυστεροῦντος τὸ μίσθωμα τοῦ ἐνεστῶτος καὶ λήξαντος ἔτους, ἕπεται ὅτι τὸ προνόμιον τοῦ μισθώσαντος συμπίπτει μὲ τὴν ὑποθήκην, ἥτις εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὑποχωρεῖ καθόσον ἀφορᾷ τοὺς καρποὺς (δικ. ἄρθρ. 991), ὥστε πρέπει νὰ γίνῃ ἰδιαιτέρα αὐτῶν ἐκτίμησις κατ' ἀναλογίαν ἐπὶ τοῦ προελθόντος ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος ποσοῦ, καὶ οὕτω νὰ λάβῃ χώραν ἡ προηγουμένη τῶν προνομίων κατάταξις.

Καρποὶ λογίζονται καὶ τὸ ἐκθλιβὲν ἐκ τῶν ἐλαιῶν ἔλαιον, ἢ ὁ πατηθεὶς ἐκ τῶν σταφυλῶν οἶνος, καὶ τὰ παραπλήσια, διότι εἶναι τὸ τελευταῖον ἀποτέλεσμα τοῦ προϊόντος, ἤτοι ὁ τελευταῖος καρπός· ὥστε ἐν ὅσῳ διατελοῦν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ μισθωτοῦ, ὑπόκεινται εἰς τὸ προνόμιον.

§. 18.

Ὑπὸ τὸν ἀρ. 6. αἱ ξενοδοχικαὶ ἀπαιτήσεις ἔχουν προνόμιον ὡς πρὸς τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὁ ὁδοιπόρος καὶ τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἔτι αὐτόθι. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 941 εἰς τὴν ἀρχήν του διακρίνει τὰ πράγματα ἀπὸ τὰ χρήματα, καὶ ἐνταῦθα λέγει πράγματα, ἕπεται ὅτι ἐπὶ τῶν χρημάτων δὲν ὑπάρχει προνόμιον. Ἀμφισβητεῖται ἂν ἔχῃ προνόμιον ἡ ἀπαίτησις ἡ πηγάζουσα ἐκ προηγουμένης διαμονῆς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ προνόμιον ἐπιβαρύνει τὰ πράγματα ἐνόσῳ εὑρίσκονται ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, μᾶλλον δὲν ἔχει προνόμιον ἡ *προηγουμένη* ἀπαίτησις ἐπὶ τῶν *νῦν* εἰσαχθέντων πραγμάτων.

§. 19.

Ὑπὸ τὸν ἀρ. 7. τὰ ἔξοδα καὶ ἀγώγια τοῦ προκειμένου ἐδαφίου ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀντικειμένων ἐν ὅσῳ τὰ ἔχει τίς. Ἅμα τὰ παραδώσῃ, ἐκλείπει τὸ προνόμιον.

§. 20.

Ὑπὸ τὸν ἀρ. 8. ἀπαιτήσεις, δι' ἃς ἐδόθη ἐγγύησις, ὡς πρὸς τὴν

ἐγγύησιν ταύτην. Ἀπαιτήσεις ἰδιωτῶν ἢ τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν ἐγγυήσεων τῶν ὑπαλλήλων. Πρβ. 920. 2 (1).

§. 21.

Σχέσεις τῶν διαφόρων προνομιούχων πρὸς ἀλλήλους ὡς πρὸς τὸν 8 ἀριθ. τοῦ ἄρθρ. 940 καὶ τὸν 8 ἀριθ. τοῦ ἄρθρ. 941. Ἐνδέχεται σύμπτωσις δανειστῶν τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ, δανειστῶν διαφόρων ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, δανειστῶν τῶν δύο ἄρθρων. Ἐὰν συμπέσωσι δανεισταὶ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ, κατατάσσονται συμμέτρως. Π. 42, 8 τεμ. 32. Β. 9, 7, 31 π.χ. πλείονες ὑπηρέται 940, 4· πλείονες ἔχοντες ἀπαιτήσεις ἀποζημιώσεως ἐπὶ τῶν συμβολαιογράφων. 94 1, 8. Ἐὰν συμπέσωσι δανεισταὶ διαφόρων ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ ἄρ[illegible]ου· Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 940 ἕκαστος π[illegible]ούμενος ἀριθ. προτιμᾶτα[illegible] τοῦ ἑπομένου. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 941 δὲν ὑπάρχει συνήθως σύμπτωσ[illegible]ς, διότι ἕκαστος ἀριθμὸς ἔχει ἴδιον ἀντικείμενον.

Εἰς ἐνδεχομένην δὲ περίπτ[illegible]ωσιν τοιαύτης συμπτώσεως, μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἀριθ. 2 καὶ 3 ἀπ[illegible]οφαίνεται τὸ ἄρθρ. 943 ὅτι ἀνήκει εἰς αὐτοὺς προτίμησις ὅλων τ[illegible]ν λοιπῶν. Λογικώτατον· π. χ. ἀπαίτησις ἐξόδων ἐπισκευῆς κιν[illegible]τῶν ἐνεχυριασμένων, ἀναγκαίας πρὸς διατήρησιν αὐτῶν (941, 2[illegible]), προτιμᾶται τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνεχυρούχου (941, 1), διότι δ[illegible] τῶν ἐξόδων ἐκείνων διετηρήθη τὸ ἐνέχυρον καὶ παρήγαγε τὸ δ[illegible]ιανεμητέον ἐκπλειστηρίασμα. Π. χ. ἀπαίτησις τοῦ προκαταβαλόντ[illegible]ς σπόρους χρησιμεύσαντας εἰς μισθωμένον ἀγρὸν (941, 3) προτιμ[illegible]ται τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθώματος (941, 5), διότι ἄνευ τῆς π[illegible]ροκαταβολῆς ἐκείνης δὲν ἤθελον παραχθῆ οἱ καρποί, τῶν ὁποίων τ[illegible] ἐκπλειστηρίασμα πρό[illegible]κειται. Ἄλλην τινα προτίμησιν ἐν περιπτώ[illegible]σει συμπτώσεως ἀπαιτήσεων διαφόρων ἀριθμῶν τοῦ ἄρθρ. 941 [illegible] δὲν ἀναφέρει ὁ νομος. Ὅθεν ἐπὶ ἐνδεχομένης συμπτώσεως πρέπει να [illegible] ἐφαρμοσθῇ ὁ γενι[illegible]κὸς κανὼν τῆς ἰσότητος, τουτέστι συμμέτρως [illegible] νὰ καταταχθῶσιν καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου προνομιακαὶ ἀπαι[illegible]τήσεις διαφόρων ἀριθμῶν.

Ἐὰν συμπέσωσι δανεισταὶ τοῦ ἄρθρ. 940 μὲ δανειστὰς τοῦ ἄρθ. 941 προτιμῶνται, λέγει τὸ ἄρθ. 942, οἱ τοῦ ἄρ[illegible]θ. 940. Ἀλλὰ ἡ τοιαύτη προτίμησις ἠδύνατο κατὰ τὰς περ[illegible]ιστάσεις νὰ

(1) Πρβλ. Φίλ. τ. 1 σ. 167.

μετατιμήσῃ τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθ. 941, ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ ἄρθρ. 940 ἐξήντλουν τυχὸν ὅλον τὸ διανεμητέον ποσόν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δὲν ἠθέλησεν ὁ νόμος ν' ἀφήσῃ δυνατόν, ἀλλὰ ἀποβλέπων πάντοτε ὅσον τὸ δυνατὸν εἰς τὴν ἰσότητα, διέταξεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει σύμμετρόν τινα κατάταξιν.

Μετὰ τὴν κατάταξιν τῶν προνομιούχων κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν σειράν, αἱ λοιπαὶ μὴ προνομιοῦχοι ἀπαιτήσεις κατατάσσονται συμμέτρως. ἀνωτ. §.

§ 22. Τὰ περὶ τῆς κατατάξεως ἐπὶ τοῦ ἐκπλειστηριασθέντος ἀκινήτου ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 991.

Παραπέμπει πρὸ πάντων εἰς τὰ ἄρθ. 940 καὶ 943. (Ἀπὸ ἑνωσ. ἴδε ἀνωτ.)

§ 23. Κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ περὶ ὑποθ. νόμου ἕνεκα τόκων συμπεφωνημένων μέν, ἀλλ' ἀρχαιοτέρων τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ 31 ἄρθρῳ ὡρισμένου χρόνου, ὁ πιστωτὴς ἔχει, δυνάμει τοῦ νόμου, τίτλον πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης. — Οἱ τοιοῦτοι τόκοι προτιμῶνται εἰς τὴν κατάταξιν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἁπλῶν ἐγγειρογράφων. 991 πολ. δικ. 49 περὶ ὑποθ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 61 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 9203 ἐφ. Ἀθ. Ἴδε τὴν λέξ. Τόκοι. — Πρόσθες δὲ λ. Κατάσχεσις σ. 326 ἑπ.

§ 24. Οἱ προνομιαῖοι τόκοι ἄρχονται ἀπὸ τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῆς ἢ ἀπὸ τῆς ἀπειληθείσης κατασχέσεως; Ἴδε ἀπ. ἐφετ. Ναυπλ. 657 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σ. 5219, καὶ τὴν λ. Τόκοι.

§ 25. Ἔχει προνόμιον ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς ἐπὶ τῆς εἰς τὴν ὀφειλέτην τοῦ ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως; Ἴδε ἀπ. 10654 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 26. Αἱ εἰς τὰ ἄρθρα 940 καὶ 941 τῆς πολ. δικονομίας περιλαμβανόμεναι διατάξεις περὶ κατατάξεως, δὲν εἶναι ἁπλῶς διαδικαστικαί, ἀλλὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου ὡς παρέχουσαι καὶ ἀφαιροῦσαι δικαιώματα· ἑπομένως, καθὸ τοιαῦται, δὲν ἔχουσιν ἀναδρομικὴν ἰσχύν, οὔτε δύνανται διὰ τοῦτο νὰ ἀφαιρέσωσι δικαιώματα ἀποκτηθέντα πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν· τὰ ἄρθρα λοιπὸν ταῦτα δὲν ἐφαρμόζονται, ὅταν πρόκηται περὶ προικός, δοθείσης πρὸ τῆς πολ. δικονομίας. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 102, τοῦ 1841, ἣν ἐν λ. Κατάσχεσις § 163[a].

§ 27. Ὁ κατασχὼν ἔχει προνόμιον; Ἀπόφ. 9033 ἐφ. Ἀθ. ἐν λ. Κατάσχεσις ἀναγκ.

§ 28. Ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἐπικυροῦται κατάσχεσις χρημάτων

παρὰ τρίτῳ τινὶ καὶ διατάσσεται ἡ πρὸς τὸν κατασχόντα δανειστὴν παράδοσις αὐτῶν, δὲν ἐμποδίζει, ἐνόσῳ δὲν κατέστη τελεσίδικος, ὥστε πᾶς ἄλλος δανειστὴς νὰ κατάσχῃ τ' αὐτὰ χρήματα καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν διανομὴν αὐτῶν συμμέτρως. (Ἴδε τὰς παραπ. ἐπ. §).

§ 29. Ὁ νέος κατασχὼν δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ κάμῃ ἀνακοπὴν τρίτου κατὰ τῆς πρὸ; ὄφελος τοῦ πρώτου κατασχόντος ἐκδοθείσης ἀποφάσεως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. Montpellier 21 ἰαν. 1839, ἀκυρ. 9 ἰαν. 1839.

§ 30. Οἱ ἀσυγκόμιστοι καρποὶ, τῶν ὁποίων κατ' ἰδίαν καὶ οὐχὶ συνάμα μετὰ τοῦ ἀκινήτου ἐνεργεῖται ἡ κατάσχεσις, θεωροῦνται κινητὰ, καὶ ἐπ' αὐτῶν δὲν ὑπάρχουν ἄλλα προνόμια παρὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 940 καὶ 941 τῆς πολ. δικονομίας.— Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 141 τοῦ 1852.

ΠΡΟΝΟΜΙΑ κατὰ τὸν ἐμπορ. νόμον.

Πίναξ λεκτικός.

τος κατὰ τὸν τελευταῖον πλοῦν 12.

Προνόμια. Οἱ αὐτοὶ προνομιοῦχοι καὶ ἐπὶ τοῦ ναύλου. Τὰ δι' ἀνάγκας τοῦ πλοίου δάνεια τοῦ τελευταίου πλοῦ, ἢ ἡ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τῶν πωληθέντων 13. Τὰ εἰς τὸν πωλητὴν του πλοίου καὶ τοὺς εἰς ναυπήγησιν αὐτοῦ ἀσχοληθέντας ἐργάτας, καὶ τὰ πρὸς ἐξάρτησιν καὶ τροφὰς ὀφειλόμενα 14.

Προνόμια. Τὰ ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τῶν ἐξαρτίων πρὸς ἐφοπλισμὸν καὶ ἐξάρτισιν γενόμενα δάνεια 15. Τὰ διὰ τὸν τελευτ. πλοῦν 16. Αἱ ὑπὲρ τῶν ναυτῶν ἀποζημιώσεις διὰ μὴ παράδοσιν ἐμπορευμάτων, πληρωμὴν ἀβαριῶν κτλ. 17.

Πώλησις 7. Πώλησις πλοίου 9.

Τροφὴ 14.

Φύλαξις 9.

Χρέη ἴδε Δάνεια.

§ 1. Εἰς τὸ περὶ ἐμπ. δικαίου σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη εὑρίσκετε παρατηρήσεις περὶ τῶν ἑπομένων (1).

§ 2. Τὸ ἐκ τῆς πωλήσ. τοῦ πλοίου προκύπτον ἐκπλειστηρίασμα διανέμεται πρῶτον μεταξὺ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 191 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου προνομιούχων δανειστῶν, καθόσον οὗτοι δὲν παρημέλησαν τὸ προνόμιον αὐτῶν, ἀλλ' ἐνήργησαν ἐγκαίρως τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 193 ἀνακοπήν.

§ 3. Δεύτερον μεταξὺ τῶν ἀνεγγύων δανειστῶν, ὅσοι ἐνήργησαν ἀνακοπὴν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν μετὰ τὸν πλειστηριασμόν, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 212, ἀλλ' οὗτοι κατατάσσονται συμμέτρως καὶ ἀναλόγως τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν, ἐπὶ τοῦ μετὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν προνομιούχων πιστώσεων ὑπολειπομένου ποσοῦ.

§ 4. Ἐὰν τέλος μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀνακοψάντων δανειστῶν ὑπολειφθῶσι χρήματα, διανέμονται μεταξὺ τῶν δανειστῶν, ὅσοι ἀνέκοψαν ἐκπροθέσμως ὡς ἐν ἀρ. 623 (αὐτ.) εἴρηται.

§ 5. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἐάν τις τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἢ τινος τῶν παρακολουθημάτων αὐτοῦ ἀξιῶν δικαίωμα κυριότητος δὲν ἐκίνησε πρὸ τοῦ πλειστηριασμοῦ τὴν διεκδικητικὴν αὐτοῦ ἀγωγήν, ἀλλ' ἐντὸς τῶν μετὰ τὴν κατακύρωσιν τριῶν ἡμερῶν, δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἐπὶ τοῦ ὅλου ἐκπλειστηριάσματος, καὶ πρὸ πάντων τῶν δανειστῶν, καὶ αὐτῶν τῶν προνομιούχων, τὸ εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτοῦ ἀναλογοῦν μέρος τοῦ τιμήματος, καθόσον τὸ μέρος τοῦτο τοῦ πλοίου, μὴ ἀποτελοῦν μέρος τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου,

(1) Ἴδε Εὑρ. λ. Μισθοὶ καὶ λ. Κατάσχεσις σελ. 331 περὶ μισθοῦ τῶν ναυτῶν.

δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἱκανοποίησιν τῶν δανειστῶν αὐτοῦ. Τῷ ὄντι· ἂν καὶ διὰ τῆς κατακυρώσεως τὸ πλοῖον μεταβαίνῃ ἐλεύθερον παντὸς βάρους εἰς τὸν ὑπερθεματιστὴν, τοῦ ὁποίου ἐντεῦθεν καθίσταται καθαρὰ ἰδιοκτησία, οὐχ' ἧττον ὅμως ὁ παρακαίρως διεκδικῶν τὴν ἰδιοκτησίαν του δύναται εὐλόγως νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ τίμημα τῆς ἐκποιηθείσης αὐτοῦ ἰδιοκτησίας ἀνήκει εἰς αὐτὸν, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ὀφειλέτην, καθ' οὗ παραλόγως κατεσχέθη, καὶ ἂν ἡ ἄνευ ἐγκαίρου ἀνακοπῆς αὐτοῦ κατακύρωσις τὸν στερῇ τοῦ δικαιώματος ν' ἀναλάβῃ αὐτούσιον τὴν ἰδιοκτησίαν του, δὲν δύναται ὅμως νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ καὶ τὸ εἰς αὐτὴν ἀναλογοῦν μέρος τοῦ ἐκπλειστηριάσματος.

Ἂν ὁ τρίτος διεκδικητὴς παραμελήσῃ καὶ τὴν μετὰ τὴν κατακύρωσιν τοῦ πλοίου τριήμερον προθεσμίαν, δὲν δύναται οὐδ' ἐπὶ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος αὐτοῦ νὰ λάβῃ μέρος κατὰ προτίμησιν τῶν ἀναγγελθέντων δανειστῶν. Ἂν ὅμως, μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δανειστῶν τούτων, ὑπολείπωνται εἰσέτι χρήματα, ὁ τρίτος διεκδικητὴς πρέπει νὰ προτιμηθῇ τῶν ἐκπροθέσμως παρουσιαζομένων δανειστῶν, καθόσον τὸ παρ' αὐτοῦ ζητούμενον μέρος τοῦ τιμήματος εἶναι περιουσία του, ὁ δὲ νόμος δὲν χορηγεῖ εἰς τοὺς ἐκπροθέσμους δανειστὰς τὸ δικαίωμα νὰ τῷ ἀντιτάξωσι τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ ἄρθρου 212.

§ 6. Τὸ ἄρθρ. 190 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἀπαριθμεῖ τὰ ἐπὶ τῶν πλοίων προνομιοῦχα δάνεια, τὸ δὲ ἄρθρον 191 διαγράφει τὸν τρόπον τῆς βεβαιώσεως αὐτῶν. Τὰ προνόμια ταῦτα, ἀναγόμενα εἰς τὴν τάξιν τῶν λεγομένων προνομίων ἐπὶ ῥητῶν κινητῶν, ὡς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 941 τῆς πολ. δικονομίας ἀπαριθμούμενα, δὲν τροποποιοῦσι παντάπασι τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς περὶ γενικῶν προνομίων, τὰ ὁποῖα, ἀπαριθμούμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ 940 τῆς πολ. δικονομίας, ἐὰν συμπέσωσι μὲ τὰ ἐπὶ ῥητῶν κινητῶν εἰδικὰ προνόμια, προτιμῶνται αὐτῶν (πολ. δικον. 942).

§ 7. Πρώτην τάξιν μεταξὺ τῶν προνομιούχων δανείων ἔχουσι τὰ δικαστικὰ καὶ ἄλλα ἔξοδα γενόμενα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου καὶ τῆς διανομῆς τοῦ ἐκπλειστηριάσματος· ἀποδεικνύονται δὲ διὰ λογαριασμοῦ ἐπικυρωμένου παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου. Τὰ ἔξοδα ταῦτα, ὡς ἀφορῶντα τὸ κοινὸν συμφέρον ἁπάντων τῶν δανειστῶν, ἔπρεπε νὰ προτιμηθῶσι τῶν ἄλλων, δὲν πρέπει δὲ νὰ συγχέωνται μὲ τὰ παρ' ἑκάστου δανειστοῦ πρὸς διατήρησιν ἢ ἐπιδίκασιν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ δανείου καταβληθέντα ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουσι μόνον τὸ ἀτομικὸν αὐτοῦ συμφέρον, καὶ οὐχὶ τὸ τῆς ὁμάδος.

§ 8. Τὴν δευτέραν τάξιν κατέχουσι τὰ εἰς τὸ δημόσιον ἢ τοὺς ναυτικοὺς ὑπαλλήλους ἢ πράκτορας ὀφειλόμενα, οἷον τὰ ναυαγωγικά, τὰ χωρητικότητος, ἐλλιμενίσεως, ἀγκυροβολίου τέλη, καὶ ἄλλα τῆς αὐτῆς φύσεως, ἀποδεικνύονται δὲ διὰ νομίμων ἐξοφλητικῶν τῶν εἰσπρακτόρων.

§ 9. Τὴν τρίτην τάξιν κατέχει ὁ μισθὸς τοῦ φύλακος καὶ τὰ πρὸς φύλαξιν τοῦ πλοίου ἔξοδα, ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰσέλθη εἰς τὸν λιμένα μέχρι τῆς πωλήσεως αὐτοῦ. Τὰ ἔξοδα ταῦτα ἀποβλέπουσι τὴν διατήρησιν τοῦ κοινοῦ ἁπάντων τῶν δανειστῶν ἐνεχύρου, ἀποδεικνύονται δὲ διὰ λογαριασμοῦ ἐπικυρωμένου παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ ἐμποροδικείου, ὅστις δύναται νὰ τὰ μετριάσῃ, ἐὰν τὰ θεωρῇ ὑπερβολικά.

§ 10. Τέταρτον κατατάσσονται τὰ ἐνοίκια τῶν ἀποθηκῶν, ὅπου ὑπάρχουν ἐναποτεθειμένα τὰ ἄρμενα καὶ τὰ ἐξάρτια, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἐμποροδικείου ἐπικυρωμένον λογαριασμόν.

§ 11. Πέμπτον, τὰ πρὸς συντήρησιν τοῦ πλοίου καὶ τῶν ἀρμένων καὶ ἐξαρτίων αὐτοῦ ἔξοδα, τὰ γενόμενα μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τελευταίου πλοῦ εἰς τὸν λιμένα προσόρμισίν του, ἀποδεικνυόμενα ὡσαύτως διὰ λογαριασμοῦ ἐπικυρωμένου παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ ἐμποροδικείου.

§ 12. Ἕκτον, οἱ κατὰ τὸν τελευταῖον πλοῦν μισθοὶ τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ πληρώματος, διότι οὗτοι συνετέλεσαν ὡσαύτως εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ πλοίου. Τὰ εἰς αὐτοὺς ὀφειλόμενα ποσὰ ἀποδεικνύονται διὰ τῶν παρὰ τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς ἐπικυρωμένων ναυτολογίων. Ἡ ἐξάσκησις τοῦ προνομίου τούτου δὲν παραβλάπτει τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 271 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἕτερον εἰδικὸν προνόμιον τοῦ πληρώματος ἐπὶ τοῦ ναύλου.

§ 13 Ἕβδομον, τὰ κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλουν δι' ἀνάγκας τοῦ πλοίου δοθέντα εἰς τὸν πλοίαρχον δάνεια καὶ ἡ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τῶν πραγματειῶν, τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος ἐπώλησε κατὰ τὸν αὐτὸν πλοῦν δι' ἀνάγκας ὡσαύτως τοῦ πλοίου (Ε. Ν. 234). Ὁ νόμος ὑποθέτει ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ πλοῦ, ὅθεν καὶ προτιμᾷ τὴν ἐντεῦθεν προκύπτουσαν πίστωσιν τῶν πρὸ τοῦ ἀπόπλου χορηγηθέντων δανείων. Ἀποδεικνύονται δὲ αἱ πιστώσεις αὗται διὰ λογαριασμῶν ἐκδεδομένων παρὰ τοῦ πλοιάρχου, καὶ βεβαιωμένων δι' ἐγγράφων ἐκθέσεων ὑπογεγραμμένων ἀπό τε τὸν πλοίαρχον καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους τοῦ πληρώματος, καὶ ἀποδεικνυουσῶν τὴν ἀνάγκην τοῦ δανείου ἢ τῆς πωλήσεως. Ἐὰν τὰ ἔξοδα ταῦτα ἐγένοντο μὲν κατὰ τὸν

αὐτὸν πλοῦν, ἀλλ' εἰς διαφόρους αὐτοῦ ἐποχάς, τὰ τελευταῖα προτιμῶνται τῶν προηγουμένων κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 323 τοῦ νόμου. Οὐδεμία ὅμως δύναται νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ ναυτικῶν συμβολαίων ἢ χρεωστικῶν ἐγγράφων, ἂν καὶ ὑπὸ διαφόρους συνταχθέντων χρονολογίας, ἐὰν ὅλα αὐτὰ ἐγένοντο χάριν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐπισκευῆς τοῦ πλοίου, διὰ τὸ ἔξοδον τῆς ὁποίας ἠναγκάσθη ὁ πλοίαρχος νὰ καταφύγῃ εἰς πολλοὺς δανειστάς.

§ 14. Ὄγδοον, τὰ εἰς τὸν πωλητὴν τοῦ πλοίου, καὶ εἰς τοὺς εἰς ναυπήγησιν αὐτοῦ ἐπασχοληθέντας ἐργάτας, ἔτι δὲ καὶ τὰ πρὸς ἐφοπλισμόν, ἐξάρτισιν καὶ τροφὰς αὐτοῦ εἰς τοὺς προμηθευτὰς ὀφειλόμενα χρήματα. Καὶ ἡ μὲν πίστωσις τοῦ πωλητοῦ ἀποδεικνύεται δι' ἐγγράφου φέροντος βεβαίαν χρονολογίαν, αἱ δὲ τῶν ἐργατῶν καὶ προμηθευτῶν διὰ λογαριασμῶν, τιμολογίων ἢ καταγραφῶν, θεωρημένων παρὰ τοῦ πλοιάρχου, ἐκδεδομένων δὲ παρὰ τοῦ ἐφοπλιστοῦ, τῶν ὁποίων ἓν ἀντίγραφον θέλει παρακατατεθῇ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐμποροδικείου πρὸ τοῦ ἀπόπλου, ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν μετὰ τὸν ἀπόπλουν. Ἀδιάφορον δὲ εἶναι ἂν αἱ διαληφθεῖσαι προμήθειαι καὶ ἐργασίαι ἐχορηγήθησαν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν κύριον τοῦ πλοίου ἢ τοὺς ἐπιστάτας αὐτοῦ, ἢ ἂν ἐγένοντο κατὰ διαταγὴν ἐργολάβου τινὸς κατ' ἀποκοπὴν ἀναδεξαμένου τὴν ναυπήγησιν τοῦ πλοίου, καθότι ἂν καί, κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόθεσιν, οἱ ἐργάται ἢ προμηθευταὶ δὲν ἔχωσι προσωπικὴν κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ πλοίου ἀγωγήν, διατηροῦσιν ὅμως οὐχ ἧττον προνόμιον ἐπὶ τοῦ πράγματος, τὸ ὁποῖον εἶναι προϊὸν τῆς βιομηχανίας των.

Ὁ πωλητὴς τοῦ πλοίου, οἱ προμηθευταὶ τῆς ὕλης καὶ οἱ ἐργάται διατηροῦσιν ἀποκλειστικῶς τὸ προνόμιον τοῦτο ἐν ὅσῳ τὸ πλοῖον δὲν ἀνέλαβε πλοῦν τινα μετὰ τὴν πώλησιν ἢ τὴν ναυπήγησίν του. Ἂν ὅμως δὲν τὸ ἐξασκήσωσι πρὸ τοῦ ἀπόπλου αὐτοῦ, λαμβάνουσι τὴν αὐτὴν προνομιοῦχον τάξιν συνάμα μὲ αὐτοὺς καὶ πάντες οἱ πρὶς ἐπισκευὴν ἢ ἐφόπλισιν τοῦ πλοίου πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἐργασθέντες ἢ χορηγήσαντες τὴν ἀναγκαίαν ὕλην, ἢ τρόφιμα εἴτε εἰς τὸν πλοίαρχον, εἴτε κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ εἰς τοὺς ναύτας, ὁπόταν ὁ ἐφοπλιστὴς δὲν εὑρίσκηται εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὑπάρχει τὸ πλοῖον. Εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῶν πιστώσεων τούτων ἐφαρμόζονται ὅσα ἀνωτέρω ἐῤῥέθησαν.

§ 15. Ἔννατον, τὰ ἐπὶ τοῦ σκάφους, τῶν ἀρμένων, τῶν ἐξαρτίων, δι' ἐπισκευήν, τροφάς, ἐφοπλισμὸν καὶ ἐξάρτισιν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίου γενόμενα ναυτικοδάνεια μετὰ τῶν τόκων αὐ-

τῶν· ἀποδεικνύονται δὲ διὰ συμβολαιογραφικῶν ἢ ἰδιογράφων συμβολαίων, τῶν ὁποίων τὰ πρωτότυπα ἢ ἀντίγραφα παρακατατίθενται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐμποροδικείου ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῶν.

§ 16. Δέκατον, τὰ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ σκάφους, τῶν ἀρμένων, τῶν ἐξαρτίων, τοῦ ἐφοπλίσματος καὶ τῆς ἐξαρτίσεως κατὰ τὸν τελευταῖον πλοῦν χρεωστούμενα ἀσφάλιστρα, ἀποδεικνυόμενα εἴτε διὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐγγράφων, εἴτε δι' ἀποσπασμάτων ἐξηγμένων ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν ἀσφαλείας μεσιτῶν.

§ 17. Ἑνδέκατον, αἱ ὑπὲρ τῶν ναυλωτῶν ἐπιδικασθεῖσαι ἀποζημιώσεις, διὰ τὴν μὴ παράδοσιν τῶν ἐμπορευμάτων, διὰ πληρωμὴν ἀβαρειῶν τὰς ὁποίας τὰ ἐμπορεύματα ὑπέστησαν ἐξ ἁμαρτήματος τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ πληρώματος, ἢ δι' ἀποζημιώσεις προερχομένας ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τοῦ ναυλοσυμφωνητικοῦ, ἀποδεικνύονται δὲ αἱ πιστώσεις αὗται διὰ τῶν περὶ αὐτῶν ἐκδοθεισῶν δικαστικῶν ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων· ἂν δὲ αἱ ἀποζημιώσεις συνομολογηθῶσι διὰ συμβιβασμοῦ, φρονοῦμεν ὅτι καὶ τὸ δημόσιον ἢ τὸ φέρον βεβαίαν χρονολογίαν ἰδιωτικὸν ἔγγραφον, δι' οὗ τὰ μέρη ἐσυμβίβασαν τὰς ἀπαιτήσεις των, δύναται νὰ προσαχθῇ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ προνομίου τούτου, καθόσον ὁ νόμος δὲν ἐννόησε βεβαίως ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ἰδιωτικὴν διάλυσιν τῆς διαφορᾶς αὐτῶν.

Αἱ διάφοροι αὗται πιστώσεις πληρόνονται καθ' ἣν ἐξετέθησαν τάξιν, καὶ ἄν τινες δανεισταὶ ἤθελαν συνομολογήσῃ ἄλλην τάξιν μετὰ τοῦ κυρίου τοῦ πλοίου. Ὅλοι δὲ οἱ εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ὑπαγόμενοι πιστωταὶ θέλουν διανέμει μεταξύ των τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου χρήματα, χωρὶς τινος πρὸς ἀλλήλους προτιμήσεως, καὶ κατ' ἀναλογίαν, ἂν τὸ ποσὸν αὐτῶν δὲν ἐξαρκῇ πρὸς τελείαν πληρωμήν.

§ 18. Προνόμια ἐκ ναυτικῶν δανείων. Ἴδε τὴν λέξιν Ναυτικὰ δάνεια.

§ 19. Διὰ τῆς ἀνανεώσεως ἀποσβέννυται τὸ προνόμιον τῶν ναυτ. δανείων; Ἴδε τὴν λ. Ναυτοδάνεια.

§ 20. Διὰ ναυτοδάνειον, μὴ διατρέξαν θαλάσσιον κίνδυνον, χορηγεῖται προνόμιον; Ἴδε τὴν λ. Ναυτοδάνειον, ἔνθα ἡ 913 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 21. Τὰ ἐκ ναυτοδανείων προνόμια κατηργήθησαν; Ἴδε τὴν περὶ βιβλιαρίων ἔκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσ. ὑπουργείου.

§ 22. Ἡ ἕνεκα ἐργασίας εἰς τὴν κατασκευὴν πλοίου ὀφειλομένη

ἀντιμισθία δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ μαρτύρων, ἵνα θεωρηθῇ δάνειον προνομιαῖον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου; Ἴδε ἀπ. 44 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. εν λ. Μίσθωσις ὑπηρεσίας.

§ 23. Τὰ προλαβόντα χρέη τοῦ κυρίου πραγμάτων παραδιδομένων πρὸς πώλησιν, ἔχουν προνόμιον;

«Ἐπειδὴ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προκαταβολῶν δὲν ὑπάγονται μόνον τὰ ἀπέναντι τῶν παραδιδομένων πρὸς πώλησιν πραγμάτων διδόμενα χρήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ προϋπάρχοντα χρέη τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ πράγματος πρὸς τὸν παραλαμβάνοντα δανειστήν του· τὰ παραδιδόμενα πρὸς πώλησιν πράγματα, ὡς παριδέχθη καὶ τὸ ἀκυρωτικὸν τῆς Γαλλίας διὰ τῆς ἀπὸ 23 ἀπριλίου 1816 ἀποφάσεώς του, καὶ κατα συνέπειαν χαίρουν τὸ αὐτὸ προνόμιον, ὅταν ἤθελεν ὑπάρχει ἀποδεδειγμενη τοιαύτη συμφωνία, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐὰν δοθῇ ὁ ὅρκος. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 429 τοῦ 1854 ἐν Νομικ. α. 5938.

§ 24. Πότε ἔχει προνόμιον, κατὰ τὸ ἄρθρον 93 τοῦ ἐμπορ. νόμου, ὁ παραγγελιοδόχος; Ἴδε τὴν λ. *Παραγγελία*.

§ 25. Πώλησις πλοίου τινὸς γενομένη μὲ παράβλεψιν τῶν νομίμων διατυπώσεων δὲν ἀποσβέννουσι τὰ ἐπ' αὐτοῦ προνόμια.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 193 τοῦ ἐμπορ. Νόμου, τὰ ἐπὶ τοῦ πλοίου προνόμια τῶν δανειστῶν τότε μόνον ἀποσβέννυνται διὰ τῆς δικαστικῆς πωλήσεως, ὅταν αὕτη γίνῃ κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ τμήματος Β τοῦ ἐμπορ. νόμου, ἤτοι κατὰ τὰ ἄρθρ. 197 και ἐπ. τὸ αὐτὸ δὲ ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 197 τοῦ αὐτοῦ ἐμπορ. νόμου· ὅθεν πᾶσα πώλησις δικαστική, γενομένη μὲ παράβλεψιν τῶν διατυπώσεων τούτων, ἂν καὶ ἀμετάκλητος ἀπέναντι τοῦ ὀφειλέτου, ὅστις ἔλαβε γνῶσιν τῆς κατασχέσεως καὶ τῆς πωλήσεως, δὲν εἶναι ὅμως ὑποχρεωτικὴ καὶ διὰ τὸν προνομιοῦχον δανειστὴν, ὅστις μόνον διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων αὐτῶν, δι ὧν δίδεται πλήρης εἰς τὴν πώλησιν δημοσιότης, λαμβάνει γνῶσιν τῆς πωλήσεως· ἐπομένως ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος, καθόσον ισχυρίζεται ὅτι δὲν ετηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ ειρημένου τμήματος τοῦ ἐμπορ. νομου κατὰ τὴν δικαστικὴν πώλησιν τοῦ ἐμπορικοῦ ελληνικοῦ Βρικίου ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ εγγύου εἰς τὸν ἐνάγοντα διὰ ναυτοδάνειον, ἀλλ' ὅτι μάλιστα τὸ πλοῖον τοῦτο ἐπωλήθη ἐν μυστικότητι καὶ εἰς ἄλλην παρὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν, καὶ ἐξαιτεῖται τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατακυρώσεως διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ ὁ πλειστηριασμὸς καὶ πληρωθῇ το δάνειόν του, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος· η περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου ἄρα ἔνστασις τῶν Β., ἡ στηριζομένη εἰς τοὺς λόγους,

ὅτι ἡ πρότασις τῆς ἀκυρότητος τοῦ πλειστηριασμοῦ πλοίου τινος πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ἐκ μέρους τοῦ δανειστοῦ Β. πρὸ τῆς κατακυρώσεως καὶ ὄχι μετ' αὐτήν, καὶ διότι αἱ ἀκυρότητες ἐκαλύφθησαν, διότι περὶ αὐτῶν ἐγένετο παρὰ τοῦ ὀφειλέτου ἀνακοπή, τῆς ὁποίας ὅμως αὕτη παρῃτήθη καὶ συνήνεσε νὰ γίνῃ ἡ πώλησις, δὲν εἶναι βάσιμος. Ἀπ. ἐγ. Ἀθ. 11985 τοῦ 1854.

ΠΡΟΞΕΝΟΙ (νομοθετικαὶ διατάξεις) (1).

1) Κατάλογος ὀνομαστικὸς τῶν ἐμπορικῶν προξένων καὶ πρακτόρων τοῦ Μ. Βασιλέως τῆς Βαυαρίας εἰς τὰ ξένα Κράτη. — Εἰσὶ δὲ τὸν ἀριθ. τριάκοντα πέντε. 1833, 70.

2) Προσδιορισμὸς τῆς μισθοδοσίας τῶν κατὰ τὴν Σμύρνην, Χανιά, Πρέβεζαν, εἰς Θεσσαλονίκην προξένων. — Εἰς ποῖον ἀνήκουν τὰ προξενικὰ δικαιώματα. — Μέχρι τίνος ἐποχῆς ἀναβάλλεται ὁ θετικὸς τοῦ μισθοῦ κανονισμός. — Τί ἀπαγορεύεται εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς ὅλους τοὺς ὑπὸ μισθὸν προξένους. — Ποῦ θὰ ὁρισθῶσιν οἱ τρεῖς ὡς ἀνωτέρω πρόξενοι. — Προσδιορισμὸς τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ γραφείου. Δ. 28 αὐγ. 1833. 211—212.

3) Στολὴ τῶν προξένων. — Προσδιορισμὸς αὐτῆς. Δ. 30 αὐγ. 1833 212. — Στολὴ προξένων. Δ. 12 ἰαν. 1834. 61.

4) Τί δικαίωμα λαμβάνεται παρὰ τῶν εἰς Πρέβεζαν καὶ Θεσσαλονίκην προξένων τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν παρὰ τῶν νομαρχιῶν Φωκίδος καὶ Λοκρίδος, Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ἐκδιδομένων ὀλιγοπροθέσμων διαβατηρίων διὰ τὰς πλησιοχώρους Ὀθωμανικὰς ἐπαρχίας. Δηλ. ὑπουργ. Ἐξωτ. 15 ἀπριλ. 1835. 75.

5) Ὑποδιαίρεσις τοῦ προξενείου Ἠπείρου καὶ Ἀλβανίας εἰς ὑποπροξενεῖα. Δηλ. ὑπουργ. ἐξωτ. 19 νοεμβρ. 1835. ἐκδ. δευτ. 90.

6) Εἰς τὸν ἐν Ὀδησσῷ πρόξενον ἐδόθη ἁρμοδιότης γενικοῦ προξένου. Δ. 4 μάρτ. 1836. 43.

7) Σύστασις νέου ὑποπροξενείου εἰς τὴν πόλιν τῶν Κυδωνιῶν. — Δικαιοδοσία. Δ. 6 μαΐου 1836. 86.

---

(1) Τὸ στοιχ. Δ σημαίνει Διάταγμα — Τὸ στοιχ. Ν σημαίνει Νόμον — Ὁ τελευταῖος ἀριθμὸς σημαίνει τὴν σελ. τῆς Ἐφ. τῆς Κυβερ. τοῦ ἔτους, ὃ προσημειοῦται.

8) Δηλοποίησις δημοσιεύσεως τῶν περὶ προξένων προσωρινῶν ὁδηγιῶν 30 αὐγ. 1835, 1836. 219.— Σκοπὸς τῆς συστάσεως τῶν προξένων.— Σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὰς ἑλλ. ἀρχάς.— Σχέσεις πρὸς ἀλλήλους καὶ μετὰ τῶν ὁμοεθνῶν. — Σχέσεις πρὸς τὸ ἐμπ. ναυτικόν.— Ναυάγια καὶ ναυαγιαιρέσια.— Θάνατοι καὶ καταγραφαί.— Διαβατήρια.— Λογιστικότης καὶ κατάστιχα.— Ἔσοδα καὶ ἔξοδα.— Γραφεῖον.— Ἀπαγόρευσις.— Σπουδαὶ καὶ μαθήσεις.— Ὁδηγίαι 1 ἰαν. 1834, 1836. 219.— Ὁδηγίαι παραπληρωματικαὶ 14 δεκεμβρ. 1834, 1836. 227. — Πρόσθετοι ὁδηγίαι.— Ὁροθεσία τῶν προξ. καταστημάτων, τμημάτων καὶ περιφερειῶν.== Σχέσις ἱεραρχική.— Προξεν. πράκτορες. — Γραμματεῖς καὶ χρέη αὐτῶν. Καταγραφὴ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἑλλήνων 30 ἰαν. 1835, 1836. 229.

9) Διατίμησις προξενικῶν δικαιωμάτων 1836. 236.— Διασάφησις τῶν ἄρθρ. 20 καὶ 22 τῆς διατιμήσεως ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν κατὰ τὴν ἀναγκαστικὴν ἢ ἑκουσίαν πώλησιν τῶν πλοίων. Ἐγκ. ὑπουργ. Ἐξωτ. 18 φεβρ. 1853. 42.

10) Αἱ ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐν τῇ Ὀθωμ. ἐπικρατείᾳ προξένων εἰς πολ. καὶ ἐμπορ. ὑποθέσεις γίνονται παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ, ἥτις ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως.— Ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τῆς πρεσβείας γίνεται πρώτη καὶ δευτέρα ἀναθεώρησις ὑπὸ τῆς αὐτῆς πρεσβείας. Δηλ. 7 αὐγ. 1836. 236.

11) Κατάλογος τῶν προξένων κλ. 1836· 237.

12) Εἰς τὸ ὑποπροξενεῖον Τριπόλεως καὶ Συρίας συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ πόλεις τῆς Λαοδικείας, Ἀντιοχίας, Χαλεπίου καὶ Ἀλεξανδρέτας. Δ. 26 νοεμβρ. 1837. 174.

13) Διαιροῦνται τὰ ὑποπροξενεῖα Ζακύνθου καὶ Κεφαληνίας ὡς ἔχουν ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τῶν προξ. ὁδηγιῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ νῆσοι ὑπάγονται εἰς τὸ ὑποπροξεν. Κερκύρας. Δ. 16 ἰουλ. 1838. 157.

14) Ἀνακριτικὰ καθήκοντα τῶν ἐν τῷ Ὀθ. Κράτει ἑλληνικῶν προξένων, ὑποπροξένων καὶ προξενικῶν πρακτόρων.— Πλοιάρχων ὑποχρεώσεις πρὸς μεταφορὰν τῶν κατηγορουμένων.— Ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου διὰ πληρεξουσίου.— Οἱ ὑπὸ τῶν προξένων ἐξετασθέντων μάρτυρες δὲν κλητεύονται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων.— Αἱ περὶ κακοδικείου διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ κατὰ τῶν προξ. Ν. 12 δεκ. 1841. 155. — Τὰ ἀνακριτικὰ τῶν προξένων ἔξοδα κηρύττονται ἐκτελεστὰ ὑπὸ τῶν ἀνακριτῶν καὶ εἰσαγγελέων.— Δὲν ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς αὐτὰ ἡ ποιν. διατίμησις.— Οὐδ' ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος. Δ. 12 μαΐου

1842. 92.— Τὰ ἀνακριτικὰ τῶν προξένων ἔξοδα κηρύττονται ἐκτελεστὰ ὑπὸ τῆς Γρ. τῆς Δικαιοσύνης. Δ. 5 μαρτ. 1843. 25.

15) Λογιστικότης τῶν προξένων. — Διατυπώσεις. — Διπλότυπα. Δ. 20 σεπτεμβρ. 1852. 498.

16) Ὀργανισμὸς τῶν προξενικῶν ἀρχῶν.— Προσόντα αὐτῶν. — Διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις. — Μισθοδοσία. — Ἕδραι αὐτῶν. — Βαθμός.— Καθήκοντα καὶ ἁρμοδιότης. Ν. 25 ὀκτωμβρ. 1853. 521.— Ἀναστολὴ μέχρι 1 ἰανουαρίου 1855 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξεν. ἀρχῶν νόμου, ὅσον ἀφορᾷ τὸν μισθὸν αὐτῶν καὶ λοιπῶν, καὶ περὶ κανονισμοῦ διὰ τὸ 1853 τοῦ μισθοῦ κλ. τῶν προξενείων. Ν. 23 μαρτ. 1854. 57.

— Περὶ δικαιοδοσίας καὶ καθηκόντων τῶν προξενικῶν ἀρχῶν. Νόμ. τλδ' τοῦ 1856 σελ. 407.

ΠΡΟΞΕΝΟΙ (πολ. δικαιοσύνη).

Ἴδε καὶ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον.

Πίναξ λεκτικός.

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ ἀφορῶσι τοὺς §§

§ 1. Οἱ μισθοδοτούμενοι δύνανται νὰ ἐμπορεύωνται; Φάλλ. ἐμπ. δίκ. τ. ά. σ. 96.

§ 2. : Πότε τὰ δικαστήρια ἐκδίδουσιν ὁδηγίας εἰς τοὺς προξένους; Ἀποδημήτρια πλοίων. Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 36 τοῦ 1854.

§ 3. Αἱ κατὰ τῶν προξένων ἀγωγαὶ περὶ ἀποζημιώσεως ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια; Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 13016.

§ 4. : Οἱ πρόξενοι ἔχουσι το δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας; Ἴδε τὰς λέξεις Ἑτεροδικία (Εὑρ. τόμ. 7 σελ. 247) καὶ Πρέσβεις (Εὑρ. τόμ. 13).

§ 5. : Οἱ πρόξενοι ὑπόκεινται εἰς προσωπικὴν κράτησιν;

Ὑπομιμνήσκομεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐπι τῆς Δικαιοσ. γραμματεία (ἔγγρ. 3428 τῆς 26 φεβρουαρ. 1839 τοῦ παρ' ἐφέταις εἰσαγγελέως) διέταξεν, ὅτι πρὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως τῶν προξένων καὶ πρακτόρων πρέπει νὰ εἰδοποιῆται αὔτη καὶ νὰ ἀναμένηται ἡ ἀπάντησίς της.

Εἰς τὸ Εὑρετήριον (§ 17 τῆς λέξεως Ἀλλοδαπὸς) εὕρηνται ἀποφάσεις, ἀφορῶσαι τὸ ζήτημα ἂν οἱ πρόξενοι ὑπόκηνται εἰς προσ. κράτησιν.— Ἴδε τὴν λ. Φυλάκισις.

§ 6. Οἱ πρόξενοι δὲν εἶναι ἁρμόδιοι νὰ συντάττουν τὰ μεταξὺ ἀλλοδαπῶν συμβόλαια.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, καὶ προκειμένου λόγου περὶ ἐγγράφου πληρεξουσιότητος, κηρύττεται μὲν αὔτη ἄκυρος, δίδεται δὲ προθεσμία πρὸς τακτοποίησιν τοῦ πληρεξουσίου. (ἄρ. 3 § 4 τῶν ἀπὸ 1 ἰανουαρ. 1834 ὁδηγ.) Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 65 τοῦ 1848, ἐν εἰς Εὑρ. τ. 4 σ. 422.— Σχετικὰ ζητήματα ἴδε εἰς Εὑρ. τ. 4 σελ. 419 ἐπ.

§ 6². : Αἱ προξενικαὶ ὁδηγίαι ἰσχύουσιν;

«Ἐπειδὴ αἱ πρὸς τοὺς προξένους ὁδηγίαι δημοσιευθεῖσαι συνάμα μὲ τὴν ἀπὸ 30 αὐγούστου 1835 διακήρυξιν τῆς ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερ. γραμματείας τῆς ἐπικρατείας, δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 3339, 5558 καὶ 1854 διαταγμάτων (ὅρα ἀριθ. 46 Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως τῆς 10 σεπτεμβρίου 1836) ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, διότι ἐκυρώθησαν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ ἡ κύρωσις

αὕτη ἐδημοσιεύθη, κατὰ τὸ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1833 διάταγμα, ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ περιεχόμενον τῶν διαταγμάτων αὐτῶν εἶναι αἱ δημοσιευθεῖσαι ὁδηγίαι· ἄρα τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς ἐθεώρησε τὸ ὑπὸ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ἑλλ. ὑποπροξένου συνταχθὲν δωρητήριον ἔγγραφον ὡς δημόσιον, καθὸ γενόμενον ἐνώπιον δημοσίου ὑπαλλήλου ἐντὸς τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

§ 7. Αἱ πρὸς τοὺς προξένους ὁδηγίαι ἐδημοσιεύθησαν προσηκόντως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως· ἂν δὲ τὰ διατάγματα, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐδημοσιεύθησαν, ἀναφέρονται ἁπλῶς διὰ τῆς δηλοποιήσεως τῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν γραμματείας, τοῦτο δὲν ἀρκεῖ νὰ στερήσῃ τὰς ὁδηγίας τοῦ νομίμου κύρους των, ὅταν μάλιστα δὲν προτείνῃ τις ὅτι ἡ ἐν περιλήψει γνωστοποίησις τῶν διαταγμάτων ἀπᾴδει πρὸς τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, ἢ ὅτι ταῦτα δὲν φέρουσι τὸν τύπον τῶν διαταγμάτων. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 118 τοῦ 1851, ἐπικυρώσασα τὴν 6304 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 8. Οἱ πρόξενοι ἔχουν ἁρμοδιότητα νὰ διορίζωσι κηδεμόνας τῶν ἀνηλίκων τοῦ ἀποβιώσαντος ὑπηκόου τοῦ Κράτους, εἰς ὃ ἀνήκουν; Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου, οἱ ἀλλοδαποί, ἐκτὸς ὀλίγων περιπτώσεων, διέπονται κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους τῆς πολιτείας, εἰς ἣν οὗτοι ἀνήκουσι, καὶ μάλιστα καθόσον ἀφορᾷ τὴν προσωπικὴν κατάστασιν. Ὅθεν ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῆς Ἑλλάδος οἱ ὑποβάλλοντες εἰς ἐπιτροπείαν τὸν ἄνηβον, ἢ εἰς κηδεμονίαν τοὺς ἀνηλίκους, ἐφαρμόζονται ἐπὶ μόνων τῶν ἑλλήνων, περὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν συμφερόντων τῶν ὁποίων ἐπρονόησαν, ἀλλ' ὄχι ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὗτοι δὲν ἰσχύουν ἐν γένει, ὡς διοικουμένων κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους τοῦ κράτους, εἰς ὃ ἀνήκουν· διότι οἱ πολιτικοὶ νόμοι αὐτῶν πιθανὸν νὰ μὴ συμφωνῶσι κατὰ τοῦτο μὲ τοὺς ἑλληνικοὺς καὶ διότι καμμία ἐπικράτεια δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ κανονίσῃ τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἀλλοδαπῶν· οὔτε οἱ πολῖται, μὴ ὄντες ὑπόχρεοι νὰ προσφέρωσι προσωπικὰς ὑπηρεσίας εἰς ξένην ἐπικράτειαν, δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσι νομίμως εἰς τὸ νὰ λάβωσι τὴν ἐπιτροπείαν ἀλλοδαπῶν, παρεκτὸς ἐὰν συνθῆκαι τὸ ὑπαγορεύωσιν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δὲ ἕπεται, ὅτι οἱ πρόξενοι ἄρα καὶ οἱ αὐστριακοί, δύνανται καὶ ὀφείλουν νὰ προνοῶσι περὶ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἄλλης, διατασσομένης ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος των, προστασίας τῶν ἀφηλίκων τῶν ὑπηκόων τῆς δυνάμεως ταύτης. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 56 τοῦ 1844, ἣν ἴδε εἰς Εὐρ. τ. 4 σ. 428

§ 9. Οἱ πρόξενοι διορίζουν προσωρινοὺς κηδεμόνας; Ἴδε ἀπόφ. 11068 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 10. Ἡ ὑπὸ Ἕλληνος πλοιάρχου γινομένη δήλωσις τοῦ ναυαγίου δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται ἐνώπιον τοῦ προξένου, ἀλλ' ἐνώπιον τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς. Ἀπ. Ἀρ. Πάγου 45 τοῦ 1846. Ἴδε ναυάγιον.

§ 10α. Ἡ βεβαίωσις περὶ τῆς ταυτότητος τῶν προσώπων καὶ περὶ τῆς γνησιότητος τῶν ὑπογραφῶν αὐτῶν ὑπάγεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 4 τῶν ἀπὸ ά. ἰανουαρ. 1834 ὁδηγιῶν τῶν προξένων, εἰς τὰ καθήκοντα τῶν προξένων καὶ οὐχὶ τῶν γραμματέων αὐτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετέθησαν ἰδίως τὰ συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 45 τοῦ 1846, ἣν ἔλ. εἰς Εὑρετ. τόμ. 4 σελ. 432.

§ 11. Δηλοποίησις προξένου τινός, κηρύττουσά τινα εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, καὶ γενομένη πρὸ τῆς 13 ἰουνίου 1841, δὲν ἔχει ἔννομα ἀποτελέσματα, διότι αἱ περὶ προξένων ὁδηγίαι δὲν εἶχον τότε κῦρος νόμου, ὡς μὴ ὄντων δημοσιευομένων τῶν ἀφορώντων αὐτὰς διαταγμάτων. Ἀπ. 1937 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἣν ἔλ. εἰς Εὑρ. τ. 4 σ. 418.

§ 12. Ἀπόφασις κηρύττουσα τινὰ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως καὶ ἐκδοθεῖσα παρὰ ἑλληνικοῦ προξένου ἐν Τουρκίᾳ ἔχει ἰσχύν;

Ναί, κατὰ τὴν πλειονοψηφίαν στηριζομένην εἰς τὸ ἄρθρον 22 τῶν περὶ προξένων ὁδηγιῶν, ἀλλὰ τότε μόνον ἔχουν τὸ δικαίωμα αὐτό, ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι καὶ οἱ πρέσβεις τῶν ἄλλων δυνάμεων δύνανται νὰ κηρύττωσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως τοὺς ὑπηκόους τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύουσι· κατὰ τὴν μειονοψηφίαν, οἱ πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔχουν τοιοῦτον δικαίωμα, διότι ἡ δικαιοδοσία των εἶναι χαριστική. Ἀπ. 26 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναύπλ. ἐφ. Νομ. σ. 4972.

§ 13. Αἱ πρὸς τοὺς προξένους ὁδηγίαι κατέστησαν ὑποχρεωτικαὶ ἅμα δημοσιευθεῖσαι διὰ τῆς ἐφημερίδος, μὲ τὴν διακήρυξιν μάλιστα τῆς ἁρμοδίας γραμματείας περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν διατασσόντων τὴν ἰσχὺν διαταγμάτων. Κατ' αὐτὰς δέ, οἱ πρόξενοι ἔχουν τὸ δικαίωμα, γενομένης αἰτήσεως, νὰ ἐκλέγωσι διαιτητικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα ἀντικαθιστῶσι τὰ ἐν τῷ ἑλληνικῷ Κράτει τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπ. 4377 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. ἣν ἔλ. εἰς Εὑρ. τ. 4 σ. 420.

§ 14. Οἱ πρόξενοι διορίζουσι νομίμως ἐπιτροπὰς πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν διενέξεων τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἑλλήνων.

μου μὴ ὡρισμένα· ἐνταῦθα δὲ πρόκειται περὶ δικαστηρίου ὡρισμένου παρὰ τοῦ νόμου καὶ τακτικοῦ θεωρουμένου δυνάμει αὐτοῦ, ὡς πρὸς τοὺς Ἕλληνας τοὺς διατελοῦντας ἐν τῷ ὀθωμανικῷ Κράτει, ὑπὸ τὴν δικαιοσίαν τῶν προξένων, κατὰ τὰς περὶ προξένων ὁδηγίας λαβούσας κῦρος νόμου.— Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 12906 τοῦ 1855.

§ 16. Τὸ ἄρθρον 114 τῆς πολ. δικονομίας δὲν εἶναι ἐφαρμοστέον εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροποδικαστῶν, οἵτινες διορίζονται ὑπὸ τῶν προξένων.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἀκυρότης δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ὑπογραφῆς εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀπόφασιν τῶν ἐπιτροποδικαστῶν τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν ἢ τῆς ἐλλείψεως μνείας ἐν αὐτῇ τοῦ λόγου δι' ὃν ὁ τρίτος δὲν ὑπέγραψε, διότι αἱ προξενικαὶ ὁδηγίαι ἢ ὁ ἑλληνικὸς νόμος δὲν ὁρίζουσι τοὺς τύπους τούτους, ὡς ῥητῶς καὶ ἐπιτακτικῶς τοὺς διατάττει τὸ ἄρθρ. 1016 τῆς γαλλικῆς δικονομίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζονται οἱ παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος μνημονευόμενοι συγγραφεῖς ὡς πρὸς τὰς διαιτητικὰς ἁπλῶς ἀποφάσεις, διότι τὸ ἄρθρ. 114 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ ἐκκαλῶν, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐνταῦθα, καθὸ ἀναφερόμενον μόνον εἰς τὰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 105, καὶ προσέτι οὐδὲν διατάττον περὶ τῆς ὑπογραφῆς τῶν διαιτητῶν, λέγον μόνον ὅτι ἡ ἀπόφασις γίνεται κατὰ τοὺς ὑφεστῶτας *πολιτικοὺς νόμους*, ἡ δὲ διαδικασία κατὰ τοὺς περὶ εἰρηνοδικῶν διαγεγραμμένους τύπους· καὶ διότι ἀφοῦ ὑπέγραψαν οἱ δύο δικασταὶ βεβαιοῦντες διὰ τῆς ὑπογραφῆς των τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως, τὸ ὁποῖον ἐκθέτει ὅτι καὶ οἱ τρεῖς συνεζήτησαν καὶ συνδιεσκέφθησαν εἰς τὴν δίκην, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ οὐσιώδης ἡ ἔλλειψις τῆς ὑπογραφῆς τοῦ τρίτου ἢ τῆς μνείας τοῦ λόγου, δι' ὃν δὲν ὑπέγραψεν· ἄλλως ταῦτα ἀναπληροῦνται ἐκ τῆς προσθέτου εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐγγράφου δηλώσεως τοῦ τρίτου περὶ τοῦ λόγου, δι' ὃν δὲν ὑπέγραψε, συνισταμένου τουτέστιν οὐσιωδῶς εἰς τὸ ὅτι διεφώνησε, καὶ ἐκ τῆς δηλώσεως ... (?) σκέψεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως περὶ τοῦ ὅτι ἀφοῦ διεφώνησε, δὲν ἀπῃτεῖτο ἀναγκαίως καὶ δευτέρα διάσκεψις. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 12906. τοῦ 1855 τμ. α'.

§ 17. Αἱ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐν τῇ ὀθωμανικῇ πρεσβείᾳ προξένων ἐφέσεις θέλουν ἀπευθύνεσθαι πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείαν (δηλοποίησις τῆς 7 αὐγούστου 1836 ἐν συλλογῇ νόμων ὑπὸ Πετσάλη).

§ 18. Οἱ πρόξενοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ περιάπτωσιν εἰς τὰ συμβόλαια τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως;

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἐδάφ. δ'. καὶ 52 τῶν ἐν τῷ φύλλῳ 16 τοῦ 1836 τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὁδηγιῶν πρὸς τοὺς προξένους τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, τὰ προξενικὰ γραφεῖα θεωροῦνται ὡς συμβολαιογραφεῖα· ὅθεν ὅτα ἐνδιαλαμβάνουν αἱ ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ πρόσθετοι ὁδηγίαι περὶ τῶν συμβολαιογραφικῶν ἔργων τῶν γραμματέων τῶν προξένων, οἵτινες, ὅπου ὑπάρχουν διωρισμένοι, εἶναι ἰδίως αὐτοὶ ἐπιφορτισμένοι τὰ συμβολαιογραφικὰ καθήκοντα, ἰσχύουν, κατὰ φυσικὸν λόγον, ἀπαραλλάκτως καὶ ὡς πρὸς τοὺς προξένους ἢ ὑποπροξένους, οἵτινες, ὅπου δὲν ὑπάρχουν γραμματεῖς προξενείων, θεωροῦνται, δυνάμει τῶν προειρημένων γενικῶν ἄρθρων, ὡς συμβολαιογράφοι ἐξίσου ἁρμόδιοι ὄντες διὰ τὰς ἐν τῇ χώρᾳ, ὅπου ἐδρεύουν, συναλλαγὰς τῶν ἡμεδαπῶν, οἵτινες, ἄλλως, ἤθελον, ἄνευ οὐδενὸς λόγου καὶ σκοποῦ τῆς ἐκδούσης τὰς ὁδηγίας κυβερνήσεως, διατελεῖ εἰς χειροτέραν θέσιν παρὰ τοὺς ἡμεδαπούς, τοὺς διαμένοντας ὅπου ὑπάρχουν διωρισμένοι γραμματεῖς προξενείων. Ὅθεν εἶναι ἐσφαλμένος ὁ εἰς τὴν προσκτεθεῖσαν ἀδάσιμον διάκρισιν μεταξὺ προξένων καὶ γραμματέων τοῦ προξενείου στηριζομένης ἐφέσεως λόγος περὶ τοῦ ὅτι δὲν εἶχε δικαίωμα ὁ ἐν Κυδωνίαις ὑποπρόξενος νὰ περιβάλῃ εἰς τὸ περὶ οὗ πρόκειται συμβόλαιον τὸν τύπον τῆς ἐντελείας, ἐφ' ᾧ μάλιστα καὶ αὐτὰ τὰ ὑπὸ τῶν γραμματέων καὶ προξενείων ἐκδιδόμενα κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 τῶν προσθέτων ὁδηγιῶν ἐκτελεστὰ ἔγγραφα ἔχουν, κατὰ 21 ἄρθρ., ἀνάγκην ἐπιθεωρήσεως ἐκ μέρους τῶν προξένων. — Ἀπ. 4652 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν. ἐν Εὐρετ. τόμ. Α σελ. 421.

§ 19. Οἱ πρόξενοι ἔχουν ἁρμοδιότητα νὰ ἐκπληρῶσι συμβολαιογραφικὰ καθήκοντα; Ναί.

Οἱ πρόξενοι ἔχουσιν ἁρμοδιότητα νὰ ἐκπληρῶσι συμβολαιογραφικὰ καθήκοντα πρὸς σύνταξιν ἐγγράφων, διότι αἱ ἀποδίδουσαι εἰς αὐτοὺς τὴν ἁρμοδιότητα ταύτην ὁδηγίαι, δημοσιευθεῖσαι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 46 φύλ. τῆς Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως, ἐκυρώθησαν διὰ Β. διατάγματος, κατὰ τὴν ἐν τῇ αὐτῇ ἐφημερίδι δημοσιευθεῖσαν συγχρόνως διακήρυξιν τῶν διατασσόντων τὴν ἰσχὺν τῶν Β. διαταγμάτων, χαρακτηριζομένων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν. Ἀπ. ἐφετ. Ἀθ. 4563 τοῦ 1847.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸν § 4 τοῦ 3 ἄρθρου τῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1834 ὁδηγιῶν πρὸς τοὺς προξένους τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, αἵτινες ἰσχύουν καὶ εἶναι εἰς ἐνέργειαν κατὰ συνέπειαν τῶν ὑπ' ἀριθ. 3339, 558, 18, 851 καὶ 22, 987 διαταγμάτων, τὰ προξενικὰ γραφεῖα παραδέχονται τὰ συμβόλαια, ὅσα οἱ ὁμογ-

θνεῖς ὀφείλουσιν ἢ θέλουν νὰ κάμνουν· ἐκ τούτου δὲ γίνεται δῆλον ὅτι οἱ πρόξενοι τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἁρμόδιοι διὰ νὰ συνθέτωσι συμβόλαια ἀλλοδαπῶν, τὰ δὲ παρ' ἀναρμοδίων ὑπαλλήλων συντασσόμενα ἔγγραφα εἶναι, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἄκυρα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ι. Τ. εἶναι ὁμολογουμένως ἀλλοδαπός· ἑπομένως ἀναρμοδίως ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ ἑλληνικοῦ προξενείου ἢ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Τ. πληρεξουσιότης διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι ἄκυρος.

§ 20. Ὅπου δὲν ὑπάρχει γραμματεύς, ὁ πρόξενος, ἢ ὁ ὑποπρόξενος, θεωρεῖται ὡς συμβολαιογράφος, καὶ ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντα τοῦ γραμματέως. Ἄρα οἱ πρόξενοι δύνανται νὰ παραπέμπωσιν εἰς τὰ συμβόλαια τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως, ἐνῷ μάλιστα καὶ μετὰ τὰ ὑπὸ τῶν προξενείων ἐκδιδόμενα ἔγγραφα πρέπει νὰ ἐκ[illegible] μέρους τῶν προξένων. (ἄρθρ. 21 καὶ 22 τῶν ὁδ. γ.) Ἀπ. 4652 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 21. Οἱ γραμματεῖς τῶν προξενείων δύνανται νὰ ἀναπληρῶσιν αὐτούς· καὶ ὡς συμβολαιογράφοι ὄντες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ συντάσσωσι καὶ τὰς περὶ παραδόσεως τῶν διαθηκῶν ἐκθέσεις. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 118 τοῦ 1851.

§ 22. Οἱ πρόξενοι συντάττουσι διαθήκας; Ἴδε ἐν λέξ. *Διαθήκαι* τὴν 118 τοῦ 1851 ἀπ. Ἀρ. Πάγου — καὶ τὴν 681 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναύπλ. ἐφ.

§ 23. Τὰ ἐνώπιον τῶν ἑλληνικῶν προξένων συντασσόμενα δωρητήρια εἶναι δημόσια ἔγγραφα; Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 241 τοῦ 1852.

§ 24. Χρεωστικὸν ὁμόλογον συνταχθὲν ἐνώπιον ἑλληνικοῦ προξένου κατὰ τὰς περὶ προξένων ὁδηγίας θεωρεῖται ὡς δημόσιον καὶ ἀποτελεῖ ἐντελῆ ἀπόδειξιν (ἄρθ. 398—400 πολ. δι.). Ἀπ. 3867 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 25. Ὁ νόμος ἀπένειμεν εἰς τοὺς προξένους τὸ δικαίωμα νὰ συντάττωσι περὶ τῶν ἐνώπιον των συναπτομένων συμβάσεων ἔγγραφα, ἔχοντα κῦρος δημοσίων ἐγγράφων; Ὅρα Ἐφ. τ. 6 λέξ. Ἔγγραφα.

§ 26. Κατὰ τὸν § 4 τοῦ 3 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 1 Ἰαν. 1834 ὁδηγιῶν πρὸς τοὺς προξένους, τὰ προξενικὰ γραφεῖα παραδέχονται συμβόλαια, ὅσα οἱ ὁμοεθνεῖς ὀφείλουν ἢ θέλουν νὰ κάμωσι. Δὲν εἶναι δὲ ἁρμόδιοι νὰ συντάττωσι συμβόλαια ἀλλοδαπῶν (ἄρα καὶ πληρεξούσια)· ἄλλως, κηρύττονται ἄκυρα. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 65 τοῦ 1846, ἢν ἐν Εὐρ. τ. 4 λ. Ἁρμοδ. Προξ.

§ 27. Ὅταν ὁ ζητήσας τὴν μονομερῆ σύνταξιν συμβολαίου τινὸς καὶ ὁ μόνος εἰς αὐτὸ ὑπογεγραμμένος εἶναι ὁμοεθνής, οἱ πρόξενοι ἐντὸς τῶν καθηκόντων των ἠδύναντο νὰ συντάξωσι τοιαύτης φύσεως συμβόλαιον. Ἀπ. 4053 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 28. Οἱ πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος δύνανται νὰ συντάττωσι μὲν δημόσια συμβόλαια, ἀλλὰ μόνον τὰ ὑπὸ ἡμεδαπῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὑπὸ ἀλλοδαπῶν καλούμενα.

Ἡ ἀπ. 12697 τοῦ 1858 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

«Ἐπειδή, κατὰ τὰς πρὸς τοὺς προξένους τῆς Ἑλλάδος ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, δημοσιευθείσας κατὰ τὸ 1836 διὰ τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, μὲ ἰσχὺν δὲ νόμου περιβληθείσας διὰ διαταγμάτων ὑπ' ἀριθ. 5339, 5558, 18854 καὶ 12987, ἤτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 3, ἐδάφ. δ' αὐτῶν ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει γενικὸς πρόξενος ἁρμόδιος εἶναι νὰ συντάττῃ μόνον ὅσα δημόσια συμβόλαια ὁμοεθνεῖς ὀφείλουν, ἢ θέλουν νὰ κάμωσιν, οὐχὶ δὲ καὶ ἀλλοδαποί· διὰ τοῦτο τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου, ὡς ὑπὸ ἀρχῆς μὴ ἁρμοδίως πρὸς τοῦτο ἐκδοθέν».

§ 29. Τύποι, τοὺς ὁποίους οἱ πρόξενοι πρέπει νὰ τηρῶσι κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν συμβολαίων. Ἰδὲ τὴν λ. *Συμβόλαια.*

§ 30. Οἱ πρόξενοι, συντάσσοντες πληρεξούσια, ὀφείλουν νὰ τηρῶσι τοὺς νομίμους τύπους τοὺς διατασσομένους πρὸς σύνταξιν συμβολαίων.

Ἡ [illegible] τοῦ 1855 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ καὶ μὲν καὶ κατὰ τὰς ἀπὸ 30 ἰαν. 1835 ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτ. ὑπουργείου, δημοσιευθείσας διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ λαβούσας ἰσχὺν νόμου δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθμ. 5339, 5558, 18854 καὶ 12987 Β. διαταγμάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀπὸ 30 αὐγούστου 1835 δηλοποίησιν τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου, δημοσιευθεῖσαν ὡσαύτως, οἱ γραμματεῖς τῶν προξένων καὶ οἱ πρόξενοι αὐτοὶ ἐκπληροῦσι χρέη συμβολαιογραφικά, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τῶν αὐτῶν ἀπὸ 30 φεβρ. 1835 ὁδηγιῶν οἱ αὐτοὶ τύποι, οἱ προσδιωρισμένοι διὰ τὰ συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα, προσδιορίζονται καὶ διὰ τὰ παρὰ τῶν προξενείων συντασσόμενα· ἰδίως δὲ ἡ σημείωσις τοῦ τόπου, ἔνθα συντάττεται τὸ ἔγγραφον καὶ ἡ κατοικία καὶ τὸ ἐπάγγελμα τῶν μερῶν καὶ τῶν μαρτύρων· καὶ ἀληθῶς μὲν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 37 τῆς 19 Μαΐου 1852 πληρεξούσιον γενόμενον ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Ρωσσίαν

γενικοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος τὸ ἐπάγγελμα τῶν μαρτύρων τῶν προσληφθέντων διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου, οὐδὲ ὁ τόπος ὅπου ἐξεδόθη τὸ ἔγγραφον, οὐδὲ ἡ ἕδρα τοῦ προξένου, καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι ἄκυρον ὡς δημόσιον ἔγγραφον, ἰσχύει ὅμως ὡς ἰδιωτικόν, διότι φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐντολέως Ἡρακλείδου.

§ 31. Τὸ κεφ. 4 τῶν προσθέτων περὶ προξένων ὁδηγιῶν τοῦ 1835 ὁρίζει τὰ ἁρμόδια πρὸς σύνταξιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων πρόσωπα, καὶ τοιαῦτα εἶναι οἱ γραμματεῖς τῶν προξενείων ἄνευ συμπράξεως ἢ ἐντολῆς τοῦ ἁρμοδίου προξένου· ἀπαιτεῖται δὲ ἡ σημείωσις τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν συμβαλλομένων, ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ γυναικός, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἰσχυρισμὸς ὅτι εἶχε ἴδιον ὡρισμένον ἐπάγγελμα. Ὡς πρὸς τοὺς μάρτυρας δὲ ἡ μόνη τῆς διαμονῆς μνεία ἀρκεῖ.—Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 7150 τοῦ 1850.

§ 32. Ποῖα δικαιώματα δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ὁ ἐπιφορτισθεὶς νὰ διευθύνῃ προσωρινῶς προξενεῖον τι;

Ἡ 14375 τοῦ 1856 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1829 καὶ ἀπὸ 22 μαΐου 1836 ἐγγράφου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, εἰς ὃ στηρίζει ὁ Κ. Κανελέτιος τὴν ἀγωγήν του, προκύπτει ὅτι οὗτος, ὑποπρόξενος ὢν εἰς Ζάκυνθον, προσεκλήθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου ὡς τοιοῦτος ἵνα μεταβῇ εἰς Κέρκυραν καὶ διευθύνῃ προσωρινῶς τὸ ἐκεῖ γενικὸν προξενεῖον μέχρι νεωτέρας διαταγῆς ἐπιμένως· δὲν διωρίσθη· ἂν δὲ ἠδύνατο νὰ διορισθῇ παρὰ τοῦ ὑπουργείου ἄνευ Β. διατάγματος γενικὸς πρόξενος διὰ νὰ δύναται ν' ἀπαιτῇ τὰ εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην συνημμένα δικαιώματα, ἤτοι τὰ διδόμενα εἰς τὸν γενικὸν πρόξενον, ἂν καὶ ἠδύνατο ἴσως ν' ἀπαιτήσῃ ὅσων ἐστερήθη προξενικῶν δικαιωμάτων ἐκ τῆς προτέρας θέσεώς του ἂν δὲν ἐλάμβανεν αὐτά, καὶ ἂν ἐκ τούτων τὰ εἰσπραττόμενα δικαιώματα τοῦ γενικοῦ προξενείου τῆς Κερκύρας. Τὴν ἔννοιαν δὲ τοῦ εἰρημένου ἐγγράφου καίτοι προφανοῦς ὑποστηρίζει περιπλέον καὶ τὸ μεταγενέστερον ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ὑπ' ἀριθ. 2969 τῆς 20 ἰουλίου 1836, δι' οὗ ζητοῦνται πληροφορίαι τινὲς ἐκ Κερκύρας, καθ' ὅσον τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀπευθύνεται εἰς τὸν Κ. Κανελέτιον ὄχι ὡς γενικὸν πρόξενον, ἀλλ' ὡς ὑποπρόξενον Ζακύνθου· ὀρθῶς ἄρα τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν του καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιμισθίαν. Οὐδὲ ἠδύνατο ν' ἐξετάσῃ τὸ πρωτοδικεῖον ἂν ἐζημιώθη ἢ ὄχι ὁ Κ. Κανελέτιος ἕνεκα τῆς στερήσεως τῶν δι-

καιωμάτων του ἐκ τῆς Ζακύνθου διότι ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς του δὲν ἦτο ἡ ἀποζημίωσις διὰ τοιαύτην αἰτίαν, ἀλλ' ἡ ὀφειλομένη δῆθεν αὐτῷ ἀντιμισθία, ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸν γενικὸν πρόξενον, ἀποῤῥιπτέα ἐπομένως καθίσταται ἡ ἔφεσις τοῦ Κανελετίου.

Ἐπειδὴ διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ Κανελέτιος ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον ἐνοίκιον πρέπει προηγουμένως α) τὸ ἐνοίκιον νὰ ἦναι εἰς βάρος τῶν προξένων ἀποζημιουμένων, καὶ ὅλοι οἱ πρόξενοι ἐκ τῶν διδομένων ἢ τῶν ἀντὶ τούτων εἰσπραττομένων προξενικῶν δικαιωμάτων, καὶ πολὺ περισσότερον διότι πρόκειται, κατὰ τὴν ἀγωγήν, περὶ ἐνοικίου καὶ κατοικίας αὐτοῦ τοῦ προξένου καὶ ὄχι περὶ ἐνοικίου προξενικοῦ καταστήματος ὡς ἤδη μεταβάλλει τὴν ἀγωγήν του β) νὰ ἔχῃ τὴν περὶ τούτου ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργείου διὰ νὰ ἐνοικιάσῃ οἰκίαν μὲ τοσοῦτον ἐνοίκιον. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐνῷ ὁ εἰρημένος Κανελέτιος δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι ὑπῆρχε τοιαύτη ἔγκρισις, δὲν ἀποδεικνύει, οὔτε ἰσχυρίζεται, καὶ ὅτι ἐξαιρετικῶς τὰ ἐνοίκια τοῦ προξένου καὶ ὑποπροξένου Ζακύνθου ἐπεβάρυνε τὸ δημόσιον, τὰ ἐνοίκια τοῦ προξένου τῆς Κερκύρας μὴ ὑπάρχοντος δὲ ἰσχυρισμοῦ τοιούτου καὶ διότι, κατὰ κανόνα, τὰ ἐνοίκια ἐπιβαρύνουσι τοὺς προξενικοὺς ὑπαλλήλους, ἡ ἀγωγὴ τοῦ Κανελετίου ἀποβαίνει μὴ βάσιμος καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐνοίκια ταῦτα, καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον, πολὺ δὲ περισσότερον ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει οὔτε ἔγκρισις τοῦ ὑπουργείου. Ἐκτὸς ἂν λόγῳ ἂν ὅτι εἰς τὴν Ζάκυνθον ἐπλήρονεν ὀλιγώτερα ἢ εἰς Κέρκυραν, ἐζήτει περιπλέον, περὶ οὗ δὲν πρόκειται ἤδη· οὐχ ὀρθῶς ἄρα τὸ πρωτοδικεῖον διέταξε ματαίας περὶ πληρωμῆς τοιούτων ἐνοικίων ἀποδείξεις, ἐνῷ ὤφειλε ν' ἀποῤῥίψῃ καὶ ὡς πρὸς ταῦτα ἀμέσως τὴν ἀγωγήν.

§ 33. Αἱ ἀπὸ 14 δεκεμβρίου 1834 ὁδηγίαι τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς τοὺς προξένους τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καθόσον ἀφορᾷ τὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν προξένων συνημμένα δικαιώματα καὶ τὰς πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς σχέσεις των, μὴ ἁπτόμεναι τῶν ἰδιωτικῶν τοῦ πολίτου δικαιωμάτων, ἰσχύουσιν ἀντὶ νόμου.

Αἱ ἐνώπιον τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ προξένων ἑλλήνων γενόμεναι πράξεις, λαμβάνουσαι χαρακτῆρα πράξεως συμβολαιογραφικῆς ἰσχύουν ὡς τοιαῦται ἐντὸς τοῦ Βασιλείου.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὅταν οἱ συναλλαστόμενοι μετὰ ἕλληνος καὶ περὶ ὑποθέσεως ἐν Ἑλλάδι διεξαχθησομένης ζητήσωσι τὴν συνδρομὴν τοῦ προξένου, καθόσον ὡς πρὸς τὸ καθῆκον τοῦτο τῶν προξένων, ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν εἶναι ἐκουσία.

Δὲν εἶναι ἄκυροι αἱ ἐνώπιον τῶν προξένων συντασσόμεναι πρά-

ξεις ἕνεκα παραλείψεως τύπου τινος, διαγραφομένου ἀπὸ τὸν περὶ συμβολαιογράφων Νόμου.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ αἱ ἀπὸ 14 δεκεμβρίου 1831 ὁδηγίαι τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν γραμματέως πρὸς τοὺς προξένους τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καθόσον ἀφορᾷ τὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν προξένων συνημμένα δικαιώματα καὶ τὰς πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς σχέσεις των, μὴ ἁπτόμεναι τῶν ἰδιωτικῶν τοῦ πολίτου δικαιωμάτων, ἰσχύουσιν ἀντὶ νόμου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3, ἐδ. δ' τῶν αὐτῶν ὁδηγιῶν, οἱ πρόξενοι παραδέχονται ὅλα τὰ δημόσια συμβόλαια, ὅσα οἱ ὁμοεθνεῖς ὀφείλουν ἢ θέλουν νὰ κάμωσιν, ἢ νὰ παρακαταθέσωσιν εἰς τὸ προξενικὸν γραφεῖον· ἐκ δὲ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται, ὅτι αἱ ἐνώπιον τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ προξένων ἑλλήνων γινόμεναι πράξεις λαμβάνουσαι χαρακτῆρα πράξεως συμβολαιογραφικῆς, ἰσχύουσιν ὡς τοιαῦται ἐντὸς τοῦ Βασιλείου.

Ἐπειδὴ τὸ εἰρημένον ἄρθρον διὰ τῆς φράσεως, *ὅσα οἱ ὁμοεθνεῖς ὀφείλουν ἢ θέλουν* δὲν ἐνόησε νὰ ἐξαιρέσῃ καὶ τοὺς μὴ ὁμοεθνεῖς, ὅταν οὗτοι συναλλασσόμενοι μετὰ ἕλληνος καὶ περὶ ὑποθέσεως ἐν Ἑλλάδι διεξαχθησομένης ζητήσωσι τὴν συνδρομήν των, καθόσον, ὡς πρὸς τὸ καθῆκον τοῦτο τῶν προξένων, ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν εἶναι ἐκουσία· ἑπομένως καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Κ. Δ. Ἀποστολόπουλος εἶναι ἀλλοδαπὸς (μολονότι ἐκ τῆς ἐπωνυμίας του καὶ τῆς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν πρόξενον προσελεύσεώς του εἰκάζεται τὸ ἐναντίον) τὸ πληρεξούσιον ἔγγραφον, μολαταῦτα, συνταχθὲν κατ' αἴτησίν του ἐνώπιον τοῦ ἕλληνος προξένου ἐν Τεργέστῃ, δὲν εἶναι ἄκυρον.

Ἐπειδὴ τὸ πληρεξούσιον τοῦτο, περιέχον ὅλα τὰ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 93 τῆς πολ. δικονομίας ἀπαιτούμενα προσόντα τῆς ἐγγράφου πληρεξουσιότητος, ἔχει ἰσχὺν νόμιμον· ἡ δὲ παράλειψις τῶν ἀπὸ τὸν περὶ συμβολαιογράφων νόμον διατυπώσεων δὲν καθιστᾷ αὐτὴν ἄκυρον, καθόσον οἱ πρόξενοι δὲν ὑποβάλλονται εἰς τὴν διατήρησίν των.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ εἰρημένος ἰατρὸς ἐνήργησεν ὡς πληρεξούσιος πρὸς τὸ διαδικάζεσθαι ἐπὶ μόνου τοῦ ἀπὸ 3 ὀκτωβρίου 1842 ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς, κατὰ συνέπειαν τῆς ἐπιδόσεως τῆς ὁποίας ἐνήργησε τὴν προσημείωσιν ὑποθήκης· ὅθεν καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ πληρεξουσιότης εἶναι ἄκυρος, μὴ συνταχθεῖσα ἐνώπιον τῶν ἐγχωρίων ἐν Τεργέστῃ ἀρχῶν καὶ κατὰ τοὺς αὐτόθι ἰσχύοντας τύπους, τὸ μεταγενέστερον μ' ὅλα ταῦτα ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς τῆς 29 μαρτίου 1843 δὲν εἶναι ἕνεκα τούτου ἄκυρον, ὑπογραφὲν παρὰ τοῦ

δικηγόρου Κ. Πετσάλη πληρεξουσίου, διορισθέντος ὑπὸ τοῦ Μ. Ἰατροῦ ἔχοντος τουλάχιστον δυνάμει τοῦ πληρεξουσίου ἐγγράφου συνταχθέντος ἐνώπιον τοῦ ἐν Τεργέστη ἑλληνικοῦ προξένου χαρακτῆρα ἐντολοδόχου, καθόσον ἡ ἐντολὴ κατὰ τὸν Ν. 1, § 1, τῶν Πανδ. mand vel cont. δύναται νὰ δοθῇ καὶ δι᾽ ἐπιστολῆς.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν περιστατικῶν, ὅτι οἱ ἐξετασθέντες μάρτυρες ἐξέθεσαν, ὁ Θ. Πολύδωρος πολλὰς πρὸ τῆς ἐπιδόσεως ἡμέρας ἦτο παράφρων, τοῦτο δ᾽ ἐξάγεται καὶ ἐξ αὐτῆς τοῦ συμβουλίου τῆς παρὰ τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν κυρωθείσης γνωμοδοτήσεως, γενομένης τὴν προλαβοῦσαν τῆς ἐπιδόσεως.

Ἐπειδὴ ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν δὲν ἐξάγεται ἐκ τῶν εἰρημένων μαρτυριῶν ὅτι ὁ Πολύδωρος κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιδόσεως ἦτο ἔμφρων, τὸ δὲ περιστατικὸν τῆς ἐκ μέρους τοῦ Πολυδώρου ἀποδοχῆς τῆς ἐπιδοθείσης αὐτῷ ἀγωγῆς, βεβαιούμενον ἀπὸ τὸν κλητῆρα Γ. Δάσκαν, δὲν ἀποδεικνύει μόνον ἔμφρωσύνην, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ κατὰ τὰ τῶν διαδίκων δὲν ἰσχυρίσθη τὴν παραφροσύνην τοῦ Πολυδώρου διαλείπουσαν, ἐκ δὲ τούτων καὶ τῶν περιστατικῶν τῶν ἀπὸ τοὺς μάρτυρας βεβαιωθέντων, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐξετασθέντων τὸν Πολύδωρον ἰατρῶν, ἀναφερομένης εἰς τὴν ἀπαγορεύσασαν αὐτὸν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, καθ᾽ ἣν ἡ παραφροσύνη εἶχεν ἀφορμὴν ἐξ ὀργανικῆς τινος ἀλλοιώσεως τοῦ ἐγκεφάλου, ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ εἰρημένος Πολύδωρος ὑπέκειτο εἰς παραφροσύνην ἀδιάλειπτον, κατὰ δὲ τοὺς Ν. 6 Κ. de curat. fur. Ν. 40 Μ. de reg. jur. Ν. 5, § 2 Π. ad L. aquil. Ν. [illegible] Π. de verb. signif. ὁ εἰς τοιαύτην κατάστασιν διατελῶν εἶναι ἐγώριον τοῦ Νόμου εἰς κατάστασιν ὕπνου· πᾶσα ἑπομένως πρᾶξις, ὑπὸ τοιούτου γενομένη, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν νόμιμον συνέπειαν, καὶ ἂν πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως ἔλαβε χώραν.

Ἐπειδὴ, παρεκτὸς τούτων, ἐξάγεται προσέτι ἐκ τῶν πρακτικῶν ὅσα οἱ μάρτυρες ἀναφέρουν, καὶ ἰδίως ὅτι ὁ Πολύδωρος κατοικῶν εἰς οἰκίαν ἐπὶ τῆς πληθυούσης λεωφόρου τοῦ Ἑρμοῦ ἐν Ἀθήναις κειμένην, προσεκάλει τοὺς διαβάτας ὑποσχόμενος εἰς αὐτοὺς ὑπουργεῖον κτλ. ὅθεν, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ κατὰ τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1842 γενομένη ἐπίδοσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ Μ. Ἰατροῦ ὡς ἐντολοδόχου τοῦ ἐν Τεργέστη Μ. Ἀποστολοπούλου εἶναι ἄκυρος καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ δυνάμει αὐτῆς γενομένη προσημείωσις. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 61 τοῦ 1847 ἐν Νομικ. σ. 4808.

§ 31. Οἱ πρόξενοι δὲν ἀπολαύουν τὸ δικαίωμα τῆς ἑτεροδικίας.

Οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι πρόξενοι τῆς αὐστρ. Κυβερνήσεως ὑπόκεινται εἰς προσωπικὴν κράτησιν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 56 τοῦ 1838.

§ 35. Οἱ ἑλληνικοὶ πρόξενοι διεξάγουσι κατὰ παραγγελίαν τῶν δικαστηρίων ἀποδείξεις (1). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 72 τοῦ 1848.

§ 36. Πρόξενοι μεταβάλλουσι τὸν τόπον τῆς ὁρκωμοσίας, ὃν τὸ δικαστήριον ὥρισεν; Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 231 τοῦ 1854.

§ 37. Ἂν ἡ ἔκθεσις τῆς ὁρκωμοσίας ἐγένετο ἐνώπιον προξενικοῦ ὑπαλλήλου, ὑποκειμένου εἰς ἐξαίρεσιν ὑπάρχει λόγος ἀκυρότητος;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4822 ἀποφάσεώς του τὸ δικαστήριον προσδιώρισε τόπον τῆς ὁρκοδοσίας τὸ κατάστημα τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικοῦ προξενείου, ὁ δὲ ὅρκος ἐδόθη εἰς ἓν δωμάτιον τῆς αὐτόθι φυλακῆς λεγομένης Τοπχανέ, διότι κρατουμένου ἐκεῖσε τοῦ Καλεπάκη, ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τῆς διαδικασίας, ἐμπόδιζε τὴν ἔξοδόν του, ἡ διαφορὰ αὕτη τοῦ τόπου τῆς ὁρκοδοσίας καθίσταται πάντη ἐπουσιώδης· ἀφοῦ τὸ κατάστημα τοῦ προξενείου δὲν προσδιωρίσθη ὡς τόπος διδῶν ὅθεν περισσοτέραν ἐχέγγυα περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ὅρκου, ἀλλ' ἁπλῶς διότι ἀπῃτεῖτο πρὸς γνῶσιν τοῦ δικαστηρίου νὰ ὁρισθῇ τόπος πρὸς τοῦτο, ὁ δὲ ἀντίδικος τοῦ ὁρκισθέντος προσεκλήθη περὶ τούτου, καὶ διὰ τοῦ δικηγόρου του παρεστάθη καὶ παρευρέθη εἰς τὴν ὁρκοδοσίαν, ὡς βεβαιοῖ ἡ περὶ τούτου ἔκθεσις· ὅθεν κατὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει λόγος ἀκυρότητος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 201 τῆς πολ. δικ.

Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον, διατάξαν νὰ δοθῇ ὁ ὅρκος ἐνώπιον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικοῦ προξενείου, δὲν εἶχεν ἰδίως ὑπ' ὄψιν τὸ ἄτομον τὸ κατέχον τὴν θέσιν τοῦ προξενείου, ἀλλὰ τὴν ἐκεῖσε ἑλληνικὴν ἀρχήν· ὅθεν ἂν ὁ ὅρκος ἐδόθη ἐνώπιον τοῦ Π. Ῥώτα, ὑπαλλήλου τοῦ προξενείου ἢ ἐμπορικοῦ γραφείου, δυνάμει ὅμως, ὡς λέγει ἡ ἔκθεσις, ἐγγράφου ἐνισχυτηρίου τοῦ προξε-

(1) Ἴδε Εὐρ. τ. 2 σ. 76 ἐπ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9, τὸ ἄρθρον 23 § γ' καὶ τὸ ἄρθρον 30 τῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1834 ὁδηγιῶν τῶν προξένων, ἰσχυουσῶν κατὰ συνέπειαν Βασ. Διαταγμάτων, οἱ ἑλληνικοὶ πρόξενοι ἔχουσι πολιτικήν τε καὶ ἐμπορικὴν διαδικασίαν, καὶ ἑπομένως δύνανται νομίμως νὰ ἐπιτραπῶσι τὴν ἐκτέλεσιν ἰδιαιτέρων δικαστικῶν πράξεων, μάλιστα δὲ ἐὰν περὶ ἀποδείξεως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 15 τοῦ 1837 (Αρμ. σ. 468).

Οἱ ἑλληνικοὶ πρόξενοι δύνανται νὰ παραγγέλλωνται ἀπὸ τὰ δικαστήρια πρὸς διεξαγωγὴν ἀποδείξεων. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 92 τοῦ 1848.

νου Α. Μανάκη, κατὰ τὴν ἐκεῖσε φυλασσομένην τάξιν ἐν κελύματι τοῦ εἰρημένου προξένου, καὶ ἡ περίστασις αὕτη καθίσταται ἐπουσιώδης, διότι δὲν πρόκειται περὶ δικαστοῦ ἀντικαθισταμένου αὐθαιρέτως παρὰ τοὺς τύπους τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς δικονομίας, ἄλλον δικαστὴν ἡ ἀναπληρωτὴν, ἀλλὰ παρὰ ἀρχῆς προξενικῆς ἐνεργούσης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κατὰ τάξεις καὶ συνηθείας ἰδιαιτέρας, μὴ ὁριζομένας διὰ νομίμων διατάξεων ἀλλὰ παραδεδεγμένας συμφώνως μὲ τὰς ἐκεῖσε ἐκτάκτους περιστάσεις, καὶ εἰς τὰς ὁποίας δὲν προκύπτει βλάβη τις κατ' οὐσίαν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν ἐπιτρέπεται καὶ ἡ ποινὴ τῆς ἀκυρότητος· ὅτι δῆθεν ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς προξένους, χρείας τυχούσης, νὰ ἐπιτρέπωσι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αὐτῶν ἀνατεθειμένων χρεῶν εἰς ἄλλους καὶ ἰδίως τοὺς ὑπαλλήλους των, ἐξάγεται ἀπό τε τὸ ἄρθρ. 16 τῶν τῆς 30 ἰανουαρίου 1835 ὁδηγιῶν, τὸ ὁποῖον ἐξαιρετικῶς διαγράφει τοιαύτην ἀπαγόρευσιν μόνον εἰς τοὺς προξενικοὺς πράκτορας, καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 22 αὐτῶν, συνδυασμένον μὲ τὸ 53 τῶν ἀπὸ 1 ἰανουαρίου 1836 ὁδηγιῶν, καὶ ὅτι ἰσχυρῶς ἀντεπροσώπευσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν πρόξενον, ὁ προρρηθεὶς ὑπάλληλος, τεκμαίρεται προσέτι καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐκεῖσε πληρεξούσιος δικηγόρος τοῦ ἀντιδίκου του τοῦ ὁρκισθέντος Καμπάνη, προτείνας μὲν ἐπὶ τῆς ὁρκοδοσίας ἄλλας δύο ἐνστάσεις κατ' αὐτῆς, ἐξ ὧν ἐπανελήφθη διὰ τῶν προτάσεων μόνη ἡ τῆς διαφορᾶς τοῦ τόπου, δὲν ἀντέταξε καὶ τὴν τῆς διαφορᾶς τοῦ προσώπου ὡς δῆθεν ἀναρμοδίου, παραδεχθεὶς οὕτως αὐτὴν ὡς νόμιμον· ἡ δὲ ἔνστασις αὕτη μόνον ἤδη ἐπὶ ἀκροατηρίου ἐνταῦθα ἐπροβλήθη. Απ. 6770 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

ΠΡΟΞΕΝΟΙ (ποιν. δικον.)

Ἴδε τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

§ 1. Ὁ κατ' ἐντολὴν τοῦ προξένου ἐνεργήσας ὑπάλληλος θεωρεῖται ὡς νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Ὁ κατ' ἐντολὴν τοῦ προξένου ἐνεργήσας ὑπάλληλος θεωρεῖται ὡς νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, καὶ ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον χαρακτῆρα πρὸς ἐπιχείρησιν ἀνακριτικῶν πράξεων.

Ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει προξενείου ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν κατὰ τὴν Τουρκίαν προξενείων. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 3 τοῦ 1844.

§ 2. Οἱ πρόξενοι ἐντὸς τῆς ἕδρας των δὲν δύνανται νὰ ἀναθέσωσι τὰ ἀνακριτικὰ καθήκοντα εἰς τὸν διερμηνέα. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 85 τοῦ 1845.

§ 3. Αἱ ἀπὸ 14 Δεκεμβρ. 1834 ὁδηγίαι τοῦ ὑπουρ. τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς τοὺς προξένους τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καθόσον ἀφορᾷ τὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν προξένων συνημμένα δικαιώματα καὶ τὰς πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς σχέσεις των, μὴ ἁπτόμεναι τῶν ἰδιωτικῶν τοῦ πολίτου δικαιωμάτων, ἰσχύουσιν ἀντὶ νόμου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 85 τοῦ 1845, ἐν Εὐρ. τ. 4 σ. 435 (Ἴδ. *Αρμοδιότης Προξένων*).

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑΙ ἀποφάσεις ποῖαι;

Ἴδε τὴν λέξιν Ὁριστικαὶ ἀποφάσεις ἐν Εὑρετηρίῳ τόμ. 11 σελ. 250 ἑπ.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑΙ δίκαι.

§ 1. Προπαρασκευαστικαὶ δίκαι λέγονται ἐν γένει αἱ διανοῦσαι ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς κυρίας δίκης ἔχουσαι· τοιαῦται δὲ λέγονται α') *προπαρασκευαστικαί*, κατὰ στενωτέραν ἔννοιαν, αἱ προλιατεθεῖσαι καὶ εὐκολύνουσαι τὴν ἐκδίκασιν τῆς κυρίας (π. χ. αἱ προκλήσεις, αἱ περὶ ἐπιδείξεως δικογράφων, αἱ ἐξαιρέσεις δικαστῶν κτλ.)· β') *προδικαστικαὶ* (praejudicium), ἐν αἷς ἡ ἀποτυχία φέρει *ἀναγκαίως* καὶ τῆς κυρίας δίκης τὴν ἀποτυχίαν (π. χ. ἡ πατρότης εἶναι ζήτημα προδικαστικὸν ἐν ταῖς περὶ διατροφῆς δίκαις, ἡ κυριότης τοῦ δεσπόζοντος κτήματος ἐν ταῖς δίκαις περὶ πραγμ. δουλειῶν· ἡ ἐκχώρησις, ὅταν ζητῆται ἡ ἐξόφλησις τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως· γ') παρεπόμεναι ἢ παρεμπίπτουσαι αἱ λοιπαὶ (π. χ. παρατάσεις προθεσμιῶν, ἀμφισβητήσεις τῆς γνησιότητος ἐγγράφων, ἀκυρότητες τῆς διαδικασίας κτλ.). Οἰκ. § 50 σημ. 4.

§ 2. Τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, εἰς ἃ ὑπάγεται τὸ περὶ φόρων, δικάζουσι παρεμπιπτόντως καὶ τὸ περὶ ἰδιοκτησίας. Ἴδε ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐν λ. Φόροι.

§ 3. Ὅταν ἀναφύεται παρεμπιπτόντως τὸ περὶ ἰδιοκτησίας

Ζήτημα εἰς αἴτησιν περὶ φόρου οἰκοδομῆς, τίς τὸ δικάζει; Ἴδε ἀπ. 11439 τόμ. 10.

§ 4. Περὶ τὸ ἄρθρον Ζητήματα προδικαστικὰ ἐν Θέμιδι τ. 8 σελ. 82—85.

ΠΡΟΠΕΜΤΗΡΙΑ.

Ἴδε τὴν λέξιν Πτωχευσις.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ.

ὅρα τὴν λέξιν Συναλλαγματικαί.

ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΙΣ.

Ἴδε τὴν λέξιν Ὕδατα.

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ἠθῶν.

§ 1. Γυνὴ χήρα δὲν δύναται νὰ πράξῃ μοιχεῖαν (286 ποιν. ν.) ἄρα ὁ συνδιαφθαρεὶς μετ' αὐτῆς δὲν δύναται νὰ κατηγορηθῇ ἐπὶ μοιχείᾳ. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 13 τοῦ 1849.

§ 2. Ὅταν τις κατηγορῆται ἐπὶ βιασμῷ, καταδικάζεται ἐπὶ προσβολῇ τῆς αἰδοῦς; Ἀπ. ποιν. Ἀρ Πάγου 32 τοῦ 1851 ἐν λ. Βιασμός.

§ 3. Ἴδε τὴν λέξιν Γάμος καὶ Διαζύγιον, ἔνθα ἡ 42 τοῦ 1850 πολ. ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

§ 4. Ἴδε λέξ. Προίξ, ἔνθα περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ὡς πρὸς τὴν προῖκα ἐπιφέρει ἡ παράβασις τῆς περὶ τὸν γάμον ποινῆς.

§ 5. Ἴδε τὴν λέξιν Μήνυσις.

ΠΡΟΣΕΠΙΚΛΗΣΙΣ (παρέμβασις).

Περίληψις.

Προθεσμία.

Ἐν γένει § 3 ἐπ.

Ἐξουσία παρέμβασις § 5 ἐπ.

Ἀναγκ. παρέμβασις διὰ προσεπικλήσεως § 9 ἐπ.

Δι' ἀνακοινώσεως § 19 ἐπ.

Ἀποτελέσματα αὐτῶν αὐτ.

Νομολογία.

Διάφοροι περιπτώσεις ἀναγκαστικῆς παρεμβάσεως § 32 ἐπ.
Διάφοροι περιπτώσεις ἐκουσίας παρεμβάσεως § 50 ἐπ.
Ἡ παρέμβασις μέχρι ποίας ἐποχῆς συγχωρεῖται; κατ' ἔφεσιν δέ; § 75 ἐπ.
Συνέχεια περὶ τῆς κατ' ἔφεσιν παρεμβάσεως § 95 ἐπ.
Περὶ ἀνακοινώσεως, ἰδίως. § 105 ἐπ.
Ποίας προτάσεις δύναται νὰ κάμῃ ὁ παρεμβαίνων; § 120 ἐπ.
Διεξαγωγὴ ἀποδείξεως. Ἀποδεικτικὰ μέσα § 130 ἐπ.
Ἐρημοδικία· ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 602 πολ. δικ. § 138 ἐπ.
Ἔνδικα μέσα § 150 ἐπ.
Γενικά τινα ζητήματα § 160 ἐπ.
Δήλωσις τοῦ ἀληθοῦς ἐναγομένου § 175. ἐπ.

Πίναξ λεκτικός.

Ὅρα αὐτὸν ἐν τῷ τέλ. τοῦ ἄρθρου.

ΣΗΜ. Τὰ ὑπὸ τὴν λέξιν *προσεπίκλησις* δημοσιευόμενα ὧδε ἔπρεπε νὰ καταχωρισθῶσιν ἐν λέξ. *παρέμβασις*, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ II. τόμου τοῦ Εὑρετηρίου δὲν εἶχα ἑτοιμάσει τὸ ἄρθρον τοῦτο· ὅθεν παρέπεμψα τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν προκειμένην λέξιν.

§. 1.

Ἐν γένει.

Πρβλ. Bayer 7 ἐκδ. 43, Οἰκον. § 68—71. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πραγματεύονται τὰ ἄρθρα 69, 71—73, 89, 90, 231, 232, 228, 602—609, πολ. δικ. — γαλλ. δικ. 339—341, 175—179 γαλλ. κώδ. 1727.

Κατὰ γενικὸν κανόνα δὲν χρεωστοῦσιν οἱ δικαζόμενοι ν' ἀνεχθῶσι νέον ἀντίπαλον ἀναμιγνυόμενον εἰς τὴν μεταξὺ αὐτῶν δίκην. Κατ' ἐξαίρεσιν δὲ μόνον καὶ ἕνεκεν εἰδικῶν λόγων συγχωρεῖται τοιαύτη ἀνάμιξις, ἥτις ὀνομάζεται *παρέμβασις* (interventio), καὶ διαιρεῖται εἰς ἀναγκαστικὴν καὶ ἑκουσίαν, κυρίαν καὶ πρόσθετον. *Ἀναγκαστικὴ* λέγεται ἡ παρέμβασις ἡ συνεπείᾳ προσκλήσεώς τινος τῶν διαδίκων γινομένη, *ἑκουσία* δὲ ἡ ἐναντία. Προσέτι *κυρία* παρέμβασις ὑπάρχει, ἐὰν ὁ παρεμβαίνων ἐπιδιώκῃ δι' αὐτῆς ἴδιον καὶ ἀνεξάρτητον δικαίωμα, *πρόσθετος* δέ, ἐὰν προσέρχηται σύμμαχός τινος τῶν δικαζομένων.

§ 2. Ἵνα παρέμβῃ τὶς εἰς δίκην τινὰ, πρέπει νὰ ἔχῃ α) *συμφέρον*· ἔχει δὲ τοιοῦτον, ὅταν ἡ ὑπὸ τῶν κυρίων διαδίκων προκαλουμένη ἀπόφασις ἀπειλῇ τὰ συμφέροντά του. Ἴδε περὶ τούτου τὴν 180 τοῦ 1848 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. καὶ κατωτ. §. 4.

Πρέπει νὰ ἔχῃ β') τὴν πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου ἱκανότητα. Εὐρ. Ῥολλ. λ. intervention, ἀρ. 12 ἐπ.

§. 3.

Ἐξουσία παρέμβασις (1).

Ἡ αὐθορμήτως γινομένη παρέμβασις τρίτου εἰς δίκην μεταξὺ ἄλλων ἐκκρεμῆ διέπεται ὑπὸ τῶν ἑξῆς κανόνων.

α'. Κυρία παρέμβασις (interventio princ.) συγχωρεῖται, ὅταν ὁ παρεμβαίνων ἀντιποιῆται ἰδίας ἀξιώσεις, προσωπικὰς ἢ ἐμπραγμάτους, ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, δυναμένας ἤδη καὶ διὰ κυρίας νὰ προστατευθῶσιν ἀγωγῆς, καὶ ζητῇ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἀγῶνος, καθόλου ἢ ἐν μέρει, νικητὴς ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων· ὅθεν γίνεται ὡςεπιτοπλεῖστον καὶ τῶν δύο ἀντίδικος.

Ὡς παραδείγματα κυρίας παρεμβάσεως δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι τὰ ἑξῆς. Τὸ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος διεκδικούμενον πρᾶγμα διεκδικεῖ διὰ τῆς παρεμβάσεως καὶ ὁ Β, ὁλόκληρον ἢ μέρος αὐτοῦ. — Εἰς τὴν περὶ διανομῆς πράγματος κοινοῦ δίκην μεταξὺ τοῦ Α καὶ Β παρεμβαίνει ὁ Γ, ἰσχυριζόμενος ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς συνιδιοκτήτης.— Εἰς τὴν περὶ κληρονομίας δίκην παρεμβαίνει ὁ Α ἰσχυριζόμενος ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι συγκληρονόμος.— Ὡσαύτως δύναται νὰ παρεμβῇ ὁ ἐκδοχεὺς ἀπαιτήσεως τινὸς εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ ἐκχωρητοῦ καὶ ὀφειλέτου δίκην, περὶ τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως· Bourbeau σελ. 110. Οἰκ. αὐτ. § 69, ἔνθα παρατίθεται καὶ ἡ διάταξις 56 Βασιλ. (15, 1). Παρὰ τοῖς Ῥωμ. δὲν ἦτο γνωστὴ ἡ κυρία παρέμβασις, οἵα τὴν σήμερον ὑπάρχει.

§ 4. β') Πρόσθετος παρέμβασις (int. accessoria) εἶναι δεκτὴ, ὅταν ὁ παρεμβαίνων ἐπικαλῆται ἴδιον συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν (89 πολ.) τῆς δίκης (2), ἰδίως δὲ ἐὰν ἡ βάσις τῆς ἐκκρεμοῦς

(1) Πρλ. Bayer. 8 ἐκδ. 129. Carr. pr. ζ. 1270. Berriat I, 223.

(2) Π. χ. οἱ δανεισταὶ δύνανται νὰ παρεμβαίνωσιν εἰς τὰς δίκας τῶν ὀφειλετῶν αὐτῶν, ὁσάκις ἡ ἐν αὐταῖς ἀποτυχία τούτων θέλει ὑποβάλει εἰς κίνδυνον τὰ ἴδια συμφέροντα αὐτῶν. Πάντοτε δ' ἀπαιτεῖται παρ' ἡμῖν

δίκης ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἴτε εἰς τὴν ὕπαρξιν (1) δικαιώματός τινος τοῦ παρεμβαίνοντος, εἴτε εἰς τὴν ὑποχρέωσιν (2) αὐτοῦ πρὸς ἐγγύησιν ἢ ἀποζημίωσιν ὑπέρ τινος τῶν δικαζομένων. Οἰκ. αὐτ.

§ 5. γ΄) Ἡ παρέμβασις κοινοποιεῖται εἰς ἀμφοτέρους τῆς κυρίας δίκης τοὺς διαδίκους (3), καὶ εἶναι δεκτὴ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν (234 § 2, 741 πολ.), μάλιστα δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἡ κυρία (225, 911, 985) Οἰκ. § 69 ἐν τέλ. = Ἴδε τὴν νομολογίαν κατωτ.

νὰ ἔχῃ συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς κυρίας δίκης ὁ παρεμβαίνων. Ἁπλῆ εὔνοια πρός τινα τῶν διαδίκων ἢ προσδοκίαι ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης εὐάρεστοι δὲν ἀρκοῦσι μόναι. Πρλ. Οἰκ. αὐτόθι (ἄνωτ. § 2).

(1) Πρβ. ν. 29 π. Πανδ. (3, 3). ν. 14 πρ. Πδ. (49, 1). ν. 25 Βασιλ. (39, 1) καὶ Νεαρὰ 112 κ. 1. Ὅθεν δύναται νὰ παρεμβῇ ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς εἰς τὴν περὶ διεκδ. τοῦ ἐνυποθήκου πράγματος δίκην· ὁ ἀγοραστής, διεκδικουμένου τοῦ εἰς αὐτὸ πωληθέντος· ὁ σύζυγος, διεκδικουμένης τῆς μήπω παραδοθείσης αὐτῷ προικός. Οἰκ. αὐτ.

(2) Δύναται π. χ. νὰ παρεμβῇ ὁ ὑποκείμενος εἰς ἀναγωγὴν ἐάν τις τῶν δικαζομένων ἡττηθῇ, οἷον προσβαλλομένων ὡς ἀκύρων τῶν ἐγγράφων του, ὁ πωλητής, διεκδικουμένου τῷ ἀγοραστῇ τοῦ πωληθέντος πράγματος. ν. 63 Πδ. (42, 1).

(3) Ὁ ἕνεκα ἐγγυήσεως προσεπικαλούμενος εἰς δίκην τινά, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὸν προσεπικαλοῦντα, δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου καὶ ἄνευ ἐγγράφου παρεμβάσεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 561 καὶ 604 τῆς πολιτ. δικονομίας· παρασταθεὶς δὲ ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτῇ καὶ τῶν μαρτύρων τὴν κοινοποίησιν. Ἄλλως, ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἕνεκεν ἐγγυήσεως προσεπικαλούμενος εἰς δίκην τινά, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὸν προσεπικαλοῦντα, δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου καὶ ἄνευ ἐγγράφου παρεμβάσεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 561 καὶ 604 τῆς πολιτ. δικονομίας· ἅμα δὲ παρασταθεὶς γίνεται ἀναγκαίως ἀντίδικος τοῦ καθ' οὗ ἡ προσεπίκλησις καὶ ἔχει δικαίωμα, ὡς καὶ ὁ προσεπικαλέσας διάδικος, νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς ὅλας τὰς ἐν τῇ δίκῃ προσπιπτούσας πράξεις, μάλιστα δὲ τὰς οὐσιωδεστέρας, οἷαι εἰσὶν αἱ περὶ τὴν ἀπόδειξιν· διότι ~~τοιουτοτρόπως τίθεται εἰς κατάστασιν νὰ παράσχῃ πλήρη τὴν~~ ὑπεράσπισιν εἰς τὸν προσεπικαλοῦντα καὶ νὰ συνεργήσῃ εἰς τὸ νὰ ἐκβῇ ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ δίκη, ἧς ἡ ἀποτυχία τὸν προσεπικαλούμενον κυρίως θέλει βαρύνει· ὅθεν, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, παρασταθέντος εἰς τὴν δίκην, ὡς παραδέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, τοῦ

§ 6. δ') Εἰσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κυρίας δίκης (21 ἐδ. 2 θ. 49 πρ. Πνθ. 5, 1), μεθ' ἧς, εἰ δυνατόν, συνδικάζεται εἰ δὲ μή, παραπέμπεται εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν (228, 251 § 5 πολ.)— αὐτ

§ 7. ε) Σημειωτέον δέ, ὅτι ὁ πρόσθετον εἰσάγων παρέμβασιν ὀφείλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην οἵαν εὑρίσκει αὐτήν· διὸ δὲν δύναται νὰ διορθώσῃ τὰ ἤδη ἡμαρτημένα (741 πολ.) Οἰκ. § 69 ἐν τέλ. Ἴδε δὲ κατωτ. (§ . .) τὴν νομολογίαν.

§. 8.

Ἀναγκαστικὴ παρέμβασις.

Οἱ νομοδιδάσκαλοι διακρίνουσι συνήθως τρία εἴδη τῆς εἰς ἐκκρεμῆ δίκην προσελεύσεως τρίτων προσώπων, ἤτοι 1) τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς δίκης — 2) τὴν προσεπίκλησιν (adcitatio) — 3) τὴν δήλωσιν τοῦ δικαιοπαρόχου ἢ τοῦ κυρίου (laudatio ἢ nominatio auctoris).

Ἐξετάσωμεν εἰδικώτερον τὰ περὶ τούτου.

Διὰ προσεπικλήσεως (1).

§ 9. Ἡ παρέμβασις τοῦ τρίτου δύναται νὰ ἐκβιασθῇ διὰ προσεπικλήσεως (adcitatio). Προσεπίκλησις δὲ λέγεται ἡ δικαστικὴ πρᾶξις, δι' ἧς προσκαλεῖται παρά τινος τῶν δικαζομένων τρίτος, ἵνα παρεμβῇ εἰς δίκην μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἄλλου τινὸς ὑφισταμένην. Οἰκ. § 70.

προσεπικληθέντος Κοκκίνη· ὀρθῶς· τὸ ἐφετεῖον ἐξεώρισεν ἄκυρον τὴν μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, καθὸ μὴ κοινοποιηθέντων τῶν μαρτύρων καὶ εἰς τὸν παρεμβάντα Κοκκίνην. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 251 τοῦ 1855 (κυροῦσα τὰς 8683 καὶ 12961 ἀπ. ἐφ. Ἀθ.)

(1) Πρβ. Bayer 51, 8 ἐκδ. 142. Κατὰ τὴν κοινοτέραν τῶν γερμ. γνώμην προσεπίκλησις συγχωρεῖται α) ἐπὶ ὁμοδίκων, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν· β) ἐπὶ διανομῶν, ἂν τὸ δικ. παρατηρήσῃ ὅτι ἐκτὸς τῶν διαδικαζομένων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι κοινωνοί· γ') προκειμένης δίκης περὶ πράγματος, ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον ἐδίκασεν ἤδη τὸ δικαστήριον πρὸς ὄφελος τρίτου τινός. Οἰκ. § 70.

§ 10. Δύο περιπτώσεις προνοεῖ τὸ ἄρθρ. 69 τῆς πολ. δικονομίας, εἰς τὸ ὁποῖον γίνεται λόγος ὄχι μόνον περὶ τῆς προσεπικλήσεως κοινωνοῦ δικαιώματος, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ δικαιοπαρόχου.

Καὶ ἡ πρόσκλησις αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὄχι ὡς νέου διαδίκου πρόσκλησις, ἀλλὰ ὡς μέσον, τρόπον τινά, ἀποδείξεως ἢ νομιμοποιήσεως. Ὅθεν ἡ πρόσκλησις αὕτη δὲν λαμβάνει χώραν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ἐν περιπτώσει ἥττης, ὅπως εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς δίκης.

§ 11. Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς προσεπικλήσεως ὑπάρχει μεγάλη ἀσάφεια. Οἱ παλαιοὶ νομοδιδάσκαλοι δὲν τὴν διευκρίνισαν, παραδεχόμενοι αὐτὴν ὁτὲ μὲν εἰς διάφορα εἴδη, καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς denuntiatio (Μακελδ. § 269). Οἱ δὲ νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι ἡ προσεπίκλησις δὲν ἀφορᾷ ἐννόμους σχέσεις, δι' ἃς ὑπάρχει ἤδη ἰδιαιτέρα ὀνομασία. Ἄρα, ὅταν ἡ πρόσκλησις τρίτου ἔχῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀνακοινώσεως ἢ τῆς laudatio auctoris, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν προσεπίκλησιν, ἥτις λαμβάνει χώραν, ὁσάκις προσκαλῆται τρίτος τις εἰς ἐκκρεμῆ δίκην ἐκτὸς τῶν δύο μνημονευθεισῶν περιπτώσεων, τῆς denuntiatio litis καὶ nominatio auctoris. Ὅθεν περὶ προσεπικλήσεως τότε μόνον γίνεται λόγος, ὅταν προσκαλῆταί τις εἰς δίκην διὰ νὰ λάβῃ μέρος ὡς κύριος διάδικος, ὡς ὑπερασπιζόμενος ἴδιόν του καὶ διακεκριμένον συμφέρον.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ διαφορά· ἡ μὲν ἀνακοίνωσις λαμβάνει χώραν, ὅταν τρίτος προσκαλῆται ὡς βοηθός· ἡ δὲ δήλωσις τοῦ ἀληθῶς ἐναγομένου λαμβάνει χώραν, ὅταν ὁ κύριος διάδικος θέλει νὰ ἀπαλλαχθῇ ὅλως διόλου τῆς δίκης. Εἰς τὴν προσεπίκλησιν ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπερασπίζηται τὸ συμφέρον του, ἀλλὰ προστίθεται καὶ τρίτος μὲ ἄλλον σκοπόν.

Παράδειγμα πρῶτον. Ὁ ἐνάγων κινεῖ ἀγωγὴν κατὰ ἑνὸς ἐκ τῶν πλειόνων ὁμοδίκων, ἐνῷ τὸ διαφιλονεικούμενον κτῆμα εἶναι ἀδιαίρετον. Ὁ ἐναγόμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καλῇ τοὺς ὁμοδίκους του, ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ἀνακοινώσεως, διότι δὲν ὑποχρεοῦταί τις εἰς ἀποζημίωσιν, οὔτε περὶ δηλώσεως τοῦ ἀληθοῦς ἐναγομένου, ἀλλὰ πρόκειται περὶ προσεπικλήσεως.

Παράδειγμα δεύτερον. Πολλοὶ ἔχουν ἀδιαίρετον κτῆμα, τὸ ὁποῖον τρίτος τις διαταράττει. Ὁ εἷς τῶν κοινωνῶν θέλει νὰ κινήσῃ ἀγωγήν, ὁ ἕτερος δὲν θέλει καὶ ὁ ἐναγόμενος προτείνει τὴν ἔνστασιν ἐλλειπούσης νομιμοποιήσεως τῶν πλειόνων ὁμοδίκων,

Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὁ ἐνάγων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ τοὺς ὁμοδίκους του.

§ 12. Πολλοὶ ἀποδοκιμάζουσι τὴν προσεπίκλησιν, ἐκθέτοντες διαφόρους λόγους, τοὺς ὁποίους εἶναι περιττὸν νὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα, περιοριζόμενοι μόνον νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἐκ τῶν ἄρθρ. 70, 71, 72 ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἡμετέρα νομοθεσία ἐπιτρέπει τὴν προσεπίκλησιν, ὅταν ἡ διεξαγωγὴ τῆς δίκης ἢ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς προσκλήσεως τρίτου, ὅπερ λαμβάνει χώραν, ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἦναι ἀδιαίρετον καὶ ἀνήκῃ εἰς πολλούς· ἐξ αὐτῶν δὲ τινὲς μόνον κινοῦνται. Ἐνταῦθα λαμβάνει χώραν ἡ προσεπίκλησις, διότι ἡ ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ ἐν μέρει.

§ 13. Ἡ πρόσκλησις τοῦ κοινωνοῦ τοῦ δικαιώματος ἠμπορεῖ νὰ λάβῃ χώραν καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου· π. χ. (ὡς πρὸς τὸν ἐναγόμενον) ὁ Κ. εἶναι ἀρχαιότερος ἰδιοκτήτης τοῦ ἐναγομένου, ὅστις γινώσκων, ὅτι ὁ Κ. θέλει ἐκθέσει περιστάσεις τινάς, ἢ ἀπόδειξις τῶν ὁποίων τὸν ὠφελεῖ, τὸν προσκαλεῖ εἰς τὴν δίκην.— Ἡ πρόσκλησις αὕτη δὲν ἐπιβάλλεται ὡς χρέος εἰς τὸν διάδικον, καὶ ἡ παράλειψις τῆς προσεπικλήσεως δὲν ἔχει ἐπιβλαβεῖς συνεπείας.

§ 14. Τὸ ἄρθρον 72 λέγει ὑπὸ τὸν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ περιορισμόν, ἤγουν ὅταν ἡ διεξαγωγὴ τῆς δίκης ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πρόσκλησιν τοῦ τρίτου· π. χ. ὁ Π. καὶ Κ. ἔχουν ὡς κοινὴν ἰδιοκτησίαν ὑποστατικόν τι, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει δουλεία τις, τὴν ὁποίαν ὅμως ἀρνεῖται ὁ ἰδιοκτήτης. Ὁ Π. θέλων νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ δικαίωμά του διὰ τῆς actio confessoria, κινεῖ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἰδιοκτήτου, ἀντιτείνοντος ὅμως τούτου καὶ λέγοντος ὅτι τὸ κτῆμα, ἐφ' οὗ ἀνήκει ἡ δουλεία, εἶναι τοῦ Κ., προσκαλεῖται οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν δίκην.

§. 15.

Τὰ περὶ προσεπικλήσεως διέπονται ὑπὸ τῶν ἑξῆς κανόνων.

ά) Δικαίωμα προσεπικλήσεως καὶ ὑποχρέωσις παρεμβάσεως ὑπάρχει, ἐκτὸς τῆς ὁμοδικίας (ἴδε τὴν λέξ. ταύτην εἰς τὸ Εὑρετήριον) ὁσάκις ὁ προσεπικαλούμενος 1) προβάλλεται ὡς δικαιοπάροχος τῶν δικαιωμάτων τοῦ προσεπικαλοῦντος, ἢ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ, ἢ τέλος κύριος τοῦ ὑπὸ τοῦ προσεπικα-

λοῦντος ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ κατεχομένου πράγματος· 69 πολ. (1).
Κατ' αὐτὰ λοιπὸν δύναται νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην ὁ ἐκδοχεὺς ἀπαιτήσεως τινὸς τὸν ἐκχωρητὴν, ὁ δανειστὴς καὶ ἐνάγων πρὸς ἀπότισιν τοῦ δανείου τὸν διαδεχθέντα τὸν ὀφειλέτην αὐτοῦ τρίτον, τὸν ὀφειλέτην τοῦτον. 2) Δύναται εἴτε νὰ παρεμβῇ (διὰ κυρίας ἢ προσθέτου παρεμβάσεως) ἢ ν' ἀνακόψῃ τὸν ἐκδοθησομένην ἀπόφασιν 232 πολ.

§ 16. β') Ἡ προσεπίκλησις πρέπει νὰ ἐπιδοθῇ ἐγκαίρως, ἤγουν πρωτοδίκως καὶ διαρκούσης τῆς προδικασίας. Πολ. 561. Κατὰ τὴν ἐν τοῖς ἄρ. 540—544 ὡρισμένων προθεσμίαν ὀνομάζει καὶ προσκαλεῖ ὁ ἐναγόμενος . . τοὺς ὁμοδίκους τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ αὐτοῦ ὁμοδίκους καὶ ἐγγυητάς. Goez. pr. ζ, 771 bis. 773, 1677 sex. Taland. σ. 376. Ὑπάρχει ὅμως ἡ ἀφ' ἑαυτῆς ἐννοουμένη ἐξαίρεσις, ὅτι ὁ κλητὴρ ὁ τὴν ἔφεσιν ἐπιδώσας, δύναται νὰ προσεπικληθῇ ἐφεσίμως κατὰ πρῶτον, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὸ ἔγκυρον τῆς ἐπιδόσεως (*ἀλλὰ καὶ νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀποζημίωσιν*; ἴδε λ. Πρότασις). Bonc. 3, 405, 416.

Κατ' ἔφεσιν δὲ πρῶτον νὰ παρεμβληθῇ ὁ τρίτος δύναται μόνον, ἐὰν καλῆται εἰς κυρίαν παρέμβασιν, ἢ πρὸς ἀποτροπὴν τῆς τριτανακοπῆς. Πολ. 744 (2) Θίκ. σ. 156.

§ 17. γ') Ἡ προσεπίκλησις πρέπει, εἰ δυνατὸν, νὰ συνεκδικάζηται ὁμοῦ μὲ τὴν κυρίαν δίκην· ὁ προσεπικαλούμενος δὲ ἐμφανισθεὶς εἴτε ἑνοῦται μετά τινος τῶν κυρίων διαδίκων κατὰ τὰς εἰδικωτέρας διατάξεις τῶν ἄρθ. 603, 604 § 4 605 καὶ 606, εἴτε παρίσταται ἀντίπαλος ἀμφοτέρων (ἐπὶ κυρίας παρεμβάσεως)· ἐὰν ὅμως δὲν ἐμφανισθῇ, ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρ. 602 § 1, 604 § 2 608, 609 καὶ 232 πολ. δικονομίας, ἤτοι ὁ προσκληθεὶς καὶ μὴ ἐμφανισθεὶς α') ὁμόδικος θεωρεῖται ὡς ἐναχθεὶς μετὰ τοῦ κυρίου διαδίκου, β') ἐγγυητὴς δὲν δικάζεται ἐρήμην, ἀλλὰ παραπέμπεται εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ, γ') κύριος διακάτοχος (laudatus) θεωρεῖται ὡς ἀναθέσας τὴν πληρεξουσιότητα τῆς δίκης εἰς τὸν προσεπικαλέσαντα, δ') δικαιοπάροχος οὐδεμίαν ὑφίσταται δικονομικὴν ζη-

---

(1) Ἐλήφθη τὸ ἄρθρ. τοῦτο ἐκ τοῦ § 67 τοῦ Βαυρ. σχ.
(2) Ὁ προσεπικαλούμενος ἐφεσίμως, ἵνα ὑποστηρίξῃ τινὰ τῶν διαδίκων, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ, ὅτι ἐστερήθη τῶν δικαστῶν τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἐὰν τὸν προσκαλῇ ὁ ἀντίδικος ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ μέλλει νὰ παρεμβῇ. Θίκ. αὐτ.

μίαν, ἐ) τρίτος ἵνα παρεμβῇ, χάνει τὸ τῆς ἀνακοπῆς τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως δικαίωμα.

§. 18.

Δι' ἀνακοινώσεως (1).

α) Ἀνακοίνωσις τῆς δίκης (mise en cause) καλεῖται ἡ πρᾶξις, δι' ἧς ὁ ἕτερος τῶν διαδίκων, ὅστις εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν δύναται νὰ αἰτήσῃ ἀποζημίωσιν ἀπὸ τρίτον τινά, τὸν εἰδοποιεῖ περὶ τῆς ὑπαρχούσης δίκης, διὰ νὰ λάβῃ οὗτος μέρος εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ διαφιλονεικουμένου δικαιώματος, καὶ νὰ μὴν ἀντιτείνῃ εἰς περίπτωσιν ἥττης τοῦ κυρίου διαδίκου, προφασιζόμενος ὅτι παρῃτήθη τῆς ἀποζημιώσεως.

§ 19. 69) Τοὺς πρὸς ἐγγύησιν ἢ ἀποζημίωσιν ὑποχρέους δύνανται οἱ διάδικοι ἢ νὰ παρεμβιβάσωσιν εἰς τὴν δίκην διὰ προσεπικλήσεως ἢ ν' ἀνακοινώσωσιν αὐτοῖς ἁπλῶς τὴν δίκην. Ἡ ἀνακοίνωσις διαφέρει τῆς προσεπικλήσεως οὐ μόνον κατὰ τὴν ἐνέργειαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν σκοπόν· διότι γίνεται μόνον πρὸς τοὺς εἰς ἐγγύησιν ἢ ἀποζημίωσιν ὑποχρέους καὶ μόνον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μάθωσι τῆς δίκης τὴν ὕπαρξιν, χωρὶς καὶ νὰ καλῶνται νὰ μεταλάβωσι τῆς δίκης, ὥστε ν' ἐπευθύνωνται κατ' αὐτῶν αἰτήσεις.

§. 20.

Περιπτώσεις καθ' ἃς λαμβάνει χώραν ἡ ἀνακοίνωσις.

Ἡ ἀνακοίνωσις τῆς δίκης λαμβάνει χώραν ὄχι μόνον ἕνεκεν ἀποζημιώσεως, γενομένης διὰ τὴν ἐκνίκησιν (garantie formelle), ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τρίτος ὀφείλει ἀποζημίωσιν (garantie simple)· σημειωτέον δὲ, ὅτι ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δύναται νὰ κινηθῇ καὶ ἀργότερα· ὅρα κατωτ. § 26. — Τοῦ ῥωμ. δικαίου τὰ χωρία, ἔνθα γίνεται μνεία τῆς πρὸς ἀνακοίνωσιν τῆς δίκης ὑποχρεώσεως, ἀναφέρουσι μόνον περιπτώσεις ἐκνικήσεως. Μακελδ. 370 § 4. Ν. 53 § 1 καὶ 62 § 2. Π. βιβλ. 21 τίτλ. 2 — Const. 8, 9, 20, 23.— Κώδ. βιβλ. 8 τίτλ. 45. — Const. 1 eod. βιβλ. 4 τίτλ. 48.

Παρέκτασις δὲ τῆς διατάξεως ταύτης εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς

---

(1) Πρβ. Οἰκ. § 71 πολ. 73 Βαυαρ. σχ. § 66

δὲν πρόκειται περὶ ἐκνικήσεως, δὲν δικαιολογεῖται. Μπάϊερ, μαθήματα περὶ τῆς κοινῆς πολ. δικονομίας σελ. 53 ἐκδ. ἐκτ.— Ὁ Μιλεμβρ. εἰς τὸ περὶ παραχωρήσεως σύγγραμμά του (ἐκδ. 2 σελ. 599) ὑποστηρίζει τὸ ἐναντίον.

§ 21. Εἰδικώτερον δὲ ἰσχύουσι περὶ αὐτῆς τὰ ἑξῆς.

β) Ἡ ἀνακοίνωσις ἀπαιτεῖται 1) νὰ περιέχῃ ἀκριβῆ περιγραφὴν τῆς δίκης καὶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς· ὅπερ καταλληλότερον γίνεται διὰ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ κοινοποιήσεως τῶν δικογράφων. Πολ. 562.

§ 22. 2) Νὰ γείνῃ ἐγκαίρως, ἤγουν εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν δύναται ὁ τρίτος νὰ ὠφελήσῃ παρεμβαίνων· ἑπομένως, εἰ δυνατόν, πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀγωγὴν ἢ τὰς ἐνστάσεις ἀπολογίας· πολ. 561 Bayer 147. «Ἐπειδὴ συνήθως εἰσὶν ἄγνωστα τὰ βοηθήματα, ἅπερ ὁ τρίτος, εἰς ὃν ἀνακοινοῦται ἡ δίκη, ἔχει νὰ προτείνῃ παρεμβαίνων, φρόνιμον εἶναι νὰ γίνηται ἡ ἀνακοίνωσις παρὰ τοῦ ἐναγομένου μὲν πρὸ τῆς ἀπολογίας, παρὰ τοῦ ἐνάγοντος δὲ, πρὸ τῆς ἀνταπολογίας: τὸ ῥωμ. δίκαιον περιέχει ἀντιφατικὰς περὶ τούτου διατάξεις, διότι ἐνῷ ὁ ν. 29 § 2 Π. (21, 2) συγχωρεῖ τὴν ἀνακοίνωσιν quolibet tempore dum tamen ne prope condemnationem id fiat, ἀπαιτεῖ αὐτὴν), ὁ ν. 29 § 3 Π. de leg. III, ante acceptationem judicii. Οἰκ. σ. 159 σημ. 3.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πραγματεύονται τὰ ἄρθρα 502, 561 καὶ 562 τῆς πολ. δικονομίας. Περιοριζόμεθα δὲ νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι αἱ ἐν τοῖς εἰρημένοις ἄρθροις σημειούμεναι προθεσμίαι τάττονται μόνον ὑπὲρ τοῦ πρωτοτύπου ἐνάγοντος, ἰσχύει δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐγγυητοῦ, ὅστις ὅμως πρέπει νὰ κληπευθῇ εἰς καιρὸν, καθ' ὃν ἡ συνδρομή του δύναται νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα. Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὴ δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Νόμ. 29 § 2 βιβλ. 21 τίτλ. 2. Πανδ. Νόμ. 29 § 3 βιβλ. 23 Πανδ.

§ 23. 3) Ν' ἀπευθυνθῇ κατὰ τοῦ ἀμέσως προηγουμένου ἐγγυητοῦ κτλ., καὶ ἂν ἦναι πολλοὶ, κατὰ πάντων. Πολ. 561 ν. 62 § 1 Πανδ. (21, 2).

Μολοντοῦτο δύναταί τις νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὴν, τὴν ὁποίαν ὁ ἐγγυητής του ἔχει κατ' ἄλλων ἐν ὀνόματί του. 1025 § 2 πολ. Bioche, garantie, 16.

§ 24. Ἡ ἀνακοίνωσις μόνον τὴν ἔνστασιν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν

διεξήχθη προσηκόντως, ματαιοῖ (1). Ἄρα οὔτε τὴν πρὸς ἐγγύησιν ἢ ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν γεννᾷ κατὰ τοῦ τρίτου μόνη (διότι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη πηγάζει μᾶλλον ἐκ τῆς προηγουμένης σχέσεως τῶν μερῶν), οὔτ' ἐπιβάλλει αὐτῷ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν δίκην, ἀλλ' ἀφορμὴν ἁπλῶς τῷ δίδει (2).

§ 24[2]. Ἡ ἐγγύησις ἕνεκεν ἐκνικήσεως παύει, ὅταν ὁ ἀγοραστής, εὑρισκόμενος εἰς θέσιν νὰ ἀνακοινώσῃ ἐν καιρῷ τὴν κατ' αὐτοῦ δίκην εἰς τὸν πωλητήν, παραλίπῃ τοῦτο καὶ καταδικασθῇ αὐτὸς τελεσιδίκως. (νομ. 53 § 1 Πανδ. — 8 Cod. de evic. 8, 45). Ἀπόφ. τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σ. 391).

§ 24[3]. Ὁ εἰς τὴν ἐφέσιμον δίκην προσκληθεὶς ὡς πωλητὴς τοῦ φιλονεικουμένου κτήματος, ἀλλὰ μὴ ἐμφανισθείς, ἔχει πλέον δικαίωμα νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ἔνδικον μέσον τῆς τρίτου ἀνακοπῆς; ὅρα Bioche. tierce. opp. 43. καὶ λ. Ἀνακοπὴ τρίτου.

§ 24[4]. Ὁσάκις τὸ δικάζον τὴν περὶ ἐκνικήσεως δίκην δικαστήριον δὲν ἐδίκασε συγχρόνως καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν, ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ταύτης ἀγωγὴν καὶ ἀργότερα, καθότι κανεὶς νόμος δὲν ὑποχρεοῖ τὸν ἀγοραστὴν νὰ κινήσῃ συγχρόνως μετὰ τῆς ἀνακοινώσεως καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγήν. Ἀπόφ. πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου 38 τῆς 9 σεπτ. 1843, (σ. 143 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ ἔτους αὐτοῦ).

§ 25. γ') Ἡ παράλειψις τῆς ἀνακοινώσεως μόνον ἐπὶ ἐκνικήσεως βλάπτει (3) τὸν διάδικον, καθ' ὃ ἀπαλλάττουσα τὸν τρίτον τῆς πρὸς ἱκανοποίησιν ἐνοχῆς, οὐχὶ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς εὐθύνης

---

(1) Πρλ. Bayer 148. Ἐκτὸς ἂν ὁ τρίτος ἀποδείξῃ ὅτι δολίως προσενεχθεὶς διάδικος ἀπώλεσε τὴν δίκην· ὅτε δὲν βλάπτει αὐτὸν ἡ ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ταῦτα ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τὰς ἐκνικήσεις (garantie formelle), οὐχὶ καὶ τὰς λοιπὰς ὑποχρεώσεις πρὸς ἐγγύησιν (gar. simple) Carr. ζ. 781 προσθ. Chauv. Μεγάλη ῥαθυμία;

(2) Πρλ. Bayer 147. Ὁ διάδικος ἔχει, ὡς ἐκ τῶν ἐν τῷ κειμένῳ ῥηθέντων συνάγεται, τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ τῆς adcitatio καὶ τῆς litis denuntiatio· πλὴν ἐνίοτε μόνον τὴν ἀνακοίνωσιν δύναται νὰ μεταχειρισθῇ, ὡς π. χ. ὅταν τὸ δικ. ἦναι καθ' ὕλην ἀναρμόδιον ὡς πρὸς τὸν ἐγγυητήν. Carré pr. ζ. 772.

(3) Πρλ νόμ. 53 § 1 Π, (21, 2) — ν. 8 Κώδ. (8, 45) ν. 7 Βασ. (19, 19) Καλλ. γ. 252 σημ. 168.

Ἀλλ' ἡ παράλειψις τῆς ἀνακοινώσεως οὐδ' ἐνταῦθα βλάπτει α) δικαιωματικῶς οὔσα — si pacto ei (emptori remissa esset denunciadi necessetus, β') ἐὰν δύναται ν' ἀποδοθῇ τῷ τρίτῳ — si per venditorem fiat, quominus denuntietur, καὶ γ') ἐὰν οὐδεμίαν ἐπήνεγκε ζημίαν· ν. 11 § 12 (19, 1) Οἰκ. § 71 σημ. 7.

περιπτώσεις (4). Πλὴν ἀσφαλέστερον εἶναι νὰ γίνηται πάντοτε ἡ ἀνακοίνωσις.

§ 26. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀνακοινώσεως, σημειοῦμεν καὶ τὰ ἑξῆς.

α) Ὅτι σκοπὸς τῆς ἀνακοινώσεως εἶναι νὰ παρασταθῇ ὁ τρίτος ὡς βοηθὸς τοῦ κυρίου διαδίκου, οὐχὶ δὲ νὰ ὑπερασπισθῇ ἴδιον αὐθύπαρκτον συμφέρον.

β) Ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις δὲν γίνεται μὲ σκοπὸν νὰ ἀναγκασθῇ ὁ τρίτος νὰ λάβῃ μέρος, ἀλλ' εἰδοποιεῖται μόνον, διὰ νὰ λάβῃ μέρος ἂν νομίζῃ ὅτι δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς τὴν ἧτταν τοῦ ἀντιδίκου τοῦ ἀναγγελέως.

Ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι ἡ μὴ ἐμφάνισις τοῦ τρίτου δὲν ἔχει ἄλλην συνέπειαν εἰμὴ ὅτι, ἡττηθέντος τοῦ ἀναγγελέως, ἀποζημιόνει τοῦτον, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ, ὅτι παρέλιπέ τι εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης. Αἱ λοιπαὶ ὅμως ἐνστάσεις μένουσιν ἀκέραιοι. Πρὸς τούτοις ὁ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις δὲν ὑπόκειται εἰς τὰς συνεπείας τῆς κατὰ τοῦ ἀναγγελέως ἀποφάσεως, ὅταν ἀποδείξῃ ὅτι ἡττήθη ὁ ἀναγγελεὺς μόνον καὶ μόνον ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ἐλλείψεως. Νόμ. 63 § 2 Πανδ. 21 τίτλ. 2.

γ') Ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τῆς γενομένης εἰς τρίτους ἀνακοινώσεως τῆς δίκης διακριτέον, προσέτι ἂν ἐνεφανίσθησαν οἱ τρίτοι, ἢ ἂν δὲν ἐνεφανίσθησαν.

Ἐνεφανίσθησαν οἱ τρίτοι; Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον ὁ προσκληθεὶς παρεμβαίνει ἁπλῶς ὑποστηρίζων τὸν κύριον διάδικον, κατὰ δὲ τὴν ἡμετέραν πολ. δικονομίαν ἐπιτρέπεται μὲν τοῦτο, ἔχει ὅμως καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἀναλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ἀναγγελέως διεξάγων αὐτὸς τὴν δίκην. (604 § 3, 4).

Οἱ πρὸς ἐγγύησιν προσκαλούμενοι, κατὰ τὸ ἡμέτερον δικονομικὸν οἰκοδόμημα, δύνανται νὰ ἀμφισβητήσωσι τὴν ὑποχρέωσιν

---

(4) Αὕτη εἶναι ἡ ἐπικρατεστέρα γνώμη· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ διαφωνοῦντες συγγραφεῖς· ἡ ἡμετέρα δικονομία φαίνεται δεχομένη εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ὴ ν τὴν ἀνακοίνωσιν (ἄρθρ. 73) ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀνακοίνωσις εἶναι, κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον, στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν, ἤγουν ἀπαιτεῖται ἀ ν α κ ο ί ν ω σ ι ς καὶ ἐ κ ν ί κ η σ ι ς, ἵνα ἔχῃ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ὁ ἀγοραστὴς, αἱ διατάξεις δὲ τοῦ 73 ἄρθρου εἰσὶ δικονομικοὶ ἁπλῶς ὁρισμοὶ, ἕπεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς καταργήσαντες τὸ ῥωμ. δίκαιον. Περὶ τοῦ γ. δ ἴδε τὸ ἄρθρ. 1640 τοῦ ἀστ. γ. νόμου, καθ' ὃ ἡ θέσις τοῦ πωλητοῦ εἶναι πολὺ χείρων ἢ κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον. Πρλ. Οἰκ. § 71 σημ. 7.

τῆς ἀποζημιώσεως παρεμπιπτόντως, ἐνῷ κατὰ τὸ ρωμ. δίκαιον τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ, εἰμὴ δι' ἰδιαιτέρας δίκης. (Μαθημ. τοῦ Μπάϊερ, σελ. 54 ἐκδ. 6) ὡσαύτως κατὰ τὴν ἡμετέραν δικονομίαν ἡ περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὴ δύναται νὰ ἑνόνηται μὲ τὴν ἀνακοίνωσιν καὶ νὰ συζητῆται ταυτοχρόνως. 21, 607 πολ. δικονομ. ὅρα § 20 καὶ 24[4].

Οἱ τρίτοι, οἵτινες δυνάμει τῆς ἀνακοινώσεως παρεμβαίνουσιν ὡς βοηθοί, ἢ ἀναλαμβάνουσι τὴν θέσιν τοῦ κυρίου διαδίκου, στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τῆς ἀμφισβητήσεως τῆς ὑποχρεώσεως. 605 πολ. δικ.

§ 27. Ἀποτελέσματα τῆς παραλείψεως τῆς ἀνακοινώσεως τῆς δίκης.

Τὸ 73 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας δικαίωμα μόνον χορηγεῖ, δὲν ἐπιβάλλει ὅμως καὶ ὑποχρέωσιν, οὔτε διαγράφει τῆς παραλείψεως τὰς συνεπείας, ὅπερ εἶναι ἔργον τοῦ πολιτικοῦ νόμου, καὶ ὡς τοιοῦτος ἰσχύει παρ' ἡμῖν τὸ ρωμ. δίκαιον (ὅρα Ἀρμενόπ.).

Ὡς πρὸς τὰς συνεπείας λοιπὸν τῆς παραλείψεως ταύτης διακριτέον ά) ἂν ὁ τρίτος ἦναι ὑπόχρεως ἕνεκεν ἐκνικήσεως, ἢ β') ἕνεκεν ἄλλης ἀποζημιώσεως.

Ἕνεκεν ἐκνικήσεως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ παράλειψις ἐπιφέρει συνήθως τὴν συνέπειαν, ὅτι ὁ τρίτος ἀπαλλάττεται ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐγγυήσεως. Νόμ. 53 § 1 βιβλ. 21 τίτλ. 2 τῶν Πανδ. Διάτ. 8 τοῦ Κώδ. βιβλ. 8 τίτλ. 45.

Ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος αὐτοῦ ὑπάρχει, ἐὰν ὁ τρίτος.

ά) Διὰ τοῦ δόλου του κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἀνακοίνωσιν. Νόμ. 55 § 1 – 56 § 5 καὶ 6 Πανδ. βιβ 21 τίτλ. 2.

β') Ἐὰν ὁ τρίτος παρητήθη τῆς ἀνακοινώσεως. Νόμ. 63, Προοίμ. Πανδ. βιβλ. 21 τίτλ. 2

γ') Ἐὰν ὁ μὴ ἀνακοινώσας τὴν δίκην ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ δίκη ὑπῆρχεν σαθρά, ὥστε ἡ συνδρομὴ τοῦ τρίτου δὲν ἤθελεν ὠφελήσει. Arg. à contr. Νόμ. 53 § 1 Πανδ. βιβλ. 21 τίτλ. 2. Νόμ. 11 § 12 Πανδ. βιβλ. 19 τίτλ. 1.

§ 27[a]. *Ἕνεκεν ἄλλης ἀποζημιώσεως*. Ὁ τρίτος μένει ὑπεύθυνος καὶ ἂν ἡ δίκη δὲν τῷ ἀνεκοινώθη. Ἐξαίρεσις γίνεται ἐν περιπτώσει δόλου, ἤτοι ὅταν ὁ μὴ ἀνακοινώσας τὴν δίκην ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ τρίτος εἶχεν ἐπιχείρημα, δυνάμενον νὰ ματαιώσῃ τὴν δίκην, καὶ ἐντούτοις παρέλιπε τὴν ἀνακοίνωσιν. Arg. Νόμ. 10 § 11 καὶ 12 βιβλ. 17 τιτλ. 1. Νόμ. 29 αὐτ.

§ 28. ΣΗΜ. Εἰς τὸ ἀξιόλογον τοῦ Κ. Παπαρρηγοπούλου περὶ ἐνεχύρων σύγγραμμα εὑρίσκετε τὰ ἑξῆς.

Ζητήματα.

Ἐπὶ τῆς ὑπὸ πλειόνων διαδοχικῶς γενομένης μεταβιβάσεως, κατὰ τίνος κινεῖ τὴν τῆς ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν ὁ πάσχων τὴν ἐκνίκησιν, καὶ κατὰ τίνα τρόπον ὑποχρεοῖ εἰς τοῦτο καὶ τοῦ ἰδίου προκτήτορος τοὺς προκτήτορας; Αὐτὸς ὁ δικαιοδότης οὐδέποτε δύναται νὰ ἐκνικήσῃ τὸ μεταβιβασθὲν πρᾶγμα. Τίνες ἐξομοιοῦνται μετ' αὐτοῦ; Ἵνα ἔχῃ τὸ τῆς ἀποζημιώσεως δικαίωμα ὁ καθ' οὗ ἡ ἐκνίκησις, ἀνάγκη ν' ἀνακοινώσῃ τὴν δίκην εἰς τὸν ἴδιον δικαιοδότην καὶ νὰ προσεπικαλέσῃ αὐτὸν πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ.

Πότε πρέπει νὰ γίνηται ἡ ἀνακοίνωσις;

Πότε ἡ ἔλλειψις τῆς ἀνακοινώσεως δὲν βλάπτει τὸν παραλιπόντα αὐτήν;

Πότε ἐκλείπει ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσις ἕνεκεν ἐκνικήσεως;

Ἑρμηνεία τοῦ Π. (19, 1) 11 § 18.— Ἕπεται ἡ ἀνάπτυξις.

Ἂν τὸ ἐκνικηθὲν μετεβιβάσθη διαδοχικῶς ὑπὸ πλειόνων, ὁ παθὼν τὴν ἐκνίκησιν ἐνάγει πρὸς ἀποζημίωσιν μόνον τὸν ἄμεσον αὐτοῦ προκτήτορα, ἐξ οὗ ἔλαβε τὸ πρᾶγμα, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν προκτήτορα τοῦ προκτήτορος, διότι μετ' αὐτοῦ δὲν διατελεῖ εἰς τὴν ἐκ τοῦ συμβολαίου τῆς μεταβιβάσεως ἐνοχικὴν σχέσιν, ἀφ' ἧς παράγεται ἡ προκειμένη ὑποχρέωσις· δύναται ὅμως ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἀμέσου προκτήτορος τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἀγωγῆς, ἣν οὗτος ἔχει κατὰ τοῦ ἰδίου προκτήτορος, καὶ οὕτω καθεξῆς, ἵνα ἀνατρέξῃ μέχρι τοῦ πρώτου ἢ τουλάχιστον μέχρι τοῦ ἀξιοχρέου προκτήτορος (1)· πλείονες δὲ δικαιοδόται, μεταβιβάσαντες συνάμα τὸ ἐκνικηθὲν, ἐνέχονται συμμέτρως (pro rata) (2), ἐκτὸς ἂν ἰδίως ἀνεδέχθησαν ἐκ συνενοχῆς ὑποχρέωσιν.

Ὁ δικαιοδότης καὶ οἱ ἐκπροσωποῦντες αὐτὸν δὲν δύνανται νὰ ἐκνικήσωσι τὸ εἰς τὸν λήπτην μεταβιβασθὲν πρᾶγμα (3)· τοῦτο ἐννοεῖται οἴκοθεν, ἂν ὁ δικαιοδότης ἐκέκτητο τὸ μεταβιβασθὲν πρᾶγμα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ συμβολαίου τῆς μεταβιβάσεως, διότι νῦν δὲν ἔχει ὅ,τι διὰ τοῦ συμβολαίου ἐκείνου μετεβίβασεν· ἀλλ' ἂν ὁ δικαιοδότης κέκτηται ἀληθῶς τὸ ὁποῖον κατὰ τοῦ λήπτου διεκδικεῖ δικαίωμα, ἡ μὲν ἀγωγὴ αὐτοῦ εἶναι (κατὰ τύπον) βάσιμος, ἀλλ' ἡ ἄσκησις τοῦ δι' αὐτῆς ἐπιδιωκομένου δικαιώματος κατὰ τοῦ λήπτου ἀποτελεῖ δόλον τοῦ ἐνάγοντος, ὅθεν ἀποκρούεται δι' ἐνστάσεως· καὶ ὄντως δὲ ἀπόρητος εἶναι ὁ λέγων, ὅτι ὑπεσχέθην νὰ σοὶ μεταβιβάσω τὴν κυριότητα τῆς οἰκίας ταύτης, μὴ ὢν ὅμως τότε κύριος δὲν σοὶ μετεβίβασα αὐτὴν, ἀλλ' ἁπλῶς τὴν νομὴν, νῦν δὲ γενόμενος κύριος διεκδικῶ κατὰ σοῦ

τὴν κυριότητα καὶ ἀξιῶ νὰ μοὶ παραδώσῃς τὴν οἰκίαν (4). Μὲ τὸν δικαιοδότην τοῦτον ἐξομοιοῦνται καὶ οἱ ἑξῆς.

α') Ὁ ἀληθὴς δικαιοῦχος, ὅστις κληρονομήσας τὸν συμβαλλόμενον (τὸν μεταβιβάσαντα τὸ δικαίωμα, ὅπερ δὲν εἶχε) διεκδικεῖ νῦν αὐτὸ (5).

β') Ὁ ἀληθὴς δικαιοῦχος, ὅστις μεταβιβάσας τὸ δικαίωμα ὑπὸ ἀναβλητικὴν αἵρεσιν καὶ παραδώσας τὸ πρᾶγμα διεκδικεῖ αὐτὸ, ἐνῷ ἤρτηται ἡ αἵρεσις (conditio pendet) (6).

γ') Ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ἐκποιήσας ἴδιον πρᾶγμα ὡς ἐνεχυροῦχος, ἢ ὑποθηκικὸς δανειστὴς, ἢ ὡς ἐντολοδόχος ἄλλου, ἔπειτα δὲ λαβὼν γνῶσιν τῆς ἰδίας κυριότητος καὶ διεκδικῶν αὐτὸ (7).

δ') Ὁ ἐπιχειρήσας συμβόλαιον μεταβιβάζον κυριότητα διὰ τῆς παραδόσεως καὶ μὴ παραδώσας τὴν νομὴν, ἐὰν διεκδικῇ αὐτὸ κατὰ τοῦ ἑτέρου συμβαλλομένου, εἰς ὃν περιῆλθεν ἄλλως, ἀλλ' ἀνεπιλήπτως (sine vitio), ἡ νομὴ τοῦ πράγματος (8).

ε') Ὁ ἐγγυηθεὶς τῷ λήπτῃ, ὅτι θέλει ἀποζημιώσει αὐτὸν ἐὰν ἐκνικηθῇ τὸ πρᾶγμα, ὅπερ οὗτος ἀπέκτησε παρ' ἄλλου προκτήτορος, καὶ διεκδικῶν κατὰ τοῦ αὐτοῦ λήπτου τὸ πρᾶγμα (9).

ς') Τέλος ὁ διεκδικῶν δικαίωμα, ὅπερ ὁ ἕτερος, κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ, μετεβίβασεν εἰς τὸν λήπτην (10).

Κατὰ πάσας τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ νεμόμενος τὸ πρᾶγμα δικαιοδόχος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ ἐνάγοντος τὴν ἀνωτέρω ἔνστασιν, ἀλλὰ δύναται νὰ ἀποδώσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἕνεκεν ἐκνικήσεως ἀποζημίωσιν (11).

Ἵνα ἔχῃ ὅμως ὁ ἐπὶ τῆς ἐκνικήσεως ἡττηθεὶς ἐν γένει ἀποζημιώσεως δικαίωμα κατὰ τοῦ προκτήτορος, ἀνάγκη νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν τῆς ἐκνικήσεως δίκην καὶ νὰ τὸν προσεπικαλέσῃ εἰς ἰδίαν ὑποστήριξιν (12). Ἡ πολιτικὴ ἡμῶν δικονομία ὁρίζει τὸν τρόπον, καθ' ὃν γίνεται ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη (13) καὶ τὰ κατὰ τὴν περὶ ἐκνικήσεως δίκην δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ τε ἀναγγελέως καὶ τοῦ εἰς ὃν ἐγένετο ἡ ἀνακοίνωσις διαδίκου (14). Περὶ τοῦ ζητήματος, πότε πρέπει νὰ γενῇ ἡ ἀνακοίνωσις ἵνα ἀσφαλίσῃ τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα τοῦ ἀναγγελέως, δὲν ἔχομεν σαφεῖς ὁρισμούς. Συνδυάζοντες τὰς περὶ τῶν τοιούτων ἀνακοινώσεων διατάξεις τῆς ἡμετέρας πολ. δικονομίας μετὰ τῶν ὁρισμῶν αὐτῆς περὶ τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα ἔχουσιν οἱ κατὰ πρῶτον ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ παρεμβαίνοντες, συμπεραίνομεν, ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις καὶ ἡ προσεπίκλησις, πρέπει, εἰ δυνατὸν, νὰ γίνωνται πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀπολογίας καὶ ὅτι παρακαίρως ἐπιχειροῦνται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, διότι ὁ ἀναγ-

γέλιτος ὑποβάλλει πάντοτε αἴτησιν ἀποζημιώσεως (αὐτοτελῆ ἀξίωσιν) κατὰ τοῦ εἰς ὃν ἀνακοινοῖ τὴν δίκην (ἄλλως οὗτος δὲν ἔχει συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς κυρίας δίκης, ἄρα οὔτε δικαίωμα εἰς παρέμβασιν) (15)· ἐὰν δὲ πράξῃ τοῦτο κατὰ πρῶτον ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ, περιορίζει τὴν περὶ ἀποζημιώσεως διαφορὰν εἰς ἕνα μόνον βαθμὸν δικαιοδοσίας, ὅπερ ἀπαγορεύεται (16).

Ἡ παράλειψις τῆς ἀνακοινώσεως ἀπαλλάττει τὸν δικαιοδότην τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως, ἐκτὸς ἐὰν

α') αὐτὸς ἀπὼν ἢ παρὼν ἐμποδίζῃ τὴν ἀνακοίνωσιν (17)· ἀλλὰ τὴν σήμερον οὔτε ἡ ἀπουσία οὔτε ἄλλη τις πρᾶξις τοῦ δικαιοδότου κωλύει τὴν τῆς ἀνακοινώσεως ἐπίδοσιν (18)· ὅθεν οἱ ἀνωτέρω ὁρισμοὶ οὐδὲν ἔχουσι κῦρος· ἢ

β') δι' ἰδίας συνομολογήσεως ἀφέθη τῷ δικαιοδότῃ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀνακοινῶσαι τὴν δίκην (19)· ἢ

γ') τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκνικῶντος ἦναι ἐκκαθαρισμένον καὶ ἀνεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως, ὥστε ἡ παρέμβασις τοῦ προκτήτορος δὲν ἤθελε μεταβάλει τὰ πράγματα (20).

Ὁ δικαιοδόχος δὲν δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐκνίκησιν.

α') Ἐὰν παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος τούτου· ὁ δικαιοδότης ὁ ἐν γνώσει μεταβιβάσας εἰς τὸν λήπτην ἀλλότριον, δὲν ἀποτρέπει διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης τὴν ἐκ τοῦ οἰκείου δόλου συναγομένην ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν, ὡς καί τινες, παρεξηγοῦντες τὸν νόμον (21), φρονοῦσιν, ὅτι ὁ δόλιος δικαιοδότης, γενομένης τοιαύτης συμβάσεως, ἐνέχεται εἰς μόνην τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ληφθέντος· ἐὰν ὅμως ἦναι καλῆς πίστεως, ἄλλοτε ἠμφισβητεῖτο μεγάλως τὸ περὶ τῆς εὐθύνης αὐτοῦ ζήτημα· οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρχαιοτέρων νομοδιδασκάλων φρονοῦσιν, ὅτι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀποδίδει ὁ δικαιοδότης τὸ ληφθὲν ἀντάλλαγμα, ἡ δόξα ὅμως αὕτη παρήχθη ἐκ τῆς παρεξηγήσεως τοῦ νόμου· ἐνῷ ὁ Οὐλπιανὸς ἀναφέρων τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀρχαιοτέρων νομοδιδασκάλων διδομένην λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος ἀποδοκιμάζει αὐτὴν σαφῶς, λέγων sed in suprascriptis conventionibus *contra* erit dicendum (22)· ὅθεν εὐλόγως τὴν σήμερον ἡ κοινὴ γνώμη ἀποδέχεται τὴν πλήρη ἀπαλλαγὴν τοῦ δικαιοδότου.

β') Ἂν ἐν γνώσει ἀπέκτησεν ἀλλότριον (23), ὅτε εἰς ἑαυτὸν πρέπει ν' ἀποδώσῃ τὴν ἐκ τῆς ἐκνικήσεως ζημίαν, δύναται ὅμως

καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἀσφαλίσῃ διὰ ῥητῆς συμφωνίας τὴν ἀποζημίωσιν (24).

(1) (21, 2) 50.
(2) (21, 2) 39 § 2, 51 § 4 65 Κ. (8, 45) 2.
(3) (21, 2) 73 Β. (19, 11) 69 Κ. (8, 45) 14 Β. (19, 19) 13.
(4) (21, 3) πρ. § 2 καὶ 3 Β. (19, 12 1 (6, 1) 72 Β. (15, 1) 71 (21, 2) 17 Β. (19 11) 16 καὶ 17 (44, 4) 4 § 32 Β. (51, 4) 4 § λά.
(5) (21, 3) 1 § 1. Β. (19, 12) 1 (21, 2) 73 Β. (19, 11) 69 Κ. (3, 32) 14 Κ. (8, 45) 14 Β. (19, 19) 13.
(6) (12, 4) 8 Β. (24. 1) 8 (23, 3, 6 § 3 Β. (29, 1) 3 § δ'.
(7) (20, 5) 10 Β. (25, 7) 10 (17, 1) 49 Β. (14, 1) 49.
(8) (21. 3) 1 § 5 (19, 12) 1.
(9) Κ. (8, 45) 11, 31 Β. (19, 19) 10
(10) (21, 3) 1 § 2 (17, 1) 49 Β. (14, 1) 49.
(11) (21, 2) 17, 18 Β. (19, 11) 16, 17.
(12) Κατὰ τὰ ἄρθρα 73, 561 καὶ 604 τῆς πολ. δικονομίας ἡ ἀνακοίνωσις περιέχει κλήτευσιν τοῦ εἰς ὃν ἀνακοινοῦται ἡ δίκη ἵνα ἐμφανισθῇ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἀναγγελέως καὶ αἴτησιν νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς αὐτὸν, ἐὰν οὗτος ὑποκύψῃ κατὰ τὴν κυρίαν δίκην· ὅθεν ἡ ἀνακοίνωσις περιέχῃ καὶ προσεπίκλησιν (adcitatio). Παρβ. Β. Οἰκονομίδου ἐγχειρίδιον τῆς πολιτικῆς δικονομίας § 70 καὶ 71.
(13) Ἄρθρ. 561 καὶ 562 τῆς πολ. δικονομίας.
(14) Ἄρθρ. 604—606 τῆς πολ. δικονομίας.
(15) Ἄρθρ. 73, 234, 2. ἄρθρ. 604—606, 741 τῆς πολιτ. δικονομίας· οἱ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὁρισμοὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ νόμου εἶναι ἀντιφατικοί. Ὅρα Β. Οἰκονομ. ἐγχ. § 71 σημ. 3.
(16) Ἄρθρ 13, 73, 232, 2) τῆς πολ. δικονομίας.
(17) (21, 2) 55 § 1, 56 § 5, 6 Β. (19, 11) 51, 52.
(18) Ἄρθρ. 140—146 τῆς πολ. δικονομίας.
(19) (21, 2 63 πρ. Β. (19, 11) 59.
(20) (19, 1) 11 § 12 Β. (19, 8) 11.
(21) (19, 1) 11 § 18 Β. (19, 8) 11 ὁ γὰρ ἀθώως καὶ τοῦ συμφώνου ὄντος ἐνέχεται.
(22) (19, 1) 11 § 18.
(23) Κ. (8, 45) 27. Β. (19, 19) 25.
(24) Κ. (3. 38) 7. Β. (12, 3) 7.

§ 30. Ἔλθωμεν νῦν εἰς τὴν *νομολογίαν*.

Νομολογία.— Διάφοροι περιπτώσεις ἀναγκαστικῆς παρεμβάσεως (1).

§ 32. Ἴδε ἀνωτ. § 6.

Ὅταν ἡ κατὰ τοῦ προσεπικαλοῦντος τὸν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεων ἀγωγὴ ἀκυροῦται, δὲν παραπέμπεται εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀξίωσις τοῦ ἀναγγελέως τῆς δίκης, ἀλλ' ἀποῤῥίπτεται καὶ αὕτη ὡς μὴ ὑπαρχούσης προδικασίας. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 106 τοῦ 1847 (Νομ. σ. 4828). κατ. § 52 ἐπ.

§ 33. Ὅταν ὁ πωλητὴς ἀνεδέχθη τὸ βάρος τοῦ νὰ διαλύσῃ οἴκοθεν τὰς διενέξεις, ὅσας ἤθελεν ἀναφυῇ ὡς πρὸς τὸ πωληθὲν, ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν δίκην; Ἴδε τὴν 13863 τοῦ 1856 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. ἀνωτ. σ. 94

§ 34. Ὁ διάδικος, παρ' οὗ διεκδικεῖται ἀγρὸς ἐθνικὸς, δύναται νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην τὸ δημόσιον; (2).

Τὸ δημόσιον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μὴ παρασταθὲν κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ὀφείλει ν' ἀνακόψῃ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, ἢ καὶ ἄνευ ἀνακοπῆς νὰ παρασταθῇ κατὰ τὰς ἑπομένας συνεδριάσεις;

Τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα ἐφέσεως κατὰ τῶν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐκδιδομένων ἀποφάσεων; Ἀπ. 820 τοῦ 1856 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ οἱ ἐναγόμενοι, ἅμα κοινοποιηθείσης εἰς αὐτοὺς τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, δι' ἀπολογητηρίου των ἐδήλωσαν, ὅτι τὸν διεκδικούμενον ὑπὸ τῆς ἀντιδίκου ἀγρὸν καλλιεργοῦσιν ὡς ἐθνικὸν, κεῖται δὲ ἐντὸς τῶν ὁρίων Μπάστα τῆς Μεγαλουπόλεως, καὶ οὐχὶ τῶν τοῦ Λυκούρεσι, ἐκοινοποίησαν μὲν τὴν ἀγωγὴν καὶ εἰς τὸ δημόσιον, καὶ ἐκλήτευσαν αὐτὸ νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως· ἐπρότειναν δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐν Καλάμαις πρωτοδικεῖον εἶναι ἀναρμόδιον.

Ἐπειδὴ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ θέσις τοῦ δημοσίου εἶναι ἡ προβλεπομένη, ἡ ἀπὸ τὸ ἄρ. 69 ἢ ἀπὸ τὸ 89 πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ 73 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, ὥστε εἰς ἁπάσας τὰς περιπτώσεις εἶχον οἱ ἐναγόμενοι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκβιάσουν τὴν παρέμ-

---

(1) Ἴδε τὴν λ. Ὁμόδικος § 37—40.

(2) Ἴδε ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου . . τοῦ 1855.

βασιν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 232 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καὶ τὸ δημόσιον κλητευθὲν ὤφειλε νὰ παρεμβῇ, διότι ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρ. 89 ἤθελε στερηθῆ καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνακοπῆς, (ἰδ. τελευτ. τοῦ ἄρθρ. 232)· καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ παρεμβῇ καὶ αὐθόρμητον καὶ κατὰ πᾶσαν τῆς κυρίας δίκης στάσιν, κατὰ τὰ ἄρθρ. 231 καὶ 233 § 2, 741 καὶ 747 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τὸ δημόσιον δὲν ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, κατὰ τὰ ἄρθρ. 608 τῆς πολ. δικονομίας ἀντεπροσωπεύθη ἀπὸ τοὺς ἐναγομένους, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις ἦτο παρεμπίπτουσα, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἔμενε παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ, ἐδύνατο καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα, δυνάμει τοῦ λόγου τῆς κυριότητος, νὰ ἐμφανισθῇ, ὡς ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἑπομένην, καὶ ἐν ταύτῃ τῇ στάσει τῆς δίκης νὰ ἀναλάβῃ, ὡς ἀνέλαβεν αὐτήν, εἴτε διότι ἐκλητεύθη, εἴτε καὶ αὐθόρμητον, χωρὶς νὰ ἔχῃ χρείαν ἀνακοπῆς τῆς παρεμπιπτούσης· ὅθεν αἱ προτάσεις αὐτοῦ, παρουσιαζομένου ὡς κυρίου τοῦ διεκδικουμένου κτήματος καὶ ὑποστηρίζοντος τὰς τῶν ἐναγομένων, ἔπρεπε νὰ ἀνανεωθῶσι· μὴ εἰσακουσθὲν δὲ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκκαλέσῃ οὐ μόνον τὴν τελευταίαν, εἰς ἣν ἐδικάσθη κατ' ἀντιμωλίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν παρεμπίπτουσαν, εἰς ἣν ἀντεπροσωπεύθη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων, τῶν ὁποίων τὰς προτάσεις καὶ τὰ δίκαια ἀνεδέχθη καὶ ὑποστηρίζει· ὅθεν αἱ ἐφέσεις αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀπαράδεκτοι, καὶ ἑπομένως αἱ περὶ ἀπαραδέκτου αὐτῶν ἐνστάσεις τῆς ἐφεσιβλήτου δὲν εἶναι βάσιμοι. (Νομ. σελ. 6177).

§ 35. Ὅταν δύο πλειοδοτήσωσι τὸ κτῆμα καὶ κατακυρωθῇ εἰς αὐτούς, ὁ δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν παραχωρήσῃ εἰς τὸν ἕτερον τὰ δικαιώματά του, ὅσα ὡς ὑπερθεματιστὴς ἔχει, δὲν δύναται εἰς τὴν περὶ ἀκυρώσεως τοῦ πλειστηριασμοῦ δίκην (λαβοῦσαν χώραν, μετὰ τὴν παραχώρησιν) νὰ κλητευθῇ εἰς παρέμβασιν ὑπὸ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ ἐκείνου, ὅστις παρεχώρησεν ἤδη τὰ δικαιώματά του εἰς τὸν ἴδιον. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 131 τοῦ 1842 ἐν Νομικ. σελ. 2983.

§ 36. Εἰς ποίας περιπτώσεις δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ ἐκβιάσῃ τὴν εἰς τὴν δίκην παρέμβασιν τρίτου;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ νόμος συγχωρεῖ μὲν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 232 τῆς πολ. δικονομίας, εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ ἐκβιάσῃ τὴν παρέμβασιν τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐγγυητῶν, ἢ εἰς ἀποζημίωσιν ὑποχρέων· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀναμφίβολον ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 73, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπει τὸ διαληφθὲν ἄρθρ. 232, καὶ τῶν σχετικῶν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἄρθρ. 526 – 604 – 605 – 606 τῆς αὐτῆς

οἰκονομίας, ὁ Νόμος λέγει δι᾽ ἐκείνους, οἵτινες ὀφείλουν ἐγγύησιν ἢ ἀποζημίωσιν ἕνεκα τοῦ διαφιλονεικουμένου πράγματος αὐτοῦ, δηλ. δι᾽ ἐκείνους, οἵτινες εἶναι ὑπόχρεοι νὰ διατηρήσουν ἀνενόχλητον τὸν ἐναγόμενον ὡς πρὸς τὸ διαφιλονεικούμενον πρᾶγμα ἀπὸ πᾶσαν ἀπαίτησιν, καὶ ἑπομένως ἅμα οὗτος ἐνοχληθῇ, ὑπόκεινται, ὡς ἄμεσος συνέπεια τῆς ἐνοχλήσεως, ἢ νὰ ἀποζημιώσουν αὐτόν, ἐὰν καταδικασθῇ εἰς τὴν στέρησιν τοῦ διαφιλονεικουμένου πράγματος, ἤ, πρὶν οὗτος στερηθῇ, νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπέρμαχοι τῶν δικαίων αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς χρέος νὰ ἀσφαλίσωσιν, ἐὰν δὲν θέλωσι νὰ ὑποκύψουν εἰς τὰς ἀποζημιώσεις· ἀλλὰ δὲν λαλεῖ δι᾽ ἐκείνους, κατὰ τῶν ὁποίων ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἀγωγῆς, ἀφορῶν μὲν τὸ διαφιλονεικούμενον πρᾶγμα, ἀλλ᾽ ἀνεξάρτητον, ἄσχετον, καὶ μὴ πηγάζον ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν κατ᾽ αὐτοῦ ἐκίνησεν ὁ ἐνάγων, ὡς ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου· διότι, ἐνῷ ἡ ἀγωγὴ τῆς Α. Φωκιώτου ἔχει ἀντικείμενον τὴν μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου ἀπαίτησιν, παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ποτὲ συζύγου της, τῆς εἰς αὐτὸν δοθείσης προικὸς καὶ ἐγχειρισθείσης πρὸ γάμου δωρεᾶς, ὁ πάππος τῶν εἰρημένων ἀνηλίκων κληρονόμων, τὸν ὁποῖον οὗτοι θέλουν βιαίως νὰ παρεμβάσωσιν εἰς τὴν παρ᾽ αὐτῶν κινηθεῖσαν δίκην, οὔτε δυνάμει Νόμου τινός, οὔτε δυνάμει συμφωνίας τινός, εἶναι ἐπιφορτισμένος νὰ ἀσφαλίσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀνενόχλητον διατήρησιν τῆς προικὸς καὶ τῶν πρὸ γάμου δωρεῶν κατὰ τῶν ἀπαιτούντων τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν, οὐδ᾽ εἶναι ἄλλως ἑπομένως ὑπόχρεως νὰ ἀποζημιώσῃ αὐτοὺς κατ᾽ ἄμεσον συνέπειαν τῆς καταδίκης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνδέχεται νὰ ὑποληφθῶσι περὶ ἐπιστροφῆς τῶν διαληφθέντων ἀντικειμένων εἰς τὴν ἐνάγουσαν, εἰς τρόπον ὥστε, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν εἰρημένην ἄμεσον καὶ ἐπιζήμιον δι᾽ αὐτὸν συνέπειαν, νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὸν κατ᾽ αὐτῆς ἀγῶνα ἀντὶ τῶν ἐναγομένων, καὶ νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ δίκαια αὐτῶν κατὰ τῆς ἀπαιτήσεως τῆς μητρός.

Ἑπομένως ἐὰν οἱ ἐναγόμενοι ἰσχυρίζωνται ὅτι τὴν προῖκα καὶ τὴν πρὸ γάμου δωρεὰν τῆς ἐναγούσης παρέλαβε πραγματικῶς καὶ ἐδαπάνησεν ὁ πάππος των, ἔχουν μὲν ὡς πρὸς τοῦτο ἓν δικαίωμα ἀγωγῆς κατ᾽ αὐτοῦ καθ᾽ ὅσον ὀφείλει πρὸς αὐτοὺς λογαριασμόν, ἐὰν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, περὶ τῶν ἐπὶ τῶν διαληφθέντων ἀντικειμένων πράξεών του, ἀλλ᾽ ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν λαμβάνει τὴν βάσιν της καὶ τὸν τίτλον της ἀπὸ τὴν ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης, καθὼς οὔτε ἡ ὑποχρέωσις τοῦ πάππου πρὸς τοὺς ἐναγομένους λαμβάνει τὴν πηγήν της ἀπὸ τὴν ἐνόχλησιν, τὴν ὁποίαν οὗτοι

ὑπέχουσιν ἕνεκα τῆς ἀγωγῆς τῆς μητρός, ὥστε μὴ ὑπαρχούσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς περιπτώσεως, καθ᾽ ἣν τὸ ἄρθρ. 232, συνδυασμένον μὲ τὸ ἄρθρ. 73, συγχωρεῖ τὴν ἐκβίασιν τῆς παρεμβάσεως, οὐκ ὀρθῶς ἀπεφήνατο τὸ πρωτοδικεῖον. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 79 τοῦ 1838 Νομ. σ. 2491.

§ 37. Δύναται νὰ καταναγκάσῃς τὸν ἐκδοχέα νὰ παρεμβῇ εἰς ἀγωγήν, τὴν ὁποίαν σὺ ὁ ὀφειλέτης ἐκίνησας κατὰ τοῦ παραχωρητοῦ, ἐξαιτούμενος ἀπόδοσιν ποσοῦ τινὸς ἐκ τοῦ παραχωρηθέντος; Ἴδε ἀπ. 10302 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς προσεπικλήσεως τοῦ ἐκχωροῦντος προσθέτω τὰ ἑξῆς.

§ 37². Οἱ παραχωρηταί, οἵτινες, κατὰ τὰ ἄρθρα 69 καὶ 609 τῆς πολιτ. δικονομίας, δύνανται νὰ προσκληθῶσι πρὸς συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, ἔχουν χαρακτῆρα ἐνδιαφερομένου διαδίκου, καὶ οὐχὶ τρίτου μάρτυρος. — Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 37 τοῦ 1843.

§ 37³. Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν συνδυασμένων νόμων 49 καὶ 55 τῶν Πανδεκτῶν de actionibus καὶ τὴν διάταξιν ὀγδόην τοῦ Κώδηκος, κεφ. 46 καὶ 51 τῶν βασιλικῶν βιβλ. 19 τίτλ. 11, — κεφ. 7 τῶν αὐτῶν Βασιλ. βιβλ. 19 τίτλ. 19, (αἵτινες διατάξεις εἶναι ἐφαρμοστέαι καὶ ἐπὶ τῶν παραχωρήσεων τῶν δανείων ἢ ἄλλων δικαιωμάτων, διότι ἡ παραχώρησις εἶναι εἶδος πωλήσεως), ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἢ ὁ ἐκδοχεὺς δὲν ἀναγγείλῃ τὴν δίκην εἰς τὸν πωλητὴν ἢ παραχωρητήν, ὅταν ἠδύνατο νὰ τὴν ἀναγγείλῃ, δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς κατ᾽ αὐτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως, ἐὰν ἐνικηθῇ τὸ ὁποῖον ἠγόρασε πρᾶγμα ἢ ἀποφασισθῇ ὅτι τὸ παραχωρηθὲν δάνειον ὑπῆρξεν ἐξωφλημένον. — Ἀπ. 247 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 4821). — Ἴδε τὴν λ. *Ἐκνίκησις*.

§ 38. Ὅταν κληροδοτῆται πρᾶγμα ἐπίδικον, ὁ κληροδόχος δικαιοῦται ν᾽ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ βεβαρημένου τὴν ἀποτίμησιν αὐτοῦ· δὲν δύναται δὲ ν᾽ ἀναδεχθῇ τὴν δίκην, ἢ νὰ παρεμβῇ εἰς αὐτήν. Καλλ. τ. 5 § 253.

§ 39. Τότε μόνον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 71 τῆς πολ. δικονομίας, δύναται νὰ ἐκβιασθῇ ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος ἡ παρέμβασις τῶν κοινωνῶν τοῦ αὐτοῦ δικαιώματος, καὶ ἑπομένως νὰ θεωρηθῶσιν οἱ ἐκβιαζόμενοι μὴ ἐμφανισθέντες, ὡς νὰ ἐνώθησαν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 602 § 1 τῆς πολ. δικονομίας, μὲ τὸν ἐμφανισθέντα ὁμόδικον, ὅταν ἡ διεξαγωγὴ τῆς δίκης ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς προσκλήσεως αὐτῶν. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 273 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4217).

§ 40. Ἐκεῖνος μόνον δύναται νὰ ἐκβιάσῃ τρίτον εἰς παρέμβασιν, ὅστις προσδοκᾷ ἐκ τῆς παρεμβάσεως ὠφέλειάν τινα. Ἀπ. ἐφ.

Ναυπλ. 259 τοῦ 1844 (Νομ. σ. 4672).— Περὶ τοῦ συμφέροντος ἴδε ἀνωτ. § 2, 3 καὶ τὴν ἐπ.

§ 41. Προσεπικαλεῖται τὸ δημόσιον εἰς δίκην μεταξὺ ἰδιωτῶν περὶ τελῶν; Ἴδε τὴν 956 τοῦ 1850 ἀπ. τοῦ ἐν Ν. ἐφ. ἐν λέξ. Ἁρμοδ. διοιχ.

§ 42. Ἴδε τὴν 9213 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐν λ. Προίξ. § 242, ή καὶ 243, ζ'.

§. 50.

Νομολογία. Περί τινων περιπτώσεων ἐκουσίας παρεμβάσεως.

α') Κατὰ τὸ ἄρθρ. 233 τῆς πολ. δικονομίας, παρεμβάσεις συγχωροῦνται τότε μόνον, ὅταν ἔχωσι συνάφειαν μὲ τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν καὶ περιέχουν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα τῆς ἀγωγῆς. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 1181 τοῦ 1839 (Νομ. σ. 4067).— Περὶ τούτου ἴδε κατωτ. § 51 6') Παρέμβασις ὑπάρχει, ὅταν προστίθεταί τις εἰς μεταξὺ ἄλλων ἔτι ἐκκρεμῆ δίκην, εἴτε διὰ νὰ βοηθήσῃ ἕνα τῶν κυρίων διαδίκων, εἴτε διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ἴδιόν του ἀνεξάρτητον συμφέρον, ἡ δὲ παρέμβασις διακρίνεται οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν *τρίτου ἀνακοπὴν*, δι' ἧς προσβάλλεται ἡ μεταξὺ ἄλλων ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις, μὴ οὔσης ἐκκρεμοῦς τῆς δίκης μεταξὺ τῶν ἀρχικῶν διαδίκων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 233 συγχωρεῖται παρέμβασις τότε μόνον, ὅταν ἔχῃ συνάφειαν μὲ τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν καὶ περιέχῃ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα τῆς ἀγωγῆς, γινομένη ἐγγράφως.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρα 225, 226 καὶ 231, παρέμβασις ὑπάρχει, ὅταν προστίθεταί τις εἰς μεταξὺ ἄλλων ἔτι ἐκκρεμῆ δίκην, εἴτε διὰ νὰ βοηθήσῃ ἕνα τῶν κυρίων διαδίκων, εἴτε διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ἴδιόν του ἀνεξάρτητον συμφέρον, ἡ δὲ παρέμβασις διακρίνεται οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν τρίτου ἀνακοπήν, δι' ἧς προσβάλλεται ἡ μεταξὺ ἄλλων ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις, μὴ οὔσης ἐκκρεμοῦς τῆς δίκης μεταξὺ τῶν ἀρχικῶν διαδίκων· κατὰ δὲ τὸ 233 ἄρθρ. συγχωρεῖται παρέμβασις τότε μόνον, ὅταν ἔχῃ συνάφειαν μὲ τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν καὶ ἐμπεριέχῃ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα τῆς ἀγωγῆς· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, βεβαιοῦται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, ὅτι ὁ πληρεξούσιος τοῦ Γεριχμπέη ἐζήτησε μόνον προφορικῶς ἐπὶ ἀκροατηρίου νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν μεταξὺ τῶν κηδεμόνων τῆς σχολαζούσης περιουσίας

τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς τοῦ Χαλίλμπεη καὶ τῶν ἀδελφῶν Τζακανίκα καὶ τοῦ Ἐμμ. Ἱερομνήμονος ἐκκρεμῆ δίκην, χωρὶς νὰ κοινοποιήσῃ ἔγγραφον παρεμβάσεως, κατὰ τὴν πολιτ. δικονομίαν· ἑπομένως τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, θεωρήσαν ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐγγράφου περὶ παρεμβάσεως αἰτήσεως δὲν ἐδύνατο ν' ἀναπληρωθῇ διὰ τῆς ἀπὸ 19 ἰανουαρίου ἀνακοπῆς τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Τεφίκμπεη, καὶ ἀποῤῥίψαν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν παρέμβασιν αὐτοῦ, χωρὶς νὰ δικάσῃ ὅμως τὸ βάσιμον ἢ μὴ τῆς ἀνακοπῆς, δὲν παρεβίασε καμμίαν διάταξιν τῆς πολ. δικον.

Ἐπειδὴ καθόσον, ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ταῦτα, ἀπαραδέκτου οὔσης τῆς παρεμβάσεως τοῦ Τεφίκμπεη, ἐξεδόθησαν μεταξὺ ἄλλων διαδίκων, κατὰ δὲ τὸ 814 ἄρθρ. τρίτοι, οἵτινες δὲν ἦσαν διάδικοι παρὰ τῷ κατωτέρῳ δικαστηρίῳ, δὲν δύνανται, πρὶν κάμουν ἀνακοπήν, νὰ ζητήσουν ἀναίρεσιν, καὶ ἂν ἤθελον ἔχῃ νόμιμον συμφέρον κατὰ τὴν δίκην· ἑπομένως ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις τοῦ Τερίκμπεη εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 279 τοῦ 1839.

§. 52.

ά) Δὲν εἶναι παραδεκτὴ παρέμβασις εἰς δίκην διαλυθεῖσαν διὰ συμβιβασμοῦ. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 235 τοῦ 1848 (Θέμ. σ. 4815). Βλ. ἐπ. §.

§. 53. β') Ἀποῤῥιφθείσης τῆς ἀγωγῆς, ἡ εἰς τὴν αὐτὴν δίκην παρέμβασις δὲν ὑφίσταται, πίπτει λοιπὸν ἡ παρέμβασις ἀκυρωθείσης τῆς ἀγωγῆς. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 87 τοῦ 1845 φέρουσα:

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν ἀπέῤῥιψεν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν παρὰ τοῦ Γεωργίου Πλάτυ, εἰδικοῦ κηδεμόνος τῆς ἀφήλικος Ἄννης, συζύγου τοῦ Ἐμμ. Ἀρκουλῆ κινηθεῖσαν ἀγωγὴν περὶ διεκδικήσεως προικώων πραγμάτων, καθόσον ὁ ἐνάγων δὲν εἶχε, κατὰ τοὺς ἰσχύοντας περὶ γάμου καὶ προικὸς Νόμους καὶ κατὰ τὸ 74 ἄρθρον καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα τῆς πολ. δικονομίας, τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν προικώων πραγμάτων, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ὅθεν συναπέῤῥιψε καὶ τὴν εἰς τὴν αὐτὴν δίκην παρέμβασιν τοῦ Ἐμμ. Ἀκουρλῆ ὡς ἀπαράδεκτον, διότι ἀκυρωθείσης ἅπαξ τῆς κυρίας ἀγωγῆς, ἡ τοῦ τρίτου παρέμβασις, ἀναφερομένη εἰς τὴν ἀγωγὴν ἐκείνην, δὲν εἶχε πλέον οὐδεμίαν ὑπόστασιν· ἑπομένως ὁ προτεινόμενος παρὰ τοῦ Ἐμμ. Ἀκουρλῆ λόγος ἀναιρέσεως, ἕνεκα τῆς

ἀπορρίψεως τῆς παρεμβάσεώς του, εἶναι παντάπασιν ἀνίσχυρος. ἀνωτ. § 32.

§ 54. γ') Καὶ μὲν ἡ παραίτησις τῶν κυρίων διαδίκων δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐκδίκασιν τῆς παρεμβάσεως τοῦ τρίτου, τοῦ προτείνοντος ἰδίας ἀξιώσεις, ἀλλὰ τοῦτο λαμβάνει χώραν ὅταν ἡ παρέμβασις κοινοποιηθῇ, ὑπαρχούσης ἐκκρεμοῦς τῆς δίκης μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων, ὄχι ὅμως καὶ ὅταν δίκη ἐκκρεμὴς δὲν ὑπάρχῃ πλέον.— Ἀπ. 425 τοῦ 1855 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἐν Νομ. σελ. 6037.

§ 55. Ἡ παρέμβασις εἰς ἐκκρεμῆ δίκην συγχωρεῖται, ὅταν δύναται ὁ παρεμβαίνων ν' ἀποδείξῃ ἔννομον συμφέρον εἰς τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν. ἑπομένως ὅταν αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος πηγάζουν ἀπὸ λόγους μεταγενεστέρους τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ παρεμβαίνοντες παρεχώρησαν τὸ κτῆμα εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἡ παρέμβασις εἶναι ἀπαράδεκτος. — Ἀπ. ἐφ. Ναύπλ. 101 τοῦ 1838 ἐν Νομικ. σελ. 832 (ἀνωτ. § 2 ἐπ.)

§ 55². Τότε μόνον ὁ τρίτος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀνακόψῃ τὴν μεταξὺ ἄλλων ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, καὶ ἑπομένως νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν ἐκκρεμῆ δίκην, ὅταν ἐπίκειται κίνδυνος εἰς τὰ συμφέροντά του, ἂ ἔχῃ εἰς τὴν κατοχήν του τὸ ἐπίδικον κτῆμα· ἤτε νὰ κάμῃ καὶ νέας προτάσεις δύναται. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 53 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4616).

§ 56. Συγχωρεῖται παρέμβασις εἰς δίκην, ἀφορῶσαν γραμμάτια εἰς διαταγήν, καθότι τὸ 729 τῆς πολ. δικονομίας ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ συναλλαγματικῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ γραμματίων εἰς διαταγήν, τὰ ὁποῖα δὲν ἐξομοιοῖ μὲ αὐτὰς τὸ ἄρθρ. 187 τοῦ ἐμπ. Νόμου. Ἀπ. 329 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νόμ. σελ. 5579).—Ἴδε λ. Συναλλαγματικαί.

§ 57. Ὅταν τὸ ἐπὶ πλειστηριασμοῦ κατακυρωθὲν τινι κτῆμα ἀνεπλειστηριάσθη, ὁ δὲ ἀγοραστὴς (ὁ πρῶτος ὑπερθεματιστὴς) προσβάλλει τὸν ἀναπλειστηριασμὸν ὡς ἄκυρον, ὁ ἐγγυηθεὶς διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ὁ ὁ ὑπερθεματιστὴς ἐκεῖνος προσέφερεν, ἔχει δικαίωμα νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην ταύτην καὶ νὰ προτείνῃ ὅσας ἐνστάσεις ἠδύνατο νὰ προτείνῃ καὶ αὐτὸς ὁ ὑπερθεματιστής. 552 § 3 πολ. δικ. — τεμ. 32 Π. (46, 1). Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 3168 ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 341 ἐν τέλ.

§. 58.

α) Ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀνακόψῃ ἀπόφασιν ἀφορῶσαν τὴν πλειστηρίασιν τῶν κτημάτων, ἐφ' ὧν ἔχει ὑποθήκην, ἂν δὲν προσεκλήθη εἰς τὴν δίκην. — Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 211 τοῦ 1855, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 235 καὶ 238 τῆς πολ. δικονομίας, ὁ μὴ συνεργήσας ἢ μὴ προσκληθεὶς εἴς τινα δικαστικὴν ἢ ἐξώδικον πρᾶξιν δύναται, ἐὰν ἐντεῦθεν προσγίνεται βλάβη εἰς τὰ νόμιμα συμφέροντά του, νὰ μεταχειρισθῇ τὸ μέσον τῆς ἀνακοπῆς· ὅθεν ὁ ἀναιρεσίβλητος Ι. Μαμμάκης, ὁμολογουμένως ἐνυπόθηκος δανειστὴς τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. Ζίντζου δικαστικῶς κηδεμονευομένων ἀνηλίκων τοῦ Χ. Μιλιάνη, καθ' ὧν ὁ ἀναιρεσείων Ν. Μιλιάνης διεκδικεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐπιδίκου ὑπὸ ὑποθήκην κτήματος, κατασχεθέντος ἀναγκαστικῶς καὶ ἐκτεθέντος εἰς πλειστηριασμὸν παρ' ἄλλου ἐνυποθήκου δανειστοῦ, τοῦ Ν. Ζαβετζιάνου, ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὴν εἰρημένην δικονομικὴν διάταξιν ἀνέκοψε τὴν ὑπ' ἀριθ. 277 πρωτόδικον ἀπόφασιν, τὴν ὑπὲρ τοῦ Ν. Μιλιάνη ἐρήμην τῶν ἀντιδίκων του ἐκδοθεῖσαν, οὐ μόνον διότι, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἐφετείου, ἀναγγείλας ἑαυτὸν ἐνυπόθηκον δανειστήν, πρὶν ἢ ἐκδοθῇ ἡ εἰρημένη ἀπόφασις, δὲν προσεκλήθη εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ζαβετζιάνου ἐνεργηθεῖσαν κατάσχεσιν καὶ πλειστηρίασιν τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, ἀλλὰ καὶ διότι ἔχων ἴδιον πραγματικὸν δικαίωμα, ὅπερ εἶχεν ἤδη κεκτημένον διὰ τῆς προηγουμένως γενομένης ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπὶ τοῦ εἰρημένου κτήματος, δὲν ἠδύνατο ἄνευ βλάβης τῶν ἑαυτοῦ συμφερόντων, ὡς ὁ ἀναιρεσείων διατείνεται, ν' ἀντιπροσωπευθῇ ὑπὸ τῶν εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην λαβόντων μέρος, ἤγουν τοῦ ἑτέρου δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ.

§ 59. β) Ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς δύναται ν' ἀνακόψῃ ἀπόφασιν προσβάλλουσαν τὰ ὑποθηκικά του δικαιώματα, ὡς καὶ νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐκκρεμοῦς ὑποθέσεως.

«Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 89 τῆς πολ. δικονομίας, πᾶς τρίτος, ὅστις κατά τινα μεταξὺ ἄλλων διαδίκων ἐκκρεμῆ, ἢ ἤδη ἀποφασισμένην δίκην, ἔχει ἔνδικον συμφέρον, δύναται, ἂν καὶ δὲν προσεκλήθη ἐπὶ τούτου, νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐκκρεμοῦς ὑποθέσεως, ἢ ν' ἀνακόψῃ τὴν ἤδη ἀπαγγελθεῖσαν ἀπόφασιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Ἀναστ. Γοῦδας ἔχων νόμιμον συμφέρον, καθὸ ἐνυπόθηκος δανειστής, ν' ἀνακόψῃ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν,

προσβαλλομένων τῶν δικαιωμάτων του, ἠδύνατο καὶ νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν προκειμένην ἐκκρεμῆ δίκην, πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ διατήρησιν τῶν ὑποθηκικῶν δικαιωμάτων του· ἐπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς παρεμβάσεως τοῦ Αναστ. Γοῦδα, ἔνστασις τῆς ἐκκαλούσης εἶναι ἀνυπόστατος. Ἀπ. 4407 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 60. Ὁ συνεταῖρος τῆς ὑπὸ διάλυσιν ἑταιρίας, διαχειριζομένης ὑπὸ ἐκκαθαριστῶν, δύναται νὰ παρέμβῃ εἰς δίκην τῆς ἑταιρίας αὐτῆς.

Απόφ. Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐμπ. δικαίου, εὑρισκομένης ἑταιρίας τινὸς ὑπὸ διάλυσιν, ἔχουσι τὴν διαχείρισιν τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας οἱ ἐκκαθαρισταί, οἵτινες ἐνάγουσι καὶ ἐνάγονται διὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἑταιρίας, ἀλλὰ δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ὁ συνεταῖρος (ὅστις εἶναι ἐντολεὺς τῶν ἐκκαθαριστῶν) δὲν δύναται, ἀναδεχόμενος πᾶσαν εὐθύνην, νὰ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅ,τι τείνει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἴδιά του συμφέροντα ὡς συνεταίρου, εἴτε προλαμβάνων παραγραφάς, αἵτινες ἐδύναντο νὰ ἐπέλθωσιν, εἴτε λαμβάνων ἐξασφαλιστικὰ μέτρα κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τῆς ἑταιρίας, εἴτε προσβάλλων ὡς δολίας καὶ πρὸς βλάβην αὐτοῦ γενομένας τὰς μεταξὺ τοῦ συνεταίρου καὶ τῶν ὀφειλετῶν τῆς ἑταιρίας συναλλαγάς, καθ' ὅσον διὰ τῶν πράξεων τούτων οὐδεμία προσγίνεται βλάβη εἰς τὰ συμφέροντα τῆς ἑταιρίας δυναμένων μάλιστα τῶν μετὰ τοῦ συνεταίρου δικαζομένων νὰ παρεμβάσωσιν εἰς τὴν δίκην τοὺς ἐκκαθαριστὰς καὶ οὕτω νὰ καταστήσωσιν ὑποχρεωτικὴν τὴν ἐκδοθησομένην ἀπόφασιν, ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς συνεταίρους καὶ νὰ πληρώσωσι τὸ χρέος των, προκειμένου περὶ ὀφειλῆς, εἰς τοὺς ἐκκαθαριστάς. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 375 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σ. 5592.

§ 61. Ὁ συνεταῖρος δὲν ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ κληρονόμου τοῦ συνεταίρου του. Ἄρα δὲν θεωρεῖται ἄσκοπος ἡ παρέμβασις ἐκείνου, ἔχοντος πρὸς τοῦτο συμφέρον (1). Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ.

(1) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτον.

Διότι καὶ ἂν θεωρηθῶσιν οἱ κληρονόμοι τοῦ Π. Μιχάλου ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν ἀναιρεσειόντων, οὐχ ἧττον εἶχον οὗτοι συμφέρον καὶ ἐπομένως δικαίωμα νὰ παρασταθῶσιν αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν διὰ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν εὐτυχῆ ἔκβασιν τῆς δίκης, τὸ δὲ ἐφετεῖον σκεφθὲν ὅτι οἱ ἀναιρεσείοντες ὡς ἀντιπροσωπευόμενοι δὲν δύνανται νὰ εἴπωσι ὅτι δὲν προσεκλήθησαν καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου δὲν ἔχουν παρεμβάσεως δικαίωμα, ἀλλὰ δύνανται ἐν καιρῷ νὰ ζητήσωσι παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων ἀποζημιώσεις, παρέτρεξε τὸ μόνον τῆς παρεμβάσεως πρόσον, τὸ πρὸς τὴν δίκην συμφέρον, ἐναντίον τῆς διατ. τοῦ πολ. δικαίου Νεαρ. 112 κ. 1.

Πάγου 35 τοῦ 1836, τὴν ἐν λέξ. Καινωνία (Εὑρ. τ. 8)· ἀναιρεῖται ἡ 175 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 62. Ὁ ἀλληλέγγυος ὀφειλέτης, ἂν καὶ δὲν δύναται ν' ἀντεκκόψῃ τὴν ἀπόφασιν, καθότι δὲν ἔχει ἄμεσον συμφέρον, δύναται μ' ὅλα ταῦτα νὰ παρεμβῇ καὶ νὰ προστεθῇ εἰς τὰς προτάσεις τοῦ καταδιώκοντος τὸν ἀλληλέγγυον ὀφειλέτην δανειστοῦ καὶ τοῦ τρίτου τοῦ διεκδικοῦντος τὰ πλειστηριαζόμενα κτήματα ὡς εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα, καθότι ἔχει ἔμμεσον συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ταύτης.— Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. δημοσιευθεῖσα τὴν 24 μαΐου 1840 ἐν Νομικ. σ. 2085.

§ 63. Ὁ κτήτωρ τοῦ πράγματος δύναται νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν μεταξὺ ἄλλων δίκην ἀντικείμενον ἔχουσαν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. — Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 30 τοῦ 1848 ἐν Νομικ. σελ. 4704.

§ 64. Ὁ ἀρχικὸς ἰδιοκτήτης τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, τὸ ὁποῖον διεκδικεῖται ἀπὸ τὸν δικαιοδόχον του, δύναται νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν δίκην, ἀλλ' ἂν πρωτοδίκως δὲν ἐνεφανίσθη, μένουν ἀμετάβλητα τὰ μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων προγεγονότα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ Βαπτιστὴς Δρόσος ἔφερε, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῶν ἐναγομένων, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου προσώπου μόνου προκαταρκτικοῦ νομίμου κυρίου τοῦ παρὰ τῶν ἐναγομένων διεκδικουμένου κτήματος, ὡς ἀναγνωρίζοντος τοὺς ἐναγομένους ὡς κυρίους ἤδη τῆς ἰδιοκτησίας του ταύτης, δυνάμει τῶν ἐγγράφων, ὡς διατείνεται, ἔλαβε παρὰ τοῦ Πετροκοκκίνου πρὸς πληρωμὴν τοῦ ὀθωμανοῦ πωλητοῦ χρημάτων, πρὸς ἃ εἶχεν ἐκποιηθῇ διὰ τοῦτο ἡ ἀγωγὴ παρὰ τοῦ Δημ. Δρόσου, καὶ ἑπομένως εἶχε νόμιμον συμφέρον εἰς τὴν δίκην, ὀρθῶς καὶ νομίμως τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεδέχθη αὐτὸν κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν ἀξίωσίν του ὡς παρεμβαίνοντα καὶ δυνάμενον νὰ ὑπερασπίσῃ τοὺς συνεναχθέντας διαδίκους εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι, ἐπειδὴ οὗτος δὲν εἶχεν ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν, ἐφ' ὃ νομίμως προέβη, καὶ ἄνευ αὐτοῦ, ἡ συζήτησις κατ' ἀντιμωλίαν μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων κατὰ τὸ ἄρθρ. 604, 2) τῆς πολ. δικονομίας, δὲν εἶχε δὲ προσκληθῇ παρὰ τοῦ Δημητρ. Δρόσου καὶ τοῦ Πετροκοκκίνου ἐπὶ τῆς κατ' ἔφεσιν δίκης, ἡ παρέμβασίς του πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς ἣν κατάστασιν ἡ δίκη εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς δευτέρας ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῶν πρωτοδικῶν τούτων, φυλαττομένων ἀμεταβλήτων τῶν τυχὸν προγενομένων μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων ὁμολογιῶν, καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν θέσιν αὐτοῦ καθ' ὃ παρεμβαίνοντος. Ἀπ. ἐφ. Ἀθηνῶν 9346 τοῦ 1852.

§ 65. Εἰς δίκην περὶ διακατοχῆς δύναται νὰ παρέμβῃ τρίτος τὶς, ὅταν ἔχῃ ἔννομον συμφέρον (89 πολ. δικ.)· οἷον ὅταν ὁ δῆμος προτείνῃ ὅτι αὐτὸς ἔδωκεν εἰς τὸν ἐναγόμενον ἄδειαν ἐπιτιμίας. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 91 τοῦ 1852 ἐν Νόμικ. σ. 5567.

§ 66. Προκειμένου εἴς τινα ὑφισταμένην μεταξὺ τῶν ἐπιτρόπων τῶν δανειστῶν ἑταιρίας τινὸς καὶ τῶν τέκνων τοῦ ἀποβιώσαντος μέλους τῆς ἑταιρίας δίκην, ν' ἀποφασισθῇ ἂν αἱ παρὰ τῶν ἐπιτρόπων πρός τινα ἐκ τῶν μὴ ἐπαληθευσάντων τὰς ἀπαιτήσεις τῶν δανειστῶν γενόμεναι πληρωμαὶ ἦναι ἰσχυραί· ἢ ἂν ὁ συνεταῖρος τοῦ ἀποβιώσαντος (ὅστις ἐνήργησεν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ ὡς μέλος τῆς ἑταιρίας καὶ ὡς πληρεξούσιος τῶν τέκνων τοῦ ἀποθανόντος συνεταίρου του, ἐπὶ ὅστις συνήνεσε νὰ γίνωσιν αἱ εἰρημέναι πληρωμαὶ) ἦναι ὑπόχρεως ἀπέναντι τῶν ἐπιτρόπων διὰ πᾶσαν ζημίαν, ὅτις ἤθελε προκύψει ἐκ τῆς τυχὸν ἀκυρώσεως τῶν πληρωμῶν,— ἔχει οὗτος ἔννομον εἰς τὴν δίκην συμφέρον, δικαιούμενος καὶ αὐτόθεν νὰ παρέμβῃ (89 πολ.)· πολὺ πλέον ἂν προσκληθῇ.— Ἀπ. ἐφ. Αθ. 13374 τοῦ 1855 τμ. α΄.

§ 67. Πᾶς τρίτος, ὅστις δὲν συνέπραξεν, οὔτε προσεκλήθη, εἰς δίκην μεταξὺ ἄλλων ὑπάρχουσαν, δύναται, ὅταν ἔχῃ συμφέρον, εἴτε ν' ἀνακόψῃ τὴν ἀπόφασιν ἢ πρᾶξιν, εἴτε νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν συζήτησιν καίτοι μὴ προσκληθείς. 89, 235—239 πολ. δικ. Ἀπ. 11512 τοῦ 1854 τμ. 2.

§ 68. Ὁ μὴ κλητευθεὶς ἐξ ὑπαρχῆς παρεμβαίνων εἰς δίκην, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἀνατροπὴ κατασχέσεως καὶ κατακυρώσεως κτήματός τινος, δύναται ἐξ ὑπαρχῆς ν' ἀντικρούσῃ τὰ ἐπιχειρήματα, δι' ὧν προσβάλλονται ἡ κατάσχεσις καὶ αἱ πράξεις τῆς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν διαδικασίας, ὡς μὴ κλητευθεὶς νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν δίκην. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 1235 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5884.

§ 69. Οἱ δανεισταὶ ἔχουν δικαίωμα παρεμβάσεως εἰς δίκας ἀφορώσας συμφέροντα τῶν ὀφειλετῶν (ἴδε § προηγ.).

Ἡ 13873 τοῦ 1856 ἀπ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει:

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸν Νόμον 3 § 2 Ν. 4 τοῦ βιβλ. 42 τίτλ. 8 τῶν Πανδεκτῶν, ὁ δανειστὴς δύναται οὐ μόνον νὰ ζητῇ τὴν ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ, αἵτινες προσβάλλουσι τὰ νόμιμα συμφέροντά του, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπεισέρχεται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου του κατὰ τῶν τρίτων καὶ οὕτως, ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, ἐξασκῇ κατ' αὐτῶν τὰς ἀπαιτήσεις του.— Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἡ ἐφεσίβλητος Ἄννα ἀξιοῦσα, ὅτι ἡ κατοχὴ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐργαστηρίου, ἀνήκουσα εἰς τὸν ποτὲ ἀδελφόν της, περιῆλθεν εἰς αὐτήν, ζητεῖ τὴν ἐξ αὐτοῦ

ἐξώσιν τοῦ Μήτρου Κουβέλου, ὁ δὲ ἐκκαλῶν Δρούκας, ὡς δανειστὴς τοῦ ποτὲ Κλεομένους καὶ ἔχων παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν καὶ διατεινόμενος ὅτι ἡ κατοχὴ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐργαστηρίου ἀνήκει οὐχὶ εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ ἐπομένως εἰς αὐτὸν, ἀλλ' εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ὀφειλέτου τοῦ Κλεομένους, νομίμως παρενέβη εἰς τὴν προκειμένην δίκην, ἐξασκῶν τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου του κατὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, διατεινόμενος ὅτι δὲν ἔχει τὴν κατοχὴν τοῦ ῥηθέντος μαγαζείου· τὰ ἐνοίκια τοῦ ὁποίου κατέσχεν ὁ ῥηθεὶς ἐκκαλῶν εἰς χεῖρας τοῦ ἐνοικιαστοῦ Κουβέλου, διότι ἂν ἡ κατοχὴ τοῦ μαγαζείου περιῆλθεν εἰς αὐτὴν, προσβάλλονται τὰ νόμιμα δικαιώματα τῶν κληρονόμων τοῦ ποτὲ Κλεομένους καὶ ἐπομένως τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ καὶ ἐκκαλοῦντος Αθ. Δούκα καὶ στερεῖται οὕτω τοῦ μέσου, τοῦ νὰ ἐξοφληθῇ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ὀφειλέτου Κλεομένους, ἥτις εἶναι τὸ ἐχέγγυον τοῦ δανειστοῦ του· ὅθεν νομίμως παρενέβη ὁ ἐκκαλῶν, καὶ ἡ ἔφεσις τοῦ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 300 ἀποφάσεως εἶναι παραδεκτὴ, μεταρρυθμιζομένης ταύτης, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ παρέμβασις ὡς ἀπαράδεκτος.

§. 75.

Νομολογία. Ἡ παρέμβασις μέχρι ποίας ἐποχῆς συγχωρεῖται; Κατ' ἔφεσιν δέ;

Ἀνωτέρω εἴπαμεν, ὅτι ἡ παρέμβασις εἶναι δεκτὴ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν (234 § 2, 741 πολ.), μάλιστα δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἡ κυρία (225, 911, 985). Ἴδωμεν νῦν τὰ τῆς *Νομολογίας*.

§ 76. Πᾶς τρίτος, ὅστις κατά τινα μεταξὺ ἄλλων ἐκκρεμῆ δίκην ἔχει ἔνδικον συμφέρον, δύναται νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐκκρεμοῦς ἔτι ὑποθέσεως, κατὰ δὲ τὸ 741 ἄρθρον τῆς αὐτῆς δικονομίας, τρίτοι ἔχοντες νόμιμον συμφέρον δύνανται νὰ παρεμβῶσιν εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, ὅταν εἷς τῶν διαδίκων ἐξεκάλεσε τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ὀφείλουν δὲ νὰ προστεθῶσιν ἁπλῶς εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν κυρίων διαδίκων, ἐκτὸς ἂν ἤθελον ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς τρίτου ἀνακοπῆς, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τοὺς ὅσοι ἔχοντες ἔννομον συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης οὔτε ἔλαβον μέρος εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην, οὔτε προσεκλήθησαν ὑπὸ τῶν διαδίκων. Ὅρα τὴν λ. Ἔφεσις § 112 ἐν Εὑρ. τ. 7.

§ 78. Ὁ παρεμβαίνων δὲν δύναται νὰ κάμῃ προτάσεις ἀνεξαρτήτους, ὅταν ζητῇ τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἐφέσεως, τουτέστι προστίθεται εἰς τὰς αἰτήσεις τοῦ ἐφεσιβλήτου· ἂν δὲ ἔχῃ ἰδίας ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς, δύναται νὰ κινήσῃ κυρίαν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου.

Απόφ. Ἐπειδὴ αἱ διὰ τῆς παρεμβάσεως γενόμεναι προτάσεις παρὰ τοῦ Δ. εἰσί, πρῶτον ἡ ἀπόῤῥιψις τῆς ἐφέσεως τοῦ δημοσίου διὰ νὰ ἐπικυρωθοῦν αἱ ἐκδοθεῖσαι παρὰ τῶν ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικῶν ἀποφάσεις, καὶ δεύτερον ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐφεσιβλήτων νὰ παραχωρήσουν εἰς αὐτὸν κληρονομικῷ δικαιώματι τὸ ἕβδομον μέρος τῶν διαφιλονεικουμένων κτημάτων.

Ἐπειδὴ, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ταύτην πρότασιν, τὸ δικαστήριον παρατηρεῖ, ὅτι αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος εἰς τὴν προκειμένην δίκην· διότι ἀφοῦ ὁ παρεμβαίνων ζητεῖ διὰ τῆς πρώτης προτάσεώς του τὴν ἐπικύρωσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἥτις ἐκήρυξε τοὺς ἐφεσιβλήτους κυρίους τῶν ἐπιδίκων κτημάτων, καὶ διέταξεν, ὥστε τὸ δημόσιον νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸν ἐλευθέραν καὶ πλήρη τὴν κατοχὴν αὐτῶν, ἕπεται, ὅτι ὁ διαληφθεὶς παρεμβαίνων κατὰ συνέπειαν τῆς πρώτης ταύτης αἰτήσεως στερεῖται τοῦ δικαιώματος τοῦ ν' ἀνακόψῃ τὴν ἀπόφασιν, ἐὰν καὶ τὸ ἐφετεῖον ἐπικυρώσῃ ἀληθῶς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἀλλ' ἤθελεν ἔχει ἁπλῶς δικαίωμα κυρίας ἀγωγῆς κατ' αὐτῶν περὶ κληρονομίας ἢ διεκδικήσεως· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 741 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὅστις στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνακοπῆς, στερεῖται καὶ ἐκείνου τοῦ νὰ κάμῃ νέας προτάσεις ἐφεσίμως κατὰ τὴν ἐκκρεμῆ δίκην. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν πρώτην πρότασιν, τὴν ἀφορῶσαν τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἐφέσεως τοῦ δημοσίου, τὸ μέρος τοῦτο τῆς παρεμβάσεως ἤθελεν εἶσθαι τῷ ὄντι παραδεκτὸν δυνάμει τοῦ προμνημονευθέντος ἄρθρ. 741· καὶ ἑπομένως ὁ παρεμβαίνων ἤθελεν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀντικρούῃ τὰς προτάσεις τοῦ δημοσίου διὰ νὰ ἀποβάλῃ ἐν τοσούτῳ κατὰ τὴν προκειμένην δίκην ἕνα τῶν ἀντιδίκων του, τῶν ἀξιούντων δικαίωμα ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν διαφιλονεικουμένων κτημάτων, ἐὰν δὲν διεφιλονεικεῖτο ἄλλως ἐκ μέρους τῶν ἐφεσιβλήτων ἀδελφῶν Καραμανλῆ τὸ ἐπὶ τῶν ἐπιδίκων κτημάτων κληρονομικὸν δικαίωμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου μόνον ἤθελεν ἔχει νόμιμον συμφέρον νὰ διεκδικῇ τὸ ἕβδομον μέρος αὐτῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ, ἀπεναντίας, οἱ εἰρημένοι ἀδελφοὶ Καραμανλῆ διϊσχυρίσθησαν, ὅτι οὗτος δὲν χαίρει κανὲν δίκαιον ἐπὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν, πρὸς ἐξακρίβωσιν δὲ τούτου ἀπαιτεῖται μακρὰ διαδικασία· διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις διϊσχυρί-

σθησαν οἱ εἰρημένοι ἀδελφοὶ Καραμανλῆ, ὅτι καὶ κατ' ἔθιμον τῆς πατρίδος των, προικισθεῖσα ἅπαξ ἡ ἀδελφή των Καλομοίρα, σύζυγος τοῦ εἰρημένου Πετροπουλάκη, ἀπεκλείσθη παντὸς ἄλλου δικαιώματος ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ πατρός της, καὶ διότι ἄλλως ὁ Πετροπουλάκης δὲν προβάγει κἀμμίαν ἔγγραφον ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἰσχυριζομένης συμφωνίας μεταξὺ τῶν διαδίχων, ὡς πρὸς τὸ ἕβδομον τῆς κληρονομίας, ἥτις ἤθελεν ἐπιφέρει τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκδικάσεως τῆς κυρίας δίκης, ἐνῷ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 227, 228 καὶ 234 3) τῆς πολ. δικονομίας, τοιαύτη ἀναβολὴ δὲν συγχωρεῖται.

Ἐπειδὴ οὔτε κἂν εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν εἶναι νόμιμον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ἐκδίκασις τῆς πρώτης ταύτης προτάσεως, διότι ἐάν, δικαζομένης ἐν τοσούτῳ τῆς κυρίας ὑποθέσεως μεταξὺ τῶν κυρίως διαδίκων, ἀπεῤῥίφθη ἡ ἔφεσις τοῦ δημοσίου κατ' αἴτησιν τῶν ἀδελφῶν Καραμανλῆ, ἀφοῦ ἅπαξ τὸ δι' αὐτῆς προτεινόμενον ἀντικείμενον ἐξεδικάσθη, ἐὰν δὲ γίνῃ παραδεκτὴ ἡ ἔφεσις τοῦ δημοσίου, τότε πάλιν ὁ Πετροπουλάκης δὲν θέλει δυνηθῇ πλέον νὰ προταγάγῃ διὰ παρεμβάσεως εἰς τὸ δικαστήριον τὴν αὐτὴν πρότασιν κατὰ τοῦ δημοσίου, τουτέστι περὶ ἀποῤῥίψεως τῆς ἐφέσεως τούτου, ὡς ἤδη πλέον ἐκδικασθείσης, ἀλλ' ἀναγκαίως θέλει ὑποχρεωθῇ, ὡς ἐκ τῆς νέας φάσεως τῶν πραγμάτων, ἢ νὰ προσβάλῃ δι' ἀνακοπῆς τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, ἢ νὰ κινήσῃ τακτικῶς κυρίαν διεκδικητικὴν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγήν. Ἀπ. ἐφ. Ναύπλ. 245 τοῦ 1843 (Νόμ. σ. 3386).

§ 79. Μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ τὴν παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως εἰς ἄλλο ἐφετεῖον, δύναταί ὁ ἔχων συμφέρον νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν ἐκκρεμῆ ταύτην δίκην. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 43 τοῦ 1841.

§ 80. Δύναταί τις νὰ παρεμβῇ ἐφεσίμως, ὅταν ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης δύναται ν' ἀπολεσθῇ τὸ τῆς ὑποθήκης δικαίωμά του. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 131 τοῦ 1842 (Νομ. σ. 2983).

§ 81. Ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς δὲν δύναται νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν ἐφέσιμον δίκην περὶ ἀποβολῆς ἐκ τῆς κατοχῆς μεταξὺ τοῦ παρανόμως ἐγκατασταθέντος ὑπερθεματισμοῦ ἐπὶ τοῦ εἰς αὐτὸν κατακυρωθέντος κτήματος καὶ τοῦ ὀφειλέτου, καθότι ἡ ἔκβασις τῆς δίκης ταύτης, ὁποιαδήποτε ἤθελεν εἶσθαι, δὲν δύναται νὰ φέρῃ οὐδεμίαν βλάβην εἰς τὰ ἐκ τῆς ὑποθήκης του πηγάζοντα, ὡς πρὸς τὸ ῥηθὲν ἀκίνητον, πραγματικὰ δικαιώματα. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 154 τοῦ 1841, 57 τοῦ 1838 (Νομ. σ. 2471, 2487).

§ 82. Ἡ παρέμβασις τρίτου εἰς ἐφέσιμον δίκην ὡς δοσιλόγου

§. 95.

Νομολογία. Συνέχεια περὶ τῆς κατ' ἔφεσιν παρεμβάσεως.

Η πρὸς παρέμβασιν ἐκβίασις καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν γενομένη πρέπει νὰ γίνηται διὰ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συνημμένων ἐγγράφων. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 176 τοῦ 1848.

§ 96. Ὁ ἔννομον συμφέρον ἔχων δύναται νὰ παρέμβῃ καὶ εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην (231, 234, 741 πολ. δικ.). — Ὁ ἐπίτροπος λοιπόν, ὅστις ἐπώλησε κτῆμά τι τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν του, δύναται νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην, ἐν ᾗ πρόκηται περὶ τοῦ τιμήματος τοῦ κτήματος αὐτοῦ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 106 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 436 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 97. Ὁ εἰς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως, λόγῳ ἐνοικιάσεως, δύναται νὰ ἐκβιασθῇ, ἐφεσίμως εἰς παρέμβασιν;

Ὅρα Εὐρ. τ. 2 σ. 282 § 23 ἔνθα ἡ 120 τοῦ 1845 ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. λ. Ἀποζημίωσις. πρλ. σ. 110 Εφρ. τ. 5.

§ 98. Ἡ ἀναγκαστικὴ παρέμβασις ἐφεσίμως κατὰ τῶν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέων λόγῳ ἐκνικήσεως τῶν παρ' αὐτῶν πωληθέντων κτημάτων, δὲν εἶναι παραδεκτή, καθότι ἡ τοιαύτη αἴτησις δὲν εἶναι παρεμπίπτουσα, ἀλλ' ἐμπεριέχει αὐτοτελῆ ἀξίωσιν. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 11 φεβρ. τοῦ 1841.

§ 99. Ἡ προσεπίκλησις τοῦ δικαιοπαρόχου, προκειμένης ἐκνικήσεως, ἀποκλείεται γινομένη μετὰ τὴν κατάρξιν τῆς δίκης;

Ἡ 1049 τοῦ 1855 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σ. 6103) φέρει.

«Ἐπειδὴ κατὰ τὸν Ν. 29 § τελευτ. Π. de evict. 1 § τελ. Π. ad Sen. προκειμένης ἐκνικήσεως, ὁ ἐναγόμενος ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς προσεπικλήσεως εἰς τὴν δίκην τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν τοῦ εἰς πρῶτον βαθμὸν δικαιώσαντος δικαστηρίου ἤτοι ἐνώπιον τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάζοντος δικαστηρίου, ἡ δὲ ἔνστασις, ἡ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 561 τῆς πολ. δικονομίας πηγάζουσα τῆς μὴ ἐμπροθέσμου δηλ. προσεπικλήσεως τῶν πρὸς ἐγγύησιν ὑποχρέων, χορηγεῖται οὐχὶ εἰς τὸν προσεπικαλούμενον, ἀλλ' εἰς τὸν ἐναγόμενον, τὸν ἀποκρούοντα τὴν

ἐντεῦθεν προξενουμένην ἀναβολὴν, τῆς δίκης (ἴδε καὶ Carrè ques. 764)».

§ 100. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 13, 561, 564 καὶ 744 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ κατὰ τῶν ἕνεκα τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ὑπευθύνων εἰς ἀποζημίωσιν τρίτων δὲν δύναται νὰ κινηθῇ κατὰ πρῶτον ἐφεσίμως.— Ὥστε πρόσκλησις εἰς παρέμβασιν, ἡνωμένη μετ' ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως, δὲν συγχωρεῖται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 31 τοῦ 1855. κατ. § 181.

§ 101. Τὸ δημόσιον, προσκαλούμενον εἰς παρέμβασιν κατὰ τὴν ἐφέσιμον δίκην, ἀντικείμενον ἔχουσαν διεκδίκησιν κτημάτων, δύναται, προστιθέμενον εἰς τὰς προτάσεις ἑνὸς τῶν διαδίκων, νὰ κάμῃ προτάσεις τοῦ νὰ ἀναγνωρισθῇ κύριον τῶν διαφιλονεικουμένων κτημάτων. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 438 τοῦ 1852.

§ 102. Ἡ παρέμβασις τοῦ ἐγγυητοῦ εἰς τὴν ἐφέσιμον δίκην δὲν δύναται νὰ ἐκβιασθῇ, διότι δὲν ἔχει τὸ πρὸς ἀνακοπὴν δικαίωμα. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 115 τοῦ 1836 ἐν Νομικ. σ. 3465.

§ 103. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 741 τῆς πολ. δικονομίας, τρίτοι, οἵτινες παρέστησαν ὡς παρεμβαίνοντες, δύνανται ἐν τῇ ἐφέσει νὰ προστεθῶσι μόνον, ὅταν εἷς τῶν κυρίων διαδίκων ἐξεκάλεσε, δὲν δύνανται ὅμως νὰ κάμουν νέαν αἴτησιν, ἀλλὰ προστίθενται εἰς τὴν αἴτησιν ἑνὸς τῶν κυρίων διαδίκων. Ἐξαίρεσις δὲ μόνον εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου γίνεται εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱ τρίτοι ἤθελον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνακόπτειν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 238, τὴν ἀπόφασιν, ὥστε κατ' αὐτὴν μόνον τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν δύνανται οἱ τρίτοι νὰ κάμουν ἐν τῇ ἐκκλήσει καὶ νέαν αἴτησιν.— Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 13187 τοῦ 1855, ἥτις φέρει προσέτι τάδε.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ κύριος διάδικος Γ. προσωρινῶς κηδεμὼν τῆς περιουσίας τοῦ καταδίκου Π. ἐξεκάλεσε τὴν διεληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 589 πρωτόδικον ἀπόφασιν μόνον διὰ τοὺς λόγους, ὅτι κακῶς δὲν ὑπεβλήθη ἡ ἀπόδειξις τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ ἀντιδίκου του εἰς αὐτὸν, καὶ ὅτι κακῶς ἐπήχθη εἰς αὐτὸν ὁ ὅρκος, καὶ ἐζήτησε ν' ἀποῤῥιφθῇ ἡ ἀγωγὴ, ἢ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ὁ ὅρκος ὅπως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐφεσιβλήτου ἤδη Γ. Κανᾶ ἐπήχθη, ὥστε ὁ ἤδη ἐν τῇ ἐκκλήτῳ ταύτῃ δίκῃ παρεμβαίνων Εὐστάθιος Παππανδριόπουλος δὲν δύναται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προσημειωθέντος ἄρθρου, εἰμὴ μόνον εἰς τὰς ἀνωτέρω αἰτήσεις τοῦ ἐκκαλέσαντος κυρίου διαδίκου Γεωργαντοπούλου νὰ προστεθῇ, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ κάμῃ νέαν ἄλλην αἴτησιν, ἥτις συνίσταται εἰς τὸ ν' ἀ-

ποῤῥιφθῇ ἡ ἀγωγὴ τοῦ Κανᾶ ὡς ἄκυρος, ἀπαράδεκτος καὶ ἀνυπόστατος, στηριζομένη εἰς τοὺς λόγους ὅτι ὁ Κανᾶς δὲν ἀπέδειξεν ὅτι δύναται νὰ λάβῃ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ σημειούμενα πράγματα, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἀπαίτησίν του ταύτην, ὅτι βλάπτονται τὰ συμφέροντά του ὡς μὴ ἔχοντος τοῦ ὀφειλέτου ἄλλην περιουσίαν παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου του κατασχεθεῖσαν, ὅτι ὡς δανειστὴς τοῦ Ἀντωνίου Παππανδριοπούλου ἀμφισβητεῖ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Κανᾶ κτλ. καὶ ὅτι προσέτι ζητεῖ ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὰ κλαπέντα πράγματα τοῦ ἀντιδίκου του δὲν εἶχον ἀξίαν ἀνωτέραν τῶν 1000 δραχμῶν. Ἐπιβοηθητικῶς δὲ τῷ ἐπάγει ὅρκον κτλ. τὰ ὁποῖα πρωτοδίκως δὲν ἐγένοντο, καθότι εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην δὲν ἐνεφανίσθη ὅπως δήποτε, ἀλλ' οὐδὲ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν τοῦ β' ἐδαφίου τοῦ προσημειωθέντος 741 ἄρθρου, ὥστε νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνακόπτειν τὴν μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων Κανᾶ καὶ Γεωργαντοπούλου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 589 πρωτόδικον ἀπόφασιν, καὶ νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν: τὰ μεταξὺ ἄλλων δικασθέντα κτλ. καθόσον οὐδὲ ἤδη ὁρίζει ὁποῖαι καὶ ὁπόσαι εἶναι αἱ κατὰ τοῦ καταδίκου ὀφειλέτου ἀπαιτήσεις του καὶ διότι ἐπὶ τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ εἰρημένου καταδίκου Ἀντωνίου Παππανδριοπούλου ὁ εἰρημένος παρεμβαίνων κανὲν οὔτε ἀποκτημένον, οὔτε ἀπειλημμένον ἤδη δικαίωμα ὥρισεν ὅτι ἔχει, οὔτε πρὸ τῆς ἐκδοθείσης κατ' αὐτοῦ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 83 καὶ ἀπὸ 30 ὀκτωβρ. 1854 τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Χαλκίδι συνέδρων, οὔτε πρὸ τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀγωγῆς, οὔτε πρὸ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου Κανᾶ ἐνεργηθεισῶν ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ καταδίκου κατασχέσεων, ἀνέπτυξεν ἢ ἐξήσκησε δικαίωμά τι ἢ ἀπαίτησιν οἱανδήποτε, ἀλλ' οὐδὲ τελευταῖον ἰσχυρίσθη, ὅτι ὁ ἀντίδικός του Κανᾶς ἐκ δολίας συννενοήσεως μετὰ τοῦ καταδίκου Αντωνίου Παππανδριοπούλου, διὰ νὰ φέρῃ βλάβην εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ παρεμβαίνοντος τούτου, ἐκίνησε τὴν προκειμένην ἀγωγήν· ἑπομένως ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς παρεμβάσεως τοῦ εἰρημένου Εὐσταθίου Παππανδριοπούλου πρότασις τοῦ ἐφεσιβλήτου Κανᾶ εἶναι βάσιμος, καὶ ἀποῤῥιπτέα καὶ ἀπαράδεκτος ἐν τῇ ἐκκλήτῳ ταύτῃ δίκῃ καθίσταται ἡ παρέμβασις αὕτη.

§ 104. Ὅταν ἡ ἔφεσις τοῦ ἐκκαλέσαντος κυρίως διαδίκου εἶναι ἀπαράδεκτος, εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεκτος καὶ ἡ παρέμβασις τρίτου τινός, μὴ παραστάντος πρωτοδίκως καὶ θέλοντος νὰ προστεθῇ εἰς τὰς αἰτήσεις τοῦ ἑνὸς τῶν κυρίων διαδίκων. Ἀπ. ἐφετ. Ναυπλ. 329 τοῦ 1843 (Νομ. σ. 3417).

Νομολογικὰ ζητήματα ἰδίως περὶ ἀνακοινώσεως.

§ 105. Ἀνακοίνωσις τῆς δίκης δὲν χωρεῖ, ὅταν ἡ τοῦ ἀνακοινόνοντος ἀπαίτησις προέρχεται ἐκ τοῦ κατὰ τὴν κυρίαν δίκην φιλονεικουμένου πράγματος.

Ἡ 13179 τοῦ 1855 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 73 τῆς πολιτ. δικονομίας, πρὸς ἀνακοίνωσιν δίκης περίπτωσις ὑπάρχει, ὅταν ὁ ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος ἔχῃ κατ' ἄλλου τινος ἀπαίτησιν περὶ ἐγγυήσεως ἢ ἀποζημιώσεως, προερχομένην ἐκ τοῦ κατὰ τὴν κυρίαν δίκην διαφιλονεικουμένου πράγματος· τοῦτο δὲ ὑφίσταται, ὅταν ἡ περὶ ἐγγυήσεως ἢ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησις ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἱστορικὴν βάσιν μὲ τὴν κυρίαν δίκην καὶ παρίσταται συνέπεια ταύτης, παρισταμένης ἀφ' ἑτέρου ὡς αἰτία ἐκείνης· ὅταν ὅμως ἡ ἀπαίτησις αὕτη δὲν ἔχῃ τοιαύτην πρὸς τὴν κυρίαν δίκην σχέσιν, δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ἀνακοινώσεως τῆς δίκης, ἀλλὰ κυρίας ἀγωγῆς· ὅτι δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ἀπαίτησις τοῦ Οἰκονόμου δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν μὲ τὴν κυρίαν δίκην ἱστορικὴν βάσιν, εἶναι ἀναντίῤῥητον, διότι μόνα τὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἀγωγὴ, δὲν ἀρκοῦσι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ Οἰκονόμου, ἀλλὰ προστίθενται καὶ ἄλλα περιστατικὰ, ἔχοντα μὲν συνάφειαν καὶ σχέσιν μὲ τὰ ἀποτελοῦντα τὴν βάσιν τῆς κυρίας δίκης γεγονότα, ὄντα ὅμως ἀνεξάρτητα καὶ ξένα τῆς βάσεως ταύτης· ὥστε ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ἀπάντησις τοῦ Οἰκονόμου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συνέπεια ἢ αἰτία τῆς κυρίας δίκης· σχέσις, ἡ ὁποία μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς περὶ ἐγγυήσεως ἢ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεως ὑφίσταται πάντοτε, ὁσάκις αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ἐξ οὗ καὶ ἡ κυρία δίκη.

§ 106. Ἀνακοίνωσις (1) τῆς δίκης λαμβάνει χώραν παρεμπιπτόντως, ὅταν ζητῆται ἐγγύησις ἢ ἀποζημίωσις, ἀπαίτησις δὲ, δι' ἧς ὁ ἀνακοινόνων ζητεῖ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος οἰκίας τινὸς, ὅπερ διὰ κυρίας ἀγωγῆς ζητεῖ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν

(1) Ἰδοὺ τὸ ἱστορικόν.— Ὁ Μ. ἐνήγαγε τὸν Σ. ζητῶν τὸ τίμημα οἰκίας του, τὴν ὁποίαν ἠγόρασε, κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα αὐτοῦ, ἀπὸ τὸν ἐπίτροπόν του· ἀνεκοίνωσε δὲ καὶ εἰς τοῦτον τὴν ἀγωγὴν, ἵνα ὑποχρεῇ οὗτος νὰ δώσῃ λόγον τῆς διαχειρίσεώς του.

ἔχει ὡς βάσιν τὴν ὑποχρέωσιν ἐγγυήσεως ἢ ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις, ἀλλ' ἔχει βάσιν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις (ὡς ἐπιτρόπου αὐτοῦ) νὰ δώσῃ λόγον τῆς διαχειρίσεώς του, καὶ νὰ τῷ ἀποδώσῃ ὅσα εἰσέπραξε κατὰ τὴν ἐπιτροπείαν του· ὅθεν ἀποτελεῖ ἡ ἀπαίτησις αὕτη ἀντικείμενον κυρίας αὐτοτελοῦς ἀγωγῆς, μὴ δυναμένης νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ πρώην ἐπιτρόπου ἡνωμένη μετὰ τοῦ κυρίως ἐναγομένου. Ἀπόφ. 9404 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 107. Ὁ νόμος συγχωρεῖ μὲν εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ ἐκβιάσῃ τὴν παρέμβασιν τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐγγυητῶν, ἢ εἰς ἀποζημίωσιν ὑποχρέων· ἀλλά, κατὰ τὴν ἀναμφίβολον ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 73, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπει τὸ 232 τῆς πολ. δικονομίας καὶ τῶν σχετικῶν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ ἄρθρ. 526, 604, 605—606 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ὁ νόμος λέγει δι' ἐκείνους, οἵτινες ὀφείλουν ἐγγύησιν, ἢ ἀποζημίωσιν, ἕνεκα τοῦ διαφιλονεικουμένου πράγματος αὐτοῦ, δηλ. δι ἐκείνους, οἵτινες εἶναι ὑπόχρεοι νὰ διατηρήσουν ἀνενόχλητον τὸν ἐναγόμενον ὡς πρὸς διαφιλονεικούμενον πρᾶγμα ἀπὸ πᾶσαν ἀπαίτησιν, καὶ ἑπομένως ἅμα οὗτος ἐνοχληθῇ, ὑπόκειται, ὡς ἄμεσος συνέπεια τῆς ἐνοχλήσεως, ἢ ν' ἀποζημιώσωσιν αὐτόν, ἐὰν καταδικασθῇ εἰς τὴν στέρησιν τοῦ διαφιλονεικουμένου πράγματος, ἢ πρὶν οὕτως στερηθῇ, νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπέρμαχοι τῶν δικαίων αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς χρέος ν' ἀσφαλίσωσιν, ἐὰν δὲν θέλωσι νὰ ὑποκύψουν εἰς τὰς ἀποζημιώσεις· ἀλλὰ δὲν λαλεῖ δι' ἐκείνους, κατὰ τῶν ὁποίων ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἀγωγῆς, ἀφορῶν μὲν τὸ διαφιλονεικούμενον πρᾶγμα, ἀλλ' ἀνεξάρτητον, ἄσχετον καὶ μὴ πηγάζον ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν κατ' αὐτοῦ ἐκίνησεν ὁ ἐνάγων. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 79 τοῦ 1838 (Νομ. σ. 2491). — ἀνωτ. § 105.

§ 108. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 73 τῆς πολ. δικονομίας, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐνήγαγεν ἕνα, ἢ τινάς, ἀλλ' ὄχι ὅλους τοὺς κοινωνοὺς τῆς αὐτῆς ὑποχρεώσεως, ἔχει ὁ ἐναγόμενος τὸ δικαίωμα ν' ἀνακοινώσῃ τὴν δίκην καὶ εἰς τοὺς μὴ κλητευομένους διὰ νὰ παρέμβωσιν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἐναγόμενον εἰς τοῦτο. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 239 τοῦ 1852.

§ 109. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 72 τῆς πολ. δικονομίας, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐνήγαγεν ἕνα, ἢ τινάς, ἀλλ' ὄχι ὅλους τοὺς κοινωνοὺς τῆς αὐτῆς ὑποχρεώσεως, ἔχει ὁ ἐναγόμενος τὸ δικαίωμα ν' ἀνακοινώσῃ τὴν δίκην καὶ εἰς τοὺς μὴ κλητευομένους διὰ νὰ παρέμβω-

σιν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ εἰς τοῦτο τὸν ἐναγόμενον. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 239 τοῦ 1852.

§ 110. Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὸν ὑπόχρεων εἰς ἀποζημίωσιν, ποῖα ἀποτελέσματα ἔχει ὡς πρὸς τὸν ἐνάγοντα; Ἴδε τὴν λ. Ἔφεσις, ἔνθα ἡ 616 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

§ 112. Οἱ περὶ τῆς πρὸς ἀνακοίνωσιν τῆς δίκης ὑποχρεώσεως πραγματευόμενοι νόμοι (Ν. 53 § 1. Ν. 62 § 1. Π. (21, 2) Ν. 8, 9, 20, 23 Κ. (8, 45) Ν. 1 Κ, (4, 48) ἀφορῶσι μόνον τὰς περιπτώσεις τῆς ἐκνικήσεως, τοὺς ὁποίους τὸ δικας. τῶν ἐφ. Ἀθ. δὲν ἐθεώρησεν ὀρθὸν νὰ ἐκτείνῃ κατ' ἀναλογίαν εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἔχει τὶς δικαίωμα ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως, διότι δὲν ὑπάρχει ταυτότης τῶν περιστάσεων, καὶ αἱ εἰρημέναι διατάξεις φαίνονται ἐξαιρετικῆς μᾶλλον φύσεως ἢ γενικῶν κανόνων ἀρχὰς περιέχουσαι, ὥστε προτιμᾷ τὴν γνώμην τῶν διδασκόντων τὴν περιωρισμένην αὐτῶν ἐφαρμογὴν συγγραφέων (πρβ. Gensler καὶ Duntage τόμ. 4 σελ. 180 καὶ 105, 355 Bayer σ. 55), ἥτις συμφωνεῖ καὶ μὲ τὸ ἄρθρ. 73 τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ὃ ὁ ἔχων δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τρίτου δύναται νὰ ἀνακοινώσῃ αὐτῷ τὴν δίκην· ὅθεν, μὴ προκειμένου ἐνταῦθα περὶ ἐκνικήσεως πράγματος, μεταβιβασθέντος εἰς ἄλλον, ἀλλὰ περὶ ἀποζημιώσεως στηριζομένης εἰς τὸ πλημμελὲς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως, καὶ ἂν δὲν ἔλαβε χώραν ἣν ὁ Θ. Ἀλεξόπουλος ἰσχυρίζεται ἀνακοίνωσις τῆς δίκης, δὲν ἐστερήθη μόλον τοῦτο ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ τοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαιώματός του κατ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον δὲν θεωρεῖ τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 1144 παραχωρητηρίῳ ἐγγράφῳ φράσιν «ὁ κύριος Τσακανίκας λαβὼν αὐτὸ θέλει φροντίσει τοῦ λοιποῦ δι' ἰδιόν του λογαριασμὸν κέρδους ἢ ζημίας νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἀναφερθέντος γάλλου Μιμῶνος τὴν ῥηθεῖσαν ποσότητα τῶν 6000 δραχμῶν» ὡς ἐμφαίνουσαν παραίτησιν τοῦ Τσακανίκα ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀναγωγὴν δικαιώματός του, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅτι ἔπρεπε νὰ θεωρῆται πλέον ὡς ἴδιον πρᾶγμα τοῦ ἐκδοχέως ἡ ἀπαίτησις. Προσέτι δὲ οὐδὲ τὰ παρὰ τοῦ Θ. Ἀλεξοπούλου ἐπικαλούμενα ἐν ταῖς ἐγγράφοις αὐτοῦ προτάσεσι περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τεκμήρια ἀποδεικνύουσι τὴν παραίτησιν αὐτήν. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 6513 τοῦ 1849.

§ 113. Κατὰ τὸ πολ. δίκαιον, ὁ ἐπὶ ἐνοικίοις ἐγγυητής, ὅστις δὲν προσεκλήθη εἰς τὴν δίκην δι' ἀνακοινώσεως αὐτῆς, ἀπαλλάττεται ἀπὸ τὸ χρέος τῆς ἐγγυήσεως. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 115 τοῦ 1836 (Νομ. σ. 3465). κατ. § 125.

§ 114. Πρβ. τὰς λέξεις Πώλησις. Νομιμοποίησις. Ἐκνίκησις, ἔνθα ἡ 38 τοῦ 1843 ἀπόφ. Αρ. Πάγου — ἀνωτ. § 24⁴ — καὶ Θέμ. σελ. 335 τόμ. 1 ἢ 2.

Νομολογία. Ποίας προτάσεις δύναται νὰ κάμῃ ὁ παρεμβαίνων;

§ 120. Κατὰ τὸ ἄρθρον 740 τῆς πολ. δικονομίας, καὶ τρίτοι, οἵτινες δὲν ἦσαν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην διάδικοι, εἶχον ὅμως νόμιμον συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν αὐτῆς, ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκκαλεῖν.— Ἐκεῖνος λοιπόν, εἰς ὃν ὁ κυρίως διάδικος καὶ ἐκκαλῶν εἶχε παραχωρήσει μέρος τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως, δύναται νὰ κάμῃ ἔφεσιν, καίτοι μὴ ἐμπεριειλλημένος εἰς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν. Απ. 8984 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. τμ. 6'.

§ 121. Ὁ παρεμβὰς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν περὶ ἐγγυήσεως ὑποχρέωσίν του, ἀφοῦ παρεμβῇ εἰς τὴν δίκην;

Ἡ 13937 τοῦ 1856 ἀπ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 604 τῆς πολ. δικονομίας ὁρίζει ὅτι, ἐμφανισθέντων ὅλων τῶν κυρίων διαδίκων καὶ τῶν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέων, ἔχουν οἱ τελευταῖοι οὗτοι τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβωσι τὴν θέσιν τοῦ ἀναγγελέως τῆς δίκης καὶ νὰ συζητήσωσι τὴν ὑπόθεσιν μετὰ τοῦ ἀντιδίκου ἢ μόνον νὰ παρεμβῶσιν ἢ νὰ διαμφισβητήσωσι τὴν περὶ ἐγγυήσεως ὑποχρέωσιν, τὸ δὲ 605 ὁρίζει, ὅτι ἐὰν κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, ἀριθ. 4', παρασταθῶσιν οἱ ἐγγυηταὶ ὡς παρεμβαίνοντες, ἢ ἀναλάβωσιν ἐντελῶς τὴν θέσιν τοῦ ἀναγγελέως τῆς δίκης, στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ διαμφισβητήσωσι τὴν περὶ ἐγγυήσεως ὑποχρέωσιν.

Ἐπειδή, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐκ τῶν πρωτοδίκων ἀποφάσεων τῶν ἐκδοθεισῶν ἐπὶ δίκης περὶ παραχωρήσεως οἰκίας, τὴν ὁποίαν δίκην εἶχεν ἀνακοινώσει ὁ Γ. πρὸς τὴν νῦν ἐκκαλοῦσαν προσκαλῶν αὐτὴν εἰς παρέμβασιν, ὡς ἐπισπεύσασαν τὸν πλειστηριασμὸν τῆς κατακυρωθείσης εἰς αὐτὸν μνημονευθείσης οἰκίας καὶ ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει παραδοχῆς τῆς κατ' αὐτοῦ διεκδικητικῆς τῆς ῥηθείσης οἰκίας ἀγωγῆς τοῦ Μ., προκύπτει, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα Αἰκατερίνη παρεστάθη ὡς παρεμβαίνουσα ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, καὶ ἡνώθη μὲ τὰς προτάσεις τοῦ Θεοδωροπούλου κατὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ διαληφθέντος Με-

θοδίου· ὅθεν δὲν ἠδύνατο πλέον καὶ δὲν δύναται ἤδη, καθὸ στερηθεῖσα, δυνάμει τῆς παρεμβάσεώς της, τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν περὶ ἐγγυήσεως ὑποχρέωσίν της κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 605 τῆς πολ. δικονομίας, νὰ προτείνῃ τὸν λόγον ὅτι ὁ Γ. Θεοδωρόπουλος δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς κατ' αὐτῆς ὡς ἐπισπευσάσης τὸν πλειστηριασμὸν τῆς εἰρημένης οἰκίας, ἀλλὰ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ Σφακιανοῦ, ὡς τούτου ὄντος ὑποχρέου πρὸς ἀποζημίωσιν· λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον στηρίζει τὴν προκειμένην ἔφεσιν καὶ ὑπεράσπισίν της καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι βάσιμος καὶ νόμιμος ἡ αἴτησις αὕτη.

§ 122. Ὁ προσεπικαλούμενος εἴς τινα δίκην δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ ἑτέρου διαδίκου (τοῦ μὴ προκαλέσαντος, δηλαδὴ, τὴν προσεπίκλησιν) καμμίαν προσωπικὴν ἑαυτοῦ ἔνστασιν, ἀλλὰ δύναται μόνον νὰ ὑποστηρίζῃ τὰς ἐνστάσεις καὶ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἐναγομένου, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ ὁποίου ἀνεδέχθη τὸν ἀγῶνα. Απ. ἐφ. Αθ. 11861 τοῦ 1854 τμ. ά.

§ 123. Ὁ παρεμβαίνων εἰς δίκην τινὰ καὶ προστιθέμενος εἰς τὴν πρότασιν τοῦ προσεπικαλέσαντος αὐτὸν, δὲν δύναται νὰ κάμῃ προτάσεις, τῶν ὁποίων ὁ προσεπικαλέσας ἐγένετο ἤδη ἔκπτωτος. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 106 τοῦ 1847 ἐν Νομ. σ. 4828.

§ 124. Ὅταν ὁ ὑπερθεματιστὴς καλῆται εἰς τὴν δίκην, ἐν ᾗ πρόκηται περὶ διεκδικήσεως τοῦ κατακυρωθέντος αὐτῷ, καὶ ἀπολείπεται, ἀπόλλυσι τὸ τῆς ἀνακοπῆς δικαίωμα. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 1235 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5883 ἑπ.

§ 125. Ὁ ἐγγυητὴς, ὅστις δὲν προσεκλήθη εἰς τὴν δίκην δι' ἀνακοινώσεως αὐτῆς, ἀπαλλάττεται ἀπὸ τὸ χρέος τῆς ἐγγυήσεως (Ν. 53 § 1 Πανδ.—διάτ. 8 Κώδ. de evict.)· ἡ ἀπόφασις λοιπὸν δὲν τὸν βλάπτει, ὥστε δὲν ἔχει δικαίωμα ἀνακοπῆς τρίτου, οὔτε ἐκβιάζεται νὰ περιληφθῇ εἰς τὴν ἐφέσιμον δίκην.— Ἴδε τὴν νομολ. εἰς Εὐρ. τ. 6 σ. 514 ἐν ἀρχ. ἀνωτ. § 113.

§ 125². Ἡ παρέμβασις, κατὰ τὰ ἄρθρα 232, 235 τῆς πολ. δικονομίας, δύναται νὰ ἐκβιασθῇ ἐπὶ ἀγωγῶν ἕνεκεν ἐγγυήσεως, καὶ νὰ εἰσαχθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς κυρίας δίκης στάσιν, καὶ παρὰ τοῖς ἐφέταις αὐτοῖς, ἐὰν δὲν περιέχῃ αὐτοτελῆ ἀξίωσιν, ἀλλὰ προστίθεται μόνον εἰς τὴν αἴτησιν ἑνὸς τῶν διαδίκων. Απόφ. 1762 τοῦ 1840 τῶν ἐν Αθ. ἐφετ.

§ 125³. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 τοῦ 1841 ἀποφάσεως τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἀπεφήνατο ὅτι ἡ περὶ ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἐκνικήσεως, αἴτησις δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ κατὰ

πρῶτον ενώπιον τῶν ἐφετῶν. (Νομ. σ. 3753). — ὅρα τὴν λέξιν *Ἔφεσις*.

§ 126. Ὅταν ὁ εἰς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως παρενέβη εἴς τινα δίκην καὶ ὑπέβαλεν αἰτήσεις, αἵτινες ἀπεῤῥίφθησαν, δὲν δύναται νὰ ὑποβάλῃ ἐκ νέου εἰς ἀμφισβήτησιν τὰ περὶ τῆς ὑποχρεώσεώς του. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 92 τοῦ 1853.

ΣΗΜ. Ἰδοὺ τὸ ἱστορικόν. — Ὁ Α. ἐνήγαγε τὸν Β., ζητῶν δακτύλιον τί· — οὗτος ἀνεκοίνωσε τὴν δίκην εἰς τὸν Γ., ὅστις παρεμβὰς, ἐπρότεινε ν' ἀποῤῥιφθῇ ἡ ἀγωγὴ, ἢ νὰ περιορισθῇ ἡ ἀξία τοῦ δακτυλίου, ἀλλ' αἱ αἰτήσεις αὗται ἀπεῤῥίφθησαν, καὶ ὁ Γ. ἐπανῆλθεν ἐπαναλαμβάνων αὐτάς.

§ 126ª. Ἡ παρέμβασις συγχωρεῖται πρός τε τὴν διατήρησιν ὑπαρχόντων δικαίων καὶ πρὸς πρότασιν νέων ἀξιώσεων, ἐὰν ὁ παρεμβαίνων δύναται ν' ἀποδείξῃ ἔννομον συμφέρον εἰς τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν· συζητεῖται δὲ ἡ παρέμβασις ὡς συνοπτικὴ δίκη εἰς οἱονδήποτε εἶδος διαδικασίας καὶ ἂν ὑπάγηται ἡ κυρία δίκη. Τότε δὲ μόνον ὁ παρεμβαίνων δὲν δύναται νὰ προτείνῃ αὐτοτελῆ ἀξίωσιν, ὅταν ἡ παρέμβασις γίνηται κατὰ τὴν ἔκκλητον δίκην, ἢ δὲν δύναται πλέον, προοδευσάσης τῆς διεξαγωγῆς τῆς κυρίας δίκης, νὰ διεξαχθῇ συγχρόνως. Απ. 11684 τοῦ 1854 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν τμ. 2.

Συνέχεια. Διεξαγωγὴ ἀποδείξεως. — Ἀποδεικτικὰ μέσα.

§ 130. Ἀνωτέρω (§ 3 ἐπ.) εἴπομεν, ὅτι ὁ πρόσθετον εἰσάγων παρέμβασιν ὀφείλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην οἵαν εὑρίσκει αὐτὴν, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ διορθώσῃ τὰ ἡμαρτημένα (741 πολ. δικ.). Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων προσθετέον τὰ ἑξῆς.

§ 131. Ὁσάκις ἡ παρέμβασις ἀφορᾷ δικαίωμα μὴ ἔχον μετὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος οὔτε τὸν αὐτὸν λόγον, οὔτε τὸ αὐτὸ *ἀδιαίρετον* ἀντικείμενον, ἡ διεξαγωγὴ τῆς δίκης καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς προσελεύσεως τοῦ παρεμβάντος· ἡ δὲ παρ' ἑκάστου τῶν διαδίκων γενομένη κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως ἰσχύει ὑπὲρ μόνου τοῦ κοινοποιοῦντος. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 197 τοῦ 1849, ἣν ἔλ. εἰς Εὐρ. τ. 13 σ. 248, ἔνθα πληρέστερα.

§ 132. Τὸ 746 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὅταν προκαλῶσι τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν παρεμ-

βαίνοντες εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, χωρὶς νὰ ἦναι διάδικοι κατὰ τὴν πρωτόδικον, καθ' ἣν ἐξετάσθησαν μάρτυρες· ἑπομένως κατὰ τὸ ἄρθρον 747 τῆς πολ. δικονομίας, νέαι πραγματικαὶ ἐξετάσεις καὶ προτάσεις εἶναι δεκταὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ὅταν τρίτοι, ἔχοντες τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς, παρίστανται ἑκουσίως ἐν τῇ ἐφέσει. Απ. 550 τῆς 8 αὐγ. 1837 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 133. εἰς τὸν παρεμβαίνοντα πρέπει νὰ κοινοποιῆται ὁ κατάλογος τῶν μαρτύρων; Ἴδε ἀπ. 8683 ἐφ. Αθ. ἐν λ. Μάρτυρες (Εὐρ. τ. 10 σ. 50).

§ 134. Ἴδε τὴν 10150 τοῦ 1852 ἀπ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 135. Ὁ ἐκβιασθεὶς εἰς παρέμβασιν δύναται νὰ κάμῃ προτάσεις κατὰ πρῶτον ἐνώπιον (1) τῶν ἐφετῶν περὶ ἀποδείξεως; Ναί. (741 πολ. δικ.)

Ἀπόφ. Ἐπειδή, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ Δ. Παππαδόπουλος ἐναχθεὶς κατεδικάσθη πρωτοδίκως ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν Γεώργ. Διάπην τὰ ἐπίδικα κτήματα, ὡς ἐκμισθωμένα ὄντα ὑπὸ τούτου εἰς τὸν εἰρημένον Παππαδόπουλον· ἐνεργήσας δ' οὗτος ἔφεσιν, καὶ ἐκβιάσας εἰς παρέμβασιν τὸ δημόσιον, ὅπως ὑποστηρίξῃ αὐτὸν κατέχοντα ἐπ' ὀνόματί του τὰ ἐπίδικα κτήματα, ἐπρότεινε κατὰ πρῶτον ν' ἀποδείξῃ ὅτι ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ δημόσιον· τὴν πρότασιν δὲ ταύτην ὑπεστήριξε καὶ τὸ δημόσιον, προσθέσαν ν' ἀναγνωρισθῇ αὐτὸ ὡς κύριον τῶν ἐπιδίκων κτημάτων· ἐπὶ δὲ τούτων, τὸ ἐφετεῖον ὀρθῶς μὲν ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀποδείξεως ταύτην πρότασιν, καθόσον ἀφορᾷ τὸν Παππαδόπουλον, δι' ἔλλειψιν συμφέροντος, ἀλλὰ δὲν ἀπέρριψεν αὐτὴν ὀρθῶς καὶ ὡς πρὸς τὸ δημόσιον ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν σχέσιν, ὅπερ ἐστίν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοιαύτην πρότασιν, ἐνῷ τὸ δημόσιον, ὡς τρίτος, ἠδύνατο, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 741 τῆς πολ. δικονομίας, νὰ κάμῃ τοιαύτην πρότασιν κατὰ τὴν ἐκκρεμῆ ταύτην δίκην ὡς ὑποστηρίζον ἄμεσον ἴδιόν του συμφέρον· οὕτω δὲ πρᾶξαν καὶ στερῆσαν τὸ δημόσιον τῆς ὑπερασπίσεως τῶν δικαίων του, παρεβίασε τὰς

(1) Ὅταν ὁ μὲν ἀναγγελεὺς τῆς δίκης δικασθῇ ἐρήμην, ὁ δὲ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως κατ' ἀντιμωλίαν, κοινοποιηθῇ δὲ ἡ προδικαστικὴ περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασις καὶ εἰς τὸν πρῶτον, ἐντὸς δὲ τῆς νομίμου προθεσμίας δὲν ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀπόδειξιν, δὲν βλάπτεται ἐκ τούτου ὁ δεύτερος, ὅστις συνεμορφώθη μ' αὐτήν· ἡ ἐνέργεια δὲ τούτου ὠφελεῖ καὶ τὸν ἐρήμην δικασθέντα. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 81 τοῦ 1842 (Νομ. σ. 2893).

οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου. Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 438 τοῦ 1852, ἀναιρ. τὴν 837 τοῦ 1851 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 136. Πότε ἡ παρέμβασις νομιμοποιεῖ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν; Ἴδε ἀπ. 11780 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 137. Ἡ κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ παρεμβαίνοντος ἐπιφέρει τὴν ἔναρξιν τῆς προθεσμίας; Ἴδε Κύρ. τ. ιγ'. σελ. 248 ἐπ.

Ἐρημοδικία.— Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 602 πολ. δικ.

§ 138. Οἱ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεοι, οἱ ὁποῖοι ἐκλητεύθησαν μὲν εἰς τὴν δίκην, ἀλλ' οὐδ' ἐνεφανίσθησαν, οὐδ' ἐδικάσθησαν ἐρήμην, δὲν ἔχουν δικαίωμα ν' ἀνακόψωσι τὴν τελεσίδικον ἀπόφασιν.— Απ. ἐφ. Αθ. 14152 τοῦ 1856, φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 604, 2) τῆς πολ. δικονομίας, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος προσεκάλεσεν ἐγγυητὰς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέους καὶ ἐνεφανίσθησαν μόνον οἱ κύριοι διάδικοι, συζητεῖται ἡ ὑπόθεσις μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἀντιμωλίαν καὶ παραπέμπεται ἡ περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὴ εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν, χωρὶς νὰ δικάζωνται ἐρήμην οἱ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεοι, ὅπως ὁ μὴ τυχὸν ἐμφανισθεὶς ἀναγγελεύς, κατὰ τοὺς ἀριθ. 1 § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου· ἐντεῦθεν δὲ ἕπεται ὅτι ἡ χορηγουμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 610 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀνακοπή, ἥτις, κατὰ τὸ γράμμα αὐτὸ τῆς διατάξεώς του, ἐπιτρέπεται κατὰ τῶν κατ' ἐρήμην ἐκδοτέων ἀποφάσεων, δὲν χορηγεῖται εἰς τοὺς ἐγγυητὰς τοὺς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐδικάσθησαν ἐρήμην, οὔτε ἀνεδέχθησαν τὸν ἀγῶνα· ἤθελε δὲ εἶσθαι πραγματικῶς ἄτοπον ὅτι ἀπόφασις τελεσίδικος γενομένη μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων νὰ δύναται νὰ χάσῃ τὸ κῦρός της προσβαλλομένη δι' ἀνακοπῆς ἀπὸ τοὺς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέους, οἱ ὁποῖοι ἐντοσούτῳ ἀντιπροσωπεύθησαν ἀπὸ τὸν ἀναγγελέα.

Ἐπειδή, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ ἔφεσις ἐκοινοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐφεσιβλήτου Νικολάου Ψαροῦ πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Σοφιανὸν ὡς ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν, ἀλλ' οὗτος δὲν ἐνεφανίσθη οὔτε κατὰ τὴν πρωτόδικον, οὔτε κατὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην· τὸ δὲ δικαστήριον τοῦτο δικάσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13431 ἀποφάσεώς του μετερρύθμισε μὲν τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν καὶ παρεδέχθη τὴν ἀγωγήν, παρέπεμψε δὲ τὴν περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὴν εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν, χωρὶς νὰ δι-

κάση ἐρήμην τὸν Σοφιανόν. Ὅθεν ἡ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀνακοπὴ τοῦ Σοφιανοῦ εἶναι απαράδεκτος κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν ἀρχήν.

§ 139. Τότε μόνον ὁ κλητευθεὶς εἰς παρέμβασιν καὶ μὴ ἐμφανισθεὶς θεωρεῖται ὡς ἀναθέσας τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης εἰς τὸν καλέσαντα αὐτὸν, ὅταν τὸ ἀντικείμενον ταύτης ἦναι ἀδιαίρετον, καθότι, ἐὰν εἶναι διαιρετὸν, δὲν ἐξαρτᾶται ἡ διεξαγωγὴ τῆς δίκης ἐκ τῆς προσελεύσεως αὐτοῦ (71 καὶ 602 πολ. δικ.)— Απ. ἐφ. Αθ. 4721 τοῦ 1848 ἐν Νομικ. σ. 5209 φέρουσα.

«Ὁ δὲ πρὸς παρέμβασιν κληθεὶς Ἰωάν. Χριστόπουλος δὲν δύναται μὴ ἐμφανισθεὶς νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναθέσας τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸν καλέσαντα αὐτὸν Θ. Μαρκάκην, καθόσον (προκειμένου λόγου περὶ ἀποζημιώσεως, καὶ ὄντος διὰ τοῦτο τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης διαιρετοῦ) δὲν ἐξαρτᾶται ἡ διεξαγωγὴ τῆς δίκης ἐκ τῆς προσελεύσεως αὐτοῦ (ἄρθρ. 71 καὶ 602 τῆς πολ. δικονομίας)· ὅθεν εἶναι ἀποῤῥιπτέα ἡ αἴτησις αὐτοῦ τοῦ νὰ μὴ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως διαταχθεῖσαι ἀποδείξεις».

§ 140. Ποία ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 602 τῆς πολ. δικονομίας; Τὸ ἄρθρον 602 τῆς πολ. δικονομίας δὲν ἐννοεῖ ὡς ὁμοδίκους τοὺς συνενάγοντας ἢ συνεναγομένους, οἵτινες εἶναι οἱ κύριοι διάδικοι, ὅταν μάλιστα τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης ἦναι διαιρετὸν, ἀλλὰ τοὺς προσεπικαλουμένους κοινωνοὺς ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων.—Απ. πολ. Αρ. Πάγου 41 τοῦ 1849, ἣν ὅλ. ἐν λέξ. Ὁμόδικοι § 56.

§ 141. Τὸ ἄρθρον 602 τῆς πολ. δικονομίας ἀφορᾷ τοὺς ὑπὸ τῶν εναγόντων ἢ τῶν εναγομένων, δυνάμει τῶν ἄρθρων 71 καὶ 72 τῆς πολ. δικονομίας, πρὸς συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως προσκληθέντας τυχὸν κοινωνοὺς τῶν δικαιωμάτων ἢ ὑποχρεώσεών των, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς συνεναχθέντας ὁμοδίκους· περὶ δὲ τῶν συνεπειῶν τῆς μὴ ἐμφανίσεως τούτων προβλέπουν τὰ ἄρθρα 594 καὶ 595 τῆς πολ. δικ. Απ. ἐφ. Αθ. 9502 τοῦ 1852.

§ 142. Τὸ ἄρθρον 602 τῆς πολ. δικονομίας προνοεῖ περὶ τῶν προσκεκλημένων ὁμοδίκων, περὶ ὧν διαλαμβάνουν τὰ ἄρθρα 71 καὶ 72 τῆς πολ. δικονομίας, τουτέστι περὶ ἐκείνων τῶν ὁμοδίκων, ἐκ τῆς προσελεύσεως τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ διεξαγωγὴ τῆς δίκης, ἢ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως, καὶ οὐχὶ περὶ συνεναγομένων, περὶ ὧν δὲν ὑπάρχει ἡ εἰρημένη περίπτωσις, καὶ περὶ ὧν προβλέπουσι τὰ ἄρθρα 592 ἐπ. τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ἃ ὁ

μὲν ἐμφανισθεὶς δικάζεται κατ' ἀντιμωλίαν, οἱ δὲ ἀπολειπόμενοι ἐρήμην. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 69 τοῦ 1841 (Νομ. σ. 3765).

§ 143. Εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου προσκαλουμένους εἰς τὴν δίκην (71, 72, 602 πολ. δικ.), ὅταν δὲν ἦναι ὁμόδικοι αὐτοῦ, ἀλλὰ συνεναγόμενοι μετ' αὐτοῦ, δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάτ. τοῦ ἄρθρ. 602 § 1 τῆς πολ. δικονομίας. Απ. Αρ. Πάγου 19 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 9624 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 144. Κατὰ τὸ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθρ. 604 τῆς πολ. δικονομίας, ὁ προσεπικληθεὶς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συζητήσῃ τὴν ὑπόθεσιν μετὰ τοῦ προσεπικαλέσαντος αὐτὸν διαδίκου· ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 264 καὶ 268 τῆς πολ. δικονομίας ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ὁμολογία τοῦ προσεπικαλέσαντος ἰσχύει καθ' ἑαυτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέου, ἔχοντος τὸ δικαίωμα νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν ὑπόθεσιν.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 69 τοῦ 1855, ἀναιρ. τὴν 213 τοῦ 1854 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

Νομολογία. Ἔνδικα μέσα.

§ 150. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 814 τῆς πολ. δικονομίας, ὁ παρεμβαίνων δύναται νὰ ζητήσῃ ἀναίρεσιν οὐ μόνον τῶν ἀποφάσεων, ἐν αἷς ἀναφέρεται ὡς διάδικος, ἀλλὰ καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν ἐκδοθείσης παρεμπιπτούσης, καθ' ἣν δὲν ἦτο διάδικος, καθότι ἀφοῦ αὐτὸς ἐξεβιάσθη εἰς παρέμβασιν καὶ παρενέβη ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὡς διάδικος καθ' ὅλην τὴν δίκην, ἀπέκτησεν ὅσα δικαιώματα εἶχον καὶ οἱ ἀντίδικοί του. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 243 τοῦ 1852.

§ 151. Ὁ προσκληθεὶς εἰς δίκην τινὰ καὶ παρεμβαίνων εἶναι διάδικος, καὶ ὡς τοιοῦτος δύναται νὰ κάμῃ ἀναίρεσιν· ὅταν δὲ ἀμφισβητήσῃ τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσίν του, δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἀναίρεσιν τῆς μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων ἐκδοθείσης ἀποφάσεως κτλ. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 104 τοῦ 1850.

§ 152. Η ἔφεσις πότε ἀπευθύνεται καὶ κατὰ τοῦ ἀναγγελέως τῆς δίκης; Ἴδε τὴν 8939 ἐφ. Αθ. ἐν λ. *Ἔφεσις*.

§ 153. Η ἔφεσις τοῦ εἰς ἀποζημίωσιν ὑποχρέου ὠφελεῖ τοὺς ἐναγομένους; Ἴδε τὴν λέξ. Τελεσιδικία ἐν Κύρ. ἔνθα ἡ 616 τοῦ 1852 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 154. Ἴδε λ. Ἔφεσις § 112—129 ἐπ.

Νομολογία. — Γενικά τινα ζητήματα.

§ 160. ὅταν ἐνάγηταί τις, διὰ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ὡς κατέχων κτῆμα τὶ ὡς ἐπίτροπος, οὗτος δὲ ἀξιοῖ, ὅτι ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰ κατέχει ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, ἡ ἀγωγὴ δὲν εἶναι, διὰ τοῦτο, ἀπαράδεκτος (69 πολ. δικ.), καθότι ὁ ἐναγόμενος δύναται παρεμβαίνων νὰ κάμῃ τὰς προτάσεις του. Απ. 12891 τοῦ 1855 ἐφ. Αθ.

§ 161. Ἡ ἀπόφασις, δι' ἧς ἀποφασίζεται ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει τὸ πρὸς τὸ δικάζεσθαι δικαίωμα, δίδει πέρας εἰς τὴν δίκην, καὶ διὰ τοῦτο, οὖσα ὁριστική, δὲν ἀνακαλεῖται· ὅθεν μήτε παρέμβασις συγχωρεῖται. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 392 τοῦ 1840, ἣν ἐν λέξ. *Ἀπόφασις* ἐν Εὐρ. τ. 3.

§ 162. Ἀπαιτεῖται, ἐπὶ παρεμβάσεων, ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν; Ἴδε τὴν λέξ. Συμβιβασμοῦ ἀπόπ.

Ἡ παρέμβασις γίνεται διὰ κυρίας ἢ παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς (1). Απ. ἐφ. Ναυπλ. 73 τοῦ 1844 ἐν Νομικ. σ. 3990.

Ἀπαιτεῖται λοιπὸν ἀναγκαίως δικόγραφον. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 221 τοῦ 1836 ἐν Νομικ. σ. 429.

Ἡ πρὸς παρέμβασιν ἐκβίασις καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν γινομένη πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συνημμένων ἐγγράφων. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 176 τοῦ 1848 (;).

Παρέμβασις εἰς δίκην ἐκ' ἀναφορᾷ δὲν συγχωρεῖται, χωρὶς νὰ κοινοποιηθῇ δικόγραφον. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 219 τοῦ 1847 ἐν Νομικ. σ. 4850.

Ἀπαιτεῖται νὰ περιέχῃ τὸ τῆς παρεμβάσεως δικόγραφον ἀκριβῆ τῶν αἰτήσεων περιγραφήν. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 73 τοῦ 1844 ἐν Νομικ. σ. 3970.

§ 163. Ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιδοθῇ τὸ τῆς παρεμβάσεως τοῦ τρίτου, ὅστις ἔχει δικαίωμα ἀνακοπῆς, δικόγραφον εἰς τὸν πλη-

---

(1) Κατὰ τὸ ἄρθρον 233 τῆς πολ. δικονομίας, παρεμβάσεις συγχωροῦνται τότε, ὅταν μόνον ἔχωσι συνάφειαν μὲ τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν καὶ περιέχουν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα τῆς ἀγωγῆς· κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 136 καὶ 133 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ γίνῃ διὰ δικογράφου παρὰ διαδίκου εἰς διάδικον ἐγχειριζομένου, καὶ διαλαμβάνοντος τίνα σκοπὸν ἔχει, ἐὰν δηλ. εἶναι ἀγωγή, ἔνστασις. Ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 1181 τοῦ 1839 (Νομ. σ. 4067).

ρεξούσιον τῆς δίκης. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 110 τοῦ 1837 ἐν Νομικ. σ. 114. Πρβ. τὴν λ. Ἐπίδοσις ἐν Εὑρ. τ. 7.

Τίνι δὲ ἐπιδίδεται, ἀγνοουμένης τῆς διαμονῆς τοῦ διαδίκου; Ἴδε αὐτ. ἀπ. ἐφ. Αθ. 2892.

§ 164. Ἴδε τὰς 4591, 8532 ἀποφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

§ 165. Συγχωρεῖται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπ. περὶ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς παρεμβάσεως. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 101 τοῦ 1838 (Ν. σ. 832).

§ 166. Πότε τὰ ἔξοδα μένουν εἰς βάρος τοῦ παρεμβαίνοντος; Ἴδε ἀπ. 11098 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. ἐν λ. *Ἔξοδα*.

§ 167. Ἡ παρέμβασις τοῦ συγκληρονόμου πότε δικάζεται συνάμα μετὰ τῆς ἀγωγῆς; Ἴδε τὴν 8773 ἐφ. Αθ. ἐν λέξ. Ἀπόπειρα πρὸς συμβιβ.

§ 168. Ὁ παρεμβαίνων ὀφείλει ἐγγύησιν, ἀλλοδαπὸς ὤν; Ἴδε ἀπ. 10221 ἐφ. Αθ. ἐν λέξ. Ἐγγύησις.

§ 169. Προκειμένης διεκδικήσεως ἀκινήτου, ὁ κάτοχος τούτου δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν, ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν παράδοσις, ὅταν αὐτὸς ὁ ἀναμφισβητήτως κτήτωρ τοῦ πράγματος, παρεμβαίνων εἰς τὴν δίκην, δηλώσῃ ὅτι παρέδωκε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν διεκδικοῦντα. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 226 τοῦ 1846 (Νομ. σελ. 4740).

§ 170. Ὅταν ὁ εἰς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως ἐμφανίζηται καὶ ὑποστηρίζῃ τὴν περὶ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος κτήματος ἀγωγὴν τοῦ ἀγοραστοῦ, ματαιοῦται ἡ περὶ μὴ παραδόσεως ἔνστασις. Βλ. τὴν λέξ. Πώλησις, ἔνθα ἡ 970 τοῦ 1855 ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ.

§ 171. Ἐπὶ παρεμβάσεως, δι' ἧς προτείνονται ἐνστάσεις ὑπαγόμεναι εἰς τὸ πολ. δικ. ἐπεμβαίνει τὸ ἐμποροδικεῖον; Ἴδε τὴν 970 τοῦ 1851 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἐν λ. Πρᾶξις εμπ.

§ 177. Συνθέτου οὔσης τῆς δίκης διὰ τῆς παρεμβάσεως τρίτων προσώπων, οὐδεμία ἐντεῦθεν ἐπέρχεται μεταβολὴ εἰς τὴν συζήτησιν εἰμὴ μόνον ὅτι οἱ ἐγγυηταὶ ἢ οἱ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεοι δύνανται ν' ἀναλάβωσιν αὐτοὶ τὴν θέσιν τοῦ προσκαλέσαντος διαδίκου ἢ καὶ ν' ἀμφισβητήσωσι τὴν πρὸς ἐγγύησιν ἢ ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν, τὰ δὲ ἀναφυόμενα ὡς ἐκ τούτου προδικαστικὰ ζητήματα δικάζονται πρότερον· 604 § 4 605—607 πολ.— Οἰκ. § 131 σημ. 8.

§ 178. Τότε μόνον ὁ κλητευθεὶς εἰς παρέμβασιν καὶ μὴ ἐμφανισθεὶς θεωρεῖται ὡς ἀναθέσας τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης εἰς τὸν καλέσαντα αὐτόν, ὅταν τὸ ἀντικείμενον ταύτης ἦναι ἀδιαίρετον, καθότι ἐὰν ἦναι διαιρετόν, δὲν ἐξαρτᾶται ἡ διεξαγωγὴ

τῆς δίκης ἐκ τῆς προσελεύσεως αὐτοῦ· (ἄρθρ. 71 καὶ 602 τῆς πολ. δίκης). Απ. 4721 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, Νομ. σελ. 5209.

§ 179. Οἱ δικασθέντες ἐρήμην δὲν ἔχουν δικαίωμα παρεμβάσεως ἐνόσῳ δὲν ἀνακόψωσι τὴν δικάσασαν αὐτοὺς ἀπόφασιν. Παρέμβασις δ᾽ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν συγχωρεῖται;

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ παρέμβασις ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, εἶναι απαράδεκτος, διότι ἐδικάσθησαν ἐρήμην διὰ τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 291 ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν, καὶ ἀπεῤῥίφθη δι᾽ αὐτῆς ἡ ἀγωγή των· ὅθεν ἐνόσῳ οὗτοι δὲν ἀνακόψωσι τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν, δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ παρέμβωσιν εἰς τὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων διαδίκων ἐκκρεμῆ δίκην, ὡς ἐστερημένοι ἤδη δυνάμει τῆς ῥηθείσης ἀποφάσεως παντὸς δικαιώματος πρὸς ἀπαίτησιν τῶν ἀφορώντων τὴν ἀποῤῥιφθεῖσαν ἀγωγήν των ἀντικειμένων.

Ἐπειδὴ ἡ παρέμβασις τῶν μὴ παρασταθέντων εἰς τὴν πρωτόδικον δίκην ὡς διαδίκων, ἤγουν τῶν τέκνων τοῦ Μ., ὡς κληρονόμου καὶ αὐτοῦ τοῦ Μ., ὡς συγκληρονόμος τῶν λοιπῶν εἶναι δεκτὴ καὶ ἡ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν εἰσαγομένη δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 741 τῆς πολ. δικονομίας, καίτοι προτεινόντων ὑπὲρ ἑαυτῶν νέαν αἴτησιν, καθόσον τὸ διαληφθὲν ἄρθρον, εἰδικὸν ἐπὶ ἐφέσεων, ἀπονέμει ῥητῶς τοιοῦτο δικαίωμα εἰς τοὺς ἔχοντας τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς, δικαίωμα δὲ ἀνακοπῆς ἔχουσι τὰ εἰρημένα πρόσωπα, ὡς μέτοχα ἐν μέρει τοῦ διεκδικουμένου χωρίου, διότι ἔχουσιν ἔνδικον συμφέρον εἰς τὴν ὑπόθεσιν (ἄρθρ. 89) καὶ ἡ ἐκ μέρους τῶν ἄλλων ἐναγόντων ἀπαίτησις ὅλου τοῦ χωρίου καὶ τῶν εἰσοδημάτων ἐν ἰδίῳ ὀνόματι φέρει κίνδυνον εἰς τὰ νόμιμα συμφέροντά των (ἄρθρ. 235). Απόφ. 7468 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

§ 180. Ἡ μεταβολὴ τῆς καταστάσεως τοῦ εἰς τὴν δίκην προσεπικαλουμένου προσώπου, οἷον ἡ διὰ κακούργημα καταδίκη του, διακόπτει τὴν μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων ὑφισταμένην δίκην; Ὄχι·

«Ἐπειδή, ὡς ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 71 καὶ 562 καὶ ἰδίως τοῦ ἄρθρ. 602 τῆς πολ. δικονομίας συνάγεται, μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος ἢ ἐναγομένου, καὶ τοῦ προσεπικαλουμένου ὑφ᾽ ἑνὸς τούτων εἰς τὴν δίκην, προσώπου, ὡς κοινωνοῦ τῶν ἐνοχῶν ἢ δικαίων, ἢ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέου, καὶ τοῦ ἑτέρου τῶν κυρίων διαδίκων, ἐναγομένου ἢ ἐνάγοντος, δικαστικὸν συνάλλαγμα δὲν συνάπτεται, καὶ ἐπομένως οὐδεμία ὑφίσταται ἄμεσος σχέσις με-

ταξὺ τοῦ κυρίως διαδίκου, καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου προσεπικαλουμένου καὶ κατὰ συνέπειαν· ἡ εἰς τοῦτον προσεπελθοῦσα μεταβολὴ δὲν διακόπτει τὴν μεταξὺ τῶν κυρίων διαδίκων ὑφισταμένην δίκην· ὅθεν καὶ ἂν ὁ ὑπὸ τοῦ ἀνακόπτοντος Κωνστ. Παυλίδου προσεπικληθεὶς εἰς τὴν δίκην Κωνστ. Γλάρος ὡς συνυπόχρεως, κατέστη ἀνίκανος, ἕνεκα κακουργήματος τοῦ παρίστασθαι, οὐχ ἧττον ἡ μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἀνακόπτοντος δίκη δὲν διεκόπη. — Απ. ἐφ. Ναυπλ. 925 τοῦ 1856 ἐν Νομικ. σελ. 6208.

§ 181. Περὶ τῆς ἀγωγῆς κακοδικίας ἔλ. Οἰκ. πολ. δικ. § 117 σημ. 6 καὶ Εὐρ. λέξ. Κακοδικείου ἀγωγή. ἀνωτ. § 100.

Δήλωσις τοῦ ἀληθοῦς ἐναγομένου.

§ 182. Δήλωσις τοῦ ἀληθοῦς ἐναγομένου· (*nominatio* ἢ *laudatio auctoris*·) αὕτη διαφέρει ἀπὸ τὴν denuntiatio litis. Τὸ ῥωμ. δίκαιον (Νόμ. 2 cod. ubi in rem actio 3, 19) διατάττει ὅτι ὁ κατέχων ξένον πρᾶγμα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐνάγεται διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς, φανερόνων τὸν ἀληθῆ ἰδιοκτήτην, δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς δίκης, διὰ νὰ κινηθῇ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τούτου.

Τινὲς ἐπιτρέπουν τὴν δήλωσιν εἰς πραγματικὰς καὶ προσωπικὰς ἀγωγάς, ὅταν ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται νὰ ὑπερασπισθῇ ἰδίῳ ὀνόματι π. χ. ἐπίτροπος συναλλαξάμενος μετὰ τρίτου τινὸς ἐνάγεται ἰδίῳ ὀνόματι· εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ φανερώσῃ τὸν ἀληθῆ ἐναγόμενον, ἀλλ' ἡ ἐπέκτασις αὕτη πολεμεῖται, διότι δὲν ὑπάρχει οὔτε ἡ αὐτὴ αἰτία, οὔτε ὁ αὐτὸς σκοπός.

Ὁ ἐπ' ὀνόματι ἄλλου κατέχων, ὑποχρεοῦται, ἅμα κινηθῇ κατ' αὐτοῦ διεκδικητικὴ ἀγωγή, νὰ δηλώσῃ τὸν ἀληθῆ νομέα, διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ ἐνάγων νὰ διευθυνθῇ κατ' αὐτοῦ. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος παραλείπῃ τὴν δήλωσιν ταύτην, ἐνέχεται προσωπικῶς ὡς εἰκονικὸς νομεύς, ὅστις ἀπεδέχθη τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα. Ἴδε σημ. δ' τοῦ § 269 Μακελδ.

§ 183. Ἐπειδή, κατὰ τὰς ῥητὰς διατ. τοῦ Νόμου, ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ κινεῖται κατὰ τοῦ κατόχου ὁπωσδήποτε καὶ ἂν κατέχῃ, διότι ὁ κύριος τοῦ πράγματος δικαιοῦται ν' ἀναλάβῃ αὐτὸ ὁπωσδήποτε καὶ παρά τινι δήποτε καὶ ἂν εὑρίσκηται αὐτό· ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ, ἂν ἀμφισβητηθῇ, τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος αὐτοῦ· Ὅθεν ὁ κάτοχος δὲν δύναται ποσῶς ν' ἀποφύγῃ τὴν περὶ

ἀποδόσεως τοῦ παρ' αὐτῷ κειμένου ἀλλοτρίου πράγματος ἐνοχὴν, ἂν καὶ κατὰ παράκλησιν, τουτέστιν ἐπ' ὀνόματι ἄλλου διακατόχου. Τῷ χορηγεῖ ὅμως ὁ νόμος τὸ δικαίωμα, ἂν δὲν θέλῃ νὰ ὑποστήσῃ τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα, νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην ἐκεῖνον, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου διακατέχει, ὅπως οὗτος ὑπερασπισθῇ τὴν ὑπόθεσιν, ἂν θέλῃ. Τούτου δὲ μὴ ἐμφανιζομένου, καίτοι νομίμως εἰδοποιηθέντος καὶ κλητευθέντος, ὁ κατὰ παράκλησιν κάτοχος ὀφείλει, θεωρούμενος ὡς πληρεξούσιος τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος, νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος, ὅταν οὗτος ἀποδείξῃ τὴν κυριότητα αὐτοῦ. Δὲν δύναται ἑπομένως, κατὰ τὰς φυσικὰς ταύτας ἀρχὰς, αἵτινες ῥητῶς ὁρίζονται ἀπὸ τὰ ἄρθρ. 69 καὶ 608 τῆς πολ. δικονομίας, νὰ ὑποχρεώσῃ, προτείνων τὸ ἀπαράδεκτον τῆς καθ' ἑαυτοῦ ἀγωγῆς, τὸν ἐνάγοντα ν' ἀπευθύνῃ τὴν ἀγωγήν του κατὰ τοῦ ἔχοντος τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος παρὰ τοῦ κρατοῦντος αὐτὸ, καὶ νὰ ὑπόκηται ἔπειτα εἰς ἀγωγὴν ἢ ἀνακοπὴν παρὰ τοῦ ἔχοντος τὴν νομικὴν κατοχὴν τρίτου· τὸ δὲ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον τὰ ἄρθρα 232 καὶ 89 τῆς αὐτῆς δικονομίας χορηγοῦν εἰς αὐτὸν τὸν ἐνάγοντα, ὅτε τῷ γνωστοποιηθῇ παρὰ τοῦ ἁπλῶς κατόχου, τὸ ὄνομα τοῦ ἔχοντος τὴν νομικὴν κατοχὴν τοῦ διεκδικουμένου κτήματος, νὰ προσκαλέσῃ τοῦτον εἰς ἀναγκαστικὴν παρέμβασιν, ἐπὶ ποινῇ ἀποκλείσεως πάσης ἀνακοπῆς παρὰ τούτου, ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ εἰς τὴν συζήτησιν, δὲν δύναται νὰ στραφῇ εἰς ὑποχρέωσιν, διότι ὅπου ὁ νόμος ἀπονέμει δικαιώματα εἰς τοὺς διαδίκους, καὶ οὐχὶ ἐνοχὰς, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ μετατρέψῃ τὰ ὡρισμένα καὶ νὰ καταστήσῃ ἐνοχὰς τὰ δικαιώματα. Ὅθεν ἡ ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος, καθόσον στηρίζεται εἰς τὴν ἀξίωσιν τοῦ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐνάγουσα νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν της κατὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, λόγῳ τοῦ ὅτι αὕτη ἔχει τὴν νομικὴν κατοχὴν τοῦ διεκδικουμένου κτήματος εἶναι ἀνυπόστατος. — Ἀπ. ἐφετ. Ἀθ. 12923 τοῦ 1855 τμ. ά.

§ 176. Κατὰ τοῦ κατὰ παράκλησιν κατέχοντος κινεῖται ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγή· οὗτος δὲ προσεπικαλεῖ εἰς δίκην τὸν κύριον διάδικον. Ἴδε ἀπ. ἐφ. Αθ. 11914.

Πίναξ λεκτικός.

τῆς λέξεως Προσεπίκλησις.

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ σημαίνουσι τοὺς §§ τῶν σελ. 80—129.

Ἀποφάσεις Ἀρ. Πάγου, μνημονευόμεναι εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον Προσεπίκλησις

Ἀπ. 100 τοῦ 1837 § 90.
Ἀπ. 184 τοῦ 1838 § 85.
Ἀπ. 392 τοῦ 1840 § 161.
Ἀπ. 43 τοῦ 1841 § 79.
Ἀπ. 37 τοῦ 1843—§ 37.
Ἀπ. 38 τοῦ 1843—§ 24[4].
Ἀπ. 87 τοῦ 1845 § 53.
Ἀπ. 176 τοῦ 1848 § 95, 162.
Ἀπ. 180 τοῦ 1848 § 2.
Ἀπ. 41 τοῦ 1849—§ 140.
Ἀπ. 197 τοῦ 1849—§ 131.
Ἀπ. 104 τοῦ 1850 § 151.
Ἀπ. 7 τοῦ 1851—§ 86.
Ἀπ. 106 τοῦ 1852—§ 96.
Ἀπ. 239 τοῦ 1852—§ 108.
Ἀπ. 243 τοῦ 1852—§ 150.
Ἀπ. 438 τοῦ 1852—§ 101, 135.
Ἀπ. 19 τοῦ 1853—§ 143.
Ἀπ. 92 τοῦ 1853—§ 126.
Ἀπ. 31 τοῦ 1855 § 100.
Ἀπ. 69 τοῦ 1855 § 144.
Ἀπ. 116 τοῦ 1855—87.
Ἀπ. 211 τοῦ 1855 § 58.
Ἀπ. 251 τοῦ 1855 § 5, ὑποσ.

ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

Ἴδε τὴν λέξ. Ὑποθήκη, ἔνθα καὶ ἡ 122 τοῦ 1849 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασις, καθ' ἣν, ἐξαλολουθούσης τῆς δίκης, ἡ προσημείωσις δὲν ἐξαλείφεται· διὰ δὲ τῆς συναινέσεως, αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι ἀκυρότητες τῆς προσημειώσεως καλύπτονται.

ΠΡΟΣΟΔΟΙ.

Ἴδε 1) τὴν λέξ. Μίσθωσις (Εὐρ. τ. 10 ἰδίως δὲ σ. 259—261) 2) τὴν λέξ. Ἁρμοδιότης ἐμπ. (Εὐρ. τ. 5 σ. 36—44)—3) τὴν λέξ. Κοινωνία.

Περὶ τῆς τῶν φόρων μισθώσεως θέλω κάμει ἀνακεφαλαίωσιν ἐν λέξει *Φόροι*, ἔνθα ἴδε καὶ τὴν ἀπόφ. 102 τοῦ 1847 τοῦ Ἀρ. Πάγου καὶ τὴν ἀπόφ. 9437 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.—Κατὰ τὴν πρώτην: ἡ ἐνοικίασις τῶν προσόδων δύναται ν' ἀποδειχθῇ, ἐν ἐλλείψει ἐνοικιαστηρίων, καὶ δι' ἐγγράφου τοῦ διεκπεραιωτοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν

Οἰκ. ὑπουργείου. — Προσωρινὸν δὲ παραχωρητήριον δημοσίως ἐκποιηθέντων κτημάτων, ἐκδοθὲν ἀπὸ τὸ τὸ ὑπουργεῖον αὐτό, ἰσχύει καὶ ἄνευ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. (Απ. πολ. Αρ. Πάγου 102 τοῦ 1847).

ΠΡΟΣΤΗΣΑΝΤΕΣ.

§ 1. Ὁ προστήσας εἴς τινα ἐπιχείρησιν, καὶ ἐνέχεται καὶ ἐνάγεται ἀλληλεγγύως δι' ἃς ἐνοχὰς συνῆψε περὶ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην ὁ παρ' αὐτοῦ προσταθείς. Τεμ. 1, 5 § 5, 11 καὶ 13 § 2 Πανδ. (14, 3).

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τοὺς νόμους 1, 5 § 5, 11 καὶ 13 § 2 τῶν Πανδεκτῶν βιβλ. 14 τίτλ. 3, ὁ προστήσας εἴς τινα ἐπιχείρησιν, καὶ ἐνέχεται καὶ ἐνάγεται ἀλληλεγγύως δι' ἃς ἐνοχὰς συνῆψε περὶ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην ὁ παρ' αὐτοῦ προσταθείς. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται ὅτι κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3717 ἐπίσημον συμβόλαιον, ὁ ἀναιρεσίβλητος καὶ ὁ Γεώργιος Παππαδόπουλος εἶχον μετοχικὴν ἐμπορικὴν ἑταιρίαν ἅμαξαν ἐπιβατηγὸν καὶ ἑτέραν φορτηγόν, καὶ ὅτι ὤφειλον ἀμφότεροι εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα δραχ. 331 : 40 διὰ κριθὴν καὶ ἄχυρον πρὸς τροφὴν τῶν κοινῶν διὰ τὰς ἁμάξας ἵππων, παραδοθέντα εἰς τὸν Γ. Παππαδόπουλον καὶ εἰς τοὺς ὑπηρέτας αὐτῶν. Ἑπομένως τὸ πρωτοδικεῖον μὴ παραδεχθὲν τὴν πρότασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος τοῦ νὰ καταδικασθῶσιν ἀμφότεροι οἱ συνεταῖροι ἀλληλεγγύως, ἐνῷ, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, παραδέχεται ὅτι οἱ συναιταῖροι οὗτοι συνηλλάχθησαν μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος διὰ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν τῶν παραλαβόντων τὴν τροφὴν διὰ τοὺς κοινοὺς ἀμαξικοὺς ἵππους, ὅπερ ἐστὶ διὰ τῶν παρ' αὐτῶν προσταθέντων περὶ τὴν ἐξεργασίαν τῆς ἀμαξικῆς ἐπιχειρήσεώς των, παρεβίασε τοὺς μνησθέντας νόμους. Απ. πολ, Αρ. Πάγου 104 τοῦ 1852.

§ 2. Ὁ χορηγήσας εἰς τοὺς ὑπηρέτας τῶν μετοχικὴν ἑταιρίαν ἐξ ἁμάξης ἐχόντων ἄχυρα καὶ κριθὴν διὰ τὰ ζῶα, ἔχει ἀγωγὴν κατ' αὐτῶν, ὡς ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν εἰς τὴν διαχείρησιν τῆς ἑταιρικῆς ἐπιχειρήσεως προσταθέντων. τεμ. 1, 5 § 5, 11 καὶ 13 § 2 Πανδ. (14, 3). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 185 τοῦ 1853.

ΠΡΟΣΤΙΜΟΝ.

Ἴδε τὰς λέξ. Ποινικὴ Ἁρμοδιότης.— Ποιναί.

§ 1. ὅρα τὴν λέξιν Βοσκαί, ἐν Εὐρ. τ. 5 σ. 318 § 13, ὅπου ἡ 84 τοῦ 1845 ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασις.

§ 2. Ὑπόκεινται εἰς ἀποζημίωσιν οἱ μὴ καλῶς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ζώων ἐνεργήσαντες; Ἴδε τὴν 8916 ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ.

§ 3. Πρόστιμον ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 461 τῆς πολ. δικονομίας.— Οἰκ. § 186 σημ. 11.— Εὐρ. τ. 12 σ. 310 ἐπ.

ΠΡΟΣΤΙΜΟΝ ἐπὶ πολ. δικῶν (1).

Πίναξ λεκτικός.

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ σημαίνουσι τοὺς §§ τῶν σελ. 136—141.

Ἀναίρεσις.— Ἴδε τὴν εἰς τὸν πίνακα τοῦτον λέξιν Παράβολον.
Ἄρειος Πάγος 1 ἐπ.
Ἄρνησις 1 ἐπ.
Δανεισταὶ 9.
Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον 9, 10 ἐπ.
Ἔφεσις.— Ἴδε τὴν ὧδε λέξ. Παράβολον.
Ὁμοδικία 9.
Παράβολον.— Ἡ μὴ κατάθεσις τοῦ παραβόλου ἐπιφέρει ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως ἀναιρ 1 ἐπ.

---

(1) Κατὰ τὸ 823 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, μὴ προηγηθείσης τῆς καταθέσεως τοῦ νομίμου παραβόλου, ὁ Ἄρ. Πάγος ἀρνεῖται τὴν συζήτησιν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐκτὸς ἂν οἱ διάδικοι ἀπολαμβάνωσι τὰ δικαιώματα τῶν πενήτων, ἡ δὲ ἄρνησις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἰσοδυναμῇ μὲ τὴν ἀναβολὴν ἢ διαγραφὴν τῆς δίκης, διότι οἱ αἰτοῦντες τὴν ἀναίρεσιν μὴ προκαταβάλλοντες τὸ ῥηθὲν παράβολον, δύνανται νὰ παρατείνωσιν ἀορίστως τὴν δίκην ἐναντίον τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς δικονομίας. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 265 τοῦ 1838 (σελ. 92 τοῦ Δ'. τόμου τῆς Νομολογίας).

Κατὰ τὸ 823 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, μὴ προηγηθείσης τῆς καταθέσεως τοῦ νομίμου παραβόλου, ὁ Ἄρ. Πάγος ἀρνεῖται τὴν

§ 1. Ἡ μὴ κατάθεσις τοῦ παραβόλου ἐπιφέρει τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς περὶ ἀναιρέσεως αἰτήσεως. (ἄρθρ. 823 πολ. δικ.) Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 79 καὶ 87 τοῦ 1845.

συζήτησιν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐκτὸς ἂν οἱ διάδικοι ἀπολαμβάνωσι τὰ δικαιώματα τῶν πενήτων· ἡ δὲ ἄρνησις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἰσοδυναμῇ μὲ τὴν ἀναβολὴν ἢ διαγραφὴν τῆς δίκης, διότι οἱ αἰτοῦντες τὴν ἀναίρεσιν, μὴ καταβάλλοντες τὸ ῥηθὲν παράβολον, δύνανται νὰ παρατείνωσιν ἀορίστως τὴν δίκην ἐναντίον τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς δικονομίας. (Ἀπόφ. 277 τοῦ 1838 Αρ. Πάγου τῆς σελ. 120 τόμ. Δ'. τῆς Νομολογίας).

Κατὰ τὸ 823 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας, μὴ προηγηθείσης τῆς καταθέσεως τῆς νομίμου χρηματικῆς ποινῆς, ὁ Ἄρ. Πάγος ἀρνεῖται τὴν συζήτησιν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐκτὸς ἄν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 834 τῆς αὐτῆς δικονομίας οἱ διάδικοι ἀπολαμβάνωσι τὰ δικαιώματα τῶν πενήτων, ἡ δὲ ἄρνησις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἰσοδυναμῇ μὲ τὴν ἀναβολὴν ἢ τὴν διαγραφὴν τῆς δίκης, διότι ὁ αἰτῶν τὴν ἀναίρεσιν, μὴ καταβάλλων τὴν ῥηθεῖσαν χρηματικὴν ποινήν, δύναται νὰ παρατείνῃ ἀορίστως τὴν δίκην ἐναντίον τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς δικονομίας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ αἰτήσας τὴν ἀναίρεσιν δὲν κατέθεσε τὴν παρὰ τοῦ νόμου χρηματικὴν ποινήν, οὔτε ἀπέδειξεν ὅτι ἀπήλαυσε τὰ δικαιώματα τῶν πενήτων. Απ. πολ. 223 τοῦ 1838 τῆς σελ. 176, τοῦ Γ'. τόμου τῆς Νομολογίας.

§ 2. Ὁ Ἄρ. Πάγος κηρύσσει ἀπαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν, ὅταν δὲν κατατίθεται τὸ νόμιμον παράβολον, ἢ δὲν ὑπάρχῃ ἀντικλητήριον. Ματαιοῦται λοιπὸν καὶ ἡ τυχὸν γενομένη συζήτησις, καὶ ὁ Ἄρ. Πάγος δὲν ἐπανέρχεται πλέον (823 πολ. δικ.). Ἀπ. Αρ. Πάγου 4 τοῦ 1853.

§ 3. Ὅταν ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις ἀποῤῥιφθῇ ὡς ἀπαράδεκτος, ὁ αἰτῶν καταδικάζεται εἰς τὸ παράβολον. Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 89 τοῦ 1846.

§ 4. Διὰ τὴν μὴ παρακατάθεσιν τοῦ παραβόλου, τὸ δικαστήριον ἀρνεῖται διὰ πάντα τὴν συζήτησιν. Ἀποφάσεις πολ. Ἀρ. Πάγου 137, 158, 224, 230, 236, 237, 238, 274 τοῦ 1849.

§ 5. Ὅταν τὶς ἐκ τῶν ἀναιρεσειόντων δὲν κατέβαλε τὸ παράβολον, τοῦ ἀπαρνεῖται ἡ συζήτησις, ἂν καὶ ἡ αἴτησις αὐτοῦ ἦναι κοινὴ μετ' ἄλλου, ἀπολαύοντος δικαιώματα πενίας, διότι τὰ δικαιώματα ταῦτα εἶναι προσωπικὰ καὶ δὲν ὠφελοῦσι τὸν εὐποροῦντα. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 181 τοῦ 1853.

§ 6. Ὅταν ἐκ πλειόνων αἰτούντων τὴν ἀναίρεσιν, εἷς εἶναι πένης, οἱ δὲ λοιποὶ δὲν κατέβαλον τὸ παράβολον, ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως τῶν τελευταίων εἶναι ἀπαράδεκτος· 823, 824 πολ. δικ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 532 τοῦ 1852.

ΣΗΜ. Ἐπρόκειτο περὶ ἀκυρώσεως διαθήκης.

§ 7. Ὅταν οἱ ἀναιρεσείοντες ἔχουν διάφορα καὶ διακεκριμένα συμφέροντα, καὶ ἂν ἓν ἔγγραφον ἀναιρέσεως ἐγένετο, καταδικάζονται εἰς δύο παράβολα (1). Ἀπ. πολ. Ἀ. Πάγου 86 τοῦ 1848 ἣν ἐν λέξ. Κατάσχεσις § 147.

§ 8. Ὅταν τὸ συμφέρον, τὸ ὁποῖον ὑπερασπίζεταί τις, ζητήσας ἀναίρεσιν συνάμα μὲ ἄλλον ἐπιτυχόντα, εἶναι διακεκριμένον, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ παράβολον ὁ μὴ ἐπιτυχὼν εἰς τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 104 τοῦ 1850.

§ 9. Δὲν ὑπάρχει δεσμὸς ὁμοδικίας μεταξὺ τῶν ἐνυποθήκων δανειστῶν· ἑπομένως οὔτε τὸ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασθέντος ἐνυποθήκου κτήματος δικαίωμα αὐτῶν εἶναι κοινὸν, οὔτε ἐκ τῆς αὐτῆς νομίμου αἰτίας προκύπτει τὸ συμφέρον των, καθότι καὶ τὰ δάνειά των καὶ αἱ ὑποθῆκαι εἰσὶ διακεκριμέναι ἀπ' ἀλλήλων· ὅθεν ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερον παρ' ἑκάστου αὐτῶν παράβολον, ὅταν ζη-

---

(1) Ἂν ζητῆται ἀναίρεσις ὑπὸ πολλῶν, ἀφορῶσα διαφόρους αἰτήσεις, ἕκαστος ἀναιρεσείων ὀφείλει νὰ προκαταβάλῃ τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ. ἄλλως ἀποῤῥίπτεται ὅλων ἡ αἴτησις.— Εὑρ. τ. 1 σ. 132 § 124.

τῶσιν ἀναίρεσιν κατ' ἀποφάσεως ἀφορώσης τὸ ἐκποιηθὲν κτῆμα, ἐφ' οὗ εἶχον ὑποθήκην (70, 813 πολ. δικ.) Απ. πολ. Αρ. Πάγου 190 τοῦ 1853.

§ 10. Καὶ ὅταν ἡ προσβολὴ ἀφορᾷ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἀπαιτεῖται παράβολον 100 δρ. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 48 τοῦ 1846, ἣν ἐν Εὐρ. τ. 3 λ. Άρ. Πάγος.

§ 11. Ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις κατ' ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κηρύττεται ἀπαράδεκτος καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὅταν δὲν προσάγεται ἀποδεικτικὸν τοῦ ταμίου περί τε τῆς καταβολῆς τοῦ προστίμου καὶ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐλεγκτ. Συνεδρίου. Διάτ. τῆς 27 σεπτεμβρίου 1853 (ἄρθρ. 22) καὶ τῆς 27 ὀκτωβρίου 1836, καὶ τῆς 25 ἀπριλίου 1839, εἰς ἃ δὲν ἐπέφερε μεταβολήν τινα τὸ ἄρθρ. 101 τοῦ συντ. συνδυασμένον μὲ τὸ 6 ψήφισμα, δι' ὧν παραπέμπονται ἐνώπιον τοῦ Άρ. Πάγου αἱ αἰτήσεις ἀναιρέσεων κατ' ἀποφάσεων τοῦ ἐλεγκτ. Συνεδρίου. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 7 τοῦ 1852.

§ 12. Ἓν παράβολον κατατίθεται, ὅταν ζητῆται συνάμα ἀναίρεσις κατὰ μιᾶς ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν, καὶ κατ' ἄλλης τῶν ἐφετῶν, ἂν ἀμφότεραι ἐξεδόθησαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 255 τοῦ 1854.

§ 13. Ὅταν ὁ ἐκκαλῶν δὲν καταθέσῃ τὸ πρόστιμον, δικάζεται ἐρήμην καὶ τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται ἀπαράδεκτον τὴν ἔφεσιν αὐτοῦ ὡς μὴ ἐμφανισθέντος πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς. Άπ. πολ. Άρ. Πάγου 97 τοῦ 1849 φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 772 τῆς πολ. δικονομίας, ἐὰν ὁ ἐκκαλῶν δὲν βεβαιώσῃ δι' ἐξοφλητικοῦ τὴν κατάθεσιν τοῦ νομίμου προστίμου, τὸ δικαστήριον ἀρνεῖται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν συζήτησιν· ἡ δὲ διάταξις αὕτη, συνδυαζομένη καὶ μὲ τὴν ἀνάλογον τοῦ ἄρθρου 526 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἐννοεῖ προδήλως, ὅτι τὸ δικαστήριον ἀρνεῖται πᾶσαν ἀκρόασιν εἰς μόνον τὸν μὴ καταβαλόντα τὸ πρόστιμον ἐκκαλοῦντα, δύναται ὅμως καὶ ὀφείλει νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ὁ ἐκκαλῶν θεωρεῖται ὡς μὴ ἐμφανισθείς, εἴτε ἐνεφανίσθη καὶ ὑπέβαλε προτάσεις, εἴτε οὔ, καὶ μετ' αὐτὴν ἐκδίδει τὴν ἀπόφασίν του, δι' ἧς δὲν δικάζει κατ' ἀντιμωλίαν τὸν ἐκκαλοῦντα, ἀλλ' ἀποφαίνεται ἀπαράδεκτον τὴν ἔφεσιν αὐτοῦ ὡς μὴ ἐμφανισθέντος πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλίῳ πρωτοδικῶν ὡς ἐφετῶν, θεωρήσασα τὸν ἐκκαλοῦντα Π. Γκουροῦκον ὡς ἐμφανισθέντα, ἂν καὶ

τὸ ἴδιον δικαστήριον βεβαιόνῃ ἀφ' ἑτέρου, ὅτι δὲν ἀπέδειξε τὴν κατάθεσιν τοῦ νομίμου προστίμου, καὶ, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἔφεσιν καὶ τὰς προτάσεις αὐτοῦ, ἀπέρριψεν αὐτήν· ὅθεν παρεβίασε τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ παραταθέντος ἄρθρου 772 τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ἣν ὁ ἐκκαλῶν, εἰς ὃν ἀρνεῖται ὁ δικαστὴς τὴν ἀκρόασιν, δὲν δικάζεται κατ' ἀντιμωλίαν, ἀλλὰ δύναται, πληρόνων μετὰ ταῦτα τὸ πρόστιμον, νὰ προκαλέσῃ νέαν συζήτησιν τῆς ἐφέσεώς του, τῆς ἀπορριφθείσης ἄνευ προηγουμένης ἀκροάσεως αὐτοῦ, τουτέστι χωρὶς νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν οἱ λόγοι τῆς ἐφέσεως· ἡ δὲ παραβίασις αὕτη φέρει ἀναίρεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 807, 5 τῆς πολ. δικονομίας.

§ 14. Ἡ μὴ καταβολὴ τοῦ προστίμου καθίστησι τὸν ἐκκαλοῦντα ὡς μὴ ἐμφανισθέντα, τὴν ἔφεσιν δὲ αὐτοῦ ἀπαράδεκτον. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 97 τοῦ 1849.

§ 15. *Γαλλ. Νομολ.*—1649—1651 (1). Ἡ κατάθεσις αὕτη λαμβάνει χώραν καὶ ἐπὶ διαιτ. ἀποφάσεων. — Δὲν ἐξετάζεται, ἂν ἡ δίκη ἦναι συνοπτικὴ ἢ συνήθης.— Δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

α) 1653 ἐπ. Κατὰ ποῖον νόμον κανονίζεται; Ῥολλ. Εὑρ. τ. 1 σελ. 689 ἀρ. 1653.

β) 1669. Ἂν ἡ ἀπόφ. τροπολογηθῇ εἴς τι τῶν κεφαλαίων, τὸ πρόστιμον ἐπιστρέφεται. Ταλανδ. σ. 480.

γ) 1670. Ἂν ἁπλῶς μεταβληθῇ, συνεπείᾳ τῆς ἐφέσεως, τὸ πρόσωπον τοῦ δικ. ἀντιλήπτορος; Δὲν ἐπιστρέφεται.

δ) 1672. Ἂν τὸ δικαστήριον κηρυχθῇ ἀναρμόδιον, ἢ κηρύξῃ τὴν ἔφεσιν ἄκυρον ἢ ἀπαράδεκτον; καταδικάζεται εἰς τὸ πρόστιμον ὁ ἐκκαλῶν. Ταλανδ. ἀρ. 398. — *Carré* ἀρ. 1694 *bis*. — Ὅρα διαφόρους γνώμας εἰς τὸ Εὑρ. τοῦ Ῥολλ. τ. 1 σ. 690.

ε) 1682. Τὸ πρόστιμον ἐπιστρέφεται ἂν μεσολαβήσῃ ἀποχή; Ναί· *Boitard* τ. 2 ἀρ. 235 — *Chauv*. ζήτ. 1693. — Ὅρα ἐν τούτοις Ταλανδ. σ. 480 καὶ *Carré* ζήτ. 1693.

ς) 1686. Τὸ πρόστιμον ἐπιστρέφεται, ὅταν συμβιβασθῶσι τὰ μέρη; Ναί, κατὰ *Bioche*, *appel*, ἀρ. 508.— Ὄχι, κατ' ἄλλους, στηριζομένους εἰς νόμον μὴ ἰσχύοντα παρ' ἡμῖν.

---

(1) Οἱ ἀριθμοὶ τοῦ μέρους τούτου (§ 15) εἶναι οἱ εἰς τὸ Εὑρ. Ῥολλ. λ. appel ἀνταποκρινόμενοι. Ὅρα δὲ ἡμ. Εὑρ. τόμ. ά. λέξ. Ἀναίρεσις §§ 123 ἐπ. 160.

ζ) 1688. Ἂν ἐγένετο παράλειψις ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ πρόστιμον; ὅρα Εὐρ. Ῥολλ. *appel*, ἀρ. 1688.

§ 16. Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 526 τῆς πολ. δικονομίας. Ἴδε τὴν λ. Συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα, ἔνθα αἱ 4320, 4512, 7064, 9387 ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, καὶ ἡ 16 τοῦ 1849 Ἀρ. Πάγου καὶ Οἰκ. §.

§ 16. Ἡ ἐνώπιον ἀναρμοδίου εἰρηνοδίκου κλῆσις πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ ἀπαλλάσσει τοῦ προστίμου; Ἴδε τὴν λέξ. Συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα.

ΠΡΟΣΤΙΜΟΝ (ἐπὶ ποιν. δικῶν).

Πίναξ λεκτικός.

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ ἀφορῶσι τοὺς §§

Ἀναίρεσις. Ἴδε τὴν ὧδε λ. Παράβολον.
Βουλεύματα 7—9 ἐπ.
Γραμματεὺς 11 ἐπ.
Δήμαρχος 14—16.
Ὅρκος πενίας 13.
Παράβολον· ὁ ζητῶν ἀναίρεσιν πρέπει νὰ καταβάλῃ τὸ παράβολον 1 ἐπ. Ἐκτὸς ἂν ἡ πένης 4 ἐπ., 12 ἐπ.
Παράβολον κατὰ βουλευμάτων 7 ἐπ. Εἴς τινα γίνεται ἡ κατάθεσις 11.
Πενίας ὅρκος 13—16.
Πολιτικῶς ἐνάγων 10 ἐπ.
Τόκοι 17.
Χρηματικαὶ ποιναὶ 17.

§ 1. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 485 τῆς ποιν. δικονομίας αἴτησις ἀναιρέσεως τότε μόνον εἶναι δεκτή, ὅταν ὁ ἀναιρεσείων συγχρόνως μὲ τὴν αἴτησίν του παρακαταθέσῃ τὸ παράβολον, καὶ ἀποδείξῃ διὰ μαρτυρικοῦ τοῦ δεσμοφύλακος, ὅτι ὑπάρχει ἤδη ἐν τῇ φυλακῇ. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 76 τοῦ 1850.

§ 2. Ἡ μὴ σύγχρονος μὲ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν κατάθεσις τοῦ παραβόλου καθιστᾷ αὐτὴν ἀπαράδεκτον. Ἀποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 8, 26, 27, 36, 50 τοῦ 1851, 76 τοῦ 1850, 54, 58, 82, καὶ 97 τοῦ 1845, 5, 23 τοῦ 1846, 3, 5 τοῦ 1853.

§ 3. Ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις κατ' ἀποφάσεως πλημμελειοδικείου εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐὰν συγχρόνως δὲν κατατεθῇ τὸ πρόστιμον

ἢ ἡ ἔκθεσις τῆς περὶ πενίας ὁρκοδοσίας. Αποφ. ποιν. Αρ. Πάγου 61, 92, 9, 25, 34, 98, 52 τοῦ 1852.

§ 4. Τὸ παράβολον ἢ ἡ ἔκθεσις τῆς περὶ πενίας ὁρκοδοσίας, μὴ παρακατατιθέμενα *συγχρόνως* μὲ τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν, καθιστῶσιν αὐτὴν ἀπαράδεκτον. (485, 486 ποιν. δικ.) Απ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 54, 58, 82, 99 τοῦ 1845, 5, 23 τοῦ 1846.

§ 5. Κατὰ τὸ 485 ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ πολιτικῶς διάδικος, ὁ ἰδιώτης κατήγορος ἢ ὁ καταδικασθεὶς ὀφείλουσιν, αἰτοῦντες ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, νὰ παρακαταθέσωσι συγχρόνως μὲ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τὸ παράβολον παρὰ τῷ δικαστικῷ γραμματεῖ, παρὰ τῷ ὁποίῳ γίνεται ἡ αἴτησις, κατὰ δὲ τὸ 487 ἡ μὴ παρακατάθεσις τοῦ προστίμου ἐπιφέρει τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς αἰτήσεως. (σελ. 248 τοῦ πρώτου τῆς Νομολογίας). Εἶναι δὲ ἀπηλλαγμένοι τῆς παρακαταθέσεως ταύτης μόνον 1) ὅσοι κατεδικάσθησαν εἰς ποινὴν κακουργήματος, ὄχι δὲ καὶ οἱ εἰς ποινὴν πλημμελήματος καταδικασθέντες, καὶ εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἤθελαν κατηγορηθῆ ἐπὶ κακουργήματι, διότι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου δὲν εἶναι ἄλλος εἰμὴ τὸ νὰ εὐκολύνῃ τὴν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον προσφυγὴν τῶν τὰς βαρυτέρας ποινὰς ὑποπεσόντων· ἢ 2) ὅσοι ἀπέδειξαν νομίμως τὴν πενίαν των. Σελ. 249 αὐτ.

§ 6. Ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις τοῦ καταδικασθέντος εἶναι τότε μόνον δεκτή, ὅταν παρακαταθέσῃ οὗτος μὲ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησιν τὸ παράβολον διὰ τὴν ἐνδεχομένην ἧτταν, καὶ ἀποδείξῃ συγχρόνως διὰ μαρτυρικοῦ τοῦ δεσμοφύλακος, ὅτι εὑρίσκεται εἰς φυλακήν, τῆς δὲ παρακαταθέσεως τοῦ προστίμου ἐξαιροῦνται μόνον ὅσοι κατεδικάσθησαν εἰς ποινὴν κακουργήματος, ἢ ἀπέδειξαν ἐγκαίρως καὶ νομίμως τὴν πενίαν των. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου ξζ'. τῆς 8 μαΐου 1836 (σελ. 63 τοῦ πρώτου τόμου τῆς Νομολογίας).

§ 7. Καὶ ἐπὶ ἀναιρέσεως κατὰ βουλεύματος, ἀφορῶντος πλημμέλημα, ἀπαιτεῖται ἡ κατάθεσις τοῦ παραβόλου (485 ποιν. δικ.) Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 9 τοῦ 1844 καὶ 7 τοῦ 1845—καὶ 36 τοῦ 1853.

§ 8. Ὁ ζητῶν ἀναίρεσιν κατὰ βουλεύματος, ὅπερ δὲν ἀφορᾷ κακούργημα, ὀφείλει νὰ καταθέτῃ καὶ τὸ τῆς φυλακίσεως ἀποδεικτικόν; Ἴδε τὴν 36 τοῦ 1853 ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἐν λέξ. Βουλεύματα.

§ 9. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 479, 485 καὶ 486 τῆς ποιν. δικονομίας, ἐπὶ κακουργήμασιν, ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις, εἴτε κατὰ βου-

λεύματος εἴτε κατ' ἀποφάσεως, εἶναι δεκτὴ ἄνευ τῆς καταθέσεως τοῦ προστίμου. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 16 καὶ 63 τοῦ 1852.

§ 10. Ὁ πολιτικῶς ἐνάγων ζητῶν ἀναίρεσιν δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ παράβολον ἴσον μὲ τὸ εἰς τὰς πολιτικὰς δίκας ἀπαιτούμενον.

«Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 485 1) τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ ἐνώπιον ποινικοῦ δικαστηρίου παραστὰς πολιτικὸς διάδικος δὲν χρεωστεῖ νὰ προκαταβάλῃ πρόστιμον ἀποτυχίας ἴσον μὲ τὸ διὰ τὰς ἀναιρέσεις τῶν πολιτικῶν ἀποφάσεων ὡρισμένον, ἀλλ' ἴσον μὲ τὸ παρὰ τοῦ καταδικασθέντος παρακατατιθέμενον τῶν πεντήκοντα δραχμῶν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ πολιτικῶς ἐνάγων Κ. Πλαπούτας συνεμορφώθη μὲ τὸν νόμον προκαταβαλὼν τοιοῦτον πρόστιμον, καὶ προσέτι, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν τοῦ ἁρμοδίου κλητῆρος, ἐπιδοὺς τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησίν του πρὸς τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ Ἀθανάσιον Πετμεζὰν συμφώνως μὲ τοὺς παρὰ τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὡρισμένους τύπους, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 484. Ἄρα ἡ ἔνστασις τοῦ ἀπαραδέκτου κατ' ἀμφοτέρους τοὺς παρά τε τοῦ καταδικασθέντος, καὶ τοῦ εἰσαγγελέως προβληθέντας λόγους δὲν εἶναι βάσιμος. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 18 τοῦ 1847.

§ 11. Ἡ κατάθεσις τοῦ παραβόλου πρέπει νὰ γίνηται εἰς τὸν γραμματέα τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίου, καὶ ὄχι παρὰ τῷ γραμμ. τοῦ Αρ. Πάγου (485 ποιν. δικ.) Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 179 τοῦ 1846.

§ 12. Ἀπαλλάσσεται τῆς καταθέσεως τοῦ παραβόλου ἐκεῖνος, ὅστις διὰ μαρτυρικοῦ τοῦ δημάρχου ἀποδείξῃ ὅτι ἐκ μόνης τῆς καταθέσεως ταύτης περιορίζονται τὰ πρὸς ζωάρκειάν του. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 125 τοῦ 1853.

§ 13. Ὁ ὁρκισθεὶς πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς καταβολῆς τοῦ παραβόλου πρέπει νὰ βεβαιώσῃ ῥητῶς ὅτι δὲν ἔχει περιουσίαν ἀρκετὴν, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ παράβολον, χωρὶς νὰ περιορισθῶσιν ἐκ τούτου τὰ πρὸς διατροφήν του ἀναγκαῖα (1).

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 486 ἄρθρ. § 2 καὶ τὸ ἄρθρ. 485 § 1 τῆς ποιν. δικονομίας τροπολογηθέντα διὰ τοῦ ἀπὸ 10 αὐγούστου

(1) Τὸ ἄρθρον 486 § 2 τῆς ποιν. δικονομίας ἀπαιτεῖ, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πενίας, μαρτυρικὸν τοῦ δημάρχου τῆς κατοικίας τοῦ πένητος, ἐπικυρωμένον παρὰ τοῦ ἐπάρχου, καὶ προσέτι τὴν ἔνορκον τῆς πτωχικῆς ταύτης καταστάσεως βεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου ἢ τοῦ ἀνακριτοῦ, διὰ νὰ ἀπαλλαχθῇ τῆς καταβολῆς ὁ ἀναιρεσείων· μαρτυρικὸν λοιπὸν Μοι-

1836 νόμου, ἐὰν ὁ ἐπὶ πταίσμασιν, ἢ πλημμελήμασι καταδικασθεὶς, αἰτῶν τὴν ἀναίρεσιν τῆς κατ' αὐτοῦ ἀποφάσεως, δὲν βεβαιώσῃ ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου ἢ τοῦ ἀνακριτοῦ τοῦ τόπου τῆς διατριβῆς του ὅτι ἡ περιουσία καὶ ἡ πρόσοδός του δὲν ἐξαρκεῖ ὥστε νὰ παρακαταθέσῃ τὸ παράβολον τῶν 50 δραχμῶν, χωρὶς νὰ περιορισθῶσι τὰ πρὸς ζωάρκειαν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα, ἡ αἴτησις τῆς ἀναιρέσεως ἀποῤῥίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ 487 ἄρθρον τῆς αὐτῆς δικονομίας καὶ ὁ ἡττηθεὶς ὑποβάλλεται εἰς τὸ πρόστιμον καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ Ἰωάν. Σαπουντζάκης καταδικασθεὶς ἀπὸ τὸ ἐνταῦθα πλημμελειοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3900 ἀποφάσεώς του εἰς προσωπικὴν κράτησιν καὶ αἰτήσας τὴν ἀναίρεσιν αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3899 ἐπὶ τῆς αὐτῆς δίκης ἐκδοθείσης, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς παρακαταθέσεως τοῦ παραβόλου, ὡρκίσθη ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα εἰρηνοδίκου Κ. Γ. Χρυσογέλου, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ἀπὸ 3 σεπτεμβρίου 1846 ἐκθέσεως ὁρκοδοσίας, ὅτι ἡ κατάστασις καὶ ἡ πρόσοδός του δὲν ἐξαρκοῦν νὰ πληρώσῃ δικαστικὰ ἔξοδα εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου προκειμένην δίκην καὶ οὐχὶ ὅτι δὲν ἐξαρκοῦν νὰ παρακαταθέσῃ τὸ παράβολον χωρὶς νὰ περιορισθῶσι τὰ πρὸς ζωάρκειαν αὐτοῦ, ἢ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἐὰν ἔχῃ, ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα· ὅθεν ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τῆς ὁρκοδοσίας βεβαίωσις δὲν ἐδόθη, διὰ νὰ ἦναι παραδεκτὴ ἡ προκειμένη αἴτησις ἀναιρέσεως. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 123 τοῦ 1846.

§ 14. Τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ δημάρχου πρέπει νὰ διαλαμβάνῃ ὡρισμένως, ὅτι ὁ τὴν ἀναίρεσιν αἰτῶν δὲν ἔχει ἱκανὴν περιουσίαν, ἵνα καταβάλῃ τὸ πρόστιμον. Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν ν' ἀναφέρῃ ἁπλῶς ὅτι δὲν ἔχει ἀκίνητον περιουσίαν, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀναφέρῃ προσέτι, ὅτι δὲν ἔχει ἄλλην περιουσίαν, καὶ ὅτι, ἂν ἔχῃ, δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς παρακατάθεσιν τοῦ νομίμου παραβόλου. 485 ποιν. δικ.— Νόμ. τῆς 10 αὐγούσταυ 1836. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 84 τοῦ 1846.— ἑτέρα ἀπόφ. φέρει οὕτως.

«Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 610 καὶ 619 ἀπὸ 5 ἰουλίου ε. ε. τοῦ δημάρχου Φαλάνθου μαρτυρικῶν προσηκόντως ἐπικυρωμένων παρὰ τοῦ νομάρχου Ἀρκαδίας καὶ διὰ τοῦ ἀπαιτουμένου ὅρκου

ραρχίας, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων χωροφύλαξ εἶναι ἄπορος, δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενον μαρτυρικόν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου κβ'. τῆς 16 σεπτεμβρίου 1836 (σελ. 215 τοῦ πρώτου τόμου Νομολογίας).

τῶν ἀναιρεσειόντων βεβαιουμένων, ἐξάγεται ὅτι οἱ ἀναιρεσείοντες Γεώργιος Τουρμπόπουλος καὶ Σωτήριος Κουτσοθανασόπουλος εἶναι πένητες, μὴ ἔχων ὁ μὲν ἄλλην περιουσίαν, εἰμὴ μόνον τέσσαρα στρέμματα ἀγρῶν ξερικῶν, τὰ ὁποῖα τοῦ δίδουν εἰσόδημα εἴκοσι μόνον δραχμῶν, ὁ δὲ μὴ ἔχων οὐδεμίαν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν νὰ λάβῃ ὁποιονδήποτε εἰσόδημα· ὥστε ἐξ αὐτῶν τῶν μαρτυρικῶν ἀποδεικνύεται ἀποχρώντως ὅτι ἀμφότεροι εὑρίσκονται εἰς τὴν περίστασιν τοῦ ἄρθρου 486 § 2 τῆς ποιν. δικονομίας, τουτέστιν ὅτι ἡ πρόσοδός των δὲν ἐξαρκεῖ διὰ νὰ παρακαταθέσουν ἕκαστος τὴν ἀπαιτουμένην ποσότητα δραχμῶν εἰκοσιπέντε, ἐπὶ λόγῳ παραβόλου χωρὶς νὰ περιορισθῶσι τὰ πρὸς ζωοτροφίαν αὐτῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα· ὅθεν δὲν εἶναι βάσιμος ἡ τοῦ ἀπαραδέκτου ἔνστασις τοῦ εἰσαγγελέως. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 92 τοῦ 1846.

§ 15. Ὅταν τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ δημάρχου διαλαμβάνῃ ὅτι ἡ κατάστασις καὶ ἡ πρόσοδος τοῦ ἀναιρεσείοντος δὲν ἐξαρκοῦσι νὰ πληρώσῃ δικαστικὰ ἔξοδα, εἰς τὴν σημείωσιν ταύτην ἐμπεριλαμβάνεται πᾶν εἶδος δικαστικῶν ἐξόδων, ὡς καὶ τὸ πρόστιμον. 486 ποιν. δικ. Απ. ποιν. Αρ. Πάγου 94 τοῦ 1851.

§ 16. Ποίας φύσεως πρέπει νὰ ἦναι τὸ περὶ πενίας ἀποδεικτικόν, ὃ παρουσιάζουσιν οἱ αἰτοῦντες ἀναίρεσιν;

«Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρα 485 καὶ 486 § 2 τῆς ποιν. δικονομίας, ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι τότε μόνον δεκτή, ὅταν ὁ αἰτῶν αὐτὴν καταθέσῃ συγχρόνως μὲ τὴν αἴτησιν καὶ δραχ. 50, τῆς δὲ καταθέσεως ταύτης εἶναι ἀπηλλαγμένοι μόνοι ὅσοι, ἀποδείξαντες διὰ μαρτυρικοῦ τοῦ δημάρχου τῆς κατοικίας των, ἐπικυρωμένου παρὰ τοῦ ἐπάρχου, ὅτι ἡ περιουσία των καὶ ἡ πρόσοδός των, δὲν ἐξαρκεῖ ἂν κατατεθῇ ἡ ποσότης αὕτη, χωρὶς νὰ περιορισθῶσι τὰ πρὸς ζωάρκειαν αὐτῶν καὶ τῆς οἰκογενείας των ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα, βεβαιόνουν αὐτὸ τοῦτο ἐνόρκως κλπ. ἄρα ἡ διάταξις αὕτη πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς καταθέσεως ἀπαιτεῖ ἰδίως μαρτυρικὸν περὶ τοῦ ἂν ἐκ μόνης τῆς καταθέσεως ταύτης περιορίζωνται τὰ πρὸς ζωάρκειαν κλπ. καὶ τοιοῦτον μαρτυρικὸν δὲν ἐπισύναψεν ὁ ἀναιρεσείων εἰς τὴν αἴτησίν του· διότι τὸ ἐν αὐτῇ ἐπισυναφθὲν δὲν συνάδει μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, καθὸ ληφθὲν πρὸ τῆς προκειμένης δίκης καὶ διαλαμβάνον ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα εἰς τὰς ὁποίας ἔχει διαφόρους πολιτικὰς δίκας μετὰ διαφόρων προσώπων. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 125 τοῦ 1853.

§ 17. Ἐπὶ χρηματικῶν ποινῶν, ἤτοι προστίμων, ὀφείλονται τόκοι; Καλλ. § 482 ἐν τέλ. τ. 3.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ. oblatio.

Ἴδε τὰ περὶ ταύτης ἐν λέξ. Ὑπερημερία καὶ εἰς Καλλ. ῥωμ. δίκ. τ. 3 § 474 ἑπ.

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Κράτους ἐκείνου, ἔνθα προσφεύγουν ἐξ ἄλλου Κράτους ἄτομα καταδιωκόμενα ἐπὶ πολιτικοῖς ἐγκλήμασι, δύναται καὶ ὀφείλει μάλιστα οὐχὶ μόνον ν' ἀπομακρύνῃ ταῦτα τῶν μεθορίων ἐπαρχιῶν, ὅθεν ἤθελον δυνηθῆ νὰ διαταράξωσι τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου τῆς προελεύσεώς των, ἀλλὰ καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὴν διαμονὴν αὐτῶν εἰς μίαν ἢ πλειοτέρας πόλεις.

Εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι, ὅτι αἱ μεταξὺ ἐθνῶν σχέσεις κανονίζονται οὐχὶ διὰ διατάξεων ἐμπεριλαμβανομένων εἰς ἄρθρα νόμων ῥητὰ καὶ κανονισμένα, ὡς γίνεται περὶ τῶν διαφόρων νόμων τῶν ἰσχυόντων εἰς ἑκάστην πολιτείαν, ἀλλὰ διὰ κανόνων τινῶν κοινῶς παραδεδεγμένων ὑπὸ ὅλων τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν καὶ σχηματιζόντων τὸ λεγόμενον Δίκαιον τῶν ἐθνῶν.

Τὴν ἔκθεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν κανόνων τούτων εὑρίσκει τις εἰς διαφόρους διακεκριμένους συγγραφεῖς, εἰδικῶς ἀσχοληθέντας εἰς τὰς σπουδαίας ταύτας μελέτας καὶ θεωρουμένους, ἕνεκα τούτου, ὡς ἄλλους νομοθέτας ἐπὶ ὅλων τῶν τοιούτων περιστάσεων.

Ἰδοὺ τί λέγει εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ περιφημότερος.

«Πᾶν ἔθνος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀρνῆται εἰς ἕνα ξένον τὴν εἴσοδον εἰς τὴν ἐπικράτειάν του, ὁπόταν ἐκ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ξένου τούτου ἤθελε προσγίνει οὐσιώδης βλάβη, ἢ προφανὴς ἤθελε προέλθει κίνδυνος εἰς τὸν τόπον. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐκπηγάζει ἀπὸ τὸ καθῆκον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἕκαστον ἔθνος πρὸς ἑαυτό, ἀπὸ τὴν περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀσφαλείας μέριμναν. Δυνάμει δὲ τῆς φυσικῆς του ἐλευθερίας, εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον ἔθνος ἐναπόκειται τὸ νὰ κρίνῃ ἂν εὑρίσκηται, ἢ οὔ, εἰς στάσιν τοῦ νὰ δεχθῆ τὸν ξένον. Οὗτος ἄρα δὲν δύναται νὰ ἐγκατασταθῆ αὐτοδικαίως εἰς τὸν τόπον κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, καὶ εἰς τὸ μέρος τῆς ἐκλογῆς του ὀφείλει ἀπ' ἐναντίας νὰ ἔχῃ τὴν περὶ τούτων ἄδειαν τοῦ ἄρχοντος

τοῦ τόπου, καὶ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως αὐτῆς, ὀφείλει νὰ ὑποκύψη.

Ἓν ἔθνος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποπέμψη φυγάδας ἢ πρόσφυγας, ἂν ἔχη εὔλογον ἀφορμὴν νὰ ὑποπτεύση, ὅτι δύναται νὰ προκύψη ἐκ τῆς παρουσίας των, εἴτε διαφθορὰ τῶν ἠθῶν τῶν πολιτῶν, εἴτε διατάξεων τοῦ θρησκεύματος, εἴτε ἄλλη οἱαδήποτε ἀταξία ἐναντία εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον· ἔχει, ἐν ἑνὶ λόγῳ, καὶ δικαίωμα καὶ καθῆκον τὸ νὰ συμβουλευθῇ εἰς τοιαύτην περίστασιν τοὺς κανόνας τῆς φρονήσεως. Δὲν πρέπει ὅμως διὰ μὴ εὐλόγους ἢ μηδαμινοὺς φόβους ν' ἀρνῆται τις ἄσυλον εἰς τοὺς δυστυχεῖς κτλ. κτλ. *Vattel.* Δίκαιον τῶν Ἐθνῶν σελ. 280–282.

Εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ κυρίου B. I. Legat τὸ ἐπιγραφόμενον *Κῶδηξ τῶν ξένων* ἀναφέρεται τὸ ἑξῆς περὶ προσφύγων.

«Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ συγκεντρώση εἰς μίαν ἢ πλειοτέρας πόλεις τοὺς ξένους πρόσφυγας. Ποῖοι οἱ πρόσφυγες καὶ πῶς γνωρίζονται; Τοιοῦτοι εἶναι, ὅσοι ἄνευ διαβατηρίων, ἄνευ σχέσεων μὲ τοὺς πράκτορας τῆς Κυβερνήσεως τῆς πατρίδος των, ἔρχονται νὰ ζητήσωσιν ἄσυλον. Τὸν ὁρισμὸν αὐτὸν ἔδωσεν ἄλλοτε ὑπουργός τις τῆς Δικαιοσύνης εἰς τὴν Γαλλίαν. Εἶναι τοσοῦτον γενικός, ὥστε δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς ἄτομα φεύγοντα τὴν πατρίδα των διὰ λόγους μὴ πολιτικούς. Τὰ τοιαῦτα δὲ ἄτομα δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀληθῶν *προσφύγων*, περὶ ὧν πρόκειται ἐνταῦθα. Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ὑποχρεώση τοὺς πρόσφυγας νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν πόλιν, τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἐπὶ τούτῳ αὐτὴ προσδιορίσει· δύναται νὰ τοὺς ὑποχρεώση νὰ ἐξέλθωσι τοῦ βασιλείου, εἴτε ἂν δὲν ἤθελον ὑπακούση εἰς τὴν διαταγὴν ταύτην, εἴτε ἂν ἤθελε κρίνη ὅτι ἡ παρουσία των ἠμπορεῖ νὰ διαταράξη τὴν τάξιν καὶ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν. σελ. 206–208.

Εἰς τὸ *Πολιτικὸν Λεξικὸν*] σύγγραμμα διαφόρων διακεκριμένων δημοσιογράφων ἐκ τῶν νεωτέρων, ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς ἐπὶ τῆς λέξεως *Πρόσφυγες*.

«Τὸ ὄνομα τοῦτο δίδεται εἰς ἄτομα, ἅτινα ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθῶσιν εἰς ξένην γῆν ἕνεκα ἐμφυλίων πολέμων, ὧν ἡ πατρίς των εἶναι τὸ θέατρον. Οἱ πρόσφυγες οὗτοι ἀπέναντι τοῦ ἔθνους τὸ ὁποῖον τοὺς δέχεται, δὲν πρέπει νὰ διαφέρουν παντελῶς τῶν λοιπῶν ξένων, ἀλλὰ ν' ἀπολαμβάνουν τ' αὐτὰ δικαιώματα καὶ νὰ ὑπόκηνται εἰς τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις, μὲ μόνην τὴν ἑξῆς διαφοράν· αἱ Κυβερνήσεις, αἵτινες ὑποδέχονται τοὺς διὰ πολιτικὰ αἴτια φυγόντας ἀπὸ γειτονικὰς Ἐπικρατείας, ἀναλαμβάνουν, ἀπέναντι τῶν τελευταίων τούτων, τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ἐπιτηρῶσι

τοὺς ῥηθέντας πρόσφυγας, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ διαταράξωσιν, ἢ νὰ φέρωσιν εἰς κίνδυνον τὴν Ἐπικράτειαν, ὅθεν διέφυγον. Ὀφείλουν λοιπὸν αἱ ὑποδεχόμεναι τοὺς πρόσφυγας Κυβερνήσεις, ὅταν οὗτοι ἤθελον παρέχῃ εὐλόγους αἰτίας ἀνησυχίας εἰς τὴν Ἐπικράτειαν, ὅθεν ἔφυγον, νὰ τοὺς μεταφέρουν εἰς τὰ *ἐνδότερα* δηλ. νὰ τοὺς βιάζουν νὰ μακρύνωνται τῶν ὁρίων τῶν πλησίον τῆς πατρίδος των. Κυβέρνησις, ἥτις ἤθελε τηρήσει ἄλλην διαγωγήν, δύναται νὰ θεωρηθῇ εἴς τινας περιστάσεις, ὡς προκαλοῦσα τὸν πόλεμον μετὰ τῆς γείτονος Δυνάμεως. Σελ. 816.

Ἐκ τούτων σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι, κατὰ τοὺς προμνησθέντας δημοσιογράφους, ἡ Κυβέρνησις τοῦ Κράτους ἐκείνου, ἔνθα προσφεύγουσιν ἐξ ἄλλου Κράτους ἄτομα καταδιωκόμενα ἐπὶ πολιτικοῖς ἐγκλήμασι, δύναται καὶ ὀφείλει μάλιστα, οὐχὶ μόνον νὰ ἀπομακρύνῃ ταῦτα τῶν μεθορίων Ἐπαρχιῶν, ὅθεν ἤθελον δυνηθῇ νὰ διαταράξωσι τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου τῆς προελεύσεώς των, ἀλλὰ καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὴν διαμονὴν αὐτῶν εἰς μίαν ἢ καὶ πλειοτέρας πόλεις. Ἄλλως τε, εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη εἶναι καθιερωμένη εἰς πολλὰ τῆς Εὐρώπης μέρη ἐπὶ σκοπῷ διαρήσεως φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ὁμόρων Ἐπικρατειῶν.

Ἄλλοι προσέτι δημοσιογράφοι, ὁ Martins καὶ ὁ Klüber, καίτοι μὴ διαπραγματευόμενοι εἰδικῶς περὶ πολιτικῶν προσφύγων, ὁμιλοῦντες ὅμως ἐν γένει περὶ ξένων, ἀποδίδουσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ τόπου, ἔνθα οἱ ξένοι οὗτοι μεταβαίνουν ἄνευ μάλιστα διαβατηρίων, τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δέχεται ἢ νὰ μὴ δέχεται αὐτούς, καὶ νὰ τοὺς ὑποβάλῃ, εἰς τὴν πρώτην περίστασιν, εἰς ὅρους τινάς, ἄνευ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὁποίων δύναται καὶ νὰ τοὺς ἀποβάλῃ τοῦ Κράτους της.

Klüber, *Ἐθνικὸν Δίκαιον* τόμ. ά. σελ. 221. Martins *Ἐπιτομὴ τοῦ Νεωτέρου Δικαίου τῶν Ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης* σ. 300.

ΠΡΟΣΧΩΣΙΣ.

Τὰ περὶ τούτου θέλω συμπεριλάβει ἐν λέξ. *Ὕδατα.*

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΡΑΤΗΣΙΣ.

Ἴδε τὴν λέξιν κράτησις ἐν Εὑρ. τόμ. 8 σελ. 241 ἐπ. θέλω δὲ συμπληρώσει τὰ περὶ αὐτῆς ἐν λέξ. *Φυλάκισις.*

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΟΙ.

Πολ. δικ. 580 έπ. Νέαι ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ 158—160· κατὰ τὴν ἔφεσιν 747, Πρλ. τὸ *ἑπόμενον ἄρθρον*.

§ 1. Ἡ προφορικὴ ἀνάπτυξις στηρίζεται εἰς ἔγγραφον πρότασιν· ἐξαίρεσις ὑπάρχει εἰς τὰ Εἰρηνοδικεῖα, ὅπου δὲν λαμβάνει χώραν ἔγγραφος διαδικασία.

§ 2. Ἡ ἔγγραφος πρότασις παρακατατίθεται 24 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως (580 πολ. δικ.). Γίνεται δὲ ἔγγραφος, διότι α'.) ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ ἔχῃ στερεάν τινα βάσιν·— β'.) ἵνα προετοιμάζωνται οἱ διάδικοι, ἔχοντες ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν προτάσεων. Ὁ μέσος οὗτος ὅρος ὠφελεῖ πολὺ, καθότι προφυλάττει τοὺς διαδίκους ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ταχύτητος καὶ βραδύτητος.

Αἱ ἔγγραφοι αὗται προτάσεις πρέπει νὰ περιέχωσι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 580 ἐδ. 3, ὅλας τὰς διορθώσεις ἢ νέας αἰτήσεις, περὶ ὧν ἐν § 130 σημ. 5—9 Οἰκ. γίνεται λόγος· ὅθεν αἱ μὲν τοῦ ἐνάγοντος προτάσεις πρέπει νὰ περιέχωσι τὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ τὰς ἀντενστάσεις, αἱ δὲ τοῦ ἐναγομένου, τὰς ἐνστάσεις καὶ ἐπαντενστάσεις. Τὴν *ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀγωγήν*; Ὁ ἐναγόμενος *δύναται*, ἀλλὰ δὲν *ὀφείλει* (τοὐλάχιστον ἡμεῖς, δὲν εὕρομεν διάταξίν τινὰ τῆς πολιτ. ἡμῶν δικονομίας, ἐπιβάλλουσαν αὐτῷ τοιοῦτον καθῆκον) ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἀγωγὴν διὰ τῶν *ἐγγράφων* αὐτοῦ *προτάσεων*· ἔξεστιν αὐτῷ καὶ *προφορικῶς* ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀπαντῆσαι (πολ. 545 ἴδ. Οἰκ. § 126 σημ. 4). Ὁ τοῦ *Εὑρετηρίου* συντάκτης (Γ'. 161) δὲν εἶναι ἀκριβὴς λέγων, ὅτι «ἡ νομοθεσία ἡμῶν ἀπαιτεῖ . . . νὰ γίνωνται προτάσεις καὶ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν» ἂν ἐννοῇ ὅτι αἱ ἔγγραφοι προτάσεις τοῦ ἐναγομένου πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀγωγὴν, λέγει τι σφαλερόν· ἂν δὲ ἐννοῇ, κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζήτησιν πρέπει νὰ πράττηται τοῦτο, ἔχει δίκαιον· ἀλλ' εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, ὅπερ ἐκεῖ ἐξετάζει, δὲν τὸν ὠφελεῖ. (Οἰκ. πολ. δικ. τ. 2).

ΣΗΜ. Ἄλλοτε ἀναπτυχθήσεται πλατύτερα τὸ ζήτημα αὐτό.

§ 3. Εἰς κατεπειγούσας ὑποθέσεις δὲν εἶναι λόγος ἀναβολῆς τῆς δίκης ἡ μὴ πρὸ 24 ὡρῶν κατάθεσις τῶν προτάσεων, ὅταν μάλιστα ὁ μὴ καταθέσας αὐτὰς ἀναφέρηται εἰς τὴν κοινοποιηθεῖσαν τῷ ἀντιδίκῳ αἴτησιν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἡ δίκη ἐκηρύχθη κατεπείγουσα. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 25 τοῦ 1846. Ἴδε καὶ τὴν

άπ. 2 τοῦ 1847, καθ' ἣν, ἐπὶ κατεπειγουσῶν ὑποθέσεων, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ πρὸ 24 ὡρῶν κατάθεσις τῶν προτάσεων (1).

§ 4. Ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία πρέπει μὲν νὰ στηρίζηται εἰς τὴν ἔγγραφον διαδικασίαν, εἶναι δὲ ἡ κυρία διαδικασία (158 πρλ.)· ἥτις εἶναι μὲν προφορικὴ, ἀλλ' ἑκάστη πρότασις διαδίκων γίνεται ἐγγράφως (173 πολ.) καὶ ἀναγινώσκεται ἀπὸ τὸν διάδικον ἀρχόμενον τῆς ὑπερασπίσεώς του (580)· ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι οὐδεμία πρότασις μὴ περιεχομένη εἰς τὸ ἔγγραφον τῶν προτάσεων δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.— Ὅτι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 173 καὶ 170 τῆς πολ. δικονομίας ἐξάγεται ὅτι ἡ ἔγγραφος πρότασις πρέπει νὰ περιέχῃ καὶ τοὺς λόγους αὐτῆς· καὶ ἡ εἰς τὰς πρωτοδίκους προτάσεις, γενομένη, διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου προτάσεων, παραπομπὴ θεωρεῖται ὡς ἀόριστος, καὶ ἐπιφέρουσα ποινὴν κατὰ τοῦ δικηγόρου πειθαρχικήν. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 188 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σ. 5559.

§ 5. Ποίῳ τινὶ τρόπῳ πρέπει νὰ συντάσσωνται αἱ ἔγγραφοι προτάσεις; Ἴδε τὴν ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 124 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σελ. 5566.

§ 6. Ἔνστασις μὴ περιεχομένη εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις, ἀλλ' ἀναφερθεῖσα ἁπλῶς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Απ. 2325 τῆς 17 ἰουλίου 1842 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (2). Αποφ. πολιτ. Αρ. Πάγου 137 τοῦ 1847 καὶ 74 τοῦ 1749.

§ 7. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ μὲν τὸ νὰ συντάσσωνται ἐγγράφως αἱ προτάσεις καὶ αἱ αἰτήσεις τῶν μερῶν, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἰσχυρισμοὶ ἢ τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα εἰς ὑποστήριξιν αὐτῶν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσι, διότι ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὴν προφορικὴν συζήτησιν καὶ ἀνάπτυξιν· ὅταν δὲ κριθῶσι παρὰ τοῦ δικαστηρίου ὡς ἔχοντα ἐπιρροὴν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς ὑποθέσεως, τότε τοῦτο διατάττον τὴν ἀπόδειξιν αὐτῶν, προσδιορίζει ὅπως τὸ καταλληλότερον τὸ τῆς ἀποδείξεως θέμα. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 180 τοῦ 1842 (Νομ. σελ. 3231).

§ 8. Εἰς πᾶσαν ἔνστασιν (οἷον εἰς τὴν ὅτι ἐγένετο συμβιβα-

---

(1) Ἡ μὴ ἔγκαιρος παρακατάθεσις τῶν προτάσεων, καὶ αἱ γενόμεναι ἀκολούθως βελτιώσεις, ὡς μέσον ὑπερασπίσεως τῶν διαδίκων, ἐπιφέρουν, κατ' αἴτησιν τοῦ ἑτέρου, τὴν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 23 τοῦ 1846.

(2) Ἐὰν αἱ περὶ ἀκυροτήτων προτάσεις δὲν γίνωσιν ἐγγράφως, ἀλλὰ μόνον προφορικῶς εἰς τὸ ἀκροατήριον, δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.— Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 72 τοῦ 1843 ἐν Νομικ. σ. 3344.

φμὸς) ἀπαιτεῖται νόμιμος λόγος, ἱστορικὴ αἰτία καὶ αἴτησις. 555 ἐδ. 1 πολ. δικ.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 55 τοῦ 1846.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 137 καὶ 170 τῆς πολ. δικονομίας, πᾶσα πρότασις διαδίκου πρέπει νὰ ἦναι ὡρισμένη· ἡ πρότασις λοιπὸν ὅτι παρεβιάσθη τὸ ἄρθρ. 160 τῆς πολ. δικονομίας εἶναι ἀόριστος (1). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 86 τοῦ 1846.

§ 9. Ὅταν διὰ τῶν προτάσεων ζητῆται νὰ συγχωρηθῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις περὶ τοῦ ὅτι ἡ διεκδικουμένη οἰκία κατεσκευάσθη δι' ἐξόδων τοῦ διεκδεκοῦντος, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καὶ ῥητὴ πρότασις τοῦ νὰ ἐπιδικασθῇ, κατὰ συνέπειαν τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως, ἡ διεκδικουμένη οἰκία εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἡ τοιαύτη ἐλλειπὴς πρότασις δὲν ἐμπεριέχει ἐν αὐτῇ σιωπηλῶς καὶ τὴν δευτέραν περὶ διεκδικήσεως αἴτησιν. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 167 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 990).

§. 10.

Ὅταν τὸ δικαστήριον ἀπέῤῥιψεν ἔνστασίν τινα, ὁ δὲ προτείνας αὐτὴν διὰ τῶν μεταγενεστέρων προτάσεων ἀναφέρεται ἐν γένει εἰς τὰς προτέρας προτάσεις του, τὸ δικαστήριον ὀφείλει ἐκ νέου νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ἐκείνης; Ὄχι· ἂν ὁ διάδικος θέλῃ νὰ ἐκφρασθῇ ἐκ νέου τὸ δικαστήριον, ὀφείλει ν' ἐπαναλάβῃ ῥητῶς τὴν ἔνστασιν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 97 τοῦ 1850.

α) Τὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ὑπόχρεα νὰ ἀνερευνῶσι τοὺς διαφόρους λόγους προτάσεων ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου, καὶ ἂν ἐπικαλῆται αὐτὰς ὁ διάδικος, καθότι μόνον ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑποβληθεισῶν αἰτήσεων ὀφείλουν ν' ἀποφασίζωσιν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 228 τοῦ 1851.

---

(1) Πᾶσα ἔνστασις, εἴτε δι' ἀπολογίας γίνει, εἴτε διὰ τῶν προτάσεων, διὰ νὰ γίνῃ παραδεκτή, ἀπαιτεῖ, καθὼς καὶ ἡ ἀγωγή, νόμιμον λόγον, ἱστορικὴν αἰτίαν καὶ αἴτησιν, διὰ νὰ δύναται ὁ ἀντίδικος νὰ ἐννοήσῃ, καὶ τὸ δικαστήριον νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς. (ἄρθρον 868, 543, 552 § 1, 769, 580 καὶ 160 πολ. δικ.). Ἀπόφ. 233 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 4056).

Ἔνστασις ἀόριστος, χωρὶς νὰ ἐκτίθηται ἡ αἰτία καὶ ὁ λόγος, ἐφ' οὗ στηρίζεται, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Ἀπ. 320 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 4234).

Αἱ ἐνστάσεις, οὖσαι ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξάρτητοι, πρέπει νὰ προτείνωνται διακεκριμένως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 110 τοῦ 1847.

β') Τὸ δικαστήριον δὲν ὀφείλει νὰ ἀνατρέχῃ εἰς τὰς διαφόρους προτάσεις τῶν διαδίκων. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 16 τοῦ 1852.

γ') Δὲν θεωρεῖται ἀταιτιολόγητος ἡ ἀπόφασις, ὅταν δὲν γίνηται ἐν αὐτῇ μνεία ἐνστάσεων ἢ προτάσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐπανελήφθησαν εἰς τὴν δίκην, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. 580 ἐδ. 3 πολ. — Απ. πολ. Αρ. Πάγου 14, 27 τοῦ 1855.

δ') Κατὰ τὸ ἄρθρ. 580 τῆς πολ. δικονομίας, αἱ ἔγγραφοι προτάσεις δὲν πρέπει νὰ παραπέμπωσιν εἰς τὰς ἐνώπιον ἄλλων δικαστηρίων γενομένας.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 220 τοῦ 1855.

ε') Αναφερομένου τοῦ διαδίκου εἰς τὰς προλαβούσας προτάσεις του, ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ αὐτάς· ἄλλως, ἡ αἴτησις εἶναι ἀπαράδεκτος. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 228 τοῦ 1849.

ς') Οἱ διάδικοι ὀφείλουν νὰ ἐκθέτωσιν εἰς ἑκάστην συζήτησιν ἐγγράφους καὶ πλήρεις προτάσεις, καὶ οὐχὶ νὰ ἀναφέρωνται πρὸς τοῦτο εἰς ἄλλας προηγουμένας. Απ. πολ. Αρ. Π. 89 τοῦ 1854.

ζ') Τὰ δικαστήρια δὲν ὀφείλουσι ν' ἀνατρέχωσιν εἰς προτάσεις εἰς προγενεστέραν συζήτησιν ὑποβληθείσας. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 169 τοῦ 1854.

η') Οἱ διάδικοι ὀφείλουν νὰ ἐπαναλάβωσι καὶ κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν ὅσας προτάσεις θεωροῦσι σπουδαίας. Απ. πολιτ. Αρ. Πάγου 108 τοῦ 1854.

§ 11. Εἰς τὴν πρότασιν τοῦ νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὸ ἄνηβον τέκνον, ὑπὸ ἐγγύησιν, ἡ προσωρινὴ διακατοχὴ τῆς κληρονομίας τοῦ Α. ἐμπεριέχεται καὶ ἐκείνη τῆς προσωρινῆς διατροφῆς, ὥστε ἂν τυχὸν ἀποῤῥιφθῇ ἡ πρώτη, νὰ γενῇ δεκτὴ ἡ δευτέρα, καὶ ἂν ῥητῶς δὲν ἐμπεριέχεται εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 199 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 1000).

11α. Ὅταν εἰς πραγματικὸς ἰσχυρισμὸς ἐμπεριλαμβάνηται μὲν εἰς τὰ παρουσιασθέντα ἔγγραφα, δὲν ἀναφέρεται δὲ εἰς τὰ κατὰ μέρος δικόγραφα, δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ περὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτοῦ ἀπόδειξις καὶ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, καὶ νὰ προταθῇ καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 118 τοῦ 1842 (Νομ. σελ. 2972).

§ 12. Ἂν αἱ προτάσεις δὲν ἦναι γεγραμμέναι ἐπὶ ἐνσήμου χάρτου; Ἴδε τὴν λέξ. *Χαρτόσημον* καὶ τὴν λέξ. Ἐφέσεις § 39 ἐπ.— ὡς καὶ τὴν λέξ. Μάρτυρες § 267.

§ 13. Ἡ ἀντέφεσις γίνεται διὰ τῶν προτάσεων; Εὐρ. τόμ. 8 σελ. 5 ἐπ.

§ 14. Ὅταν αἱ ἔγγραφοι προτάσεις διαδίκου τινὸς περιορίζωνται εἰς ἐνστάσεις μόνον μὴ περιέχουσαι αἰτήσεις, ἡ ἀπόφασις

θεωρεῖται ὡς ἐρήμην ἐκδοθεῖσα· ἂν δὲ ἡ αἴτησις ἀφορᾷ ἁπλῶς ἀναβολὴν τῆς δίκης, τὸ δικαστήριον δικάζει ἐρήμην τὴν ὑπόθεσιν, ἂν ἀποῤῥίψῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην (1). Ὅρα Εὐρ. τόμ. 6 σελ, 662 ἐπ. § 41.

§ 15. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ μὲν ν' ἀναγινώσκωνται ὅλαι αἱ συνυπάρχουσαι ἐνστάσεις κατὰ τὴν πρώτην δημοσίαν ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖ καὶ τὸ νὰ ἀναπτύσσωνται αὗται συνάμα καὶ διὰ μιᾶς· ἐκ τοῦ ἐναντίου μάλιστα τὸ ἄρθρον 583 τῆς δικονομίας ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι αὗται πρέπει νὰ συζητῶνται κατὰ μέρος, καὶ μόνον ἀφοῦ τὸ δικαστήριον, ἀκοῦσαν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ συζήτησιν μιᾶς ἑκάστης, διασκεφθῇ ἐπ' αὐτῆς καὶ ἀπαγγείλῃ ὅτι δὲν τὴν εὑρίσκει βάσιμον, ἐπιτρέπει τὴν πρόοδον τῆς συζητήσεως τῶν ἑπομένων. Απ. 177 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ, (Νομ. σ. 2363).

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΕΑΙ ΚΑΙ ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ (2).

ΣΗΜ. Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἥνωσα τὰ ζητήματα, ὅσα ἀφορῶσι τὰς προτάσεις καὶ τὰς ἐνστάσεις· τοῦτο μέν, διότι ἐν τῇ συγκεφαλαιώσει ταύτῃ εὐκολώτερον ὁ ἀναγνώστης εὑρίσκει τὸ ζητούμενον, ὁδηγούμενος μάλιστα, ἐκ τοῦ λεκτικοῦ πίνακος· τοῦτο δέ, διότι πρότασιν ὀνομάζει ὁ νόμος καὶ τὴν ἔνστασιν. 551, 553 πολ. δικ.—Ἀπ. Αρ. Πάγου 136 τοῦ 1849.

Πρὸ τῆς νομολογίας δὲ εὑρίσκει ὁ ἀναγνώστης σύντομόν τινα περὶ τῶν ἐνστάσεων θεωρίαν, ὡς καὶ ἀτελεῖς τινὰς σημειώσεις περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρων 745—747 τῆς πολ. δικ.

---

(1) Ὅρα τὰς λέξ. Ἀπόφασις ἐρήμην (Εὐρ. τ. 6 σ. 459 ἐπ).

(2) Ἴδε τὰς λέξ. Ἔνστασις. — Ἔφεσις. — Κοινωνία. — Ἀπόδειξις σ. 81—84, Ledru, λ. demande nouvelle, ἧς περίληψιν ἐν τῷ ἡμετ. Εὐρ. τ. 5 σ. 261.

Πίναξ λεκτικός.

Ὅρα αὐτὸν ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου.

Περίληψις τῶν περιεχομένων.

Προθεωρία.

§ 1. Ἔνστασις καλεῖται ἡ κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἀντιτασσομένη ἐπιθετικὴ πρᾶξις, ἥτις βάσιν ἰδίαν, ὡς καὶ ἡ ἀγωγή, ἔχουσα καταστρέφει προσωρινῶς ἢ διὰ παντὸς τὸ τοῦ ἐνάγοντος δικαίωμα, ἢ καὶ ἁπλῶς ἀναβάλλει τὴν εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀπάντησιν· ἢ, ἔνστασις εἶναι ἡ πρότασις γεγονότος, ὅπερ, καὶ ὑπάρχον τὸ τῆς ἀγωγῆς δίκαιον, καταστρέφει ἢ ἀνίσχυρον καθίστησι. πολ. 551. — Οἰκ. § 123.

§ 2. Παρὰ τοῖς Γάλλοις διάφοροι ἀπαντῶνται ὀνομασίαι· αἱ εὐχερέστεραι δὲ διαιρέσεις εἰσίν·

exceptions dilatoires ἢ fins de non procéder
exc. peremptoires, ἢ fins de non récevoir

ὑποδιαιρούμεναι αἱ μὲν πρῶται εἰς

exc. dilatoires proprement dites
exc. déclinatoires ou des renvois

αἱ δὲ δεύτεραι εἰς

exc. per. de forme (ex. de nullité)
exc. per. de fond.

§ 3. Ἡ ἡμετ. δικ. δύο εἰδῶν ἐνστάσεις παραδέχεται, τὰς *ἀναβλητικὰς* (περιλαμβανούσας καὶ τὰς ex. declinatoires)· τὰς ἀνατρεπτικὰς (περιλαμβανούσας καὶ τὴν τῆς ἀκυρότητος ἔνστασιν, ἥτις ὅμως δὲν ἔχει κατὰ πάντα τὴν δύναμιν ἀνατρεπτικῆς ἐνστάσεως, π. χ. δὲν ἑνοῦται ἡ συζήτησις αὐτῆς μετὰ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως. 583 ἐδ. 3). Οἰκ. § 123.

§ 4. Ἅπασαι αἱ ἐνστάσεις διέπονται ὑπὸ τῶν ἑξῆς κανόνων.

α') Πᾶσα ἔνστασις, ὡς ἐπιθετικὴ πρᾶξις, πρέπει νὰ φέρῃ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς, ἄρα καὶ αἴτησιν. Ἀλλὰ αἱ τῶν ἐνστάσεων αἰτήσεις εἰσὶν οὐχὶ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' ἀπόρριψις τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ. Αἱ ἐνστάσεις. λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ἐλλειπεῖς αἰτήσεων καὶ ἂν τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς ὡς αἴτησιν περιέχωσιν (Ἴδε ἀνάπτ. εἰς Οἰκ. § 123 σημ. 3)· μάλιστα δὲ δύναται ὁ ἐναγόμενος ν' ἀντιτάξῃ πολλὰς συνάμα ἐνστάσεις καὶ νὰ ὑποβάλῃ ἔπειτα ὡς κοινὴν ἁπασῶν αἴτησιν τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς (Οἰκ. αὐτ.)· μόνον ὅταν ἡ οὐσία τῆς ἐνστάσεως ἦναι τοιαύτη, ὥστε νὰ φέρῃ εἰς ἄλλο ἀποτέλεσμα ἢ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, χρειάζεται εἰδικὴ αἴτησις (ἀπόφ. Αρ. Πάγου 205 τοῦ 1852), ὅπερ δύναται νὰ συμβῇ ἐν ταῖς ἀναβλητικαῖς ἐνστάσεσι.

β') Αἱ ἐνστάσεις εἰσὶν ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὰς τῆς ἀπαντήσεως προτάσεις καὶ δὲν ἀναπληροῦσιν αὐτὴν παραλειφθεῖσαν (1).

---

(1) Ὁ Κ. Οἰκ. § 123 σημ. 4 λέγει.

Ὁ ἐναγόμενος, ὅστις ὑποβάλλει ἐνστάσεις χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἀγωγὴν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μήτε ὡς ἀρνηθεὶς, μήτε ὡς ὁμολογήσας αὐτὴν—qui excipit non fatetur (νόμ. 9 Βασ. 51, 1. «Οὐ πάντως ὁ παραγραφόμενος δοκεῖ συντίθεσθαι τῇ ἐπιτάσει τοῦ ἀντιδίκου»). Τὴν περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ κανόνος τούτου ἔριν τῶν γερμανῶν δικονομολόγων ἔλυσεν ὁ ἐγχώριος νομοθέτης,

γ') Ὁ ἐναγόμενος, ὡς ἔχων τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ὑπερασπίσαι ἑαυτὸν κατὰ πάντα τρόπον, δύναται νὰ προτείνῃ ἐνστάσεις ἀντιφασκούσας πρὸς ἀλλήλας ἢ πρὸς τὴν ἀγωγήν. ν. 6, 9. Β. (51,1)—ν. 43 Βασ. (2, 3) π. χ. ἐδανείσθην, ἀλλ' ἐπλήρωσα· ἐκτὸς τούτου, μοὶ ἐχάρισας τὸ δάνειον· ἢ δὲν ἐδανείσθην, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐδανείσθην, ἐπλήρωσα.

δ') Ἀπαράδεκτοι εἰσὶν αἱ ἐνστάσεις ἐκ δικαιώματος τρίτου διότι ἡ ἔνστασις, ὡς δικαίωμα τοῦ ἐναγομένου κατὰ τῆς ἀγωγῆς, πρέπει ν' ἀνήκῃ αὐτῷ.

Καθὼς ὁ ἐνάγων δὲν δύναται διὰ τῆς ἀγωγῆς νὰ ὑποστηρίξῃ δι' ἑαυτὸν δικαίωμα ἀλλότριον, οὕτω καὶ ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἔνστασιν ἀλλοτρίαν· reus excipiendo fit actor (νόμ. 1 Μ. 44, 1) Bayer σελ. 623. Seuffert II, 250. Morstadt Schlussel σελ. 153. Ἀλλὰ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος τούτου πρέπει καλῶς νὰ διακρίνωνται αἱ ἐνστάσεις ἀπὸ τῆς ἀπαντήσεως. Ὅστις π. χ. ἀντιτάσσει κατὰ τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, τῆς ἐπὶ ἀγοραπίας στηριζομένης, ὅτι δὲν ἐπληρώθη τὸ τίμημα, ἢ δὲν παρεδόθη τὸ πρᾶγμα, δὲν προτείνει ἔνστασιν, ἀλλ' ἀμφισβητεῖ στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς. Ἑπομένως δὲν ἐφαρμόζεται εἰς αὐτὸν ὁ § 3 τοῦ 552 ἄρθρου. Ὡσαύτως δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς ὑπεράσπισίν του δικαιώματα τρίτων, ἐξ ὧν ἴδιαι πηγάζουσιν ἀξιώσεις· π. χ. ὅτι τὸ διεκδικούμενον πρᾶγμα ἐδώρησεν ὁ ἐνάγων εἰς τρίτον καὶ ἔπαυσε νὰ ἦναι κύριος (ὅπερ ἐσφαλμένως ἐθεώρησεν ὡς ἐκ δικαιώματος τρίτου προτεινόμενον ἡ ὑπ' ἀρ. 108 τοῦ 1841 ἀπόφ. τῶν ἐν

τὴν βασιμωτέραν ἀκολουθήσας γνώμην (ἴδε Bayer σελ. 632. Zeitschrift von Linde V, 33, VI, 447. Archiv etc. XI, 52). Παράδοξον ὅλως φαίνεται πῶς ὁ Καλλιγᾶς (Α'. 279) ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ ἐκπεφρασμένην ἐν τῷ ἀρ. 552 § 4 τὴν γνώμην αὐτοῦ «ὅτι ἂν ὁ ἐναγόμενος προτείνῃ μόνον ἐνστάσεις, χωρὶς νὰ ἐξηγηθῇ περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἀγωγῆς διὰ τῆς ἀπαντήσεως, *οὐδόλως προσβάλλει τοὺς εἰς αὐτὸ ἐμπεριεχομένους ἰσχυρισμοὺς* (ἄρα *ὁμολογεῖ* αὐτοὺς κατὰ τὴν γνώμην ταύτην), ἀλλ' ἀναλέχεται δι' ἄλλων νὰ τοὺς καταστρέψῃ;» Ἐνῷ τὸ ἄρθρον λέγει ἄντικρυς τὸ ἐναντίον αἱ ἀπάντησις δὲν *ἀναπληροῦται* διὰ τῆς προτάσεως ἐνστάσεων. Μόνον ὅταν ἐπὶ ἀκροατηρίου, συζητουμένης τῆς ὑποθέσεως, παραλείψῃ ὁ ἐναγόμενος τὴν ἀπάντησιν, θεωρεῖται κατὰ τὸ 585 ἄρθρον ὡς ὁμολογῶν τὴν ἀγωγήν.

Ναυτιλ. ἐφετῶν) ἡ τῶν μὴ ἐξοφληθεισῶν ὑποθηκῶν τὸν ἐκπεσμὸν δύναται νὰ αἰτήσῃ ὁ ἀγοραστὴς τοῦ ἐνυποθήκου πράγματος, ἐναγόμενος πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος.— Ἴδε τὴν λ. Τρίτος.

Οἱ ἐγγυηταὶ μόνον δύνανται νὰ μεταχειρισθῶσι τὰς ἐνστάσεις τοῦ πρωτοφειλέτου.

Τὰς ἐνστάσεις τινὸς δύνανται καὶ οἱ δικαιοδόχοι καὶ ἐγγυηταὶ αὐτοῦ νὰ ἐπικαλεσθῶσιν. Ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦσιν αἱ ἡνωμέναι τῷ προσώπῳ ἐνστάσεις (except. personae cohaerentes. — Ἴδε Οἰκ. § 101 σημ. 7), ἃς μόνον τὸ πρόσωπον, δι' ὃ ἐδόθησαν, δύναται νὰ προτείνῃ· τοιαύτην ἔνστασιν χορηγεῖ π. χ. τὸ εὐεργέτημα τῆς εὐπορίας (Νόμ. 8 πρ. Βασ. 51, 1. Νόμ. 25, 25 Βασ. 9, 3) καὶ τὸ pactum de non petendo in personam (Νόμ. 21 § 5 νόμ. 22—26, νόμ. 32 Βασ. 11, 1). Ἰδίως δὲ ὁ ἐγγυητὴς δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἔνστασιν, ἧς τὴν ἀπόκρουσιν ἐσκόπει ἡ ἐγγύησις αὐτοῦ, π. χ. ἡ ἀπὸ τῆς ἐκστάσεως τῶν ὑπαρχόντων ἔνστασις (§ 4 Εἰσ. 4, 14). Savig. V, 177. Vang. III, 142. Bayer. σελ. 618. Καλλιγ. Γ'. 352).— Κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, πᾶς δανειστὴς τοῦ θέλοντος νὰ παραχωρήσῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ δύναται νὰ προτείνῃ τὸ ἐκ τοῦ 688 ἄρθρου πηγάζον ἀπαράδεκτον. Carré ζ' 3035. Οἰκ. § 123.

ἐ) Ὡς ὁ ἐνάγων τὴν ἀγωγὴν ὀφείλει καὶ ὁ ἐναγόμενος ν' ἀποδείξῃ τὰς ἐνστάσεις αὐτοῦ.

Ἀναβλητικαὶ ἐνστάσεις.

§ 5. Αἱ ἀναβλητικαὶ ἐνστάσεις ἀναστέλλουσι τὴν *ἐκδίκασιν* τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἀπαλλάττουσαι διὰ τοῦτο τὸν ἐναγόμενον τῆς πρὸς ἀπάντησιν ὑποχρεώσεως.

Κατὰ τὸν Κ. Οἰκ. (§ 124 σημ. 1).

Ὁ προτείνας ἀναβλητικὴν ἔνστασιν δὲν δύναται μὲν ν' ἀπαιτήσῃ τὸ νὰ δικασθῇ αὕτη χωριστὰ καὶ πρὸ τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν σειρὰν τῆς συζητήσεως ἑπομένων ἐνστάσεων, δύναται ὅμως ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἀναβλητικῶν ἐνστάσεων *πρὸ τῆς οὐσίας* τῆς ὑποθέσεως καὶ ν' ἀρνηθῇ ἐντοσούτῳ τὴν εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀπάντησιν· ὅπερ δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἐπὶ τῶν ἀνατρεπτικῶν ἐνστάσεων, ἐξηρτημένης τῆς ἀκυρότητος. Τοῦτο ἐξάγεται ἀρκούντως ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 563 ἐδ. 2 καὶ 583 ἐδ. 2 πολ. Κατὰ τὸ πρῶτον, αἱ ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις ἀποφασι-

ζονται *συνήθως* πρὸ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως· ἄρα δύναται κατ' ἐξαίρεσιν τὸ δικαστήριον νὰ ἑνώσῃ αὐτὰς καὶ ἀποφασίσῃ σὺν τῇ οὐσίᾳ τῆς ὑποθέσεως. Κατὰ τὸ 2 ἐδ. τοῦ 583 ἄρθρ. ἐὰν τὸ δικαστήριον εὕρῃ μὴ βάσιμον τὴν πρώτην, δευτέραν κ.λ. ἔνστασιν, συζητοῦνται ὅλαι ὁμοῦ, καὶ τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται περὶ πασῶν διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως. Ἄρα μόνον τὰς ἐνστάσεις δύναται νὰ συζητήσῃ καὶ διὰ μιᾶς ἀποφάσεως νὰ δικάσῃ τὸ δικαστήριον, οὐχὶ καὶ τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως. Ταύτην, μὴ προκειμένου περὶ ἀνατρεπτικῆς ἐνστάσεως, καὶ ἀντιτείνοντος τοῦ ἐναγομένου, *μόνον ἀφοῦ ἀποῤῥίψῃ τὰς ἐνστάσεις* συγχωρεῖται νὰ ἐξετάσῃ.

§ 6. Ἀναβλητ. ἐνστάσεις εἶναι. *α) αἱ τὸ βῆμα κάμπτουσαι* (1) (fori declinatoriae) ἐνστάσεις, τουτέστιν ἡ τῆς ἀναρμοδιότητος, ἡ τῆς ἐκκρεμοδικίας καὶ ἡ τῆς συναφείας τῆς δίκης, αἵτινες, ἐὰν κριθῶσι βάσιμοι, ἐπιφέρουσιν ἀποτέλεσμα οὐ μόνον τὴν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἀγωγῆς· Οἰκ. § 124 σημ. 3· Carr. ζ. 720. Απ. Αρ. Πάγου 228 τοῦ 1851, 73 τοῦ 1854· διάκρισιν δέ τινα ποιεῖ ἡ 13206 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. — Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 (1848) ἀποφ. φαίνεται τὸ ἐναντίον ἐκφράζων ὁ Ἄρ. Πάγος ὡς πρὸς τὴν τῆς ἐκκρεμοδικίας ἔνστασιν, ἀλλ' ἐπρόκειτο ἄλλου ζητήματος ἡ λύσις καὶ δὲν δύναται νὰ δοθῇ μεγάλη βαρύτης εἰς αὐτήν, ὡς πρὸς τοῦτο.

§ 7. *Προτάσεις περὶ ἁρμοδιότητος* (2). Ὑπάρχουσι δύο εἴδη ἀναρμοδιότητος, ἤτοι τὸ δικαστήριον εἶναι ἀναρμόδιον ἢ ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς διαφορᾶς (ratione materiae) ἢ δι' ἄλλον τινὰ λόγον κατὰ τὰ ἐν τοῖς §§ 44-62 Οἰκ. εἰδικώτερον ἐξηγηθέντα. Ἡ διάκρισις αὕτη ἔχει σημασίαν· διότι τὸ πρῶτον εἶδος τῆς ἀναρμοδιότητος δύναται *κατὰ πᾶσαν στάσιν* τῆς δίκης νὰ προτείνῃ ὁ ἐναγόμενος, ἐνῷ ἡ προσωπικὴ ἀναρμοδιότης καλύπτεται μὴ προταθεῖσα ἐγκαίρως. Πολ. 24, 25 πολ. δικον. 169, 170. Boitard I, 315. Boncenne III, 215. — Ἐὰν ἡ ἀναρμοδιότης προέρχηται ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ ἀκινήτου, ὅπερ ἀποτελεῖ τῆς δίκης τὸ ἀντικείμενον, καὶ ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζηται ὅτι κεῖται ἐκτὸς τῆς περιφερείας τοῦ δικάζοντος δικαστηρίου, *τί πρέπει νὰ*

---

(1) Οἰκ. αὐτ.

(2) Ἠρλ. τὰς λέξ. ἁρμοδιότης ἐν γένει (Εὐρ. τ. 4) καὶ ἁρμοδιότης ἐμπ. (Εὐρ. τ. 5), ἔνθα σχετικὰ ζητήματα.

πράξη τοῦτο; Κατὰ τὸν Chauveau (Carré ζ. 709) ἢ τὰ ὅρια τῆς κοινότητος αὐτὰ δὲν εἶναι ἀκριβῶς ὡρισμένα· ὅτε ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἔχει νὰ ἐξακριβώσῃ τοῦτο πρότερον, ἱστωμένης ἐντοσούτῳ τῆς δίκης. Ἢ ὁ ἐνάγων διὰ τοῦ κτηματολογίου ἀποδεικνύει τὴν περιφέρειαν τοῦ δικαστηρίου. Ἐὰν τότε ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζηται ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἐπίδικον κτῆμα κεῖται ἐκτός, οὐδὲν ἐμποδίζει νὰ ἀποδειχθῇ τοῦτο διὰ μαρτύρων ἢ αὐτοψίας. Οἰκ. σελ. 32 σημ. 2 § ἐπ.– ὅλ. σχετικὰ εἰς Εὔρ. τ. 4 § 144, 253, 311. Εὔρ. τ. 5 σ. 57 ἐν ἀρχ.

§ 8. Εἰς τὴν νομολογίαν εὑρίσκετε ταῦτα.

α΄) Ἡ ἀναρμοδιότης (ἄρθρ. 25 πολ. δικ.) δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατ' ἔφεσιν, ὅταν ὁ ἐφεσείων ἐδικάσθη ἐρήμην· ἐξετάζεται δὲ καὶ αὐτεπαγγέλτως. Απ. 2213 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἣν εἰς τὸν § 144 τῆς λέξ. Ἁρμοδιότης πολ. (Εὔρ. τ. 4 σ. 141).— Ὅρα καὶ Εὔρ. τ. 5 σ. 5 ἐπ.

β΄) Ἡ ἔνστασις τῆς ἀναρμοδιότητος προηγεῖται καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς ἀναβλητικῆς ἐνστάσεως, λόγῳ βιαίας διακοπῆς· καθότι, διὰ νὰ δικάσῃ τὸ δικ. τὴν τελευταίαν ταύτην ἔνστασιν, πρέπει νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ἦναι πρὸς τοῦτο ἁρμόδιον, ἀμφισβητουμένης τῆς ἐξουσίας του. Απ. 72 τοῦ 1845 ἐφ. Ναυπλ. (Νομ. σελ. 4127).

— Ἡ ἀναρμοδιότης (ἄρθρ. 25 πολ. δικ.) δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατ' ἔφεσιν, ὅταν ὁ ἐφεσείων ἐδικάσθη ἐρήμην, τὸ δὲ δικαστήριον δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν. Απ. 2213 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. τῆς 20 μαρτ. 1842.

— Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος λόγῳ τῆς θέσεως τοῦ κτήματος (ἄρθρ. 20 τῆς πολ. δικονομίας) ἐπιτρέπεται παράτασις· ἑπομένως ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Απ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν 1908 τῆς 30 ἀπριλ. 1841 ἀνωτ. § 70 ἐν τέλ.

— Ἡ διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑποθέσεως ἀναρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ δικάζωσι τὰ λόγῳ ὕλης ἀναρμόδια δικαστήρια διὰ τοῦτο καὶ μόνον ὅτι συγκατατίθενται οἱ διάδικοι. — Μὴ ἔμποροι λοιπὸν δὲν δύνανται νὰ δικασθῶσιν ἀπὸ ἐμπορ. δικαστ. Απ. Α. Π. 102 τοῦ 1850.– Εὔρ Ε. σ. 5–7.

γ΄) Ἡ τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασις πότε προτείνεται; Απόφ. 9215 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

δ΄) Γενομένης ἐνστάσεως ἀναρμοδιότητος ἀναβλητικῆς, τὸ δικαστήριον πρέπει πρὸ πάντων ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀναρμοδιότητος. Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 64 τοῦ 1851.

ε) Ἂν ὑπόθεσίς τις, ὑπαγομένη εἰς τὸν εἰρηνοδίκην, εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, τί γίνεται; Ἴδε τὴν 9047 εἰς λέξ. Ἁρμοδ. ἐν γένει.

ϛ') Ἔνστασις ἀναρμοδιότητος προταθεῖσα καὶ ἀποφασισθεῖσα τελεσιδίκως παρὰ τοῦ πρωτοδικείου δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν;

«Ἐπειδὴ προταθεῖσα πρωτοδίκως ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἡ τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασις ἀπεῤῥίφθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 176 ἀποφάσεως τῶν ἐν Καλάμαις πρωτοδικῶν διὰ ῥητῆς διατάξεως· ὁ δὲ δήμαρχος διὰ τῆς ἐφέσεώς του δὲν προσέβαλε ταύτην, διότι οὔτε αἴτησιν περὶ μεταῤῥυθμίσεως αὐτῆς ἔκαμεν, οὔτε κἂν εἰς τὰς αἰτιολογίας αὐτῆς ἀναφέρει παράπονόν τι κατ' αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον τὰς περὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως διατάξεις της προσβάλλει ὡς ἀδίκους, καὶ ἐπικαλεῖται ῥητῶς τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ περὶ αὐτῆς (τῆς οὐσίας) συμφώνως μὲ τὰς προτάσεις του· ὅθεν ἡ ῥηθεῖσα διάταξις μὴ προσβληθεῖσα δι' ἐφέσεως κατέστη τελεσίδικος, εἶν' ἑπομένως ἀπαράδεκτος ἤδη ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς προτάσεως· ὥστε ἡ περὶ ἀπαραδέκτου αὐτῆς ἔνστασις τοῦ Ἰωάννου Τζάνε εἶναι βάσιμος. Απ· 74 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 4718). Πρλ. Εὐρ. τ. 4 § 145, 281, 295 καὶ τὴν λέξ. Ἔφεσις § 305.

ζ') Τὸ δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν, τοῦ ὁποίου ἀμφισβητεῖται ἡ ἁρμοδιότης λόγῳ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης, δὲν δύναται, πρὶν ἀποφασισθῇ τὸ περὶ τῆς ἁρμοδιότητος ταύτης, νὰ δικάσῃ ἐπ' ἄλλης ἐνστάσεως, οἷον περὶ τοῦ ἂν ὁ ἐνάγων ἔχῃ δικαίωμα ἀγωγῆς. Απ. 10381 τοῦ 1853 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 9. Τῆς ἐκκρεμοδικίας (1) ἡ ἔνστασις ἔχει χώραν ὅταν ἡ αὐτὴ διαφορὰ διατελῇ ἐκκρεμὴς παρὰ δύο διαφόροις δικαστηρίοις· ἡ ἐκκρεμοδικία δὲ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πινακίῳ ἐγγραφῆς τῆς ὑποθέσεως.

Ἑπομένως προτείνεται εἰς ἐκεῖνο τὸ δικαστήριον, παρ' ᾧ εἰσήχθη (ἐνεγράφη εἰς τὸ πινάκιον) *νεώτερον* ἡ διαφορά. (πολ. 23, 575 § 1. Ὅρα Οἰκ. § 58)· διότι τὸ ἄλλο δικαστήριον προτιμᾶται νὰ δικάσῃ. Ὅθεν δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅ,τι ὡς πρὸς τοῦτο λέγει ἡ 7233 ἀπόφασις τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (Εὐρ, ϛ'. 501 § 8). Bayer

---

(1) Ἡ ἔνστασις τῆς ἐκκρεμοδικίας, ἢ συναφείας τῆς δίκης, δὲν εἶναι ἐκ τῶν προτεινομένων ἐξ ἐπαγγέλματος, ἀλλ' ὑπάγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀναβλητικῶν ἐνστάσεων, καὶ μὴ προταθεῖσα πρωτοδίκως καλύπτεται. Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 4 τοῦ 1847.

σ. 560 III. Οἱ Γάλλοι παραδέχονται ὑπάρχουσαν τὴν ἐκκρεμοδικίαν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, τῇ γνώμῃ τοῦ Βοστίου ἑπόμενοι, λέγοντος Coepta enim esse, atque ita pendere lis alibi censetur non modo si litis contestatio jam facta sit, sed sola citatio, seu in jus vocatio. Boncenne III, 219. Carré ζ. 727. Dalloz, Exceptions ἀριθ. 181.

Παρατηρητέον δὲ προσέτι καὶ ταῦτα. Ἡ ἔνστασις τῆς ἐκκρεμοδικίας ά) ἵνα ἐπιτύχῃ, ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ἡ ὑπόθεσις ἐκκρεμὴς ἐνώπιον *ἐγχωρίων* δικαστηρίων (Boncen. αὐτ. 223. Aubry et Rau I, 33 σημ. 2. Berriat I, 159 σημ. 32, 3. Carré Compétence V, 25. Foelix droit international ἀρ. 182—184. Dalloz αὐτ. ἀριθ. 778, 779). Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 395 τοῦ 1841. Εὑρ. ΣΤ'. 498 § 4. — Δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 859 § 1 πρέπει νὰ δεχθῶμεν ἐξαίρεσιν, ὅταν οἱ διάδικοι ἦναι *ἀμφότεροι* ἀλλοδαποί· 6') δὲν προτείνεται ἐκκρεμοδικία, ἀλλὰ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 475 § 1 πηγάζον ἀπαράδεκτον, ὁσάκις εἰσαχθῇ εἰς τὸ *αὐτὸ* δικαστήριον *δὶς* ἡ *αὐτὴ* ὑπόθεσις (Dalloz. ἀριθ. 177. Boitard I, 325 στήλ. 2 Carré ζ. 731. Εὑρ. ΣΤ'. 501 § 7. Seufferts Blätter V, 160). γ') ματαιοῦται διὰ τῆς ἀπὸ τῆς προτέρας δίκης παραιτήσεως Dalloz αὐτ. ἀριθ. 184. Ἀρ. Πάγου 2 τοῦ 1848 καὶ 371 τοῦ 1855. δ') ἐὰν ἀποῤῥιφθῇ, δύναται ὁ διάδικος ἢ νὰ ἐγκαλέσῃ τὴν ὑπόθεσιν (ὅταν τοῦτο ἦναι δυνατὸν), ἢ νὰ αἰτήσῃ κανονισμὸν ἁρμοδιότητος (ἰδ. Οἰκ. § 62 ά. Carré ζ. 728. Dalloz ἀριθ. 193). ε) δὲν ἀποκρούεται διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι εἶναι *αναρμόδιον* τὸ πρότερον τῆς ὑποθέσεως ἐπιλαβόμενον δικαστήριον. Ἀλλ' ἐπὶ προδήλου ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τούτου, καλὸν εἶναι, αἰτοῦντος τοῦ ἐνάγοντος, ν' ἀναβάλληται τῆς ὑποθέσεως ἡ ἐκδίκασις μεχρισοῦ προταθεῖσα εἰς τὸ δικάστήριον ἐκεῖνο ἡ ἀναρμοδιότης γείνῃ δεκτὴ (Dalloz αὐτ. ἀριθ. 192, 193).

Ἐκκρεμοδικία (Litispententia) ὑπάρχει, ὅταν ἡ αὐτὴ ὑπόθεσις ὑπεβλήθη εἰς δύο ἑλληνικὰ δικαστήρια. Διὰ νὰ ὑπάρχῃ δὲ ἐκκρεμοδικία ἀπαιτεῖται (Rauter 185), ὥστε δύο δίκαι νὰ ἦναι συγχρόνως ἐκκρεμεῖς ἐνώπιον δύο δικαστηρίων, καὶ νὰ ἔχωσι τοιαύτην σχέσιν, ὥστε ἡ ἐπὶ τῆς μιᾶς ἔκδοσις ἀποφάσεως γεννᾷ τὴν ἔνστασιν τοῦ δεδικασμένου πρὸς τὴν ἄλλην.

Συνάφεια δικῶν ὑπάρχει, ὅταν δύο ὑποθέσεις ἔχωσι τοιαύτην σχέσιν, ὥστε ἡ μία δὲν δύναται νὰ ἐκδικασθῇ καταλλήλως χωρὶς νὰ ἐκδικασθῇ συγχρόνως ἡ ἄλλη.

Ἡ ἐκκρεμοδικία διαφέρει ἀπὸ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀναρμοδιότητος ὄχι μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι ὑποθέτει τὴν δίκην ἐκκρεμῆ, ἀλλὰ

καὶ διότι ἡ τῆς ἐκκρεμοδικίας ἔνστασις εἶναι δεκτὴ ἐνώπιον δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἁρμόδια, καὶ καθίστανται ἀναρμόδια μόνον διότι τὸ ἐν ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως. Τοῦτο δὲ λαμβάνει χώραν 1) ὅταν δικαστήριόν τι κατέστη ἁρμόδιον διὰ τῆς παρεκτάσεως·—2) ὅταν ὑπάρχωσιν αἱ περιπτώσεις, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὸ ἄρθρον 22 τῆς πολ. δικ.

Ἡ τῆς ἀναρμοδιότητος ἔνστασις ὑποθέτει ταυτότητα τῶν δύο ὑποθέσεων, ἡ συνάφεια ὅμως ὑποθέτει σχέσιν, ἀπαιτοῦσαν τὴν ἕνωσιν τῶν δικῶν πρὸς εὐκολωτέραν διεκδίκασιν.

Ἡ ἐκκρεμοδικία προϋποθέτει, ὅτι τὸ ἐκκρεμὲς ὑπάρχει εἰς δύο ἑλληνικὰ δικαστήρια, καὶ τοῦτο συνδέεται μὲ τὰς περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διατάξεις.

Κατὰ ποίαν ἐποχὴν τῆς δίκης εἶναι δεκταὶ αἱ ἐνστάσεις αὗται; Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς περὶ ἀναβλητικῶν ἐνστάσεων παρατηρήσεις, ὅσας ἀνεπτύξαμεν, ἀποφαινόμεθα, ὅτι αἱ ἐνστάσεις αὗται πρέπει νὰ προτείνωνται πρὸ τῆς ἀπαντήσεως· ἄλλοι ὅμως Γάλλοι νομοδιδάσκαλοι, ὑποστηρίζουσι τὴν ἀντίθετον γνώμην· ὁ Boncenne, (τόμ. 3) λέγει «ἡ φύσις τῶν πραγμάτων ἀπαιτεῖ νὰ ἦναι δεκταὶ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, διότι τότε κοινωνικὸν καὶ τὸ ἰδιωτικὸν συμφέρον ἀπαιτοῦσι νὰ μὴ ἐκδικάζωνται ἐνώπιον δύο διαφόρων δικαστηρίων» ἀλλά, ὡς πρὸς τὴν συνάφειαν, αἱ δύο δίκαι δὲν ἀφορῶσι τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, οὐδ' ἐκδίδονται εἰς αὐτὰς ἀντιφάσκουσαι ἀποφάσεις· ἐπομένως δὲν στηρίζεται ἡ ἔνστασις αὕτη εἰς ἀπόλυτον ἀνάγκην, ἀλλ' εἰς τὰ συμφέροντα τῶν διαδίκων, ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ταχείας ἐκδικάσεως πραγματοποιεῖται, ὅταν ἡ ἔνστασις προτείνηται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δίκης. Ὡς πρὸς τὴν ἐκκρεμοδικίαν δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἐκδίκασις ἐνώπιον δύο δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ ἐκδώσωσιν ἀντιφασκούσας ἀποφάσεις προσβάλλει τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς διαδικασίας, διϊσχυριζόμεθα ὅμως, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου δὲν εἶναι νὰ χρησιμεύῃ ἡ ἔνστασις αὕτη ὡς ὅπλον τῆς στρεψοδικίας, διὰ νὰ παρατείνῃ τὰς δίκας. Ἡ ἐκκρεμοδικία λοιπὸν ὑπαγορεύεται μᾶλλον ἀπὸ τὸ συμφέρον τῶν διαδίκων, καὶ πρέπει νὰ προτείνηται πρὸ τῆς οὐσίας. Μὲ τὴν γνώμην ταύτην εὑρίσκομεν συμφώνους καὶ τοὺς ἐκδότας τοῦ dixionnaire de proc., τὸν Ῥαουτὲρ καὶ τὸν Cheveau.

Πότε προτείνεται ἡ τῆς ἐκκρεμοδικίας ἔνστασις; Ἴδε τὴν λέξ. Ἐκκρεμοδικία. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 56 τοῦ 1853.

§ 10. Ἡ τῆς συναφείας ἔνστασις προτείνεται ὅταν, εἰσηγμένης

ἤδη οὔσης εἰς δικαστήριον τῆς κυρίας δίκης εἰσαχθῶσιν εἰς ἕτερον δικαστήριον αἱ μετ' αὐτῆς συναφεῖς ὑποθέσεις. Οἰκ. § 124 καὶ 50, ἔνθα εἰδικώτερα.

Προτιμᾶται δ' ἐνταῦθα νὰ δικάσῃ ἀμφοτέρας τὰς δίκας τὸ δικαστήριον, παρ' ᾧ ἦναι ἐκκρεμὴς ἡ *κυρία* δίκης. Ὅθεν ἡ ἔνστασις προτείνεται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς παρεπομένης δίκης, ἔστω καὶ *πρότερον* εἰσαχθείσης (πολ. 553 § 2 συνδ. 21). Dalloz αὐτ. ἀριθ. 212. Carré ζ. 726. Boncenne III, 220 ἐν τ. Πρέπει ὅμως αἱ δίκαι νὰ ἦναι ἐκκρεμεῖς εἰς δικαστήρια τοῦ αὐτοῦ δικαιοδοσίας βαθμοῦ. Dalloz ἀριθ. 209.

§ 11. β') *Ἡ τῆς ἐγγυοδοσίας τῶν ἀλλοδαπῶν*· ὁ παρ' ἀλλοδαποῦ ἐναγόμενος δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ἐγγύησιν καὶ μεχρισοῦ δοθῇ αὕτη, ν' ἀρνηθῇ πᾶσαν εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀπαίτησιν. Οἰκ. § 82, ἔνθα τὰ περὶ ταύτης. Ἴδε δὲ καὶ Εὐρ. τ. 6 σ. 401 ἐπ.

§ 12. γ') *Ἡ τῆς μὴ κοινοποιήσεως τῶν δικαστικῶν ἐγγράφων*. 554—559 πολ. Πᾶς διάδικος ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐγγράφων, ἅτινα ἀντιτάσσονται αὐτῷ ἐν τῇ δίκῃ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου, μεχρισοῦ δὲ τῷ κοινοποιηθῶσιν αὐτὰ νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τῆς διαφορᾶς. Ἴδε τὰς σημ. 8—11 τοῦ § 124 Οἰκ.

§ 13. δ') Ἡ *τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς* (1). Οἱ

---

(1) Πολ. 570 γαλ. δικ. 174. Dalloz ἀριθ. 362—375. Boncenne III, 317.— Ὁ νομοθετήσας τὴν ἡμετέραν πολιτικὴν δικονομίαν ἐσκόπει, φαίνεται, νὰ μεταγγίσῃ ἡμῖν τὸν ἀστυχὸν κώδικα τῶν Γάλλων· διὰ τοῦτο τὸ 560 ἄρθρον, ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα ἐν τῇ πολιτικῇ δικονομίᾳ, ὑποτίθησιν ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν τήν τε συζυγικὴν κοινοκτημοσύνην καὶ τὴν δυσηχῆ *ἐπίληψιν* (κατὰ τοὺς δ') τῶν κληρονόμων. Ὅθεν ὡς πρὸς τὴν κοινοκτημοσύνην ἀργεῖ τὸ ἄρθρον καὶ ἴσως ἀργήσει ἐσαεί. Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τοὺς κληρονόμους αὐτοὺς μικρὰν ἔχει τὴν ἐφαρμογήν· διότι κατὰ τὸν ἀστυχὸν ἡμῶν νόμον οἱ *ἀναγκαῖοι* κληρονόμοι (sui heredes) γίνονται αὐτοδικαίως κληρονόμοι, οἱ δὲ *ἑκούσιοι*, προτοῦ ἀποκτήσωσι τὴν κληρονομίαν, δὲν εἶναι κληρονόμοι, ἑπομένως οὐδὲ νὰ ἐναχθῶσιν ὡς τοιοῦτοι δύνανται ἵνα χρειάζωνται τὴν τετράμηνον προθεσμίαν τοῦ ἄρθρου. Ὥστε μόνοι οἱ αὐτοκληρονόμοι, ὡς δυνάμενοι ἀποστῆναι τῆς κληρονομίας, θέλουσιν εὑρεθῆ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν προκειμένην ἔνστασιν. Οἰκ.— Πόλ. τὴν λ. Κληρονομία.

κληρονόμοι τινὸς ἔχουσι προθεσμίαν τετράμηνον, ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἀρχομένην, ἵνα συντάξωσιν ἀπογραφὴν καὶ διασκεφθῶσι περὶ τῆς ἀποδοχῆς ἢ ἀποβολῆς τῆς κληρονομίας, νὰ ἐκφράσωσι δηλ. ἂν ἀφίστανται τῆς κληρονομίας, ἢ ἐμμένωσιν αὐτῇ· τοῦτο δὲ ἀποβλέπει μόνον τοὺς αὐτοκληρονόμους.

Ῥητῶς ὁρίζεται τοῦτο ὑπὸ τοῦ 560 ἄρθρου. Δυσεξήγητον δὲ (λέγει ὁ Οἰκ. τ. 2 σ. 36 σημ. 13) φαίνεται, πῶς ἠδυνήθη ὁ Ἀρ. Πάγος νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁριζομένη τετράμηνος προθεσμία, *ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως* (ἀνοίξεως) τῆς κληρονομίας, *δὲν τρέχει αὐτοδικαίως* κατὰ τοῦ κληρονόμου (ἀπ. 88 τοῦ 1847). Τὴν ἰδέαν ταύτην φαίνεται ἀσπαζόμενος καὶ ὁ Καλλιγᾶς (Ἐ 425), ἀπαιτῶν καὶ οὗτος κοινοποίησιν (ἀγωγῆς ;) πρὸς ἔναρξιν τῆς προθεσμίας· ἀλλ' οὐδόλως ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην αὐτῶν ἅπερ ἐπικαλοῦνται ἄρθρα 553 § 5 καὶ 756 § 3. Ἐκ τοῦ εἶναι τὴν ἔνστασιν τοῦ 560 ἀναβλητικήν, πῶς συνάγεται ὅτι τὸ τετράμηνον ἄρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως; Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 757 § 3, πρὸς ἔναρξιν τῆς προθεσμίας πρὸς *ἔφεσιν* ἀπαιτεῖται κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν κληρονόμον.

Ἐκ τῶν ῥηθέντων λοιπὸν ἐξάγεται ὅτι μετὰ παρέλευσιν τῶν τεσσάρων μηνῶν τοῦ 560 ἄρθρου ἐναγόμενος ὁ κληρονόμος δὲν ἔχει τὴν περὶ διασκέψεως κ.λ. ἀναβλητικὴν ἔνστασιν. Πλὴν ἄλλα ἀποτελέσματα δὲν ἔχει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου. Οἰκ. αὐτ.

§ 14. *Ἀλλ' οἱ ἑκούσιοι κληρονόμοι;* Οὗτοι ἐναγόμενοι μὲν πρὸ *τῆς κτήσεως* τῆς κληρονομίας ἀποκρούουσι τὴν ἀγωγὴν προτείνοντες, ὅτι μήπω ὑπεισελθόντες τὴν προσφερομένην κληρονομίαν δὲν ἀντιπροσωποῦσι τὸν ἀποθανόντα καὶ διὰ τοῦτο οὐκ εἴσιν ἐναγώγιμοι· μετὰ τὴν κτῆσιν δὲ αὐτῆς ἐναγόμενοι, οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀντίῤῥησιν, καθὸ γενόμενοι ἤδη κληρονόμοι. Ὥστε ὡς πρὸς αὐτοὺς μένει νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἐρώτησις μόνον αὕτη. αὐτ.

§ 15. Δύνανται οἱ ἀπαιτήσεις κατὰ τῆς κληρονομίας ἔχοντες (δανεισταί, κληροδόχοι κ. λ.) νὰ βιάσωσι τοὺς ἑκουσίους κληρονόμους, ἵνα ἐκφρασθῶσιν ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου περὶ ἀποδοχῆς ἢ ἀποβολῆς τῆς κληρονομίας;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπαντᾷ καταφατικῶς τὸ ῥωμ. δίκαιον. Κατ' αὐτό, αἰτήσει τῶν δανειστῶν καὶ κληροδόχων, τῶν ὑποκαταστάτων καὶ τῶν μελλόντων νὰ προσβάλωσι διὰ τῆς μέμψεως τὴν διαθήκην, δίδεται τῷ κεκλημένῳ κληρονόμῳ προθεσμία διασκέψεως. Παρελθούσης δὲ ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης, λογίζεται ὁ κληρονόμος ποτὲ μὲν ὡς ἀποδεξάμενος, ποτὲ δὲ

ὡς ἀποβαλὼν τὴν κληρονομίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐξ οἰκείας προαιρέσεως δύναται νὰ αἰτήσῃ προθεσμίαν διασκέψεως ὁ κληρονόμος, ἧς ἡ παραμέλησις ἔχει τὰς αὐτὰς καὶ τότε συνεπείας.

Προθεσμία διασκέψεως ὑπὸ τοῦ *νόμου* τεθειμένη δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν γνώμην τῶν σπουδαιοτέρων συγγραφέων. (Göschen V, 383. Puchta Leherbush § 498, τοῦ αὐτοῦ Vorlesungen II, 424. Arndts Pandecten § 509 Καλλιγ. Ἑ. 417).

Εἰς τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ ῥωμ. δικαίου ὡς πρὸς τοὺς ἑκουσίους κληρονόμους *οὐδεμίαν*, νομίζω, τροποποίησιν ἐπήνεγκε τὸ 560 ἄρθρον, διότι αὐτὸ ἐννοεῖ κληρονόμους *ἐγκύρως* ἐναχθέντας (ἐδ. 3. «Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης, ἄρχονται αἱ πρὸς ἐγχείρισιν τῆς *ἀπολογίας τοῦ ἐναγομένου* ἐν τοῖς ἄρθροις 540—544 ὡρισμέναι προθεσμίαι»). Ἄλλως ἐκτίθησι τὸ πρᾶγμα ὁ Καλλιγᾶς (Ε. ἀριθ. 355). Ἴδε Εὑρετ. (Β΄. 40 § 44). Οἰκ. τ. 2 σ. 37 ἑπ.

§ 16. Πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς εἰρημένης προθεσμίας δύνανται οἱ κληρονόμοι ν' ἀποκρούσωσι πάντα δικαστικὸν ἀγῶνα περὶ κληρονομικῶν πραγμάτων (1), προτείνοντες κατὰ τῆς ἀγωγῆς τὴν προκειμένην ἀναβλητικὴν ἔνστασιν, δι' ἧς ἐπιτυγχάνεται τῆς ἐκδικάσεως τῆς διαφορᾶς ἡ ἀναβολὴ μέχρι τῆς παρελεύσεως τῶν 4 μηνῶν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἄρχονται αἱ πρὸς ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀγωγὴν προθεσμίαι τῶν ἄρθρων 540—544.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ κληρονόμος ά) ἡ *ἀποδέχεται* τὴν κληρονομίαν, ὅτε προβαίνει κατ' αὐτοῦ ὡς κληρονόμου ἡ δίκη, β') ἢ *ἀποβάλλει* αὐτὴν, ὅτε ἀποῤῥίπτεται ἡ ἀγωγὴ καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς ἀναιροῦνται. Κατὰ τὸν Boitard (I, 306 στ. 2 ἐν τ.) ἡ διακοπεῖσα παραγραφὴ δὲν καταργεῖται, γ') ἢ τέλος *σωπᾷ*. Δύναται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ κατόπιν ν' ἀποβάλῃ τὴν κληρονομίαν. Boitard I, 337 στ. 2. Οἰκ. σ. 38 σημ. 17.

§ 17. ἐ) Ἡ *τῆς ἐγγυήσεως*. πολ. 561. ἀνωτ. περὶ προσεπι-

Ἡ λέξις «ἐγγύησις» σημαίνει ἐνταῦθα τὴν σχέσιν τρίτου πρὸς τινα τῶν δικαζομένων, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐνέχεται ὁ τρίτος διὰ τὴν ἐν τῇ δίκῃ ἀποτυχίαν τούτου. Οἱ Γάλλοι διαιροῦσιν εἰς δύο εἴδη τὴν ἐγγύησιν, εἰς garantie formelle καὶ garantie simple. La garantie, λέγει ὁ Boncenne, est *formelle* quand elle

(1) Συγχωρεῖται παράτασις τῆς προθεσμίας ταύτης; Μάλιστα, δι' ἀποχρῶντας λόγους, π. χ. δι' ἄγνοιαν τοῦ θανάτου (ὅρα Οἰκ. § 113 σημ. 4. Γαλ. κώδ. 798. Καλλ. τόμ. ε, σ. 125).

se rapporte à une action reélle ou hypothécaire.— La garantie est *simple*, lorsqu'il s'agit d'une action personnelle. Ποίας σχέσεις εὐθύνης περιλαμβάνει τὸ ἓν καὶ ποίας τὸ ἕτερον εἶδος, εἶναι παρ' ἡμῖν ἄνευ τινὸς σημασίας, διότι *πάντοτε* παρ' ἡμῖν ὁ ἐγγυητὴς δύναται ν' ἀναλάβῃ εἰς ἑαυτὸν τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα, οἱουδήποτε εἴδους καὶ ἂν ἦναι ἡ ἐγγύησις αὐτοῦ. (Πολ. 604 § 3, 4) ἐνῷ παρὰ τοῖς Γάλλοις μόνον le garant formel peut prendre le fait et cause du garanti (γαλ. δικ. 182, 183).

Ἐναγόμενοι, οἵτινες δικαιοῦνται ν' ἀπαιτήσωσι παρὰ τρίτων προσώπων ὑποστήριξιν (Οἰκ. § 124 σημ. 20), καθὸ ὑποχρέων εἰς ἐγγύησιν, ἔχουσι 15 ἡμερῶν προθεσμίαν, παρατεινομένην ἕνεκα ἀποστάσεως (1) ἵνα προσεπικαλέσωσιν εἰς τὴν δίκην τοὺς ἐγγυητὰς αὐτῶν τούτους (2). Οὗτοι δὲ οἱ προσεπικληθέντες ἔχουσι τὴν αὐτὴν προθεσμίαν ἵνα ἀπολογηθῶσι καὶ *ὁμοίαν* ἵνα προσεπικαλέσωσι τοὺς ἰδίους ἐγγυητάς. Ἐὰν λοιπόν, ποιησαμένων ἤδη χρῆσιν τῶν ἐναγομένων τοῦ δικαιώματος τούτου, εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἀκροατήριον ἡ δίκη πρὸ τῆς λήξεως τῶν εἰρημένων προθεσμιῶν, ἀντιτάσσεται ἡ τῆς ἐγγυήσεως ἀναβλητικὴ ἔνστασις (3).

§ 18. ϛ') Τῆς ὁμοδικίας (4). Ὁ προσεπικαλέσας εἰς τὴν δίκην ὁμοδίκους διάδικος ἔχει τὴν ἀναβλητικὴν τῆς ὁμοδικίας ἔνστασιν, κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὡς ἡ προηγουμένη, ἐφαρμοζομένην. Πρλ. Οἰκ. § 124 σημ. 25.

§ 19. ζ') Ἡ *τῆς διαιρέσεως, ἡ τῆς διζήσεως καὶ ἡ τοῦ μὴ ἐμπροθέσμου τῆς ἀπαιτήσεως* (5).

---

(1) Ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς. Εἶναι δὲ ποτὲ μὲν ἴση τῇ προθεσμίᾳ πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ποτὲ δὲ μακροτέρα· διότι ἡ προσθήκη τῆς προθεσμίας ἣν λαμβάνει λόγῳ ἀποστάσεως ὁ ἐναγόμενος, προσδιορίζεται ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ πρὸς τὸν προσεπικαλούμενον. Τοῦτο ὁρίζει ῥητῶς τὸ ἄρθρ. 175 τῆς γαλ. δικονομίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 561 τῆς ἡμετέρας ἱκανῶς προκύπτει.

(2) Ἡ περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὴ δὲν δικάζεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς κυρίας δίκης, ἂν τὸ δικαστήριον τοῦτο εἶναι ratione materiae ἀναρμόδιον ὡς πρὸς τὴν ἐγγύησιν. Ὥστε τότε ἡ προσεπίκλησις μεταπίπτει εἰς ἁπλῆν ἀνακοίνωσιν. Ὅρα Οἰκ. § 50 σημ. 6, 11. Carré ζ. 701 dis § 1. Boncenne III, 402. Boitard I, 352 Ἀρ. Πάγου 341 τοῦ 1855.

(3) Ἀνάπτυξιν δλ. εἰς Οἰκ. § 124 σημ. 23 καὶ 24, περὶ ὧν ἐνταῦθα οὐδεὶς λόγος.

(4) Ἴδε τὴν λέξ. Ὁμόδικοι.

(5) Ἐκ τοῦ ἄρθρου 553 συνάγεται ὅτι πᾶσα ἔνστασις ἀναβλητικὴν ἔχουσα δύναμιν κατὰ τὸ ἀστυκὸν δίκαιον εἶναι καὶ δικονομικῶς ἀναβλητική. Πρλ. Οἰκ. § 124 σημ. 26.

Πρβλ. τὰς λέξ. Διαίρεσις καὶ Δίζησις.

Ἐὰν ἐκ πολλῶν ἐγγυητῶν ἢ ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν τοῦ αὐτοῦ χρέους ἐναχθῇ εἷς μόνον πρὸς ἀπότισιν τοῦ ὅλου, δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὴν τῆς *διαιρέσεως* ἀναβλητικὴν ἔνστασιν· § 4 Εἰσ. (3, 20) Θεόφ. αὐτ. — Νεαρ. 99 κεφ. ά. Θέμ. Β'. 128. Καλλ. Γ'. 355.— Εὐρ. τ. 6 σ. 258.

§ 20. Τῆς *διζήσεως* (1) τὴν ἔνστασιν ἔχει ὁ πρὸ τοῦ πρωτοφει-

---

(1) Ἡ ἔνστασις αὕτη ἀνήκει εἴτε εἰς τὸν ἐγγυητὴν, εἴτε εἰς τὸν διακάτοχον ἐνυποθήκου κτήματος. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐγγυητὴν, παρατηροῦμεν, ὅτι δὲν ἐτροποποιήθη τι διὰ τῆς ἑλληνικῆς νεωτέρας νομοθεσίας. Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον, ὁ ἐναγόμενος ἐπὶ πληρωμῇ χρέους, δι' ὃ ἐγγυήθη, ἐγγυητὴς δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ, ὥστε νὰ ἐναχθῇ κατὰ πρῶτον ὁ πρωτότυπος ὀφειλέτης, καὶ δὲν ἐξοφληθῇ ὑπὸ τούτου τὸ χρέος. Τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν ἔχει μόνον ὁ προσωπικῶς ὑπεύθυνος ἐγγυητὴς, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑποθηκεύσας τὸ κτῆμά του ἐγγυητής. (ἄρθρ. 41 τοῦ περὶ ὑποθ. νόμου).

Ἡ ἔνστασις τῆς διζήσεως, ἥτις χορηγεῖται εἰς τὸν διακάτοχον ἐνυποθήκου κτήματος, διαφέρει ἐκείνης. Ἡ ὑποθήκη, ὡς εἶναι γνωστὸν, χορηγεῖ πραγματικὸν δικαίωμα κατὰ τοῦ κτήματος εἰς ὁποιουδήποτε ἐξουσίαν καὶ ἂν εὑρίσκηται· τὸ ῥωμ. δίκαιον ὅμως παρεδέχθη τροπολογίαν τινὰ εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην· π. χ. ὁ Α. ὑπεθήκευσεν εἰς τὸν Β. τὸ κτῆμα τοῦ Γ., ὅπερ μετὰ ταῦτα ἐπωλήθη εἰς τὸν Δ. ἐνταῦθα τὸ ῥωμ. δίκαιον λέγει, ὅτι ὁ Β. δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξόφλησιν ἀπὸ τὸν Δ., εἰς τὸν ὁποῖον περιῆλθε τὸ κτῆμα Γ. εἰμὴ ἀφοῦ ἀποτύχῃ ἡ κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου ἀγωγή.

Πλέον περιωρισμένον δικαίωμα παραδέχεται καὶ ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία, (art. 2170 cod. civil.) διατάττουσα, ὅτι ὁ διακάτοχος ἐνυποθήκου κτήματος, ὅστις δὲν ἐνέχεται προσωπικῶς, δύναται νὰ ζητήσῃ, ὥστε ὁ δανειστὴς νὰ καταδιώξῃ κατὰ πρῶτον, διὰ πωλήσεως, τὰ κτήματα τοῦ ὀφειλέτου, ὅσα ὑπεθήκευσε διὰ τὴν αὐτὴν ἀπαίτησιν. Ἡ ἡμετέρα νομοθεσία ἀποκλείει τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην, ἐπιτρέπουσα τὴν ἄμεσον ἐξόφλησιν ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς πωλήσεως τοῦ ὑπεθηκευμένου κτήματος, χωρὶς νὰ γίνῃ διάκρισις εἰς ποίου ἐξουσίαν εὑρίσκεται, καθότι ὁ ἡμέτερος νόμος δὲν ἀναγνωρίζει τὰς γενικὰς ὑποθήκας, παραδεχθεὶς ὅ,τι διατάττει ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία (art. 2171 code civil.) ὡς πρὸς τὰς ειδικάς.

λέτου εναχθεὶς ἐγγυητὴς (Νεαρ. Ἰουσ. 5 κεφ. 1) Καλλ. γ. 353 ἀρ. 353.— Οἰκ. § 124 σημ. 28) ὡς καὶ ὁ τρίτος διακάτοχος τοῦ ἐνυποθήκου ἀκινήτου. Τὴν ἔνστασιν. ταύτην ἔχει ὁ τρίτος μόνον ἂν τὴν ὑποθήκην ἔδωκεν· ὁ ἐγγυητὴς καὶ οὐχὶ ὁ πρωτοφειλέτης. (ν. ὑπ. 41). Καλλ. 6, 550. Περὶ τοῦ ρωμ. δικ. ἴδε Οἰκ. § 124 σημ. 29.

Ἡ τῆς διζήσεως ἔνστασις δὲν προτείνεται ἐφεσίμως. Ἴδε ἀπόφ. 11822 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 21. Ἀγωγαὶ περὶ ἀπαιτήσεων μὴ ληξιπροθέσμως κινούμεναι ἀποκρούονται διὰ τῆς ἀναβλητικῆς ἐνστάσεως τοῦ μὴ ἐμπροθέσμου (1). Πρλ. Οἰκ. τ. 2 σ. 42 σημ. 30

Ἐνστάσεις ἀνατρεπτικαί.

§ 22. Ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις εἰσὶ δικαιολογήματα τοῦ εναγομένου ἀπὸ τοῦ ἀστυκοῦ δικαίου λαμβανόμεναι, ὡς π. χ. ἡ παραγραφή, ὁ συμψηφισμός, (περὶ οὗ ἔπιθι τὴν λέξ. Συμψηφισμὸς καὶ Καλλ. γ, 566), ἡ τελεσιδικία, ὁ συμβιβασμός. Κυρίως ἐνστάσεις ἀνατρεπτικαὶ εἰσὶν αἱ δικαιολογίαι ἐκεῖναι τοῦ ἐναγομένου, αἵτινες ἐκ τοῦ ἀστυκοῦ δικαίου λαμβανόμεναι *ματαιοῦσι διὰ παντὸς τὴν ἀγωγήν*, εἴτε ἐμποδίζουσαι τὴν ἐνέργειαν τοῦ δι᾽αὐτῆς διωκομένου δικαίου (exceptiones κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ρωμ. δικ. π. χ. exc. doli, ex. metus κτλ.), *εἴτε καταργήσασαι αὐτὸ ἐντελῶς*.(ex. solutionis, novationis κτλ.) Οἰκ. § 125.

§ 23. Καὶ ἡ διαδικασία δὲ παράγει τὴν τῆς ἀκυρότητος ἀνατρεπτικὴν ἔνστασιν, ἐὰν συμβῇ κατ᾽ αὐτὴν ἀκυρότης.

§ 24. Περὶ τῶν δικονομικῶν ἀκυροτήτων, ἴδε Οἰκ. § 115 καὶ Dall. exceptions ἀρ. 245—360.

§ 25. Ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας ὀνομάζεται ἀνατρεπτικὴ (Οἰκ. § 125), ἀλλὰ μετέχει μᾶλλον τῶν αναβλητικῶν ἐνστάσεων, διότι α΄) συζητεῖται καὶ δικάζεται χωριστὰ καὶ πρὸ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως (πολ. 583 ἐδ. 3)· β΄) καλύπτεται ἐὰν προταθῇ βραδύτερον ἢ ὅπως ὁ νόμος ορίζει (πολ. 202, 345, 582 ἐδ. 2)· γ΄) δεκτὴ γενομένη ἀπαλλάττει *προσωρινῶς* μόνον τὸ εναγόμενον. Τὰς τρεῖς δὲ ταύτας ἰδιότητας ἔχουσι καὶ αἱ αναβλητικαὶ ἐνστάσεις (ὅρ. κατωτ. § 126). Ὥστε δὲν μέ-

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Ὥριμος ἀγωγή.

νει κατ' ἄλλο μεταλαμβάνουσα τῶν ἀνατρεπτικῶν ἐνστάσεων ἡ τῆς ἀκυρότητος ἔνστασις εἰμὴ ὅτι καὶ *μετὰ τὴν εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀπάντησιν νὰ προταθῇ δύναται*. Π. χ. ὁ ἐναγόμενος ἀπαντᾷ διὰ τοῦ ἀπολογητηρίου εἰς τὴν ἀγωγήν· ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ προτείνει ἀκυρότητα τῆς ἀγωγῆς· ἐνῷ ἀναβλητική τις ἔνστασις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προταθεῖσα ἐστὶν ἀπαράδεκτος (πολ. 553 ἐδ. 2.... ὅλαι αὗται αἱ ἐνστάσεις ἐπάγονται πρὸ τῆς ἀπαντήσεως· μετὰ δὲ ταῦτα εἰσὶν ἀπαράδεκτοι). Ἴδε καὶ Οἰκ. § 123 σημ. ά ἐν τ. περὶ δὲ τῆς Γαλ. νομοθεσίας Carré ὑπὸ τὸ ἄρθ. 173, ἰδίως ζητ. 739 bis 740, 745, 748. Dalloz αὐτ. ἀριθ. 352.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι αἱ ἀκυρότητες, αἱ ἀναφερόμεναι οὐχὶ εἰς τὴν διαδικασίαν, ἀλλ' εἰς τὴν *βάσιν* τῆς ἀγωγῆς (π. χ. ἀκυρότης τῆς συμβάσεως) εἰσὶ καθ' ἑαυτὸ ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις· ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζονται εἰς αὐτὰς τὰ ἄρτι ῥηθέντα, ἀλλὰ τὰ περὶ τῶν κυρίων ἀνατρεπτικῶν ἐνστάσεων. (Ἴδε Οἰκ. § 115 σημ. 10 Carré ζ. 751). Τὸ ζήτημα ὅμως ἂν αἱ ἐνστάσεις αὗται δύνανται νὰ προταθῶσι καὶ κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον, ὡς οἱ Γάλλοι συγγραφεῖς παραδέχονται, ἐξετασθήσεται ἐν τῷ περὶ ἐφέσεως κεφαλαίῳ. Οἰκ. πρλ. δὲ κατωτ. § 50–54 ἑπ.

Νομολογία § 25[a].

§ 25[2]. Ἀκυρότητες ἀγωγῆς καὶ ἄλλων δικογράφων. Εὐρ. τόμ. 6 σελ. 676 ἑπ.

§ 25[3]. Κατὰ τὸ ἄρθρον 747 § 2 τοῦ πολ. δικ. ὁ ἐφεσίβλητος, ἔτι μᾶλλον ὅταν ἦναι ἐναγόμενος, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ ἀκυρωτικὰς ἐνστάσεις καὶ νέους ἰσχυρισμοὺς πρὸς ὑπεράσπισίν του καὶ πρὸς ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως· ἄρα δύναται νὰ προτείνῃ καὶ τὴν περὶ ἀκυρώσεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἑταιρείας συμβολαίου ἔνστασιν, διότι αὕτη ἀφορᾷ τὴν κατ' οὐσίαν κατάργησιν τῆς ἀγωγῆς. Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 127 τοῦ 1848,

§ 25[4]. Κατὰ τὰς περὶ ἐνστάσεων γενικὰς ἀρχὰς, πᾶσα ἔνστασις ἀπαραδέκτου ἀφορῶσα τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως δύναται νὰ γίνῃ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καὶ κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἔφεσιν. εἰς τὸν κανόνα δὲ τοῦτον ὑπάγεται καὶ ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ζητηθείσης ἐγγυοδοσίας ἔνστασις. Απ. πολ. 11 τοῦ 1843 τοῦ Ἀρ. Πάγου, ἣν ἐν τῇ λέξ. Ἀπόδειξις.

§ 25[5]. Ἡ ἔνστασις (1) τοῦ Π. περὶ τοῦ ὅτι ἡ μονὴ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ κτήματα ἀκίνητα διὰ ταπίου ἄνευ σουλτανικοῦ Φιρμανίου, κατὰ τοὺς Τουρκικοὺς νόμους, ἂν καὶ ἠδύνατο νὰ προταθῇ καὶ ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου, ὤφειλεν ὅμως νὰ προταθῇ εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ συνεδρίασιν, προτεινομένη δὲ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν δευτέραν τοῦ δικαστηρίου τούτου συνεδρίασιν εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρ. 160 τῆς πολ. δικονομ. Ἀπ. 12952 τοῦ 1855 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 25[6]. Πότε πρέπει νὰ προτείνωνται αἱ ἀκυρωτικαὶ ἐνστάσεις; Ποίαν ἐννοεῖ ὁ νόμος ὡς πρώτην συνεδρίασιν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρ. 202, 544 καὶ τοῦ ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 582 τῆς πολ. δικονομίας συνάγεται, ὅτι αἱ τὴν προδικασίαν ἀφορῶσαι ἀκυρωτικαὶ ἐνστάσεις τότε μόνον ἀποκλείονται, ὅταν δὲν γίνωσι κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν, καὶ πρὸ πάσης ἄλλης, ἐκτὸς τῆς περὶ ἐξαιρέσεως καὶ ἀναρμοδιότητος· πᾶσα ἑπομένως ἔνστασις, ἢ πρότασις τῶν διαδίκων πρὸ τῆς πρώτης ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως γενομένη, δὲν παραβλάπτει τὰς ἀκυρωτικὰς ἐνστάσεις τῶν διαδίκων, πρὸς οὓς ὁ νόμος ῥητῶς μάλιστα χορηγεῖ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως νέων προτάσεων καὶ ἐνστάσεων, καὶ τῆς ἐπανορθώσεως τῶν παλαιῶν (ἄρθρ. 160 τῆς πολ. δικονομίας)· πρώτην δὲ συνεδρίασιν ἐπ' ἀκροατηρίου ἐννοεῖ ἐνταῦθα ὁ νόμος ἐκείνην, καθ' ἣν πρόκειται ἡ ἐπὶ τῆς κυρίας ἀγωγῆς συζήτησις· τῆς ἀρχῆς ταύτης τεθείσης, τὰς περὶ ἀκυρότητος τῆς προδικασίας ἐνστάσεις τῶν Κολοκοτρώνη καὶ λ. δὲν ἀποκλείουσιν οὐδ' ἡ αἴτησις τούτων περὶ τῆς καταθέσεως παρὰ τῷ ἁρμοδίῳ γραμματεῖ τῶν πρωτοτύπων ἐγγράφων, ἐφ' ὧν ἡ ἀγωγὴ τοῦ Ῥήγα Παλαμήδου καὶ λ. στηρίζεται, οὐδ' ἡ περὶ ἀνατροπῆς τῆς ἀγωγῆς τούτων ἀγωγὴ τοῦ Κολοκοτρώνη (ἀγωγῆς, ἥτις, μὴ ἐφαπτομένη τῆς προδικασίας, ἢ τῆς οὐσίας τῆς κυρίας ἀγωγῆς, οὐδ' ἐπιῤῥοὴν τινὰ εἰς ταύτην ἔχουσα, θεωρεῖται ὡς ἀγωγὴ ἰδιαιτέρα καὶ ἀνεξάρτητος ἐκείνων), οὐδ' ἡ κατοχὴ τῆς κληρονομίας τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, ἥτις δὲν

(1) Ἐκ τῶν ἄρθρων 162 καὶ 747 τῆς πολ. δικονομίας προκύπτει ὅτι ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται πλέον νὰ ὑποβάλῃ ὁ ἐνεγόμενος ὅσας ἐνστάσεις παρέλιπε νὰ ἐκθέσῃ κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν· ὅσας ὅμως παρέλιπεν ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, δὲν ἀποκλείεται τοῦ δικαιώματος νὰ τὰς ὑποβάλῃ εἰς τοῦ δευτέρου δικαιοδοσίας βαθμοῦ δικαστήριον κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν. Ἀπόφ. 5542 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, ἣν εἰς Εὐρ. τ. σ. 262 § 11.

ἐμφαίνει εἰμὴ τὸν σκοπὸν τῆς ἀποκρούσεως τῶν κατὰ τῆς κληρονομίας προτεινομένων ἀξιώσεων, οὐδ' ἡ ἀνακοίνωσις τῆς δίκης πρὸς τοὺς ὑποχρέους εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ὁμοδίκους, ἥτις δὲν ἐμφαίνει, εἰμὴ σκοπὸν ἐπιβοητικῆς ἀπαιτήσεως· ἐσφαλμένως ἄρα οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ρ. Παλαμήδου κλπ. τὸ ἐναντίον διατείνονται, καὶ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον δὲν ἐθεώρησε τὰς ἀκυρωτικὰς τοῦ Κολοκοτρώνη ἐνστάσεις παραδεκτάς. Ἡ δὲ Νομολογία τῶν Γαλλ. δικαστηρίων καὶ αἱ γνωματεύσεις τῶν συγγραφέων, τὰς ὁποίας οἱ πληρεξούσιοι τοῦ Ρ. Παλαμήδου ἐπικαλοῦνται, στηρίζονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 173 τῆς Γαλ. Νομοθεσίας διαφερούσας τῶν προσημειωθεισῶν διατάξεων τῆς ἡμετέρας. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 973 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σελ. 5863.

§ 257. Πρότασις κατὰ ἐκθέσεως πραγματογνωμοσύνης. Ἴδε τὴν λέξ. Πραγματογνώμονες, ἔνθα καὶ ἡ 6772 ἀπόφ. ἐφ. Αθ.

§ 258. Εἰς δίκην τινὰ ὁ μὲν Α. ἐπρότεινε διαφόρους ἐνστάσεις, ἐν αἷς καὶ τὴν περὶ ἀκυρότητος ὅλων τῶν πράξεων λόγῳ ὅτι ἡ ἀντίδικός του Β. δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ὡς ἐπίτροπος τῶν τέκνων της, αὕτη δὲ ὑπέβαλεν ὅλας τὰς προτάσεις της, ἐν αἷς καὶ τὴν ἔνστασιν περὶ ἀκύρου καὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως, ὡς ἐκπροθέσμου. — Τὸ δικαστήριον ἐσταμάτησεν ἐνταῦθα, εἰς μεταγενεστέραν δὲ συνεδρίασιν διέταξε τὰ μέρη νὰ προβῶσιν εἰς τὴν συζήτησιν τῆς περὶ ἐκπροθέσμου ἐφέσεως ἐνστάσεως, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν συνεδρίασιν ὁ Α. ἐπρότεινε τὸ ἄκυρον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, ἡ δὲ Β. ἀντέτεινεν εἰποῦσα ὅτι ἡ πρότασις αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς μὴ προταθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν.— Εἰς τὴν δίκην λοιπὸν ταύτην ὁ Ἄρ. Πάγος ἀπεφήνατο.

1) Ὅτι νομίμως τὸ πρωτ. ἤρξατο τῆς ἐκδικάσεως τῶν περὶ τοῦ ἀκύρου καὶ ἐκπροθέσμου τῆς ἐφέσεως ἐνστάσεων, διότι ὤφειλε πρὸ πάντων νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐφέσεως, μετὰ δὲ ταῦτα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς περὶ νομιμοποιήσεως πρὸς τὸ δικάζεσθαι προτάσεως τοῦ Α·— ὅτι πρὸς τοῦτο ὤφειλε προηγουμένως νὰ ἐκδικάσῃ τὰς κατὰ τῆς ἐφέσεως ἐνστάσεις· ἄλλως ἤθελεν ὑπερβῇ τὰ καθήκοντά του παρατρέχον τὴν περὶ ἐκπροθέσμου τῆς ἐφέσεως ἔνστασιν, ἣν ὤφειλε καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ προτάξῃ (755 πολ. δικ.).

2) Ὅτι, κατὰ τὰ ἄρθρα 202 καὶ 582 τῆς πολ. δικονομίας, νομίμως ἀπέῤῥιψε τὸ πρωτ. ὡς ἀπαράδεκτον τὴν περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἔνστασιν, ὡς μὴ γενομένην κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἐκ τῶν προβλητέων

ἐξ ἐπαγγέλματος, ἢ δυνάμει τοῦ νόμου κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 67 τοῦ 1851.

Τὰ διακριτικὰ τῶν ἐνστάσεων τούτων.

§ 26. Τρία εἰσὶ κυρίως τὰ δικρίνοντα τὰς ἀναβλητικὰς ἐνστάσεις τῶν ἀνατρεπτικῶν.

α΄) Αἱ ἀναβλ. ἐνστάσεις προτείνονται πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀπαντήσεως καὶ καθ' ἣν τὸ 582 ἄρθρον ὁρίζει τάξιν· βραδύτερον εἰσὶν ἀπαράδεκτοι (1). νόμ. 40 § 3 Π. (3, 3) ν. 13 Κώδ. (8, 36).— Οἰκ. § 126 σημ. 1. Τοῦτο δὲ ἐφαρμόζεται πάντοτε εἰς τὰς ἀνατρεπτικὰς ἐνστάσεις· ἐκτὸς τῆς περὶ ἀκυρότητος, περὶ ἧς ἀνωτέρω.

β΄) Αἱ ἀναβλητικαὶ ἐνστάσεις συζητοῦνται καὶ ἀποφασίζονται, ἐὰν αἰτήσῃ ὁ ἐναγόμενος, χωριστὰ καὶ πρὸ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἐν ᾧ αἱ ἀνατρεπτικαὶ δύνανται νὰ ἑνωθῶσι καὶ ἀποφασισθῶσι μετ' αὐτῆς. Οἰκ. § 126 σημ. 4.

---

(1) Εἰς τὸ ἀπολογητήριον, τὰς ἐγγράφους προτάσεις κ. λ. πρέπει νὰ ὑπάρχῃ, ἐκτὸς τῶν ἐνστάσεων, καὶ ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀγωγήν· ἀλλ' ἡ κατάταξις αὐτῶν ἐν τοῖς δικογράφοις τούτοις εἶναι ἀδιάφορος. Καλὸν ὅμως νὰ καταχωρίζωνται πρῶτον αἱ ἐνστάσεις (αὗται δὲ κατὰ τὴν σειράν, ἣν ὥρισεν αὐταῖς τὸ 582 ἄρθρον) καὶ ἔπειτα ἡ ἀπάντησις (Bayer σελ. 644). Ἡ διάταξις λοιπὸν τοῦ ἄρθρου 553 ὅτι καὶ ἀναβλητικαὶ ἐνστάσεις ἐπάγονται πρὸ τῆς ἀπαντήσεως, μετὰ δὲ ταῦτα εἰσὶν ἀπαράδεκτοι» καὶ ἡ ἑτέρα τοῦ ἄρθρου 582 ὅτι «αἱ ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 1—3 ἐνστάσεις ἀποβάλλονται ὡς ἀπαράδεκτοι, ἐὰν γείνουν βραδύτερον» δὲν ἀφορᾷ τὴν ἐν τῷ δικογράφῳ αὐτῷ κατάταξιν ἀλλὰ κυρίως τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν καὶ τὴν δι' ἀλληλοδιαδόχων δικογράφων πρότασιν τῶν ἐνστάσεων ἢ τῆς ἀπαντήσεως (πολ. 543, 544 συνδ. 582). Ὅθεν ὁ ἀπαντήσας εἰς τὴν ἀγωγὴν διὰ τοῦ ἀπολογητηρίου ἢ ἄλλου ἐγγράφου, εἶναι ἀπαράδεκτος ἐπικαλούμενος ἔπειτα διὰ μεταγενεστέρου δικογράφου ἢ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀναβλητικήν τινα ἔνστασιν· δὲν πρέπει νὰ ἀποβληθῇ ὡς ἀπαράδεκτος ἔνστασις ἀναβλητικὴ καίτοι βραδέως προτεινομένη, ἐὰν ἠγνόει αὐτὴν πρότερον ὁ ἐναγόμενος. Carré ζ. 786. Boitard I, 366. Bayer σελ. 573.

γ') Ἡ ἐπιτυχία ἀναβλ. ἐνστάσεως δὲν ἐπιφέρει συνήθως τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκδικάσεως αὐτῆς· ἀπεναντίας δεκτῆς γενομένης ἀνατρεπτικῆς τινὸς ἐνστάσεως, ἀποῤῥίπτεται ἡ ἀγωγή.

δ') Ὄχι ἀπόῤῥιψιν τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ' ἀναβολὴν τῆς ἐκδικάσεως αὐτῆς ἐπιφέρουσιν αἱ ἐνστάσεις ά) τῆς ἐγγυοδοσίας τῶν ἀλλοδαπῶν, β') τῆς μὴ κοινοποιήσεως τῶν δικαστικῶν ἐγγράφων· γ') τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς καὶ δ') τῆς ἐγγυήσεως καὶ ὁμοδικίας· (πολ. 78 . . . καὶ μεχρισοῦ δοθῇ αὕτη δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐμεδαπὸς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἀγωγήν· ἄρθρ. 554 . . . καὶ ν' ἀρνηθῇ πρὸ αὐτῆς πᾶσαν εἰς τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ἀπάντησιν. ἄρθρ. 560. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης ἄρχονται . . . ἄρθρ. 561, 562). Boit I, 335. Ἀποῤῥίπτεται δὲ ἡ ἀγωγὴ (προσκαίρως βέβαια) ἐὰν προταθῇ καὶ ἐπιτύχῃ ἡ ἔνστασις ά) τῆς ἀναρμοδιότητος, τῆς ἐκκρεμοδικίας καὶ συναφείας (ἴδε Οἰκ. § 124 σημ. 3)· β') τῆς διαιρέσεως καὶ διζήσεως, τοῦ μὴ ἐμπροθέσμου τῆς ἀπαιτήσεως, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου ἰσχυρισμοῦ, ἀνακλητικῆς ἐνστάσεως κατὰ τὸ ἀστυκὸν δίκαιον δύναμιν ἔχοντος· διότι τῶν τοιούτων ἐνστάσεων τὸ ἀποτέλεσμα, σιωπώσης τῆς πολ. δικονομίας, κρίνεται κατὰ τὸν ἀστυκὸν νόμον. Οἰκ.

Ἄλλαι τινὲς περὶ ἐνστάσεων παρατηρήσεις.

§ 27. Κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχὴν, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς δὲν ἀναπληροῖ αὐτεπαγγέλτως μὴ προταθέντα πράγματα, ἀνήκει εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ προτείνῃ τὰς ἐνστάσεις. Ὁ δὲ δικαστὴς ἀναπληροῖ ἐκείνας μόνον, περὶ ὧν ὑπάρχουσι ῥηταὶ διατάξεις, π. χ. τὴν λόγῳ ὕλης ἀναρμοδιότητα, καὶ τὰς ἀφορώσας τὴν κοινὴν εὐταξίαν ἀκυρότητας.

Τὰ ἄρθρα 158, 544, 584 δίδουσιν ἀφορμὴν νὰ ἐξηγήσωμεν ἐνταῦθα μίαν συνέπειαν, τὴν ὁποίαν παρελίπομεν, ὅταν ἐξηγήσαμεν τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 158 τῆς πολ. δικονομίας. Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον προτιθέμεθα νὰ ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα, εἶναι: ἂν ὁ ἐναγόμενος ἔχῃ δικαίωμα νὰ τροποποιῇ τὰς ἐνστάσεις του.

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος τούτου θέλει εἶσθαι ἐναντία εἰς τὸ γράμμα τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 158 τῆς πολ. δικονομίας, ἀλλὰ ὅταν τὸ γράμμα ἦναι ἀσαφὲς, ὅταν μάλιστα ἀντι-

φάσκῃ πρὸς ἄλλας διατάξεις, εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ καταφεύγωμεν εἰς τὴν λογικὴν ἑρμηνείαν.

Ἡ ἔγγραφος προδικασία εἶναι μᾶλλον προπαρασκευὴ διὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου, καὶ ὅτι κυρία διαδικασία εἶναι ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. Ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ γίνηται ἐγγράφως καὶ οὐσιώδεις μεταβολαὶ εἰς αὐτὴν δὲν ἐπιτρέπονται, ὡς τὸ εἴπομεν καὶ ἄλλοτε· ἀλλὰ ἡ θέσις τοῦ ἐναγομένου διαφέρει ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ ἐνάγοντος· ὁ ἐναγόμενος ἔχει μὲν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδώσῃ προηγουμένως ἔγγραφον ἀπολογητήριον, ἀλλὰ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τὸ κάμῃ, καὶ ἡ παράλειψις δὲν ἐπιφέρει ἐπιζήμιόν τινα συνέπειαν (déchéance), ἐκτὸς ἐκείνης, περὶ ἧς προβλέπει τὸ ἄρθρον 566 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ, μὴ γενομένης ἐμπροθέσμου ἀπαντήσεως, ὁ ἐνάγων ἐγγράφει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ πινάκιον καὶ ἐκεῖνος προτείνει εἰς τὸ ἀκροατήριον ὅλας τὰς ἐνστάσεις του· ἔπειτα εἰς τὰς συνοπτικὰς δίκας ἔγγραφον ἀπολογητήριον δὲν συγχωρεῖται, ἑπομένως ὁ περιορισμὸς τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 158 τῆς πολιτικῆς δικονομίας δὲν ἐφαρμόζεται εἰς αὐτὰς, κατ' ἀναγκαίαν δὲ συνέπειαν δὲν ἐφαρμόζεται οὔτε εἰς τὰς συνήθεις, καθ' ἃς τὸ ἀπολογητήριον δὲν εἶναι ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητος πρᾶξις.

Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τοῦ 2 § τοῦ ἄρθρου 158 τῆς πολ. δικονομίας φέρει πλείονα σύγχυσιν, καθότι ἀντιφάσκει μὲ τὸ ἄρθρον 544, τὸ δὲ Γερμανικὸν θέτει μὲν τὸν περιορισμὸν εἰς τὴν τροπολογίαν τῶν προτάσεων, ἀλλὰ δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸ ἄρθρον 544· ἂν παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ τροπολογίαι ἀπαγορεύονται ἐντελῶς, γεννῶνται τὰ ἀτοπήματα, ὅτι 1) εἰς τὸν ἐναγόμενον ἀπαγορεύεται τὸ ὀλιγώτερον, ἡ βελτίωσις καὶ μεταβολὴ τῶν ἐνστάσεων, ἐν ᾧ συγχωρεῖται τὸ μεγαλήτερον, ἡ πρότασις νέων ἐνστάσεων·— 2) ἐκ τῆς ἐννοίας ταύτης ἤθελε πηγάσει πραγματικὸς καὶ παράλογος περιορισμὸς ὑπερασπίσεως.

Ὁ περιορισμὸς, ὅτι ἡ ἀγωγὴ δὲν τροπολογεῖται κατ' οὐσιώδη μέρη, δικαιολογεῖται, διότι ὁ ἐνάγων ἀνακαλεῖ τὴν πρώτην ἀγωγὴν, καὶ εἰσάγει ἄλλην· ὁ ἐναγόμενος ὅμως πρέπει νὰ ὑπερασπισθῇ, καὶ ἂν ἐσυγχωρεῖτο ὁ πολεμούμενος παρ' ἡμῶν περιορισμὸς, ἤθελε κάμει ἔφεσιν, ἐν ᾗ συγχωροῦνται νέα μέσα ὑπερασπίσεως.

Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ἔννοια τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ ἡμέτερος νομοθέτης, ὅστις, κατὰ παραδρομὴν ἴσως, συνέταξε τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 158 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Έννοια τῶν ἄρθρων 745–747 τῆς πολ. δικ.– Προθεωρία.

§ 50. Προτείνονται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νέαι αἰτήσεις καὶ εἰς πόσον βαθμόν; ἅπασαι αἱ νομοθεσίαι, αἱ διαλαμβάνουσαι περὶ τῆς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν διαδικασίας, περιέχουσι διατάξεις καὶ περὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο· ἅπασαι δὲ λύουσι διαφορετικὰ τὸ ζήτημα, καὶ τοῦτο κρέμαται ἐκ τῆς ἐπόψεως, καθ' ἣν οἱ νομοθέται θεωροῦσι τὴν ἔφεσιν, ἢ καθόσον οἱ νομοθέται ἐθεώρησαν ὄχι ὡς μόνον τῆς ἐφέσεως σκοπὸν τὴν ἐξάλειψιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἢ τέλος πάντων ἐκ τῆς γνώμης, ὅτι οἱ δύο βαθμοὶ τῆς δικαιοδοσίας ἐπιτρέπονται, διὰ νὰ γίνῃ πληρεστέρα ἀνάπτυξις τῆς ὑποθέσεως, καὶ οὕτω νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ σκοπὸς τῆς διανομῆς τῆς δικαιοσύνης (de droit réel materiel).

§ 51. Ἡ νομοθετικὴ ἐξέτασις τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι περιττή, καθότι ὁ νόμος μας περιέχει ῥητὰς διατάξεις· ὁ ἡμέτερος νομοθέτης δὲν ἀκολουθεῖ τὴν γνώμην ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι παραδέχονται ἀπολύτως νέας αἰτήσεις, οὔτε τὴν γνώμην ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀποκλείουσι πᾶσαν νέαν αἴτησιν· συγχωρεῖ λοιπὸν ἡ ἡμετέρα νομοθεσία νέας αἰτήσεις, ἀλλ' ὑπὸ περιορισμούς· αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐνδέχεται νὰ ἦναι ἐσφαλμέναι ἢ διότι μόνον ὁ δικαστὴς ἔσφαλεν, ἢ διότι ὁ διάδικος παρέλιπε τί· ἂν δὲ θεωρήσωμεν ὡς σκοπὸν τῆς ἐφέσεως τὴν διόρθωσιν τοῦ σφάλματος, ἀφ' ἑτέρου ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὁ νόμος μας ὀρθῶς ποιῶν δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν μόνον αὐτὸν τὸν σκοπόν.

§ 51ª. Τὸν διπλοῦν τοῦτον σκοπὸν εἶχε τὸ ῥωμ. δίκαιον, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει νέας αἰτήσεις, αἱ ὁποῖαι ὑποστηρίζουν τὰ ἤδη προταθέντα καὶ νέα ἀποδεικτικὰ μέσα· ἀπαγορεύει δὲ ἐνστάσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουσι συνάφειαν μὲ τὴν πρωτόδικον δίκην, καὶ δὲν θεωροῦνται ὡς συμπλήρωμα ταύτης. (Κώδ. βιβλ. 7 τίτ. 63 νόμ. 4).— Τὸ κανονικὸν δίκαιον ἔχει τὸ ἀξίωμα beneficium nondum deducta deducendi et nondum probata probari (νὰ ἐξηγήσῃ ὅσα πρωτοδίκως δὲν ἐξήγησε καὶ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἀπέδειξε)· περιορίζει δὲ τὴν πρότασιν νέων μαρτύρων ἐπὶ ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐξετάσθησαν μάρτυρες πρωτοδίκως. — Ἡ νεωτέρα Γερμανικὴ νομολογία ἀκολουθεῖ τὰς προεκτεθείσας ἀρχὰς τοῦ ῥωμ. δικαίου, μολονότι ὑπάρχουσιν ἔριδες περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ· ἡ ἔρις περιστρέφεται εἰς τοῦτο, ἂν μόνον νο-

μικὰ ἀξιώματα ἢ καὶ πραγματικὰ ἀντικείμενα εἶναι προσδεκτὰ ἐν τῇ ἐφέσει.— Ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία θέτει ὡς ἀρχήν, ὅτι δὲν συγχωρεῖται νέα αἴτησις (464 πολ. Γ. Δ.)· ἡ δὲ νομολογία, ἑρμηνεύουσα τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἀπεφήνατο ὅτι συγχωρεῖται τροπολογία προτάσεων καθ' ὅσον συγχωρεῖται καὶ τροπολογία τῆς ἀγωγῆς· καὶ ὅτι νέα πρότασις ἢ αἴτησις μὴ ἔχουσα συνάφειαν μὲ τὰς πρωτοδίκους ἀπαγορεύεται· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη, ὅτι δὲν συγχωρεῖται νέα αἴτησις, ἀναφέρεται εἰς μόνον τὸν ἐνάγοντα, διὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον φέρει nouvelle demande.— Ὡς πρὸς τὸν ἐναγόμενον, ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία διαφέρει ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἐπιτρέπουσα εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ κάμῃ νέαν αἴτησιν, ὅταν αὕτη τείνῃ πρὸς ὑπεράσπισιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς· κατὰ τὴν νομοθεσίαν λοιπὸν ταύτην, ὁ ἐνάγων δὲν δύναται νὰ κάμῃ νέαν πρότασιν οὔτε ἐφεσίβλητος ὤν, ἐν ᾧ ὁ ἐναγόμενος, εἴτε ἐκκαλῶν εἴτε ἐφεσίβλητος εἶναι, δύναται νὰ κάμῃ νέαν αἴτησιν, καθ' ὅσον τείνει πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἀγωγῆς.

§ 53. Ἐκ τούτων ὅμως δὲν πρέπει νὰ εἰκάσωμεν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ ὅ,τι παρέλιπε πρωτοδίκως· ὑπεράσπισιν λέγοντες ἐνταῦθα ἐννοοῦμεν ἐκείνην, ἥτις συμπεριλαμβάνει καὶ τὴν litis contestatio καὶ τὰς ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ἀνατρεπτικὰς ἐνστάσεις· δὲν ἐφαρμόζεται λοιπὸν ἡ προεκτεθεῖσα ἀρχή, ὅταν πρόκηται περὶ ἀκυροτήτων, αἱ ὁποῖαι καλύπτονται, ὅταν δὲν προταθῶσιν ἐγκαίρως.

Σύστημα τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας.

§ 54. Ἡ νομοθεσία μας συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Γαλλικῆς, ἐν μέρει δὲ καὶ τοῦ νομοσχεδίου. Κατὰ τὸ σύστημα λοιπὸν τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας, ἡ ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου αἴτησις μεταβάλλεται καθ' ὅσον ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς μένει ἀμετάβλητος. δὲν ἀπαγορεύει λοιπὸν πᾶσαν μεταβολήν, καὶ διὰ τοῦ συστήματος αὐτοῦ δὲν μεταβάλλεται ἡ δίκη ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Ὁ νόμος μας (746) ἐπιτρέπει καὶ πρότασιν νέων κατὰ τὴν ἔκκλητον δίκην ἐπιχειρημάτων (deductiones juris), ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τοῦ νὰ μὴ μεταβληθῇ ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς· ἀπὸ ταῦτα διακρίνονται (747) αἱ νέαι πραγματικαὶ προτάσεις καὶ οἱ νέοι ἰσχυρισμοί, οἱ ὁποῖοι συνήθως δὲν συγχωροῦνται, ἐκτὸς ἐκείνων, περὶ τῶν ὁποίων γίνεται λόγος εἰς τὸ ἄρθρ. 747 τῆς πολ. δικονομίας.

§ 55. Ὁ ἡμέτερος νόμος διαφέρει λοιπὸν ἀπὸ τὸν Γαλλικόν, ὅστις ἀπαγορεύει μόνον νέας αἰτήσεις, συγχωρῶν νέα ἐπιχειρήματα πραγματικὰ καὶ νομικὰ παντὸς εἴδους. Ἐκ διαφόρων δὲ ἀποφάσεων τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων προκύπτει, ὅτι ἐπετράπησαν καὶ ἰσχυρισμοί, μεταβαλόντες οὐσιωδῶς τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς.

§ 56. Τὸ 746 ἄρθρον τῆς ἡμετέρας πολιτικῆς δικονομίας ἐπιτρέπει μόνον καὶ ἀπολύτως νέων νομικῶν ἐπιχειρημάτων πρότασιν, ἀποκλείει δὲ τὴν πρότασιν νέων πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν. Διὰ τοῦτο μόνον κατὰ τὴν Γαλ. νομολογίαν δύνανται νὰ αἰτήσωσιν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν λόγῳ δουλείας ὅ,τι πρωτοδίκως ἐζήτησαν λόγῳ ἰδιοκτησίας, μολονότι οὕτω μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς.

§ 57. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν ἐναγόμενον, παρατηροῦμεν, ὅτι τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ ἄρθρ. 747 τῆς πολ. δικονομίας διαλαμβάνει ὅ,τι καὶ τὸ 464 τῆς Γαλλικῆς δικονομίας, καθ' ὃ ἐπιτρέπεται ἡ πρότασις νέων πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν, ὅταν τείνωσι μόνον πρὸς ὑπεράσπισιν κατὰ τὴν ἔκκλητον δίκην. Τὸ γράμμα τοῦ νόμου μας δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ Γαλλικὸν κείμενον, μὴ διακρίνοντος μεταξὺ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου, ἀλλὰ μεταξὺ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐφεσιβλήτου. Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ νόμου μας, ὁσάκις ὁ ἐνάγων ἦναι ἐκκαλῶν, ὁ ἐναγόμενος ἔχει ὅσα ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία τῷ παρέχει δικαιώματα, καθότι ὅλαι αἱ προτάσεις του εἶναι ὑπεράσπισις κατὰ τῆς ἀγωγῆς.

§ 58. Ἡ δυσκολία ἀναφύεται, ὅταν ὁ ἐναγόμενος ἦναι ἐκκαλῶν, ὁ δὲ ἐνάγων ἐφεσίβλητος· κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνῃ νέους πραγματικοὺς ἰσχυρισμούς, καθότι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει ὁ ἐφεσίβλητος, ὁ δὲ ἐφεσίβλητος ἐνάγων δύναται νὰ προτείνῃ ἰσχυρισμούς, καθότι οὗτοι εἶναι ὑπεράσπισις κατὰ τῆς ἐφέσεως· ὑποθέσατε, ὅτι ὁ Α. ἐνήγαγε τὸν Β. πρὸς παράδοσιν κτήματος, τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν Β. ὅστις ἐκκαλεῖ τὴν ἀπόφασιν· ὁ δὲ Α. ἐννοῶν, ὅτι δὲν ἔχει ἰσχυρὸν τίτλον ἀντιτείνει, ὅτι τὸ κτῆμα τοῦ ἀνήκει κληρονομικῷ δικαιώματι· δύναται νὰ προτείνῃ τὸν νέον τοῦτον ἰσχυρισμόν, ὡς συντελοῦντα κατὰ τῆς ἐφέσεως;

§ 59. Ἡ ἐξήγησις αὕτη δὲν συμβιβάζεται 1) μὲ τὴν περὶ μὴ μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν· καὶ 2) ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ στερηθῇ ὁ ἐναγόμενος τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τῆς δικαιοδοσίας. Ἐκ τούτων δὲ συμπεραίνομεν,

ὅτι ὁ ἡμέτερος νομοθέτης, ὅστις κατὰ τοῦτο εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν, δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ μεταβάλῃ τὸ ἄρθρ. 464 τῆς πολ. Γ. δικονομίας, καὶ ἴσως κατὰ παραδρομὴν εἰσεφρρησεν ἡ λέξις ἐφέσεως ἀντὶ τῆς αἰτήσεως· ἄρα μόνον ὁ ἐναγόμενος προτείνει ἰσχυρισμούς, χωρὶς νὰ γίνηται διάκρισις, ἂν ἦναι ἐκκαλῶν ἢ ἐφεσίβλητος, ὁ δὲ *ἐκκαλῶν ἐνάγων* συμμορφόνεται μὲ τὰ ἄρθρα 745, 746·— ὅταν δὲ ὁ ἐνάγων ἦναι ἐφεσίβλητος, δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, δύναται ὅμως νὰ προτείνῃ νέους ἰσχυρισμούς, διότι οὗτοι προκύπτουσιν ἐκ τῶν νέων ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου, καταλαμβάνων θέσιν ἐναγομένου ὡς πρὸς τὰς νέας ἐνστάσεις· τοῦτο δεν συμβιβάζεται μὲ τὴν ἀρχήν, ὅτι αἱ ἐνστάσεις πρέπει νὰ προτείνωνται ἐγκαίρως, ἀλλὰ ὀρθῶς νομοδιδάσκαλοι τινὲς παρετήρησαν, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν πηγάζει ἐκ τῆς φύσεως τῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καθιεροῦται μόνον ὡς συντελοῦσα εἰς τὴν ταχυτέραν ἐκπεραίωσιν τῆς ὑποθέσεως.

§ 59². Εἰς τὴν περὶ ἐνδίκων μέσων πραγματείαν τοῦ ἀοιδίμου Ῥουσοπούλου (σ. 17 ἐπ.) εὕρηνται τάδε· «Τηρουμένης τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐπιτρέπει ὁ νόμος εἰς τὸ ἄρθρον 746 τὸ λατινιστὶ λεγόμενον beneficium nondum deducta et nondum probata probandi (1).

Ἡ ἔφεσις βάσιν ἔχει κυρίως τὰ παράπονα τοῦ διαδίκου κατὰ τοῦ δικαστοῦ (776 πολ.), ἀλλ' ἡ ἔφεσις θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ ῥωμ. δικαίου ὡς μέσον πρὸς ἀκριβεστέραν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, ἀδιαφόρως· εἰς τὸν δικαστὴν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταλογισθῇ ἔλλειψίς τις· ἑπομένως ἐπιτρέπει τὸ ῥωμ. δίκαιον εἰς τὰ μέρη νὰ ὑποβάλωσι νέα πράγματα καὶ νέας ἐνστάσεις μὴ ὑποβληθέντα πρωτοδίκως, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ μεταβάλληται ἡ βάσις

(1) Προστίθεται δὲ ῥητὴ καὶ εἰδικὴ ἀπαγόρευσις νέων μαρτύρων, περὶ ὧν ἐξετάσθησαν ἤδη μάρτυρες. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 73 τοῦ 1846, καὶ 7 τοῦ 1848 Εὐρ. λ. Προθεσμία πρὸς ἀπόδειξιν.

— Τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα δύνανται νὰ ἐπενεχθῶσι καὶ εἰς τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν· τοιαύτη δὲ πρότασις δὲν πρέπει νὰ ἀποῤῥίπτεται διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἐμπεριέχεται εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 190 τοῦ 1838.

— Ὅταν ἐπετράπη ἀπόδειξις περὶ διακατοχῆς ἀγροῦ τινος, δὲν ἐπιτρέπεται νέα περὶ τούτου ἀπόδειξις ἵνα βεβαιωθῇ ἂν ἦναι βάσιμος ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις, ἥτις κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἐπροτάθη, μολονότι τοιαύτη πρότασις συγχωρεῖται 746 πολ. δικ. Ἀπόφ. Ἐφ. Αθ. 13471 τοῦ 1855 τμ. α.

τῆς ἀγωγῆς· διάτ. 37 ἐν τέλ. Κώδ. (7, 62) καὶ διάτ. 4 Κώδ. (7, 63)—Βασιλ. (9, 1) 132. Ἀμφιβολία μόνον ὑπῆρχεν ὡς ἐκ τοῦ γράμματος τῆς διατάξεως 37 καὶ 4 etiam, ἂν ἠδύνατο ἔφεσις νὰ στηριχθῇ μόνον εἰς νέας προτάσεις, χωρὶς ἄλλο παράπονον, μαλονότι τὰ Βασιλικὰ δὲν ἔχουν αὐτὴν τὴν λέξιν.

Ὁ νομοθέτης ἡμῶν, εἰς τὸ ἄρθρ. 747, ἐκφράζεται διὰ τρόπου, καθ' ὃν πρέπει ὡς κανὼν νὰ θεωρηθῇ ὅτι νέαι προτάσεις μὴ ὑποβληθεῖσαι πρωτοδίκως δὲν εἶναι εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην δεκταί, ὡς ἐξαιρέσεις δὲ τοῦ κανόνος νὰ θεωρηθῶσιν αἱ περιπτώσεις, ἃς τὸ 747 ἀπαριθμεῖ, ἤτοι ὅτι τότε μόνον εἰσὶ δεκταί.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου 747 μὲ τὰ 160 προκύπτει, ὅτι τοῦτο ἐφαρμόζεται ἰδιαιτέρως ἐπὶ ἑκάστου βαθμοῦ δικαιοδοσίας, ἐξαιροῦνται μόνον αἱ καλυπτόμεναι ἐνστάσεις τῶν ἄρθρων 582 καὶ 202 τῆς πολ. δικ.

Ἐπὶ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 747 παρατηρητέον τὰ ἑξῆς.

Νέαι προτάσεις εἶναι δεκταί, ὅταν συντελῶσι μόνον εἰς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως.

Ὅταν ὁ ἐφεσίβλητος ἦναι καὶ ἐναγόμενος, ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν, κατὰ τὸ ἐδάφιον αὐτὸ, πᾶσα οἱαδήποτε νέα πρότασις, ἀποτελοῦσα ὑπεράσπισιν κατὰ τῆς ἐφέσεως.

Ὅταν, ἀπ' ἐναντίας, ὁ ἐφεσίβλητος ἦναι ἐνάγων, δὲν συγχωροῦνται νέαι προτάσεις (καίτοι ἀπολύτως ἐκφραζομένου τοῦ νόμου κατὰ τῆς ἐφέσεως), ἐὰν μεταβάλλωσι τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς· ὅθεν ὅταν διὰ κυρίας ἀγωγῆς ἐζητεῖτο ἡ ἀκυρότης διὰ τοὺς τύπους καὶ ἀπετύγχανε, δὲν ἠδύνατο ἐφεσίμως νὰ προταθῇ τὸ εἰκονικὸν ἢ ὁ δόλος.

Ἐντεῦθεν προκύπτει, ὅτι σκοπὸς τοῦ νόμου δὲν εἶναι νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα τῶν νέων προτάσεων εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, ἔστω καὶ ἐνάγοντα, ἀλλὰ νὰ δώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἐναγόμενον κυρίως, ἔστω καὶ ἐκκαλοῦντα· π. χ. ἀγωγὴ περὶ 1000 δρ. δανείου ἐγγράφου· πρωτοδίκως ἔνστασις ἀκυρότητος ἀποτυχοῦσα· ἐφεσίμως δεκτὴ νέα πρότασις εἰκονικότητος ἢ δόλου, διότι πρόκειται νὰ ἐξαντληθῇ πᾶσα ὑπεράσπισις κατὰ τῆς ἀγωγῆς· ὅθεν κυρίως νέαι προτάσεις συγχωροῦνται, ὅταν συντελοῦν εἰς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἀγωγῆς· οὕτως ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 301 τοῦ 1839 καὶ 87 τοῦ 1848. Καρρὲ ζ. 1676. Ταλλανδ. ἀρ. 355.

Ἀπόφασις Ἀρ. Πάγου 294 τοῦ 1850, ὅτι ἐνστάσεις ἀπορρι-

φθεῖσαι δύνανται, καὶ ἄνευ ἐφέσεως, νὰ προταθῶσιν εἰς τὸ ἐφετεῖον (1).

Ἐκτὸς τῶν ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 747, ἰσχύει ὁ κανὼν, ὅτι νέαι προτάσεις δὲν εἶναι δεκταὶ ἐφεσίμως. Ἀλλὰ δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως τὸ ἐφετεῖον ν' ἀποῤῥίψη νέας προτάσεις μὴ ὑπαγομένας εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς ἐκείνας περιπτώσεις ἢ ἀπαιτεῖται πρότασις, καὶ ταύτης μὴ ὑπαρχούσης, καλύπτεται τὸ ἀπαράδεκτον;

Ὁ προκείμενος κανὼν ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, διότι σκοπὸν ἔχει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνατροπὴν τῶν δικαιοδοσιῶν, ἥτις (ἀνατροπὴ) ἤθελεν ἄλλως λαμβάνει χώραν. Ὅθεν καὶ αὐτεπαγγέλτως. «Εἶναι τότε μόνον δεκταὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ δίκῃ», «δὲν συγχωρεῖται νὰ εἰσαχθῇ ὑπόθεσίς τις εἰς δικαστήριον χωρὶς κατ' ἔφεσιν. . . . » Ταῦτα ἀπευθύνονται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸν δικαστήν. Δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὅτι κατὰ μείζονα δῆθεν λόγον δύνανται νὰ προταθῶσι διὰ μιᾶς εἰς τὸ ἐφετεῖον, ἀφοῦ δύνανται, παραιτούμενοι τῆς ἐφέσεως νὰ κριθῶσιν εἰς α΄. καὶ τελευταῖον βαθμὸν εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, διότι διὰ τῆς ἀποφάνσεως τοῦ πρωτοδικείου δὲν ἀνατρέπεται ἡ τάξις τῆς δικαιοδοσίας».

Περὶ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς.

§ 60. Κατὰ τὸ ἄρθρον 158 τῆς πολ. δικονομίας ἐπιτρέπεται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ

1) Νὰ γίνωσι νέαι προτάσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, ἢ νὰ βελτιωθῶσιν αἱ πρῶται, καθόσον αὗται περιείχοντο τοὐλάχιστον σιωπηλῶς (2) ἢ ἐκ πλαγίου εἰς τὴν προκαταρκτικὴν αἴτησιν, ἢ εἶναι ἁπλῶς πάρεργος προτάσεις.

2) Νὰ γίνωσι νέαι ἐνστάσεις, ἀντενστάσεις καὶ ἐπαντενστάσεις, ἢ τὰ ἤδη ἐν τῇ προδικασίᾳ γενόμενα νὰ μεταβληθῶσιν, ὑπὸ τὸν ἐν τῷ ἄρ. 1 διαλαμβανόμενον περιορισμόν. Ἀναπτύσσοντες δὲ ταῦτα προσθέτομεν τὰ ἑξῆς.

§ 60α. *Διορθώσεις* (3). Κατὰ τὴν πρώτην τὸ βραδύτερον συνεδρίασιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ πρέπει νὰ γίνωνται, ἐπὶ ποινῇ ἀπο-

(1) Ἴδε κατωτ. § 340 ἐπ.
(2) Barriat σ 267 ἐπ.
(3) Dall. λ. conclusions. Ολ. § 130

κλείσεως, αἱ διορθώσεις τῶν ἐν τῇ προδικασίᾳ ἡμαρτημένων (1)· ἀλλὰ καὶ τότε οὐχὶ πᾶσα διόρθωσις νόμιμός ἐστι καὶ παραδεκτή· ὁ νόμος συγχωρεῖ μόνον ἐκείνας τὰς διορθώσεις ἢ νέας προτάσεις, αἵτινες περιέχονται *σιωπηρῶς* ἢ *ἐμμέσως* εἰς τὴν ἀρχικὴν αἴτησιν, ἢ εἰσὶν ἁπλῶς ἐπιβοηθητικαί· (158 πολ.— Berriat σ. 169. Οἰκ. § 130).

§ 60[3]. Πότε εἴς τινα πρότασιν ἔγκειται *σιωπηρῶς* ἢ *ἐμμέσως* ἑτέρα, εἶναι ζήτημα πραγματικόν, ὅπερ τὸ δικαστήριον λύει ἑκάστοτε κατὰ κανόνας συλλογιστικούς. Εἰς τὸ μεῖζον ἔγκειται τὸ ἔλασσον· ἑπομένως ὁ αἰτήσας διὰ τῆς ἀγωγῆς ὅλον τι, δύναται ὕστερον περιορίζων τὴν πρότασιν αὐτοῦ, νὰ αἰτήσῃ μέρος τοῦ ὅλου. Ὁμοίως ὁ αἰτῶν τὸ κύριον πρᾶγμα αἰτεῖ σιωπηρῶς καὶ τὰ παρακολουθήματα αὐτοῦ (π. χ. τόκους, καρποὺς, ἐνοίκια). Συγγραφεῖς τινες (Talandier traité de l'appel σελ. 379 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγ. 216 τοῦ 1838 καὶ 218 τοῦ 1850) ἐξαιροῦσι τοὺς τόκους· ἀλλ' ἀστήρικτος ἐστὶν ἡ ἐξαίρεσις, ἥτις καὶ διὰ τούτου τοῦ λόγου ἀντικρούεται, ὅτι καὶ ὡς παρεμπίπτουσα πρότασις δύναται νὰ γείνῃ ἐπὶ ἀκροατηρίου τὸ πρῶτον αἴτησις περὶ τόκων, καρπῶν κ.λ. ὅρα Οἰκ. § 91 σημ. 9, 10. Πρβ. Dalloz λ. demande nouvelle ἀριθ. 111 ἑπ. Carré ζ. 1677 ter.

Ὅταν πρότασίς τις δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ τῆς παραδοχῆς ἑτέρας *διαμέσου* προτάσεως, λέγομεν ὅτι αὕτη περιέχεται ἐν ἐκείνῃ· π. χ. ζητῶ νὰ μοὶ ἐπιδικασθῇ δουλεία τις πραγματική· δύναμαι ἀκολούθως νὰ αἰτήσω ἵνα ἀναγνωρισθῶ κύριος τοῦ δεσπόζοντος κτήματος· ἢ ζητῶ τὴν ἀπόδοσιν καρπῶν· δύναμαι κατόπιν νὰ αἰτήσω λογοδοσίαν.

Ἐπιβοηθητικὴ εἴτε *ἐπικουρικὴ* πρότασις λέγεται ἡ ἐν δευτέρῳ

---

(1) Ἐν τῷ ῥωμ. δικαίῳ δὲν ὑπάρχει ὁ περιορισμὸς οὗτος (Ν. Κώδ. 7, 50), οὐδὲ παρὰ τοῖς Γάλλοις. Ὅθεν τὰ δικαστήρια καὶ οἱ συγγραφεῖς ἐν Γαλλίᾳ εἰσὶν ἐλευθεριώτεροι κατὰ τοῦτο, Dall. l. c. ἀρ. 52 ἑπ. Μάλιστα δὲ τὰς ἐναντίον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἀντιτασσομένας ἐνστάσεις θεωροῦσι παραδεκτὰς καὶ κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον. (Dalloz Exception ἀριθ. 531 ἑπ. Toullier IV, 509. ὅρα Οἰκ. § 115 σημ. 10), ὅπερ ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν ῥητῶς συγχωρεῖ τὸ 2224 ἄρθρ. τοῦ γαλ. κώδ. καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ συμψηφισμοῦ τὸ ἄρθρ. 464 τῆς γαλ. δικον. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ γινόμενα δὲν πρέπει νὰ εἰσχωρήσωσι παρ' ἡμῖν, διαρρήδην ὑπὸ τοῦ 160 τῆς πολ. δικονομίας ἡμῶν ἀποκρουόμενα. Bayer σελ. 624. ἐξαιροῦνται προνομιακαί τινες ἐνστάσεις, αἵτινες δύνανται καὶ μετὰ ταῦτα νὰ προταθῶσι. Τοιαῦται εἰσὶ παρ' ἡμῖν μόνον ὅσας αὐτεπαγγέλτως δικαιοῦται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ δικαστὴς ἢ ῥητὸς νόμος χαρακτηρίζει ὡς τοιαύτας· π. χ. τοῦ ῥωμ. δικαίου αἱ ἐνστάσεις Scti Macedoniani καὶ Scti Vellejani. Νόμ. 11, Π. (14, 6) Νόμ. 8 § 1 Π. (16, 1) συνδ. Νόμ. 10 Βασ. (18, 4). Οἰκ. τ. 2 σ. 56.

λόγῳ καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀποῤῥίψεως τῆς πρωτευούσης καὶ κυρίας προτάσεως γινομένη, ἀπαιτοῦσα δὲ ὀλιγώτερα προσόντα πρὸς παραδοχὴν ἢ ἡ πρωτεύουσα. Carré ζ. 206 I, (σελ. 177 στ. 1). . . . toutes les demandes subsidiaires qui, d'ordinaire, ne sont que des restrictions de la demande principale. Ὁ διάδικος ἐπιθυμεῖ πρὸ πάντων νὰ κερδήσῃ τὴν κυρίαν αἴτησιν· ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ προσφεύγει εἰς τὴν ἐπιβοηθητικήν· π. χ. ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται ὅτι ἀπέδειξε τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ἐπιβοηθητικῶς ἐπάγει ὅρκον· ἢ ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι ἔγκυρος ἡ διαθήκη, ἐπιβοηθητικῶς ζητεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς κωδικύλος. Οἰκ. § 130.

§ 60[4]. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕπεται, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ οὐσιώδη μέρη τῆς ἀγωγῆς, ἤγουν οὔτε τὴν βάσιν, οὔτε τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς. . .

Οὐσιώδη μέρη τῆς ἀγωγῆς εἰσὶν ὅλα ἐκεῖνα τὰ περιστατικὰ τὰ ἀπαρτίζοντα τὰ *κύρια στοιχεῖα* τῆς διαφορᾶς, ἤγουν τὴν ἱστορικὴν καὶ νομικὴν αἰτίαν τῆς ἀγωγῆς καὶ τὴν αἴτησιν (π. χ. δάνειον δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς παρακαταθήκην· πώλησις ἵππου εἰς πώλησιν ἡμιόνου).

Δύνανται ὅμως νὰ διορθωθῶσιν *ἐπουσιώδη* τῆς ἀγωγῆς μέρη, ἤγουν α) *νὰ ἐξηγηθῶσιν ἀσάφειαι* (π. χ. ζητῶ τὸ τίμημα τοῦ πωληθέντος τῷ ἐναγομένῳ πράγματος ἐκ δραχμῶν 2000· ὁ ἐναγόμενος ἀντιτάσσει, ὅτι ἐπλήρωσε δραχ. 500, δύναμαι, ἀναπτύσσων τὴν ἀγωγήν, νὰ εἴπω ὅτι τὸ τίμημα ἦτον 2500 καὶ ἀφῃρέθησαν ἐν τῇ ἀγωγῇ 500· ἢ ζητῶ τὴν κληρονομίαν ἐξ ἀδιαθέτου ὡς *τέκνον* τοῦ ἀποθανόντος· ἐξηγῶ τοῦτο ἀκολούθως, λέγων ὅτι εἶμαι θετὸς παῖς. Ἴδε καὶ ἀπ. Ἀρ. Π. 134 καὶ 248 τοῦ 1853. Seufferts Blätter IX, 190 X, 312, 315 κατ. § 74). Ἀλλὰ διὰ τοιαύτης διορθώσεως δὲν δύνανται νὰ θεραπευθῶσιν ἀκυρότητες τῆς ἀγωγῆς· β) *νὰ χαρακτηρισθῇ νομικῶς* ὀρθότερον ἡ ἀγωγὴ (π. χ. ὁ ἐνάγων λέγει «ἔδωκα *κατὰ παράκλησιν* τὸν ἀγρόν μου τῷ ἐναγομένῳ ἵνα καλλιεργῇ αὐτὸν καὶ μοὶ δίδῃ κατ' ἔτος 10 δραχ.» δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ἀκολούθως ὡς μίσθωσιν τὴν σύμβασιν ταύτην· ἢ

«συνεφώνησα μετὰ τοῦ ἐναγομένου νὰ συνάξῃ ἐκ τῶν ἐλαιοδένδρων μου τὰς ἐλαίας· νὰ ἐξαγάγῃ ἀπ' αὐτῶν τὸ ἔλαιον καὶ νὰ μοὶ δώσῃ ἐξ αὐτοῦ 100 ὀκάδας»·

δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ἀνώνυμον συνάλλαγμα τὴν συμφωνίαν ταύτην (ὁ Ἄρ. Πάγος ἐν τῇ ἀποφ. 11 τοῦ 1835 ὠνόμασεν αὐτὴν μίσθωσιν). Οἰκ. αὐτ. πρλ. τὴν λ. Μίσθωσις § 38.

§ 60ᵒ. Ὁ Κ, φέδερ (μαθήμ. ἀνέκδοτα) ἔλεγε ταῦτα.

a) Τροποποιοῦνται αἱ αἰτήσεις; Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑπάρχουσιν ὀλίγα συγγράμματα. Τὸ ῥωμ. δίκαιον διακρίνει τὴν emendatio (διόρθωσιν) ἢ declaratio (διασάφησιν) libelli (ἀγωγῆς) ἀπὸ τὴν mutatio libelli (μεταβολὴν ἀγωγῆς)· emendatio εἶναι ἡ διόρθωσις ἢ ἡ μεταβολὴ μὴ οὐσιωδῶν στοιχείων τῆς ἀγωγῆς, declaratio δὲ ἡ ἀνάπτυξις ἀσαφῶν προτάσεων, τέλος mutatio εἶναι ἡ μεταβολὴ οὐσιωδῶν στοιχείων π. χ. τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς.

Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον, πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀπαντήσεως συγχωρεῖται πᾶσα μεταβολὴ οὐσιώδης ἢ ἐπουσιώδης. Ἀπαντήσαντος ὅμως τοῦ ἐναγομένου, γίνεται διάκρισις μεταξὺ διορθώσεως καὶ μεταβολῆς· ἡ διόρθωσις ἐπιτρέπεται καὶ μετὰ τὴν ἀπάντησιν, ἐνῷ ἡ μεταβολὴ δὲν συγχωρεῖται μετὰ τὴν πρώτην ἀπάντησιν. Τὸ ἀρχαιότερον ῥωμ. δίκαιον συμφωνεῖ μᾶλλον μὲ τὰς σημερινὰς νομοθεσίας παρὰ τὸ νεώτερον, καθ' ὃ συγχωρεῖται ἡ mutatio καὶ μετὰ τὴν litiscontestatio, π. χ. κατ' αὐτὸ δύναταί τις νὰ ζητήσῃ τὸ περιπλέον, τὸ ὁποῖον παρέλιπεν εἰς τὴν ἀγωγήν.

Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπιτρέπει τὴν διόρθωσιν σφάλματος εἰς τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον ἢ τὴν αἰτίαν της· οἱ νεώτεροι νομοδιδάσκαλοι δὲν παραδέχονται τὰς ἀρχὰς τοῦ νεωτέρου ῥωμ. δικαίου διακρίνοντες ἂν 1) ἡ μεταβολὴ προκαλῇ νέον εἶδος ὑπερασπίσεως, καὶ 2) ἂν δὲν προκαλῇ νέον ὑπερασπίσεως εἶδος. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν δὲν συγχωροῦν τὴν διόρθωσιν, εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὴν ἐπιτρέπουν. Ἡ δικονομία μας περιέχει ἀκριβεστέρας διατάξεις, λέγουσα, ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἀλλαγὴ τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς περιορίζεται τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, ἢ μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς περιορίζεται τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, ἢ μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς (ἱστορικῆς ἢ νομικῆς)· ἄρα πᾶσα μεταβολὴ τῆς βάσεως καὶ τῆς αἰτίας τῆς ἀγωγῆς ἀπαγορεύεται· ἐζήτησας πέντε; δὲν δύνασαι νὰ ζητήσῃς δέκα· ἐζήτησάς τι δυνάμει ἀγορᾶς; δὲν δύνασαι νὰ ζητήσῃς δυνάμει διαθήκης.

b) *Σιωπηλῶς*. Ἴδε τὸν Berriat ἐν σελ. 267 καὶ 268 τῆς pr. civ. Δύναται ὁ ἐνάγων νὰ ὑποβάλῃ προτάσεις ἀφ' ἑαυτῶν ἐννοουμένας (δηλαδὴ σιωπηρῶς ἢ ἐμμέσως) ἢ ἐπικουρικάς.

c) Δύναταί τις νὰ ζητήσῃ περισσότερον; Ἡ ῥωμ. Νομ. τὸ ἐπιτρέπει κατὰ διπλοῦν τρόπον, ἤγουν δι' ἀντικαταστάσεως ἄλλης βάσεως, ἢ διὰ μεταβολῆς τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγωγῆς. Κατὰ

τὴν ἡμετέραν δικονομίαν δι' ἄλλου τίτλου, δὲν δύναμαι νὰ ζητήσω τὸ αὐτὸ πρᾶγμα· ἐπίσης μεταβολὴ ἀντικειμένου δὲν συγχωρεῖται εἴτε πρόκειται περὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ἢ περὶ μέρους αὐτῆς· ὅθεν ἀφοῦ ἐζήτησα τὸν Στίχον, δὲν δύναμαι νὰ ζητήσω τὸν Παῦλον· εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα ὑπάγονται καὶ αἱ προσθῆκαι, καθότι εἰς τὸ ἔλαττον δὲν ἐμπεριέχεται τὸ μεῖζον. Merlin εἰς τὴν λέξιν bureau de paix τοῦ λεξικοῦ τοῦ droit.

d) Διὰ τῶν νέων προτάσεων δύναταί τις νὰ προσθέσῃ παρακολουθήματα; Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου οἱ νομοδιδάσκαλοι φιλονεικοῦσιν· ὁ Pigeau παραδέχεται τοιούτου εἴδους προσθήκην.

e) Αἱ πάρεργοι προτάσεις συγχωροῦνται ἄνευ περιορισμοῦ· πάρεργοι δὲ προτάσεις εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν εἶναι πᾶσα πρότασις ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ κυρία αἴτησις δὲν ἤθελεν εἶσθαι δεκτή· ὅθεν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην περιλαμβάνονται αἱ προτάσεις, αἱ ἀφορῶσαι 1) τροποποίησιν ἢ τροπολογίαν τινὰ ἢ 2) τὸν τρόπον τῆς διαδικασίας.

Ὁ συγγραφεύς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ νομοθέτης μας ἠρνίσθη τὰ περὶ τούτου, ἐπιτρέπει νέας προτάσεις εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ὡς πρὸς τὴν πρώτην δὲ κάμνει παρατηρήσεις τινάς· (Berr. Saint-Prix σελ. 267).

Ὁ ἡμέτερος νομοθέτης εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν συγγραφέα αὐτόν, διότι ἂν ἐσυγχωρεῖτο τὸ πρῶτον εἶδος, ὁ ἐνάγων ἠδύνατο νὰ προτείνῃ πᾶσαν μεταβολήν, καί, εὑρίσκων ἀνέτοιμον τὸν ἀντίδικόν του, νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς αὐτόν. Τὴν ἀρχὴν ταύτην καθιέρωσε καὶ ἡ Γαλλικὴ Νομολογία (Sirrey τ. 22 σ. 301). Φέδ.

§ 60⁶. Ὁ εναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἐνστάσεις, ἃς παρέλειψεν ἐν τῇ προδικασίᾳ, ἢ νὰ διορθώσῃ τὰς ἤδη προταθείσας, ἀλλ' ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὡς ὁ ἐνάγων περιορισμόν. Ἴδε Οἰκ. § 130 σημ. 9.

§ 60⁷. Αἱ γενόμεναι διορθώσεις δὲν μεταβάλλουσι τὰ ἐν τῇ προδικασίᾳ τυχὸν ὁμολογηθέντα (ἐκτὸς ἂν δύναται νὰ ἀνακληθῇ ἡ ὁμολογία κατὰ τὸ 269), καὶ ἂν δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς ἀναβολὴν τῆς δίκης, ἡ ἐντεῦθεν παραγομένη δικαστικὴ δαπάνη ἐπιβαρύνει τὸν ποιήσαντα τὰς διορθώσεις διαδικον (159 πολ.).

§ 61. Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι μεταβολὴ εἰς τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς δὲν συγχωρεῖται. — Εἰς δὲ τὴν *Νομολογίαν* εὕρηνται τὰ ἑξῆς.

§ 62. Προτάσεις περιεχόμεναι εἰς τὴν προκαταρκτικὴν αἴτησιν δύναται νὰ ὑποβάλῃ ὁ ἐνάγων εἰς τὸ ἀκροατήριον, οἷον ὅταν

ἡ ἀγωγὴ ἀντικείμενον ἔχῃ τὴν διάλυσιν τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν διαδίκων, ὁ ἐνάγων δύναται νὰ ζητήσῃ διὰ τῶν προτάσεων πλοῖον ἑταιρικόν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 30 τοῦ 1845, ἣν ἐν λ. Κοινωνία § 250.

§ 63. Αἴτησις, μὴ περιεχομένη εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ κατὰ πρῶτον διὰ τῶν προτάσεων ὑποβληθεῖσα, εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἀπόφ. 8786 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 64. Ὑπάρχει μεταβολὴ εἰς τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ὅταν διὰ ταύτης μὲν ζητῆται ἀποζημίωσις δι' ἀφαίρεσιν τῆς ἰδιοκτησίας ἀποκλείουσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀπὸ 12 νοεμβρίου 1836 διατάγματος, διὰ τῶν προτάσεων δὲ ὑποστηρίζηται ὅτι ἡ ἀποζημίωσις ὀφείλεται ὑμῖν δυνάμει τοῦ νόμου αὐτοῦ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 169 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 6711 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 65. Ὁ Α. ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς του κεφάλαιον μικρότερον, καὶ τόκους ἀνωτέρους· δύναται λοιπὸν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τούτους μὲν νὰ ἐλαττώσῃ, ἐκεῖνο δὲ νὰ ὑψώσῃ; Ὄχι. Ἀπ. 5264 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 66. Εἶναι παραδεκτοὶ οἱ διὰ νέας ἀνακοπῆς προτεινόμενοι λόγοι ἀκυρότητος, λαβούσης χώραν πρὸ τῆς πρώτης ἀνακοπῆς; (1) Ὄχι. Τὸ ἄρθρ. 160 τῆς πολ. δικονομίας ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 1123 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σελ. 5878.

§ 66α. Ὁ Α. ἐνῆγαγε τὸ δημόσιον ἐξαιτησάμενος ν' ἀπαλλαγῇ ὑποχρεώσεώς τινος, προτείνων καὶ λόγον, ὃν δὲν ἐπρότεινεν εἰς τὴν κατὰ τῆς κατ' αὐτοῦ γενομένης καταδιώξεως ἀνακοπήν του. Ζητεῖται λοιπόν, ἂν διὰ τῆς ἀγωγῆς δύναται νὰ προτείνῃ τὸν λόγον αὐτόν; Ὁ Ἀρ. Πάγος ἀναιρῶν τὴν 2215 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. Πρωτ. ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα.

§ 67. Μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, ὅταν εἰς τὴν περὶ διαλύσεως μισθώσεως ἀγωγὴν παρενείρονται ζητήματα ἀναγόμενα εἰς ἄλλην ἀγωγὴν περὶ ἀποβολῆς ἀπὸ τῆς νομῆς (158 πολ. δικ.). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 323 τοῦ 1853.

§ 68. Μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, ὅταν διὰ ταύτης μὲν ζητῆται μισθὸς ὑπηρεσίας λόγῳ συμφωνίας, ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ δὲ ἀντικαθίσταται ἄλλη συμφωνία. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 85 τοῦ 1853, κυροῦσα τὴν 717 τοῦ 1850 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

---

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Κατάσχεσις ἐν τόμ. 8.

§ 69. Περὶ μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἡ 202 τοῦ 1855 ἀπ. τοῦ Ἀρ. Πάγου φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας ἐξάγεται, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἦτον ἡ ἀποβολὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐκ τῆς πλοιαρχίας τοῦ πλοίου βρικίου ὁ Ἱπποκράτης, τοῦ ὁποίου συμμέτοχος εἶναι καὶ ὁ ἴδιος πλοίαρχος, τὸ δὲ δικάσαν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐμποροδικεῖον, διὰ μὲν τῆς ὑπ' ἀριθ. 51 ἀποφάσεώς του διέταξε τὸν ἀναιρεσείοντα νὰ παραιτήσῃ τὴν πλοιαρχίαν, παραδίδων τὸ πλοῖον εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους, ἀνέβαλε δὲ ν' ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου τεσσάρων μετοχῶν τοῦ πλοιάρχου. τὴν ὁποίαν ἐζήτησεν οὗτος ἀνταγωγικῶς, διώρισε πραγματογνώμονας διὰ νὰ ἐκτιμήσωσι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πλοῖον, διὰ δὲ τῆς μετὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τῶν πραγματογνωμόνων ἐκτίμησιν ἑτέρας ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθ. 3 διέταξε τὴν διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ ἐκποίησιν τοῦ διαληφθέντος πλοίου, ὥστε νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος αἱ μετοχαὶ τοῦ πλοιάρχου.

Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ αἴτησις τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ὅ ἐστι ἡ ἀγωγή των, ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ κοινοῦ πλοίου ἀπέβλεπε προφανῶς τὴν διάλυσιν τῆς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ πλοιάρχου συνιδιοκτήτου ὑφισταμένης ἑταιρίας, καὶ ἐπικυρῶσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 3 ἀπόφασιν τῶν ἐμποροδικῶν, παρήλλαξεν, ὡς ἀπεδείχθη ἀνωτέρω, τὴν ἀποβολὴν μόνον ἐκ τῆς πλοιαρχίας τοῦ ἀναιρεσείοντος, καὶ οὐχὶ τὴν διάλυσιν τῆς ὑφισταμένης, ὡς εἴρηται, ἑταιρίας· οὕτω δὲ ποιῆσαν τὸ ἐφετεῖον, παρεβίασε τὰς οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ἃς δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς.

§ 70. Περὶ μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἴδε ἀπόφασιν 13502 ἐφ. Ἀθ.

§ 71. Ὅταν διεκδικῇ τις κτῆμά τι δυνάμει διαθήκης, μετὰ ταῦτα δὲ ἐκθέτει ὅτι τὸ διεκδικεῖ στηριζόμενος εἰς τὴν ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχήν, ὑπάρχει μεταβολὴ βάσεως. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 156 τοῦ 1851. ὅρα § ἐπ.

§ 72. Ὅταν ὁ νόμιμος λόγος τῆς ἀγωγῆς στηρίζηται εἰς τὴν ἐκ διαθήκης κληρονομίαν, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐξ ἀδιαθέτου πρότασιν; Ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδ. ἐν γένει § 170 ἐν Εὑρ. τ. 4. ὅρα τὸν προηγ. §.

§ 73. Τί δὲ ὡς πρὸς τοὺς τόκους; ὡς πρὸς τὰ ἐνοίκια;

α) Διὰ τῶν ἐπ' ἀκροατηρίου προτάσεων δὲν δύνασαι νὰ ζητήσῃς τόκους, τοὺς ὁποίους διὰ τῆς ἀγωγῆς σου δὲν ἐζήτησας· ἐν ἄλλαις λέξεσιν· ἂν διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητήσῃς τόκον ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, δὲν δύνασαι νὰ ζητήσῃς τοιούτους καὶ διὰ τὴν πρὸ αὐτῆς ἐποχὴν (ἄρθρ. 13 πολ. δικ.) Ἀπόφ. Ἐφ. Ἀθ. 9441 τοῦ 1852.

β) Ἡ περὶ ἀποδόσεως τόκων πρότασις μὴ προτεινομένη εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν καλύπτεται. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν. «Ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς δὲν ἐζητήθησαν τόκοι, οὐδ' ἐγένετο λόγος περὶ αὐτῶν κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ δώσῃ τόκους. Ἡ περὶ τόκων αἴτησις δὲν εἶναι ἐκ τῶν προτάσεων ἐκείνων, αἵτινες δύνανται νὰ προταθῶσιν ἐν πάσῃ καταστάσει τῆς δίκης.— ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἐφαρμόζονται οἱ ῥωμ. Νόμοι».

Ἀπόφ. Ἐπειδή, ἀφοῦ ἡ ἀναιρεσείουσα, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα ἐφετείου καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν δικογράφων βεβαιοῦται, περιορίσασα ἐξ ἀρχῆς τὴν αἴτησίν της ῥητῶς εἰς μόνην τοῦ ἀφαιρεθέντος οἰκοπέδου της τὴν ἀξίαν, δι' ἧς ἐδηλοῦτο τὸ εἶδος τῆς ὀφειλομένης αὐτῇ παρὰ τοῦ δημοσίου ἀποζημιώσεως, δὲν ἔκαμεν οὐδένα λόγον περὶ τόκων κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ὀρθῶς τὸ εἰρημένον ἐφετεῖον, ἑρμηνεῦον ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας του τὸ περιεχόμενον τῆς ἀγωγῆς, ἀπέῤῥιψε, δυνάμει τῶν ἄρθρων 160, 170 καὶ 747, τὴν περὶ ἀποδόσεως τόκων αἴτησιν αὐτῆς· ὅτι δὲ ἡ τοιαύτη αἴτησις περιείχετο σιωπηλῶς ὡς δισχυρίζεται, ἐντὸς τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς της, καθ' ὅσον ἡ παρ' αὐτῆς ζητηθεῖσα ἀξία τοῦ ἀφαιρεθέντος οἰκοπέδου ἀπετέλει δῆθεν ποσὸν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ μεῖζον τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀφαιρέσεως ἀξίας αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον, ἂν τῇ ἐπιδικάζετο, ἤθελε περιλαμβάνει καὶ τοὺς τόκους, ὁ δισχυρισμὸς οὗτος εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἡ ἀγωγή, ὡς εἴρηται, διελάμβανε μόνον περὶ τῆς ἀξίας τοῦ οἰκοπέδου, ἡ δὲ ἀξία εἶναι ἀντικείμενον αὐθύπαρκτον καὶ ὅλως διακεκριμένον ἀπὸ τοὺς τόκους τῆς ἀξίας, οὐδὲ δύνανται οὗτοι, ἄνευ ῥητῆς διαστολῆς, νὰ λογισθῶσιν ὡς συγχωνευόμενοι εἰς τὸν ὅρον τῆς ἀξίας· ἄλλως τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι πάντῃ πραγματικόν, καὶ ἐκτιμηθὲν ἅπαξ περὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρ. Πάγου.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἡ ἀναιρεσείουσα ἔκαμε περὶ τόκων πρότασιν ὄχι, ὡς κατὰ λάθος ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει φέρεται, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς παραπεμφάσης ἐκ νέου τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ πρω-

τοδικείου ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου, ἀλλ' ἐπὶ προηγηθείσης ἤδη συζητήσεως, τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου ἡ παρὰ τοῦ δημοσίου γενομένη ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15,033 ἐρήμην ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, τοῦτο δὲν μεταβάλλει ποσῶς τὰ παρὰ τοῦ εἰρημένου ἐφετείου ἀποφασισθέντα ὡς πρὸς τὸ ἀπαράδεκτον τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος προτάσεως, καθόσον μένει πάντοτε βέβαιον ὅτι αὕτη δὲν ἐγένετο, κατὰ ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν, ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει, ἀλλὰ μεταγενεστέρως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 218 τοῦ 1850, κυρ. 7355 ἐφ. Ἀθ. ἀν. § 60[3].

γ) Ἡ περὶ τόκων ἀπαίτησις, μὴ προβληθεῖσα διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, εἶναι ἀπαράδεκτος πλέον (160, 158, 580, 747 πολ. δικ.). Ἀπόφ. 4865 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 74. Διὰ τῶν κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν προτάσεων δύναται νὰ βελτιωθῇ ἀτελὴς κλῆσις, ὡς πρὸς τὰ σιωπηλῶς ἢ ῥητῶς ἐν αὐτῇ περιεχόμενα. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 134 τοῦ 1853 (ἀνωτ. § 60[4]) φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 494 τῆς πολ. δικονομίας, ἀπαιτεῖται μὲν ἵνα ἡ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου κλῆσις παρέχῃ ὡς οὐσιῶδες προσὸν αἴτησιν ἀκριβῶς ὡρισμένην, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ γνωρίζῃ καὶ ὁ ἐναγόμενος τί ζητεῖται, καὶ ὁ εἰρηνοδίκης τί νὰ ἐπιδικάσῃ, ἀλλὰ τὸ μὴ ἀκριβὲς τυχὸν τοῦτο τῆς αἰτήσεως δύναται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 153—160 τῆς αὐτῆς δικονομίας, διὰ τῶν εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν προτάσεων νὰ βελτιωθῇ, ὅταν ἐμπεριείχετο τοὐλάχιστον σιωπηλῶς ἢ ἐκ πλαγίου εἰς τὴν προκαταρκτικὴν αἴτησιν, τουτέστι τῆς κλήσεως. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς προκύπτει ἐξ αὐτῆς τῆς περὶ ἧς πρόκειται κλήσεως, ὁ ἀναιρεσείων ἐκθέσας ἐν τῷ σώματι αὐτῆς ὅτι, ἐγγυητὴς καὶ πληρωτὴς γενόμενος ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τοῦ συνοφειλέτου τούτου διὰ δραχ. 190 80/00, καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ πληρώσῃ ταύτας εἰς τὸν δανειστὴν αὐτῶν, κατέσχε, δυνάμει τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐξοφληθέντος ὁμολόγου ἐκείνων, καὶ τῆς ἀδείας τοῦ προέδρου, κινητά τινα τούτων ἀξίας δραχ. 134, δι' ὧν οὔτε κἂν συνεψηφίζετο τὸ ἐκ δραχ. 190 80/00 χρέος αὐτῶν, ὅπερ ἐπλήρωσεν εἰς τὸν δανειστήν των, καὶ ἐζήτησε στὴν παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς του, εἰς δὲ τὴν πρώτην παρὰ τῷ εἰρηνοδίκῃ συνεδρίασιν, ἀναπτύσσων τὴν αἴτησίν του ταύτην, ὅπερ ἐστὶ βελτιῶν αὐτήν, ἐζήτησεν ὅ,τι ἡ προκαταρκτικὴ αὕτη αἴτησις περιεῖχεν ἐκ πλαγίου, ὡς ἀναφερομένη λογικῶς καὶ ἀναγκαίως εἰς τὸ ἐντὸς τῆς ἀγωγῆς περιεχόμενον, ὅπου, ὡς εἴρηται, ῥητῶς ἀνεφέρετο τὸ ζητούμενον πο-

σόν· ἑπομένως ἐπὶ τῶν ἐκτεθέντων τούτων, ἀποφανθὲν τὸ πρωτοδικεῖον Σπάρτης ὅτι τοιαύτη βελτίωσις δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ, καὶ ἀκυρῶσαν τήν τε ἀπόφασιν τοῦ αὐτόθι εἰρηνοδίκου, καὶ τὴν κλῆσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, παρεβίασε τὰς οὐσιώδεις διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων.

§ 75. Ὅταν ἡ ἀγωγὴ βάσιν ἔχῃ τὴν περὶ ἀντιμισθίας αἴτησιν ἕνεκα ἐκτελέσεως ἐντολῆς πρὸς διεξαγωγὴν δίκης, καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς ζητεῖται ῥητὸν ποσόν; ὁ ἐνάγων δύναται διὰ τῶν προτάσεων νὰ ζητήσῃ ἐπικουρητικῶς τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀντιμισθίας ταύτης, διότι ἡ πρότασις αὕτη ἐμπεριέχεται εἰς ἐκείνην. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 58 τοῦ 1842.

§ 76. Ὁ ζητήσας νὰ ἐπιδικασθῶσιν αὐτῷ, λόγῳ ποινικῆς ῥήτρας, δρ. 3000, δύναται νὰ ζητήσῃ, ἀντ' αὐτῶν, φράγκα;

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ 158 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας, συγχωρεῖται νὰ προτείνωνται, ἐπὶ ἀκροατηρίου τροποποιήσεις τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ περιεχομένων προτάσεων, καθόσον αὗται ἐμπεριέχονται σιωπηλῶς ἢ ἐκ πλαγίου εἰς τὴν προκαταρκτικὴν αἴτησιν· καὶ αὐτὸ τοῦτο ἔπραξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ Δ. Βιδάλης ζητήσας νὰ ἐπιδικασθῶσιν εἰς αὐτὸν τὰ λόγῳ ποινικῆς ῥήτρας παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του ὀφειλόμενα 3000 φράγκα ἀντὶ δραχμῶν, καθόσον περὶ φράγκων καὶ ὄχι περὶ δραχμῶν γίνεται λόγος εἰς τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ μνημονευόμενον ἰδιωτικὸν συμβόλαιον· ὅθεν ὀρθῶς τὸ δικαστήριον εἰς τὴν διάταξιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου στηριζόμενον, μετερρύθμισε τὴν τῶν ἐμποροδικῶν ἀπόφασιν, ἥτις ἀπέρριψε τὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ τῶν φράγκων ἀντὶ δραχμῶν αἴτησιν τοῦ Λουδοβίκου Βιδάλη. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 1 τοῦ 1846, σύμφωνος μὲ τὴν 3479 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 77 δὲν ὑπάρχει μεταβολὴ εἰς τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς ὅταν ὁ ζητῶν τὴν διανομὴν προσθέσῃ διὰ τῶν προτάσεών του, καὶ αἴτησιν ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς συγκληρονόμος· αἴτησιν περιεχομένην σιωπηλῶς εἰς ἐκείνην, καί, ὡς παρεμπῖπτον ζήτημα, ἐξεταζομένην παρεμπιπτόντως ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα αὐτό. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 243 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 6056 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. πρβλ. Εὐρ. τ. 8 σ. 84.

§ 78. Ἡ διαθήκη εἶναι ἄκυρος, ἕνεκα τῆς παραλείψεως τῆς μνείας τοῦ συντάξαντος αὐτὴν ὑπαλλήλου. Τὸν λόγον δὲ τοῦτον δύναται νὰ προτείνῃ ὁ ἐνάγων εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀνέφερεν ὅτι ἐπιφυλάσσεται νὰ προσθέσῃ διὰ τῶν προτάσεων καὶ ἄλλους ἀκυρότητος λόγους. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 256 τοῦ 1852.

§ 79. Διὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου δίκην δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως προδικασία, ἀλλ' οἱ διάδικοι δύνανται νὰ ἐμφανίζωνται ἑκουσίως καὶ ἄνευ κλήσεως (496 πολ. δικ.)· ἐκ τούτου δὲ ἕπεται, ὅτι δύνανται αὐτοὶ νὰ προτείνωσιν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τὰς αἰτήσεις καὶ τοὺς λόγους, ἐξ ὧν παράγουσι ταύτας, καθὼς καὶ νέας αἰτήσεις καὶ νέους λόγους· ἐὰν ἡ ἐμφάνισις ἐγένετο διὰ κλήσεως, ἡ αἴτησις ἐστηρίζετο εἰς τὸν δεῖνα λόγον, ἐν δὲ τῷ ἀκροατηρίῳ ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων, ὡς νέον λόγον, τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἀντιδίκου του, ἡ αἴτησίς του εἶναι δεκτή. Ὅρα τὴν ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 116 τοῦ 1853.

§ 80. Ἡ 129 τοῦ 1852 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔχει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον εὐλόγως ἐθεώρησεν ἀπαραδέκτους τοὺς δύο διὰ τοῦ ἐφετηρίου προστεθέντας λόγους τῆς ἀκυρότητος τῆς προκειμένης διαθήκης, ἐνῷ ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην εὑρίσκετο μόνον περὶ τοῦ λόγου, ὅτι κατ' ἔθιμον ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ διὰ τελευταίας βουλήσεως τὴν προικῴαν ἢ ἐκ κληρονομίας περιελθοῦσαν εἰς αὐτὴν περιουσίαν, διότι διὰ τῶν δύο νέων ἐκείνων λόγων, ὅτι διὰ συμβάσεως (τοῦ προικοσυμφώνου) εἶχεν ἀπαγορευθῇ εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Σ. Γαβριὴλ ἡ διὰ τελευταίας βουλήσεως διάθεσις τῶν προικῴων αὐτῆς κτημάτων, καὶ ὅτι ἡ διαθήκη ἐγένετο ἐξ ὀργῆς, μετεβάλλετο ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, καὶ προσεβάλλετο ἡ ἀρχή, ὅτι δύο εἰσὶν οἱ τῆς διαδικασίας βαθμοί. Ὅθεν ἀδιάφορον εἶναι κατὰ ποῖον τρόπον ἐξετιμήθη, ὡς ἐκ περισσοῦ, κατ' οὐσίαν τὸ βάσιμον τῶν δύο τούτων λόγων. Ἴδε καὶ ἀπόφ. 8804 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. σύμφωνον.

§ 81. Ἐὰν δὲν ἀποδειχθῇ ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ὅτι ὁ ἐναγόμενος διεχειρίσθη, συνεπείᾳ συμφωνίας, τὴν περιουσίαν τοῦ ἐνάγοντος, δύναται οὗτος νὰ ζητήσῃ, δυνάμει τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς, λόγον τῆς αὐθορμήτου διαχειρίσεως; Ναί, κατὰ τὴν 417 τοῦ 1854 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 5925).

§ 82. Αἴτησις μὴ ἐμπεριεχομένη εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ κατὰ πρῶτον διὰ τῶν προτάσεων ὑποβληθεῖσα εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἀπ. 8786 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 83. Ὁ σωλὴν εἶναι μέρος τοῦ ἀποπάτου, τοῦ ὁποίου ἂν ἐζητήθη ἡ κατεδάφισις, ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην καὶ ἡ κατεδάφισις τοῦ σωλῆνος. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 32 τοῦ 1846.

§ 84. Ὁ ἐνάγων δὲν δύναται, διὰ τῶν ἐπὶ ἀκροατηρίου προτάσεών του, νὰ κάμῃ αἰτήσεις καὶ κατὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου εἰς παρέμβασιν κλητευθέντων. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 23 τοῦ 1843 ἐν Νομικ. σ. 3334, Ἴδε λ. Προσεπίκλησις.

§ 85. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει, κατὰ τὰ ἄρθρ. 270 καὶ 172 τῆς πολιτ. δικονομίας, ν' ἀποφαίνηται ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων αὐτῷ γεγονότων καὶ αἰτήσεων ὅπως τῷ ὑποβάλλονται, καὶ δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ αὐτὰ κατὰ τὸ δοκοῦν· ὅθεν ὁ κατασχὼν ποσόν τι καὶ ζητήσας πρωτοδίκως τὴν ὁλοσχερῆ κύρωσιν αὐτοῦ, δύναται ἐφεσίμως νὰ τὸ περιορίσῃ εἰς ὀλιγώτερον ποσόν, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς. (Ἀπ. Ἀρ. Πάγου 14 τοῦ 1849). Ὅρα τὴν λέξ. *Ἁρμοδιότης* πολιτ. ἐν γένει σελ. 330—348.

§ 86 ὅταν τὶς ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς του καρποὺς, τοὺς ὁποίους ἐσύλλεξεν ὁ ἐναγόμενος κατὰ τὰ ἔτη 1841 καὶ 1842, δύναται διὰ τῶν προτάσεων νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς καρποὺς, τοὺς ὁποίους ἐσύλλεξε καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη; Ναί. (Ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 12 τῆς 14 φεβρουαρίου 1846, ἐν αὐτόθι σελ. 133).

§ 87. Ὅταν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς στηρίζηται εἰς τὴν δυνάμει τοῦ κληρονομικοῦ δικαιώματος διεκδίκησιν ἀγροῦ (ἀνήκοντος μὲν εἰς τὴν μητέρα τοῦ ἐνάγοντος, κατεχομένου δὲ ἄνευ δικαιώματος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὸν ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν πατέρα του), δὲν μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ὅταν ὁ ἐναγόμενος παρουσιάζῃ πωλητήριον ἐκ μέρους τῆς μητρὸς τοῦ ἐνάγοντος, οὗτος δὲ προσβάλῃ τὸ πωλητήριον αὐτὸ ὡς ἀφορῶν πώλησιν προικώου κτήματος τῆς μητρός του· πώλησιν δηλ. μὴ ἐπιτρεπομένην ἀπὸ τὸν νόμον· τὸν λόγον δὲ τοῦτον, περιεχόμενον συνεπτυγμένως εἰς τὴν ἀγωγὴν, δύναται τὸ τέκνον τῆς πωλησάσης νὰ προτείνῃ ὡς ἔχον τὴν αὐτὴν τῇ μητρὶ βοήθειαν (Βασ. βιβ. 29 τίτλ. 6). Ἀπόφ. 4756 τῆς 3 ἀπριλ. 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. Ἴδε τὴν λ. Προίξ.

§ 88. Ὁ διὰ τῆς ἀνακοπῆς του ἐξαιτούμενος τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατακυρώσεως, δύναται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατασχέσεως; ὄχι, καθότι ἡ περὶ ἀκυρότητος τοῦ πλειστηριασμοῦ αἴτησις εἶναι εἰδικωτέρα, καὶ ἡ ἀποδοχὴ ἢ μὴ αὐτῆς δὲν δύναται ν' ἀναδράμῃ μέχρι τῆς ἐκθέσεως τῆς κατασχέσεως, καὶ νὰ ἔχῃ καὶ κατὰ ταύτης νόμιμον ἀποτέλεσμα. (Ἀπόφ. 74 τῆς 5 φεβρουαρίου 1849 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν). Νομικῆς σελ. 4983. Ἴδε τὴν λ. Κατάσχεσις.

§ 89. Κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν τῆς προκλήσεως, ὁ προκαλῶν δύναται νὰ βελτιώσῃ τὰς προτάσεις του; Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. τοῦ 1856, ἐν λ. Πρόκλησις.

§ 90. Τὸ ἐν τῇ κλήσει τῇ πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ ἀναφερόμενον δίκαιον δύναται νὰ τροποποιήσῃ ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ μόνον κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 158 § 1. — Γαλλ, δικ 54. — Καρρὲ § XLV. Οἰκ. § 116 σημ. 11.

§ 91. Ἡ πρότασις, ὅτι ἔχει τις κατὰ τῶν φορτωτῶν ἀγωγήν, διότι τὸ δάνειον ἐστρέψεν εἰς ὄφελος τῶν φορτωτῶν; χρησιμεῦσαν εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου, ἀποτελεῖ νέαν πρότασιν, ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἐστηρίζετο καὶ ἀπέβλεπε μόνον ναυτικὸν δάνειον, καθότι ἡ διαληφθεῖσα αἴτησις ἔχει ἀντικείμενον ὄχι ναυτικὸν δάνειον, ἀλλ' ἀπόδοσιν ἐξόδων γενομένων δῆθεν πρὸς ὠφέλειαν τῶν φορτωτῶν καὶ ἀποδοτέων μόνον μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ὠφελίμως ἐξοδευθείσης ποσότητος (Πρδ. §. 911), καὶ ἡ αἴτησις αὕτη μὴ γενομένη πρωτοδίκως εἶναι ἀπαράδεκτος κατ' ἔφεσιν· ἄλλως τε δὲ τὰ τοιαῦτα ἔκτακτα ἔξοδα, ἅτινα ἐχρησίμευσαν εἰς ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου βλαφθέντος κατὰ τὴν πλοῦν διὰ κοινὴν ὠφέλειαν καὶ σωτηρίαν τοῦ πλοίου καὶ τοῦ φορτίου, κανονίζονται δι' ἀβαρίας, καὶ πληρώνονται διὰ συνεισφορᾶς. Ἀπόφ. 2686 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 98. Ὅταν ὁ ἐνάγων ἐζήτησε κληροδότημα, τὸ ὁποῖον ἡ Κ. παρήγγειλε διὰ τῆς διαθήκης της εἰς τὸν κληρονόμον της Β. νὰ δώσῃ πρὸς τὸν ἐνάγοντα, ἡ δὲ προσαχθεῖσα διαθήκη ἐμφαίνει ὅτι ὁ Β. δὲν εἶναι ὁ κληρονόμος, ὁ ὅρκος ἐὰν ἡ Κ. κατέλιπε περιουσίαν, ἣν ὁ Β. ἀπεδέχθη καὶ ἐξετέλεσε τὴν διαθήκην της, μεταβάλλει τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 372 τοῦ 1855.

§ 99. Τὸ ἄρθρον 158 τῆς πολ. δικονομίας δὲν ἐπιτρέπει τὴν αὔξησιν τῶν ἀπαιτήσεων διὰ τῶν ἐπὶ ἀκροατηρίου προτάσεων· π. χ. ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του διεξεδίκησε κτήματά τινα ὡς πατρικά του, εἰς τὸ ἀκροατήριον δ' εἶπεν, ὅτι τὸ ἓν μόνον ἠννόει ὡς πατρικὸν, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς μητρικὰ, καὶ ὅτι ἡ βελτίωσις εἶναι παραδεκτή. Τὸ ἐν Ἀθ. ὅμως ἐφετεῖον (ἀπ. 14798 τοῦ 1857) ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον τὴν αἴτησιν, διότι ἡ βελτίωσις αὕτη ἐπέφερεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐπέκτασιν ἢ αὔξησιν τῶν αἰτήσεων κατὰ τοῦτο, ὅτι τῶν μὲν πατρικῶν ἐζήτει ὁ ἐνάγων τὸ ἥμισυ, τὰ δὲ μητρικὰ καθ' ὁλοκληρίαν.

Ποῖαι προτάσεις συγχωροῦνται κατ' ἔφεσιν ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος;

§ 100. Ὁ ἐνάγων καὶ ἐκκαλῶν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὅτι μεσολαβεῖ συμφωνία περὶ ἀποδόσεως συναλλαγματικῆς τινός, τὴν ὁποίαν ἐζήτησεν ἰσχυρισθεὶς διὰ τῆς ἀγωγῆς, ὅτι ἀντ' αὐτῆς ἐξεδόθη ἄλλη; Ὄχι. (160 πολ. δικ.). Ἴδε ἀπ. 10775 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 101. Ὅταν πρωτοδίκως δὲν ἐγένετο λόγος ἐκ μέρους τῶν εναγόντων περὶ ποινῆς τινὸς ποινικῆς, δὲν δύνανται νὰ κάμωσι πρότασιν περὶ αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 1027 τοῦ 1838.

§ 102. α) *Περὶ τόκων*. Ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ περὶ τόκων ἀόριστος ἀπαίτησις, ὁριζομένη κατὰ μεταγενεστέραν τινὰ συνεδρίασιν, δὲν εἶναι παραδεκτὴ εἰμὴ περιοριζομένη εἰς τοὺς τόκους τοῦ ἐπιδικασθέντος ποσοῦ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πρωτοδίκου ἀποφάσεως (158–160 πολ. δικ.) (1). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 7 τοῦ 1851.

β) Ἐφεσίμως δὲν δύναταί τις νὰ ζητήσῃ τόκους ὀφειλομένους ἔτι καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς, ἀπὸ τῆς ὁποίας πρωτοδίκως ἐζήτησε τόκους (745, 747 πολ. δικ.). Ἀπόφ. 144 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 3738).

γ) Ὅταν ἡ παρά τινι, ὡς τρίτῳ, γενομένη κατάσχεσις, ἡ δήλωσις τούτου, καθὼς καὶ ἡ κατὰ τῆς δηλώσεως ἀνακοπὴ τοῦ κατασχόντος περιωρίζοντο εἰς μόνον τὸ ὀφειλόμενον ποσόν, χωρὶς νὰ γίνῃ αἴτησις περὶ τόκων, ἔφεσις περὶ τόκων δὲν συγχωρεῖται, ἐπειδὴ ἡ αἴτησις στερεῖται πάσης προδικασίας· 932 ἐδ. 2 καὶ 13 πολ. δικ.— Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 206 τοῦ 1855.

δ) Οἱ καρποὶ δύνανται νὰ ζητηθῶσι καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν (ἄρθρ. 747 πολ. δικ.) ὅρα τὴν λέξ. *Τόκοι*. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 12 τοῦ 1846, ἣν ἐν λ. Ἀρραβὼν (Εὑρ. τ. 5 σ. 133).

ε) Διὰ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεων δύνανται νὰ ζη-

(1) Πρλ. ἀνωτ. §. Ἡ πρότασις τοῦ ν' ἀρχίσῃ ὁ τόκος ἀπὸ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως εἶναι παραδεκτὴ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 56 τοῦ 1842 ἐν Νομικ. σ. 2840.

τηθῶσι κατὰ πρῶτον ἀποζημιώσεις, λαβοῦσαι χώραν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ μετὰ τὴν ἔφεσιν. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 217 τοῦ 1849, κυρ. τὴν 413 τοῦ 1848 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. καὶ φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος Μονὴ δὲν ἐζήτησεν οὔτε πρωτοδίκως, οὔτε διὰ τῆς ἐφέσεως της. ἀποζημιώσεις, ἀλλὰ τὰς εζήτησε μόνον διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἐγγράφων προτάσεών της, ἡ αἴτησις ὅμως αὕτη ἐστηρίζετο εἰς τὸν λόγον ὅτι ἐξετελέσθη ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις· ἑπομένως, κατὰ τὸ ἄρθρον 747 ἀριθ. 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐδύνατο νὰ γενῇ, ὡς λαβούσης χώραν τῆς ζημίας, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, μετὰ τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἔφεσιν. Ὅθεν τὸ ἐφετεῖον, δικάζον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης, δὲν παρεβίασε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 158 καὶ 580 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς ἐσφαλμένως ἰσχυρίζεται ἡ αναιρεσείουσα.

ς) Κατὰ τὸ 747 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας, ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ δύνανται νὰ γίνωσι νέοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ καὶ προτάσεις, ὁσάκις ἀφορῶσι τοὺς μετὰ τὴν πρωτόδικον δίκην ἐπιγενομένους τόκους· κατὰ τὸ 158 δὲ ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας, ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ δύνανται νὰ γίνωσι νέαι προτάσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλ' ἡ νέα αἴτησις περὶ τόκων πρὸ τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, ὡς αὐξανομένης τῆς ἀπαιτηθείσης ποσότητος. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 216 τοῦ 1838.

§ 103. Δὲν δύναταί τις νὰ ζητήσῃ ἐφεσίμως ἐνοίκια, διότι ταῦτα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς παρεπόμενα τῆς κυρίας αἰτήσεως, ὅταν αὕτη δὲν ἔχῃ ἀντικείμενον τὸ ἐργαστήριον (λ. χ.), ἀλλὰ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν αὐτοῦ (1). Ἀπόφ. 2230 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, ἣν ἴδε ἐν λ. Ἔφεσις.— Ὅρα ἀνωτ. § 102 περὶ τόκων.

---

(1) Δύνανται νὰ ζητηθῶσιν ἐφεσίμως οἱ καρποὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 25 τοῦ 1839 (Νομ. σ. 3668).

— Οἱ καρποὶ δύνανται νὰ ζητηθῶσι διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 12 τοῦ 1846.

— Ὅταν ὁ νόμιμος λόγος τῆς περὶ διαλύσεως συμβολαίου ἀγωγῆς στηρίζηται εἰς παράνομον συμπεφωνημένον τόκον, δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν εἰς ἀσυμφώνητον τόκον. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 17 τοῦ 1845.

§ 103[a]. Τὰ ἐφετεῖα δὲν ἐπιλαμβάνονται αἰτήσεως περὶ καρπῶν, περὶ ὧν δὲν ὑπάρχει προδικασία. 13 πολ. ἀπ. Ἀρ. Π 199 τοῦ 1855, κυρ. τὴν 171 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 104. Ὅταν τὶς ζητήσῃ πρωτοδίκως τὴν διανομὴν κληρονομίας καὶ δὲν ζητήσῃ συγχρόνως λόγον τῆς διαχειρίσεως, δὲν δύναται νὰ τὸ κάμῃ ἐφεσίμως. Ἀπόφ. τῆς 11 μαΐου 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 1085).

§ 105. Ἐὰν διὰ μὲν τῆς ἀγωγῆς ζητήσῃ ὁ ἐνάγων τὴν κληρονομίαν τινὸς τίτλῳ κληρονομικῷ, θεωρήσας τὸν κληρονομούμενον ὡς τεθνεότα, δύναται ἐφεσίμως νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς τὴν προσωρινὴν διακατοχὴν τῆς περιουσίας του ἐγκατάστασίν του; Ὄχι, διότι μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς (745 πολ. δικ.). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 152 τοῦ 1843, ἣν ἐν τῇ λέξ. Ἄφαντος.

§ 106. Αἴτησις περὶ ἀποδόσεως ἢ μᾶλλον συμπληρώσεως τῆς νομίμου μερίδος εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς μεταβάλλουσα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς (περὶ ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης) καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὑποβαλλομένη (745, 746 πολ. δικ.). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 262 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 7084 ἐφ. Ἀθ.

§ 107. Κατὰ πρῶτον δὲν δύναταί τις νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν τὸ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικὸν αὐτοῦ δικαίωμα, διότι ἡ πρότασις αὕτη μεταβάλλει τὴν ἀγωγήν, ἥτις ἐστηρίζετο εἰς διαθήκην. 745 πολ. δικ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 244 τοῦ 1853.

§ 108. Ὅταν τὶς ἐνήγαγεν ἕτερον, ζητῶν κληροδότημά τι, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου, ὥστε νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος εἰς ἐγγύησιν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 120 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 10033 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 109. Κατ' ἔφεσιν δὲν δύναται ὁ ἐνάγων (ὁ καὶ ἐκκαλῶν) νὰ προτείνῃ νέους κατὰ τῆς διαθήκης λόγους (745, 747 πολ. δικ.), καθότι μόνον κατὰ τῆς ἐφέσεως ἢ κατὰ τῆς ἀγωγῆς δύνανται εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην νὰ προταθῶσιν ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις, ἢ νὰ περιορισθῇ καὶ τροπολογηθῇ ἡ αἴτησις, ἐὰν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς δεν μεταβάλληται. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 178 τοῦ 1854, κυρ. τὴν 10893 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 110. Νέον ἀκυρότητος τῆς διαθήκης λόγον δύναται νὰ προτείνῃ, διὰ τῶν προτάσεων, ὁ ἐνάγων; Ἴδε ἀπ. πολ. Αρ. Πάγου 256 τοῦ 1852 ανωτ. § 78.

§ 111. Ὁ ἐνάγων δύναται, ἐκκαλέσας τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, νὰ προτείνῃ νέους ἀκυρωτικοὺς λόγους πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀνταττομένης κατὰ τῆς ἀγωγῆς του διαθήκης, τὴν ὁποίαν ἄλλως προσέβαλε πρωτοδίκως δι' ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν τύ-

πων πλημμελείας. Απ. έφ. Ναυπλ. 563 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σελ. 5640.

§ 111². ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς σου ἐζήτησας τὴν κληρονομίαν τινὸς, ὡς ἀποθανόντος, δὲν δύνασαι εἰς τὴν ἔκκλητον δίκην νὰ ζητήσῃς νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄφαντος, καὶ νὰ ἐγκατασταθῇς εἰς τὴν προσωρινὴν διακατοχὴν τῆς περιουσίας του, διότι μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς. — Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. ἐν Εὐρ. τ. 5 σ. 242. Πρλ. Savig. κεφ. LXIII, σ. 17.

§ 112. Δὲν προτείνονται ἐφεσίμως νέοι λόγοι πρὸς ἀκύρωσιν τῆς περὶ κατασχέσεως (1) ἐκθέσεως. Απ. 4727 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. ἐν Νομικ. σ. 5224.

§ 113. Αἴτησις περὶ ἀποζημιώσεως, ὡς προκυπτούσης δῆθεν ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς νομῆς ἀποβολῆς, εἶναι ἀπαράδεκτος προτεινομένη κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Απόφ. 9475 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 114. ὅταν τὶς πρωτοδίκως ὡς λόγον διαζεύξεως προτείνῃ μόνον τὴν μανίαν τῆς συζύγου του, ἐφεσίμως δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἄλλον λόγον. Ἴδε τὸν λέξ. *Γάμος*.

§ 115. Δύναται νὰ προταθῇ κατ' ἔφεσιν, πρὸς διάλυσιν τοῦ γάμου, ὁ λόγος τῆς ἐπιβουλῆς τῆς ζωῆς; ὄχι (2). Απόφ. 125 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 3730).

§ 116. Ὁ λόγος ὅτι ἡ σύζυγος ὑπέπεσεν ἐκ νέου, μετὰ τὴν πρωτόδικον δίκην, εἰς μοιχείαν, προτείνεται κατ' ἔφεσιν; ὅρα τὴν Νομολ. ἐν λέξ. *Γάμος* § 63 (Εὐρ. τ. 5 σ. 432).

§ 118. Μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, ὅταν προστεθῇ ἐφεσίμως καὶ ἡ πρότασις περὶ διαλύσεως τοῦ συμβολαίου ἕνεκα δόλου ἢ πραγματικοῦ λάθους, ἐνῷ κυρίως εἶχεν αὕτη ἀντικείμενον

---

(1) Πρλ. τὴν λ. Κατάσχεσις.. Ὁ Α. προτείνας ἐνώπιον τῶν πρωτ. αναβλ. ἔνστασιν κατὰ τῆς ἀναγκ. κατασχέσεως τῆς οἰκίας του, στηριζομένην μόνον εἰς τὸ 3 ἐδ. τος 954 ἄρθρου, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ νέας ἐνστάσεις, στηριζομένας εἰς τὴν παραβίασιν τοῦ 2 ἐδ. τοῦ 854 ἄρθρου, αἱ ἀφορῶσαι ἰδιωτικὸν συμφέρον, ἔπρεπε νὰ προταθῶσι κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν· 460, 580 πολ. — Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 252 τοῦ 1839 ἣν εἰς Εὐρ. τ. 6 σ. 660 ἔπ.

Ὅταν ὁ ἐφεσίβλητος ἀντεκκαλέσῃ τὴν διάταξιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως περὶ μιᾶς μόνον ἐνστάσεως, ὑποτίθεται ὅτι παραιτεῖται ὅλων τῶν ἄλλων τῶν ἀποῤῥιφθεισῶν διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐνστάσεων; Ναί. Ἀπόφ. 141 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 966).

(2) Ὅρα τὴν λέξ. Γάμος, Εὐρ. τ. 5.

τὴν παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος; Ναί. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 411 τοῦ 1841, ἣν εἰς Εὐρ. τ. 5 σ. 262 § 10.

§ 119. Ἡ περὶ ἀστόργου δωρεᾶς πρότασις, ἐφεσίμως κατὰ πρῶτον γινομένη, εἶναι ἀπαράδεκτος, ὅταν ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ἦναι ἡ κληρονομία, διότι διὰ τῆς προτάσεως ἐκείνης μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς. Απόφ. 5538 τῆς 9 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 120. Ὅταν τὶς ἀπαιτῇ μόνον τὴν εἰς μετρητὰ καὶ λοιπὰ κινητὰ πράγματα συνισταμένην προῖκα καὶ τὴν προγαμιαίαν δωρεὰν κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ καταλογον, ἡ περὶ ἄλλων δώρων ἀπαίτησις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρεπομένη τῆς κυρίας αἰτήσεως, οὔτε συντελοῦσα πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως· (ἄρθρ. 745 πολιτ. δικον.). Απόφ. 3322 τῆς 9 φεβρουαρ. 1845 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 121. Ἐπειδὴ ἡ πρότασις τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι καὶ ἂν τὰ ζητούμενα φλωρία ἤθελον θεωρηθῆ ὡς προερχόμενα ἐκ συνεισφορῶν, πάλιν αὐτὸς, ὡς ἐντολοδόχος ἐκείνων οἵτινες τὰ συνεισέφερον, ἔχει ἄνευ περαιτέρω ἀποδείξεως δικαίωμα νὰ τὰ λάβῃ πρὸς διεκπεραίωσιν τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐντολῆς, ἐνόσῳ δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξις ὅτι οἱ κατέχοντες αὐτὰ σήμερον τὰ κατέχουν κατὰ θέλησιν ἐκείνων, οἵτινες τὰ εἶχον συνεισφέρει, ὥστε δηλαδὴ νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀφῃρέθη πλέον ἀπὸ τὸν ἐνάγοντα ἡ δοθεῖσα αὐτῷ ἐντολή, εἶναι ἀπαράδεκτος, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 745 καὶ 746 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθὸ μεταβάλλουσα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ἥτις δὲν παραδέχεται, ἀλλὰ μάλιστα ἀποκρούει τὴν ἐκ συνεισφορῶν παραγωγὴν τῶν προκειμένων χρημάτων, καὶ ἥτις στηρίζεται εἰς τὴν ἐπ' αὐτῶν κυριότητα τοῦ ἐνάγοντος καὶ τὴν παράνομον αὐτῶν ἀπὸ τὰς χεῖράς του ἀφαίρεσιν. Απόφ. 5228 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν, ἣν ἴδε ἐν Εὐρ. τ. 5 σ. 292 ἐπ.

§ 121α. Δύναται κατὰ πρῶτον νὰ προταθῇ ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος τῆς ὑποθήκης ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν; Ὄχι, ὅταν ὁ προτείνας αὐτὴν ἦναι ἐνάγων καὶ ἐκκαλῶν, ἡ δὲ ἀγωγή του στηρίζηται εἰς τὸν λόγον ὅτι κακῶς τὸ δημόσιον ἐνέγραψεν ὑποθήκην ἐπὶ κτημάτων ἀνηκόντων εἰς αὐτὸν, μὴ ὄντα ὀφειλέτην τοῦ δημοσίου, καὶ περὶ ταύτης ἐγένετο αἴτησις θεραπείας. Νέοι δὲ πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ καὶ προτάσεις τότε μόνον δύνανται νὰ προταθῶσι κατὰ τὴν ἐφέσιμον δίκην, ὅταν α΄) ἔχουν ἀντικείμενον τοὺς μετὰ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καρποὺς ἢ ἄλλα παρεπόμενα τῆς κυρίας αἰτήσεως, ἢ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐν τούτοις γενομένων ζημιῶν· β΄) ὅταν συντελοῦν πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως· καὶ

γ') ὅταν τρίτοι, ἔχοντες τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς, παρίστανται ἐν τῇ ἐφέσει. Ἀπόφ. 160 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σελ. 5011).

§ 122. Ἡ κατὰ τοῦ συμβολαιογράφου περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησις γενομένη κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἐφέσιμον δίκην εἶναι παραδεκτή; Ὄχι. Νομ. σ. 642 κατ. § 123, 124.

§ 123. Ὡς πρὸς τὰς ἐπὶ λόγῳ ἐκνικήσεως ἀγωγάς, καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα 226 καὶ 234 § 2 τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ὅλα τὰ εἴδη τῶν παρεμπιπτουσῶν ὑποθέσεων δύνανται τότε μόνον νὰ εἰσαχθῶσι κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, καὶ παρὰ τοῖς ἐφέταις αὐτοῖς, αἰτήσεις, ὅταν δὲν περιέχωσιν αὐτοτελῆ ἀξίωσιν. Ἀγωγὴ λοιπὸν παρεμπίπτουσα, δι' ἧς ὁ μὲν ζητεῖ ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν δέ, περὶ ἧς δὲν ἐγένετο λόγος πρωτοδίκως, δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ ἐφετῶν, παραλειπομένου τοῦ πρώτου τῆς διαδικασίας βαθμοῦ (1). Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 27 τοῦ 1841 ἐν Νομικ. σ. 3752.

§ 124. Αἱ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἀγωγαὶ διὰ τὰς παραβάσεις αὐτῶν κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν πράξεων αὐτῶν, διὰ νὰ γένωσι δεκταί, πρέπει νὰ συμμορφωθῇ ὁ ζημιωθεὶς μὲ τὰς ειδικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 56 καὶ ἐπ. τῆς πολιτ. δικονομίας. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. . 189 τοῦ 1837 (Νομ. σελ. 642). Πρλ. τὰς λέξ. Κακοδικεῖον καὶ Προσεπίκλησις.— Πρλ. Οἰκ. § 117 σημ. 6. ἀπ. Αρ. Πάγου 234 τοῦ 1848.— Εὔρ. τόμ. 8 σελ. 141 ἐπ.

§ 127. Τὸ ἐφετεῖον δὲν δύναται, ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως διαιτητικῆς τινος ἀποφάσεως, νὰ ἐπιληφθῇ καὶ τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαιτητικῆς ταύτης ἀποφάσεως αἰτήσεως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 154 τοῦ 1837 (Νομ. σελ. 3473).

§ 140. Δύναται ὁ ἐνάγων νὰ κάμῃ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νέαν αἴτησιν, ὅταν δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ πρότασιν, οὔτε μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς (745 πολ. δικ.)· π. χ. ζητεῖς παρ' ἐμοῦ ποσόν τι· κατόπιν δὲ ζητεῖς νὰ τὸ καταθέσω εἰς τὴν ἐθν. τράπεζαν. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 243 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 7985 ἐφ. Αθ.

(1) Ὁ κλητὴρ καταδικάζεται παρεμπιπτόντως ἕνεκα παρατύπου ἐπιδόσεως; Ἴδε λ. ἐπίδοσις (Εὔρ. τ. 6 σ. 94 § 9). Πρλ. δὲ Νομικ. σελ. 6035.

§ 141. Ἐὰν πρωτοδίκως ἐζητήθη ἡ μεταῤῥύθμισις τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς προτιμήσεως ἕνεκα προγενεστέρας ὑποθήκης, δύναται νὰ προστεθῇ ἐφεσίμως καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἀκυρότητος τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθήκης διὰ τὴν ἔλλειψιν τίτλου χορηγοῦντος δικαίωμα πρὸς απόκτησιν ὑποθήκης. Νομ. σ. 984.

§ 142. Εἰς τὴν ἔφεσιν συγχωροῦνται νέα ἐπιχειρήματα καὶ νέα ἀποδεικτικὰ μέσα, ὅταν δι' αὐτῶν δὲν μεταβάλληται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς· τοιοῦτον δὲ μέσον μὴ μεταβάλλον τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς. εἶναι ἡ περὶ τῆς μὴ ταυτότητος τοῦ πράγματος πρότασις. Απόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 79 τοῦ 1837.

ΣΗΜ. Ἴδε Pig. τ. 1 σ. 664, 689 § 3 καὶ 571.— Carré ζήτ. 1672.

§ 143 Ἡ σύζυγος, ἡ ζητήσασα πρωτοδίκως τὴν ἀκύρωσιν τοῦ δευτέρου γάμου, ἐζήτησε μὲ τοῦτο δι' ἄλλων λέξεων, νὰ ἀπολαύσῃ τὰ δίκαια τῆς νομίμου συζύγου, τουτέστι καὶ νὰ διατρέφηται· ἐπομένως δύναται νὰ κάμῃ ἐφεσίμως καὶ ῥητῶς τὴν πρότασιν ταύτην. (Ὅρα τὴν λ. Γάμος).

§ 144. Δύναταί τις ἐφεσίμως νὰ κάμῃ νέαν τινὰ ἐπιβοηθητικὴν πρότασιν, μὴ γενομένην πρωτοδίκως καθ' ὅσον δὲν μεταβάλλει τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 219 τοῦ 1842, ἣν ἐν λ. Ἔγγραφα (Νομ. σ. 3307.

§ 145. Τὸν λόγον τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐκκαλοῦντος, ὅτι δῆθεν ἐκτὸς τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν μαρτύρων, παρευρέθησαν καὶ ἄλλοι ὅτε συνετάχθη ἡ διαθήκη, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τις κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν 160, 745 —747 πολ. δικ — Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 287 τοῦ 1855, ἀφορ. τὴν 851 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναύπλ. ἐφ.

§ 146. Ἡ ἀκυρότης τῆς κατασχέσεως δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν; Ὄχι.

Απόφ. Ἐπειδὴ επρότειναν μὲν οἱ ἐναγόμενοι διὰ τῶν ἀπὸ 18 Μαρτίου 1842 προτάσεών των, μὲ τὰς περὶ ἀποῤῥίψεως τῆς ἀγωγῆς καὶ πάσης προτάσεως τοῦ ἐνάγοντος, καὶ τὴν ἄρσιν τῆς κατασχέσεως ὡς ἀκύρου, ἀλλ' οὐδένα λόγον ἀκυρότητος ἀνέπτυξαν, ἐξ ὧν φαίνεται, ὅτι τὴν ἀκυρότητα καὶ ἄρσιν τῆς κατασχέσεως ἐζήτησαν ὡς συνέπειαν τῆς αἰτηθείσης ἀποῤῥίψεως τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος· διὰ δὲ τοῦτο καὶ τὸ

πρωτοδικεῖον, μὴ εὑρὸν ἀποῤῥιπτέαν τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὰς πρώτας προτάσεις αὐτῶν, δὲν ἔκαμε λόγον τινὰ περὶ τῆς ἀκυρότητος· ὅθεν δὲν δύνανται ἤδη νὰ προσθέσουν λόγον ἄλλον καὶ ἂν τινα θέλουν, διότι ἡ ἔνστασις κυρίως ἐκ τοῦ νομίμου λόγου καὶ τῆς αἰτίας χαρακτηρίζεται· ἑπομένως, ἐπειδὴ ἡ ἤδη προτεινομένη ἔνστασις ακυρότητος ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι ἡ ἀγωγὴ δὲν ἐκινήθη εὐθὺς μετὰ τὴν κατάσχεσιν, ἐντὸς τῆς ἀπὸ τὰ ἄρθρ. 1042 καὶ 925 τῆς πολ. δικονομίας ὁριζομένης προθεσμίας, εἶναι νέα μὴ προταθεῖσα πρωτοδίκως καὶ διὰ τοῦτο ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρ. 160 τῆς πολιτ. δικονομίας· ὅθεν ἡ περὶ ἀπαραδέκτου αὐτῆς ἀντένστασις τοῦ Μιχοπούλου εἶναι βάσιμος. Ἀπόφ. 12 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 4662).

§ 147. Ὑπαρχούσης δίκης περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα κατασχέσεως ἐπί τινος πλοίου, δύναται ὁ ἰδιοκτήτης, ἐὰν, διαρκούσης τῆς ἐφεσίμου δίκης, βυθισθῇ, νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπώλειαν ταύτην, ἢ πρέπει νὰ κινήσῃ νέαν ἀγωγήν; Τὴν τελευταίαν ταύτην γνώμην παρεδέχθη τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφετεῖον διὰ τῆς 365 τοῦ 1854 ἀποφάσεώς του (Νομ. σ. 5908).

§ 148. Ἡ περὶ προσωπικῆς κρατήσεως πρότασις ἕνεκεν ἀπαγγελθείσης ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 1100 τῆς πολ. δικον. δὲν εἶναι δεκτὴ ἐφεσίμως, ἂν δὲν ζητηθῇ πρωτοδίκως. Απ. ἐφ. Ναυπλ. τῆς 25 φεβρ. 1839 ἐν Νομικ. σ. 746.

§ 149. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 79 τοῦ 1847 ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου ἔχει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα πρότασις, ὅτι μετεβλήθη ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, εἶναι οὐδὲν ἧττον ἀνυπόστατος· διότι ἂν καὶ πρωτοδίκως ὁ νῦν ἀναιρεσίβλητος περιωρίσθη νὰ ζητήσῃ ἁπλῶς δι' ἀνταγωγῆς τὴν ἀπόδοσιν τῆς παράγκας καὶ τὰ συναχθέντα ἐνοίκια, ἐφεσίμως ὅμως ἀνέπτυξε τὴν αἴτησίν του χωρὶς νὰ μεταβάλῃ τὴν ἀρχικὴν βάσιν της, ἥτις ἦτον ἡ παράδοσις τῆς παράγκας ταύτης παρ' ἐκείνου ὡς παρὰ διαχειριστοῦ καὶ ἐντολοδόχου, καὶ τοῦτο ἐδύνατο κάλλιστα νὰ πράξῃ. δυνάμει τοῦ 2 § τοῦ 745 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας.

§ 150. Εἰς τὸ Εὑρετήριον τοῦ κυρίου Ἀξελοῦ (λέξ. Ἔφεσις) εὑρίσκετε καὶ τὰ ἑπόμενα. (§ 150α—163).

§ 150α. Μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, ὅταν προστεθῇ ἐφεσίμως καὶ ἡ πρότασις περὶ διαλύσεως τοῦ συμβολαίου ἕνεκα δόλου ἢ πραγματικοῦ λάθους, ἐνῷ κυρίως εἶχεν αὕτη ἀντικείμενον τὴν παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 411 του 1840 άν. § 118.

§ 151. Εἶναι παραδεκτὴ ἐφεσίμως νέα ἐπιβοηθητικὴ πρότασις μὴ γενομένη πρωτοδίκως καθ' ὅσον αὕτη δὲν μεταβάλλει ποσῶς τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ περιορίζει μόνον αὐτήν· ἑπομένως δύναται νὰ ζητηθῇ νὰ μένωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ δικαστηρίου τὰ ἔγγραφα μέχρις οὗ ληφθῶσιν ἀντίγραφα καὶ ἀξιόχρεως ἐγγυήσεις περὶ τῆς παρουσιάσεως τῶν πρωτοτύπων ἐν ἀνάγκῃ, ἐνῷ πρωτοδίκως ἐζητήθη νὰ μένωσι ταῦτα ἐξησφαλισμένα εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ δικαστηρίου, χάριν τῶν ἐπὶ τοῦ κοινοῦ κτήματος δικαίων του. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 249 τοῦ 1842 (Νομ. σ. 3307).

§ 152. Ὅταν πρωτοδίκως ζητηθῇ τὸ κτῆμα λόγῳ προτιμήσεως, δὲν δύναται ἐφεσίμως νὰ προταθῇ καὶ ὁ λόγος τῆς κυριότητος. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 55 τοῦ 1839 (Νομ. σ. 3674).

§ 153. Ὅταν τις πρωτοδίκως ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ δανειστικοῦ συμβολαίου, στηριζόμενος εἰς τὸν λόγον ὅτι εἰς τὸ συμβόλαιον περιέχεται τόκος παράνομος, δὲν δύναται ἐφεσίμως νὰ προταθῇ ὅτι ὁ ἐν αὐτῷ περιεχόμενος ὑπὲρ τὰς 12/00 τόκος προσετέθη ἄνευ προηγουμένης συμφωνίας, καθότι ὁ νέος οὗτος ἰσχυρισμὸς ἀποτελεῖ νέαν τῆς ἀγωγῆς βάσιν. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 158 τοῦ 1845 Νομ. σ. 3829.

§ 154. Ἡ περὶ ἐκτελέσεως διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἀγωγὴ δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν εἰς ἀγωγὴν περὶ ἀποδόσεως μετεγγυηθέντος πράγματος. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 37 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4609).

§ 155. Ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἔχῃ ἀντικείμενον οὐχὶ ἀπαίτησιν μέρους ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου τῆς ἐναγούσης δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 117 § 5 Νεαρᾶς περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀπροίκων συζύγων, ἀλλὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰς τὴν κληρονομίαν τῆς ἀνήβου ἀποθανούσης θυγατρός της ἐπὶ δικαιώματι ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας, δὲν δύναται ἐφεσίμως νὰ προταθῇ ἡ ἀπαίτησις τοῦ τεταρτημορίου τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρός, διότι μήτε εἰς τὴν ἀγωγὴν περιέχεται, ἀλλὰ καὶ μεταβάλλεται ὅλως διόλου ἡ βάσις τῆς αὐτῆς (ἴδε λέξ. Διαθήκη). Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 133 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 850).

§ 156. Ὅταν πρωτοδίκως ζητηθῇ ὅπως διαταχθῇ ὁ ἀντίδικος νὰ δώσῃ ἐγγύησιν εἰς μετρητὰ ἴσης ποσότητος τῶν ὅσων ἐκβιάζει νὰ ἐκτελέσῃ, ἢ νὰ διαταχθῇ ἡ παρακατάθεσις τῶν χιλ. δραχμῶν παρὰ τῷ γρ. τοῦ δικαστηρίου, δὲν δύναται ἐφεσίμως νὰ προταθῇ ἡ ἀκύρωσις τοῦ ἐντάλματος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περιαφθέντος παρὰ τοῦ δικαστηρίου εἰς τὴν ἀπόφασιν καὶ κατὰ συνέπειαν

ὅλης τῆς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν συμβάσης διαδικασίας. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 160 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 3474) κατ. § 158.

§ 157. Εἰς τὸ ἐφετεῖον δὲν δύναται νὰ προταθῇ ἐπιβοηθητικῶς ἡ ἀπόδοσις τοῦ τιμήματος τοῦ διεκδικουμένου κτήματος. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 39 τοῦ 1838 (Νομ. σ. 595).

§ 158. Ἐνῷ πρωτοδίκως ἐζητήθη νὰ διαταχθῇ ὁ ἀντίδικος νὰ δώσῃ ἐγγύησιν εἰς μετρητὰ ἴσης ποσότητος των ὅσων ἐκβιάζει ὁ ἀντίδικος νὰ δώσῃ ἐγγύησιν εἰς μετρητὰ ἴσης ποσότητος τῶν ὅσων ἐκβιάζει ὁ ἀντίδικος νὰ ἐκτελέσῃ, ἢ νὰ διαταχθῇ ἡ παρακατάθεσις τῶν ὀφειλομένων παρὰ τῷ δικαστικῷ γραμματεῖ, δὲν εἶναι δεκτὴ ἐφεσίμως, ἐκκληθείσης τῆς ἀποφάσεως, ἡ πρότασις τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἐντάλματος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περιαφθέντος παρὰ τοῦ ἐμποροδικείου καὶ κατὰ συνέπειαν ὅλης τῆς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν συμβάσης διαδικασίας. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 160 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 983) ἀνωτ. § 156.

159. Ἐὰν πρωτοδίκως ἐζητήθη ἡ μεταῤῥύθμισις τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς προτιμήσεως ἕνεκα σιωπηρᾶς προγενεστέρας ὑποθήκης, δύναται νὰ προταθῇ ἐφεσίμως καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἀκυρώσεως τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθήκης διὰ τὴν ἔλλειψιν τίτλου χορηγοῦντος δικαίωμα πρὸς ἀπόκτησιν ὑποθήκης Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. τῆς 7 σεπτεμβρίου 1839 (Νομ. σ. 984).

§ 160. Ὁ δὶς δικασθεὶς ἐρήμην ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, δύναται νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὅλας ἐκείνας τὰς προτάσεις, τὰς ὁποίας δὲν ἠδυνήθη νὰ προτείνῃ πρωτοδίκως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 14 τοῦ 1838 (Νομ. σ. 2129).

§ 161. Δὲν δύναται νὰ προταθῇ ἐφεσίμως, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 759 τῆς πολ. δικονομίας ὁ λόγος ὅτι ἐξεδόθη ἀπόφασις χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀγωγή. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 221 τοῦ 1837 (Νομ. σελ. 1070).

§ 162. Ὅταν οἱ πρωτοδίκαι δὲν ἀπεφήναντο ἐπί τινος αἰτήσεως περὶ ἀποζημιώσεων καὶ ἐξόδων ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ δύναται νὰ γίνῃ περὶ αὐτῶν αἴτησις, καὶ δὲν λογίζεται νέα ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρον 464 τῆς πολ. δικονομίας (745 καὶ 747 Ἑλλ.). Ἀκύρ. Γαλ. 25 ἰουλ. 1838 (Νομ. σ. 1090).

§ 163. Ἐὰν πρωτοδίκως ζητηθῇ ἡ ἀκύρωσις τῆς κατασχέσεως διὰ τὸν λόγον ὅτι κατάσχεσις ἐπὶ ἤδη μεσεγγυημένων κινητῶν πραγμάτων εἶναι ἀπαράδεκτος, δὲν δύναται νὰ προστεθῇ ἐφεσίμως καὶ ὁ λόγος ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῆς δὲν διετηρήθησαν οἱ νόμιμοι πρὸς σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως τῆς κατασχέσεως τύποι. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 252 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 2011),

§ 164. Δὲν δύναται ὁ ἀνακόπτων νὰ προτείνῃ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὅτι τὸ κώλυμα τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ δημάρχου ἔπρεπε νὰ βεβαιοῦται ἐν τῇ ἐκθέσει. — Ἴδε τὴν 319 τοῦ 1855 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, κυρ. τὰς 261, 347 (1854) καὶ 562 (1853 ἀποφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. καὶ φέρουσαν.

«Ἐπειδὴ ὀρθῶς ἀπέῤῥιψε τὸ δικάσαν ἐφετεῖον τὸν κατὰ πρῶτον ἐνώπιόν του προταθέντα λόγον, ὅτι τὸ κώλυμα τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ δημαρχικοῦ παρέδρου ἔπρεπε νὰ βεβαιοῦται ἐν τῇ ἐκθέσει, διότι ἡ τοιαύτη ἀκυρότης δὲν δύναται κατὰ ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν, νὰ προβληθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, ἢ νὰ ζητηθῇ κατ' αὐτῆς ἀναίρεσις, καθὼς ὁρίζει τὸ ἄρθρον 202 τῆς πολ. δικονομίας καὶ τὸ 746 καὶ ἐπ. τῆς αὐτῆς».

§ 165. Ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ὁ δικαιοπάροχός του ᾤκουν ἀπ' ἀρχῆς εἰς διάφορον νομὸν παρ' ἐκεῖνον, ὅπου κεῖται τὸ παρ' αὐτῶν διεκδικούμενον κτῆμα παρὰ τοῦ δημοσίου τοῦ παραγραφὴν προτείνοντος (ἰσχυρισμὸν προτεινόμενον πρὸς ματαίωσιν τῆς περὶ κτητικῆς παραγραφῆς ἐνστάσεως τοῦ δημοσίου), εἶναι ἀπαράδεκτος προτεινόμενος μετὰ πολλὰς ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐφετῶν συζητήσεις. 160. πολ. — Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 14733 τοῦ 1857. Ἴδε κατωτ. § 300 ἐδ. ά ἐπ.

Ποίας αἰτήσεις ὀφείλει ὁ ἐναγόμενος δι' ἀνταγωγῆς νὰ κάμῃ; Τί προτείνεται δι' ἐνστάσεως; (1).

§ 200. Τὸ περὶ δαπανῶν προτείνεται δι' ἀνταγωγῆς, καὶ ὄχι δι' ἐνστάσεως κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν (2). Ἀπόφ. πολ.

---

(1) Πρλ. τὴν λ. Ἀνταγωγή.

(2) Ἡ πρότασις τοῦ ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τῶν καρπῶν ὅσα ὁ αἰτῶν ἐδαπάνησε πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῶν, γίνεται καὶ κατὰ πρῶτον ἐφεσίμως, καθότι εἰς τὴν περὶ καρπῶν αἴτησιν ἔγκειται, δυνάμει τοῦ νόμου, ἡ τῶν δαπανῶν ἀφαίρεσις (τεμ. 36 § 5 Πανδ. (5, 3). = Διάτ. 1 Κώδ. de fruct. — Μάλιστα δὲ, ὅταν χρησιμεύῃ ὡς ὑπεράσπισις κατὰ τῆς ἐφέσεως (747 πολ. δικ.). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 159 τοῦ 1852, κυροῦσα τὰς 156 καὶ 69 τοῦ 1847 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

— Ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐκκαλῶν δύναται νὰ καθυποβάλῃ, κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, αἰτήσεις περὶ ἀποζημιώσεως δι' αἰ-

Αρ. Πάγου 180 τοῦ 1850 ἐν λέξ. *Δαπάναι*. Πρλ. τὴν λέξ. Δαπάναι § 15 σημ. 2.

§ 201. Ἐάν τις πρωτοδίκως ἐζήτησε τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς τοῦ ζητεῖται οἰκια τὶς μετὰ τῶν ἐνοικίων της, δύναται κατ' ἔφεσιν ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν ἐνάγοντα ποσὸν, τὸ ὁποῖον δῆθεν ἐπλήρωσεν εἰς δανειστὰς τοῦ ἐνάγοντος; ἡ αἴτησις εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι μόνον δι' ἀνταγωγῆς ἠδύνατο νὰ γίνῃ. Απόφ. Αρ. Πάγου 175 τοῦ 1848.

§ 202. Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 13, 535, 619, 158, 160, 580, 747, καὶ 776 τῆς πολ. δικονομίας προκόπτει, ὅτι

κοδομὰς καὶ περὶ ἐπισχέσεως (747 ἐδ. 2 πολ. δικ.). Απ. 4854 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν. Ὅρα δὲ τὴν λέξ. *Ἐπίσχεσις* εἰς Εὑρ. τ. 7.

— Πρότασις περὶ δαπανῶν καὶ περὶ ἐπισχέσεως δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς δευτέραν συνεδρίασιν τοῦ, ὡς ἐφετείου, δικάζοντος δικαστηρίου (160 πολ. δικ). Απόφ. πολ. 'Αρ. Πάγου 121 τοῦ 1853.

— Ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ κατ' ἔφεσιν ἀπαίτησιν περὶ δαπανῶν, ἃς ἔκαμεν εἰς τὸ διεκδικούμενον κτῆμα, οὗτινος ζητοῦνται καὶ τὰ ἐνοίκια; (747 πολ. δικ.) Ναί, κατὰ τὴν τελευταίαν σκέψιν τῆς 34 τοῦ 1854 ἀπόφ. τοῦ Αρ. Πάγου ἐχουσαν οὕτως.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παραδέχεται, ὅτι ὑπάρχει ταυτότης τῶν δύο ἀπαιτήσεων, τῆς ἐκδικασθείσης δηλ. ὑπὸ τῆς 57 ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου Πύργου, καὶ τῆς εἰς τὸ ἐφετεῖον ὑποβληθείσης ὡς πρὸς τὸ ποσὸν 500 δραχμῶν. Ἐπομένως ὀρθῶς κατὰ τοῦτο παρεδέχθη τὴν ἔνστασιν τοῦ δεδικασμένου, διότι εἶναι ἀδιάφορον πόσα καὶ ποῖα ἔγγραφα ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὁ εἰρηνοδίκης, ὅτε ἐδίκασε τὴν ἐκ 500 δραχμῶν αἴτησιν· τὸ οὐσιῶδες εἶναι μόνον ὅτι ἐδίκασε περὶ αὐτῆς. Ὡς πρὸς τὸ περιπλέον δὲ ποσὸν μέχρι τῶν 888 δραχμῶν, ἤτοι τὰς δραχ. 388, εἶναι ὡσαύτως ὀρθὴ ἡ ἀπόφασις ἡ προσβαλλομένη, καθότι ἀπορρίπτει αὐτὰς, ἐπὶ λόγῳ ὅτι θεωρεῖ τὸν ἀναιρεσείοντα παραδεχθέντα ὡς πληρωθείσας τὰς δραχμὰς ταύτας εκ χρημάτων τοῦ Θεοδωρίδου».

— Δαπάναι ζητοῦνται μετὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίου συνεδρίασιν; Ὄχι. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 84 τοῦ 1854 ἐν λέξ 'Ανταγωγαί.

οὐδεμία αὐτοτελὴς καὶ κυρία αἴτησις μὴ γενομένη ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου δύναται νὰ γενῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἰδίως δὲ αἱ ἀνταγωγικαὶ ἀπαιτήσεις, ἐὰν ἡ κυρία ἀγωγὴ ἦναι συνοπτική, δύνανται νὰ προταθῶσι διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων ἐνώπιον τοῦ πρωτ. ἢ ἐμπορ. ἀλλὰ μόνον μέχρι τῆς ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως (543, 544, 546 πολ. δικ.). Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 86 τοῦ 1849.

§ 203. Δοσιλόγου ἀπαιτήσεις ἀνταγωγικαὶ δὲν ὑποβάλλονται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 87 τοῦ 1849, ἣν βλ. ἐν λέξ. Λογοδοσία.

§ 204. Τί δὲν δύναται εἰμὴ δι' ἀνταγωγῆς νὰ προταθῇ; Ἴδε ἀπ. 10429 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 210. Ὁ Α. ἐνήγαγε τὸν Β. ζητῶν κτήματά τινα κατεχόμενα παρ' αὐτοῦ ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἶναι κληρονόμος ἐκ διαθήκης τοῦ Γ., εἰς ὃν ἀνῆκον· ὁ Β. ἀντέτεινε λέγων, ὅτι ἡ διαθήκη εἶναι ἄκυρος. Ἀνεφύη λοιπὸν τὸ ζήτημα ἂν ὁ ἐναγόμενος ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην; Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, διότι ὁ ἐναγόμενος, ἔχων συμφέρον ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς ἀγωγῆς, ἔχει συμφέρον ν' ἀποκρούσῃ τὴν διαθήκην, ἤγουν τὸν τίτλον, ἐφ' οὗ στηρίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ὅταν αὐτὸς συνίσταται εἰς ἔγγραφον ἄμορφον καὶ μὴ σύμφωνον μὲ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τοὺς περὶ διαθηκῶν. Απ. ἐφ. Αθ. 9111 τοῦ 1852.

§ 211. Ἡ διαθήκη καὶ δι' ἐνστάσεως δύναται νὰ προσβληθῇ. τεμ. 8 § 13 καὶ τεμ. 20 (5, 2) Πανδ. Απόφ. ἐφ. Αθ. 11300 τοῦ 1853 τμ. α.

§ 211ª. Ἡ τῆς ἀκυρότητος τῆς διαθήκης πρότασις, ὡς καὶ ἡ τῆς μέμψεως, γίνεται καὶ δι' ἐνστάσεως; Ἴδε τὴν 9115 ἐφετ. Αθηνῶν.

§ 212. Ὁ πλειστηριασμὸς προσβάλλεται δι' ἐνστάσεως, ζητουμένης τῆς ἐκτελέσεως τῆς κατακυρώσεως; Ἴδε τὴν 693 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. ἐν λέξ. *Κατάσχεσις ἀναγκ.*

§ 213. Ἡ ὑπέρμετρος βλάβη προτείνεται καὶ δι' ἐνστάσεως; Απόφ. ἐφ. Αθ. ἐν λέξ. *Ὑπέρμετρος βλάβη.*

§ 214. Δι' ἐνστάσεως προσβάλλεται τὸ κῦρος τῆς πράξεως, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐναγόμενος κατέχει τὸ διεκδικούμενον;— Ἴδε τὴν λέξ. *Διεκδίκησις*, ἔνθα ἡ 9346 ἐφ. Αθ.— Πρλ. καὶ τὴν λέξ. Τρίτου ἐνστάσεις.

§ 215. Προτείνεται δι' ἐνστάσεως ἡ ἀκυρότης τῶν κατὰ τὴν

διακοπὴν τῆς δίκης πράξεων; Ἴδε τὴν λέξ. *Διακοπή*, ἔνθα ἡ 1300 τοῦ 1851 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 216. Δι' ἐνστάσεως δύναται νὰ προσβάλῃς τὸ κῦρος ἀποφάσεως τινός; Ἴδε τὴν 170 τοῦ 1851 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἐν λέξ. *Διακοπὴ* τρίτου (1).

Ἴδε προσέτι Εὐρ. τ. 3 σ. 110, 127 ἐν ἀρχ. — Εὐρ. τ. 4 σ. 127, 419.— Εὐρ. τ. 6 σ. 741. — Εὐρ. λ. Διαίτησις § 49.— Καρῥ. ζ. 1282.— Εὐρ. λ. Ἔφεσις.

§ 218. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου περὶ γεγονότων ἀνατρεπόντων τὴν εἰς τὴν κληρονομίαν προσέλευσιν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος, δὲν εἶναι αὐτοτελὴς ἰσχυρισμὸς, ἀλλὰ πρότασις ἀνατρέπουσα τὴν ἀγωγήν· ὅθεν δύναται καὶ ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ἐνστάσεως νὰ προταθῇ. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 308 τοῦ 1855.

§ 219. Ὁ ἔκ τινος συμβολαίου ἐναγόμενος δύναται καὶ ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ἐνστάσεως νὰ προτείνῃ τὴν εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασιν; Ἴδε ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 308 τοῦ 1855.

Προτάσεις τοῦ ἐναγομένου κατ' ἔφεσιν ἰδίως.

§ 230. Δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, ὅτι ὁ ἐνάγων, πωλήσας τὸ ἐπίδικον κτῆμα, δὲν ἔχει δικαίωμα διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, διότι πρόκειται περὶ νομιμοποιήσεως· (ἄρθρ. 68 πολ. δικ.) — τότε δ' εἶναι βάσιμος ἡ ἔνστασις αὕτη, ὅταν τὴν πώλησιν παρηκολούθησε παράδοσις. Ἀπ. 8676 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 231. Ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ προτείνῃ ὅτι ὁ δανειστής του ἐπληρώθη ἀπὸ τὸν ἐγγυητήν· τὴν πρότασιν μάλιστα ταύτην δύναται νὰ κάμῃ καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὡς τείνουσαν πρὸς ὑπεράσπισιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς του. Ἀπόφ. 8689 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.— Ἴδε καὶ κατωτ. §.

§ 232, Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὑπάρχει ἄλλος κληρονόμος ἐκ διαθήκης, προτείνεται καὶ κατ' ἔφεσιν, ἐπειδὴ ἀφορᾷ τὴν νομιμοποίησιν. Ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 12280 τοῦ 1854 ἐν λέξ. Κληρονομία.

---

(1) Ἄκυρος διαιτητικὴ ἀπόφασις προσβάλλεται δι' ἐνστάσεως; Ἴδε τὴν 8813 ἐφ. Ἀθ. ἐν λ. Διαίτησις.

§ 233. Η ένστασις ότι υπάρχουν και άλλοι κληρονόμοι είναι ανατρεπτική της ουσίας, και ώς τοιαύτη δύναται να προταθή και είς την κατ' έφεσιν δίκην, κατά τό 747 άρθρ. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 34 τού 1843 ἣν ἐν τῇ λεξ. Ἀπόφασις.

§ 234. Όταν εναγόμενός τις ώς κληρονόμος δέν κάμη πρωτοδίκως αντίρρησιν ώς πρός την ιδιότητά του ταύτην, δύναται έφεσίμως νά προτείνη ότι δέν είναι κληρονόμος; Ναί, διότι είναι εναγόμενος, καί διότι πρόκειται περί νομιμοποιήσεως πρός τήν δίκην. Απόφ. 5735 της 2 ιανουαρίου 1849 των έν Αθ. εφ.

§ 235. Κατά πάσαν της δίκης στάσιν δύναται νά προταθή, ότι υπάρχουν και άλλοι κληρονόμοι (67, 68 πολ. δικ.). Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 124 τού 1853. Ίδε και απ. εφ. Αθ. 9381.

§ 236. Ο διά της των κληρονομιαίων απαιτήσεως εναγόμενος έχει συμφέρον ν' αρνηθή τήν βάσιν της αγωγής· όθεν δύναται νά προτείνη και τάς της διαθήκης ακυρότητας. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 244 τού 1853, κυρ. την 9111 των έν Αθ. εφ.

§ 240. Ο εναγόμενος, όστις δέν επρότεινε πρωτοδίκως τό άκυρον του χρέους λόγω ότι κατά την σύστασίν του διατέλει υπό επιτροπείαν, δύναται νά προτείνη τούτο ενώπιον των εφετών (747 πολ. δικ.) Απόφ. εφ. Ναυπλ. 572 τού 1851 έν Νομικ. σελ. 5503.

§ 241. Δύναται ο εναγόμενος νά προτείνη κατ' έφεσιν, ότι κατέχει τό διεκδικούμενον κτήμα δυνάμει μεταρρυθμίσεως του σχεδίου της πόλεως Αθηνών. Απόφ. 8550 τού 1851 των έν Αθ. εφετών.

§ 242. Η πρότασις, ότι ενήργησέ τις την κατάσχεσιν ώς πληρεξούσιος, ούσα ένστασις νομιμοποιήσεως, δύναται νά προταθή κατά πάσαν στάσιν της δίκης. 68 πολ.— Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 259 τού 1854.

§ 243. Ο συμψηφισμός (1). αίρων κατ' ουσίαν την απαίτησιν, δύναται νά προταθή κατά πάσαν της δίκης στάσιν και κατά τό στάδιον της εκτελέσεως· ακόμη· όθεν και της αγωγής και της εκκαλουμένης αποφάσεως μεταγενέστερον άν ήναι τό χρέος, απέναντι του οποίου εγένετο ο συμψηφισμός, ή περί τούτου πρότασις δύναται νά γίνη και ενώπιον των εφετών, μόνον δέ ώς πρός τά έξοδα έχει επιρροήν το περιστατικόν, ότι τό χρέος είναι μεταγενέστε-

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Συμψηφισμός.

ρον τῆς δίκης. Ἂν τὸ συμψηφιστέον ποσὸν φιλονεικῆται, διατάσσονται ἀποδείξεις. — Ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 13413 τοῦ 1855 τμ. ά.

§ 244. Ἡ περὶ συμψηφισμοῦ πρότασις δύναται νὰ γείνῃ καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Αρ. Πάγου, δικάζοντος ὡς εφετείου, ὡς δυναμένη νὰ προταθῇ καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν (1). Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 357 τοῦ 1853.

§ 245. Ἡ παθητικὴ νομιμοποίησις δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατ' ἔφεσιν· ἄρα οἱ ἐναγόμενοι πράκτορες εταιρίας τινὸς δύνανται νὰ προτείνωσιν ὅτι ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος λόγῳ ὅτι ὁ ἐνάγων συνηλλάξατο μέ τι τῶν μελῶν τῆς εταιρίας ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, πρὸς ὃν καὶ παρέδωκε τὰς πραγματείας. Απόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 338 τοῦ 1854 ἐν Νομ. σ. 5929.

§ 246. Ἡ ἔνστασις ἡ πηγάζουσα ἐκ τῆς ἐλλείψεως προδικασίας ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν· ὅθεν, ἐνόσῳ ἡ ἀπόφασις δεν ἀπεπερατώθη δι' ὁριστικῆς ἀποφάσεως, δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἀκόμη καὶ ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου, εἰς ὃ, μετ' ἀναίρεσιν, παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις. Απόφ. πολιτ. Αρ. Πάγου 183 τοῦ 1853.

§ 247. Εἰς τὸν λόγον ὅτι κακῶς διεκδικεῖται τὸ ὅλον τοῦ κτήματος, διότι τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ εναγομένου συνάλλαγμα, ἐμπεριέχεται ἡ πρότασις τοῦ νὰ μὴν ἐκιδικασθῇ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ ὅλον τοῦ κτήματος, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ, ἐπιδικαζομένου τοῦ ἄλλου ἡμίσεως εἰς τὸν ἐναγόμενον κατὰ τὴν ἐπικαλεσθεῖσαν συμφωνίαν. — Απόφ. 5384 τοῦ 1849 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. ἐν Νομικ. 5081.

§ 248. Ἡ ἔνστασις τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς διὰ παραβίασιν τοῦ ἄρθρ. 435 τοῦ ἐμπ. νόμου, ὡς ἔνστασις ἀνατρεπτική, εἶναι δεκτὴ καὶ κατ' ἔφεσιν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου προτεινομένη. Απόφ. ἐφ. Αθ. 9439 τοῦ 1852.

§ 249. Τὴν περὶ τοῦ δεδικασμένου ἔνστασιν δύναταί τις καὶ κατ' ἔφεσιν νὰ προτείνῃ ὡς ὑπεράσπισιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς (747 πολ. δικ.). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 32 τοῦ 1854, κυρ. τὴν 388 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 250. Ἐν πάσῃ στάσει τῆς δίκης δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς, ὡς μὴ ὢν (π. χ.) κληρονόμος τοῦ δανειστοῦ· ἄρα ἡ πρότασις αὕτη εἶναι δεκτὴ

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Συμψηφισμός.

καὶ εἰς τὴν δευτέραν ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν συνεδρίασιν. Ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 9198 τοῦ 1852.

§ 251. Κατ' ἔφεσιν δύναταί τις νὰ προτείνῃ ἰσχυρισμὸν κατὰ τῆς ἀγωγῆς.

§ 253. Ὅταν ὁ ἐναγόμενος (ὁ καὶ ἐκκαλῶν) διατείνηται ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔλαβε τὴν διακατοχὴν τῶν διεκδικουμένων κτημάτων, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν, διότι ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς ἔχει ἐπιῤῥοὴν κατὰ τὸν § 10 τίτλ. 8 βιβλ. δ' τοῦ Ἀρμεν. καὶ διάτ. 20 Κώδ. (2, 3) καὶ νόμ. 81 Βασιλ. (2, 1). — Τὸν ἰσχυρισμὸν δ' αὐτὸν δύναται νὰ προτείνῃ καὶ κατ' ἔφεσιν (1). Ἀπόφ. 2707 τοῦ 1842 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

— Ὁ λόγος ὅτι ὁ ἐναγόμενος (ὁ καὶ ἐκκαλῶν) δὲν κατέχει τὰ διεκδικούμενα κτήματα, μὴ προταθεὶς πρὶν ἢ οὗτος ἀπαλλαχθῇ τοῦ δικ. ἀγῶνα, δὲν δύναται πλέον νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς (τεμ. 25 καὶ 13 § 3 de rei vind.— καὶ τεμ. 45 Πανδ. de her. pet.—). Ἀπόφ. 2445 τοῦ 1842 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.— ὅρα Εὑρ. τ. 2 σ. 10 (λέξ. Ἀπάντησις § 10). ὅρα Καλ. ῥωμ. δίκαιον βιβλ. 6' § 171. ὅρα ἀπ. 4549 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

— Ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ κατ' ἔφεσιν, ὅτι κατέχει κατὰ παράκλησιν; — ὅρα Εὑρ. τ. 6 σ. 671 § 40.

§ 254. Ἐπὶ διεκδικήσεως, ὁ ἐναγόμενος δύναται ἐφεσίμως ν' ἀρνηθῇ τὴν κατοχὴν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγωγῆς, καὶ νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι κατέχει ὑπὸ ξένον ὄνομα· ὡς πρὸς μόνας δὲ τὰς ζημίας, ἡ βραδύτης ἔχει συνεπείας. Ἀπόφ. 94 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 4729) φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς καθόλου ἢ ἐν μέρει, ἐπὶ λόγῳ, ὅτι τὸ διεκδικούμενον κτῆμα κατέχει ἡ ἐναγομένη ἐν ὀνόματι τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Αγγέλως ὅλον ἢ κἂν κατὰ τὸ ἥμισυ, ἐπρότεινεν αὕτη ἤδη πρώτην φορὰν ἐφεσίμως· ὡς πρὸς δὲ ταύτην·

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἠδύνατό τις νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι ἀναδεχθεῖσα ἡ ἐκκαλοῦσα τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα, καὶ μὴ ἰσχυρισθεῖσα ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, ὅτι δὲν εἶναι νομικὸς νομεὺς τῶν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου διεκδικουμένων ἀκινήτων κτημάτων, ἀλλ' ἀποκρούσασα ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς δὲν δύναται καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἀποδειχθῇ βάσιμος ὁ ἰσχυρισμός της

(1) Ὅρα Εὑρ. τ. 6 σ. 231 ἐκ. § 20.

οὗτος, ν' ἀποσυρθῇ ἤδη ἀπὸ τὴν δίκην, ἀλλ' ἐξομοιουμένη μὲ τὸν τὸν εἰκονικὸν νομέα, καὶ θεωρουμένη ὡς νομικὸς νομεὺς ὑποβάλλεται, κατὰ τοὺς νόμους 25, 26 καὶ 27 ἐν ἀρχῇ Πανδ. de rei vindicatione, καὶ τὸ τεμάχιον 25 τῶν Βασιλ. βιβλ. 15 τίτλ. 1, εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ νομέως· ὥστε ἡ τοιαύτη ἔνστασις γενομένη ἤδη κατὰ πρῶτον ἐρεσίμως εἶναι ἀποῤῥιπτέα· καθόσον, ἀφορώσης ταύτης τὴν παθητικὴν τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἐναγομένης νομιμοποίησιν δι' οὐσιαστικῶν νόμων ὁριζομένην, δὲν δύναται νὰ ἐξετασθῇ τὸ παραδεκτὸν ἢ μὴ αὐτῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἐν τοῖς οὐσιαστικοῖς νόμοις ἀναφερομένους.

Ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 68 τῆς πολ. δικονομίας δύναται κατὰ πᾶσαν τῆς διαδικασίας στάσιν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ν' ἀπαιτηθῇ ἡ ἀπόδειξις, ὅτι οἱ διάδικοι ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπερασπίζειν τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν ὡς ἐνάγοντες ἢ ἐναγόμενοι, καὶ ὅσοι καταδιωκόμενοι διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς διακατέχουσιν ὑπὸ ξένον ὄνομα τὸ διεκδικούμενον, καὶ ἀμφισβητεῖται ἡ δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπερασπίζειν τὴν ὑπόθεσιν, δύνανται, κατὰ τὸ ἄρθρον 69, καὶ νὰ ἐπιπροσεπικαλέσουν εἰς τὴν δίκην ἐκείνους, ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ἔχουν τὴν διακατοχήν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἡ ἐναγομένη ἀμφισβητήσασα πρωτοδίκως, ὅτι ἡ μὲν ἐνάγουσα ἔχει τὸ περιβόλιον, τὸ ὁποῖον τῇ παρεχώρησεν ἡ Κυβέρνησις, καὶ αὐτὴ τὸ ἰδικόν της ὁμοίως, καὶ διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου μόνον ἀποκρούσασα τὴν ἀγωγὴν καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἰσχυρισμῶν της προσάγουσα τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῶν 1831, δι' ὧν παρεχωρήθη εἰς τὴν θυγατέρα της Κυριακούλαν ἓν ἐλαιοπερίβολον ἐκ στρεμμάτων 4 εἰς Κιρμέϊκα τῆς Ἀνδρούσης, καὶ τὴν ἀπὸ 7 σεπτεμβρίου 1833 διαθήκην τῆς ῥηθείσης Κυριακούλας, δι' ἧς διέθεσεν αὕτη τὰ κτήματά της ὑπὲρ τῆς ἀδελφῆς της Ἀγγέλως, καὶ κατέστησεν ἐπίτροπον τὴν ἐναγομένην, δύναται νὰ προτείνῃ ἤδη καὶ τὴν ἐκ τῆς ἰδιότητός της ταύτης ἔνστασιν, ὡς ἀφορῶσαν τὴν πρὸς τὴν δίκην νομιμοποίησιν ἑαυτῆς ὡς ἐναγομένης, διότι διϊσχυρίζεται, ὅτι τὸ διεκδικούμενον κτῆμα δὲν δύναται νὰ ὑπερασπίζῃ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς ὀνόματι, ἐνῷ ἀνήκει εἰς τὴν θυγατέρα της· διότι ἡ τοιαύτη ἔνστασις δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, ὡς εἴρηται, καὶ διότι ἐνόσῳ δὲν ἐξεδόθη ὁριστικὴ ἀπόφασις καὶ ὑπάρχει καιρός, συμφέρει νὰ ὀρθοτομῆται ἡ δικαιοσύνη καὶ νὰ μὴν ἀποπλανᾶται εἰς περιπλοκάς, περιεχούσας ἀφορμὴν εἰς νέας δίκας· ὁ δὲ ἄνω μνησθεὶς νόμος δὲν ὑπερισχύει τῶν ἄνω εἰρημένων, ἢ δὲν ἀντίκειται

εἰς αὐτοὺς ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς προτάσεως, καὶ μόνον, ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς προτάσεως, ὡς πρὸς τὰς ζημίας δύναταί τις νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτόν· ἄλλως τε καὶ ὁ ἐνάγων ὀφείλει νὰ ἐξετάζῃ, ποῖος ὁ ἀληθῶς νεμόμενος καὶ νὰ κινῇ κατ' αὐτοῦ τὴν ἀγωγήν. Ν. 36 Β. 15, 1, ὥστε ἡ ἀντένστασις περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου αὐτῆς δὲν εἶναι βάσιμος.

§ 255. Προτείνεται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὅτι ὁ τὴν προτίμησιν ζητῶν δὲν κατέθεσε τὸ τίμημα,; Απόφ. 157 τοῦ 1851 Ἀρ. Πάγου ἐν λέξ. *Προτίμησις*.

— Ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὅτι εἰς τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν δὲν κατεβλήθησαν καὶ τὰ δαπανήματα (1). —Απόφ. 4605 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

— Κατὰ τὸ 747 ἄρθρ. ἐδ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, εἰς τὸν ἐφεσίβλητον συγχωρεῖται, χάριν ὑπερασπίσεως αὐτοῦ κατὰ τῆς ἐφέσεως, νὰ προτείνῃ νέους πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς συντελοῦντας ὡς ἀπολογία κατὰ τῆς ἐφέσεως· ἐκ τούτου δ' ἕπεται ὅτι καὶ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα, ὅτε οὗτος εἶναι ἐναγόμενος, συγχωρεῖται ἡ πρότασις νέων ἰσχυρισμῶν πρὸς ὑπεράσπισίν του κατὰ τῆς ἀγωγῆς· ὅθεν οὗτος δύναται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νὰ προτείνῃ κατὰ πρῶτον τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς ἕνεκα τῆς μὴ καταβολῆς τῶν δαπανημάτων (προτίμησις). Απόφ. πολιτ. Αρ. Πάγου 87 τοῦ 1848.

§ 256. Ἡ περὶ ἀκυρότητος λόγῳ ἀοριστίας τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις γίνεται δεκτὴ καὶ ἐφεσίμως, ὅταν ἀκρούηται μὲν κατ' οὐσίαν, δὲν προτείνηται ὅμως τὸ ἀπαράδεκτον αὐτῆς. Απόφ. ἐφ. Αθ. 11824 τοῦ 1854.

§ 257. Ἡ ἔνστασις, ὅτι εἰς ναυτοδάνειόν τι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 312 τοῦ ἐμπ. νόμου, δύναται νὰ προταθῇ καὶ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, ὡς ἐπιχείρημα τεῖνον νὰ ματαιώσῃ τὴν ἀγωγὴν (160 πολ. δικ.). Απόφ. ἐφ. Αθ. 11501 τοῦ 1854 τμ. 2.

§ 258. Ἡ ἔνστασις, ὅτι ὁ φόνος, τὸν ὁποῖον ὁ υἱός τινος ἔπρα-

---

(1) Ὅρα Προτίμησις καὶ Εὑρ. τόμ. 4 σ. 48 ἐπ.—Ὅρα Γείτονες § 1 καὶ Δαπάναι § 2 ὅπου.

Αἱ περὶ παραγραφῆς καὶ μὴ παρακαταθέσεως ἁρμοδίως καὶ ἐγκύρως τοῦ τιμήματος ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος λόγῳ προτιμήσεως, δύνανται νὰ προταθῶσι διὰ πρώτην φορὰν ἐφεσίμως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 105 τοῦ 1844. (Νομ. σ. 3994).

ξεν, εγένετο ἐν περιπτώσει ἀμύνης, δύναται νὰ προταθῇ καὶ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν· κατὰ μείζονα δὲ λόγον, ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν (160 πολ. δικον.)· ἡ ἔνστασις δ' αὕτη ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγήν. Απόφ. ἐφετ. Ἀθηνῶν 11404 τοῦ 1853.

§ 259. Ἡ πρότασις ὅτι παρίσταται ὁ ἐναγόμενος ὑπὸ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀπογραφῆς μέχρι τίνος συγχωρεῖται;

Τινὲς κατεδικάσθησαν νὰ πληρώσωσι χρέος τοῦ πατρός των εἰς τὸν Α., ὅστις κατόπιν ἐδήλωσεν ὅτι εἰκονικῶς παρεστάθη εἰς τὴν δίκην· ἐν πράγματι δὲ ἐκίνησε τὴν ἀγωγὴν ὑπὲρ τοῦ Β, ὅστις (κατὰ τὸ φαινόμενον τῷ εἶχε παραχωρήσει τὸ ὁμόλογον, ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο ἡ ἐπιδικασθεῖσα ἀγωγή.— Συνεπείᾳ τῆς δηλώσεως ταύτης, ὁ Β. ἐκίνησεν ἄλλην ἀγωγήν, ἵνα θεωρηθῇ ἡ προεκδοθεῖσα ἀπόφασις ὡς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα, καὶ ἑπομένως νὰ καταδικασθῶσιν οἱ αὐτοὶ κληρονόμοι νὰ πληρώσωσιν αὐτῷ τὸ εἰρημένον χρέος. — Εἰς τὴν δίκην λοιπὸν ταύτην ἐπρότειναν οἱ κληρονόμοι, ὅτι μόνον περιουσίαν τοῦ πατρός των δύναται νὰ κατάσχῃ ὁ ἐνάγων, διότι αὐτοὶ ἐδέχθησαν τὴν πατρικὴν κληρονομίαν ὑπὸ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀπογραφῆς· ὅθεν ἀνεφύη τὸ εἰρημένον ζήτημα, οἱ δὲ ἐν Ἀθήναις ἐφέται (ἀπ. 13516 τοῦ 1855) ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν ταύτην, ἐπειδὴ διὰ τῆς πρώτης ἀποφάσεως δὲν κατεδικάσθησαν οἱ κληρονόμοι ὡς ἁπλοῖ καὶ καθαροὶ τοιοῦτοι, οὐδ' ἔγινε λόγος τὶς ἐν ἐκείνῃ τῇ δίκῃ περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς.

ΣΗΜ. 1. Τοιαύτην τινὰ ἰδέαν εὑρίσκετε εἰς τὴν ἀπὸ 30 ἰουν. 1825 ἀπόφ. τῶν ἐν Limoges ἐφετῶν.

Σημ. 2. Ἄλλως λοιπὸν ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὅταν τὸ ζήτημα ἦναι δεδικασμένον· ὡς πρὸς τοῦτο ἡ ὑπ' ἀριθ. 7486 ἀπόφασις τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐφεσίβλητος, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ 935 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθ. ἐμποροδικῶν ἀποκτήσας δικαίωμα δεδικασμένου κατὰ τῶν ἐκκαλούντων ὡς ἁπλῶν κληρονόμων τοῦ ἀποβιώσαντος πατρός των θεωρουμένων ὡς πρὸς αὐτόν, ἠδύνατο δυνάμει τοῦ ἀποκτηθέντος τούτου δικαιώματος νὰ ἐναγάγῃ τοὺς ἐκκαλοῦντας ὡς τοιούτους πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς εἰρημένης ἐμπορικῆς ἀποφάσεως, ἠδύνατο ὅμως ἀφ' ἑτέρου καὶ νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἤδη ἀποκτηθέντος δικαιώματος τούτου, ὡς οἱ ἐκκαλοῦντες ἰσχυρίσθησαν, ὅτι δῆθεν ὁ ἐφεσίβλητος διά τε τῆς παρ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως γενομένης ἀνακοπῆς καὶ κατὰ τὴν περὶ αὐτῆς γενομένην συζήτησιν ἀναγνώρισεν αὐτοὺς ὡς ἐξ ἀπο-

γραφῆς κληρονόμους εἴτε καὶ ἄλλως πως, ὅτε βεβαίως δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ θεωρηθῇ ὡς παραιτηθεὶς καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ἐνάγῃ αὐτοὺς ὡς ἁπλοῦς κληρονόμους, δυνάμει μάλιστα τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7416 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου προσαχθέντων ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων ἐγγράφων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἤδη ἐκτεθέντος ἰσχυρισμοῦ των δὲν ἐξάγεται ὑπὲρ τῶν λεγομένων αὐτῶν ὅτι δηλ. ὁ ἀντίδικός των παρῃτήθη τοῦ δεδικασμένου δικαιώματος καθ' ὃ ὁμολογήσας αὐτοὺς δι' αὐτῶν ὡς ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμους εἰμὴ ἀσθενὲς τεκμήριον· καθότι ἂν καὶ οὗτος, ὑπερασπιζόμενος τὴν ἀνακοπήν του ἀναφέρῃ αὐτοὺς ὡς ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμους, δὲν ἐξάγεται ὅμως καὶ ὁ σκοπὸς τῆς παραιτήσεως τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλους γενομένῳ συμβιβασμῷ (ὅρα πρακτικὰ τοῦ πρωτοδικείου τῆς 31 μαΐου 1850) ῥητῶς ὁ ἐφεσίβλητος ἐπιφυλάσσεται πᾶν ἕτερον δικαίωμά του, ἑπομένως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ νόμος (ἄρθρ. 379 § 2) διατάττει νὰ ἐπιβάλληται εἰς τὸν ἀντίδικον ὁ ἀπαλλακτικὸς ὅρκος.

—Ἡ περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς διασκέψεως καὶ τῆς ἀπογραφῆς ἔνστασις προτείνεται ἐφεσίμως; Ὄχι· ἡ ἔνστασις αὕτη εἶναι ἀναβλητικὴ (553 § 7 πολ. δικ.), καὶ πρέπει νὰ προτείνηται πρὸ τῆς ἀπαντήσεως καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκρ. συνεδρίασιν (160, 544 πολ. δικ.). Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 752 τοῦ 1853 Νομικ. σελ. 5846.

§ 260. Ἡ πρότασις τοῦ νὰ παραπεμφθῇ τὸ χρέος εἰς τὸ ψήφισμα τῆς ἐπιεικείας δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, διότι αὕτη δὲν ἀποβλέπει πραγματικὴν αἴτησιν, ἀλλ' ἁπλῶς ὑπενθυμίζει τὴν ἐφαρμογὴν ἐπικρατοῦντος νόμου. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 5 ἰανουαρ. 1840, τῇ 7 μαρτ. 1841 (Νομ. σελ. 1034 2366). Πρλ. λ. Ψήφισμα.

§ 261. Ὁ ἐναγόμενος, ὅστις δὲν ἐπρότεινε πρωτοδίκως τὸ ἄκυρον τοῦ χρέους λόγῳ ὅτι κατὰ τὴν σύστασίν του διετέλει ὑπὸ ἐπιτροπείαν, δύναται νὰ προτείνῃ τοῦτο ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν (747 πολ. δικ.).— Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 872 τοῦ 1851 ἐν Νομικ. σελ. 5503.

§ 262. Ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐφεσίβλητος δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κινηθῇ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 23 τοῦ 1851.

§ 263. Κατὰ τὸ τὸ ἄρθρον 747 τῆς πολ. δικονομίας, ἐνώπιον

τῶν ἐφετῶν δύναταί τις νὰ ὑποβάλῃ νέας προτάσεις, ὅταν αὗται συντελοῦν πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως. Ἄρα δύναταί τις νὰ προτείνῃ τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς ἐφέσεως, προτείνων κατὰ πρῶτον ὅτι οἱ λόγοι, ἐφ' ὧν ὁ ἀντίδικος ἤθελε νὰ στηρίξῃ τὴν περὶ διεκδικήσεως αἴτησίν του, μετέβαλον τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, οἷον ὅτι διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητεῖται ἡ κληρονομία τῆς μητρὸς τοῦ ἐνάγοντος καὶ ὄχι τοῦ θείου του. Απόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 160 τοῦ 1849.

§ 264. Νέαι πραγματικαὶ ἀξιώσεις καὶ προτάσεις ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ εἶναι δεκταί, ὅταν συντελοῦν μόνον πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως· ἐκ τούτου δὲ ἕπεται ὅτι πολλῷ πλέον συγχωρεῖται ἡ χρῆσις νέων ἰσχυρισμῶν καὶ προτάσεων, (π. χ. ἡ περὶ ἀπάτης πρότασις), ὅταν τὰ μέσα ταῦτα συντελοῦν πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἐναγομένου. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 124 τοῦ 1837.

§ 265. Κατὰ τὸ 747 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας, νέοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ καὶ νέαι προτάσεις εἶναι δεκταὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ, ὅταν αὗται συντελοῦν πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως· ἐπομένως, κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ νόμου, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐναγόμενον, ὅταν ἦναι ἐφεσίβλητος, τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ νέας ἐνστάσεις· ὅθεν προκύπτει, ὅτι τὸ 544 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας τροπολογεῖται ἀπὸ τὸ 747 ἐδ. 2. Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 301 τοῦ 1839.

§ 266. Ὁ ἐναγόμενος δύναται καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νὰ προτείνῃ πρὸς ὑπεράσπισίν του πᾶν ὅ,τι τείνει πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς. ἀπόφ. Αρ. Πάγου 442, 463 τοῦ 1852.

§ 267. Δύναταί τις νὰ προτείνῃ κατ' ἔφεσιν, ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του ἐντὸς τῆς, διὰ τῆς προκλήσεως, ταχθείσης προθεσμίας ἕνεκα τῶν ἐναντίων ἀνέμων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐμπόδισαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ διορίσῃ δικηγόρον; Ναί, διότι ὁ προκαλούμενος θεωρεῖται ὡς ἐναγόμενος. Ἀπ. 4552 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 268. Ὁ ἐναγόμενος καὶ ἐφεσίβλητος δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κινηθῇ κατ' αὐτοῦ ἡ ἀγωγή. Απ. πολ. Αρ. Π. 23 τοῦ 1851.

§ 269. Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀποπείρας τοῦ συμβιβασμοῦ προτείνεται κατ' ἔφεσιν; (1). Ὅρα τὴν Νομολ. ἐν Εὐρ. τόμ. 2 σ. 361

---

(1) Η ἔλλειψις τῆς προδικασίας δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν διαδικα-

§ 38.— Αὐτ. σ. 332 ἐπ.— Πρλ. ὅμως καὶ τὴν λ. *Συμβιβασμοῦ Ἀπόπειρα*.— Ἴδε καὶ τὴν 13467 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. κατ. § 286.

§ 270. Ὁ συνεπείᾳ ἀνακοπῆς κατὰ κατασχέσεως ἐναγόμενος καὶ ἐφεσίβλητος δύναται κατ' ἔφεσιν νὰ προτείνῃ τὸ ἄκυρον τοῦ προικοσυμφώνου, εἰς ὃ στηρίζεται ἡ ἀνακοπή.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 747 τῆς πολ. δικονομίας ἐπιτρέπει εἰς τὸν ἐφεσίβλητον καὶ εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ προτείνῃ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ νέους πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ νέας προτάσεις, πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως ἢ κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ἀφορώσας τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως καὶ οὐχὶ διαδικαστικῶν πράξεων ἀκυρότητας δυναμένας νὰ προταθῶσιν εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν τῶν ἐφετῶν ἐὰν ἔλαβον χώραν ἐν τῇ προδικασίᾳ αὐτῶν κατὰ τὰ ἄρθρ. 160 καὶ 202 τῆς πολ. δικονομίας· ἑπομένως ἡ ἀναιρεσείουσα ἑλληνικὴ τράπεζα, ἥτις ἦτον ἐναγομένη κατὰ τὴν δίκην ταύτην, καθ' ἣν ἡ ἀναιρεσίβλητος ἀνέκοψε τὴν κατάσχεσιν τῆς οἰκίας δι' ἀνακοπῆς συνεχομένης μετ' ἀγωγῆς διεκδικήσεως, ἠδύνατο νὰ προτείνῃ κατὰ πρῶτον ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ, ὡς ἔπραξε, τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2807 προικοσυμφώνου· ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἀποῤῥίψαν τὴν ἔνστασιν ταύτην ὡς ἀπαράδεκτον λόγῳ ὅτι δὲν ἐγένετο εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ἐννοοῦν μὲ τοῦτο ὅτι δὲν ἐγένετο πρωτοδίκως, παρεβίασε τὴν εἰρημένην εἰδικὴν διάταξιν, ἡ ὁποία εἶναι οὐσιώδης ὡς ἀφορῶσα τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ συνδυασμένα ἄρθρ. 807 § 5 καὶ 210 τῆς πολιτ. δικονομίας. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 101 τοῦ 1849, ἀναιρ. τὴν 536 τοῦ 1848 ἀπ. τῶν Ναυπλ. ἐφ.

§ 271. Εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν συγχωρεῖται ἡ πρότασις περὶ τοῦ ὅτι δεν παρῆλθεν ἡ νόμιμος προθεσμία ἀπὸ τῆς πρὸς θεραπείαν αἰτήσεως; Ἴδε ἀπ. 9891 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

σίαν (ὅταν μάλιστα δὲν ἀπαιτῆται καὶ ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα)· ὅθεν ἂν ὁ ἀντίδικος, χωρὶς νὰ προτείνῃ πρωτοδίκως τὴν ἔλλειψιν ταύτην, προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἐφεσίμως τὸν λόγον τοῦτον πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασίας. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 26 σεπτεμβρ. 1841 (Νομ. σελ. 2707).

Ἡ ἀκυρότης ἕνεκα τῆς μὴ ἐπισυνάψεως ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀγωγῆς τῆς περὶ ἀποτυχίας τοῦ συμβιβασμοῦ πράξεως, δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 58 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 1617).

§ 272. Ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 678 καὶ 680 τῆς πολ. δικονομίας εἶναι πραγματικὴ πρότασις, ἀπαράδεκτος ἐν τῇ ἐφέσει. Ἀπόφ. τῆς 15 σεπτ. 1839 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ, 921).

§ 273. Κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὅτι ἡ περὶ διαζυγίου περίληψις δὲν ἐτοιχοκολλήθη; Ἴδε τὴν λεξ. *Διαζύγιον*.

§ 274. Ὁ ἐναγόμενος δύναται κατ' ἔφεσιν ἀ κάμῃ πρότασιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὸ σύστημα, ὃ πρωτοδίκως ἠκολούθησεν;

Ἡ 12976 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ καὶ μέν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 532 ἐδ. 4 τῆς πολ. δικονομίας, ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ κάμῃ ἀντιφατικὴν ὑπεράσπισιν, τουτέστι νὰ προτείνῃ ἐνστάσεις μὴ συναδούσας μὲ τὴν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ἀπάντησίν του· ἀλλ' αὕτη, κατὰ τὰς συνδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 545 καὶ 546 τῆς πολιτ. δικονομίας, πρέπει νὰ ἦναι ῥητή, θετικὴ καὶ σύμφωνος ἐν ἑαυτῇ· ἐκ τούτου δὲ συνάγεται, ὅτι καὶ ἀντιφατικὸς πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ἀπάντησιν μεταγενεστέρως ἐπιφερόμενος ἰσχυρισμὸς δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν· ὅθεν ὁ ἤδη τὸ πρῶτον παρὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς προτεινόμενος ἰσχυρισμός, ὅτι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ν. ὑπῆρχε ῥητὴ συμφωνία νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ μίσθωσις τῆς οἰκίας τούτου μέχρι τῆς 21 μαΐου 1854, ὡς ἀντιφάσκων ῥητῶς πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ἀπάντησιν τοῦ αὐτοῦ Β. ἰσχυρισθέντος τότε, ὅτι διὰ τὸ 1854 ἔλαβε χώραν σιωπηρὰ μίσθωσις, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν· ἑπομένως καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ παρὰ τοῦ Βελισσαρίου τῇ ἀντιδίκῳ του ἐπαγόμενος ὅρκος, ὡς περιττός, δὲν δύναται νὰ γένῃ δεκτός.

§ 275. Ἐνῷ πρωτοδίκως ἐζητήθη νὰ διαταχθῇ ὁ ἀντίδικος νὰ δώσῃ ἐγγύησιν εἰς μετρητὰ ἴσης ποσότητος τῶν ὅσων ἐκβιάζει ὁ ἀντίδικος νὰ ἐκτελέσῃ, ἢ νὰ διαταχθῇ ἡ παρακατάθεσις τῶν ὀφειλομένων παρὰ τῷ δικαστικῷ γραμματεῖ, δὲν εἶναι δεκτὴ ἐφεσίμως, ἐκκληθείσης τῆς ἀποφάσεως, ἡ πρότασις τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἐντάλματος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περιαφθέντος παρὰ τοῦ ἐμποροδικείου καὶ κατὰ συνέπειαν ὅλης τῆς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν συμβάσης διαδικασίας. Ἀπ. 160 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ. 983).

§ 276. Δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ κατ' ἔφεσιν, ὅτι κατέχει τὸ διεκδικούμενον κτῆμα δυνάμει τῆς μεταῤῥυθμίσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 8550 τοῦ 1851.

§ 277. Ὁ ἐκκαλῶν καὶ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ ἐφεσίμως ὅτι ἡ διαθήκη πρέπει νὰ ἀκυρωθῇ ἐν μέρει, ἐνῷ πρωτοδίκως ἐζήτησε ν' ἀποῤῥιφθῇ ὁλοσχερῶς ἡ περὶ τούτου ἀγωγή. Ἀπ. 5476 τῆς 8 μαρτίου 1840 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 278. Κατὰ τὸ 747 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας, νέοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ καὶ νέαι προτάσεις εἶναι δεκταὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ, ὅταν αὗται συντελοῦν πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως· ἑπομένως, κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ νόμου, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐναγόμενον, ὅταν ἦναι ἐφεσίβλητος, τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ νέας ἐνστάσεις· ὅθεν προκύπτει, ὅτι τὸ 544 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας τροπολογεῖται ἀπὸ τὸ 747 ἐδ. 2. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 301 τοῦ 1839.

§ 279. Ἡ περὶ βίας ἔνστασις διὰ νὰ γίνῃ δεκτή, πρέπει νὰ προταθῇ πρὸ τῆς ἐνστάσεως τοῦ συμψηφισμοῦ. Ἀπόφ. 21 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 3715).

Ἡ ἔνστασις τῆς μὴ γνησιότητος δὲν ἀποκλείει ἐκείνην τῆς βίας. Ἀπόφ. 68 τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομικ. σελ. 3763).

§ 280. Ἡ ἀγωγὴ *in rem verso* ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν τὶς ὠφελῆται μὲ ζημίαν ἄλλου, δύναται δὲ νὰ προταθῇ καὶ δι' ἐνστάσεως. (N. 6, § 3 Πανδ.— N. 38, 5, 3.— N. 32, 12, 1.— N. 7, § 5, 15, 3— καὶ N. 3, 7, 9 καὶ 12 Κωδ. 4, 26). Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 68 τοῦ 1848, ἣν ἐν τῇ λέξ. *Δάνειον*. (Εὐρ. τόμ. 5 σ. 561.

§ 281. Ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ κατ' ἔφεσιν, ὅτι κατέχει κατὰ παράκλησιν τὸ διεκδικούμενον κτῆμα; Ὅρα Εὐρ. τ. 6 σ. 671 ἐν τέλ.— Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 4549, 2445 καὶ 2707.— Καλλ. βιβλ. β' § 171. Εὐρ. λ. Ἀπάντησις § 26.

§ 282. Ὁ ἐναγόμενος πρὸς παράδοσιν κτήματός τινος, ὅπερ κατέχει, ποίας ἐνστάσεις δύναται νὰ κάμῃ;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ διεκδικοῦντος τοῦ ἀναιρεσείοντος τὸ ἀμφισβητούμενον γήπεδον (ἐφ' οὗ ὁ Γεωργακρούλιας, πατὴρ τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ἀνήγειρεν ὑδρόμυλον), ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἠγόρασεν αὐτὸ ἀπὸ τὸ δημόσιον ὁμοῦ μὲ τὸ ἐρείπιον τοῦ μύλου τοῦ Ρεσούλη, καὶ στηρίζοντος τὴν ἀξίωσίν του ταύτην εἰς τὸ ἀπὸ 8 νοεμβρίου 1836 ἔγγραφον τοῦ τότε Οἰκονομικοῦ ἐπιτρόπου Λακεδαίμονος, οἱ ἀναιρεσίβλητοι, ὡς κάτοχοι αὐτοῦ τοῦ γηπέδου, ἐδύναντο νὰ ἀντιτάξωσιν εἰς τὴν ἀξίωσιν ταύτην τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐνάγοντος, ὅτι ἡ ἀγορὰ περιορίζεται εἰς μόνον τὸ ἐρείπιον τοῦ μύλου τοῦ Ρεσούλη μετὰ τῆς περιοχῆς του ἐκ πεντήκοντα πέντε μέτρων,

καὶ δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸ παρ' αὐτῶν κατεχόμενον γήπεδον, ἐφ' οὗ ὁ πατήρ των ἀνήγειρε μῦλον· καθόσον ἡ τοιαύτη ἀντίῤῥησις αὐτῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔνστασις ἐκ δικαιώματος τρίτου, ὡς διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, ἀλλ' εἶναι ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸ ἄρθρον 545 τῆς πολ. δικονομίας, οἱ ἀναιρεσίβλητοι ἐναγόμενοι εἶχον πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς κατ' αὐτῶν ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος, καὶ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἐπὶ τοῦ διεκδικουμένου γηπέδου κατοχῆς των· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, παραδεχθὲν τὸν εἰρημένον λόγον ἢ τὴν ἀντίῤῥησιν τῶν ἀναιρεσιβλήτων, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐξακριβῶσαν τὸ ποσὸν τῆς ἀγορᾶς τοῦ γηπέδου ἐκ τοῦ προμνημονευθέντος ἐγγράφου, δὲν παρεβίασε καμμίαν διάταξιν τῆς πολ. δικονομίας· ἑπομένως ὁ πρῶτος ἀναιρέσεως λόγος καθίσταται ἀνυπόστατος. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 55 τοῦ 1847.

§ 283. Ἔνστασις ἐκ δικαιώματος τρίτου δὲν εἶναι ἡ ἔνστασις, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν κατέχει. Ἴδε τὴν λέξ. *Προτίμησις*, ἔνθα ἡ 233 τοῦ 1851 ἀπ. Ἀρ. Πάγου.

§ 284. Ὁ κατέχων τὸ διεκδικούμενον οἰκόπεδον ἔχει δικαίωμα νὰ ἀποκρούσῃ τὸν διεκδικοῦντα αὐτό, ἂν οὗτος δὲν ἀποδείξῃ τὸ δικαίωμά του. Ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν εἶναι ὡς ἐκ δικαιώματος τρίτου προσώπου. Ἀπόφ. 9813 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν τμ. ά.

§ 285. Πρότασις τοῦ ἐναγομένου ὅτι δὲν κατέχει τὸ διεκδικούμενον ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι. Ἴδε τὴν 9365 καὶ 9346 ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν.

§ 286. Περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, ἴδε τὴν λέξ. Συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα, ἔνθα καὶ ἡ πολιτ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασις 318 τοῦ 1853. ἀνωτ. § 269.

Εἰς Οἰκ. (τ. 2 σ. 9) εὑρίσκετε τάδε.

«Οὐ μόνον ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν καὶ τοῦ Ἀρ. Πάγου δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἡ ἔνστασις ὅτι δὲν προηγήθη ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ ἢ ὅτι δὲν κατεβλήθη τὸ τῆς ἐμφανίσεως πρόστιμον· διότι, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ 531, ἄρθρου ὀφείλουσι τὰ δικαστήρια νὰ ἐξετάζωσιν αὐτεπαγγέλτως· ἐξαιροῦνται τῆς ἀποκλειστικῆς διατάξεως τοῦ 160 ἄρθρου· ἄρα προτείνονται καὶ κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον. Ἐκ τῆς διατάξεως δὲ τοῦ ἄρθρ. 811 § 2 συνάγεται ὅτι καὶ παρὰ τῷ Ἀρ. Πάγῳ παραδεκτὴ κατὰ πρῶτον εἶναι ἡ πρότασις αὕτη. Οὕτως ἐν γένει ἀποφασίζουσι καὶ τὰ ἑλληνικὰ δι-

καστήρια. Ἴδε Εὐρ. 6'. 332 ἀριθ. 2. ά.— ἀποφ. Ἀρ. Πάγου 201, 366 τοῦ 1852 καὶ 348 τοῦ 1853.

Ὁ ἐνάγων *δύναται νὰ προτείνῃ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀποπείρας;* ὁ Ἄρειος Πάγος εἶπεν, ὄχι (ἀπόφ. 342 τοῦ 1840, ἀπόφ. 64 τοῦ 1848), ἐφαρμόσας τὴν ἀρχὴν, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ προσβάλῃ ὡς ἀκύρους τὰς ἰδίας αὐτοῦ πράξεις καὶ νὰ παραγάγῃ ἐντεῦθεν λόγον ἀναιρέσεως. Ἀλλ' *ὅτι ὁ δικαστὴς αὐτεπαγγέλτως ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ, ἀδιάφορον εἶναι ἂν δύναται ἢ μὴ νὰ προτείνῃ αὐτὸ ὁ διάδικος.*

Οἱ Γάλλοι, σιωπῶντος τοῦ νόμου αὐτῶν ἀμφισβητοῦσιν ἂν τὰ περὶ τῆς ἀποπείρας εἶναι δημοσίας τάξεως· ἐπεκράτησε δὲ ἡ ἀποφατικὴ γνώμη (ὅρα Dalloz ἀριθ. 44—70)· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἀντιδοξοῦντες συγγραφεῖς. Boncenne II, 47. Carré ζ. 243.

§ 287. ¿ Δύναταί τις νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν αἴτησιν περὶ πληρωμῆς τόκων ποσοῦ, ὃ ἐπλήρωσε συνεπείᾳ ἀποφάσεως ἐμποροδικείου, τὴν ὁποίαν ἐξεκάλεσε χωρὶς νὰ κάμῃ λόγον, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐφέσεως ταύτης, περὶ τοῦ παραπόνου ἐκείνου; ὄχι.— Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 175 τοῦ 1855.

§ 288. Ἔνστασις περὶ νομιμοποιήσεως. Ἴδε τὴν ἐνταῦθα 8676 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 289. Τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐγένετο οἰκοδομή τις, δύναται νὰ προτείνῃ ὁ ἐφεσίβλητος (ὅστις εἶχεν ἐνεργήσει τὴν ἀναγκαστικὴν κατάσχεσιν, καθ' ἧς ἡ ἀνακοπὴ, ἥτις ἐπροκάλεσε τὴν δίκην) πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς κατὰ τοῦ ἀντιδίκου του ἐφέσεως. 747 πολ. δικ.— Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 171 τοῦ 1854.

§ 290. Ἡ παραγραφὴ τῆς ἀγωγῆς καὶ τὸ ἄκυρον τοῦ πωλητηρίου δὲν εἶναι νομικὰ ἐπιχειρήματα, ἀλλ' ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις περὶ τὴν οὐσίαν, μὴ συγχωρούμεναι εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην εἰμὴ κατὰ τὰς ὡρισμένας ἐξαιρέσεις. Ἀπόφ. 95 τοῦ 1855 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἣν ἐν τῇ λέξ. Ἀρραβών. (Εὐρ. τ. 5). Πρλ. τὰς 4110 καὶ 4756 ἀπ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 291. Ἡ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ κινεῖται συνεπείᾳ ἀδείας τοῦ πατρός· ἡ ἔνστασις δὲ αὕτη πρέπει νὰ προτείνηται ὄχι κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Αρ. Πάγου. Απόφ. πολιτ. Αρ. Πάγου 22 τοῦ 1842.

§ 292. Κατὰ τὸ ἄρθρον 747 ἐδ. 2 τῆς πολ. δικονομίας, ὁ ἐφεσίβλητος (ὁ καὶ ἐναγόμενος) δύναται νὰ προτείνῃ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προταθῶσι κατ' αὐτοῦ, ὡς ἐκδο-

χέως, αἱ χωροῦσαι κατὰ τοῦ παραχωρητοῦ ἐνστάσεις.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 332 τοῦ 1855.

§ 292[2]. Ἴδε ἀνωτ. § 278.

§ 292[3]. Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος, τοῦ καὶ ἐναγομένου, ὅτι τὸ μεσότοιχον εἶχεν ἑστίας καὶ καπναδόχους 30 ἔτη πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἶναι ἀπαράδεκτος (160 πολ. δικ.), μὴ προταθεῖσα εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν τῶν ἐφετῶν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 365 τοῦ 1855.

§ 292[4]. Αἱ ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις πότε ἀποφασίζονται; Ἡ 13111 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 563 τῆς πολιτ. δικονομίας, αἱ ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις ἀποφασίζονται συνήθως πρὸ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, πολὺ δὲ περισσότερον ὅταν διετάχθη περὶ αὐτῶν ἀπόδειξις, καὶ εἶναι μὲν αὗται ὥριμοι πρὸς ἐκδίκασιν, ἡ δὲ οὐσία δεῖται περαιτέρω ἀποδείξεων, διότι οὕτως ἐκπληροῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου τῆς τε οἰκονομίας τοῦ καιροῦ καὶ τῶν ἐξόδων. Επομένως οὐχ ὀρθῶς τὸ μνησθὲν πρωτοδικεῖον, καίτοι συζητηθείσης τῆς ἐνστάσεως τῆς χρησιδεσποτείας μετ' ἀπόδειξιν, ἀνέβαλε τὴν ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασίν του καὶ διέταξεν ἀποδείξεις, αἱ ὁποῖαι, παραδεχομένης τῆς ενςάσεως ταύτης, ἤθελον ἀποβῇ περιτταί.

§. 300.

Πρότασις περὶ παραγραφῆς (1).

Ἡ παραγραφὴ προτείνεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν;

Ἴδε Κώδ. (5, 12) διάτ. 3. = Διάτ. 9 Κώδ. de praes. long. temp. = Βασιλ. (41, 4) 25 = διάτ. 6 § 1 Κώδ. de app. et cons. = διάτ. 4 Κώδ. de temp. et repar. app. καὶ ἄρθρ. 2224

(1) Ὅταν ἀποῤῥιφθῇ ἡ ἔνστασις τῆς παραγραφῆς, δὲν δύναται τὸ δικαστήριον, κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς διὰ τὴν μὴ καταβολὴν τοῦ τιμήματος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρώτην ἔνστασιν, καὶ νὰ δικάσῃ ἐκ νέου περὶ αὐτῆς. Απόφ. 141 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ. 1010). Ὅρα Εὐρ. τ. 3 σ. 110 § 4.

τοῦ Γαλλ. Κώδ. συνᾴδοντος μὲ τὸ ῥωμ. (Γαλλ. ὑπὸ τὸ ἄρθρον αὐτό).

ά) *Περὶ τοῦ ἐναγομένου.* Κατὰ τὴν διάτ. 8 τοῦ Κώδηκος (8, 35), ἡ τῆς παραγραφῆς ἔνστασις, ὡς ἀνατρεπτική, προτείνεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν (α).

(α) a. Ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις, ὡς ἀνατρεπτικὴ τῆς ἀγωγῆς, εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἵτινες δύνανται νὰ γίνωσι κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης (Ν. 2 Β. 7 80. Ν. 8 βιβλ. 8 τίτλ. 35 τοῦ Κώδ. Απόφ. 2858 τῆς 17 ἀπριλ. 1844 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

b. Ἡ παραγραφή, ἥτις προτείνεται ἐκ μέρους τοῦ διακατόχου, ἐν ὀνόματι τοῦ δικαιοπαρόχου, δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης (Νόμ. 8 βιβλ. 8 τίτλ. 35 Πανδ.) Απόφ. 2685 τῆς 17 αὐγ. 1843 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

c. Αἱ ἐνστάσεις τῆς πληρωμῆς καὶ τῆς παραγραφῆς γραμματίου, συντελοῦσαι πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἀγωγῆς, προτείνονται καὶ κατ' ἔφεσιν κατὰ τὸ 747 ἄρθρον τῆς πολιτ. δικονομίας.— Απ. ἐφ. Ἀθ. 9047 τοῦ 1851.

d. Ἡ ἔνστασις τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς, οὖσα ἀνατρεπτικὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγωγῆς, δύναται νὰ προταθῇ καὶ εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, ἂν καὶ πρωτοδίκως δὲν ἐπροτάθη (160 καὶ 582 πολ. δικ.— τεμ. 3 Π. de except. — διάτ. 8 Κώδ. eod.— καὶ διάτ. 3 Κώδ. (7, 50). Ἀπόφ. 4110 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ὅρα Κύρ. τ. 6 σ. 667 § 23.

e. Ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 93 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4141).

f. Ἡ παραγραφὴ προτείνεται ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων ἐναγομένων ὄντων, καὶ ἐφεσίμως. Απόφ. ἐφετ. Ἀθηνῶν 13469 τοῦ 1855 τμ. ά.

g. Ὅταν τὸ πρωτοδικεῖον ὑπεχρέωσε τὸν ἐναγόμενον ν' ἀποδείξῃ (κατ' ἀνταπόδειξιν) τὴν κατοχήν του, οὗτος δὲ δὲν ἀπέδειξεν αὐτήν, δύναται ἐφεσίμως νὰ προτείνῃ τὴν παραγραφήν; Ναί, κατὰ τὴν 384 τοῦ 1856 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ. 6157).

ΣΗΜ.. Ἡ ἀπόφασις περιέχει καὶ γνώμην μειονοψηφίας.

h. Ὁ ἐκκαλῶν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τὴν ἐφέσιμον δίκην τὴν τῆς παραγραφῆς ἔνστασιν;

— Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγεται καὶ ἡ περὶ παραγραφῆς τοῦ τῆς προτιμήσεως εἰς ἀγοραπωλησίαν τινὰ δικαιώματος. (ἀπ. 2190 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.) — Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἠκολούθησε τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετεῖον καὶ διὰ τῶν 5211 καὶ 5443 ἀποφάσεών του, ἀποφανθὲν ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔνστασις συντελεῖ πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἀγωγῆς.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὸ δημόσιον καίτοι ἐκκαλοῦν, καὶ οὐχὶ ἐφεσίβλητον, δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸ ἄρθρον 747 τῆς πολιτ. δικονομίας νὰ προτείνῃ τὴν τῆς παραγραφῆς ἔνστασιν μόνον ἐφεσίμως, πάλιν, αὕτη ἀποῤῥιπτέα καθίσταται ὡς μὴ βάσιμος, καθότι καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ δημόσιον ἐνέμετο τὸ εἰρημένον τσιφλίκιον ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως, τουτέστιν ἀπὸ τὴν 25 μαρτίου 1821 (ἂν καὶ ἀποδεικνύηται τὸ ἐναντίον ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 194 (1840) ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου Πατρῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων), τὸ διάστημα ὅμως τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως δὲν δύναται εὐλόγως καὶ νομίμως νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παραγραφῆς ἀπαιτούμενον χρόνον· διότι, κατὰ τὸ εἰρημένον διάστημα, ἡ Ἑλλὰς ἦτον ὅλη πεδίον μάχης, ἐφ' οὗ ἠμφισβητεῖτο διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου ἡ ἐθνικὴ καὶ ἡ ἀτομικὴ ὕπαρξις τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἐφ' οὗ ἰδίως ὁ ἐνάγων αὐτὸς ὁμολογουμένως ὑπερασπίζετο τότε ἔνοπλος τὰ κοινὰ ταῦτα τῆς πατρίδος συμφέροντα, καὶ ἑπομένως, μὴ ὑπαρχόντων δικαστηρίων, δὲν ὑπῆρχεν οὔτε φυσικῶς, μέσον καὶ εὐκαιρία πρὸς ὑπεράσπισιν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας· ὥστε, ἐξαιρουμένου τοῦ διαστήματος τούτου, δὲν συνεπληρώθη εἰσέτι ὁ πρὸς παραγραφὴν νόμιμος χρόνος, μέχρι τῆς 18 ἰανουαρίου 1839, ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ ἐφεσίβλητος ἐκίνησε κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγὴν, διεκδικῶν τὸ ἥμισυ τοῦ εἰρημένου τσιφλικίου. Ἀπόφ. 175 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 3123).

l. Αἱ ἐνστάσεις τῆς παραγραφῆς καὶ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ πωλητηρίου δὲν δύναται νὰ προταθῶσιν ἐφεσίμως ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἀπόφ. 95 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σελ. 3242).

m. Ἡ διάταξις 8 τοῦ Κώδ. (8, 36), καθ' ἣν αἱ ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις εἶναι δεκταὶ εἰς πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, δὲν ἰσχύει ὡς διάταξις δικονομικὴ, ἀκυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρου 160 τῆς πολ· δικονομίας·— ἐξαίρεσιν

Τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καθιέρωσε καὶ τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφ. διὰ τῆς 112 τοῦ 1845 (Νομ. σελ. 4144) ἀποφάσεώς του ἀποφανθὲν, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δύναται νὰ προτείνῃ ὅτι παρεγράφη ἡ περὶ ἀποκαταστάσεως ἀγωγή.— Ἄλλην ὅμως ἀρχὴν εὑρίσκετε εἰς τὴν 95 τοῦ 1835 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Εὐρ. τ. 5 σ. 136). Διὰ ταύτης ἀποφαίνονται, ὅτι ἡ περὶ παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις δὲν εἶναι ἁπλοῦν νομικὸν ἐπιχείρημα, ἀλλ' ἔνστασις ἀνατρεπτικὴ περὶ τὴν οὐσίαν, ἥτις, κατὰ τὸ ἄρθρον 551 τῆς πολ. δικονομίας, δὲν εἶναι παραδεκτὴ εἰς τὴν ἔκκλητον δίκην εἰμὴ κατὰ τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 747 (;). Τὴν αὐτὴν ἀποφατικὴν λύσιν εὑρίσκετε καὶ εἰς τὴν 176 τοῦ 1342 ἀπόφασιν τῶν αὐτῶν ἐφετῶν (Νομ. σ. 3261), ἀλλ' ὄχι καθαρὰ ἐκπεφρασμένην.

ϐ') *Περὶ τοῦ κυρίως ἐνάγοντος*. Ὁ Π. ἐνήγαγε τὸ δημόσιον ζητῶν τὸ τίμημα τῆς εἰς αὐτὸ πωληθείσης βιβλιοθήκης.— Τὸ δημόσιον ἐπρότεινεν ὅτι τὸ περὶ ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα εἶναι ἀκυρωτέον, διότι ὑπάρχει ὑπέρμετρος ϐλάϐη· κατὰ τῆς ἐνστάσεως ταύτης ὁ ἐνάγων ἀντεπρότεινεν (ἀλλ' ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν) ἄλλην ἔνστασιν, ὅτι ἡ περὶ ὑπερμέτρου βλάβης ἔνστασις εἶναι παραγεγραμμένη. Ζητεῖται ἂν ἡ ἔνστασις αὕτη τοῦ ἐνάγοντος ἦναι δεκτὴ, προταθεῖσα κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν;

Τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετεῖον (ἀπ. 5017) ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, καὶ ὁ Ἄρ. Πάγος (ἀπ. 3 τοῦ 1850, σκέψ. 6) ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν σκεφθεὶς, ὅτι ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ εἶναι δεκτοὶ νέοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ καὶ προτάσεις (747 ἐδ. 2 πολ. δικ.), ὅταν συντελῶσι πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως, διότι ὁ ἐφεσίϐλητος καθίσταται ἐναγόμενος εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην·— ὅτι, ἑπομένως, καὶ ὁ κυρίως ἐναγόμενος δύναται, ἂν καὶ ἐκκα-

---

δὲ καθιεροῖ τὸ ἄρθρον 160 μόνον ὡς πρὸς ἐκείνας τὰς ἀνατρεπτικὰς ἐνστάσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ γίνουν αὐτεπαγγέλτως, ἢ, κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν· οὐδεμία δὲ ῥητὴ διάταξις τοῦ νόμου κανονίζει ἐξαιρετικῶς ὅτι ἡ ἔνστασις τῆς παραγραφῆς δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν· ὅθεν ἡ ἔνστασις ἐκείνη εἶναι ἀπαράδεκτος προτεινομένη εἰς τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῶν πρωτοδικῶν, εἰς οὓς, μετὰ προηγουμένην ἔφεσιν, ἀνεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 14750 τοῦ 1857.

λῶν, νὰ ἐπιφέρῃ νέας προτάσεις κατὰ τῆς ἀγωγῆς ὡς ἐνστάσεις (551 πολ. δικ.)·— ὅτι, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ ἐνάγων εἶχε τὴν θέσιν τοῦ ἐναγομένου ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ δημοσίου περὶ διαλύσεως τῆς ἀγοραπωλησίας λόγῳ ὑπερμέτρου βλάβης·— καὶ ὅτι, διὰ ταῦτα, ὁ ἐνάγων ἠδύνατο καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νὰ κάμῃ τὴν πρότασιν ἐκείνην.

γ΄) Ἀλλ' ἡ τῆς παραγραφῆς ἔνστασις ἐξετάζεται αὐτεπαγγέλτως; Τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφετεῖον ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα αὐτὸ διὰ τῆς 257 τοῦ 1838 ἀποφάσεώς του (Νομ. σελ. 3662), ἔνθα ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς πηγαζούσης ἐκ ναυτικοῦ δανείου (432 ἐμπορ. νόμου). Αὐτὴν δὲ ταύτην τὴν ἀρχὴν ἠκολούθησε καὶ ἐν τῇ 146 τοῦ 1848 ἀποφάσει του (Νομ. σελ. 4745), ἔνθα ἐπρόκειτο περὶ ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς·— ἴδε καὶ ἀπόφ. τοῦ ἀκυρ. τῆς 9 ὀκτ. 1811 εἰς Δαλλ. prescr. σ. 242 ἀρ. 4 σύμφωνον μὲ τὰς ἐν τῷ § τούτῳ.

δ΄) **Εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν δὲν συγχωρεῖται ἡ πρότασις, ὅτι ὁ τῆς παραγραφῆς χρόνος πρέπει νὰ διπλασιασθῇ. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 13738 φέρουσα.**

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὸν λόγον τῆς ἐφέσεως τοῦ ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ τὸ δημόσιον ἡ δεκαετὴς σιωπὴ τῶν ἐκκαλουσῶν, διότι κατὰ νόμον *κατοικουσῶν αὐτῶν* (καὶ ὡς ἐν ταῖς προτάσεσιν αὐτῶν προσθέτουσιν ἤδη) *καὶ τοῦ Ἰωάννου Χριστοπούλου αὐτοῦ κατοικοῦντος ἀπὸ τῆς* 11 *ὀκτωμβρίου* 1834 *εἰς ἄλλας ἐπαρχίας καὶ νομοὺς καὶ ἀποδημουσῶν ἐξ Ἀθηνῶν*, ὁ χρόνος διπλασιάζεται· ὁ λόγος οὗτος δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἕνεκα τοῦ, δυνάμει τῶν ἄρθρων 160 καὶ 747 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀπαραδέκτου τοῦ ἐν αὐτῇ τῆς ἀποδημίας πραγματικοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὡς ῥητῶς ἐνίσταται τὸ δημόσιον, καθόσον ὁ πραγματικὸς οὗτος ἰσχυρισμὸς προτείνεται κατὰ πρῶτον μετὰ τετραπλᾶς συνεδριάσεις ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν καὶ τῶν ἐφετῶν, καὶ οὔτε διὰ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, οὔτε διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν πρωτοδίκων προτάσεων τῶν ἐκκαλουσῶν βεβαιοῦται ὅτι ἐπροτάθη ποσῶς πρωτοδίκως, νέοι δὲ πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ εἶναι ἀπαράδεκτοι προτεινόμενοι παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δεκτοὶ ὄντες *μόνον* προτεινόμενοι παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅταν συντελοῦν πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως, ὡς τὸ διαληφθὲν ἄρθρον 747 2) ῥητῶς καὶ ἀπαγορευτικῶς ὁρίζει.

ε΄) Ὅταν ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις ἀποῤῥιφθῇ ὡς ἀπαράδε-

κτος (τουτέστιν ὡς μὴ προταθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν) εἶναι δεκτὴ προτεινομένη ὡς ἀπολογία;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ὁριστικῶς ἀποφασίζουσα τὴν τύχην ἐφέσεώς τινος ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου ἀποπερατόνει τὴν κατὰ συνέπειαν τῆς ἐφέσεως ταύτης ἐκκρεμῆ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ἐφετείου δίκην, ἡ δὲ εἰσαγωγὴ ἐνώπιον αὐτοῦ ἄλλης ἐφέσεως κατ' ἄλλης ἀποφάσεως ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν νέας ἐπὶ τοῦ ἐφετείου δίκης. Ἐκδικασθεισῶν ὅθεν ὁριστικῶς τῶν ἀπὸ 2 καὶ 22 Ἰανουαρίου 1853 ἐφέσεων τῶν ἤδη διαδίκων διὰ τῆς ἀπὸ 26 μαρτίου 1853 ὑπ' ἀριθ. 10544 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, νῦν δὲ εἰσαγομένης τῆς ἀπὸ 13 ἰουνίου ε. ε. ἐφέσεως κατὰ τῆς νεωστὶ ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν ὑπ' ἀριθ. 1087, ἡ γενομένη ἐπ' αὐτῆς κατὰ τὴν 2 ὀκτωβρίου ε. ε. συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐφέσεως ταύτης καὶ ἐπειδὴ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς ὁ ἐκκαλῶν Σωτήριος Καλλιφρονᾶς ἐξαιτεῖται τὴν κατ' οὐσίαν ἐπιδίκασιν τῆς ἀγωγῆς του, οἱ ἐναγόμενοι καὶ ἐφεσίβλητοι ἔχουσι, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 747 2) τῆς πολ. δικονομίας, ῥητῶς τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξωσι πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως καὶ νέας ἀνατρεπτικὰς ἐνστάσεις, ὡς εἶναι ἡ τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς, συμφώνως καὶ μὲ τὸν νόμον 8 Κώδ. 8, 36· ἐκ δὲ τούτου ἕπεται, ὅτι καὶ ἐὰν ἐν ἦτο δεκτὴ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἡ τὴν δεκάτην ἕκτην μαΐου ε. ε. προταθεῖσα ἔνστασις τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς, διότι αὐτὴ δὲν ἦτο ἡ πρώτη, ἀλλὰ τετάρτη ἐπ' ἀκροατηρίου συνεδρίασις τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου, καὶ κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἡ αὐτὴ ἔνστασις δὲν εἶχε παντάπασι προβληθῆ διὰ τῶν κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν εἰσαχθεισῶν προτάσεων, τὸ δικαστήριον ὅμως τοῦτο τῶν ἐφετῶν, ἐπαναλαμβανομένης ἐνώπιον αὐτοῦ τῆς ἐνστάσεως ταύτης πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐκκρεμένης ἐφέσεως, καθόσον δι' αὐτῆς ἐπιδιώκεται ἡ ἐπιδίκασις τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὀφείλει νὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν, καὶ νὰ δικάσῃ αὐτὴν κατ' οὐσίαν. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 11158 τοῦ 1853 τμ. α'.

ς') Ὅταν ἐπετράπη ἀπόδειξις περὶ διακατοχῆς ἀγροῦ τινος, δὲν ἐπιτρέπεται νέα περὶ τούτου ἀπόδειξις ἵνα βεβαιωθῇ ἂν ἦναι βάσιμος ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις, ἥτις κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἐπροτάθη, μολονότι τοιαύτη πρότασις συγχωρεῖται· 746 πολ. δικ. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 13471 τοῦ 1855 τμ. α'.

ζ') *Γαλλικὴ Νομολογία.* Τί δὲ παρὰ τοῖς γάλλοις; Ἡ παραγραφή, κατὰ τοὺς γάλλους, δύναται ν' ἀντιταχθῇ εἰς πᾶσαν τῆς

δίκης οὔσης· ἐκτὸς ἂν ἐκ τῶν περιστάσεων προκύπτῃ παραίτησις ἀπὸ τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ· ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐφηρμόσθη ἀπειράκις εἰς τὴν Γαλλίαν (Κόρ. Ρελλ. τ. 10 σ. 400), καὶ ἴχνη αὐτῆς εὑρίσκονται καὶ εἰς τὴν Ρωμ. νομοθεσίαν (Ἰουστ. 8 Κώδ. de exc. seu praescr. συνδυασμ. μὲ τὴν διάτ. 2 αὐτ. sent. resc. non posse).

η) Συγχωρεῖται ἐπίσης νὰ τροπολογηθῇ ἡ πρότασις περὶ παραγραφῆς, ὥστε νὰ ἀναβιβασθῇ εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν. (Ἀπ. 22 φεβρ. 1819 ἐφ. Βρυξ).

θ') Δὲ δύναται ὅμως νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ ἀκυρωτικοῦ. Τροπ. παραγρ. ἀρ. 95.

ι) Ὁ ἐκτελῶν ἀπόφασίν τινα διατάττουσαν ἀπόδειξιν καὶ ἐξετάσας τοὺς μάρτυρας, δύναται κατόπιν να προτεινῃ τὴν παραγραφήν; Ὁ Τροπλ. (ἀρ. 97 περὶ παραγρ.) μνημονεύει δύο ἀποφάσεις, ἐξ ὧν φαίνεται ἀποφατικῶς λυόμενον τὸ ζήτημα. Προστίθετει δὲ, ὅτι ἀπαιτεῖται προσοχὴ, ἵνα μὴ παραδέχεταί τις εὐκόλως τὴν ἀπὸ τῆς παραγραφῆς παραίτησιν. Ὑποθέσατε, λέγει, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἀμφισβητεῖ τὴν τοῦ διεκδικουμένου κτήματος ταυτότητα, καὶ διὰ τοῦτο διατάσσεται ἀπόδειξις περὶ αὐτῆς. Ἂν ἡ ἀντίῤῥησις ἐκείνη ἀποδειχθῇ ἀνυπόστατος, διὰ τί νὰ μὴ συγχωρῆται ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις;

ια) Ὁ Δαγράντ. ἀρ. 143, λέγει, ὅτι ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις εἶναι δεκτὴ προτεινομένη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ μετ' ἀναίρεσιν παρεπέμφθη ἡ δίκη.

ιβ) Ἐνώπιον τοῦ Ἀκυρ. εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις καὶ ἂν ἐδικάσθησαν δὶς ἐρήμην εἰς τὸ τῆς οὐσίας δικας. (Δαλλ. Π. 32, 1, 368 = αὐτ. 34, 1, 39 = αὐτ. 33, 1, 301 = ἀνωτ. 33, 1, 130.

ιγ') Μετ' ἀνέκκλητον ἢ τελεσίδικον ἀπόφασιν, ἡ περὶ παραγραφῆς ἔνστασις εἶναι ἀπαράδεκτος. Βαζέλλ. 147.

Ἕτεραί τινες προτάσεις συγχωρούμεναι, ἢ μὴ, κατ' ἔφεσιν (1).

§ 306. Ὁ δὶς δικασθεὶς ἐρήμην ἐνώπιον τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου δύναται νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὅλας ἐκείνας

(1) Ἴδε Κόρ. τ. 7 σελ. 325—331 ἑπ.

τὰς προτάσεις, τὰς ὁποίας δὲν ἠδυνήθη νὰ προτείνῃ πρωτοδίκως (1).

§ 305α. Ὁ μὴ παρασταθεὶς κατὰ τὴν πρωτόκλητον δίκην, δύναται νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὅσας ἠδύναντο νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἐνστάσεις. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 634 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σ. 5655.

§ 306. Ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν δύναται νὰ προταθῇ ἡ ἔνστασις ὅτι ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνακοπὴν, ἀλλ' εἰς ἔφεσιν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 44 τοῦ 1847.

§ 307. Δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, ὅτι ὁ ἐνάγων, πωλήσας τὸ ἐπίδικον κτῆμα, δὲν ἔχει δικαίωμα διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, διότι πρόκειται περὶ νομιμοποιήσεως (98 πολ.). — Τότε δὲ εἶναι βάσιμος ἡ ἔνστασις αὕτη, ὅταν τὴν πώλησιν παρηκολούθησε παράδοσις. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 8876 τοῦ 1851.

§ 308. Ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ προτείνῃ ὅτι ὁ δανειστὴς τοῦ ἐπληρώθη ἀπὸ τὸν ἐγγυητήν. Τὴν πρότασιν μάλιστα ταύτην δύναται νὰ κάμῃ καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὡς τείνουσαν πρὸς ὑπεράσπισιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς. Ἀπ. ἐφ. Α. 8689 τοῦ 1851.

§ 309. Ἡ δήμευσις δὲν προτείνεται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. (Ὅρα τὴν λέξ. Δήμευσις).

§ 311. Ἡ ἀκυρότης ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἐγχειρίσεως τῆς διαθήκης δὲν ἀναφέρει τὴν κατοικίαν μάρτυρός τινος, δὲν προτείνεται κατ' ἔφεσιν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 531 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 9971 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ.

§ 312. Ἡ πρότασις τοῦ νὰ θεωρηθῇ ἐν μέρει ἔγκυρος ἡ διαθήκη δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐφεσίμως. Ἀπ. 5476 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ. ἣν ἐν τῇ λέξ. *Διαθήκη*.

§ 313. Ἡ περὶ ἀναξιότητος τοῦ κληρονομεῖν πρότασις εἶναι νέα καὶ ἀπαράδεκτος ἐν τῇ ἐφέσει. Ἀπ. 1839 τοῦ 1837 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 642).

§ 314. Ὁ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου προτεινόμενος λόγος ὅτι ἀπόφασίς τις ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἀντιβαίνει εἰς ἀποδεδειγμένα πράγματα, προτείνεται καὶ κατ' ἔφεσιν. Ὅρα τὴν νομολ. ἐν Εὐρ. τ. 1 σ. 77 § 21.

§ 314α. Κατ' ἔφεσιν δύναται νὰ ζητήσῃ τις, ὥστε νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ πράγματα εἰς τὸ [illegible]

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Ἐρημοδικία.

ἦσαν κατάστασιν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως, ἐξαφανιζομένης τινὸς πράξεως· καθότι ἡ πρότασις αὕτη εἶναι συνέπεια τῆς ἀποῤῥίψεως τῆς κυρίας αἰτήσεως τοῦ ἀντιδίκου του. Ἀπόφ. 10068 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 314[3]. Δύνασαι νὰ προτείνης κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐντολὴ περὶ διαιτητῶν. Ἴδε τὴν λ. Διαιτησις, ἔνθα ἡ 49 τοῦ 1851 Ἀρ. Π.

§ 315. Εἰς τὸ Εὑρετήρ. τοῦ Κ. Ἀξελοῦ, λέξ. Ἔφεσις, εὑρίσκονται τὰ ἑξῆς. (315[2]—330).

§ 315[2]. Δὲν δύναται νὰ γίνη ἐφεσίμως ἡ πρότασις ὅτι δὲν ἐξεπληρώθησαν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 678 και 680 τῆς πολιτ. δικονομίας, διότι δὲν συντελεῖ κατὰ τῆς ἐφέσεως, ἀλλὰ πρὸς μεταῤῥύθμισιν τῶν ἐκκληθεισῶν ἀποφάσεων. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 202 τοῦ 1839 (Νομ. σ. 3699).

§ 316. Τὸ ἄρθρ. 160 ἀποβλέπει μόνον εἰς τὰς προτάσεις καὶ ἐνστάσεις, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰ νομικὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα συγχωροῦνται νὰ προταθῶσιν ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 132 τοῦ 1836.

§ 317. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 747 § 2 τῆς πολιτ. δικονομίας, νέαι πραγματικαὶ ἀξιώσεις καὶ προτάσει, εἶναι δεκταὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ, ὅταν συντελοῦν μόνον πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως· ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης τοῦ νόμου ἕπεται κατὰ φυσικὸν λόγον ὅτι πολλῷ πλέον συγχωρεῖται εἰς τὴν ἔκκλητον δίκην, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τοῦ 2 ἐδ. τοῦ 745 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἡ χρῆσις νέων πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν καὶ προτάσεων, ὁσάκις τὰ μέσα ταῦτα δὲν συντελοῦν εἰμὴ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἐναγομένου. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 81 τοῦ 1835 (Νομ. σελ. 98).

§ 318. Δὲν δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἡ αὐτὴ μὲν ἔνστασις, στηριζομένη δὲ εἰς νέον πραγματικὸν ἰσχυρισμόν· τουτέστιν ἐνῷ πρωτοδίκως επροτάθη ἡ ἔνστασις τοῦ ἀπαραδέκτου διὰ τὴν μὴ παράδοσιν, δὲν δυναται ἐφεσίμως νὰ προστεθῇ καὶ ὁ λόγος τῆς ἐκκρεμοδικίας. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 285 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4799).

§ 319. Δύναται ὁ ἐνάγων ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νὰ προσδιορίσῃ ὁποῖον γρόσιον ἀπαιτεῖ. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 83 τοῦ 1847 (Νομ. σελ. 4817).

§ 320. Ὁ συμψηφισμός, καθόσον συντείνει πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως, δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον

τῶν ἐφετῶν· ἑπομένως ὅταν ζητῆται ἡ ἀπόδοσις τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων, δύναται νὰ προταθῇ ὁ συμψηφισμὸς αὐτῶν μὲ τοὺς συλλεχθέντας καρποὺς ὑπὸ τῶν αἰτούντων τὰ ἔξοδα. (Ν. 36 § 5. Πανδ. 5, 3). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 180 τοῦ 1847.

§ 321. Ἡ ἔνστασις τῆς ἀοριστίας τῆς ἀγωγῆς δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως ν' ἀποῤῥίψῃ τὴν ἀόριστον ἀγωγήν. (Ν. 4 Κώδ. 7, 46 ἄρθρ. 854 § 2 καὶ 534 τῆς πολ. δικονομίας), ἢ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 172 τῆς αὐτῆς δικονομίας νὰ διατάξῃ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ διορθώσῃ ὁ ἐνάγων τὸ ἀόριστον τοῦτο. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 148 τοῦ 1847.

§ 322. Ὁ περὶ ἀλλοδαποῦ νόμου ἰσχυρισμὸς δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐφεσίμως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 148 τοῦ 1846 (Νομ. σελ. 4676).

§ 323. Δὲν δύναται ἐφεσίμως νὰ διαφιλονεικηθῇ ἡ ταὐτότης τοῦ ἐναγομένου. Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 143 τοῦ 1840 (Νομ. σελ. 3737).

§ 324. Ὁ ἐνάγων καίτοι ἐφεσίβλητος, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἐφεσίμως τὴν περὶ ὑπερμέτρου βλάβης πρότασιν πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ τρίτου τοῦ ἐναγομένου τοῦ ἐκκαλοῦντος, καθότι εἶναι πρότασις νέα, δίδουσα χώραν εἰς διάῤῥηξιν τοῦ συμβολαίου, καὶ ἥτις δὲν συμπεριλαμβάνεται κἂν σιωπηλῶς εἰς τὴν περὶ βίας, δόλου καὶ ἀπάτης γενομένην πρωτοδίκως πρότασιν, διότι ἡ περὶ βίας, δόλου καὶ ἀπάτης ἀγωγὰ ἀφορᾷ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ συμβολαίου, ἡ δὲ ὑπερμέτρου βλάβης ὑποθέτει τὸ κῦρος τοῦ συμβολαίου, πρὸς διάῤῥηξιν τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 25 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4333). Πβλ. λ. Ὑπέρμετρος βλάβη.

§ 325. Ἡ ἀκυρότης τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Ἀπόφ. Ἐφετ. Ναυπλ. 12 τοῦ 1848 (Νομ. 4662).

§ 326. Ὁ ἐναγόμενος δύναται ἐφεσίμως νὰ προτείνῃ νέους ἰσχυρισμοὺς καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδειξιν αὐτῶν καὶ διὰ μαρτύρων, ἂν περὶ αὐτῶν τῶν ἰσχυρισμῶν δὲν ἐξετάσθησαν μάρτυρες πρωτοδίκως· καὶ ἰδίως ἂν δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων τὸ θέμα ὅτι οὗτος εἶναι νόμιμον τέκνον, (μολονότι ἐξετάσθησαν μάρτυρες), δύναται ἐφεσίμως ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων ὅτι οἱ ἀμφισβητοῦντες τὴν υἱότητα αὐτοῦ δὲν εἶναι νόμιμα τέκνα τοῦ πρώτου γάμου τοῦ πατρός του. Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 75 τοῦ 1844 (Νομ. σ. 3991). Πβλ. τὴν λ. Μάρτυρες.

§ 327. Η περὶ ἐγγυήσεως πρότασις εἶναι ἀπαράδεκτος διὰ πρώτην φορὰν ἐφεσίμως. Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 41 τοῦ 1844 (Νομ. σελ. 3977).

§ 328. Καὶ ἐκεῖνος, καθ' οὗ ἐπροτάθη ἡ τῆς ἀκυρότητος ἔνστασις, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προδικαστικὴ ἀπόφασις δύναται νὰ τὴν προκαλέσῃ. Ἀπόφ. Ἐφετ. Ναυπλ. 53 τοῦ 1845 (νομ. σ. 4141).

§ 329. Ἐὰν ζητηθῇ ἡ ἀκυρότης τοῦ δικογράφου τῆς ἀνακοπῆς καὶ τὸ δικαστήριον διατάξῃ τὸν διαχωρισμὸν αὐτῆς, ἡ ἀπόφασις εἶναι οὐχ ἧττον ἐκκλητέα, κατὰ τὸ ἄρθρον 203 τῆς πολ. δικονομίας Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 93 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4141).

§ 330. Ἡ ἐκ τῆς μὴ κοινοποιήσεως τοῦ καταλόγου τῶν μαρτύρων ἀκυρότης δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν (τὸ ἐναντίον ἀπεφασίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 326 απ. Ἀρ. Π. τοῦ ἔτους 1839). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 56 τοῦ 1846.

§ 331. Τὸ ἔθιμον δύναται νὰ προταθῇ ἐφεσίμως τὸ πρῶτον; Οὕτω γενικῶς τεθειμένον δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν προσήκουσαν λύσιν, ὡς καὶ περὶ τοῦ νόμου τοῦ γραπτοῦ ἂν ἤθελε τεθῇ (1).

Τὸ ἔθιμον, ὡς καὶ ὁ νόμος, χρησιμεύει ἢ ὡς βάσις τῆς ἀγωγῆς ἢ ὡς βάσις τῆς ἐνστάσεως. Ἐὰν ὁ διάδικος ὑπέβαλεν ἤδη πρωτοδίκως τὸ *πραγματικὸν στοιχεῖον* τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἐνστάσεως, ἀφεὶς μόνον τὸν νόμιμον λόγον (τὸν διὰ τοῦ ἐθίμου δικαιολογούμενον), ἀναμφιβόλως δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἔθιμον κατὰ πρῶτον ἐφεσίμως. Ἄλλως ὄχι. Ἄρα ἐσφαλμένως εἶπεν ὁ Ἀρ. Πάγος (ἀπόφ. 163 τοῦ 1847) «ὅτι δύναταί τις κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἰσχὺν ἐθίμου ἰσοδυναμοῦντος μὲ νόμον». Εἶχε δηλ. προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἡ διὰ συμβιβασμοῦ κατάργησις τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος, τὴν ἰσχὺν δὲ τοῦ συμβιβασμοῦ, γενομένου ὑπὸ τῆς μητρὸς ὡς ἐπιτρόπου, ὑπεστήριζε δι' ἐθίμων ὁ ἐκκαλῶν. Ὥστε τὸ ζήτημα ἦτον ἂν ὁ *συμβιβασμὸς* ἠδύνατο νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν· ὅπερ ἔπρεπε νὰ λυθῇ ἀποφατικῶς κατὰ τὸ 160 ἄρθρον. Ἴδ. καὶ τὴν ἀπόφ. 139 τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, πλησιάζουσαν εἰς τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς σκέψεως «καὶ διότι ἡ προτείνασα αὐτὸ ἦτο ἐφεσίβλητος». Οἰκ. πολ. δικ. τόμ. 2 § 138.

§ 332. Ὁ γινώσκων ὅτι πωλεῖται τὸ εἰς αὐτὸν ἀνῆκον κτῆμα χάνει τὸ δικαίωμά του; Ὄχι· ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τὴν συναίνεσιν

---

(1) Ἴδ. Εὐρ. τόμ. 6 σελ. 443.

τοῦ κυρίου πρὸς ὕπαρξιν τῆς πωλήσεως, οὐχὶ δὲ ἀφελῆ τὴν γνῶσιν καὶ σιωπήν του εἰς τὴν παρ᾽ ἄλλου γεναμένην πώλησιν τοῦ κτήματός του. Τὸν λόγον δὲ αὐτόν, ὡς νομικὸν ἐπιχείρημα, δύνανται νὰ προτείνωσι καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν οἱ ἐνάγοντες. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 287 τοῦ 1850.

Ἄνευ ἐφέσεως προτείνονται ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἐνστάσεις προταθεῖσαι πρωτοδίκως;

§ 340. Περὶ τούτου ὡμίλησα ἐν Εὑρ. τ. 7 σ. 325—331 ἐπ. Προσθέτω δέ, ὅτι εἰς τὰς τοῦ Ἀρ. Πάγου πολ. ἀποφάσεις 15 καὶ 17 (τοῦ 1854), 352 τοῦ 1853, 264 τοῦ 1839 εὑρίσκετε σχετικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα θέλω ἐκθέσει ἐν λέξ. Ἔφεσις (εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον παράρτημα).

Ποῖαι προτάσεις συγχωροῦνται μετὰ τὴν ἀναίρεσιν; (1).

§ 341. ΣΗΜ. Περὶ τούτου ἐσημείωσα τινὰ ἐν λέξ. Ἔφεσις (σελ 325—339)· θέλω δὲ τὰ συμπληρώσει ἐν τῷ ἐκδοθησομένῳ παραρτήματι.

§ 342. Ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, γίνεται νέα συζήτησις ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη ἡ δίκη (844 πολ.). Ἐντεῦθεν δὲ γίνεται φανερὸν ὅτι οἱ διάδικοι ἔχουν ἀκέραια τὰ δικαιώματά των καὶ δύνανται νὰ προτείνουν ὅσα ἔχουν ἐπιχειρήματα, προταθέντα ἢ μὴ εἰς τὴν ἀκυρωθεῖσαν διαδικασίαν· ὅθεν, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν, ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ τὸ ἄκυρον τοῦ ἐπιδοτηρίου τῆς ἀποφάσεως, δι᾽ ἧς ἐπεβάλλετο ὅρκος εἰς αὐτόν.—Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 282 τοῦ 1839.

ΣΗΜ. Η ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις εἶχεν ἐκδοθῆ ἀπὸ πρωτοδικεῖον, εἰς ὃ πρῶτον εἰσήχθη καὶ ἡ πρότασις ἐκείνη ἐγένετο εἰς τὸ πρωτ. εἰς ὃ ὁ Ἀρ. Πάγος παρέπεμψε τὴν δίκην.

§ 343. Ἀναιρουμένης τινὸς ἀποφάσεως, οἱ διάδικοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κάμουν νέας προτάσεις καὶ νὰ προτείνουν ἐπιχειρήματα, μὴ προταθέντα εἰς τὴν ἀκυρωθεῖσαν διαδικασίαν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 282 τοῦ 1839.

(1) Ἴδ. τὴν λ. Ἀναίρεσις.

§. 344. Αναιρουμένης αποφάσεώς τινος, δύνανται οἱ διάδικοι νὰ προτείνωσιν ἔνστασιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, πρὸς ὃ ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη, μὴ προταθεῖσαν ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου. Ἀπόφ. 536 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφ. (νομ. σ. 4952).

§. 345.

Ἡ περὶ μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις καλύπτεται, μὴ προταθεῖσα; (2).

Τὴν νομολογίαν δὲν θεωρῶ σταθερὰν ὡς πρὸς τοῦτο, διότι κατὰ μὲν τὰς ὑπ' ἀρ. τοῦ Ἀρ. Π. ἀπ 63 καὶ 75 τοῦ 1850 καὶ 97 τοῦ 1853 τὸ ζήτημα λύεται ἀποφατικῶς ἡ δὲ 6196 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφετῶν καὶ ἡ 244 τοῦ 1852 τοῦ Ἀρ. Πάγου καθ.ερόνουσι, νομίζω, τὸ ἐναντίον· ἕπεται δὲ ἡ περίληψις τῶν ἀποφάσεων.

---

(2) Ἡ Μ. ὡς ἐπίτροπος ἐνήγαγεν ἐνώπιον εἰρηνοδικείου τινὸς τὸν Β., ἐνεργοῦντα δι' ἑαυτὸν, καὶ ὡς κηδεμόνα τῆς ἀδελφῆς του, ζητοῦσα τὸ καθυστέρημα τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς σκευῶν τινῶν. Ἡ ἀγωγὴ ἐδικάσθη ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου, ὅστις κατεδικάσθη ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς ἰδιότητας. Μετὰ ταῦτα, οὗτος ἀνέκοψε τὴν ἀπόφασιν μόνον δι' ἑαυτὸν, ἀλλ' ἡ ἀγωγὴ ἐγένετο καὶ αὖθις δεκτή· ὅθεν ὁ ἐναγόμενος ἐξεκάλεσε τὴν ἀπόφασιν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδ. Τριπόλεως, ὃ ὑπεχρέωσε τὴν ἐνάγουσαν ν' ἀποδείξῃ τοὺς ἰσχυρισμούς της, καὶ αὕτη ἐπήγαγεν ὅρκον τῷ ἐναγομένῳ, ὅστις καὶ ὤμωσεν· ἀπεῤῥίφθη δὲ μετὰ ταῦτα ἡ ἀγωγή.— Ἐν τούτοις ἡ ἐνάγουσα ἐπρότεινεν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδ. Τριπόλεως, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκκαλέσῃ ὡς κηδεμὼν τὴν ἐρήμην ἀπόφασιν· τὸ πρωτοδικεῖον ὅμως ἀπέῤῥιψε τὴν πρότασιν ταύτην, ἀλλ' ὁ Ἀρ. Πάγος ἀνῄρεσεν, ἀποφανθεὶς ὅτι ἡ εἰρημένη ἔνστασις ἠδύνατο νὰ προταθῇ εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, μάλιστα δὲ ν' ἀναπληρωθῇ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὡς μὴ δυναμένης τῆς δίκης νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐφετεῖον, διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ τοῦ πλαγίου μέσου παραλείπεται ὁ πρῶτος βαθμὸς τῆς δικαιοδοσίας, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 13 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὡς μὴ γενομένης ἀνακοπῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑπὸ κηδεμονίαν προσώπου, καὶ ὡς μὴ ὑπαρχούσης ἀποδείξεως ὅτι παρῆλθεν ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 105 τοῦ 1851.— Ὅρα Εὐρ. τ. 7 σ. 324 §§ 1–10.— Ὅρα καὶ τὰς ἀνωτ., σελ. 299, παρατηρ.

α) Τὸ τῆς μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς προτείνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος. Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. 63 σχ. 3 τοῦ 1850, διότι ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν κατὰ τὴν ἀπαγορευτικὴν ἔκφρασιν τοῦ ἄρθρ. 13 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ δὲν συγχωρεῖται νὰ εἰσαχθῇ ὑπόθεσίς τις εἰς δικαστήριον κρίνον κατ' ἔφεσιν, παραλειπομένου τοῦ ἁρμοδίου δικαστοῦ.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

«Νέα πρότασις, μεταβάλλουσα τὴν ἀγωγὴν, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, τὸ δὲ δικαστήριον ἐξετάζει τὰ περὶ τούτου καὶ αὐτεπαγγέλτως, καθότι ἄλλως παραβιάζεται ἡ τῆς δημοσίας τάξεως διάτ. τῶν ἄρθρ. 13, 745, καὶ 746 τῆς πολ. δικονομ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 63 τοῦ 1850.

β') Κατὰ τὸ 13 ἄρθρον ἐδ. 2 τῆς πολιτ. δικονομίας συνδυαζόμενον μὲ τὸ ἐδ. 2 τοῦ 745, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς· ὅθεν καὶ ἂν ὁ ἐναγόμενος σιωπήσῃ, μεταβαλλομένης τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, δὲν καλύπτεται ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου κατὰ τῆς νέας αἰτήσεως ἔνστασις, καθότι αἱ πρὸς τοῦτο διατηρηθεῖσαι διατάξεις εἶναι τῆς δημοσίας τάξεως. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 75 τοῦ 1850.

Νέα ὅλως αἴτησις δὲν συγχωρεῖται διὰ τῶν προτάσεων· ἡ δὲ περὶ τούτου ἔνστασις δύναται νὰ γίνῃ καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν (158 § 1, 136 πολ. δικ.).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 158 ἄρθρον ἐδ. 1 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία στηρίζεται εἰς τὴν ἔγγραφον προδικασίαν· ἐν δὲ τῷ ἀκροατηρίῳ δύνανται νὰ γίνωσι νεαι προτάσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, ἢ νὰ βελτιωθῶσιν αἱ πρῶται, καθόσον αὗται περιείχοντο σιωπηλῶς ἢ ἐκ πλαγίου εἰς τὴν προκαταρκτικὴν αἴτησιν· ἐκ τούτων δὲ, καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 136 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καθ' ὃ ἀπαιτεῖται τὸ δικόγραφον τῆς ἀγωγῆς νὰ περιέχῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον, ἀποδεικνύεται ὅτι ἄνευ ἐγγράφου προδικασίας κυρια αἴτησις δὲν δύναται νὰ γίνῃ κατὰ πρῶτον ἐπὶ ἀκροατηρίου, αἱ δὲ τῆς προδικασιας διαταξεις, κανονιζουσαι, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀκριβοῦς διανομῆς τῆς δικαιοσύνης, τὸν τρόπον τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ὑποθέσεων ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἀφορῶσι προσέτι καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ δικαστηρίου πρὸς τὸ δικάζειν, διὸ καὶ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν τῆς προδικασίας διατάξεων δὲν ἄρχεται ἡ ἐνέργεια τῶν δικαστηρίων· ἕπεται ἄρα ὅτι αὗται εἶναι τῆς δημοσίας τάξεως, καὶ ἡ παραβίασίς των δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατὰ πᾶσαν τῆς δι-

της κτῆσιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς παρεδέχθη τὸ ἐφετεῖον, τὸ δημόσιον διὰ τῆς ἀγωγῆς του δὲν ἐζήτησε τὰς ἐπιδίκους γαίας· ἐπὶ ἀκροατηρίου μόνον διὰ τῶν προτάσεών του ἐζήτησεν αὐτὰς πρωτοδίκως, καὶ, διότι τότε οἱ ἀντίδικοι τοῦ δημοσίου ἐσιώπησαν, ἐθεώρησεν ὡς ἀποριπτέαν τὴν τοῦ ἀπαραδέκτου ἔνστασιν ἐναντίον τῶν ῥηθεισῶν διατάξεων τῆς πολ. δικονομίας, καθ' ἃς ἠδύνατο ἡ ἔνστασις τῆς ἐλλείψεως προδικασίας νὰ προταθῇ καὶ κατὰ πρῶτον εἰς τὸ ἐφετεῖον· ὅθεν ἀναιρετέαι εἶναι, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 807 ἐδ. 5 τῆς πολ. δικονομίας αἱ ὑπ' ἀριθ. 7157 καὶ 10184 ὡς ἀφορῶσαι τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος γαίας· ἀνυπόστατοι δὲ εἶναι οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ δημοσίου ὅτι δεν χρησιμεύει ὡς λόγος ἀναιρέσεως, ἀλλ' ὡς λόγος ἐπαναλήψεως ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς πραγματικὰ περιστατικὰ περὶ ἐκτάσεως ὁρίων, καὶ ὅτι αἱ ἐπίδικοι γαῖαι ἀποτελοῦν μέρος τοῦ διεκδικηθέντος διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ δημοσίου κτήματος 1) διότι ἐνόσῳ ἡ ὑπόθεσις περὶ τῶν αὐτῶν γαιῶν ἐδικάζετο, ἡ ἔνστασις τῆς ἐλλείψεως προδικασίας ἦτον προβλητέα. 2) Διότι ἀφοῦ ἡ ἔνστασις αὕτη ἐδικάσθη παρανόμως, λόγος ἀναιρέσεως ἐγεννήθη καὶ οὐχὶ ἐπαναλήψεως, μὴ προκειμένου περὶ μὴ αἰτηθέντος παντάπασι καὶ ἐπιδικασθέντος πράγματος ἢ ἐπιδικασθέντος πλέον τοῦ ζητηθέντος καὶ 3) διότι ἡ ἀγωγὴ τοῦ δημοσίου δὲν ἦτο περὶ ῥυθμίσεως ὁρίων, ἀλλὰ καθαρῶς διεκδικητικὴ ἄλλου, παρὰ τὰς προκειμένας γαίας, κτήματος, ὡς τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον ἐκτιμῆσαν τὴν ἀγωγὴν, ἀπεφάσισε. ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 97 τοῦ 1853, ἀναιρ. τὴν 6196, 7157 καὶ 10184 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

δ') Ὅταν διὰ τῶν πρωτοδίκων προτάσεών του ὁ ἐνάγων ἐζήτησε καὶ κτῆμα μὴ περιλαμβανόμενον ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὁ δὲ ἐναγόμενος δὲν ἀντέτεινε, τὸ δικαστήριον δικάζει περὶ τῆς αἰτήσεως ἐκείνης. ἀπ. 6196 τοῦ 1849 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

ε') Διὰ συναινέσεως τῶν διαδίκων δύναται νὰ τροποποιηθῇ ἡ ἀγωγὴ καὶ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 158 τῆς πολ. δικονομίας, διότι αἱ διατάξεις αὐτῶν δεν ἀφορῶσι τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀλλὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν διαδίκων· ὅθεν, μὴ γενομένης ἀντιῤῥήσεως κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτοι αἱ πρόσθετοι προτάσεις. ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 244 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 6384 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

ϛ') Καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν συγχωρεῖται ἡ πρότασις περὶ τῆς μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς; Ἴδε ἀν. ἐδ. γ. ἔνθα καὶ ἡ ἀπ. Ἀρ. Π. 97 τοῦ 1853.

Προτάσεις ἀφορῶσαι ἰδίως τὰ ἔγγραφα.

§ 350. Πρβλ. Εὐρ. τόμ. 6 σελ. 675— καὶ τὰς ἐν τῷ Εὑρετ. λέξ. Συμβόλαια — ὑπομνήματα.

Προτάσεις ἐκ δικαιώματος τρίτου ποῖαι θεωροῦνται τοιαῦται;

§ 351. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θέλω ὁμιλήσει ἐν λέξ. *Τρίτος.*

§ 352. Πρβλ. τὰς λέξ. Κηδεμονία. — Προίξ· καὶ Εὐρ. τόμ. 6 σελ. 669 § 32 ἐπ. καὶ σ. 670 § 36 ἐπ.—ἀπ. ἐφ. Αθ. 10106 ἀνωτ. §.

Προτάσεις τῶν ὡς τρίτων ἀναφαινομένων καὶ τῶν παρεμβαινόντων.

§ 400. Κατὰ τὸν § 3 τοῦ 717 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας, νέαι πραγματικαὶ ἐξετάσεις καὶ προτάσεις εἶναι δεκταὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ, ὅταν τρίτοι, ἔχοντες τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς, παρίστανται ἑκουσίως ἐν τῇ ἐφέσει. ἀποφ. 550 τοῦ 1837 τῶν ἐν Αθ. ἐφετ. Πρλ. ἐκτενέστερα ἐν τῇ λέξ. Ἀνακοπὴ τρίτου (Εὐρ. τ. 1) καὶ ἐν τῇ λέξ. Προσεπίκλησις (ἀνωτ. σ. 79 ἐπ.).

§ 401. Ὁ παρεμβαίνων δύναται νὰ προτείνῃ ἀποδεικτικὰ μέσα ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν; Ἴδε ἀπ. Ἀρ. Πάγου 438 τοῦ 1852 ἐν λέξ. *Προσεπίκλησις.*

§ 402. Ποίας ἐνστάσεις προτείνει ὁ προσεπικαλούμενος; Ἴδε ἀπ. 11861 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

Αὐτεπαγγέλτως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν μὴ προταθέντα; (1).

§ 410. Τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν προτάσεις, ἐφ' ὧν οἱ διάδικοι ἐσιώπησαν;

(1) Ἴδε Εὐρ. λέξ. Ἁρμοδιότης πολ. ἐν γένει σ. 330—348.

τυχὸν ἀποῤῥιφθῇ ἡ πρώτη, νὰ γενῇ δεκτὴ ἡ δευτέρα, καὶ ἂν ῥητῶς δὲν ἐμπεριέχηται εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις. ἀπ. ἐφετ. Ναύπλ. 199 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 1000).

§ 417. Ὅταν τις ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ δὲν ἀμφισβητήσῃ εἰδικῶς πρότασίν τινα τοῦ ἀντιδίκου του, καὶ ἰδίως τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ὑποτίθεται ὅτι τὴν παραδέχεται. ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 323 τοῦ 1841.

§ 418. Ὅτι εἰς τὸν κανόνα, τὸν ἀπαγορεύοντα τὰς νέας προτάσεις, δὲν περιέχονται τὰ νέα νομιμὰ ἐπιχειρήματα, ῥητῶς τὸ λέγει τὸ ἄρθρ. 746, καὶ μάλιστα καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἐπιχειρήματα στηριζόμενα εἰς ὑποβεβλημένα ἤδη πραγματικὰ περιστατικά, ἐννοεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ, διότι, τὸν νόμον γινώσκων ἐξ ἐπαγγέλματος ὁ δικαστής, ὀφείλει καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ τὸν ἐφαρμόζῃ· ὥστε τὰ νέα νομικὰ ἐπιχειρήματα δὲν εἶναι, ἀκριβῶς εἰπεῖν, προτάσεις νέαι. Ῥουσσ. περὶ ἀποδ. σ. 17.

§ 419. Δύναται αὐτεπαγγέλτως τὸ ἐφετεῖον ν' ἀποῤῥίψῃ νέας προτάσεις μὴ ὑπαγομένας εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τοῦ 747 ἄρθρου, ἢ ἀπαιτεῖται πρότασις, καί, ταύτης μὴ ὑπαρχούσης, καλύπτεται τὸ ἀπαράδεκτον;

Ὁ προκείμενος κανὼν ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, διότι σκοπὸν ἔχει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνατροπὴν τῶν δικαιοδοσιῶν, ἥτις (ἀνατροπὴ) ἤθελεν ἄλλως λαμβάνει χώραν. Ὅθεν καὶ αὐτεπαγγέλτως. «Εἶναι τότε μόνον δεκταὶ ἐν τῇ ἐκκλητῇ δίκῃ» «Δὲν συγχωρεῖται νὰ εἰσαχθῇ ὑπόθεσίς τις εἰς δικαστήριον κρίνον κατ' ἔφεσιν. . . .» Ταῦτα ἀπευθύνονται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸν δικαστήν. Δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὅτι κατὰ μείζονα δῆθεν λόγον δύνανται νὰ προταθῶσι διὰ μιᾶς εἰς τὸ ἐφετεῖον, ἀφοῦ δύνανται, παραιτούμενοι τῆς ἐφέσεως, νὰ κριθῶσιν εἰς α΄ καὶ τέλειον βαθμὸν εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, διότι διὰ τῆς ἀποφάνσεως τοῦ πρωτοδικείου δὲν ἀνατρέπεται ἡ τάξις τῆς δικαιοδοσίας. Ῥουσσ. σ. 19 περὶ ἐνδικ. μ.

§ 420. Ὁ Ἀρ. Πάγος λαμβάνει ὑπ' ὄψιν προτάσεις μὴ ὑποβληθείσας εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια; Ὅρα τὴν λέξ. Ἄρειος Πάγος ἐν Κύρ. τ. 3 σ 225 ἐπ.

§ 421. Ἡ ἔνστασις, ὅτι δὲν ἔχει τις συμφέρον ν' ἀνακόψῃ ὡς τρίτος ἀπόφασίν τινα, προτείνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος. Ἴδε ἀπ. 10475 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

Προτάσεις καὶ ἐνστάσεις κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν.

§ 430. Πρλ. Εὑρετ. τόμ. 6 λέξ. Ἐκτέλεσις — καὶ τόμ. 11 λέξ. Ὅρκος.

Πότε καὶ τίνι τρόπῳ ἀποφασίζονται αἱ ἐνστάσεις ;— ἄρθρ. 583 τῆς πολιτ. δικονομίας (1).

§ 440. Τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ αἰτιολογῇ τὴν πρότασιν ὅτι ἔνστασίς τις δὲν ἐπροτάθη. Ἴδε τὴν 135 τοῦ 1851 ἀπ. Αρ. Π. ἐν λέξ. *Αἰτιολογία* ὅρα καὶ Εὑρ. τ. 3 σ. . .

§ 440². Ἐπὶ πάσης προτάσεως, τὸ ποιν. δικαστήριον πρέπει νὰ ἐκδίδῃ ἀπόφασιν. Ὅρα Εὑρ. τόμ. 3 σελ. 184 ἐπ. λεξ. Ἀπόφασις ποινική.

§ 440³. Πρότασις ὑπὸ τοῦ διαδίκου γενομένη καὶ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς μὴ γεγονυῖα θεωρηθεῖσα ἐπιφέρει τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 85 τοῦ 1849, ἴδε τὴν λέξ. Αἰτιολογία.

§ 441. Ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀποφασίζῃ περὶ πασῶν τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων προτεινομένων ἐνστάσεων δι' ἰδίων ἀποφάσεων πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 177 τοῦ 1851 φέρουσα.

«Ἐπειδὴ, καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι τὸ ἐφετεῖον δὲν αἰτιολόγησε τὴν

---

(1) Διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὀφείλουν τὰ δικαστήρια ν' ἀποφασίζωσι περὶ ὅλων τῶν ἐνστάσεων, ἀκυρωτικῶν τε καὶ μή, καθὼς καὶ περὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως· ὅθεν ἡ μὴ κοινοποίησις τῆς μήπω ἐκδοθείσης ἐπί τινος ἐνστάσεως ἀποφάσεως δὲν εἶναι νόμιμος λόγος ἀναβολῆς. — Ἀποφ. 5241 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν. (Νομ. σελ. 1983).—Πρβ. Εὑρ. τόμ. 6 λέξ. Διατακτικόν.

— Ὁσάκις τὰ δικαστήρια θεωροῦν μὴ βάσιμον τὴν προτεινομένην ἔνστασιν, ἀπαγγέλλουν τὴν ἀπόῤῥιψιν αὐτῆς προφορικῶς, καὶ οὐχὶ ἐγγράφως, καὶ προχωροῦν εἰς τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως. — Ἀπόφ. 171 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. (Νομ. σελ. 3385).— Πρβ. τὴν λέξ. Διατακτικόν.

— Διὰ πᾶσαν ἔνστασιν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ διατακτικόν, ὅταν διὰ τοῦ γενικοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως ἀποφασίζηται ἡ τύχη τῆς ἐνστάσεως. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 72 τοῦ του 1846.— Ὅρα τὴν λέξιν Διατακτικόν.

απόφασίν του ως πρός την της παραγραφής ένστασιν των νύν αναιρεσειόντων, ή απ φασις αύτη ύπ' αριθ. 6824 είναι παρεμπίπτουσα περί αποδείξεως, καθ' ήν το δικαστήριον, ουδέν αποφηνάμενον περί της ενστάσεως ταύτης, επιφυλάχθη το δικαίωμα ν' αποφασίση διά μεταγενεστέρας αποφάσεως περί των λοιπών προτάσεων των διαδίκων· ουδείς δε νόμος διατάττει, επί ποινή ακυρότητος, ν' αποφασίζωσι τα δικαστήρια περί πασών των προτεινομένων ενστάσεων δι' ιδίων αποφάσεων πρό της εκδόσεως της οριστικής».

§ 442. Όταν το δικαστήριον παραδεχθή ένστασίν τινα περί του απαραδέκτου τριτανακοπής τινός, αλλά συνάμα προβή εις την εκδίκασιν ετέρας ενστάσεως απαραδέκτου ως πρός την ουσίαν, παραβιάζει το άρθρον 583 της πολ. δικονομίας, όπερ επιφέρει αναίρεσιν. απ. πολ. Αρ. Πάγου 18 του 1854, αναιρ την 314 του 1853 Ναυπλ. εφ.

§ 443. Εάν το δικαστήριον εύρη βάσιμον μίαν των αναβλητικών ενστάσεων, ή την της ακυρότητος, δεν δύναται να δικάση τας άλλας αναρεπτικάς ενστάσεις. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 520 του 1852.

§ 444. Κατά το άρθρον 583 της πολ. δικονομίας, εάν το δικαστήριον εύρη βάσιμον μίαν των αναβλητικών ενστάσεων, ή την της ακυρότητος, απαγορεύεται ή περαιτέρω συζήτησις, και γίνεται απόφασις επί της ενστάσεως ταύτης. Όθεν δ' αν θεωρηθή βάσιμος ή περί του απαραδέκτου της αγωγής ένστασις λόγω ότι δεν εκοινοποιήθησαν πρό της αγωγής τα πρός απόδειξιν του φορτίου και της ζημίας έγγραφα (383 εμπ. νόμ.), δεν πρέπει να προβή το δικαστήριον εις τας άλλας αναρεπτικάς ενστάσεις. απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 520 του 1852 αναιρούσα την 9439 των εν Αθ. εφετών.

§ 445 Ουδείς νόμος υποχρεοί τα δικαστήρια να δικάζωσι διά μιάς όλας τας εις αυτά υποβαλλομένας προτάσεις απεναντίας έχουσιν εξουσίαν ν' αποφασίζωσιν αυτάς κατά την σειράν, ήν κρίνουσι καταλληλοτέραν, άν δεν υπάρχωσιν αι περιπτώσεις των άρθρων 227 και 228 της πολ. δικονομίας. — Απ. πολ. Αρ. Πάγου 228 του 1854.

§ 446. Αι ενστάσεις πρέπει ν' αποφασίζωνται πρότερον; Ίδε την 352 του 1853 απόφ. Αρ. Πάγου.

§ 447. Όταν αι έγγραφοι προτάσεις διαδίκου τινός περιορίζωνται εις ενστάσεις μόνον μή περιεχούσας αιτήσεις, ή απόφασις θεωρείται ως ερήμην εκδοθείσα, άν δε ή αίτησις αφορά απλήν

ἀναβολὴν τῆς δίκης, τὸ δικαστήριον δικάζει ἐρήμην τὴν ὑπόθεσιν, ἂν ἀποῤῥίψῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην. ἀπόφ. 5035 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. ἣν ἐν λέξ. Ἔνστασις § 45. Πρλ. τὴν λ. *Ἐρημοδικία*.

Ἀποφάσεις ἐκδικάζουσαι ἐνστάσεις ποῖον χαρακτῆρα φέρουν;

§ 450. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὡμίλησα ἐν λέξ. Ὁριστικαὶ ἀποφάσεις (Εὑρ. τόμ. 11 σ. 248 ἐπ.)· ἐνταῦθα σημειῶ μόνον, ὡς νεωτέρας τὰ ἑξῆς.

Ὡς νεωτέρας ἀποφ. σημειῶ τὴν 304 τοῦ 1854 καὶ τὴν 313 τοῦ 1856 ἀποφ. τοῦ Αρ. Πάγου.

Διάφορα (1).

§ 460. Αἴτησις γενομένη κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν περὶ ἀνατροπῆς δωρεᾶς εἶναι ἀπαράδεκτος. 158 πολ. δικον. ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 3324 τοῦ 1845.

---

(1) Ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος τῆς κατασχέσεως διὰ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον κλήτευσιν περὶ τοῦ κύρους αὐτῆς, δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης; ὅρα Νομικῆς σελ. 966. Περὶ τούτου ἐν τῇ λέξ. *Κατάσχεσις*.

— Ἡ ἔφεσις εἶναι ἀπαράδεκτος, διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας, ἡ δὲ ἔνστασις αὕτη ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν; ὅρα Νομ. σελ. 2797. Περὶ τῆς νομολογίας ταύτης μνεία ἀκριβεστέρα ἐν τῇ λέξ. *Ἔφεσις*.— Πρλ. τὴν λ. *Ἀνακοπή*.

— Ἡ ἔνστασις ὅτι ἡ ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν καὶ ὄχι εἰς ἀνακοπὴν προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. ἀπόφ. πολιτ. Αρ. Πάγου 44 τοῦ 1847.

— Ἡ ἔνστασις τοῦ ἀπαραδέκτου ἐνδίκου τινὸς μέσου δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. ἀπ. 294 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναύπλ. ἐφετῶν (Νομ. σελ. 4850).

— Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρ. 871 καὶ 910 ἐκδιδόμεναι κατ' ἐρήμην ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπήν; Ἡ ἔνστασις αὕτη εἶναι δημοσίας τάξεως; ὅρα Εὑρ. τ. 1. σ. 185 ἐπ.

§ 461. Ὅταν εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν ζητηθῇ ἡ ἀκύρωσις τοῦ ἐκτελουμένου συμβολαίου διὰ τὴν ἔλλειψιν ὑπογραφῆς, εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν δὲν δύναται νὰ προταθῇ καὶ ὁ λόγος, ὅτι ἐπλήρωσεν ὁ καθ' οὗ ἡ ἐκτέλεσις μέρος τοῦ ποσοῦ, διὰ τὸ ὁποῖον κατεδιώκετο. ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 30 τοῦ 1843.

§ 462. Ἡ πρότασις, ὅτι τὸ ἐπίδικον κτῆμα δὲν παρεδόθη τῷ διαδίκῳ, δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, ἂν ἀντίῤῥησις δὲν ἐγένετο κατὰ τὴν συζήτησιν, ἥτις περιωρίσθη εἰς ἔνστασιν τινά.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἕκαστος διάδικος ἄρχεται τῆς ὑπερασπίσεως, ἀναγινώσκων ἔγγραφον πρότασιν ἐπιστηριζομένην εἰς τὴν ἔγγραφον προδικασίαν καὶ περιέχουσαν ὅλα τὰ παραδεκτὰ εἰσέτι νέα ἢ διωρθωμένα αἰτήματα (ἄρθρ. 580 πολ. δικον.)· εἰς βραδυτέραν δὲ συνεδρίασιν συγχωρεῖται πρότασις ἐνστάσεων ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐπιτρέπεται νὰ γίνουν ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης (ἄρθρ. 160 πολ. δικο.).

Ἐπειδὴ ὁ Ἰωσσὴφ. Πεσκερτζῆς ἀνέγνωσε εἰς τὴν παρὰ τελευταίαν συνεδρίασιν τὰς προτάσεις του ἐπρότεινε τὸ ἀπαράδεκτον τῆς τοῦ ἀντιδίκου του προτάσεως ὅτι εἰς τὸν Στράτον δὲν παρεδόθη τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κτῆμα.

— Ἐνστάσεις προτεινόμεναι εἰς τὸ τέλος τῆς ἀνταπολογίας εἶναι ἀπαράδεκτοι.

«Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις ὅτι ἡ Σ. Β. Β. εἶναι ἤδη ἐνῆλιξ, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν κατ' αὐτῆς ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις, ὡς κοινοποιηθεῖσα εἰς τὸν πρώην κηδεμόνα της, ἐγινεν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ παρὰ τοῦ δευτέρου διηγόρου τῶν ἀναιρεσιβλήτων μόνον εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπανταπολογίας· ὥστε εἶναι ἀπαράδεκτος, κατὰ τὰ ἄρθρ. 582 καὶ 584 τῆς πολ. δικονομίας». ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 84 τοῦ 1845.

— Ἐκ τοῦ ὅτι ὅλαι αἱ ἐνστάσεις πρέπει νὰ προτείνωνται εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ἕπεται ὅτι οἱ διάδικοι ὀφείλουν νὰ ἦναι προπαρεσκευασμένοι διὰ τὴν συζήτησιν ὁλοκλήρου τῆς ὑποθέσεως, ἅμα παρουσιασθῇ εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ δὲν δύνανται νὰ περιμένωσι τὸ ἀποβησόμενον τῆς ἐνστάσεώς των, διὰ νὰ ζητήσωσιν ἀναβολὴν, ὅπως προπαρασκευασθῶσιν εἰς τὴν πρόοδον τῆς συζητήσεως. Απ. 153 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 3690).

Ἐπειδὴ ἑπομένως ἡ πρότασίς αὕτη τοῦ Στράτου, ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρίσταται ἰδιότητα, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, ἡ δὲ τοῦ Πεσκερτζῆ περὶ ἀπαραδέκτου αὐτῆς ἀντίρρησίς δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ προταθῶσι καὶ εἰς μεταγενεστέραν συνεδρίασιν. Ἐπειδὴ ἡ πρότασις αὕτη τοῦ Στράτου ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρίσταται ἰδιότητα ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν δίκην, ἑπομένως ἀμφισβητουμένη πρέπει ν' ἀποδειχθῇ. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 10020 τοῦ 1852.

§ 463. Οἱ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς προδικασίας ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτεινόμενοι λόγοι α') ὅτι ἡ ἀγωγὴ δὲν διευθύνθη κατὰ ῥητῶς ὡρισμένων προσώπων β') ὅτι δὲν ἐπεσυνήφθη εἰς αὐτὴν ἡ περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ πρᾶξις καὶ γ') ὅτι δὲν περιγράφει τὰ διεκδικούμενα κτήματα, εἶναι ἀπαράδεκτοι, καθὸ προτάσεις νέαι μὴ ἀφορῶσαι τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ μὴ δυνάμεναι νὰ γίνωσι κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν. ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 29 αὐγ. 1841 (Νομ. σ. 2638).

§ 464. Ἐὰν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν αἴτησίς τις, συγχωρεῖται ἐπανάληψις; Ὅρα τὴν λέξ. *Ἐπανάληψις* ἐν Εὑρετ. τόμ. 7 σελ. 68 ἑπ.

§ 465. Μὴ ἔγκαιρος κατάθεσις τῶν ἐγγράφων. Ὅρα τὴν λέξ. *Ἔγγραφα* ἐν Εὑρ. τ. 7 σ. 890 ἑπ.

§ 466. Αἱ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεις, ἃς ὁ ἀναιρεσείων πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αἰτήσεώς του ἐπικαλεῖται, εἰσὶν ἀπαράδεκτοι, ὅταν γίνωνται πρὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ δὲν ἀπευθύνωνται κατ' αὐτῆς.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 267 τοῦ 1849.

§ 467. Νέοι λόγοι ἀναιρέσεως δύνανται νὰ προταθῶσι κατὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν; Ὅρα ἐν Εὑρετ. τὴν λέξ. *Λόγοι νέοι.*

§ 468. Ποῖα ἀποτελέσματα ἔχει ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν ὁ περιορισμὸς τῶν προτάσεων; Ἴδε τὴν λέξ. *Ἔφεσις* ἐν Εὑρ. τόμ. 7 καὶ κατ. § 509.

§ 469. Ὁ εἴς τινα δίκην ὡς διάδικος ὢν καὶ ἐρήμην δικασθεὶς δύναται ν' ἀνακόψῃ τὴν ἀπόφασιν· ἀλλὰ, μὴ δικασθείσης ὁριστικῶς τῆς ὑποθέσεως, δύναται καὶ ἄνευ ἀνακοπῆς νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἑπομένας συνεδριάσεις. — Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 228 τοῦ 1854.

§ 470. Ὁ κατὰ τὴν ἐρήμην δίκην παρὼν καὶ συζητήσας τὴν ὑπόθεσιν διάδικος οὐδόλως δικαιοῦται νὰ ὑποβάλῃ αἰτήσεις κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀνακοπῆς τοῦ ἀντιδίκου του, τροποποιούσας

πρὸς βλάβην αὐτοῦ τὰ κατὰ τὴν ἐρήμην δίκην ἀποφασισθέντα, καθότι ἡ ἐπὶ ἀνακοπῇ διαδικασία σκοπὸν ἔχει τὴν ἐκ νέου συζήτησιν πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τοῦ ἀνακόπτοντος, κατὰ τὰ ἄρθρ. 507, 598 καὶ 774 τῆς πολ. δικονομίας. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 230 τοῦ 1855.

§ 470². Ὅταν ὁ ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος ἐξεκάλεσαν, διὰ κυρίας ἑκάτερος ἐφέσεως, ἀπόφασιν τινὰ, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀπέῤῥιψε τὴν μίαν ὡς ἀνυπόστατον μετὰ προηγηθεῖσαν συζήτησιν τῶν ὑπὲρ αὐτῆς λόγων, ὁ ἐφεσείων δὲν δύναται πλέον κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν, τὴν λαμβάνουσαν χώραν κατὰ συνέπειαν ἀνακοπῆς τοῦ ἄλλου, ἕνεκα τῆς ἐρήμην δικασθείσης ἐφέσεώς του, νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ αὖθις τὰς προτάσεις του ὑπὲρ τῆς ἐφέσεώς του. Ὅρα τὰ ἐν τῇ λέξει *Ἐρημοδικία* σ. 221 ἐπ.

§ 471. Ἂν καὶ, κατὰ τὸ 811 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας, λόγοι ἀφορῶντες τὴν κοινὴν εὐταξίαν δύνανται νὰ προταθῶσι κατὰ πρώτην φορὰν ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου, ἀλλ᾽ ὁ νόμος ἐννοεῖ προφανῶς ἀκυρότητας, τὰς ὁποίας ἠδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ᾽ ὄψιν τὸ δικαστήριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις προσβάλλεται· ὅθεν, μὴ ἐμφανισθέντων τῶν ἐκκαλούντων καὶ ἀνακοπτόντων πρὸς συζήτησιν τῆς ἐφέσεως καὶ ἀνακοπῆς αὐτῶν, τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιληφθῇ αὐτεπαγγέλτως τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως καὶ τοῦ ζητήματος, ἂν οἱ ἐνάγοντες ἦσαν νομιμοποιημένοι. Απόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 394 τοῦ 1841.

§ 471². Κατὰ τὸ ἄρθρον 202 τῆς πολ. δικονομίας, αἱ ἐν τῇ προδικασίᾳ γενόμεναι ἀκυρότητες προτείνονται τὸ βραδύτερον κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν· ἀλλ᾽ ὅταν τὶς ἐδικάσθη ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἐρήμην, δύναται νὰ προτείνῃ αὐτὰς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Απόφ. 5210 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 472. Πρότασις περὶ νομιμοποιήσεως.— Ἴδε τὴν λ. Νομιμοποίησις καὶ Εὑρ. τ. 6 σ. 663 ἐν τέλ.

§ 473. Ἔνστασις, ὅτι ὁ προκαλῶν δὲν κατέχει.— Ἴδε τὴν λ. Πρόκλησις εἰς ἀγωγήν.

§ 474. Τὸν κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἀντιτασσόμενον συμβιβασμὸν δύναταί τις καὶ δι᾽ ἀγωγῆς νὰ προσβάλλῃ ὡς ἄκυρον, ἀλλ᾽ οὐχ ἧττον καὶ δι᾽ ἐνστάσεως (τεμ. 1 Πανδ. 21, 3). Ἀπόφ. 5049 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 475. Ἐνστάσεις κατὰ τῶν, δι᾽ ὀπισθογραφήσεως συναλλαγματικῆς, κυρίων γενομένων,—Ἴδε τὴν λέξ. Συναλλαγματικαί. Απ. ἐφ. Αθ. 12631.

§ 476. Χωρεῖ κατὰ τοῦ κληρονόμου, προσβάλλοντος τὴν ὑπὸ τοῦ δικαιοπαρόχου του ἐνεργηθεῖσαν πώλησιν, ἡ ἔνστασις, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ τεμ. 1 Πανδ. de ex. rei vindicatione (21, 31), ὅταν πρόκηται περὶ προικώου; Ὄχι· ἡ ἔνστασις ἐκείνη χωρεῖ ὅταν ἡ πώλησις δὲν ἦναι ἀφ' ἑαυτῆς ἄκυρος (τεμ. 1 § 5 Π. αὐτ.). Ἀλλ' ἡ πώλησις προικώου εἶναι ἄκυρος· ὥστε ἡ ἔνστασις δὲν χωρεῖ. Ἀπόφ. 386 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 3523).

§ 477. Τὸ ἄρθρον 729 τῆς πολ. δικονομίας δὲν ἐφαρμόζεται καὶ ἐ ἰ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 269 τοῦ 1852. Ἴδε καὶ τὰς τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφ. 132 καὶ 139 τοῦ 1854 ἐν λ. Συναλλαγματικαί.— Προσέτι δὲ τὰς 9161 καὶ 11451 ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 478. Οἱ ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ πότε ὀφείλουν νὰ κάμνωσι τὰς ἐνστάσεις των ἕνεκα ἀταξιῶν, λαβουσῶν δῆθεν χώραν πρὸ τῆς κατακυρώσεως; Ἴδε ἀπ. 10399 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐν λ. Κατασχέσεις ἀναγκ.

§ 479. Ποίας ἐνστάσεις ἔχει ὁ ἐγγυητής; Ἴδε ἀπ. 11894 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. καὶ ἄνωτ. §.

§ 480. Ἐνστάσεις προτεινόμεναι εἰς τὰς περὶ νομῆς δίκας ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου. Ἴδε τὴν λ. Νομὴ § 33.

§ 481. Τὸ πλοῖον τὸ μὴ ἐκτεθειμένον εἰς θαλασσίους κινδύνους καθίσταται ὑπέγγυον εἰς δάνεια; — Προτείνεται τοῦτο δι' ἐνστάσεως; Ἴδε ἀπ. 9748 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐν λ. Πλοῖον.

§ 482. Τὴν περὶ ἐνηλικιότητος συνεταίρου τινὸς πρότασιν δύναται μόνον ὁ ἀνήλιξ νὰ προτείνῃ, ἐὰν ἐζημιώθη ἐκ τῆς συστάσεως τῆς ἑταιρίας ὄχι δὲ καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ συναλλαξάμενος. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 10725 τοῦ τοῦ 1853 τμ. ά.

§ 483. Ἔνστασις cedendarum actionum. — Ἴδε μονογραφίαν τινὰ διατριβὴν ἐν λέξ. Ἀλληλεγγυότης (εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον παράρτημα)

§ 484. Ἀγωγὴ ἀποῤῥίπτεται ὡς προώρως κινηθεῖσα κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ, ὅταν δὲν ἐγένοντο τὰ νόμιμα κινήματα κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου. Ἴδε τὴν 10050 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐν λ. Ἐγγύησις.

§ 485. Τὸ ἐμπορ. δικάζει τὴν περὶ ἀκυρότητος, ἕνεκα ἀνικανότητος τοῦ ὑπογράψαντος ἔγγραφόν τι, ἔνστασιν; Ἴδε ἀπ. 11861 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 486. Ποῖαι ἐνστάσεις χωροῦσι κατὰ τοῦ ἐκδοχέως γραμματίων ἐκδοθέντων διὰ Κρήτας; Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 86 τοῦ 1854 ἐν λέξ. Παραχώρησις.

§ 486[2]. Προκειμένου περὶ χρέους συνομολογηθέντος διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου πληρωτέου εἰς διαταγὴν, καὶ μεταβιβασθέντος τούτου εἰς ἕτερον, ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως τὰς ὁποίας εἶχε κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐνστάσεις 140, 149, 197 ἐμπ. νόμ. Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 332 τοῦ 1855 ἐν λέξ. Συναλλαγματική.

§ 487. Εἰς τὰς περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὰς, ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ προτείνῃ καὶ τὸ κῦρος τῆς διαδικασίας τοῦ πλειστηριασμοῦ, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου περιῆλθε τῷ ἐνάγοντι τὸ κτῆμα. Ἴδε ἀπ. Ἀρ. Πάγου 45 τοῦ 1853 ἐν λ. Διεκδίκησις.

§ 488. Ἡ περὶ βίας ἔνστασις κατὰ τίνος ἀντιτάσσεται; Ἴδε τὴν λ. *Βία* (ἀπ. Ἀρ. Πάγου 105 τοῦ 1852).

§ 489. Ἡ τοῦ δόλου ἔνστασις χωρεῖ καὶ κατὰ τοῦ ὡς εἰδικοῦ διαδόχου, καὶ εἶναι καὶ αὐτὸς ὑπόχρεως εἰς ἐκνίκησιν. τεμ. 3 § 1 Π. (21, 3). ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 31 τοῦ 1852, κύρ. τὴν 7467 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 490. Ἀντένστασις κατὰ τῆς ἐνστάσεως τῆς τελεσιδικίας δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅταν δὲν ἐπροτάθη κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν (160 πολ. δικ.). ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 386 τοῦ 1854.

§ 491. Ὁ ἐναγόμενος ἀποδεικνύει τὰς ἐνστάσεις του. Ἴδε ἀπ. 449 τοῦ 1852 Ἀρ. Π.

§ 491[2]. Πότε ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ τις τὴν ἔνστασίν του; Ἴδε τὴν 117 τοῦ 1851 ἀπ. Ἀρ. Π.

§ 492. Ὁ κληρονόμος, ὅστις διεκδικεῖ τὴν περιουσίαν τινὸς, δύναται νὰ προτείνῃ τὸ ἄκυρον τῆς παρὰ τοῦ κηδεμόνος του υἱοθετήσεως τοῦ κληρονομουμένου; Ναί. Ἴδε τὴν 174 τοῦ 1853 ἀπ. τοῦ Ἀρ. Π. ἐν λ. Υἱοθεσία.

§ 493. Μέχρι τίνος βαθμοῦ συγχωρεῖται ἀντιφατικὴ ὑπεράσπισις; Ἴδε ἀπ. ἐφ. Αθ. 12976.

§ 494. Ἔνστασις de in rem verso.— Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 68 τοῦ 1848.

§ 496. Περὶ ἐγγυήσεως διὰ τὴν εἰς ἐπικαρπίαν δοθεῖσαν ἀπαίτησιν. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 239 τοῦ 1851 ἐν λ. Ἐπικαρπία.

§ 497. Ἂν ἡ συζήτησις περιωρίσθη εἰς ἔνστασίν τινα, ποίας προτάσεις δύναται μετὰ ταῦτα νὰ κάμῃς; Ἴδε τὴν 10020 ἐφετ. Ἀθηνῶν.

§ 498 περὶ τοῦ μὴ ἐμπροθέσμου τῆς ἀγωγῆς. Ἴδε τὴν λ. Ὁριστικὸς ἀγωγή.

§ 499. Πότε θεωρεῖται ὡς ἀναγνωρισθεῖσα ἡ κληρονομικὴ ἰδιότης; Ἴδε τὴν λ. Κληρονομία, ἔνθα ἡ 8970 ἐφ. Ἀθ.

§ 500. Ἔνστασις περὶ θεραπείας. Ἴδε τὴν λ. Θεραπεία.

§ 501. Τί γίνεται ἐπὶ ἐφέσεως γενομένης ἐνῷ ἡ ἀνακοπὴ ἦτον ἐκκρεμής; Ἴδε τὴν 9519 ἐφ. Ἀθ. ἐν λ. Ἔφεσις.

§ 502. Ἔνστασις, ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς κληρονομίας παραίτησις ἐγένετο δολίως. Ἴδε τὴν λ. Κληρονομία, ἀπ. 9346 ἐφ. Ἀθ.

§ 503. Ἔνστασις ἀπαραδέκτου, στηριζομένη εἰς τὸ 485 τοῦ ἐμπ. νόμ. — Ἴδε τὴν λέξ. Πρότασις, ἔνθα ἡ 9439 ἐφ. Ἀθ.

§ 504. Ἀπὸ πότε ἄρχεται ἡ προθεσμία τῆς προσβολῆς δωρητηρίου τινός; Ἀπόφ. 8498 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἐν λέξ. *Παραγραφή*.

§ 505. Ἔνστασις ἀναργυρίας. Ἴδε ἐν τῇ λέξ. ταύτῃ τὴν 1361 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 506. Ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως ἔνστασις τοῦ ὁμοδίκου ὠφελεῖ τὸν ἐρήμην δικαζόμενον ὁμόδικον; Ἴδε τὴν 616 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἐν λ. Ἔφεσις.

§ 507. Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ κανόνος quem de evitione tenet actio, eundem repellit exceptio, εἰς Θέμ. τ. 5 σ. 87.

§ 508. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ μὲν ν' ἀναγινώσκωνται ὅλαι αἱ συνυπάρχουσαι ἐνστάσεις κατὰ τὴν πρώτην δημοσίαν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖ καὶ τὸ νὰ ἀναπτύσσωνται αὗται συγχρόνως καὶ διὰ μιᾶς· ἐκ τοῦ ἐναντίου μάλιστα τὸ ἄρθρον 583 τῆς δικονομίας ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι αὗται πρέπει νὰ συζητῶνται κατὰ μέρος, καὶ μόνον ἀφοῦ τὸ δικαστήριον, ἀκοῦσαν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ συζήτησιν μιᾶς ἑκάστης, διασκεφθῇ ἐπ' αὐτῆς καὶ ἀπαγγείλῃ ὅτι δὲν τὴν εὑρίσκει βάσιμον, ἐπιτρέπει τὴν πρόοδον τῆς συζητήσεως τῶν ἑπομένων. Ἀπόφ. 477 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 3262).

§ 509. Ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχουν ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος αἱ τοῦ ἐναγομένου προτάσεις ἢ ἐνστάσεις; Εὐρ. τ. 4 σ. 51—65 κ. τ. λ. Ἔφεσις. Ἐνστάσεις ἀντιφάσκουσαι δὲν εἶναι ἀπαράδεκτοι. 552 πολ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 5 τοῦ 1847, ἣν εἰς Εὐρ. τ. 6 σ. 659 § 4.

§ 510. Ὁσάκις ὁ μὲν ἐνάγων ἀπελείπετο, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἐνεφανίσθη, οὗτος συζητεῖ τὴν ὑπόθεσιν κατὰ τὰ ἄρθρα 580—583· ἄρα ὀφείλει νὰ προτείνῃ πάσας αὐτοῦ τὰς ἐνστάσεις· ἄλλως ἐφαρμόζονται τοῦ ἄρθρου 160 αἱ διατάξεις. Ἡ νομολογία ὅμως τῶν δικαστηρίων δὲν ἀκριβολογεῖ περὶ τοῦτο (Εὐρ. 6, 674 § 42, 45)·

ἐκ τοῦ ἄρθρ. δὲ 591 δὲν δύναται νὰ συναχθῇ συμπέρασμα, ὅτι εἶναι δεκτὴ καὶ ἀνταγωγὴ, ἂν καὶ προταθεῖσα τὸ πρῶτον ἐπὶ ἀκροατηρίου. Τὸ ἄρθρ. ἐννοεῖ ὅτι αἱ προτάσεις τοῦ ἐναγομένου γίνονται δεκταὶ καὶ ἂν οὗτος δὲν ἤθελεν ἀπολογηθῇ (προτείνει ἐνστάσεις καὶ ἀπάντησιν) ἐν τῇ προδικασίᾳ. Ἀπὸ Οἰκ. § 133 σημ. 10 ἐν τέλ.

§ 511. Ὁ Α. ἐξητήσατο, διὰ τῆς ἀγωγῆς του, τόκον ἀπὸ ἐποχῆς προγενεστέρας ἐκείνης. Κατὰ δὲ τὴν ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, περιώρισε τὴν περὶ τόκου ἀπαίτησιν ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς.— Γενομένης ἀνακοπῆς, ὁ ἐνάγων ὑπέβαλε διὰ τῶν προτάσεών του, τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ περὶ τόκων ἀπαίτησιν. Ζητεῖται λοιπὸν ἂν ὁ ἐνάγων δύναται κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου γενομένης ἀνακοπῆς νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν τοιαύτην;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα διὰ τῆς 278 τοῦ 1850 ἀποφάσεώς του (1). Νομ. σελ. 5325 ἐπ.

§ 512. Περὶ τοῦ ζητήματος ἂν διαιρῆται ἡ ὁμολογία, ὅταν ὁ περιορισμὸς αὐτῆς ἀπαρτίζῃ ἔνστασιν ἀναβλητικὴν, καὶ ἂν αἱ ἀνατρεπτικαὶ ἐνστάσεις θεωρῶνται ὡς μέρη τῆς ὁμολογίας ἀναπόσπαστα, ὅλ. Οἰκ. σημ. 125 ἐπ. καὶ ἐν Εὐρ. τὴν λ. Ὁμολογία.

§ 513. Ἐπὶ ἐγγράφου διαδικασίας, ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διαταττούσης τὴν ἔγγραφον διαδικασίαν ἀποφάσεως (612 πολ.), κοινοποιεῖ ὁ ἐνάγων τῷ ἐναγομένῳ ἔγγραφον τῶν ἀξιώσεων αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπολογίαν, ἀλλὰ δὲν συγχωρεῖται νὰ γίνωσι δι' αὐτῶν *διορθώμεναι ἢ νέαι προτάσεις* (πολ. 158, 160, 580 ἐδ. 3)· ἐν Γαλλίᾳ συγχωροῦσι ταύτας, παρ' ἡμῖν δὲ διορθόνονται καὶ ἀναπτύσσονται ἀκριβέστερον αἱ ἐν τῷ ἀκροατ. γενόμεναι προτάσεις. Οἰκ. § 134 σημ. 7.

§ 514. Περὶ τῆς νομιμοποιήσεως, ὅρα τὴν λ. *Νομιμοποίησις* καὶ Εὐρ. τ. 6 σ. 663 ἐν τέλ.

§ 515. Περὶ ἀκυροτήτων, συμβασῶν περὶ τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεων, ὅλ. τὴν λ. Μάρτυρες ἐν Εὐρ. τ. 10 σ. 111 ἐπ.

§ 516. Ἡ ἀκυρωτικὴ ἔνστασις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅταν δὲν προσβάληται δι' ἀντενστάσεως. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 120 καὶ 186 τοῦ 1850.

§ 517. Ἡ μετὰ τὴν ἀνακοπὴν ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις καλύπτει

(1) Περιέχεται ἐν αὐτῇ καὶ γνώμη μειονοψηφίας.

τὰς ἀκυρότητας τῆς κατ' ἐρήμην ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, καὶ αὐτὴν τὴν κακὴν σύνθεσιν τοῦ δικαστηρίου; Ναί. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 89 τοῦ 1837. Πρλ. Οἰκ. § 133 σημ. 10.

§ 518 Τὴν ἀκυρότητα τῶν πράξεων τῶν ἐπιχειρισθεισῶν διαρκούσης τῆς διακοπῆς τῆς δίκης, μόνος ἐκεῖνος, ἐξ οὗ προῆλθεν ἡ βιαία διακοπή, δύναται νὰ προτείνῃ, (ἄρθρ. 467 πολιτ. δικον.). Ἀπόφ. 46 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 4711).

§ 519. Ὅταν ζητῆται ἀκυρότης τοῦ δικαστικοῦ ἐγγράφου, καὶ δὲν ζητῆται ἄδεια τῆς ἀποδείξεως, τὸ δικαστήριον δὲν ὀφείλει νὰ τὴν διατάξῃ. Ἀπόφ. 190 τοῦ 146 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ. 4686).

§ 520. Χρεωστικὸν ἔγγραφον μὴ ἐκφράζον τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐξεδόθη, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄκυρον πρὶν ἢ ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν περιέχει τωόντι αἰτίαν, ἢ ὅτι ἡ αἰτία αὕτη εἶναι ἀθέμιτος. Ἀπόφ. 355 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 3430). Ἴδε τὴν λ. Αἰτία.

§ 521. Ὅταν πρόκηται περὶ ἀγωγῆς περὶ κύρους κατασχέσεως συντηρητικῶς καὶ παρεμπιπτόντως εἰσαχθείσης, διαρκούσης ἔτι τῆς κυρίας δίκης, δύναται καὶ μὴ ἐκκαθαρισμένη, μήτε προαποδεδειγμένη ἔνστασις νὰ προταθῇ, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀπόδειξις νὰ διαταχθῇ (871 πολ. δικ.). Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ 10060 τοῦ 1852.

§ 522. Τὸ δικαστήριον, ἀπορρίψαν πρότασίν τινα ὡς ἀπαράδεκτον, καθὸ ἀόριστον, δὲν δύναται νὰ ἐπιμελῆθῃ ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, εἰς δὲ τὴν ἐκτίμησιν περὶ τοῦ ἀορίστου δὲν ἐπεμβαίνει ὁ Ἄρ. Πάγος. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 105 τοῦ 1850.

§ 523. Ἔνστασις περὶ ἀκυρότητος προικοσυμφώνου. Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 199 τοῦ 1850 ἐν λ. Προίξ.

§ 524. Η ὅρκου ἐπαγωγὴ πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν καὶ ἂν δὲν ἀναφέρηται εἰς τὰς αἰτήσεις. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 349 τοῦ 1855.

§ 525. Πρότασις περὶ κυριότητος κατὰ τὴν περὶ νομῆς δίκην. Παπ. § 397 σημ. 95—101.

§ 526. Πρότασις περὶ τελεσιδικίας· ὅρα εἰς τὴν λ. ταύτην ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 14920.

Ὅταν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς διαδίκου τινος ἀντιτάττωνται ἀνταπαιτήσεις, δὲν συγχωρεῖται ἡ ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου ἀγωγή, ἀντικείμενον ἔχουσα τὰς ἀπαιτήσεις αὐτάς· 553 πολ. δικ. — Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 1287 τοῦ 1856 ἐν Νομικ. σ. 6227.

Πίναξ λεξικὸς

τῶν λέξεων Προτάσεις νέαι. (σελ. 153 ἐπ.).

ΠΙΝΑΞ

Τῶν πολιτικῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεων, ὅσαι περιέχονται εἰς τὰς λέξ. Προτάσεις κτλ. (σελ. 153—249).

Ἀπ. 72—§ 440 ἐν ὑποσ.
Ἀπ. 73—§ 59² ὑποσ.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1847.

Ἀπ. 4—§ 9 ὑποσ.
Ἀπ. 5—§ 509.
Ἀπ. 44—§ 306, 460 ὑποσ.
Ἀπ. 55—§ 282.
Ἀπ. 79—§ 149.
Ἀπ. 88—§ 13.
Ἀπ. 148—§ 321.
Ἀπ. 163—§ 331.
Ἀπ. 180—§ 320.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1848.

Ἀπ. 2—§ 6, 9.
Ἀπ. 27—§ 411.
Ἀπ. 64—§ 286.
Ἀπ. 68—§ 494. 280.
Ἀπ. 87—§ 59², 255.
Ἀπ. 127—§ 25³.
Ἀπ. 175—§ 201.
Ἀπ. 234—§ 124.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1849.

Ἀπ. 14—§ 85.
Ἀπ. 58—§ 75.
Ἀπ. 85—§ 440³.
Ἀπ. 86—§ 202.
Ἀπ. 87—§ 203.
Ἀπ. 101—§ 270.
Ἀπ. 160—§ 263.
Ἀπ. 217—§ 102, ε.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1850.

Ἀπ. 3—§ 300, 6,
Ἀπ. 102—§ 8, 6.
Ἀπ. 105—§ 522.
Ἀπ. 120—§ 516.
Ἀπ. 186—§ 516.
Ἀπ. 199—§ 523.
Ἀπ. 218—§ 60³, 73.
Ἀπ. 287—§ 332.
Ἀπ. 294—§ 59².

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1851.

Ἀπ. 7—§ 102.
Ἀπ. 23—§ 262, 268.
Ἀπ. 42—§ 412.
Ἀπ. 49—§ 314³.
Ἀπ. 64 § 8, γ.
Ἀπ. 67—§ 25⁸.
Ἀπ. 70—§ 412.
Ἀπ. 101—§ 412.
Ἀπ. 117—§ 491².
Ἀπ. 135—§ 440.
Ἀπ. 156—§ 71.
Ἀπ. 157—§ 255.
Ἀπ. 169—§ 64.
Ἀπ. 170—§ 216.
Ἀπ. 177—§ 441.
Ἀπ. 228—§ 6.
Ἀπ. 233—§ 283.
Ἀπ. 239—§ 496.
Ἀπ. 243—§ 140.
Ἀπ. 262—§ 106.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1852.

Ἀπ. 31—§ 489.
Ἀπ. 105—§ 488.
Ἀπ. 129—§ 80.
Ἀπ. 205—§ 4, α.
Ἀπ. 243—§ 77.
Ἀπ. 256—§ 78, 110.

Ἀπ. 269—§ 477.
Ἀπ. 438—§ 401.
Ἀπ. 442—§ 266.
Ἀπ. 449—§ 491.
Ἀπ. 463—§ 266.
Ἀπ. 520—§ 443, 444.
Ἀπ. 531—§ 311.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1853.

Ἀπ. 45—§ 487.
Ἀπ. 56—§ 9 ἐν τέλ.
Ἀπ. 85—§ 68.
Ἀπ. 116—§ 79.
Ἀπ. 120—§ 108.
Ἀπ. 121—§ 200.
Ἀπ. 124—§ 234.
Ἀπ. 134—§ 74.
Ἀπ. 174—§ 492.
Ἀπ. 183—§ 246.
Ἀπ. 244—§ 107, 235.
Ἀπ. 323—§ 67.
Ἀπ. 348—§ 286.
Ἀπ. 352—§ 446.
Ἀπ. 357—§ 244.
Ἀπ. 372—§ 98.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1854.

Ἀπ. 18—§ 442.
Ἀπ. 32—§ 249.
Ἀπ. 73—§ 6.
Ἀπ. 84—§ 200.
Ἀπ. 86—§ 486.
Ἀπ. 132—§ 477.
Ἀπ. 139—§ 477.
Ἀπ. 171—§ 289.
Ἀπ. 178—§ 109.
Ἀπ. 228—§ 445, 469.
Ἀπ. 259—§ 242.
Ἀπ. 304—§ 450.
Ἀπ. 386—§ 490.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1855.

Ἀπ. 175—§ 287.
Ἀπ. 199—§ 103[a].
Ἀπ. 201—§ 69.
Ἀπ. 206—§ 102 γ.
Ἀπ. 230—§ 470.
Ἀπ. 287—§ 145.
Ἀπ. 308—§ 218 ἑπ.
Ἀπ. 332—§ 486, 292.
Ἀπ. 341—§ 17 ἐν σχ.
Ἀπ. 349—§ 524.
Ἀπ. 365—§ 292[3].

ΠΡΟΣΤΟΙΧΙΣΙΣ.

§ 1. Ἡ πώλησις προϊόντων τῆς γῆς, συλλεχθέντων ἀπὸ κτῆμα μισθωθὲν, συνιστᾷ πρᾶξιν ἐμπορικήν; Ἴδε τὴν εἰς τὸν ἑπ. § μνημονευομένην ἀπόφασιν.

§ 2. Ἡ προστοίχισις καπνῶν ἢ κριθῆς συνιστᾷ πρᾶξιν ἐμπορικήν;

Ἴδε τὴν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἀπόφασιν 732 τοῦ 1856 ἐν λ. Πρᾶξις ἐμπορ.

§ 3. Ἴδε λξ. Πώλησις.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.

Συντάγμ. ἄρθρ. 18, 58— Σχ. ὑπὸ Παπαδ. σ. 186, 188 καὶ 212.— Σαριπ. περὶ Συνταγμ. Δικ.

§ 1. Ὁ ἐκδοχεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν δῆμον, ὅστις παρανόμως εἰσέπραξε τὸν δημοτ. φόρον ἄλλου δήμου, οὗτινος εἶναι ἐκδοχεύς; Ναί. — Απ. ἐφ. Αθηνῶν 13331.

§ 2. Ἂν δὲ ὁ προϋπολογισμὸς ἄλλως ὥρισεν; Ἴδε ἀπόφ. ἐφετ. Αθ. 13331.

§ 3. Ὁ δῆμος ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν δαπανημάτων, ὧν μόνον τὸ ποσὸν σημειοῦται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, ὄχι δὲ καὶ τὸ πρόσωπον, εἰς ὃ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ πληρωμή. Απόφ. ἐφ. Ν. 335 τοῦ 1854 ἐν Νομικ. σ. 5934.

§ 4. Δύναται ἡ Βουλὴ ν' ἀποφασίσῃ ἐκτάκτως ὥστε νὰ δοθῇ ἀντιμισθία τις εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ γραφείου της; Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 58 τοῦ Συντ. Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 12289.

§ 5. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους, ἤτοι τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, δὲν δύναται νὰ ῥυθμίσῃ ἰδιωτικὰ συμφέροντα. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 88 τοῦ 1849, ἀναιρ. τὴν 4291 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. καὶ φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις αὕτη θεωροῦσα ἔγκυρον τὴν μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τοῦ δημοσίου συναφθεῖσαν ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1843 σύμβασιν, παραδέχεται, ὅτι κατ' αὐτὴν ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἠδύνατο να κινήσῃ τὴν προκειμένην ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ὤφειλε ν' ἀπευθύνῃ τὰς ἀπαιτήσεις του κατὰ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, καθ' οὗ ἐπεφυλάχθη, διὰ τῆς αὐτῆς συμβάσεως, δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ὅπως εἶχεν ἀποφασίσει καὶ ἡ ἐφεσιβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου ὑπ' ἀριθμὸν 13,993

ἀποφάσεις τῶν ἐν Ἀθ. πρωτοδικῶν τῆς 28 Ἰανουαρίου 1846, ἀλλ' ὅτι, δυνάμει τοῦ περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ 1846 ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ψηφισθέντος καὶ κατὰ τὴν 4 νοεμβρίου 1846 ἐκδοθέντος νόμου, τὸ δημόσιον ἀνεδέχθη νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς κυρίους τῶν προσλαμβανομένων διὰ τοὺς ἀνακτορικοὺς κήπους καὶ τὴν τῶν ἀνακτόρων πλατεῖαν γηπέδων, καὶ ὅτι ἑπομένως πρέπει ν' ἀποζημιωθῇ καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπὸ τοῦ δημοσίου δυνάμει τοῦ εἰρημένου νόμου, ἐὰν τὸ γήπεδόν του κῆται εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν ἀνακτόρων, ὅπερ καὶ παρεδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διὰ τῆς 12, 13, 14 καὶ 15 σκέψεως, οὕτω παρεδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μεταρρυθμίσασα τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθ. πρωτοδ.

Ἐπειδὴ ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν θεωρεῖ τὸν εἰρημένον προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1846 ὡς σύμβασιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, συναφθεῖσαν μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τοῦ δημοσίου, δι' ἧς τοῦτο, ὡς ἠθικὸν πρόσωπον, συνάπτον σχέσεις ἀφορώσας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἀνέλαβε τυχόν, διὰ προσομολογήσεως ἢ ἄλλου εἴδους συναινέσεως, τὴν ὁποίαν πρότερον εἶχεν ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον περὶ ἀποζημιώσεως, ἕνεκα τοῦ περὶ οὗ ἡ δίκη γηπέδου, ὑποχρέωσιν, ἀλλ' ὡς νόμον ῥυθμίζοντα τὰς σχέσεις μεταξὺ ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου ὡς ἠθικοῦ προσώπου, ἀποκτῶντος δικαιώματα καὶ ἀναλαμβάνοντος ὑποχρεώσεις ἀναγομένας εἰς τὴν περιουσίαν, τὸ δὲ δημόσιον ἢ ὁ δημόσιος θησαυρὸς (fiscus) ὡς ἠθικὸν πρόσωπον παριστῶν τὴν πολιτείαν ὡς πρὸς τὰς τῆς περιουσίας σχέσεις αὐτῆς, δὲν ταυτίζεται μὲ τὴν νομοθετικὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐξουσίαν, τὴν ἐκδίδουσαν τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς ῥυθμίζοντας πάντα τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ δικαιώματα. Ὅθεν αἱ ἐκφράσεις τῆς θελήσεως τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, καὶ αἱ τῆς τοῦ νομοθέτου εἶναι δηλώσεις θελήσεων δύο πάντῃ διαφόρων προσώπων· ὥστε καὶ ἐὰν θεωρηθῇ τὸ κεφάλαιον ΚΕ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1846 ὡς νόμος ῥυθμίζων ἰδίως σχέσεις, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὁποίων ὑπάγεται καὶ ἡ προκειμένη τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μετὰ τοῦ δημοσίου, πάλιν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν ἐφαρμόσασα ἐπὶ τῆς προκειμένης δίκης νόμον ἐκδοθέντα ἐννέα μῆνας μετὰ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καὶ μὴ ἑρμηνεύοντα, κατὰ τὰς περὶ αὐτοῦ γενομένας συζητήσεις, ἄλλον προγενέστερον τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀσαφῆ νόμον, καὶ μεταρρυθμίσασα δυνάμει αὐτοῦ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, παρεβίασε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 776 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἥτις εἶναι οὐσιωδεστάτη καὶ ἐφαρμόζεται

ἐπὶ παντὸς νόμου καὶ ῥητῶς ἐὰν ἀπεδόθη εἰς αὐτὸν ὀπισθενεργὸς δύναμις (Νεαρὰ 115 κεφ. Λ.), καθότι διὰ μόνης τῆς τηρήσεως αὐτῆς ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀσφαλίζονται τὰ κεκτημένα τῶν διαδίκων δικαιώματα, καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ ἐφέται ἐκπληροῦσιν ἀκριβῶς τὸ εἰς αὐτοὺς ἐπιβαλλόμενον καθῆκον τοῦ νὰ ἐξετάζωσιν, ἐὰν οἱ κατώτεροι δικασταὶ ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἢ ὄχι. Ὅθεν ἡ παραβίασις αὕτη φέρει, κατὰ τὰ ἄρθρα 201 καὶ 807 § 5, ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, κατὰ δὲ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα και ἐξητησαμένου ῥητῶς τοῦ δημοσίου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεών του, τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ἐν περιπτώσει ἀποῤῥίψεως τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεώς του καὶ τὴν ἀπόῤῥιψιν πάσης ἐνστάσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀνυπόστατοι καθίστανται αἱ κατὰ τοῦ προκειμένου ἀναιρέσεως λόγου προταθεῖσαι ἀντιῤῥήσεις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι ὁ δημόσιος θησαυρὸς παράγει ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πράξεων (τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ) λόγους ἀναιρέσεως, ὅτι δὲν ἐπροτάθη ὁ λόγος οὗτος κατ' ἔφεσιν, ὅτι προκειμένου περὶ συναινέσεως τοῦ δημοσίου εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δὲν δύναται ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν γενομένης ἐκτιμήσεως αὐτῆς (τῆς συναινέσεως) νὰ παραχθῇ λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι προκειμένου περὶ ἑρμηνευτικοῦ νόμου δὲν παρεβιάσθη τὸ ἄρθρον 776 τῆς πολ. δικονομίας· ὅτι προκειμένου περὶ ἀνανεώσεως χρέους ἐπελθούσης κατ' ἔφεσιν, ὁ Ἀρ. Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν ἐκτίμησιν αὐτῆς, ὅτι ὁ εἰρημένος νόμος τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι ειδικός, τὸ δὲ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲ εἶναι ὑπόχρεον εἰμὴ εἰς τὴν τήρησιν τῶν γενικῶν νόμων, καὶ ὅτι ὁ νόμος οὗτος φέρει χαρακτῆρα συμβολαίου ἐν γένει, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτίμησις διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Αρ. Πάγου, ὅτι ὁ αὐτὸς νόμος δὲν προσβάλλει κανὲν κεκτημένον δικαίωμα κλπ.

§ 6. Ὁ τῶν δήμων προϋπολογισμὸς δύναται νὰ κατασχεθῇ, ὄχι ὅμως τοῦ ὁ τρέχοντος ἔτους, ἀλλὰ ὁ τοῦ ἐλευσομένου. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 252 τοῦ 1849, ἀναιροῦσα τὴν 5947 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. καὶ φέρουσα (1).

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ 105 καὶ 109 ἄρθρα τοῦ περὶ δήμων νόμου, αἱ δημοτικαὶ πρόσοδοι περιλαμβανόμεναι εἰς τον ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τοῦ δήμου προσδιορίζονται κατὰ πρῶτον ὑπὸ

(1) Ἴδε τὰς λέξ. Δῆμος — Κατάσχεσις.

τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίνονται μετέπειτα ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς δι' ὡρισμένας ἀνάγκας τοῦ δήμου, ὁ δὲ δήμαρχος κατὰ τὸν ἐγκριθέντα τοῦτον προϋπολογισμὸν καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων αὐτοῦ δύναται νὰ διατάξῃ τὴν δαπάνην· ἐκ τούτων ἄρα γίνεται δῆλον, ὅτι αἱ πρόσοδοι τοῦ δήμου αἱ συμπεριληφθεῖσαι εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσουν, εἰμὴ εἰς τὰς δι' αὐτοῦ προσδιορισθείσας δαπάνας, ἑπομένως δι' ἄλλας δαπάνας μὴ διαλαμβανομένας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δὲν δύνανται νὰ κατασχεθῶσιν αἱ ἐν αὐτῷ σημειούμεναι πρόσοδοι, καθότι τοὐναντίου δοθέντος, ὅτι δανεισταί, τῶν ὁποίων τὰ δάνεια δὲν περιελήφθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, δύνανται αἴφνης νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων προσόδων, ὁ δῆμος ἤθελε στερηθῆ τῶν μέσων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν δημοτικῶν αὐτοῦ σκοπῶν, τῶν ἀφορώντων τὸ κοινὸν συμφέρον, ἐνῷ οἱ δανεισταὶ οὗτοι, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ περίσσευμά τι ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὥστε νὰ πληρωθῶσιν ἀμέσως ἑκουσίως ἢ ἀναγκαστικῶς, ἢ δὲν δοθῶσιν εἰς τὸν δήμαρχον ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐγκρίσει τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἄλλα τὰ μέσα διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ μὴ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ χρέη τοῦ δήμου, δύνανται, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, νὰ ζητῶσι νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς αὐτὸν τὰ δάνειά των ἢ καί, κατὰ τὸ ἀπὸ 23 Ἰουνίου 1837 διάταγμα, νὰ κατάσχωσι τὸν προϋπολογισμὸν, οὐχὶ ὅμως τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ προσεχοῦς ἔτους, διότι, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ διατάγματος τούτου ὀρθῶς ἐννοουμένας καὶ συμβιβαζομένας μὲ τὰς τοῦ περὶ δήμων νόμου διαληφθείσας, ἡ κατάσχεσις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ χρέη γενόμενα μετὰ τὴν σύστασιν τῶν δήμων ἐπιτρέπεται μὲν ἐν γένει, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ὡς ἐκφράζεται τὸ τρίτον ἄρθρον τοῦ μνησθέντος διατάγματος, τὸ ὁποῖον θέτει τὴν ἐξαίρεσιν διὰ τὰ πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν δήμων χρέη· ὅτι ἡ κατάσχεσις περιορίζεται ἐπὶ τοσαύτης ποσότητος χρημάτων, ὅση ἐξισοῦται μὲ τὸ πεμπτημόριον τοῦ ὁλικοῦ χρέους· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης αὐτοῦ ἀποφάσεως παραδεχθὲν, ὅτι ὁ Ἀλύπιος Καλογερᾶς, διὰ τὰ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενα ἀπὸ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, ἠδύνατο νὰ κατάσχῃ προσόδους τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ τρέχοντος

ἔτους, καίτοι ὡρισμένας δι' ἄλλας ἀνάγκας τοῦ δήμου, καὶ ἐπειδὴ τὰ ὀφειλόμενα εἰς τὸν Καλογερᾶν δὲν διελαμβάνοντο ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τούτῳ, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἠρμήνευσε τοὺς διαληφθέντας νόμους, καὶ ἕνεκα τούτου ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἀναιρετέα, δυνάμει τοῦ 807 ἄρθρου 7, τῆς πολιτικῆς δικονομίας. Πρβλ νομ. τῆς 24 Ιαν. 1852.

ΠΡΟΦΥΛΑΚΙΣΙΣ.

Ἴδε τὴν λέξ. Φυλάκισις καὶ ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 73 τοῦ 1851 ἐν λέξ. Ποινή.

ΠΡΟΦΩΝΗΣΙΣ.

Ἴδε τὴν λέξ. Προτίμησις· ἴδε καὶ ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1850 καὶ 166 τοῦ 1851.

ΠΡΟΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΙΣ τῆς ὀπισθ. τιμωρεῖται ὡς πλαστογραφία. Φιλλ. ἐμπ. δ. τόμ. 2 σελ. 58. ἴδε τὴν λ. Πλαστογραφία.

ΠΡΟΩΡΟΣ ΑΓΩΓΗ.

Ἴδε τὰς λ. *Κεκτημένα δικαιώματα* — καὶ *Ὥριμος ἀγωγή*. Ἴδε προσέτι τὴν ἀνωτ. λ. Προτάσεις νέαι.

ΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝ (ἀρχαῖον δικαστήριον). Ἴδε Εὐρ. ἐραν. σ. 777.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ.— Ἴδε τὴν λέξ. *Συνθῆκαι*. Οἰκ. πολ. δικ. § 103 σημ. 3.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ.

Ἴδε τὴν λέξ. Ἔκθεσις.

§ 1. Τὰ τῆς ἀπαριθμήσεως πρωτόκολλα δὲν εἶναι ἄκυρα ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἤθελον διευθυνθῆ εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀνακριτικὴν ἀρχὴν ἐντὸς 24 ὡρῶν. ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 72 τοῦ 1853.

§ 2. Τὸ πρωτόκολλον, ὅπερ συντάσσεται περὶ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων, διακόπτει τὴν παραγραφήν; Ἴδε τὴν 59 τοῦ 1853 ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. ἐν λ. Παραγραφή.

§ 3. Κατὰ τὸν περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμον τοῦ 1848, τὸ συντασσόμενον πρωτόκολλον χρησιμεύει καὶ διὰ τὴν ποινικὴν καταδίωξιν καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου. Ἀποφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 233, 236 τοῦ 1853.

§ 4. Τὰ κατὰ τὴν μειοδοσίαν ἐργολαβίας τινὸς συντασσόμενα πρωτόκολλα εἰσὶν ἐκτελεστά; Ἴδε τὴν λ. Ἐκτέλεσις, ἔνθα ἡ 749 τοῦ 1852 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 5. Τὸ πρωτόκολλον περὶ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων ὑπὸ ποίων πρέπει νὰ ὑπογράφηται; Ἴδε τὴν 58 τοῦ 1853 ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπ. ἐν λ. Φορολογία.

§ 6. Ἡ ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις τῆς ἀπαριθμήσεως ἔλλειψις τῆς ὑπογραφῆς τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου ἀπεσταλμένων, τότε μόνον ἐπηρεάζει τὸ κῦρος αὐτῶν, ὅταν ὁ ἀπαριθμητὴς τοὺς ἐμποδίσῃ νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν καὶ νὰ ὑπογράψωσιν. ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 118 119 τοῦ 1853.

§ 7. Μὴ ὑπάρχοντος πρωτοκόλλου ἀπαριθμήσεως, δὲν ἀπαγορεύεται ἡ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον διὰ παντὸς νομίμου μέσου τῆς ποιν. δικονομίας ἀπόδειξις τοῦ πταίσματος ἢ πλημμελήματος τῆς παραλείψεως τῆς δηλώσεως. ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 106 τοῦ 1853.

§ 8. Δύνανται τὰ δικαστήρια ὡς πρὸς τὴν ποιν. καταδίωξιν νὰ μορφώσωσιν ἐναντίαν τοῦ περιεχομένου ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς ἀπαριθμήσεως πεποίθησιν. ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 117 τοῦ 1853.

§ 9. Τὸ τῆς ἀπαριθμήσεως πρωτόκολλον τὸ φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τῶν παρακολουθούντων αὐτὸν δύο βοηθῶν, ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου. ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 118, 119 τοῦ 1853.

§ 10. Ἡ ὑπογραφὴ τῶν μαρτύρων εἰς τὰ τῆς ἀπαριθμήσεως πρωτόκολλα, δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία διατύπωσις διὰ τὸ κῦρος αὐτῶν. ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 58 τοῦ 1853.

§ 11. Τὰ τῆς ἀπαριθμήσεως πρωτόκολλα εἶναι πρᾶξις ἀνακριτικὴ διακόπτουσα τὴν παραγραφήν. ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 59 τοῦ 1853.

ΠΡΩΤΟΤΟΚΟΣ.

Δικαιώματα πρωτοτοκίας ἐπὶ τῶν Πατριαρχῶν. σελ. 79 σημ. 143 τῆς μεταφρ. Γίββωνος.

ΠΡΩΤΟΦΕΙΛΕΤΑΙ.

Ἴδε τὰς λέξ. Χρέη. — Ἐγγύησις.

ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ.

Ἴδε τὰς λέξ. Ἀποζημίωσις — καὶ Πολιτικὴ ἀγωγή.

Εἰς τὸν τόμ. 3 τοῦ περὶ Ῥωμ. Δικαίου συγγράμματος τοῦ Κ. Καλλιγᾶ § 492 — 523 εὑρίσκετε παρατηρήσεις ἐκτεταμένας περὶ τῶν ἑπομένων.

492. Βάσις τοῦ καταλογισμοῦ.

493. Ὁ ἐνεργῶν ἴδια δικαιώματα οὐδένα ἀδικεῖ.

494. Περὶ πάσης σωματικῆς βλάβης διηγόρευσεν ὁ Ἀκουΐλιος Νόμος.

495. Ἐξετάνθη δὲ ἐπὶ πάσης βλάβης ἀπὸ σώματος, ἢ εἰς σῶμα.

496. Ἐπὶ βλάβης διὰ παραλείψεων δὲν ἴσχυεν ὁ Ἀκουΐλιος, ἐκτὸς ὅταν ἡ παράλειψις ἦτο συνέπεια πράξεως.

497. Ὁ καταλογισμὸς προϋποθέτει συνείδησιν.

498. Ὁ Ἀκουΐλιος περιελάμβανε καὶ τὴν δολίαν προαίρεσιν καὶ τὴν ῥαθυμίαν.

499. Ἀποζημίωσις κατὰ τὸν Ἀκουΐλιον.

500. Ἐπὶ τῶν συναλλαγμάτων καλῆς πίστεως λόγῳ τῆς ἐπιεικείας σκοπεῖται ἡ διαφορὰ τοῦ χαρακτῆρος.

501. Θεωρία τῶν τριῶν βαθμῶν.

502. Ὁρισμὸς τοῦ δόλου καὶ διάκρισις ἀπὸ τὸ πταῖσμα.

503. Δύο οἱ βαθμοὶ τοῦ πταίσματος, ἢ καθόσον τὸ ἀποτέλεσμα δὲν διαφεύγει τὸν πλέον κοινὸν νοῦν (βαρὺ πταῖσμα), ἢ καθόσον δὲν διαφεύγει τὸν προσεκτικὸν (ἐλαφρὸν πταῖσμα).

504. Ἐσφαλμένη διάκρισις τοῦ *Δονέλλου* περὶ πράξεων καὶ παραλείψεων.

505. Συῤῥοὴ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Ἀκουϊλίου μετὰ τῆς ἐκ τοῦ συναλλάγματος.

506. Πέραν τοῦ ἐλαφροῦ πταίσματος δὲν ἐγνώριζον ἄλλον βαθμὸν οἱ Ῥωμαῖοι, οὔτε ἡ λέξις ἐπιμέλεια ἐννοεῖ ἰδιαίτερον βαθμόν.

507. Εἰς τὸν ἐπιμελῆ ἄνθρωπον καταλογίζεται τὸ ἐλαφρὸν πταῖσμα ὡς βαρὺ (culpa in concreto).

508. Ἡ παραφυλακὴ (custodia) εἶναι εἶδος τῆς ἐπιμελείας.

509. Ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων κατὰ τὰ εἴδη τῶν ἐνοχῶν καὶ ἰδίως κατὰ τὰς ἐνοχὰς τοῦ αὐστηροῦ δικαίου.

510. Ἐπὶ τῆς διεκδικήσεως.

511. Ἐπὶ τῶν συναλλαγμάτων καλῆς πίστεως φαίνονται ἀντιφάσκουσαι αἱ μαρτυρίαι.

512. Ἐπὶ χρήσεως καταλογίζεται πᾶν πταῖσμα, οὐχὶ ὅμως ἐπὶ παρακλήσεως, ὑπάρχουν δὲ καὶ ἐξαιρέσεις.

513. Ἐπὶ παρακαταθήκης, ἢ καταπιστεύματος καὶ κληροδοτήματος ἀποδοτέων ἄνευ ὠφελείας τοῦ ἀποδίδοντος.

514. Ἐπὶ ἐντολῆς καὶ διοικήσεως ἀλλοτρίων καταλογίζεται καὶ τὸ ἐλαφρὸν πταῖσμα.

515. Ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες ἐνέχονται διὰ τὴν ἀήθη εἰς τὰ ἴδια ἀμέλειαν.

516. Ἐπὶ ἀγοραπωλησίας ὁ πωλητὴς χρεωστεῖ ὁποίαν ἐπιμέλειαν καταβάλλει ὁ σώφρων.

517. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει ἐπὶ μισθώσεως, ὡς καὶ ἐπὶ ἀνωνύμων συναλλαγμάτων.

518. Ὁ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανειστὴς ὀφείλει πᾶσαν ἐπιμέλειαν καὶ φύλαξιν.

519. Κατὰ τὴν ἑταιρίαν καὶ συνιδιοκτησίαν ἐνέχεται ἕκαστος μέχρι τῆς εἰς τὰ ἴδια ἐπιμελείας, ὡσαύτως δὲ ὁ σύζυγος διὰ τὴν προῖκα.

520. Ὁ κληρονόμος ὀφείλει πρὸς τοὺς κληροδόχους πᾶσαν ἐπιμέλειαν.

521. Περὶ ἀποδείξεως.

522. Τὰ πταίσματα, εἰς ἃ τὸ πταῖσμα ἔδωκεν ἀφορμήν, καταλογίζονται.

523. Διὰ συμφωνίας τροπολογίαι.

Κατὰ τὸ τεμ. 29, 33, 35 Π. (9, 4) – 57 de judic. τεμ. 3 § 11 de pecul. καὶ νόμ. 56 Βασιλ. (7, 5) ὁ πατὴρ δὲν ἐνάγεται πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἐξ ἀδικήματος ἢ οἱονεὶ ἀδικημάτων τοῦ ὑπεξουσίου τέκνου του προξενηθείσας ζημίας, εἰμὴ ἀφοῦ ἤθελεν ἐναχθῇ τὸ τέκνον καὶ καταδικασθῇ, καὶ καθόσον ὁ πατὴρ ἔχει χρημάτιον τοῦ τέκνου του· μάλιστα δὲ ἐφαρμόζεται τοῦτο, ὅταν ὁ πατὴρ δὲν ἠδυνήθη νὰ προλάβῃ ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρᾶξιν τοῦ υἱοῦ, οὐδ' ἠμέλησε τὴν ὀφειλομένην ἐπ' αὐτοῦ ἐφορίαν. ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 13 τοῦ 1846.

ΠΤΑΙΣΜΑΤΟΔΙΚΕΙΟΝ.

Ἴδε τὴν λέξ. Ποινικὴ ἁρμοδιότης.

§ 1. Τὰ πλημμελειοδικεῖα, δικάζοντα περὶ πταισμάτων, μίαν μόνην ἀπόφασιν ἐκδίδουσιν. ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 96 τοῦ 1839. Ἴδε δὲ Εὑρ. τ. 3 σ. 190, 191 λ. *Απόφ. ποινική.*

§ 2. Παρὰ τοῖς πταισματοδίκαις διαστολὴ τῶν ἀποφάσεων εἰς δύο διακεκριμένα μέρη δὲν ἀπαιτεῖται. ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 39 τοῦ 1843.— Πρλ. Εὑρ. τ. 3 σ. 191.

§ 3. Τὰ πταισματοδικεῖα δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ ἀποφασίζωσι περὶ ἐξαιρέσεων τῶν παρ' αὐτοῖς δημοσίων κατηγόρων. ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου τκέ τοῦ 1839, ἣν ἐν Εὑρ. τ. 7 λ. *Ἐξαίρεσις.*

§ 4. Ἡ ἀπόφασις τοῦ πταισματοδικείου εἶναι ἀνέκκλητος ὁσάκις ἐπὶ πολλῶν συγκατηγορουμένων διὰ διαφόρους πράξεις, τὸ εἰς ἕκαστον ἐπιβληθὲν πρόστιμον εἶναι ἔλαττον τῶν δέκα δραχμῶν. ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 56 τοῦ 1848. Ἴδε τὴν λ. *Ἔφεσις* ἐπὶ ποιν. ὑποθ. (Εὑρ. τ. 8).

§ 5. Ἡ προφυλάκισις δὲν ἐξαλείφει τὸ ἀξιόποινον, ἀλλὰ καταλογίζεται εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν. Ἴδε ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 73 τοῦ 1852 ἐν λέξ. *Ποινή.*

§ 6. Ὅταν ὁ πταισματοδίκης δικάζῃ περὶ φθορᾶς ξένης ἰδιοκ

κτησίας χόρτου, καὶ ὁ κατηγορούμενος προτείνῃ τὴν ἔνστασιν, ὅτι ἔχει δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τοῦ χόρτου, ὁ [illegible] [illegible] καὶ τὴν ἔνστασιν ταύτην, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἐκκρεμὴς πολιτικὴ δίκη περὶ τούτου. ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 123 τοῦ 1853. Ἴδε ἐν λ. Ζητήματα προδ.

ΠΡΟΤΙΜΗΣΙΣ.

Τὰ περὶ ταύτης καταχωρίσω ἐν λ. *Πώλησις*.

ΠΤΩΧΕΥΣΙΣ.

Τὰ περὶ ταύτης καταχωρίσω ἐν λέξ. *Σύνδικος*, μολονότι ἐνταῦθα ἦτον ὁ καταλληλότερος τόπος, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ συμπληρώσω τὴν συλλογήν μου.

ΠΥΡ.

Ἴδε ἐν Εὐρ. τὴν λέξ. *Ἐμπρησμὸς* — καὶ Ῥαλλ. ἑρμ. δίκ. τ. 2 σελ. 370.

§ 1. Αἱ ἐξ αὐτοῦ ζημίαι βαρύνουσι τὸν ἀσφαλιστὴν αὐτ.

§ 2. Οὐχὶ καὶ αἱ τοῦ πυρὸς τοῦ ἐξ ἰδίου ἐλαττώματος τοῦ πράγματος προερχομένου. αὐτ. σ. 371.

§ 3. Ἐξαίρεσις. αὐτ.

§ 4. Τί ὅταν ὁ πλοίαρχος παραδώσῃ τὸ πλοῖον εἰς τὸ πῦρ; Διάκρισις. αὐτ.

ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑ.

§ 1. Χωρεῖ ἐνδικόν τι μέσον κατὰ τῶν πράξεων, ἃς συντάττουσι πραγματογνώμονες διοριζόμενοι ἐξωδίκως ὑπὸ τῶν διαδίκων δυνάμει πυρασφαλιστικοῦ συμβολαίου; Ὄχι. ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 12900 τοῦ 1855.

§ 1α. Πυρασφαλιστήριον.—Ἴδε ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 318 τοῦ 1855.

ΠΥΡΚΑΙΑ (ἐμπρησμός).

Πολιτικὴ δικαιοσύνη.

Περὶ *ἐμπρησμοῦ* ὡμίλησα ἐν λέξ. *Ἐμπρησμὸς* (Εὐρ. τόμ. 6 σελ. 601 ἑπ.)· Ἐνταῦθα προσθέτω νεώτερά τινα ζητήματα, τὰ ἑξῆς.

§ 1. Ὁ μεταχειριζόμενος τὸ πρᾶγμα παρὰ τὸν ὑπὸ τῆς συμβάσεως ὁρισθέντα τρόπον ἐνέχεται καὶ ἕνεκα τῶν τυχηρῶν (βλ. τὴν λέξ. Τυχηρὰ)· οἷον ἐὰν συμφωνηθῇ μὴ ἔχειν πῦρ (ἐν τῷ κτιρίῳ) καὶ σχῇ, ἐνέχεται, εἰ κατὰ τύχην ἐμπρησμὸς γένηται, ἢ σχεῖν ἐν τῷ οἴκῳ χόρτον καὶ σχῇ (1) ἐν ᾧ, ἐὰν συγχωρηθῇ πῦρ ἔχειν ἀβλαβὲς τὸν μισθωτὴν, οὗτος δὲν ἐνέχεται διὰ τὸν τυχαῖον ἐμπρησμόν. 9 § 3 αὐτ. Βασιλ, 9 § δ. (Παπαρ. § 397. Καλλ. τόμ. 3 § 288).

§ 2. Ὁ ἔνοικος δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν ἢ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ξενιζομένων ἢ τῶν ὑπεξουσίων προσγενομένην βλάβην, ἐκτὸς ἂν κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἢ τὴν ἐπιτήρησιν αὐτῶν δύναται νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἀμέλεια. Τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ ἐπὶ πάσης μισθώσεως, ὁσάκις οἱ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ διωρισμένοι πρὸς καλλιέργειαν ἢ ἐπιτήρησιν βλάψωσι τὸ μισθωθὲν κτῆμα. (Παπ. § 397. Καλλ. τόμ. 3 § 288 σημ. 84, 85).

§ 3. Τινὲς δοξάζουσιν, ὅτι, ἐκραγείσης πυρκαϊᾶς ἐντὸς οἰκίας, ὁ ἔνοικος, ἵνα ἀπαλλαχθῇ τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνης, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἄνευ πταίσματος αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ ἐξεῤῥάγη τὸ πῦρ, ἐπικαλούμενοι ῥῆσιν τοῦ Παύλου (2), καθ' ἣν αἱ πυρκαϊαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προέρχονται ἀπὸ πταίσματος τῶν ἐνοίκων, ἀλλὰ τὸ χωρίον τοῦτο, ἀφορῶν εἰς τὰ καθήκοντα τῶν νυκτεπάρχων καὶ εἰς τὴν τιμώρησιν τῶν ἀμελῶς ἐσχηκότων τὸ πῦρ, οὐδὲν ἔχει κοινὸν μὲ τὸ ζήτημα περὶ τῆς πρὸς ἀποζημίω-

---

(1) Πανδ. (19, 2) 9 § 3, 12, 11 § 1 καὶ 4.— Β. (20, 1) 9, 11. 12. Ἁρμ. (3, 8) 13, 16, 17.

(2) Τοῦτο εἶχεν ἀποφασίσει τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετεῖον διὰ τῆς 3114 τοῦ 1844, (Εὐρ. λέξ. Ἐμπρησμὸς § 5) στηριχθὲν καὶ εἰς τὸ τεμ. 11 (18, 6)· παρέβλεψεν ὅμως ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο ῥητῶς ἀποφαίνεται ὅτι ἡ τῶν ὑπηρετῶν ἀμέλεια δὲν ἐπιβαρύνει ἀπολύτως τὸν κύριον· τὸ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ τεκμήριον καθιεροῖ ὁ γαλλ. νόμος 1733, 1834.

σιν εὐθύνης τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὰ πταίσματα τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτωμένων· ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἀμέλεια τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐκλογήν, ἢ κατὰ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ. Τοῦτο καθιέρωσι καὶ ἡ καθωτ. 64 τοῦ 1854 ἀπ. Αρ. Πάγου καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 46 τοῦ 1851 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν. Παπ. § 397. Καλλ. τ. 3 § 288 σημ. 87.

§ 4. Ἐμπρησθέντος τοῦ πωληθέντος κτήματος, ἔῤῥωται ἡ περὶ πωλήσεως σύμβασις;

Ὅταν οὐδεὶς τῶν συμβαλλομένων ἐγνώριζε τὸν ἐμπρησμὸν τῆς οἰκίας, ἥτις δὲν κατεκάη ὁλόκληρος, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέγιστον μέρος της, ἀπόκειται εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἂν θέλῃ νὰ ἰσχύῃ εἰς τὸ ἑξῆς ἡ πώλησις — *non compellatur emtor perficere emtionem.* Ἂν ὅμως ἐκάη τὸ ἥμισυ ἢ ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεως, τὸ συνάλλαγμα ἰσχύει, ὁ ἀγοραστὴς ἀπαιτεῖ ἀνάλογον ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος. Διαφέρει ὅταν πωλῶνται διάφορα πράγματα ὡς ἀνήκοντα ὁμοῦ, οἷον τέθριππος, ἐνῷ ἓν ἐξ αὐτῶν δὲν ὑπάρχει πλέον πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ συναλλάγματος. Ἐπειδὴ οἱ συμβαλλόμενοι ἀπέβλεπον εἰς τὴν συνύπαρξίν των, δὲν ἔχει πλέον ἰσχὺν τὸ συνάλλαγμα ἀδιαφόρως ὡς πρὸς τὴν σχετικὴν ἀξίαν τοῦ ἀπολεσθέντος μέρους πρὸς τὸ ὅλον.

Ὅταν μόνον εἰς τὸν πωλητὴν ἦτο γνωστὸς ὁ ἐμπρησμός, εἶναι ἄκυρον τὸ συνάλλαγμα, καθόσον ὅλη ἡ οἰκία ἔγινε παρανάλωμα τοῦ πυρός. Ἂν ὅμως διεσώθη ὁσονδήποτε μικρὸν μέρος τῆς οἰκοδομῆς, δὲν ἀνατρέπεται ἡ πώλησις, ἀλλ' ὁ πωλητὴς χρεωστεῖ ἕνεκα τοῦ δόλου του πᾶσαν ἀποζημίωσιν.

Ὅταν μόνος ὁ ἀγοραστὴς εἶχε γνῶσιν τοῦ ἐμπρησμοῦ, ὄχι μόνον ἰσχύει τὸ συνάλλαγμα, ἀλλὰ χρεωστεῖ καὶ ὁλόκληρον τὸ τίμημα ὁ πωλητής. Ἂν ὅμως κατεκάη ὁλόκληρος ἡ οἰκία, φαίνεται ὅτι ἀκυροῦται τὸ συνάλλαγμα κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχήν, ὅτι δὲν ὑπάρχει συνάλλαγμα, ἐκλείποντος τοῦ πράγματος.

Ὅταν ἐπὶ τέλους ἀμφότεροι εἶχον γνῶσιν τοῦ ἐμπρησμοῦ, ἑκατέρωθεν ὁ δόλος συμψηφίζεται καὶ τὸ συνάλλαγμα ἀκυροῦται. Καλλ. τ. 3 § 60.

§ 5. Ὁ ἐναγόμενος ἐπὶ ἀποζημιώσει ἕνεκεν ἐμπρησμοῦ ὀφείλει τόκον; ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 5811.

§ 6. Ὁσάκις τὸ πῦρ διαδίδεται ἔσωθεν οἰκίας τινος, ὑπάρχει νόμιμον τεκμήριον, ὅτι προέρχεται ἀπὸ σφάλμα τῶν ἐν αὐτῇ ἐνοικούντων; Ὄχι. (ἀν. § 3).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον, παραδεχθέν, ὅτι ἐξ ἀμελείας τῆς

Ἑλένης Τριβιδούλη ἐπυρπολήθη ἡ ἰδία αὐτῆς οἰκία, ἐξ ἧς τὸ πῦρ διεδόθη καὶ κατέκαυσε τὴν τῆς Ἀναστασίας Σακελλαρίδου, στηρίζεται πρὸς καταρτισμὸν τῆς πεποιθήσεώς του περὶ τῆς ἀμελείας ταύτης (ὅρα σκέψιν 1 καὶ 3 τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του); καὶ εἰς τὸν λόγον, ὅτι ἡ Τριβιδούλη δὲν ἀπέδειξεν, οὔτ' ἐξήχθη ἐκ τῆς διεξαχθείσης ἀποδείξεως, ὅτι τὸ πῦρ διεδόθη εἰς τὴν οἰκίαν της ἀπὸ ἄλλην οἰκίαν, ἢ ὅτι ἐξεῤῥάγη ἐκ τυχαίου συμβεβηκότος, θεωροῦν κατὰ τὸν νόμον 11 βιβλ. 10 τιτλ. 6 καὶ τὸν Ν. 3 § 1 βιβλ. 1 τιτλ. 15 τοῦ πανδέκτου, ὅτι ὁσάκις τὸ πῦρ διαδίδεται ἔσωθεν οἰκίας τινός, ὑπάρχει νόμιμον τεκμήριον, ὅτι προέρχεται ἀπὸ σφάλμα τῶν ἐν αὐτῇ ἐνοικούντων. Ἀλλ' οἱ νόμοι οὗτοι, ἄλλας περιπτώσεις προβλέποντες, δὲν καθιεροῦν τοιοῦτον τεκμήριον· ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσεν αὐτοὺς καὶ παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις ἐκ τῆς φύσεώς των διατάξεις τῶν ἄρθρων 244 καὶ 248 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἀπαιτήσαν, ἐν ἄλλαις λέξεσι, ν' ἀποδείξῃ ἡ ἐναγομένη, ὅτι δὲν ἠμέλησεν, ἀποδεικνύουσα ὅτι τὸ πῦρ διεδόθη εἰς τὴν οἰκίαν της ἀπὸ ἄλλην οἰκίαν, ἢ ἐκ τυχαίου συμβεβηκότος, ἐνῷ πᾶσα περὶ τῆς ἀμελείας αὐτῆς ἀπόδειξις ἐπέκειτο εἰς τὴν ἐνάγουσαν. ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 64 τοῦ 1854, ἀναιρ. τὴν 11317 ἀπ. ἐφ. Αθ.

§ 7. Τὸ δημόσιον εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὰς παραλείψεις τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκλεγομένων ὑπαλλήλων, ὁσάκις αὗται ἀφορῶσιν ἀντικείμενα τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτοῖς ὑπηρεσίας· ἄρα καὶ διὰ τοὺς ἐμπρησμούς, οἵτινες συμβαίνουσιν εἰς στρατῶνας ἐξ ἀμελείας τῶν στρατιωτῶν (1). ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 9 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 171 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 8. Πολλῶν ὄντων τῶν ἐνοίκων καὶ μισθωτῶν, τίς εὐθύνεται διὰ τὸν ἐμπρησμόν;

Ἀπόκρ. Ἐπειδὴ ἐπὶ ἐνοικιάσεως ἐκ συναλλάγματος μισθώσεως ἐξετάζεται, ἐὰν ἡ τῶν πολλῶν μίσθωσις ἐγένετο ἀπὸ κοινοῦ καὶ διὰ τὸ ὁλόκληρον, ἢ διῃρημένως καὶ κατὰ μέρος, ἐὰν συνεφωνήθη μὴ ἔχειν πῦρ ὅλως, ἢ ἔχειν μὲν ἀλλ' ἀβλαβές, ἢ ἐὰν ἄλλως πως συνεφωνήθη ν' ἀποδοθῇ τὸ μισθωθὲν ἀδιάφθορον· διότι τὰ ἐν ἀρχῇ συμφωνούμενα δίδουσι τὸν χαρακτῆρα εἰς τὸ συνάλλαγμα, καὶ διότι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ καὶ τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ἐνέχεται ὁ μισθωτὴς καὶ διὰ τὸν ἐκ τύχης ἐμπρησμόν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ μόνον ἐξ ὑπαιτιότητος τινὸς ἢ ἀμελείας, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ

(1) Πρβλ. τὰς λέξ. Ἐντολὴ καὶ Υπάλληλος.

τὰ συχνηρά. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ ἐναγόμενοι εἶναι ἐνοικοῦντες δυνάμει συναλλαγμάτων μισθώσεως διῃρημένως καὶ κατὰ μέρη· καὶ κατὰ μὲν τοῦ Ἰωάννου Ἀρμύρη, δι' ὃν ἐνάγεται τὸ δημόσιον, κατὰ τὸ συνάλλαγμα, γενόμενον τῇ 25 φεβρουαρίου 1855, οὐδεμία περὶ πυρὸς, ἢ ἀσφαλείας ἐγένετο εἰδικὴ συμφωνία, ἐδηλώθη δὲ μόνον, ὅτι τὸ μισθωθὲν δωμάτιον ἔσται ὡς γραφεῖον· μετὰ δὲ τοῦ Α. Βαρβία τὴν 10 αὐγούστου 1852 συνεφωνήθη νὰ ἔχῃ μὲν πῦρ ἀβλαβὲς, ὑπεχρεώθη δὲ οὗτος μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας τῆς ἐνοικιάσεως νὰ εὐκαιρώσῃ καὶ παραδώσῃ τὰ μισθούμενα δωμάτια εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἀβλαβῆ καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν, ὡς τὰ παρέλαβε, καὶ μετὰ τῆς τῶν Παναγιωτοπούλων ἑταιρίας τὴν 1 μαΐου 1852. Τοιούτων δ' ὄντων τῶν εἰρημένων συναλλαγμάτων, ἤτοι πολλῶν διῃρημένως καὶ κατὰ μέρη, καὶ μὴ νεμομένου ἑκάστου τὸ ὁλόκληρον εἰμὴ μέρος, μηδὲ συμφωνίας εἰδικῆς γενομένης περὶ τοῦ μὴ ἔχειν πῦρ, ὅπως ἐνέχονται καὶ εἰς τὰ τυχηρὰ, μήτε διὰ συμφώνου συνομολογηθείσης ἄλλως τοιαύτης ὑποχρεώσεως, τῆς δὲ μετὰ τοῦ Βαρβία περὶ ἀβλαβείας συμφωνίας, ὁρώσης προφανῶς τὰς ἐξ ἄλλων αἰτιῶν ἄλλας οἱασδήποτε βλάβας, φθορὰς ἢ μεταβολὰς, πλὴν τῶν τυχηρῶν ἐκ πυρός. Ἐὰν εἷς τυχὸν εἶναι ὁ ἁμαρτήσας, ἢ ἐξ ἀμελείας γενόμενος αἴτιος τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ τε ἰδίου καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν, δεν ἐνέχονται ἐκ τούτου καὶ οἱ ἄλλοι, οἵτινες καὶ αὐτοὶ τυχὸν ἐκ τούτου ἐζημιώθησαν, ἐκτὸς ἐὰν δύναται ν' ἀποδοθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀμέλειά τις κατά τινα περίστασιν, ἢ ἰδία, ἢ καὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ κατ' ἀναλογίαν τῶν Ν. 15 Π. 4, 3 (Β. 10, 3) καὶ 5 § 11 Π. 14, 3 (Β. 18, 1), κοινότης τις, μεθ' ἧς δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ καὶ τὸ δημόσιον, δὲν συγχωρεῖται νὰ εναχθῇ διὰ τὰς ἐκ δόλου ἢ σφάλματος τοῦ διοικητοῦ αὐτῆς, εἰμὴ περὶ τῶν προσφόρων τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτοῦ, ἤτοι δι' ὅσα ἐνήργησεν ἐντὸς τῶν διοικητικῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ τῶν ὁρίων τῆς ἐπιτραπείσης αὐτῷ ἐξουσίας, καὶ δι' ὅσα ἐκ τοῦ δόλου αὐτοῦ ἡ κοινότης ὠφελήθη. Ὅθεν ἐκεῖνος μὲν ἐνάγεται τῇ περὶ τοῦ ἰδίου δόλου ἢ σφάλματος, ἡ δὲ διὰ τὸ ἐκ τούτου προελθὸν αὐτῇ.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον διορίζον τοὺς διαφόρους δημοσίους κατὰ τόπους ὑπαλλήλους, κἄν τε χορηγῇ αὐτοῖς ἀποδεδειγμένως καὶ ὁμολογουμένως καὶ τὰς τῆς οἰκήσεως καὶ τοποθετήσεώς των, ὡς καὶ τὰς ἄλλας τῆς ὑπηρεσίας των δαπάνας, ὅταν ἐπὶ ὑποδεεστέρων ἀρχῶν ἢ ὑπηρεσιῶν δὲν διατάττῃ ῥητῶς νὰ ἐνοικιασθῇ κατάστημα ἐν ὀνόματι τοῦ δημοσίου αὐτοῦ, ἀλλ' ἀφίνει τὸν

ὑπάλληλον ἐλεύθερον νὰ εὕρῃ αὐτὸς τὰ οἰκήματα καὶ καταστήματα, ἐνῷ θέλει ἐξασκεῖ τὴν ὑπηρεσίαν του, καὶ κατὰ συνέπειαν ὅταν αὐτὸς προσωπικῶς καὶ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἐνοικιάζῃ, καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ συναλλαττόμενος περὶ τούτου, τὴν πίστιν αὐτοῦ ἀκολουθῇ, τότε τὸ δημόσιον δηλαδὴ δὲν ἐνέχεται εἰς τὸ συνάλλαγμα τοῦτο, οὔτε ἀπ' εὐθείας, οὔτε ὠφελίμως, καὶ οὔτε ἐν γένει, οὔτε εἰς τὰς ἰδιαιτέρας τυχὸν συμφωνίας τῶν οὕτω πως συναλλαξαμένων, ὁποιαιδήποτε καὶ ἂν ὦσι. Διότι διὰ ν' ἀναδεχθῇ τὸ δημόσιον τοιαύτας ἐνοχὰς βαρείας πρός τινα, εὐθείας, ἢ ἐμμέσους, πρέπει νὰ ἦναι τοῦτο ῥητῶς ἐκπεφρασμένον εἰς τὸ συμβόλαιον καὶ τὸ δημόσιον νὰ ἔχῃ συνείδησιν τούτου, ὥστε συνειδὸς τὰς εὐθύνας, ἃς ἀναδέχεται, νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ ἐξασφαλίσεως· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὸ δημόσιον μὴ συμπράξαν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὴν ἐνοικίασιν ἑνὸς δωματίου ἐκ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκίας τοῦ ἐνάγοντος, ἣν κατὰ τὸ τῆς 25 φεβρουαρίου 1851 ὑπ' ἀριθ. 6698 συμβόλαιον ὁ Ἰω. Μιχαλόπουλος, κλαδοῦχος (τὸ ἐπάγγελμα) ὡς πληρεξούσιος τοῦ ἐνάγοντος (ἢ ἰδιώτης) ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου, ὁ Ἰω. Ἀργύρης ὑγειονομικὸς σταθμάρχης (τὸ ἐπάγγελμα) συνεφώνησαν, δὲν ἐνέχεται εἰς αὐτήν, οὐδὲ διὰ τὸν συμβάντα ἐμπρησμὸν, καὶ ἂν ἴσως ἐξ ἀμελείας αὐτοῦ τοῦ Ἰω. Ἀργύρη συνέβη· καὶ πολὺ πλέον δὲν ἐνέχεται διὰ τὰς πράξεις τῶν ἐνοίκων τῶν ἄλλων τῆς οἰκίας μερῶν, μεθ' ὧν οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν· ἄρα καλῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο, ἀποῤῥίψαν τὴν κατ' αὐτοῦ (τοῦ δημοσίου) ἀγωγὴν, περὶ ἧς πρόκειται· ὥστε ἡ περὶ τούτου ἔφεσις τοῦ Δ. Μελετοπούλου δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ μόνον τὸ περιστατικὸν, ὅτι ἡ κατὰ μέρη ὑπομίσθιος οἰκία ἐνεπρήσθη ὁλόκληρος, δὲν παράγει τεκμήριον νόμιμον, ὅτι ἅπαντες οἱ ἐν αὐτῇ ἔνοικοι εἶναι ὑπαίτιοι δι' αὐτὸ ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας των, διότι οὐδεὶς νόμος ὁρίζει τὸ τοιοῦτο, διότι ἐκ τούτου δὲν ἀποκλείεται ἡ ὑποψία, ὅτι συνέβη ἐκ τινὸς συμβεβηκότος τυχαίου, ἢ ἐλαττώματος τῆς οἰκοδομῆς κεκρυμμένου ἢ ἀπρονοησίας του, ἢ καὶ ἐκ δόλου ἄλλου τινός· καὶ διότι ναὶ μὲν κατὰ τὸν νόμον 5 Κ. 4, 24 (47 Β. 25, 1), ὃν ἐξ ἀναλογίας ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων ἐπὶ πράγματος κινητοῦ ὡς ἐνεχύρου ἐγκεχειρισμένου εἰς δανειστὴν ἰσχυριζόμενον, ὅτι ἀπωλέσθη μὴ παρ' αἰτίαν ἰδίαν, ὀφείλει οὗτος ν' ἀποδείξῃ διὰ φανερῶν ἀποδείξεων τὴν ἀπώλειαν, ὡς μὴ φανερὰν οὖσαν, οὐδὲ κοινῶς γνωστὴν, οὐδὲ ὁμολογουμένην, καὶ κατὰ τὸν ἕτερον νόμ. 9 Π. 19, 2 (Β. 20, 1), ὁ μισθωτὴς ἀγέλης, ὁ ἰσχυριζόμενος, ὅτι λῃσταὶ αὐτὴν ἀφείλοντο, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τοῦτο, διότι καὶ τὰ θρέμματα, κινητὰ ὄντα,

ὑπόχρεως [illegible] ἀποδείξῃ, ὅτι [illegible] καθ' ὑπερβολὴν [illegible] σιν, ἀλλ' ἐπὶ φανεροῦ καὶ ὁμολογουμένου ἐμπρησμοῦ ἐκείνου κτήματος καὶ φανερᾶς ἐκ τούτου ζημίας, δὲν εἶναι χρεία ἀποδείξεως τοῦ συμβεβηκότος καὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ζημίας, ἀλλά, διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ζημία αὕτη ὡς ἄδικος, ἀπαιτεῖται ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι αἰτία αὐτοῦ ἦτον ἡ ἀμέλεια τοῦ ἐναγομένου, καὶ νὰ ἀποδειχθῇ ἀπὸ τὸν προτείνοντα αὐτήν, πρὸς ἀποκλεισμὸν τοῦ τυχηροῦ συμβεβηκότος, δι' ὃ, ἐλλείψει συμφωνίας, δὲν εὐθύνονται, (ὁμοίως ὡς ὀφείλει ὁ ἐνάγων ν' ἀποδείξῃ τὴν συμφωνίαν περὶ τοῦ μὴ ἔχειν πῦρ πρὸς ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου ἐν περιπτώσει τυχηροῦ ἐμπρησμοῦ) κατὰ τὴν ἔνοιαν τῶν νόμων 21 Π. 22, 3 (Β. 22, 1) 11–15 § 2 καὶ 3, 30 § 4 Π. 19, 2–28 Κ. 4, 65 (Β. 20, 1) 23 Π. 50, 17 (Β. 2, 3) 1 § 2–4 Π. 44, 7 (Β. 52, 1) 27 § 9 καὶ 11–30 § 3 44 καὶ 45 § 3 Π. 9, 2 καὶ 1 Κ. 3, 35 (Β. 60, 3)· διότι οἱ ἄλλοι, οὓς ὁ ἐκκαλῶν ἐπεκαλέσθη πρωτοδίκως τε καὶ ἐφεσίμως, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ διότι ἐπὶ μισθώσεως, ὅταν πρόκηται περὶ ζημίας ἐξ ἀμελείας, αἱ διατάξεις τοῦ Ἀκουϊλίου ἐφαρμόζονται· ὅθεν ὁ ἐνάγων, μὴ ὄντων τῶν ἐναγομένων ὑπευθύνων δυνάμει τῶν συναλλαγμάτων, πρέπει, καθὸ τοιοῦτος, ὡς καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης ἀγωγῆς ν' ἀποδείξῃ αὐτὸς τοὺς νομίμους λόγους, ἐφ' ὧν στηρίζει τὴν καθ' ἑκάστου ἀγωγήν, τουτέστιν τὴν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἀμέλειαν τῶν ἐναγομένων (ἄρθρ. 248 τοῦ πολ. δικον.), οἱ δὲ ἐναγόμενοι ἀποδεικτικῶς τὸ ἐναντίον ἢ καὶ τὰς ἐνστάσεις των (ἄρθρ. 77, 251 καὶ 252 § 1 τῆς αὐτῆς), διότι ἐὰν αὐτὸς δὲν ἀποδείξῃ τὴν ἀγωγήν, οἱ ἐναγόμενοι ἀπαλλάττονται, καὶ ἐὰν δὲν δυνηθῶσι ν' ἀποδείξωσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς τὰς ἐνστάσεις των, ὥστε ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ τοῦτο μόνον δὲν εἶναι ὀρθή, καθόσον δὲν διέταξε τὴν τοιαύτην ἀναγκαίαν ἀπόδειξιν· ἄρα ἡ ἀντέφεσις τοῦ Βαρβία εἶναι δικαία· ἡ δὲ ἔφεσις, καθόσον ἀντίκειται εἰς ταῦτα, δὲν εἶναι βάσιμος. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 1168 τοῦ 1855 ἐν Νομικ. σ. 6128.

ΣΗΜ. Ἑτέρα ἀπόφ. 171 τοῦ 1859 τῶν αὐτῶν ἐφετῶν φέρει οὕτως.

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ νόμον ὁ κατέχων καὶ χρώμενος ἀλλοτρίῳ κτήματι ὡς μισθωτής, ἢ ἄλλως πως, ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ, τὴν ἐπιμέλειαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν οἱ χρηστοὶ καὶ ἐπιμελεῖς οἰκοδεσπόται ἐπὶ τοῦ ἰδίου καταβάλλουσι πράγματος, ἄλλως ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἰδιοκτήτου διὰ

πᾶσαν ζημίαν, ἣν τὸ κτῆμά του ὑπέστη ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς τοιαύτης περὶ τὴν διατήρησιν τοῦ πράγματος ὀφειλομένης φροντίδος· προκειμένου δὲ λόγου περὶ προσώπων ἠθικῶν, οἷον εἶναι τὸ δημόσιον, ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος φροντὶς ἐπίκειται εἰς τοὺς ἁρμοδίους ὑπαλλήλους, εἰς τρόπον ὥστε πᾶσα ἀμέλεια αὐτῶν καθίστησιν ὑπόχρεον τὸ δημόσιον, ἤτοι τὸ κράτος, ὡς ἀναθέσαν νόμῳ τὴν ἐπικειμένην αὐτῷ φροντίδα εἰς δημοσίου; ὑπαλλήλους ἢ ὑπηρέτας (νόμ. 11 de peric, et commod. rei vend. καὶ νόμ. 31 § 14 de Aedilii edicto.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐκτεθέντων περιστατικῶν, ὅσα οἱ μάρτυρες βεβαιοῦσι, συνάγονται τεκμήρια πείθοντα ἐντελῶς τὸ δικαστήριον, ὅτι ἡ πυρπόλησις τῆς οἰκίας τοῦ ἐνάγοντος προῆλθεν ἐκ τῆς ἀμελείας καὶ ἀπερισκεψίας τῶν δημοσίων ἐπιστατῶν τοῦ νοσοκομείου, καὶ ἰδίως τοῦ ἰατροῦ καὶ Φρουράρχου.

Ἐπειδὴ, ἐμπρησθείσης τῆς οἰκίας τοῦ ἐνάγοντος, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ δημοσίου τοῦ ν' ἀποδώσῃ τὴν οἰκίαν εἰς ἣν ἔλαβεν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς τὸν ἀντίδικόν του ἰδιοκτήτην, μετεβλήθη εἰς ἐνοχὴν ἀποζημιώσεως, συνισταμένην εἰς τὴν ἀξίαν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν τὸ δημόσιον ὤφειλε νὰ πληρώσῃ ἅμα αἰτηθεῖσαν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος. (Νομ. σ. 6130).

§ 9. Ἐμπρησθείσης οἰκίας τινὸς καὶ ἀποδίδοντος τοῦ ἐνοίκου τὸν ἐμπρησμὸν εἰς τυχαῖον σύμβαμα, εἰς τίνα ἐπίκειται τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως; Ἴδε τὴν ὧδε 1166 τοῦ 1855 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 6128 ἐπ.).

§ 10. Ἐὰν ὑπάλληλός τις τοῦ Κράτους ἐμίσθωσε δωμάτια οἰκίας, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ Γραφεῖόν του, ἡ δὲ οἰκία ἐνοικιάσθη, ἐνέχεται τὸ δημόσιον; Ἴδε τὴν ὧδε ἀπόφ. 1166 τοῦ 1855 τῶν ἐν Ν. ἐφ.

§ 11. Τίς ἀποδεικνύει τὸν δόλον καὶ τὴν ἀμέλειαν, ἐξ ὧν ἐπῆλθεν ὁ ἐμπρησμός; Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 908 τοῦ 1851 ἐν λέξ. Τίς ἀποδεικνύει;

§ 12. Δὲν ἐνέχεται ὁ μισθωτὴς διὰ ἐμπρησμὸν ὑπὸ τρίτου γενόμενον, ἂν δὲν ὑπέπεσεν (ἐκεῖνος) εἰς ἀμέλειαν, ἥτις ἐπροκάλεσε τυχὸν τὸν ἐμπρησμόν.

Ἡ 12307 τοῦ 1854 ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ μὴ ὁρίζοντος αὐτοῦ τὰς βελτιώσεις, τὰς ὁποίας ὁ ἀντίδικός του, ἢ ὁ πατήρ του, ἔπρεπεν νὰ κάμωσιν, ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὴν ἐκ τοιαύτης ἀθετήσεως τῆς συμφωνίας των

προερχομένην ἀποζημίωσιν, εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι καὶ ἀνυπόστατος· διότι, κατὰ τὴν διακήρυξιν τῆς ἐνοικιάσεως, ἥτις περιέχει τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ὑποχρεώσεις, ὁ μισθωτὴς ὤφειλε μόνον νὰ συμπληρώσῃ τὰ κενὰ τῆς ἀμπέλου, καὶ νὰ περιποιῆται καὶ προάγῃ τὰ ὑπάρχοντα δένδρα, τὸ δὲ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον δὲν διϊσχυρίζεται, ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἄμπελος ἐκτὸς τῆς καταστραφείσης, οὐδ' ὅτι τὰ ὑπάρχοντα δένδρα εἶχον ἀνάγκην προαγωγῆς· μὴ ἀρνουμένου δὲ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου τὸ ὑπὸ τῶν παρ' αὐτοῦ προσαχθέντων μαρτύρων βεβαιούμενον περιστατικόν, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει μνημονευομένη οἰκία ἐνεπρήσθη ὑπό τινος γυναικός, ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ἤθελεν ἐνέχεσθαι εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὸν τοιοῦτον ὑπὸ τρίτου πραχθέντα ἐμπρησμόν, ἂν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον διϊσχυρίζετο καὶ ἀπεδείκνυεν, ὅτι ἐξ ἀμελείας τοῦ ἐνοικιαστοῦ προῆλθε· μὴ διατεινομένου δὲ τοῦτο οὔτε ἐν τῇ ἐφέσει, οὔτε ἐν ταῖς προτάσεσιν αὐτοῦ, ὀρθῶς ἐθεωρήθη ὁ ἐφεσίβλητος ὡς μὴ ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν. νόμ. 19 (13, 6) Ν. 41 (19, 2).

ΠΥΡΚΑΙΑ (ἐμπρησμός).

Ποινικὴ δικαιοσύνη.

Πρλ. τὴν λέξ. Ἐμπρησμός.

Τὸ ἄρθρον **410** δὲν ἐφαρμόζεται εἰμὴ εἰς μεμονωμένα ἀκατοίκητα κτίρια, ἐκ τῆς πυρπολήσεως τῶν ὁποίων δὲν εἶναι παντάπασι πιθανὸν οὔτε τὸ πῦρ νὰ μεταδοθῇ, οὔτε νὰ κινδυνεύσωσι κατοικίαι ἀνθρώπων. ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. **47** τοῦ **1852**.

ΠΥΡΟΒΟΛΗΣΙΣ.

Ἡ διὰ τηλεβόλου ὅπλου πυροβόλησις, γενομένη ἀπερισκέπτως, δύναται καὶ ἄνευ βολίδος νὰ φέρῃ βλάβην καὶ ὁ νομοθέτης, κολάζων τὴν τοιαύτην πρᾶξιν, ἔχει ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὴν πραγματικῶς συμβᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν δυναμένην ἢ ἐνδεχομένην νὰ συμβῇ βλάβην (ἄρθρ. **618** ποιν. νόμ.). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. **105** τοῦ **1842** (Νομ. σελ. **3561**).

ΠΩΛΗΣΙΣ (Ἀγοραπωλησία).

ΣΗΜ. 1. Τὸν λεκτικὸν Πίνακα καὶ τὸν Πίνακα τῶν τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεων, ὅσαι περιέχονται εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον, βλέπε ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου.

ΣΗΜ. 2. Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο εὑρίσκετε τὴν μέχρι τέλους τοῦ 1855 ἔτους Νομολογίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου, ὡς καὶ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ *Ἀγοραπωλησία* ἐκτεθεῖσαν, ἣν συνεπλήρωσα ἐνταῦθα.

Περίληψις τῶν ἐν τῇ προθεωρίᾳ

Περίληψις τῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ

Πίναξ λεκτικός.

Ὅρα αὐτὸν ἐν τῷ τέλει τοῦ προκειμένου ἄρθρου.

Προθεωρία.

ΠΗΓΑΙ.

Εἰσηγ. (3, 23) — Θεοφ. Ε. (3, 23) — Πδ. (18, 1 — Πδ. (19, 1) — Κώδ. (4 τίτλ. 38, 40, 49, 54) — Βασιλ. (19, 1) (19, 8). — Προχείρου νόμ. τίτλ. 14. — Ἐπαναγωγῆς τοῦ νόμου τίτλ. 23. — Ἐκλογῆς νόμων τῶν ἐν ἐπιτόμῳ ἐκτεθειμένων (ἔκδ. Ζαχ. τίτλ. 16. — Πείρας τίτλ. 18. — Ἁρμ. (3, 3). — Παπαρ. § 394. — Καλλ. τ. 3 § 217 ἐπ. — Ῥαλλ. Ἐμπ. δίκ. τ. 1.

§ 1. Ὁρισμός. Ἡ καθ' αὑτὸ πώλησις (venditio) εἶναι συνάλλαγμα, δι' οὗ σκοπεῖται, ἀντὶ ὡρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ, ἡ εἰς ἄλλον ἄφεσις ἀντικειμένου (ὄχι χρημάτων), ἵνα ἔχῃ αὐτὸ ὁ λαβών.

Ἀντίθετος τῆς πωλήσεως εἶναι ἡ ἀγορασία (emptio), δι' ἧς σκοπεῖ τίς, ὡρισμένην ποσότητα χρημάτων δίδων, νὰ λάβῃ ἄλλο τί.

Ἀγοραπωλησία λοιπὸν εἶναι ἡ ἐναλλαγὴ (1) πράγματος ἀντὶ χρημάτων· πρ. Εἰσηγ. (3, 23)– τεμ. 1, 2 § 1 (18, 1)– Β. 19, 1 § 1, 2. Θέμ. τ. 2 σ. 15.– Καλλ. βιβλ. γ. § 217.

§ 2. Ἡ σχετικὴ ἀξία τοῦ πράγματος πρὸς τὰ χρήματα ὀνομάζεται τίμημα (pretium).

Ἄνευ τιμήματος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ τὸ εἰδικὸν συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀλλ' ἀνταλλαγὴ (2). Ἄνευ τιμήματος οὐκ ἔστι πρᾶσις § 1 Εἰσ. (3, 23) — τεμ. 8 πρ, Π. (18, 1)—ν. 8 Β. (19, 1). Χωρὶς δὲ τοῦ πιπρασκομένου πράγματος, πρᾶσις οὐ συνίσταται. Τὸ κατὰ φαινόμενον καὶ συμβολικῶς διδόμενον τίμημα δὲν ἀποτελεῖ ἀγοραπωλησίαν, ἀλλὰ μόνον εἰκονικήν· ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 15 σημ. 2 Τὰ χρήματα μεταβάλλουν τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀνταλλαγῆς, καθ' ὅσον ὁ δίδων αὐτὰ χορηγεῖ πρᾶγμα ἁπλοῦν, περιέχον γενικὸν προσδιορισμὸν ἀξίας, ὡς μέσον πρὸς ἀπόλαυσιν. Τὸ πρᾶγμα ὅμως εἶναι ἀμέσως χρήσιμον κατὰ τὴν ποιότητά του. Καλλ. τ. γ. § 217.

§ 3. Τῆς ἀγοραπωλησίας στοιχεῖά εἰσι τάδε· ά) Ἀμοιβαῖαι χορηγήσεις· τεμ. 2 § 1 Π. (18, 1)– τεμ. 2 Β. (19, 1).

β') Ἡ ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν ἀγοραστὴν χορήγησις πρέπει νὰ ἦναι ὡρισμένη. Δεῖ δὲ οὐ μόνον ὁρισθῆναι τὸ τίμημα καὶ κύριον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀργυρίοις εἶναι. Εἰσ. § 1, 2 (3, 23)– Θεόφ. αὐτ.– τεμ. 6 § • Πανδ. (19, 1)– διάτ. 7 Κώδ. (4, 64)– τεμ. 1 § 1 (18, 1).

---

(1) Ἀγορὰ ἡ πώλησις λέγεται τὸ συνάλλαγμα δι' οὗ ὁ ἕτερος τῶν συναλλαττομένων ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ καὶ ἀσφαλίσῃ καὶ διὰ τὸ μέλλον πρὸς τὸν ἄλλον κατοχήν τινος πράγματος ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῦ τελευταίου πρὸς τὸν πρῶτον ἐπὶ τούτῳ πληρωτέου τιμήματος. Ῥαλλ. ἐμπ. δίκ. τ. 1 § 372.

Ἀγοραπωλησία ἐστὶν ἡ σύμβασις, καθ' ἣν ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων ὑπόσχεται νὰ παράσχῃ εἰς τὸν ἄλλον, ἐπὶ ὡρισμένῳ ἢ ὁριστέῳ τιμήματι, ἐνσώματον ἢ ἀσώματον πρᾶγμα, ἵνα ὁ λήπτης ἐξουσιάζῃ αὐτὸ ἀνενοχλήτως ὡς κύριος. Παπ. § 394 σημ. 1.

(2) Ἴδε τὴν λέξ. Ἀνταλλαγὴ Εἰς Εὐρ. τ. 1.

Τὸ ἰδιάζον τῇ ἀγοραπ. στοιχεῖον, καθ' ὃ διαφέρει τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐναλλακτικῶν συμβάσεων, συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι πωλοῦντες μὲν συνομολογοῦμεν τὴν δόσιν οἱουδήποτε πράγματος καὶ αὐτῶν τῶν ἐξ ἐνοχῶν ἀπαιτήσεων, ἐξαιρουμένων μόνων τῶν χρημάτων, καθὸ μέτρον τῶν ἀξιῶν, ἀγοράζοντες δὲ ὑποσχόμεθα τὴν δόσιν μόνον χρημάτων, ὡς [illegible] τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος· ὅθεν ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας διακρίνεται ἐκ τοῦ εἴδους αὐτοῦ τὸ πωλούμενον τοῦ ἀνταλλάγματος. Παπ. § 1.

Δύναται ὅμως νὰ ἐκπληρωθῇ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον· διάτ. 9 Κώδ. (4, 44) — ν. 71 Β. (19, 10). Ὅθεν ὁ Κ. Καλλ. λέγει ἐν § 218 (τ. γ) τάδε.

Ἂν διὰ τοῦ τιμήματος διαφέρῃ ἀπὸ τὴν ἀνταλλαγὴν ἡ ἀγοραπωλησία, ἐν τούτοις ἀρκεῖ νὰ προσδιορισθῇ ἅπαξ τίμημα, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀγοραπωλησία, καὶ εἶναι ἀδιάφορον πῶς καταβάλλεται· ὥστε ἂν μετὰ ταῦτα διὰ πραγμάτων διδομένων πρὸς ἐξόφλησιν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του ὁ ἀγοραστής, τὸ εἶδος τοῦ συναλλάγματος δὲν μεταβάλλεται (1). Ὅταν ἔχων τὶς σκοπὸν νὰ πωλήσῃ πρᾶγμα καὶ προσφέρων αὐτὸ ἀντὶ τιμήματος, ἐδέχθη πρᾶγμα, κατ' ἐξαίρεσιν παραδέχονται οἱ Ῥωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι ὅτι ὑπάρχει πώλησις, διότι, λέγουν, τώρα φαίνεται καθαρά, ποῖον ἐδόθη ὡς πωλούμενον καὶ ποῖον ὡς τίμημα (2). Ἀπόκειται ὅμως εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐκτιμήσῃ ποία ὑπῆρξε τῶν συμβαλλομένων ἡ προαίρεσις.

Καὶ ὅταν ἀντὶ τῆς ἀξίας τοῦ πωληθέντος συμφωνῇ τις νὰ δώσῃ μέρος εἰς χρήματα καὶ μέρος εἰς ἄλλο τι, ὑπάρχει πώλησις. Τεμ. 1 § 1 τεμ. 21 § 4 (19, 1) = Β. (19, 8) 6 τεμ. 79 (18, 1) — Β. (19, 1) 77.

Ἄλλοι (Θέμ. τ. 2 σ. 15 σημ. 6) λέγουν, ὅτι ἐὰν ἡ χορήγησις γίνῃ ἐν μέρει μὲν διὰ χρημάτων, ἐν μέρει δὲ δι' ἄλλου πράγματος, τότε ὑπερισχύει τὸ ἐπικρατέστερον τούτων (ἴδε παρατηρήσεις περὶ τούτου εἰς Εὐρ. τ. 1 σ. 310 ἐπ.)

Ἡ πώλησις (λέγει ὁ Κύριος Παπαῤῥηγόπουλος § 394 σημ. 12 ἐπ.) προϋποτίθησι τὴν εἰς χρήματα συνομολόγησιν τοῦ ἀνταλλάγματος· ἂν δὲν συνωμολογήθη ἀντάλλαγμα, ὑπάρχει δωρεά, ἂν δὲ τὸ συνομολογηθὲν ἀντάλλαγμα συνίσταται εἰς ἄλλο πρᾶγμα, ὑπάρχει ἀνταλλαγή. Ἐὰν ὅμως προσφέρηταί τι εἰς πώλησιν, ὅπερ ἄλλος βούλεται νὰ ἀγοράσῃ, καὶ ἐν τῷ συμφωνεῖν τὰ περὶ τοῦ τιμήματος συνέδοξεν ἀντ' αὐτοῦ δοθῆναι ἕτερον πρᾶγμα, τὸ τοιοῦτον συνάλλαγμα πρᾶσίς ἐστι καὶ ἀγόρασις· κατὰ μείζονα δὲ λόγον ὑπάρχει ἀγοραπωλησία καὶ ὅταν μετὰ τὴν συνομολόγησιν ὡρισμένου τιμήματος ὁ πωλητὴς συναινέσῃ νὰ λάβῃ ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον πρᾶγμα, ἢ τὸ συνομολογηθὲν ἀντάλλαγμα σύγκηται τὸ μὲν ἐκ χρημάτων, τὸ δὲ ἐξ ἄλλων πραγμάτων· οὔσης δ' ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ἀμφιβολίας [illegible]

(1) Διάτ. 9 Κώδ. (4, 44) = Β. (19, 5) 3.
(2) Διάτ. 1 Κώδ. (4, 64) — Β. (20, 3) 3.

θέσεως τῶν συμβαλλομένων τοῦ νὰ συνάψωσιν ἀγοραπωλησίαν ἢ ἀνταλλαγήν, ἐὰν μὲν τὸ εἰς χρήματα ἀντάλλαγμα ὑπερβαίνῃ κατὰ τὸ ποσὸν τὴν ἀξίαν τοῦ εἰς πράγματα παρεχομένου ἀνταλλάγματος, (θεωρουμένου ὡς συμπληρώματος τοῦ τιμήματος), παραδεχόμεθα ἀγοραπωλησίαν, ἐν δ' ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἀνταλλαγήν· ἐν ἐλλείψει δὲ καὶ τοῦ τεκμηρίου τούτου, παραδεχόμεθα τὴν ἀγοραπωλησίαν ὡς τὸ συνηθέστερον καὶ ἐπικρατέστερον.

Ἡ ἀβεβαιότης αὕτη τῶν ὁρίων μεταξὺ τῆς προκειμένης συμβάσεως καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ὑπῆρχε καὶ ὡς πρὸς τὸ ὅριον μεταξὺ τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ τῆς μισθώσεως. Παραλείποντες τὴν λόγῳ ἐμφυτεύσεως παράδοσιν κτήματος, ἥτις ἀπετέλεσεν ἰδίαν σύμβασιν, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ ἀβεβαιότης αὕτη ὑπῆρχεν ἰδίως ὅταν προέκειτο νὰ κατασκευασθῇ πρᾶγμα ἐπὶ ὡρισμένῳ τιμήματι, διελύθη ὅμως πρωΐμως ὡς ἑξῆς· αεὶ μὲν τοῦ τεχνίτου ἐστὶν ἡ ὕλη, πρᾶσίς ἐστιν, εἰ δὲ τὴν ὕλην παρεῖχον, μίσθωσις ὁ.

γ') Ἀπὸ μέρος τοῦ πωλητοῦ ἀπαιτεῖται παραχώρησις ἄλλου τινὸς πράγματος ἢ χρημάτων· πρέπει δ' οὗτος νὰ σκοπῇ ἁπλῶς νὰ παραχωρήσῃ τί, καὶ ὄχι νὰ τὸ δώσῃ πρὸς χρῆσιν· ν. 78 Β. (19, 1) – Θέμ. τ. 2 σ. 16 σημ. 6. Ἡ παραχώρησις αὕτη εἶναι πρὸ πάντων σωματική, ἥτις ὅμως φυσικὴν συνέπειαν ἔχει μεταβίβασιν δικαίου. Θέμ. αὐτ. σημ. 7.

Συγκρότησις τῆς πωλήσεως δι' ἁπλῆς συναινέσεως.

§ 4. Εἰς τὴν συμφωνίαν περὶ πράγματος καὶ τιμήματος συνίσταται ἡ ἀγοραπωλησία· ἑπομένως ἅμα αὕτη ὑπάρχει, τὸ συνάλλαγμα θεωρεῖται τέλειον. Κατὰ τοὺς ῥωμ. μάλιστα, τὸ συνάλλαγμα αὐτὸ συγκροτεῖται ἁπλῇ συναινέσει (consensu) (1).

---

(1) Βασιλ. (19, 1) — Θεοφ. 3, 23 — ν. 1 § 2 ν. 2 § 1 Πδ. (18, 1). Μάλιστα δὲ οὐδὲ νὰ γίνῃ ῥητῶς ἡ συναίνεσις ἀπαιτεῖται.— Βλέπων τις πιπρασκόμενον ὑφ' ἑτέρου ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα, καὶ μὴ ἀντιλέγων, αὐτὸς δοκεῖ πιπράσκειν αὐτό· ν. 12 Β. (19, 1) τεμ. 12 Π. (21, 2).— Ἁρμ. (Γ, γ) § 16.— Εὐρ. τ. ά σ. 8— ἴδ. κατ.

Μόνον ὅταν ῥητῶς συνομολογηθῇ ὅτι τὸ συνάλλαγμα θέλει συναφθῇ ἐγγράφως, δὲν καθίσταται ὑποχρεωτικὸν εἰμὴ ἀφοῦ τὸ ἔγγραφον συμβόλαιον συνταχθῇ καὶ ὑπογραφῇ (ὅρα κατωτ. τὴν Νομολ.) ἀπὸ τὰ μέρη· τεμ. 17 Κώδ. (4, 21), Θεοφ. παραφ. 3, 23 πρ. — Τέλος ὁ περὶ Χαρτοσ. νόμος (42) [illegible] -ίνηται ἡ πώλησις τῶν ἀκινήτων διὰ δημ. ἐγγράφου ἢ ἐνώ[illegible] ν.

§ 5. Ὅταν ἡ συναίνεσις μόνη ἀρκῇ, εἶναι ἀδιάφορον νὰ ἐκφράζηται προφορικῶς, ἢ ἐγγράφως· ἡ ἀσάφεια ὅμως ἑρμηνεύεται κατὰ τοῦ πωλητοῦ (1). Μάλιστα ἡ συναίνεσις δύναται νὰ ἐξαχθῇ καὶ ἄνευ ῥητῆς ἐκφράσεως, ἀπὸ πράξεις ἐμφαινούσας αὐτὴν σιωπηλῶς (2). Ἂν ὅμως ἐσυμφώνησαν οἱ συμβαλλόμενοι νὰ τελειωθῇ τὸ συνάλλαγμα δι' ἐγγράφων, δὲν ἰσχύει πρὶν ὑπογραφοῦν ταῦτα (3).

Κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου, νόμον ἄρθρον 42, τ' ἀφορῶντα μεταβολήν τινα εἰς τὴν κατοχὴν πραγμάτων ἀκινήτων συμβόλαιον εἶναι ἄκυρα μὴ γενόμενα ἐνώπιον συμβολαιογράφου. Διὰ τοῦ προηγουμένου κώλου θεωροῦνται ἄκυρα τὰ ἔγγραφα, ὅθεν πρὸς διαστολὴν αὐτῶν συμβόλαια εἶναι ἀναντιῤῥήτως τὰ συναλλάγματα αὐτά, δηλ. ἡ πώλησις κτλ.

Ἐντούτοις καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἰσχύουν αἱ περὶ ἀῤῥαβώνων διατάξεις. Διάτ. 17 Κώδ. (4, 21)– Β. (22, 1) 76 (4).– Καλλ. τ. 3 § 219.

§ 6. Καὶ ὑπαρχούσης συναινέσεως, ἡ ἀγοραπωλησία εἶναι ἐνίοτε εἴτε ἐντελῶς ἄκυρος, εἴτε ὄχι ἐντελῶς ἔγκυρος. Τοῦτο δύναται νὰ προέρχεται ἐν μέρει μὲν ἐκ τῆς ἁπλῆς ἐφαρμογῆς γενικῶν ἀρχῶν, οἷον τῶν περὶ βίας ἢ ἀπάτης, ἐν μέρει δὲ ἐξ ἰδιαιτέρων λόγων. Θέμ. τ. 2 σελ. 29.

§ 7. Δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν συναίνεσιν ἡ ὕπαρξις πλάνης καὶ ἐννοεῖται οἴκοθεν, ὅτι τοιαύτη οὐσιώδης πλάνη ἀφαιρεῖ πᾶσαν ἰσχὺν τοῦ συναλλάγματος. Θέμ. τ. 2 σ. 29 ἐν ἀρχῇ (5).

§ 8. Πλάνη περὶ τὰ γεγονότα καὶ περὶ τὸ δίκαιον ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχει εἰς τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας;

Ἡ 3 σκέψις τῆς 247 τοῦ 1853 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεως, κυρ. τὴν 10891 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ., φέρει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, ἐκτιμῆσαν ...

---

(1) τεμ. 4 § 2 τεμ. 2 § 1 τεμ. 9 (18, 1).— Β. (1... Εἰσ. (3, 23 Ἁρμ. (γ, γ) 4— τεμ. 39 (12, 14) Β. (Χ...

(2) Τεμ. 12 (21, 2) Β. (ΧΙΧ, 11) 12. — Ἁρμ. ... σελ. 8.

(3) Διάτ. 17 Κώδ. (4, 21). — Β. (22, 1) 76. — ... (γ, γ) § 2, 3. Εὐρ. ά. σ. 8 ἀπ. Ἀρ. Π. 21 τοῦ 184...

(4) Ἀπεφασίσθη ὅτι μὴ ληφθέντος τοῦ ἀντιχονται ἄκυρος ἡ πώλησις. Ἀπ. τοῦ ... Ἀρ. Πάγου ... Χαρτόσημον.

(5) Πατ. § 366, 367.— Κ...

τρίτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸν εἰς τὴν κρίσιν αὐτοῦ ὑποβληθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ δημοσίου, ὅτι τὸ Β. διάταγμα, δι' οὗ ἐνεκρίθη ἡ διὰ φαλλαγγιτικῶν γραμματίων ἀγορὰ τοῦ ἐπιδίκου γηπέδου, δὲν καθιστᾷ αὐτὴν ἰσχυρὰν ὡς πρὸς τὸ δημόσιον, διότι ἡ ἔγκρισις αὕτη ἐγένετο ἐκ πλάνης περί τε τὰ γεγονότα καὶ τὸν νόμον, ἀποφαίνεται, ὅτι ἐκ μὲν τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων ἡ περὶ τὰ γεγονότα πλάνη ἀποδεικνύεται ἀνύπαρκτος ἢ ἐξ ἀσυγγνώστου ῥαθυμίας προκύψασα, ἡ δὲ περὶ τὸ δίκαιον πλάνη δὲν δύναται νὰ γενῇ δεκτὴ ὡς οὐδόλως δικαιολογουμένη ὑπὸ τῶν πραγμάτων, κατὰ τοῦτο δὲ οὐδένα νόμον παρεβίασε, Βασιλ. (2, 4) 9· διότι τῷ ὄντι διὰ τῆς προτάσεως τῆς διττῆς ταύτης πλάνης, τὸ δημόσιον σκοπὸν εἶχε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνατροπὴν τῆς, διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐγκρίσεως, συναφθείσης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἀγοραπωλησίας ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ διατάγματι ἀναφερομένοις ὅροις, ἀφοῦ ὡς παραδέχεται ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ὁ ἀναιρεσίβλητος, εἰδοποιηθεὶς περὶ τῆς ἐγκρίσεως, ἐξεπλήρωσε τὸ καθ' ἑαυτὸν τὰς διὰ τῆς πωλήσεως ταύτην ἐπιβαλλομένας αὐτῷ ὑποχρεώσεις, ὥστε δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀνακλήσεως ἁπλῆς γνώμης ἐκφρασθείσης ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκ πλάνης, οὔτε περὶ μονομεροῦς ἑρμηνείας προϋφισταμένης σχέσεως, ἀλλὰ περὶ ἐντελῶς κατηρτισμένης συμβάσεως, τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο ἡ ἀνατροπὴ δυνάμει τῆς εἰρημένης πλάνης, οὐδὲ ἀναιτιολόγητος εἶναι κατὰ τοῦτο ἡ ἀπόφασις, διότι ἐν τῇ αὐτῇ σκέψει ἐκτίθενται οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ ἕνεκα πλάνης προσβαλλομένη σχέσις θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς τελεία σύμβασις μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἡ δὲ ἀνάκλησις τῆς ἐγκρίσεως, ὑπὸ τὰς ἐν τῇ αὐτῇ σκέψει ἀναφερομένας περιστάσεις, οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἀνατροπὴ τῆς συμβάσεως.

§ 9. Ἡ εἰκονικὴ (1) πώλησις δὲν παράγει ἔννομα ἀποτελέσματα μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ· δὲν παράγει δὲ ἀποτέλεσμα οὔτε ὑπὲρ, οὔτε κατὰ, τρίτων προσώπων, ὅταν ταῦτα εἶχον γνῶσιν τῆς εἰκονικότητος· ἐν ἄλλαις λέξεσι, τρίτα πρόσωπα, ἔχοντα γνῶσιν τῆς εἰκονικότητος ἀγοραπωλησίας τινός, δὲν δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι πραγματικὰ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀξιοῦντα ὅτι παράγουσιν αὐτὰ ἀπὸ ἀγοραστοῦ, διότι οὗτος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ παραχωρήσῃ ὅ,τι δὲν ἔχει· καὶ μόνον χάριν τῆς πίστεως, ἥτις ὀφεί-

(1) Καλλ. τόμ. 3 § 70.

λεσαι εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα, ὁ καλῆς πίστεως τρίτος δύναται νὰ ἀποκτήσῃ πραγματικὰ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς εἰκονικῆς πωλήσεως παράγων αὐτὰ ἀπὸ τὸν εἰκονικῶς ἐξαγοράσαντα (Σιρ. 17 τόμ. 31 μέρος ά σελ. 404. — αὐτ. τόμ. 32 μέρος ά σελ. 75. — Devil. τ. 1 λ. vente § 173 bis). Ἀπόφ. 7527 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 10. Ἡ περὶ ἀγοραπωλησίας συμφωνία δύο κυρίως περιέχει συστατικά, πρᾶγμα καὶ τίμημα.

Ἀρχικῶς οἱ Ρωμαῖοι μόνον τὰ κινητὰ παρεδέχοντο ὡς ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος τούτου· διότι αὐτὰ μόνον περιλαμβάνει ἡ λέξις Merx (ἐμπόρευμα) (1). Κατόπιν ὅμως ὁ περιορισμὸς ἔπαθεν, ὥστε ὅσα δύναταί τις νὰ ἐξουσιάζῃ, εἶναι ἐπιδεκτικὰ πωλήσεως, ἐξαιροῦνται δὲ μόνον ὅσα δὲν εἶναι ἐντὸς τῆς συναλλαγῆς (commercium). Ὄχι μόνον τὰ ὑλικὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ ἀπαιτήσεις (nomina) (2) δύνανται νὰ γίνουν ἀντικείμενα πωλήσεως, ἀλλ' ἡ ἐκποίησις αὐτῶν ἀποτελεῖ ἰδίως τὴν ἐκχώρησιν. Μόνον πράξεις δὲν πωλοῦνται, διότι τότε ὑπάρχει συνάλλαγμα μισθώσεως. Καλλ. τ. 3 § 220.

Ἡ πώλησις πράγματος extra commercium ποίας συνεπείας παράγει; Θέμ. τ. 5 σ. 85 ἐπ.

Δὲν ἰσχύει λοιπὸν ἡ πρᾶσις πράγματος ἐκτὸς τῆς συναλλαγῆς, οὗτινος ἀπαγορεύεται ἡ κτῆσις· ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ὅμως ἀγοράζων αὐτὸ δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν. Π. (18, 1) 4–6, 70 Βασιλ. (19, 1) 4, 5, 48. Παπ. § 394 σημ. 3 καὶ 366 σημ. 11–13.

§ 11. Ἐννοεῖται προσέτι ἀφ' ἑαυτοῦ ὅτι πρᾶγμα μὴ ἐμπορεύσιμον δύναται μολοντοῦτο, κατά τινας ἀναφορὰς νὰ γίνῃ ἀντικείμενον ἐμπορίου (3)· διὰ τῆς μετὰ ταῦτα ἄρσεως τοῦ ἐμποδίου δὲν δύναται νὰ ἰσχυροποιηθῇ ἡ ἐξ ἀρχῆς ἀνίσχυρος πώλησις, μάλιστα δὲ οὐδὲ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ὑποβληθῇ τὸ πρᾶγμα εἰς ἐμ-

---

(1) Τεμ. 1 § 1 (18, 1).—Β. (19, 1) 1 — τεμ. 66 (50, 16) Β. (2, 1) 63.— Ἡ τοῦ φορτίου προσηγορία μόνον τὰ κινητὰ περιέχει.

(2) L. 34 de C. E. (18, 1) B. XIX, 1, 34 ὅρα Καλλ. τόμ. Β'. § 13. Ἐκτὸς συναλλαγῆς εἶναι καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων L. 3 C. de off (1, 2) B. V, 1, 3 Ἁρμεν. Γ' γ'. § 26. Ὅρα κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίαν τὴν ἀπαγόρευσιν πωλήσεως κιβδήλων νομισμάτων Π. Ν. ἄρ. 244 — 246 δηλητηρίων 561 — 564 ὅπλων 620, χρυσοῦ καὶ ἀργύρου 668, 669, 675 — 677. βιβλ. ἀθεμίτων Νόμος περὶ τύπου ἄρθρ. 48.

(3) L. 32 D. (18, 1). N. 30 B. (49, 1). Τὰ ἐν δημοσίῳ ἐδάφει ὄντα ἀργυραμοιβικὰ ἐργαστήρια καὶ ἕτερα, τοῦ δημοσίου εἰσίν, εἰ καὶ ἡ χρῆσις αὐτῶν ἰδιωτική· ὁ οὖν πιπράσκων αὐτά, οὐ τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ τὸ δίκαιον πιπράσκει.

πορίαν εἶναι ἰσχυρὰ ἡ πώλησις· ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἦναι κατὰ τὸ κυριώτερον αὐτοῦ μέρος ἐμπορεύσιμον, δύναται νὰ πωληθῇ ἰσχυρῶς, καὶ ἂν ἐπουσιώδη αὐτοῦ μέρη ἐξῃρέθησαν τῆς ἐμπορίας (1)· ἀπ' ἐναντίας ἡ πώλησις ἤθελεν εἶσθαι ἀνίσχυρος ἂν τὸ ἐπουσιῶδες μόνον μέρος τοῦ πράγματος ἦναι ἐμπορεύσιμον· ἐὰν τὸ πρᾶγμα μὲν ἦναι ἐν γένει ἐμπορεύσιμον (2), ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἀνίκανος ἀποκτήσεως, τότε οὗτος δὲν ἀποκτᾷ μὲν ἐκ τῆς πωλήσεως ἀξιώσεις, ὑποχρεοῦται ὅμως ἐξ αὐτῆς, ἂν ὁ πωλητὴς ἠγνόει ὅτι συναλλάττεται μὲ πρόσωπον ἀνίκανον· δύναται μ' ὅλον τοῦτο νὰ συναφθῇ ἰσχυρὰ πώλησις ὑπὸ τὸν ὅρον ἀποκτηθησομένης ἱκανότητος. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 32 ἐπ.

§ 11ª. Τὸ περὶ ἐμπ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη εὑρηνται τάδε ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὅτι·

Τὸ πωλούμενον πρέπει νὰ ἦναι ἐμπορεύσιμον. Τίνα δὲ δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἀντικείμενα ἀγοραπωλησίας ;

«Τὰ ἀντικείμενα τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως πρέπει νὰ ἦναι ἐμπορεύσιμα, δεκτικὰ δηλονότι ἐμπορικῆς κυκλοφορίας, καὶ μεταβολῆς κατοχῆς. Τοιαῦτα δὲ εἶναι (Ῥαλλ. τ. 1 § 373)

ά). Οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, κατὰ δὲ τὸν ἀπὸ 1 μαρτίου 1841 περὶ σωματεμπορίας νόμον καὶ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ συντάγματος ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Ν. 4, 5, 6, 34, 70 Πδ. (18, 1)– λϐ. Βασ. (19, 1).

ϐ). Τὰ δημόσια πράγματα, ἐκεῖνα δηλονότι δι' ὧν οὐσιωδῶς σκοπεύεται ἡ ἐπιτυχία τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δημοσίου ἢ τῆς ἐκκλησίας. Δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην τὰ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἢ τῆς ἐκκλησίας ἰδιωτικῆς ἀποκτηθέντα, καὶ πρὸς τὸν κοινωνικὸν αὐτῶν σκοπὸν ἐμμέσως μόνον τείνοντα. (κϐ. ξ. Βασιλ. (19, 1)– ν. 22, 62 § 1 Π. (18, 1).

γ'). Ἡ κληρονομία ὡρισμένου ζῶντος προσώπου. Ν. 1 Πανδ. (18, 4).

δ'). Τὰ κλοπιμαῖα πράγματα. Ν. 3, 4 § 3 Π. (18, 1).

έ). Πράγματα ὅσον ἡ πώλησις ἀπαγορεύεται δι' ἰδιαιτέρων

---

(1) Πρϐ. L. 23, 24 D. (18, 1). Ν. 21, 22 Β. (19, 1). Οὐλπιανός. Οὐκ ἔστι περιττὸν συμφωνεῖν, ὡς, ἐάν τι ἐστὶ σάκρον, μηδὲν αὐτοῦ πεπρᾶσθαι, τοῦτο γὰρ πρὸς μικροὺς ἀνήκει τόπους· εἰ γὰρ εὑρέθη ὅλος σάκρος, οὐκ ἔρρωται ἡ πρᾶσις· ἀλλὰ καὶ τὸ δοθὲν ρεπετιτεύει ὁ ἀγοραστής,

(2) Δυνάμεθα δὲ ἐνταῦθα ν' ἀποφανθῶμεν, ὅτι ὅταν ὁ ἀγοραστὴς μόνον ἤξευρε, τότε ἐνέχεται (Arg. L. 57 § 2 D. (18, 1), θεωρεῖται λοιπὸν ὡς νὰ ἤθελε δώσῃ ἅπαν τὸ τίμημα.

νομίμων ὁρισμῶν εἴτε προσωρινῶς εἴτε διὰ παντός. ι. 8 κτ. (2, 6) — ν. 6 Κώδ. (1, 14).

Τοιούτων πραγμάτων πώλησις εἶναι ἄκυρος, οὐδὲ παράγει τὰς ἐκ τοῦ συναλλάγματος τούτου πηγαζούσας ὑποχρεώσεις ἐκτὸς μόνον ὡς πρὸς τὸν ἐν καλῇ πίστει ἀγοραστήν. Ἂν ὁ ἕτερος τῶν συναλλαττομένων ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του, δύναται ν' ἀναζητήσῃ τὸ ἀναιτίως δοθὲν, εἴτε ἐγνώριζεν εἴτε μὴ τὴν ἀπαγόρευσιν καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ πράγματος.

Ἂν δὲ ὁ πωλητὴς παρέδωκε τὸ πρᾶγμα, ἐν γνώσει τῆς ἀπαγορεύσεως, ὀφείλει ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πλήρωμὴν τοῦ τιμήματος. Ἂν τέλος τὸ συνάλλαγμα ἐκπληρωθῇ παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, εἰ μὲν ἦσαν ἐν ἀγνοίᾳ, ἀμφότεροι δύνανται νὰ ζητήσωσι τοῦ δοθέντος τὴν ἀπόδοσιν, εἰ δὲ ἐν γνώσει, μόνος ὁ ἄλλος δύναται ν' ἀναζητήσῃ τὸ δοθέν.

§ 11³. *Περιοριορισμὸς τῆς ἐμπορικῆς κυκλοφορίας τοῦ πράγματος διὰ συναλλάγματος ἢ διαθήκης.*

Ἡ ἰδιωτικὴ θέλησις δὲν ἰσχύει ποτὲ νὰ καταστήσῃ τὰ πράγματα ἀνεπίδεκτα ἐμπορικῆς κυκλοφορίας, οὐδὲ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ νὰ γίνωνται ἀντικείμενα ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως, ὅθεν καὶ ὅταν πωλῇ τις πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ, ἢ ἐφ' οὗ ἔχει περιωρισμένον μόνον διαθέσεως δικαίωμα, ἡ πώλησις αὕτη θέλει τὸ πολὺ θεωρηθῇ ὡς πώλησις ἀλλοτρίου πράγματος, καὶ ἑπομένως θέλει εἶναι ἰσχυρὰ μεταξὺ τῶν συναλλαττομένων.

Οὕτως ὅταν τι δωρηθῇ, πωληθῇ ἢ κληροδοτηθῇ ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ νὰ μὴ ἐκποιηθῇ, δύνανται μὲν ὁ πρότερος αὐτοῦ κύριος τὸ πρᾶγμα τοῦτο κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλ' ὁ πωλητὴς ἐνέχεται πάντοτε ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ, καί, ἂν ἀποδεδειγμένως δὲν δύναται νὰ τῷ χορηγήσῃ τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται να τον ἀποζημιώσῃ. Ῥάλλ. τ. 1 § 374.

§ 12. *Πρᾶγμα ὑπάρχον.* Ἡ ἀγοραπωλησία δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πραγματικῶς τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα (1), διότι π. χ. εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ, ἢ δὲν ἔλαβέ ποτε ὕπαρξιν, ἢ ἔπαυσε τοῦ νὰ ὑπάρχῃ (2). Οὕτως εἶναι ἄκυρος ἡ κληρονομίας

(1) Τεμ. 8 πρ. Π. (18, 1) = τεμ. 7 Π. (18, 4).
(2) Τεμ. 15 πρ. Π. (18, 1) = διάτ. 14 Β. (19, 1).

ἀγορασία, ἐὰν ὁ κληροδότης ζῇ εἰσέτι, ἢ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τοιοῦτος ἄνθρωπος (1). Καλλ. τ. 3 § 221.

§ 13. Ἐκ τούτων συμπεραίνομεν, ὅτι μὴ ὑπάρχοντος τοῦ πράγματος, περὶ οὗ ἐσυμφώνησαν οἱ συμβαλλόμενοι, δὲν ὑπάρχει συνάλλαγμα, διότι στερεῖται τοῦ ἑτέρου τῶν συστατικῶν αὐτοῦ (2).

Εἰς τὰς πηγὰς εὑρίσκομεν τὸ παράδειγμα τῆς οἰκίας, καθ' ὃ βλέπομεν ὅτι ὄχι μόνον εἰς οὐδὲν λογίζεται ἡ πώλησις, ὅταν πόσῶς δὲν ὑπῆρξεν ἀντικείμενον, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάρχῃ καθ' ἣν συνεκροτήθη τὸ συνάλλαγ. ὅρα § 60 Καλ. (3). Καλλ. τ. 3 § 221.

§ 14. Ἐὰν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ὑπάρχῃ τοὐλάχιστον ἐν μέρει, πρέπει γενικῶς νὰ ἐξετασθῇ ἂν τὸ μεγαλήτερον μέρος τοῦ πράγματος ὑπάρχῃ, καὶ τότε ἰσχύει ἡ πώλησις, ἀλλὰ μόνον κατὰ λόγον τῆς ὑπάρξεως τοῦ πράγματος, καὶ ὁ ἀγοραστὴς χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα μόνον κατὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν. Ἀλλὰ τὸ ῥηθὲν ἰσχύει ἐὰν ἀμφότερα τὰ συναλλαττόμενα μέρη κατὰ πλάνην ὑπέθετον ὅτι ὑπάρχει ὁλόκληρον τὸ πρᾶγμα, ἐπειδὴ α') ἂν ὁ ἀγοραστὴς μόνος εὑρίσκετο ἐν πλάνῃ, τότε ἀναφαίνεται οὗτος ὡς ἀπὸ τοῦ πωλητοῦ ἀπατηθείς, καὶ ἐπομένως θεωρεῖται διὰ τὴν ἀπάτην του ὁ πωλητὴς ὡς ἐντελῶς ὑποχρεωμένος εἴτε πολὺ, εἴτε ὀλίγον ὑπάρχει ἐκ τοῦ πράγματος. β') Ἐὰν εὑρίσκετο ἐν πλάνῃ μόνον ὁ πωλητὴς, τότε εἶναι ἀντιστρόφως ἡ πώλησις διὰ τὸν ἀγοραστὴν ἐντελῶς ὑποχρεωτικὴ, ὥστε οὗτος χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ ὅλον τὸ τίμημα, καὶ ἂν μικρότατον μέρος τοῦ πράγματος ὑπάρχῃ. γ') Ἐὰν ἀμφότερα τὰ μέρη ἐγνώριζον τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν, τὸ συνάλλαγμα εἶναι ἀνίσχυρον καὶ ἂν κατὰ μέγα μέρος ὑπάρχῃ τὸ πρᾶγμα. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως δὲν ὑπάρχῃ ποσῶς καὶ ἡ πώλησις ἀκυρωθῇ, διὰ τοῦτο, δύναται, ἕνεκα μονομεροῦς ἀπάτης, νὰ γεννηθῇ τουλάχιστον ὑποχρέωσις πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν διὰ τῆς ἀπάτης προξενηθεισῶν ζημιῶν. Ὅτι ὁ ἀγοραστὴς, ὅστις κατὰ συνέπειαν ἀκύρου, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ὡς ἔγκυρον ἐθεώρησε πώλησιν, ἐπλήρωσε τὸ τίμημα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, δὲν εἶναι

~~(1) Τερ. 1, 7, 8 Π. (18, 4).~~

(2) L. 15 pr. αὐτ. B. XIX, 1, 14 L. 7 de hered (18, 4) B. XIX, 4, 7.

(3) Εἶναι περιττὸν ἐνταῦθα νὰ πραγματευθῶμεν περὶ πλάνης, διότι ὅλα τὰ ζητήματα ἀνεπτύχθησαν εἰς τὸ περὶ αὐτῆς κεφάλαιον.

καμμία ἀμφιβολία· ἀλλὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς δικαίωμα ἐκ τοῦ συναλλάγματος πηγάζον, ἀλλὰ νὰ κρίνηται κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ ἀχρεωστήτου. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 31, ἔνθα καὶ ἡ παράθεσις τῶν νόμων.

§ 14². Ἀτελῆ ἐνέργειαν ἔχει ἡ ἀγοραπωλησία, ἐὰν συνδεθῇ μὲ ἀναβλ. αἵρεσιν· διότι ἐξήρτηται τότε τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς αἱρέσεως (1). Καὶ ἂν τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀποθάνωσιν, ἐκκρεμοῦς ἔτι οὔσης τῆς αἱρέσεως, ἡ πώλησις δὲν ματαιοῦται (2). Ἐὰν ὅμως τὸ πωληθὲν πρᾶγμα δὲν ὑπάρχῃ πλέον, ἡ ἔκβασις τῆς αἱρέσεως δὲν ὠφελεῖ, ἐκτὸς ἂν δύναται νὰ καταλογισθῇ τοῦτο εἰς τὸν ἕτερον συναλλαττόμενον. Θέμ. τόμ. 2 σελ. 35 (3).

---

(1) Τερ. 37 Π. (18, 1)— ν. 35 Β. (19, 1).
(2) Τερ. 8 πρ. Π. (18, 6).
(3) Ἡ διαλυτική, ἡ ἀνατρεπτικὴ αἵρεσις δὲν ἔχει ἀποτελέσματα εἰμὴ ὅταν ἐξέλθῃ. Ἐνόσῳ ἤρτηται, θεωρεῖται ἡ σχέσις, πρὸς ἣν ἀναφέρεται, ὡς τελεία, καί, ἀτονούσης τῆς αἱρέσεως, παύει ἐντελῶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι προβληματικὴ ἡ ἰσχὺς τῶν πραχθέντων· ἐξιοῦσα ὅμως ἡ διαλυτικὴ αἵρεσις, καταστρέφει τὸ ἤδη γενόμενον ὡς νὰ μὴ εἶχε ποτὲ λάβει χώραν.

Φιλονεικεῖται ἄν, προκειμένου λόγου περὶ ἀποδοτέου πράγματος, δύναται ὁ παραδόσας αὐτὸ ὑπὸ διαλυτικὸν ὅρον νὰ τὸ διεκδικήσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τρίτου, εἰς ἃς μετέβη. Κατὰ τὰς ἀρχὰς ὅμως τοῦ Ῥωμ. δικαίου καὶ κατὰ τὰ ῥητὰ τεμάχια, εἶναι ἐπικρατεστέρα ἡ γνώμη, ὅτι διὰ τῆς ἐξόδου τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου, αὐτοδικαίως ἀναζῇ ἡ κυριότης τοῦ παραδόσαντός τὸ πρᾶγμα, ἥτις δύναται ἀκωλύτως νὰ ἐνασκήσῃ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγήν. Μάλιστα τὴν γνώμην ταύτην συμμερίζονται οἱ ἐπισημότεροι συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς μας.

Τὴν διαφορὰν τῶν γνωμῶν ἐκφράζουν συνήθως, καθόσον οἱ μὲν λέγουν ὅτι ἡ διάλυσις λαμβάνει χώραν ἐκ τοῦ νῦν (resolutio fit ex nunc; οἱ δὲ ἔκτοτε (ex tunc), ὥστε ὅλα τὰ μεταξὺ γενόμενα καταστρέφονται. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ῥωμ. δικαίου, δὲν ἀπαιτεῖται νέα παράδοσις διὰ ν' ἀποκαταστῇ πάλιν ἰδιοκτήτης ὁ παραδόσας τὸ πρᾶγμα ὑπὸ διαλυτικὸν ὅρον· καὶ τοῦτο, διότι ὁ παραλαβὼν ἀπέκτησεν ἐπ' αὐτοῦ περιωρισμένην κυριότητα, τῆς ὁποίας τὸ ὅριον εἶναι ἡ ἀναβίωσις τῆς κυριότητος τοῦ δόσαντος.

Οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ μεταβιβάσῃ πλέον ἧς ἔχει κυριότητος.

§ 15. Ἐὰν μολοντοῦτο δὲν δύναται νὰ γνωρισθῇ εὐθὺς, ὅτι τὸ πωλούμενον πρᾶγμα εἶναι ἐξηρημένον τοῦ ἐμπορίου· τουτέστιν ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ἦναι ἀπολύτως ἐξηρημένον, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ὑπόκηται εἰς ἀπαλλοτρίωσιν, ἀγνοοῦντος τοῦ ἀγοραστοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξαιρεῖται, ἡ πώλησις ἰσχύει δίδουσα χώραν εἰς ἀποζημίωσιν ἐν ἐλλείψει τοῦ πράγματος. Τότε ἡ πώλησις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν πωλητὴν, καθόσον ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐγνώριζε τὴν ἰδιότητα τοῦ πράγματος (Θέμ. τ. 2 σ. 32).

§ 16. Ὅταν τὸ κύριον πρᾶγμα δὲν ἦναι ἀναπαλλοτρίωτον, ἀλλ' εἶναι τὸ προσάρτημα αὐτοῦ (οἷον δημόσια ὁδὸς), ἡ πώλησις ἰσχύει. Β. (19, 1) § 21, 22.

§ 17. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ διακρ. κτημάτων νόμου, ἐξῃρημένα εἶναι π. χ. φρούρια καὶ ὀχυρώματα.

§ 18. *Νομολογία*. Ὅταν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα δὲν ὑπῆρχεν ἢ ἀπωλέσθη, ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ ὅ,τι δι' αὐτὸ ἔλαβε, καθὼς καὶ τὰ γενόμενα ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ἔξοδα διὰ τὴν μετάβασίν του πρὸς παραλαβὴν τοῦ πράγματος. τεμ. 57 ἐν ἀρχ. Π. (18, 1). Τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἠγόρασεν μὲν ἐπαισθητῶς βεβλαμμένον τὸν σῖτον (π. χ.), ὄχι ὅμως παντελῶς ἐφθαρμένον καὶ ὅλως ἄχρηστον. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 239 τοῦ 1853, σύμφωνον μὲ τὴν 10627 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 19. Μολονότι προσὸν τῆς πωλήσεως εἶναι ἡ ὕπαρξις πράγματος ὡρισμένου, δὲν ἀποκλείεται ἡ πώλησις πράγματος, τοῦ ὁποίου ἡ ὕπαρξις προσδοκᾶται· καθόσον εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος γίνεται τὸ ἀβέβαιον τῆς τύχης. Δύω εἰδῶν δύναται νὰ ἦναι τοιαύτη συμφωνία. Ὅταν ἀγοράζῃ

ὅστις παρέλαβεν ἐκ τούτου, τόσον μόνον ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ, εἰς τρόπον ὥστε, πληρωθείσης τῆς ἀνατρεπτικῆς αἱρέσεως, ἔχει εἰς τὰς χεῖράς του ξένον πρᾶγμα καὶ δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ τι εἰς τὴν ἀναβιώσασαν κυριότητα. Ῥητῶς ἀναφέρουν διάφορα τεμάχια, ὅτι δὲν ἔχει μόνον προσωπικὴν ἀπαίτησιν, πληρωθέντος τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου, ὁ παραδόσας τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὅτι πᾶσα μεταξὺ παραχώρησις τοῦ λαβόντος αὐτὸ παραχωρῆμα καταστρέφεται, καὶ ἡ διεκδίκησις λαμβάνει χώραν. Εἶναι λοιπὸν ἀληθὴς ἡ θεωρία, καθ' ἣν ἡ διάλυσις (resolutio fit ex tunc) ἀνατρέχει εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν συνήφθη τὸ συνάλλαγμα. (Ἴδε τὰς σχετ. διατ. εἰς Καλλ. τ. 3 § 74).

τις τὸ ἀποτέλεσμα περιστάσεως ἐντελῶς τυχαίας, ὀνομάζεται ἀγορὰ ἐλπίδος (*emtio spei*) ἡ πρᾶξις. Τοιαύτη εἶναι π. χ. ἡ ἀγορὰ βόλου ἰχθύων (1), καθ᾽ ἣν, καὶ ἂν δὲν ἀνασπασθῇ τι, χρεωστεῖται τὸ τίμημα, ἀλλὰ πρέπει βόλος ἐξάπαντος νὰ γίνῃ. Οἱ Κῷοι διὰ τῆς σαγήνης των ἀνέσπασαν χρυσοῦν τρίποδα, τὸν ὁποῖον ἀπῄτουν οἱ Μιλήσιοι ἀγοράσαντες τὸν βόλον πρὶν γίνῃ φανερός. Ὁ Κουϊάκιος ὅμως ἀποδίδει τὸν τρίποδα εἰς τοὺς Κῴους, διότι τὸ συνάλλαγμα ἦτο περὶ ἰχθύων (2). Τοιούτου εἴδους εἶναι σήμερον τὰ λαχεῖα (*loteries*), ἂν ὅμως ὁ ἐκτεθεὶς καθ᾽ ὑπόθεσιν διὰ λαχείου ἵππος ἀποθάνῃ πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ λαχνοῦ, ματαιοῦται ἡ πρᾶξις (3).

Ἄλλου εἴδους ὅμως εἶναι ἡ πώλησις πράγματος προσδοκωμένου, καθόσον τοῦτο λάβει ὕπαρξιν. Τὸ τυχηρὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀφορᾷ τὸ ποιὸν τοῦ πράγματος, λέγεται δὲ ἡ πρᾶξις πώλησις ἐλπιζομένου (*rei speratae*). Π. χ. ὅστις ἀγοράζει τὴν πρόσοδον ἀμπέλου τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ἀγοράζει ἐλπίδα, ὥστε χρεωστεῖ τὸ τίμημα καὶ ἂν ἡ ἄμπελος δὲν δώσῃ καρπὸν (4). Ὅστις ὅμως ἀγοράσῃ 10 μέτρα οἴνου ἐκ τοῦ προσδοκωμένου τρύγου τῆς ἀμπέλου, ἐὰν αὕτη δώσῃ μόνον 5, χρεωστεῖ τούτων μόνον τὴν ἀξίαν, ἀδιαφόρως ὡς πρὸς τὴν ποιότητα, οὔτε ὁ πωλητὴς ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ (5).

Τὸ ζήτημα, εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο τούτων ὑπάγεται ἡ πώλησις, εἶναι πραγματικόν. Δὲν εἶναι ὅμως ὀρθὴ ἡ γνώμη, ὅτι θεωρεῖται πώλησις ἐλπίδος ὁσάκις ἤρτηται ἐντελῶς ἀπὸ τὴν τύχην ἡ ὕπαρξις τοῦ πράγματος, ἐνῷ, ὅταν κατὰ τὸν φυσικὸν ῥοῦν τῶν πραγμάτων εἶναι μᾶλλον ἐνδεχόμενον τὸ πρᾶγμα, ὑπάρχει ἀγορὰ ἐλπιζομένου (6). Τὸ τελευταῖον εἶδος ὑπάρχει, ὅταν ὅρος τοῦ συναλλάγματος εἶναι ἡ ὕπαρξις τοῦ πράγματος.

(1) L. 8 § 1 de contr. emt. (18, 1) B. XIX, 1, 7 καὶ κότσῳ πρᾶσις γίνεται L. 11 § 18 L. 12 de act. emti (19, 1) B. XIX, 8 § 11, 17.

(2) Πλούταρχ. Σόλ. Cujac, ad tit. C. de sent. Troplong Vente 205.

(3) Vangerow III, § 632.

(4) L. 78 § 3 de contr. emt. (18, 1) B. XIX, 1, 76.

(5) L. 39 § 1 αὐτ. B XIX, 1, 37. Καὶ ὅτι τοῦ καρποῦ ἠρτημένου πέπρακά σοι ἔλαιον, ἢ ἐπερωτήθην δέκα μέτρα καὶ συνέβη πέντε μόνα γενέσθαι· οὐκ ἀπαιτηθήσομαι πλέον τῶν πέντε.

(5) Glueck comment IV, p. 192 τὸν ὁποῖον διορθόνει ὁ Vangerow III, § 632.

θέσεως τῶν συμβαλλομένων τοῦ νὰ συνάψωσιν ἀγοραπωλησίαν ἢ ἀνταλλαγὴν, ἐὰν μὲν τὸ εἰς χρήματα ἀντάλλαγμα ὑπερβαίνῃ κατὰ τὸ ποσὸν τὴν ἀξίαν τοῦ εἰς πράγματα παρεχομένου ἀνταλλάγματος, (θεωρουμένου ὡς συμπληρώματος τοῦ τιμήματος), παραδεχόμεθα ἀγοραπωλησίαν, ἐν δ'ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἀνταλλαγήν· ἐν ἐλλείψει δὲ καὶ τοῦ τεκμηρίου τούτου, παραδεχόμεθα τὴν ἀγοραπωλησίαν ὡς τὸ συνηθέστερον καὶ ἐπικρατέστερον.

Η ἀβεβαιότης αὕτη τῶν ὁρίων μεταξὺ τῆς προκειμένης συμβάσεως καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ὑπῆρχε καὶ ὡς πρὸς τὸ ὅριον μεταξὺ τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ τῆς μισθώσεως. Παραλείποντες τὴν λόγῳ ἐμφυτεύσεως παράδοσιν κτήματος, ἥτις ἀπετέλεσεν ἰδίαν σύμβασιν, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ ἀβεβαιότης αὕτη ὑπῆρχεν ἰδίως ὅταν προέκειτο νὰ κατασκευασθῇ πρᾶγμα ἐπὶ ὡρισμένῳ τιμήματι, διελύθη ὅμως πρωΐμως ὡς ἑξῆς· «εἰ μὲν τοῦ τεχνίτου ἐστὶν ἡ ὕλη, πρᾶσίς ἐστιν, εἰ δὲ τὴν ὕλην παρεῖχον, μίσθωσις».

γ') Ἀπὸ μέρος τοῦ πωλητοῦ ἀπαιτεῖται παραχώρησις ἄλλου τινὸς πράγματος ἢ χρημάτων· πρέπει δ' οὗτος νὰ σκοπῇ ἁπλῶς νὰ παραχωρήσῃ τὶ, καὶ ὄχι νὰ τὸ δώσῃ πρὸς χρῆσιν· ν. 78 Β. (19, 1) — Θέμ. τ. 2 σ. 16 σημ. 6. Η παραχώρησις αὕτη εἶναι πρὸ πάντων σωματικὴ, ἥτις ὅμως φυσικὴν συνέπειαν ἔχει μεταβίβασιν δικαίου. Θέμ. αὐτ. σημ. 7.

Συγκρότησις τῆς πωλήσεως δι' ἁπλῆς συναινέσεως.

§ 4. Εἰς τὴν συμφωνίαν περὶ πράγματος καὶ τιμήματος συνίσταται ἡ ἀγοραπωλησία· ἑπομένως ἅμα αὕτη ὑπάρχει, τὸ συνάλλαγμα θεωρεῖται τέλειον. Κατὰ τοὺς ρωμ. μάλιστα, τὸ συνάλλαγμα αὐτὸ συγκροτεῖται ἁπλῇ συναινέσει (consensu) (1).

---

(1) Βασιλ. (19, 1) — Θεοφ. 3, 23 — ν. 1 § 2 ν. 2 § 1 Πδ. (18, 1). Μάλιστα δὲ οὐδὲ νὰ γίνῃ ρητῶς ἡ συναίνεσις ἀπαιτεῖται. — Βλέπων τις πιπρασκόμενον ὑφ' ἑτέρου ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα, καὶ μὴ ἀντιλέγων, αὐτὸς δοκεῖ πιπράσκειν αὐτό· ν. 12 Β. (19, 1) τεμ. 12 Π. (21, 2). — Ἁρμ. (Γ, γ) § 16. — Εὐρ. τ. ά σ. 8 — ἴδ. κατ.

Μόνον ὅταν ρητῶς συνομολογηθῇ ὅτι τὸ συνάλλαγμα θέλει συναφθῇ ἐγγράφως, δὲν καθίσταται ὑποχρεωτικὸν εἰμὴ ἀφοῦ τὸ ἔγγραφον συμβόλαιον συνταχθῇ καὶ ὑπογραφῇ (ὅρα κατωτ. τὴν Νομολ.) ἀπὸ τὰ μέρη· τεμ. 17 Κώδ. (4, 21), Θεοφ. παραφ. 3, 23 πρ. — Τέλος ὁ περὶ Χαρτοσ. νόμος (42) ἀπαιτεῖ νὰ γίνηται ἡ πώλησις τῶν ἀκινήτων διὰ δημ. ἐγγράφων ἢ ἐνώπιον συμβολαιογράφου.

§ 5. Ὅταν ἡ συναίνεσις μόνη ἀρκῇ, εἶναι ἀδιάφορον νὰ ἐκφράζηται προφορικῶς, ἢ ἐγγράφως· ἡ ἀσάφεια ὅμως ἑρμηνεύεται κατὰ τοῦ πωλητοῦ (1). Μάλιστα ἡ συναίνεσις δύναται νὰ ἐξαχθῇ καὶ ἄνευ ῥητῆς ἐκφράσεως, ἀπὸ πράξεις ἐμφαινούσας αὐτὴν σιωπηλῶς (2). Ἂν ὅμως ἐσυμφώνησαν οἱ συμβαλλόμενοι νὰ τελειωθῇ τὸ συνάλλαγμα δι' ἐγγράφων, δὲν ἰσχύει πρὶν ὑπογραφοῦν ταῦτα (3).

Κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου, νόμον ἄρθρον 42, τ' ἀφορῶντα μεταβολήν τινα εἰς τὴν κατοχὴν πραγμάτων ἀκινήτων συμβόλαιον εἶναι ἄκυρα μὴ γενόμενα ἐνώπιον συμβολαιογράφου. Διὰ τοῦ προηγουμένου κώλου θεωροῦνται ἄκυρα τὰ ἔγγραφα, ὅθεν πρὸς διαστολὴν αὐτῶν συμβόλαια εἶναι ἀναντιῤῥήτως τὰ συναλλάγματα αὐτά, δηλ. ἡ πώλησις κτλ.

Ἐντούτοις καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἰσχύουν αἱ περὶ ἀῤῥαβώνων διατάξεις. Διάτ. 17 Κώδ. (4, 21)– Β. (22, 1) 76 (4).– Καλλ. τ. 3 § 219.

§ 6. Καὶ ὑπαρχούσης συναινέσεως, ἡ ἀγοραπωλησία εἶναι ἐνίοτε εἴτε ἐντελῶς ἄκυρος, εἴτε ὄχι ἐντελῶς ἔγκυρος. Τοῦτο δύναται νὰ προέρχεται ἐν μέρει μὲν ἐκ τῆς ἀπλῆς ἐφαρμογῆς γενικῶν ἀρχῶν, οἷον τῶν περὶ βίας ἢ ἀπάτης, ἐν μέρει δὲ ἐξ ἰδιαιτέρων λόγων. Θέμ. τ. 2 σελ. 29.

§ 7. Δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν συναίνεσιν ἡ ὕπαρξις πλάνης, καὶ ἐννοεῖται οἴκοθεν, ὅτι τοιαύτη οὐσιώδης πλάνη ἀφαιρεῖ πᾶσαν ἰσχὺν τοῦ συναλλάγματος. Θέμ. τ. 2 σ. 29 ἐν ἀρχῇ (5).

§ 8. Πλάνη περὶ τὰ γεγονότα καὶ περὶ τὸ δίκαιον ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχει εἰς τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας;

Ἡ 3 σκέψις τῆς 247 τοῦ 1853 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεως, κυρ. τὴν 10891 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ., φέρει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, ἐκτιμῆσαν, διὰ τῆς

---

(1) τεμ. 4 § 2 τεμ. 2 § 1 τεμ. 9 (18, 1).— Β. (19, 1) § 1, 2 — Εἰσ. (3, 23 Ἁρμ. (γ, γ) 4— τεμ. 39 (12, 14) Β. (XI, 1) 39.

(2) Τεμ. 12 (21, 2) Β. (XIX, 11) 12. — Ἁρμ. (γ, γ) § 26. Εὐρ. ά σελ. 8.

(3) Διάτ. 17 Κώδ. (4, 21). — Β. (22, 1) 76. — Εἰσ. (3, 23) Ἁρμ. (γ, γ) § 2, 3. Εὐρ. ά σ. 8 ἀπ. Ἀρ. Π. 21 τοῦ 1849.

(4) Ἀπεφασίσθη ὅτι μὴ ληφθέντος τοῦ ἀνήκοντος χαρτοσήμου, δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ πώλησις. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 108 τοῦ 1849 Πρλ. λέξ. Χαρτόσημον.

(5) Παπ. § 366, 367.— Καλλ. τ. 3 § 46—70.

τρίτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸν εἰς τὴν κρίσιν αὐτοῦ ὑποβληθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ δημοσίου, ὅτι τὸ Β. διάταγμα, δι' οὗ ἐνεκρίθη ἡ διὰ φαλλαγγιτικῶν γραμματίων ἀγορὰ τοῦ ἐπιδίκου γηπέδου, δὲν καθιστᾷ αὐτὴν ἰσχυρὰν ὡς πρὸς τὸ δημόσιον, διότι ἡ ἔγκρισις αὕτη ἐγένετο ἐκ πλάνης περί τε τὰ γεγονότα καὶ τὸν νόμον, ἀποφαίνεται, ὅτι ἐκ μὲν τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων ἡ περὶ τὰ γεγονότα πλάνη ἀποδεικνύεται ἀνύπαρκτος ἢ ἐξ ἀσυγγνώστου ῥαθυμίας προκύψασα, ἡ δὲ περὶ τὸ δίκαιον πλάνη δὲν δύναται νὰ γενῇ δεκτὴ ὡς οὐδόλως δικαιολογουμένη ὑπὸ τῶν πραγμάτων, κατὰ τοῦτο δὲ οὐδένα νόμον παρεβίασε, Βασιλ. (2, 4) 9· διότι τῷ ὄντι διὰ τῆς προτάσεως τῆς διττῆς ταύτης πλάνης, τὸ δημόσιον σκοπὸν εἶχε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνατροπὴν τῆς, διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐγκρίσεως, συναρθείσης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἀγοραπωλησίας ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ διατάγματι ἀναφερομένοις ὅροις, ἀφοῦ ὡς παραδέχεται ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ὁ ἀναιρεσίβλητος, εἰδοποιηθεὶς περὶ τῆς ἐγκρίσεως, ἐξεπλήρωσε τὸ καθ' ἑαυτὸν τὰς διὰ τῆς πωλήσεως ταύτην ἐπιβαλλομένας αὐτῷ ὑποχρεώσεις, ὥστε δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀνακλήσεως ἁπλῆς γνώμης ἐκφρασθείσης ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκ πλάνης, οὔτε περὶ μονομεροῦς ἑρμηνείας προϋφισταμένης σχέσεως, ἀλλὰ περὶ ἐντελῶς καταρτισμένης συμβάσεως, τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο ἡ ἀνατροπὴ δυνάμει τῆς εἰρημένης πλάνης, οὐδὲ ἀναιτιολόγητος εἶναι κατὰ τοῦτο ἡ ἀπόφασις, διότι ἐν τῇ αὐτῇ σκέψει ἐκτίθενται οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ ἕνεκα πλάνης προσβαλλομένη σχέσις θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς τελεία σύμβασις μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἡ δὲ ἀνάκλησις τῆς ἐγκρίσεως, ὑπὸ τὰς ἐν τῇ αὐτῇ σκέψει ἀναφερομένας περιστάσεις, οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἡ ἀνατροπὴ τῆς συμβάσεως.

§ 9. Ἡ εἰκονικὴ (1) πώλησις δὲν παράγει ἔννομα ἀποτελέσματα μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ· δὲν παράγει δὲ ἀποτέλεσμα οὔτε ὑπὲρ, οὔτε κατὰ, τρίτων προσώπων, ὅταν ταῦτα εἶχον γνῶσιν τῆς εἰκονικότητος· ἐν ἄλλαις λέξεσι, τρίτα πρόσωπα, ἔχοντα γνῶσιν τῆς εἰκονικότητος ἀγοραπωλησίας τινός, δὲν δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι πραγματικὰ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀξιοῦντα ὅτι παράγουσιν αὐτὰ ἀπὸ ἀγορὰν, διότι οὗτος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ παραχωρήσῃ ὅ,τι δὲν ἔχει· καὶ μόνον χάριν τῆς πίστεως, ἥτις ὀφεί-

(1) Καλλ. τόμ. 3 § 70.

λεται εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα, ὁ καλῆς πίστεως τρίτος δύναται νὰ ἀποκτήσῃ πραγματικὰ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς εἰκονικῆς πωλήσεως παράγων αὐτὰ ἀπὸ τὸν εἰκονικῶς ἐξαγοράσαντα (Σιρ. 17 τόμ. 31 μέρος ά σελ. 404. — αὐτ. τόμ. 32 μέρος ά σελ. 75. — Devil. τ. 1 λ. vente § 173 bis). Ἀπόφ. 7527 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 10. Ἡ περὶ ἀγοραπωλησίας συμφωνία δύο κυρίως περιέχει συστατικά, πρᾶγμα καὶ τίμημα.

Ἀρχικῶς οἱ Ρωμαῖοι μόνον τὰ κινητὰ παρεδέχοντο ὡς ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος τούτου, διότι αὐτὰ μόνον περιλαμβάνει ἡ λέξις Merx (ἐμπόρευμα) (1). Κατόπιν ὅμως ὁ περιορισμὸς ἔπαθεν, ὥστε ὅσα δύναταί τις νὰ ἐξουσιάζῃ, εἶναι ἐπιδεκτικὰ πωλήσεως, ἐξαιροῦνται δὲ μόνον ὅσα δὲν εἶναι ἐντὸς τῆς συναλλαγῆς (commercium). Ὄχι μόνον τὰ ὑλικὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ ἀπαιτήσεις (nomina) (2) δύνανται νὰ γίνουν ἀντικείμενα πωλήσεως, ἀλλ' ἡ ἐκποίησις αὐτῶν ἀποτελεῖ ἰδίως τὴν ἐκχώρησιν. Μόνον πράξεις δὲν πωλοῦνται, διότι τότε ὑπάρχει συνάλλαγμα μισθώσεως. Καλλ. τ. 3 § 220.

Ἡ πώλησις πράγματος extra commercium ποίας συνεπείας παράγει; Θέμ. τ. 5 σ. 85 ἐπ.

Δὲν ἰσχύει λοιπὸν ἡ πρᾶσις πράγματος ἐκτὸς τῆς συναλλαγῆς, οὗτινος ἀπαγορεύεται ἡ κτῆσις· ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ὅμως ἀγοράζων αὐτὸ δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν. Π. (18, 1) 4-6, 70 Βασιλ. (19, 1) 4, 5, 48. Παπ. § 394 σημ. 3 καὶ 366 σημ. 11-13.

§ 11. Ἐννοεῖται προσέτι ἀφ' ἑαυτοῦ ὅτι πρᾶγμα μὴ ἐμπορεύσιμον δύναται μολοντοῦτο, κατά τινας ἀναφορὰς νὰ γίνῃ ἀντικείμενον ἐμπορίου (3)· διὰ τῆς μετὰ ταῦτα ἄρσεως τοῦ ἐμποδίου δὲν δύναται νὰ ἰσχυροποιηθῇ ἡ ἐξ ἀρχῆς ἀνίσχυρος πώλησις, μάλιστα δὲ οὐδὲ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ὑποβληθῇ τὸ πρᾶγμα εἰς ἐμ-

---

(1) Τεμ. 1 § 1 (18, 1).—Β. (19, 1) 1 — τεμ. 66 (50, 16) Β. (2, 1) 63.— Ἡ τοῦ φορτίου προσηγορία μόνον τὰ κινητὰ περιέχει.

(2) L. 34 de C. E. (18, 1) B. XIX, 1, 34 ὅρα Καλλ. τόμ. Β'. § 13. Ἐκτὸς συναλλαγῆς εἶναι καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων L. 3 C. de off (1, 2) B. V, 1, 3 Ἀρμεν. Γ'. γ'. § 26. Ὅρα κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίαν τὴν ἀπαγόρευσιν πωλήσεως κιβδήλων νομισμάτων Π. Ν. Ἀρ. 244 — 246 δηλητηρίων 564 — 566 ὅπλων 620, χρυσοῦ καὶ ἀργύρου 668, 669, 675 — 677. βιβλ. ἀθεμίτων Νόμος περὶ τύπου ἄρθρ. 48.

(3) L. 32 D. (18, 1). N. 30 B. (19, 1). Τὰ ἐν δημοσίῳ ἐδάφει ὄντα ἀργυραμοιβικὰ ἐργαστήρια καὶ ἕτερα, τοῦ δημοσίου εἰσίν, εἰ καὶ ἡ χρῆσις αὐτῶν ἰδιωτική· ὁ οὖν πιπράσκων αὐτά, οὐ τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ τὸ δίκαιον πιπράσκει.

πορίαν εἶναι ἰσχυρὰ ἡ πώλησις· ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἦναι κατὰ τὸ κυριώτερον αὐτοῦ μέρος ἐμπορεύσιμον, δύναται νὰ πωληθῇ ἰσχυρῶς, καὶ ἂν ἐπουσιώδη αὐτοῦ μέρη ἐξῃρέθησαν τῆς ἐμπορίας (1)· ἀπ' ἐναντίας ἡ πώλησις ἤθελεν εἶσθαι ἀνίσχυρος ἂν τὸ ἐπουσιῶδες μόνον μέρος τοῦ πράγματος ἦναι ἐμπορεύσιμον· ἐὰν τὸ πρᾶγμα μὲν ἦναι ἐν γένει ἐμπορεύσιμον (2), ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἀνίκανος ἀποκτήσεως, τότε οὗτος δὲν ἀποκτᾷ μὲν ἐκ τῆς πωλήσεως ἀξιώσεις, ὑποχρεοῦται ὅμως ἐξ αὐτῆς, ἂν ὁ πωλητὴς ἠγνόει ὅτι συναλλάττεται μὲ πρόσωπον ἀνίκανον· δύναται μ' ὅλον τοῦτο νὰ συναφθῇ ἰσχυρὰ πώλησις ὑπὸ τὸν ὅρον ἀποκτηθησομένης ἱκανότητος. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 32 ἐπ.

§ 11ᵃ. Τὸ περὶ ἐμπ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη εὕρηνται τάδε ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὅτι·

Τὸ πωλούμενον πρέπει νὰ ἦναι ἐμπορεύσιμον. Τίνα δὲ δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἀντικείμενα ἀγοραπωλησίας;

«Τὰ ἀντικείμενα τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως πρέπει νὰ ἦναι ἐμπορεύσιμα, δεκτικὰ δηλονότι ἐμπορικῆς κυκλοφορίας, καὶ μεταβολῆς κατοχῆς. Τοιαῦτα δὲ εἶναι (Ῥαλλ. τ. 1 § 373)

ά). Οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, κατὰ δὲ τὸν ἀπὸ 1 μαρτίου 1841 περὶ σωματεμπορίας νόμον καὶ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ συντάγματος ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Ν. 4, 5, 6, 34, 70 Πδ. (18, 1)-λϐ. Βασ. (19, 1).

ϐ). Τὰ δημόσια πράγματα, ἐκεῖνα δηλονότι δι' ὧν οὐσιωδῶς σκοπεύεται ἡ ἐπιτυχία τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δημοσίου ἢ τῆς ἐκκλησίας. Δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην τὰ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἢ τῆς ἐκκλησίας ἰδιωτικῆς ἀποκτηθέντα, καὶ πρὸς τὸν κοινωνικὸν αὐτῶν σκοπὸν ἐμμέσως μόνον τείνοντα. (κϐ. ξ. Βασιλ. (19, 1)-ν. 22, 62 § 1 Π. (18, 1).

γ'). Ἡ κληρονομία ὡρισμένου ζῶντος προσώπου. Ν. 1 Πανδ. (18, 4).

δ'). Τὰ κλοπιμαῖα πράγματα. Ν. 3, 4 § 3 Π. (18, 1).

ε). Πράγματα ὅσον ἡ πώλησις ἀπαγορεύεται δι' ἰδιαιτέρων

(1) Πρϐ. L. 23, 24 D. (18, 1). Ν. 21, 22 Β. (19, 1). Οὐλπιανός. Οὐκ ἔστι περιττὸν συμφωνεῖν, ὡς, ἐάν τι ἐστὶ σάκρον, μηδὲν αὐτοῦ πεπρᾶσθαι, τοῦτο γὰρ πρὸς μικροὺς ἀνήκει τόπους· εἰ γὰρ εὑρέθη ὅλος σάκρος, οὐκ ἔρρωται ἡ πρᾶσις· ἀλλὰ καὶ τὸ διθὶν ρεπετιτεύει ὁ ἀγοραστής,

(2) Δυνάμεθα δὲ ἐνταῦθα ν' ἀποφανθῶμεν, ὅτι ὅταν ὁ ἀγοραστὴς μόνον ἤξευρε, τότε ἀνέχεται (Arg. L. 57 § 2 D. (18, 1), θεωρεῖται λοιπὸν ὡς νὰ ἤθελε δώσῃ ἅπαν τὸ τίμημα.

νομίμων ὁρισμῶν εἴτε προσωρινῶς εἴτε διὰ παντός. ι. 8 κτ. (2, 6) — ν. 6 Κώδ. (1, 14).

Τοιούτων πραγμάτων πώλησις εἶναι ἄκυρος, οὐδὲ παράγει τὰς ἐκ τοῦ συναλλάγματος τούτου πηγαζούσας ὑποχρεώσεις ἐκτὸς μόνον ὡς πρὸς τὸν ἐν καλῇ πίστει ἀγοραστήν. Ἂν ὁ ἕτερος τῶν συναλλαττομένων ἐκπληρώση τὴν ὑποχρέωσίν του, δύναται ν' ἀναζητήσῃ τὸ ἀναιτίως δοθέν, εἴτε ἐγνώριζεν εἴτε μὴ τὴν ἀπαγόρευσιν καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ πράγματος.

Ἂν δὲ ὁ πωλητὴς παρέδωκε τὸ πρᾶγμα, ἐν γνώσει τῆς ἀπαγορεύσεως, ὀφείλει ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος. Ἂν τέλος τὸ συνάλλαγμα ἐκπληρωθῇ παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, εἰ μὲν ἦσαν ἐν ἀγνοίᾳ, ἀμφότεροι δύνανται νὰ ζητήσωσι τοῦ δοθέντος τὴν ἀπόδοσιν, εἰ δὲ ἐν γνώσει, μόνος ὁ ἄλλος δύναται ν' ἀναζητήσῃ τὸ δοθέν.

§ 11[3]. *Περιοριορισμὸς τῆς ἐμπορικῆς κυκλοφορίας τοῦ πράγματος διὰ συναλλάγματος ἢ διαθήκης*

Ἡ ἰδιωτικὴ θέλησις δὲν ἰσχύει ποτὲ νὰ καταστήσῃ τὰ πράγματα ἀνεπίδεκτα ἐμπορικῆς κυκλοφορίας, οὐδὲ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ νὰ γίνωνται ἀντικείμενα ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως, ὅθεν καὶ ὅταν πωλῇ τις πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ, ἢ ἐφ' οὗ ἔχει περιωρισμένον μόνον διαθέσεως δικαίωμα, ἡ πώλησις αὕτη θέλει τὸ πολὺ θεωρηθῇ ὡς πώλησις ἀλλοτρίου πράγματος, καὶ ἑπομένως θέλει εἶναι ἰσχυρὰ μεταξὺ τῶν συναλλαττομένων.

Οὕτως ὅταν τι δωρηθῇ, πωληθῇ ἢ κληροδοτηθῇ ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ νὰ μὴ ἐκποιηθῇ, δύναται μὲν ὁ πρότερος αὐτοῦ κύριος τὸ πρᾶγμα τοῦτο κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλ' ὁ πωλητὴς ἐνέχεται πάντοτε ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ, καί, ἂν ἀποδεδειγμένως δὲν δύναται νὰ τῷ χορηγήσῃ τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ. Ῥάλλ. τ. 1 § 374.

§ 12. *Πρᾶγμα ὑπάρχον*. Ἡ ἀγοραπωλησία δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πραγματικῶς τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα (1), διότι π. χ. εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ, ἢ δὲν ἔλαβέ ποτε ὕπαρξιν, ἢ ἔπαυσε τοῦ νὰ ὑπάρχῃ (2). Οὕτως εἶναι ἄκυρος ἡ κληρονομίας

(1) Τεμ. 8 πρ. Π. (18, 1) — τεμ. 7 Π. (18, 4).
(2) Τεμ. 15 πρ. Π. (18, 1) — διάτ. 14 Β. (19, 1).

ἀγορασία, ἐὰν ὁ κληροδότης ζῇ εἰσέτι, ἢ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τοιοῦτος ἄνθρωπος (1). Καλλ. τ. 3 § 221.

§ 13. Ἐκ τούτων συμπεραίνομεν, ὅτι μὴ ὑπάρχοντος τοῦ πράγματος, περὶ οὗ ἐσυμφώνησαν οἱ συμβαλλόμενοι, δὲν ὑπάρχει συνάλλαγμα, διότι στερεῖται τοῦ ἑτέρου τῶν συστατικῶν αὐτοῦ (2).

Εἰς τὰς πηγὰς εὑρίσκομεν τὸ παράδειγμα τῆς οἰκίας, καθ' ὃ βλέπομεν ὅτι ὄχι μόνον εἰς οὐδὲν λογίζεται ἡ πώλησις, ὅταν πόσῶς δὲν ὑπῆρξεν ἀντικείμενον, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάρχῃ καθ' ἣν συνεκροτήθη τὸ συνάλλαγ, ὅρα § 60 Καλ. (3). Καλλ. τ. 3 § 221.

§ 14. Ἐὰν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ὑπάρχῃ τοὐλάχιστον ἐν μέρει, πρέπει γενικῶς νὰ ἐξετασθῇ ἂν τὸ μεγαλήτερον μέρος τοῦ πράγματος ὑπάρχῃ, καὶ τότε ἰσχύει ἡ πώλησις, ἀλλὰ μόνον κατὰ λόγον τῆς ὑπάρξεως τοῦ πράγματος, καὶ ὁ ἀγοραστὴς χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα μόνον κατὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν. Ἀλλὰ τὸ ῥηθὲν ἰσχύει ἐὰν ἀμφότερα τὰ συναλλαττόμενα μέρη κατὰ πλάνην ὑπέθετον ὅτι ὑπάρχει ὁλόκληρον τὸ πρᾶγμα, ἐπειδὴ α) ἂν ὁ ἀγοραστὴς μόνος εὑρίσκετο ἐν πλάνῃ, τότε ἀναφαίνεται οὗτος ὡς ἀπὸ τοῦ πωλητοῦ ἀπατηθείς, καὶ ἑπομένως θεωρεῖται διὰ τὴν ἀπάτην του ὁ πωλητὴς ὡς ἐντελῶς ὑποχρεωμένος εἴτε πολύ, εἴτε ὀλίγον ὑπάρχει ἐκ τοῦ πράγματος. β') Ἐὰν εὑρίσκετο ἐν πλάνῃ μόνον ὁ πωλητής, τότε εἶναι ἀντιστρόφως ἡ πώλησις διὰ τὸν ἀγοραστὴν ἐντελῶς ὑποχρεωτική, ὥστε οὗτος χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ ὅλον τὸ τίμημα, καὶ ἂν μικρότατον μέρος τοῦ πράγματος ὑπάρχῃ. γ') Ἐὰν ἀμφότερα τὰ μέρη ἐγνώριζον τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν, τὸ συνάλλαγμα εἶναι ἀνίσχυρον καὶ ἂν κατὰ μέγα μέρος ὑπάρχῃ τὸ πρᾶγμα. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως δὲν ὑπάρχῃ ποσῶς καὶ ἡ πώλησις ἀκυρωθῇ, διὰ τοῦτο, δύναται, ἕνεκα μονομεροῦς ἀπάτης, νὰ γεννηθῇ τοὐλάχιστον ὑποχρέωσις πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν διὰ τῆς ἀπάτης προξενηθεισῶν ζημιῶν. Ὅτι ὁ ἀγοραστής, ὅστις κατὰ συνέπειαν ἀκύρου, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ὡς ἔγκυρον ἐθεώρησε πώλησιν, ἐπλήρωσε τὸ τίμημα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, δὲν εἶναι

~~(1) Τερ. 4, 7, 8 Π. (18, 4).~~

(2) L. 15 pr. αὐτ. B. XIX, 1, 14 L. 7 de hered (18, 4) B. XIX, 4, 7.

(3) Εἶναι περιττὸν ἐνταῦθα νὰ πραγματευθῶμεν περὶ πλανης, διότι ὅλα τὰ ζητήματα ἀνεπτύχθησαν εἰς τὸ περὶ αὐτῆς κεφάλαιον.

καμμία ἀμφιβολία· ἀλλὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς δικαίωμα ἐκ τοῦ συναλλάγματος πηγάζον, ἀλλὰ νὰ κρίνηται κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ ἀχρεωστήτου. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 31, ἔνθα καὶ ἡ παράθεσις τῶν νόμων.

§ 142. Ἀτελῆ ἐνέργειαν ἔχει ἡ ἀγοραπωλησία, ἐὰν συνδεθῇ μὲ ἀναβλ. αἵρεσιν· διότι ἐξήρτηται τότε τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς αἱρέσεως (1). Καὶ ἂν τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀποθάνωσιν, ἐκκρεμοῦς ἔτι οὔσης τῆς αἱρέσεως, ἡ πώλησις δὲν ματαιοῦται (2). Ἐὰν ὅμως τὸ πωληθὲν πρᾶγμα δὲν ὑπάρχῃ πλέον, ἡ ἔκβασις τῆς αἱρέσεως δὲν ὠφελεῖ, ἐκτὸς ἂν δύναται νὰ καταλογισθῇ τοῦτο εἰς τὸν ἕτερον συναλλαττόμενον. Θέμ. τόμ. 2 σελ. 35 (3).

---

(1) Τερ. 37 Π. (18, 1)— ν. 35 Β. (19, 4).

(2) Τερ. 8 πρ. Π. (18, 6).

(3) Ἡ διαλυτική, ἡ ἀνατρεπτικὴ αἵρεσις δὲν ἔχει ἀποτελέσματα εἰμὴ ὅταν ἐξέλθῃ. Ἐνόσῳ ἤρτηται, θεωρεῖται ἡ σχέσις, πρὸς ἣν ἀναφέρεται, ὡς τελεία, καί, ἀτονούσης τῆς αἱρέσεως, παύει ἐντελῶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι προβληματικὴ ἡ ἰσχὺς τῶν πραχθέντων· ἐξιοῦσα ὅμως ἡ διαλυτικὴ αἵρεσις, καταστρέφει τὸ ἤδη γενόμενον ὡς νὰ μὴ εἶχε ποτὲ λάβει χώραν.

Φιλονεικεῖται ἄν, προκειμένου λόγου περὶ ἀποδοτέου πράγματος, δύναται ὁ παραδόσας αὐτὸ ὑπὸ διαλυτικὸν ὅρον νὰ τὸ διεκδικήσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τρίτου, εἰς ἃς μετέβη. Κατὰ τὰς ἀρχὰς ὅμως τοῦ Ῥωμ. δικαίου καὶ κατὰ τὰ ῥητὰ τεμάχια, εἶναι ἐπικρατεστέρα ἡ γνώμη, ὅτι διὰ τῆς ἐξόδου τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου, αὐτοδικαίως ἀναζῇ ἡ κυριότης τοῦ παραδόσαντος τὸ πρᾶγμα, ἥτις δύναται ἀκωλύτως νὰ ἐνασκήσῃ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγήν. Μάλιστα τὴν γνώμην ταύτην συμμερίζονται οἱ ἐπισημότεροι συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς μας.

Τὴν διαφορὰν τῶν γνωμῶν ἐκφράζουν συνήθως, καθόσον οἱ μὲν λέγουν ὅτι ἡ διάλυσις λαμβάνει χώραν ἐκ τοῦ νῦν (resolutio fit ex nunc; οἱ δὲ ἔκτοτε (ex tunc), ὥστε ὅλα τὰ μεταξὺ γενόμενα καταστρέφονται. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ῥωμ. δικαίου, δὲν ἀπαιτεῖται νέα παράδοσις διὰ ν' ἀποκαταστῇ πάλιν ἰδιοκτήτης ὁ παραδόσας τὸ πρᾶγμα ὑπὸ διαλυτικὸν ὅρον· καὶ τοῦτο, διότι ὁ παραλαβὼν ἀπέκτησεν ἐπ' αὐτοῦ περιωρισμένην κυριότητα, τῆς ὁποίας τὸ ὅριον εἶναι ἡ ἀναβίωσις τῆς κυριότητος τοῦ δόσαντος.

Οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ μεταβιβάσῃ πλέον ἧς ἔχει κυριότητος.

§ 15. Ἐὰν μολοντοῦτο δὲν δύναται νὰ γνωρισθῇ εὐθὺς, ὅτι τὸ πωλούμενον πρᾶγμα εἶναι ἐξῃρημένον τοῦ ἐμπορίου· τουτέστιν ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ἦναι ἀπολύτως ἐξῃρημένον, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ὑπόκειται εἰς ἀπαλλοτρίωσιν, ἀγνοοῦντος τοῦ ἀγοραστοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξαιρεῖται, ἡ πώλησις ἰσχύει δίδουσα χώραν εἰς ἀποζημίωσιν ἐν ἐλλείψει τοῦ πράγματος. Τότε ἡ πώλησις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν πωλητὴν, καθόσον ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐγνώριζε τὴν ἰδιότητα τοῦ πράγματος (Θέμ. τ. 2 σ. 32).

§ 16. Ὅταν τὸ κύριον πρᾶγμα δὲν ἦναι ἀναπαλλοτρίωτον, ἀλλ' εἶναι τὸ προσάρτημα αὐτοῦ (οἷον δημοσία ὁδὸς), ἡ πώλησις ἰσχύει. Β. (19, 1) § 21, 22.

§ 17. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ διακρ. κτημάτων νόμου, ἐξῃρημένα εἶναι π. χ. φρούρια καὶ ὀχυρώματα.

§ 18. *Νομολογία.* Ὅταν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα δὲν ὑπῆρχεν ἢ ἀπωλέσθη, ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ ὅ,τι δι' αὐτὸ ἔλαβε, καθὼς καὶ τὰ γενόμενα ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ἔξοδα διὰ τὴν μετάβασίν του πρὸς παραλαβὴν τοῦ πράγματος. τεμ. 57 ἐν ἀρχ. Π. (18, 1). Τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἠγόρασεν μὲν ἐπαισθητῶς βεβλαμμένον τὸν σῖτον (π. χ.), ὄχι ὅμως παντελῶς ἐφθαρμένον καὶ ὅλως ἄχρηστον. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 239 τοῦ 1853, σύμφωνον μὲ τὴν 10627 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 19. Μολονότι προσὸν τῆς πωλήσεως εἶναι ἡ ὕπαρξις πράγματος ὡρισμένου, δὲν ἀποκλείεται ἡ πώλησις πράγματος, τοῦ ὁποίου ἡ ὕπαρξις προσδοκᾶται· καθόσον εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος γίνεται τὸ ἀβέβαιον τῆς τύχης.

Δύω εἰδῶν δύναται νὰ ἦναι τοιαύτη συμφωνία. Ὅταν ἀγοράζῃ

ὅστις παρέλαβεν ἐκ τούτου, τόσον μόνον ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ, εἰς τρόπον ὥστε, πληρωθείσης τῆς ἀνατρεπτικῆς αἱρέσεως, ἔχει εἰς τὰς χεῖράς του ξένον πρᾶγμα καὶ δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ τι εἰς τὴν ἀναβιώσασαν κυριότητα. Ῥητῶς ἀναφέρουν διάφορα τεμάχια, ὅτι δὲν ἔχει μόνον προσωπικὴν ἀπαίτησιν, πληρωθέντος τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου, ὁ παραδόσας τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὅτι πᾶσα μεταξὺ παραχώρησις τοῦ λαβόντος αὐτὸ παραχρῆμα καταστρέφεται, καὶ ἡ διεκδίκησις λαμβάνει χώραν. Εἶναι λοιπὸν ἀληθὴς ἡ θεωρία, καθ' ἣν ἡ διάλυσις (resolutio fit ex tunc) ἀνατρέχει εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν συνήφθη τὸ συνάλλαγμα. (Ἴδε τὰς σχετ. διατ. εἰς Καλλ. τ. 3 § 74).

τις τὸ ἀποτέλεσμα περιστάσεως ἐντελῶς τυχαίας, ὀνομάζεται ἀγορὰ ἐλπίδος (*emtio spei*) ἡ πρᾶξις. Τοιαύτη εἶναι π. χ. ἡ ἀγορὰ βόλου ἰχθύων (1), καθ' ἣν, καὶ ἂν δὲν ἀνασπασθῇ τι, χρεωστεῖται τὸ τίμημα, ἀλλὰ πρέπει βόλος ἐξάπαντος νὰ γίνῃ. Οἱ Κῷοι διὰ τῆς σαγήνης των ἀνέσπασαν χρυσοῦν τρίποδα, τὸν ὁποῖον ἀπῄτουν οἱ Μιλήσιοι ἀγοράσαντες τὸν βόλον πρὶν γίνῃ φανερός. Ὁ Κουϊάκιος ὅμως ἀποδίδει τὸν τρίποδα εἰς τοὺς Κῴους, διότι τὸ συνάλλαγμα ἦτο περὶ ἰχθύων (2). Τοιούτου εἴδους εἶναι σήμερον τὰ λαχεῖα (*loteries*), ἂν ὅμως ὁ ἐκτεθεὶς καθ' ὑπόθεσιν διὰ λαχείου ἵππος ἀποθάνῃ πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ λαχνοῦ, ματαιοῦται ἡ πρᾶξις (3).

Ἄλλου εἴδους ὅμως εἶναι ἡ πώλησις πράγματος προσδοκωμένου, καθόσον τοῦτο λάβει ὕπαρξιν. Τὸ τυχηρὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀφορᾷ τὸ ποιὸν τοῦ πράγματος, λέγεται δὲ ἡ πρᾶξις πώλησις ἐλπιζομένου (*rei speratae*). Π. χ. ὅστις ἀγοράζει τὴν πρόσοδον ἀμπέλου τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ἀγοράζει ἐλπίδα, ὥστε χρεωστεῖ τὸ τίμημα καὶ ἂν ἡ ἄμπελος δὲν δώσῃ καρπὸν (4). Ὅστις ὅμως ἀγοράσῃ 10 μέτρα οἴνου ἐκ τοῦ προσδοκωμένου τρύγου τῆς ἀμπέλου, ἐὰν αὕτη δώσῃ μόνον 5, χρεωστεῖ τούτων μόνον τὴν ἀξίαν, ἀδιαφόρως ὡς πρὸς τὴν ποιότητα, οὔτε ὁ πωλητὴς ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ (5).

Τὸ ζήτημα, εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο τούτων ὑπάγεται ἡ πώλησις, εἶναι πραγματικόν. Δὲν εἶναι ὅμως ὀρθὴ ἡ γνώμη, ὅτι θεωρεῖται πώλησις ἐλπίδος ὁσάκις ἤρτηται ἐντελῶς ἀπὸ τὴν τύχην ἡ ὕπαρξις τοῦ πράγματος, ἐνῷ, ὅταν κατὰ τὸν φυσικὸν ῥοῦν τῶν πραγμάτων εἶναι μᾶλλον ἐνδεχόμενον τὸ πρᾶγμα, ὑπάρχει ἀγορὰ ἐλπιζομένου (6). Τὸ τελευταῖον εἶδος ὑπάρχει, ὅταν ὅρος τοῦ συναλλάγματος εἶναι ἡ ὕπαρξις τοῦ πράγματος.

---

(1) L. 8 § 1 de contr. emt. (18, 1) B. XIX, 1, 7 καὶ κόττῳ πρᾶσις γίνεται L. 11 § 18 L. 12 de act. emti (19, 1) B. XIX, 8 § 11, 17.
(2) Πλούταρχ. Σόλ. Cujac, ad tit. C. de sent. Troplong Vente 208.

(3) Vangerow III, § 632.
(4) L. 78 § 3 de contr. emt. (18, 1) B. XIX, 1, 76.

(5) L. 39 § 1 αὐτ. B XIX, 1, 37. Καὶ ὅτι τοῦ καρποῦ ἠρτημένου πέπρακάς μοι ἔλαιον, ἢ ἐπηρωτήθην δέκα μέτρα καὶ συνέβη πέντε μόνα γενέσθαι· οὐκ ἀπαιτηθήσομαι πλέον τῶν πέντε.

(5) Glueck comment IV, p. 192 τὸν ὁποῖον διορθόνει ὁ Vangerow III, § 632.

ἂν ὁ πωλητὴς ἔφερεν ἐμπόδια εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, ἐνέχεται πρὸς ἀποζημίωσιν· ἐπίσης ἂν ἐγνώριζεν ἤδη τὸ ἀποτέλεσμα καὶ δολίως τὸ ἀπέκρυψε διὰ νὰ παγιδεύσῃ τὸν ἀγοραστὴν (1). Καλλ. τ. 3 § 222.

Συνήθως (λέγει ὁ Κ. Παπ. § 394 σημ. 10 ἐπ.) τὸ πωλούμενον ὑπάρχει κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως καὶ ὁρίζεται προσηκόντως (§§ 335 καὶ 336)· ἐνίοτε ὅμως συνομολογεῖ τις τὴν ἀγορὰν πράγματος, ὅπερ οὐδόλως ὑπάρχει, ἀναδεχόμενος τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, εἴτε ὑπάρξῃ τὸ πρᾶγμα, εἴτε οὐ (ἀγορὰ ἐλπίδος), ἢ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν πληρωμὴν τιμήματος ἀναλόγου πρὸς τὸ πρᾶγμα, οὗτινος προσδοκᾶται ἡ ὕπαρξις (ἀγορὰ ἐλπιζομένου πράγματος)· τὸ μὲν συμβαίνει ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς βόλου ἰχθύων, τοῦ προϊόντος μελισσῶνος, ἐπὶ τῶν λαχείων κλπ. τὸ δὲ επι τῆς ἀγορᾶς ἐλαίου, ἐνῷ ἤρτηται ἔτι ὁ καρπὸς, ἐπὶ ὡρισμένῳ τιμήματι καθ' ἕκαστον μέτρον.

Ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐλπίδος ὁ ἀγοραστὴς καταβάλλει τὸ τίμημα, καὶ ἂν οὐδόλως ὑπάρξῃ τὸ προσδοκώμενον πρᾶγμα, ἐκτὸς ἂν ἡ ἐλπὶς ματαιωθῇ ἐκ προοιμίων, π. χ. ξηρανθῇ ἡ λίμνη πρὸ τῆς ἄγρας, ἢ ἀποθάνῃ ὁ εἰς λαχεῖον ἐκτεθεὶς ἵππος πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς αὐτοῦ, διότι τότε οὐδεὶς λόγος περὶ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐλπιζομένου πράγματος, ἥτις γίνεται ὑπὸ τὴν αἵρεσιν ὅτι θέλει ὑπάρξει τὸ προσδοκώμενον πρᾶγμα, καταβάλλεται τὸ τίμημα τότε καὶ κατὰ τοσοῦτον, ὅταν καὶ καθ' ὅσον ὑπάρξῃ τὸ προσδοκώμενον πρᾶγμα· μόνον ἡ ποιότης αὐτοῦ οὐδεμίαν ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸ συνομολογηθὲν τίμημα. Ἀμφότεραι αἱ συμβάσεις εἰσὶν ἐπισφαλεῖς ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ τῆς πρώτης ὁ κίνδυνος εἶναι πολὺ μεγαλήτερος. Πότε ὑπάρχει ἀγορὰ ἐλπίδος καὶ πότε ἐλπιζομένου πράγματος, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ, ὅστις θέλει ὁδηγηθῇ κατ' αὐτὴν ἐκ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ὥστε δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ δόξα, καθ' ἣν ἀγορὰ ἐλπίδος ὑπάρχει ὅταν ἡ ὕπαρξις τοῦ πράγματος ἐξαρτᾶται ἐντελῶς ἐκ τῆς τύχης, ἀγορὰ δ' ἐλπιζομένου πράγματος, ὅταν ἡ μέλλουσα ὕπαρξις προσδοκᾶται ὡς σύνηθες ἀποτέλεσμα τῶν νόμων τῆς φύσεως».

§ 19α. Ἐὰν ἡ ἀγοραπωλησία ἀφορᾷ προϊόντα τῆς τέχνης, τὰ

---

(1) L. 12 de act. emt. (19, 1) B. XIX, 8, 12 L. 12 de hered (18, 4) B. XIX, 4, 11.

ὁποῖα δὲν κατεσκευάσθησαν ἔτι (1), τότε φυσικῷ τῷ λόγῳ ἡ τοιαύτη σύμβασις δὲν δύναται ποσῶς νὰ ὀνομασθῇ τετολμημένη ἀγορασία· ἀπεναντίας ἐὰν ἀγορασθῇ τὸ προϊὸν ἀπὸ ἁλιείας ἢ θήρας, ἡ τοιαύτη ἀγοραπωλησία δὲν δύναται ἄλλο τι νὰ ἦναι εἰμὴ τετολμημένη (2). Ἐὰν δὲ ἡ ἀγορασία ἀφορᾷ γεωργικὰ προϊόντα τῆς γῆς, τὰ ὁποῖα πρόκειται εἰς τὸ μέλλον νὰ κερδηθῶσι, τότε κατὰ κανόνα πρέπει νὰ παραδεχώμεθα μᾶλλον πώλησιν ἀποβλέπουσαν τὴν πραγματοποίησιν ἢ τετολμημένην (3), μολονότι καὶ εἰς τοιαύτην περίστασιν δύναται νὰ ὑπάρξῃ τετολμημένη ἀγοραπωλησία. Ἡ ἀγορασία κληρονομιῶν ἐλπιζομένων ἔτι δύναται νὰ ἦναι ἀγορασία ἐλπίδος μόνον ἐὰν αἱ κληρονομίαι, αἱ τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως ἀπαρτίζουσαι, δὲν ὁρίζονται ἀκριβέστερον (4). Ἐὰν πρόκηται περὶ ὡρισμένων κληρονομιῶν, δύναται μὲν καὶ ἐνταῦθα ἡ πώλησις νὰ ἦναι ἐλπίδος μόνον πώλησις, κατὰ κανόνα ὅμως πρέπει νὰ παραδεχώμεθα ὅτι ἐσκοπεῖτο ἡ πραγματικὴ κληρονόμησις (5).

---

(1) Τοιαῦται ἀπαντῶνται συχνάκις. L. 2 § 1 D. (19, 2). L. 20, 65 D. (18, 1) § 4 Εἰσηγ. (3, 24) N. 63 B. (19, 1). Συνεφώνησα τόσους κεράμους ποιῆσαι ἐπὶ δήλῃ ποσότητι τοῦ νομίσματος. Εἰ μὲν σοί ἐστιν ἡ ὕλη, ἐξ ἧς γίνονται, πρᾶσίς ἐστιν, εἰ δὲ ἐγὼ δέδωκα αὐτὴν μίσθωσίς ἐστιν. Ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς πράσεως ἡ δεσποτεία τῆς ὕλης ἀμείβεται, ἐπὶ δὲ τῆς μισθώσεως τοῦ αὐτοῦ μένει. Πᾶσα δὲ παραγγελία δὲν εἶναι ἀγοραπωλησία, διότι πρέπει νὰ συμφωνῆται ἐπ' ὡρισμένῳ τιμήματι.

(2) L. 8 § D. (18, 1) N. 7 B. ibid. Καὶ κόττῳ πρᾶσις γίνεται ὡς τὸ ἀπὸ ἁλιείας ἢ μελλισσῶν ἢ ὑπατείας.

(3) L. 8 pr. D. (17, 1). N. 7 B. ibid. Εἰ δὲ παρὰ γνώμην τοῦ πράτου μὴ γένωνται οἱ καρποὶ ἐνάγεται.— Ἐὰν λοιπὸν πωληθῇ τὸ τρύγημα ἀμπέλου τινὸς, καὶ αἱ περιστάσεις δὲν συγχωρήσουν εἰμὴ τὴν σύναξιν τοῦ ἡμίσεως τρυγήματος, τότε ἰσχύει καὶ ἡ ἀγοραπωλησία καθ' ἥμισυ, δηλαδὴ θέλει καταβληθῇ τὸ ἥμισυ μόνον τοῦ συμφωνηθέντος τιμήματος.

(4) L. 10, 11 D. (18, 4). Arg L. 7 D. ibid. L. 3 § 2 D. (17, 2) N. 3 B. (12, 1). Ἐὰν συμφωνήσωμεν κοινὴν εἶναι τὴν ὡς εἰκὸς ἐρχομένην εἰς ἕνα ἡμῶν δικαίαν κληρονομίαν, οὐ περὶ τῆς ἐκ διαθήκης δοκοῦμεν λέγειν, ἀλλὰ περὶ τῆς νομίμου.

(5) L. 7 D. (18, 4). Ἡ πώλησις ὅμως ἐλπιζομένης κληρονομίας ὡρισμένου καὶ ζῶντός τινος ἀνθρώπου, ἔχει ἰσχὺν μόνον ὅταν οὗτος συναινέσῃ εἰς τὴν πώλησιν καὶ δὲν μετεμελήθη εἰς τὸ μετέπειτα (Arg. L. ult. C. (2, 3) N. 91 B. (11, 1).

Ἐὰν σύμφωνον γένηται αἱρετικὸν, ὥστε εἰ ὁ δεῖνα τελευτήσει, τόδε συμφωνεῖσθαι, κελεύει ἡ διάταξις τοῦτο τὸ σύμφωνον μὴ ἰσχύειν, ὡς ὑπεναντίον τοῦ ἀγαθοῦ τρόπου, εἰ μὴ ἄρα αὐτὸς, οὗ τινος περὶ κληρονομίας

§ 19³. *τυχηραὶ ἀγοραπωλησίαι.* Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 201 ἑπ.

§ 20. Σκοπὸς τῆς πωλήσεως εἶναι νὰ μεταβιβάσῃ ὁ πωλητὴς τὴν κυριότητα εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἀλλὰ ὁ σκοπὸς οὗτος ἔχει ἀρνητικὴν ἔννοιαν, ὅτι δηλ. δὲν λογίζεται ὑπάρχον ἐπὶ συμφωνίας νὰ μὴ γίνῃ τοῦ ἀγοραστοῦ τὸ ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος, ἀποτελοῦντος τότε μίσθωσιν, ἢ ἄλλο τι (1).

Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἰσχύει μὲν ἡ πώλησις πράγματος ἐξῃρημένου τῆς συναλλαγῆς (*extra commercium*) (2), ἀλλ' ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀπολύτως ἐξῃρημένον, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ὑπόκηται εἰς ἀπαλλοτρίωσιν ἀγνοοῦντος τοῦ ἀγοραστοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξαιρεῖται, ἡ πώλησις ἰσχύει, δίδουσα χώραν εἰς ἀποζημίωσιν, ἐν ἐλλείψει τοῦ πράγματος (3).

Ὅταν τὸ κύριον πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀναπαλλοτρίωτον, ἀλλ' εἶναι τὸ προσάρτημα αὐτοῦ, (οἷον δημοσία ὁδός), ἡ πώλησις ἰσχύει (4). Καλλ. τ. 3 § 223.

§ 20². *Πώλησις ἐπὶ παραδόσει· ἀγορὰ ἀλλοτρίου πράγματος.*

Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ὁ πωλητής, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πωλήσεως τὴν κυριότητα τοῦ πωλουμένου πράγματος, ἀλλ' οὐδὲ κἂν νὰ ὑφίσταται τὸ πωλούμενον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Οὕτως εἰς τὰς ἐπὶ παραδόσει λεγομένας πωλήσεις, καθ' ἃς συνήθως συμφωνεῖται ἡ πώλησις ἐμπορευμάτων οὐχὶ ἀτομικῶς, ἀλλὰ κατ' ἀριθμόν, κατὰ μέτρον ἢ βάρος ἀρξαμένων ὑπακούεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅτι ὁ πωλητὴς δὲν ἔχει τὰ πωλούμενα ἐμπορεύματα, ἀλλὰ μέλλει ἐπὶ τούτῳ νὰ τὰ προμηθευθῇ. Τὸ ῥωμ. δίκαιον ἐπιτρέπει μάλιστα καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀλλοτρίου πράγματος τὴν πώλησιν, εἴτε γνωστή, εἴτε ἄγνωστος εἶναι ἡ περίστασις αὕτη εἰς

ἐγένετο τὸ σύμφωνον, οἶδε καὶ συναινεῖ τῷ συμφώνῳ· τότε γὰρ ἰσχύει· ἀγνοοῦντος γὰρ αὐτοῦ, οὐδὲ ἓν σύμφωνον, οὐδὲ δωρεὰν δεχόμεθα γίνεσθαι· τυχὸν ἢ ὁ δεῖνα τελευτήσει, χαρίζομαί σοι τὴν τοιαύτην κληρονομίαν.— Τὸν περιορισμὸν τοῦτον τινὲς νέαι νομολογίαι δὲν ἀνεγνώρησαν.

(1) L. 80 § 3 de contr. emt. (18, 1) B. XIX, 1, 78. Καὶ ὅτι οὐ δοκεῖ πιπράσκεσθαι, ὅπερ συνεφωνήθη μὴ γενέσθαι τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλ' ἡ μίσθωσις ἐστὶν ἢ ἀντίχρησις.

(2) L. 6. pr. L. 22, 23, 34 § 1 αὐτ. Κατὰ τὸν περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμον ἄρ. 17 ἐξῃρημένα εἶναι π. χ. φρούρια καὶ ὀχυρώματα.

(3) L. 4—6 pr. 70 αὐτ. L. 39 § 3 de evict. (21. 2) B. XIX, 11, 37 § 5 J. de emt. (3, 23). Κατὰ τὸν περὶ διακρ. κτημ. Ν. ἀριθ. 18 ὅσα ἔπαυσαν νὰ ἦναι χωρία πολεμικὰ ἀποκτῶνται διὰ παραγραφῆς καὶ ἀπαλλοτριοῦνται.

(4) L. 22—24 de contr. emt. (18, 1) B. XIX, 1 § 21, 22.

ἀμφοτέρους τοὺς συναλλαττομένους. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι διὰ τοιούτου συναλλάγματος δὲν προσβάλλονται κατ' οὐδένα λόγον τὰ ἐπὶ τοῦ πράγματος δικαιώματα τοῦ ἀληθοῦς κυρίου ἢ τρίτου τινός. Ὅθεν ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως τοῦ πράγματος ἐκ μέρους τοῦ τρίτου ἀποδεικνύοντος ἐπικρατέστερον ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα, ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πράγματος αὐτοῦ, ἀλλὰ πλήρη ἀποζημίωσιν. Ἐὰν δὲ ὁ πωλητὴς ἐγνώριζεν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀλλότριον, ἠγνόει δὲ τοῦτο ὁ ἀγοραστής, δύναται νὰ ζητήσῃ ἀμέσως ἀποζημίωσιν, καὶ ἐὰν δὲν παρέδωκε τὸ τίμημα νὰ μὴ τὸ καταβάλῃ.

Ἐὰν ὅμως τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἦναι κλοπιμαῖον, εἰ μὲν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἐγνώριζον τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, ἡ πώλησις εἶναι, διὰ τὴν ἀμοιβαίαν ἀπάτην, ἐντελῶς ἄκυρος. Ἂν δ' εἰς μόνον τὸν πωλητὴν ἦτον γνωστὴ ἡ περίστασις αὕτη, ἡ πώλησις εἶναι μὲν ὑποχρεωτικὴ ὡς πρὸς αὐτὸν καὶ ὀφείλει, λαμβάνων τὸ τίμημα, νὰ παράσχῃ τὸ πρᾶγμα ἢ πλήρη ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ δὲν δύναται καὶ νὰ ἐνάξῃ τὸν ἀγοραστὴν πρὸς πλήρωμὴν τοῦ τιμήματος. Καὶ ἐὰν τὸ πωληθὲν καὶ παραδοθὲν πρᾶγμα ἐκνικηθῇ κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, δύναται οὗτος νὰ λάβῃ τὸ πωληθὲν πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ διαφέροντος. Ἂν δὲ ἀφ' ἑτέρου ἐγνώριζεν ὁ ἀγοραστὴς τὸ περὶ ὁ λόγος ἐλάττωμα, ἡ πώλησις δὲν ὑποχρεοῖ τὸν πωλητήν, ἀλλ' ἐπίσης δὲν δύναται οὗτος ν' ἀπαιτήσῃ τὸ τίμημα χωρὶς νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα. Ἂν ὅμως ὁ ἀγοραστὴς τῷ πληρώσῃ ἑκουσίως ἢ ἀπέναντι τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος τὸ τίμημα, δύναται νὰ τὸ κρατήσῃ. Ἐὰν τέλος ἀμφότερα τὰ μέρη ἠγνόουν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο κλοπιμαῖον, ἡ ἀγοραπωλησία θεωρεῖται ἔγκυρος. Ῥάλλ. τ. 1 § 375.

Εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ συναλλάγματος, ἂν ὁ πωλητὴς δὲν ἦναι ἰδιοκτήτης τοῦ πράγματος (1). Ἂν εἰς τοιαύτην περίστασιν δὲν μεταβιβάζεται ἡ κυριότης, ὑπάρχει ὅμως ὁ δεσμὸς τοῦ συναλλάγματος, δι' οὗ καθίσταται προσωπικῶς ὑπόχρεως ὁ πωλητὴς νὰ καταστήσῃ τὸν ἀγοραστὴν ἰδιοκτήτην τοῦ πράγματος· ἄλλως δὲ ὑπόκειται εἰς ἀποζημιώσεις, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει, ὅταν τὸ πρᾶγμα εἶναι κλοπιμαῖον καὶ ἀμφότεροι τὸ γνωρίζουν. Ὁ δόλος ἑκατέρωθεν καταστρέφει πᾶσαν ἀπαίτησιν. Ὅταν μόνος ὁ ἀγοραστὴς ἐγνώριζε τὴν ἰδιότητα ταύτην, ὁ πωλητὴς δὲν ὑποχρεοῦται. Μόνον λοιπὸν ὅταν ὁ ἀγοραστὴς

---

(1) Β. (19, 1) 26— τεμ. 10, 13 (18, 4)— Β (19, 4) § 9—12.

ἠγνόει ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι κλοπιμαῖον, ἔχει ἀπαίτησιν ἐκ τοῦ συναλλάγματος (1).

Ἴδε Καλλ. τ. γ. § 225.— Θέμ. τ. 2 σ. 33, γ. Ἐνταῦθα προστίθεται καὶ ὅτι ἐπὶ πραγμάτων ἀνηκόντων ἐν μέρει εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἰσχύει ἡ πώλησις κατὰ τὸ μὴ ἀνῆκον εἰς τὸν ἀγοραστὴν μέρος.

§ 21. Ἡ ἀρνητικὴ ἔννοια τοῦ ἀνωτέρω ὁρισθέντος ἀξιώματος προκύπτει ἐναργέστερον ἐκ τοῦ ὅτι εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ συναλλάγματος, ἂν ὁ πωλητὴς δὲν εἶναι ἰδιοκτήτης τοῦ πράγματος.

Ἂν εἰς τοιαύτην περίστασιν ἡ κυριότης δὲν μεταβιβάζεται, ὑπάρχει ὅμως ὁ δεσμὸς τοῦ συναλλάγματος, δι' οὗ καθίσταται προσωπικὴ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ νὰ καταστήσῃ ἰδιοκτήτην τὸν ἀγοραστὴν ὡρισμένου πράγματος, ἅμα δὲ δὲν ἐκτελέσῃ αὐτὴν ὑπόκειται εἰς ἀποζημιώσεις. Περὶ τῶν συνεπειῶν τούτων θέλομεν πραγματευθῇ κατωτέρω· ἐνταῦθα μόνον παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ προσωπικὴ ὑποχρέωσις ἔχει βάσιν τὴν ὕπαρξιν ὡρισμένου πράγματος, τὸ ὁποῖον δὲν θεωρεῖται ὑπάρχον, ὅταν εἶναι ἀπολύτως ἀναπαλλοτρίωτον, ὄχι ὅμως ὅταν ἀνήκῃ εἰς ἄλλον ἡ κυριότης (2).

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ὅταν τὸ πρᾶγμα εἶναι κλοπιμαῖον καὶ ἀμφότεροι τὸ γνωρίζουν. Ὁ δόλος ἑκατέρωθεν καταστρέφει πᾶσαν ἀπαίτησιν, ὅταν μόνος ὁ ἀγοραστὴς ἐγνώριζε τὴν ἰδιότητα ταύτην, ὁ πωλητὴς δὲν ὑποχρεοῦται. Μόνον λοιπὸν ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἠγνόει, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι κλοπιμαῖον (3), ἔχει ἀπαίτησιν ἐκ τοῦ συναλλάγματος. (Ἴδε τὰς σχετ. διατάξεις εἰς Καλλ. τόμ. 3 § 224).

§ 22. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἀξίωμα (4) εἶναι ἄκυρος ἡ ἀγοραπωλη-

---

(1) Βεβαίως, ἂν ὑπάρχῃ δόλος ἀπὸ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν ἀποκτᾷ οὗτος τι κατὰ τοῦ πωλητοῦ· ἂν δὲ ὁ δόλος ὑπάρχῃ ἑκατέρωθεν, οὐδεὶς ἀποκτᾷ δικαίωμα (Θέμ. αὐτ.).

(2) Ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως συνάγεται, ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ πώλησις ἐὰν ὁ πωλητὴς, μὴ ὢν κύριος, δὲν μεταβιβάζῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν κυριότητα, διότι καὶ τότε, ἐνόσῳ οὐδεὶς ἐκνικᾷ τὸ πωληθὲν, πληροῦται ὁ σκοπὸς τῆς συμβάσεώς του ἐξεῖναι τὸν ἀγοραστὴν ἔχειν τὸ πρᾶγμα. Παπ. § 394 σημ. 9.

(3) Ἂν τὶς ἀγοράσῃ κλοπιμαῖον, ἀγνοοῦντος τοῦτο τοῦ πωλητοῦ, ὑποχρεοῦνται ἀμφότεροι;

Ἔννοια τοῦ τεμ. 34 § 3 Π. (18, 1) ὅρα Θέμ. τόμ. 5 σελ. 57 ἑπ.— Πρλ. κατωτ. § 166.

(4) Πρλ. κατωτ. § 167, 168, 169.

σία πράγματος τοῦ ὁποίου ἦτον ἤδη κύριος ὁ ἀγοραστής, καὶ τοῦτο διότι δὲν δύναταί τις ν᾿ ἀποκτήσῃ διὰ τῆς ἀγορᾶς περισσότερα δικαιώματα τῶν ὅσων ἔχει διὰ τῆς κυριότητος τοῦ πράγματος, ὥστε ἐν ᾧ σκοπὸς τοῦ συναλλάγματος εἶναι νὰ μεταβιβασθῇ ἡ κυριότης, εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἀποβαίνει ἄνευ σκοποῦ. Εἶναι δὲ διάφορον ἂν ὑπῆρξε γνῶσις ἢ ἄγνοια. Διαφέρει ὅμως ἂν ἡ ἀγορὰ δὲν ἀπέβλεπε τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τὴν κατοχὴν, ἧς ἐστερεῖτο ὁ ἀγοραστής. Ἐπίσης ἰσχύει ὡς ἐξαγόρασις δικαιώματος ἄλλου περιορίζοντος τὴν κυριότητά μας ἢ μέρους ἰδανικοῦ εἰς ἄλλον ἀνήκοντος, ἀλλὰ τὸ τίμημα ἀναλόγως ἐλαττοῦται. Καὶ τότε δύναταί τις ν᾿ ἀγοράσῃ τὸ ἴδιον, ὅταν προσδοκᾷ μέλλουσαν παῦσιν τῆς κυριότητός του, ῥητῶς δὲ ἀποβλέπει εἰς τὴν περίστασιν ταύτην. (Ἴδε τὰς σχετ. διατ. εἰς Καλλ. τ. 3 § 225).

§ 22². Ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας εἶναι ἐλπὶς, αὕτη ἔχει κῦρος, καὶ ἐὰν ἡ ἐλπὶς ματαιωθῇ· τεμ. 8 πρ. Π. (18, 1)— τεμ. 11, 12 Π. (18, 4). Ἀλλέως τὸ κῦρος αὐτῆς κρέμαται ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ ἀντικειμένου. Ὁ ἀγοραστὴς καὶ πωλητὴς εἶναι μὲν ἀπὸ τοῦδε ὑποχρεωμένοι νὰ μὴ παρεμποδίσωσι τὴν πραγματοποίησιν ταύτην, μάλιστα δὲ ἐνίοτε καὶ νὰ τὴν εὐκολύνωσι (τεμ. 8 πρ. Π. (18, 1), ἀλλ᾿ ὅμως κυρίως ἡ ἀγοραπωλησία γίνεται ὑποχρεωτικὴ ἅμα πραγματοποιηθῇ τὸ ἀντικείμενον, ὁ δὲ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται πρὸ τούτου νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα· καὶ ἂν ἡ πραγματοποίησις λάβῃ χώραν ἐν μέρει μόνον, καθιστᾷ καὶ τὴν ἀγοραπωλησίαν μερικῶς μόνον ὑποχρεωτικὴν, ὥστε καὶ τὸ τίμημα πληρόνεται κατ᾿ ἀναλογίαν. Θέμ. τ. 2 σ. 29 ἐπ.

§ 22³. Εἰς τὸ περὶ ἐμπ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη εὕρηνται τάδε.

Ἀγορὰ πράγματος ἀνήκοντος ἤδη εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν σκοπεύεται ἡ παραχώρησις τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος, αὕτη δὲ εἶναι παντάπασιν ἀνωφελὴς, εἰς τὸν ἔχοντα ἤδη δικαίωμα κατοχῆς ἐπ᾿ αὐτοῦ, ἕπεται ὅτι τὸ πωλούμενον πρᾶγμα δὲν πρέπει ν᾿ ἀνήκῃ ἤδη εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἄλλως τὸ συνάλλαγμα, ὡς ἄσκοπον καὶ ἄκυρον, δὲν ὑποχρεοῖ οὐδέτερον τῶν συμβαλλομένων.

Ὁ ἀγοραστὴς δύναται, καίτοι συναφθέντος τοῦ συναλλάγματος, νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος ἄνευ τινὸς τιμήματος, καὶ ἂν, μὴ γνωρίζων ὅτι τὸ πρᾶγμα τῷ ἀνῆκε (καθότι ἄλλως

θεωρεῖται ὅτι ἠθέλησε νὰ τὸ δωρήσῃ), κατέβαλεν ἤδη τὸ τίμημα αὐτοῦ, δύναται νὰ τὸ ἀναζητήσῃ. Ῥάλλ. αὐτ. § 376.

Ἀγορὰ τῆς κατοχῆς.

Ἀλλ' ὁ κύριος τοῦ πράγματος δύναται ἐγκύρως ν' ἀγοράσῃ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ, καθόσον διὰ τῆς ἀγορᾶς ταύτης δὲν σκοπεύεται ἡ εἰς τὸ μέλλον ἐξασφάλισις τῆς κατοχῆς, ἀλλ' ἡ ἄμεσος αὐτῆς πραγματικὴ ἀπόκτησις.

Τὸ πρῶτον ἠδύνατο πάντοτε ὁ κύριος καὶ δι' ἄλλων μέσων ν' ἀποκτήσῃ, τὸ δεύτερον δὲ μόνον δι' ἀναβολῆς τινος καιροῦ, τὴν ὁποίαν ἐνδέχεται νὰ ἔχῃ συμφέρον ν' ἀποφύγῃ. Οὕτως ἀφοῦ ὁ μὴ κύριος προστατευθῇ δικαστικῶς εἰς τὴν κατοχήν του ἢ ὅταν τοιοῦτον ἀποτέλεσμα προβλέπῃ ὡς πρὸς τὴν περὶ τῆς κατοχῆς δίκην, μὴ θέλων ὁ κύριος νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὴν περὶ τῆς κυριότητος πολυδάπανον καὶ πολυχρόνιον δίκην, προτιμᾷ νὰ κάμῃ μικρὰν χρηματικὴν θυσίαν διὰ νὰ λάβῃ ἀμέσως τὴν κατοχήν. Τοιαύτη ἀγορὰ προϋποθέτει, ἄλλως παρὰ εἰς τὴν τοῦ ἀριθ. 376 περίπτωσιν, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς γνωρίζει τὴν ἐπὶ τοῦ πράγματος κυριότητά του, ἄλλως ἤθελε ζητεῖ τὴν παραχώρησιν τῆς κυριότητος αὐτοῦ μᾶλλον ἢ τῆς κατοχῆς του.

Τοιαύτη πώλησις ὑποχρεοῖ μέν, ὡς καὶ αἱ λοιπαί, τὸν πωλητὴν εἰς παράδοσιν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν κατὰ τῆς ἐκνικήσεως ἐγγύησιν, ἐκτὸς μόνον καθόσον ἀφορᾷ τὴν τελευταίαν κατοχήν, καθότι ὁ ἀγοραστής, μὴ ἀναγνωρίζων τὴν κυριότητα τοῦ πωλητοῦ του, δὲν δύναται ν' ἀπαιτῇ περισσότερον παρ' αὐτοῦ. Ῥάλλ. τ. 1 § 377.

Ἀγορὰ ὑπὸ ὅρον τοῦ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἀνήκοντος πράγματος.

Ἐπίσης δύναται ἐγκύρως καὶ ἄνευ παραβιάσεως τῶν ἀνωτέρω κανόνων ν' ἀγοράσῃ τις τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ κυριότης αὐτοῦ ἤθελε μεταβῇ εἰς ἄλλον. Οὕτως ὁ Πέτρος ἀγοράζει τι ἀπὸ τὸν Παῦλον ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς ἐξοφλήσεως, ἀκολούθως δὲ ὁ αὐτὸς Πέτρος προσφέρει πρὸς τὸν Παῦλον τίμημα ἀνώτερον, ὥστε ἄν ποτε ὁ Παῦλος θελήσῃ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ τῆς συνομολογηθείσης ἐξωνήσεως δικαίωμα, νὰ τῷ ἀρεθῇ τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως, καὶ οὕτω συνάπτεται ἐγκύρως νέα πρᾶξις ἀγοραπωλησίας. Ῥάλλ. § 378.

Εἰς τὸ περὶ ἐμπ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλ. εὕρηνται τάδε.

Ἀγορὰ ἐλπίδος.

Ἐπίσης δύνανται νὰ πωληθῶσι πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν κατέχει ἤδη, ἐλπίζει ὅμως ν' ἀποκτήσῃ εἰς τὸ μέλλον ὁ πωλητὴς, ἐν καὶ παντάπασι δὲν ὑπάρχωσιν εἰσέτι. Τοῦτο λέγεται ἀγορὰ ἐλπίδος, καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ ἀγορὰ μελλούσης ἄγρας θήρας. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον εἴτε πωλεῖται τὸ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἀγρευθησόμενον, ἢ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ν' ἀγρεύσῃ ὁ ἀγοραστὴς ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πωλητοῦ. Τὰ τοῦ δευτέρου εἴδους συναλλάγματα, ὅταν συνάπτωνται ἐπί τινα περίοδον χρόνου, χαρακτηρίζονται μᾶλλον ὡς μίσθωσις, ἢ ὡς ἀγορὰ λαχνοῦ εἰς λαχεῖον, ἢ τοῦ δικαιώματος ν' ἀνορύξῃ τις ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πωλητοῦ πρὸς ἀνεύρεσιν ὀρυκτῶν, τῶν ὁποίων ἡ ὕπαρξις τεκμαίρεται μόνον.

Ἀγορὰ καρπῶν ἀσυγκομίστων.

Ἡ ἀγορὰ καρπῶν ἀσυγκομίστων ἢ μέλλοντος ζώου τοκετοῦ, ἀποτελεῖ ἀγορὰν ἐλπίδος, ὅταν, ὡς συνήθως συμβαίνει, δὲν δύναταί τις εἰσέτι νὰ ὁρισθῇ μετὰ θετικότητος τὸ ποσὸν τοῦ συλλεχθησομένου καρποῦ ἀφαλαιωδῶς (ὁλικῶς) ἀγοραζομένου.

Καὶ ἐὰν δι' ἀφορίαν δὲν συλλέξῃ τίποτε ὁ ἀγοραστὴς, ὀφείλει μόλα ταῦτα νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα, τοῦ ὁποίου τότε μόνον ἀπαλλάττεται ὅταν ἡ συγκομιδὴ τῶν καρπῶν ἢ ἡ ἐφορία ἐμποδίσθη παρὰ τοῦ πωλητοῦ αὐτοῦ, ἢ παρημελήθη παρ' αὐτοῦ, ἐν ᾧ τοχὸν τὴν ἀνεδέχθη, ἢ ἀνεδέχθη τοὺς κινδύνους τῆς ὡς ἐκ τῆς κακοκαιρίας βλάβης τῶν καρπῶν.

Καὶ ἐνταῦθα δὲ, ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πωλήσεις ἐλπίδος, ὁ πωλητὴς ἐγγυᾶται μόνον περὶ τοῦ ὅτι εἶναι νόμιμος κάτοχος ἢ νομεὺς τοῦ παραγωγικοῦ τῶν πωληθέντων καρπῶν πράγματος, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἑπομένως δύναται, δυνάμει ἐπικρατεστέρου ἐπὶ τοῦ πράγματος δικαιώματος, νὰ στερήσῃ τῶν καρπῶν τούτων τὸν ἀγοραστήν. Ῥάλλ. τ. 1 § 380.

Ἀγορὰ ἐλπιζομένου πράγματος.

Διάφορος ἐντελῶς τῆς ἀγορᾶς εἶναι ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὁ πωλητὴς παραχωρεῖ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν πράγματα ἀτομικῶς, ἢ προσδιωρισμένα κατ' ἀριθμὸν, μέτρον ἢ βάρος, ὡς καὶ κατὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς ἀποκτήσεως αὐτῶν ὁριζόμενα, τὰ ὁποῖα δὲν εὑρίσκονται εἰσέτι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ πωλητοῦ, ἢ καὶ πράγ-

ματα μὴ ὑπάρχοντα εἰσέτι, διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν θέλουσι περιέλθει εἰς τὴν κατοχήν του, οἷον ὁ οἶνος τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας τῆς ἀμπέλου τοῦ πωλητοῦ ἀντὶ τοσούτων δραχμῶν τὴν βαρέλαν.

Τοιαύτη σύμβασις εἶναι συνήθως ἀγοραπωλησία ὑπὸ αἵρεσιν, καὶ ἑπομένως δὲν ἰσχύει ἂν ἡ αἵρεσις δὲν πραγματοποιηθῇ. Οὕτως ἂν πωλήσῃ τις ἑκατὸν κοιλὰ σίτου ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ αὐτοῦ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος συγκομισθησομένου, συγκομισθῶσι δὲ πεντήκοντα μόνα κοιλὰ, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν παράδοσιν πλείονος σίτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἀγοραστὴς νὰ πληρώσῃ πλέον τοῦ εἰς τὸ παραδιδόμενον αὐτῷ ποσὸν ἀναλογοῦντος τιμήματος. Τὴν σύμβασιν ταύτην πρὸς διαφορὰν τῆς ἀγορᾶς ἐλπίδος, ὀνομάζουσιν ἀγορὰν ἐλπιζομένου πράγματος. Ῥάλ. τ. 1 § 381.

Ἀγορὰ ὁμάδος.

Κατὰ δύω τρόπους δύναται νὰ συνομολογηθῇ ἡ ἀγοραπωλησία ὁμάδος τινὸς ὑφεστώτων πραγμάτων εἴτε ἄνευ εἰδικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ποσότητος, εἴτε ὁριζομένης αὐτῆς κατὰ μέτρον ἀριθμὸν ἢ βάρος, εἰς ἑκατέραν δὲ τῶν περιπτώσεων τούτων δύναται τὸ τίμημα νὰ προσδιορισθῇ ἢ κεφαλαιωδῶς, ἢ τοσούτου κατὰ μονάδα. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ ἐγγύησις τοῦ πωλητοῦ περιορίζεται εἰς μόνον τὸ ὑπάρχον ποσόν. Βεβαίως ὅμως τοιαύτη ἀγοραπωλησία δὲν θεωρεῖται ἐντελὴς δι' ἔλλειψιν συναινέσεως ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα, εἰμὴ ἐὰν τὸ ἐμπόρευμα προσδιορισθῇ ἄλλως μετ' ἀκριβείας, εἴτε ἐπιδεικνυμένον αὐτὸ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, εἴτε ἐπιδεικνυομένου τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εὑρίσκεται, εἴτε ἀναφερομένης ἄλλης τινὸς εἰδικῆς τοῦ ἐμπορεύματος ἰδιότητος, οἷον ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς τοῦ πωλητοῦ κείμενος σῖτος, ἢ ὁ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐτοῦ συγκομισθεὶς σῖτος, τὸ ἐν τῷ δεῖνι πλείῳ φορτίον.

Ἂν τοὐναντίον ἡ πώλησις τοῦ ἐμπορεύματος συνομολογηθῇ κατὰ μέτρον, ἀριθμὸν ἢ βάρος, ὀφείλει ἐν γένει ὁ πωλητὴς νὰ παραδώσῃ ὅσον ὑπεσχέθη. Καὶ ἐὰν συγχρόνως προσδιορισθῇ καὶ ὁ τόπος, ὅπου τὸ ἐμπόρευμα κεῖται, ἢ ἄλλη τις αὐτοῦ ἰδιότης, ὁ προσδιορισμὸς οὗτος θεωρεῖται ὡς δευτερεύων, ἡ δὲ ἐνοχὴ τοῦ πωλητοῦ μένει ἡ αὐτή. Ἂν τέλος ἡ ποσότης ἐκφρασθῇ κατὰ συνεγγισμὸν, οἷον ἑκατὸν περίπου κοιλὰ, εἰ μὲν τὸ τίμημα ὡρίσθη κατὰ μονάδας, ὀφείλεται τίμημα ἀνάλογον τοῦ ἀληθῶς ὑπάρχοντος ποσοῦ τοῦ ἐμπορεύματος, εἰ δὲ συνεφωνήθη κεφαλαιω-

δῶς, ἂν μὲν τὸ ἐμπόρευμα εὑρεθῇ κατώτερον τοῦ συνομολογηθέντος ποσοῦ, ὁ πωλητὴς, ὅστις ἠδύνατο νὰ τὸ προσδιορίσῃ ἄλλως, ἐνέχεται εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ὅλου, ἀφιεμένης αὐτῷ μιᾶς μόνης μονάδος, ἂν δὲ ἀναφανῇ περισσότερον, δὲν τῷ ὀφείλεται αὔξησις τοῦ τιμήματος. Ῥάλ. § 382.

Δύνανται νὰ πωληθῶσιν εἰδικά τινα ἀντικείμενα εἴτε ἐνσώματα, οἷον δίκαια πραγμάτων (jure in re), ἢ ἀπαιτήσεις (actiones), τὸ μὲν πραγματικάς, τὸ δὲ ἐνοχῶν (nomina) εἰσοδήματα καὶ νενομισμένα, δύναται νὰ γίνῃ ἀντικείμενον πωλήσεως καὶ ὁλόκληρος περιουσία, οἷον κληρονομία, τὸ φυσικὸν ἁπλῶς τῆς νομῆς, τέλος ἁπλῆ προσδοκία κτήσεως τινὸς (spes, alea).

§ 23. Δὲν ἰσχύει λοιπὸν ἡ πρᾶσις πράγματος ἀνήκοντος εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀγοραστοῦ, διότι οὔτε ἐν γνώσει, οὔτε ἐν ἀγνοίᾳ εἶναι δυνατὸν ν' ἀποκτήσῃ τις ὅ,τι κέκτηται, ὥστε ἡ τοιαύτη σύμβασις περιέχει ἀδύνατον παροχήν· ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὅταν διὰ τῆς ἀγορᾶς πρόκηται ν' ἀποκτήσῃ τις ἢ τὴν νομὴν τοῦ ἰδίου πράγματος, ἧς στερεῖται (1), ἢ δικαίωμα, ὅπερ πρότερον περιώριζε τὴν ἰδίαν τοῦ ἀγοραστοῦ κυριότητα (2) ἢ καὶ ἴδιον πρᾶγμα ὑπὸ τὴν αἵρεσιν, ὅτι θέλει ἀπολέσει τὴν ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα, ἐὰν τυχὸν προσδοκᾷ τὴν ἀπώλειαν αὐτῆς (3). Παπ. § 394 σημ. 4—7.

Δὲν ἰσχύει προσέτι ἡ πρᾶσις, ἐὰν συμφωνηθῇ μὴ γενέσθαι τοῦ ἀγοραστοῦ τὸ πραθὲν (4), διότι ἡ συμφωνία αὕτη, ματαιοῦσα τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἐξουσίας τῆς κυριότητος, ἀναιρεῖ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀγορᾶς καὶ μεταβάλλει αὐτὴν εἰς μίσθωσιν ἢ ἄλλην σύμβασιν. αὐτ. σημ. 8.

§ 24. Εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ Κ. Καλλ. (τ. γ') εὕρηνται τάδε.

Ἀρχὴ τοῦ διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν αὐτοκρατόρων ἦτον, ὅτι οὐδεὶς ἄρχων ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ ἄλλα πράγματα παρὰ τὰ εἰς ἄμεσον κατανάλωσιν χρήσιμα. Ὁ Ἁρμ. Γ'. γ'. § 7 ἀναφέρει Νεαρὰν τοῦ Καισ. Ῥωμανοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς πολιτικοὺς, στρατιωτικοὺς καὶ κληρικοὺς ἐν ἀξίᾳ ἡ κτῆσις δι' ἀγορᾶς χωρίων ἢ ἀγρῶν. Ὅσα ἀφοροῦν τὸν διοικητικὸν ὀργανισμὸν εἶναι σήμερον κατηργημένα, ὑπαρχουσῶν νέων ὀργανικῶν διατάξεων.

---

(1) (18, 1) 34 § 4. Βασιλ. (19, 1) 34.
(2) Ἐξ ἀναλογ. 16 § 1 αὐτ.— Βασιλ. 15 αὐτ.
(3) 61 αὐτ. Βασ. 59 αὐτ.
(4) 80 § 3 αὐτ. Βασ. 78 αὐτ.

Ἐπίσης δὲν δύναταί τις ν' ἀγοράσῃ πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ διαχειριζομένην περιουσίαν, οἷον ὁ κηδεμών, ὁ ἐπίτροπος κτλ. Κατὰ τὴν πολιτ. δικονομίαν ἄρθρ. 975, ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ δὲν δύναται νὰ πλειοδοτήσῃ δι' ἑαυτόν.

Ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ἐμπορίου εἰς τοὺς εὐγενεῖς στρατιωτικοὺς καὶ κληρικοὺς δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα· εἶναι ψευδὲς ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἰατροὺς ν' ἀγοράσουν τι ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς των. Ὅταν ὑπὸ τοιοῦτον ὅρον ὑπόσχωνται τὴν συνδρομὴν τῆς ἐπιστήμης των, λέγουν αἱ πηγαὶ ὅτι ὑπάρχει δόλος, καθὼς προσέτι ὅτι εἶναι ἀνίσχυρος ἡ ὑπόσχεσις τοῦ κάμνοντος περὶ ἐκτάκτου ἀμοιβῆς αἰσθανομένου ὅτι κινδυνεύει. (Ἴδε τὰς σχετ. διατάξεις εἰς Καλλ. § 226).

Ὁ Κ. Πατ. (§ 394 σ. 33 ἑπ.) λέγει.

Ἀπαγορεύεται.

α') Εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν τὸ ἀγοράζειν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ οἱονδήποτε πρᾶγμα, ἐκτὸς μόνον τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ἀναγκαίων (1).

β') Εἰς τοὺς στρατιωτικούς, ἡ ἀγορὰ ἀκινήτων, ἐν ᾗ ἐπαρχίᾳ στρατεύονται (2).

γ') Εἰς τοὺς ἐν οὐσίᾳ πλουσιωτέρους, τοὺς εὐγενεῖς τοὺς φέροντας διακεκριμένα ἀξιώματα (3).

δ') Εἰς τοὺς ἱερεῖς (4) καὶ τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους (5) ἡ ἐπὶ σκοπῷ ἐμπορίου ἀγορασία.

ε') Εἰς πάντα διαχειριστὴν περιουσίας τὸ ἀγοράζειν τι ἐξ αὐτῆς (6) καὶ εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπάλληλον τὸ δι' ἑαυτὸν πλειοδοτεῖν κατὰ τὸν ὁποῖον διευθύνει πλειστηριασμὸν (7).

Ἀλλ' αἱ ὑπὸ στοιχ. α—γ ἀπαγορεύσεις, καθὸ συνεχόμεναι μετὰ τῶν κοινωνικῶν διακρίσεων καὶ τοῦ διοικητικοῦ καὶ στρατιωτι-

---

(1) (1, 16) 6 § 3 Β. (6, 2) 8 (18, 1) 62 Β. (19, 1) 60.

(2) (49, 16) 9 πρ. Β. (58, 1) 9.

(3) Κ. (4, 94) 3 Β. (58, 1) 24.

(4) Τοῦτο συνάγουσιν εὐλόγως οἱ νομοδιδάσκαλοι ἐκ τῶν Γ. Κ'. καὶ ΜΔ'. κανόνων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἴδε καὶ τὰς εἰς αὐτοὺς ἑρμηνείας ἐν τῷ Συνταγ. τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων ὑπὸ Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ τόμ. Β'. σελ. 9, 27—29 52—60.

(5) Ἄρθρ. 277 τοῦ ὀργαν. τῶν δικαστ.

(6) (18, 1) 34 § 7 Β. (19, 1) 32 § ιά (26, 8) 5 § 2—5, 6.

(7) Ἄρθρ. 975 τῆς πολ. δικονομίας.

τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ῥωμαίων καὶ τῶν βυζαντινῶν, δὲν ἰσχύουσι παρ' ἡμῖν».

§ 25. *Τίμημα ἀληθές* (3). Ἡ ἀγοραπωλησία, συνεσταμένη εἰς ἐναλλαγὴν πράγματος ἀντὶ χρημάτων, στηρίζεται εἰς τὴν ἀνα-

---

(3) Ἴδε κατωτέρω § 170. «Συνήθως διδάσκεται, (λέγει ὁ Κ. Παπ. § 394 σημ. 20 ἐπ.) ὅτι τὸ τίμημα πρέπει νὰ ἦναι ἀληθὲς (verum), βέβαιον (certum) καὶ εὔλογον (justum).

Ὡς πρὸς τὸ ἀληθὲς τοῦ τιμήματος ἐννοεῖται, ὅτι ἂν τοῦτο ὡρίσθη εἰκονικῶς, δὲν ὑπάρχει ἀγοραπωλησία, ἀλλὰ δωρεά· ἐὰν ἐκ προθέσεως πωλῆταί τι ἐπὶ εὐτελεῖ τιμήματι, τοιαύτη φιλίας χάριν πώλησις (venditio gratiosa) θεωρεῖται ἐν γένει ὡς ἀληθὴς πώλησις, μόνον δὲ μεταξὺ συζύγων εἶναι ἄκυρος διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν μεταξὺ αὐτῶν γενομένων δωρεῶν (§ 98).

Τὸ βέβαιον τοῦ τιμήματος δὲν ὑποτίθησι τὸν προσδιορισμὸν ῥητῆς ποσότητος χρημάτων, διότι, καὶ ἂν δὲν ἦναι γνωστὸν τὸ ποσόν, ἀρκεῖ ἡ βεβαιότης αὐτοῦ νὰ συνάγηται ἐξ οἱουδήποτε γεγονότος προσδιορίζοντος αὐτὸ κοινῇ τῶν συμβαλλομένων συναινέσει, π. χ. «ἀγοράζω ὅσου ἠγόρασας, ἢ ὅσου ἐν τῷ κιβωτίῳ ἀπόκειται, ἢ ὅσου ἂν ὁ δεῖνα (τὸν ἀγρὸν) διατιμήσηται». Ἐὰν ὅμως οὗτος (ὁ δεῖνα) δὲν θέλῃ, ἢ δὲν δύναται νὰ ὁρίσῃ τὸ τίμημα, «ἀντ' οὐδενὸς ἔσεται ἡ πρᾶσις», διότι ἡ δι' ἄλλου ἀναπλήρωσις τῆς παραλείψεως ταύτης ἀντιβαίνει εἰς τὰ συνομολογηθέντα. Ἐὰν δὲ ὁ ὑπὸ τρίτου γενόμενος προσδιορισμὸς τοῦ τιμήματος περιέχῃ ὑπέρογκον βλάβην, ἐννοεῖται ὅτι χωροῦσι τὰ περὶ αὐτῆς ἀνωτέρω (§ 385) εἰρημένα. Εἰς τὴν κρίσιν ὅμως τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων δὲν δύναται ν' ἀνατεθῇ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τιμήματος, διότι ἡ τοιαύτη πώλησις (ὅσου θέλεις πέπραταί σοι, ὅσου δοκιμάσεις, ὅσου δίκαιον κρίνεις) ἤθελεν εἶσθαι ἀτελὴς σύμβασις, ἐλλειπούσης τῆς συναινέσεως περὶ τοῦ οὐσιώδους τούτου στοιχείου. Ὅταν λαμβάνῃ τις ἐμπορεύματα παρά τινος ἐμπόρου, ἢ παραγγείλῃ εἰς τεχνίτην ἐργασίαν, χωρὶς νὰ γενῇ λόγος περὶ τοῦ τιμήματος, ἢ τοῦ μισθώματος, ἐννοεῖ βεβαίως, ὅτι θέλει πληρώσει τὴν τῆς καλῆς πίστεως ὁριζομένην, τὴν τρέχουσαν ἀξίαν· ἀλλ' ἡ ἀξία αὕτη, ἧς ἡ ἔννοια δὲν ἦτον ἄγνωστος παρὰ τοῖς ῥωμαίοις καὶ τοῖς βυζαντινοῖς, δὲν ὑπάρχει τοσοῦτον ἀκριβῶς ὡρισμένη, ὥστε ἡ ἀνεύρεσις αὐτῆς νὰ μὴ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς εὐλόγους ἀμφισβητήσεις, ἄλλως ἡ τοιαύτη σύμβα-

λογίαν μεταξὺ τούτων, ὥστε εἶναι ἐξίσωσις ἀξίας παριστανομένης ἑκατέρωθεν δι' ἄλλου ἀντικειμένου. Τὸ τίμημα λοιπὸν πρέπει νὰ ἦναι πραγματικὸν ἢ ἀληθές, ὡς λέγουν.

Τοῦτο ἐννοεῖ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἦναι κατ' ἐπιφάνειαν πρὸς ἀπόκρυψιν δωρεᾶς, διότι τότε ὑπάρχει δωρεά. Ἂν ὅμως, χάριν φιλίας, ἐγένετο εἰς εὐτελεστέραν τιμήν, μολονότι ὑπάρχει σκοπὸς δωρήσεως, δὲν ἀλλοιοῦται ὁ χαρακτὴρ τῆς δωρήσεως, ἀλλὰ μόνον μεταξὺ συζύγων δὲν ἔχει κῦρος. τεμ. 38 (18, 1)— Β. (19, 1) 18— τεμ. 31 § 3 (24, 1)— ὅρα καὶ Θέμ. τ. 2 σ. 15 σημ. 2.

Ἐν γένει ὑπάρχει κανών, ὅτι δὲν εἶναι εἰκονικὴ πώλησις καταβαλλομένου τοῦ τιμήματος. Β. (2, 3) 16— Ἀρμ. γ, γ. § 35. Καλλ. τ. 3 § 227.

§ 26. *Τίμημα βέβαιον.* Χωρὶς νὰ ὁρισθῇ τίμημα, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ πώλησις. διότι δὲν ὑπάρχει συμφωνία, ὅταν ἄλλο ποσὸν ἐννοῇ ὁ πωλητὴς καὶ ἄλλο ὁ ἀγοραστής, (ὅρα § 56 Καλλ. σύμ. 3).

σις ὑπονοεῖ τὴν ῥήτραν «ὅσον δίκαιον κρίνεις σὺ ὁ πωλητής», ὅτε ὅμως δὲν ὑπάρχει ἐντελῶς κατηρτισμένη ἀγοραπωλησία· ὅθεν ὀρθοτέρα εἶναι ἡ γνώμη, καθ' ἣν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει ἀγοραπωλησία (ἢ μίσθωσις), ἀλλ' ὁ παραδιδοὺς τὸ ἐμπόρευμα ἢ ὁ κατασκευάσας τὸ πρᾶγμα συνάπτει ἀνώνυμον συνάλλαγμα (§ 374), δικαιούμενος ν' ἀπαιτήσῃ δι' ἀγωγῆς τὸ ὑπὸ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ (πραγματογνώμονος) ὁρισθησόμενον εἰς χρήματα ἀντάλλαγμα τοῦ ἐμπορεύματος, ἢ τῆς ἐργασίας του· ἄλλως τὸ ζήτημα οὐδὲν ἔχει παρ' ἡμῖν πρακτικὸν διάφορον, διότι ἡ παρὰ τοῖς ῥωμαίοις μεταξὺ τῆς μισθώσεως καὶ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος σπουδαία διαφορὰ (§ 374 Σ'. Γ'. § 377) ἐξέλιπε τὴν σήμερον. Παρατηρητέον ὅμως, ὅτι ὁ δοὺς ἤδη λογαριασμὸν τῆς ἀπαιτήσεώς του ἔμπορος ἢ τεχνίτης, δὲν δύναται νὰ ἀναβιβάσῃ βραδύτερον τὰς ἀπαιτήσεις του, ἐὰν ὁ λήπτης δὲν συναινέσῃ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐν τῷ λογαριασμῷ σημειωθέντος ποσοῦ, διότι ὁ λογαριασμὸς δὲν περιέχει *πρότασιν* περὶ τοῦ τιμήματος, ἀλλὰ δικαίαν κρίσιν περὶ αὐτοῦ (arbitrium boni viri).

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω (§ 385) εἰρημένα δὲν εἶναι ἐν γένει ἀληθὴς ὁ κανών, ὅτι τὸ τίμημα πρέπει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀγοραπωλησίας, νὰ ἦναι εὔλογον, ἤτοι ἀνάλογον τῆς ἀληθοῦς αξίας τοῦ πράγματος».

Τὸ τίμημα λοιπὸν πρέπει νὰ ἦναι βέβαιον (certum), ἀρκεῖ ὅμως ἡ βεβαιότης αὕτη νὰ προκύπτῃ ἐκ περιστάσεώς τινος, μολονότι τὸ ποσὸν εἶναι ἄγνωστον, ὅταν ἀμφότεροι παραδέχωνται ἐξ αὐτῆς νὰ κανονισθῇ, π.χ. ὅσα χρήματα ἐν τῷ κιβωτίῳ (1)· ὡσαύτως δύναται ν' ἀνατεθῇ εἰς ἄλλον τινὰ νὰ ὁρίσῃ τὸ τίμημα, ἂν ὅμως οὗτος δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύναται νὰ ἐκφρασθῇ, ἐθέσπισεν ὁ Ἰουστινιανὸς, ὅτι οὐδὲν ἐπράχθη καὶ δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ γνωμοδότησις πραγματογνώμονος (2).

Εἰς ἕνα τῶν συμβαλλομένων δὲν δύναται ν' ἀνατεθῇ ὁ ὁρισμὸς τοῦ τιμήματος· διότι τὸ συνάλλαγμα διαμένει ἀτελές. Συνάλλαγμα εἶναι τὸ δεσμεῦον ἀμφοτέρους καὶ ὄχι τὸν ἕνα μόνον. (3). Καλλ. τ. 3 § 228.

§ 27. *Τίμημα δίκαιον.* Ἐν γένει πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται τὸ τίμημα νὰ ἦναι δίκαιον (justum), δηλαδὴ ἐντελῶς ἀνάλογον μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος. Μάλιστα ῥητῶς εὑρίσκομεν εἰς τὰς πηγὰς, ὅτι δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πωλήσεως νὰ δοθῇ πρᾶγμα εἰς ἀνωτέραν ἢ εὐτελεστέραν τιμὴν (4). Ἄλλέως ἡ ἐλευθερία τῆς συναλλαγῆς ἤθελε δεσμευθῇ καιρίως, καθόσον καὶ ἡ τιμὴ τῶν πραγμάτων εἶναι ἄστατος καὶ σχετικὴ, καὶ τὸ συμφέρον εἶναι ὁ μοχλὸς τῶν τοιούτων πράξεων, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ σεβασθῇ ὁ νομοθέτης, ἂν θέλῃ να ὑπάρξουν. Καλλ. τ. 3 § 229.

§ 27ᵃ. Εἰς τὸ περὶ ἐμπ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη εὕρηνται τάδε.

Προσόντα τοῦ τιμήματος· τὸ τίμημα πρέπει νὰ ὁρίζηται εἰς χρήματα.

Τὸ τίμημα πρέπει οὐσιωδῶς νὰ συνίσταται εἰς χρήματα, καθ-

---

(1) Τεμ. 7 § 1, 2 τεμ. 37 (18, 1)— Β. (19, 1) § 6, 35.

(2) Διάτ. 15 Κώδ. (4, 38)— Β. (19, 5) 21 § 3. — Εἰσ. § 3 (3, 33) Παράβ. Θέμ. τ. 2 σ. 28.

(3) L. 35 § 1 de C. E. (18, 1) B. XIX, 1, 33 C. de contr emt. (4, 38) B. XIX, 5, 19. Τὰ τῆς καθημερινῆς χρήσεως ἀγοράζομεν συνήθως ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια χωρὶς νὰ πραγματευθῶμεν τὸ τίμημα, ὅπως μάλιστα πράττουν ὅσοι ἀγοράζουν μὲ ἀνοικτὸν λογαριασμὸν, (αντισύγγραφον λογισμὸν κατὰ τοὺς Βυζ.) πληρόνοντες κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Ἀλλ' εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὑπονοεῖται διὰ τῆς καλῆς πίστεως ἡ τρέχουσα τιμὴ καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς τ' ἀνώνυμα συναλλάγματα τῶν Ῥωμαίων ὅπως πράττει ὁ Vangerow § 632.

(4) Τεμ. 16 § 4 (4, 4)— Β. (Χ, 4) 16 — τεμ. 22 § 3 (19, 2)— Β. (ΧΧ, 1) 22— Ἁρμ. (γ, γ) § 77. Νεαρ. 97 κεφ. α'.

ὅτι ἂν ἡ ἀξία τοῦ πωλουμένου πράγματος ἀποδίδεται δι' ἄλλων πραγμάτων, ὑπάρχει ἀνταλλαγὴ καὶ οὐχὶ πώλησις. Δὲν ἀπαιτεῖται ὅμως ἀναγκαίως καὶ νὰ μετρηθῶσι πραγματικῶς τὰ χρήματα, ἂν καὶ ἡ ὑποχρέωσις αὕτη βαρύνῃ πάντοτε τὸν ἀγοραστήν, καθόσον δὲν συνωμολογήθη τὸ ἐναντίον, ἢ δὲν ἔχει ἀφορμὴν συμψηφισμοῦ.

Τοιαύτη δὲ ἐναντία συνορολόγησις δύναται οὐ μόνον μετέπειτα νὰ γίνῃ καὶ οὕτω νὰ δοθῇ ἄλλο τι ἀντὶ τῆς πληρωμῆς, ἀλλὰ καὶ ἀμέσως ἀπ' ἀρχῆς νὰ λάβῃ χώραν. Οὕτως ὅταν π. χ. ἀνταλλάσσωνται δύο πράγματα, ὧν ἡ τιμὴ προσδιορίζεται πρότερον εἰς χρήματα, ἀδιαφόρως εἴτε αἱ τιμαὶ αὗται εἶναι ἐντελῶς ἴσαι πρὸς ἀλλήλας, εἴτε ὁ ἕτερος τῶν συναλλαξαμένων προσπληρόνει καὶ μέρος τοῦ τιμήματος εἰς μετρητά. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, ὑπάρχουσαι δύο ἀγοραί, τῶν ὁποίων τὰ ἀμοιβαῖα τιμήματα συμψηφίζονται. Τὸ συνάλλαγμα τοῦτο νομικῶς θεωρούμενον δὲν εἶναι ἀνταλλαγή, ἂν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον χαρακτηρίζεται πολλάκις τοιουτοτρόπως.

Ὡσαύτως δὲ ἂν μετά τινα πραγματοποιηθεῖσαν ἀγοραπωλησίαν, οἱ συμβαλλόμενοι συμφωνήσωσι νὰ δοθῇ, ἀντὶ τοῦ συνομολογηθέντος τιμήματος, πραγματεία εἰς χρήματα ἐκτιμηθεῖσα, θέλει ὑπάρχει δεύτερον συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας, τοῦ ὁποίου τὸ τίμημα θέλει ἐννοεῖται συμψηφιζόμενον μὲ τὸ τοῦ πρώτου. Ν. 4 Κώδ. (8, 45). Ῥάλ. αὐτ.

Πρέπει νὰ ἦναι βέβαιον.

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀγοραπωλησία, ἀπαιτεῖται τὸ τίμημα νὰ ἦναι βέβαιον, νὰ μὴ μένῃ τουτέστιν ἀμφιβολία εἴτε ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποδοτέων νομισμάτων, εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν αὐτῶν· ὅθεν ἡ ἀγορά, ἐφ' ἧς ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τιμήματος ἀφίεται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων δὲν ἔχει κῦρος.

Ἀλλὰ καὶ ἐμμέσως δύνανται τὰ μέρη νὰ ὁρίσωσι τὸ τίμημα, ἐξαρτῶντα τὸν προσδιορισμὸν αὐτοῦ ἐξ οἱασδήποτε περιπτώσεως ἢ ἐκ τῆς ἀποφάσεως τρίτου τινός· εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν τὸ συνάλλαγμα λαμβάνει τὸ κῦρός του ὅταν πραγματοποιηθῇ ἡ προβλεφθεῖσα περίπτωσις ἢ ἐκφράσῃ τὴν ἀπόφασιν ὁ τρίτος. Ἂν δὲ ὁ τρίτος δὲν δυνηθῇ ἢ δὲν θελήσῃ ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ τιμήματος, ἢ τὰ ἐπὶ τούτῳ διορισθέντα πλείω τοῦ ἑνὸς πρόσωπα δὲν συμφωνήσωσι πρὸς τοῦτο, τέλος ἂν ὁ γενόμενος προσδιορισμὸς ἐξελεγχθῇ γενόμενος κατὰ μεροληψίαν ἢ δωροδοκίαν, ἡ ἀγοραπωλησία μένει ἀνίσχυρος. αὐτ.

Βέβαιον τίμημα ἐπὶ ἀβεβαίου ποσότητος ἐμπορευμάτων.

Ἐπὶ πωλήσεως ὁμάδος, τὸ τίμημα δύναται νὰ ὁρισθῇ εἴτε κεφαλαιωδῶς χωρὶς ἀριθμήσεως, μετρήσεως ἢ σταθμίσεως τῶν πωλουμένων, ἢ καὶ ἄνευ τοιούτου ἐλέγχου ὡς μὴ ὑπαρχούσης τινὸς περὶ τοῦ ποσοῦ αὐτῶν ἀμφιβολίας, εἴτε σχετικῶς μόνον ὡς πρός τινας μονάδας, καὶ τότε τὸ σύνολον τοῦ τιμήματος ὁρίζεται δι' ἀριθμήσεως, μετρήσεως ἢ σταθμίσεως τῶν ἐν τῷ ἀντικειμένῳ τῆς πωλήσεως περιεχομένων μονάδων· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν τὸ τίμημα εἶναι ἐμμέσως ὡρισμένον, καθόσον ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ ἐξήρτηται ἐξ ἑνὸς μόνου περιστατικοῦ, δυναμένου προχείρως νὰ σαφηνισθῇ. Τοιαύτη πώλησις θεωρεῖται λοιπὸν τελεία ἅμα οἱ συμβαλλόμενοι συμφωνήσωσι περὶ τοῦ τιμήματος ἑκάστου πήχεως, κοιλοῦ, ἑκατολλίτρου κτλ., καὶ μόνον καθόσον ἀφορᾷ τὴν μετάβασιν τοῦ κινδύνου διακρίνεται τὸ εἶδος τῆς πωλήσεως ἀπὸ τὰ λοιπά. αὐτ.

Πρέπει νὰ ἦναι σπουδαῖον.

Δὲν ὑπάρχει ὡσαύτως ἀγοραπωλησία, ὅταν δὲν ἀπαντᾶται σπουδαία τῶν συμβαλλομένων πρόθεσις νὰ ὠφεληθῇ ὁ πωλητὴς ἐκ τοῦ συνομολογηθέντος τιμήματος εἴτε διὰ πραγματικῆς πληρωμῆς, εἴτε διὰ λογαριασμοῦ. Ἂν ἡ πρόθεσις αὕτη ἐλλείπῃ, τὸ συνάλλαγμα δύναται νὰ ἰσχύσῃ ὡς δωρεά, ὡς παρακαταθήκη, ὡς παραγγελία, ὡς ἐνέχυρον κτλ., συμφώνως μὲ τὸν ἀληθῆ τῶν συναλλαξαμένων σκοπόν, ποτὲ δὲ ἡ ἀγοραπωλησία. Ἐὰν ὅμως διὰ τοιούτων εἰκονικῶν πωλήσεων οἱ συμβαλλόμενοι ἐσκόπευον νὰ καλύψωσι συναλλάγματα ἐν γένει ἢ διὰ τῆς ἰδιαιτέρας τῶν μερῶν περιστάσεις ἀπαγορευόμενα, ἡ ἀπόδειξις τῆς εἰκονικότητος τῆς ἀγοραπωλησίας, ἂν δύναται νὰ τὴν χορηγήσῃ ὁ προσβάλλων τὴν φαινομένην ἀγοραπωλησίαν, θέλει συνεπάγει καὶ τὴν στέρησιν πάσης ἀγωγῆς, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ κεκαλυμμένων δωρεῶν μεταξὺ συζύγων, ἐπὶ τοκογλυφικῶν συναλλαγμάτων, ἐπὶ ἐνεχύρων ὑπὸ ὅρον ἀποκτήσεως τοῦ ἐνεχύρου ἕνεκα τῆς μὴ ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους κτλ. αὐτ.

Καὶ δίκαιον.

Τὸ τίμημα τῆς ἀγοραπωλησίας ἀπαιτεῖται τέλος, κατὰ νόμον, νὰ ἦναι δίκαιον, ἀλλὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐννοηθῇ δι' ἐκεῖνα μόνα τὰ ἐμπορεύματα δι' ἃ ἐκανονίσθη νόμιμος τοῦ τιμήματος μέγιστος ὅρος, ὡς τοῦτο γίνεται δι' ἀστυνομικῶν διατάξεων περὶ τοῦ κρέα-

τος, τοῦ ἄρτου, τῶν φαρμάκων. Ἂν ὁ ὅρος οὗτος παραβιασθῇ, τὸ μὲν συνάλλαγμα μένει οὐχ ἧττον ἰσχυρὸν, ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰμὴ εἰς πλήρωμὴν τοῦ νομίμου τιμήματος, καὶ δικαιοῦται μάλιστα νὰ ἀναζητήσῃ τὸ περιπλέον πληρωθέν. Ἂν ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως ταύτης, ὁ μὲν ἀγοραστὴς πληρώσῃ τὸ ἀγοραζόμενον ἀνωτέρω τῆς ἀξίας του, ὁ δὲ πωλητὴς τὸ πωλήσῃ κατωτέρω αὐτῆς, ἡ περίστασις αὕτη δὲν ἀκυρόνει ἐν γένει τὸ συνάλλαγμα, ἐκτὸς ἂν ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων ἠπάτησε τὸν ἄλλον ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ ποιότητα τοῦ ἐμπορεύματος.

Ἡ δὲ ἕνεκα ἐλαττωμάτων τοῦ πράγματος ἢ ὑπερόγκου βλάβης προσβολὴ τῆς ἀγοραπωλησίας προϋποθέτει πώλησιν ἰσχυράν, καὶ παράγει μόνον ἀγωγὴν πρὸς διάρρηξιν ἢ ἀνατροπὴν αὐτῆς, ὅθεν περὶ αὐτῆς θέλει γίνει λόγος κατωτέρω. Ῥάλλ. τ. 1 § 383–387.

§ 28. Περὶ τῆς ὑπερόγκου βλάβης, ὅρα κατωτ. §.

§ 29. Εἰς πώλησιν ὑποχρεοῦταί τις·

α') Λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, ἐὰν ἑκουσίως δὲν πείθηται εἰς τὴν πώλησιν τοῦ κτήματος, οὗτινος ἡ παραχώρησις ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς δημοσίας ἀρχῆς ἀπολύτως ἀναγκαία εἰς τὴν κατασκευὴν δημοσίας ἐδοῦ, ἢ διώρυγος, ἢ ὀχυρώματος κλπ., πρέπει ὅμως νὰ προηγῆται τῆς ἀφαιρέσεως ἡ ἀποζημίωσις (1). Ἡ διάταξις αὕτη προϋποθέτει νόμον ὁρίζοντα τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἀποφασίζεται ἡ λόγῳ τοιαύτης ἀνάγκης ἀφαίρεσις τῆς ἰδιοκτησίας καὶ προσδιορίζεται ἡ δοτέα ἀποζημίωσις (2).

β') Ὅταν ἔχῃ τις τάφον, εἰς ὃν δὲν δύναται νὰ προσέλθῃ ἄλλως ἢ διὰ παραχωρήσεως (λόγῳ πωλήσεως) δουλείας ἐπὶ τοῦ κτήματος τοῦ γείτονος (3)· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει τὴν σήμερον, διότι παρ' ἡμῖν ἀπαγορεύεται ὁ ἐνταφιασμὸς νεκροῦ εἰς ἄλλο μέρος παρὰ τὸ τοῦ κοινοῦ νεκροταφείου (4).

---

(1) Πρόχειρος Νόμος τίτλ. 38 κεφ. 57 Ἁρμ. (2, 4) 134 (ἐκδ. Ἀθ.) ἄρθρ. 12 τοῦ πολ. συντάγματος. Τοιαύτη λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης ἀναγκαστικὴ ἐκποίησις ὁρίζεται· α) ὑπὸ τῶν ἀπὸ 9 ἀπριλίου, 12 νοεμβρίου 1836, 28 7βρίου 1837 καὶ 3 ἰουνίου 1842 Β. διαταγμάτων περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ὧν οἱ οὐσιωδέστεροι ὁρισμοὶ ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς λοιπὰς τοῦ Βασιλείου πόλεις, κώμας καὶ χωρία (Β. διάταγμα τῆς 5 ἰουνίου 1842) β') ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 2 σεπτεμβρίου 1852 περὶ ὁδοποιίας νόμου (ἄρθρ. 24). Πβλ. Εὐρ. λ. Γήπεδα.

(2) Ἡ ἔλλειψις τοιούτου νόμου μεγάλας ἐπέφερεν εἰς τὸ δημόσιον ζημίας.

(3) (11, 7) 12 πρ.

(4) Διάταγμα τῆς 28 μαρτίου 1838 περὶ νεκροταφείων, ἄρθρ. 573 τοῦ ποιν. νόμου.

Περὶ τῶν οὐσιωδῶν προσόντων τῆς συναινέσεως.

§ 40. *Τίνες δὲν δύνανται νὰ συνάψωσιν ἀγοραπωλησίας;*

Ὡς ἐφ' ὅλων τῶν λοιπῶν συναλλαγμάτων, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως, ἡ συναίνεσις τῶν συναλλαττομένων πρέπει νὰ μὴ ἦναι πλημμελής. Ἀπαιτεῖται λοιπὸν νὰ ἔχωσιν οἱ συμβαλλόμενοι τὴν πλήρη τῆς περιουσίας των διάθεσιν, ἡ θέλησις αὐτῶν νὰ ἐκφρασθῇ ἐλευθέρα καὶ ἀπαραβίαστος (1), νὰ ἐννοήσωσι καλῶς ἀλλήλους καὶ νὰ μὴ ἀπατήσῃ ὁ εἷς τὸν ἄλλον.

Ἀνίκανοι, ὅθεν, τοῦ συνάπτειν συναλλάγματα ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως εἶναι α') οἱ ἄνηβοι, οἱ παράφρονες (ἐκτὸς μόνον καθ' ἃ διαλείμματα ἐχεφρονοῦσι (2), καὶ τοῦτο ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὁ μετ' αὐτῶν συναλλαξάμενος), καὶ οἱ δικαστικῶς ἀπηγορευμένοι. Οἱ τοιοῦτοι δὲν συνάπτουσιν ἐγκύρους ἀγοραπωλησίας πράξεις εἰ μὴ διὰ τῶν ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων των (3), οἵτινες δὲν δύνανται οὔτε νὰ πωλήσωσι πρὸς ἑαυτοὺς, οὔτε ν' ἀγοράσωσι παρ' ἑαυτῶν, ἐκτὸς μόνον παρὰ συνεπιτρόπου ἢ συγκηδεμόνος (4), παρ' ειδικοῦ κηδεμόνος, ἢ ἐπὶ δημοπρασίας (5)· β') οἱ πτωχεύσαντες κατὰ τὰς ἐν οἰκείῳ τόπῳ ἀναπτυχθησομένας ἀρχάς, καὶ γ') αἱ ὕπανδροι γυναῖκες, ὡς πρὸς τὰ προικῷα αὐτῶν πράγματα. Ῥάλλ. τόμ. 1 § 388.

§ 41. *Τρόπος τῆς ἐκφράσεως τῆς συναινέσεως μεταξὺ παρόντων καὶ ἀπόντων* (6).

§ 42. Αἱ συμβάσεις συνάπτονται ἢ παρόντων ἢ ἀπόντων τῶν

---

(1) Ν. 1 Κώδ. (4, 44).
(2) Ν. 2 Κώδ (4, 38).
(3) Ν. 4 § 1 Π. (21, 2).
(4) λϐ' Βασιλ. (19, 1) ν. 34 § 7 Π. (8, 1) — ν. 5 § 3 Π. (26, 8).
(5) 5 Κώδ. (4, 38),

(6) Πρὸς τελειοποίησιν τοῦ συναλλάγματος ἀπαιτεῖται οὐ μόνον νὰ ἐκφρασθῇ ἡ σύμφωνος ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων θέλησις, ἀλλὰ καὶ νὰ γνωρίσῃ ἑκάτερος αὐτῶν τὴν ἔκφρασιν τῆς θελήσεως τοῦ ἄλλου. Ὅθεν, ὅταν ἡ διαπραγμάτευσις γίνεται μεταξὺ παρόντων, τὸ συνάλλαγμα τελειοῦται ἅμα ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων ἀκούσῃ ὅτι ὁ ἄλλος ἐσυμφώνησε μὲ τὴν πρότασίν του. Δύναται ὅμως ἡ συναίνεσις νὰ ἐκφρασθῇ καὶ σιωπηλῶς,

συμβαλλομένων· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει, ἡ σύμβασις καταρτίζεται εἴτε δι' ἐπιστολῆς, εἴτε δι' ἀγγέλου (nuntius), ὅστις ἐξομοιοῦται μὲ ἔμψυχον ἐπιστολήν.

Κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον τρόπον τοῦ συμβάλλεσθαι, ὁ ἄγγελος εἶναι ἁπλοῦς κομιστὴς ἀλλοτρίας βουλήσεως, οὐδεὶς δύναται νὰ θεωρήσῃ αὐτὸν μὲν συμβαλλόμενον, τὴν δὲ σύμβασιν ἐπενεργοῦσαν εἰς τρίτον πρόσωπον, διότι ἡ σύμβασις συνάπτεται ὑπὸ τοῦ ἀπόντος, ὅστις δηλοῖ τὴν βούλησιν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀγγέλου ὡς ἁπλοῦ ὀργάνου τῆς δηλώσεως.

Ταῦτα πάντα ὁρίζονται τοσοῦτον σαφῶς ὑπὸ τοῦ νόμου, ὥστε

οἷον διὰ τῆς ἀμέσου ἐκτελέσεως τοῦ συναλλάγματος, καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν τὸ συνάλλαγμα δὲν τελειοποιεῖται, ἐναντίον τοῦ εἰς τὸν ἀρ. 372 (Ῥάλ. τ. 1) τεθέντος κανόνος, εἰμὴ διὰ τῆς ἐκτελέσεως, ἥτις ὅμως δὲν ἀπαιτεῖται ἐνταῦθα ὡς στοιχεῖον, ἀλλ' ὡς σημεῖον μόνον τῆς συναινέσεως.

Ὅταν ἡ διαπραγμάτευσις ἐνεργῆται διὰ τρίτων, μὴ ἐχόντων τὴν πρὸς τελειοποίησιν τοῦ συναλλάγματος ἀπαιτουμένην πληρεξουσιότητα, καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ μεσῖται, ἡ ἀγοραπωλησία θεωρεῖται τελεία ἅμα τὸ μεσολαβοῦν πρόσωπον γνωστοποιήσῃ τὴν συναίνεσιν τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς τὸν πωλητήν, καὶ τὴν τοῦ πωλητοῦ πρὸς τὸν ἀγοραστήν. Τοὐναντίον οἱ ἐντολοδόχοι ὑποχρεοῦσι τοὺς ἐντολεῖς των διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν συναινέσεως.

Ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι ἀποφασίσωσι νὰ συνταχθῇ περὶ τῆς ἀγοραπωλησίας ἔγγραφον συμβόλαιον, ὁ νόμος θεωρεῖ ὅτι τὰ μέρη δὲν ἐννόησαν νὰ παρασκευάσωσι μόνον οὕτως ἔγγραφον τοῦ συναλλάγματος ἀπόδειξιν, ἀλλὰ πρὸ πάντων νὰ μὴ θεωρηθῇ αὐτὸ τετελεσμένον πρὶν τὸ συμβόλαιον ὑπογραφῇ παρ' ἀμφοτέρων.

Ὅταν τέλος ἡ διαπραγμάτευσις ενεργῆται διὰ τῆς ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν τοσοῦτον συνήθους ἀλληλογραφίας, τὸ συνάλλαγμα θεωρεῖται τετελεσμένον, ἅμα ὁ μὲν τῶν συμβαλλομένων ἐκφρασθῇ διὰ τῆς ἐπιστολῆς του ὁριστικῶς περὶ τοῦ πράγματος καὶ τοῦ τιμήματος, ὁ δὲ διὰ τῆς ἀπαντήσεως αὐτοῦ συναινέσῃ καὶ ἡ ἀπάντησις αὕτη φθάσῃ εἰς χεῖρας τοῦ πρώτου. Ῥάλλ. ἐμπ. δ. τ. 1 § 389.

Ἡ ἀγοραπωλησία ἄρχεται μὲ τὴν ζήτησιν ἢ τὴν προσφοράν, τελειοῦται δὲ μὲ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφορᾶς, ἢ τῆς εἰς τὴν ζήτησιν συγκαταθέσεως.

Ὅταν ἡ διαπραγμάτευσις ἐνεργῆται μεταξὺ προσώπων παρόν-

οὐδεὶς ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῶν· ἀλλ' οἱ ἀμφισβητοῦντες οὐδὲν ἧττον τὸ δυνατὸν τῆς ἐπὶ τῶν ἐνοχικῶν συμβάσεων ἐκπροσωπήσεως στηρίζονται εἰς τὴν διάκρισιν μεταξὺ τοῦ ἀγγέλου (nuntius) καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου ἢ πληρεξουσίου (procurator)· ἐπειδὴ δ' ἐκ τοῦ ἀκριβοῦς προσδιορισμοῦ, τοῦ διαχωρίζοντος τὰς δύο ταύτας ἐννοίας, ἐξαρτᾶται ἡ ὀρθὴ λύσις τοῦ ζητήματος, ἐρευνήσωμεν κατά τι λεπτομερέστερον τὴν προκειμένην διάκρισιν.

Ὡς ἐκ τῆς ὀνομασίας τοῦ ἀγγέλου (nuntius) καὶ τῆς συνεχοῦς συνταυτίσεως αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐπιστολῆς, συλλαμβάνομεν ἐνίοτε λίαν περιωρισμένην ἔννοιαν αὐτοῦ. Ἡ ἐπιστολὴ εἶναι ὄργανον ἄνευ ἰδίας βουλήσεως καὶ συνειδήσεως, τοιοῦτον δὲ δύναται νὰ ἦναι καὶ ὁ ἄγγελος· λ. χ. ὅταν διαπραγματευθεὶς τὴν ἀγορὰν ἵππου, τοῦ ὁποίου ὁ κύριος ζητεῖ 300 δραχμὰς λόγῳ τιμήματος, δὲν ἀποφασίσω τὴν ἀγοράν, ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν μου πέμψω ἄγγελον εἰς τὸν κύριον τοῦ ζώου, μηνύων αὐτῷ, ὅτι δέχομαι τὴν πρότασίν του, ὁ ἄγγελος κομίζει τὴν συναίνεσίν μου, μηδόλως γινώσκων περί τινος πρόκειται, ἄρα εἶναι ὄργανον ἄνευ βουλήσεως καὶ συνειδήσεως, ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ ἐπιστολή. Δὲν ὑπάρχει ὅμως λόγος νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν λίαν στενὴν ταύτην ἔννοιαν. Ἐὰν εἰπῶ εἰς τὸν ἄγγελον περὶ τίνος πρόκειται ὥστε νὰ κομίσῃ οὐ μόνον τὸ ἀδέχομαι ἀλλὰ ὁλόκληρον τὴν περὶ τῆς ἀγορᾶς βούλησίν μου, δὲν εἶναι βεβαίως ὄργανον ἐστερημένον συνειδήσεως, ὡς ἡ ἐπιστολή, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον στερεῖται βουλήσεως. Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει, ὅτι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐγὼ εἶμαι ὁ συμ-

---

των καὶ διὰ ζώσης, αἱ προτάσεις ὑφίστανται ἐφ' ὅσον διαρκεῖ καὶ ἡ διαπραγμάτευσις, ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ ἐκφρασθῇ ἡ συναίνεσις πρὶν χωρισθῶσιν οἱ συμβαλλόμενοι, καθότι ἂν μακρυνθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων πρὶν μείνωσι σύμφωνοι ὡς πρὸς τὰ οὐσιώδη τοῦ συναλλάγματος ἀντικείμενα, θεωροῦνται ὡς ἀνακαλέσαντες ὁ μὲν τὴν προσφοράν, ὁ δὲ τὴν ζήτησίν του. Ὅταν ὅμως ἡ διαπραγμάτευσις ἐνεργῆται μεταξὺ ἀπόντων δι' ἀλληλογραφίας, ἀναγκαίως διατρέχει διάστημά τι χρονικὸν μεταξὺ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ζητήσεως καὶ τῆς συναινέσεως, τὸ δὲ διάστημα τοῦτο δύναται νὰ ἦναι μᾶλλον ἢ ἧττον διεξοδικόν, καθότι ὁ πρῶτος ἐκφράσας τὴν θέλησίν του συμβαλλόμενος τεκμαίρεται ἐμμένων ἐν αὐτῇ ἐνόσῳ δὲν ἀποδειχθῇ ὅτι τὴν μετέβαλλε. Ῥάλ. τ. 1 § 390. Πρλ. Εὑρ. τ. 6 σ. 722 ἑπ.— Φιδ. σ. 399.— Θιο. § 53 σημ. 6.— Καλ. 3 § 49.— Τrop. mandat ἀρ. 109.

βαλλόμενος. Ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι παραγγέλλω τὸν ἄγγελον νὰ συζητήσῃ τὸ τίμημα, προσπαθῶν νὰ καταβιβάσῃ αὐτὸ εἰς διακοσίας πεντήκοντα δραχμάς, ἐν ἀνάγκῃ δὲ νὰ συναινέσῃ καὶ εἰς τὰς τριακοσίας· ὁ ἄγγελος τότε δὲν στερεῖται ἐντελῶς βουλήσεως, διότι ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἐλευθερία τις ἐκλογῆς. Ἡ περίπτωσις αὕτη ταυτίζεται ἐντελῶς τῇ προηγουμένῃ, ἐὰν ἡ πώλησις καταρτισθῇ ἐπὶ τῷ τιμήματι τῶν 300 δραχμῶν, ἐὰν δὲ καταβιβασθῇ τοῦτο εἰς 250, ὑπάρχει ἀνεξαρτησία τις τοῦ ἀντιπροσώπου, δυσκόλως ὅμως θέλομεν διακρίνει τὰς δύο περιπτώσεις, θεωροῦντες τὸν ἀντιπρόσωπον ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ὡς ἁπλοῦν ἄγγελον, συναπτομένης τῆς συμβάσεως ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἀποστείλαντος, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὡς πληρεξούσιον, συναπτομένης τῆς συμβάσεως ἀμέσως ὑπ' αὐτοῦ, μεταβιβαζομένων δὲ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀγωγῶν ὡς ὠφελίμων (utiles) εἰς τὸν ἐκπροσωπούμενον, ἢ κατ' αὐτοῦ. Προβῶμεν κατά τι μακρότερον. Ὑποθέσωμεν, ὅτι εἶδον παρὰ κτηνεμπόρῳ πλείστους ἵππους, ὧν ἕκαστος φαίνεται ἔχων ἴδια πλεονεκτήματα καὶ ἐλαττώματα, δίδω δὲ εἴς τινα γνώριμον, ἐμπειρότερον περὶ τὰ τοιαῦτα, τὴν παραγγελίαν νὰ ἐκλέξῃ δι' ἐμὲ καὶ ν' ἀγοράσῃ ἐν ὀνόματί μου τὸν κατὰ τὴν κρίσιν του καταλληλότερον ἵππον, ἀφίνων τὸν γνώριμόν μου κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐλεύθερον νὰ προσδιορίσῃ τὸ τίμημα· ἐνταῦθα ἔχει ὁ ἀντιπρόσωπος ἐλεύθερον στάδιον τῆς ἰδίας κρίσεως καὶ βουλήσεως· ἐὰν ὅμως συνάψῃ δι' ἐμὲ τὴν σύμβασιν, πρέπει ἀδιστάκτως νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ ἁπλοῦς ἄγγελος κατὰ τὰς προηγηθείσας περιπτώσεις, διότι ἡ βούλησίς μου, ἡ πρὸς διαφόρους ἀποφάσεις φέρουσα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔχει ὁ ἀντιπρόσωπος τὴν ἐκλογήν, εἶναι βεβαίως ἐμὴ βούλησις, ὁ δὲ ἀντιπρόσωπος καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις ταύτας παρίσταται κατέναντι τοῦ ἑτέρου συμβαλλομένου ὡς ἁπλοῦς κομιστὴς τῆς ἐμῆς βουλήσεως· ὅθεν αὗται νομικῶς θεωρούμεναι οὐδόλως διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων Ἀνάγκη ὅμως ἐπὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως νὰ διακρίνωμεν κατ' ἄλλον λόγον δύο οὐσιωδῶς διάφορα εἴδη αὐτῆς, τῶν ὁποίων ἡ σύγχυσις παρήγαγεν, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Σαβινύ, τὰς ἐπὶ τῆς προκειμένης διδασκαλίας ἀντιθέτους γνώμας.

Ὅταν θέλω νὰ συνάψω σύμβασιν τῇ συνεργείᾳ ἀντιπροσώπου, τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ κατὰ δύο τρόπους· ἢ

1) παρισταμένου, διαπραγματευομένου καὶ συμβαλλομένου τοῦ ἀντιπροσώπου ἐν τῷ ἐμῷ ὀνόματι, ὅτε, ὡς ἐρρέθη πρὸ ὀλίγου, εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορον ἐὰν ἐπιτρέψω εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον μείζονα ἢ ἐλάσσονα ἐλευθερίαν· ἡ οὕτω τελουμένη σύμβασις παράγει ἀμοιβαίας ἀγωγὰς ἀμέσως μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου συμ-

6αλλομένου, συνάπτοντος νομικὴν σχέσιν μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου, διότι θεωρεῖ οὐχὶ αὐτόν, ἀλλ' ἐμὲ ὡς συμβαλλόμενον· ἢ

2) παρισταμένου, διαπραγματευομένου καὶ συμβαλλομένου τοῦ ἀντιπροσώπου ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, μεταβιβαζομένων δὲ βραδύτερον εἰς ἐμὲ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς συμβάσεως· ἐξ αὐτῆς παράγονται ἀμέσως ἀμοιβαῖαι ἀγωγαὶ μόνον μεταξὺ τοῦ τρίτου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου, οὐχὶ δὲ μεταξὺ ἐκείνου καὶ ἐμοῦ, διότι ὁ τρίτος οὐδόλως ἀπέβλεψεν εἰς ἐμὲ συνάπτων τὴν σύμβασιν, οὐδόλως προὐτίθετο νὰ συνάψῃ μετ' ἐμοῦ συμβόλαιον. Ὁ ἀντιπρόσωπος ὅμως ὀφείλει νὰ μὲ παραδώσῃ τὸν ὁποῖον ἠγόρασεν ἵππον, παραλαμβάνων παρ' ἐμοῦ τὸ καταβληθὲν τίμημα καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν παράγονται ἐμμέσως ἀγωγαὶ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ τρίτου ἐκείνου, διότι δύναμαι νὰ ἐνάξω αὐτὸν διὰ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγῆς, ἣν ὁ ἀντιπρόσωπος ἐμοῦ μοὶ ἐκχωρεῖ, καὶ ὀφείλει νὰ μοὶ ἐκχωρήσῃ, ὅθεν δύναμαι νὰ κινήσω τὴν ἀγωγὴν ταύτην ὡς ὠφέλιμον (utilem) καὶ ἄνευ ἀληθοῦς ἐκχωρήσεως (§ 328 σημ. 9)· ὁ δὲ τρίτος μὲ ἐνάγει διὰ τῆς utilis actio κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ τὸν ἐμπορικὸν πράκτορα (προεστῶτα) προστήσαντος, διότι ἠδύνατο νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ἀντιπρόσωπον εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκχώρησιν τῆς κατ' ἐμοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς (τῆς ἀντιθέτου ἀγωγῆς ἐκ τῆς ἐντολῆς).

Παρατηρητέον δ' ἐπὶ τέλους, ὅτι ὡς πρὸς τὴν τοῦ δευτέρου εἴδους ἐκπροσώπησιν οὐδόλως διαφέρουσι τὰ διατετυπωμένα συμβόλαια τῶν ἀδιατυπώτων, ὅθεν ἡ κατ' ἐντολὴν ἐμοῦ ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου μου, ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, συναπτομένη σύμβασις, εἴτε ἦναι περιβεβλημμένη ἴδιον τύπον τοῦ jus civile (ἐπερώτησις) εἴτε οὔ (ἀγοραπωλησία), παράγει εὐθείας ἀγωγὰς μόνον μεταξὺ τοῦ ἀντιπροσώπου καὶ τοῦ τρίτου, ἐμμέσως δὲ μόνον μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τούτου, δυνάμει ἀληθοῦς ἢ κατὰ νομικὸν πλάσμα ὑποτιθεμένης ἐκχωρήσεως, κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ τὸν προεστῶτα προστήσαντος (institoria)· ὅθεν ὁ ἐν τῷ ἀνωτέρω χωρίῳ ἐκτιθέμενος κανὼν (§ 354 σημ. 1) ἀναφέρεται εἰς μόνον τὸ πρῶτον εἶδος τῆς ἐκπροσωπήσεως. Τὰ δὲ ἐκτεθέντα διάφορα ἀποτελέσματα τῶν δύο τούτων εἰδῶν αὐτῆς ἐπικυροῦνται ὑπὸ πλειόνων χωρίων τοῦ νόμου (1). Πατ. ἐνοχ. δ. § 355.

(1) Ἐν τίνι τόπῳ θεωρεῖται τελεσθεῖσα ἡ δι' ἀγγέλου ἢ δι' ἐπι-

§ 43. *Ἀντικείμενα, ἐφ' ὧν πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ ἡ συναίνεσις — ὡς πρὸς τὴν σύμβασιν αὐτήν.*

Ἡ συναίνεσις τῶν συναλλαττομένων ἀπαιτεῖται νὰ συντρέξῃ πάντοτε μὲν καὶ ἀναγκαίως ὡς πρὸς τὰ οὐσιώδη τοῦ συναλλάγματος τούτου προσόντα, ἤτοι τὴν σύμβασιν αὐτὴν τοῦ ἀγοράσαι καὶ πωλῆσαι τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ τίμημα, σχεδὸν δὲ πάντοτε ὡς πρὸς τὰ τυχαῖα αὐτοῦ προσόντα, ἤτοι τὰς αἱρέσεις τῆς ἀγοραπωλησίας.

στολῶν μεταξὺ ἀπόντων συναφθεῖσα σύμβασις; Κατά τινας, καὶ κυρίως τὸν Σαβινὺ (Σύστ. Ρ. Δ. τόμ. 8 § 371 καὶ 373), ἡ τοιαύτη σύμβασις θεωρεῖται συναφθεῖσα ἐν ᾧ τόπῳ ὁ τὴν πρότασιν δεχθεὶς συμβαλλόμενος ἀποστέλλει τὴν συναινετικὴν ἀπάντησιν, διότι αὐτόθι, λέγουσι, κατηρτίσθη ἡ σύμφωνος δήλωσις τῶν βουλήσεων, ἤτοι ὁ τὴν πρώτην ἐπιστολὴν ἀποστείλας ὑποτίθεται προσελθὼν αὐτοπροσώπως τῷ ἑτέρῳ καὶ λαβὼν τὴν συναίνεσιν αὐτοῦ· τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῶν δι' ἀγγέλου συναπτομένων συμβάσεων. Οἱ πλεῖστοι ὅμως ἀποκρούουσι τὴν γνώμην ταύτην, πειθόμενοι ὅτι ἡ σύμβασις καταρτίζεται ἐν ᾧ τόπῳ ὁ διὰ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς ὑποβαλὼν τὴν πρότασιν δέχεται τὴν συναινετικὴν ἀπάντησιν, διότι, λέγουσιν, ὁ τὴν ἀπάντησιν δοὺς, ἐνόσῳ αὕτη δὲν φθάσῃ εἰς γνῶσιν τοῦ πρώτου ἐπιστείλαντος, θεωρεῖται ἔχων κατὰ νοῦν τὴν ἀπάντησιν, ἥτις αὐτῷ μόνῳ εἶναι γνωστὴ καὶ δύναται νὰ μεταβληθῇ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ· ὁ πρῶτος ἐπιστείλας μέχρις οὗ λάβῃ γνῶσιν τῆς ἀπαντήσεως, εἶναι ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῆς ἀποδοχῆς, πῶς δὲ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποχρεοῦταί τις ἐκ συμφώνου βουλήσεως, ἧς ἀγνοεῖ τὴν ὕπαρξιν; Ἡ τελευταία αὕτη γνώμη φαίνεται ὀρθοτέρα, διότι ὃν λόγον κατὰ τὸν Σαβινὺ ὁ πρῶτος ἐπιστείλας θεωρεῖται ὁδοιπορήσας πρὸς τὸν ἕτερον, εἰς ὃν κάμνει τὴν πρότασιν, διὰ τὸν αὐτὸν, κατὰ τὸν Voëtius, ὁ τὴν συναινετικὴν ἀπάντησιν ἐπιστέλλων ὑποτίθεται ὁδοιπορῶν πρὸς τὸν πρῶτον ἐπιστείλαντα καὶ praesens praesenti δηλῶν τὴν συναίνεσίν του. Ἡ ἀντίῤῥησις τοῦ Σαβινὺ, ὅτι ἡ ἀνάκλησις τῆς συναινετικῆς ἀπαντήσεως, πρὶν ἢ αὕτη φθάσῃ εἰς γνῶσιν τοῦ πρώτου ἐπιστείλαντος, συμβαίνει σπανίως, δὲν εἶναι σπουδαῖον ἐπιχείρημα, διότι ἀρκεῖ, ὅτι δύναται νὰ συμβῇ, ἵνα ἀνατραπῇ ἐκ βάθρων τὸ ἐπιχείρημα, εἰς ὃ στηρίζει τὴν θεωρίαν αὐτοῦ. Παπαρ. § 346.

Οὕτως· ἂν θελήσω νὰ ναυλώσω διὰ τρία ἔτη τὸ πλοῖόν σου ἀνὰ χιλίας δραχμάς, τρισχιλίας πληρωτέας εἰς τρεῖς ἴσας ἐτησίας δόσεις, δὲν συνέστη μεταξὺ ἡμῶν οὔτε ναύλωσις, οὔτε ἀγοραπωλησία, οὔτε ἄλλο τι συνάλλαγμα, διότι αἱ δύω θελήσεις δὲν συνέτρεξαν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν (in idem placitum consensus) τῆς συμβάσεως τῆς ἀγοραπωλησίας. Ῥάλλ. τ. 1 § 391.

§ 44. Ὡς πρὸς τὸ ἀγοραζόμενον πρᾶγμα.

Ἡ συναίνεσις πρέπει νὰ ἦναι ἐντελὴς καὶ ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας. Ἕκαστον δὲ ἐνσώματον πρᾶγμα συνίσταται ἐκ τῆς ὕλης καὶ τοῦ σχήματος αὐτοῦ, τῶν δύο τούτων βάσεων τῆς ἀξίας του. Ἂν λοιπὸν ὁ πωλητὴς προσφέρῃ ἵππον, ὁ δὲ ἀγοραστὴς νομίζῃ ὅτι ἀγοράζει πλοῖον, δὲν ὑπάρχει συναίνεσις ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγορᾶς, καθότι οἱ συμβαλλόμενοι πλανῶνται συνάμα καὶ ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ ὡς πρὸς τὴν ὕλην τοῦ πράγματος.

Ἄν τις πάλιν θέλων ν' ἀγοράσῃ χρυσοῦν ὡρολόγιον ἀγοράσῃ χρυσοῦν δακτύλιον, ὑπάρχει μὲν συναίνεσις ὡς πρὸς τὴν ὕλην, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, ἕκαστον δὲ πρᾶγμα συνίσταται, ὡς εἴρηται, ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τῆς ὕλης αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει συναίνεσις ὡς πρὸς οὐδέτερα τῶν δύο ἀντικειμένων.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν ὑπάρχει συναίνεσις οὐδ' ἄν, σύμφωνοι ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, οἱ συμβαλλόμενοι πλανηθῶσιν ὡς πρὸς τὴν ὕλην, ὡς ἐὰν ἀγοράσῃ τις χειρόμακτρα βαμβακερά, νομίζων ὅτι εἶναι μεταξωτά.

Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὅτε τὸ συνάλλαγμα ἐγένετο, εἶχον ἢ μὴ ὡς συμβαλλόμενοι τὸ πρᾶγμα ἐνώπιόν των. Τοιαῦτα συναλλάγματα εἶναι πάντοτε ἄκυρα μάλιστα τόσον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅσον καὶ πρὸς τὸ τοῦ πωλητοῦ. αὐτ. § 392.

§ 45. Ὡς πρὸς τὰς τυχαίας τοῦ πράγματος ἰδιότητας.

Ἐὰν ὅμως ἡ πλάνη ἀφορᾷ μόνον τὰς τυχαίας τοῦ πράγματος ἰδιότητας, οἷον τὴν καθαρότητα τοῦ χρυσίου, τὴν καλλονὴν ἢ τὴν ἐντέλειαν τῆς ἐργασίας, ἡ πώλησις ἰσχύει πάντοτε ὡς πρὸς τὸν πωλητήν, ὅστις πλανᾶται πρὸς ζημίαν του.

Ἀλλὰ καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἀγοραστήν, πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἂν τὸ συνάλλαγμα κατηρτίσθη ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πράγματος, ἢ χωρὶς νὰ τὸ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν τὰ μέρη. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν,

ἢ ὡς πρὸς τὰς τυχαίας τοῦ πράγματος ἰδιότητας πλάνη δὲν συνεπάγει τὴν ἀκυρότητα τοῦ συναλλάγματος, ἐκτὸς μόνον ἂν ἐγένετο ῥητὴ ἢ σιωπηλὴ ὡς πρὸς αὐτὰς συνομολόγησις· ὑπάρχει δὲ ἡ τελευταία, ὅταν ὁ πωλητὴς γνωρίζῃ ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἰδιότης ἦτον ἡ κυρία τῆς ἀγορᾶς ἀφορμή. Κατὰ μείζονα δὲ λόγον συμβαίνει τὸ αὐτὸ ἂν αἱ ἰδιότητες τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος εἶναι φαναραί.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ, ὅταν τὸ συνάλλαγμα καταρτισθῇ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πράγματος, τὸ κῦρος αὐτοῦ δὲν παραβλάπτεται ὡς ἐκ τῆς περὶ τὰς τυχαίας αὐτοῦ ἰδιότητας πλάνης, φθάνει μόνον νὰ μὴ ἐπλανήθησαν τὰ μέρη εἴτε ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, εἴτε ὡς πρὸς τὴν ὕλην, εἴτε ὡς πρὸς οὐσιώδη τινὰ αὐτοῦ ποιότητα.

Μολονότι δὲ τὸ γένος τῶν ζώων εἶναι οὐσιῶδες τοῦ σχήματος αὐτῶν στοιχεῖον, ἂν ἀγοράσῃ δάμαλιν ἀντὶ βοός, ἢ τἀνάπαλιν, ἡ ἀγορὰ δὲν θέλει εἶσθαι ἄκυρος, καθότι τοσοῦτον παχυλὴ πλάνη, τὴν ὁποίαν ἠδυνάμην ν' ἀποφύγω διὰ τῆς κοινοτέρας προσοχῆς, δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ πλημμελῆ τὴν συναίνεσίν μου.

Αἱ συνέπειαι τῆς πλάνης εἶναι πάντη διάφοροι, ὅταν οἱ συναλλασσόμενοι δὲν εἶχον τὸ πρᾶγμα ὑπ' ὄψιν των κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἀγοραπωλησίας.

Οὕτως· ὅταν ἡ ἀγοραπωλησία καταρτίζεται διὰ τῆς ἀλληλογραφίας, τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως πρέπει νὰ συμφωνῇ ὡς πρὸς τὰς τυχαίας αὐτοῦ ἰδιότητας μὲ τὰς παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ προσδιορισθείσας, καί, τούτου μὴ ἐκφρασθέντος, μὲ τὰς κατὰ μέσον ὅρον συνήθεις τοῦ πράγματος ἰδιότητας, ἄλλως ἡ ἀγοραπωλησία δὲν θέλει ἔχει κῦρος. Καὶ τῷόντι· ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας ἦναι ὑπ' ὄψιν τῶν συμβαλλομένων, ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς φαινομένης καλῆς ἢ κακῆς αὐτοῦ ποιότητος, ἂν δὲ τὸ παραμελήσῃ, ὀφείλει νὰ αἰτιᾶται ἑαυτόν. Ἀλλ' εἰς τὸν ἀπόντα δὲν δύναταί τις ν' ἀποδώσῃ τοιαύτην παραμέλησιν ὡς πρὸς ἔρευναν, τὴν ὁποίαν οὔτε ἐνήργησεν, οὔτε ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ.

Τέλος εἴτε παρόντες εἶναι οἱ συμβαλλόμενοι, εἴτε ἀπόντες, ὅταν ἡ πραγματεία ἀγοράζεται κατὰ μέτρον, βάρος, ἢ ἀριθμόν, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐντελὴς συναίνεσις καὶ ὡς πρὸς τὸ μέτρον, τὸ βάρος ἢ τὸν ἀριθμόν. Ῥάλλ. αὐτ. § 393.

§ 46. *Ὡς πρὸς τὸ τίμημα.*

Τὰ μέρη πρέπει νὰ ἦναι περιπλέον ἐντελῶς σύμφωνα καὶ ὡς

πρὸς τὸ τίμημα, εἴτε ὡρίσθη τοῦτο παρ' αὐτῶν ἀμέσως, εἴτε πρόκειται νὰ ὁρισθῇ σχετικῶς πρὸς ἄλλο ποσὸν, ἄλλως δὲν ὑπάρχει ἀγορὰ ἡ πώλησις.

Ἐν γένει, ἀφ' οὗ ἡ ἀγοραπωλησία συνομολογηθῇ εἴτε ἐγγράφως εἴτε προφορικῶς, δὲν ἀνατρέπεται ἕνεκα ἐλαφρᾶς τινος περὶ τὴν ὡς πρὸς τὸ τίμημα συνεννόησιν ἐλλείψεως, ἀλλ' ὁ δικαστὴς ἀκολουθεῖ μᾶλλον ἐνταῦθα τὴν ἐπιείκειαν καὶ τοὺς κανόνας τῆς ἑρμηνείας. (1). Ἐνόσῳ ὅμως διαρκοῦσιν αἱ διαπραγματεύσεις, ἡ ἐλαχίστη ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ τιμήματος διαφωνία ἐμποδίζει τὴν τελειοποίησιν τοῦ συναλλάγματος.

~~Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ὅταν τὸ τίμημα μέλλῃ νὰ ὁρισθῇ σχετικῶς~~ πρὸς ἄλλο ποσὸν, ἢ παρὰ τρίτων, ἂν ὑπάρχῃ ἡ ἐλαχίστη διαφωνία ὡς πρὸς τὸν τρόπον καθ' ὃν μέλλει νὰ γίνῃ ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ. Ἅμα ὅμως τὸ τίμημα ὁρισθῇ, σχηματίζεται ὁ δεσμὸς τοῦ δικαίου, καὶ οὐδέτερος τῶν συμβαλλομένων δύναται νὰ τὸν διαλύσῃ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἄλλου.

Σημειωτέον ἐν τούτοις, ὅτι ἂν δὲν ὑπάρχῃ συναίνεσις ὡς πρὸς τὸ τίμημα ὅταν ὁ πωλητὴς ζητῇ περισσότερον, ὁ δὲ ἀγοραστὴς προσφέρῃ ὀλιγώτερον, ὑπάρχει βεβαίως τοιαύτη εἰς τὴν ἀντίθετον περίπτωσιν, διότι τὸ μεγαλήτερον ποσὸν περιλαμβάνει τὸ μικρότερον. Ῥάλλ. τ. 1 § 394.

§ 47. Ὡς πρὸς τὰς αἱρέσεις τοῦ συναλλάγματος.

Ἡ συναίνεσις τῶν συμβαλλομένων πρέπει τέλος νὰ συντρέξῃ καὶ ὡς πρὸς τὰς αἱρέσεις τοῦ συναλλάγματος. Ἀλλ' ἐνταῦθα διακριτέον ἂν οἱ συμβαλλόμενοι δὲν ἐνόησαν νὰ ἐξαρτήσωσι τὴν ὕπαρξιν τῆς πωλήσεως ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συμφωνίαν των ἢ τἀνάπαλιν.

Οὕτως· ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι ἀναβάλωσι νὰ συμφωνήσωσιν ἀκολούθως ὡς πρὸς παρεπομένας τινὰς τῆς πωλήσεως αἱρέσεις, ἡ πώλησις ὑπάρχει ἅμα ὅτε, μετὰ τὴν συνομολόγησιν αὐτῆς, μείνωσι σύμφωνοι ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ τίμημα. Σὲ πωλῶ π. χ. τὸν ἵππον μου δραχμῶν τριακοσίων καὶ μένει νὰ συμφωνήσωμεν ἀκολούθως περὶ τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ τόπου τῆς παραδόσεως, ἢ ἐν γένει περὶ τῶν αἱρέσεων τοῦ συναλλάγματος, καὶ χωρὶς νὰ τὰς ὁρίσωμεν ἀμέσως. Ἡ πώλησις εἶναι τελεία, ἂν δὲ

(1) νϐ'. Βασιλ. (19, 1).

διαφωνήσωμεν ἀκολούθως ὡς πρὸς τὰς αἱρέσεις, ἀποφασίζει περὶ αὐτῶν τὸ δικαστήριον.

Τοὐναντίον ἡ πώλησις μακρὰν τοῦ νὰ ἦναι τελεία, δὲν ὑπάρχει οὐδὲ κἂν ἐντελῶς, ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι, ἥτις ἐξ αὐτῶν ἐννόουν, νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ὕπαρξις τοῦ συναλλάγματος ἐκ τῆς προηγουμένης αὐτῶν συμφωνίας ὡς πρός τινα τῶν αἱρέσεων. Ῥάλλ. τ. 1 § 395.

§ 50. *Ἀῤῥαβών* (1). Ἴδε τὸν § 386 τοῦ Κ. Παπαῤῥηγοπούλου καὶ κατωτ.

---

(1) Ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας δίδεται ἀῤῥαβὼν διὰ διαφόρους λόγους.

α'). Ὡς σημεῖον τῆς τελειοποιήσεως τοῦ συναλλάγματος, ὑποχρεωτικοῦ ἤδη δι' ἀμφότερα τὰ μέρη καταστάντος, πληρόνει συνήθως ὁ ἀγοραστὴς μικρόν τι ποσὸν ἀναλόγως τοῦ συνομολογηθέντος τιμήματος, καὶ τοῦτο λέγεται ἀῤῥαβών. Δύναται δὲ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ συναλλάγματος νὰ δοθῇ ἀῤῥαβὼν καὶ ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν συναλλαττομένων ἀποδοχὴ τοῦ ἀῤῥαβῶνος σημαίνει ὡσαύτως ὅτι καὶ αὐτὸς θεωρεῖ τὴν ἀγοραπωλησίαν τετελεσμένην.

β'). Πολλάκις ὁ ἀῤῥαβὼν δίδεται καὶ ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι συνεφώνησαν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόρευμα καὶ τὸ τίμημα, ἂν καὶ τὸ συνάλλαγμα δὲν κατέστη δι' αὐτοὺς ὑποχρεωτικόν, καθὸ ἐξαρτώμενον εἰσέτι ἐκ προσδοκωμένης τινὸς αἱρέσεως, ἢ διότι πρόκειται νὰ συνταχθῇ περὶ τῆς ἀγοραπωλησίας ἔγγραφον συμβόλαιον.

γ'). Ἐνίοτε δίδεται ὁ ἀῤῥαβὼν καὶ χωρὶς παντάπασι νὰ συμφωνήσωσιν εἰσέτι οἱ συμβαλλόμενοι.

δ'). Τέλος ὁ ἀῤῥαβὼν δίδεται πολλάκις μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ συναλλάγματος, ὅταν ὁ μὲν τῶν συμβαλλομένων ἐπιφυλάσσεται ν' ἀνατρέψῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν, ὁ δὲ δὲν θέλει νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ἀνατροπὴν ταύτην εἰ μὴ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως ἥτις πληρόνεται ἀμέσως πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἄλλου, ἐπιφυλάττεται δὲ ὁ λαμβάνων τὸν ἀῤῥαβῶνα νὰ τὸν ἀποδώσῃ, ἢ, ἂν τὸ συνάλλαγμα μείνῃ ἰσχυρόν, νὰ τὸν καταλογίσῃ ἐπὶ τοῦ τιμήματος. Εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν ὁ ἀῤῥαβὼν λαμβάνει χαρακτῆρα μετανοητικὸν προστίμου (ἀρ. 380).

Τὸ πρῶτον, δεύτερον καὶ τέταρτον εἶδος τοῦ ἀῤῥαβῶνος προϋποθέτουσι συνάλλαγμα τετελεσμένον καὶ ἀμετάβλητον.

Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ἀγοραπωλησίας.— Γενικαὶ διατάξεις.

§ 51. Διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀποκτῶσι δίκαια καὶ ὑποχρεώσεις καὶ ὁ ἀγοραστὴς καὶ ὁ πωλητής.

Τὸ ἀγώγιμον τῶν δικαιωμάτων κρίνεται κατὰ τὰς γενικὰς

ὅθεν, κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν πάντοτε, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν μετὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς αἱρέσεως, δύνανται τὰ μέρη νὰ κινήσωσιν ἀγωγὴν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ συναλλάγματος.

Εἰς τὴν τρίτην περίπτωσιν, ὁ μὲν λήπτης τοῦ ἀῤῥαβῶνος στερεῖται παντὸς δικαιώματος ἀγωγῆς, καὶ ὀφείλει ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ληφθεῖσαν ἀποζημίωσιν, ὁ δὲ δότης αὐτοῦ δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος ἢ πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ ἀῤῥαβῶνος. Ἐν πάσει περιπτώσει, ἂν τὸ συνάλλαγμα ἐκπληρωθῇ, ὁ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ δοθεὶς ἀῤῥαβὼν θεωρεῖται ὡς πληρωμὴ γενομένη εἰς λογαριασμὸν τοῦ τιμήματος, ὁ δὲ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ δοθεὶς ὡς ἐνέχυρον τῆς ἐκπληρώσεως, ὅθεν καὶ ὀφείλει νὰ ἐπιστραφῇ συγχρόνως μὲ τὴν παράδοσιν τοῦ ἐμπορεύματος. Ἂν εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἐκλειπούσης τῆς αἱρέσεως, μείνῃ τὸ συνάλλαγμα ἀπραγματοποίητον, ὁ ὑφ' ὁποιουδήποτε τῶν συναλλαττομένων δοθεὶς ἀῤῥαβὼν ὀφείλει ν' ἀποδοθῇ, καὶ δύναται νὰ ζητηθῇ διὰ τῆς ἄνευ αἰτίας ἀγωγῆς (condictione sine causa). Ἂν δὲ ὁ ἕτερος τῶν συναλλαξαμένων ἀποφεύγῃ τὴν συνωμολογημένην ἔγγραφον τελειοποίησιν καὶ ἐκπλήρωσιν τῆς ἀγοραπωλησίας, δὲν δύναται ὁ ἄλλος, ἂν αὐτὸς μὲν ἔδωκεν ἀῤῥαβῶνα, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἀναχωρῶν ἀπὸ τοῦ συναλλάγματος, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ διπλασίου, ἂν δ' ἔδωκεν ἀῤῥαβῶνα καὶ ὁ ἄλλος, θέλει ζητήσει τὸν δοθέντα, κρατήσει δὲ καὶ τὸν ληφθέντα. Ἀποζημίωσιν ἄλλην παρὰ τὸ διπλάσιον δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ μόνον ἐὰν δι' αὐτοῦ δὲν θεραπεύεται ἡ ζημία του.

Κατὰ τὴν τρίτην τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων, ὁ ἀῤῥαβὼν ἤθελε στερεῖται πάσης σημασίας, ἂν ἐκ τῆς δόσεως αὐτοῦ δὲν ἐξάγεται ὅτι ὁ πωλητὴς τοῦ ἐμπορεύματος λαμβάνων ἢ διδων ἀῤῥαβῶνα, ὑποχρεοῦται νὰ μὴ τὸ πωλήσῃ πρὸς ἄλλον τινά, πρὶν εἰδοποιήσῃ τὸν δόντα τὸν ἀῤῥαβῶνα, διὰ νὰ ἐξηγηθῇ ἂν θέλῃ νὰ τὸ ἀγοράσῃ ὑπὸ τὰς αὐτὰς αἱρέσεις. Ῥάλλ. τ. 1 § 396.

ἀρχάς, τουτέστι δὲν εἶναι ἀγώγιμον τὸ δικαίωμα ὅταν ὑπάρχωσι λόγοι, θεμελιοῦντες μόνον φυσικὴν ἐνοχήν. Αἱ ἀγώγιμοι ἀπαιτήσεις ἀπὸ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ὀνομάζονται *ἀγωγὴ περὶ ἀγορασίας* (empti, ex empto actio), ἡ δὲ τοῦ πωλητοῦ περὶ πωλήσεως ἀγωγὴ (venditi actio).

§ 52. Διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας συνίσταται ἐνοχὴ μεταξὺ ἐκείνων μόνον, οἵτινες συνῆψαν αὐτήν, ἀλλὰ κατὰ γενικὴν ἀρχὴν αἱ συνέπειαι δύνανται νὰ ἐκταθῶσι καὶ εἰς τρίτους (1)· ἰδίως λαμβάνει τοῦτο χώραν, ὅταν ὁ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανειστὴς πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον δυνάμει τοῦ δικαιώματός του, δηλαδὴ

α). Δὲν ἔχει κατὰ κανόνα ὁ ἀγοραστὴς κανὲν δικαίωμα κατὰ τοῦ πωλοῦντος δανειστοῦ (2), ἀλλὰ μόνον κατὰ τοῦ ἐνεχυριαστοῦ· ἐξαιρετικῶς δὲ καὶ κατὰ τοῦ πωλοῦντος δανειστοῦ. καὶ ἰδίως ἐὰν κατὰ τὴν πώλησιν ἐφέρθη δολίως πρὸς τὸν ἀγοραστὴν (3), ἢ ἂν ἐδέχθη ῥητῶς τοιαύτην εὐθύνην (4)· γενικῶς ὅμως ἐνέχεται ὁ πωλῶν δανειστὴς ἐὰν δὲν εἶχε δικαίωμα ἀπαλλοτριώσεως, εἴτε στερούμενος ἐντελῶς ἐνεχυριακοῦ δικαιώματος, εἴτε διότι ὑπῆρχε ἄλλος καλλίτερος ἐνεχυριακὸς δανειστὴς (5), καθὼς καὶ ἂν ἐνήργησε τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ὄχι ὡς ἐνεχυριακὸς δανειστής, ἀλλ᾽ ὡς νὰ ἦτον ἰδιοκτήτης (communi iuro) (6).

β). Ἀφ᾽ ἑτέρου δίδεται εἰς τὸν ἐνεχυριαστὴν ἐνίοτε ἀγωγὴ ἀμέσως κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ ἐνεχύρου (7). Τὸ αὐτὸ λαμβάνει

---

(1) Ἡ περίπτωσις, καθ᾽ ἣν πρᾶγμα ἠγοράσθη δι᾽ ἀλλοτρίων χρημάτων, δὲν παράγει ἀπαίτησιν ὑπὲρ ἐκείνου, εἰς ὃν ἀνήκουν, διάτ. 8 Κ. (4, 50.

(2) Τεμ. 11 § 16 Π. (49, 1)— τεμ. 10 Π. 20, 5— τεμ. 50 Π. (21, 2)— διάτ. 2 Κώδ. (8, 46)— ν. 10 Β. 25, 7).

(3) Τεμ. 11 § 16 Π. (49, 1) — διάτ. 2 Κώδ. (8, 46)

(4) Διάτ. 2 Κ. (8, 46)— ν. 64 Β. 25, 7.

(5) Διάτ. 1 Κώδ. αὐτ.— ν 63 Β. (25, 7).

(6) Πρβ. τεμ. 59 § 4 Π. (17, 1)- ν. 59 Β. (14, 1). Εὐρ. 8 σ. 306 [illegible]

(7) Ἰδίως τοῦτο συμβαίνει α) ὅταν μεταξὺ τοῦ ἀπαλλοτριοῦντος ἐνυποθήκου δανειστοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀκολουθήσῃ ἀπάτη πρὸς βλάβην τοῦ κυρίου τοῦ ἐνυποθήκου πράγματος. L. 1, 3—5 C. (8, 30). Ν. 50—54 Β. (25, 7). Οὕτω καὶ ὅταν τοιαῦται ἀπάται συμβαίνουν ἐπὶ ἀπαλλοτριώσεων ἐνυποθήκων πραγμάτων, τὰς ὁποίας τὸ δημόσιον ἐνεργεῖ. L. 1 C. (10, 1) L. 2 C. (10, 3) L. 16 C. (4, 44). Ν. 78 Β. (19, 10). Εἴ τινας τῷ τῶν χρεῶν μεγέθει συνεχομένους ἡ ἀνάγκη τοῦ δημοσίου λόγου συνελάσει, τὰς ἰδίας οὐσίας πωλῆσαι, ἡ τοῦ πράγματος ποιότης καὶ ἡ ποσότης τῶν προσόδων δοκιμαζέσθω· καὶ μὴ προσχήματι τῆς πράσεως τῆς δημοσίας χώρα ταῖς περιγραφαῖς (fraudibus) περιλαμβανέσθω· καὶ τῶν κτημάτων ἐλάττονος διαπραθέντων, πλέον ὁ ἀγοραστὴς ἐκ τῆς χάριτος

χώραν καὶ ὅταν τις ἐνεργήσῃ τὴν πώλησιν κατὰ συνέπειαν τῆς πληρεξουσιότητος (1), καθότι κυρίως καὶ ὁ πωλητὴς ἐνεχύρου πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐνεχυριαστοῦ ἐνεργῶν (2).

§ 53. Τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις πηγάζουσι τὸ μὲν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος, τὸ δὲ ἐξ εἰδικῆς συμβάσεως (3), ἡ τελευταία δὲ περίπτωσις λαμβάνεται μᾶλλον ὑπ' ὄψιν (4). Θέμ. τ. 2 σ. 39.

§ 54. Δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τόσον ἀπὸ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅσον καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ πωλητοῦ τὰς εἰς πᾶσαν τὴν ἀγοραπωλησίαν ἀναγκαίας καὶ ἐπουσιώδεις χορηγήσεις· ἀναγκαῖαι χορηγήσεις εἶναι ά) κυρίως ὅτι ἀφ' ἑνὸς μέρους παραδίδεται τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ τίμημα· ϐ') ἐκτὸς τούτου ἀπαιτεῖται ἀμφοτέρωθεν καλὴ πίστις (bona fides) πρός τε τὴν σύστασιν τοῦ συναλλάγματος καὶ πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐντεῦθεν γεννωμένων ὑποχρεώσεων. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 39 σημ. 36.

§ 55. Αἱ δὲ ἐπουσιώδεις χορηγήσεις εἶναι πολυειδεῖς· ά) δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ πωλητὴς νὰ παράσχῃ ἐκτὸς τοῦ καθ' ἑαυτὸ ἀντικειμένου τῆς πωλήσεως καὶ ἕτερόν τι ὡς ἐπίμετρον, καὶ ὁ ἀγοραστὴς νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ προσθέσῃ τι εἰς τὸ τίμημα, ἡ δὲ προσθήκη αὕτη δύναται νὰ ἦναι καὶ ἁπλοῦς δανεισμὸς καὶ ὑπηρεσίαι· ϐ') ἰδίως δύναται νὰ συμφωνηθῇ ποινὴ (poena) διὰ τὴν περίπτωσιν, ὅτε δὲν ἤθελον ἐκπληρωθῆ αἱ ἀναδεχθεῖσαι ὑποχρεώσεις εἴτε παντελῶς, εἴτε ὄχι κατὰ τὸν προσήκοντα χρόνον ἢ τρόπον (5). Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 39.

§ 56. γ'). Δύναται προσέτι, δι' εἰδικῆς συμφωνίας, νὰ συστηθῇ

ἥ περ ὁ χρεώστης ἐκ τοῦ τιμήματος κερδαινέτω· ὅτε τοίνυν διὰ χρεῶν δημοσία πρᾶσις γίνεται, τὸ ἀληθὲς τίμημα τῷ πράτῃ παρέχεσθαι ὀφείλει· — ϐ') ὅταν ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς συνῆψε συμφωνίας πρὸς ὄφελος τοῦ ἐνεχειριαστοῦ. L. 43 pr. D. (13, 7) N. 13 B. (25, 1). Ἐὰν ὁ δανειστὴς πωλῶν τὸ ἐνέχυρον συμφωνήσῃ ἐξεῖναι τῷ χρεώστῃ καταβαλεῖν τῷ ἀγοραστῇ τὸ τίμημα καὶ λαμβάνειν τὸ πρᾶγμα, ἔχει κατ' αὐτοῦ τὴν περὶ ἐνεχύρου ἀγωγὴν εἰς τὸ ἐκχωρηθῆναι τὴν ἐπὶ τῇ ἀγοραστίᾳ ἀγωγήν, καὶ κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τὴν ἐπ' αὐτῷ τῷ πράγματι,

(1) Πρλ. τεμ. 67 Π. (3, 3).

(2) Πρλ. § 1 Εἰσ. (2, 8)— Θεόφ. αὐτ.

(3) Πρλ. τεμ. 66 πρ. Π. 48, 1.

(4) Τεμ. 44 § 1 Π. (18, 1)— ν. 1 Β. 19, 8.

(5) Τεμ. 28 Π. (18, 1). — Πρϐ. τεμ. 6 § 1 τεμ. 7 Π. (18, 1) — ν. 6 καὶ 7 Β. (19, 7).

ὑποχρέωσις πρὸς δόσιν ἀσφαλείας· ἐνταῦθα δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὸν λόγῳ ἐξασφαλίσεως διδόμενον ἀῤῥαβῶνα, ὃν συνεχῶς ἀπαντῶμεν εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν (1).

§ 57. ἐ). Ὁ ἀγοραστὴς καὶ ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεοι πρὸς ἀνόρθωσιν πάσης ζημίας, τῆς ὁποίας ἐγένοντο αἴτιοι ὡς πρὸς τὰς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας προερχομένας σχέσεις, τοῦτο ἰσχύει μόνον ὡς πρὸς τὴν ζημίαν, ἥτις ἐπροξενήθη δι' ὁποίας δήποτε συνεχομένης μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ συναλλάγματος (καὶ καταλογιστέας) βλάβης, ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ ζημία προῆλθεν ἀπὸ ἔλλειψιν ἐπιμελείας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπικειμένων ἑκάστῳ δυνάμει τοῦ συναλλάγματος πράξεων, καὶ ἰδίως τὴν φύλαξιν τοῦ πωληθέντος πράγματος. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 40. ἐπ.

§ 58. ζ'). Ἐὰν τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο μέρος ἔλαβε περισσότερον παρ' ὅ,τι δυνάμει τοῦ συναλλάγματος τῷ ὀφείλεται, χρεωστεῖ ν' ἀποδώσῃ τὸ περιπλέον. διάτ. 2 Κώδ. (4, 49)— ν. 57 Β. (19, 8).— Θέμ. τ. 2 σ. 41 σημ. 43.

§ 59. Ἐὰν ἰδίως ἐπωλήθη ποσότης (quantitas) καὶ μάλιστα οὕτως, ὥστε προσδιωρίσθη τὸ τίμημα ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ποσότητα, ἢ ἡ ποσότης πρὸς τὸ τίμημα, τότε συγχωρεῖται ν' ἀπαιτήσῃ τὶς τὸ μὴ δοθὲν ἢ τὸ περιπλέον δοθὲν, ἐὰν κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ τιμήματος ἢ τῆς πωλουμένης ποσότητος (δι' ἀριθμήσεως ἢ μετρήσεως) συνέβησαν λάθη. Ἴδε Θέμ. τόμ. 2 σελ. 41 σημ. 44.

Ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ. Παράδοσις κτλ.

Γενικαὶ ἀρχαὶ περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ πωλητοῦ.

§ 60. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει ἐν γένει νὰ ἐκπληρώσῃ (2) τὰς ὡς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας πηγαζούσας ὑποχρεώσεις καὶ, ἐν ὅσῳ ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῶν εἶναι ἐφικτὴ, δὲν ἀπαλλάττεται δι' ὁποιασδήποτε ἄλλης προσφορᾶς ἀποζημιώσεως. Αἱ δυνάμει τοῦ συναλλάγματος, καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρας συνομολογήσεως, ἐπιβαλλόμεναι εἰς τὸν πωλητὴν ὑποχρεώσεις εἶναι νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸν ἀγοραστὴν, καὶ οὐ μόνον νὰ τῷ χορηγήσῃ τὴν ἀτάραχον αὐ-

(1) Τεμ. 35 πρ. Π. (18, 1) — ν. 35 Β. (19, 1).— Διάτ. 3 Κώδ. (4, 49)— προοίμ. Εἰσ. (3, 23)— Εὐρ. τόμ. 5 σ. 132 ἐπ.

(2) Ν. 11 § 2 ν. 46, 50 Π. (19, 1)— ν. 6, 7 Κώδ. 4, 44).

τοῦ κατοχὴν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐγγυηθῇ διὰ παντὸς τὸ ἐπ' αὐτῆς δικαίωμά του, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἄλλος νὰ τὴν διαταράξῃ δυνάμει ἐπικρατεστέρου ἐπ' αὐτῆς δικαιώματος (1). Δὲν ὑποχρεοῦται δὲ ὁ πωλητὴς νὰ καταστήσῃ τὸν ἀγοραστὴν, ὡς κοινῶς νομίζεται καὶ κύριον τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος (2), καθότι ἂν καὶ διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας γενικῶς τοῦτο σκοπεύεται (3) καὶ τοιαύτην συνέπειαν ἐπιφέρῃ ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς πωλήσεως ἐνεργουμένη παράδοσις ὅταν ὁ πωλητὴς ἦτον κύριος τοῦ πράγματος, ἄλλως δὲ τοὐλάχιστον χορηγεῖ δικαίωμα πρὸς χρησιδεσποτείαν, ἰσχύει καὶ τοιαύτη μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων καὶ ἡ πώλησις τοῦ ἀλλοτρίου πράγματος καὶ ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν ἀτάραχον τοῦ ἀγορασθέντος κατοχὴν (4). Ἐξαιρεῖται μόνη ἡ ἐν γνώσει πώλησις τοῦ ἀλλοτρίου πράγματος, τὸ ὁποῖον ὁ πωλητὴς παρέστησεν ὡς εἰς αὐτὸν ἀνῆκον. Ῥάλλ. τ. 1 § 304.

§ 61. Ὁ πωλητὴς λοιπὸν ὀφείλει πρὸ πάντων νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα (5).

Ἡ πώλησις περιέχει ἐκποίησιν καὶ ἑπομένως μεταβίβασιν τῆς κυριότητος.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ, εἰμὴ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ πωλητὴς εἶναι κύριος. Καὶ ἂν δὲν ἦναι ὅμως, ἡ σχέσις τοῦ συναλλάγματος καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ὑποχρέωσις πάντοτε ὑφίσταται, καθὼς ἐπίσης ὁ πωλητὴς δύναται νὰ παραχωρήσῃ τὰς ὠφελείας του, τουτέστι τὴν κατοχὴν, ἥτις διὰ τῆς παραγραφῆς δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς κυριότητα.

Ἂν ἦναι ἢ ὄχι ἰδιοκτήτης ὁ πωλητὴς, πολλάκις τὸ ἀγνοεῖ. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἡ πώλησις αὐτὴ καὶ μόνον δὲν ἀποκαθιστᾷ ἰδιοκτήτην τὸν ἀγοραστὴν, ἀλλὰ στερεῖ μόνον τὸν πωλητὴν ἀπὸ τὸ πρᾶγμα πρὸς ὄφελος τοῦ ἀγοραστοῦ. Διὰ τοῦτο λέγουν οἱ Ῥω-

(1) Ν. 11, 10, 15 Π. (19, 1) — ν. 60 πρ. Π. (18, 1) — ν. 6 Κώδ. (8, 35).
(2) Ν. 25 § 1 Π. (18, 1) — ν. 11 § 2 Π. (19, 1).
(3) Ν. 67, 80 § 3 Π. (18, 1).
(4) Ν. 3 Κώδ. (8, 45).
(5) Πδ. (19, 1) 1 πρ. 2. § 1, 11 § 2, 21 § 3. — Βασ. (19, 8) 1, 2, 5 Βασ. (58, 17) 21 — ἂν ὁ πωλητὴς ἦναι κύριος, μεταβιβάζει τὴν κυριότητα ἄλλως ἀρκεῖ τὸ παραδοῦναι τὸ πρᾶγμα καὶ ὁμολογῆσαι (Παπ. § 378 σημ. 5—8) περὶ ἐκνικήσεως καὶ καθαρεύειν δόλου. Βασ. (20, 3) 1. Π (19, 4) 1 πρ. Παπ. § 395 σημ. 2.

μαῖοι ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ μεταβιβάσῃ κυριότητα, ἀλλὰ νὰ παρέξῃ σχολαίαν νομὴν τοῦ πράγματος (habere licere). Καθαρώτερον ὅλων λέγει ὁ νομοδιδάσκαλος Παῦλος, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ πωλητὴς νὰ παραδώσῃ τὴν κατοχὴν καὶ νὰ δειχθῇ ἀμέτοχος δόλου. Ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ἐκνικηθῇ, οὐδὲν πλέον ὀφείλει.

Ἡ ὑλικὴ πρᾶξις τοῦ πωλητοῦ εἶναι λοιπὸν ἡ ἁπλῆ παράδοσις τῆς κατοχῆς, ἡ νομικὴ ὅμως εἶναι ἡ ἀπαλλοτρίωσις παντὸς δικαιώματος κυριότητος πρὸς ὄφελος τοῦ ἀγοραστοῦ. Ποτέ, λέγει ὁ Λαβεών, δὲν θεωρεῖται πώλησις, ὅταν δὲν μεταβιβάζῃ ὁ πωλητὴς τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμά του εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἀλλὰ μίσθωσις, ἢ ἄλλο τοιοῦτον. (Ἴδε τὰς σχετ. διατ. εἰς Καλλ. τ. 3 § 236).— Πρλ. Θέμ. τ. 2 σ. 166 ἑκ.

§ 62. Ἡ κατοχή, τὴν ὁποίαν χρεωστεῖ νὰ παραχωρήσῃ (1) ὁ πωλητής, πρέπει νὰ ἦναι ἐλευθέρα ἀπὸ προσκήμματα· σχολαία νομὴ (vacua possessio), καθόσον δὲν εὑρίσκεται εἰς χεῖρας ἄλλων, οὔτε ὑπάρχει νόμιμος ἀντιποίησις.

Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς προβλέπῃ ἔννομον ἀντιποίησιν τῆς κατοχῆς, δύναται ν' ἀποποιηθῇ τὴν παραλαβήν, μεχρισότου καταστῇ ἐλεύθερον πάσης ἀντιποιήσεως τὸ πρᾶγμα.

Ἡ παράδοσις πρέπει νὰ γίνῃ ἐγκαίρως καὶ κατὰ τὸν ἁρμόδιον τόπον.

Ἐὰν ἐβράδυνε τὴν παράδοσιν ὁ πωλητὴς πέραν τοῦ ὡρισμένου χρόνου, ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν διὰ πᾶσαν ἐκ τούτου προελθοῦσαν βλάβην.

Ὅστις ἐπώλησε τὴν ἀναλογίαν του ἐπὶ κοινῆς ἰδιοκτησίας, ἂν ἀναγκασθῇ νὰ δεχθῇ διανομήν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ δικαστὴς κατακυρόνει εἰς τὸν ἕτερον συγκοινωνὸν τὸ ὅλον κτῆμα, ὑποχρεοῦται μόνον νὰ δώσῃ ὅ,τι διέταξεν ὁ δικαστὴς νὰ λάβῃ ἀντὶ τοῦ μέρους του, ἂν δὲ εἰς αὐτὸν κατεκυρώθη τὸ ὅλον, ὁ ἀγοραστὴς πληρόνει ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὸν ἕτερον διὰ τὴν ἀναλογίαν του, ἢ ἂν ἀπε-

(1) Ἡ παράδοσις συνίσταται ἐπὶ μὲν ἐνσωμάτων πραγμάτων εἰς τὴν παραχώρησιν τῆς σχολαίας νομῆς, ἤτοι νομῆς ἐλευθέρας προσκομμάτων καὶ ἀντιποίησιν ἄλλων (Π. (19, 1) 2 § 1, 3, 11 § 13.— Β. (19, 8) 2, 3 καὶ 11)· — ἐπὶ δὲ ἀπαιτήσεων, εἰς τὴν ἐκχώρησιν αὐτῶν, τὴν μεταβίβασιν τῆς ἐξουσίας τοῦ νὰ ἐπιδιώξῃ αὐτὰς ὁ ἀγοραστὴς δι' ἴδιον ὄφελος. Παπ. § 395 σημ. 3.

χωρίσθῃ ὡρισμένον μέρος, αὐτὸ μόνον δικαιοῦται νὰ λάβῃ (1).

Κατὰ τὴν παράδοσιν ἀκινήτων εἶναι χρέος τοῦ πωλητοῦ νὰ ἐπιδείξῃ τὰ ὅρια.

Αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν προσαρτημάτων τοῦ πράγματος. Τοιουτοτρόπως ὑποχρεοῦται ὁ πωλητὴς νὰ χορηγήσῃ τὰ ἔγγραφα (instrumenta), ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸ πρᾶγμα, οἷον δικαιόγραφα ἀποδείξεις, ἀποχὴ κτλ. (Ἴδε τὰς σχετ. διατ. εἰς Καλλ. τ. 3 § 237). Πρλ. κατ.

Ἴδε Καλλ. τ. γ΄. § 237. — Θέμ. τ. 2 σ. 170, ἔνθα γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς δι' ἐγγυητῶν ἀσφαλίσεως.

§ 64. Ὁ πωλητὴς ἐνέχεται λόγῳ ἐκνικήσεως δίδων ἐνίοτε καὶ δι' ἐγγυητῶν ἀσφάλειαν ἕνεκεν αὐτῆς (§ 378 ἐν τ. Καλ.), παραδίδει τὸ πρᾶγμα μετὰ τῶν παρακολουθημάτων αὐτοῦ κατὰ τὸν προσήκοντα τόπον (§ 346) καὶ χρόνον (§ 347) (ἐπιδεικνύων ἐπὶ ἀκινήτων καὶ τὰ ὅρια) καὶ καταβάλλει, ἅμα τῇ πωλήσει, πᾶσαν ἐπιμέλειαν πρὸς φύλαξιν (custodia) αὐτοῦ, ἄλλως ἐνέχεται εἰς ἐπανόρθωσιν τῆς ἐξ ἰδίας ἀμελείας προσγενομένης βλάβης τοῦ ἀγοραστοῦ, εἴτε αὕτη παραχθῇ ἐκ τῆς μὴ προσηκούσης παραδόσεως, εἴτε ἐκ τῆς βλάβης, ἢ τῆς καταστροφῆς τοῦ πωληθέντος. Παπ. § 395 σημ. 5 ἐπ. Πρλ. κατ. § 66—69 ἐπ.

§ 64². Ἐννοεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἄνευ ῥητῆς συνομολογήσεως, ὅτι ὁ πωλητὴς χρεωστεῖ νὰ διεκπεραιώσῃ ἐπιμελῶς τὰς πράξεις, ἃς ἀπαιτοῦσιν αἱ διὰ τῆς πωλήσεως ἀναδεχθεῖσαι χορηγήσεις,

---

(1) Ἐάν τις πωλήσῃ τὴν ἐπὶ κοινοῦ κτήματος ἰδίαν ἐξ ἀδιαιρέτου μερίδα καί, πρὸ τῆς παραδόσεως, ἀναγκασθῇ νὰ ὑποστῇ τὴν περὶ διανομῆς δίκην, καθ' ἣν ὁλόκληρον τὸ κοινὸν κτῆμα κατακυροῦται εἰς τὸν ἕτερον συγκοινωνὸν (1), δίδει εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὅτι ἐπεδίκασεν εἰς αὐτὸν (τὸν πωλητὴν) ὁ δικαστὴς ἀντὶ τῆς μερίδος του· ἂν δὲ κατεκυρώθη εἰς αὐτὸν τὸ ὅλον κτῆμα, ὁ ἀγοραστής, παραλαμβάνων αὐτό, πληρόνει εἰς τοῦ πωλητοῦ τὸν πρώην κοινωνὸν ὅ,τι ἐπεδικάσθη αὐτῷ ἀντὶ τῆς μερίδος του· ἂν δὲ τέλος ἀπεχωρίσθη ὡς μερὶς τοῦ πωλητοῦ ὡρισμένον τοῦ κτήματος μέρος, τοῦτο μόνον λαμβάνει ὁ ἀγοραστὴς (2). Παπ. § 395 σημ. 7, 8. Πρλ. Θέμ. τ. 2 σ. 169 σημ. 16.

(¹) Παρ' ἡμῖν, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ λάβῃ ἕκαστος συγκύριος αὐτούσιον τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ κτήματος μερίδα, πωλεῖται, τοῦτο δὲ πλειστηριασμῷ, ἄρθρ. 2092 τῆς πολ. δικονομίας· ὅθεν ἡ ἐν τῷ κειμένῳ περίπτωσις δὲν δύναται νὰ συμβῇ.

(²) (19, 1) 13 § 17 Β. (19, 8) 13.

καὶ ἰδίως ὀφείλει νὰ φυλάττῃ ἐπιμελῶς τὸ πωληθὲν πρᾶγμα (1). Τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ἔχει καὶ ὁ ἀγοραστὴς ὅσον τὸ κατ' αὐτόν, διότι ἡ ἐπιείκεια ἀπαιτεῖ ἰσότητα (2). Θέμ. τ. 2 σ. 40.

§ 65. *Ἰδιότητες τοῦ πράγματος. Ἀμέλεια τοῦ πωλητοῦ.*

Ὅταν πωλῆται ὡρισμένον πρᾶγμα ἢ ὡρισμένη ὁμὰς ἐμπορευμάτων, ἀπαιτεῖται νὰ παραδοθῇ τὸ πωληθὲν εἰς ἣν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ συναφθέντος συναλλάγματος εὑρίσκετο κατάστασιν, ἐκτὸς ἄν, εἴτε ἐκ τύχης, εἴτε ὡς ἐκ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ ἰδιότητος, ὑπέστη μεταβολήν τινα, περὶ ἧς ὁ πωλητὴς δὲν ἐγγυᾶται κατὰ νόμον.

Ὑπόκειται μολαταῦτα ὁ πωλητὴς εἰς τοιαύτην ἐγγύησιν ἐὰν α'). Καταστῇ ὑπερήμερος ὡς πρὸς τὴν παράδοσιν (4) καὶ δὲν ἀποδείξῃ ὅτι τὸ πωληθὲν ἤθελε πάθει τὴν αὐτὴν εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ μεταβολήν, καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο πρότερον ὁ ἀγοραστὴς νὰ τὸ μεταπωλήσῃ ἢ καταναλώσῃ.

β') Ἂν ἠδύνατο νὰ προλάβῃ τὴν ζημίαν διὰ μέτρων, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις τῷ ἐπεβάλλετο κατὰ γενικὴν ἐμπορικὴν συνήθειαν (5), ἢ ὡς ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων, καθόσον ὑποχρεοῦται ἐν γένει εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ πράγματος (6).

Ἡ ἐπιμέλεια, τὴν ὁποίαν ὁ πωλητὴς φέρει συνήθως εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ πράγματα (diligentia quam suis rebus adhibet), δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς τὸ μέτρον τῆς εἰς φύλαξιν τοῦ ἀλλοτρίου πράγματος ὀφειλομένης, εἰμὴ ἂν ἦναι ἀνωτέρα τῆς τῶν λοιπῶν τακτικῶν ἐμπόρων ἐπιμελείας, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἦναι κατωτέρα. Ἂν ὅμως ὁ ἀγοραστὴς καταστῇ ὑπερήμερος ὡς πρὸς τὴν παραλαβὴν τοῦ ἐμπορεύματος, ὁ πωλητὴς ἐνέχεται μόνον ἕνεκα δόλου· ἂν μεγάλου δὲ ἁμαρτήματος, δύναται ν' ἀπαλλαχθῇ καὶ ταύτης τῆς εὐθύνης, παρακαταθέτων δικαστικῶς τὸ ἐμπόρευμα.

Δὲν δύναται δὲ ὁ πωλητὴς ν' ἐκκαλέσῃ τὴν πώλησιν ἢ ν' ἀπαιτήσῃ αὔξησιν τοῦ τιμήματος ἕνεκα τῆς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ συγ-

---

(1) Τμ. 36 Π. (19, 1) — ν. 35 Β. (19, 8) — τεμ. 48 § 9 Π. (20, 2) — Ἴδε καὶ ἄλλας εἰς τοὺς νόμους παραπομπὰς ἐν Θέμ. τόμ. 2 σελ. 40 σημ. 37.
(2) Ἴδε ἀνάπτυξιν εἰς Θέμ. τ. 2 2. 41 σημ. 40.
(3) Ν. 69 Π. (18, 1) Θεοφ. § 3, 3, 23.
(4) Ν. 4 Π. (18, 6) — ν. 4 Κώδ (4, 48).
(5) λγ' Βασ. (19, 1) — ν. 35 § 4 Π (18, 1).
(6) ιε' Βασ. (60, 12) — ν. 14 Π. (47, 2).

αλλάγματος καὶ τῆς παραδόσεως τοῦ ἐμπορεύματος ἐπελθούσης τυχὸν βελτιώσεως αὐτοῦ.

Ἂν ἡ πώλησις δὲν ἀφορᾷ πρᾶγμα ἀτομικῶς ὡρισμένον, ἀλλὰ τὴν παράδοσιν ποσότητός τινος ἐμπορευμάτων, ὑποχρεοῦται ὁ πωλητὴς νὰ προμηθεύσῃ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν τοσοῦτον ἀριθμὸν, μέτρων ἢ βάρος ἐμπορευμάτων τῆς συνομολογηθείσης ποιότητος, ὁμοίων μὲ τὸ ἐπιδειχθὲν τυχὸν δεῖγμα.

Ἐνδέχεται νὰ μὴ ἦναι ὁ πωλητὴς εἰς κατάστασιν νὰ παραδώσῃ τὸ πωληθὲν, ὅταν μὲν ἦναι ὡρισμένον, εἴτε διότι ἐν τοσούτῳ κατεστράφη ἢ ἀφῃρέθη, εἴτε διότι ἐπωλήθη καὶ παρεδόθη πρὸς ἄλλον, εἰς δὲ τὰς ἐπὶ προμηθείᾳ ἀγοραπωλησίας, εἴτε διότι δὲν δύναται ὁ πωλητὴς νὰ προμηθευθῇ τὸ ὑποσχεθὲν ἢ τὴν ζητηθεῖσαν αὐτοῦ ποσότητα, εἴτε διότι ἡ κυκλοφορία αὐτοῦ ἀπηγορεύθη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ποτὲ βεβαίως δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὰ ἀδύνατα· ἀλλ' ἂν ὁ πωλητὴς ἐγένετο ὑπαίτιος τῆς τοιαύτης καταστάσεως διὰ τοῦ δόλου ἢ τῆς ἀμελείας του, ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν (1).

Ὁμοῦ μὲ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἀπαιτεῖται νὰ παραδοθῶσι καὶ ὅλα τὰ παρεπόμενα αὐτοῦ. Οὕτως ἐπὶ πωλήσεων κεφαλαιωδῶν (χονδρικῶν) τὰ κιβώτια, οἱ σάκκοι καὶ τὰ τοιαῦτα ἀποδοχεῖα θεωροῦνται πωληθέντα ὁμοῦ μὲ τὰ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενα ἐμπορεύματα.

Τούτων ἁπάντων ὀφείλει ὁ πωλητὴς νὰ χορηγήσῃ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν τὴν ἐλευθέραν κατοχὴν, ὥστε νὰ δύναται οὗτος νὰ καταλάβῃ πραγματικῶς τὰ ἀγορασθέντα καὶ νὰ τὰ διαθέσῃ κατ' ἀρέσκειαν, τιθέμενος οὕτως εἰς στάσιν νὰ τὰ ἔχῃ ὡς ἰδιοκτησίαν του, καὶ ν' ἀποκτήσῃ τὴν νομικὴν αὐτῶν κατοχὴν, ἥτις χορηγεῖ τὰ στηριζόμενα εἰς αὐτὴν παραγγέλματα καὶ τὴν χρησιδεσποτείαν. 6, ιά Βασ. (19, 8 – ν. 2, 11 § 13 Π. (19. 1). – ὑπὸ Ῥάλ. τ. 1 § 404.

Τόπος καὶ χρόνος τῆς παραδόσεως ὡς πρὸς τὰς ἐμπορ. ἰδίως ἀποθήκας. – Φορτωτικαί. – Παράδοσις μεταξὺ ἀπόντων. – Ὑπερημερία πωλητοῦ.

§ 66. *Τόπος καὶ χρόνος τῆς παραδόσεως.* Ὅταν ὁ τόπος,

(1) ξς' Βασ. (19, 1) ν. 68 § 2 Π. (18, 1) ν. 13 § 16 Π. (19, 1).

ὅπου τὰ ἐμπορεύματα εὑρίσκονται, ἦναι γνωστὸς εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συναλαττομένους, ἐκεῖ ὀφείλει ὁ πωλητὴς νὰ τὰ παραδώσῃ καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τὰ μεταφέρῃ ἀλλαχόσε, καθότι οὐδένα ἄλλον τόπον δύναταί τις εὐλόγως νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐννόησαν οἱ συναλλαττόμενοι νὰ προσδιορίσωσιν ὡς τόπον τῆς παραδόσεως, καθόσον ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν πηγάζει ἡ ὑποχρέωσις τῆς εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας τοῦ ἀγοραστοῦ μεταφορᾶς τῶν πωληθέντων. Διὰ τοῦτο, ὅταν ὁ πωλητὴς δὲν ἀναφέρῃ ποῦ κεῖνται τὰ ἐμπορεύματα, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὰς ἐπὶ προμηθείᾳ πωλήσεις, ὁ τόπος, ὅπου συνετάχθη τὸ συμβόλαιον, θεωρεῖται ὡς ὁ τόπος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ συναλλάγματος (1). Ἐννοεῖται δὲ ὅτι οἱ κανόνες οὗτοι ἰσχύουσι μόνον ἐπιβοηθητικῶς, καὶ τροποποιοῦνται δι' ἀντιθέτου τῶν συμβαλλομένων συνομολογίας.

Ἁπλούστατος παραδόσεως τρόπος εἶναι ὁ κατὰ τὰς περιστάσεις ἐφικτὸς καὶ μὲ τὴν τεκμαιρομένην τῶν συναλλαττομένων πρόθεσιν συνῳδῶν, δι' οὗ τὸ ἐμπόρευμα μεταβιβάζεται ἀπὸ τῆς σωματικῆς τοῦ πωλητοῦ κατοχῆς εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὡς ὅταν ἐπὶ μὲν μικρῶν ἀντικειμένων, ὁ πωλητὴς τὰ παραδίδῃ ἀμέσως ἢ δι' ἄλλου εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐπὶ δὲ μεγαλητέρων, ἐπιτρέπει ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τὴν φύλαξίν του καὶ νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἀλλ' ἡ παράδοσις δὲν ἐνεργεῖται πάντοτε κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, εἴτε διότι τὰ ἐμπορεύματα δὲν εὑρίσκονται εἰς τὴν σωματικὴν τοῦ πωλητοῦ κατοχήν, εἴτε διότι δὲν δύναται οὗτος νὰ τὰ παραδώσῃ ἀμέσως εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ, καθόσον ὁ τελευταῖος διαμένει εἰς ἄλλον τόπον καὶ δὲν διώρισε πληρεξούσιον νὰ τὰ παραλάβῃ. Οὕτως εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν τὰ ἐμπορεύματα εὑρίσκονται ἤδη εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ ὡς παραγγελιοδόχου, σωματοφύλακος, ἐνεχυρούχου, ἢ πρὸς δοκιμήν, καὶ τότε ἀρκεῖ καὶ μόνη ἡ ἀμοιβαία τῶν μερῶν δήλωσις πρὸς μεταβίβασιν τῆς πολιτικῆς κατοχῆς (pactum constituti possessorii) (2). Ἢ τὰ ἐμπορεύματα εὑρίσκονται εἰς χεῖρας τρίτου, καὶ τότε ἀπαιτεῖται νὰ τὸν διατάξῃ ὁ πωλητὴς νὰ τὰ παραδώσῃ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν ἐκδίδων πρὸς αὐτὸν ἔγγραφον παραδόσεως,

---

(1) Ν. 3 § 4 Π. (19, 1)— Πολ. δικ. 22 ἄρ. 7.
(2) 6' Βασ. (50, 2)— ν. 3 § 20 Π. (41, 2)— ν. 62 πρ. (21, 2).

καὶ ἀναγγέλλων πρὸς τὸν τρίτον ὅτι ὀφείλει τὰ ἐντεῦθεν νὰ τὰ κρατῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀγοραστοῦ. Ῥάλ. αὐτ. § 405. ἀν. § 64.

§ 67. *Φορτωτικαί.*

Κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ ἀνωτέρω κανόνος, ἡ παράδοσις φορτωτικῆς φερούσης, ὅπου τοῦτο ἀπαιτεῖται, τὴν ὑπὲρ τοῦ κομιστοῦ νόμιμον ὀπισθογράφησιν, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν παράδοσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἐμπορευμάτων καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πλοιάρχου, πρὸς ὃν ἡ μετακόμισις αὐτῶν ἐνεπιστεύθη. Ὅθεν ἂν ἐκ κακῆς προθέσεως ἂν κατὰ παράδρομὴν ὀπισθογραφηθῶσι δύο ἀντίτυπα τῆς φορτωτικῆς πρὸς δύο διαφόρους ἀνθρώπους, ἡ προγενεστέρα ὀπισθογράφησίς, καθὸ μεταβιβαστικὴ τῆς κατοχῆς, εἶναι ἐπικρατεστέρα. Ἂν αἱ δύω ὀπισθογραφήσεις φέρωσι τὴν αὐτὴν χρονολογίαν, ἢ εἶναι ἀχρονολόγητοι, οἱ κομισταὶ αὐτῶν θέλουσι θεωρηθῇ ὡς συνιδιοκτῆται. Ῥάλ. αὐτ, § 406.

§ 68. *Παράδοσις μεταξὺ ἀπόντων.*

Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς οὔτε ἐπιτοπίως εὑρίσκεται, οὔτε ἀντιπροσωπεύεται παρ' ἄλλου, δύναται ὁ ἀγοραστὴς, ἂν ἄλλο τι δὲν συνομολογηθῇ, ἢ νὰ περιμένῃ νὰ ζητηθῶσι τὰ ἐμπορεύματα, ἢ νὰ ὑποχρεώσῃ πρὸς τοῦτο τὸν ἀγοραστήν.

Συνήθως ὅμως ἢ τρίτος τις ἐπιφορτίζεται παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ νὰ παραλάβῃ τὰ ἐμπορεύματα, ἢ παραγγέλλεται ὁ πωλητὴς αὐτὸς νὰ τῷ τὰ πέμψῃ. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ὀφείλει ὁ πωλητὴς νὰ βεβαιωθῇ ἂν ὁ πρὸς ὃν μέλλει νὰ τὰ παραδώσῃ φέρῃ τὴν προσήκουσαν πληρεξουσιότητα· εἰς τὴν δευτέραν, περιπλέκεται τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας μὲ τὸ τῆς ἐντολῆς, δυνάμει τῆς ὁποίας ὀφείλει ὁ πωλητὴς ν' ἀναθέσῃ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς ἀγωγιάτην ἢ πλοίαρχόν τινα, παρ' αὐτοῦ ἐκλεγομένους, συμφωνῶν μετ' αὐτῶν περὶ τοῦ ἀγωγίου ἢ τοῦ ναύλου, καὶ συντάττων τὸ προσῆκον ἀγωγιαστήριον ἢ τὴν φορτωτικήν.

Μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνωτέρω, ὁ πωλητὴς ἀπαλλάττεται πάσης περαιτέρω ὑποχρεώσεως, καὶ ἐνέχεται μόνον ἕνεκα ἀσυγγνώστου ἀμελείας, ὡς ἐὰν ὁ ἐκλεχθεὶς ἀγωγιάτης ἢ πλοίαρχος ἐθεωρεῖτο γενικῶς ὡς ἀναξιόχρεως καὶ ἀνάξιος ἐμπιστοσύνης, ἂν συνωμολόγησε ναῦλον ἢ ἀγώγιον ἀνώτερον τοῦ ἀναγκαίου, ἂν παρεισέφρυσαν εἰς τὴν φορτωτικὴν ἢ τὸ ἀγωγιαστήριον λάθη ἐπιζήμια, ἂν παρεμελήθῃ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἀπὸ τοὺς τελωνιακοὺς νόμους ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, ἢ ἄλλα κατ' ἐμπορικὴν συνή-

θειαν ἀναγκαῖα προφυλακτικὰ μέτρα, ὡς ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἐμπορευμάτων κατὰ τῶν θαλασσίων κινδύνων.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ πωλητὴς διατηρεῖ τὸ δικαίωμα νὰ πέμψῃ τὰ ἐμπορεύματα πρὸς τρίτον, διαμένοντα εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν μὲ τὸν ἀγοραστὴν, μὲ τὴν παραγγελίαν νὰ μὴ τὰ παραδώσῃ πρὸς τὸν τελευταῖον εἰμὴ μετὰ προηγουμένην τοῦ τιμήματος καταβολήν. Ῥάλ. αὐτ. § 407.

§ 69. *Χρόνος παραδόσεως.*

Ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι εὑρίσκωνται εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ἡ παράδοσις, ἢ αἱ εἰς αὐτὴν ἀντιστοιχοῦσαι πράξεις, ἀπαιτεῖται νὰ ἐνεργηθῶσιν ἀκριβῶς κατὰ τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν συνομολογηθεῖσαν ἐποχήν. Προϋποτίθεται ὅμως ὅτι καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἐκπληρόνει τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιβαλλομένην ὑποχρέωσιν τῆς ἐγκαίρου καταβολῆς τοῦ τιμήματος, ἂν δὲν ἐπιστώθη.

Ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι δὲν εὑρίσκωνται εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὀφείλει ὁ πωλητὴς νὰ ἐνεργήσῃ μὲ πρώτην εὐκαιρίαν τὰς διὰ τῆς μετὰ τοῦ ἀγοραστοῦ συμβάσεως ἐπιβληθείσας αὐτῷ ἀντὶ τοῦ ἐμπορεύματος παραγγελίας νὰ τὰς θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀγοραστοῦ, τὴν διὰ τῆς πρώτης ταχυδρομικῆς εὐκαιρίας διεύθυνσιν τῆς φορτωτικῆς, τὴν δ' ἀσφαλοῦς ἀγωγιάτου ἀποστολὴν τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν. Ῥάλ. τ. ά. § 408. ἀνωτ. § 64.

§ 69α. *Ὑπερημερία πωλητοῦ.*

Ἂν ὁ πωλητὴς ἀναβάλῃ τὴν παράδοσιν ἢ τὰς ἄνευ αὐτῆς πράξεις πέραν τῆς συνομολογημένης ἢ νομίμου προθεσμίας, ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστήν. Τότε δὲ μόνον ἡ κατὰ τοῦτο ὑπερημερία τοῦ πωλητοῦ χορηγεῖ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἕνεκα τούτου διάλυσιν τῆς ἀγοραπωλησίας, ὅταν ἡ εἰς ὡρισμένην ἐποχὴν παράδοσις τοῦ ἐμπορεύματος ἀποτελῇ ῥητὸν τοῦ συναλλάγματος ὅρον, τοιοῦτος δὲ θεωρεῖται ὡς σιωπηλῶς συνομολογούμενος ἐπὶ τῶν δι' ὡρισμένην ἐποχὴν συναπτομένων ἐμπορικῶν ἀγοραπωλησιῶν.

Ὁ ὑπερήμερος πωλητὴς ὀφείλει ἀποζημίωσιν οὐ μόνον ἕνεκα τῆς ἐν τοσούτῳ ἐπισυμβάσης ἐλαττώσεως τοῦ ἀγοραίου τιμήματος τῶν ἐμπορευμάτων (1)· ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῆς στερήσεως τῶν

(1) Ν. 3 § 3 Π. (19, 1).

ὠφελειῶν, τὰς ὁποίας ἠδύνατο ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀπολαύσῃ (1), εἰς τρόπον ὥστε ἐνδέχεται πολλάκις ν' ὑποχρεωθῇ ὁ πωλητὴς νὰ πληρώσῃ, λόγῳ ἀποζημιώσεως, καὶ πλέον τοῦ ὁποίου ἔλαβε τιμήματος (2).

Δὲν καταλογίζονται ὅμως εἰς τὸν πωλητὴν αἱ ἔμμεσοι ζημίαι ἢ στερήσεις ὠφελειῶν. Οὕτως ὁ κτηνέμπορος, πρὸς ὃν δὲν παρεδόθη ἐγκαίρως ἡ παρ' αὐτοῦ ἀγορασθεῖσα κριθή, δὲν δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ κριθεμπόρου ἀποζημίωσιν, διότι ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς προσηκούσης τροφῆς τὰ κτήνη αὐτοῦ κατασταθέντα ἰσχνότερα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πωληθῶσιν, οὔτε πᾶς ἄλλος ἀγοραστὴς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ κέρδους, τὸ ὁποῖον ἤθελε κάμει ἀγοράζων νέα ἐμπορεύματα διὰ τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἤθελε λάβει ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν μὴ παραδοθέντων αὐτῷ ἀντικειμένων.

Ἂν καθ' ὃ διάστημα τοῦ χρόνου ἀνεβλήθη ἡ παράδοσις τοῦ πράγματος, οὔτε κέρδος ἠδύνατο δι' αὐτοῦ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ ἀγοραστής, οὔτε ἡ ἀγοραία αὐτοῦ ἀξία ἠλαττώθη, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ ἄλλην ἀποζημίωσιν εἰμὴ τόκους μόνον ὑπερημερίας ἀφ' ἧς ἡμέρας προκατέβαλε τὸ τίμημα, ἐκτὸς ἂν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα παράγῃ καρποὺς καὶ ὁ πωλητὴς τοὺς ἀποδίδῃ μετὰ τοῦ πράγματος (3).

Ἐὰν ἡ ἐποχὴ τῆς παραδόσεως ἐθεωρήθη παρὰ τῶν συμβαλλομένων εἴτε ῥητῶς εἴτε σιωπηλῶς ὡς ὅρος τοῦ συναλλάγματος, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται οὐ μόνον τοῦ συναλλάγματος τὴν διάλυσιν ν' ἀπαιτήσῃ ἀλλὰ προσέτι καὶ ἀποζημίωσιν. Ἂν κατὰ τὴν ταχθεῖσαν ἡμέραν παραδοθῇ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν μέρος τοῦ πράγματος καὶ οὗτος τὸ δεχθῇ, δὲν ὑποχρεοῦται μὲν ἐντεῦθεν νὰ δεχθῇ καὶ τὸ μὴ ἐγκαίρως παραδοθὲν ὑπόλοιπον, περιορίζεται ὅμως ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ἀπαίτησις αὐτοῦ εἰς μόνην τοῦ ὑπολοίπου τούτου τὴν μὴ παράδοσιν. Οὐδέποτε δὲ δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ δεχθῇ μέρος μόνον τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἀγοραστής, ἂν καὶ ἐγκαίρως τῷ προσηνέχθη μέρος τοῦ πράγματος, θέλῃ νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὸ ὅλον, ὡς ἂν καὶ ὁ πωλητὴς δὲν ἐξεπλήρου παντάπασι τὴν ἐνοχήν του, εἰς τὴν ἐπὶ τῆς μερικῆς ταύτης ἐκπληρώσεως τῆς ἐνοχῆς ἔνστασιν

---

(1) Ν. 1 πρ. Π. (19, 1)— ν. 10, 12 Κώδ. (4, 49).
(2) ά. Βασ. (10, 8) ν. 1 πρ. Π. (19, 1).
(3) Ν. 47 ἐν τέλ. Π. (19, 1).

τοῦ πωλητοῦ ἀπαιτεῖται ν' ἀντιτάξῃ καὶ ν' ἀποδείξῃ ὁ ἀγοραστὴς τὴν ἀνστένστασιν ὅτι ἡ μερικὴ ἐκπλήρωσις τοῦ συναλλάγματος ἦτον ἀνωφελὴς εἰς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ὡς πρὸς τὸ προσενεχθὲν τοῦτο μέρος ὁ πωλητὴς δὲν θεωρεῖται εἰσέτι ἐν ὑπερημερίᾳ, οὐδὲ πρόκειται μόνον ἐκτίμησις προσγενομένης ζημίας, ἀλλὰ πραγματικῶν περιστατικῶν ἀπόδειξις, δὲν δύναται ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν ἴδιον αὐτὸν ὅρκον. Ῥάλλ. τ. 1 § 409.

Ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ λαμβάνουσαι χώραν δι' εἰδικοὺς λόγους.

§ 70. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει προσέτι νὰ ὑποσχεθῇ ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει ἐλάττωμα, διὰ τὸ ὁποῖον, κατὰ τοὺς περὶ ἀγοραπωλησιῶν κανόνας, ἐνέχεται αὐτός. Ἐνταῦθα δὲ ἄρχεται ἡ ἐξέτασις τοῦ ἀγορανομικοῦ διατάγματος, ἀλλὰ περὶ τούτου κατωτέρω.

§ 71. Ἐὰν ἡ ἀγοραπωλησία ἦναι ἄκυρος (π. χ. ἐὰν ἐπωλήθη πρᾶγμα μὴ ὑπάρχον, ἢ ἀνῆκον εἰς τὸν ἀγοραστήν), ὁ πωλητὴς χρεωστεῖ ν' ἀποδώσῃ τὸ τίμημα.

α) Ἰδίως ἐφαρμόζεται τοῦτο, ὅταν τὶς πωλήσῃ πρᾶγμα ἐπίδικον, διότι τοιαύτη ἀγοραπωλησία θεωρεῖται ἄκυρος (1).

§ 72. β) Πολλάκις καὶ πώλησις ἰσχυρὰ καθ' ἑαυτὴν θεωρεῖται διὰ λόγους τῆς ἐπιεικείας ὡς ἄκυρος, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ὑπόχρεως ὁ πωλητὴς εἰς ἐπιστροφὴν τοῦ τιμήματος· τοῦτο δὲ λαμβάνει χώραν ἐὰν ἐπωλήθη ἀλλότριον πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκνίκησις ἐμποδίσθη, διότι δι' ἄλλον λόγον παρέμεινε τοῦτο δωρεὰν εἰς τὸν ἀγοραστὴν (2). Θέμ. τ. 2 σ. 172 ἐν ἀρχ.

§ 73. Ἐὰν ἐλλείπῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως κατ' ἀριθμὸν, μέτρον ἢ βάρος, τότε χρεωστεῖ ὁ πωλητὴς νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἐλλεῖπον, ἢ ν' ἀποδώσῃ ἀνάλογον μέρος ἐκ τοῦ τιμήματος· ἐνταῦθα δὲ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ ἔλλειψις προῆλθεν, εἴτε διότι ἐλήφθησαν ὡς ὀρθὰ ἐσφαλμένα μέτρα ἢ σταθμὰ διὰ τὴν ψευδῆ παράστασιν τοῦ πωλητοῦ, εἴτε διότι ἐγένετο χρῆσις ψευδῶν μέτρων, ἢ τέλος διότι δὲν ἐμεταχειρίσθησαν ὀρθῶς ὀρθὰ μέτρα.

(1) Ν. 4 Β. (27, 1)— διάτ. 4 Κώδ. (8, 37). — Εὐρ. τ. 1 σ. 29— ἀνάπτ. εἰς Θέμιδ. τ. 2 σ. 172 σημ. 32.
(2) Τεμ. 13 § 15 Π. (19, 1)— ν. 13 Β. (19, 8).

Καλὴ πίστις τοῦ πωλητοῦ δὲν προαπαιτεῖται (1). Ἴδε Θέμ. τ. 2 σελ. 172.

§ 173ª. Παρατηρητέον δὲ ὅτι·

ά) Δυνατὸν νὰ ἐπωλήθησαν πράγματα καθ' ὁλοκληρίαν ἢ πλῆθος πραγμάτων, ἀλλ' οὕτως ὥστε νὰ προσδιορισθῇ τὸ τίμημα κατὰ τὸν προϋποτεθέντα, ἢ εὑρεθησόμενον ἀριθμὸν ἢ μέτρα· φυσικῷ τῷ λόγῳ δὲν εἶναι ὑπόχρεως ἐνταῦθα, ὁ πωλητὴς διὰ λάθος κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ ἢ τοῦ μέτρου, νὰ παραδώσῃ περισσότερον παρ' ὅ,τι ἐπωλήθη, ἀλλὰ εἰς τὸ νὰ ἀποδώσῃ τὸ ἀνάλογον τοῦ τιμήματος. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 172.

β') Δυνατὸν νὰ ἐπωλήθῃ πρᾶγμα εἰς τιμὴν κατὰ τὸ ὅλον προσδιωρισμένην, συγχρόνως ὅμως ὡρίσθη μέτρον, τὸ ὁποῖον τοὐλάχιστον πρέπει νὰ περιέχῃ· καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀπόδοσις τοῦ τιμήματος, ἐὰν τὸ πωληθὲν εὑρεθῇ ὀλιγώτερον τοῦ ὁρισθέντος μέτρου (2). Θέμ. τ. 2 σ. 172 ἐπ.

γ') Δυνατὸν νὰ προσδιωρίσθησαν τὰ πωληθέντα πράγματα κατὰ γένος μόνον. Ἐὰν εἰς τοιαύτην περίπτωσιν εὑρεθῇ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς παρέλαβεν ὀλιγώτερα παρ' ὅ,τι ἔπρεπε, τότε δύναται νὰ ζητήσῃ συμπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος (3). Θέμ. τ. 2 σ. 173.

§ 74. Ἐὰν ὅμως τὸ πωληθὲν πρᾶγμα εὑρεθῇ ἐνδεὲς κατὰ τὴν ποιότητα, τί γίνεται; Ἴδε κατωτέρω περὶ ἀγορανομικοῦ διατάγματος.

§ 75. πολὺ σημαντικώτερα τῶν φυσικῶν ἐλαττωμάτων τοῦ πράγματος εἶναι τ' ἀφορῶντα τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ περὶ τούτου ἴδε τὰ ἐκτεθέντα ἐν λέξ. Ἐκνίκησις (Εὐρ. τ. 6). Καλλ. τόμ. 3 § 250—262. Ῥαλλ. τ. 1 § 410 ἐπ.

§ 76. Διὰ καθαρὰς τυχαίας ζημίας ἢ χειροτερεύσεις εἶναί τις ὑπεύθυνος μόνον ἐὰν εἰδικῶς ἀνεδέχθη τοιαύτην εὐθύνην. Ἴδε Θέμ. τόμ. 2 σελ. 41 σημ. 42.

Ὑποχρεώσεις τῶν πωλητῶν ἐπὶ πωλήσεως ἀσωμάτων πραγμάτων. Πώλησις περιουσίας.

§ 80. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως εἶναι δουλεία καὶ

---

(1) Τεμ. 2 πρ. Π.— τεμ. 4 § 1.— τεμ. 6 π. Π. (19, 1) — ν. 2 Β. (19, 8)— ν. 4 καὶ 6 αὐτ.

(2) Ἴδε ἀνάπτυξιν εἰς Θέμ. τ. 2 σ. 173 σημ. 35.

(3) Τεμ. 48 § 3 Π. (4, 3)— ν. 18 Β. (10, 3).

ἰδίως 1) ἐπικαρπία, πρέπει νὰ διακρίνωμεν· α) ἂν ἐπωλήθη ὑπάρχουσα ἤδη ἐπικαρπία, τότε δύναται ὁ ἀγοραστής, ἐὰν ἦναι ἰδιοκτήτης τοῦ πράγματος, ν' ἀπαιτήσῃ ὥστε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς αὐτὸν ὁ πωλητὴς τὴν ἐπικαρπίαν, τὸ ὁποῖον θέλει ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἐπικαρπίας διὰ τῆς μετὰ τῆς ἰδιοκτησίας ἑνώσεως αὐτῆς· ἐὰν δὲ ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἦναι ἰδιοκτήτης, τότε δὲν εἶναι δυνατὴ ἐντελὴς εἰς αὐτὸν μεταβίβασις, ὁ πωλητὴς λοιπὸν χρεωστεῖ μόνον ν' ἀφήσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἐξάσκησίν τινα τῆς ἐπικαρπίας· ἐξάπαντος ὅμως ἐνέχεται ὁ πωλητής, ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴν νομίμως ἡ τῆς ἐπικαρπίας ἐξάσκησις, καὶ πρέπει προηγουμένως νὰ δώσῃ ἐγγύησιν ἕνεκα ἐκνικήσεως· ὅ,τι ἐλέχθη ἐπὶ πωλήσεως ἐνσωμάτων πραγμάτων περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ πωλητοῦ ὑπὸ ἰδιαιτέρας περιπτώσεις, ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα· ἀποθανόντος τοῦ πωλητοῦ καὶ ἀποσβενούσης τοιουτοτρόπως τῆς ἐπικαρπίας, σβύει φυσικῶς καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ θάνατος τοῦ ἀγοραστοῦ δὲν ἐπηρεάζει ποσῶς τὴν ὑποχρέωσιν, διότι αὕτη διαρκεῖ πρὸς ὄφελος τῶν κληρονόμων τοῦ ἀγοραστοῦ. β') ἐὰν ἐπωλήθη ἐπικαρπία μέλλουσα νὰ συστηθῇ, δύναται ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀπαιτήσῃ τὴν σύστασιν ταύτην, διὰ ταύτης δὲ γίνεται ἐπικαρπωτὴς (usufructuarius)· μ' ὅλον τοῦτο κυρίως δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ νὰ γίνῃ ἐπικαρπωτής, ἀλλὰ νὰ τοῦ παραχωρηθῇ ἡ ἄσκησις τῆς ἐπικαρπίας, καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὡς πρὸς τὴν ἥσυχον διάρκειαν αὐτῆς· καθὼς ἐνταῦθα, οὕτω καὶ ὡς πρὸς ἄλλας ἀναφοράς, ἰσχύουσι τὰ αὐτά, ὅσα καὶ ἐπὶ πωλήσεως ἐνσωμάτων πραγμάτων, ἐκτὸς μόνον, ὅτι κατὰ φυσικὸν λόγον δὲν μεταβαίνει τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀγοραστοῦ, διότι μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ καθίσταται ἀδύνατος δι' αὐτὸν ἡ σύστασις τῆς ἐπικαρπίας, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας ὁ θάνατος τοῦ πωλητοῦ δὲν φέρει καμμίαν μεταβολήν. 2) Πραγματικαὶ δουλεῖαι δύνανται νὰ πωληθῶσιν ἰσχυρῶς μόνον μετὰ τοῦ γηπέδου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκουσιν, ἡ πώλησις δὲ τοῦ γηπέδου περιλαμβάνει καὶ τὴν δουλείαν ὡς φυσικὴν τούτου προσθήκην, ὥστε αὕτη δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφερθῇ εἰδικῶς· ἐκτὸς δὲ τούτου, δύνανται νὰ πωληθῶσι καὶ πραγματικαὶ δουλεῖαι, μὴ ὑπάρχουσαι ἤδη, ἀλλὰ βέβαια πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ κτῆμα, διὰ τὸ ὁποῖον πρόκειται ν' ἀποκτηθῇ ἡ δουλεία, ἢ τοὐλάχιστον νὰ ἔχῃ συμφέρον, ὥστε τὸ κτῆμα, ἂν καὶ μὴ ἀνῆκον εἰς αὐτόν, ν' ἀποκτήσῃ τὴν δουλείαν· ἡ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ συνίσταται κυρίως εἰς τοῦτο τοῦ νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν δουλείαν καὶ νομικῶς καὶ πραγματικῶς, τουτέστιν νὰ

ἐπιχειρήσῃ τοῦτο μὲν πρᾶξιν νομικὴν ἀφορῶσαν τὴν σύστασιν τῆς δουλείας, τοῦτο δὲ, καὶ νὰ προμηθεύσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ δυνατὸν ἐλευθέρας ἀσκήσεως τῆς δουλείας, καὶ νὰ τὸν ἐξασφαλίσῃ διὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσκήσεως ταύτης· μ' ὅλον τοῦτο καὶ ἄνευ τοιαύτης ἀσφαλείας ἐνέχεται ὁ πωλητὴς ἕνεκα ἐκνικήσεως· ἐὰν ἡ σύστασις τῆς δουλείας δὲν ἐχορήγησε τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἐσκόπει, διότι ὁ συσταίνων δὲν εἶχε τὸ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενον πραγματικὸν δικαίωμα, τοῦτο δὲν δικαιοῖ ἀμέσως εἰς ἀξιώσεις κατὰ τοῦ πωλητοῦ (πρβ. ἐνωτ. σ. 165). β) Ἐὰν πωληθῶσι (προσωπικαὶ ἢ πραγματικαὶ) ἀπαιτήσεις, χρεωστεῖ ὁ πωλητὴς ν' ἀποδώσῃ πᾶν ὅ,τι ἀπέκτησεν ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, ἄλλως δὲ νὰ παραχωρήσῃ τὰς ἀξιώσεις αὐτὰς (cedere actiones), ἤγουν νὰ συναινέσῃ, ὥστε ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἐπιδιώξῃ αὐτὰς καὶ νὰ κρατήσῃ τὸ ἐντεῦθεν εἰσπραχθὲν δι' αὐτόν· α) ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀπαίτησις ἢ (τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ αὐτὸ) ἡ ἀπαίτησις ἕνεκα ἀντικειμένης ἐνστάσεως μένει ἄνευ ἀποτελέσματος, τότε οὐχ ἧττον εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν πωλητὴν ἡ ἀγοραπωλησία· β) ἐὰν τὸ μέγεθος τῆς ἀπαιτήσεως ἦναι μικρότερον παρ' ὅ,τι προσδιωρίσθη εἰς τὴν πώλησιν, ἐνέχεται ὡσαύτως ὁ πωλητὴς διὰ τὸ ἐλλεῖπον· γ') ἐὰν ἡ ἀπαίτησις ἦναι ὑπὸ αἵρεσιν, δύναται πάραυτα νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ πωλητὴς νὰ καταργήσῃ τὴν ὀφειλὴν δι' ἐφετηρίου συναλλάγματος· δ') ἐὰν ἀπαίτησις μὲν ὑπάρχῃ, ἀλλὰ δὲν εἶναι εἰσέτι ἀπαιτητή, χρεωστεῖ τότε ὁ πωλητὴς ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν διὰ τὴν στέρησιν τῆς ἐν τῷ μέσῳ ὠφελείας, ἐὰν ἐπώλησε τὴν ἀπαίτησιν χωρὶς νὰ φανερώσῃ ὅτι δὲν εἶναι ληξιπρόθεσμος· ἐὰν ἡ ἀπαίτησις ἀπευθύνεται κατά τινος ἀπόρου, τότε ἐνέχεται ὁ πωλητὴς ἕνεκα δόλου, ἢ ἂν ἀνέλαβεν εἰδικῶς τὴν αὐτὴν εὐθύνην· ϛ') ὁ πωλητὴς χρεωστεῖ νὰ παραχωρήσῃ συνάμα καὶ τὰς παρεπομένας ἀπαιτήσεις, καθὼς καὶ τὰς χρησιμευούσας πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς παραχωρηθείσης ἀπαιτήσεως, ὁποῖαι εἶναι π. χ. ἡ ἐκ τῆς ἐγγυήσεως, ἢ ἐνεχυριάσεως πηγάζουσα ἀξίωσις. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 195—197, ἔνθα καὶ αἱ σχετικαὶ διατ.

§ 81. *Πώλησις περιουσίας.* Πώλησις περιουσίας ἀπαντᾶται πρὸ πάντων ἐπὶ κληρονομιῶν καὶ χρηματίων, ἂν καὶ δυνατὸν εἶναι, καὶ ζῶν τις νὰ πωλήσῃ ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν του· 1) ἡ κληρονομία δύναται νὰ πωληθῇ ὅλη ἢ μέρος αὐτῆς· ἐὰν ἰδίως ὁ πωλητὴς κληρονομίας ἐν ἀρχῇ μὲν ἦτο μερικὸς κληρονόμος, ἀλλ' ἀκολούθως (διὰ προσαυξήσεως ἢ ὑποκαταστάσεως) προσέλαβε καὶ ἄλλας μερίδας, εἶναι ἀμφίβολον ἂν ἡ πώλησις ἀναφέρεται μόνον

εἰς τὴν πρώτην μερίδα του ἢ καὶ εἰς τὴν μετὰ ταῦτα γενομένην ἢ ἐλπιζομένην προσαύξησιν αὐτῆς. Πρὸ πάντων λαμβάνεται ἐνταῦθα ὑπ' ὄψιν ὁ σκοπὸς τῶν συναλλαττομένων· ἐν ἀμφιβολίᾳ δὲ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι περιλαμβάνονται εἰς τὴν πώλησιν αἱ προσαυξήσεις τῆς κληρονομικῆς μερίδος, αἵτινες εἶχον συμβῆ ἤδη κατὰ τὸν χρόνον τῆς πωλήσεως. Μόνον ὅταν δυνάμει ὀρφανικῆς ἀποκαταστάσεως ὁ κληρονόμος σιμὰ εἰς τὴν ἀρχικὴν μερίδα του λαμβάνῃ καὶ τὴν τοῦ ἀνήβου περιουσίαν, δὲν ὑποτίθεται, καὶ ἐὰν ἡ πώλησις γίνεται μετὰ ταῦτα, ὅτι αὕτη περιλαμβάνει καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνήβου. II) Αἱ κυριώτεραι ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ εἶναι· 1) πρέπει νὰ παραδώσῃ πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς κληρονομίας περιῆλθεν εἰς αὐτόν, ἑπομένως ν' ἀποδώσῃ τὰ εἰς τὴν κληρονομίαν ἀνήκοντα ἐνσώματα πράγματα ἐὰν ἔχῃ αὐτὰ εἰς τὴν κατοχήν του· αἱ δὲ πραγματικαί, ἢ αἱ προσωπικαὶ αξιώσεις τῆς πωληθείσης κληρονομίας πρέπει νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὸν ἀγοραστὴν διὰ παραχωρήσεως (cessio)· 2) πρέπει ὁ πωλητὴς νὰ ὑποσχεθῇ, ὅτι θέλει παραδώσει εἰς τὸν ἀγοραστὴν πᾶν ὅ,τι μετὰ ταῦτα ἤθελε περιέλθει εἰς αὐτὸν ὡς κληρονόμον τῆς πωληθείσης κληρονομίας, ἂν καὶ χωρὶς τῆς τοιαύτης ὑποσχέσεως εἶναι ὑπεύθυνος· 3) ὁ πωλητὴς ἐνέχεται, ὅτι δὲν θέλει διαμφισβητήσει τις μ' ἔκβασιν τὴν κληρονομίαν ἀπὸ τὸν ἀγοραστήν. III) Ἐὰν ὁ πωλητὴς ἦτον ὀφειλέτης τοῦ ἀποθανόντος καὶ διὰ τῆς ἀποκτήσεως τῆς κληρονομίας ἀπηλλάχθη τοῦ χρέους, γεννᾶται δι' αὐτόν, ἕνεκα τῆς πωλήσεως, ἡ ὑποχρέωσις νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ χρέος, ὡς ἐὰν τοῦτο ὑφίστατο ἔτι. IV) Ἐὰν ὁ πωλητὴς ἐπεχείρησεν ἀπαλλοτριώσεις πρὶν τῆς τελειοποιήσεως τῆς ἀγοραπωλησίας, ἐνέχεται διὰ τοῦτο μόνον, καθόσον δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς αὐτὸν δολιότης, ἢ καθόσον ὠφελήθη ἐκ τῶν ἀπαλλοτριώσεων ἐκείνων. V) Ἐὰν αἱ ἀπαλλοτριώσεις ἐγένοντο μετὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν, δύνανται αὗται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ δικαιολογηθῶσιν ὡς σκόπιμα οἰκονομικὰ μέτρα, καὶ τότε ὁ πωλητὴς ἐνέχεται δι' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐντεῦθεν ἔλαβεν, εἰδεμὴ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος. VI) Ἐὰν ἐκ τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων, ἢ τῶν εἰς θέσιν αὐτῶν ἐλθόντων, ἀπωλέσθη ἢ ἠφανίσθη τι, ἐνέχεται ὁ πωλητὴς μόνον, ἐὰν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς αὐτὸν αἰτία τις, ἢ ἐὰν πρόκηται περὶ παραχωρήσεως τῶν ἀξιώσεών του πρὸς ἀνάκτησιν ἢ ἀποζημίωσιν· πρὸ τῆς τελειοποιήσεως τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐνοχῆς ὑπαιτίου, καὶ μόνον ὁ δόλος δύναται νὰ παράξῃ εὐθύνην. VII) Ἐὰν δι' ἐξοφλήσεως χρεῶν περιῆλθέ τι εἰς τὸν πωλητήν,

πρέπει ν' ἀποδοθῇ τοῦτο εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἐὰν ὅμως πραγματικὸν χρέος δὲν ὑπῆρχε, τότε δὲν εἶναι ὑπόχρεως ὁ πωλητὴς ν' ἀποδώσῃ τὸ ληφθέν. VIII) Ἐὰν ἡ κληρονομία ηὐξήνθη διὰ καρπῶν, πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι οὗτοι περιέχωνται εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν· ἐννοεῖται δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι πρέπει ν' ἀποδοθῶσι καὶ οἱ μετὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν εἰσπραχθέντες καρποί, καὶ ἐν περιπτώσει ἀμελείας ν' ἀντικατασταθῶσι. IX) Ἐὰν ὁ πωλητὴς ἀπέκτησε δικαίωμά τι χρησιμεῦον εἰς τὴν διατήρησιν ἢ ὠφέλειαν τῆς κληρονομίας ἐν γένει ἢ ἐν μέρει, ὑποχρεοῦται οὗτος καὶ τότε πρὸς ἀπόδοσιν. X) Ἐὰν ἡ πωληθεῖσα κληρονομία ἀνήκῃ μὲν πραγματικῶς εἰς τὸν πωλητήν, ἀλλὰ δι' ἄλλον λόγον παρὰ διὰ τὸν ἐν τῷ συναλλάγματι προϋποτιθέμενον, καὶ ἐντεῦθεν προσγίνεται ζημία τις εἰς τὸν ἀγοραστὴν, τὴν ζημίαν ταύτην φέρει ὁ πωλητής. XI) Ὁ πωλητὴς δὲν ἐνέχεται διὰ τὰ κατὰ μέρος ἀντικείμενα τῆς κληρονομίας, ἐὰν δὲν ὑπεχρεώθη εἰδικῶς διὰ ταῦτα ἢ ἕνεκα δόλου δὲν κατέστη ὑπεύθυνος· οὐδὲ ἐνέχεται ἐὰν ὑπάρχωσιν ὀλιγώτερα τῶν ὅσα ἠλπίζοντο, οὐδὲ ἐὰν ταῦτα ἐξενικήθησαν, ἢ ἔχωσιν ἐλλείψεις.

Ἐπὶ πωλήσεως χρηματίου ἐφαρμόζονται οἱ αὐτοὶ κανόνες ὡς καὶ ἐπὶ κληρονομίας, ἰδίως δὲ δὲν εἶναι ὑπεύθυνος ὁ ἀγοραστής, ἐὰν ἀντικείμενά τινα τοῦ χρηματίου ἐξενικήθησαν, ἢ ἔχουν ἐλλείψεις. Ἐὰν μετὰ τὴν πώλησιν προσέλθωσι προσαυξήσεις, πρέπει ν' ἀποδοθῶσι καὶ αὗται, ἐκτὸς ἐὰν ἔγιναν δι' ἐξόδων τοῦ πωλητοῦ (ex re venditoris), καὶ ταῦτα οὗτος δὲν ἔκαμε δωρεᾶς χάριν. Θέμ. τ. 2 σ. 198—201, ἔνθα καὶ αἱ σχετικαὶ διατ.

Ἐλαττώματα τοῦ πράγματος. Ἀγορονομικὸν Δόγμα (1).

§ 82. Δὲν εἶναι μόνον χρέος τοῦ πωλητοῦ νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πρέπει καὶ αὐτὸ νὰ εἶναι ὁποῖον τὸ ὑπεσχέθη. Ὁ πωλητὴς εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ γνωρίζῃ ὅλα τὰ ἐλαττώματά του, ἀλλὰ διὰ νὰ εὕρῃ ἀγοραστὴν καὶ ν' ἀπολαύσῃ ἐπικερδεστέρας συνθήκας, ἔχει συμφέρον νὰ τ' ἀποκρύψῃ Ἀναντιῤῥήτως ἡ ψευδὴς παράστασις, ἢ ἡ ἀποσιώπησις ἔχουν ἀπατηλὸν σκοπὸν, διότι ὁ ἀγοραστὴς ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν δύναται ν' ἀνακαλύψῃ τὰ ἐλατ-

(1) Πρλ. Θέμ. τ. 2 σ. 471 ἐπ. Τὰ κατωτ. § 82—93 προσέλαβον ἀπὸ τὸν Κ. Καλλ. κ. 3 § 238—249, ἔνθα καὶ αἱ σχετικαὶ διατάξεις.

τώματα, ἂν δὲν τὰ μάθῃ ἀπὸ τὸν πωλητήν, ὅστις καταχρᾶται τῶν γνώσεών του, διὰ νὰ συνάψῃ ἄνισον συνάλλαγμα, προσφέρων ζημίαν εἰς τὸν ἀγνοοῦντα καὶ προσφέρονσα ἀξίαν ἐλευθέραν ἀπὸ πᾶν ἐλάττωμα ἀγοραστήν. Ἐν τούτοις, καί τοι ζητουμένης τῆς κτήσεως τοῦ πράγματος μόνον διὰ τὰς ἰδιότητάς του, ὅστις ἀποδίδει εἰς αὐτὸ ὅσας κατὰ τὴν φύσιν του δὲν ἔχει, πρέπει νὰ αἰτιᾶται ἑαυτόν. Ἀλλ' ὅταν δὲν εὑρίσκῃ τὰς ἰδιότητας, αἵτινες πρέπει νὰ ὑπάρχουν, διὰ νὰ ἦναι τὸ πρᾶγμα ἄξιον ἀγορᾶς, ἠπατήθη βεβαίως ἀπὸ τὸν πωλητήν, ἀποσιωπῶντα τὰς καθιστώσας τὸ πωληθὲν ἄχρηστον ἐλλείψεις. Τὸ συνάλλαγμα ὑφίσταται, διότι ὑπάρχει συναίνεσις περὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος· ἀλλ' ὑπάρχει βλάβη, τὴν ὁποίαν ἐν γνώσει ἐπέφερεν ὁ πωλητὴς εἰς τὸν ἀγοραστήν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπόκειται νὰ τὴν θεραπεύσῃ. Εἰς τὴν καλὴν πίστιν ἀντίκειται νὰ πληρώσῃ τις τὸ πρᾶγμα ὅσου ἠδύνατο νὰ ἦναι ἄξιον, ἂν δὲν εἶχε τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα τὸ ἀποκαθιστοῦν ἀνωφελές, καὶ τὰ ὁποῖα ἤθελον ἐμποδίσει νὰ τ' ἀγοράσῃ πάντα, ὅστις τὰ ἐγνώριζε.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἠκολούθησαν τὸ ἑξῆς σύστημα.

Ὅταν τὰ ἐλαττώματα ὑπῆρχον ἤδη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀγοραπωλήσεως, αὐτὸ τὸ πολιτικὸν δίκαιον ὡς συνέπειαν τοῦ συναλλάγματος τούτου παρεδέχθη τὴν εὐθύνην τοῦ πωλητοῦ.

Κατόπιν οἱ ἀγορονόμοι διέταξαν ἰδίως περὶ ἀνδραπόδων καὶ κτηνῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς νομολογίας αἱ διατάξεις των ἐξετάνθησαν ἐπὶ ὅλων τῶν πραγμάτων καὶ κινητῶν καὶ ἀκινήτων, ὡς ἀκριβέστεροι. Καλ. τ. 3 § 238.

§ 83. Εἰς τρεῖς κατηγορίας διακρίνονται αἱ περιστάσεις, καθ' ἃς ἐλλείψεις ἢ ἐλαττώματα ἐξασκοῦν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος.

Πρῶτον ὅταν ὁ πωλητὴς ἐβεβαίωσε τὴν ὕπαρξιν ἰδιότητός τινος, φέρει τὴν εὐθύνην καὶ τοῦτο ἤδη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἠγνόει τὴν ἔλλειψίν της, διότι δὲν ἔπρεπε νὰ βεβαιώσῃ ὅ,τι ἀγνοεῖ. Τὸ δόγμα τῶν ἀγορανόμων ἐπανέλαβε τὴν ἀρχὴν ταύτην. Τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἔχει καὶ ἡ βεβαίωσις, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἐλεύθερον ἀπὸ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα μολαταῦτα ὑπάρχουν. Γενικὰ καὶ ἀόριστα ἐγκώμια μετ' ἀγοραίας ὑπερβολῆς καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἀφοροῦν τὰς χρησίμους ἰδιότητας, ἀλλ' ἐξυμνοῦν ἄλλας περιστάσεις ἁπλῆς περιεργείας, δὲν θεωροῦνται ὡς ὑποχρεωτικαὶ βεβαιώσεις· ἐπίσης δὲν ὑποχρεοῦται ὁ πωλητὴς διὰ προτερήματα, τὰ ὁποῖα προδήλως λείπουν, οἷον ὅταν ἐπαινῇ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῆς ἐκποιουμένης οἰκίας του.

Διαφέρουν οἱ ἀγοραῖαι καὶ κομπαστικαὶ ἔπαινοι ἀπὸ τὰς ῥητὰς ἐπαγγελίας (dictum, promissum), εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἀσυνήθη, ἢ ἔκτακτα ἂν ἦναι τὰ προτερήματα, ὅσα ὑπόσχεται, ἐνέχεται περὶ τούτων ὁ πωλητής.

Αἱ βεβαιώσεις τοῦ πωλητοῦ δὲν λαμβάνονται ἐν τούτοις κατὰ γράμμα, ἀλλὰ κατὰ μέσον ὅρον. αὐτ. § 239.

§ 84. Ὅταν ὁ πωλητὴς δὲν ἔκαμε βεβαιώσεις, ἀλλὰ γνωρίζων τὰ ἐλαττώματα τοῦ πράγματος ἐσιώπησε, θεωρεῖται ὅτι ἐξηπάτησε τὸν ἀγοραστὴν, ὅστις, ἂν ἐμάνθανε ταῦτα, δὲν ἤθελε συναλλαχθῆ.

Ὁ *Κικέρων* λέγει, ὅτι ὁ προηγούμενος κανὼν ἀνῆκεν ἤδη εἰς τοὺς δώδεκα πίνακας, κατὰ τοὺς ὁποίους ὅ,τι ἐπρόφερεν ἡ γλῶσσα πρέπει νὰ πληρωθῇ. Οἱ δὲ νομοδιδάσκαλοι ἐπρόσθεσαν καὶ τὸν παρόντα, θεωροῦντες ἀπάτην τὴν ἀποσιώπησιν.

Ἡ ἀνάπτυξις αὕτη μνημονευομένη παρὰ τοῦ Κικέρωνος, εὑρίσκεται τωόντι εἰς τὰς πηγὰς ἀνεξαιρέτως ἀπὸ τὸ δόγμα τοῦ ἀγορανόμου, ὅστις δὲν ἔπραξεν ἄλλο, παρὰ νὰ ἐπαναλάβῃ ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας του τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, τουτέστιν ἐφαρμόζων αὐτὴν ἐπὶ ἀγοραπωλησίας ἀνδραπόδων καὶ κτηνῶν. αὐτ. §240,

§ 85. Οἱ ἀγορανόμοι προέβησαν ἐν τούτοις πέραν τῶν διατάξεων τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, διότι ὥρισαν ἁπλῶς τὰ ἐλαττώματα, χάριν τῶν ὁποίων ὑπεσχέθησαν βοήθειαν κατὰ τοῦ συναλλάγματος. Ἅμα λοιπὸν τὰ ἐλαττώματα ταῦτα ὑπῆρχον, καί τοι ἀγνοούμενα παρὰ τοῦ πωλητοῦ, αἱ συνέπειαι τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος εἶχον χώραν. Ἡ σκέψις τῶν ἀγορανόμων ἦτον, ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ βλάπτεται οὔτε ἀπὸ τὸν δόλον, οὔτε ἀπὸ τὴν ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν τοῦ πωλητοῦ.

Ἡ νομολογία μετήγαγεν αὐτὴν τὴν ἀρχὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας. Ἕνεκα τούτου μάλιστα εὑρίσκομεν ὅτι ἐν περιπτώσει ἀγνοίας του ὁ πωλητὴς δὲν καταδικάζεται εἰς τὸ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος, μειοῦται τὸ τίμημα μέχρι τῆς ἀληθοῦς τοῦ πράγματος ἀξίας (vera rei aestimatio).

Ὡσαύτως ὑπαρχούσης ἀγνοίας τοῦ πωλητοῦ, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν μόνα τὰ μνημονευόμενα παρὰ τοῦ δόγματος ἐλαττώματα, ἄλλως πρέπει νὰ ὑπάρχῃ δόλος. αὐτ. § 240.

§ 86. Τὰ ἐλαφρὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐμποδίζουν τὴν κατάλληλον χρῆσιν τοῦ πράγματος, δὲν δύνανται νὰ γεννήσουν παράπονα, ἐπίσης ὅσα εἶναι φανερὰ, ὥστε μόνον ἐξ ἀσυγγνώστου

κρυφότητος τοῦ ἀγοραστοῦ διέφυγον τὴν προσοχήν του. Ὅταν ἄλλος ἐφρόντισε ν' ἀγοράσῃ τι δι' ἡμᾶς, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ ἡ ἄγνοια καὶ ἡ ἀμέλεια, ἐκτὸς ἂν ὁ ἐντολεὺς, γνωρίζων τὸ πρᾶγμα, ἔδωκεν εἰδικῶς ἐντολὴν ν' ἀγορασθῇ.

Ἐννοεῖται ὅτι μόνα τὰ πρὸ τῆς ἀγοραπωλησίας ὑπάρχοντα ἐλαττώματα λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

Κατὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν ἀκινήτων, δὲν θεωρεῖται ὑπόχρεως ὁ πωλητὴς νὰ διασαφήσῃ ὅλα τὰ δημόσια βάρη, τὰ ὁποῖα ἐπίκεινται εἰς τὸ πρᾶγμα ὅταν ἦναι τακτικά.

Ἐὰν ἐπίκηνται εἰς τὸ πρᾶγμα δουλεῖαι πραγματικαὶ, τὰς ὁποίας ἀπεσιώπησεν ὁ πωλητὴς, καί τοι γινώσκων, ἐνέχεται δι' αὐτὰς πρὸς τὸν ἀγοραστὴν, οὔτε ἀσφαλίζεται ὁ πωλητὴς συμφωνῶν νὰ ἦναι ἀνεύθυνος, ἐὰν ἀναφανοῦν, διότι διὰ τῆς γνώσεώς του δεικνύεται ὁ δόλιος τρόπος του. αὐτ. § 242.

§ 87 Τὸ δόγμα τῶν ἀγορανόμων λέγει ῥητῶς, ὅτι, καθόσον ἀφορᾷ κτήνη καὶ ἀνδράποδα, ὁ πωλητὴς ἐνέχεται μόνον διὰ τὰ σωματικά των πάθη, ὄχι δὲ διὰ τὰ ψυχικὰ, ἐκτὸς ὀλίγων τινων ψυχικῶν παθῶν τῶν δούλων.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι πολλὰ ψυχικὰ ἐλαττώματα κτηνῶν ἀπαριθμοῦνται μεταξὺ τῶν σωματικῶν, μολονότι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι δὲν ἦσαν σύμφωνοι περὶ τούτου· π. χ. ὡς νόσον χαρακτηρίζουν τινὲς, ὅταν ἡμίονος δὲν ἀνέχεται νὰ ζευχθῇ μεθ' ἑτέρου, ἢ λακτίζῃ, ἢ ὁ βοῦς κερατίζῃ ἢ τὰ ὑποζύγια ἀναιτίως θορυβοῦνται καὶ φεύγουν, ἐνῷ ἄλλοι λέγουν ὅτι «τὰ δειλὰ καὶ λακτικὰ ὑποζύγια οὐκ εἰσὶν ἐμπαθῆ, ψυχικὰ γάρ εισι τὰ αἴτια».

Ἡ διάκρισις ὅμως τοῦ Ἀρμεν. Γ'. γ'. § 70, ὅτι τὰ μὲν σωματικὰ πάθη δίδουν χώραν εἰς τὴν περὶ ἀναστροφῆς τοῦ πραθέντος, τὰ δὲ ψυχικὰ εἰς τὴν περὶ μειώσεως, δὲν στηρίζεται εἰς τὰς πηγὰς, μολονότι εὑρίσκεται εἰς ἀρχαιοτέρας συλλογάς. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι τὸ κείμενον ἔλεγεν, ὅτι τὰ ψυχικὰ πάθη, μὴ προβλεπόμενα ἀπὸ τὸ ἀγορανομικὸν δόγμα δὲν βοηθοῦνται διὰ τῶν ἀγωγῶν αὐτῶν, ἀλλ' ὁ ἕνεκεν αὐτῶν ὑποστὰς ζημίαν μεταχειρίζεται τὴν περὶ ἀγοραπωλησίας ἀγωγήν. Εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν ἡ ἀγωγὴ, ὡς ἐσημείωσεν ἴσως Βυζαντινός τις, ἔχει ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος (*ἁρμόζει δὲ τὸ μειωθεῖναι τὸ τίμημα*), καὶ οὕτως ἡ σημείωσις εἰς τὰς διαφόρους συλλογὰς παρεισήχθη εἰς τὸ κείμενον. αὐτ. § 243.

§ 88. Αἱ ἀγορανομικαὶ ἀγωγαὶ ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ τοῦ τῆς ἀνταλλαγῆς, ὡς

παραπλησίου ἐκείνου. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου ὅμως ἑκάτερος δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν, διότι δὲν διακρίνεται τίς ὁ ἀγοραστής. Κατὰ τὰ λοιπὰ τῆς καλῆς πίστεως συναλλάγματα ὅμως δύναται νὰ ὠφελήσῃ ἡ τοῦ συναλλάγματος ἀγωγή. Εἰς δύω περιπτώσεις ἡ πώλησις εἶναι ἀπρόσβλητος, ὅταν πωλῇ τὸ δημόσιον, καὶ ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως εἶναι εὐτελές. αὐτ. § 244.

§ 89. Αἱ ἀγωγαί, τὰς ὁποίας δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ὁ ἀγοραστής, εἶναι δύο εἰδῶν, ἢ ἡ ἀγωγὴ τῆς ἀγοραπωλησίας, ἢ τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος.

Τῆς ἀγωγῆς ἐκ τοῦ συναλλάγματος δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποζημιώσεως (quod interest), ὅταν ὅμως ἕνεκα τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐλαττώματος ὁ ἀγοραστὴς οὐδεμίαν δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ πράγματος, οὔτε τὸ συμφέρον του δὲν προστατεύεται εἰμὴ διὰ τῆς διαλύσεως, τότε λαμβάνει καὶ αὕτη χώραν, ἀλλ' ὡς τρόπος τῆς ἀποζημιώσεως. Ἡ ἀγωγὴ αὕτη ὑπόκειται μόνον εἰς τὴν τριακονταετῆ παραγραφήν. Τινὲς θέλουν ὅτι πρέπει νὰ περιορίζηται διὰ τῆς συντομωτάτης παραγραφῆς τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος, ὅταν κατ' ἀναλογίαν αὐτοῦ ἐνασκεῖται, ὡς εἴδαμεν ἀνωτέρω (ὅρα § 241). Ἀλλ' ἐξ ἀναλογίας δὲν δύναται νὰ ἐπαχθῇ παραγραφή.

Ὁ ἀγορανόμος ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας του εἰσήγαγε δύω νέας ἀγωγάς, τὴν μὲν περὶ ἀναστροφῆς τοῦ πραθέντος (actio redhibitoria), ἔχουσαν σκοπὸν τὴν διάλυσιν, ἥτις καθὼς εἴδαμεν τυχαίως δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀγοραπωλησίας, τὴν δὲ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος (quanti minoris) ἀναλόγως τοῦ ἐλαττώματος, ἥτις ἐπίσης διαφέρει ἀπὸ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως.

Μεταξὺ τῶν δύω τούτων ἀγωγῶν τοῦ ἀγορανόμου ἔχει ἅπαξ ὁ ἀγοραστὴς τὸ τῆς ἐκλογῆς δικαίωμα, δύναται ὅμως νὰ μεταχειρισθῇ τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλου ἐλαττώματος, ἢ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ, ὅταν ῥητῶς ἐπεφυλάχθη τοιοῦτον δικαίωμα. αὐτ. § 245.

§ 90. Ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγὴ ἀφορᾷ τὴν ἀπόδοσιν μέρους αὐτοῦ κατ' ἐκτίμησιν. Ἐν τούτοις, ἐὰν τὸ πρᾶγμα εἶναι χωρὶς ἀξίαν, ἕνεκα τοῦ ἐλαττώματός του ὡς πάντῃ ἄχρηστον, δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ ὅλου τιμήματος, ἀλλὰ τότε ἀποδιδομένου τοῦ πράγματος, ὥστε εἰς τοιαύτην μόνον περίπτωσιν ἡ περὶ μειώσεως ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν περὶ ἀναστροφῆς.

Ἐπιτυχούσης τῆς περὶ ἀναστροφῆς δίκης, ὁ πωλητὴς ὀφείλει

ν' ἀποδώση τὸ τίμημα καὶ τοὺς τόκους, ὡσαύτως τὰς ἀναγκαίας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας, καὶ ἐπὶ τέλους τὰς τυχούσας ζημίας προελθούσας ἐκ τοῦ πράγματος αὐτοῦ, ἀπαλλάττων τὸν ἀγοραστὴν ἀπὸ πᾶσαν ὑποχρέωσιν προκύψασαν ἐκ τοῦ συναλλάγματος.

— Σήμερον δὲν ἰσχύει βεβαίως ἡ ποινικὴ διάταξις, ὅτι καταδικάζεται εἰς τὸ διπλάσιον ὁ πωλητὴς, ἐὰν δὲν ἐκπληρώση, προσκαλούμενος παρὰ τοῦ δικαστοῦ, τὰς ὑποχρεώσεις του ταύτας.

Ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει ν' ἀποδώση τὸ πρᾶγμα μὲ τὰ παρακολουθήματά του καὶ τοὺς καρποὺς, ὅσους ἔλαβεν ἢ παρημέλησε νὰ λάβη. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἐβλάβη ἐξ ἀμελείας ἢ ἐκ τῆς κακῆς χρήσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, ὑπόκειται οὗτος εἰς ἀποζημίωσιν, χρεωστεῖ δὲ νὰ τὸ ἐλευθερώση ἀπὸ τὰ ἐπιβληθέντα εἰς αὐτὸ βάρη. αὐτ. § 246.

§ 91. Ἡ περὶ ἀναστροφῆς ἀγωγὴ παραγράφεται ἐντὸς ἓξ μηνῶν, ἡ δὲ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἐντὸς ἐνιαυτοῦ. Ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ὅτε συνεκροτήθη τὸ συνάλλαγμα, μόνον δὲ ὅταν τὸ ἐλάττωμα ἔμεινε κρυπτὸν καὶ δὲν ὑπάρχη ἀμέλεια ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ, ἄρχεται ἀπὸ τῆς γνώσεώς του ἡ παραγραφή.

Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς εἰσέτι δὲν ἐπλήρωσε, δύναται ἐναγόμενος ν' ἀντιτάξη ἔνστασιν περὶ μὴ ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως καὶ πέραν τῆς προθεσμίας τῆς παραγραφῆς. αὐτ. § 247.

§ 92. Ἰδιαιτέραν διάταξιν περιεῖχε τὸ ἀγορανομικὸν δόγμα, ὅτι ὁσάκις τὰ κτήνη πωλοῦνται κεκοσμημένα, δὲν παραδίδει δὲ ὁ ἀγοραστὴς ὁμοῦ καὶ τὰ κοσμήματα, ὅσα ἔφερον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πωλήσεως, ἐντὸς 60 ἡμερῶν δύναται ὁ ἀγοραστὴς ἢ ν' ἀπαιτήση αὐτὰ, ἢ νὰ ζητήση τὴν ἀναστροφὴν τοῦ πραθέντος.

Ὡσαύτως περιεῖχε τὸ ἀγορανομικὸν δόγμα καὶ ἄλλην διάταξιν περὶ ἀνδραπόδων, ὅτι ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ ὑποσχεθῆ τὸ διπλάσιον (dublae stipulatio), ἐὰν ἀναφανοῦν τὰ ἐν τῷ δόγματι ἐλαττώματα. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐξετάνθη καὶ ἐπὶ τῆς ἐκνικήσεως. Τὸ αὐτὸ ἴσχυε καὶ ἐπὶ κτηνῶν.

Κατόπιν ἀπὸ τὸ ἀγορανομικὸν δόγμα, μετηνέχθη ἡ τοῦ διπλασίου ἐγγύησις εἰς τὸ πολιτικὸν δίκαιον, ὥστε καὶ διὰ τῆς περὶ ἀγοραπωλησίας ἀγωγῆς νὰ δύναται νὰ ζητηθῆ.

Ἐὰν ἡ ἐγγύησις δὲν ἐδίδετο, οἱ ἀγορανόμοι ὑπέσχοντο τὴν συνδρομὴν ἐντὸς δύω μηνῶν πρὸς ἀναστροφὴν τοῦ πραθέντος καὶ ἐντὸς ἓξ εἰς τὸ ἐνδιαφέρον.

Ἡ ἐγγύησις αὕτη δὲν εἶναι πλέον ἐν χρήσει. αὐτ. § 248.

§ 93. Τινὰ ἰδιαίτερα ζητήματα προκύπτουν εἰς τὰς ἑξῆς περιστάσεις.

Πολλοὶ ἀγορασταὶ συμμετέχοντες ἐξ ὁλοκλήρου (in solidum) δύνανται χωριστὰ νὰ ἐνάξουν διὰ τὸ ὅλον, οἱ κληρονόμοι ὅμως ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγοραστοῦ μόνον συνάμα δύνανται νὰ ἀνασκευάσουν τὸ δικαίωμά των.

Ὅταν πολλοὶ συνάμα ἐπώλησαν, ἡ περὶ ἀγοραπωλησίας ἀγωγὴ διαιρεῖται καθ' ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἀναλόγως τῆς εταιρικῆς μετοχῆς του. Ἡ ἀγωγὴ ὅμως τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος δύναται ν' ἀπευθυνθῇ καὶ καθ' ἑνὸς διὰ τὸ ὅλον, καθόσον ὅμως ἡ μετοχή του ὑπερτερεῖ· εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ νόμος ἀποβλέπει εἰς τοὺς σωματεμπόρους, ἀλλὰ δὲν ἔχομεν ἄλλην περὶ τούτου διάταξιν. Οἱ κληρονόμοι τοῦ πωλητοῦ ὅμως ὑπόκεινται ἕκαστος κατὰ τὸ μέρος του.

Τὰ ἔνδικα μέσα ἐπιτρέπονται, ὄχι μόνον χάριν τοῦ κυρίου πράγματος, ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν παρακολουθημάτων. Ἐπίσης ἐπιτρέπονται διὰ μέρος ἐκ τῶν πωληθέντων, καὶ ἂν τὸ ἐμπαθὲς μέρος εἶναι ἀχώριστον, ἢ ὡς ἐκ τοῦ τιμήματος ἢ ὡς ἐκ τῆς χρήσεως, ἀπὸ τὸ ὅλον, ἀκολουθεῖ τοῦτο τοῦ μέρους τὴν τύχην.

Ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγὴ δύναται νὰ κινηθῇ πολλάκις, ἐὰν κατόπιν ἀνακαλύπτωνται νέα ἐλαττώματα, ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς δὲν πρέπει ν' ἀποζημιωθῇ, τόσον ὥστε νὰ κερδήσῃ τὸ ὅλον τίμημα.

Δὲν παύει τὸ δικαίωμα πρὸς ἀνατροπήν, ἢ μείωσιν τοῦ τιμήματος, ἂν κατὰ τύχην ἀπωλέσθη τὸ πρᾶγμα ἢ ἐξενικήθη ὡς ἀλλότριον. αὐτ. § 249.

§ 94. Ὁ Κ. Πουχτ... εἰς τὸ περὶ ἐνοχῶν (§ 383) λέγει τάδε (1).

«Πολλάκις τὸ συμφέρον τοῦ δι' ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως κτωμένου τὴν κυριότητα, ἢ ἀπόλυτον δικαίωμα ἐπί τινος πράγματος, ἢ τὴν πρόσκαιρον χρῆσιν αὐτοῦ, συνδέεται μεθ' ὡρισμένων ἰδιοτήτων τοῦ πράγματος, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ὁποίων συνάπτει οὗτος ἰδίαν συνομολόγησιν μετὰ τοῦ δικαιοδότου, ὅστις δι' αὐτῆς ἐγγυᾶται τὴν ὕπαρξιν τῶν ἰδιοτήτων ἐκείνων. Ἄλλοτε δὲ πάλιν τὸ δυνάμει τοιαύτης συμβάσεως διδόμενον ἔχει ἐλαττώ-

(1) Ἴδε αὐτ. τὰς σχετικὰς διατάξεις.

ματα, κωλύοντα τὴν προσήκουσαν αὐτοῦ χρῆσιν, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται μὲν νὰ γνωρίζῃ ὁ λήπτης, γινώσκει ὅμως ὁ τοῦ πράγματος κύριος, ὅθεν ἡ καλὴ πίστις, ἡ προάγουσα τὴν ἀσφάλειαν τῶν συναλλαγῶν, καθίστησιν αὐτὸν ὑπεύθυνον ἕνεκα τῶν ἐλαττωμάτων τούτων.

Τὸ ἀστυκὸν δίκαιον εἶχεν ἀνέκαθεν καθιερώσει ἐπὶ πάσης ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως τῆς καλῆς πίστεως τὴν ἕνεκα τῶν συνομολογηθεισῶν ἰδιοτήτων τοῦ δοτέου πράγματος εὐθύνην· ἅμα δὲ καὶ τὴν περὶ τῶν κωλυόντων τὴν προσήκουσαν χρῆσιν ἐλαττωμάτων αὐτοῦ, ὁσάκις ὁ δικαιοδότης, ἀποσιωπῶν ἐν γνώσει τὰ τοιαῦτα ἐλαττώματα, παρέσυρεν ἐκ δόλου τὸν λήπτην εἰς τὴν σύναψιν ἐπιβλαβοῦς συμβολαίου. Τὴν δὲ διττὴν ταύτην εὐθύνην ἀνέπτυξαν ἀκριβέστερον οἱ ἀγορανόμοι ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας τῶν κτηνῶν καὶ τῶν δούλων, ἥτις ὑπήγετο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν· τέλος ἡ νομολογία ἐφήρμοσε τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος οὐ μόνον εἰς πᾶσαν παντὸς πράγματος ἀγοραπωλησίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς παραπλησίους αὐτῇ συμβάσεις, τὴν ἀνταλλαγὴν καὶ τὴν ἀντὶ καταβολῆς δόσιν.

Τὸ ἀστυνομικὸν διάταγμα κηρύττει τὸν πωλητὴν ὑπεύθυνον ἕνεκα τῶν ἰδιοτήτων τοῦ πωλουμένου, τὰς ὁποίας ἐβεβαίωσεν ὅτι τοῦτο ἔχει, ἐν ἀμφιβολίᾳ ὅμως δὲν ἀπαιτεῖται εἰς ἄκρον τὰ ἐπαγγελθέντα προσεῖναι καὶ ὁ μέσος ὅρος ἀρκεῖ· ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὅταν ῥητῶς ἐπαγγελθῇ ἀρίστη ἰδιότης.

Οἱ παρὰ τοῖς ἐμπόροις εἰθισμένοι γενικοὶ καὶ κομπαστικοὶ ἔπαινοι δὲν θεωροῦνται ὡς ἐπαγγελθεῖσαι ἰδιότητες, δι' ἃς εὐθύνεται ὁ πράτης.

Ὡς πρὸς δὲ τὰ ἐλαττώματα, παρατηρητέον τὰ ἑξῆς περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἀγορανομικοῦ διατάγματος πρὸς τὸ ἀστυκὸν δίκαιον. Τὸ διάταγμα καθίστησι τὸν πωλητὴν ὑπεύθυνον μόνον ἕνεκα σωματικῶν καὶ ἕνεκεν ὀλίγων τινῶν ῥητῶς ἀναφερομένων ψυχικῶν ἐλαττωμάτων, τὰ δὲ λοιπὰ πολυάριθμα ἐλαττώματα τοῦ εἴδους τούτου οὐδόλως προβλέπονται ὑπὸ τοῦ διατάγματος. Κατὰ τοῦτο περιεκτικώτερον εἶναι τὸ ἀστυκὸν δίκαιον, καθ' ὃ ὁ πωλητὴς ἐνέχεται ἕνεκα παντὸς ψυχικοῦ ἢ σωματικοῦ ἐλαττώματος τοῦ πραττομένου, ἀλλ' ἡ διάκρισις μεταξὺ ψυχικῶν καὶ σωματικῶν ἐλαττωμάτων ἴσχυε μόνον ἐπὶ τῶν δούλων· αἱ κακαὶ ἕξεις τῶν κτηνῶν ἐθεωροῦντο πάντοτε ὡς σωματικὰ ἐλαττώματα καὶ ἑπομένως ὑπήγοντο εἰς τοὺς περὶ τοιούτων ἐλαττωμάτων ὁρισμοὺς τοῦ διατάγματος, ἂν καὶ τοῦτο ἠμφισβητεῖτο μέχρι τινὸς μεταξὺ τῶν ῥωμαίων νομομαθῶν. Ἐπειδὴ δὲ παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρ-

χουσι δοῦλοι, περιττὸν εἶναι νὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὰ ἐν τῷ διατάγματι ῥητῶς μνημονευόμενα ψυχικὰ ἐλαττώματα.

Ἐνῷ δὲ ὡς πρὸς τὰ ἐλαττώματα, δι' ἃ εὐθύνετο ὁ πωλητής, ὁ ἀστικὸς νόμος ἦτο περιεκτικώτερος τοῦ διατάγματος, ὑπάρχει ἀντίθετος μεταξὺ αὐτῶν σχέσις ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῆς εὐθύνης τοῦ πωλητοῦ, διότι κατὰ μὲν τὸν ἀστικὸν νόμον ὁ πωλητὴς ἐνέχεται διὰ μόνα τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα ἐν γνώσει ἀπέκρυψεν ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴν ἢ ὧν ἰδίως συνωμολόγησε τὴν ἔλλειψιν (σημ. 2), κατὰ δὲ τὸ ἀγορανομικὸν διάταγμα εὐθύνεται διὰ τὰ ἐλαττώματα τοῦ πωλουμένου καὶ ἀγνοῶν αὐτά, ἂν μόνον ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐγίνωσκεν αὐτὰ πρὸ τῆς ἀγορᾶς. Αἱ συλλογαὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν νόμων ἀναφέρουσι μέν, ὅτι δύναται νὰ κινηθῇ ἡ τῆς ἀγορασίας ἀγωγὴ (actio empti, ἤτοι δυνάμει τοῦ ἀστικοῦ δικαίου) καὶ διὰ ἐλαττώματα ἀγνοούμενα ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ, ἀλλὰ τοῦτο ἐξηγεῖται ὡς ἑξῆς. Οἱ ὑπὸ τοῦ ἀγορανομικοῦ διατάγματος καθιερωθέντες ἐπὶ τῆς ἀγορασίας νεωτερισμοί, ἀπετέλεσαν κατ' ὀλίγον μέρος τῶν ἐπὶ τῆς συμβάσεως ταύτης μεταξὺ δικαίων ἀνθρώπων ἐπικρατούντων ἐθίμων· ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἀγορασίας ἀγωγῆς, καθὸ καλῆς πίστεως, ἐπεδιώκοντο πᾶσαι αἱ ἀξιώσεις, αἱ προστατευόμεναι ὑπὸ τοιούτων ἐθίμων, κατὰ φυσικὸν λόγον οἱ νεωτερισμοὶ ἐκεῖνοι συνυφάνθησαν ὑπὸ τῆς νομολογίας μετὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐκ τῆς ἀγορασίας ἀγωγῆς, ὥστε αἱ ἐκ τῶν ἀγορανομικῶν ὁρισμῶν παραγόμεναι ἀξιώσεις ἐπεδιώκοντο ἐπὶ τέλους καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης· ἐπιμαρτυρεῖται δὲ ἡ ἀλήθεια αὕτη ἐκ τούτου, ὅτι ἡ τῆς ἀγορασίας ἀγωγή, κινουμένη κατὰ τοῦ ἀγνοοῦντος τὰ ἐλαττώματα πωλητοῦ, ῥυθμίζεται κατά τε τοὺς ὅρους καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἀγορανομικοῦ διατάγματος. Ἐκ τούτου συνάγομεν ἀδιστάκτως καὶ ἕτερον συμπέρασμα· ὁσάκις ἡ τῆς ἀγορασίας ἀγωγὴ κινῆται δυνάμει τοῦ ἀγορανομικοῦ διατάγματος, ὑπόκειται εἰς πάντας τοὺς ὁρισμούς, τοὺς διέποντας τὰς ἀπὸ τοῦ διατάγματος ἐκείνου παραγομένας ἀγωγάς, μὴ ἐξαιρουμένων οὔτε τῶν περὶ τῆς συντόμου παραγραφῆς αὐτῶν. Ἑτέρα οὐσιώδης διαφορὰ μεταξὺ τῶν τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος καὶ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγῶν ἐπὶ τῶν κεκρυμμένων τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ πραθέντος, συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι αἱ μὲν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγαὶ σκοποῦσιν ἐν γένει τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ζημίας τοῦ ἀγοραστοῦ (id quod interest), αἱ δὲ τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος ἢ τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος, ἢ τὴν διάρρηξιν τῆς συμβάσεως, ἐνῷ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀποτέλεσμα δὲν συνεπάγεται ἡ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγή, ἐὰν ὁ ἐνάγων δὲν ἀποδείξῃ, ὅτι

μόνη ἡ ῥῆξις τῆς συμβάσεως δύναται ν' ἀνορθώσῃ τὴν ἐκ τοῦ ἐλαττώματος προσγενομένην αὐτῷ ζημίαν, ὅτι μόνη ἡ ῥῆξις ἀποτελεῖ τὸ id quod ejus interest.

Εἰς τὰς λοιπὰς συμβάσεις, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων, δὲν ἐφηρμόσθησαν οἱ ὁρισμοὶ τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος, ὅθεν κατ' αὐτὰς ἡ ἕνεκα τῶν ἐλαττωμάτων ἢ τῶν συνομολογηθεισῶν ἰδιοτήτων τοῦ πράγματος εὐθύνη ῥυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Τὸ ἀγορανομικὸν δόγμα περιεῖχε προσέτι ἴδιον ὁρισμόν, ἀλλότριον τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, καθ' ὃν ὁσάκις πωλοῦνται κεκοσμημένα κτήνη, ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τῷ ἀγοραστῇ ἐντὸς 60 ἡμερῶν, τὰ κοσμήματα, ὅσα ἔφερον τὰ κτήνη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως, ἄλλως δικαιοῦται οὗτος ν' ἀπαιτήσῃ ἢ τὴν παράδοσιν αὐτῶν, ἢ τὴν διάρρηξιν (ἀναστροφὴν) τῆς πωλήσεως.

Τελευταῖον, τὸ αὐτὸ δόγμα ὁρίζει ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δύναται ἐπὶ τῆς πωλήσεως δούλων νὰ ζητήσῃ ἀσφάλειαν (δι' ὑποσχέσεως ἐξ ἐπερωτήσεως), ὅτι θέλει καταβάλει ὁ πωλητὴς τὸ διπλάσιον τῆς ἀξίας τοῦ πωληθέντος ἐὰν ἀναφανῶσι κεκρυμμένα ἐλαττώματα· ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἐπεβάλλετο καὶ εἰς τὸν πωλητὴν κτηνῶν, οὐχὶ ὅμως ἄλλων πραγμάτων.

Ἡ ἀσφάλεια αὕτη τοῦ διπλασίου μετηνέχθη καὶ εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον, ὅθεν ἠδύνατο νὰ ζητηθῇ καὶ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἀγορασίας ἀγωγῆς. Ἂν δὲ δὲν ἐδίδετο, οἱ ἀγορανόμοι παρεῖχον ἀγωγήν, ἐντὸς μὲν δύω μηνῶν, ἐπὶ διαρρήξει τῆς συμβάσεως (ἀναστροφῇ), ἐντὸς δὲ ἓξ μηνῶν, ἐπὶ τῷ διαφέροντι. Τὴν σήμερον ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐξ ἐπερωτήσεως αὕτη ἐγγύησις δὲν εἶναι ἐν χρήσει.

§ 95. Ὁ Κ. Παπαρ. ἐν § 384 περὶ ἐνοχῶν λέγει τάδε (1).

«Παρατηρητέον νῦν ἀκριβέστερον τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀγορανομικοῦ δόγματος, μάλιστα περὶ τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ πραθέντος, ἐξ ὧν μόνον τὰ σωματικὰ ἔχουσι τὴν σήμερον πρακτικὸν κῦρος. Ἵνα ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ δόγματος, τὰ ἐλαττώματα πρέπει νὰ ἦναι;

α') Ὁπωσοῦν σπουδαῖα· ὡς τοιαῦτα θεωροῦνται μόνα τὰ κωλύοντα τὴν προσήκουσαν χρῆσιν τοῦ πραθέντος· τὸ ζήτημα τοῦτο λύεται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ. Ἕνεκα δὲ αὐτῶν εὐθύνεται ὁ πωλητής, ἐὰν καὶ ἐν γένει, δι' ἀορίστων ἐκφράσεων, συνομολογήσῃ τὴν ἀπὸ τῆς τοιαύτης εὐθύνης ἀπαλλαγήν του, π. χ. Σοὶ

(1) Ἴδε αὐτ. τὰς σχετικὰς διατάξεις.

πωλῶ τὸ πρᾶγμα ὅπως ἔχει, ὅπως εἶχον αὐτὸ ἐγώ, χωρὶς νὰ ἐνέχωμαι.

6') Κεκρυμμένα καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πράσεως ὑπάρχοντα. Ἐὰν ἦναι τοσοῦτον φανερά, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ διαφύγωσι τὸν ἀγοραστὴν χωρὶς μεγάλου πταίσματος αὐτοῦ (μείζονος ῥαθυμίας), αὐτὸς ὑποφέρει τὴν ζημίαν· ὁ νόμος προστατεύει τὸν ἀναιτίως πλανηθέντα περὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀγορασθέντος, οὐχὶ δὲ τὸν ἐξ οἰκείου πταίσματος ζημιούμενον. Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι ἐὰν τὴν πλάνην τοῦ ἀγοραστοῦ παρήγαγεν ὁ δόλος τοῦ πωλητοῦ, ἐνέχεται οὗτος ἀπολύτως, ἤτοι ἀδιακρίτως ἂν τὸ ἐλάττωμα ἦτο καθ' ἑαυτὸ φανερὸν ἢ κεκρυμμένον. Καὶ τοῦτο δὲ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ κεκρυμμένου ἢ μὴ ἐλαττώματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ. Ἂν τὸ ἐλάττωμα εἶχεν ἐκλείψει πρὸ τῆς ἐποχῆς τῆς πωλήσεως, δὲν ὑπάρχει λόγος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δόγματος, ἐὰν δὲ παραχθῇ μετὰ τὴν πώλησιν, ἡ τυχαία αὕτη ζημία ὁρᾷ τὸν κύριον (τὸν ἀγοραστήν).

Ἐὰν δὲν ὑπάρχωσιν αἱ συνομολογηθεῖσαι ἰδιότητες τοῦ πραθέντος, ἢ τοῦτο ἔχῃ τὰ πρὸ μικροῦ εἰρημένα ἐλαττώματα, (στοιχ. α καὶ 6), ὁ ἀγοραστὴς κινεῖ κατ' ἐκλογὴν ἢ τὴν τῆς ἀναστροφῆς ἀγωγὴν (redhibitoria), ἐπὶ διαῤῥήξει τῆς συμβάσεως, ἢ τὴν τῆς μειώσεως τοῦ τιμήματος, ἐπὶ τῇ κατὰ λόγον τοῦ ἐλαττώματος μειώσει αὐτοῦ. Αὐτὰ δὲ ταῦτα δύναται νὰ ἐπιτύχῃ καὶ διὰ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγῆς, ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι τὸ διαφέρον αὐτῷ συνίσταται εἰς τὴν διάλυσιν τῆς συμβάσεως, ἢ τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος.

Τινὲς φρονοῦσιν, ὅτι τὴν μὲν τῆς ἀναστροφῆς ἀγωγὴν κινεῖ ὁ ἀγοραστὴς μόνον ἕνεκα τῶν καιρίων, τὴν δὲ τῆς μειώσεως τοῦ τιμήματος ἕνεκα τῶν ἐλαφρῶν ἐλαττωμάτων, ἀλλ' ἡ δόξα αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι τὸ δόγμα ὁρίζει ὀφείλειν τὸν πράτην προλέγειν τὰ πάθη καὶ τὰ αἴτια (ἐλαττώματα), ἄλλως, ἐνάγεται τῇ μὲν ἀναστροφῇ εἴσω ἓξ μηνῶν, τῇ δὲ μειώσει τοῦ τιμήματος εἴσω ἐνιαυτοῦ· οἱ δὲ ἀρχαῖοι νομοδιδάσκαλοι ἀποφαίνονται, ὅτι χώρα τῷ δόγματι, ἅμα ὑπάρχῃ πάθος ἢ αἴτιον ἐμποδίζον τῇ χρήσει ἢ τῇ λειτουργίᾳ, ἄνευ τινὸς διακρίσεως μεταξὺ καιρίου καὶ ἐλαφροῦ αἰτίου· ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ῥητῶς καὶ ἀπολύτως δίδει τῷ ἀγοραστῇ τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀναστροφῆς καὶ τῆς μειώσεως τοῦ τιμήματος· τέλος πολλὰ παραδείγματα ἐφαρμογῆς τοῦ δόγματος πείθουσιν, ὅτι καὶ ἕνεκα ἐπουσιωδῶν ἐλαττωμάτων ἐπιτρέπεται ἡ ἀναστροφὴ τοῦ πράγματος. Ἐπίσης

ἐσφαλμένη εἶναι ἡ δόξα τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὅτι τὰ μὲν ψυχικὰ αἴτια δὲν δίδουσι χώραν τῇ ἀναστρεπτικῇ ἀλλὰ τῇ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγῇ, τὰ δὲ σωματικὰ ἢ τὰ κοινὰ ψυχῆς καὶ σώματος τῇ ἀναστρεπτικῇ. Ἀλλ' ἡ δόξα αὕτη οὐδὲν ἔχει πρακτικὸν διάφορον παρ' ἡμῖν, διότι πᾶν αἴτιον (ἐλάττωμα) τοῦ πραθέντος εἶναι τὴν σήμερον σωματικόν.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἀγοραστὴς κινήσῃ τὴν τῆς μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγὴν, ἀπαιτῶν δι' αὐτῆς τὴν ἀπόδοσιν ὁλοκλήρου ἢ σχεδὸν ὁλοκλήρου τοῦ τιμήματος, διότι τὸ πρᾶγμα εἶναι ὡς ἐκ τοῦ ἐλαττώματος πάντη ἄχρηστον εἰς αὐτὸν, ἡ ἀγωγὴ αὕτη συνεπάγεται τὴν ἀναστροφὴν τοῦ πράγματος, ἀποδιδομένου τοῦ ὅλου τιμήματος.

Πωληθέντων πλειόνων πραγμάτων διὰ μιᾶς ἀγοραπωλησίας, ἡ διάλυσις τῆς πωλήσεως ὡς πρὸς τὸ ἕν, διά τινα τῶν προκειμένων λόγων, δὲν συνεπάγεται τὴν λύσιν αὐτῆς καὶ ὡς πρὸς τὰ λοιπά, ἐκτὸς ἐὰν δὲν δύνανται νὰ χωρισθῶσιν ἄνευ βλάβης τῆς ἀξίας αὐτῶν π. χ. ἐπὶ πωλήσεως τεθρίππου, ἤ, ἐὰν πωληθέντος κυρίου πράγματος μετὰ παρεπομένων, ἡ πώλησις ἀνατρέπεται ὡς πρὸς τὸ κύριον.

Ἂν πλείονες ἐπώλησαν ἢ ἠγόρασαν τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ πρόκειται, διακριτέον. Ἂν ἕκαστος ἐπώλησεν ἢ ἠγόρασεν ὡρισμένον τοῦ πράγματος μέρος, ὑπάρχουσι τόσαι πωλήσεις ὅσαι ἦσαν αἱ μερίδες, ὅθεν ἕκαστος τῶν πωλητῶν ἢ τῶν ἀγοραστῶν ἐνάγεται ἢ ἐνάγει ἐπὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἢ ἀναστροφῇ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθείσης μερίδος, μὴ ἐχούσης τῆς δίκης οὐδὲν ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς. Ἂν ὅμως πλείονες ἐπώλησαν ἢ ἠγόρασαν ὁλόκληρον τὸ πρᾶγμα δι' ἑνὸς τιμήματος, ὁ ἀγοραστὴς ἐνάγει ἕκαστον τῶν πωλητῶν (εἰς ὁλόκληρον), ἢ ἕκαστος τῶν ἀγοραστῶν τὸν πωλητὴν ἐπὶ ἀναστροφῇ ἢ μειώσει τοῦ τιμήματος ὁλοκλήρου τοῦ πωληθέντος, ἔχοντος τοῦ εναγομένου τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ εἰς τὴν δίκην τοὺς λοιποὺς μετ' αὐτοῦ κοινῶς πωλήσαντας, ἢ τοὺς λοιποὺς συναγοραστάς, πρὸς πληρεστέραν αὑτοῦ ὑπεράσπισιν· τοῦτο ὑπαγορεύει ἡ ἐπιείκεια, διότι ἐὰν ὁ πωλητὴς ὁ ὁλόκληρον θελήσας νὰ ἐκποιήσῃ τὸ πρᾶγμα, ἠναγκάζετο νὰ δεχθῇ τὴν κατὰ ἰδανικὴν μερίδα τοῦ ἑνὸς τῶν ἀγοραστῶν ἀναστροφὴν τοῦ πράγματος, ἤθελε γενῆ ἄκων κοινωνὸς τῶν λοιπῶν ἀγοραστῶν, ὅπερ προσπαθεῖ ν' ἀποφύγῃ ὁ νόμος, ἡ δὲ ὁμονοίας χρῄζουσα κοινοπραξία θέλει ἀποβῆ πηγὴ ἀδιεξόδων περιπλοκῶν καὶ διενέξεων, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ ἀγορασταὶ (νῦν κοινωνοὶ τοῦ πωλητοῦ) ἀπαξιοῦσι τῶν πο-

λητὴν ἐπὶ μειώσει τοῦ τιμήματος τῆς εἰς αὐτοὺς ἀναλογούσης μερίδος. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἐὰν κοινὸς δοῦλος (πλειόνων) ἀγοράσῃ πρᾶγμα, ὁ εἷς τῶν κυρίων δὲν δύναται νὰ κινήσῃ, κατὰ τὸ οἰκεῖον μέρος, τὴν μειοῦσαν τὸ τίμημα ἢ τὴν ἀναστρέφουσαν τὸ πρᾶγμα ἀγωγήν. Ἐὰν δέ τις ἀγοράσῃ παρὰ πλειόνων πρᾶγμα ἐπὶ ἑνὶ τιμήματι, προστεθέντος τοῦ ὑπὸ ὡρισμένην ἡμέραν ὑπερθεματισμοῦ (in diem addictio, τοῦ συμφώνου, ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει θεωρηθῆ μὴ πωληθέν, ἅμα, ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου, ἐπιτύχῃ ὁ πωλητὴς ἀνώτερον τίμημα), δὲν δύναται εἷς τῶν πωλητῶν νὰ ἐνασκήσῃ τὸ ἐκ τοῦ συμφώνου τούτου δικαίωμα κατὰ λόγον τῆς ἐπὶ τοῦ πράγματος οἰκείας μερίδος.

Ἂν ἡ πώλησις ἀνδραπόδου ἐγένετο ὑπὸ ἑταιρίας σωματεμπόρων, τὸ ἀστυνομικὸν δόγμα ὥρισεν, ὅτι δύναται νὰ ἐναχθῇ διὰ τῶν προκειμένων ἀγωγῶν καὶ εἷς ἐκ τῶν συνεταίρων περὶ ὁλοκλήρου τοῦ δούλου, ἂν εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ ἴσην τοὐλάχιστον τῇ τῶν λοιπῶν μερίδα· ἀλλ' ἡ εἰδικὴ αὕτη διάταξις, συνεχομένη προδήλως μετὰ τῆς σωματεμπορίας, οὐδὲν ἔχει τὴν σήμερον κῦρος.

Διὰ τῆς μειούσης τὸ τίμημα ἀγωγῆς ζητεῖται ἢ πρὸς τὸ ἐλάττωμα ἢ τὴν ἐλλείπουσαν ἰδιότητα ἀνάλογος ἐλάττωσις τοῦ τιμήματος.

Ἐπὶ τῆς ἀναστρεφούσης ὅμως τὸ πρᾶγμα ἀγωγῆς, ἥτις συνεπάγεται τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, αἱ τῶν διαδίχων ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις εἰσὶ ποικίλαι καὶ χρήζουσι εἰδικωτέρας ἀναπτύξεως. Ὁ μὲν ἀγοραστὴς ἀποδίδει τὸ πρᾶγμα μετὰ τῶν καρπῶν, οὓς συνέλλεξεν ἢ ἐκ ῥαθυμίας παρέλιπε νὰ συλλέξῃ, καὶ τῶν λοιπῶν ὠφελημάτων αὐτοῦ, ἀνορθοῖ πᾶσαν βλάβην τοῦ πράγματος προελθοῦσαν ἐκ πταίσματος ἰδίου ἢ τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτὸν καὶ ἀπαλλάττει τὸ πωληθὲν ἀπὸ τὰ βάρη, τὰ ὁποῖα τυχὸν ἐπέβαλεν αὐτῷ· ἡ ἐκ τῆς τύχης ὅμως βλάβη ἢ καταστροφὴ ὁρᾷ τὸν πωλητήν, διότι οὗτος, ὀφείλων νὰ ἀνεχθῇ τὴν ἐπάνοδον τῶν πραγμάτων εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς πωλήσεως κατάστασιν, δὲν δύναται εὐλόγως νὰ ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῆς χειροτερεύσεως τοῦ πωληθέντος ἢ τῆς ἀδυναμίας τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ νὰ συντελέσῃ, τὸ καθ' ἑαυτόν, εἰς τὴν πλήρη ἐπάνοδον τῆς καταστάσεως ἐκείνης, ἂν ἡ χείρων τοῦ πράγματος κατάστασις, ἢ ἡ ἀδυναμία προέκυψαν ἐξ ἀνωτέρας βίας.

Ἂν ὁ ἀγοραστὴς μετέβαλε τὸ πρᾶγμα παραγαγὼν νέον εἶδος (specificatio), δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τὸ νέον τοῦτο πρᾶγμα εἰς

τὸν πωλητήν· ἐπίσης δὲ αἴρει ἡ προκειμένη ἀγωγὴ ἂν ὁ ἀγορα-στὴς παρήγαγε τὸ ἀδύνατον τῆς αὐτουσίου ἀποδόσεως.

Ὁ δὲ πωλητὴς ἀποδίδει α) τὸ τίμημα μετὰ τῶν τόκων καὶ πᾶν τὸ πρὸς κατάρτισιν τῆς πωλήσεως καταβληθὲν (πρὸς τῷ τιμήματι), εἴτε συναινέσει τοῦ ἀγοραστοῦ εἴτε ἐκ νομικῆς ἀνάγκης (π. χ. τὸν φόρον τοῦ χαρτοσήμου κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου). Ἡ κατὰ τὸν Ῥωμαϊκὸν καὶ τὸν Βυζαντινὸν νόμον ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ τοῦ νὰ καταβάλῃ τὸ διπλάσιον τοῦ τιμήματος καὶ τοῦ τόκου, ἐάν, ἀπειθῶν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστοῦ, δὲν καταβάλῃ αὐτὰ ἑκουσίως, δὲν ἰσχύει τὴν σήμερον ὡς ἀποτελοῦσα ἰδιωτικὴν ποινήν. β') Πάσας τὰς ἐπὶ τοῦ πράγματος καταβληθείσας ἀναγκαίας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας. γ') Ἐὰν τὸ πωληθὲν ἦναι κτῆνος, ἔβλαψε δὲ παρὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ (contra naturam sui generis) τὸν ἀγοραστήν, ἀποδίδει ὁ πωλητὴς ὁλόκληρον τὴν ζημίαν, ἐὰν δὲν προτιμᾷ νὰ παραιτήσῃ τὸ κτῆνος ἀντὶ ἀποζημιώσεως. Τὴν δ' ἐπίτασιν ταύτην τῆς εὐθύνης παραδέχεται ὁ νόμος, διότι ὁ πωλητὴς ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὸ (ἔκτακτον, contra naturam suam) ἐλάττωμα τοῦ κτήνους καὶ νὰ καταστήσῃ εἰς τοῦτο προσεκτικὸν τὸν ἀγοραστήν.

Περὶ δὲ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐν γένει προσγενομένης κατὰ τὰ λοιπὰ ζημίας διακριτέον·

Ἂν ὁ πωλητὴς ἐγίνωσκε τὸ ἐλάττωμα ἢ συνωμολόγησεν ἰδιότητα, ἧς στερεῖται τὸ πωληθέν, ἀνορθοῖ πᾶσαν ἐκ τοῦ ἐλαττώματος ἢ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἰδιότητος προσγενομένην ζημίαν, ἄλλως εὐθύνεται εἰς μόνην τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ληφθέντος τιμήματος μετὰ τῶν παρεπομένων ὠφελειῶν. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ὁποίαν ζημίαν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀνορθοῖ ὁ πωλητής, τινὲς διακρίνουσι τὴν ἐκ τοῦ πράγματος προξενηθεῖσαν ἀπὸ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐπιγενομένης, δοξάζοντες, ὅτι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ἐὰν ἡ ζημία προκύπτῃ ἐκ δόλου, ἢ ἐκ πταίσματος τοῦ πωλητοῦ, ἀνορθοῦται ἐντελῶς, ἄλλως, μόνον ἐὰν δὲν παραιτῇ τὸ πρᾶγμα λόγῳ ἀποζημιώσεως· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει, ἀποφαίνονται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα. Ἀλλ' ἡ μὲν ἀντὶ ἀποζημιώσεως δόσις καθιεροῦται ἐν τῷ νόμῳ ἐπὶ μόνης τῆς ὑπὸ κτήνους προξενηθείσης ζημίας, περὶ αὐτῆς δ' ἐγένετο λόγος, ἡ δὲ διάκρισις μεταξὺ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως καὶ τῆς ἐκ τοῦ πράγματος προξενηθείσης ζημίας εἶναι ἀδύνατος, διότι ἀρχικὴ αἰτία τῆς ζημίας (ἐκτὸς τῆς ἐκ τοῦ ἐλαττώματος τοῦ κτήνους παραχθείσης) εἶναι πάντοτε ἡ δυνάμει τῆς συμβάσεως κτῆσις καὶ χρῆσις τοῦ πράγματος· ὅθεν ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἀνεφάρμοστος.

Περὶ τοῦ μεγέθους τῆς ζημίας ἀναφερόμεθα εἰς τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα.

Ἡ ἀναστρέφουσα τὸ πρᾶγμα ἀγωγὴ παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν ἓξ μηνῶν, ἡ δὲ μειοῦσα τὸ τίμημα, μετὰ παρέλευσιν ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συμβάσεως, ἤ, ἂν τὸ ἐλάττωμα ἔμεινε κεκρυμμένον ἄνευ πταίσματος τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀπὸ τῆς γνώσεως τοῦ ἐλαττώματος.

Ἡ εὐθύνη, δυνάμει τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀστυνομικοῦ δόγματος, ἐκλείπει· 1) ἐπὶ τῆς πωλήσεως εὐτελῶν πραγμάτων· 2) ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου γινομένων πωλήσεων· 3) ἐπὶ τῆς πωλήσεως κληρονομιᾶς ἢ χρηματίου ὁμάδος, καθ' ὅσον οὔτε λόγῳ ἐκνικήσεως ὑπάρχει ὑποχρέωσις διὰ τὰ καθ' ἕκαστα πράγματα, τὰ ἐν τῇ ὁμάδι εὑρισκόμενα· καὶ 4) ἂν ὁ πωλητὴς ῥητῶς καὶ ἀδόλως συνωμολόγησεν, ὅτι δὲν ἐνέχεται ἕνεκα τοιούτων ἐλαττωμάτων.

§ 95. Ὡς πρὸς τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη τ. 1 § 426—432 εὕρηνται τάδε.

Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἔλαβε γνῶσιν τῆς ποιότητος τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος, δὲν δύναται πλέον ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τοῦ συναλλάγματος ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν τὸ εὑρίσκει ἤδη τῆς ἀρεσκείας του. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ πράγματος πλάνη του δὲν τῷ δίδει τοιοῦτον δικαίωμα, εἰμὴ ἐφ' ὅσον τὴν παρήγαγεν ὁ πωλητὴς διὰ ψευδῶν παραστάσεων, ἢ μὴ ἀνορθώσας τὴν περὶ αὐτῆς ἐκφρασθεῖσαν ἐσφαλμένην τοῦ ἀγοραστοῦ ἰδέαν. Ἐξαιρεῖται ἡ περίπτωσις καθ' ἣν τὸ πρᾶγμα εἶναι κυρίως πλημμελές, ὅτε ἕνεκα ἐλαττωμάτων μετὰ ταῦτα ἀναφανέντων, καὶ ἐν ἐλλείψει τῶν ἀνωτέρω ὑποτεθέντων, καὶ ἂν ὁ πωλητὴς ἠγνόει τὸ ἐλάττωμα, ἀρκεῖ πρὸ τοῦ συναλλάγματος νὰ μὴ τὸ ἐγνώριζεν ἢ νὰ μὴ ἠδύνατο εὐκόλως νὰ τὸ γνωρίσῃ ὁ ἀγοραστής, ἐπιτρέπεται νὰ ζητηθῇ παρὰ τοῦ τελευταίου εἴτε ἡ τοῦ τιμήματος ἐπιστροφὴ ἀποδιδομένου τοῦ πράγματος (*ἀναστροφὴ* redhibitio), εἴτε ἡ ἀνάλογος τοῦ τιμήματος μείωσις. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ἀγοραστὴς ἐναγόμενος μὲν ἔχει τὴν περὶ ἀναστροφῆς ἢ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἔνστασιν, ἢ ἂν ἤδη κατέβαλε τὸ τίμημα ἢ θέλῃ ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς πρὸς τοῦτο ὑποχρεώσεως, ἔχει τὴν ὁμώνυμον ἀγωγήν.

§ 96. Τὸ ἀγορανομικὸν διάταγμα, ἐξ οὗ οἱ ἀνωτέρω ἀρχαὶ ἐκπηγάζουσι, διαλαμβάνει μόνον περὶ δούλων καὶ ζώων, ὅθεν τόσον τὰ ἐν αὐτῷ ῥητῶς ἀναφερόμενα ἐλαττώματα, ὅσον καὶ ἐκεῖνα εἰς ἃ οἱ νομοδιδάσκαλοι τὸ ἐφήρμοσαν, συνίστανται μόνον εἰς νό-

τους ἢ πάθη, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δοῦλοι ἢ τὰ κτήνη ἐμποδίζονται νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν συνήθη ὑπουργίαν των. Διὰ δὲ τὴν ταὐτότητα τοῦ λόγου, οἱ Ῥωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι ἐξέτειναν τὸ διάταγμα τοῦτο καὶ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα. Τοιαύτη ἐξ ἀναλογίας ἐπέκτασις τῶν ὁρισμῶν τοῦ διατάγματος δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ ὁσάκις τὸ ἐλάττωμα τοῦ ἐμπορεύματος τὸ καθιστᾷ ἧττον εὔχρηστον ἢ παντάπασιν ἄχρηστον πρὸς τὸν προωρισμένον σκοπόν του. Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐλάττωμα λογίζεται οὐχὶ ἡ εὐτελεστέρα τοῦ ἐμπορεύματος ποιότης, ἀλλὰ τὰ πραγματικὰ αὐτοῦ ἐλαττώματα, ὡς ὅταν κατὰ τὴν διάφορον αὐτοῦ φύσιν ἦναι σαθρόν, σεσηπός, εὐρωτιασμένον, σκωριασμένον, ὑγρὸν κτλ.

§ 97. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα· τὰ ἐλαττώματα τότε μόνον δίδουσι χώραν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω ἐνδίκων μέσων, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς οὔτε ἀντελήφθη, οὔτε ἠδύνατο ν' ἀντιληφθῇ αὐτῶν διὰ τῆς συνήθους προσοχῆς, ὅθεν καὶ ἀποκαλοῦνται ἀφανῆ. Ἐννοεῖται δέ, ὅτι κατὰ τὴν διάφορον τῶν ἐμπορευμάτων φύσιν καὶ τὸν ποικίλον τρόπον, καθ' ὃν εἰς τὸ ἐμπόριον κυκλοφοροῦσι, σχετικὴ εἶναι καὶ ἡ ἀφάνεια αὐτῶν. Οὐδ' ἀπαιτεῖται τοιαύτη ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ παρατήρησις, ἥτις ἀδύνατος νὰ ἐνεργηθῇ ἄνευ τῆς ὁλοσχεροῦς μεταβολῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων, (οἷον ἐκτυλίξεως τῶν δεμάτων, ἀνοίξεως τῶν βαρελίων), εἶναι ἀσυνείθιστος εἰς τὸ ἐμπόριον, τοὐλάχιστον τὸ κεφαλαιωδῶς ἐνεργούμενον. Οὕτως ἡ καλὴ κατάστασις ἐρέας (τζόχας) δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βεβαιωθῇ, χωρὶς νὰ ἐκτυλιχθῇ ὁλόκληρον τὸ κομμάτιον, νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὸ φῶς, νὰ δοκιμασθῇ εἰς διάφορα αὐτοῦ μέρη ἡ στερεότης του κτλ. Τοιαῦται ὅμως δοκιμαὶ εἶναι ἀσυνείθιστοι εἰς τὸ κεφαλαιωδῶς ἐνεργούμενον ἐμπόριον, οὐδὲ συμβιβάζονται μὲ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπικρατοῦσαν καλὴν πίστιν. Ὅθεν ἂν καὶ ὁ περὶ τὰ τοιαῦτα ἔμπειρος ἠδύνατο εὐκόλως νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς καλῆς καταστάσεως ἑκάστου πήχεως ἐρέας, ἑκάστου κόκκου καφὲ κτλ., μολαταῦτα ἐπὶ ἐμπορευμάτων ἐντὸς δεμάτων, κιβωτίων, πίθων κτλ, πωλουμένων, ἅπαντα τὰ διὰ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν ἐπισκέψεως μὴ δυνάμενα ν' ἀνακαλυφθῶσιν ἐλαττώματα λογίζονται ἀφανῆ.

Ἄν, ὅταν πωλῶνται μεγάλαι ὁμάδες ἐμπορευμάτων, ἀνοίξῃ ὁ ἀγοραστὴς ἓν ἢ πλείονα δέματα, καὶ ἐξετάσας αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ εὕρῃ εἰς εὐχάριστον κατάστασιν, ἐνέχεται οὐχ ἧττον ὁ πωλητὴς περὶ τῆς καλῆς καταστάσεως τῶν ἐν τοῖς λοιποῖς δέμασι περιεχομένων· παρομοίως ἐνέχεται περὶ ὅλων τῶν ἐν τῷ δέματι περιεχο-

μένων, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἐξετάσῃ μόνον τὰ πλησίον τοῦ καλύμματος εὑρισκόμενα, καὶ τότε τὸ ἐξετασθὲν μέρος θεωρεῖται ὡς δεῖγμα ὁλοκλήρου τῆς ἀγορασθείσης ὁμάδος. Εἰς παρομοίαν ὑποχρέωσιν ὑπόκειται ὁ πωλητὴς καὶ ὅταν ὁ ἀγοραστὴς παραλάβῃ ὁλόκληρον τὴν ἀγορασθεῖσαν ὁμάδα ἀνεξετάστως καὶ ἐπὶ καλῇ πίστει· ἐὰν ἔξωθεν τῶν δεμάτων δὲν ἐφαίνοντο ἴχνη ὑγρασίας, εὐρωτιάσεως, ἢ ἄλλων τοιούτων παθῶν.

Τὰ πάθη θεωροῦνται καταφανῆ ἢ ἀφανῆ, κατὰ τὴν διάφορον τοῦ ἀγοραστοῦ πεῖραν. Ἂν ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἔμπορος, ἢ ἐν γένει δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔμπειρος περὶ τὰ τοιαῦτα, πολλὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα ὡς πρὸς τὸν κοινὸν ἀγοραστὴν ἤθελαν θεωρηθῆ ὡς ἀφανῆ, ὡς πρὸς αὐτὸν δὲν δύνανται νὰ ἐκληφθῶσι τοιαῦτα. Ἡ δὲ περὶ τούτου ἀπόφασις ἀνήκει ἑκάστοτε εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, κατὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν πραγματογνωμόνων.

Ὅταν ἡ ἀγορὰ δὲν ἐνεργῆται παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ δι' ἄλλου προσώπου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ μεσολαβοῦν πρόσωπον καὶ οὐχὶ τὸ τοῦ παραγγελέως, προϋποτίθεται δὲ ὅτι τὸ μεσολαβοῦν πρόσωπον δὲν εἶχεν ἐντολὴν ν' ἀγοράσῃ ὡρισμένον πρᾶγμα, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἀφέθη εἰς αὐτό, καὶ ὅτι δὲν ἐνήργει ῥητῶς ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως του, ἀλλ' ὑπὸ τὸν χαρακτῆρα παραγγελιοδόχου. Ἂν ὁ πωλητὴς ἐγνώριζεν ἢ ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τὸ ἐλάττωμα, εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορον, καθότι ἐνέχεται οὐχ' ἧττον, κατὰ τὰ προειρημένα.

§ 98. Αἱ περὶ τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ πωληθέντος πράγματος ἀρχαὶ ἐφαρμόζονται καὶ ὁσάκις τὸ πρᾶγμα στερεῖται ἰδιοτήτων ἢ πλεονεκτημάτων, ἅτινα δὲν ὑποπίπτουσιν ἀμέσως εἰς τὰς αἰσθήσεις, ἐὰν ὁ πωλητὴς ἐβεβαίωσε ῥητῶς τὴν ὕπαρξίν των.

§ 99. Δι' ὅλας τὰς ἐλλείψεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων, εἴτε δυνάμει τῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου εἴτε δυνάμει ῥητῆς ἐγγυήσεως, ἐνέχεται ὁ πωλητής, καὶ εἴτε τὸ πρᾶγμα καθίσταται δι' αὐτῶν ἐντελῶς ἄχρηστον, εἴτε ἁπλῶς μειοῦται ἡ ἀξία του, δύναται ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῆς περὶ ἀναστροφῆς τῆς ἀγοραπωλησίας ἢ τῆς περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγῆς. Ἂν δὲ ἐκλέξῃ τὴν ἑτέραν τῶν ἀγωγῶν τούτων, καὶ ἐκδοθῇ ἐπ' αὐτῆς ὁποιαδήποτε τελεσίδικος ἀπόφασις, δὲν δύναται πλέον νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἄλλην, ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ἕνεκα νέου ἀνακαλυπτομένου ἐλαττώματος δύναται πάντοτε νὰ κινήσῃ εἴτε νέαν περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγήν, εἴτε καὶ αὐτὴν τὴν περὶ ἀναστροφῆς τοῦ πράγματος. Ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγὴ μεταβάλλεται ἀφ' ἑαυτῆς

εἰς ἀναστρεπτικὴν, ὅταν, εὑρεθέντος τοῦ πράγματος ὡς στερουμένου ἤδη πάσης ἀξίας, ὑποχρεωθῇ ὁ πωλητὴς ν' ἀποδώσῃ ὁλόκληρον τὸ τίμημα, καθόσον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πράγματος. Ἀλλ' εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ὁ πωλητὴς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς. Ὡσαύτως, ἀφ' οὗ ὁ ἀγοραστὴς ἐπιστρέψῃ τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸν πωλητὴν, ὅστις τὸ ἐδέχθη, δὲν δύναται πλέον νὰ τὸ ἀναζητήσῃ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς μειώσεως τοῦ τιμήματος, ἀλλὰ δύναται μόνον νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τυχὸν καταβληθέντος τιμήματος, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἀρχικὸν τῆς ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα διελύθη διὰ νέας συμβάσεως.

§ 99ª. Διὰ τῆς ἀναστροφῆς σκοπεύεται ἡ κατάργησις ὅλων τῶν συνεπείᾳ τοῦ συναλλάγματος ἐνεργηθέντων, καὶ ἡ εἰς τὴν προτέραν στάσιν ἀποκατάστασις τῶν συναλλαξαμένων. Ὀφείλει ἐπομένως ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πρᾶγμα εἰς ἣν κατάστασιν τὸ παρέλαβεν, ἐκτὸς ἂν π. χ. τὸ τυχὸν ἀγορασθὲν ζῶον ἀπέθανεν ἄνευ ἐλλείψεως τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ τὸ ἐμπόρευμα ἐπωλήθη ἢ κατέστη ἄχρηστον ἐκ συμβάντος, τὸ ὁποῖον ἡ συνήθης προσοχὴ ἐπιμελοῦς ἀνθρώπου δὲν ἠδύνατο ν' ἀποτρέψῃ. Εἰς ταύτας τὰς περιπτώσεις δικαιοῦται οὐδὲν ἧττον νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τιμήματος ἢ τὴν ἀπὸ τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ ἀπαλλαγήν του, μολονότι δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πρᾶγμα.

Ἂν ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ μετὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν χειροτέρευσις τοῦ πράγματος προῆλθε τυχαίως καὶ ἄνευ ἐλλείψεώς του, δὲν στερεῖται μὲν τοῦ δικαιώματος νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀναστροφῆς ἀγωγὴν, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν πωλητὴν ἕνεκα τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Ὡσαύτως ἂν τὸ πρᾶγμα ἐνεχυριάσθη παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, εἰς αὐτὸν ἀνήκει νὰ τὸ ἐλευθερώσῃ. Τέλος ἂν τὸ πρᾶγμα ἦναι προσοδοφόρον, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ καὶ τὰς τυχὸν ἀποκτηθείσας ἐξ αὐτοῦ ὠφελείας, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ὅλα τὰ μετ' αὐτοῦ ἀγορασθέντα παρακολουθήματα.

Ἐπὶ ἀγορᾶς ὁμάδος ἐμπορευμάτων, ὁσάκις τὸ τίμημα ὁρίζεται καθ' ἕκαστον τεμμάτιον, δὲν δύναται ὁ πωλητὴς ἀνακαλυπτομένου ἐλαττώματός τινος κομματίου, οὔτε νὰ ὑποχρεωθῇ ν' ἀναλάβῃ ὁλόκληρον τὴν ὁμάδα, οὔτε δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τοῦτο ὡς ὅρον τῆς ἀναστροφῆς, ἥτις περιορίζεται μόνον εἰς τὸ πλημμελὲς ἐμπόρευμα. Ἐξαιροῦνται ὅσα πράγματα δὲν δύνανται νὰ χωρισθῶσιν ἄνευ ἐλαττώσεως τῆς ἀξίας των, ὡς σύγγραμμα πο-

λύτιμον, ἢ τέθριππον ὁμόχρουν καὶ ὁμοιόμορφον, ὅτε ἑκάτερος τῶν συναλλαξαμένων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν περὶ τοῦ ὅλου ἀναστροφήν. Ἐπὶ τοιαύτης φύσεως πραγμάτων ἰσχύουσι τὰ αὐτά, καὶ κατὰ μείζονα ἔτι λόγον ὅταν τὸ τίμημα ὁρισθῇ κεφαλαιωδῶς δι' ὅλην τὴν ὁμάδα, ὡς συνήθως συμβαίνει. Ἐπὶ δὲ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ χωρισθῶσιν ἄνευ ἐλαττώσεως τῆς ἀξίας των, καὶ ἐὰν τὸ τίμημα ὡρίσθη κεφαλαιωδῶς δι' ὅλην τὴν ὁμάδα, δύναται ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἐπιστρέψῃ εἴτε ὅλην τὴν ὁμάδα εἴτε τὸ πλημμελὲς αὐτῆς μέρος, ὑπολογιζομένου τοῦ ἀποδοτέου τιμήματος ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ἀναλόγως τοῦ διὰ τὸ σύνολον συνομολογηθέντος.

§ 99³. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει, ἀναλαμβάνων τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἐκτὸς τοῦ τιμήματος, τοὺς τόκους αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταβολῆς αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν πρὸς συντήρησιν τοῦ πράγματος γενομένην δαπάνην. Οὕτως ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς ζώων συναποδίδονται τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἱπποστασίου, τὰ πρὸς τροφὴν καὶ θεραπείαν δαπανηθέντα, ἐκτὸς μόνον ἡ τῆς πρὸς θεραπείαν δαπάνης ἐπιστροφή. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει περιπλέον ν' ἀποκαταστήσῃ καὶ πᾶσαν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀγοραστὴς ὑπέστη ὡς ἐκ τοῦ πράγματος.

Κατὰ τοὺς νόμους 25 § 10 καὶ 26 Πανδ. 21, 1, ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ πράγματος προηγεῖται τῆς ἀποδόσεως τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ πρὸς ἐξασφάλισίν του ἐγγύησιν μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ τιμήματος, ὅπερ καθίσταται περιττόν, ὅταν ἑκάτερον μέρος ἐκπληροῖ συγχρόνως τὴν εἰς αὐτὸ ἐπικειμένην ὑποχρέωσιν.

Ἐπὶ δὲ τῆς περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγῆς, ὀφείλει ὁ πωλητὴς ν' ἀποδώσῃ ὅσον μέρος τοῦ ἤδη ληφθέντος τιμήματος ὑπερβαίνει τὸ ποσόν, ὅπερ ὁ ἀγοραστὴς ἤθελε προσφέρει ἂν ἐγνώριζε τὸ ἐλάττωμα τοῦ πράγματος (quanto minoris emisset), ὁ προσδιορισμὸς δὲ τοῦ ἀποδοτέου τούτου ποσοῦ ἐνεργεῖται σήμερον συνήθως διὰ πραγματογνωμόνων. Ῥαλ. τ. 1 § 432.

Περὶ ἐκνικήσεως.

§ 100. Ἴδε τὴν λέξ. Ἐκνίκησις. Καλ. τ. 3 § 250 ἐπ. Ῥάλ. τόμ. 1 § 410.

Κίνδυνοι τοῦ πράγματος (1).

Θέμ. τόμ. 2 σ. 49 ἑπ.— Μολίτορ τόμ. 2 § 425 ἑπ. — Καλ. τόμ. 3 § 263 ἑπ.

§ 101. Ἅμα συγκροτηθῇ ἡ πώλησις, ὁ κίνδυνος τοῦ πράγματος ἀφορᾷ τὸν ἀγοραστὴν καὶ πρὶν ἔτι παραδοθῇ εἰς αὐτόν. Ὥστε

---

(1) Ἅμα καταρτισθῇ ἡ πώλησις, ὁ κίνδυνος τοῦ πωληθέντος ὁρᾷ τὸν ἀγοραστὴν καὶ πρὸ τῆς παραδόσεως, ἤτοι ἡ ἐκ τύχης καταστροφὴ κατ' εἶδος ὡρισμένου πράγματος (species), ἡ συνεπαγομένη τὸ ἀδύνατον τῆς παροχῆς καὶ ἀναιροῦσα τὴν ἐνοχὴν τοῦ πωλητοῦ) οὐδεμίαν ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἐπὶ παραδόσει τοῦ τιμήματος ἐνοχὴν τοῦ ἀγοραστοῦ· διότι, ἅμα τελεσθείσης τῆς συμβάσεως, ἡ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀπαίτησις ἐπὶ καταβολῇ τοῦ πράγματος ἀποτελεῖ, δικαίῳ (de jure), στοιχεῖον τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας, ὅπερ δύναται νὰ διαθέσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν (διὰ τῆς ἐκχωρήσεως), ὅπως καὶ ἡ ἀπαίτησις τοῦ τιμήματος ἀποτελεῖ, δικαίῳ, στοιχεῖον τῆς κεκτημένης περιουσίας τοῦ πωλητοῦ. Αἱ δύο αὗται ἀπαιτήσεις συνέχονται μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι ὁ τὴν ἑτέραν ἐπιδιώκων ἀποκρούεται, ἐὰν παραλίπῃ ὑπαιτίως τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἰδίας ὑποχρεώσεως (διδομένης τῆς τοῦ δόλου ἐνστάσεως εἰς τὸν ἐναγόμενον)· ὅθεν ἡ ἐκ τύχης ἀπώλεια τῆς δικαίῳ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἀνηκούσης περιουσίας (τοῦ πωληθέντος) εἶναι ἀτομικὸν δυστύχημα αὐτοῦ, οὐδόλως δικαιολογοῦν τὴν στέρησιν καὶ τῆς εἰς τὸν ἕτερον ἀνηκούσης, ἐνῷ ἡ μὲν ἐπιδίωξις τῆς τελευταίας ταύτης εἶναι φυσικῶς δυνατή, ὁ δὲ δικαιοῦχος οὔτε ἐκ δόλου οὔτε ἐκ πταίσματος (ῥαθυμίας) συνετέλεσεν εἰς τὸ δυστύχημα ἐκεῖνο τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἡ ἀρχὴ αὕτη, περὶ ἧς ὡμιλήσαμεν καὶ ἐν τῇ περὶ τῶν τυχηρῶν πραγματείᾳ, ἰσχύει κατὰ μείζονα λόγον καὶ ἐὰν βλαφθῇ μόνον ἐκ τύχης τὸ πωληθέν.

Κατὰ τὴν ἐπὶ αἱρέσει πώλησιν, ἡ τυχηρὰ καταστροφὴ ἢ βλάβη, εἰ μὲν συμβῇ ἀφοῦ ἀτονήσῃ ἡ αἵρεσις, οὐδὲν ἔχει ἀποτέλεσμα, διότι, ἀτονούσης τῆς αἱρέσεως, ἡ σύμβασις οὐδόλως ὑπάρχει, εἰ δὲ συμβῇ ἀφοῦ πληρωθῇ ἡ αἵρεσις, συνεπάγεται τὰ ἐπὶ τῆς ἄνευ αἱρέσεως ἀγοραπωλησίας εἰρημένα ἀποτελέσματα· εἰ δὲ τέλος συμβῇ ἐνῷ ἤρτηται ἡ αἵρεσις, διακριτέαν τὴν καταστροφὴν ἀπὸ τῆς ἁπλῆς βλάβης τοῦ πράγματος· ἡ καταστροφὴ συνεπάγεται

ἂν διὰ τυχηροῦ συμβεβηκότος ἀπολεσθῇ, αὐτὸς φέρει τὴν βλάβην μὴ ἀπαλλαττόμενος ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις του (1). Τὸ τεμ. 33 (19, 2) ἢ ὁ νόμ. 32 π. (20, 1) δύναται ν' ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν, ὅταν ἡ αἰτία τῆς δημεύσεως προϋπῆρχε τῆς πωλήσεως, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεώς του ὁ ἀγοραστὴς (2). Καλλ. τ. 3 § 263 σημ. 226. Ἴδε δὲ Molitor τ. 2 § 426. Περὶ τῆς δημεύσεως. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 49 σημ. 78.

τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, διότι κατὰ τὴν πλήρωσιν τῆς αἱρέσεως, ἤτοι τὴν ὁριστικὴν τῆς συμβάσεως κατάρτισιν, δὲν ὑπάρχει τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, ὁ δὲ νόμος ἐκ προδήλου ἐπιεικείας δὲν ἐφήρμοσεν ἐνταῦθα τὸν κανόνα, ὅτι πληρωθείσης τῆς ἀναβλητικῆς (περὶ ἧς πρόκειται) αἱρέσεως, ἡ σύμβασις θεωρεῖται ὁριστικῶς καταρτισθεῖσα, οὐχὶ ἐξ ὅτου ἐπληρώθη ἡ αἵρεσις, ἀλλ' ἐξ ὅτου τὸ πρῶτον συνήφθη (ἡ σύμβασις)· ἡ βλάβη ὅμως ὁρᾷ τὸν ἀγοραστὴν, ἰσχύσαντος ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τοῦ ἀνωτέρω κανόνος περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πληρωθείσης αἱρέσεως, καθ' ὃν ἡ βλάβη θεωρεῖται συμβᾶσα μετὰ τὴν ὁριστικὴν τῆς συμβάσεως κατάρτισιν. Παπ. § 395 σημ. 9—13.

(1) Ἴδε τὰ κείμενα εἰς Καλλ. τ. 3 § 963 σημ. 226.

(2) Ἐὰν ὅμως ἡ πώλησις περιλαμβάνῃ πολλὰ ἀτομικῶς ὡρισμένα (species) πράγματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων μένει νὰ ἐνεργηθῇ ἐκλογὴ, τότε ὁ ἀγοραστὴς φέρει τὸν κίνδυνον ἐπὶ τοσοῦτον, καθόσον δύναται ν' ἀπολεσθῶσιν ὅλα τὰ πράγματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐκλογή· ἐκτὸς δὲ τούτου, τρέχει κίνδυνον νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα, ἂν τοῦτο κατ' ἐξαίρεσιν ἀνήκῃ εἰς αὐτόν. Ἐξαίρεσις ὑπάρχει ά) ὅταν ἡ ἀγοραπωλησία ἀφορᾷ ἀντικείμενα κατὰ γένος μόνον ὡρισμένα (genus)· 6') ὅταν τῆς ἀπωλείας τοῦ πράγματος ἢ τῆς χειροτερεύσεως αὐτοῦ ἦναι αἴτιος ὁ πωλητής. Συγγενὴς τούτου εἶναι ἡ περίπτωσις, ὅταν ἡ ἀπώλεια ἢ ἡ χειροτέρευσις πηγάζῃ ἔκ τινος ἐλαττώματος τοῦ πράγματος, τοῦ ὁποίου τὴν εὐθύνην φέρει ὁ πωλητής· γ') τρίτην ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦν αἱ μὴ εἰς τελείαν ἐνέργειαν προβᾶσαι ἀγοραπωλησίαι, τῶν ὁποίων τὸ περιωρισμένον κῦρος δηλοῦται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ κίνδυνος δὲν μετέβη ἀκόμη εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἐκτὸς μόνον, ὅτι οὗτος ἔχει νὰ φοβῆται μὴ χάσῃ ἃς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας προσδοκᾷ ὠφελείας, ἂν δηλαδὴ ἀναιτίως ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του. Θέμ. τ. 2 σ. 50.

§ 102. Ἐὰν ὅμως τὰ τυχηρὰ συμβάντα προῆλθον ἐκ τῆς ἀμελείας τοῦ πωλητοῦ, ἢ κατέστη οὗτος ὑπαίτιος ὑπερθέσεως, αὐτὸν πλέον ἀφορᾷ ἡ ζημία. Διάτ. 4, ὁ Κώδ. (4, 42).—Β. 19, 6 § 16, 18. Καλ. αὐτ. § 263.

§ 103. Ἅμα συγκροτηθῇ ἡ πώλησις, ὁ κίνδυνος τοῦ πράγματος ἀφορᾷ τὸν ἀγοραστὴν καὶ πρὶν ἔτι παραδοθῇ εἰς αὐτόν· ὥστε ἂν διὰ τυχηροῦ συμβεβηκότος ἀπολεσθῇ, αὐτὸς φέρει τὴν βλάβην μὴ ἀπαλλαττόμενος ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις του. Ἐὰν ὅμως τὰ τυχηρὰ συμβάντα προῆλθον ἐκ τῆς ἀμελείας τοῦ πωλητοῦ ἢ κατέστη οὗτος ὑπαίτιος ὑπερθέσεως, αὐτὸν πλέον ἀφορᾷ ἡ ζημία (1).

Ὅταν ἡ πώλησις ἐγένετο ὑπὸ αἵρεσιν, πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν τὸ τυχαῖον συμβὰν ἔλαβε χώραν. Ἐὰν μετὰ τὴν ἔκβασιν τῆς αἱρέσεως, εἰ μὲν αὕτη ἠτόνησεν· ἐπειδὴ ἐματαιώθη τὸ συνάλλαγμα, τὰ τυχηρὰ ἀφοροῦν τὸν πωλητήν, εἰ δὲ ἐπληρώθη, τὸν ἀγοραστήν, διότι, ἐξιούσης τῆς αἱρέσεως, τὸ συνάλλαγμα θεωρεῖται ὡς νὰ μὴ ἦτον ὑπὸ ὅρον.

Ἐὰν ὅμως, ἐνῷ ἦτον ἡ αἵρεσις μετέωρος, συνέβη τι ἐκ τύχης, ὑπάρχει διαστολὴ μεταξὺ τῆς καταστροφῆς τοῦ πράγματος καὶ τῆς χειροτερεύσεως αὐτοῦ. Διὰ τῆς καταστροφῆς θεωρεῖται διαλελυμένον πᾶν συνάλλαγμα, διότι καθ' ἣν στιγμὴν τελεσιοῦται, δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα. Μάλιστα καὶ ἐὰν τὸ πρᾶγμα εἶχε παραδοθῇ εἰς τὸν ἀγοραστήν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ἀποκτήσῃ διὰ παραγραφῆς ὡς ἀγορασθὲν (pro emtore), ἀλλ' ἀπαιτεῖ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ καταβληθέντος τιμήματος, ἀποδίδει τοὺς συλλεχθέντας καρπούς.

Ἐξ ἐναντίας ἡ ἁπλῆ χειροτέρευσις διὰ τυχηροῦ συμβάντος, ἐνῷ ἤρτηται ἡ αἵρεσις, ἀφορᾷ τὸν ἀγοραστήν· ὥστε, πληρωθείσης τῆς αἱρέσεως, χρεωστεῖ οὗτος ν' ἀποδώσῃ ὁλόκληρον τὸ τίμημα. (Ἴδε τὰς σχετ. διατ. εἰς Καλ. τ. 3 § 263).

§ 104. Ἴδε Καλ. τ. 3 § 263. Molitor τ. 2 § 426.—Θέμ. τ. 2 σ. 51, ἔνθα καὶ ὅτι δύναται, δυνάμει εἰδικῆς συμβάσεως, νὰ φέρῃ ὁ ἀγοραστὴς ἀπὸ τοῦδε τὸν κίνδυνον τῆς ἀπωλείας. ν. 4 Β. (19, 6).

§ 105. Εἰς τὸ περὶ Ἐμπ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Γιάλλη (τ. 1) εὕρηνται τάδε.

§ 105². Ἀφ' ἧς στιγμῆς οἱ συμβαλλόμενοι συμφωνήσωσιν, εἴτε

(1) Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 49—54.

ἄνευ ὅρου, ἢ ὑπὸ ὅρον διαλυτικόν, τὴν ἀγοραπωλησίαν ἀτομικῶς ὡρισμένου πράγματος, οἱ κίνδυνοι αὐτοῦ μεταβαίνουσιν εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὥστε ἂν τὸ πρᾶγμα χειροτερεύσῃ, φθαρῇ, ἢ ἀπολεσθῇ ἐκ τυχαίων περιστατικῶν καὶ ἄνευ ἁμαρτήματος τοῦ πωλητοῦ, δὲν ἐνέχεται οὗτος εἰς οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν. Ἀλλὰ καὶ τ' ἀνάπαλιν, ὁ ἀγοραστὴς ἀπολαμβάνει ἀπὸ τοῦδε τὰς ὠφελείας τοῦ πράγματος καὶ πᾶσαν τυχαίαν τῆς ἀξίας αὐτοῦ αὔξησιν.

Ὅταν πωλῆται ὡρισμένη ὁμὰς ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν ἀγνοεῖται, ἢ μέρος ποσοστὸν γνωστοῦ πλήθους ἐμπορευμάτων, μολονότι τὸ συνάλλαγμα καθίσταται ὑποχρεωτικὸν δι' ἀμφότερα μέρη ἅμα συμφωνήσωσι περὶ τοῦ τιμήματος ἑκάστης μονάδος τῶν διαληφθέντων ἐμπορευμάτων, ὁ κίνδυνος ὅμως τοῦ πωληθέντος δὲν μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστὴν εἰμή, ἀφοῦ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν βεβαιωθῇ ἡ ὁλικὴ τιμὴ μετὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πωληθεισῶν μονάδων, εἰς δὲ τὴν δευτέραν χωρισθῇ πραγματικῶς τὸ παραδοτέον μέρος.

Ἂν ἐκ πολλῶν πραγμάτων πωληθῇ ἓν μόνον κατ' ἐκλογὴν τοῦ πωλητοῦ ἢ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀπολεσθῶσι δὲ ἅπαντα τυχαίως, ἡ ζημία βαρύνει τὸν ἀγοραστήν, ὑποχρεούμενον οὐχ ἧττον νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα.

Ἂν τοὐναντίον ἡ ἀγοραπωλησία συνωμολογηθῇ ὑπὸ αἵρεσιν ἀναβλητικήν, οἱ κίνδυνοι τῆς ἀπωλείας τοῦ πράγματος καὶ αἱ ὠφέλειαι αὐτοῦ δὲν ἀφορῶσι τὸν ἀγοραστὴν εἰμὴ ἀφ' οὗ ἡ αἵρεσις πραγματοποιηθῇ, οἱ κίνδυνοι τῆς χειροτερεύσεως αὐτοῦ θεωροῦνται εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς εἰς βάρος αὐτοῦ. Ὅθεν ἐὰν τὸ πρᾶγμα καταστραφῇ ἐν τοσούτῳ ἐντελῶς, ἡ ἀγοραπωλησία μένει ἄκυρος, ἡ δὲ πραγματοποίησις τῆς αἱρέσεως μένει ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἂν ὅμως τὸ πρᾶγμα διετηρήθη μέν, ἀλλ' ἐβλάφθη ἢ ἐχειροτέρευσεν ἐκ τυχαίου συμβάντος, δὲν δύναται διὰ τοῦτο ὁ ἀγοραστὴς οὔτε ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τοῦ συναλλάγματος, οὔτε τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος νὰ ζητήσῃ. Ἐξαιρεῖται μόνον ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν τὸ συνάλλαγμα δὲν μέλλει νὰ καταρτισθῇ εἰμὴ ἀφ' οὗ ὁ ἀγοραστὴς ἐπισκεφθῇ καὶ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα, καθότι εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὁ κίνδυνος τῆς χειροτερεύσεως τοῦ πράγματος δὲν μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστὴν εἰμὴ ὅταν καταστάθῃ ἔνοχος παρανόμου ὑπερημερίας ὡς πρὸς τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ.

Ἐὰν εἰς τὴν ἄνευ ὅρου συνομολογηθεῖσαν ἀγοραπωλησίαν ἐπιβληθῇ μετέπειτα αἵρεσίς τις, ἡ μεταγενεστέρα αὕτη περίπτωσις δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰς συνεπείας συναλλάγματος τελειοποιηθέντος. Ὅθεν ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ πρὸ τῆς νέας ταύτης

συνομολογίας, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν συμβαλλομένων, ἡ ζημία θέλει μολαταῦτα ἀφορᾷ τὸν ἀγοραστήν.

Ἄν τέλος ἡ ἀγοραπωλησία δὲν ἀφορᾷ ἀτομικῶς ὡρισμένον πρᾶγμα, ἀλλὰ γένος τι ἢ προμήθειαν ἐμπορευμάτων, οἱ κίνδυνοι καὶ αἱ ὠφέλειαι τοῦ πράγματος δὲν μεταβαίνουσιν εἰς τὸν ἀγοραστὴν εἰμὴ μετὰ τὴν προμήθειαν καὶ παράδοσιν ἢ τοὐλάχιστον τὴν ἐπίδειξιν αὐτοῦ.

Ὅταν πωλῶνται ἐμπορεύματα πρὸς ἀγοραστὴν διαμένοντα ἀλλαχοῦ, τὸ συνάλλαγμα θεωθεῖται τέλειον ἅμα ὁ πωλητὴς παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸν ἀγωγιάτην ἢ τὸν πλοίαρχον διὰ νὰ τὸ μετακομίσωσιν εἰς τὸν παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ὁρισθέντα τόπον, ὅθεν καὶ οἱ κίνδυνοι τῆς μεταφορᾶς ἀφορῶσιν, ἐκτὸς ἀντιθέτου συνομολογίας, τὸν ἀγοραστὴν, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου εἶναι καὶ τὰ ἀσφάλιστρα, τὰ ὁποῖα προκαταβάλλει συνήθως ὁ πωλητὴς, ἂν δὲν τῷ δοθῶσιν ἐναντίαι παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ὁδηγίαι.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἐκτεθέντες κανόνες δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι δι' ἀντιθέτου τῶν συναλλαττομένων συνομολογίας.

§ 105[3]. Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν, ὁ πωλητὴς βαρύνεται μὲ τὸν κίνδυνον τοῦ πράγματος, ἐὰν κατασταθῇ ὑπερήμερος ὡς πρὸς τὴν παράδοσιν αὐτοῦ, ἢ ἄν, ἄνευ τινὸς ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ὑπερημερίας, κατασταθῇ ἔνοχος ἀμελείας· ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει, ἂν ἐκ προθέσεως ἐπιφέρῃ τὴν βλάβην ἢ τὴν καταστροφὴν τοῦ πράγματος. Ἄν δ' ὁ ἀγοραστὴς κατασταθῇ ὑπερήμερος ὡς πρὸς τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος, ὁ πωλητὴς ἐνέχεται μόνον ἕνεκα τῆς ἐκ προθέσεως ἢ ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας βλάβης, καὶ ἂν αὐτὸς ἦτον προηγουμένως ἐν ὑπερημερίᾳ.

Καὶ αὐτὴ τοῦ πωλητοῦ ἡ ὑπερημερία δὲν ἐμποδίζει τὴν μετάβασιν τοῦ κινδύνου, ἂν δύναται ν' ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἤθελε βλαφθῇ ἢ ἀπολεσθῇ καὶ ἂν εὑρίσκετο εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἠδύνατο πρότερον νὰ τὸ πωλήσῃ.

§ 105[4]. Ἡ διὰ παρανόμου πράξεως τρίτων εἰς τὸ πωληθὲν πρᾶγμα προξενουμένη βλάβη διέπεται ἐν γένει ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ὡς καὶ ἡ ἐξ ἄλλων αἰτίων, ἀλλ' ἄνευ ἁμαρτήματος τοῦ πωλητοῦ, προσγινομένη, ὅθεν καὶ βαρύνει πάντοτε τὸν ἀγοραστήν. Οὐχ' ἧττον ὅμως ὑποχρεοῦται εἰς ταύτας τὰς περιπτώσεις ὁ πωλητὴς νὰ συνδράμῃ τὸ κατὰ δύναμιν τὸν ἀγοραστὴν ὥστε νὰ τῷ καταστήσῃ νομικῶς ἐφικτὴν τὴν ἀνάκτησιν τοῦ πράγματος ἢ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας, παραχωρῶν αὐτῷ τὰς ἀνηκούσας προσωπικὰς ἢ πραγματικὰς ἀγωγάς.

Ἐὰν ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ παραχωρήσῃ τοιαύτας ἀγωγάς, διότι τυχὸν δὲν ἦτον κύριος τοῦ παρ' αὐτοῦ πωληθέντος πράγματος, καὶ περὶ τούτου δὲν εἰδοποίησε τὸν ἀγοραστὴν, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος ὡς ἐπὶ τῆς ἐκνικήσεως. Ἂν τὸ πωληθὲν δημευθῇ, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν τῷ μένει δικαίωμα ἀγωγῆς, ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ τὸ τίμημα μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος, οὐδ' ἄλλην τινὰ ἀποζημίωσιν. Ῥάλλ. τ. 1 § 419—421.

Πώλησις πραγμάτων ἀριθμουμένων, μετρουμένων καὶ σταθμωμένων (1).

§ 106. Ἐπὶ πωλήσεως πραγμάτων ἀριθμουμένων, μετρουμένων καὶ σταθμωμένων εἶναι ἐξόφθαλμον, ὅτι ὁ κίνδυνος δὲν δύναται νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, πρὶν τὰ δοθησόμενα ἀποχωρι-

---

(1) Ἐπὶ τῆς πωλήσεως πραγμάτων ἀριθμουμένων, μετρουμένων, σταθμωμένων, χωρὶς εἰδικωτέρας διακρίσεως αὐτῶν, π. χ. δέκα βοῶν καλῆς ποιότητος πρὸς τόσας δραχμὰς ἕκαστον, οὐδεὶς λόγος περὶ κινδύνου τοῦ ἀγοραστοῦ, πρὶν ἢ ἀποχωρισθῶσι προσηκόντως ὡρισμένοι βόες καὶ συνομολογηθῇ αὐτῶν ἡ παράδοσις, διότι, καὶ ἂν τυχὸν πάντες οἱ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ πωλητοῦ βόες καταστραφῶσιν, ἐπειδὴ τὸ γένος δὲν ἐξέλιπε, διαρκεῖ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ νὰ παράσχῃ τοὺς βόας. Μόνον δὲ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐὰν ὁ κίνδυνος τοῦ πράγματος ὁρᾷ τὸν ἀγοραστὴν, ἀποφαίνονται οἱ νόμοι, ὅτι πρὸ τῆς ἀποχωρίσεως τοῦ δοθησομένου πράγματος δὲν εἶναι εἰσέτι τελεία ἡ ἀγοραπωλησία, ἐνῷ κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ τῶν δέκα καλῆς ποιότητος βοῶν ἀγορὰ, ἐπὶ ὡρισμένῳ καθ' ἕκαστον βοῦν τιμήματι, ὑποχρεοῖ πληρέστατα ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς οἰκείας ὑποχρεώσεως. Ἂν ὅμως ὡρίσθη εἰδικώτερον τὸ πραθὲν, π. χ. πρόβατα ἐξ ὡρισμένης ποίμνης, ἢ οἶνος ἐξ ὡρισμένου πίθου, διακριτέον.

1) Ἂν τὸ πωληθὲν ὡρίσθη ἐντελῶς, ἤτοι ἐπωλήθη λ. χ. ὁλόκληρος ἡ ποίμνη αὕτη, ὁλόκληρος ὁ ἐν τῷ πίθῳ τούτῳ οἶνος, εἰ μὲν ἡ πώλησις ἐγένετο «ἐν ὁμάδι», (per aversionem), τουτέστιν ἐπὶ ἑνὶ τιμήματι τῆς ὅλης ὁμάδος, ὑπάρχει συνήθης πώλησις μεταβιβάζουσα ἀμέσως τὸν κίνδυνον εἰς τὸν ἀγοραστὴν, εἰ δὲ ἡ πρᾶξις ἐγένετο, ὁρισθέντος τοῦ τιμήματος κατὰ τὸ μέτρον, τὸν ἀριθ-

φθοῦν. Θετέον ὅτι τὸ ὅλον ἀντικείμενον εἶναι ἀφωρισμένον, οἷον ποίμνη, σῖτος ἐν τῇ δεῖνι ἀποθήκῃ κτλ. Ἐὰν ἐπωλήθη ὑπὸ μέτρον

μὸν, ἢ τὸν σταθμὸν (ὅλος ὁ οἶνος, ὅλη ἡ ποίμνη, πρὸς 4 δραχμὰς τὴν λίτραν, ἢ πρὸς 5 δραχμὰς ἕκαστον πρόβατον), ἡ πρᾶσις δὲν θεωρεῖται, ὡς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα, τελεία πρὸ τῆς ἀριθμήσεως ἢ σταθμήσεως ἢ μετρήσεως, ὅθεν «περιμένομεν τὴν ἀπαρίθμησιν,» ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τῷ πράτῃ ἐγκινδυνεύει τὸ πρᾶγμα.

2) Ἐὰν τὸ πωληθὲν ἀποτελῇ μέρος (κατὰ μέτρον, σταθμὸν ἢ ἀριθμὸν) τινὸς συνόλου, ἐπὶ τιμήματι ὁρισθέντι κατὰ τὸ μέτρον, ἢ τὸν σταθμὸν, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ μέρους τούτου, π. χ. δέκα λίτρας οἴνου ἐκ τοῦδε τοῦ πίθου, ὁ κίνδυνος μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἀφοῦ ἀποχωρισθῇ τὸ πωληθὲν μέρος ἀπὸ τοῦ συνόλου. Κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας φέρει ὁ πράτης τὸν κίνδυνον οὐ μόνον τῆς καταστροφῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς βλάβης τοῦ πραθέντος, ἤτοι ὁ νόμος δὲν ἐφήρμοσεν ἐνταῦθα τοὺς ἐπὶ τῶν κυρίως αἱρετικῶν πράξεων ἰσχύοντας κανόνας.

Καθ᾽ ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς πωλήσεως ἀριθμουμένων, μετρουμένων ἢ σταθμωμένων πραγμάτων, ὁ πωλητὴς, ἅμα συναφθείσης τῆς συμβάσεως, καί τοι φέρων τὸν κίνδυνον τοῦ πωληθέντος, πρὶν ἢ τοῦτο ἀφορισθῇ προσηκόντως διὰ τῆς ἀριθμήσεως κλπ., ὀφείλει νὰ φυλάττῃ αὐτὸ («φυλακὴν ὁ πράτης χρεωστεῖ»), ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἐὰν ἡ βλάβη, ἢ ἡ καταστροφὴ τοῦ πράγματος δύναται ν᾽ ἀποδοθῇ εἰς δόλον ἢ πταῖσμα τοῦ πωλητοῦ, οὗτος δὲν ἀπόλλυσι μόνον πᾶσαν ἀξίωσιν ἐπὶ τοῦ τιμήματος, ὡς ἐπὶ τῆς τυχαίας καταστροφῆς, ἢ βλάβης, ἀλλ᾽ ἐνέχεται καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸ διαφέρον τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἐρρέθη ἀνωτέρω ὅτι ἐπὶ τῆς πωλήσεως μετρουμένων κλπ. πραγμάτων, ὁ κίνδυνος βαρεῖ τὸν πωλητὴν μέχρι τοῦ προσήκοντος ἀποχωρισμοῦ τοῦ πωληθέντος διὰ τῆς ἐπιμετρήσεως, ἐπαριθμήσεως, ἢ ἐπισταθμίσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀποχωρισμοῦ τούτου δὲν ἐννοοῦμεν τὴν παράδοσιν, διότι αὕτη οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα· ἀφ᾽ ἑτέρου ὅμως ὁ ἀποχωρισμὸς ἐκεῖνος ἀνάγκη νὰ μὴ ἦναι μονομερὴς πρᾶξις τοῦ πωλητοῦ, ἀλλὰ νὰ γίνηται συνήθως παρόντος τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, διὰ τοῦτο τὰ περὶ τοῦ προκειμένου ἀποχωρισμοῦ πραγματευόμενα χωρία περιέχουσι τὰς ἐκφράσεις adnumeratium, adpen-

τιμὴν (uno pretio), τὸ συνάλλαγμα εἶναι τέλειον καὶ τὸ πρᾶγμα κινδυνεύει διὰ τὸν ἀγοραστήν. Θέμ. τ. 2 α 35.

Ἐὰν ὅμως τὸ τίμημα εἶναι κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ, τοῦ μέτρου, ἢ τοῦ σταθμοῦ, δὲν θεωρεῖται τέλειον τὸ συνάλλαγμα πρὶν γίνῃ ἡ ἀρίθμησις, μέτρησις ἢ στάθμησις, μολονότι τὸ ὅλον πρᾶγμα εἶναι διακεκριμένον, καθ' ὑπόθεσιν ποίμνιον. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀριθμουμένων, μετρουμένων καὶ σταθμουμένων δύναται νὰ ὑπάρξῃ πώλησις ἐπὶ ὅλῳ τιμήματι, μολονότι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀποχωρισμένον. Π. χ. σὲ πωλῶ 10 κοτύλας οἴνου, ἢ τόσον τὸ μέτρον, ἢ, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ, ὁμοῦ τὰς 10 κοτύλας τόσον ἐκ τοῦ οἴνου, τὸν ὁποῖον ἔχω εἰς τὴν ἀποθήκην μου, εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὁ κίνδυνος ἀφορᾷ τὸν πωλητήν.

Ἐπίσης ἡ χειροτέρευσις τοῦ πράγματος εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας εἶναι πρὸς βλάβην τοῦ πωλητοῦ.

Μολονότι τὸ πρᾶγμα κινδυνεύει διὰ τὸν πωλητήν, χρεωστεῖ αὐτὸς νὰ παρέξῃ φύλαξιν (custodia), διότι ἂν ἐξ ἀμελείας του χειροτερεύσῃ ἢ καταστραφῇ, ὄχι μόνον δὲν ἀπαιτεῖ τὸ τίμημα, ἀλλ' ὑπόκειται καὶ εἰς τὸ ἐνδιαφέρον.

Δὲν πρέπει ἐν τούτοις νὰ συγχύσωμεν τὴν ἀρίθμησιν, μέτρησιν καὶ στάθμησιν μὲ τὴν παράδοσιν, διότι, καθὼς εἴδομεν, δὲν ἀπαιτεῖται παράδοσις, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὁ κίνδυνος. Ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ γίνῃ ἡ ἀρίθμησις, μέτρησις καὶ στάθμησις διὰ ν' ἀποχωρισθῇ τὸ πρᾶγμα, καὶ μάλιστα ἡ ὑπέρθεσις τοῦ ἀγορα-

---

sum, admensum (ἐπιμετρηθέν, ἐπισταθμηθὲν κτλ.), ἄλλα δὲ χωρία ἀναφέρουσι καὶ τὴν ὑπέρθεσιν τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν, ὅπερ ὑποτίθησι σύμπραξιν αὐτοῦ· δὲν ἀπαιτεῖται δὲ καὶ ν' ἀποδεχθῇ ὁ ἀγοραστὴς τὸ ἀποχωρισθέν, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τοῦτο τὰς συνομολογηθείσας ἰδιότητας. Ἐνίοτε ὅμως συγχωρεῖται εἰς τὸν πωλητὴν καὶ ἡ μονομερὴς μέτρησις, στάθμησις καὶ ἀρίθμησις, ὅταν οὗτος π. χ. λάβῃ παραγγελίαν παρ' ἀπόντος νὰ τῷ πέμψῃ ὡρισμένον μέτρον, ἢ ποσὸν ἐμπορευμάτων ἐν ταῖς ἰδίαις ἀποθήκαις ἀποταμιευμένων, καὶ τότε ὅμως δὲν ἀρκεῖ μόνον τὸ γεγονὸς τοῦ ἀποχωρισμοῦ, ἵνα μεταβῇ ὁ κίνδυνος εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἀλλ' ἀνάγκη ὁ πωλητὴς νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν ἀγοραστήν, ἅμα δὲ καὶ νὰ ὁρίσῃ τὰ ἀποχωρισθέντα διὰ σημείων ἀποδιδόντων εἰς αὐτὰ τὴν ἰδιότητα ἀτομικῶς (κατ' εἶδος) ὡρισμένου πράγματος. Παπ.

στοῦ νὰ ἐνεργηθοῦν ταῦτα τὸν ἀποκαθιστᾶ ὑπεύθυνον. (Ἴδε τὰς σχετ. διατ. εἰς Καλ. τ. 3 § 264). Ἴδε Μόλιτορ τ. 2 § 427. Θέμ. τ. 2 σ. 51.

§ 107. Εἰς Θέμ. τ. 2. σ. 35 εὑρίσκετε τάδε:

«Ἀτελῶς ἐνεργεῖ προσέτι ἡ ἀγοραπωλησία ἐὰν ὑποθέτῃ καὶ ἀρίθμησιν ἢ μέτρησιν διὰ νὰ προσδιορισθῇ ποῖον εἶναι κυρίως τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως ἢ τὸ ποσὸν τοῦ τιμήματος· α') εἶναι δυνατὸν ν' ἀφορᾷ ἡ πώλησις μέρος πολλαπλοῦ τινος, π. χ. τὸ ἥμισυ τοῦ εὑρισκομένου ἐν πίθῳ τινὶ οἴνου, ἢ ὡρισμένος τὶς ἀριθμὸς μέτρων ἐκ τοῦ πίθου τούτου· ἐνταῦθα εἶναι ἀναγκαία βεβαίως ἡ ἀπαρίθμησις ἢ ἀπομέτρησις διὰ νὰ ὁρισθῇ τὸ τῆς πωλήσεως ἀντικείμενον· ἐὰν λοιπὸν ἀπολεσθῇ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα καὶ τοιουτοτρόπως κατασταθῇ ἀδύνατος ἡ ἀπαρίθμησις αὕτη κτλ., τότε ἔχομεν πώλησιν ἄνευ ἀντικειμένου, ὅ ἐστιν ἄνευ ἀποτελέσματος πώλησιν. Ἐπειδὴ μ' ὅλον τοῦτο ἅμα τῇ συναινέσει τῶν μερῶν θεμελιοῦνται ἤδη ὑποχρεώσεις τινὲς ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πωλήσεως δύναται, ἕνεκα παραβάσεως τοιαύτης τινὸς ὑποχρεώσεως, νὰ φανῇ ἡ ἀγοραπωλησία ἐνεργὸς καὶ ἂν δὲν ἔλαβε χώραν ἡ μέτρησις κτλ. β') εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτείνεται ἡ πώλησις εἰς ὁλόκληρον τὸ πολλαπλοῦν καὶ νὰ ἦναι οὕτως ὡρισμένον τῆς πωλήσεως τὸ ἀντικείμενον καὶ ἄνευ ἀριθμήσεως ἢ μετρήσεως· τότε δὲ πρέπει νὰ διακρίνωμεν 1) ἂν ἡ ἀγοραπωλησία συνήφθη κατ' ἀποκοπὴν (universaliter, at corpus, per aversionem ἢ aversione) καὶ κατ' ἀποκοπὴν ὡρίσθη καὶ τὸ τίμημα (διὰ τοῦτο uno pretio emere)· τότε εἶναι ἡ πρᾶξις ἀπὸ τοῦδε τελειωμένη· 2) ἂν ἡ τιμὴ προσδιωρίσθη κατὰ μέρη ἢ μονάδα π. χ. λίτρας, πήχεις κτλ., τότε τὸ τίμημα μένει νὰ προσδιορισθῇ διὰ τῆς μετρήσεως ἢ ἀριθμήσεως· εἰς τοιαύτην περίπτωσιν λοιπὸν ἡ πώλησις θεωρεῖται ὡς τετελεσμένη ἅμα λάβῃ χώραν ἡ ἀρίθμησις ἢ ἡ μέτρησις. (Ἴδε αὐτ. τὰ κείμενα).

Πώλησις ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀρεσκείας (1).

§ 108. Ὁ ὅρος τῆς διὰ δοκιμῆς ἀρεσκείας εἶναι ἀναβλητικὸς καὶ μάλιστα ἐξήρτηται ἀπὸ τὸν ἀγοραστήν, ὥστε ὁ κίνδυνος τῆς

---

(1) Ἡ ἀγορασία ἐπὶ δοκιμῇ (γεύσει, ad gustum, ἢ θέᾳ) συνάπτεται ἐπὶ τῇ ἀναβλητικῇ αἱρέσει τῆς μετὰ τὴν δοκιμὴν ἀρε-

καταστροφῆς ἢ τῆς χειροτερεύσεως, μέχρις ἐγκρίσεως, ἀφορᾷ τὸν πωλητήν.

Ἂν ὅμως ἡ τεθεῖσα προθεσμία διὰ τὴν δοκιμὴν παρέλθῃ ἀμελ-

σκείας, ἐκ τούτου δὲ καὶ μόνου συνάγομεν, ὅτι ὁ τῆς ἀπωλείας κίνδυνος ὁρᾷ τὸν πράττην μέχρις οὗ πληρωθῇ ἡ αἵρεσις· ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα ἡ πλήρωσις τῆς αἱρέσεως (ἐὰν μὲ ἀρέσῃ) ἐξαρτᾶται ἐντελῶς ἀπὸ τῆς βουλήσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, ἡ δὲ αἵρεσις ἀτονεῖ ἐντελῶς ἅμα δηλώσῃ οὗτος τὴν ἀπαρέσκειαν αὐτοῦ, ἐννοεῖται ὅτι καὶ τῆς βλάβης τοῦ πράγματος ὁ κίνδυνος ὁρᾷ τὸν πωλητήν.

Τεθείσης πρὸς δοκιμὴν προθεσμίας καὶ παρελθούσης ταύτης ματαίως, ἀναμφιβόλως ὁ πωλητὴς ἐξακολουθεῖ νὰ φέρῃ τὸν κίνδυνον, ἂν ἐκ πταίσματος αὐτοῦ παρελείφθη ἡ δοκιμασία· ἂν ὅμως ὁ ἀγοραστὴς παρέλιπε τὴν ἐντὸς τῆς προθεσμίας δοκιμήν, ἀμφισβητεῖται τίς φέρει τοῦ λοιποῦ τὸν κίνδυνον· ἀλλ' ἡ παρεπομένη αὕτη συνθήκη δὲν πρόκειται νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν *ὑποχρέωσιν* τοῦ δοκιμάσαι, ἀλλὰ τὸ *δικαίωμα* νὰ δηλώσῃ μετὰ τὴν δοκιμασίαν ἂν ἀρέσκῃ αὐτῷ τὸ πρᾶγμα ἢ οὔ· ὅθεν, ὃν λόγον δικαιοῦται ἐκφράζων, καὶ μετὰ τὴν δοκιμήν, τὴν ἀπαρέσκειάν του (τῆς ὁποίας δὲν ὀφείλει λόγον), ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τῆς συμβάσεως, οὐδεμίαν ἀναλαμβάνων ἐξ αὐτῆς εὐθύνην, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δύναται καὶ πρὸ τῆς δοκιμῆς (λαβὼν ἴσως ἄλλοθεν γνῶσιν τῆς ποιότητος τοῦ πράγματος) νὰ ἀναχωρήσῃ τῆς συμβάσεως, ἐκφράζων τὴν ἀπαρέσκειάν του, ἀφοῦ ἡ ὁριστικὴ κατάρτισις αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ κρίσεως· τοιαύτην δὲ ἀπαρέσκειαν ἐμφαίνει προδήλως ἡ παραμέλησις τῆς προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας προέκειτο νὰ δοκιμάσῃ τὸ πρᾶγμα· ὅθεν ὀρθοτέρα εἶναι ἡ γνώμη, καθ' ἣν ἡ παράλειψις αὕτη τοῦ ἀγοραστοῦ συνεπάγεται τὴν ματαίωσιν τῆς αἱρέσεως καὶ ἑπομένως ἡ σύμβασις λογίζεται ὡς οὐδέποτε συναφθεῖσα.

Μὴ ὑπαρχούσης προθεσμίας πρὸς δοκιμήν, ὁ ἀγοραστὴς εἰς οὐδένα ὑπόκειται περιορισμὸν ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς δοκιμασίας, ἐκτὸς ἐὰν ὁ πράτης προκαλέσῃ τὸν δικαστικὸν προσδιορισμὸν προθεσμίας, ἢ καὶ ἐξωδίκως τάξῃ προθεσμίαν, δηλῶν εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὅτι, ἐὰν δὲν δοκιμάσῃ ἐντὸς αὐτῆς τὸ πρᾶγμα, θέλει ἀναζητήσει (ὁ πράτης) ἄλλον ἀγοραστήν.

Τινὲς φρονοῦσιν, ὅτι ἅμα ὁ ἀγοραστὴς δοκιμάσῃ τὸ πρᾶγμα χωρὶς νὰ φέρῃ κρίσιν περὶ αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται ἐκ τῆς συμβάσεως,

λεία τοῦ πωλητοῦ, διαμένει ἐπ' αὐτὸν ὁ κίνδυνος. τεμ. 4 τιτ. (18, 6). Ἂν δὲ ὁ ἀγοραστὴς παρημέλησε τὴν προθεσμίαν, δὲν ἐπίκειται εἰς αὐτὸν ὑποχρέωσίς τις, ἢ συνέπεια ὑπερθέσεως (1). Ἴδε Καλ. τ. 3 § 265.– Θέμ. τ. 2 σ. 22 ἐπ. 52.

Μὴ ὑπαρχούσης προθεσμίας, ὁ ἀγοραστὴς εἶναι πάντοτε εἰς καιρὸν νὰ ἐπιχειρισθῇ τὴν ἐξέτασιν τοῦ πωληθέντος, δύναται ὅμως ὁ πωλητὴς ἢ νὰ ζητήσῃ δικαστικῶς νὰ τεθῇ προθεσμία, ἢ καὶ ἐξωδίκως αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ ὁρίσῃ αὐτὴν, ὥστε μετὰ τὴν παρέλευσίν της νὰ φροντίσῃ περὶ ἄλλου ἀγοραστοῦ.

Δὲν ἀρκεῖ ὁ ἀγοραστὴς μόνον νὰ θεωρήσῃ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐκφράσῃ καὶ τὴν εὐαρέσκειάν του, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς αὐτὸν ὁ κίνδυνος, διότι ἡ θεώρησις γίνεται διὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἐγκρίσεως καὶ παραδοχῆς. Καλ. αὐτ. § 265.

§ 109. Ὁ ὅρος τῆς διὰ δοκιμῆς ἀρεσκείας εἶναι ἀναβλητικὸς καὶ μάλιστα ἐξήρτηται ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴν, ὥστε ὁ κίνδυνος τῆς καταστροφῆς, ἢ τῆς χειροτερεύσεως μέχρι ἐγκρίσεως, ἀφορᾷ τὸν πωλητήν. Ἂν ὅμως ἡ τεθεῖσα προθεσμία διὰ τὴν δοκιμὴν παρῆλθεν

διότι ἐπληρώθη ἡ αἵρεσις τῆς δοκιμασίας· λησμονοῦσιν ὅμως, ὅτι ἡ αἵρεσις ἐνταῦθα δὲν συνίσταται εἰς τὸ γεγονὸς τῆς δοκιμασίας, ἀλλ' εἰς τὴν μετὰ τὴν δοκιμασίαν ἔκφρασιν τοῦ ἀγοραστοῦ; ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀρέσκει αὐτῷ· ὅθεν ἡ σιωπὴ τοῦ ἀγοραστοῦ, διατηροῦσα ἠρτημένην τὴν αἵρεσιν, ἔχει τὸ αὐτὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα, ὅπερ καὶ ἡ ἐντελῶς παραλειφθεῖσα δοκιμή.

Κατά τινας ὑπονοεῖται ἡ τῆς ἀρεσκείας αἵρεσις, ὅταν ὁ πράτης ἀναδεχθῇ τὸν κίνδυνον τοῦ πραθέντος μὴ ὁρίζων προθεσμίαν, καθ' ἣν θέλει ἀπαλλαγῆ αὐτοῦ, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, λέγουσιν, ὑποτίθεται, ὅτι ἀνεδέχθη τὸν κίνδυνον μέχρι τῆς δηλώσεως τῆς ἀρεσκείας τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ὅτι ἐπομένως ἐβουλήθη νὰ συνάψῃ ἐπὶ τῇ αἱρέσει τῆς ἀρεσκείας τὴν σύμβασιν· ἀλλὰ τὸ βεβιασμένον τοῦτο συμπέρασμα δὲν καθιεροῦται ὑπ' οὐδενὸς χωρίου τῶν νόμων.

Τῆς ἐπὶ τῇ ἀρεσκείᾳ, μετὰ τὴν δοκιμὴν, πωλήσεως διαφέρει οὐσιωδῶς ἡ κατὰ τὸ δεῖγμα πώλησις, ἥτις εἶναι ὁριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος, μεταβιβάζουσα ἀμέσως τὸν κίνδυνον εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἴδιον δὲ αὐτῇ εἶναι μόνη ἡ συνομολόγησις, ὅτι τὸ πωλούμενον ἔχει ὡρισμένην (τὴν τοῦ δείγματος) ἰδιότητα. (§ 383 καὶ ἐπ.).

(1) Πολλοὶ ἐναντιοῦνται εἰς τοῦτο. Ἴδε Θέμ. τόμ. 2 σελ. 53, Troplong vente § 97, 101.

ἀμφιβολία τοῦ πωλητοῦ, διαμένει ἐπ' αὐτὸν ὁ κίνδυνος. Ἀντιστρόφως, ἂν ὁ ἀγοραστὴς παρημέλησε τὴν προθεσμίαν τῆς δοκιμῆς, οὐδεμία ἐπίκειται εἰς αὐτὸν ὑποχρέωσις, ἢ συνέπεια ὑποθέσεως, ὅτι εἰς αὐτὸν ἀπόκειται νὰ μὴ ἐγκρίνῃ καὶ ἐπομένως νὰ διαλύσῃ τὸ συνάλλαγμα.

Μὴ ὑπαρχούσης προθεσμίας, ὁ ἀγοραστὴς εἶναι πάντοτε εἰς καιρὸν νὰ ἐπιχειρισθῇ τὴν ἐξέτασιν τοῦ πωληθέντος, δύναται ὅμως ὁ πωλητὴς ἢ νὰ ζητήσῃ δικαστικῶς νὰ τεθῇ προθεσμία, ἢ καὶ ἐξωδίκως αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ ὁρίσῃ αὐτὴν, ὥστε μετὰ τὴν παρέλευσίν της νὰ φροντίσῃ περὶ ἄλλου ἀγοραστοῦ. Δὲν ἀρκεῖ ὁ ἀγοραστὴς μόνον νὰ θεωρήσῃ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐκφράσῃ καὶ τὴν εὐαρέσκειάν του, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς αὐτὸν ὁ κίνδυνος, διότι ἡ θεώρησις γίνεται διὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἐγκρίσεως καὶ παραδοχῆς.

Δὲν εἶναι ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμὸς τινῶν, ὅτι προσυπακούεται ὁ ὅρος τῆς διὰ δοκιμῆς ἀρεσκείας, ὁσάκις ὁ πωλητὴς ἀνεδέχθη τὸν κίνδυνον χωρὶς νὰ ὁρισθῇ προθεσμία· ὁ νομοθ. λέγει, ὅτι ὁσάκις ἀνεδέχθη ὁ πωλητὴς τὸν κίνδυνον, μὴ ὁρισθείσης προθεσμίας, διαμένει εἰς αὐτὸν ὁ κίνδυνος, μεχρισότου ὁ ἀγοραστὴς δοκιμάσῃ τὸ πρᾶγμα usque ad degustationem). Δὲν λέγει ὅμως, ὅτι δικαιοῦται ὁ ἀγοραστὴς αὐθαιρέτως ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀποδοχήν του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀρέσκεται. Ἡ δοκιμὴ γίνεται ἁπλῶς πρὸς βεβαίωσιν τῆς μὴ χειροτερεύσεως, τὴν ὁποίαν ἀνεδέχθη ὁ πωλητὴς, ὥστε, ἀρνουμένου τοῦ ἀγοραστοῦ, δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἐξέτασις δι' ἐμπειροτέχνων (Ἴδε τὰ σχετ. χωρία εἰς Καλ. τ. 3 § 265).

§ 110. Ἐξαιρέσεις τινὲς τοῦ κανόνος, περὶ οὗ πρόκειται, ἴδε εἰς Θέμ. τ. 2 σ. 53, 54.

§ 111. Δὲν εἶναι ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμὸς τινῶν, ὅτι προσυπακούεται ὁ ὅρος τῆς διὰ δοκιμῆς ἀρεσκείας, ὁσάκις ὁ πωλητὴς ἀνεδέχθη τὸν κίνδυνον χωρὶς νὰ ὁρισθῇ προθεσμία. Ὁ νομοδιδάσκαλος, ὃν ἐπικαλοῦνται, δὲν λέγει ὅτι δικαιοῦται ὁ ἀγοραστὴς αὐθαιρέτως ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀποδοχήν του ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν ἀρέσκεται, καθότι ἀρνουμένου τοῦ ἀγοραστοῦ, ἡ ἐξέτασις γίνεται δι' ἐμπειροτεχνῶν. Πρλ. Καλ. § 265.

§ 112. Ἐπίσης διαφέρει ἡ αἵρεσις, καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς ἐπιφυλάττεται νὰ διαλύσῃ τὸ συνάλλαγμα καὶ ἀφ' οὗ λάβῃ τὸ πρᾶγμα, ἂν δὲν ἦναι τῆς ἀρεσκείας του. Ὁ ὅρος οὗτος δὲν εἶναι ἀναβλητικὸς, ἀλλὰ διαλυτικὸς (ἴδε Καλ. τ. 3 § 260 σημ. 249).

Ἂν δὲν ὡρίσθη προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλ

λει νὰ ἐκφρασθῇ, ἐπιτρέπεται ἡ διάλυσις αὐτῶν ἐντὸς 60 ἡμερῶν Καλ. αὐτ. § 265.—Θέμ. τ. 3 σ. 21 (1).

§ 112α. Εἰς τὸ περὶ Ἐμπ. δικ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Φάλλη εὑρίσκετε τάδε.

Σύμφωνον δοκιμῆς. Ὅταν ἡ ἀγοραπωλησία γίνεται ἐπὶ δοκιμῇ, ὅταν δηλονότι ὁ ἀγοραστὴς δὲν λαμβάνῃ ἀμέσως γνῶσιν ὅλης τῆς ποσότητος τῶν ἀγοραζομένων ἐμπορευμάτων, ἀλλὰ τῷ ἐπιδείκνύεται μέρος μόνον αὐτῶν ὡς δεῖγμα, ἐξ οὗ ὀφείλει νὰ εἰκάσῃ τὴν ποιότητα τῶν ὑπολοίπων, ἡ αἵρεσις αὕτη ποτὲ μὲν καθιστᾷ τὸ συνάλλαγμα ὑπὸ ὅρον, ποτὲ δὲ οὔ· ἡ ἀγοραπωλησία εἶναι ὑπὸ ὅρον, ὅταν ἡ συναίνεσις δὲν μέλλῃ νὰ θεωρηθῇ πλήρης, εἰμὴ ἐὰν ἡ ὁμὰς τῶν ἀγορασθησομένων ἐμπορευμάτων εὑρεθῇ σύμφωνος μὲ τὸ ἐπιδειχθὲν δεῖγμα. Ὅθεν ἂν τὰ ἐμπορεύματα εὑρεθῶσι διαφόρου ποιότητος παρὰ τὸ δεῖγμα, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται ἐκ τοῦ συναλλάγματος, ἀλλ' οὐδ' ἄλλα ἐμπορεύματα δύναται ν' ἀπαιτήσῃ, ἀφ' οὗ ὁ πωλητὴς τῷ ὑπεσχέθη ὡρισμένην τινὰ ὁμάδα ἐμπορευμάτων. Τὸ συνάλλαγμα θεωρεῖται μὴ καταρτισθὲν, ὡς ἐκ τῆς μὴ πραγματοποιήσεως τῆς ἀναβλητικῆς αἱρέσεως. Ἐπειδὴ ὅμως αὕτη συνομολογεῖται πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀγοραστοῦ μόνου, δύναται οὗτος νὰ παραιτηθῇ αὐτῆς, καὶ τότε ὑποχρεοῦται ὁ πωλητὴς νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὸ συνομολογηθὲν τίμημα. Δὲν ἐπιτρέπεται δὲ εἰς τὸν πωλητὴν, ἐκτὸς ἐναντίας συνομολογίας, νὰ ζητήσῃ τίμημα ἀνώτερον τοῦ συμφωνηθέντος, ἂν τυχὸν τὰ ἐμπορεύματα ἀναφανῶσι ποιότητος κρείττονος τῆς τοῦ δείγματος, οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι διὰ τῆς τοῦ δείγματος ἐπιδείξεως συνωμολογήθη τοῦτο σιωπηλῶς, καθόσον πρέπει ἐν γένει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ πωλητὴς γνωρίζει τὴν ποιότητα τῶν ἐμπορευμάτων αὐτοῦ, καὶ ἡ πρότασις πλάνης, τὴν ὁποίαν τοσοῦτον εὔκολον ἦτον ν' ἀποφύγῃ, δὲν δύναται νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ βοηθηθῇ εἰμὴ ἕνεκα βλάβης ὑπὲρ τὸ ἥμισυ, ἢ ἀποδεικνύων δόλον τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς βλάβην του.

Ὅταν, τοὐναντίον, ἡ ἀγοραπωλησία δὲν ἀφορᾷ ὁμάδα ὡρισμένων ἐμπορευμάτων, ἀλλὰ τὴν παράδοσιν ποσοῦ τινος ἐμπορευμάτων συμφώνων μὲ τὸ δεῖγμα, τὸ συνάλλαγμα δὲν εἶναι πλέον ὑπὸ ὅρον, ἀλλ' ἀναδέχεται ἀμέσως ὁ πωλητὴς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ

(1) Τεμ. 31 § 22, 23 (21, 1)— Β. 19, 10 § 27 — τεμ. 6 (18, 5)— Β. (19, 5) 6 — Ἀρμ. (γ, γ) 67, Ἴδε Τροπλ. ἀρ. 105.

παραδώση τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὴν ποιότητα τοῦ δείγματος, καὶ ἂν τοῦτο τῷ ἦναι ἀδύνατον, νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ ἐντελῶς. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὑπάρχει τεκμήριον ὑπὲρ τοῦ δευτέρου τούτου εἴδους τῆς ἀγοραπωλησίας, ὁσάκις ἡ ἀγορὰ συμφωνεῖται ἐπὶ δείγματος· ὅθεν ὁσάκις ὁ πωλητὴς ἐννοεῖ νὰ προσφέρῃ ὡρισμένην τινὰ ὁμάδα ἐμπορευμάτων, ὀφείλει νὰ τὸ γνωστοποιήσῃ ῥητῶς πρὸς τὸν ἀγοραστὴν ἢ τὸν μεσίτην.

Ὁ πωλητὴς ὀφείλει τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι τὸ ἐμπόρευμα εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ δεῖγμα, καθόσον ἡ ἀπόδειξις τῆς πραγματοποιήσεως τῆς αἱρέσεως εἶναι ἀπόδειξις τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ συναλλάγματος.

Συμφέρει ὅθεν ἢ μόνον νὰ ἐπιδεικνύεται τὸ δεῖγμα, καὶ νὰ διατηρῆται εἴτε παρὰ τῷ μεσίτῃ, εἴτε, ἐπὶ τῶν ἀμέσων πωλήσεων, παρὰ τῷ πωλητῇ αὐτῷ διὰ νὰ παραβληθῇ ἐν καιρῷ μὲ τὰ ἐμπορεύματα, ἢ νὰ γίνεται χρῆσις διπλῶν δειγμάτων, ἐξ ὧν τὸ μὲν να διατηρηται παρὰ τῳ μεσιτῃ ἢ τῷ πωλητῇ, τὸ δὲ παρὰ τῷ ἀγοραστῇ, ἐσφραγισμένον τῇ σφραγῖδι τοῦ πωλητοῦ. Ἂν δὲ τυχὸν ὁ πωλητὴς παραδώσῃ τὸ δεῖγμα πρὸς τὸν ἀγοραστὴν, ἄνευ τῶν προηγουμένων προφυλάξεων, καὶ ἐντεῦθεν ἐγερθῇ διένεξις περὶ τῆς ταυτότητος, δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἀγοραστὴς εἰς τὴν ἀπόδειξιν ταύτην, ἀλλ' ὀφείλει μᾶλλον ὁ πωλητὴς ν' ἀποδείξῃ τὴν παρ' αὐτοῦ προτεινομένην μεταβολήν. Ἂν, τοὐναντίον, ἀπολέσῃ ὁ ἀγοραστὴς τὸ εἰς χεῖρας του παραδοθὲν δεῖγμα, ἐπειδὴ τοιουτοτρόπως ὁ πωλητὴς στερεῖται, ἐξ ἁμαρτήματος τοῦ ἀγοραστοῦ, τοῦ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐγκριθείσης ποιότητος τῶν ἐμπορευμάτων συνομολογηθέντος μέσου, ἀπαλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην, καὶ ὀφείλει μᾶλλον ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του ὅτι τὸ ἐμπόρευμα δὲν εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ ἀπολεσθὲν δεῖγμα. Ῥάλ. τ. 1 § 397.

Διαφέρει ἡ πώλησις κατὰ τὸ δεῖγμα, ἡ ὑπὸ τὸν διαλυτικὸν ὅρον τῆς ἀρεσκείας.

§ 113. Ἀπὸ τὴν κατ' ἀρέσκειαν πώλησιν διαφέρει ἡ πώλησις κατὰ τὸ δεῖγμα· αὕτη εἶναι ἀμέσως τελεία, ἐξαρτᾶται δὲ ἀπὸ τὸν πρὸς τὸ δεῖγμα παραλληλισμὸν, ὅπερ καὶ δι' ἐμπειροτεχνῶν. Τροπλ. § 100. Καλ. τ. 3 § 266.

Ἐπίσης διαφέρει ἡ αἵρεσις, καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς ἐπιφυλάττει

ται νὰ διαλύσῃ τὸ συνάλλαγμα καὶ ἀφοῦ λάβῃ τὸ πρᾶγμα, ἂν δὲν ἦναι τῆς ἀρεσκείας του (pactum displicentiae). Ο ὅρος οὗτος δὲν εἶναι πλέον ἀναβλητικός, ἀλλὰ διαλυτικός. Ἂν δὲν ὡρίσθη προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει νὰ ἐκφρασθῇ, κατὰ ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν ἐπιτρέπεται ἡ διάλυσις μόνον ἐντὸς 60 ἡμερῶν. Καλ. τ. 3 § 266, ἔνθα καὶ τὰ κείμενα τῶν νόμων.

§ 114. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν ἐπίκειται εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὁ κίνδυνος μετὰ τὴν τελείαν πώλησιν, ἀνήκουν αὐτῷ καὶ αἱ τυχαῖαι ὠφέλειαι. Πρβ. τεμ. 54 ΙΙ. (19, 1). Βιρ. τ. 1 σ. 12. Καλ. αὐτ. § 267 (1).

Τὰ προσαυξήματα λοιπὸν, οἱ καρποὶ, οἵτινες δὲν συνεκομίσθησαν πρὸ τῆς ἀγοραπωλησίας (2), και ἡ αὔξησις τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος εἶναι πρὸς ὄφελος τοῦ ἀγοραστοῦ (3). Καλ. § 267.

§ 115. Ο ἀγοραστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ προσέτι, ὥστε ὁ πωλητὴς νὰ παραχωρήσῃ τὰς ἀγωγὰς του ὡ. ἰδιοκτήτης τοῦ πράγματος, ἂν ἦναι ἐπωφελεῖς (Καλ τ. 3 § 267 σημ. 254)· ὄχι ὅμως τὰς προερχομένας ἀπὸ προσωπικὰς σχέσεις, οἷον τῆς μισθώσεως. Παραχωροῦνται λοιπὸν αἱ περὶ βλάβης, κλοπῆς κτλ.

Πρόσθετα σύμφωνα.

§ 116. Αἱ πηγαί μας πραγματεύονται προσέτι περί τινων προσθέτων συμφώνων, διὰ τῶν ὁποίων τροποποιεῖται κατά τι τὸ συνάλλαγμα τῆς πωλήσεως, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι εἰσέτι εν χρήσει.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐπιφύλαξις τοῦ πωλητοῦ νὰ διαλύσῃ τὴν πώλησιν, ἐὰν ἐπιτύχῃ ἀνωτερον τίμημα (adjectio) Ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς καλεῖται *ὑπερθεματισμός*. Συνήθως προστίθεται καὶ προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐπιτρεπεται ἡ διάλυσις (in diem addictio). Ἐ τούτοις δύναται νὰ λάβῃ τὸ σχῆμα ἀναβλητικῆς αἱρέσεως, ἀναβαλλομένης τουτέστι τῆς πωλήσεως μεχρισοῦ φανῇ κρείττων προσφορὰ τιμήματος.

Ἄλλως ὅμως ἡ αἵρεσις αὕτη κατὰ τὸ κανονικὸν σχῆμά της ἀποτελεῖ διαλυτικὸν ὅρον, ὥςε, ὑπαρχούσης κρείττονος προσφορᾶς,

---

(1) Τεμ. 7 (18, 6)— Β. (19, 61) 1 — τεμ. 4 § 1 (22, 1)— Β. (23, 13) 4
(2) Τεμ. 13 § 10 (19, 1)— Β. 19, 8 § 13 — τεμ. 38 § 8 (22, 1)— Β. 23 3 § 38.— Διάτ. 13, 16 Κ. 4, 49.— Β. 19, 8 § 67, 69.
(3) Διάτ. 12 Κ. αὐτ.

αὐτοδικαίως ἀναζῆ τοῦ πωλητοῦ ἡ κυριότης, ὅστις δύναται καὶ κατὰ τρίτων νὰ διεκδικήση τὸ πρᾶγμά του. Ἂν ὅμως δὲν ὑπῆρχεν ὡρισμένη προθεσμία, ὁ τρίτος καλῆς πίστεως ἀγοραστὴς δύναται διὰ παραγραφῆς νὰ καταστῇ ἰδιοκτήτης, καὶ τότε ἀποσβέννυται ἡ ἐνέργεια τῆς διαλυτικῆς αἱρέσεως.

Ὁ ἀγοραστὴς εἶναι λοιπὸν μετακλητὸς ἰδιοκτήτης (dominium revocabile ex tunc), ὁ δὲ κίνδυνος τοῦ πράγματος αὐτὸν ἀφορᾷ, ὅστις ἔχει καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν καρπῶν.

Παρουσιαζομένης κρείττονος προσφορᾶς, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ πωλητοῦ νὰ τὴν δεχθῇ, ἢ ὄχι, ἀλλ' ὁ ἀγοραστής, πρόσφερων τὰ αὐτά, προτιμᾶται.

Διαλυθείσης τῆς πωλήσεως, ὁ μὲν πωλητὴς ἀποδίδει τὸ τίμημα, τοὺς τόκους καὶ τὰς δαπάνας, ὁ δὲ ἀγοραστὴς τοὺς καρποὺς ὁμοῦ μὲ τὸ πρᾶγμα.

§ 117. Ἐπίσης διαλυτικὸς ὅρος εἶναι ἡ συμφωνία, καθ' ἣν θεωρεῖται ἀναγόραστον τὸ πωληθέν, ἂν ὁ ἀγοραστὴς δὲν καταβάλῃ ἐμπροθέσμως τὸ τίμημα (Lex Commissoria). Ἐνίοτε ἐπιβάλλεται συγχρόνως ποινικὴ ῥήτρα εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ὅταν ὑπάρχῃ προθεσμία, ἡ ἀθέτησις θεωρεῖται ὅτι γίνεται αὐτοδικαίως, ἅμα παρέλθῃ ἄπρακτος ἡ ταχθεῖσα ἡμέρα, ἀλλέως ἀπαιτεῖται μήνυσις (interpellatio). Εἶναι δὲ φανερὸν ὅτι παύουν αἱ συνέπειαι τῆς αἱρέσεως, ὅταν προῆλθεν ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ πωλητοῦ.

Μετὰ τὴν ἀθέτησιν, ὁ πωλητὴς ἔχει τὸ δικαίωμα, ἂν θέλῃ νὰ θεωρήσῃ ἀνατετραμμένον τὸ συνάλλαγμα, ἢ νὰ τὸ φυλάξῃ, ἀλλὰ ἐκλέγων ἓν ἐκ τούτων δὲν δύναται νὰ μεταμεληθῇ.

Ἐὰν προτιμᾷ τὴν διάλυσιν, δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὸ πρᾶγμά του μετὰ τῶν καρπῶν, ὁ δὲ ἀγοραστὴς ἀποβάλλει τὸν ἀρραβῶνα καὶ ὀφείλει ἀποζημιώσεις διὰ τὰς ἐπενεχθείσας βλάβας. Ἐὰν προκατέβαλε μέρος τοῦ τιμήματος, στερεῖται καὶ τούτου, ἀλλὰ τότε κερδαίνει τοὺς καρπούς. Τὰ τυχηρὰ εἰς τὸ μεταξὺ διάστημα ἀφοροῦν τὸν ἀγοραστήν.

§ 118. Δὲν χρήζουν ἰδίας τέρας ἀναπτύξεως τὰ σύμφωνα, διὰ τῶν ὁποίων ὁ πωλητὴς ἐπιφυλάσσεται τὴν κυριότητα ἢ ὑποθήκην μέχρι καταβολῆς τοῦ τιμήματος.

Καθόσον αἱ ἐπιφυλάξεις αὗται ἀφοροῦν τὴν παράδοσιν, οὐχὶ δὲ τὴν πώλησιν αὐτήν, ἥτις δὲν στερεῖται τῆς ἰσχύος της, τὰ τυχηρὰ ἀφοροῦν τὸν ἀγοραστήν.

Καθαυτὸ πρόσθετα σύμφωνα, παράγοντα μόνον προσωπικὰ ἀποτελέσματα, εἶναι τὰ περὶ μεταπωλήσεως (de retrovendendo)

ἢ περὶ ἐξωνήσεως (de retroemendo). Ὅτι ἐκ τῶν συμφώνων τούτων πηγάζουν μόνον προσωπικαὶ ἀπαιτήσεις, ἀπόδειξις εἶναι ὅτι ὁ ἐπὶ ἐξωνήσει δικαιούμενος μόνον ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦ τιμήματος ἀπαιτεῖ τοὺς καρποὺς τοῦ πράγματος.

§ 119. Τὸ περὶ προτιμήσεως σύμφωνον δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν πωλητὴν νὰ προτιμηθῇ, ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς θέλῃ νὰ ἐκποιήσῃ τὸ πρᾶγμα. Ὁ προτιμώμενος δὲν δύναται νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμά του, εἰμὴ καθόσον προσφέρει παραχρῆμα ὅσα εὑρίσκει ὁ ἐκποιῶν παρ' ἄλλων. Ἐὰν δὲν εἰδοποιήθη, ἔχει μόνον προσωπικὰς ἀπαιτήσεις, ὄχι ὅμως διεκδίκησιν καὶ μάλιστα κατὰ τρίτου. Καλλ. § 269—272.

§ 120. Εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν δύνανται νὰ προστεθῶσι πολλοὶ ἐπουσιώδεις ὅροι· οἷον

1) Τὸ σύμφωνον κρείττονος ἀγοραστοῦ (adjectio, ὑπερθεματισμὸς παρὰ τοῖς Βυζ.). Ἴδε περὶ αὐτοῦ Καλλ. τ. 3 § 269. — Θέμ. τ. 2 σ. 18.

Σύμφωνον κρείττονος προσφορᾶς. Ἐνίοτε ὁ πωλητὴς ἐπιφυλάττεται τὸ δικαίωμα νὰ δεχθῇ κρείττονα προσφορὰν ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου (addictio in dium), καὶ ἡ αἵρεσις αὕτη λαμβάνει ἀναβλητικὸν ἢ διαλυτικὸν χαρακτῆρα, καθόσον, κατὰ τὴν συνομολογίαν τῶν συμβαλλομένων, ὁ πωλητὴς δὲν θέλει ἐνέχεται εἰς τὸ συνάλλαγμα εἰμὴ ἐὰν ἐντὸς τῆς τεθείσης προθεσμίας δὲν παρουσιασθῇ ἐπωφελεστέρα προσφορά, ἢ ἡ ἀμέσως τελειοποιουμένη πώλησις θέλει θεωρεῖται ἀνατετραμμένη ἂν ἐν τοσούτῳ τῷ παρουσιασθῇ ἐπικερδεστέρα προσφορά. Ὑπάρχει δὲ ἐπικερδεστέρα προσφορά, ὁσάκις προστίθεται ὁποιαδήποτε ὠφέλεια ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ διὰ τῆς ὑπὸ τρίτου τινὸς προτεινομένης νέας ἀγοραπωλησίας, εἴτε προσφέρεται τίμημα ἀνώτερον μὲ ἴσην πρὸς πλήρωμὴν αὐτῆς προθεσμίαν, ἢ οὐχὶ τοσοῦτον μακροτέραν, ὥστε οἱ τόκοι τοῦ διαμέσου χρόνου νὰ ἐξισωθῶσι μὲ τὴν διαφορὰν (1), εἴτε προτείνεται πλήρωμὴ ἐντὸς βραχυτέρας προθεσμίας, ἢ μείζων ἀσφάλεια τοῦ πιστωθέντος ὀφειλομένου τιμήματος ἢ πλήρωμὴ διὰ συναλλαγματικῶν μᾶλλον ἐπιζητήτων καὶ εὐχερεστέρας διὰ τοῦτο προεξοφλήσεως (faciliur solutio), ἢ ἀπαλλαγὴ αἱρέσεων ἐνοχλητικῶν διὰ τὸν πωλητήν, ἢ τέλος παραίτησις τῆς ἕνεκα ἐλαττωμάτων καὶ ἐκνικήσεως ἐπικειμένης αὐτῇ ἐγγυήσεως. δ Β. (19, 2).

(1) ἴ Βασιλ. (19, 2).

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιφύλαξις ἐνεργεῖται πρὸς ὄφελος τοῦ πωλητοῦ, δὲν δύναται ὁ ἀγοραστὴς νὰ παραιτηθῇ μονομερῶς τῆς ἀγορᾶς ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἐγένετο κρείσσων πρὸς τὸν πωλητὴν προσφορά, ἀλλὰ μένει πάντοτε ὁ πωλητὴς κύριος νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὴν πρώτην προσφορὰν ἀποῤῥίπτων τὴν μεταγενεστέραν, ἂν τυχὸν δὲν συνωμολογήθη τὸ ἐναντίον. ν 9 Π. (18, 2).

Ἂν πλείονες ὁμοῦ πωλήσωσι κοινὸν πρᾶγμα ὑπὸ τὴν ἄνω ἐπιφύλαξιν, διὰ νὰ καταργηθῇ ἡ ἀπέναντι τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ ὑποχρέωσίς των, ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ μέρους ἁπάντων τῶν πωλητῶν ἀποδοχὴ τῆς κρείττονος προσφορᾶς (1). Καθότι ἐνδέχεται ν' ἀμφιβάλλεται ἂν ἡ νέα προσφορὰ ἦναι ἐπικερδεστέρα, ἢ νὰ ἔχωσι διάφορον περὶ αὐτῆς γνώμην οἱ πωληταί. Ἂν δὲ καὶ τοῦτο δὲν ὑπάρχῃ, ἀλλὰ τινὲς αὐτῶν δὲν ἀποποιοῦνται τὴν νέαν προσφορὰν εἰμὴ πρὸς χάριν τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ, δὲν δύνανται μόλα ταῦτα νὰ τοὺς ὑποχρεώσωσιν οἱ λοιποὶ εἰς τὸ νὰ συνάψωσι τὸ δεύτερον συνάλλαγμα, ἀλλὰ μόνον νὰ τοὺς ὑποχρεώσωσι πρὸς ἀποζημίωσιν.

Ἂν συνεπείᾳ τοῦ εἰρημένου συμφώνου ἀνατραπῇ ἡ ἀγορά, ἀποδίδει ὁ ἀγοραστὴς οὐ μόνον τὸ ἤδη πρὸς αὐτὸν παραδοθὲν πρᾶγμα, ἀλλ' ἂν ἦναι προσοδοφόρον, καὶ ἅπαντας τοὺς καρποὺς αὐτοῦ (2), καὶ ἐὰν αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπερθεματίσας κατὰ τοῦ νέου ἀγοραστοῦ ἤθελε καὶ πάλιν μείνῃ κύριος τοῦ ἐμπορεύματος (3), καθότι πραγματοποιεῖται τότε νέα ἀγοραπωλησία, ἡ δὲ προτέρα ἀνατρέπεται (4). Ἀποδίδονται ἐν τούτοις πρὸς τὸν πρότερον ἀγοραστὴν τὰ ἕνεκα τοῦ πράγματος γενόμενα ἔξοδα. καὶ οἱ τόκοι τοῦ τυχὸν καταβληθέντος τιμήματος. arg. ν. 29 § 2 Π. (21, 1).

Ἡ ἐπιφύλαξις τῆς κρείττονος προσφορᾶς δὲν ὑπακούεται ποτὲ σιωπηλῶς ἐκτὸς ἐπὶ πλειστηριασμῶν, ἐφ' ὧν οἱ ὑπερθεματισμοὶ ἐπιτρέπονται ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς κατακυρώσεως. Ἕπεται δὲ συγχρόνως ἐκ τῆς τῶν πλειστηριασμῶν συνήθως προταττομένης διακηρύξεως, ὅτι ὁ ἐπισπεύδων τὸν πλειστηριασμὸν δὲν εἶναι ἐλεύθερος ν' ἀποκρούσῃ πρὸ τῆς κατακυρώσεως τὸν ὑπερθεματισμὸν καὶ ν' ἀφήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς ὄφελος τοῦ ὀλιγώτερον προσφέροντος, ἐκτὸς ἂν ἐπιφυλαχθῇ ῥητῶς τὸ δικαίωμα τῆς μεταξὺ τῶν πλειστηριαστῶν ἐκλογῆς.

---

(1) Ν 11 § 6 Π. (12, 13) Π. (18, 2).
(2) ε. Βασιλ. (19, 2)— ν. 6, 16 Π. (18, 2).
(3) Ν. 6 § 1 Π. (18, 2).
(4) Ν. 72 Π. (18, 1).

Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς μεταπωλήσῃ τὸ πρᾶγμα, δύναται ὁ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς κρείττονος προσφορᾶς ἐκποιήσας αὐτὸ νὰ τὸ διεκδικήσῃ καὶ εἰς χεῖρας τρίτου ἂν ἐντὸς τῆς συνομολογηθείσης προθεσμίας παρουσιασθῇ τοιαύτη. ν. 41 πρ. Π. (6, 1).

Ἡ τῆς κρείττονος προσφορᾶς ἐπιφύλαξις δύναται νὰ γίνῃ καὶ χωρὶς νὰ τεθῇ, ἀλλὰ τοῦτο ἐφ' ὡρισμένον μόνον χρόνον.

Τοιαῦται συνομολογίαι κρίνονται κατὰ τοὺς περ ἐξωνήσεως κανόνας, ἂν δὲ τὸ πρᾶγμα δὲν παρεδόθη κατὰ τὰς περὶ συμφώνου μεταμελείας ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ ἀρχάς. (Ῥάλ. Ἐμπ. δ. τ. 1 § 400).

§ 121. 2) Ἡ ἐπιφύλαξις δικαιωμάτων ἐπὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ ἀκριβοῦς ἀποτίσεως τοῦ τιμήματος (lex commissoria). Ἴδε Καλ τ. 3 § 270.— Θέμ. τ. 2 σ. 19 ἐπ.

§ 122. 3) Ἐπιφύλαξις τῆς μετανοίας pactum displicentiae ἢ penitentiae. Ἴδε ἀνωτ.

Σύμφωνον μεταμελείας. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ συνομολογουμένη ἐπιφύλαξις τῆς μεταμελείας (pactum displicentiae), ἢ τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποδώσῃ ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου τὰ παραληφθέντα ἐμπορεύματα καὶ ν' ἀναλάβῃ τὸ καταβληθὲν τίμημα ἢ ν' ἀπαλλαγῇ τῆς πρὸς καταβολὴν αὐτοῦ ὑποχρεώσεω ἀποτελεῖ συνήθως αἵρεσιν διαλυτικήν. Ἂν δὲ οἱ συμβαλλόμενοι, ἀφοῦ μείνωσι σύμφωνοι ὡς πρὸς τὸ τίμημα, θελήσωσι νὰ δώσωσιν εἰς τοιαύτην αἵρεσιν δύναμιν ἀναβλητικήν, καὶ νὰ πολεμήσωσιν οὕτω τὸ ἐκ τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος πηγάζον νόμιμον τετελεσμένης πωλήσεως τεκμήριον, ὀφείλουσι ῥητῶς νὰ συνομολογήσωσιν ὅτι τὸ συνάλλαγμα δὲν ἐτελειοποιήθη εἰσέτι καὶ ὅτι τὸ πρᾶγμα παρεδόθη πρὸς ἁπλῆν δοκιμασίαν· ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἂν δι' ἔλλειψιν συμφωνίας ὡς πρὸς τὸ τίμημα δὲν δύναται ἡ ἀγοραπωλησία νὰ θεωρηθῇ τετελεσμένη, ἡ παράδοσις δὲν θέλει ἐπιφέρει τὸ ἀνωτέρω τεκμήριον, οὐδ' ἐνοχή τις ὑφίσταται, οὐδὲ κἂν ὑπὸ αἵρεσιν. Καὶ ἂν δὲν ὁρισθῇ δὲ προθεσμία, ἐπιφυλαχθῇ δὲ ἐν γένει τὸ δικαίωμα τῆς ὑποστροφῆς, ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη ἰσχύει πάλιν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὡς αἵρεσις ἀναβλητική, καθόσον διὰ τοῦ ἀγορανομικοῦ διατάγματος ὁρίζεται προθεσμία ἑξήκοντα ἡμερῶν, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων παραγράφεται τὸ δικαίωμα τῆς μὴ ἐγκαίρως ζητηθείσης ὑποστροφῆς.

Πολλάκις μὲ τὴν αἵρεσιν ὑποστροφῆς συνδέεται καὶ ἡ τῆς πληρωμῆς προστίμου μεταμελείας, δι' ἧς ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται,

ἂν κάμῃ χρῆσιν τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος, ν' ἀφήσῃ εἰς τὸν πωλητὴν μέρος τοῦ καταβληθέντος τιμήματος, ἢ ἂν τὸ τίμημα δὲν κατεβλήθη εἰσέτι, νὰ τῷ δώσῃ ὡρισμένον τι ποσὸν πρὸς ἀποζημίωσιν. Ἂν τὸ ποσὸν τοῦτο προκαταβληθῇ καθ' ἣν στιγμὴν συνάπτεται τὸ συνάλλαγμα, ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον εἶδος ἀῤῥαβῶνος. (Ῥάλ. § 398).

§ 123. 4) Ἡ ἐπιφύλαξις τῆς ἐξωνήσεως (pactum de retrovendendo).

Καὶ ἡ ἐπιφύλαξις τῆς ἐξωνήσεως περιέχει ποτὲ μὲν αἵρεσιν, μάλιστα διαλυτικήν, ποτὲ δὲ ἁπλῆν ὑποχρέωσιν πρὸς μεταπώλησιν, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὁριζομένου ἢ μὴ τοῦ χρόνου· φυσικῷ τῷ λόγῳ ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη ἐνεργεῖ ἐπὶ τοσοῦτον, καθόσον ὁ πωλητὴς προσφέρεται ν' ἀποδώσῃ το τίμημα ἀντιστρόφως δύναται νὰ ἐπιφυλαχθῇ τις τοῦ δικαιώματος τῆς μεταπωλήσεως (pactum de retroemendo ἢ redhidendo). Θέμ. τόμ. 2 σελ. 22.

Ὅτι ἐκ τοῦ συμφώνου τούτου, ὡς καὶ ἐξ ἐκείνων, δι' ὧν ὁ πωλητὴς ἐπιφυλάσσεται τὴν κυριότητα ἢ ὑποθήκην μέχρι τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος, πηγάζουν μόνον προσωπικὰ ἀπαιτήσεις, ἀπόδειξις εἶναι ὅτι ὁ ἐπὶ ἐξωνήσει δικαιούμενος μόνον ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦ τιμήματος ἀπαιτεῖ τους καρποὺς τοῦ πράγματος. διατ. 2 Κωδ. (4. 54). Ἴδε Τροπλ. vente § 692 ἑπ. καὶ Καλ. τ. 3 § 271 σημ. 280

§ 124. Ἡ ἐπιφύλαξις τῆς δοκιμῆς. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 22 ἑπ. καὶ ἀνωτ. § •

§ 125. Ἡ ἐπιφύλαξις τῆς προτιμήσεως, περὶ ἧς κατωτέρω.

Ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ (1).

§ 130. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀγοραστοῦ συνίσταται κυρίως εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ τιμήματος· τεμ. 13 § 20 II. (19, 1). Ιότε

(1) Ἐῤῥέθη ἀνωτέρω (σημ. 10), ὅτι, ἅμα τε τεθείσης τῆς πωλήσεως, ὁ κίνδυνος τοῦ πράγματος μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστήν, καθὸ περιελθόντος δικαίῳ εἰς τὴν περιουσίαν αὐτοῦ· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἀπολαύει οὗτος, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, καὶ πάντων τῶν ἐξ οἱουδήποτε λόγου ὠφελημάτων τοῦ πράγματος, τῶν μὴ συγκομισθέντων πρὸ τῆς πωλήσεως καρπῶν, τῶν προσαυξημάτων

δὲ μόνον θεωρεῖται ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τοῦ ἀγοραστοῦ ὡς ἐκπληρωμένη, ἐὰν κατασταθῇ ὁ πωλητὴς ἰδιοκτήτης τῶν πληρωθέντων

κλπ., δικαιοῦται δὲ ν' ἀπαιτήσῃ καὶ τῶν ἀγωγῶν τὴν ἐκχώρησιν, ὅσαι ἀνήκουσιν εἰς τὸν πωλητὴν, καθὸ *κύριον* τοῦ πράγματος, ἕνεκα τυχὸν μετὰ τὴν κατάρτισιν τῆς πωλήσεως προξενηθείσης εἰς αὐτὸ βλάβης, ἢ τῆς τυχὸν πραχθείσης κλοπῆς αὐτοῦ.

Ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει, ἅμα καταρτισθείσης τῆς πωλήσεως, νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα· ἄλλως,

1) πληρώνει τόκους ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος, οὐχὶ λόγῳ ὑπερημερίας, ἀλλὰ διότι, ἀπολαύων τῶν ὠφελημάτων τοῦ πωληθέντος, ἄδικον εἶναι ν' ἀπολαύσῃ καὶ τῶν ὠφελημάτων τοῦ (ἀντὶ τοῦ πωληθέντος) ὀφειλομένου τῷ πράτῃ ἀνταλλάγματος, ἀναιρῶν κατὰ τοῦτο τὸ ἔννομον τῆς συμβάσεως ἀποτέλεσμα, τῆς σκοπούσης νὰ περιποιήσῃ εἰς μὲν τὸν ἀγοραστὴν τὰ ὠφελήματα τοῦ πράγματος, εἰς δὲ τὸν πράτην τὰ τοῦ τιμήματος· διὰ τοῦτο ὀφείλονται οἱ τόκοι οὗτοι, καὶ ἂν οὐδεμία δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ῥαθυμία περὶ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος π. χ. ἐὰν ἀνέβαλη τὴν καταβολὴν, διότι, ἀποθανόντος τοῦ πωλητοῦ, ἀγνοεῖ τίνες οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ, οἱ δικαιούμενοι νὰ λάβωσι τὸ τίμημα· τῆς πληρωμῆς τῶν τόκων τούτων ἀπαλλάττεται ὁ ἀγοραστὴς διὰ μόνης τῆς μετὰ τὴν προσφορὰν δικαστικῆς καταθέσεως τοῦ τιμήματος·

2) ἡ κυριότης τοῦ παραδοθέντος τῷ ἀγοραστῇ πράγματος δὲν μεταβαίνει εἰς αὐτὸν, θεωρηθείσης τῆς ἐπιφυλάξεως ταύτης ὡς τοῦ δραστικωτέρου τρόπου τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ πωλητοῦ, ἕνεκα τῆς τοῦ τιμήματος ἀπαιτήσεώς του.

Ἀμφότερα ὅμως τὰ ἐπιβλαβῆ ταῦτα ἀποτελέσματα ἐκλείπουσιν, ἂν ἠγοράσθη τὸ πρᾶγμα ἐπὶ πιστώσει, διότι τότε ὁ ἀγοραστὴς ὑποτίθεται δανείσας ἀτόκως τὸ τίμημα ἐπὶ προθεσμίᾳ.

Ὁ ἀγοραστὴς ἀποδίδει εἰς τὸν πωλητὴν καὶ τὰς μετὰ τὴν πώλησιν καταβληθείσας, ἕνεκα τοῦ πωληθέντος, ἀναγκαίας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας.

Ἑκάτερος δὲ ἐνέχεται ἐν γένει πρὸς τὸν ἕτερον ἕνεκα παντὸς ἐκ πταίσματος ἐπιζημίου παραβάσεως τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως παραγομένων ὑποχρεώσεων. Παπ. § 394 σ. 24-25.

νομισμένων (1). Θέμ. τ. 2 σ. 203 ἑπ. — Καλ. τ. 3 § 268 (2).

§ 131. Ἡ κυρία ὑποχρέωσις τοῦ ἀγοραστοῦ συνίσταται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, καὶ μάλιστα ἀφ' ἧς παρέλαβε τὸ πρᾶγμα, ἐὰν δὲν ἐπλήρωσεν, ὀφείλει τόκους αὐτοδικαίως, καθότι εἶναι ἄδικον ν' ἀπολαμβάνῃ συγχρόνως τὴν ὠφέλειαν τοῦ πράγματος καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Ἐὰν ὡρίσθη προθεσμία διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος μεταγενεστέρα τῆς παραδόσεως, ἄρχεται ἔκτοτε ἡ ὑποχρέωσις τῶν τόκων, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη προηγουμένης μηνύσεως. Πρὸ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος δὲν γίνεται ὁ ἀγοραστὴς ἰδιοκτήτης, μολονότι παρέλαβε τὸ πρᾶγμα, ἐκτὸς ἐὰν ἐπίστευσεν ὁ πωλητὴς εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ἐπὶ τέλους ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν πωλητὴν διὰ τὰς καταβληθείσας παρ' αὐτοῦ δαπάνας εἰς τὸ πρᾶγμα. (Ἴδε τὰς σχετ. διατ. εἰς Καλλ. τ. 3 § 268).

§ 132. Ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει, ἀφ' ἧς παρέλαβε τὸ πρᾶγμα, ἐὰν δὲν ἐπλήρωσε, τόκους αὐτοδικαίως (3), καθότι εἶναι ἄδικον

---

(1) Τεμ. 11 § 2 Π. αὐτ. — ν. 11 Β. (19, 8). — Ἴδε καὶ ἑτέρας παραθέσεις ὡς καὶ ἀνάπτυξιν, εἰς Θέμ. τ. 2 σ. 203 σημ. 96.

(2) ά) Ἐὰν ἡ ἀγοραπωλησία δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ καθ' ὁλοκληρίαν, ἢ εἶναι ἐν μέρει ὑποχρεωτική, τότε καὶ τὸ τίμημα, ἢ καθόλου δὲ δύναται ν' ἀπαιτηθῇ ἢ ἀπαιτεῖται ἐν μέρει· β') ἐν περιπτώσει ἀπειλουμένης ἐκνικήσεως, δύναται ὁ πωλητής, ἂν καί, ἀκριβῶς εἰπεῖν, εἶναι ὑπόχρεως εἰς πληρωμήν, ν' ἀρνηθῇ μ' ὅλον τοῦτο ταύτην, ἐὰν δὲ δοθῶσιν αὐτῷ ἀποχρῶντες ἐγγυηταὶ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως· γ') ἐὰν ὑπάρχωσι διατιμήσεις ὑπὸ τοῦ νόμου τεθειμέναι, δύναται τὸ τίμημα ν' ἀπαιτηθῇ μόνον, καθόσον δὲν ὑπερβαίνει τὴν διατίμησιν· δ') ἐάν, κατὰ τὴν συμφωνίαν, τὸ τίμημα πρέπῃ νὰ πληρωθῇ εἰς ὡρισμένον τόπον, τότε δύναται, αἰτούμενης εἰς ἄλλον τόπον τῆς πληρωμῆς, ἡ ἀπαίτησις ἀπὸ μέρους τοῦ πωλητοῦ νὰ θεωρηθῇ μεγαλειτέρα, ἢ ἀπὸ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ μικροτέρα, καθόσον ἡ ἀλλαγὴ τοῦ τόπου εἶναι διὰ τὸν ἕνα ἢ διὰ τὸν ἄλλον ὠφέλιμος· ε') ἐὰν κατὰ πλάνην ἐδόθη ὡς τίμημα μικροτέρα ποσότης, δύναται κατόπιν νὰ αἰτηθῇ τὸ ὑπόλοιπον. Ἴδε τὰς διατάξεις εἰς Θέμ. τόμ. 2 σελ. 204.

(3) Ἂν ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος ἐγένετο πρὸ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, τοῦτο πρέπει νὰ πληρώνηται κατὰ τῶν τόκων

ν' ἀπολαμβάνῃ συγχρόνως τὴν ὠφέλειαν τοῦ πράγματος καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. (Ἴδε τὰς περὶ τούτου διατάξεις εἰς Καλλ. τόμ. 3 σημ. 256).

ἀπὸ τῆς παραδόσεως, καὶ ἂν μήνυσίς τις δὲν προηγήθη· διότι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη δὲν εἶναι συνέπεια τῆς ὑπερημερίας κυρίως ἀλλὰ στηρίζεται εἰς τὴν ἐπιείκειαν· εἶναι ἄδικον, λέγει ὁ νόμος 13 § 20 Π. (19, 1), νὰ ἀπολαύῃ ὁ ἀγοραστὴς τοῦ τε πράγματος καὶ τοῦ τιμήματος.

Νομογνώμονές τινες διακρίνουσιν, ἂν τὸ πρᾶγμα παράγῃ καρποὺς πολιτικοὺς ἢ φυσικούς, ὅτε ὀφείλονται οἱ τόκοι ἀπὸ τῆς παραδόσεως· ἢ ἂν δεν παράγῃ τοιούτους, ὅτε τόκοι δὲν ὀφείλονται εἰμὴ ἀπὸ τῆς μηνύσεως. Ἡ διάκρισις αὕτη δὲν εὑρίσκεται ἐν ταῖς πηγαῖς, ἀλλ' εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιεικείας, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἐνοχὴ ἔχει τὴν ῥίζαν της, καὶ μὲ τὸ τεμ. 49 § 1 Π. (19, 1), καθ ὃ, ἂν τὸ τίμημα ἐπληρώθη ἄνευ τόκων μετὰ τὴν παράδοσιν, ὁ πωλητής, ὅστις ἐδέχθη τὸ τίμημα ἄνευ προφυλάξεως, δὲν δύναται πλέον νὰ ζητήσῃ τοὺς τόκους, ἐπειδὴ οὗτος, λέγει ὁ νόμος αὐτὸς, δὲν εἶναι in obligatione, ἀλλ ὀφείλονται μόνον officio judicis· εἶναι λοιπὸν ζήτημα ἐπιεικείας. Ὁ δικαστὴς ὅμως δὲν δύναται νὰ μὴν ἐπιδικάσῃ τόκους, ἂν ἴδῃ ὅτι τὸ πρᾶγμα παράγει καρποὺς φυσικοὺς ἢ πολιτικούς· ὀφείλει δὲ νὰ τοὺς ἐπιδικάσῃ ἂν καὶ ὁ ἀγοραστὴς μετὰ τὴν παράδοσιν δὲν εἰσέπραξεν, ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ εἰσπράξῃ, τοὺς καρποὺς αὐτούς. haec enim solum spectare debemus, an habeat facultatem fructus percipiendi, λέξει τὸ τεμ. 13 § 21 Π. (19, 1).

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ἠδύνατο νὰ συλλέξῃ τοὺς καρποὺς, ὀφείλει τοὺς τόκους ἀπὸ τῆς παραδόσεως, ὅταν ἦναι ὑπὸ τὸ βάρος ἀγωγῆς περὶ ἐκνικήσεως, ὅτε τῷ ἐπιτρέπεται νὰ κρατῇ τὸ τίμημα μέχρι χορηγήσεως ἀπὸ χρώστης ἐγγυήσεως· τεμ. 18 § 1 Π. (19, 1)· καὶ τῷ ὄντι ἠδύνατο νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τοῦ τιμήματος, ὡς καὶ ἐκ τοῦ πράγματος, διαρκούσης τῆς δίκης. Ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν πληρωμὴν τόκων ἀποδεικνύων ὅτι ἐφύλαξε το τίμημα Ν. 2 Κ. (4, 32)· ἀποφεύγει δὲ τὴν πληρωμὴν τόκων ἀποδεικνύων, ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καταστήσῃ τοκοφόρον τὸ τίμημα ἕνεκα τῆς ἐκνικήσεως.

Ἂν ὁ πωλητὴς ἀπεβίωσε καὶ ἄφησεν ἀβέβαιον κληρονόμον, ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει ἐπίσης νὰ πληρώσῃ τόκους διὰ τὸ τίμημα, ἐκτὸς ἂν τὸ παρακατέθεσε δικαστικῶς· τεμ. 18 § 1 Π. (19, 1).

Ἐὰν ὡρίσθη προθεσμία διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος μεταγενεστέρα τῆς παραδόσεως, ἄρχεται ἔκτοτε ἡ ὑποχρέωσις τῶν τοκων, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ

Οἱ τόκοι ὀφείλονται, ὅταν ὁ παραδοὺς τὸ πρᾶγμα πωλητὴς ἐχορήγησε προθεσμίαν τινά;

Οἱ περισσότεροι νομοδιδάσκαλοι δὲν κάμνουσι καμμίαν διάκρισιν μεταξὺ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν τὸ πρᾶγμα ἐπωλήθη καὶ παρεδόθη ἁπλῶς καὶ καθαρῶς, χωρὶς νὰ χορηγήσῃ ὁ πωλητὴς προθεσμίαν τινὰ καὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ πωλητὴς ἐχορήγησε προθεσμίαν. Ὁ Ποτιέρος δὲ κάμει διάκρισίν τινα, ἥτις φαίνεται δικαία. Ἐν πρώτοις, ἂν προθεσμία τὶς δὲν ἐχορηγήθη εἰς τὸν ἀγοραστήν, οἱ τόκοι τοῦ προσοδοφόρου πράγματος, ὀφείλονται ἀπὸ τῆς παραδόσεως· Ἂν δὲ ἐχορηγήθη προθεσμία, ὁ Ποτιέρος διακρίνει· ἂν ἡ προθεσμία ἐχορηγήθη κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συμβάσεως, πρὶν ἡ συμφωνήσωσι περὶ τοῦ τιμήματος, ἂν ἡ προθεσμία, ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἦναι συμβατική, τόκοι δὲν πληρόνονται εἰμὴ ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας.

Ἂν ἡ προθεσμία ἐχορηγήθη μετὰ τὴν σύμβασιν, ὅτε τὸ τίμημα ἦτο συνωμολογημένον, ἡ προθεσμία αὕτη δὲν ἀπαλλάττει τὸν ἀγοραστὴν τῆς πληρωμῆς τόκων ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος, διότι εἶναι délai de grace, ὡς τὴν ἀποκαλοῦσιν.

Ὁ Τροπλὸγκ (vente ἀρ. 599) δὲν ἐγκρίνει τὴν διάκρισιν ταύτην ὡς ἀπάδουσαν εἰς τὸ τεμ. 13 § 21 Π. (19, 1), καὶ αποφαίνεται ὅτι τόκοι ὀφείλονται ἀπὸ τῆς παραδόσεως, εἴτε ἐχορηγήθη, εἴτε δὲν ἐχορηγήθη προθεσμία.

Ὁ Duvergier δέχεται μεταίαν τινὰ γνώμην εἰς τ. 1 § 420 contin. τοῦ Τουλλ. λέγει que s'il était démontré que la concession du terme a été prise en considération pour la fixation du prix, cette circonstance serrait décisive contre la prétention du vendeur reclamant des intérêts.

Ἀνακεφαλαιόνοντες τὰ ἀνωτέρω λέγομεν, ὅτι κατὰ γενικὸν κανόνα, οἱ τόκοι τοῦ τιμήματος ὀφείλονται ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος, ἂν τοῦτο ἀποφέρῃ καρποὺς πολιτικοὺς ἢ φυσικούς· ἀναγκαῖον δὲ δὲν εἶναι νὰ τοὺς εἰσέπραξεν ὁ ἀγοραστής· ἀρκεῖ νὰ τῷ ἦτο τοῦτο δυνατόν.— Ὅταν ἐχορηγήθη προθεσμία τὶς πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ἐξεταστέον ἂν τοῦτο ελήφθη ὑπ' ὄψιν πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ τιμήματος αὐτοῦ, ὅτε τόκοι δὲν ὀφεί-

ἀνάγκῃ προηγουμένης μισθώσεως. Πρὸ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος δὲν γίνεται ὁ ἀγοραστὴς ἰδιοκτήτης, μολονότι παρέλαβε τὸ πρᾶγμα, ἐκτὸς ἂν ἐπίστευσεν ὁ πωλητὴς εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Ἐπὶ τέλους ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν πωλητὴν διὰ τὰς καταβληθείσας παρ' αὐτοῦ δαπάνας εἰς τὸ πρᾶγμα. Καλ. τ. 3 § 260.— Θέμ. τ. 2 σ. 205 (1).

§ 133. 6) Ἐὰν συνωμολογήθη ν' ἀναλάβῃ ὁ ἀγοραστὴς καὶ ἄλλα

λονται εἰμὴ ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας. Μολ. vent. ἀρ. 307—409.

Ὁ Κ. Καλ. τ. 3 § 452 λέγει ταῦτα.

Ἄλλο ἀποτέλεσμα τῆς αὐτοδικαίως χωρούσης ὑπερημερίας δυνάμει τοῦ νόμου εἶναι ἡ πληρωμὴ τόκων.

Περὶ τούτου εὑρίσκομεν ειδικῶς ὡς πρὸς τὴν ἀγοραπωλησίαν, ὅτι εἶναι ἄδικον ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀπολαμβάνῃ συγχρόνως τὴν ὠφέλειαν τοῦ πράγματος καὶ τοῦ τιμήματος. Διὰ τοῦτο αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ τινὸς συμφωνίας ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει τόκους ἐπὶ τοῦ τιμήματος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραδόσεως, μολονότι ἐν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν ὑπερημερία (licet nulla mora intercesserit).

Ἐννοεῖται ὅτι ἐξαίρεσις τούτου ὑπάρχει, ὅταν κατὰ ῥητὴν συμφωνίαν τὸ τίμημα μέλλῃ νὰ πληρωθῇ βραδύτερον τῆς παραδόσεως.

(1) Ἀλλὰ βέβαια οἱ τόκοι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ὑπερβαίνουν τὸ νόμιμον μέτρον, καθότι οὐδὲ εἶναι συγχωρημένον ἐπὶ τῇ βάσει ἀποζημιώσεως διαφυγόντος κέρδους, νὰ ζητῆται πλέον τῆς ποσότητος τῶν θεμιτῶν τόκων· ἐὰν ὁ πωλητὴς εν τῷ μεταξὺ τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος χρόνῳ, ἔκαμεν ἔξοδα εἰς τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, πρέπει νὰ τῷ ἀποδοθῶσι ταῦτα. Τοῦτο ἰσχύει, ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα, ὁποῖα εἶναι καὶ ἡ πληρωμὴ φόρων, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς ἄλλου εἴδους δαπάνας, ἐὰν ἐνέκρινε ταύτας ὁ ἀγοραστής, ἢ δικαιολογοῦνται ὑπὸ τῶν κανόνων καλῆς οἰκονομίας, καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν κατάστασιν τῆς περιουσίας τοῦ ἀγοραστοῦ· αἱ πρὸ τῆς ἀγοραπωλησίας γινόμεναι δαπάναι ἀποδίδονται μόνον δυνάμει ειδικῆς συνομολογίας, αἱ δὲ μετὰ τὴν παράδοσιν γινόμεναι δὲν ἔχουν σχέσιν τινὰ μὲ τὴν ἀγοραπωλησίαν, ἑπομένως πρέπει ν' ἀπαιτῶνται ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλου λόγου. Θέμ. τ. 2 σ. 205, 206.

βάση ἐκτὸς τῆς ἀποτίσεως τοῦ τιμήματος, χρεωστεῖ νὰ φέρῃ καὶ ταῦτα. Ἴδε ἀ. ἀπτ. εἰς Θέμ. τ. 2 σ. 206 σημ. 12.

§ 134. δ) Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δυνάμει εἰδικῆς συμφωνίας ἢ διότι ἐννοεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ, πρέπει νὰ στείλῃ νὰ παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἀναγκάζεται πρὸς τοῦτο, ἐὰν βραδύνῃ πέραν τοῦ δέοντος.

Ὁ μὲν οἰνοπώλης, ὅστις πωλήσῃ οἶνον ἄνευ τῶν ἀγγείων, δύναται, κατὰ κανόνα, νὰ αἰτήσῃ μόνον τὴν κένωσιν τῶν ἀγγείων πρὸ τῆς ἐπερχομένης τρυγῆς· ὁ δὲ οἰνέμπορος δὲν ὀφείλει νὰ περιμένῃ τόσον. L. 1 § ult. L. 2 L. 4 § 2 D. (18, 6).

§ 135. Ὅσον ἀφορᾷ ἰδίως τὴν ἀγοραπωλησίαν κληρονομίας, εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐκτὸς τοῦ τιμήματος, ὅλαι αἱ ἀπώλειαι, τὰς ὁποίας ὑπέφερεν ὁ πωλητὴς διὰ τῆς διαδοχῆς· α) διὰ τοῦτο χρεωστεῖ ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν πωλητὴν πᾶν ὅ,τι οὗτος ἐξώδευσεν εἰς λογαριασμὸν τῆς κληρονομίας, εἴτε διὰ τὴν κηδείαν, καὶ τὸν τυχόντα φόρον, εἴτε πρὸς ἐξόφλησιν τῶν δανειστῶν, καὶ πρὸς πληρωμὴν κληροδοτημάτων, εἴτε τέλος πρὸς καλλιέργειαν τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων· β') ἐὰν ὁ πωλητὴς δὲν ἐξώδευσε μέν τι εἰς λογαριασμὸν τῆς κληρονομίας, ἀλλ' ἀνέλαβεν ὑποχρεώσεις δι' αὐτήν, χρεωστεῖ ὁ ἀγοραστὴς νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς του ἀπ' αὐτῶν, ἢ τοὐλάχιστον νὰ τὸν βεβαιώσῃ ὅτι θέλει τὸν ἐξασφαλίσῃ διὰ τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ἕνεκα τῶν ὑποχρεώσεων ἐκείνων ἤθελεν ὑποφέρει· γ') ἐὰν ὁ πωλητὴς διὰ τῆς διαδοχῆς ἔχασεν ἀπαιτήσεις ἢ δουλείας διὰ συγχύσεως (confusio), χρεωστεῖ ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀνορθώσῃ τὰ ἀπολεσθέντα δίκαια ἢ νὰ χορηγήσῃ ἀμέσως τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποσβεσθείσης ἀξιώσεως. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἂν ἡ σύγχυσις ἔλαβε χώραν διὰ μεταγενεστέρας διαδοχῆς, π. χ. ἐκ τοῦ ὅτι ὁ πωλητὴς ἐκληρονόμησε δανειστήν τινα ἢ κληροδόχον. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 207 ἑπ.

§ 136. Ἰδιαίτερον πωλήσεως εἶδος εἶναι ἡ *δημοπρασία* (licitatio, auctio, subhastatio), καθ' ἣν προσκαλοῦνται οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ὑπερθεματίσωσι, καὶ παραλαμβάνεται ὡς ἀγοραστὴς ὁ τὰ πλείονα προσφέρων. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ῥωμ. δικαίου ἡ δημοπρασία εἶναι ἀναγκαία ὄχι μόνον ὅταν πρόκειται νὰ πωληθῶσι κατασχεθέντα πράγματα πρὸς ἐκτέλεσιν δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ καὶ ὅταν πωλῆται ἡ ὑπηρεσία τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου ἐκτὸς τούτου, ἀπαιτεῖται νὰ πωλῶνται ἐπὶ δημοπρασίας τὰ ἀκίνητα κοινοτήτων, ἐκκλησιῶν, καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων. Νεώτεροι νομοθεσίαι διατάττουσι συνεχῶς δημοπρα-

σίαν καὶ ἐπὶ πραγμάτων τῶν ὑπὸ ἐπιτροπείαν διατελούντων, καὶ ἐπὶ πτωχεύσεων. Θέμ. τ. 2 σ. 24.

§ 137. Εἰς τὸ περὶ Ἐνοχ. δ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη (τ. ά. § 416—418) εὕρηνται τάδε.

Δὲν εἶναι μόνον ὑποχρέωσις, ἀλλὰ καὶ δικαίωμα τοῦ πωλητοῦ νὰ παραδώση τὸ πωληθὲν κατὰ τὴν συνομολογηθεῖσαν ἐποχὴν, ἢ ἂν τοιαύτη δὲν συνωμολογήθη, ἀμέσως μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ συναλλάγματος. Ὅθεν δύναται διὰ τῆς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας ἀγωγῆς νὰ ὑποχρεώση ἐπὶ τούτῳ τὸν ἀναβάλλοντα νὰ παραλάβη τὸ πρᾶγμα ἀγοραστὴν, ν' ἀπαιτήση δὲ παρ' αὐτοῦ τὴν προξενηθεῖσαν αὐτῷ ἐκ τῆς περαιτέρω φυλάξεως τοῦ πράγματος δαπάνην, ἐφ' ᾧ χαίρει δικαίωμα επισχέσεως ἐπ αὐτοῦ. Τοιαύτη τοῦ ἀγοραστοῦ ὑπερημερία ἀπαλλάττει τὸν πωλητὴν τῆς πρὸς φύλαξιν τοῦ πράγματος επικειμένης αὐτῷ ὑποχρεώσεως, καὶ ἂν λάβη χρείαν τῶν περιεχόντων τὰ ἐμπορεύματα ἀποθηκείων, ἢ ἂν ἡ παρουσία αὐτῶν τὸν ἐνοχλῇ, δύναται νὰ τὰ ἐκποιήση διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀποδίδων αὐτῷ τὸ εισπραχθὲν τίμημα. Δὲν δύναται δὲ νὰ παραπονεθῇ ὁ ἀγοραστὴς ἂν ἡ ἀξία των ἐμπορευμάτων ἠλαττώθη ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, καὶ πωληθῶσι διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον τοῦ παρ' αὐτοῦ καταβληθέντος τιμήματος, φθάνει μόνον νὰ μὴ κατέστη ὁ πωλητὴς ἔνοχος δόλου ἢ ἀσυγγνώστου ἀμελείας. Ἂν δὲ ὁ ἀγοραστὴς δὲν εἶχεν ἔτι καταβάλη τὸ τίμημα, ὀφείλει ν' ἀναπληρώσῃ πρὸς τὸν πωλητὴν τὴν ἐπὶ ἔλαττον διαφοράν. Ἂν τοὐναντίον διὰ τῆς δευτέρας πωλήσεως εἰσπράξῃ ὁ ἀγοραστὴς ποσὸν ἀνώτερον τοῦ συνομολογηθέντος τιμήματος, ὀφείλει ν' ἀποδώσει τὸ περισσεῦον πρὸς τὸν ἀγοραστὴν, καὶ ἐὰν, καθ ἣν ἐποχὴν ζητήση οὗτος νὰ τὸ παραλάβῃ, ἡ ἀξία αὐτοῦ ἤθελεν εἶσθαι ἠλαττωμένη.

§ 138. Πρωτίστη τοῦ ἀγοραστοῦ ὑποχρέωσις εἶναι νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς, εἴτε κατὰ τὰς συνωμολογημένας δόσεις, ἢ διὰ μιᾶς, ἂν τοιοῦτόν τι δὲν συνωμολογήθη. Εἰς πολλὰς ἐμπορικὰς πόλεις εἴθισται νὰ γίνεται ἔκπτωσίς τις ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῶν ἀγοραζομένων ἐμπορευμάτων ἢ τινων ἐξ αὐτῶν, καὶ ὅταν ὁ ἀγοραστὴς δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξιν τοιούτου ἐθίμου, τεκμαίρεται ἐν ἀμφιβολίᾳ ὅτι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ τιμήματος.

Ὅταν ὁ πωλητὴς δὲν πιστώση τὸν ἀγοραστὴν, τοὐτέστι δὲν τῷ παραχωρήσῃ προθεσμίαν πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, δύναται ν' ἀπαιτήσῃ νὰ τῷ καταβληθῇ συγχρόνως μὲ τὴν παράδοσιν τοῦ

πράγματος, ἀπολαμβάνει δ' ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα ἐπισχέσεως ἕως τῆς ὁλοσχεροῦς καταβολῆς τοῦ τιμήματος.

Ἂν πολλοὶ ὁμοῦ ἠγόρασαν τὸ πρᾶγμα ἀπὸ κοινοῦ, ἢ ἂν τὸν ἀγοραστὴν διαδεχθῶσι πλείονες κληρονόμοι, δεν δύναται ἕκαστος αὐτῶν νὰ ἐναχθῇ εἰμὴ διὰ τὸ εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μέρος τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ὁ πωλητὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα, πρὶν ἅπαντες πληρώσωσι τὸ μέρος των, ἢ εἷς ἐξ αὐτῶν καταβάλῃ τὸ ὅλον. Μόνη τοῦ πράγματος ἡ παράδοσις δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἐπιστώθη τὸ τίμημα, ἀλλ' ἡ συνομολόγησις αὕτη ὀφείλει μᾶλλον ν' ἀποδεικνύηται ἑκάστοτε παρὰ τοῦ ἐπικαλουμένου αὐτὴν ἀγοραστοῦ, ἐκτὸς ἂν κατὰ τοπικὸν ἔθιμον ὑπακούηται ἀλαλήτως. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πρὸ τῆς συνωμολογημένης ἢ τεκμαιρομένης προθεσμίας πληρόνων ἀγοραστὴς δικαιοῦται νὰ κρατήσῃ ἀνάλογον τόκον, ὀνομαζόμενον προεξόφλημα (interusurium).

§ 139. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δὲν πληρώσῃ τὸ τίμημα κατὰ τὴν συνωμολογημένην ἐποχὴν, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης μετὰ προηγουμένην μήνυσιν, ὀφείλει, ἂν παρέλαβε τὸ πρᾶγμα, νὰ πληρώσῃ καὶ τόκους ὑπερημερίας, ὡς πᾶς ἄλλος ὑπερήμερος ὀφειλέτης.

Καὶ ἐὰν δὲ, κατ' αὐστηρὸν δίκαιον, δὲν δύναται ὁ ἀγοραστὴς νὰ θεωρηθῇ ὑπερήμερος, ὅταν δὲν συνωμολογήθη ῥητὴ πρὸς πληρωμὴν προθεσμία, οὐδὲ μήνυσις ἐπὶ τούτῳ ἐγένετο, ὀφείλει μολαταῦτα, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ῥωμ. νόμου, τοὺς τόκους τοῦ τιμήματος ἀφ' ἧς στιγμῆς τῷ παρεδόθη τὸ πρᾶγμα. Ἡ δ' ἐξαιρετικὴ τῆς διατάξεως ταύτης αὐστηρότης στηρίζεται εἰς τὸν λόγον ὅτι παραλαμβάνων ὁ ἀγοραστὴς τὸ πρᾶγμα ἄρχεται ἀμέσως ν' ἀπολαμβάνῃ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Τοὐναντίον δὲ ὁ πωλητὴς δὲν δύναται, οὐδ' ἐν περιπτώσει τῆς ἀληθοῦς ὑπερημερίας, ν' ἀξιώσῃ ἀποζημίωσιν ἀνωτέραν τῶν νομίμων τοῦ τιμήματος τόκων, οὐδ' ἐὰν ἤθελε προσυνομολογηθῇ τοιαύτη, καθόσον ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ τοιαύτη ἐξαιρετικὴ τῶν ἐπὶ τῶν χρηματικῶν ἀποδόσεων ἰσχυόντων νομίμων ὁρισμῶν ἀρχὴ ὡς πρὸς τὴν καθυστέρησιν τοῦ τῆς ἀγορᾶς τιμήματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ὑποχρεοῦται ὁ πωλητὴς ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἐκ τῆς καθυστερήσεως ταύτης προσγενομένη αὐτῷ βλάβη ἀναβαίνει εἰς τὸ νόμιμον τῶν τόκων μέτρον.

Ἂν ὁ ἀγοραστὴς ἐμποδισθῇ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα, εἴτε διότι ἀποδημεῖ ὁ πληρωτὴς, εἴτε διότι δὲν τὸ δέχεται, εἴτε δυνάμει δικαστικῆς διατάξεως, ὀφείλει, διὰ ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς πληρωμῆς τόκων, νὰ παρακαταθέσῃ τὸ τίμημα δικαστικῶς.

Οἱ τόκοι τοῦ τιμήματος δὲν δύνανται νὰ ζητηθῶσιν εἰμὴ ὁμοῦ μὲ τὸ τίμημα αὐτὸ, οὐχὶ δὲ καὶ ἀφ' οὗ τοῦτο καταβληθῇ καὶ γίνῃ δεκτόν.

Ὅταν, δυνάμει μεταγενεστέρας συμφωνίας, πληρωθῇ τὸ τίμημα πρὸ τῆς ταχθείσης προθεσμίας, εἴθισται μεταξὺ ἐμπόρων ν' ἀφαιρῆται ἀνάλογος προεξοφλητικὸς τόκος. Οὐδέτερος δὲ των συναλλαξαμένων δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἄλλον νὰ ἐνεργήσῃ ἢ νὰ δεχθῇ τοιαύτην προπληρωμὴν ὑπὸ ὅρον ἀφαιρέσεως τοῦ προεξοφλήματος, ἐκτὸς ἄν, κατ' ἔθιμον τοπικὸν, ὁ ἀγοραστὴς χαίρῃ προθεσμίαν τινὰ, τῆς ὁποίας ἀποφασίσῃ νὰ παραιτηθῇ προκαταβάλλων τὸ τίμημα».

Περὶ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος.

§ 140. Ἂν καὶ ἡ διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας σκοπευομένη μεταβίβασις τῆς κυριότητος, ἢ ἂν ὁ πωλητὴς δὲν ἦτον κύριος τοῦ πράγματος, ἡ μεταβίβασις τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ κατοχῆς προϋποθέτῃ πάντοτε τέλειον συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας, τουτέστιν ἢ ἀπὸ πάσης αἱρέσεως ἀνεξάρτητον, ἢ συναφθὲν ὑπὸ αἵρεσιν πραγματοποιηθεῖσαν ἤδη, δὲν λαμβάνει μολαταῦτα χώραν ἀμέσως μετὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀλλὰ μόνον ὅταν

α΄. ὁ μὲν πωλητὴς παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸν ἀγοραστὴν ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὸν καταστήσῃ κύριον αὐτοῦ.

β΄. ὁ δὲ ἀγοραστὴς καταβάλῃ τὸ τίμημα πρὸς τὸν πωλητὴν, ἢ πιστωθῇ παρὰ τοῦ πωλητοῦ. Ῥάλλ. τ. 1 § 422.

§ 141. Ἡ παράδοσις, ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλη, κατὰ τὰ εἰς τὸν ἀρ. 405 (Ῥάλ.) ἐκτεθέντα, τόπον παραδόσεως ἐπέχουσα τοῦ πωλητοῦ πρᾶξις πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας ἐνεργουμένη, ἐπιφέρει καὶ τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος, ὅταν τὸ μὲν τίμημα πληρωθῇ ἢ πιστωθῇ, ὁ δὲ πωλητὴς δὲν ἐπιφυλαχθῇ ῥητῶς τὴν κυριότητα, (ἀρ. 402) Σχετικῶς ὡς προς το ζήτημα τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος, τὸ τίμημα λογίζεται πιστωθὲν, ὁσάκις ὁ πωλητὴς παραδίδει τὸ πρᾶγμα χωρὶς ν' ἀπαιτήσῃ τὴν σύγχρονον τοῦ τιμήματος καταβολήν.

Ἐὰν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα πωληθὲν πρὸς δύω ἀγοραστὰς παραδοθῇ πρὸς τὸν ἕτερον αὐτῶν, ὁ τελευταῖος ὑπερισχύει τοῦ ἄλλου, καθόσον διὰ τῆς παραδόσεως κατέστη κύριος αὐτοῦ, ἢ τοὐλάχιστον ἀπέκτησε κατὰ τοῦ πωλητοῦ τὴν περὶ τοῦ πωληθέντος καὶ παραδοθέντος πράγματος ἔνστασιν, ὅθεν ὁ πωλητὴς δεν ἠδύνατο πλέον

νὰ παραχωρήσῃ πρὸς τὸν ἕτερον ἀγοραστὴν ἰσχυρὸν δικαίωμα διεκδικήσεως.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ἕπεται ὅτι ἐὰν ὁ πωλητὴς πτωχεύσῃ πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος, δὲν μένει εἰς τὸν ἀγοραστὴν εἰμὴ δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἕνεκα τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ συναλλάγματος, τὸ ὁποῖον θέλει ἐξασκήσει ὡς καὶ οἱ λοιποὶ δανεισταὶ τῆς πτωχεύσεως, οὐχὶ δὲ καὶ δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ πράγματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς πτωχεύσεως περιῆλθεν εἰς τὴν ὁμάδα. αὐτ. § **423**.

§ **142**. Ἐκ τῆς ἀδιαφιλονεικήτου ἀρχῆς ὅτι ἡ κυριότης δὲν μεταβιβάζεται εἰμὴ διὰ τῆς παραδόσεως τῆς κατοχῆς ἢ ἄλλων τόπων αὐτῆς ἐπεχουσῶν πράξεων, συνωδευμένων μὲ τὴν πρόθεσιν τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος, ἕπεται ὅτι καὶ ἡ ἅπαξ μεταβιβασθεῖσα κυριότης δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν πρότερον τοῦ πράγματος κύριον, εἰμὴ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, οὐδ' ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο μόνη ἡ ἀνατροπὴ τῆς ἀγοραπωλησίας, εἴτε ἐπέλθῃ ὡς συνέπεια τῆς πραγματοποιήσεως διαλυτικοῦ τινος ὅρου ἢ μεταγενεστέρας τῶν μερῶν συμβάσεως, εἴτε ἀπαγγελθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, κατ' αἴτησιν τοῦ ἑτέρου τῶν συναλλαξαμένων.

Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ μείζονα λόγον, ἡ ἀνατροπὴ τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὀπισθενεργὸν ἀποτέλεσμα, ἕπεται ὅτι ἡ κατὰ τὸ μεταξὺ τῆς γενομένης τοῦ πράγματος παραδόσεως καὶ τῆς ἀνατροπῆς τῆς ἀγοραπωλησίας διάστημα ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐκποίησις ἢ ἐνεχυρίασις αὐτοῦ, ἢ ἄλλο ὁποιονδήποτε ἐπιβληθὲν εἰς αὐτὸ βάρος διατηροῦσι τὴν νόμιμον ἰσχύν των, εἰς τρόπον ὥστε μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἀνατροπὴν δύναται μὲν ὁ πωλητὴς ν' ἀπαιτήσῃ διὰ προσωπικῆς ἀγωγῆς ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴν νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ εἰς τὴν παντὸς βάρους ἐλευθέραν κυριότητα τοῦ πράγματος, ἢ ἂν τοῦτο ἦναι ἀνέφικτον, νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ, δὲν δύναται ὅμως ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἀνατροπὴν εἰς τὸν τρίτον, ὅστις ἀπέκτησε παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τοιαῦτα ἐπὶ τοῦ πράγματος δικαιώματα, οὐδ' ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς νὰ τὸ διεκδικήσῃ κατὰ τοῦ κατόχου.

Μίαν μόνην ἐξαίρεσιν καθιεροῖ τὸ ῥωμ. δίκαιον ἐπὶ τῆς ἀνατροπῆς τῆς ἀγοραπωλίας συνεπείᾳ τοῦ τῆς κρείττονος προσφορᾶς συμφώνου, κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀγοραστοῦ θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ὑπάρξαν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὅλαι αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ κυριότης δὲν μεταβιβάζεται, ὡς ὅταν ἡ ἀγοραπωλησία ἦτον ἀπ' ἀρχῆς ἄκυρος, ἢ ὁ ἀναβλητικὸς ὅρος δὲν ἐπραγματοποιήθη, δὲν ἀνάγονται εἰς τὸ προκείμενον.

Κατά τινας συγγραφεῖς, τὸ δικαίωμα τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ τοῦ τρίτου κατόχου τοῦ πράγματος θεωρεῖται καὶ κατ' ἄλλας εἰσέτι περιπτώσεις ὡς ἀπ' ἀρχῆς (ex tunc) διαλυόμενον.

Ὡς κυριωτέρας τῶν περιπτώσεων τούτων ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὴν συνεπείᾳ πραγματοποιήσεως διαλυτικοῦ ὅρου, ἢ τοῦ περὶ ἐξωνήσεως συμφώνου ἐνεργουμένην ἀνατροπὴν τῆς ἀγοραπωλησίας. Ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου, ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται ἁπλῶς εἰς τοὺς προμνησθέντας περὶ τοῦ συμφώνου τῆς κρείττονος προσφορᾶς νόμους, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐπεκτανθῶσιν ἐφ' ὅλων τῶν διαλυτικῶν ὅρων, καθόσον οὐ μόνον αἱ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαι γενικαὶ ἀρχαὶ ἀντίκεινται εἰς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ῥητοὶ νόμοι παραχωροῦσι πρὸς τὸν πωλητὴν ἐπὶ ἀναλόγων περιπτώσεων μόνον προσωπικὰ δικαιώματα, οὐχὶ δὲ καὶ πραγματικὴν ἀγωγήν.

Ὡς πρὸς τὸ σύμφωνον τῆς ἐξωνήσεως, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἐπίσης ὅρον διαλυτικόν, ἡ ἀντίθετος γνώμη εἶναι ἐπίσης ἀσυμβίβαστος μὲ τὰς ἀρχὰς τῶν Ῥωμαϊκῶν νόμων, οἵτινες, ὁσάκις τὸ τῆς ἐκποιήσεως δικαίωμα περιορίζεται διὰ συμβάσεως, παραχωροῦσι μόνον προσωπικὴν κατὰ τοῦ παραβάτου τοῦ περιορισμοῦ ἀγωγήν, μὴ ἐξαιρουμένης μηδὲ τῆς περιπτώσεως αὐτῆς, καθ' ἣν ῥητῶς τὰ μέρη συνομολογήσωσι νὰ θεωρηθῇ ἐν τοιαύτῃ ὑποθέσει ἄκυρος ἡ ἀγοραπωλησία. (Ῥάλ. τ. 1 §422—424.

Περὶ διαλύσεως τῆς ἀγοραπωλησίας (1).

§ 142. Ἐν γένει εἶναι μὲν κανὼν, ὅτι δὲν συγχωρεῖται μονομερὴς ἀπὸ τῆς πωλήσεως ἀναχώρησις. Μολοντοῦτο δύνανται νὰ

(1) Κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν συναλλαγμάτων γενικῶς ἰσχύουσαν τοῦ δικαίου ἀρχὴν ὅτι «δν τρόπον συνίσταται ἡ ἐνοχὴ, οὕτω καὶ διαλύεται» ὅλαι αἱ συνέπειαι τῆς πραγματοποιηθείσης ἀγοραπωλησίας ἐκλείπουσιν ἅμα ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι ἐκφράσωσι τὴν περὶ διαλύσεως τοῦ συναλλάγματος συναίνεσίν των· ὅταν δε τοῦτο ἐξετελέσθη ἤδη, ἅμα ἡ ἀντίθετος αὕτη συναίνεσις τῶν συναλλαξαμένων συνοδευθῇ μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἑκατέρωθεν δοθέντος. Διὰ τοιαύτης πρὸς διάλυσιν τῆς ἀγοραπωλησίας ἀντιθέτου συμφωνίας οὐ μόνον ἀπαλλάττεται ἑκάτερος τῶν συναλλαξαμένων ἀπὸ τὰς ἐκ τοῦ συναλλάγματος πηγαζούσας ὑποχρεώσεις, ἀλλ' ἐν

ἀπαντηθῶσιν αἰτίαι διάλυσιν ἐπιφέρουσαι εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν· τότε δὲ ἐπιβάλλεται εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη ὑποχρέωσις ν' ἀποδώσωσι τὰς ἐκ τοῦ συναλλάγματος ληφθείσας ὠφελείας ἢ ν' ἀντικαταστήσωσιν αὐτάς, ἐὰν ἐξ αἰτίας των ἦναι ἀδύνατος ἡ ἀπόδοσις.

περιπτώσει μερικῆς πραγματοποιήσεως τοῦ συναλλάγματος, ἀποκτᾷ καὶ δικαίωμα ἀγωγῆς πρὸς ἀνάληψιν τοῦ δοθέντος.

Τοιαύτη μεταγενεστέρα τῶν συναλλαξαμένων πρὸς διάλυσιν τῆς ἀγοραπωλησίας συμφωνία δύναται οὐ μόνον ῥητῶς νὰ γίνῃ, ἀλλὰ καὶ σιωπηλῶς, ὡς ἐὰν περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος συνομολογηθῇ νέα ἀγοραπωλησία, προϋποτιθεμένου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν παρεδόθη ἢ ὅτι τὸ τίμημα οὔτε ἐπληρώθη, οὔτε ἐπιστώθη, καθότι ἄλλως ἤθελεν ἀγοράζει ὁ ἀγοραστὴς τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα, ὅπερ ἤθελεν εἶσθαι πρᾶξις ἀνίσχυρος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ σιωπηλὴ διάλυσις δὲν δύναται νὰ προκύψῃ εἰμὴ ἐκ θετικῶν πράξεων τῶν μερῶν, ἐκφραζόντων οὕτω τὴν περὶ τῆς διαλύσεως τῆς ἀγοραπωλησίας θέλησίν των· μόνη δὲ ἡ σιωπή, τὴν ὁποίαν ὁ ἕτερος τῶν συναλλαξαμένων ἐφύλαξεν ἀπέναντι τῆς πρὸς διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος προτάσεως τοῦ ἄλλου, δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ εἰκασθῇ τις τὴν πρὸς τοῦτο συγκατάθεσίν του.

Ἐν γένει δὲν δύναται ὁ ἕτερος τῶν συναλλαξαμένων ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τοῦ συναλλάγματος μονομερῶς καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ ἄλλου, καὶ ἂν ἀκόμη οὗτος παραβιάζῃ τὸ συνάλλαγμα καὶ δὲν ἐκπληροῖ τὰς ἐπιβεβλημένας αὐτῷ ὑποχρεώσεις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται μόνον νὰ ζητηθῇ ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ συναλλάγματος, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἀνατροπὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ τυχὸν ἤδη δοθέντος. Ἐξαιροῦνται α') ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ εἰς ὡρισμένην ἐποχὴν ἐκπλήρωσις τοῦ συναλλάγατος συνωμολογήθη ὡς ὅρος αὐτοῦ, ὅπερ τεκμαίρεται μεταξὺ ἐμπόρων, ὁσάκις ὁρίζεται τοιαύτη προθεσμία. β') Ὅταν ἡ ἐκπλήρωσις κατέστη ἀδύνατος διὰ τὸν πωλητήν, ἰδίως ὅταν ἡ βλάβη ἢ ἡ ἀπώλεια τοῦ πράγματος βαρύνῃ αὐτόν, καθότι τότε δύναται ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀποποιηθῇ τὴν πληρωμὴν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἤδη πληρωθέντος. γ') Ἐπὶ οὐσιωδῶν καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀγοραπωλησίας κεκαλυμμένων ἐλαττωμάτων τοῦ πράγματος, ὅπερ προδήλως μόνος ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ. δ') Ἕνεκα τῆς ὑπερόγκου βλάβης. Περὶ τῶν δύω τελευταίων λόγων πραγματευόμεθα πλατύτερον εἰς τὰ ἑπόμενα τμήματα. Ῥάλ. τ. 1 § 425.

Ἡ διάλυσις μὲν αὕτη δύναται νὰ ἦναι συνέπεια ἐπιφυλάξεως περιεχομένης εἰς τὸ συνάλλαγμα εἴτε τῆς ἐχούσης δύναμιν αἱρέσεως, εἴτε τῆς συνιστώσης ἁπλῶς προσωπικὴν ὑποχρέωσιν. Εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιπτώσεις γίνεται χρῆσις τῆς περὶ ἀγοραςίας καὶ πωλήσεως ἀγωγῆς διὰ νὰ ἐπιτυχηθῇ ἡ διάλυσις τοῦ συναλλάγματος (1)· καὶ εἰς τὴν πρώτην δύναται, ἐκτὸς τούτου, ν' ἀπαιτήσῃ τις τὸ πωληθὲν πρᾶγμα καὶ μὲ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγήν (2).

§ 142ª. Παρατηρητέον ὅτι,

ά) Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀγοραστοῦ συνίσταται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἑπομένως ἐνέχεται διὰ πᾶσαν χειροτέρευσιν ἢ διὰ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ, καθόσον δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς αὐτὸν αἰτία τις· ἐκτὸς τούτου, πρέπει ν' ἀποδοθῇ πᾶσα προσαύξησις, ὡς καὶ οἱ καρποὶ ἢ ἄλλο προϊόν, καρποῦ τόπον ἐπέχον· προσέτι δὲ καὶ πᾶν ὅ,τι ὑπαιτίως δὲν ὑπάρχει πλέον ἢ παρημελήθη νὰ εἰσπραχθῇ· τέλος δὲ καὶ ὅ,τι ὁ ἀγοραστὴς ἐκέρδησε δι' ἀξιώσεων, προελθουσῶν ἐκ τῆς ἐν τῷ μεταξὺ παρ' αὐτῷ ὑπαρχούσης ἰδιοκτησίας τοῦ πράγματος.

β') Ὁ ἀγοραστὴς ἐκ μέρους του δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος τιμήματος καὶ τοὺς τόκους αὐτοῦ, προσέτι ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἀναγκαίας δαπάνας.

γ') Ἐνοχή τις μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ ἐκείνου, ὅστις ἀπέκτησε τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἀπὸ τὸν ἀγοραστήν, δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ὅμως δύνανται νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τὸν πωλητὴν αἱ προσωπικαὶ ἀπαιτήσεις, ἃς τυχὸν εἶχεν ὁ ἀγοραστής. Θέμ. τ. 2 σ. 44 ἐν ἀρχ.

§ 143. Ἡ διάλυσις δύναται νὰ λάβῃ χώραν καὶ ἄνευ ἐπιφυλάξεως τεθείσης ἐν τῷ συναλλάγματι· ά) τοῦτο συμβαίνει ἐὰν τὸ πρᾶγμα πωληθῇ δι' ὡρισμένην τινὰ περίπτωσιν καὶ αὕτη δὲν πραγματοποιηθῇ· καὶ ἐνταῦθα γίνεται χρῆσις τῆς περὶ ἀγοραςίας καὶ πωλήσεως ἀγωγῆς, ὥστε, δηλαδή, ὅστις ἀγοράσει τὸ ὑπὸ αἵρεσιν κληροδοτηθὲν αὐτῷ πρᾶγμα διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκλείψεως τῆς αἱρέσεως, εἰ μὲν ἡ αἵρεσις ἐκπληρωθῇ, δύναται νὰ με-

(1) Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 42 σημ. 46 τὰς τῶν νόμων παραθέσεις.
(2) Ὁ λαβὼν ἀπὸ ὡρισμένην ἡμέραν ὑπερθεματισμοῦ, ἐὰν εὑρεθῇ ὁ ὑπερθεματίζων, οὐκ ἔχει τὴν περὶ τοῦ πράγματος ἀγωγήν· πρὶν ἢ δέ τις ὑπερθεματίσῃ, ἔχει αὐτήν. Ν. 40 Β. (15, 1)— τιμ. 11 πρ. (6, 1).

ταχειρισθῇ τὴν περὶ ἀγορασίας ἀγωγὴν διὰ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος τιμήματος· β') ἡ ἀγοραπωλησία χάνει προσέτι τὴν ἐνέργειάν της, ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀποκτήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐξ ἄλλης αἰτίας παρὰ τὴν τῆς πωλήσεως· γ') καὶ ἄλλη ἀκόμη περίπτωσις τοιουτοτρόπως λαμβάνει χώραν, ὅταν δηλ. ὁ εἷς ἢ ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων ἔχῃ δικαίωμα ἀφ' ἑτέρου ἐννοούμενον πρὸς κατάργησιν τῆς ἀγοραπωλησίας, καὶ κάμῃ χρῆσιν τούτου. Πλὴν ἡ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς ὑποχρεώσεως δὲν παρέχει τοιοῦτον δικαίωμα, ἀλλὰ δικαιοῖ τὸν ἐναντίον ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς. Ἀπεναντίας ὑπέρμετρος βλάβη δίδει βεβαίως εἰς τὸν ζημιωθέντα τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν κατάργησιν τοῦ συναλλάγματος, διότι ἂν καὶ ἀγοραστής τις καὶ πωλητὴς δύνανται νὰ ὠφεληθῶσι διὰ τοῦ συναλλάγματος ἑκάτερος μὲ ζημίαν τοῦ ἑτέρου, χωρὶς τοῦτο νὰ θεωρῆται ἀπὸ τοῦδε κατακριτέον (πρβ. ἀνωτ. σ. 36), μ' ὅλον τοῦτο ἀποδοκιμάζεται ἡ ὑπέρμετρος καταπλεονέκτησις (laesio enormis), καὶ θεωρεῖται ὡς ἀξιοκατάκριτος, εἴτε γνωστὴ εἴτε ἄγνωστος ἦτον κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ συναλλάγματος, διότι ἀποδοκιμάζεται καὶ τὸ νὰ θέλῃ τις νὰ κρατήσῃ τοιαύτην ὑπέρμετρον ὠφέλειαν. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 42—44.

ΣΗΜ. Ἐνταῦθα δὲν θέλομεν ὁμιλήσει περὶ τῆς ὑπερμέτρου βλάβης, παραπέμποντες εἰς Εὐρ. λ. Βλάβη ὑπέρογκος·— εἰς Θέμ. τ. 2 σ. 45 ἐπ — καὶ Καλλ. τ. 3 § 230—235. κατ. § 306.

§ 144. Ἡ ἐπιφυλαχθεῖσα ἐξώνησις δύναται προσέτι νὰ ἔχῃ τὴν ἐνέργειαν ὄχι μὲν ν' ἀκυρώσῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν, ἀλλὰ νὰ παραγάγῃ δικαίωμα μεταπωλήσεως, πρὸς τὸ ὁποῖον γίνεται χρῆσις τῆς περὶ ἀγοραπωλησίας ἀγωγῆς. 1) Κυρίως διὰ τοῦ συμφώνου τῆς προτιμήσεως θεμελειοῦται δικαίωμα πρὸς μεταπώλησιν, ἀλλὰ μόνον ὅταν ὁ πωλητὴς καταντήσῃ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ νὰ πωλήσῃ πάλιν τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα. Φυσικῷ τῷ λόγῳ δύναται τότε ὁ πωλητής, δυνάμει τῆς ἐπιφυλάξεως, ν' ἀπαιτήσῃ νὰ τῷ κοινοποιηθῇ ἡ σκοπουμένη νέα πώλησις· τούτου δὲ μὴ γενομένου, ἔχει δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν· ἐὰν ὅμως κάμῃ χρῆσιν τοῦ ἐπιφυλαχθέντος δικαιώματος, πρέπει νὰ προσφέρῃ ὅσα καὶ ὁ νέος ἀγοραστὴς ἢ τοὐλάχιστον τόσα, ὅσα ἐσυμφωνήθησαν διὰ τὴν τοιαύτην περίπτωσιν· ἐὰν δὲ, καίτοι προσκληθείς, δὲν κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματό του, ἀπόλλυσιν αὐτό· ἀλλ' αἱ ὠφέλειαι τοῦ μεταξὺ χρόνου παραμένουσι τῷ ἀγοραστῇ. Ἐὰν ἡ ἐπιφύλαξις τῆς ἐξωνήσεως ἐγένετο ἀνεξαρτήτως τῆς εὐκαιρίας πρὸς νέαν πώλησιν, δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ μεταπώλησις κατὰ πᾶσαν στιγμήν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐπιφύλαξις αὐτὴ περιέχῃ περιορισμόν τινα, ὅστις τότε δὲν

πρέπει νὰ παρέλθῃ ἄπρακτος· ἐὰν δὲν ὡρίσθη χρόνος, ἐφαρμόζεται ἡ κοινὴ (συνήθης τριακονταετὴς) τῆς παραγραφῆς προθεσμία. Ἐὰν ἡ ἐξώνησις ἐπεφυλάχθη ἐπ' ἄπειρον, τότε δύναται νὰ διακοπῇ ἡ 30ετὴς παραγραφή, ἂν ὁ πρὸς ἐξώνησιν δικαιούμενος πρὸ τῆς παρελεύσεως αὐτῆς διαμαρτυρηθῇ. Ὅστις κάμει την χρῆσιν τοῦ τῆς ἐξωνήσεως δικαιώματος, πρέπει νὰ πληρώσῃ τὴν δια τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁρισθεῖσαν τιμήν, δύναται δὲ νὰ λάβῃ χώραν καὶ ἐκτίμησις τοῦ πράγματος καθ' ἣν τοῦτο ἔχει ἀξίαν, ὅτε ἀσκεῖται ἡ ἐξώνησις· ἀλλά, κατὰ κανόνα, πρέπει μᾶλλον (ὡς τὸ ἁπλούστερον) νὰ προϋποτεθῇ, ὅτι ἡ κατα τὴν πρώτην πώλησιν τεθεῖσα τιμὴ εἶναι καὶ ἡ τῆς ἐξωνήσεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν δαπανῶν καὶ προσαυξήσεων. Αἱ ὠφέλειαι μένουσιν εἰς τὸν ἀγοραστὴν μεχρισοῦ προσενεχθῇ αὐτῷ ἡ τῆς ἐξωνήσεως τιμή. Ἴδε Θέμ. τ. 2 σ. 48. Πρβ. Εὑρ. τ. 7 σ. 65 ἑπ.

§ 145. Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον (νόμ. 3 c. de resc. vend (4, 44) νόμ. 2 C. quando liceat. (4, 45). νόμ. 5 C. de oblig. aet. (4, 10) ὑπάρχοντος συναλλάγματος, το ὁποῖον φέρει ὅλους τοὺς ἀπαιτουμένους εἰς τὸ νὰ λογίζηται ἰσχυρὸν χαρακτῆρας, κανεὶς δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ αὐτὸ μονομερῶς, καὶ ἂν ὁ ἕτερος δὲν ἐξεπλήρωσεν εἰσέτι τὴν ἐνοχήν του· π. χ. διότι δὲν ἔγεινεν ἐγκαίρως ἡ ὑποσχεθεῖσα παράδοσις τῆς ὁμολογίας. Εἰς τοιαύτην μάλιστα περίπτωσιν ἐπιτρέπεται μόνον ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ βραδύνοντος, ἢ ἀρνουμένου νὰ εκπληρώσῃ τὴν ἑαυτοῦ ὑπόσχεσιν, ὥστε ἡ μὴ ἐκπλήρωσις αὐτῆς δὲν εἶναι λόγος ἀποχρῶν πρὸς διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος. Ἀπόφ. 92 τῆς 4 μαρτίου 1837 Ἀρ. Πάγου (Νομολ. τ. 2 σ. 38). Ἀπ. 107 τῆς 11 ἰουνίου 1837 (Νομολ. τ. 2 σ. 337).

§ 146. Ὅταν εἰς πώλησίν τινα προσδιορισθῇ προθεσμία πρὸς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος, μόνη ἡ ἀναβολὴ τῆς παραδόσεως (ἂν προκύψῃ βλάβη) ἀρκεῖ, διὰ νὰ ζητηθῶσι καὶ ἐπιδικασθῶσιν ἀποζημιώσεις;— Ὅσον ὑπέρογκος καὶ ἂν ἦναι ἡ ζημία αὕτη καὶ ὁποιουδήποτε εἴδους καὶ ἂν ἦναι τὰ συναλλάγματα, ἐμπορικὰ ἢ πολιτικά, ὁ ἐκπρόθεσμος ὀφειλέτης, διὰ νὰ γίνῃ ὑπερήμερος, ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως δικαστικὴ κλῆσις ἢ ἄλλη ἰσοδύναμος πρᾶξις; Ἴδε διατριβὴν ἐν Νομ. σ. 923.

§ 147. Ὅταν ἡ πρὸς παραλαβὴν πωληθέντος πράγματος προθεσμία δὲν προσετέθη εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς ἀγορᾶς ῥητῶς ὡς ὅρος διαλυτικὸς αὐτῆς, ἡ ὀλιγοήμερος ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ δὲν ἐπιφέρει αὐτοδικαίως τὴν διάλυσιν αὐτῆς (Ἁρμ. Γ, τίτλ. 7),

καθότι ὁ νόμος θεωρεῖ τὴν πώλησιν τελείαν καὶ ἀδιάλυτον ἅμα δύο μέρη συμφωνήσωσι περὶ τοῦ πράγματος καὶ περὶ τοῦ τιμήματος, κἄν τε τὸ τίμημα δὲν κατεβλήθη, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ δὲν παρεδόθη. Ἀλλ' ἡ εἰρημένη ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος ἄλλο νόμιμον ἀποτέλεσμα δὲν ἐπιφέρει παρὰ μόνον ὅτι τὸ πρᾶγμα (ὅπερ μὴ ζυγισθὲν ἦτο μέχρι τῆς σταθμίσεως εἰς κίνδυνον τοῦ πωλητοῦ, νόμ. 35 § 5 Πανδ. περὶ συμφ. ἀγορᾶς (18, 1) νόμ. 2 Κώδ. περὶ κινδ. καὶ προσφ. (4, 48) μεταβαίνει μετὰ τὴν ὑπερημερίαν εἰς κίνδυνον τοῦ ἀγοραστοῦ, ὀφείλοντος νὰ πληρώσῃ τὰς ζημίας καὶ τὰ ἔξοδα. Απ. τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 3243).

§ 148. Κατὰ τὸν νόμον, ὑπάρχοντος διαλυτικοῦ ὅρου, ἐὰν μὲν μέρος τοῦ τιμήματος κατεβλήθη, τὸ δὲ ὑπόλοιπον δὲν κατεβλήθη ἐμπροθέσμως, δύναται ὁ πωλητὴς νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς πράξεως καὶ νὰ κερδίσῃ τὴν καταβληθεῖσαν ποσότητα ἀντὶ τῶν στερηθέντων ἐν τῷ μέσῳ καρπῶν. ἐνόσῳ δηλαδὴ δὲν ἐξελέξατο τὸ ν' ἀπαιτήσῃ προηγουμένως τὸ τίμημα, διότι ἂν τοῦτο ἅπαξ ἐπρόκρινε, δὲν δύναται ἐκ μεταμελείας νὰ μεταπίπτῃ εἰς τὸ ἕτερον (Ἁρμ. 42 καὶ 43 βιβλ. γ'. τίτλ. γ'.) Απόφ. τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 2615).

§ 149. Ἂν ἡ εἰς τὸ συμφωνητικὸν σημειωμένη προθεσμία δὲν προσετέθη ὡς ὅρος διαλυτικὸς τοῦ συναλλάγματος, ἀλλ' ἀπέβλεπε μόνον τὴν ἐποχὴν τῆς παραλαβῆς τοῦ πράγματος, ἡ μὴ τήρησις αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλο ἀποτέλεσμα εἰμὴ ὅτι, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, ὁ κίνδυνος λογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ. Απόφ. Ἀρ. Πάγου 80 τῆς 8 ἰανουαρίου 1838 (Νομολ. τ. 2 σ. 10).

Ποινικὴ ῥήτρα.

§ 151. Ἴδε τὴν λέξ. Ῥήτρα Ποινική.

Περὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πωλήσεων

παρεπομένων συμφώνων.

§ 187. *Ἐγγύησις τοῦ πωλητοῦ ὡς πρὸς τὰ μὴ ἐπιδειχθέντα πράγματα.* Ὅταν ἡ ἀγοραπωλησία ἐνεργῆται χωρὶς ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἴδῃ ἢ νὰ δοκιμάσῃ τὸ πρᾶγμα, ἢ χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὰς ἐσω-

τερικὰς καὶ κεκρυμμένας αὐτοῦ ἰδιότητας, ἐγγυᾶται συνήθως ὁ πωλητὴς περὶ αὐτῶν. Τοιοῦτον σύμφωνον ἐπιφέρει συνεπείας διαλυτικῆς, ἀλλ᾽ οὐχὶ ἀναβλητικῆς αἱρέσεως. Τὸ συνάλλαγμα εἶναι τέλειον καὶ χορηγεῖ δικαίωμα ἀγωγῆς, δύναται ὅμως ν᾽ ἀνατραπῇ, ἂν αἱ ὑποσχεθεῖσαι ἰδιότητες ἐλλείπωσι καὶ ὁ ἀγοραστὴς τὸ απαιτήσῃ (Ῥάλ. τ. 1 § 399).

§ 189. Ὅταν εἰς τὰς ἐπὶ πιστώσει πωλήσεις δὲν συνομολογηθῇ ῥητῶς ὅτι τὸ συνάλλαγμα θέλει κυρωθῇ μόνον μετὰ τὴν εμπρόθεσμον καταβολὴν τοῦ τιμήματος, καὶ ὅτι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἡ ἀγοραπωλησία θέλει θεωρηθῇ ὡς μὴ γενομένη, ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ἀναβολὴ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος δὲν δίδει εἰς τὸν πωλητὴν τὸ δικαίωμα ν᾽ ἀνατρέψῃ τὸ συνάλλαγμα, ἀλλὰ νὰ ἐκβιάσῃ δικαστικῶς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος (1). Δύναται ὅμως ἡ ἀκριβὴς τοῦ τιμήματος καταβολὴ νὰ συνομολογηθῇ καὶ ὡς αἵρεσις αναβλητικὴ τοῦ συναλλάγματος, τὸ ὁποῖον τότε δὲν τελειοποιεῖται εἰμὴ μετὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ἐκπλήρωσιν τῆς αἱρέσεως. Συνηθέστερα ὅμως ἡ αἵρεσις τῆς πρὸς κύρωσιν τοῦ συναλλάγματος ἐμπροθέσμου καταβολῆς τοῦ τιμήματος ἰσχύει ὡς αἵρεσις διαλυτικὴ πρὸς ὄφελος τοῦ πωλητοῦ· ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι τὸ συνάλλαγμα καθίσταται ἀμέσως τέλειον, καὶ μόνον ἂν θελήσῃ ὁ πωλητὴς ἀνατρέπεται διὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἀγοραστοῦ. Ὅθεν δικαιοῦται ὁ πωλητὴς ἢ τὸ δικαίωμα τοῦτο νὰ ἐξασκήσῃ, ἢ νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἀγοραστὴν εἰς πληρωμήν, καθότι δὲν δύναται οὗτος διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπερημερίας ν᾽ ἀποκτήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὑπεκφύγῃ τὸ συνάλλαγμα (2). Ἔχει δὲ ὁ πωλητὴς πρὸς ἀπόληψιν τοῦ τυχὸν παραδοθέντος ἤδη ἐμπορεύματος, ἀγωγὴν προσωπικήν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν διεκδικητικήν, καθὸ πιστώσας τὸν ἀγοραστήν, γενόμενον οὕτω κύριον τοῦ πράγματος, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον κατὰ τοῦ τρίτου κατόχου, ἂν τὸ ἐμπόρευμα εξεποιήθη πρὸς τρίτον, καὶ ἐὰν ἤθελε ῥητῶς συνομολογηθῇ ἡ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν ἐπάνοδος τῆς κυριότητος, καθόσον τοιαύτη συνομολογία δὲν δύναται νὰ ἔχῃ αποτελέσματα, οὐδ᾽ ἔχει τοιαῦτα ἄνευ τῆς πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος ἀπαιτουμένης παραδόσεως. Ν. 3 Κωδ. (4, 54).

Συνέπεια τοῦ ὅρου τούτου, ἐκτὸς ἀντιθέτου μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων συμφωνίας, εἶναι ὅτι ὁ ἀγοραστὴς στερεῖται τοῦ,

---

(1) Ἴδ. Βασιλ. (19, 5)—ν. 8, 9, 12 Κώδ. (4, 38)—ν. 14 Κ. (4, 44).
(2) Ν. 2, 3, 6 Π. (18, 3)—ν. 4 Κώδ. (4, 54)—ν. 6, γ Β. (19, 3).

εἴτε λόγῳ ἀῤῥαβῶνος, εἴτε εἰς λογαριασμὸν τοῦ τιμήματος, καταβληθέντος ποσοῦ, τὸ ὁποῖον κερδαίνει ὁ πωλητὴς ἐν εἴδει συνομολογουμένου προστίμου (1)· ἀλλ' εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν ὀφείλει ὁ πωλητὴς ν' ἀφήσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὅλους τοὺς ἐν τοσούτῳ παραχθέντας ἐκ τοῦ πράγματος καρποὺς τοὺς ὁποίους ἄλλως ἤθελεν οὗτος ἀποδώσει. δ, ε. Βασιλ. αὐτ.—νόμ. 4 πρ. § 4. νόμ. 5 Π. (18, 3). (αὐτ. § 401).

§ 190. Δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ ὅτι ὁ πωλητὴς θέλει μείνει κύριος τοῦ πωλουμένου πράγματος, ἢ ὅτι θέλει ἀναλάβει τὴν ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα μεθ' ὡρισμένην τινὰ ἐποχὴν ἢ περίστασιν, χωρὶς οὕτω νὰ καταστραφῇ ἡ οὐσία αὐτὴ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας. Ἐπιτρέπεται ὅμως πολλάκις εἰς τὸν πωλητὴν, μάλιστα δὲ εἰς τὰς ἐπὶ πιστώσει πωλήσεις, ἐφ' ὧν τὰ ἐμπορεύματα παραδίδονται ἀμέσως, τὸ συμφέρον αὐτοῦ ἀπαιτεῖ νὰ ἐπιφυλαχθῇ τὴν κυριότητα τοῦ πωλουμένου πράγματος, ἕως οὗ πραγματικῶς τῷ πληρωθῇ τὸ τίμημα. Τοιαύτη συνομολόγησις ἀποτελεῖ αἵρεσιν ἀνασταλτικὴν, διὰ τῆς ἡ ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ ἐνέργεια τοῦ συναλλάγματος ἀναστέλλεται ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν προθεσμίαν καταβολῆς τοῦ τιμήματος. Πολλοὶ συγχέουσι τὴν αἵρεσιν ταύτην μὲ τὸ ἀπαλλακτικὸν σύμφωνον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ αἵρεσιν διαλυτικὴν ἀλλ' ἡ διάκρισις αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ὅρων, τοὺς ὁποίους μετεχειρίσθησαν οἱ συμβαλλόμενοι, καὶ ἔχει σημασίαν μόνον ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν τρίτων. (αὐτ. § 402).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ.

Κατὰ ποίους νόμους κανονίζεται ἡ ἀγοραπωλησία ; (1).

§ 200. Πῶς διατίθενται τὰ ἐν ἡμεδαπῇ ἀκίνητα, ἐκποιούμενα ἢ δωρούμενα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ; Ἴδε ἀποφ. 9926 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐν Εὐρ. τ. 11 σ. 167, 171.— Παρ. Καλλ. τόμ. 2 § 440 καὶ τὸν ἐπ. §.

---

(1) δ. Βασιλ. (1, 3).—ν. 6 πρ Π. (18, 3).
(2) Ἴδε τὰ πρῶτα ἄρθρα τοῦ νέου ἀστυκοῦ νόμου.

§ 201. **Κατὰ ποίου τόπου νόμους κανονίζονται τὰ περὶ ἀγορᾶς ἀκινήτων;** Ἴδε Εὑρ. τ. 9 σ. 69, 179.— Εὑρ. τ. 5 σ. 212 ἐπ. πρβ. τὸν προηγ. § καὶ τὸν ἐπ.

§ 202. Οἱ νόμοι οἱ ἐπικρατοῦντες εἰς τὸν τόπον τῆς πωλήσεως κανονίζουν τὸν τρόπον καὶ τὸν τύπον τῆς πωλήσεως (1). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 36 τοῦ 1841.

§ 203. Πώλησις ἀκινήτου, γενομένη παρ' ἀλλοδαποῦ ἐπιτρόπου, κατὰ ποίους νόμους γίνεται;

Ἡ 9346 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. (2) φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ προκειμένου τοῦ ζητήματος ἂν ἐπὶ τῆς παρ' ἐπιτρόπου ἀλλοδαποῦ γενομένης πωλήσεως ἐν ξένῃ ἐπικρατείᾳ ἀκινήτου κτήματος, ἀνήκοντος εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνήλικας, δικαζομένους δὲ ἐνώπιον ἑλληνικῶν δικαστηρίων περὶ τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς τοιαύτης πωλήσεως, πρέπῃ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ νόμοι τῆς προσωπικῆς ἱκανότητος εἴτε τοῦ ἐπιτρόπου εἴτε τῶν ἀνηλίκων, οἱ διέποντες τὸν ἀνίκανον καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἢ οἱ νόμοι τοῦ τόπου, ἔνθα κεῖται τὸ ἀκίνητον κτῆμα, τα ἑλληνικὰ δικαστήρια ὀφείλουσι νὰ ἐρευνῶσι ποῖον δίκαιον ἰσχύει ἐν Ἑλλάδι πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ οὐχὶ ὁποῖον ἰσχύει ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς διατείνονται οἱ ἐναγόμενοι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, διότι ὀφείλουν νὰ δικάζουν κατὰ τοὺς ἡμεδαποὺς νόμους· καὶ δὲν ὑπάρχουσι μὲν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ῥητοὶ κανονιστικοὶ νόμοι ἐν τῇ Ἑλλάδι, ὡς ὑπάρχει, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ὡς πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους κῦρος τῶν ἐγγράφων (ἄρθ. 386 τῆς πολ. δικον.), ἀλλ', ἐν τοιαύτῃ σιωπῇ, τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια παρεδέχθησαν πάντοτε τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τὰς παραδεδειγμένας κοινῶς παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, καὶ αἱ ἀρχαὶ αὗται πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἄνω εἰρημένου ζητήματος, ἤγουν ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τῶν ἐπιτρόπων εἰς ἐκποίησιν τῶν ἀκινήτων τῶν ἀνηλίκων μόνον οἱ νόμοι τῆς ἐθνικότητος τῶν ἀνηλίκων αὐτῶν καὶ οὐχὶ τῆς ὁποιασδήποτε ἐθνικότητος τοῦ ἐπιτρόπου, ἢ ἐκείνης τῆς θέσεως τῶν ἀκινήτων (Eoelix § 31—40). Ἑπομένως, ἀποδεδειγμένου ὄντος ἐκ τῆς μνησθείσης ὁμολογίας τῶν ἐναγομένων, ὅτι οἱ ἐνά-

---

(1) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτον, ὅτι τὸ δικαστήριον ἔδωκε πίστιν εἰς ἔγγραφα μεσιτῶν τῆς Τεργέστης, ἔνθα ἐγένετο ἡ πώλησις πραγματειῶν.

(2) Ἴδε πλήρη τὴν ἀπόφ. εἰς Εὑρετήριον τόμ. 9 σελ. 179 ἐπ. Πρλ. Εὑρ. τόμ. 9 σελ. 92 § 193ᵃ.

γοντες ἀνήλικες, ὡς ἀποβιώσαντος τοῦ πατρὸς των ὑπηκόου ἄγγλου καὶ ὡς ἀκολουθοῦντες τὴν κατάστασιν τοῦ πατρὸς οὖσαν ἄγγλου, ὀρθῶς εἶχε διαταχθῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5049 ἀποφάσεως τῶν ἐφετῶν (Εὐρ. τ. 6 σ. 212) ἀπόδειξις τοῦ ἀγγλ. Δικαίου περὶ τῶν ὅρων, καθ' οὓς ἐπιτρέπεται ἐγκύρως ἡ πώλησις τῶν ἀκινήτων αὐτῶν τῶν ἀνηλίκων καὶ περιττὴ καθίσταται ἡ διαταχθεῖσα διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀπόδειξις τῆς ἐθνικότητος τῆς μητρὸς αὐτῶν.

§ 204. Ἡ ἰσχὺς καὶ αἱ νόμιμοι συνέπειαι οἱασδήποτε ἀθετήσεως ἰδιωτικοῦ περὶ πωλήσεως ζώων ἐν ἀλλοδαπῇ ὄντων συναλλάγματος κανονίζεται κατὰ τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν, ἀφοῦ οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι ἐγένετο καὶ ἀμοιβαίας προσωπικὰς ὑποχρεώσεις τῶν συναλλαξαμένων ἀντικείμενον ἔχει, ἀλλὰ μάλιστα καὶ οἱ συναλλαξάμενοι αὐτοὶ ὑποβάλλουσιν εἰς τὰ ἑλλ. δικαστήρια πᾶσαν ἀναφυησομένην διένεξιν.— Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 14186.

Τύποι τηρητέοι διὰ τὸ κῦρος πωλήσεως γενομένης ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ μετὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον (1).

§ 205. Διὰ τὸ κῦρος πωλήσεως, γενομένης ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὀθωμανικοῦ νόμου, ἀπαιτεῖται Ταπίον; Χοτσέτιον;

Τὸ Χοτσέτιον ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν;

Περὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν θέλω ὁμιλήσει ἐν ταῖς λέξ. Ταπίον.— Τουρκικὸς νόμος— καὶ Χοτσέτι, ἃς βλέπε. Πρβ. δὲ Εὐρ. λέξ. Ἀγοραπωλησια § 1, 2, 12 ἐπ. καὶ ἀπ. 8534 ἐφ. Ἀθ.

§ 206. Διὰ τὸ κῦρος τῆς πωλήσεως πλοίου ἀρκεῖ ἡ σύνταξις ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου; Εἶναι ἀναγκαῖον προσὸν ἡ εἰς τὸ νηολόγιον ἐγγραφὴ τῆς πράξεως ταύτης; Ἴδε τὴν λέξ. Πλοῖα § 3—13ª ἴδε καὶ τὰ ἐπ.

Ἡ ἐκουσία πώλησις πλοίου ἀποδεικνύεται διὰ παντὸς νομίμου μέσου, ἐκτὸς μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι ὅμως εἶναι δεκτοί, ὅταν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως.

Ἡ 14008 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 195 τοῦ ἐμπο-

(1) Πρβ. Καλλ. τ. 3 § 219 (ἀνωτ. § 5).

ρικοῦ νόμου περὶ τῆς ἑκουσίου πωλήσεως τοῦ πλοίου πρέπει νὰ συντάσσεται ἔγγραφον, ἐντεῦθεν δὲ συνάγεται, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἰδιοκτησία πρέπει ἐγγράφως ν' ἀποδεικνύεται καὶ μεταξὺ συνιδιοκτητῶν. Ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ διατάξεως προκύπτει ὅτι τὸ ἔγγραφον δὲν ἀπαιτεῖται ὡς οὐσιῶδες στοιχεῖον τοῦ συναλλάγματος, ἀλλ' ὡς ἁπλοῦν ἀποδείξεως μέσον, δι' ὃ διὰ τῆς ὁμολογίας καὶ διὰ παντὸς ἄλλου μέσου, πλὴν τοῦ τῶν μαρτύρων, ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου συνιδιοκτησίας. ἀφοῦ δὲ τὸ ἔγγραφον ὡς μέσον ἀποδείξεως διαγράφεται καὶ ἡ σχετικὴ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου διάταξις δὲν ἀπαγορεύει τὴν μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὑπάρχει ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὅπου δὲ ὁ ἐμπορικὸς νόμος δὲν καθιεροῖ ἐξαιρετικὴν τοῦ κοινοῦ δικαίου διάταξιν, λαμβάνουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τούτου· κατὰ δὲ τὸ κοινὸν δίκαιον, ὅταν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἐπιτρέπεται ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις ἄλλως ἀπαγορεύεται πρέπει νὰ παραδεχθῇ τις ἀδιστάκτως, ὅτι καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου συνιδιοκτησίας ἀμφισβητουμένης μεταξὺ συνιδιοκτητῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπιτρέπεται ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις, ὅταν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, καθ' ὅσον ὁ ἐμπορικὸς νόμος, ἀφοῦ παρεδέχθη κατὰ κανόνα διὰ τὰς λοιπὰς ἐμπορικὰς σχέσεις, ἕνεκα τῆς εἰς τὸ ἐμπόριον ἀπαιτουμένης ταχύτητος καὶ τῆς ἐντεῦθεν προκυπτούσης δυσκολίας διὰ τὴν σύνταξιν ἐγγράφων, τὴν μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν, διατάττων ὡς πρὸς τὴν πώλησιν τοῦ πλοίου καὶ τὸ ἀσφαλιστικὸν συνάλλαγμα, τὴν σύνταξιν ἐγγράφων, δὲν ἔπραξεν ἄλλο ἢ νὰ ἐπανέλθῃ διὰ τῶν διατάξεων αὐτῶν, ἕνεκα τῆς σπουδαιότητος τῶν σχέσεων αὐτῶν, εἰς τὸν κανόνα τοῦ αὐτοῦ δικαίου ὅτι ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις δὲν ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸ κοινὸν αὐτὸ δίκαιον, παραδέχεται ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος τούτου, καὶ μία ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ ἡ ὕπαρξις ἀρχῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως. καὶ τὰς ἐξαιρέσεις οὐδαμοῦ ἀποκρούει ὁ ἐμπορικὸς νόμος ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τῶν συναλλαγμάτων, δι' ἃ ζητεῖ νὰ βεβαιῶνται ἐγγράφως.

§ 207. Τὸ συνάλλαγ. τῆς ἀγοραπωλησίας πλοίου τινὸς λογίζεται τετελεσμένον, ἂν διωμολόγηται μὲν ἐν ἰδιωτικῷ ἐγγράφῳ, συνωμολόγηται δὲ νὰ συνταχθῇ κατόπιν ἐπίσημον ἔγγραφον, ἐν δὲ τῷ νηολογίῳ δὲν ἐγένετο σημείωσις τίς;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ μεταξὺ τῶν διαδίκων συνταχθέντος καὶ μὴ προσβληθέντος ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου τῆς 19 ἀπριλίου 1847 διαλαμβάνοντος, ὅτι τὸ ἓν ἐκ τῶν πέντε καὶ ἡμίσεος δεκάτων

δικτων τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ ἐναγομένου Μπίστη ἐπὶ τοῦ πλοίου «Ἀνεξάρτητος» ἀνήκει εἰς τὸν ἐνάγοντα Παρόδην, ὅστις διὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἐπλήρωσε (δυνάμει προγενεστέρου μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων συμβολαίου, τοῦ εἰς τὰς προτάσεις τοῦ ἐνάγοντος μνημονευομένου) τὰς ἀπαιτουμένας ἤδη δραχμὰς 1300, ὑποχρεωθεὶς νὰ πληρώσῃ ἀκολούθως καὶ τὰς πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ συμφωνηθέντος τιμήματος ὑπολοίπους δραχμὰς 2100 μὲ θαλάσσιον τόκον δύο καὶ ἥμισυ τοῖς ἑκατὸν κατὰ μῆνα, ἐνεχόμενος ἐντοσούτω εἴς τε τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας τοῦ πλοίου, καὶ ὅτι, μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐκ τοῦ ταξειδίου καὶ τὴν ἐντελῆ ἐξόφλησιν ὅλων τῶν ὀφειλομένων δραχμῶν καὶ τόκων, θέλει συνταχθῆ τὸ ἐπίσημον τακτικὸν πωλητήριον, ἐκ τούτων ὅλων προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἔκτοτε κατηρτίσθη τωόντι μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων τὸ τῆς προκειμένης ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα, μεταβιβασθείσης ὁριστικῶς εἰς τὸν ἐνάγοντα τῆς κυριότητος τοῦ πρὸς αὐτὸν πωληθέντος μέρους τοῦ πλοίου, καθόσον ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ συμφωνία τοῦ νὰ πληρώσῃ ὁ ἀγοραστὴς ἔκτοτε τόκον ἐπὶ τοῦ καθυστερουμένου μέρους τοῦ τιμήματος καὶ νὰ μεθέξῃ εἰς τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας τοῦ πλοίου, ἡ δὲ πρὸς σύνταξιν τοῦ ἐπισήμου πωλητηρίου ἐπιφύλαξις, συνδυαζομένη μὲ τὴν τοιαύτην συμφωνίαν, δὲν ἀποτελεῖ προφανῶς ὅρον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ τοῦ συναλλάγματος κατάρτισις ἐξήρτητο δῆθεν ἐκ τῆς συντάξεως τοῦ ἐπισήμου συμβολαίου, ὡς ὁ ἐνάγων διατείνεται, ἀλλ' ἐσκόπει ἁπλῶς τὴν τοῦ συναλλάγματος τούτου ἰσχυροποίησιν καὶ ἀπέναντι τῶν τρίτων διὰ συμβολαίου φέροντος βεβαίαν χρονολογίαν.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ τῆς σημειώσεως τῆς προκειμένης πωλήσεως εἰς τὸ ἀνῆκον νηολόγιον ἔλλειψις δὲν ἔχει ἐπιῤῥοήν τινα ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθόσον ἡ σημείωσις αὕτη ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸν περὶ ἐμπορικῆς ναυτιλίας Νόμον, οὐχὶ πρὸς κατάρτισιν τῆς ἀγοραπωλησίας τοῦ πλοίου μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων, ἀλλὰ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς μεταβολῆς τῆς κυριότητος τοῦ πλοίου ἀπέναντι τῶν τρίτων.

Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' οὗ καὶ μόνου στηρίζεται ἡ ἀγωγή του ὅτι δηλ. δὲν ἐτελειοποιήθη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐναγομένου τὸ τῆς προκειμένης ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα, καὶ ὅτι ἑπομένως, πωληθέντος ὑπὸ τῶν δανειστῶν τοῦ πλοίου, ὀφείλει ὁ ἐναγόμενος νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἀπέναντι τοῦ τιμήματος τῆς εἰρημένης ἀγοραπω-

λησίας δραχμὰς 1300, δὲν εἶναι βάσιμος. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 9977 τοῦ 1852.

§ 207[a]. Ὑπήκοος ὀθωμανὸς δὲν δύναται, κατὰ τὸ ὀθωμ. δίκαιον, νὰ πωλήσῃ πλοῖον εἰς ἕλληνα. Ὅθεν, ὅταν τὸ πλοῖον καταπλεύσῃ εἰς ὀθωμανικὸν λιμένα, ἀκυροῦται ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας ἡ πώλησις πρὸς βλάβην τοῦ ἀγοραστοῦ, οὗτος δὲ δὲν ἀπόλλυσι τὸν ἀῤῥαβῶνα, διότι τοῦτο λαμβάνει χώραν ὅταν ἐκ μεταμελείας ἀποχωρῇ τῆς ἀγορασίας ὁ δοὺς τὸν ἀῤῥαβῶνα καὶ μὴ συμφωνήσας εἰδικῶς τι περὶ τῆς τύχης τοῦ ἀῤῥαβῶνος αὐτοῦ. (Ἐνταῦθα ἐπρόκειτο περὶ τοῦ πωλητοῦ, ὅστις εἶχε δώσει τὸν ἀῤῥαβῶνα) Νόμ. 3, 24 καὶ 17 Κώδ. (4, 21). Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 13472 τοῦ 1855 τμ. ά.

§ 208. Ἡ πώλησις ἀκινήτου, ἡ μετὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον γενομένη, δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ εἰμὴ ἐξ ἐπισήμου συμβολαίου (ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου). — Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὑπάρχουν πλεῖσται ἀποφάσεις, ἃς μνημονεύσω ἐν λέξ. *Χαρτόσημον*· χάριν συντομίας μνημονεύω (1) μόνον τὴν τῆς 26 φεβρ. 1853 καὶ 221 τοῦ 1852 πολ. ἀποφάσεις τοῦ Ἀρ. Πάγου, διὰ τῆς τελευταίας τῶν ὁποίων κυροῦται ἡ 521 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ.— καὶ τὴν 10386 ἐφ. Ἀθηνῶν. — Πρβ. Παπαρ. Ἐνοχ. δίκ. § 377 σημ. 22, 23.— Διὰ τὰ κινητά; Πκπ. § 412 σημ. 28.

Παρατηρητέον δὲ ὅτι·

§ 209. ά) Πώλησις ἀκινήτων γενομένη μὲν ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον συμβολαιογράφου, ἀλλ' ὄχι ἐπὶ τοῦ νομίμου ἐνσήμου χάρτου, δὲν εἶναι διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἄκυρος. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 108 τοῦ 1849.— Πρλ. λ. *Χαρτόσημον*.

§ 210. β') Ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 42 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου,

(1) Ἰδιωτικὸν περὶ τοιαύτης πωλήσεως ἔγγραφον δὲν λαμβάνεται ποσῶς ὑπ' ὄψιν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 221 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 521 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ.

— Πρὸς ἰσχυροποίησιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τοῦ συναλλάγματος τούτου δι' οὐδενὸς ἄλλου μέσου. Ἀπόφ ἐφ. Ναυπλ. 145 τοῦ 1844 (Νομ. σ. 4019).

— Ἐπὶ τουρκοκρατίας, τὰ ἰδιωτικὰ πωλητήρια εἶχον ἰσχύν. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 343 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4767).

ὅταν ὑπάρχῃ συμμετοχὴ, εἰς ἀγορὰν κτημάτων; Ἴδε ἀπ. 9241 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. καὶ Εὑρ. τ. 9 α. 208 (λ. Κοινωνία § 199).

§ 211. γ΄) Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς, δι' ἀγορᾶς, κοινωνίας; Ἴδε ἀπ. 9008 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 212. δ΄) Ἀποδεικνύεται δι' ὅρκου ἡ ἑταιρικὴ ἀγορὰ ἀκινήτου κτήματος, καίτοι γενομένη μετὰ τὸν περὶ χαρτ. νόμον; Τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, διὰ τῆς 10444 ἀποφάσεώς του, ἐπέτρεψε τοιαύτην ἀπόδειξιν. Ἴδε Εὑρ. τ. 11 σ. 310 (λ. Ὅρκος), ἔνθα ἂν δι' ὅρκου ἀποδεικνύηται ἡ ἀγοραπωλησία.

§ 213. ε΄) Ἰδιωτικὸν πωλητήριον ἀποδεικνύει ὡς πρὸς τρίτους τὴν πώλησιν; Ἴδε τὴν λ. *Συνάλλαγμα*.

§ 214. ς΄) Ὁ τρίτος δύναται ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων ὅτι ἡ ἀγοραπωλησία ἐγένετο μεταξὺ ἄλλων προσώπων (1). Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 102 τοῦ 1847, ἣν κατωτ. § 216.

§ 215. ζ΄) Εἰς τὸν ἀγοράσαντα κτῆμά τι ὡς κτῆμα τοῦ Α., ὅστις τὸ εἶχε διαθέσει, ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις; Ἴδε ἀπ. 9709 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 216. η΄) Ὁ τρίτος δύναται ν' ἀποδείξῃ καὶ διὰ μαρτύρων, ὅτι ἡ ἀγοραπωλησία ἐγένετο μεταξὺ ἄλλων προσώπων.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὸ δικαστήριον δύναται καὶ ἐκ δικαστικῶν τεκμηρίων νὰ ἐξαγάγῃ τὴν λαβοῦσαν χώραν ἀγοραπωλησίαν κτήματος τινός.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, ὡς τὸ ἐφετεῖον ἐκθέτει εἰς τὴν 18 σκέψιν τῆς ῥηθείσης ὑπ' ἀριθ. 2830 ἀποφάσεώς του, ἐκ τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ ὑπὸ τῶν ἤδη ἀναιρεσειόντων παρουσιασθὲν ἔγγραφον, δι' οὗ οἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενοι ὀθωμανοὶ ὑπεσχέθησαν νὰ κάμωσι πρὸς τὴν ἑλλ. Κυβέρνησιν τὰς πωλήσεις τῶν χωρίων Μάκρυσι, Παλαιοῦρι καὶ Ἀρχάνι, καὶ ἐκ τοῦ διαληφθέντος παραχωρητηρίου τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἐξάγει, κατὰ τὴν πεποίθησίν του, ὅτι ἡ ἑλλ. Κυβέρνησις ἠγόρασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Μάκρυσι ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας, ὥστε τὸ ἐφετεῖον αἰτιολόγησε τὴν ἀπόφασίν του ὡς πρὸς τὴν πρότασιν τῶν ἐνισταμένων ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν ἀληθῆ ἰδιοκτήτην, καθόσον δὲν φαίνεται ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου γενομένων προτάσεων τῶν ἀναιρεσειόντων καὶ παρουσιασθέντων ἤδη ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου, νὰ ἰσχυρίσθησαν οὗτοι ὅτι ἐκεῖνος ἢ ἐκεῖνοι, ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις, παρὰ τῶν

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Τρίτος.

ὁποίων ἡ Κυβέρνησις ἠγόρασεν, εἶναι ἄλλο πρόσωπον, τὰ δὲ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα τὸ δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐσχημάτισε τὴν περὶ τῆς ῥηθείσης ἀγορᾶς πεποίθησίν του, ἂν καὶ δὲν ἦναι κατ' εὐθεῖαν ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγοραπωλησίας, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσουν ὡς τοιαῦτα, ἠδύνατο ὅμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ἐμπεριεχόμενόν των, καὶ νὰ χρησιμεύσουν τὰ ἐν αὐτῷ ὡς δικαστικὰ τεκμήρια κατὰ τὸ ἄρθρον 276 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθότι περὶ τῆς ἀγορᾶς ταύτης τῆς ἑλλ. Κυβερνήσεως ἐσυγχωρεῖτο εἰς τὸν Κωλέττην, καθὸ τρίτον ὡς πρὸς αὐτήν, καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, ἀφοῦ ἐκ τῶν δικαστικῶν τεκμηρίων τὸ δικαστήριον ἐπείσθη διὰ τὴν ἀγορὰν αὐτῶν, ἡ δὲ πεποίθησις ἐκ νομίμων μέσων παραχθεῖσα διαφεύγει τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Ἀρ. Πάγου· ἑπομένως οὔτε τὰς περὶ ἀγοραπωλησίας ἀρχὰς τοῦ δικαίου παρεγνώρισε, οὔτε τὰς περὶ ἀποδείξεως ἀρχὰς τῆς πολ. δικονομίας παρεβίασε τὸ ἐφετεῖον. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγ. **102** τοῦ **1847**.

§ **217**. θ') Τίς ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνῃ τὴν ἀκυρότητα τοῦ συμβολαίου· καὶ μάλιστα τὴν παράβασιν τοῦ ἄρθρου **42** τοῦ περὶ χαρτ. νόμου; Ἴδε τὴν λέξιν Τρίτος καὶ τὴν **221** τοῦ **1852** πολ. Ἀρ. Πάγου ἀπόφ., καθ' ἣν καὶ αὐτὸς ὁ κατέχων τὸ κτῆμα δύναται νὰ κάμῃ τὴν πρότασιν ταύτην.

§ **217**ᵃ. Κατ' ἔφεσιν προτείνεται τὸ ἄκυρον τοῦ πωλητηρίου; Ἴδε τὴν **4756** τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. ἐν Εὐρ. τ. **5** σ. **263**.

§ **218**. Ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει τοῦ νὰ γίνηται ἀγράφως ἀγορὰ κινητῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἀπαγορεύει (ἄρθρ. **300** πολ. δικ.) ν' ἀποδεικνύωνται αὗται διὰ μαρτύρων, ὅταν ὑπερβαίνουν τὴν ἀξίαν τῶν **50** δραχμῶν, καὶ δὲν συντρέχῃ καμμία τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προνοουμένων ἐξαιρέσεων, μὴ προταθέντος ὅτι κατ' ἔθιμον αἱ τοιαῦται ἀγοραὶ ἀποδεικνύονται διὰ μαρτύρων. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου **33** τοῦ **1848**.

ΣΗΜ. Τὸ πραγματικὸν εἶναι οὕτως· ὁ Α. κατέσχεν ἵππους τινὰς διὰ χρέος τῆς συζύγου τοῦ Β., αὕτη δ' ἀνακόψασα τὴν κατάσχεσιν, ἐπρότεινεν ὅτι τὰ ζῶα ἦσαν ἰδιοκτησία της, καὶ ὅτι κατ' ἔθιμον αἱ τοιαῦται ἀγοραὶ γίνονται ἀγράφως, ζητήσασα οὕτω νὰ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις.

§ **219**. Ὅταν συμφωνηθῇ νὰ γίνῃ ἡ ἀγοραπωλησία ἐγγράφως, αὕτη δὲν λογίζεται τελεία, ἂν δὲν συνταχθῇ τὸ περὶ αὐτῆς ἔγ-

γραφον (1). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 21 τοῦ 1849, ἣν ἴδε λ. Μάρτυρες § 203. Πρβ. § ἑπ.

§ 220. Εἶναι ἀνίσχυρον τὸ συνάλλαγμα, ὅταν ἡ ἰσχύς του ῥητῶς δὲν ἐζητήθη ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συντάξεως συμβολαίου;

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὴν ἀληθῆ τοῦ νόμου 16 τοῦ Κώδ. de fide istrum, (4, 21) ἔννοιαν, τότε μόνον τὸ συνάλλαγμα καταρτίζεται διὰ τῆς περὶ αὐτοῦ συντάξεως καὶ τελειοποιήσεως τοῦ συμβολαίου ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι συμφωνήσωσιν ὡς ὅρον τελειοποιήσεως τοῦ συναλλάγματος τοῦ συμβολαίου τὴν σύνταξιν· ὅ ἐςὶν, ὅταν τὸ ἔγγραφον ἀποτελῇ τὸ συστατικὸν τοῦ συναλλάγματος στοιχεῖον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὑποσχεθέντων τοῦ Α. Χ. Γεωργίου καὶ Γ. Ἀνδρέου, δι' ἐγγράφου των τῆς 24 Ἰουλίου 1834, ν'ἀγοράσωσι τὴν προκειμένην οἰκίαν, διὰ δραχμὰς 8,000 πληρωτέας εἰς ὡρισμένας ἡμέρας, ἐὰν ὁ Ν. Πονηρόπουλος δηλώσῃ ἐντὸς τῆς αὔριον τὴν πρὸς τὸν Εὐστάθιον Σκόρδην καὶ συντρ. γενομένην πώλησιν τῆς αὐτῆς οἰκίας, ὡς ὅρον τῆς καταρτίσεως τοῦ συναλλάγματος ἔθεντο, οὐχὶ τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ ἀγοραπωλησίας ἐγγράφου, ἀλλὰ τὴν διάλυσιν τῆς εἰρημένης ἀγοραπωλησίας· τοῦ ὅρου δὲ τούτου πληρωθέντος, οἱ ὑποχρεωθέντες ν'ἀγοράσωσι, δὲν δύνανται ν' ἀντιτάξωσιν ἰσχυρῶς τὴν ἔνστασιν, ὅτι ἐπειδὴ δὲν συνετάχθη συμβόλαιον, δύνανται νὰ μεταμεληθῶσι. Ἀπόφ. 831 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 5490).

§ 221. Μὴ συνταχθέντος προικοσυμφώνου κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου, ὁ παραδοὺς ἀκίνητα, λόγῳ προικός, ἔχει ἀγωγὴν πρὸς διεκδίκησιν αὐτῶν; Ναί, διότι ἡ γενομένη παράδοσις θεωρεῖται ὡς μὴ μεταβάσασα τὴν κυριότητα, ἣν φυλάττει ὁ

(1) Ἐὰν συμφωνηθῇ ἁπλῶς νὰ συνταχθῇ καὶ ἔγγραφον πωλητήριον, δύνανται οἱ συναλλαξάμενοι νὰ μεταμεληθῶσι πρὶν ἢ συνταχθῇ τὸ ἔγγραφον; Κατὰ τὴν διάτ. 17 τοῦ Κώδ. de fide instrum ὡς προφορικῶς συνομολογηθεῖσα ἀγοραπωλησία, περὶ ἧς συνεφωνήθη νὰ συνταχθῇ καὶ ἔγγραφον, τότε δὲν λογίζεται τελεία, ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι ἐνόησαν νὰ μὴ θεωρῆται, πρὸ τῆς συντάξεως αὐτοῦ, τελεία· ἐν ἐλλείψει ὅμως ῥητῆς δηλώσεως ὑποτίθεται ὅτι τὸ ἔγγραφον συνεφωνήθη πρὸς ἀπόδειξιν, καὶ ὄχι πρὸς σύστασιν.— Ἀπόφ. 529 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἐν Νομικ. σελ. 5457.—Πρβ. Καλλ. 219 ἕως § 5.

ΣΗΜ. Ἐπρόκειτο περὶ κινητῶν.

πρῶτος κύριος δυνάμενος νὰ διεκδικήσῃ τὰ οὕτω παραδοθέντα κτήματα μὴ προκριματιζόμενος ἀπὸ τὴν παράδοσιν· πρὸς ἀπόδειξιν μάλιστα ταύτης ἐπιτρέπεται καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συνταχθῇ ἔγγραφον μεταξὺ τῶν διαδίκων, μὴ θεωρούντων τότε ἀνίσχυρον τὴν παράδοσιν. Ἀπόφ. 514 τοῦ 1855 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἐν Νομικ. σ. 6040.

§ 222. Ἀκυρότητα πηγάζουσαν ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου, κατὰ ποίων δύναταί τις νὰ προτείνῃ; Ἴδε ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 338 τοῦ 1855, ἐν λ. Ὑδραῖοι.

Τὰ πωλητήρια πρέπει νὰ συνυπογράφωνται παρ' ὅλων τῶν συμβαλλομένων; (1).

§ 223. Κατὰ τὸ ρωμ. δίκαιον (Ἀρμ. βιβλ. γ' τίτλ. γ' § 2) δὲν ἀπῃτεῖτο νὰ ὑπογραφῶσι τὰ πωλητήρια εἰμὴ παρὰ τοῦ πιπράσκοντος αὐτά, οὐχὶ δὲ καὶ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ (ἀπ. ἐφ. Ν. 95 τοῦ 1835 ἐν Εὐρ. τ. 5 σ. 130. — καὶ ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 11174 τοῦ 1853, τμ. α').

Τὰ πωλητήρια λοιπὸν πρέπει νὰ φέρωσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πωλητοῦ· ἄλλως δὲν ἰσχύουσιν. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 10386 τοῦ 1853.

§ 223ª. Ἡ περίστασις, ὅτι πωλητήριόν τι ἐγένετο μονομερῶς

---

(1) Κατ. § 301.—Ἡ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν ἀγοραστῶν ἐνώπιον τοῦ συμβολ. γενομένη ὁμολογία τοῦ πωλητοῦ, ὅτι ἐπώλησεν εἰς τὸν δεῖνα τὴν οἰκίαν του δι' ὡρισμένην τινὰ ποσότητα, δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχύν, οὔτε περιέχει τὸ ἔγγραφον τοῦτο συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας ὑποχρεῶνον τὸν ἀγοραστὴν καὶ τὸν πωλητήν, οὔτε καθιστᾷ καθ' ἑαυτὸ τίτλον ἱκανὸν πρὸς μεταβίβασιν κυριότητος, ἐκτὸς ἂν ἀποδειχθῇ ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ἔγκαιρος καὶ ἔγκυρος παραδοχὴ τῆς ἐν αὐτῷ περιεχομένης ὁμολογίας τοῦ πωλητοῦ, πρὸς δὲ καὶ ἡ πραγματικὴ παράδοσις τοῦ πωληθέντος. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 30 Ἰουλίου 1840 (Νομ. σ. 2185).

— Ἐὰν εἰς τὸ συμβόλαιον τῆς πωλήσεως ἀκινήτων κτημάτων φαίνεται ἡ ὑπογραφὴ μόνον τοῦ πωλητοῦ, τὸ συνάλλαγμα τοῦτο καταρτίζεται διὰ τῆς μεταγενεστέρας συναινέσεως ἐξαγομένης ἐκ τεκμηρίων. Ἀπ. ἐφ. Ν. 93 τοῦ 1836 (Νομ. σ. 2511).

ἀπὸ τὸν πωλητὴν, δύναται νὰ καταστήσῃ τὸ ἔγγραφον τοῦτο, (ὡς πρὸς τὴν ὁμολογηθεῖσαν μὲν ἐν αὐτῷ παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἀλλ' ἐμπράκτως μὴ ἀληθῆ καταβολὴν τοῦ τιμήματος) ἀνίσχυρον πρὸς ὑποχρέωσιν τῶν ἀντιδίκων εἰς τὴν καταβολὴν ταύτην, ἐὰν δι' ἄλλων ἀποδείξεων δὲν βεβαιοῦται ἡ περὶ αὐτῶν συναίνεσις καὶ παραδοχὴ ὡς πρὸς τὸ συνάλλαγμα τῆς πωλήσεως. Ὅταν ὅμως ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ πώλησις ἐζήτησε διὰ δικαστηρίου τὴν ἐκκένωσιν π. χ. τῆς οἰκίας, ποιήσας χρῆσιν τοῦ πωλητηρίου, ἕπεται ὅτι συνήνεσεν εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν καὶ ὡς πρὸς τὸ τίμημα. (Ἀρμ. ἀρ. 1 βιβλ. γ' τίτλ. γ'). Ἀπόφ. τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 2511).

Ἡ ὑπόσχεσις πωλήσεως δὲν ἔχει ἰσχὺν μήτε ὡς ἁπλῆ ὑπόσχεσις, ἂν δὲν συνοδεύηται ἀπὸ τὴν τῆς ἀγορᾶς. Ὅθεν ἡ μονομερὴς τῆς πωλήσεως ὑπόσχεσις εἶναι ἄκυρος. (Νομολ. Γαλλ. ἐν Νομικῇ σελ. 984).

§ 224. Πῶς ἀποδεικνύεται ἡ ἀγορὰ καὶ ἡ πώλησις ἐπὶ ἐμπ. ὑποθέσεων; (1)

Μολονότι οἱ συγγραφεῖς τοῦ Ἐμπορ. δικαίου ἀπεφάνθησαν, ὅτι εἰς τὰς ἐμπορικὰς πωλήσεις, κατὰ τὸ ἄρθρον 109, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνωνται τὰ ἔγγραφα διπλᾶ, δὲν ἐννοοῦν ὅμως μὲ τοῦτο, ὅτι τὸ διαλαμβάνον ἀμοιβαίας μελλούσας ἐνοχὰς ἰδιωτικὸν ἔγγραφον ἰσχύει μὲ μίαν μόνην ὑπογραφήν· ἀλλ' ἀπεναντίας κρίνουν, ὅτι αἱ δύο ὑπογραφαὶ ἀπαιτοῦνται βεβαίως διὰ νὰ φέρῃ τελείαν ἀπόδειξιν τὸ ἔγγραφον, ἐὰν ἐκ τούτου παράγωνται ἀξιώσεις (Pard. § 245)· τὸ ἄρθρ. δὲ 109 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἀφορᾷ τοὺς τρόπους τῆς ἀποδείξεως, καὶ τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν συμπλήρωσιν ταύτης. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν τοῦ ἔτους 1835 (Νομικ. σελ. 3241).

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Καὶ μεταξὺ ἐμπόρων τὰ περὶ ἀγοραπωλησίας ἔγγραφα δὲν ἰσχύουν, ὅταν δὲν φέρωσιν ὅλων τῶν συναλλαξάντων μερῶν τὰς ὑπογραφάς. Ἀπόφ. ἐφ. Ν. 89 τοῦ 1835 (Νομ. σ. 3241).

§ 225. Τὸ περὶ ἀγοραπωλησίας συμβόλαιον εἶναι ἄκυρον μὴ γενόμενον διπλοῦν, ὅταν πρόκηται περὶ πράξεως ἐμπορικῆς, ἢ ὅταν τὸ τίμημα προκατεβλήθη;

---

(1) Συνάλλαγμα ἐμπορικὸν περὶ ἀγοραπωλησίας ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων; Ἴδε ἀπ. ἐφ. Αθ. 12728.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, ἂν καί, κατὰ τὸ ἄρθρον 410 τῆς πολ. δικονομίας, διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος ἰδιωτικὸν ἔγγραφον, περιέχον ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν, πρέπῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ γίνεται διπλοῦν· τὸ δὲ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας, οἷον τὸ προκείμενον, ὂν προφανῶς συνάλλαγμα ἀμφοτεροβαρές, περιέχον δηλ. ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις, τὴν μὲν τοῦ πωλητοῦ τοῦ νὰ παραδώσῃ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, τὴν δὲ τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα, πρέπει νὰ γίνηται εἰς διπλοῦν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἂν καὶ τὰ συμβόλαια τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν ἐγένοντο εἰς διπλοῦν, ἡ διάταξις αὐτὴ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογήν· 1) διότι ἡ ἀγοραπωλησία δύναται ν' ἀποδειχθῇ καὶ διὰ μαρτύρων, καὶ ἂν ὑπερβαίνῃ τὰς 50 δραχμάς· διότι πρόκειται περὶ ὑποθέσεως ἐμπορικῆς, ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τῶν ἐγγράφων συμβολαίων δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία· καὶ 2) διότι ὁ νόμος ἀπαιτῶν τὸ συμβόλαιον νὰ γίνεται εἰς διπλοῦν, εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὰς συμβάσεις, τὰς ἐπιβαλλούσας εἰς ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑποχρεώσεις ἐκπληρωθησομένας εἰς τὸ μέλλον, καὶ διὰ νὰ δύναται οὕτως ἕκαστος αὐτῶν, ἔχων ἀνὰ χεῖρας του ἓν πρωτότυπον τοῦ συμβολαίου ν' ἀναγκάσῃ τὸν ἕτερον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του, ἐνῷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνάμα καὶ ταυτοχρόνως μὲ τὴν σύστασιν τῆς ἀγοραπωλησίας, ἐκπληρωσάντων τῶν ἐναγόντων τὴν ὑποχρέωσίν των, καταβαλόντων δηλ. παραχρῆμα τὸ τίμημα τοῦ εἰς αὐτοὺς πωληθέντος ἐλαίου, δὲν ἦτον ἀνάγκη πλέον νὰ γενῇ τὸ ἔγγραφον εἰς διπλοῦν, διότι ὁ λόγος, δι' ὃν διετάχθη, ἐξέλιπεν, ἀφοῦ καὶ ὁ ἐκκαλῶν πωλητὴς ἐπληρώθη τὸ τίμημα, καὶ εἰς οὐδὲν ἐδύνατο πλέον νὰ τῷ χρησιμεύσῃ τὸ συμβόλαιον· ὅθεν καὶ ὁ περὶ ἀκυρότητος τῶν συμβολαίων λόγος τῆς ἐφέσεως, δὲν εἶναι βάσιμος. Ἀπόφ. ἐφ. Ν. 822 τοῦ 1856 (Νομ. σ. 6178).

§ 226. Τὸ σπουδαῖον τῆς πωλήσεως ἀποδεικνύουσι κατὰ τρίτων τὰ δημόσια ἔγγραφα; Ὄχι· ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 263 τοῦ 1852 ἐν λ. Ἔγγραφα δημόσια.

Συναίνεσις. — Δόλος. — Εἰκονικότης.

§ 230. Περὶ τῆς συναινέσεως ὅρα ἀνωτ. § 40—47.

§ 231. Ἡ ὑπόσχεσις πωλήσεως δὲν ἔχει ἰσχὺν μήτε ὡς ἁπλῆ ὑπόσχεσις, ἂν δὲν συνοδεύηται ἀπὸ τὴν τῆς ἀγορᾶς. Ὅθεν ἡ μονο-

μερὶς τῆς πωλήσεως ὑπόσχεσις εἶναι ἄκυρος. (Νομολ. Γαλλικὴ ἐκ τῆς Νομικῆς σ. 984). Πρβ. ἀν. § 223 ἐπ.

§ 232. Ἴδε ἀνωτέρω § 223[a].

§ 233. Ἡ δι' ἐπιςολῆς πρότασις (1) περὶ ἀγοραπωλησίας : πότε λαμβάνει χαρακτῆρα συναλλάγματος; Ποῖον δικαστήριον εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν ἐντεῦθεν ἀναφυομένην διένεξιν;

Ἡ 14444 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπὸ 8 φεβρ. 1849 ἐπιστολῆς τοῦ Π. ἐκ Πετωτοῦ πρὸς τὸν Γ. Λ. εἰς Σύραν ἐξάγεται, ὅτι ὁ πρῶτος ἐπρότεινεν εἰς τὸν δεύτερον νὰ τῷ πωλήσῃ καὶ ἀποστείλῃ διαφόρους πραγματείας του χωρὶς νὰ τῷ περιορίσῃ τὴν τιμὴν, ἐκ δὲ τῆς ἀπὸ 19 φεβρ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπαντήσεως τοῦ Γ. Λέστου ἐκ Σύρου πρὸς τὸν Βριχορόπουλον προκύπτει (ὡς καὶ δὲν ἀμφισβητεῖ οὗτος) ὅτι ὁ Λέστος εἰδοποιεῖ δι' αὐτῆς τοῦτον, ὅτι κατὰ τὴν πρότασίν του τῷ ἀποστέλλει τὰς ζητηθείσας πραγματείας, σημειῶν τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ἃς καὶ συγχρόνως ἀπέστειλεν. Ἑπομένως τῆς προτάσεως τοῦ Βριχοροπούλου ἀποδεχθείσης, καὶ συγχρόνως μετὰ τῆς ἀποδοχῆς μάλιστα ἐκτελεσθείσης ἐν Σύρῳ παρὰ τοῦ Γ. Λέστου, ὅπου οὗτος εἶχε μάθει τὴν πρότασιν, ἕπεται ὅτι τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας συνέστη ἐν Σύρῳ, διότι ἐκεῖσε συνέπεσε πραγματικῶς ἡ συνδρομὴ τῶν δύο (μὴ ἀνακληθεισῶν) θελήσεων, ἥτις ἀπετέλεσε τὴν ἀμοιβαίαν συναίνεσιν, ἐξ ἧς καὶ μόνης τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας τελειοποιεῖται (ὅρα Παρδέσιος ἀριθ. 250 καὶ ἰδίως ἀριθ. 1354, ἐδαφ. τετάρτων). Διότι ἐπὶ πωλήσεων, συνισταμένων δι' ἀλληλογραφίας, κατὰ τὴν σύμφωνον γνώμην ὅλων τῶν συγγραφέων (ἂν καὶ διαφωνούντων μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν, μέχρι τῆς ὁποίας διαρκεῖ τὸ παρὰ τοῦ προτείνοντος τὴν πώλησιν δικαίωμα τῆς ἀνακλήσεως τῆς προτάσεως αὐτοῦ, τεινῶν παρατεινόντων, παρὰ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων, τὴν ἐποχὴν ταύτην μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ὁ προτείνας λάβῃ ἐν χερσὶ τὴν τοῦ ἀποδεχθέντος ἀπάντησιν περὶ ἀποδοχῆς) ἡ (μὴ ἀνακληθεῖσα) συνάντησις ἀνατρέχει ἢ ὑφίσταται καθ' ἣν ἐποχὴν ἕκαστος ἐπρόφερεν ἢ ἐδήλωσεν αὐτὴν εἴτε ἀμφότεραι συμπίπτουσι εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς παρὰ τοῦ, πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ πρότασις, πραγματικῆς ἀποδοχῆς.

(1) Ἴδε τοὺς προηγουμένους § 41.

Ἐπειδὴ ἑπομένως τοῦ προκειμένου συναλλάγματος καταρτισθέντος ἐν Σύρῳ, τὸ ἐν Σύρῳ ἐμποροδικεῖον ἦτο, κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 22, 7 τῆς πολ. δικον. καὶ ἑπομένως ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος λόγῳ προσωπικῆς δικαιοδοσίας προτεινομένη διὰ τῆς ἐφέσεως τοῦ Π. Βριχωροπούλου ἔνστασις εἶναι ἀνυπόστατος.

§ 234. Ἴδε ἀπ. 4382 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, ὅτι αἱ περὶ βίας διατάξεις ἐφαρμόζονται εἰς ὅλα τὰ διὰ βίας γινόμενα συναλλάγματα.

§ 235. Ὁ δόλος πότε ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου 11 § 5 Πανδ. (19, 1), ὁ παρὰ τοῦ ἑτέρου τῶν συναλλαξαμένων μερῶν κατὰ τὸν ἀπαρτισμὸν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας πραχθεὶς δόλος τότε μόνον ἐπιφέρει τοῦ τοιούτου συναλλάγματος τὴν ἀκύρωσιν, ὅταν ἦναι φύσεως τοιαύτης, ὥστε ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως αὐτοῦ ὁ δολιευθεὶς δὲν ἤθελε συναλλαγῆ παντάπασιν· ὅταν, ἀπ' ἐναντίας, ὅμως ἀφορᾷ μόνον τὸν τρόπον τῆς συναλλαγῆς, οἷον τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος ἢ τὸ τίμημα, δὲν ἐπιφέρει, κατὰ τὸν νόμον 13 § 4 αὐτόθι, τοῦ συναλλάγματος τὴν ἀκύρωσιν, ἀλλὰ χορηγεῖ ἁπλοῦν πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα· αἱ δὲ ἀρχαὶ αὗται, ἰσχύουσαι ἐπὶ τῶν ἑκουσίων πωλήσεων, εἶναι ἐφαρμοστέαι καὶ ἐπὶ τῶν διὰ δημοπρασίας ἀπαρτιζομένων ἀγοραπωλησιῶν, καθόσον ἡ κατὰ ταύτας μεσολάβησις τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς καὶ ἡ δημοσιότης δὲν ἀποκλείουσι τὰς περιστάσεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐτέθησαν αἱ ἀνωτέραι ἀρχαὶ, οὐδὲ ἐπηρεάζουσι τὸν λόγον, δι' ὃν αὗται ἐτέθησαν. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ παρὰ τῶν ἀδελφῶν Ξάνθη προτεινόμενος δόλος, ὅτι δηλαδὴ ὁ Κορομηλᾶς, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κατακυρωθῇ ἐπὶ ὀνόματι αὐτοῦ, ὡς ὑπερθεματιστοῦ, εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μικροτέραν τιμὴν, τὸ ἐκπλειστηριαζόμενον κτῆμα αὐτῶν διὰ φημῶν, δολίως παρ' αὐτῶν διαδοθεισῶν, ἐμπόδισε τὸν συναγωνισμὸν κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν τοῦ ἀναγκαστικῶς ἐκποιηθέντος κτήματός των, ὡς ἀφορῶν τὸ δοθὲν τίμημα, δύναται ἴσως νὰ χορηγήσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Ξάνθη πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα, δὲν δύνανται ὅμως, κατὰ τὰς προεκτεθείσας ἀρχὰς, νὰ ἐπιφέρωσι καὶ τοῦ συναλλάγματ. τὴν ἀκύρωσιν· ὥστε ἡ πρότασις τῶν ἀδελφ. Ξάνθη περὶ ἀκυρώσεως τοῦ πλειστηριασμοῦ στηριχθεῖσα εἰς τὸν

ἀνωτέρω λόγον, ἔπρεπεν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας νὰ ἀπορριφθῇ, ὡς μὴ ἐρειδομένη εἰς τὸν νόμον. Απόφ. ἐφ. Ἀθ. 12859 τοῦ 1855.

§ 236. Ἴδε τὴν λέξ. Δόλος, ἔνθα ἡ 36 τοῦ 1846 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ δόλος, ἀπαιτεῖται ἡ βεβαίωσις ὅτι ἐβλάφθη ὁ καθ' οὗ ἐγένετο ὁ δόλος.

§ 237. Ὁ Α. ἐπώλησεν εἰς τὸν Β. πλοῖόν τι, ἀλλ' ἡ πώλησις ἐγένετο εἰκονικῶς, καὶ διὰ τοῦτο ἐδόθη τῷ Α. ἀντέγγραφον. Μετὰ ταῦτα ὁ Β. ἐπώλησε τὸ αὐτὸ πλοῖον εἰς τὸν Γ.— Ζητεῖται ἤδη ἂν οἱ δανεισταὶ τοῦ Α. δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως ὡς εἰκονικῆς; τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. εἶπεν ὅτι, ἂν εἰς τὸν Γ. δὲν ἀποδίδηται ἐν γνώσει τῆς εἰκονικότητος σύμπραξις ἢ δόλος, ἡ εἰκονικότης τῆς πρώτης πωλήσεως δὲν τὸν βλάπτει. Απ. 7914 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 238. Ἰδιωτικὸν ἀντέγγραφον περὶ τῆς εἰκονικότητος ἀγοραπωλησίας τινὸς βλάπτει τὸν τρίτον; Εὐρ. τ. 6 σ. 476.

Ἡ εἰκονικότης τῆς ἀγοραπωλησίας δύναται μὲν νὰ παράξῃ ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὸν ἀγοραστήν, τὸν εἰκονικῶς συναλλαξάμενον, ἀλλὰ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τὸν τρίτον, εἰς τὸν ὁποῖον μετεπωλήθη τὸ κτῆμα, ἂν ἄλλως τὸ πρῶτον τῆς ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα ἦναι περιβεβλημένον μὲ ὅλας τὰς παρὰ τοῦ νόμου διαγραφομένας διατυπώσεις, καὶ ὁ τρίτος δὲν εἶχε γνῶσιν τῆς εἰκονικότητος ἐκείνης, ἀγοράσας καλῇ τῇ πίστει.— Απ. 5864 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἣν ἐν ἐκτάσει εἰς Εὐρ. τ. 6 σ. 477 ἐπ.— Πρβ. αὐτ. σ. 476 τὴν ὑποσ.

§ 240. Ὁ Ω., ἔχων λαμβάνειν παρὰ τοῦ Δ., κατέσχεν ἀγρούς τινας, ἀλλὰ τὴν κατάσχεσιν ἀνέκοψεν ἡ Φ., διεκδικοῦσα αὐτοὺς ὡς ἰδίους.—Κατὰ τὴν δίοδον τῆς δίκης ἡ Φ. ἐπρότεινεν, ὅτι ὁ Ω. ἐν γνώσει τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου τῆς τῶν ἀγρῶν πρὸς τὸν ὀφειλέτην του πωλήσεως τοὺς κατέσχε, καὶ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς Δ. τὴν ἐξηπάτησε. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ν. ἐφ. (ἀπ. 923 (11567) τῆς 6 δεκεμβρ. 1854) ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτῆς, ζητηθείσης δὲ ἀναιρέσεως, ὁ Ἄρ. Πάγος ἐσκέφθη οὕτως·

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὰ κατ' ἰδίαν ὡρισμένα γεγονότα τοῦ δόλου τοῦ Δούνια, τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον ἀποφαίνεται ὅτι ὁ δόλος οὗτος, ὅστις ἠδύνατο τὸ πολὺ νὰ δώσῃ χώραν εἰς διάρρηξιν τῆς πωλήσεως, οὐδὲν ἔχει ἀποτέλεσμα κατὰ τοῦ Ὡρολογᾶ, ὅστις μὴ μετασχὼν τοῦ δόλου, ἀπέκτησε παρὰ τῆς πράξεως τῆς ἀγοραπωλησίας ἀπόλυτα ἐπὶ τοῦ εἰς τὸν Δούνια πωληθέντος κτήματος

δικαιώματα· οὕτω δὲ σκεφθὲν καὶ ἀποφασίσαν τὸ δικαστήριον οὐδένα νόμον παρεβίασεν.

Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἀπόδειξιν τοῦ δόλου καὶ τῆς ἀπάτης, διότι ἡ μὲν εἰς μόνον τὸν Ἐμμ. Λούνιαν ἀποδιδομένη ἀπάτη εἰς οὐδὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ κατὰ τοῦ τρίτου ὑποθηκικοῦ δανειστοῦ, ὡς εἴρηται ἐν τῇ τετάρτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς τετάρτης ἀποφάσεως, ἡ δὲ καὶ κατὰ τοῦ Ὡρολογᾶ προταθεῖσα ἀπάτη, διὰ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῶν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ἐγγράφων προτάσεων, ἐθεωρήθη εὐλόγως ὡς πάντῃ ἀόριστος, μὴ περιέχουσα οὐδὲν γεγονὸς ἀποτελοῦν τὴν ἀπάτην, τέλος δὲ τῆς εἰκονικότητος τὴν ἀπόδειξιν δὲν ἐπέτρεψε τὸ αὐτὸ δικαστήριον, διότι ἡ ἀναιρεσείουσα ὤφειλε, καθὸ συμβαλλομένη, νὰ φέρῃ τὴν δι' ἐγγράφου ἀπόδειξιν αὐτῆς (ἄρθρ. 303 τῆς πολ. δικον.), αἱ δὲ ὑπ' αὐτῆς προσαχθεῖσαι ἔγγραφοι ἀποδείξεις (τὰ ἐν τῇ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἀναφερόμενα ἔγγραφα καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 5200 τοῦ ἔτους 1853 ἔγγραφον) ἐξετιμήθησαν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, κατὰ τὴν 1, 2 καὶ 3 αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἡ δὲ ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως ἐπροτάθη μόνον ὡς πρὸς τὴν ἀπάτην, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἔγγραφοι προτάσεις τῆς ἀναιρεσειούσης, καὶ τέλος ὁ ὅρκος ἐπήχθη μόνον ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ἥτις ὅμως, κατὰ τὴν 1, 2 καὶ 3 αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἦτον ἐντελῶς ἀδιάφορον ἂν ἐγένετο ἢ οὔ, ἀφοῦ ἡ πώλησις εἶχε συνομολογηθῆ ἐπὶ πιστώσει, ὅτε μεταβιβάζει τὴν κυριότητα καὶ πρὶν ἢ καταβληθῇ τὸ τίμημα. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 380 τοῦ 1855.

§ 241. Διὰ νὰ συστηθῇ ἀγοραπωλησία ἀπαιτεῖται, νὰ ὑπάρχωσιν εἰς τὸ συμβόλαιον, ὡς οὐσιώδη καὶ ἀναγκαῖα προσόντα αὐτῆς, ἡ συναίνεσις τοῦ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ, τὸ πωλούμενον πρᾶγμα καὶ ἡ συμφωνηθεῖσα μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων τιμή. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 64 τοῦ 1836 ἐν Νομικ. σ. 242.

§ 242. Ὅταν ὁ κοινωνὸς ἑνὸς κτήματος, τὸ ὁποῖον πωλεῖται δημοσίως ὁλόκληρον παρὰ τοῦ συγκοινωνοῦ, ἦναι παρὼν καὶ δὲν ἀντιλέγῃ, ὑπολαμβάνεται ὅτι συναινεῖ εἰς τὴν πώλησιν; Ναί. (Ἀρμ. βιβλ. 3 τίτ. 3 § 26 τεμ. 12 Πανδ. de evictione), ὅταν μάλιστα ἐζήτησε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν πίνακα τῶν δανειστῶν, διὰ νὰ λάβῃ τὴν μερίδα του.

— Ὁ νόμος διατάττων, ὅτι ὁ βλέπων πωλούμενον ἀπ' ἄλλου τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα καὶ μὴ ἀντιλέγων ὑπολαμβάνεται ὅτι αὐ-

τὸς ὁ ἴδιος τὸ πωλεῖ, δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου ἔχει τὶς ὁμολογουμένως τὴν κυριότητα καὶ τὴν κατοχὴν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ πρᾶγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει τις ἁπλῶς ἀξιώσεις ἢ πληροφορεῖται μετὰ τὴν πώλησιν ὅτι ἔχει δικαίωμα. Απ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σ. 985).

§ 243. Ὁ ὑπερθεματίσας μὲ ἐπιφύλαξιν ὑποτίθεται ὅτι παραιτεῖται ὧν ἔχει τυχὸν δικαιωμάτων; Ὄχι. Εὐρ. τ. 8 σ. 353. (λ. Κατάσχεσις § 177 ἑπ.)= Πρβ. τὴν λ. Νομὴ § 60.

§ 244). Πρὸς ὕπαρξιν τῆς πωλήσεως ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ κυρίου, καὶ οὐχὶ ἁπλῶς ἡ γνῶσις καὶ σιωπή του εἰς τὴν παρ' ἄλλου γενομένην πώλησιν τοῦ πράγματός του.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Ὁ γινώσκων ὅτι πωλεῖται τὸ εἰς αὐτὸν ἀνῆκον κτῆμα χάνει τὸ δικαίωμά του; Ὄχι. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τὴν συναίνεσιν τοῦ κυρίου πρὸς ὕπαρξιν τῆς πωλήσεως, οὐχὶ δ' ἁπλῶς τὴν γνῶσιν καὶ σιωπήν του εἰς τὴν παρ' ἄλλου γενομένην πώλησιν τοῦ κτήματός του. Τὸν λόγον δ' αὐτὸν, ὡς νομικὸν ἐπιχείρημα, δύνανται νὰ προτείνωσι καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν οἱ ἐνάγοντες. Απόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 287 τοῦ 1850.

§ 245. Μετὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις ἐκείνη τοῦ νόμου, καθ' ἣν ὁ σιωπῶν ἐν ᾧ βλέπει πωλούμενον τὸ κτῆμά του θεωρεῖται ὡς συναινέσας.

Ἡ 13023 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφεσιβλήτου περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν πατὴρ τοῦ εἰρημένου Δημητρίου, πωλητοῦ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, ἦτο παρὼν εἰς τὴν πώλησιν, ὅτε συνετάχθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 1459 συμβόλαιον περὶ πωλήσεως τοῦ ἐπιδίκου συκοπεριβόλου ὑπὸ τοῦ Δ. πρὸς τὸν μνημονευθέντα Ν. καὶ δὲν ἀντέτεινεν ποσῶς εἰς τὴν πώλησιν ταύτην κτλ. καὶ ἀληθὴς ἂν θεωρηθῇ, οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπὲρ τῆς ἐκκαλούσης νόμιμον ἰσχὺν, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τοῦ περιεχομένου καὶ εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ βλέπων τὸ ἴδιόν του πρᾶγμα πωλούμενον καὶ μὴ ἀντιλέγων θεωρεῖται ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος πωλῶν, καθόσον, τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἀναφέρεται ὡς γενόμενον τὸ ἔτος 1840, ὁπότε ἴσχυεν τὸ 42 ἄρθρον τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, καθ' ὃ ὅλα ἐν γένει τὰ ἀφορῶντα μεταβολήν τινα εἰς τὴν κατοχὴν πραγμάτων ἀκινήτων συμβόλαια ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ γίνωνται ἄλλως πως, εἰ

μὴ ἐπισήμως, καὶ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου, καὶ καθ' ὃ ἑπομένως ἡ μεταβίβασις τῆς κυριότητος ἀπὸ τὸν Π. εἰς τὸν Ν. μόνον διὰ τοιούτου συμβολαίου παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου γενομένου, ἐδύνατο νομίμως νὰ τελεσθῇ, οὐχὶ δὲ διὰ τῆς ἁπλῆς παρουσίας καὶ μὴ ἀντιρρήσεώς του εἰς συμβόλαιον παρ' ἄλλου γενόμενον· ὅθεν μὴ συνταχθέντος νομίμου πωλητηρίου παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔλαβε τὴν κυριότητα τοῦ κτήματος.

§ 246. Ὁ βλέπων πωλούμενον τὸ ἑαυτοῦ κτῆμα καὶ σιωπῶν θεωρεῖται ὡς παραδεχθεὶς τὴν πώλησιν. Τὸ γεγονὸς δὲ ἐκεῖνο δύναται ν' ἀποδειχθῇ καὶ διὰ μαρτύρων. — Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 12896 τοῦ 1854, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὸν νόμον, (Ἁρμεν. (Β, Γ) ἀρ. 26) ὁ βλέπων τὸ ἴδιον κτῆμα ὑπ' ἄλλου πωλούμενον καὶ μὴ ἀντιλέγων συναινεῖ εἰς τὴν πώλησιν καὶ Πανδ. 12 (21. 2). Ἡ δὲ ἐφεσίβλητος καὶ διὰ τῶν προηγουμένων προτάσεών της ἰσχυρίσατο, ὅτι ὁ ἀντίδικος παρέστη κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου, δι' οὗ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπώλησεν ὡς ἴδιον τὸ ἐπίδικον κτῆμα, καὶ ἀντὶ νὰ ἀντείπῃ εἰς τὴν πώλησιν, ἐνέκρινεν αὐτὴν διὰ τῆς παρουσίας καὶ σιωπῆς του. Ὅθεν ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ἔχει κατὰ τὸν παρατεθέντα νόμον οὐσιώδη ἐπιῤῥοήν, διότι ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι παρὼν ὁ ἀντίδικος εἰς τὴν παρὰ τοῦ υἱοῦ του ἐνεργηθεῖσαν πώλησιν, καὶ μὴ ἀντιτείνας συνήνεσε, κατὰ τὸν νόμον, ἕπεται ὅτι καθίσταται ὑποχρεωτικὴ δι' αὐτὸν ἡ πώλησις αὕτη καὶ δὲν δύναται νὰ παραγνωρίσῃ αὐτήν, ὥστε νὰ ἔχῃ πλέον δικαίωμα διεκδικήσεως, τὸ δὲ γεγονὸς τῆς παρουσίας καὶ σιωπῆς κατὰ τὴν πώλησιν ἑνὸς μὴ συμβαλλομένου προσώπου, ἐγείροντος μετὰ ταῦτα ἀξιώσεις κυριότητος ἐπὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος, δὲν δύναται ἄλλως ν' ἀποδειχθῇ εἰμὴ διὰ μαρτύρων· διότι περὶ αὐτῆς δὲν ἦτον ὑπόχρεως μηδ' ἐδύνατο νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν ὁ ἀγοραστής, ὅστις συνηλλάττετο μετὰ τοῦ πωλητοῦ ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι οὗτος ἦτο ὁ ἀληθὴς κύριος· ἑπομένως ἔπρεπεν νὰ ἐπιτραπῇ περὶ τούτου εἰς τὴν ἐφεσίβλητον ἡ ἀπόδειξις καὶ διὰ μαρτύρων.

§ 247. Κατὰ τὸν νόμον, πώλησις ἀλλοτρίου πράγματος γενομένη παρὰ τρίτου τινὸς καὶ ἰδίως ἐξωπροίκων παρὰ τοῦ συζύγου δύναται νὰ κυρωθῇ διὰ ῥητῆς ἢ σιωπηλῆς, συγχρόνου ἢ μεταγενεστέρας συναινέσεως τοῦ ἀληθοῦς κυρίου καὶ ἰδίως τῆς συζύγου. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 111 τοῦ 1839 (Νομ. σ. 3685). Πρβλ. κατ. § 252.

Κυριότης τοῦ ἀγοραστοῦ.

§ 250. ὅρα ἀνωτ. § . . Καλ. § 225.

§ 252. Πότε δοκεῖ τις πιπράσκειν τὸ ἴδιον πρᾶγμα;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 911 τῆς πολ. δικονομίας, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπει τὸ περὶ κατασχέσεως ἀκινήτων ἄρθρ. 985 τῆς αὐτῆς Δικονομίας, διατάττει μὲν νὰ διευθύνεται ἡ ἀγωγὴ καὶ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται, εἰμὴ ἐν τῇ περὶ ἐκτελέσεως διαδικασίᾳ, τουτέστιν ὅταν τρίτος διεκδικῇ δι' ἀνακοπῆς διαρκοῦντος τοῦ πλειστηριασμοῦ κατασχεθὲν ἀκίνητον, ἀνῆκον ἰδίως εἰς αὐτόν, ἐνταῦθα δὲ δὲν ἐπρόκειτο περὶ τοιαύτης διαδικασίας, διότι ὁ Ἐμμανουὴλ Ῥέντης δὲν ἔκαμεν ἀνακοπὴν ἐκτελέσεώς τινος, ἀλλ' ἀξιῶν ὅτι εἶναι κύριος τῶν περὶ ὧν ἡ δίκη κτημάτων, καὶ ὡς ἔχων, καθὸ τοιοῦτος, τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ δικαστικῶς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν πραγμάτων του κατὰ παντὸς, ὅστις τὴν κατακρατεῖ, ἐκίνησε τὴν περὶ τούτου ἀνήκουσαν αὐτῷ κυρίαν ἀγωγὴν, ἤτοι ἀπ' εὐθείας ἐκίνησε τὴν τῆς διεκδικήσεως τῶν πραγμάτων του· εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν τὴν τοιαύτην ἀγωγήν του δὲν ὤφειλε, δυνάμει καμμιᾶς νομικῆς διατάξεως, νὰ διευθύνῃ καὶ κατὰ τοῦ Γεωργίου Ῥέντη, πρώτου ὀφειλέτου τοῦ Εὐσταθίου Λεονταρῆ· ὅθεν ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, λόγῳ ὅτι δὲν ἐκοινοποιήθη αὕτη καὶ πρὸς τὸν διαληφθέντα ὀφειλέτην ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος, δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ ἄρθρ. 26 τοῦ τίτλ. γ'. βιβλ. γ'. τοῦ Ἀρμενοπούλου ὁρίζῃ, ὅτι δοκεῖ ὡς πεπρακέναι τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα βλέπων τις πιπρασκόμενον αὐτὸ ὑφ' ἑτέρου καὶ μὴ ἀντιλέγων, ὁ νόμος ἀπαιτεῖ εἰς τοιαύτην περίστασιν νὰ γίνεται ἡ πώλησις ἀποδεδειγμένως ἐν γνώσει τοῦ ἰδιοκτήτου διὰ νὰ κοινοποιῆται ἀναγκαίως καὶ ἡ συναίνεσις αὐτοῦ εἰς αὐτήν· τὰ δὲ περιστατικὰ ὅτι δηλ. ὁ Ἐμμανουὴλ Ῥέντης ἦτο παρὼν εἰς Κάθεον, ἐνῷ ἐπωλοῦντο τὰ κτήματα, καὶ ὅτι δὲν ἀντεῖπεν, οὔτε ἔκαμεν ἀνακοπὴν, οὔτε διεμαρτυρήθη, τὰ ὁποῖα ὁ ἐκκαλῶν φέρει πρὸς στήριξιν τοῦ λόγου του, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ὁ ἴδιος πωλήσας τὰ ῥηθέντα κτήματα, καὶ βέβαια ἂν ἐκληφθῶσι, δὲν ἀποδεικνύουσι τὴν τῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων γνῶσιν τοῦ Ἐμμανουὴλ Ῥέντη ἑπομένως μὴ ἐφαρμοζομένου τοῦ μνημονευθέντος νόμου ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ἡ ἀνωτέρω ἔνστασις τοῦ ἐκκα-

λοῦντος δὲν εἶναι βάσιμος. Απόφ. 4788 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. (Νομ. σ. 5290). Πρλ. ἀνωτ. § 242—247.

§ 253. Ἐάν τις πωλήσῃ ξένον πρᾶγμα, μετὰ δὲ ταῦτα γίνῃ κύριος αὐτοῦ, δύναται νὰ τὸ διεκδικήσῃ; Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐκθέτω ἐν λ. Προίξ.

§ 254. Ὁ ἀγοράσας κτῆμά τι παρ' ἀνθρώπου, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ἐκποιήσῃ πλήρες, ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδώσῃ τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ παραγραφή. Απ. ἐφ. Αθ. 9346 τοῦ 1852, ἣν ἴσως ἐν λ. Κοινωνία.

§ 255. Ὅταν πωλήσῃς κτῆμά μου, ἔχω κατὰ σοῦ ἀγωγὴν προσωπικήν; Ναί.

«Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις τοῦ δημοσίου ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ κατ' αὐτοῦ προσωπικὴ ἀγωγὴ ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει εἰμὴ τὴν κατὰ τοῦ κατόχου τῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα ὡς ἴδια ἀξιοῖ, διεκδικ. ἀγωγὴν, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ὅταν αὐθαιρέτως καὶ ἐν κακῇ πίστει, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, τὸ δημόσιον ἐξαιρέσαν ἐπώλησε τὴν ἰδιοκτησίαν του, ἔχει ὁ στερηθεὶς τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἢ τῆς διεκδ. κατὰ τοῦ κατόχου ἀγωγῆς, ἢ, συναινῶν εἰς τὴν πώλησιν, τὴν προσωπικὴν κατὰ τοῦ δημοσίου περὶ ἀποδόσεως τοῦ τιμήματος (διάτ. 3 Κώδ. 3, 32.–διάτ. 19 Κώδ. 2, 19.–διάτ. 1 Κώδ, 4, 51.– τεμ. 60 Π. 50, 17.–Τροπλ. de la vente ἀρ. 243). Απ. ἐφ. Αθ. 9460 τοῦ 1852.

§ 256. Ὅταν τὶς ἐν γνώσει πωλῇ ἀλλότριον κτῆμα, εἶναι πόχρεως νὰ δώσῃ εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ τὴν ἀξίαν του, ἢ νὰ ἀποαποδώσῃ τοῦτο, ἂν ἤθελε τυχὸν εἶσθαι ἀνώτερον τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ κτήματος ἀξίας, διότι κατὰ γενικὴν ἀρχὴν fraus sua nemini opitulari debet. Εἰς δὲ τοῦ τιμήματος ἁπλῶς τὴν ἀπόδοσιν ὑποχρεοῦται τότε μόνον ὁ πωλητὴς, ὅταν ὄχι ἐν γνώσει ἀπηλλοτρίωσεν ἀλλότριον κτῆμα (νόμ. 23 de rebus creditis). Απόφ. 5591 τῆς 12 ἀπριλ. 1849 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 257. Κατὰ τὸν νόμ. 14 (3, 32) 28 (8, 45) Κώδ. καὶ νόμ. 3 Π. (21), ὅταν ὁ κύριος πράγματος πωληθέντος ὑπὸ τρίτου γίνῃ κληρονόμος τοῦ πωλητοῦ καὶ ἔπειτα διεκδικήσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ κληρονομουμένου πωληθὲν, ἀποκρούεται διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου καὶ τῆς τοῦ πωληθέντος καὶ παραδοθέντος πράγματος, τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ προτείνωσιν ὄχι μόνον ὁ πρῶτος ἀγοραστὴς, ἀλλὰ καὶ ὁ δεύτερος καὶ οἱ διάδοχοί του. Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Αθηνῶν 11185 τοῦ 1853, τμ. ά.

§ 258. Ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως ἐπιδίκου πράγματος προτείνεται μόνον ὑπὸ τοῦ διαδίκου, πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ ἐκποίησις. Νόμ. 2 καὶ 3 Κώδ. (8, 37).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τοὺς νόμους 2 καὶ 3 τοῦ Κώδ. βιβλ. Η. τίτλ. 37, ἀπαγορεύεται τῶν ἐπιδίκων πραγμάτων ἡ ἐκποίησις, ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι τοιαύτη τις ἐκποίησις λαβοῦσα χώραν δύναται νὰ προσβληθῇ παρ' οἱουδήποτε, ἀλλὰ παρ' ἐκείνου μόνον τοῦ διαδίκου, πρὸς τὸν ὁποῖον τὸ κτῆμα σχετικῶς λογίζεται ἐπίδικον, καὶ πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ ἐκποίησις. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἡ προσβαλλομένη τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν ἀπόφασις βεβαιοῖ, τὸ γήπεδον, ἐφ' οὗ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐνήργησε κατάσχεσιν, ἀνῆκον πρότερον εἰς τὸν ὀφειλέτην της Νικ. Δημητριάδην μετεβιβάσθη, ἂν καὶ διαφιλονεικούμενον ὑπὸ τοῦ Σταμ. Κλεάνθους, πρὸς τὸν Γεώργιον Καστάνιαν διὰ νομίμου καὶ τακτικῆς πωλήσεως, καὶ κατείχετο παρ' αὐτοῦ τούτου ἐλεύθερον παντὸς πραγματικοῦ βάρους ἀπέναντι τῆς Τραπέζης ὅτε ἡ εἰρημένη κατάσχεσις ἐνηργήθη· ὥστε ἡ Ἐθν. Τράπεζα καίτοι ἀντιπροσωπεύουσα τὸν Δημητριάδην, καθὸ πιστωτής, δὲν ἐδύνατο, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ὁποίου ἔκαμε χρῆσιν συντηρητικοῦ μέτρου, νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἐπιδίκου· μόνον δὲ εἰς τὸν Σταμ. Κλεάνθην, πρὸς τὸν ὁποῖον τὸ ἀπαλλοτριωθὲν κτῆμα εἶχεν ἐπιδικίας χαρακτῆρα, τὸν ὁποῖον ὅμως ἡ Τράπεζα δὲν ἀντιπροσωπεύει, ἐσυγχωρεῖτο νὰ πράξῃ τοῦτο ἐὰν ἐνόμιζεν ἑαυτὸν βεβλαμμένον ἐκ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκποιήσεως· ἄρα τὸ ἐφετεῖον ἀποῤῥίψαν τῆς Ἐθν. Τραπέζης τὴν ἔνστασιν δὲν παρεβίασεν οὐδαμῶς, ὡς αὕτη διατείνεται, τὰς εἰρημένας διατάξεις τοῦ πολιτ. νόμου.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν παρεδέχθη καὶ ὤφειλε νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ Ἐθν. Τράπεζα, καθὸ πιστωτὴς τοῦ Νικ. Δημητριάδου αντιπροσωπεύει αὐτὸν, δὲν ἐδύνατο εἰμὴ νὰ θεωρήσῃ συνεπῶς τὸ μεταξὺ Δημητριάδου καὶ Γ. Καστάνια γενόμενον συμβόλαιον, ὡς ἔχον καὶ ἀπέναντι ἐκείνης ἀποδεικτικὴν ἰσχύν· ὅθεν ἡ ἐναντία διϊσχύρισις τῆς αναιρεσειούσης Τραπέζης εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι περιεχόμενοι λόγοι, ἤγουν ὅτι ἡ ἐκποίησις τῶν ἐπιδίκων εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, καὶ ὅτι τὸ μεταξὺ Δημητριάδου καὶ Καστάνια συμβόλαιον δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν ὡς πρὸς τὴν Τράπεζαν, οὖσαν τρίτην, εἶναι οὐδὲν ἧττον ἀνυπόστατος καὶ ἑπομένως ἀποῤῥιπτέοι, διότι

καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐκποιήσεως, αὕτη δὲν λαμβάνει τὴν ὕπαρξίν της εἰμὴ προτεινομένη παρὰ τοῦ ἔχοντος συμφέρον διαδίκου κατὰ τὰς προηγουμένας ἐκτεθείσας σκέψεις καὶ διακρίσεις· καθόσον δ' ἀποβλέπει τὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν τοῦ συμβολαίου, τοῦτο, καθὸ δημόσιον ἔγγραφον, βεβαιοῖ καὶ ὡς πρὸς τρίτους, κατὰ τὸ 400 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας, πάντοτε τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ, καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἀποδεικτέον πρᾶγμα ἀπέναντι τῆς Τραπέζης δὲν ἦτον εἰμὴ ἡ πώλησις καὶ ἡ παράδοσις τοῦ γηπέδου, ὥστε ἀφ' οὗ τὸ εἰρημένον συμβόλαιον δὲν προσεβλήθη ὑπὸ τῆς Τραπέζης οὔτε ὡς πλαστὸν, οὔτε ὡς εἰκονικὸν οὔτε ἄλλως ἐζήτησε ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον αὐτοῦ, ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ὡς ἔχον ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν καὶ κατὰ τρίτου τὸ διαληφθὲν συμβόλαιον ὡς πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένην παράδοσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος γηπέδου. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 177 τοῦ 1847, κυρ. τὴν 4 366 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. Πρλ. κατ. § 330.

(Ἀκολουθεῖ ἡ λέξ. Πώλησις ἀγοραπωλ.).

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΙΑ'. ΤΟΜΟΥ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΗΣ

ΘΕΜΙΔΟΣ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ,

ΗΤΟΙ

**ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤ ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. ΠΑΓΟΥ,
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΕΝ ΝΑΥΠΛ.
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΦΕΤΩΝ.**

ΥΠΟ

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,

Ἐφέτου.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΔΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΑ Λ. ΣΓΟΥΤΑ.

ΠΩΛΗΣ. (ἀγορλ.)—ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

1858.

ΠΩΛΗΣΙΣ (ἀγοραπωλησία).

('Εξακολούθησις).

Περιορισμοί. Ποῖοι πωλοῦν καὶ ἀγοράζουν;

§ 280. Ἴδε ἀνωτ. § 24 ἐπ. Καλλ. § 226.

§ 281. Τὸ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον συνάπτει συμβόλαια περὶ ἀγορᾶς βιβλίων; Ἴδε τὴν 5017 ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν ἐν Εὐρ. τ. 6 σ. 159 ἐπ.

§ 282. Οἱ Ἑβραῖοι, εἰς οὓς παρεχωρήθησαν οἰκόπεδα, δύνανται νὰ τὰ ἐκποιήσωσι πρὶν ἢ οἰκοδομήσωσιν; Ἴδε ἀπόφ. 11217 τῶν ἐν Αθ. εφετῶν.—Πρβ. τὴν λ. *Ἐθνικαὶ γαῖαι.*

§ 283. Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1595 τοῦ πολ. γαλλ. Κώδ. ἀπαγόρευσις τῆς μεταξὺ τῶν συζύγων ἀγοραπωλησίας (1) ἀνάγεται εἰς τοὺς προσωπικοὺς ἢ πραγματικοὺς νόμους;

Περὶ τούτου εὑρίσκετε ἐκτεταμένην τινὰ διατριβὴν εἰς τὴν revue crit. de legisl. et de jurispr. (σελ. 590 ἐπ. τοῦ 1853), συμπεραίνει δὲ ὁ συντάκτης της ὅτι ἀνάγεται εἰς τοὺς προσωπικοὺς νόμους· ἑπομένως παρακολουθεῖ τοὺς γάλλους ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἡ δὲ πώλησις ἡ γενομένη μεταξὺ συζύγων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἢ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, εἶναι ἄκυρος.

§ 284. Ὁ σύζυγος, δοὺς εἰς τὴν σύζυγον χρήματα πρὸς ἀγορὰν οἰκίας, δικαιοῦται, ἀνακαλῶν τὴν δωρεὰν, ν' ἀναζητήσῃ τὸ ποσὸν (2), ἀλλ' ἄνευ τόκων, οἵτινες ἐπιδικάζονται ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 257 τοῦ 1855.

---

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Προίξ.— καὶ Παπ. § 444 σημ. 14.
(2) Πανδ. (24, 1) 7 § 3 ἐν τέλ. 25 § 1, 16 καὶ 17 πρ. Βασιλ. (§ 1, 1) 7, 15.

§ 285. Ἡ γυνή, ἐὰν παραδέχηται τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ συζύγου της ἐκποίησιν κτήματος αὐτῆς, δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ τίμημα.

Ἡ 12745 τοῦ 1855 ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἀνταγωγικὴ τῆς ἐκκαλούσης ἀπαίτησις δὲν εἶναι μὲν ἀνυπόστατος, ὡς ἐσφαλμένως παρεδέχθη τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, καθόσον, κατὰ τὸν νόμον 3 Κώδ. (5, 38), ἡ γυνή, ἐὰν παραδέχηται τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς γενομένην πώλησιν κτήματός της, δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τούτου τὸ ληφθὲν τίμημα, εἶναι ὅμως ἀπαράδεκτος, διότι οὔτε διὰ τοῦ ἀπολογητηρίου, οὔτε πρωτοδίκως, οὔτε ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ὥρισεν ἀκριβῶς ἡ ἐκκαλοῦσα τὰ ὑπὸ τοῦ συζύγου της ἐκποιηθέντα, κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν της, πράγματα, καὶ τὴν ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἀξίαν.

§ 286. Μητέρες πωλοῦσι τὰ πατρικὰ τῶν ὀρφανῶν κτήματα; Ἴδε ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 81 τοῦ 1855 ἐν λ. Ἐπιμέλ. καὶ τὴν λ. Κηδεμονία καὶ κατ. § 327 ἐπ.

§ 287. Πᾶν ὅ,τι ὁ ὑπεξούσιος υἱὸς κερδίσῃ εἴτε ἐκ τύχης, εἴτε ἐξ ἰδίου κόπου, μὴ προερχόμενον ἐκ τῆς πατρικῆς περιουσίας ἀνήκει εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, καὶ μόνον τὴν κάρπωσιν ἔχει ὁ πατὴρ (διάτ. 6 Κώδ. 6, 6), κατὰ δὲ τὸ τεμ. 2 τῶν Πανδ. de contr. empt. ἡ ἀγορὰ μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ ὑπεξουσίου εἶναι ἔγκυρος, ἂν γίνῃ ἐξ ἰδίας τοῦ υἱοῦ περιουσίας. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 12017 τοῦ 1854, τμ. α'.

§ 288. Ὅταν ἐν καιρῷ ἀγοραπωλησίας τινός, ὁ υἱὸς τοῦ πωλητοῦ ἦτον ἀνήλικος καὶ ὑπεξούσιος αὐτοῦ, ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος· τεμ. 2 Π. de contr. empt. Ἴδε ἀπόφασιν ἐφ. Ἀθηνῶν 12017 τοῦ 1854, τμ. α'.

§ 289. Ἡ ὑπό τινος τῶν κοινωνῶν γενομένη πώλησις ἀδιαιρέτου πράγματος δὲν εἶναι ἄκυρος, ἀλλὰ χορηγεῖται εἰς τὸν ἕτερον δικαίωμα διεκδικήσεως, ὅταν καὶ τὸ μέρος τούτου ἐπωλήθη. Διάτ. Κ. 3 καὶ 4 (4, 52)=Βασιλ. 78 ἐπ. (19, 8). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 336 τοῦ 1853. Παρβλ. λ. Κατασχεσις § 94, 72.

— Ἐπειδὴ ἀνυπόστατος εἶναι καὶ ἡ ἔνστασις, ὅτι, μὴ πληρώσαντος δῆθεν τοῦ συνεταίρου ΑΔ. ὁλόκληρον τὴν εἰσφορὰν τοῦ μεριδίου του, ἐδικαιοῦτο ὁ ΒΔ. συνεταῖρος νὰ πωλήσῃ εἰς ἕτερον πρόσωπον τὸ μερίδιόν του αὐτό, διότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὰ ἤδη λεχθέντα καὶ ἀπαγορεύεται ῥητῶς καὶ ἀπὸ τὸν νόμον (2, 68 Πάνδ. 17, 2) 7, 3 Κώδ. 4, 52), ἐκτὸς ἂν παραγγέλλῃ

τοῦτο ἢ συστήσῃ ὁ συνεταῖρος, ἀλλ' ὁ Δ.Δ. οὐδέποτε ἔδωκε τὴν αὐτὴν συναίνεσιν. Ἀπόφ. 9840 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἐν ἐν Θέμ. τ. 9 σ. 171 ἐπ. Πρβλ. λ. Κατάσχεσις § 20.

Περὶ τιμήματος.

§ 300. Ἴδε ἀνωτ. § 25 ἐπ.

§ 301. Ἡ πώλησις δὲν εἶναι πλήρης, ὅταν δὲν μνημονεύηται ὅτι ἐδόθη τίμημα.— Πώλησις μονομερής (ἀνωτ. § 223 ἐπ.).— Ὁ πωλητὴς δίδει εἰς τὸν πωλητὴν τοὺς καρπούς, ὅσους μετὰ τὴν πώλησιν ἐσύλλεξεν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐφεσίβλητος Ζήσης Σόφης, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ κατάσχεσιν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀπαιτήσεώς του, περὶ ἧς ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ πρόκειται, διετάχθη παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου καὶ ἔδωκεν ἐγγύησιν 1000 δραχμῶν, ὡς δὲν ἠμφισβήτησεν ὁ ἀντίδικός του Μπενέσης· ἔτι δὲ ἐκ τῆς ἀγωγῆς του δὲν ἠμφισβητήθησαν τριάκοντα στρέμματα ἀγροῦ, τὰ ὁποῖα καὶ μόνα ἀρκοῦσι διὰ τὰ ἔξοδα καὶ τὰς ἐνδεχομένας ζημίας· ὅθεν ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἐθνικότης τοῦ Σόφη, ἀπηλλάσσετο οὕτως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ δώσῃ ἐγγύησιν καὶ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπέρριψε τὴν περὶ τούτου αἴτησιν τοῦ Μπενέση (ἄρθ. 79 πολ. δικον.)·

Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 934 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ ἀγωγὴ περὶ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, ὁσάκις πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῆς ἐνεργηθῇ κατάσχεσις, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δικάζεται καὶ ἀποφασίζεται συνοπτικῶς· ἑπομένως δὲν ἦτον ἀναγκαῖον νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ, (ἄρθρον 532 § 3 πολ. δικονομίας) καὶ ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὑπ' ἀρ. 18248 ἡ περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἀγωγῆς, λόγῳ τοιαύτης ἐλλείψεως, αἴτησις·

Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ ἀχρονολογήτῳ ἐγγράφῳ, τοῦ ὁποίου τὴν γνησιότητα ἐπεκύρωσε τὴν 5 φεβρουαρ. 1834 ὁ τότε ἀστυνόμος Ἀθηνῶν, ἐμφαινομένη πώλησις εἶναι ἀτελής, ὅπως ἐν αὐτῇ περιέχεται· διότι ὁ Μηχαὴλ Μπενέσης μόνος λέγει, ὅτι ἐπώλησεν εἰς τὸν Ζήση Σόφη τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα κτήματα διὰ 4000 τουρκικὰ γρόσια, χωρὶς οὔτε νὰ ἐκφράζῃ αὐτὸς ὅτι ἔλαβε τὸ τίμημα, οὔτε νὰ προκύπτῃ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου ὅτι καὶ ὁ Ζήσης Σόφης συνῄνεσεν εἰς τὴν πώλησιν ταύτην καὶ ἐδέχθη τὴν πληρωμὴν τῶν 4000 γροσίων. Ὅθεν ἰσχυριζομένου τοῦ Σόφη ὅτι ἡ ῥηθεῖσα πώλησις ἐτελειοποιήθη πληρωθέντος [illegible]

θως τοῦ τιμήματος καὶ προστεθείσης τοιουτοτρόπως καὶ τῆς συναιέσεως αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ αὐτῷ ἡ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἀπόδειξις ὡς ἔχουσα ἐπιρροὴν εἰς τὴν δίκην καὶ ἀμφισβητουμένη ὑπὸ τοῦ Μπενεῆ· δύναται δὲ ὁ ἀποδεικνύων νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ τοῦ τῶν μαρτύρων μέσου, καθόσον τὸ ἀποδεικτέον γεγενὸς εἶναι προγενέστερον τῆς ἰσχυούσης πολ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τοὺς καρπούς, ὅσους μετὰ τὴν πώλησιν ἐσύναξεν ἀπὸ τοῦ πωληθέντος πράγματος (Νόμ. 13, 16 Κώδ. 4, 49. Νόμ. 13 § 13 Πανδ 19, 1). Ὅθεν ἀρνουμένου ο Μπενεῆ ὅτι εἰσέπραξε καρποὺς ἀπὸ τῶν πωληθέντων πραγμάτων, πρέπει να ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων Ζήσης Σοφῆς ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἰσεπράχθησαν καρποί, δυνάμενος νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ τῆς μαρτυρικῆς ἀποδείξεως διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς ἀποκτήσεως ἐγγράφου (ἄρθρον 304 πολ. δικ.).

Ἐπειδὴ τὸ ὑπὸ τῆς παρεμβαινούσης Ἑλένης Μπενεῆ προσαγόμενον ἔγγραφον τῆς 20 ἰανουαρίου 1833 προς ἀπόδειξιν ὅτι ανήκουσιν εἰς αὐτὴν τὰ παρὰ τοῦ Ζήση Σοφῆ αἰτούμενα ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ κτήματα ἐκτὸς τῶν τριάκοντα στρεμμάτων, προσβάλλεται ὡς εἰκονικὸν καὶ δωρεὰν καλυπτον ὁ Ζήσης Σοφῆς· ἑπομένως ἂν καὶ τὸ διαληφθὲν ἔγγραφον ἐκθέτῃ ὅτι ὁ Μπενεῆς παραχωρεῖ εἰς τὴν εἰρημένην σύζυγόν του τὰ περὶ ὧν ὁ λογος κτήματα ὡς ἀγορασθέντα διὰ χρημάτων αὐτῆς, επειδὴ ἀφ' ἑνὸς πᾶσα δωρεὰ μεταξὺ συζύγων, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, εἶναι ἄκυρος κατὰ νόμον, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπάρχει ὑπὲρ τῶν τρίτων τὸ νόμιμον τεκμήριον ὅτι ὅλα τὰ παρὰ τῷ ἀνδρὶ εὑρισκόμενα πραγματα εἰς αυτὸν ἀνήκουσιν, ἐνόσῳ ἡ γυνὴ δεν ἀποδείξῃ καθαρῶς ὅτι εἶναι ἰδιοκτησία αὐτῆς· ὅθεν καὶ δὲν ἀρκεῖ πρὸς βλάβην τῶν τριτων ἡ μόνη τοῦ ἀνδρὸς ὁμολογία ὅτι τὰ χρήματα, δι' ὧν ἀπεκτήθησαν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τὰ ἐπιδικα κτήματα, ἀνῆκον τῇ γυναικὶ (6. 51 Π. 26, 1 6. 6. Κώδ. 5, 16 Ἁρμεν. 8, 7 Α. 1 Σ. γ. 29)· ὀφείλει ἡ διεκδικοῦσα Ἑλένη Μπενεῆ, πρὸς ὑποστήριξιν της ἀγωγῆς της, καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ διαληφθέντος τεκμηρίου, νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἰδιοκτησίας της. Ἀπόφ. 4755 τῶν ἐν Ἀθην. ἐφετῶν. Ορλ. κατ. § 790 καὶ τὴν λ. Προίξ § 162 ἐν τέλ.

§ 302. Ὅταν ἡ κατακύρωσις τοῦ πωληθέντος σίτου ἦτον ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ὁ δὲ ἀγοραστὴς δὲν ἠθέλησε νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα καίτοι προσκληθείς, ὁ πωλητὴς προβαίνει εἰς ἀναπλειστηριασμόν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκκληθείσῃ ἀποφάσει ὑπ' ἀριθ.

364 περιεχομένους λόγους καὶ διότι ἡ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον γενομένη κατακύρωσις τοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου πωληθέντος σίτου ἦτον ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἠθέλησε νὰ πληρώσῃ τὸ ἀναλογοῦν τίμημα τῆς ἐνοχῆς του ἐπὶ τῶν 1500 κοιλῶν, ἂν καὶ ὁ ἐφεσίβλητος τὸν προσεκάλεσε πολλάκις καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως, ὡς οἱ ἐξετασθέντες μάρτυρες ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως κατέθεσαν ἐξεταζόμενοι, ὥστε ὁ ἐκκαλῶν μὴ καταβαλὼν τὸ ἀναλογοῦν τίμημα, ἕπεται ὅτι ἀπέσχε τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου συμφωνίας, διότι ἡ οἰκονομικὴ ἀρχὴ ἡ τὸν μνησθέντα σῖτον πωλήσασα εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἄνευ τῆς προπληρωμῆς τοῦ τιμήματος δὲν παρέδιδε τὸν σῖτον ἐκ τῶν δημοσίων ἀποθηκῶν, καὶ ἕνεκα τῆς καθυστερήσεως τοῦ τιμήματος ἤρξατο νὰ προβῇ εἰς ἀναπλειστηριασμόν, ἕνεκα δὲ τούτου, ἀφοῦ ὁ ἐφεσίβλητος διεμαρτυρήθη κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπλήρωσεν ἐξ ἰδίων του ὅλον τὸ τίμημα ἀναγγείλας εἰς αὐτόν, ὅτι θεωρεῖ πλέον ὑφισταμένην τὴν μεταξύ των συμφωνίαν ὡς ἐξαρτωμένην ἐκ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος, ὅπερ ἐζήτει τὸ δημόσιον καὶ οὗτος δεν κατέβαλεν· ἑπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἠδύνατο μονομερῶς νὰ διαλύσῃ την μεταξυ των συμφωνίαν, ὡς μόνον δικαίωμα ἀγωγῆς ἔχων κατ' αυτοῦ, δὲν εἶναι βάσιμος, διότι, ὡς ἐῤῥέθη, ἄνευ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος εἰς τὸ ταμεῖον, ἡ πώλησις τοῦ σίτου δὲν ὑφίστατο καὶ αἱ οἰκονομικαὶ ἀρχαὶ ἐντὸς τοῦ νόμου διέταξαν τὸν ἀναπλειστηριασμόν, ὃν περ ἀνέστειλεν ἡ ὑπὸ μόνου τοῦ ἐφεσιβλήτου γενομένη καταβολὴ τοῦ τιμήματος πρὸς ἴδιον λογαριασμόν του κατὰ τὴν γενομένην διαμαρτύρησίν του. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 14629 τοῦ 1857.

§ 303. Δύναται νὰ πληρωθῇ τὸ τίμημα ἀκινήτου κτήματος, πωληθεντος ὑπὸ τοῦ δημοσίου διὰ φαλαγγιτικῶν γραμματίων, ἐὰν κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν δὲν δηλωθῇ ἡ πρόθεσις τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα διὰ τοιούτων γραμματίων;

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1708 τῆς 17 αὐγούστου 1849 περὶ ἐκποιήσεως τῆς προκειμένης οἰκίας προκήρυξιν τοῦ οἰκον. ἐφόρου Ναυπλίας καὶ Ἄργους, ἡ οἰκία αὕτη ἐξετέθη εἰς δημοπρασίαν κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ εἰρημένου νόμου· κατ' αὐτοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα κτήματα ἐκποιοῦνται συνήθως ἐπὶ δεκαετεῖ πακτώσει, ὁ ἀγοραστὴς προσφέρει ἐγγυητήν, καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ πρωτόκολλον τῆς δημοπρασίας, ἐγκρίνει ἐξ ἰδίας ἁρμοδιότητος τὴν ἐκποίησιν καὶ ἐκ-

λάβῃ τὸ ἐπίσημον πωλητήριον ἔγγραφον κατὰ τὰς συμφωνίας τῆς ἀγορᾶς.

Ἐπειδὴ ἡ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γενομένη ἐκποίησις, στηρίζεται προφανῶς εἰς τὴν βάσιν, τοῦ ὅτι τὸ τίμημα θέλει πληρωθῇ διὰ χρημάτων μετρητῶν εἰς δέκα δόσεις· ὅθεν ὁσάκις ὁ ἀγοραστὴς θέλει νὰ πληρώσῃ ὅλον τὸ τίμημα διὰ πιστωτικῶν γραμματίων, ὅπερ ἐπιτρέπει μετὰ ταῦτα, ἐννοεῖται ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου, ὅτι ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τοῦτο κατὰ τὴν δημοπρασίαν, διὰ νὰ σημειωθῇ εἰς τὸ πρωτόκολλον, ὡς μία τῶν συμφωνιῶν τῆς ἀγορᾶς, διὰ νὰ λάβῃ ἑπομένως τὸ ὑπουργεῖον ὑπ' ὄψιν τὴν προσφορὰν ταύτην, καὶ ἀποφανθῇ ἂν ἐγκρίνῃ, ἢ οὔ, τὴν τοιαύτην δημοπρασίαν· μὴ γενομένου δὲ τούτου, τὸ ὑπουργεῖον ἐξ οὐδενὸς νόμου ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τὴν διὰ τῶν τοιούτων γραμματίων πληρωμὴν τοῦ τιμήματος. Ἀπόφ. 271 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 5824). πρβλ. τοὺς ἐπ. δύο §§.

§ 894. Πᾶς ὅστις ἀπέκτησε φαλαγγιτικὸν γραμμάτιον δύναται, ἐὰν κατακυρωθῇ εἰς ὄνομά του ἀκίνητον ἐθνικὸν κτῆμα, νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ διὰ φαλαγγιτικοῦ γραμματίου.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ 3 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1838 νόμου περὶ παραχωρήσεως ἐθνικῶν γαιῶν εἰς τοὺς φαλαγγίτας, δύνανται οὗτοι διὰ τοῦ γραμματίου, τὸ ὁποῖον κατ' αὐτὸν τὸν νόμον λαμβάνουσι, ν' ἀγοράσωσιν ἐπὶ δημοπρασίας ὁποιαδήποτε διαθέσιμα καὶ πωλητέα ἐθνικὰ ἀκίνητα κτήματα· ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης καὶ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι συγχωρεῖται ἡ εἰς ἄλλον μεταβίβασις τοῦ φαλλαγγιτικοῦ γραμματίου δυνάμει Βασιλ. διατάγματος, συνάγεται προδήλως ὅτι πᾶς, ὅστις νομίμως ἀπέκτησε φαλαγγιτικὸν γραμμάτιον, δύναται, ἐὰν κατακυρωθῇ εἰς ὄνομά του ἀκίνητον κτῆμα ἐθνικόν, ἐπὶ δημοπρασίας πωλούμενον, νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ διὰ φαλαγγιτικοῦ γραμματίου· διότι τὸ τοῦ νόμου ἀγοράζειν διὰ γραμματίων, σημαίνει καταβάλλειν πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος ἀντὶ χρημάτων γραμμάτια, καὶ δὲν κεῖται ἀκυρολόγως ἡ λέξις αὕτη ἐν τῷ νόμῳ, ὡς φρονεῖ τὸ ἐφετεῖον, διότι τὸ αὐτὸ 3 ἄρθρον ὁρίζει, ἐὰν τὸ τίμημα τοῦ κτήματος ὑπερβαίνῃ τὸ γραμμάτιον τῆς πιστώσεως, πρέπει νὰ πληρωθῇ τὸ περίπλεον εἰς μετρητά· ἄρα πώλησιν ἐννοεῖ ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς λέξεως σημασίᾳ.

Ἐπειδὴ οὐδεὶς νόμος, οὔτε ὁ ἄνω μνησθεὶς περὶ φαλαγγιτικῶν γραμματίων, οὔτε τὸ περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων διάταγμα τῆς 12 νοεμβρίου 1836, ποιεῖ ἣν τὸ ἐφετεῖον εἰσάγει διάκρισιν, ὅτι δῆθεν τότε μόνον δύναται νὰ λάβῃ τις ἐθνικὴν

τὴν ἀντὶ φαλαγγιτικοῦ γραμματίου, ὅταν ἐπὶ τῆς δημοπρασίας ἢ πρὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς κατακυρώσεως δηλώσῃ ὅτι τὴν ἐπ' ὀνόματί του κατακυρωθεῖσαν γῆν θέλει νὰ λάβῃ ἀπέναντι τοῦ γραμματίου, τὸ ὁποῖον κατέχει· κατὰ τὰς περὶ ἀγοραπωλησίας δὲ διατάξεις τοῦ δικαίου, δὲν εἶναι ὑπόχρεως ὁ ἀγοραστὴς νὰ δηλώσῃ κατὰ τὴν πώλησιν εἰς τὶ θέλει πληρώσει τὸ τίμημα, ἀρκεῖ μόνον τοῦτο νὰ ἦναι εἰς νομίσματα μὴ ἀπηγορευμένα, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ φαλαγγιτικὰ γραμμάτια, κατὰ τὸ 3 ἄρθρον τοῦ ἄνω εἰρημένου νόμου.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε τὸ ἐφετεῖον τοὺς εἰρημένους νόμους, ἀποφηνάμενον ὅτι τὸ τίμημα ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ διὰ χρημάτων, καὶ ὅτι τότε μόνον ἦσαν δεκτὰ φαλαγγιτικὰ γραμμάτια ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἤθελε δηλώσει πρότερον τοῦτο. Ὅθεν ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7 τῆς πολιτ. δικονομίας. Απ. πρλ. Αρ. Πάγου 337 τοῦ 1852, ἀναιρ. τὴν 9054 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.— πρλ. τὸν προηγ. καὶ τὸν ἑπ. §.

§ 305. Ὅταν ἡ ἀγορὰ ἐθνικοῦ κτήματος ἐγένετο πρὸ τοῦ νόμου τοῦ περὶ φαλαγγ. γραμματίων, ταῦτα δὲν εἶναι δεκτὰ πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἠγόρασε τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἀναφερόμενον ἐθνικὸν περιβόλιον πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου περὶ παραχωρήσεως ἐθνικῶν γαιῶν εἰς τοὺς φαλαγγίτας· ἑπομένως ὀρθῶς ἔκρινεν ὅτι δὲν δύνανται νὰ δοθῶσι φαλαγγιτικὰ γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος τοῦ εἰρημένου περιβολίου· διότι τὸ 3 ἄρθρον τοῦ μνησθέντος νόμου, τὸ συγχωροῦν τὴν δόσιν φαλαγγιτικῶν γραμματίων ἀντὶ τοῦ τιμήματος τῶν ἐπὶ δημοπρασίας ἀγοραζομένων ἐθνικῶν κτημάτων, ἐννοεῖ προφανῶς ἀγοραστὰς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου τούτου γενομένας, ὅπερ ἐξάγεται ἔτι μᾶλλον καὶ ἀπὸ τὰ διατάγματα τῆς 4 μαρτίου 1838 καὶ 18 ὀκτωβρίου 1841, τὰ ὁποῖα κατ' ἐξαίρεσιν, ὡς ὀρθῶς παραδέχεται καὶ τὸ ἐφετεῖον, ἐχορήγησαν μόνον εἰς τοὺς φαλαγγίτας τὸ δικαίωμα νὰ δίδωσι φαλαγγιτικὰ γραμμάτια εἰς πληρωμὴν τιμήματος προγενεστέρων τοῦ νόμου ἀγοραπωλησιῶν. πρλ. τοὺς προηγ. δύο §§.

Ἐπειδὴ οἱ πρόσθετοι λόγοι τῶν ἐγγράφων προτάσεων μὴ γενόμενοι εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας εἰσὶν ἀπαράδεκτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 811 § 2 τῆς πολ. δικον.

Ἐπειδὴ κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1061 ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου εἶχε τὸ ἔνδικον τῆς ἐφέσεως μέσον ὁ ἀναιρεσείων, τοῦ

ὑπείου καὶ ἔκαμε χρῆσιν· ὅθεν ἡ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης αἴτησις ἀναιρέσεως εἶναι ἀπαράδεκτος (ἄρθρ. 812 τῆς πολιτικῆς δικονομίας). Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 349 τοῦ 1852, κωρ. τὴν 9300 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 306. *Ὑπέρμετρος βλάβη*. Περὶ ταύτης θέλω ὁμιλήσει ἐν λέξ. *Ὑπέρμετρος βλάβη*.— Ἐπὶ τοῦ παρόντος βλέ ε Κύρ. τ. 5 σ. 305 ἐπ.— Καλλ. τ. 3 § 230—235, 282 σημ. 20 καὶ 318.— Ῥάλλ. Ἐμπορ. δίκ. τ. 1 § 435 ἐπ.— Παπαρ. περὶ Ἐνοχ. § 385.— Θέμ. τ. 2 σ. 45 ἐπ. ἀνωτ. § 143.

Πράγματα ἐπιδεκτικὰ πωλήσεως (1).

§ 325. Ἴδε ἀνωτ. § 220—226.

§ 326. Τὰ προικῷα ἀπαλλοτριοῦνται; Ἴδε τὰ ἐκτεθέντα ἐν λ. Ἀπαλλοτρίωσις τοῦ ἐν σελ. 513 πίνακος τῆς λ. Προίξ.

§ 327. Ὀρφανικὴ περιουσία ἀπαλλοτριοῦται; Ἴδε τὴν ἐν Κύρ. τ. 9 σ. 55 λ. Ἀπαλλοτρίωσις.

§ 328. Ἡ μήτηρ τέκνων ὑπαργόντων δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ἀνῆκον αὐτοῖς μέρος τ ς πατρικῆς των κληρονομίας, ἔχει δὲ μόνον δικαίωμα ἐπικαρπίας. Τοιαύτης λ ιπὸν πωλήσεως τιτλος δεν νομιμοποιεῖ οὔτε τὴν ῆς παραγραφῆς πρότασιν. Ἐκεῖνοι, εἰς οὓς ἐπάγεται κληρονομία τις, εἰς ἣν δὲν ἀνεμίχθησαν, ἔχουσι δικαίωμα ἐπὶ 30 ἔτη νὰ την ἀποποιηθῶσιν, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν προσκληθῶσιν ὑπὸ δανειστῶν ἢ ὑπὸ ἄλλων κληρονόμων νὰ ἐκφρασθῶσιν· ἡ πρώτη εἶνε νόμιμος τίτλος πρὸς παραγραφήν.— Ἴδε ἀπ. 13865 ἐφ Ἀθ. (2).

§ 329. Τὰ τῆς ὁμάδ ς κτήματα ἄρα καὶ τὰ ἐπαρχίας τινὸς) δὲν ἀνήκουν κατ' οὐδὲν μερος εἰς τὰ κατ' ἰδίαν φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα (τὰς μικροτέρας ὁμάδας), ὧν τὸ σύνολον ἀποτελεῖ τὴν μεγαλητέραν ὁμάδα· Π. (1, 8) 6 § 1— Βασ λ. (46, 3) 5. Ἄρα πόλις τις δὲν δύναται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος τῶν κτημάτων, εἰς ἃ καὶ αὕτη ἐνέχεται, χωρὶς μάλιστα νὰ ἐξετασθῇ κατὰ πόσον ἐνέχεται.

---

(1) Δὲν εἶναι νόμιμος ἡ ἀγορὰ τῶν ἐπιδίκων κτημάτων· καὶ ἐπομένως δὲν καθιστᾷ τὸν ἀγοραστὴν ὁμόδικον καὶ διάδικον τῆς δίκης. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 173 τοῦ 1838.

(2) Ἴδε τὴν λ. Πρότασις ἀνωτ. § 286.

Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 302 τοῦ 1853, ἀναιρ. τὴν 408 τοῦ 1853 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 330. Τὰ ἐπίδικα ἐκποιοῦνται; Εὐρ. τ. 7 σ. 81 ἐπ. (λέξ. Ἐπίδικα).— Κάλ. τ. 3 § 403.— Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 173 τοῦ 1838 καὶ 218 τοῦ 1851. — Εὐρ. τ. 2 σ. 8 ἐν τέλ.— Εὐρ. λ. Ἐνέχυρον § 15.— Ἀπ. 4366 ἐφ. Ἀθ.— ἀν. § 258

§ 331. Ἡ διάτ. 1 (γ, 37) Κώδ. ἀκυρόνει τὰς μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς δίκης γενομένας πωλήσεις. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 33 τοῦ 1846.

§ 332. Δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ ὑπό τινος τῶν κοινωνῶν γενομένη πώλησις ἀδιαιρέτου πράγματος, ἀλλὰ χορηγεῖται εἰς τὸν ἕτερον κοινωνὸν δικαίωμα διεκδικήσεως, ὅταν καὶ τὸ μέρος τούτου ἐπωλήθη. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 336 τοῦ 1853 ἀν. § 289.

Πώλησις πράγματος ἐλπιζομένου καὶ πώλησις ἐλπίδος (1).

§ 335. Ἴδε ἀνωτ. § 19 ἐπ.

§ 336. Κατὰ τὰς περὶ συναλλαγμάτων ἀρχὰς (τεμ. 73 καὶ 83 § 8 Πανδ. de verb. oblig. – τεμ. 1 Π. de cond. et dem.) εἰς τὴν περὶ παροχῆς καρποῦ ὑπόσχεσιν περιέχεται σιωπηρῶς ὁ ὅρος, *ἂν γενῇ οὕτως*· ἡ δὲ πρὸς παράδοσιν ὑπόσχεσις ἀποβαίνει ματαία, ὅταν ἐπέλθῃ μεταβολὴ εἰς τὸ πρᾶγμα, οἷον ὅταν ὁ σταφιδ καρπὸς βλαφθῇ. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 151 τοῦ 1853 ἐν Νομ. σελ. 5750.

§ 337. Ἡ πώλησις ἐκκρεμοῦς καρποῦ δὲν εἶναι ἀγοραπωλησία ἐπικαρπίας, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ καρποῦ ὁριστέου διὰ τῆς συμφωνηθείσης ζυγίσεως. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 42 τοῦ 1845, ἣν ἐν τῷ ὧδε §

§ 338. Ἡ πώλησις δικαιώματος ἐπὶ οἰκοπέδου προσληφθέντος εἰς πλατεῖαν ἀποτελῇ συνάλλαγμα τυχηρόν, ὅταν ὁ πωλητὴς ῥητῶς ἀπαλλάττεται πάσης εὐθύνης, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς δὲν κατορθώσῃ νὰ λάβῃ ἢ τὸ γήπεδον ἢ ἀποζημίωσιν; Ἴδε ἐν λέξ. Βλάβη ὑπέρμετρος τὴν 650 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν.

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Τυχηρά.

Ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραδώσῃ τὸ πωληθέν.— Περὶ παραδόσεως.—Ἀποτελέσματα παραδόσεως (1).

Ἴδε Τροπλ. vente. ἐν τοῖς προλεγ.— Καλλ. τ. 2 § 118–120.— Μακελδ. § 221, 224, 254—257. Ἀπαιτεῖται παράδοσις πρὸς ἀπόκτησιν τῶν δουλειῶν; Καλλ. τ. 2 § 243. Δω εῶν; Παπ. § Πρβ. τὴν ἐν τῷ Εὐρ. λ. Παραγραφή.

---

(1) Ἡ ἐν ἀμοιβαίᾳ γνώσει γενομένη ἀγοραπωλησία ἀλλοτρίου ἡρπαγμένου πράγματος συνιστᾷ πρᾶξιν ἀνέντιμον ἑκατέρωθεν, καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὄχι μόνον ἡ ἀντικατάστασις τῶν ζημιῶν, ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἀπόδοσις αὐτὴ τῶν δοθέντων χρημάτων, δὲν ἐπιδικάζεται εἰς τὸν ἐκνικηθέντα παρὰ τοῦ νόμου, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἐν ἴσῃ κακῇ αἰτίᾳ, κρείττων ἡ θέσις τοῦ διακατέχοντος. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 150 τοῦ 1836 (Νομ. σ. 391).

— Ὁ ἀγοραστὴς ἀκινήτου τινὸς κτήματος δὲν ἔχει δικαίωμα πραγματικῆς ἀγωγῆς, εἰμὴ ἀφοῦ λάβῃ τὴν διακατοχὴν διὰ πρακτικῆς παραδόσεως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 84 τοῦ 1839 (Νομ. σελ. 3680).

— Κατὰ τὸν νόμον, ὁ ἀγοραστὴς, πρὸς ὃν δὲν παρεδόθη τὸ πωληθὲν κτῆμα, δὲν λογίζεται κύριος καὶ ἐπομένως δὲν ἔχει τὸ τῆς πραγματικῆς ἀγωγῆς δικαίωμα. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 14 τοῦ 1840 (Νομ. σ. 2125)

— Ἡ ἀγωγὴ περὶ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος εἶναι προσωπικὴ καὶ ὑπάγεται εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἡ δὲ περὶ διεκδικήσεως τοῦ πωληθέντος, ἀπευθυνομένη κατὰ τρίτου, εἰς τὸ δικαστήριον, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ ἀκίνητον κτῆμα. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 24 τοῦ 1835 (Νομ. σελ. 3238),

— Ἡ ἀρχὴ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δὲν γίνεται κύριος τοῦ πωληθέντος πράγματος εἰμὴ μετὰ τὴν γενομένην πρὸς αὐτὸν παράδοσιν αὐτοῦ ὑπάρχει καθιερωμένη ἀπὸ τοὺς ἰσχύοντας νόμους, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸν νόμον 20 τοῦ Κώδ. de pactis· ἐπομένως ἡ περὶ διεκδικήσεως τοῦ πράγματος ἀγωγὴ ἁρμόζει μόνον εἰς τὸν ἀληθῆ κύριον. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 44 τοῦ 1843.

— Ὁ ὑπερθεματιστὴς ἀκινήτου κτήματος δὲν ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα καὶ τὴν πραγματικὴν δεσποτείαν ἀπὸ μόνης τῆς κατα-

§ 360. Ἴδε ἀνωτ. § 60—60².

Εἰς τὸ περὶ Ἐμπ. δίκ. σύγγραμμα τοῦ Κ. Ῥάλλη τόμ. 1 εὑρήσετε παρατηρήσεις περὶ τῶν ἑπομένων.

Παράδοσις. Πότε μεταβιβάζει τὴν κυριότητα; σ. 359.—Πράξεις ἀντίστοιχοι. 342.— Ἡ τοῦ ὡρισμένου πράγματος πρέπει νὰ γίνεται εἰς ἣν κατάστασιν ἦτον ὅτε συνήφθη τὸ συνάλλαγμα. 339.—Ἐξαιροῦνται αἱ τυχαῖαι ἢ φυσικαὶ μεταβολαί. αὐτ.— Πότε ὑπόκειται εἰς εὐθύνην ἕνεκα αὐτῶν ὁ πωλητής; αὐτ.— Παραδίδονται καὶ τὰ παρεπόμενα. 341.— Ποῦ ἐνεργεῖται; αὐτ.— Πῶς; 342.— Pactum constituti possessorii τί λέγεται; αὐτ.— Εἰκονικὴ διὰ τῆς φορτωτικῆς. αὐτ.— Διὰ τιμολογίου. 880.— Πότε; 344.— Ἀποζημίωσις διὰ τὴν ὑπερημερίαν. αὐτ.— Ἡ παράδοσις ἀποφασίζει περὶ τῆς κυριότητος μεταξὺ πλειόνων ἀγοραστῶν τοῦ αὐτοῦ πράγματος. 360.— Χορηγεῖ ἔνστασιν. αὐτ.— Ἡ πρὸ τῆς παραδό-

---

κυριώσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ παράδοσις τοῦ κατακυρωθέντος. Τότε μόνον δύναται ὁ ἀγοραστὴς νὰ προτείνῃ, ὅσας ὁ πρῶτος κύριος ἠδύνατο νὰ προτείνῃ ἐνστάσεις, ὅταν, τοῦ κτήματος παραδοθέντος εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν κατοχήν του εὑρισκομένου, ἤθελε κινηθῇ κατ' αὐτοῦ ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγή· οἱ δὲ πρῶτοι κύριοι, ἢ δὲν εἶχον μέρος εἰς τὴν δίκην, ἤ, προπωληθέντος, ἤθελον ἀποτείνεσθαι κατ' αὐτῶν οἱ αὐτοὶ λόγοι. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 114 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4663)

— Ἡ ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ διαχείρισις τοῦ πωληθέντος ἀκινήτου κτήματος καὶ ἡ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν παράδοσις λόγου τῆς διαχειρίσεως ταύτης ἐμφαίνει παράδοσιν τοῦ κτήματος πρὸς τὸν ἀγοραστήν.

Ὁ ἀγοραστὴς ἀκινήτου κτήματος ἐν γνώσει τοῦ τίτλου τοῦ πωλητοῦ, δὲν ἔχει κατὰ τούτου ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 137 τοῦ 1848 (Νομ. σελ. 4743).

— Ἐπειδὴ ἡ σωματικὴ ἔφαψις διὰ τὴν κατάληψιν τῶν κινητῶν δὲν εἶναι ἀναγκαία, ἀρκεῖ ἡ προσωπικὴ παρουσία καὶ ἡ δύναμις τοῦ διαθέτειν τὸ πρᾶγμα· ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ἡ παράδοσις τῶν κλειδῶν ἑνὸς κτιρίου δὲν εἶναι συμβολικὴ παράδοσις τῶν ἐν αὐτῷ ἐμπορευμάτων, ἀλλὰ πραγματικὴ παράδοσις αὐτῶν, διότι δι' αὐτῆς ἀποκτᾷ ὁ κάτοχος τὴν ἄμεσον καὶ ἀποκλειστικὴν δύναμιν ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων. (σύστημα κατοχῆς Savigny· διατριβὴ ἐκ τοῦ γαλλ.) Νομ. σ. 2199.

σεως πτώχευσις τοῦ πωλητοῦ ἀφίνει εἰς τὸν ἀγοραστὴν μόνον ἀποζημιώσεως δικαίωμα. αὐτ.

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ σημαίνουσι τὰς σελ. τοῦ ά τόμ.— Περὶ ὅλων δ' αὐτῶν ἐγένετο ἐν ἐκτάσει λόγος ἀνωτέρω.

§ 351. Τελειότερος τρόπος πρὸς ἀπόκτησιν κυριότητος εἶναι ἐκεῖνος, καθ' ὃν ἡ ἰδιοκτησία ἀποκτᾶται συναινέσει καὶ τοῦ μέχρι τοῦδε κυρίου αὐτῆς, ἤτοι διὰ παραδοσεως (traditio). § 118 Καλ. τόμ. 2.

§ 352. Τὸ ῥωμ. δίκαιον καθιέρωσε τὴν σωματικὴν παράδοσιν. Σωματικῶς πρέπει νὰ καταλάβῃ ὁ διάδοχος τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὸν προκτήτορα, τοῦτο δὲ τὸ γεγονὸς φέρει εἰς φῶς τὸν μεταξύ των σύνδεσμον. Αἱ νεώτεραι νομοθεσιαι ἐπενόησαν ἐντελέστερον μέσον, τὴν διὰ τῶν κτημολογίων δημοσίαν πιστοποίησιν (transcription). Τὰ κτηματολόγια ὅμως ἀφορῶσι τὰ ἀκίνητα, καὶ ἐν Ἑλλάδι (1) ἀκόμη δὲν ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ὁ ἀπὸ 21 νοεμβρ. (16 δεκεμβρίου) 1836 περὶ αὐτῶν νόμος. αὐτ.

§ 353. περὶ τοῦ τρόπου τῆς παραδόσεως ὡμιλήσαμεν ἐν λέξ. *Νομὴ* (Εὑρ. τ. 11 σ. 7 ἐπ. καὶ σ. 19 ἐπ.). Ἐνταῦθα ἐξετάζομεν μόνον τ' ἀποτελέσματα τῆς παραδόσεως καὶ τὰς ἄλλας συνθήκας, ἃς προϋποθέτουν ἀνεξαρτήτως τῆς παραδόσεως. αὐτ.

§ 354. Πότε ἡ παράδοσις μεταφέρει κυριότητα; Ὁ παραδίδων πρέπει νὰ ἦναι αὐτὸς κύριος· ὅθεν οὐδεὶς μετάγει εἰς ἄλλον πλέον οὗ ἔχει δικαιώματος. Ο πληρεξούσιος δὲ δύναται νὰ παραδώσῃ. αὐτ. § 119.

§ 355. Μεταξὺ τοῦ παραδίδοντος καὶ τοῦ λαμβάνοντος πρέπει νὰ ὑπάρχῃ συμφωνία· δὲν ὑπάρχει δὲ τοιαύτη, ὅταν ἀμφότεροι δὲν ἐννοοῦν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Δὲν ἀπαλλοτριοῖ ἑπομένως τὴν ἰδιοκτησίαν του ὅστις μετεβίβασε νομίζων ὅτι παραδίδει τὸ πρᾶγμα ἄλλου κατὰ παραγγελίαν του, ἀλλὰ χωρεῖ κατ' αὐτοῦ ἡ ἔνστασις τοῦ δόλου— ὡς πρὸς τὴν πλάνην τοῦ λαμβάνοντος ἡ παράδοσις δὲν ἔχει ἀποτελέσματα ὅταν ἐγένετο παραίτιος κλοπῆς. αὐτ. § 119.

---

(1) Οὐσιωδεστάτην καινοτομίαν εἰς τὰ περὶ παραδόσεως περιέχει ὁ νέος τῆς νόμος τῆς 29 Ὀκτωβρ. τοῦ 1856, περὶ οὗ ἄλλοτε· ἡ προκειμένη ὕλη ἦτον ἤδη τακτοποιημένη κατὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ. Κατ' αὐτὸν, ἡ μεταγραφὴ ἐπάγεται τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τοῦ ἀκινήτου, καὶ τὴν μεταβίβασιν ἢ σύστασιν τῶν λοιπῶν ἐπ' αὐτῶν προκειμένων δικαιωμάτων, μὴ προσαπαιτουμένης ἐπὶ τούτῳ παραδόσεως.

§ 356. Νόμιμος αἰτία. Ἡ παράδοσις πρέπει νὰ συνοδεύηται μὲ νόμιμον αἰτίαν (justa causa), ἥτις δὲν εἶναι εἰμὴ ὁ σκοπὸς νὰ καταστήσῃ τὶς τὸν λαμβάνοντα ἰδιοκτήτην. Ἄλλοτε διέκρινον μεταξὺ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ τίτλου πρὸς ἀπόκτησιν κυριότητος· σήμερον δὲ συμφωνοῦν λέγοντες ὅτι ὁ τίτλος εἶναι ἡ ἐξιστόρησις τοῦ τρόπου, ἤτοι ἄλλο ὄνομα τοῦ αὐτοῦ πράγματος. αὐτ. § 120.

§ 357. Ἐντεῦθεν ἐξάγομεν.

α) Ὅτι καὶ ἄκυρος ἂν ἦναι ἡ νόμιμος αἰτία, μολοντοῦτο διὰ τῆς παραδόσεως (ἥτις περιέχει πάντοτε τὸν σκοπὸν τῆς ἀπαλλοτριώσεως) μεταβιβάζεται ἡ κυριότης. Εἶναί ἄκυροι π. χ. αἱ ὑποχρεώσεις ἐκ παιγνίων τυχηρῶν, ἐν τούτοις ὁ πληρώσας τοιαῦτα χρέη τιμῆς δὲν ἔχει διεκδικητικὴν ἀγωγήν, ἀλλὰ μόνον προσωπικὴν ἀπαίτησιν (condictio).

β') Ὡσαύτως ὅταν ἐδόθη τι διὰ λόγον μὴ ὑπάρχοντα, ἀναζητεῖται διὰ τῆς περὶ ἀχρεωστήτου ἀπαιτήσεως (conlictio indebiti).

§ 358. Ποῖον δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παραδόσεως, ὅταν ἄλλην αἰτίαν εἶχε κατὰ νοῦν ὁ παραδίδων, καὶ ἄλλην ὁ λαμβάνων; Ἡ γνώμη τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὅτι ὁ λαμβάνων καθίσταται ἰδιοκτήτης, φαίνεται ὀρθοτέρα. αὐτ. § 120.

§ 358². Ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὸ πωληθέν.

Ἡ 71 τοῦ 1848 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου φέρει.

«Τὸ μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβόλαιον ἀφορᾷ καθαρὰν ἀγοραπωλησίαν καὶ οὐχὶ παραχώρησιν ἀξιώσεων καὶ ἀπαιτήσεων, διότι ἀναφέρεται ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁ ἔχων ἀγορασμένον ἕνα μύλον ἐρείπιον καὶ τοὺς πέριξ αὐτοῦ ἀγροὺς παραχωρεῖ τὰ δύο τρίτα ἐκ τοῦ ὑλικοῦ τῆς ἀγορᾶς τοῦ νερομύλου, καὶ τῶν συν αὐτῷ χωραφίων, πρὸς τὸν Μ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τιμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἠγόρασεν αὐτός· ἑπομένως, προκειμένου περὶ ἀγοραπωλησίας μὴ ὑποβαλλομένης ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ εἰς ἀναβλητικόν τινα ὅρον, ἀλλ' ἐξεναντίας γενομένης, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἰδίου συμβολαίου, ἐπὶ πιστώσει, ἕπεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων καὶ δυνάμει τοῦ νόμου, (Πανδ. (19, 1) τεμ. 11 § 1) καὶ δυνάμει τῆς συμφωνίας εἶναι ὑπόχρεος εἰς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος».

§ 358³. Ἡ σύμβασις πότε μόνον ἠδύνατο νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα εἰς τὸν διεκδικοῦντα, ἐὰν ἐσυνωδεύετο καὶ μὲ τίτλον παράγοντα ἀγωγήν. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. τοῦ 1842 ἐν Νομικ. σελ. 2957.

§ 359. Τὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴν δὲν δύναται νὰ κινήσῃ εἰμὴ ὁ κύριος τοῦ πράγματος. Παρατηρητέον δὲ

— Ὅτι κύριος δὲν γίνεταί τις, ἂν δὲν συνεπηκολούθησε καὶ ἡ συμβολικὴ ἢ πραγματικὴ παράδοσις τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος. (ὅρα τὴν ἀπόφασιν εἰς § 29 Κύρ. τ. 6 σ. 209 ἐπ.— ὅρα δὲ καὶ § 30 αὐτ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 5130 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.).

— Ὅτι ἡ παράδοσις θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ὅταν δὲν ἦναι ἡ κατοχὴ σχολαία. Ποία δὲ εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου 11 § 13 Πανδ. (19, 1); — Ὅρα αὐτ. § 30 τὴν ὑπ' ἀριθ. 5310 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.).

— Ὅτι ὁ ἀγοραστὴς τότε καθίσταται κύριος τοῦ ἀγορασθέντος ἀκινήτου καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς κατὰ τρίτου κατόχου, ὅταν γίνῃ πρὸς αὐτὸν παράδοσις, ἐκτὸς ἂν ἔτυχε κατέχων αὐτὸ πρότερον. (Ὅρα αὐτ. § 30 τὴν ὑπ' ἀρ. 5130 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.) (1).

— Ἡ περὶ διεκδικήσεως ἀκινήτου κτήματος ἀγωγὴ ἀνήκει εἰς τὸν ἀληθῆ κύριον, ὁ δὲ ἀγοραστὴς τότε καθίσταται κύριος τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθέντος ἀκινήτου, καὶ ἔχει δικαίωμα διεκδικητικῆς ἀγωγῆς κατὰ τρίτου κατόχου, ὅταν γίνῃ πρὸς αὐτὸν παράδοσις ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ, ἐκτὸς ἐὰν ἔτυχε κατέχων αὐτὸ πρότερον, ὅτε δὲν εἶναι ἀναγκαία ἄλλη παράδοσις (Εἰσ. 2, 1 § 40 — 44.— Πανδ. 6, 1, 23 ἐν ἀρχῇ. — Κώδ. 2, 2, 3 διάτ. 20) μόνη δὲ ἡ ἔγκρισις τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ ὑπογραφὴ τῶν ὁμολογιῶν, ἡ πληρωμὴ τοῦ πράγματος καὶ τὸ πρωτόκολλον τῆς καταμετρήσεως, δὲν ἐμφαίνουν τὴν παράδοσιν τοῦ κτήματος, οὔτε ὅτι ὁ ἐκκαλῶν εἶχεν αὐτὸ εἰς τὴν κατοχήν του, καθόσον τὸ πρωτόκολλον αὐτὸ δὲν βεβαιοῖ ὅτι ἐγένετο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐπὶ σκοπῷ τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἰδιοκτησίας. (ἀπ. 5130 τῆς τῆς 20 φεβρ. 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.).

— Ὁ ἀγοραστής, πρὸς ὃν δεν παρεδόθη τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, δὲν ἔχει τὴν πραγματικὴν περὶ αὐτοῦ ἀγωγὴν κατὰ παντὸς κατόχου τοῦ πράγματος, ἀλλὰ μόνον τὴν προσωπικὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἀγωγήν, ὡς ὁρίζουσι τὰ τεμ. 50 τῶν Πανδ. de rei vindic. τὸ τεμ. 14 de paul. inrem act. ἡ διάτ. 12 τοῦ Κώδ. de prob. καὶ τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ β. γ' τ. γ' τοῦ Ἀρμεν.— (ἀπ. 154 τοῦ 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. Νομ. σ. 3738).

— Ἡ παράδοσις τῶν τίτλων τῆς ἰδιοκτησίας ἐκ μέρους τοῦ δικαιοπαρόχου παρέχει εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ

(1) Ὅρα Εὐρ. τ. 5 σ. 636 § 7.

πραγματικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει τῆς κατοχῆς του νόμιμόν τινα τίτλον; Παραγραφή. — Δικαίωμα πολέμου: (Απόφ. 4830 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ, ἣν ὅρα Εὐρ. τ. 6 σ. 209 § 31 ἐπ.).

— Ὅταν τὸ πωλητήριον ἔγγραφον διαλαμβάνῃ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ἐπλήρωσε τὸ τίμημα καὶ παρέλαβε τὸ κτῆμα, ὑπάρχει νόμιμος ἀπόδειξις περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος κτήματος εἰς τὸν ἀγοραστήν. (Απ 4407 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ).

— Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἔλαβεν ἄνευ μὲν τακτικῆς παραδόσεως, ἀλλὰ καὶ ἄνευ πλημμελήματος, εἰς τὴν κατοχήν του τὸ πωληθὲν κτῆμα, δυναται ἐναγόμενος, διὰ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς τοῦ πωλητοῦ, ν' ἀποκρούσῃ αὐτὴν διὰ τῆς περὶ δόλου καὶ περὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος ἐνστάσεως· τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο ἔχουσι καὶ οἱ μερικοὶ διάδοχοι τοῦ ἀγοραστοῦ. (Απόφ. 5129 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ; ἣν ὅρα αὐτ. § 32).

— Ὁ κάτοχος τοῦ διεκδικουμένου ἀκινήτου δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν, ὅτι δεν ἔλαβε χώραν παράδοσις, ὅταν ὁ κτήτωρ παρεμβαίνων ὑποστηρίζῃ τὴν ἀγωγήν; Ὄχι· ὅρα αὐτ. § 33 τὴν 226 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ν. ἐφ.

— Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει διεκδικητικὴν ἀγωγὴν περὶ κτήματος, τοῦ ὁποίου δὲν ἔλαβε τὴν κατοχὴν, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον κατέχει τις δικαιώματι ἀντιχρήσεως; — Ὅρα αὐτ. § 34 τὴν ὑπ' ἀριθ. 199 τοῦ 1845 ἀπ. τῶν ἐν Ναύπλ. ἐφ.

— Ὑπάρχει εἰς τὴν Τῆνον παλαιὸν καὶ ἀδιάκοπον ἔθιμον, κατὰ τὸ ὁποῖον, ἅμα γείνῃ ἡ περὶ ἀγοραπωλησίας συμφωνία, ὁ ἀγοραστὴς γίνεται κύριος τοῦ πωληθέντος κτήματος καὶ πρὶν εἰσέτι τῷ παραδοθῇ, δυνάμενος νὰ τὸ διεκδικήσῃ ἐναντίον παντὸς ἄλλου, καὶ ἂν οὗτος ἤθελεν ἔχει αὐτὸ ἀγορασμένον ἀπὸ τὸν ἴδιον, πωληθὲν μετὰ τὴν πρώτην πώλησιν; Ὄχι· ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν ἀποδείξεων ἐπρόκυψεν, ὅτι ἀπῃτεῖτο πρᾶξις κατοχῆς, ἤτοι ἡ ἀπολαυσις τῶν καρπῶν ἢ ἡ μεταβίβασις εἰς ὄνομά του τοῦ κτήματος εἰς τὸ δημόσιον κατάστιχον τῶν ἐγγράφων, καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν ἐγγείων φόρων διὰ νὰ ἦναι τελεία ἡ ἀγοραπωλησία· ὥστε ὁ λαβὼν τὸ κτῆμα εἰς τὴν κατοχήν του δεύτερος ἀγοραστὴς δὲν ἐνάγεται ὑπὸ τοῦ μὴ λαβόντος τὴν κατοχὴν πρώτου ἀγοραστοῦ (Πανδ. βιβλ 44 τίτ. 3 διάτ. 20. — κώδ βιβ. 3 τίτ. 32 διάτ. 15). — Απόφ. 2150 τῆς 20 Ἰανουαρ. 1842 τῶν ἐν Αθήναις ἐφετῶν) (1).

(1) Ὅρα Εὐρ. τ. 3 σελ. 414.

— Τὴν διεκδικητικὴν ἢ τὴν ὁμοίαν αὐτῇ φύσεως πουβλικιανὴν ἀγωγὴν δύναται νὰ κινήσῃ οὐχὶ ὁ δι' ἁπλοῦ τινος συναλλάγματος ἀποκτήσας τι παρὰ τοῦ κυρίου, ἀλλ' ὁ πρὸς τὸ συναλλάγματι καὶ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ ἀναμφισβητήτως παραλαβὼν ἤδη σώματι καὶ διανοίᾳ παρὰ τοῦ κυρίου· δὲν δύναται δὲ τὸ δικαστήριον αὐτεπαγγέλτως ν' ἀποπληρώσῃ μὴ προταθὲν γεγονός, οἷον ὅτι τὸ δημόσιον κατεῖχε τὰ κτήματα ἐν ὀνόματι τοῦ διαδίκου, καὶ ὅτι ἡ πρὸς τοῦτον παρ' ἐκείνου ἁπλῆ παράδοσις τῶν τίτλων τῆς τῶν ἐπιδίκων κτημάτων ἰδιοκτησίας ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν παράδοσιν, δυνάμει τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρωτοκόλλου τοῦ 1832 καὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμβάσεως τῆς 28 μαρτίου 1838. (Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 197 τῆς 3 νοεμβρ. 1848, ἣν κατ. § 42).

§ 360. Ἡ κυριότης τῶν πραγμάτων διὰ παραδόσεως καὶ χρήσεως μεταφέρονται. Νόμ. 20 Κώδ. (2, 3) de factis.— Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 14927 τοῦ 1857.

§ 360². Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, διὰ νὰ συστηθῇ ἀγοραπωλησία, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχωσι συναίνεσις τῶν μερῶν, ἀντικείμενον καὶ τίμημα ἡ ἀγοραπωλησία δὲ δὲν ἐκπληροῦται καὶ δὲν συμπληροῦται ἄλλως εἰμὴ διὰ τῆς παραδόσεως, ἥτις μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τοῦ πωλουμένου εἰς τὸν ἀγοραστήν, διότι ἄνευ ταύτης δὲν δύναται οὗτος νὰ θεωρηθῇ ὡς κύριος τοῦ πωληθέντος. (Ἀρμεν. βιβ. 3 τίτ. 3, νόμ. 12 καὶ 13). Ἀπόφ. τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 842).

§ 360³. Κατὰ τοὺς Αὐτοκρατορικοὺς νόμους, ἐκείνη ἡ ἀγωγὴ κυροῦται, ἥτις συνοδεύεται καὶ μὲ τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος, δυνάμει τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ κυριότης τῶν πραγμάτων δὲν μεταβιβάζεται διὰ μόνης τῆς συμφωνίας, ἀλλὰ διὰ τῆς παραδόσεως αὐτῶν, ἥτις ὑποτίθεται πραγματοποιημένη, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς κατέχῃ προηγουμένως αὐτὰ ἐπ' ἄλλῳ λόγῳ· ὅταν λοιπὸν τὸ αὐτὸ κτῆμα ἐπωλήθη εἰς δύο, ἀγοραστὴς τέλειος θεωρεῖται ὁ λαβὼν τὴν κατοχήν, ὁ δὲ ἕτερος δύναται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν πωλητήν. — Ἀπόφ τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 594).

§ 360⁴. Κατὰ τὸν νόμον 1 § 21 καὶ 18 § 2 τοῦ βιβλ. 41 τίτλ. 2 τῶν Πανδ. ἡ παράδοσις τῶν ἀκινήτων θεωρεῖται ὡς τετελεσμένη, ἐὰν ὁ μὲν πωλητὴς ἐπιδείξῃ τὸ πωληθὲν εἰς τὸν ἀγοραστήν, οὗτος δὲ μὲ διάνοιαν τοῦ νὰ γίνῃ κύριος παρατηρήσῃ τοῦτο. Ἀπόφ. τοῦ 1842 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 2837).

§ 360⁵. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου γενομένη καταμέτρησις

λόγῳ παραχωρήσεως. καὶ ἡ ἐπὶ τῶν κτημάτων παρουσία τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τὴν καταμέτρησιν ταύτην, τότε μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πραγματικὴ παράδοσις, ὅταν τὸ δημόσιον, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, κατεῖχε τὰ κτήματα ἢ κατείχοντο ταῦτα παρ᾽ ἄλλου τινὸς ἐν ὀνόματι τοῦ δημοσίου· ὅταν δὲ τὸ δημόσιον δὲν εἶχε τοιαύτην κατοχήν, ὁ ἀγοραστής, διὰ νὰ προτείνῃ τὴν ἐπὶ τῶν κτημάτων τούτων ἥσυχον διακατοχήν του, πρέπει νὰ παρέλθῃ χρόνος εἷς ἀφ᾽ ἧς οὗτος τὸ κατέσχε, καὶ μόνον ἐκ μόνης τῆς παρελεύσεως τοῦ ἑνὸς χρόνου συντεκμαίρεται ἡ μὴ ὕπαρξις ἄλλου κατόχου. Ἀπόφ. τῆς 14 ἰουνίου 1840 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 2125).

§ 360⁶. Κατὰ τὸν νόμον 13 τοῦ τίτλου γ΄ τοῦ βιβλ. γ΄ τοῦ Ἁρμ. οὐκ ἀπὸ τοῦ συμφώνου, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς παραδόσεως γίνεται κύριος ὁ ἀγοραστής· διὰ νὰ δύναται δὲ νὰ κινῇ κατὰ τρίτων τὴν πραγματικὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγήν, πρέπει νὰ ἐγένετο παράδοσις. Ἀπόφ. 1960 τῆς 1 ἰουλίου 1841 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

§ 360⁷. Ὁ ἰσχυριζόμενος, ὅτι ἠγόρασε κτῆμά τι ἀπὸ τὸν νόμιμον αὐτοῦ κύριον, ἔχει δικαίωμα, καὶ ἄνευ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος εἰς αὐτὸν κτήματος, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐνεργηθείσης κατασχέσεως ἐπὶ κτήματος πρὸ τῆς κατασχέσεως εἰς αὐτὸν πωληθέντος, καθότι εἶχε δικαίωμα νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ὀφειλέτην πωλητὴν εἰς παράδοσιν τούτου κατὰ προτίμησιν παντὸς ἄλλου προσπαθοῦντος νὰ ἀποκτήσῃ πραγματικὰ ἐπ᾽ αὐτοῦ δικαιώματα. Ἀπόφ. 1606 τῆς 7 ἰουνίου 1840 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 360⁸. Ἐκ μόνης τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος δὲν τεκμαίρεται ἡ παράδοσις τῶν ἀκινήτων. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 54 τοῦ 1842 (Νομ. σ. 2837).

§ 360⁹. Οὐδεὶς γίνεται κύριος τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος διὰ μόνου τοῦ συναλλάγματος, ἀλλὰ προσαπαιτεῖται διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς κυριότητος ἡ πρὸς τὸν ἀγοραστὴν παράδοσις τοῦ κτήματος διά τινος παρὰ τοῦ νόμου παραδεχομένου τρόπου. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 129 τοῦ 1844 (Νομ. σ. 3998).

§ 360¹⁰. Τὰ σταθμιζόμενα, μετρούμενα, καὶ ἀριθμούμενα πράγματα μεταβαίνουν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀγοραστοῦ μετὰ τὴν στάθμισιν, καταμέτρησιν, ἢ ἀρίθμησιν, πρὸ δὲ ταύτης εἶναι τῆς κυριότητος τοῦ πωλητοῦ· ἑπομένως ἡ πώλησις πεντήκοντα ὡς ἔγγιστα χιλιάδων σταφιδοκάρπου πρὸς τάλλ. 25 τὴν χιλιάδα, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ πληρώσῃ ὁ ἀγοραστὴς εἰς τοὺς πωλητὰς τὸ τίμημα τῆς σταφίδος, ὅσον ἤθελεν ὑπερβῆ τὰς πεντήκοντα

χιλιάδας, εἶμαι ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς σταθμίσεως, καὶ μετ' αὐτὴν μόνον ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ θεωρηθῇ τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος κύριος.

§ 360^{11}. Ἐκ τῆς εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ ἀγοραστοῦ ἀποταμιεύσεως τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος δὲν τεκμαίρεται ἡ παράδοσις· καὶ μάλιστα ὅταν ἀπὸ ἐπίσημον ἔκθεσιν τοῦ κατασχετοῦ φαίνηται ἡ αἰτία τῆς ἀποταμιεύσεως. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 41 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4102.

§ 360^{12}. Ἀπὸ τῆς παραδόσεως ταύτης καὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος ἀποκτᾶται εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἡ κυριότης· ἐκτὸς μόνον ἐὰν ἡ ἀγοραπωλησία γένῃ ἐπὶ πιστώσει, ὅτε εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν πρὶν ἢ ἐκπληρωθῇ ὁ ὅρος τῆς μετρήσεως, ἀριθμήσεως, ἢ σταθμίσεως, δὲν ἀποκτᾶται ἡ κυριότης τῶν πραγμάτων ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴν, καὶ ἂν ἤθελεν ὁπωσδήποτε ἄλλως λάβῃ ταῦτα εἰς τὴν κατοχήν του, καὶ ἤθελε πληρώσει πρὸσέτι καὶ τὸ τίμημα, εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, καίτοι πληρονομένου τοῦ τιμήματος, πρὶν ἢ γίνῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἡ παράδοσις τοῦ πράγματος, δὲν μεταβιβάζεται εἰς αὐτὸν ἡ κυριότης.

§ 360^{13}. Τὰ ἀντικαταστὰ πράγματα θεωροῦνται ὡς κατὰ μέτρησιν, ἀριθμησιν, ἢ στάθμησιν πωλούμενα, ὅταν συμφωνῆται μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ὡρισμένη τιμὴ εἰς ἕκαστον ἀριθμὸν, μέτρον, ἢ σταθμόν. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 86 τοῦ 1845 (Νομ. σελ. 4136).

§ 360^{14}. Ἐπὶ πραγμάτων ὑποκειμένων εἰς στάθμισιν, ἀρίθμησιν, καὶ μέτρησιν, καὶ πωλουμένων οὐχὶ καθ' ὁμάδα, ἀλλ' ἐπὶ ῥητῷ τιμήματι ἑκάστου σταθμοῦ, μέτρου κτλ., ἡ πώλησις αὐτῶν λογίζεται τελεία μόνον μετὰ τὴν στάθμησιν, ἢ μέτρησιν αὐτῶν ὡς ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον γενομένη (Ν. 35 § 5 καὶ 7 [illegible] 18, 6). Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 42 τοῦ 1845.

§ 360^{15}. Ὑπάρχει ἔθιμον ἐν Τήνῳ, καθ' ὃ ἡ κυριότης τοῦ ἀκινήτου μεταβιβάζεται μόνον διὰ τῆς συμφωνίας τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ ἄνευ τῆς παραδόσεως· δυνάμει τοῦ ἐθίμου αὐτοῦ δύναται ὁ ἀγοραστὴς νὰ τὸ διεκδικήσῃ καὶ κατὰ τοῦ νεωτέρου ἀγοραστοῦ ἴδε λ. Ἔθιμον. Απόφ. 2070 τῆς 21 ὀκτωβρ. 1841 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. καὶ ἀπ. 1919 τῆς 27 μαΐου 1841 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 360^{16}. Διὰ τῆς πωλήσεως, τὴν ὁποίαν ὁ πρῶτος ἀγοραστὴς ἔκαμεν εἰς τὸν νέον ἀγοραστὴν, μεταβιβάζει εἰς τοῦτον ὅλα τὰ δικαιώματά του ἑπομένως ἡ αἴτησις τοῦ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ πωλήσας εἰς τὴν παράδοσιν τῶν ἀγορασθέντων κτημάτων, εἶναι νόμιμος

μος, καθὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἐδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ ὁ πρῶτος ἀγοραστής. Ἀπόφ. 1582 τῆς 10 μαΐου 1840 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 360¹⁷. Ὁ ἀγοραστὴς ἀκινήτου τινὸς κτήματος, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν κατοχὴν του, δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν παράδοσιν του παρὰ τοῦ κατέχοντος αὐτὸ ἐν ὀνόματι τοῦ πωλητοῦ ἴδε καὶ τὴν λέξ. Ἀγωγὴ. Ἀπόφ. 1893 τῆς 25 ἀπριλίου 1841 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 360¹⁸. Κατὰ τὰ 172, 244, 248, 250 καὶ 256 ἄρθρα τῆς πολ. δικονομίας, ὁσάκις πρὸς ὑποστήριξιν αἰτήσεως δικαίου τινος επροτάθησαν πραγματικὰ περιστατικὰ, ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν δίκην, ὀφείλει τὸ δικαστήριον καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἀπόδειξιν αὐτῶν· ὅταν λοιπὸν ἰσχυρίζηταί τις, ὅτι μετὰ τὴν ἀγορὰν ἔλαβε τὰ κτήματα εἰς τὴν κατοχήν του, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου. Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου τῆς 2 Ἀπριλίου 1842 (σελ. 13 τῆς σειρᾶς 3266 τοῦ τοῦ 1842).

§ 361. Πᾶς ἀγοραστὴς ἔχει, ὡς ἐκ τοῦ περὶ ἀγοραπωλησίας συναλλάγματος, τὴν ἀγωγὴν act. emp. κατὰ τοῦ πωλητοῦ, ὅπως οὗτος τῷ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα, ἀφοῦ ἔλαβε τὸ τίμημα. Απ. 1842 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 362. Διὰ νὰ κινηθῇ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ, ἀπαιτεῖται ὥστε τὸ μὲν διεκδικούμενον κτῆμα, κατεχόμενον παρὰ τοῦ πωλοῦντος ὡς κυρίου, καὶ πωληθὲν νὰ παραδοθῇ κατά τινα τρόπον παραδόσεως παρὰ τοῦ εναγομένου πωλητοῦ εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀγοραστὴν, ὁ δὲ εναγόμενος πωλητὴς νὰ κατέχῃ αὐτό, πρὸς ὅτι καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν κινεῖται κατ' αὐτοῦ ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ, καθότι ἄλλως, μὴ συνυπαρχόντων τῶν ὅρων τούτων, ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει εἰμὴ τὴν περὶ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος κτήματος ἃ (ἐν περιπτώσει μὴ κατοχῆς παρ' αὐτοῦ) τὴν περὶ ἀποζημιώσεως. Απ. 4381 τῆς 13 μαΐου 1837 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 363. Κρήστης δὲν δύναται νὰ μεταβιβασθῇ δι' ἁπλῆς συμβάσεως, ἄνευ παραδόσεως τῆς νομῆς (Βασιλ. βιβλ. 11, τιτλ. 1, διάτ. 80). Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 174 τοῦ 1848.

§ 364. Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον, μόνον τὸ συνάλλαγμα δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα, ἀλλ' ἀπαιτεῖται παράδοσις.— Ἴδε τὴν διατ. 1 τοῦ Κώδ. de donationibes.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἐνοχὴ γεννᾶται μὲν ἐκ τοῦ συναλλάγματος

καὶ τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἡ ἰδιοκτησία δὲν μεταβιβάζεται (κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον, διαφέρον τοῦ γαλλικοῦ πολιτικοῦ νόμου, τα ἄρθρ. 711 καὶ 1138 τοῦ ὁποίου ἄλλας καθιέρωσαν ἀρχὰς) εἰμὴ διὰ τῆς παραδόσεως, ἥτις λαμβάνει χώραν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐνοχῆς, τὴν ὁποίαν ἡ σύμβασις συνεπιφέρει. Traditinibus et usncapionibus, dominia rerum, non nudis pactis transferuntur (διάτ. 20 Κώδ. 2, 3 — Βασιλ. τά, ά, 81). Ἡ δ' ἐνοχὴ, τὴν ὁποίαν τὸ συνάλλαγμα παράγει, δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ προσωπικὸν δεσμὸν, δηλ. σχέσιν μεταξὺ δύο προσώπων ὡς πρὸς ὡρισμένον τὶ πρᾶγμα (jus ad rem), ἀλλ' ὄχι ἄμεσον σχέσιν τοῦ προσώπου πρὸς το πρᾶγμα (jus in re).

Ἐπειδὴ ἡ διάτ. 1 τοῦ Κώδ. de donationibus, ἔχουσα οὕτως· emptionum mancipiorum idstrumentis donatis et traditis, et ipsorum mancipiorum donationem et treditionem factam intelligis, et ideo potes adversus donatorem in rem actionem exercere: πραγματεύεται ἀφ ἑνὸς μὲν περὶ κινητῶν, καὶ προϋποτίθησι, κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν δοκιμωτέρων νομοδιδασκάλων (Savigny possession, σελ. 195 τῆς γαλλ. μεταφράσεως) τὴν ἐνώπιον τῶν συμβαλλομένων παρουσίαν τοῦ πράγματος κατὰ τὸν χρόνον τῆς εἰς τὸν δωρητὴν παραδόσεως τῶν τίτλων. Ἄρα μόνη τῶν τίτλων ἡ χορήγησις δὲν ἀναπληροῖ τὴν ἀπαιτουμένην παράδοσιν. Απ. ἐφ. Αθ. 10331 τοῦ 1853.

§ 365. Κατὰ τὸν νόμον (Πανδ. Ν. 20 β. 32 τ. 22.— Ἀρμεν. § 12 β. 3 τ. 3), ὁ ἀγοραστὴς γίνεται μόνον διὰ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος κύριος αὐτοῦ καὶ ὄχι διὰ τοῦ συμφωνητικοῦ. Απόφ. 2440 τοῦ 1842 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.—ὅρα τὴν ἀπόφ. 33 τοῦ 1843 τοῦ Αρ. Π. δι' ἧς ἀναιρεῖται ἡ προκειμένη.

§ 366. Κατὰ τὸν § 13 (3, 3) τοῦ Ἀρμεν. οὐκ ἀπὸ τοῦ συμφώνου, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς παραδόσεως γίνεται κύριος ὁ ἀγοραστής. Διὰ νὰ κινήσῃ δὲ πραγματικὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴν κατὰ τρίτων, πρέπει νὰ γίνῃ προηγουμένως παράδοσις. Απόφ. 9127 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 367. Ὁ ἀγοραστὴς καὶ μὴ παραλαβὼν τὸ πρᾶγμα ἀποκτᾷ μόνον τὸ προσωπικὸν κατὰ τοῦ πωλητοῦ δικαίωμα περὶ παραδόσεως τοῦ πράγματος ἢ τοῦ διαφέροντος· οὐδεὶς δὲ νομικὸς δεσμὸς συνδέει τὸν ἀγοραστὴν τοῦτον μετὰ τοῦ τρίτου προσώπου, εἰς ὅπερ ἐξεποιήθη παρὰ τοῦ πωλητοῦ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα.

Ἐν ἄλλαις λέξεσι.

Κατὰ τὸ τεμ. 1 Π. (19, 1).— Εἰσηγ. (3, 13) § 3.— Κώδ.

διάτ. 15 de rei vind.=§ 3 Εἰσ. 3, 13.=Κώδ. διάτ. 6 (4, 39), οὐδεὶς νομικὸς δεσμὸς συνδέει τὸν ἀγοραστὴν μετὰ τοῦ τρίτου προσώπου, εἰς ὃ τυχὸν ὁ πωλητὴς ἐξεποίησε τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ὥστε νὰ ἐμπορῇ νὰ δικασθῇ μετὰ τούτου περὶ προτεραιότητος (§ 1 Εἰσ. de action.), ἡ δι ἀπὸ 18 φεβρ. 1844 συνθήκη δὲν ἀφορᾷ τὰ ἐν Νέᾳ Πάτρᾳ κτήματα.

Απόφ. Ἐπειδὴ μὴ κειμένου τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, κατὰ τὴν 7 αἰτιολογίαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐν τῇ πρώην ἐπαρχίᾳ Ζητουνίου, ἀλλ' ἐν τῇ τῆς Νέας Πάτρας (Πατρατζίκη), δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς καὶ τὸ ἐφετεῖον, παραδέχεται τὸ 5 ἄρθρ τῆς ἄνω μνησθείσης συνθήκης, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐὰν τὸ αὐτὸ κτῆμα ἐπωλήθη εἰς διαφόρους, χορηγεῖ αὐτοῖς δικαίωμα ν' ἀμφισβητήσωσι μεταξύ των ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τίς εἶναι ἀρχαιότερος ἀγοραστής, ὅπερ ἐστὶ ἴδιον, κατ' ἐξαίρεσιν τῶν γενικῶν ἀρχῶν, ἀγωγὴν εἰς τὸν ἕτερον κατὰ τοῦ ἑτέρου· τὸ 4 ἄρθρ. τῆς αὐτῆς συνθήκης δὲν διατάττει τι περὶ τούτου· ὅθεν ἐφαρμόζονται αἱ ἀρχαὶ τοῦ ῥωμ. δικαίου, ὡς καὶ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται· κατὰ δὲ τὸ ῥωμ. δίκαιον, ὁ ἀγοράσας καὶ μὴ παραλαβὼν πρᾶγμά τι δὲν ἀποκτᾷ δικαίωμα ἄλλο εἰμὴ τὸ προσωπικὸν κατὰ τοῦ πωλητοῦ τοῦ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος ἢ τὸ διαφέρον (Νόμ. 1 Πανδ. 19, 1—§ 3. Εἰσ. 3, 13. Ν. 15 Κώδ. de rei vindicatione § 3 Εἰσ. 3, 13—Ν. 6 Κώδ. 4, 39)· οὐδεὶς δὲ νομικὸς δεσμὸς συνδέει τὸν ἀγοραστὴν μετὰ τοῦ τρίτου προσώπου, εἰς ὃ τυχὸν ὁ πωλητὴς ἐξεποίησε τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ὥστε νὰ ἠμπορῇ, δυνάμει τοῦ δεσμοῦ αὐτοῦ, νὰ δικασθῇ μετὰ τούτου περὶ προτεραιότητος (§. 1 Εἰσηγήτ. de action)· ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, οὔσης τῆς δίκης μεταξὺ δύω ἀγοραστῶν τοῦ αὐτοῦ πράγματος, τὸ ἐφετεῖον παραδεχθὲν τὴν ἀγωγὴν τῶν ἀναιρεσιβλήτων, χωρὶς νὰ συνδέῃ αὐτοὺς μετὰ τῶν ἀναιρεσειόντων δεσμός τις ἐνοχῆς, οὔτε νὰ ἐπιδιώκωσιν οὗτοι πραγματικόν τι δικαίωμα, παρεβίασε τὰς περὶ νομιμοποιήσεως εἰς τὴν δίκην οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας, (ἄρθρ. 67 καὶ 68 τῆς πολ. δικονομίας)· ἑπομένως ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἀναιρετέα (ἄρθρ. 807 § 5 τῆς πολιτ. δικονομίας). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 42 τοῦ 1853, ἀναιρ. τὴν 9881 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 368. Μὴ γενομένης εἰς τὸν ἀγοραστὴν τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος, ὁ ἀγοραστὴς οὗτος δὲν ἀποκτᾷ δικαίωμα πρὸς ἀγωγὴν κυριότητος καὶ διανομῆς·— ἤτοι

ὅταν δὲν ἐγένετο παράδοσις τοῦ πωληθέντος κτήματος, κυριότης δὲν ἀπεκτήθη· ἄρα οὔτε ἀγωγὴ περὶ κυριότητος καὶ διανομῆς,

χωρεῖ ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ (διάτ. 20 Κώδ. (2, 3) καὶ § 1 Εἰσ. (4, 6).— Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ὁ ἐναγόμενος ἦτο κάτοχος κατὰ παράκλησιν τοῦ πατρὸς τοῦ ἐνάγοντος, διότι καὶ ὁ κατὰ παράκλησιν κάτοχος ἔχει τὴν νομικὴν νομήν, ἐκτὸς μόνον ἀπέναντι τοῦ παραχωρήσαντος τὴν κατὰ παράκλησιν κατοχήν, τὴν ὁποίαν οὗτος μόνον δύναται ν' ἀνακαλέσῃ (τεμ. 4 § 1 καὶ τεμ. 1 Π. (43, 36) — τεμ. 3 § 5 Π. (41, 2) ἴδε καὶ διάτ. 28 Κώδ. (3, 32). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 203 τοῦ 1853, κυρ. τοῦ 10258 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 369. Ὁ νεώτερος ἀγοραστής, ὅστις ἔλαβε τὸ ἀγορασθὲν κτῆμα εἰς τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητά του, προτιμᾶται τοῦ ἀρχαιοτέρου, ὅστις δὲν τὸ ἔλαβεν εἰς τὴν κατοχήν του· τεμ. 3 Πανδ. (44, 3).— διάτ. 20 Κώδ. (2, 3).— τεμ. 15 (3. 32). Απ. 2150 τοῦ 1842 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 370. Ὁ ἀγοραστὴς ἀκινήτου ἔχει ἀγωγὴν διεκδικητικὴν πρὶν ἢ τὸ κτῆμα περιέλθῃ εἰς τὴν κατοχήν του; Ὄχι.

Ἡ 970 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σελ. 6095) φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ περὶ διεκδικήσεως ἀκινήτου κτήματος ἀγωγὴ ἀνήκει εἰς τὸν ἀληθῆ κύριον τοῦ κτήματος, ὁ δὲ ἀγοραστὴς τότε καθίσταται κύριος τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθέντος ἀκινήτου, καὶ ἔχει δικαίωμα διεκδικητικῆς ἀγωγῆς κατὰ τρίτου κατόχου, ὅταν γένῃ πρὸς αὐτὸν παράδοσις ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ (Εἰσ. (2, 1) διάτ. 40, 44. Κώδ. 20 (2, 3) Πανδ. 23, 50 (6, 1), ἤτοι πρέπει νὰ παραχωρηθῇ εἰς αὐτόν, ἢ αὐτὸς νὰ λάβῃ τὴν πραγματικὴν καὶ μὴ πλημμελῆ κατοχὴν τοῦ πωληθέντος πράγματος, ὅταν δὲ τοῦτο εἶναι εἰς τὴν κατοχὴν ἄλλου, ὅστις δὲν ἔπαυσε νὰ ἔχῃ κατοχήν, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὴν ἔχῃ, παράδοσις μεταθέσεως κυριότητος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἔλαβε χώραν· οὔτε ἁρμόζει εἰς τὸν τοιοῦτον ἀγοραστὴν ἀγωγὴ διεκδικητική.

§ 371. Ὅταν ὁ ἐνάγων δὲν ἔλαβε τὴν κατοχὴν τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον ἠγόρασε, δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ τρίτου κατόχου, εἴτε διεκδικητική, εἴτε πουβλικιανὴ εἶναι ἡ ἀγωγή του. Ἀπόφ. 11645 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. τμ. α.

§ 372. Ὁ Α ἐπώλησε τῷ Β κτῆμά τι, τὸ ὁποῖον κατέσχεν ὁ Γ διὰ χρέος τοῦ Β. Μετὰ τὴν κατάσχεσιν ὁ Α ἀνέκοψε αὐτήν, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ κατασχεθὲν δὲν παρεδόθη εἰς τὸν ἀγοραστήν. Προτείναντος λοιπὸν τοῦ πωλητοῦ, ὅτι παράδοσις δὲν ἔλαβε χώραν, ἐπετράπη εἰς τὸν διεκδικοῦντα καὶ ἡ διὰ μαρτύρων

[illegible] τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτοῦ, διότι [illegible] [illegible] διὰ τὴν [illegible] κατοχὴν τοῦ κτήματος, τοῦτο [illegible] [illegible] τῷ πωλητῇ. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 11268 τοῦ 1853 [illegible]

§ 373. Μόνον ὁ ἀποκτήσας πραγματικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ πράγματος, δύναται νὰ προσβάλῃ τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ· ὅταν δὲ δὲν εἶχε, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατασχέσεως, πραγματικὸν δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ, διότι δὲν τῷ εἶχε γίνει ἡ παράδοσις, οὔτε εἶχεν οὗτος πληρώσει τὸ τίμημα, [illegible] ἄνευ τῶν ὁποίων ὁ ἀγοραστὴς δὲν καθίσταται κύριος τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος νομ. 13 καὶ 14 Ἀρμεν. βιβλ. γ' τίτλ. γ'.— Κώδ. βιβλ. δ' τίτλ. 3 νόμ. 20 de pactis) δὲν δύναται μήτε νὰ προσβάλῃ τὴν κατάσχεσιν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 67 τοῦ 1847; ἴδ. ἐν λέξ. Κατάσχεσις § 188 (Εὐρ. τ. 8 σ. 356). Κατ. § 375.

§ 374. Καὶ ἐπὶ τῆς τῶν κινητῶν πραγμάτων διομολογουμένης μεταξὺ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ ἀγοραπωλησίας ἀπαιτεῖται, κατὰ γενικὴν ἀρχὴν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ πωλητοῦ καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας συναλλάγματος, ἡ εἰς τὸν ἀγοραστὴν παράδοσις τοῦ πωληθέντος πράγματος, καὶ ἡ εἰς αὐτὸν παράδοσις τῆς ἐλευθέρας κατοχῆς αὐτοῦ. Πανδ. (19, 1) τεμ. 11 § 2, 41, 50 § 8, 10 καὶ 15. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 11615 τοῦ 1854.

§ 375. Μόνον ὁ ἀποκτήσας ἤδη πραγματικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ πράγματος δύναται νὰ προσβάλῃ, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιοκτήτου, τὴν παρὰ τρίτου γενομένην κατάσχεσιν· ὅταν δέ τις δὲν εἶχε, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατασχέσεως, ἀποκτημένον πραγματικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, καθότι δὲν εἶχε γίνει εἰσέτι πρὸς αὐτὸν παράδοσις, οὐδὲ εἶχεν οὗτος πληρώσει τὸ τίμημα (προσόντα, ἄνευ τῶν ὁποίων ὁ ἀγοραστὴς δὲν καθίσταται κύριος τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος (νόμος 13 καὶ 14 τοῦ Ἀρμενοπ. βιβλ. γ' τίτλ. γ'. Κώδ. βιβλ. δ'. τίτλ. 3. νόμος 20 de pactis) δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ προσβάλῃ τὴν παρὰ τρίτου γενομένην κατάσχεσιν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 67 τοῦ 1847 ἐν Εὐρ. τ. 8 σελ. 356.

§ 376. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ πολιτικοῦ γαλλικοῦ δικαίου, ἡ πώλησις ἐμπορευμάτων καὶ ἄλλων κινητῶν πραγμάτων τελειοποιεῖται μὲν διὰ μόνης τῆς συναινέσεως, καὶ κυριότης μεταβιβάζεται εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἀπέναντι τοῦ πωλητοῦ δυνάμει μόνου τοῦ συναλλάγματος, ἀλλ' [illegible]

δὲν ἔχει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα τὸ συνάλλαγμα ὡς προσωπικὸν πρὶν τῆς πραγματικῆς παραδόσεως, καὶ ἰδίως ὅταν ὁ πωλητής, παρ' ᾧ ὑπάρχουσιν εἰσέτι τὰ πωληθέντα κινητά, ἤθελε πωλήσει ἐκ δευτέρου εἰς ἕτερον, καὶ οὗτος, ἀγνοῶν τὰ προγενόμενα, τὰ παραλάβῃ, καθίσταται κύριος ἀμετάκλητος καὶ ἀπέναντι τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ ὅστις δὲν ἔχει οὐδὲν πραγματικὸν κατ' αὐτοῦ δικαίωμα, ἀλλὰ μόνον κατὰ τοῦ δικαιοπαρόχου του, τοῦ συναλλαξαμένου μετ' αὐτοῦ καὶ παραβιάσαντος τὴν πίστιν τοῦ συναλλάγματος· αἱ δὲ ἀρχαὶ αὗται συνᾴδουν καὶ μὲ τὰς τοῦ ῥωμ. δικαίου (Pard. droit comm. § 272. – Trop vente § 42, 232, 279–281.– Κωδ. 15 de rei vind. 3, 32).– Αἱ ἀνωτέρω ἀρχαὶ δὲν τροποποιοῦνται ὅταν ἡ πώλησις τῶν κινητῶν πραγμάτων γίνῃ δι' ὀπισθογραφήσεως τῆς φορτωτικῆς πρὸς δύο διάφορα ἄτομα, διότι ἡ ὀπισθογράφησις μεταφέρει μὲν τὴν κυριότητα εἰς τὸν κομιστὴν καὶ παρέχει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ τὰ πράγματα, ἀλλ' ὅταν δεύτερος ἀγοραστὴς γίνῃ κύριος διὰ νομίμου ὀπισθογραφήσεως ἑτέρας φορτωτικῆς, καὶ καλῇ τῇ πίστει καταλάβῃ τὰ πράγματα, ἀγνοῶν τὴν εἰς ἄλλον τυχὸν προγενομένην μεταβίβασιν, καθίσταται ἀμετάκλητος κύριος καὶ ἀπέναντι ἀρχαιοτέρου ἀγοραστοῦ μὴ λαβόντος τὰ πράγματα, καί τοι μεταγενέστερον κατὰ τὴν χρονολογίαν φέρων τίτλον. Ἀπόφ. 8050 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 377. Ὑπάρχει παράδοσις προικός, ὅταν οἱ προικίσαντες εἶχον τὴν χρῆσιν μέρους τῶν καρπῶν τῆς προικός; διάτ. 28 (8, 14) Κωδ.— Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 198 τοῦ 1853, ἣν ἴδε ἐν λέξ. Προίξ.

§ 378. Ὁ δωρεοδόχος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ τὸ δωρηθὲν αὐτῷ ἀκίνητον κατὰ τοῦ τρίτου, ὅστις τὸ κατέχει, ἂν δὲν τῷ παρεδόθη (1). Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 11758 τοῦ 1854 τμ. α΄.

§ 379. Ὁ ἀγοραστὴς ἀκινήτου κτήματος, οὗτινος τὴν κατοχὴν δὲν ἔλαβε, δὲν δύναται νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον τὴν κυριότητα, ἀλλὰ μόνον τὴν περὶ παραδόσεως ἀπαίτησίν του κατὰ τοῦ πωλητοῦ δύναται νὰ παραχωρήσῃ, ὥστε ἄνευ τοιαύτης παραχωρήσεως ὁ δεύτερος ἀγοραστὴς δὲν ἔχει ἀγωγὴν περὶ παραδόσεως κατὰ τοῦ πρώτου πωλητοῦ. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 13412 τοῦ 1855, τμ. α΄.

§ 380. Κατὰ τοῦ πωλήσαντος πράγματα ὑπὸ τὴν ἰδιότητα

(1) Ἴδε § 444 Παπαρ.

κληρονόμου δύναται νὰ κινηθῇ ἀγωγὴ περὶ ἀποδόσεως τῆς ἀξίας των Πα δ. 5, 3 τεμ. 13 § 2 καὶ 20 § 12. – Απ. ἐφ. Αθηνῶν 7226 τοῦ 1850.

§ 381. Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κληρονόμου τοῦ πωλητοῦ περὶ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος, ὄχι ὅμως ἀγωγὴν περὶ παραχωρήσεως τῶν προσωπικῶν ἀγωγῶν τοῦ πωλητοῦ των κατὰ τρίτων. – Απόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 13412 τοῦ 1855, τμ. ά.

ΣΗΜ. Τὸ ἱστορικὸν ἔχει οὕτως· – Ὁ Α ἠγόρασε παρὰ τοῦ Δημοσίου κτῆμά τι, ἀλλὰ πρὶν ἢ λάβῃ τὴν κατοχήν του, τὸ ἐπώλησεν εἰς τὸν Γ, ὅστις ἐνήγαγε τὸν Α ζητῶν τὴν παραχώρησιν τῶν κατὰ τοῦ πωλητοῦ δικαιωμάτων του.

§ 382. Ὁ ἐκδοχεὺς κινεῖ πραγματικὰς ἀγωγάς, χωρὶς νὰ παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα; Ἴδε τὴν 156 τοῦ 1854 ἀπόφ τοῦ Ἀρ. Π. ἐν λέξ. Παραχώρησις.

§ 383. Ὁ ἀγοραστὴς κτήματος ὑπὸ μίσθωσιν ἔχει μὲν τὴν περὶ ἀποβολῆς τοῦ μισθωτοῦ ἀγωγήν, διότι ἡ πώλησις διαλύει τὴν μίσθωσιν, ἀλλὰ, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ἀγωγὴν ταύτην κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, πρέπει νὰ τῷ παρεδόθη τὸ κτῆμα, καθότι ἀπὸ τῆς παραδόσεως γίνεται κύριος. – Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 147 τοῦ 1854 ἐν Νομικ. σ. 5890.

— ὁ μισθωτὴς πωλουμένου πράγματος ἀποβάλλεται; Ἴδε τὴν λέξ. Μίσθωσις, ἔνθα ἡ 68 τοῦ 1847 ἀπ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

§ 384. Ἡ γυνή, πρὸς ἣν ὁ σύζυγος παρεχώρησε λόγῳ ἀνταλλαγῆς ἄλλου κτήματος, τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ συνῴκουν, θεωρεῖται ὡς λαβοῦσα τὴν κατοχὴν τῆς οἰκίας αὐτῆς; ἔχει τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγήν;

Ἡ 252 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. φέρει (Νομ. σελ. 6139).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι μόνον εἰς τὸν ἀληθῆ κύριον ἁρμόζει κατὰ νόμον ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγή, καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ὁ λήπτης τότε μόνον γίνεται κύριος τοῦ ἀντικειμένου, ὅταν ἔλαβε χώραν ἡ παράδοσις (4, 1 § 2 dig. 19, 5), ἀλλὰ παράδοσις θεωρεῖται ἡ γενομένη καὶ ὑπάρχουσα, ὅταν τὸ πρὸς παράδοσιν ἀντικείμενον τίθεται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ λήπτου, καὶ εἰς τὴν νομικὴν δύναμιν τοῦ ἐνεργεῖν ἐπὶ τοῦ πράγματος προσετέθη καὶ ἡ φυσικὴ (ν. 9 § 1 dig. 6, 2) pro tradita erit accipienda· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἐκ τοῦ ὑπ ἀριθ. 6693 ἀνταλλακτηρίου συμβολαίου, καὶ ἰδίως ἐκ τῶν λέξεων «ἀντήλλαξαν αὐ-

τα καὶ ἔλαβον εἰς τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητα τῶν, ὁ μὲν Γεώργιος Καρπελιώτης τὰ περὶ ὧν πρόκειται κτήματα, ἀνήκοντα εἰς τὴν σύζυγόν του Σταθούλαν Σαραντοπούλου τὴν οἰκίαν (ἐπίδικον) ἀνήκουσαν ἄχρι τοῦδε εἰς τὸν Γεώργ. Καρπελιώτην· προκύπτει, ὅτι ἡ θέλησις τῶν συναλλαξαμένων μερῶν ἦτον ἡ κυριότης καὶ ἡ κατοχὴ τῶν ἀνταλλαχθέντων ἀντικειμένων νὰ μεταβῇ εἰς ἑαυτούς, εἶναι δὲ ὁμολογούμενον, ὅτι μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ταύτην κατῴκει ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡ ἀνακόπτουσα, ὥστε ἔλαβε καὶ φυσικὴν κατάληψιν αὐτῆς· ἄρα ἡ παράδοσις ὑποτίθεται ὡς γενομένη διὰ τῆς συναντήσεως καὶ συνυπάρξεως ἀμφοτέρων τῶν δύο τούτων περιστάσεων τῆς κατοχῆς, εἶναι δὲ ἀδιάφορος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ συζυγικὴ σχέσις μεταξὺ τῶν συναλλαξάντων, καθόσον καὶ ἐξ πρὸς τὰ μεταξὺ αὐτῶν ἐπιτρεπόμενα συναλλάγματα ἐφαρμόζονται αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ καὶ τὰ νόμιμα τεκμήρια.

§ 385. Παράδοσις, ἐπὶ τῶν ἐν πλειστηριασμῷ πωλουμένων, δὲν ἀπαιτεῖται· ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος ὁ ὀφειλέτης (1).

Ἡ 13770 τοῦ 1756 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ Ν. Κλαδάκης ἠγόρασε τὰ ἐπίδικα κτήματα ἐπὶ πλειστηριασμοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀπαιτεῖτο ἡ ἄλλως παρὰ τοῦ νόμου διατασσομένη ἀπὸ τοῦ πωλητοῦ παράδοσις, διότι, κατὰ τὴν πολιτ. δικονομίαν, ἐν τοιαύτῃ περιστάσει, ὁ πωλητὴς δὲν ὑποχρεοῦται εἰμὴ εἰς τὸ ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὴν κατοχήν, ἀπῃτεῖτο ὅμως καὶ ἐν τῇ περιστάσει ἔτι ταύτῃ ἡ μετὰ τὴν κατακύρωσιν πραγματικὴ ἐγκατάστασίς του εἰς τὴν κατοχὴν πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς, ὅπερ ἐστὶν ἀπαιτεῖτο νὰ ἔχῃ πραγματικῶς ὁ ἀποξενούμενος ὀφειλέτης κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν κατοχὴν τοῦ πλειστηριασθέντος κτήματος καὶ οὐχὶ ἄλλος τρίτος.

— Αἱ περὶ παραδόσεως πρὸς μετάβασιν τῆς κυριότητος ἀρχαὶ τοῦ δικαίου δὲν ἐφαρμόζονται, ὅταν πρόκηται περὶ κτήματος πωληθέντος δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, καθότι διὰ τῆς κατακυρώσεως ἀποκτᾷ ὁ ἀγοραστής, κατὰ τὰ ἄρθρα 979, 980 καὶ 1093 τῆς πολ. πολιτ. δικονομίας, ὅλα τὰ εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν δικαιώματα, ὅσα εἶχον οἱ δικαιοπάροχοί του· ἄρα ἔχῃ καὶ δικαίωμα διεκδικήσεως κατὰ τῶν τρίτων. Ἀπόφ. 9175 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. — Ἴδε καὶ τὴν 4512 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

---

(1) Ἴδε τὰ ἐκτεθέντα ἐν λέξ. Κατάσχεσις § 133. — Νόμ. § 153 [illegible]

ΣΗΜ. Ἡ 1197 τοῦ 1851 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. περιέχει ἐναντίαν ἀρχὴν (Νομ. σ. 5529).

§ 386. Προκειμένου λόγου περὶ ἀνταλλαγέντος κτήματος, ἀπαιτεῖται παράδοσις; Ἀπόφ. 9709 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 387. Ἡ ἀκύρωσις τῆς πωλήσεως περιλαμβάνει καὶ τὸ ἄκυρον τῆς ἀγορᾶς τῆς μήπω ἐκτελεσθείσης ἕνεκα τῆς μὴ παραδόσεως τοῦ πράγματος. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 251 τοῦ 1854.

§ 388. Ὁ καλῇ πίστει ἀγοραστὴς ἔχει ἀγωγὴν διεκδικητικὴν τοῦ πράγματος κατὰ τοῦ μὴ κυρίου;

Καὶ ὁ ὑπὸ μὴ ἰδιοκτήτου ἀγοράσας καλῇ πίστει ἔχει διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν μὴ ἰδιοκτητῶν. τεμ. 25 § 1 de contr. empt. — τεμ. 1 πρ. καὶ τεμ. 7 § 11 (6, 21). Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 1240 τοῦ 1853 ἐν Νομ. σ. 5882. Πρλ. λ. Παυλιανὴ ἀγωγή.

§ 389. Κατὰ τὸ ἐθνικ. δίκαιον, τὸ Χοτσέτι μεταβιβάζει τὴν κυριότητα; Απ. 9711 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. Πρβ. τ' ἀνωτ. σημ. καὶ τὰ ἐν λέξ. Χοτσέτι ἐκτεθησόμενα.

— Παράδοσις ἀπαιτεῖται, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς φέρῃ Χοτσέτιον. Ἰδὲ τὴν 1012 τοῦ 1853 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἐν λ. Τουρκικὸν δίκαιον. — Πρλ. τὰ ἐν λ. Χοτσέτι.

§ 390. Διὰ νὰ ἐπιφέρῃ ἡ παράδοσις ἔννομα ἀποτελέσματα, ἀπαιτεῖται ἀληθὴς πώλησις;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ οἱ ἀδελφοὶ Βαλέζηδες προσήγαγον τὸ προηγούμενον τῆς ἀνακοπῆς, ἀπὸ 10 δεκεμβρ. 1846 ὑπ' ἀριθμὸν 2209 συμβόλαιον, δηλοῦν ὅτι ὁ Σπεράντσας ἐπώλησε καὶ παρέδωκε τὰ ἐπίδικα κτήματα εἰς τοὺς Διονύσιον καὶ Παῦλον Ἰωάννου, ὡμολόγησαν ὅμως συγχρόνως, ὡς βεβαιοῖ καὶ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὅτι εἰκονικῶς ἐγένετο ἡ πώλησις αὕτη εἰς τὰ εἰρημένα πρόσωπα, ἰσχυριζόμενοι, ὅτι πραγματικῶς ὁ Σπεράντσας ἐπώλησε διὰ τοῦ εἰκονικοῦ τούτου πωλητηρίου τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κτήματα εἰς τοὺς ὀφειλέτας των Ἰωάν. Παπαϊωάννου, Γεώργιον Κιούσην καὶ Ἀναστάσιον Μ. Καμάρην καὶ εἰς αὐτοὺς τὰ παρέδωκεν.

Ἐπειδή, τούτων ὁμολογουμένων, ἡ ἀνακοπὴ τοῦ Βασιλείου Σπεράντσα ἦτον ἀμέσως ἐπιδικαστέα εἰς αὐτὸν ἄνευ τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ πρωτοδίκως ἀποδείξεως· διότι καὶ ἐν ὑποθέσει ὅτι ἐγένετο παρὰ τοῦ Σπεράντσα ἡ παράδοσις τῶν κτημάτων πρὸς τοὺς ὀφειλέτας τῶν Βαλέζηδων, καὶ ἡ κατοχὴ τῶν αὐτῶν κτημάτων παρὰ τοῖς ὀφειλέταις καὶ οὐχὶ παρὰ τῷ Σπεράντσᾳ ἤδη ὑπάρχει καὶ μὴ τὴν πρὸς πώλησιν συναίνεσιν καὶ συμφωνήσιν τῶν

Σπεράντσα, τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, κατὰ τὴν σήμερον περὶ πωλήσεως ἀκινήτων ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, διὰ νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν κυριότητα ἀπὸ τὸν Σπεράντσαν, καθόσον τὸ ἄρθρον 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἀπαιτεῖ διὰ τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων ὡς συστατικὸν τῆς μεταβιβαστικῆς πράξεως, τὴν σύνταξιν δημοσίου συμβολαίου· τοιαύτη δὲ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐν ὀνόματι τῶν ἀληθῶν ἀγοραστῶν διὰ νὰ ἀποδεικνύῃ ἐπισήμως καὶ δημοσίως τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος παρὰ τοῦ πρώην ἰδιοκτήτου εἰς ἕτερον τληθῆ ἰδιοκτήτην. Τοιοῦτον δὲ συμβόλαιον πρὸς τοὺς ὀφειλέτας των δὲν ὠφελεῖ, διότι, ὡς προείρηται, δὲν ἐξεδόθη πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐν ὀνόματι των, τὸν δὲ Σπεράντσαν δὲν ἀποδεικνύει νομίμως ἀπεκδυθέντα τῆς κυριότητος πρὸς τοὺς εἰρημένους Δροσινὸν καὶ Πουλῆν Ἰωάννου, διότι καὶ κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν Βαλέζηδων, ὄντος αὐτοῦ εἰκονικοῦ, πραγματικὴ πώλησις πρὸς τούτοις δὲν ἐγένετο παρὰ τοῦ Σπεράντσα, ὥστε εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐλλείπει τὸ ἀπαιτούμενον δημόσιον συμβόλαιον, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἡ συναίνεσις τοῦ πωλητοῦ καὶ τῶν φαινομένων ἀγοραστῶν.

Ἐπειδὴ διὰ ταῦτα μεταῤῥυθμιστέα καθίσταται ἡ πρώτη τῶν ἐκκαλουμένων ἀποφάσεων, ἥτις ἐπέβαλε περιττὴν περὶ κατοχῆς ἀπόδειξιν εἰς τὸν Σπεράντσα, καὶ κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν καὶ ἡ δευτέρα, ἥτις ἀπέβαλε τὴν ἀνακοπὴν ταύτην, διότι δὲν προσήγαγε δῆθεν ἐμπροθέσμως τὴν ἀνωφελῆ ἐκείνην ἀπόδειξιν.

Ἐπειδὴ διὰ ταῦτα, παραδεκτῆς οὔσης ὡς βασίμου τῆς ἀνακοπῆς τοῦ Σπεράντσα, ἡ κατὰ τὴν 27 ὀκτωβρίου 1847 ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τῶν εἰρημένων Βαλέζηδων, διὰ τοῦ παρὰ τῷ πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν κλητῆρος Θ. Ἠλιοπούλου, ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις τῶν περὶ ὧν ἡ δίκη κτημάτων, ὡς καὶ αἱ κατὰ συνέπειαν ταύτης δικαστικαὶ περὶ πλειστηριασμοῦ πράξεις εἶναι ἄκυροι, καὶ διὰ ταῦτα ἀποῤῥιπτέα εἶναι καὶ ἡ κατάσχεσις αὕτη, καὶ κύριος τῶν αὐτῶν κτημάτων πρέπει κατὰ συνέπειαν, ν' ἀναγνωρισθῇ ὁ εἰρημένος ἐκκαλῶν Σπεράντσας, ὡς ἐν τῇ ἀνακοπῇ του ἐξαιτεῖται.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀποῤῥιπτέα εἶναι καὶ ἡ ἀντέφεσις, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη αἴτησις τῶν εἰρημένων ἀδελφῶν Βαλεζήδων. Απ. 4743 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

§ 391. Ὁ προσεπικαλούμενος εἰς τὴν περὶ διεκδικήσεως ἀκινήτου δίκην, κύριος ὢν τοῦ διεκδικουμένου ἀκινήτου, καθίστησι ματαίαν τὴν τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν, τὴν στηριζομένην εἰς τὸν λόγον ὅτι δὲν ἐγένετο παράδοσις. (Ἴδε λ. Προσεπίκλησις).

Τὸ ὑπὸ τοῦ δημοσίου πωλούμενον ἀκίνητον πότε μεταβιβάζεται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀγοραστοῦ ἄνευ παραδόσεως;

Ἡ 970 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Θομ. σ. 6095) φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ λόγος τῆς ἐφέσεως τοῦ Τ, ὅτι κατὰ ῥητὰς διατάξεις τοῦ ῥωμ. δικαίου δὲν ἀπαιτεῖτο παράδοσις τοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου παραχωρουμένου ἀκινήτου, ἵνα γίνῃ τις κύριος καὶ ἵνα ἔχῃ διεκδικητικὴν ἀγωγήν, δὲν εἶναι νόμιμος, καθ' ὅσον ὁ νόμος, 5 § 1 Πδ. (49, 12) δὲν ἀπαιτεῖ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐκ νέου καταβολὴν τιμήματος, ἀλλ' ὑποθέτει ὅτι πρὶν τῆς ἐκποιήσεως τὸ δημόσιον εἶχε τὴν κατοχήν· ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἔχει οὕτως, ὡς ῥηθήσεται· καθότι αὕτη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραχωρήσεως ἀνῆκεν εἰς τὸν ἐναγόμενον Κ, οἱ δὲ νόμοι 7 § 14 (2, 6) διάτ. 2 καὶ 3 Κώδ. (7, 37) δὲν ἐφαρμόζονται 1 διότι δὲν ἐμπεριέχονται ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀ.μενοπούλου, ἡ δὲ διάταξις τοῦ Ν. 88 (Γ. Γ.) Ἑξάβιβ. τοῦ Ἀρμενοπ. πρέπει νὰ ἑρμηνεύηται στενῶς, ἤτοι ὅταν τὸ δημόσιον πωλῇ ὡς δανειστής, 2) διότι κατηργήθη ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ συντάγματος ἄρθ. 12, καὶ 3) διότι ἐξ οὐδεμιᾶς περιστάσεως ἐξάγεται ὅτι τὸ δημόσιον ἐνόησε νὰ στερήσῃ τὸν Κ. βιαίως τῆς νομίμου ἰδιοκτησίας του, καὶ νὰ μεταβιβάσῃ αὐτὴν εἰς ἄλλον. (πρλ. Παπ. τ. 2 σ. 330 περὶ ἐνοχ.).

Ἐπειδὴ ἂν καὶ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἂν καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων προκύπτῃ ὅτι κατοχὴν τοῦ ἐπιδίκου κτήματος δὲν ἔλαβεν ὁ Τρατολόγος, οὔτε ὁ δικαιοπάροχος αὐτοῦ Χιονουδάκης, ὥστε αἱ γενόμεναι παραδόσεις δὲν εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ μεταβιβάσωσι τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος εἰς τοὺς ἀγοραστάς, καὶ νὰ ἔχωσι δικαίωμα διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, πάλιν ἴσως ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ δημόσιον, ὅπερ ἦτον κτήτωρ τοῦ κτήματος τούτου, καὶ ἐπώλησε πρὸς τὸν Σαρτζετάκην, οὗτος δὲ πρὸς τὸν Χιονουδάκην, καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος πρὸς τὸν Τρατολόγον, καὶ προσεπεκλήθη τὸ δημόσιον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Χιονουδάκη, καὶ τοῦτο ὑποστηρίζει αὐτόν, ὡς ὑπόχρεον πρὸς ἀποζημίωσιν, ἡ ἔνστασις περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀγοραστής, πρὸς ὃν δεν ἐγένετο παράδοσις, δὲν ἔχει διεκδικητικὴν ἀγωγήν, γενομένη παρὰ τοῦ παράγοντος παρὰ τοῦ αὐτοῦ δημοσίου τὰ δικαιώματά του, ἐματαιώθη, καθότον ἐμφανιζόμενος ὁ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεως πωλητὴς καὶ ὑποστηρίζων τὸν ἀγοραστὴν καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ, τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀπέναντι τοῦ ἐν σταμένου ταυτίζονται (ἄρθρ. 69 καὶ 604 § 4 τῆς πολ. δικονομίας)· ὥστε καὶ

ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀγοραστοῦ, ὑποστηριζομένη παρὰ τοῦ πωλητοῦ δίδει εἰς αὐτὸν τὸν ἀγοραστὴν τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ τὰ ὅσα δικαιώματα ὁ πωλητὴς εἶχεν ἐπὶ τοῦ κτήματος, ἑπομένως καὶ τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος τούτου· ὅθεν εἶναι περιττὸν πλέον νὰ ἐξετάζεται ἂν ἐγένετο παράδοσις, ἀλλὰ μόνον ἂν ὁ πωλητὴς ἦτον κύριος τοῦ πωληθέντος πράγματος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως.

§ 392—398.

Ὅτι ἡ παράδοσις πρέπει νὰ ἦναι κενὴ κτλ.

§ 392. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ παραδίδῃ τὸ πωλούμενον, ἡ δὲ παράδοσις παράγει νομίμους συνεπείας, ὅταν ἡ νομὴ ἦναι κενὴ καὶ ἐλευθέρα.

Ἡ 13292 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸν νόμον, ἀφοῦ, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ ἀγοραστὴς ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις του, ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ παραδώσῃ εἰς τοῦτον τὸ πωληθὲν πρᾶγμα· ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἅπερ προτίθεται νόμιμα ἀποτελέσματά της ἡ παράδοσις, ἐν οἷς εἶναι πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἡ, ὅπερ εἶναι τὸ αὐτὸ (ν. 1 § 5 πδ. (21, 3) Ἁρμ. 89 (Γ, γ') ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ συναινέσει τοῦ πωλητοῦ κατάληψις τοῦ κτήματος, ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ τὴν ἐλευθέραν κατοχὴν τούτου, ἐν καιρῷ τῆς πωλήσεως καὶ παραδόσεως, ὁ πωλητὴς καὶ οὐχὶ τρίτος. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἂν καὶ ἦναι ἀδιάφορον ὅτι ἡ ἀπαιτουμένη ὑλικὴ παράδοσις δὲν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ δι' ἐπιδείξεως εἰς τὸν ἀγοραστὴν τοῦ ἐπιδίκου ἀγροῦ, ἀφοῦ οὗτος ἐκτελῶν τὴν κατὰ τὸ συμβόλαιον θέλησιν καὶ διάνοιαν ἐκείνου κατέλαβε μόνος αὐτὸς τὸ κτῆμα δι' ἐπιχειρήσεως ὑλικῶν πράξεων ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ, ἐμφαινουσῶν τὴν κατάληψιν ταύτην, διότι καὶ τοῦτο ἀρκεῖ, ὡς προείρηται, ἀντὶ παραδόσεως· ἰσχυριζομένου ὅμως τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅτι τὴν κατοχὴν τοῦ ἀγροῦ δὲν εὗρεν ἐλευθέραν καὶ κενήν, ὡς ἀντιποιουμένων παρ' ἄλλων τρίτων, καὶ ὅτι ἅμα ἐπεχείρησε τὴν ἀνόρυξιν χάνδακος καὶ τὸ καθάρισμα τῶν βάτων ὡς πρᾶξιν καταλήψεως, ἀμέσως ἀπεδιώχθη παρ' ἐκείνων, ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν ἀνῆκεν ὁ ἀγρὸς εἰς τὸν πωλητήν, ἀλλ' εἰς αὐτούς, καὶ ὅτι οὗτοι κατεῖχον αὐτόν, ὁ πωλητὴς οὗτος ὀφείλει, καθόσον μάλιστα ἐν τῷ περὶ πωλήσεως συμ-

[illegible] ὅτι ὡς κύριος καὶ κάτοχος τοῦ ἀγροῦ ἐπώλησεν αὐτὸν ἐλεύθερον παντὸς βάρους καὶ πάσης τρίτου φιλονεικίας, νὰ ἀποδείξῃ, ὡς ἔχων, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἐπιῤῥοπὴν ἐνταῦθα, ὅτι ἐν καιρῷ τῆς πωλήσεως τοῦ ἀγροῦ καὶ καταλήψεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Α, εἶχεν αὐτὸν εἰς τὴν κατοχήν του καὶ ἐξουσίαν του. διότι ἄλλως δὲν θεωρεῖται ἐκπληρώσας τὴν εἰς τὸν πωλητὴν ἐπικειμένην ἐνοχήν· πρὸς ταῦτα δὲ, μὴ ὢν ὑπόχρεως νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν, δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ τοῦ μέσου τῶν μαρτύρων.

§ 393. Ἡ παράδοσις πράγματος κατεχομένου παρ' ἄλλου μεταβιβάζει τὴν κατοχήν; Ὄχι. Ἵνα διὰ τῆς παραδόσεως προσαποκτήσῃ τὶς τὴν νομὴν πράγματός τινος, ἀπαιτεῖται νὰ μὴν εὑρίσκηται τοῦτο, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραδόσεως, ὑπὸ τὴν διακατοχὴν τρίτου (18 Βασιλ. 41, 11)— ἐγκατάστασις δὲ γενομένη, ἀπόντος τοῦ τελευταίου, ὅστις μάλιστα μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἐνήργησεν ἀκωλύτως πράξεις διακατοχῆς, δὲν ὠφελεῖ ἐκεῖνον· ὡς ἐξαίρεσιν δὲ τοῦ κανόνος αὐτοῦ δύναται νὰ θεωρήσῃ τὴν περίστασιν ἐκείνην, καθ' ἣν ὁ ἐγκαθιστάμενος κατεῖχε τὸν ἀγρὸν ἵνα προικοδοτηθῇ δι' αὐτοῦ.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ ἐκκαλῶν δύναται νὰ ἔχῃ δικαίωμα εἰς προικοδότησιν ἐθνικῶν γαιῶν, κατὰ τὸν περὶ προικοδοτήσεως τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν νόμον, ἀλλ' οὔτε ὁ νόμος αὐτὸς, οὔτε οἱ μετέπειτα ἐκδοθέντες, τοὺς ὁποίους ἐπικαλεῖται ὑπὲρ ἑαυτοῦ, δὲν περιέχουν οὐδεμίαν διάταξιν, ἐξ ἧς νὰ δύναται νὰ παραχθῇ εὐλόγως τὸ συμπέρασμα, ὅτι δι' αὐτῆς χορηγοῦνται εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας ἐθνικὰ κτήματα, ἐκ τῶν προσδιωρισμένων εἰς προικοδοτήσεις, δικαιώματα κυριότητος, εἴτε νομικῆς κατοχῆς ἐπ' αὐτῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς ἁπλῆς καλλιεργείας· ἐξ ἐναντίας μάλιστα τὰ ἄρθρ. 11 καὶ 17 τοῦ περὶ προικοδοτήσεως, καὶ τὰ Β. διατάγματα τῆς 19 μαρτίου, τῆς 4 ἀπριλίου, καὶ τῆς 24 ἰουν. 1843, ἀπαγορεύοντα εἰς τοὺς φαλαγγίτας καὶ ἀξιωματικοὺς τοῦ Ναυτικοῦ νὰ προικοδοτῶνται μὲ γαίας καλλιεργημένας ὑπὸ τῶν γεωργῶν πρὸς χρῆσιν αὐτῶν, καὶ χορηγοῦντα εἰς τούτους τὸ δικαίωμα νὰ προικοδοτῶνται ἐξ αὐτῶν μέχρις ὡρισμένης ἐκτάσεως στρεμμάτων 40—120, ἐμφαίνουν ἀναντιῤῥήτως ὅτι ἡ κυβέρνησις, δι' αὐτῶν, ἐξήγησε καὶ ἐγνωστοποίησεν εἰς πάντας σαφέστατα, ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὴν κυρίαν καὶ κάτοχον ὅλως ἀνεξαιρέτως τῶν τοιούτων ἐθνικῶν γαιῶν, καὶ αὐτῶν προσέτι τῶν καλλιεργημένων, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ἐδαφίου 5 τοῦ 4 ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ νόμου ὅτι ἐκτὸς ἐκείνων, ὅσοι εἶχον κάμει πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου ἀμπελοφυτείας καὶ δενδροφυτείας, εἰς [illegible]

ἀπελείδοντο δικαιώματα κυριότητος καὶ κατοχῆς, καὶ τὰ ὁποῖα ῥητῶς ἔπαυσεν εἰς τὸ μέλλον διὰ τοῦ μεταγενεστέρου νόμου τῆς 15 Ἰανουαρίου 1837, δὲν ἀνεγνώρισεν ἄλλο δικαίωμα εἰμὴ εἰς μόνον τοὺς γεωργοὺς, τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως πρὸς προικοδότησιν τῶν ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένων γαιῶν πρὸς χρῆσιν των ἐπὶ τῆς ὁρισθείσης ποσότητος, καὶ τοῦτο ἀπέναντι μόνον τῶν φαλαγγιτῶν καὶ των ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ, πρὸς ἀποφυγὴν αὐθαιρεσιῶν καὶ ἐπιζημίων δυσχερειῶν καὶ συγκρούσεων, διατηρήσασα εἰς ἑαυτὴν ἐλεύθερον καὶ ἀπεριόριστον τὸ δικαίωμα τῆς διαθέσεως τῶν λοιπῶν ἐθνικῶν γαιῶν, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ, καὶ καθ' ὁποιονδήποτε ἤθελε ἐγκρίνει τρόπον.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ ἐκκαλῶν, ἐν πλήρει διατελῶν γνώσει τῶν μνησθέντων νόμων, οὐδ' ἀξιων ὅτι ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κυρίως καλουμένων γεωργῶν, δὲν ἐδύνατο ποτὲ, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Β. διατάγματος τῆς 15 Ἰανουαρίου 1887, νὰ καταλάβῃ τὸν προκείμενον ἐθνικὸν ἀγρὸν, καὶ νὰ τὸν καλλιεργῇ αὐτὸν ὡς κύριος αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον ὡς ἁπλοῦς καλλιεργητὴς κατὰ παράκλησιν καὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ δημοσίου, ἐπ' ἐλπίδι μόνον τοῦ νὰ κατασταθῇ εἰς τὸ μέλλον κύριος αὐτῶν, ... ὥστε καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι, ἐναντίον τῶν μνησθέντων νόμων, ἐδύνατο νὰ καταλάβῃ τὸν ἀγρὸν αὐτὸν διανοίᾳ κυρίου, οὐχ' ἧττον, ἀποδεικνυομένου ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ὅτι, ὅτε ἔλαβε κατὰ πρῶτον τὴν κατοχὴν αὐτοῦ τοῦ ἀγροῦ, κατέλαβεν αὐτὸν οὐχὶ ὡς κύριος καὶ λογιζόμενος αὐτὸν ἴδιόν του κτῆμα, ἀλλ' ἐν γνώσει τοῦ ὅτι ἦτον ἐθνικὸς, ἐκαλλιέργει καὶ κατεῖχεν αὐτὸν ὡς κατὰ παράκλησιν κάτοχος καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ δημοσίου, δὲν δύναται ἑπομένως ὁ ἴδιος αὐθαιρέτως νὰ μεταβάλῃ τὸν τίτλον καὶ τὴν αἰτίαν τῆς κατοχῆς του, κατὰ τὸν κανόνα τοῦ δικαίου nemo sibi ipse causam possessionis mutare potest, κα νόμ. 19 § 1, 41 2). Απ. 243 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 5320). Πρλ. τὴν λ. Ἐθνικαὶ γαῖαι.

§ 395. Παράδοσις ἀδύνατος φυσικῶς καὶ ἄνευ νομίμου ἀποτελέσματος εἶναι, ὅταν ὁ πωλητὴς οὔτε κύριος εἶναι τοῦ πωληθέντος κτήματος, διὰ νὰ μεταβιβάσῃ δικαιώματα, οὔτε κάτοχος ἵνα παραδώσῃ τὴν κατοχήν.

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον 18 § 12, 86 acq. vel. amm. poss. ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος κτήματος γίνεται καὶ ὁπόταν ὁ πωλητὴς ὁδηγήσῃ τὸν ἀγοραστὴν εἰς αὐτὸ ἢ καὶ μόνον, ὁπόταν

τοῦτο ἀπόδειξιν ὁμολογοῦντος ἑπομένως τοῦ Κονταράτου, ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς παραδόσεως τοῦ ἐπιδίκου κτήματος ἀμφότεροι οἱ διάδικοι κατὰ τὴν 15 ἰουλίου 1839 μετέβησαν ἐπ' αὐτοῦ, ὅπερ προκύπτει καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Κονταράτου προσαχθέντων ἐγγράφων, βεβαιούντων ὅτι ὁ Ζαχαρίτζας ἀπήγγειλεν ὅτι τοῦ τὸ παραδίδει, ἡ κατὰ τὸν εἰρημένον νόμιμον τρόπον πρᾶξις τῆς παραδόσεως θεωρεῖται ὡς γενομένη ἐκ μέρους τοῦ Ζαχαρίτζα, καὶ ἀδιάφορον εἶναι ἂν ὁ Κονταράτος δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ παραλάβῃ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐκκαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 3484 πρωτόδικος ἀπόφασις, ἐπιβάλλουσα ὅρκον πρὸς τὸν Κονταράτον, περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἐγένετο πρᾶξις παραδόσεως, εἶναι μεταῤῥυθμιστέα.

Ἐπειδὴ, προκυπτούσης ἄλλως,κατὰ τὴν ἀνωτέρω αἰτιολογίαν, τῆς περὶ παραδόσεως πράξεως, ἄσκοπος ἀποβαίνει ἡ ἐξέτασις, ἐὰν νομίμως ἢ μὴ ἐπιτράπη ὡς πρὸς τὴν παράδοσιν αὐτὴν ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀφοῦ ἐπὶ τῶν πωλήσεων ἡ πρωτίστη τοῦ πωλητοῦ ὑποχρέωσις εἶναι τοῦ νὰ παραδώσῃ πραγματικῶς εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ πωληθὲν κτῆμα (11 § 2, de act. empt. et vend.), παράδοσις δὲ ἀδύνατος φυσικῶς καὶ ἄνευ τινὸς νομίμου ἀποτελέσματος εἶναι ὅταν ὁ πωλητὴς οὔτε κύριος εἶναι τοῦ πωληθέντος κτήματος, διὰ νὰ δύναται νὰ μεταβιβάσῃ ἰσχυρῶς τὰ ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματά του, οὔτε κάτοχος αὐτοῦ διὰ νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν κατοχὴν (ν. 1 Π. de her. vel. act. vend. — ν. 8, 9 καὶ 4 αὐτ. ἕπεται, ὅτι ἀφοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁ Κονταράτος ἰσχυρίσθη, ὅτι ὁ Ζαχαρίτζας οὔτε κύριος ἦτον, ὅτε ἐγένετο ἡ προκειμένη πώλησις, ὡς καὶ κατόπιν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραδόσεως, οὐδὲ κάτοχος τοῦ προκειμένου κτήματος, μὴ ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 2601 ἀποφάσεως ἀπεῤῥίφθη ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ, καθόσον ἐστηρίζετο εἰς τὸν εἰρημένον λόγον, διότι ἡ ἀποδειχθεῖσα ὡς ἀνωτέρω πρᾶξις περὶ παραδόσεως τοῦ Ζαχαρίτζα, εἶναι ἄνευ τινὸς νομίμου ἀποτελέσματος, ἂν ἀληθεύῃ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ἐνάγοντος.

Ἐπειδὴ ὁ προκείμενος ἰσχυρισμὸς ἀμφισβητούμενος πρέπει ν' ἀποδειχθῇ ὑπὸ τοῦ Κονταράτου ὡς ἐνάγοντος καὶ ὀφείλοντος ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν ἀγωγήν του· δύναται δὲ νὰ προσάξῃ καὶ μάρτυρας, καθότι ἐπὶ τοῦ προκειμένου γεγονότος, καθὸ τρίτος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν.

Ἐπειδὴ μέχρι τῆς εἰρημένης ἀποδείξεως, ἀναγκαία καθίσταται

ἡ ἀναβολὴ ἐπὶ τῶν λοιπῶν λόγων. τῆς ἐφέσεως του. Διὰ ταῦτα καὶ ἰδὸν τ' ἄρθρα 776 καὶ ἐπ. 244 καὶ ἐπ. καὶ 15 τῆς πολιτ. δικονομίας. Αρ. 10151 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 395. Τότε μόνον ἡ ἐπίδειξις τοῦ πωληθέντος ἀποτελεῖ παράδοσιν, ὅταν ἄλλος δὲν κατέχῃ τὸ πρᾶγμα. (πρλ. κατ. § 404 ἐπ.).

Η 13175 τοῦ 1855 ἀπ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

« Ἐπειδὴ ἐκ τῶν συνδυασμένων διατάξεων τῶν νόμ. 2 § 1 Π. 19, 1—ν. 18 § 2 ν. 52, § 2 Π. (41, 2) σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι ὁ πωλητής, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας πρὸς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος προκύπτουσαν ἐνοχὴν αὐτοῦ ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐπιδείξῃ ἁπλῶς εἰς τοῦτον τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, ἀλλὰ πρέπει κατὰ τὴν ἐπίδειξιν νὰ ἦναι καὶ κενὴ ἡ κατοχὴ τούτου, διότι τότε μόνον ἡ ἐπίδειξις αὐτοῦ ἐπιφέρει τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ τεθῇ ὁ ἀγοραστὴς εἰς θέσιν νὰ καρποῦται τὸ πρᾶγμα».

§ 396[a]. Μεταβιβάζεται ἡ κυριότης τοῦ ἀκινήτου εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὅταν τὸ δημόσιον πωλοῦν, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν κατοχήν, ἐγκαθιστῆσιν εἰς τὸ πρᾶγμα τὸν ἀγοραστήν; ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἔχει συνέπειαν ἡ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐγκατάστασίς τινος εἰς τὴν κατοχήν, τὴν ὁποίαν αὐτὸ δὲν ἔχει; (1).

Απόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὑπάρχῃ ἤδη ὁμολογούμενον ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐνήργησεν ὑλικὴν πρᾶξιν κατοχῆς ἐπὶ τοῦ μεγαλητέρου μέρους τοῦ ὁποίου ἠγόρασεν ἀπὸ τὸ δημόσιον ἀγροῦ, καὶ ἂν ἐκ τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν πραγματογνωμόνων προκύπτῃ, ὅτι τὸ ἐπίδικον τεμάχιον ἀγροῦ ἐμπεριλαμβάνεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ πωληθέντος παρὰ τοῦ δημοσίου πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα ἐκ στρεμμάτων 45, κατὰ δὲ τὸν νόμον Π. 3 § 1 καὶ Ν. 18 § 2 (41, 2) ἡ κατοχὴ ὁλοκλήρου τινὸς κτήματος ἀποκτᾶται, καὶ ὅταν ἐφ' ἑνὸς μόνου μέρους αὐτοῦ ἐνεργήσῃ πρᾶξιν κατοχῆς ὁ ἀγοραστὴς καὶ κατὰ τὸν § 9 τῶν Εἰσηγήσεων βιβλ. Β' τίτλ. 6 ὁ ἀγοράζων παρὰ τοῦ δημοσίου κτῆμά τι γίνεται παραυτὰ κύριος αὐτοῦ, καὶ δύναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸ χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην ἄλλης παραδόσεως, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νόμων αὐτῶν δὲν δύναται ν' ἀπορριφθῇ ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου, καθότι ὅλοι οἱ νόμοι αὐτοὶ ὑποθέτουν, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἢ ὅτι κατοχὴ τοῦ ἀπὸ τὸ δημόσιον πωληθέντος ὡς ἐθνικοῦ κτήματος εἶναι κενὴ καὶ δὲν κατέχεται ἀπὸ ἄλλον τινὰ διανοίᾳ κυρίου, ὡς τοῦτο ἐμ-

(1) Ἴδε ὅσα Αλεξ. Ἐθνικαὶ γαῖαι, [illegible]

φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου ἀνωτέρω σημειωθέντος Νόμου 18 § 2 καὶ τοῦ νόμου 24, 45 βιβλ. 50 τίτλ. 2 τῶν Βασιλ. ἢ ὅτι τὸ δημόσιον ἐπὶ τοῦ πωλουμένου ξένου κτήματος ἔχει δικαίωμα ὑποθήκης, ἢ ὁποῖον δήποτε ἄλλο, δυνάμει τοῦ ὁποίου δύναται, διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, νὰ λάβουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, καὶ καθ' ἣν τὸ κενὸν τῆς κατοχῆς ἀμφισβητεῖται, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ν' ἀποδειχθῇ προηγουμένως ὁ ῥηθεὶς περὶ τῆς κατοχῆς πραγματικὸς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς ἔχων οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἀπαραδέκτου, τὴν δὲ ἀπόδειξιν αὐτὴν ὀφείλει ὁ ἐφεσίβλητος νὰ προσαγάγῃ, καὶ διότι αὐτὸς εἶναι ἐνιστάμενος, καὶ διότι ὁ ἐκκαλῶν δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ προσαγάγῃ καὶ ἄλλας ἀποδείξεις περὶ τῆς κατοχῆς του, παρὰ τὰς προσαχθείσας.

§. 497.

Ἀπόδειξις τῆς παραδόσεως

§ 397. Ἡ περὶ παραδόσεως ὁμολογία ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων; ὄχι. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 401 τοῦ 1852, ἴδε καὶ ἀπ. πολ. Αρ. Π. 125 τοῦ 1852 καὶ τὸν ἑπ. §.

§ 398. Ἡ παράδοσις ἀποδεικνύεται διὰ μαρτύρων, ἴδε τὴν 9127 ἐφ. Ἀθ. ἐν λέξ. Μάρτυρες (Εφ. τ. 9 σ. 980) καὶ ἴδε καὶ ἀπόφ. 9505 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. καὶ § προηγ.

§ 399. Ὅταν συμβόλαιόν τι διαλαμβάνῃ ὅτι ἐγένετο παράδοσις κτήματός τινος, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, καθότι ἀντιβαίνει εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου. Ἀπ. 3509 τοῦ 1845 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 400. Ἡ πρότασις περὶ μὴ παραδόσεως κτήματός τινος εἶναι ἀνυπόστατος, ὅταν ἐξ ἐπισήμου ἐγγράφου βεβαιοῦται τὸ ἐναντίον. Απόφ. 4407 τῆς 9 ἰουλ. 1847 ἐφ. Ἀθ.

§ 400[a]. Ὅταν ἐκ τοῦ ἐπισήμου συμβολαίου προκύπτῃ ὅτι ἐγένετο ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος κτήματος, ὁ δικαιοδόχος του δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ γεγονὸς αὐτό. Ἀπ. 7507 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§. 401.

Ὑπάρχει παράδοσις, ὅταν λάβῃ τὶς ὁπωςδήποτε τὴν νομὴν τοῦ κτήματος;

§ 401. Ἔχοντός τινος ὑπὲρ ἑαυτοῦ νόμιμον τίτλον κυριότητος π. χ. παραχωρητήρια, καὶ ἄνευ παραδόσεως δικαιοῦται, δυνάμει αὐτῶν, νὰ λάβῃ τὸ κτῆμα εἰς τὴν κατοχήν του, διότι ἡ δυνάμει νομίμου τίτλου κατάληψις τῆς κατοχῆς συμπληροῖ τὴν κυριότητα καὶ δίδει δικαίωμα εἰς τὴν διεκδ. ἀγωγήν. Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύεται καὶ διὰ μαρτύρων. Απ. ἐφ. Αθ. 9505 τοῦ 1852.— Ἴδε καὶ ἀπ. 9127 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 401[a]. Κατὰ τὸν νόμον 1 § 5 τοῦ βιβλ. 21 τίτλ. 3 τῶν Πανδ. ὁ ἀγοραστὴς πράγματός τινος καὶ ἂν δὲν τῷ γίνῃ παράδοσις, λαβὼν ὅμως τὴν κατοχὴν τοῦ πωληθέντος ἄνευ πλημμελήματος, δύναται ν' ἀποκρούσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν τοῦ πωλητοῦ διὰ τῆς περὶ δόλου ἐνστάσεως· κατὰ δὲ τὴν διάταξιν 14 τοῦ Κώδ. βιβλ. 8 τίτλ. 45, τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς πωληθὲν κτῆμα ὁ παῖς αὐτοῦ ὡς κληρονόμος οὐ δύναται ἐκνικᾷν.

Ὁ ἀγοραστὴς πράγματός τινος, ὅστις, ἄνευ παραδόσεως, ἔλαβε τὴν κατοχὴν ἄνευ πλημμελήματος, ἔχει δικαίωμα ν' ἀποκρούσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν διὰ τῆς ἐνστάσεως.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν νόμον 1 § 5 τοῦ βιβλ. 21 τίτλ. 3 τῶν Πανδεκτῶν, ὁ ἀγοραστὴς πράγματός τινος, καὶ ἂν δὲν τῷ γίνῃ παράδοσις, λαβὼν ὅμως τὴν κατοχὴν τοῦ πωληθέντος ἄνευ πλημμελήματος, δύναται ν' ἀποκρούσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν τοῦ πωλητοῦ, διὰ τῆς περὶ δόλου ἐνστάσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον, ὁ πατὴρ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπώλησεν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ (μητέρα τοῦ ἀναιρεσείοντος) τὸ διεκδικούμενον κτῆμα, αὕτη δὲ τὸ ἐπώλησε εἰς τὸν Π. Ἀσημακόπουλον, καὶ οὗτος εἰς τὸν Δημ. Κ. Θεοδωρόπουλον, ἀφοῦ δὲ ἦτον ὁμολογούμενον ὅτι οὗτος (ὁ τελευταῖος) κατεῖχε τὸ ἀγορασθὲν κτῆμα, διότι κατ' αὐτοῦ ἀπευθύνθη ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ, καὶ ἐπεκαλέσθη, ὡς ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ ἐφετείου, τήν τε ἀγορὰν καὶ τὴν κατοχήν του πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἀξιώσεων τοῦ ἀντιδίκου του, καὶ ἂν, ὡς

ἰσχυρίζεται ὁ ἀναιρεσείων, δὲν τὸ παρέδωκεν ὁ πατήρ του πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ, εἰς ἣν τὸ ἐπώλησε, τὸ ἐφετεῖον, ἀποῤῥίψαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος, ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὸν διαληφθέντα νόμον καὶ τὴν διάταξιν 14 τοῦ Κώδ. βιβλ. 8 τίτλ. 45, καθ' ἣν τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς πωληθὲν κτῆμα, ὁ παῖς αὐτοῦ ὡς κληρονόμος οὐ δύναται ἐκνικᾷν, καὶ δὲν ἀνεπλήρωσεν ἔνστασίν τινα ἐξ ἐπαγγέλματος. (πρλ. λ. Προίξ).

Ἐπειδὴ ἀφοῦ ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐπρότεινεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου ὅτι ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ἔλαβε τὴν κατοχὴν τοῦ περὶ οὗ ἡ δίκη κτήματος, συνεπείᾳ ἐγκλήματός τινος, τὸ ἐφετεῖον ὤφειλεν, ὡς ἔπραξε, νὰ θεωρήσῃ ὅτι ἄνευ ἐγκλήματος τὴν ἔλαβε, καὶ δὲν ἦτον ὑπόχρεον νὰ αἰτιολογήσῃ ἰδίως περὶ τούτου τὴν ἀπόφασίν του, καθότι ὁ δόλος δὲν τεκμαίρεται. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 51 τοῦ 1850, κυροῦσα τὴν 5125 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.— Σύμφωνος καὶ ἡ 52 τοῦ 1850 ἀπ. Αρ. Π.

§ 402. Ἀρκεῖ νὰ εἰσῆλθεν ὁ ἀγοραστὴς, ἐπὶ τοιούτῳ τίτλῳ εἰς ὁποιονδήποτε μέρος τοῦ ζευγαρίου διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς καταλαβὼν ὅλα τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὸ μέρη, ὅσα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ὑπῆρχον ὑπὸ κατοχὴν ἀλλοτρίου προσώπου, ἀλλὰ τῶν δικαιοπαρόχων του. Απ. 8210 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 403. Ἀναπληροῖ τὴν παράδοσιν ἡ ἐκ μέρους τοῦ προικοδοτηθέντος παράληψις τοῦ πράγματος ἄνευ παραδόσεως; ἴδε τὴν 330 τοῦ 1854 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἐν Νομ. σ. 6007.

§. 404.

Τρόπος παραδόσεως. (Πρλ. ἀν. § 395 ἐπ.)

§ 404. Ἡ ἁπλῆ ἔκδοσις καὶ παράδοσις τοῦ παραχωρητηρίου ἐθνικῶν κτημάτων δὲν ἀποτελεῖ παράδοσιν. Τοιαύτη δ' ἀπαιτεῖται καὶ ὅταν πρόκηται περὶ ἐθνικῶν κτημάτων. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 364 τοῦ 1855, κυρ. τὴν 9639 ἐφ. Αθ. (1). κατ. § 407.

ΣΗΜ. Ὁ ἐνάγων ἐζήτει τὰ κτήματα, δι' ἃ τῷ ἐδόθη παραχωρητήριον, ἢ τὸ τίμημα αὐτῶν· τὸ δὲ δημόσιον ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ ἔκδοσις τοῦ παραχωρητηρίου ἀποτελεῖ παράδοσιν.

---

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Ἐθνικαὶ γαῖαι.

§ 405. Ἡ ἐπίδειξις τῶν ἀποδοτέων πραγμάτων παρὰ τοῦ ὑποχρεουμένου εἰς παράδοσιν πρὸς τὸν δικαιούμενον τότε μόνον ἀποτελεῖ τὴν παράδοσιν, ὅταν ὁ τελευταῖος δυνηθῇ ἀμέσως νὰ ἐξουσιάσῃ καὶ διαθέσῃ αὐτά· ἤγουν ὅταν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιδείξεως δὲν κατέχωνται τὰ ἀποδοτέα κτήματα παρὰ τρίτων ἀξιούντων ἴδια ἐπ' αὐτῶν δικαιώματα· τοῦτο δὲ ὀφείλει νὰ τὸ ἀποδείξῃ ὁ πωλητὴς, ὅταν διαφιλονεικῆται ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ.— Ἐπιτρέπεται πρὸς τοῦτο καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις. Απ. 7880 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 406. Ἡ ἐπίδειξις τοῦ ἀκινήτου κτήματος δὲν ἀποτελεῖ τὴν μετάβασιν αὐτοῦ εἰς τὸν ἀγοραστὴν παρ' ὅταν τοῦτο δὲν κατέχηται κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐπιδείξεως παρὰ τρίτου ἔχοντος ἰδίας ἀξιώσεις. Απ. 8578 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 407. Ἡ παράδοσις τῶν τίτλων τῆς ἀγορᾶς φανερόνει τὴν παράδοσιν τοῦ κτήματος; Απ. πολ. Ἀρ. Π. 33 τοῦ 1846.

§ 408. Ἐπὶ πωλήσεως κτήματος ὁλοκλήρου δὲν ἀπαιτεῖται νὰ παραδίδωνται καθ' ἕκαστα τὰ συναπαρτίζοντα τὸ ὅλον κτῆμα μέρη καὶ δικαιώματα, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον νὰ γίνεται τοῦ κτήματος ἡ παράδοσις ἐν συνόλῳ. Αποφ. 5245 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν (Νομ. σελ. 1989).

§ 409. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα τῶν πωληθέντων ἀντικειμένων διὰ τῆς παραδόσεως, πλὴν νέα παράδοσις δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ὁσάκις ἄλλοθεν ἐξάγεται ὅτι αὐτὸς ἦτο κάτοχος τῶν ἀντικειμένων πρὸ τῆς πωλήσεως. τεμ. 9 § 5 καὶ 31 § 1 Πανδ. de acq. vel. dom. Απ. ἐφ. Ἀθ. 13037 τοῦ 1855, τμ. 2.

§ 410—415.

Νομὴ συνιδιοκτητῶν. (Ἴδε λ. Κοινωνία).

§ 410. Ὅταν τις κατέβαλε χρήματα ν' ἀγορασθῶσι προβατίναι, καὶ αὗται ἠγοράσθησαν παρὰ τοῦ συνεταίρου του, ἔχει δικαίωμα διεκδικήσεως κατὰ τρίτων ἐκεῖνος; Ναί. Απ. πολ. Ἀρ. Π. 232 τοῦ 1849, ἣν βλ. ἐν λ. Διεκδίκησις.

§ 411. Κηρυχθείς τις δυνάμει τοῦ συγκληρονομικοῦ του δικαιώματος συγκύριος κτημάτων, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν, καὶ ἂν ἐπωλήθησαν; Εὐρ. τ. 6 σ. 154 § 13.

— Οἱ οἰκεῖοι καὶ ἀναγκαῖοι κληρονόμοι καθίστανται αὐτοδι-

[illegible] συγχωρεῖ μεταξὺ των καὶ τῆς πατρικῆς κληρονομίας, ἄρα ἀποδεικνύοντος τοῦ πατρός των, χωρὶς νὰ [illegible] ἐπειδὴ [illegible] ἡ ἀπαίτησις τῶν κληρονομιαίων πραγμάτων εἶναι πραγματικὴ ἀγωγή, ἕπεται, ὅτι δύνανται νὰ κινήσωσι [illegible] ἀγωγὴν συνεχομένην μὲ ἀναγκαστικὴν (910, 911 καὶ [illegible]) κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τινος πρὸς ἀπαίτησιν τῶν πραγματικῶν δικαιωμάτων των ἐπὶ τῶν κληρονομιαίων (L. 11 D. 28, 2 — νόμ. [illegible] § 18 διάτ. 5, 3 — νόμ. 50 § 1 Cod. 6, 1). Απ. τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφ. τοῦ 1841 (Νομ. α. 2708). Πρλ. λ. *Κληρονομία*.

§ 412. Ἀποδειχθείσης τῆς συμμετοχῆς τινὸς ὡς τὸ ἐπίδικον κτῆμα, τοῦ ὁποίου ὁ ἐναγόμενος ἦτο διαχειριστὴς διὰ κοινὸν λογαριασμόν, ἕπεται, ὅτι οἱ συνιδιοκτῆται δύνανται νὰ κινήσωσιν ἀγωγὴν πραγματικὴν κατὰ τῶν κοινωνούντων ἅμα οὗτοι θελήσωσι νὰ οἰκειοποιηθῶσι τὸ εἰς αὐτοὺς ἀνῆκον μερίδιον (N. 1 καὶ 2 Παυλ. περὶ ἑταιρ. 17, 2). Απ. Αρ. Π. 20 τῆς 20 ἰουν. 1841 (σ. 211 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφ. τοῦ ἔτους αὐτοῦ).

ΣΗΜ. Περὶ τῶν ἐμφυτευτῶν, ἴδε τὴν λ. Ἐμφύτευσις.

§ 413. Δὲν ἀπαιτεῖται παράδοσις πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος, ὅταν εἷς τῶν συνιδιοκτητῶν πωλῇ πρὸς τὸν ἕτερον τὸ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ ἀκινήτου ἰδανικὸν μέρος του. § 43 Εἰσ. (2, 1) διάτ. 28 Κώδ. (8, 54). τεμ. 80 Π. (31, 1). τεμ. 2 Π. (17, 2). Απ. ἐφ. Ν. 1078 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. ε, 5790.

§ 414. Ὁ Κουντούρης ἐνήγαγε τὸν Μπουγιόκλην διατεινόμενος ὅτι ὁ πατήρ του (τοῦ Κουντούρη), ὁ ἐναγόμενος καὶ ἕτερός τις ἠγόρασαν ὑδροτριβὴν τινά· ὅτι ταύτην διεχειρίζετο ὁ ἐναγόμενος, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἔδωκε λόγον τῆς διαχειρίσεώς του, ἐζήτησε α) νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ ὡς συγκύριον· β') νὰ δώσῃ λόγον κτλ.— Εἰς τὴν ἀγωγὴν ταύτην ὁ ἐναγόμενος ἀντέταξεν, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς, μὴ λαβὼν ποτὲ κατοχήν. — Ὁ ἐνάγων ἀντεπαρατήρησε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι ὁ ἐναγόμενος κατεῖχεν ὡς συγκοινωνός· ἄρα καὶ ἐν ὀνόματί του. Τὸ δικαστήριον ὅμως τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν ἐσκέφθη οὕτως.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν ἐγένετο πρὸ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, διότε [illegible] ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας ὁ ἐναγόμενος Μπουγιοκλῆς ἐκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου Λεβαδείας καὶ μὴ κατορθωθέντος τοῦ συμβιβασμοῦ, συνετάχθη ἡ προσήκουσα ἔκθεσις, ἥτις ἐκοινοποιήθη μετὰ τῆς κατόπιν κινηθείσης ἀγωγῆς εἰς τὸν εἰρημένον Μπουγιοκλῆν, οὐδόλως μάλιστα ἀμφισβητήσαντος προσοδίκως τὴν τῆς διαλη-

φθείσης συμβιβαστικῆς διαδικασίας ὕπαρξιν, ὥστε ἡ ἐφεσιβίως προτεινομένη ἔνστασις περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀγωγῆς ἕνεκα παραλείψεως τῆς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας εἶναι ἀδάσιμος.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν νόμον 13 τ. γ′ διδλ. γ′ τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἀπὸ τῆς παραδόσεως γίνεται κύριος ὁ ἀγοραστής· διὰ νὰ δύναται δὲ νὰ κινῇ κατὰ τρίτων τὴν πραγματικὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴν, πρέπει νὰ ἐγένετο εἰς αὐτὸν παράδοσις. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἐνάγων Κουντούρης οὐδὲ ἀπέδειξεν, οὐδὲ ἰσχυρίσθη κἂν ὅτι τῷ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ πωλήσαντος πρὸς αὐτὸν πατρός του παράδοσις τοῦ διεκδικουμένου ἕκτου μέρους τοῦ μύλου, καὶ ἐπομένως μὴ κατασταθεὶς κύριος διὰ τῆς παραδόσεως, δὲν ἔχει δικαίωμα πρὸς τὴν προκειμένην διεκδικητικὴν ἀγωγήν.

Ἐπειδὴ ἡ βάσις τῶν ἐκκαλουμένων ἀποφάσεων ὅτι ὁ τίτλος τοῦ κατόχου Μπουγιοκλῆ εἶναι κοινὴ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ συνεταίρου του, ἤτοι τοῦ πατρὸς τοῦ Κουντούρη καὶ τοῦ Δ. Νάκου καὶ ὅτι ὁ ἐνάγων Κουντούρης ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ συγκοινωνοῦ πατρός του, δὲν εἶναι ὀρθὴ, διότι ὁ εἰρημένος δὲν διεκδικεῖ τὸ προκείμενον κτῆμα ὡς κληρονόμος τοῦ πατρός του, ἀλλ' ὡς ἀγοραστὴς, ὅτε δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, πρὸ τῆς παραδόσεως, κύριος κατὰ τὴν προηγουμένην αἰτιολογίαν. Απ. 10258 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 415. Ὅταν ὡμολόγησέ τις, ὅτι ἡ τὴν ὁποίαν εἶχε κατοχὴ κτήματός τινος ἦτο κατοχὴ πράγματος ἀδιαιρέτου καὶ κοινοῦ μὲ τὸν ἐνάγοντα, ἡ κατοχὴ ἐκείνη ἦτον εἰς τὸ ὄνομα τῶν συνεταίρων καὶ ἐπομένως ὠφέλιμος τῷ ἐνάγοντι. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 33 τοῦ 1846.

§. 416.

Ὅτι λαμβάνομεν τὴν νομὴν καὶ δι' ἄλλου.— Συνθήκη τοῦ 1844.

§ 416. Ἡ παρὰ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος αὐτὸν γενομένη δήλωσις, ὅτι θέλει κατέχει τοῦ λοιποῦ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ, τόπον ἐπέχει καὶ ἔχει ὅλα τ' ἀποτελέσματα τῆς φυσικῆς καὶ πολιτικῆς παραδόσεως ὡς πρὸς τὴν κυριότητα καὶ διακατοχὴν τοῦ πράγματος, διότι τὸ πωληθὲν ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς δηλώσεως ταύτης λογίζεται μεταβὰν εἰς

τὴν πολιτικὴν καὶ φυσικὴν διακατοχὴν τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ ὅταν τοιαύτη δήλωσις γίνῃ ὑπὸ ὅρον μὴ δυνητικόν, ἀνατρέχει ἅμα ἐξεπληρώθη ὁ ὅρος, καὶ μὲ βλάβην ἔτι τοῦ τρίτου, ὅστις ἔλαβεν ἐντῷ μεταξὺ τὴν πραγματικὴν διακατοχὴν τοῦ αὐτοῦ πράγματος (τεμ. 18 Π. (41, 2)— τεμ. 26 (45, 3) Π.— Ἀνάπτυξιν εὑρίσκετε ἐν τῇ ἑπομ. σκέψει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἑλλην. κυβέρνησις δηλώσασα διὰ τῆς ὀθωμ. Πόρτας ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἀπὸ 18 φεβρουαρίου 1844 κλεισθεῖσαν, καὶ κατὰ τὴν ἀπὸ 14 ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπικυρωθεῖσαν σύμβασιν, ὅτι θέλει παραδώσει εἰς τοὺς ἀγοραστὰς αὐτῶν ὅλα τὰ ἐν τῷ 4 ἄρθρῳ αὐτῆς ἀναφερόμενα κτήματα, (ἐν οἷς περιέχεται τὸ ἀγορασθὲν παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος χωρίον τοῦ Μουσταφάμπεη, καὶ τὸ χωρίον Δαμάστα εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον), τὰ ὁποῖα, ὡς τοῦτο δὲν ἀρνοῦνται οἱ διάδικοι, ἐκράτει ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις πρὸ τῆς συμβάσεως ἐν ἰδίῳ αὐτῆς ὀνόματι δυνάμει τῶν ὁποίων εἶχεν ἀξιώσεων ἰδιοκτησίας ἐπ' αὐτῶν καὶ δηλώσασα, ὅτι ἡ παράδοσις αὕτη θέλει γίνει μόνον μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς ἐπικυρώσεως, ἢ κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 5 αὐτῆς τῆς συμβάσεως μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Μικτῆς ἐπιτροπῆς, ἔλαβε βεβαίως σιωπηρῶς μὲν, ἀλλ' ἀναγκαίως ἐκ τῆς μετὰ τῆς ὀθωμαν. Πόρτας συμφωνίας, τόσον πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ὀθωμανῶν πωλητῶν, οἵτινες δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ ἐνεργήσουν αὐτοὶ τὴν παράδοσιν, ὅσον πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἑλλήνων ἀγοραστῶν, οἵτινες δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ τὴν ζητήσουν ἀπ' αὐτοὺς, καὶ ἑπομένως ὡς ἀντιπρόσωπος συνάμα τῶν τε ὀθωμανῶν πωλητῶν, καὶ τῶν ἀγοραστῶν ἑλλήνων, τὴν ἀναπόφευκτον ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ διατηρῇ καθ' ὅλον τὸ μεσολαβοῦν διάστημα τοῦ καιροῦ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀγοραστῶν τὴν διακατοχὴν, τὴν ὁποίαν προηγουμένως εἶχεν αὐτῶν τῶν κτημάτων ἐπ' ἰδίῳ αὐτῆς ὀνόματι· διότι ἄλλον νόμιμον λόγον δὲν εἶχεν ἐπ' αὐτῶν τῶν κτημάτων ἐπ' ἰδίῳ αὐτῆς ὀνόματι· διότι, ἄλλον νόμιμον λόγον δὲν εἶχεν ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις πρὸς τοιαύτην κατακράτησιν μετὰ τὴν διαληφθεῖσαν σύμβασιν. Τοιαύτης δ' οὔσης τῆς ἰσχύος τῆς σιωπηρᾶς καὶ τῆς ῥητῆς συμφωνίας εἰς παρομοίας περιστάσεις, πηγάζουν ἐκ τούτου αἱ ἐφεξῆς συνέπειαι. α') Ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δι' αὐτῆς τῆς συμβάσεως δὲν ἤλλαξε πρὸς ἑαυτὴν τὴν αἰτίαν τῆς ὁποίας εἶχε προηγουμένως διακατοχῆς, ἀλλὰ μεταβαλοῦσα ἁπλῶς τὴν διάνοιαν τῆς ἐπ' ἰδίῳ ὀνόματι διακατοχῆς, ἤρξατο ἔκτοτε νὰ διακατέχῃ ἀντιπροσωπικῶς ἐν ὀνόματι τῶν ἀγοραστῶν τὰ εἰρημένα ὑποστατικὰ, τὰ ὁποῖα καὶ πρὸ τῆς συμβάσεως διακατεῖχε. β') Ὅτι,

ἐὰν τυχόντι ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις εἶχεν, ὡς ἰσχυρίσθη ὁ Τσιάκας, πρὸ τῆς συμβάσεως εἰς τὴν διακατοχήν της συνάμα μὲ τὸ χωρίον Μουσταφάμπεη τὰς μεταξὺ τῶν διαδίκων διαφιλονεικουμένας γαίας, ὡς ἀποτελούσας δῆθεν μέρος τῆς διακατοχῆς αὐτοῦ τοῦ χωρίου, ἐξηκολούθησε βέβαια καὶ μετὰ τὴν σύμβασιν νὰ τὰς ἔχῃ εἰς τὴν διακατοχήν της, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ χωρίου τούτου, τουτέστιν ἐν ὀνόματι τοῦ ἀναιρεσείοντος Τσίκη, καὶ τότε πᾶσα εἰς τὴν κατοχὴν τῶν γαιῶν τούτων ἐγκατάστασις γενομένη μεταγενεστέρως, ἤγουν κατὰ τὰς 18 ἰουλίου 1844 ὑπὲρ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὡς κυρίας τοῦ χωρίου Δαμάστας, δὲν ἠδύνατο νὰ βλάψῃ τὸν ἀναιρεσείοντα, ὅστις θεωρεῖται κατὰ τὰς ἀνωφερθείσας ἀρχὰς τοῦ δικαίου, διατελῶν δι' ἀντιπροσωπίας εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ φυσικὴν διακατοχὴν τῶν αὐτῶν γαιῶν ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς συμβάσεως, προγενεστέραν τῆς ἐγκαταστάσεως, δυνάμει τῆς διαληφθείσης δηλώσεως τῆς ἑλλην. Κυβερνήσεως. γ΄) Ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐν τῇ εἰρημένῃ ὑποθέσει μετὰ τὴν σύμβασιν διακατοχὴ αὐτῶν τῶν γαιῶν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὡς ἀγοραστοῦ τοῦ χωρίου Μουσταφάμπεη ἐκ μέρους τῆς ἑλλην. Κυβερνήσεως, πηγάζει ἀπὸ τὴν ἰδίαν σύμβασιν καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα αὐτῆς, εἶναι φανερὸν ὅτι πᾶσα ἀπόδειξις περὶ τῶν μετὰ τὴν σύμβασιν πραγμάτων τὴν ὁποίαν διέταξεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 3523 προδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου ἦτο ἐναντία τοῦ ἀριθμοῦ 3 τοῦ ἄρθρου 245 τῆς πολ. δικονομίας καὶ ἡ μόνη ἀπόδειξις ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἦναι παραδεκτὴ ὡς συντελεστικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἦτον ἂν ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πρὸ τῆς συμβάσεως, καὶ οὐχὶ μετ' αὐτήν, νεμομένη τὸ χωρίον Μουσταφάμπεη διακατεῖχε καὶ τὰς διαφιλονεικουμένας γαίας, ὡς περιεχομένας εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου χωρίου, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἦτο ἑπόμενον ὅτι καὶ μετὰ τὴν σύμβασιν τὰς διακατεῖχεν ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ, τοῦ Μουσταφάμπεη, ὡς οὗτος ἰσχυρίζετο· ἡ δὲ ἀπὸ 28 ἰουλίου 1844 ἐγκατάστασις τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὴν διακατοχὴν τῶν γαιῶν τούτων, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖται ὑπὲρ ἑαυτῆς ὁ ἀναιρεσίβλητος, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3936 ὁριστικὴ ἀπόφασις, ὄχι μόνον ἤθελεν εἶσθαι ὁλοσχερῶς ἀνωφελὴς ὡς πρὸς ταύτας τὰς γαίας εἰς τὴν αὐτὴν ἀναιρεσίβλητον, ἀλλ' ἀπεναντίας ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐγκατάστασις αὕτη ὡς διατάραξις τῆς προηγουμένης διακατοχῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος. Απ. τοῦ Αρ. Π. 69 τοῦ 1846, κυρ. τὰς 3523 καὶ 3936 ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 417. Δυνάμει τῆς συμβάσεως τοῦ 1844, ὁ ἀγοραστὴς ἠθελη-

κτημάτων θεωρεῖται κάτοχος αὐτῶν καὶ ἂν δὲν ἔγεινε παράδοσις εἰς αὐτόν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 111 τοῦ 1847, ἥτις ἕπεται.

§ 418. Δὲν ἀπαιτεῖται παράδοσις τοῦ κτήματος, ὅταν ὁ κύριος δηλώσῃ ὅτι θέλει κατέχει τὸ κτῆμα ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ.— Συνθήκη τοῦ 1844.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς μεταξὺ τῆς ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ὀθωμ. Πόρτας κλεισθείσης τὴν 18 φεβρουαρίου 1844 συμβάσεως, ἰδίως δὲ ἐκ τοῦ 4 ἄρθρ. καὶ τοῦ προοιμίου αὐτῆς ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις διανοίᾳ κυρίου κατεῖχε τὰ ἐν τῷ ἄρθρ. τούτῳ σημειούμενα κτήματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρονται καὶ τὰ χωρία Μουσταφάμπεη καὶ Δαμάστα, δηλώσασα δὲ ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις ὅτι θέλει παραδώσει ταῦτα εἰς τοὺς δι' ἐπισήμων τίτλων ἀγοραστὰς ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς ἐπικυρώσεως τῆς συμβάσεως, ἐξεφράσθη ἀρκούντως ὅτι δὲν κατέχει πλέον δι' ἑαυτήν, οὔτε διὰ τοὺς πρώην ἰδιοκτήτας ὀθωμανούς, ἀλλ' ὅτι κατέχει ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀγοραστῶν, διότι ἀπεφασίσθη εἰς τούτους μὲν νὰ παραδοθοῦν αὐτά, εἰς ἐκείνους δὲ ἐδόθη τὸ δικαίωμα νὰ λάβωσι τὸ τίμημα τῶν κτημάτων τούτων· αὕτη δὲ ἡ ἐκπεφρασμένη ῥητὴ μεταβίβασις τῆς κατοχῆς τῆς ἑλλην. Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἀγοραστὰς εἶναι σύμφωνος καὶ μὲ τὸν νόμον 18, τοῦ βιβλ. 41 τίτλ. 2 τῶν Πανδεκτῶν, κατὰ τὸν ὁποῖον δύναταί τις νὰ παύσῃ τοῦ νὰ κατέχῃ ἐπ' ὀνόματί του καὶ νὰ κατέχῃ ἑπομένως ἐν ὀνόματι τοῦ ἄλλου χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται πρὸς τοῦτο παράδοσις τοῦ πράγματος· ἄρα ὁ Ἀθανάσιος Τζίνης, ἀγοραστὴς τοῦ διαληφθέντος χωρίου, θεωρεῖταί καὶ εἶναι κάτοχος αὐτοῦ δυνάμει τῆς ῥηθείσης συμβάσεως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπικυρώσεώς της, οἱ δὲ ἐναντίοι ἰσχυρισμοὶ τῆς Μαρίας Ν. Τζακανίκα ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πρὸ τῆς ῥηθείσης συμβάσεως δὲν κατεῖχε τὸ χωρίον Μουσταφάμπεη, ἀλλ' ὁ ὀθωμανικὸς ἰδιοκτήτης, διότι οὗτος, κατὰ τὸ 1843 ἐνοικίασε τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, ὅτι καὶ μετὰ τὴν σύμβασιν ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ κατέχῃ ἐπ' ὀνόματι ἀγνώστου προσώπου, τοῦ ἀγοραστοῦ Ἀθανασίου Τζίνη, ὅτι ἐν ὅσῳ δὲν παρεδόθη ἀπὸ τὴν ἑλλην. Κυβέρνησιν εἰς τὸν Ἀθανάσιον Τζίνην, ἢ δὲν ἐνεκατέστησεν αὐτὸν εἰς τὸ χωρίον τοῦτο, δὲν ἔλαβε τὴν κατοχὴν αὐτοῦ, διότι, κατὰ τὰ ἄρθρ. 4, 5 καὶ 7, ἐπιφυλλάττεται ἡ κατοχὴ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἶναι ἀνίσχυροι. 1) Διότι ἡ σύμβασις παραδέχεται ὅτι ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις κατεῖχεν ἕως τότε καὶ τὸ Μουσταφάμπεη, καὶ δυνάμει αὐτῆς, ἰσχὺν νόμου ἐχούσης ὡς πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, πρέπει νὰ κανονισθοῦν τὰ δικαιώματα τοῦ Ἀθανασίου Τζίνη, ἀδιαφόρως

ἂν ἔλαβεν ἢ δὲν ἔλαβε καρποὺς ἐκ τοῦ χωρίου τούτου ὁ ὀθωμανὸς ἰδιοκτήτης. 2) Διότι ἀφοῦ ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις ἐδήλωσεν ὅτι δὲν κατέχει, ὡς εἴρηται, δι' ἑαυτὴν, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀγοραστὴν, ὥρισεν ἀρκούντως τὸ πρόσωπον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου κατεῖχε. 3) Διότι ἡ εἰς τὰ ἄρθρα 5 καὶ 7 ἐπιφύλαξις τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν κατοχὴν τῶν κτημάτων εἶναι ὡς ἀσφαλιστικὸν μέτρον μέχρις οὗ οἱ ἀγορασταὶ ἐκπληρώσουν τὰς εἰς αὐτοὺς ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι θέλει κατέχει διανοίᾳ κυρίου, καθόσον διὰ τοῦ 4 ἄρθρου τῆς συμβάσεως αὐτῆς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν κατέχει δι' ἑαυτὴν, ἐὰν δὲ καὶ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀναφέρεται ἡ ἑξῆς ἔκφρασις *θέλουν παραδοθῶσι* κλπ. ἐξεφράσθη οὕτως εἰς χρόνον μέλλοντα, διότι ἐπρόκειτο νὰ κυρωθῇ ἡ σύμβασις διὰ νὰ γίνῃ ἡ παράδοσις. Απ. πολ. Αρ. Π. 111 τοῦ 1847.

§ 419. Ἡ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του διατηρουμένη κατοχὴ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπέχει μὲν, κατὰ νόμον, τόπον φυσικῆς καὶ πολιτικῆς παραδόσεως, καὶ, γενομένης δηλώσεως παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του περὶ τῆς διατηρήσεως ταύτης ὑφ' ὅρον τινὰ, ἔχει κατὰ τῶν τρίτων αναδρομικὴν δύναμιν ἅμα ἐκπληρωθῇ ὁ ὅρος (νόμος 18 (41, 2) καὶ νόμος 26 (45, 3) τῶν Πανδ.), αἱ τοιαῦται ὅμως ἀρχαὶ δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν περίπτωσιν, περὶ ἧς διαλαμβάνει ἡ ἀπὸ 27 φεβρ. 1844 συνθήκη μεταξὺ τῆς ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ ὀθωμ. Πόρτας, καθότι καὶ αὐτὴ ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατεῖχε τὰ κτήματα, (ἀντικείμενον τῆς εἰρημένης συμβάσεως), ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καὶ μὲ πρόθεσιν κυρίου, καὶ οὐχὶ ἐν ὀνόματι τῶν πωλητῶν, ἢ τῶν ἀγοραστῶν, διότι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ ἑλλην. Κυβέρνησις ἐθεώρει ἀμφισβητήσιμα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ὀθωμ. Κυβερνήσεως τὰ ἐπὶ τῶν κτημάτων τούτων δικαιώματα. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 67 τοῦ 1847, ἣν ἴδε ἐν λέξ. Κατάσχεσις § 183.

§ 420. Ἡ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου διατηρουμένη κατοχὴ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπέχει μὲν τόπον φυσικῆς καὶ πολιτικῆς παραδόσεως καὶ ἔχει, γενομένης δηλώσεως παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του περὶ τῆς διατηρήσεως ταύτης ὑφ' ὅρον τινὰ. κατὰ τῶν τρίτων ἀναδρομικὴν δύναμιν, ἅμα ἐκπληρωθῇ ὁ ὅρος. τεμ. 18 (41, 2).— τεμ. 26 (45, 3) Πανδ. ἀλλ' αἱ ἀρχαὶ αὗται δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἐπὶ τῶν κτημάτων, περὶ ὧν διαλαμβάνει ἡ ἀπὸ 27 φεβρ. 1844 συνθήκη μεταξὺ Ἑλλ. καὶ Τουρκίας, ὡς πρὸς τὴν πρὸ αὐτῆς ἐπο-

χήν.— (Ὅρα τὴν λ. *Συνθῆκαι*). Απ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 67 τοῦ 1847, ἣν ἐν λέξ. Κατάσχεσις § 183 (Εὐρ. τ. 8 σ. 356).

§ 121. ; Ἀπαιτεῖται παράδοσις, ὅταν ἠγόρασέ τις δι' ἐντολοδόχου; (1). Ἴδε τὴν λ. *'Εντολὴ* Εὐρ. τ. 6 σ. 706—710.

Εὐθύναι τοῦ πωλητοῦ ἕνεκα μὴ παραδόσεως (2).

§ 450. Ἂν ὁ πωλητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν ἀγοραστὴν διὰ πᾶσαν προκύψασαν ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας (τῆς μὴ παραδό-

---

(1) Ὅταν ὁ ἐντολοδόχος ἔλαβε κτῆμά τι ἐν ὀνόματί του καὶ δὲν παρέδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν ἐντολέα, οὗτος δὲν ἔχει διεκδικητικῆς ἀγωγῆς δικαίωμα, ἀλλὰ δύναται ἁπλῶς νὰ κινήσῃ κατ' ἐκείνου ἀγωγὴν προσωπικὴν πρὸς ἀποζημίωσιν. Απ. τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 2540).

(2) Κατὰ τὸν Νόμον (Ἀρμεν. § 69 διβλ. 3, τίτλ. 3) ἐάν τις πωλήσῃ τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα δι' ἐλάχιστον τίμημα, δύναται ἀποδίδων τὸ τίμημα, ν' ἀναλαμβάνῃ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἡ περὶ τούτου ἀγωγὴ κινεῖται ἐντὸς τεσσάρων ἐτῶν. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 17 Ἰουνίου 1840.

— Ὅταν τις κατέχων πραγματικῶς ἀλλότρια κτήματα ἐν καλῇ πίστει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ὅτι εἶναι ἀλλότρια, τὰ πωλήσῃ καὶ τὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, οὗτος δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ τοιούτου πωλητοῦ ἀποζημίωσιν ἢ τὸ ἐνδιαφέρον, εἰμὴ μετὰ τὴν παρὰ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου ἀγωγὴν περὶ ἐκνικήσεως τοῦ πωληθέντος· ὅταν δέ τις πωλήσῃ ἐν κακῇ πίστει καὶ ἐν γνώσει τὰ ἀλλότρια, ὁ ἀγοραστὴς δύναται εἰς πάντα καιρὸν καὶ πρὸ τῆς ἐκνικητικῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀληθοῦς κυρίου νὰ ἐνάξῃ τὸν πωλητὴν περὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος. Απ. ἐφ. Ν. 83 τοῦ 1843 (Ν. σ. 3345).

— Ὁ ἀγοραστὴς τότε μόνον ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ, περὶ ἀποζημιώσεως, ὅταν ἐκνικηθῇ τὸ ἀγορασθὲν παρ' αὐτοῦ κτῆμα· τοῦτο δὲ δὲν συμβαίνει ὅταν ἀκυρωθῇ ὁ πλειστηριασμὸς, χωρὶς νὰ διαταχθῇ καὶ ἡ παράδοσις τοῦ ἐκπλειστηριασθέντος κτήματος εἰς τὸν ἀνακόψαντα τὸν πλειστηριασμόν.

Ἡ ἔνστασις αὕτη δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐρήμην δικαζομένου τοῦ ἐναγομένου. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 64 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4119).

σεως τοῦ πράγματος καὶ τῆς περὶ τούτου ἀμελείας του) ζημίαν (Β. 19 τ. 1 τεμ. 19 § 2,— Β. 18 τ. 1 τεμ. 35 § 4.— Β. 18 τ. 6 τεμ. 2 § 1).— Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 4457 τοῦ 1847.— Ἀπ. Ἀρ. Π. 29 τοῦ 1848 κατ. § 453.

§ 451. Ὅταν δὲ τὸ πωληθὲν ἀντικειμενον δὲν ὑπάρχῃ, ἡ περὶ τῆς παραδόσεως αὐτοῦ αἴτησις εἶναι χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ἀπόφ. 4457 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 452. Ποία ἡ εὐθύνη τοῦ πωλητοῦ, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ τὸ πωληθὲν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας, καὶ δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσίν του;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν Κώνστας Μάρκου ἐπώλησεν ὡρισμένας 250 ὀκάδας μεταξοκουκουλίων εἰς ὡραίαν καὶ καλὴν κατάστασιν, χωρὶς νὰ περιέχωνται εἰς αὐτὰ σεσηπότα, κούφια καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐντελῶς ἀπεξηραμένα καὶ ἀπρόσβλητα, πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον Βασιλ. Βακαλόπουλον πρὸς δραχ. 11 τὴν ὀκᾶν, τὰς ὁποίας καὶ ὑπεσχέθη νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν κατὰ τὴν 25 Ἰουλίου 1853· εἰς περίπτωσιν δὲ παραβάσεως τῆς συμφωνίας, ὑπεχρεώθη νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον ἐμπορικὴν ἀποζημίωσιν, ὡς ταῦτα πάντα σαφῶς προκύπτουν ἐκ τοῦ ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1853, μεταξὺ αὐτῶν συμφωνητικοῦ, καὶ δὲν ἐπώλησεν ὅσα καὶ ὁποῖα τυχὸν ὑπῆρχον μεταξοκουκούλια τῆς ἰδιοκτησίας ἴσης ποσότητος, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ, (τοῦ ἐκκαλοῦντος)· ὅθεν ὤφειλεν οὗτος, δυνάμει τοῦ διαληφθέντος συμφωνητικοῦ, νὰ παραδώσῃ πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του εἰς τὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ συμφωνητικοῦ ὁρισθεῖσαν προθεσμίαν ἀνελλειπεῖς καὶ καθ' ὅλους τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου τὰς συμφωνηθείσας 250 ὀκάδας μεταξοκουκουλίων καὶ οὐχὶ μόνον ὀκάδας 181 καὶ δράμια 270, ὡς ἔπραξεν· ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ ὅτι ἠλαττώθησαν τὰ μεταξοκουκούλια, τὰ ὁποῖα εἶχε, δι' ἀποξηράνσεως ἐπὶ ὀκ. 68 δράμ. 130 καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται δῆθεν νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ὅλου ποσοῦ τῶν ὀκ. 250 οὐδὲ εὐθύνεται διὰ τὴν ἔλλειψιν, δὲν ἔχει βάσιν τινά, καθότι καὶ ἐὰν τῷ ὄντι ἐπῆλθεν εἰς ὅσα αὐτὸς εἶχε μεταξοκουκούλια ἐκ τῆς ἀποξηράνσεως ἐλάττωσίς τις, ἡ ἐλάττωσις αὕτη ἀφορᾷ αὐτόν, τὸν ἐκκαλοῦντα, ὅστις ὑπεσχέθη διὰ τοῦ μνημονευθέντος συμφωνητικοῦ τὴν παράδοσιν τοσούτου ὡρισμένου ποσοῦ αὐτῶν ἐντελῶς ἀπεξηραμένων, καὶ οὐχὶ τὸν ἐφεσίβλητον. Κἄν τε δὲ ὡς ἀληθὲς θεωρηθῇ ὅτι ὁ πληρεξούσιος τοῦ ἐφεσιβλήτου Νικ. Βακαλόπουλος παρεδέχθη δῆθεν ἐπὶ τῆς παραλαβῆς τῶν μόνων ὀκάδων 181 δράμ. 270 μεταξοκουκουλίων, τὸ ἐκ δραχ. 15 1/2

εἰς χεῖρας αὐτοῦ (τοῦ ἐκκαλοῦντος) μεῖναν περίσσευμα ἐκ τῶν εἰς αὐτὸν προπληρωθεισῶν δραχ. 3075 λόγῳ τοῦ ὅτι εἰς μόνον δραχ. 1998 50/00 συνεποσοῦτο τὸ τίμημα τῶν πραγματικῶς παραδοθεισῶν αὐτῷ ὀκ. 181 δράμ. 270. Ἡ ἁπλῆ αὕτη παραδοχὴ τοῦ ἐπιστραφέντος περισσεύματος τούτου δὲν δύναται ποσῶς νὰ ἐκληφθῇ ὡς παραδοχὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου, εἰς βάρος αὐτοῦ, τῆς ἐλαττώσεως τῶν μεταξοκουκουλίων, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ ὡς παραίτησις αὐτοῦ τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ὑπολειπομένας ὀκάδας 68 δράμ. 130, καθόσον ὁ ἐφεσίβλητος εἶχε δικαίωμα συγχρόνως, εἴς τε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ περιπλέον καταβληθέντος ποσοῦ τῶν δραχ. 75 καὶ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν παράβασιν τῆς συμφωνίας, ἡ δὲ ἐξάσκησις τοῦ ἑνὸς δικαιώματος δὲν ἐπιφέρει ἀναγκαίως τὴν παραίτησιν τοῦ ἑτέρου, χωρὶς μιᾶς ῥητῆς καὶ σαφοῦς ἐκφράσεως τοιαύτης παραιτήσεως.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν μὴ παραδοὺς, ὡς ὤφειλεν, ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν ὀκάδων 250 μεταξοκουκουλίων κατὰ τὴν διὰ τοῦ μνημονευθέντος συμφωνητικοῦ ὑπόσχεσίν του, καὶ παραβὰς οὕτω τὸν ὅρον τοῦτον τοῦ συμφωνητικοῦ, ὑπόκειται, κατὰ τὸ Ε΄. ἄρθρον αὐτοῦ, εἰς τὴν αὐτῷ διαλαμβανομένην ἀποζημίωσιν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ἐλλείποντος ποσοῦ τῶν ὀκ. 68 δράμ. 130 μεταξοκουκουλίων, ὡς οὐκ ὀρθῶς ὑπεχρεώθη διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, διότι τὰ μέρη ῥητῶς συνεφώνησαν διὰ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς παραβάσεως θέλει εἶσθαι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ζημιωθέντος, καὶ οὐχὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ παραβάτου εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς συμφωνίας.

Ἐπειδὴ, μὴ γενομένου λόγου εἰς τὴν συμφωνίαν, ὅτι τὰ πωληθέντα κουκούλια ἔμελλον ν' ἀποσταλῶσιν εἰς Μασσαλίαν, ἡ ἀποδοτέα ζημία δὲν δύναται νὰ ἦναι ἡ διαφορὰ τῆς ἀξίας τῶν κουκουλίων μεταξὺ τῆς Ἀταλάντης καὶ τῆς Μασσαλίας, ὡς ὁ ἐνάγων διατείνεται, διότι ἐπὶ τῆς ἐπιψηφίσεως ζημίας, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, λαμβάνεται ἡ βάσις ἐκείνη, τὴν ὁποίαν οἱ συναλλαττόμενοι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συμφωνίας ἠδύναντο νὰ προνοήσωσιν ἀμφοτέρωθεν, καὶ βεβαίως ἐνταῦθα δὲν ἠδύνατο νὰ προνοῆται ἡ περίστασις τῆς τιμῆς τῶν κουκουλίων ἐν Μασσαλίᾳ, ἀγνώστου οὔσης τῆς τοιαύτης μελλούσης ἀποστολῆς εἰς τὸν πωλητήν· ὅθεν ἡ ζημία ἡ εὐπρονόητος ὡς ἀποδοτέα πρέπει νὰ συνίσταται ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν ἄλλων τῆς αὐτῆς μὲ τὰ μὴ παραδοθέντα ποιότητος μεταξοκουκουλίων ἐν Ἀταλάντῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως, συμφώνως μὲ τὴν πρότασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος· ἀλλὰ μὴ προσαγαγόντος οὔτος

ἀπόδειξίν τινα τῆς ἀξίας ταύτης, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ αὐτὴν διὰ παντὸς νομίμου μέσου, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ τῶν μαρτύρων, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 11857 τοῦ 1854, τμ. ά.

§ 453. Ὁ μὴ παραδοὺς τὰ ὁποῖα ἐπώλησε πράγματα, εἴτε ὁ ἀλλότριον πωλήσας, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τοὺς τόκους τοῦ καταβληθέντος τιμήματος, ἀπὸ τῆς καταβολῆς του· νόμ. 52, 72 Ἀρμ. (3, 3), καθ' οὓς ὁ πωλητὴς ὑπόκειται εἰς τὸ διαφέρον, ὅπερ, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀντεκατέστη διὰ τῶν τόκων (1). Ἀπ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 29 τοῦ 1848, κυρ. τὴν 4457 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. (ἀν. § 450).

(1) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως εἶχεν οὕτως.

Διότι τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους βεβαιοῦν, ὅτι δὲν ὑπῆρξαν παντάπασιν τὰ εἰς τὸν Τιόπουλον παρὰ τοῦ Καλλιῤῥόη πωληθέντα ἐν τῷ χωρίῳ Κιρμπάτζη τρία ζευγάρια, τὰ ὁποῖα οὗτος εἶχε προηγουμένως ἀγοράσει ἀπὸ τὸν Α. Δοῦμα, ὁ δὲ Δοῦμας ἀπὸ τοὺς ὀθωμανοὺς Κιαμίλμπεην καὶ Ὀσμάν, ἐξ ἄλλου δὲ ἀποφαινόμενον, ὅτι ὁ Γρ. Καλλιῤῥόης εἶναι ὑπόχρεος εἰς ἱκανοποίησιν τοῦ Τιοπούλου ἕνεκα τῆς γενομένης πωλήσεως καὶ τῆς μὴ παραδόσεως τῶν πωληθέντων ζευγαρίων, ἀφοῦ ἔλαβε τὸ συμφωνηθὲν τίμημα τῶν 18000 γροσίων, καὶ καταδικάσαν αὐτόν, δυνάμει τῶν ἀναγομένων εἰς τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας νόμων, νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν Τιόπουλον, ἐκτὸς τοῦ κεφαλαίου τῶν 18 χιλ. γροσίων, ἔτι 18000 χιλ. διὰ νόμιμον αὐτῶν τόκον, ἡρμήνευσε ψευδῶς καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τοὺς παρατιθεμένους ἐν τῇ ἀποφάσει του νόμους, ἰδίως δὲ τοὺς μὴ παρατεθέντας 8 καὶ 15 τῶν Πανδ. princip de contraenda emptione καὶ ἐν γένει τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς πωλήσεως, διότι, μὴ ὑπάρχοντος πράγματος, πώλησις δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, καὶ ἐπομένως αἱ πηγάζουσαι ἐξ αὐτῆς ὑποχρεώσεις. Διότι, μὴ ὑπαρξάσης πωλήσεως ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ πράγματος, ὁμολογουμένου δέ, ὅτι ὁ μὲν Τιόπουλος ἔδωσεν εἰς τὸν Καλλιῤῥόην, οὗτος δὲν ἔλαβε παρὰ τοῦ Τιοπούλου 18000 γρόσια διὰ τὴν καλῇ πίστει γενομένην ἀγοραπωλησίαν, ὁ Τιόπουλος εἶχε δικαίωμα, δυνάμει τοῦ νόμου 54 τῶν Πανδ. de conditione indebiti καὶ τοῦ 54 νόμου τῶν Βασιλικῶν, πρὸς ἀνάληψιν τοῦ μὴ χρεωστουμένου καὶ παρ' αὐτοῦ καταβληθέντος εἰς τὸν Καλλιῤῥόην ποσοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ τόκων (νόμ. 1 τοῦ Κώδ. καὶ 8 τῶν Πανδ. de cond. indebiti) ἐξαιρουμένων τῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐπιδικάσαν εἰς τὸν Τιόπουλον τόκους καὶ πρὸ τῆς ἀγωγῆς παρεβίασε τοὺς εἰρημένους νόμους.

ΣΗΜ. Ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀποφαίνεται ὄχι ὅτι τὰ πωληθέντα δὲν ὑπῆρχον παντάπασιν εἰς τὴν φύσιν των (ὡς ὁ νόμος ἐννοεῖ, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀγοραπωλησία) ἀλλ' ὅτι δὲν ὑπῆρχον νὰ παραδοθῶσιν.

§ 454. Ὁ ἀγοραστὴς, καταβαλὼν μέρος τοῦ τιμήματος, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ μόνον τὴν παράδοσιν τοῦ πωληθέντος, ἐνόσῳ αὕτη εἶναι δυνατὴ, καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς παραδόσεως ἐπιγενομένης αὐτῷ ζημίας (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἀποφαίνεται ὅτι ἡ περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ καταβληθέντος μέρους τοῦ τιμήματος ἀπαίτησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1834, ὅτε τὸ δημόσιον δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ πωληθὲν ἐπιθαλάσσιον γήπεδον, καθὸ περιληφθὲν, διὰ τοῦ ἀπὸ 1/15 ἰανουαρίου 1834 Β. διατάγματος, εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ τελωνείου Ναυπλίας, καὶ καταστὰν οὕτω κοινῆς καὶ δημοσίας χρήσεως· κατὰ τοῦτο δὲ οὐδένα νόμον παρεβίασε, διότι ὁ ἀγοραστὴς, ὁ καταβαλὼν μέρος τοῦ τιμήματος, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἐνόσῳ εἶναι δυνατὴ τοῦ πωληθέντος ἡ παράδοσις, εἰμὴ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς παραδόσεως προηγουμένης αὐτῷ ζημίας· ἡ δὲ ἀπόδοσις τοῦ καταβληθέντος τιμήματος καὶ ἡ περαιτέρω ἀποζημίωσις δύνανται νὰ ζητηθῶσι μόνον, ἀφ' ἧς κατασταθῇ ἐκ ῥαθυμίας τοῦ πωλητοῦ ἀδύνατος ἡ τοῦ πωληθέντος παράδοσις· ὅθεν δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀπὸ 1 μαρτίου 1833 Β. διατάγματος. (Πρλ. τὴν λ. Χρέη παλαιά).

Ἐπειδὴ ὡς εἴρηται, τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον δὲν παραδέχεται ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶχε τὴν προκειμένην ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπὸ τοῦ 1832 ἔτους· ἡ δὲ ἔκφρασις τῆς ὑπ' ἀριθ. 10,519 προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι τὸ γήπεδον κατέστη δημόσιον κατὰ τὰ 1834, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι κατέστη κτῆμα τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ὅτι προσδιωρίσθη εἰς δημοσίαν χρῆσιν τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Ναυπλίου, περιληφθὲν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ τελωνείου αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 10,519 ἀπόφασις καταδικάζει τὸ δημόσιον καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων ἐπὶ τοῦ ἀποδοτέου εἰς τὸν ἀναι-

(1) Ἤτοι ἀδυνάτου καταστάσης ἐκ ῥαθυμίας τοῦ πωλητοῦ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος τιμήματος καὶ τὴν περαιτέρω ἀποζημίωσιν. (Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 191 τοῦ 1854.

ρεβίβλητον τιμήματος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1832, μὴ βεβαιοῦσα οὔτε ὅτι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη πρὸς πληρωμὴν τόκων πηγάζει ἐκ συμβάσεως, οὔτε ὅτι τὸ δημόσιον κατέστη περὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ποσότητος ταύτης ὑπερήμερον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1832, ἐν ᾧ ἡ ὑποχρέωσις αὐτοῦ ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ τιμήματος ἐγεννήθη, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, κατὰ τὸ 1834 ἔτος, τὸ δὲ τεμ. 13 § 10 τοῦ Πανδέκτου (19, 1) οὐδόλως δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, προβλέπων τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὀφείλων τις τὸ τίμημα δὲν καταβάλλει αὐτὸ νεμόμενος τὰς ὠφελείας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἡρμήνευσεν ἐσφαλμένως, καὶ ἐφήρμοσε ψευδῶς τὸν ὁρισμὸν τοῦ νόμου, καθ' ὅν, ἡ πρὸς πληρωμὴν τόκων ὑποχρέωσις δὲν ἐπιβάλλεται ἄνευ ὡρισμένου λόγου, παράγοντος αὐτήν, κατὰ τὸν νόμον Πανδ. (50, 16) 121. Απ. πολ. Άρ. Π. 191 τοῦ 1854.

§ 455. Ὅταν ὁ πωλητὴς δὲν ἠδυνήθη νὰ παραδώσῃ τὸ πωληθὲν γήπεδον, ὡς ἀφαιρεθὲν τῆς συναλλαγῆς ὀφείλει τόκους τοῦ τιμήματος καὶ ἀπὸ ποίας ἐποχῆς; Ναί, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ὅταν δὲν ἀποδεικνύηται ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας ῥαθυμία ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ, ὁ δ' ἀγοραστὴς δὲν ἀποδεικνύῃ ἄλλως πως τὸ ὑπερήμερον τοῦ πωλητοῦ. Ἰδοὺ πῶς ἡ 2 καὶ 3 σκέψις τῆς 201 τοῦ 1854 ἀποφάσεως τοῦ Άρ. Πάγου φέρει.

Απόφ. Ἐπειδή, ἵνα ἔχῃ ὁ Ἰω. Εὐσταθίου ἀπαίτησιν τόκων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὅτε κατελήφθη τὸ γήπεδον ἀπὸ τῆς πλατείας, οὐχὶ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ δημοσίου περὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ κεφαλαίου τούτου, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν γένει πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ ὑποχρεώσεως αὐτοῦ διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ῥαθυμίας ἀθέτησιν τῆς συμβάσεως, πρέπει ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἐκ τοιούτου λόγου ἀθέτησις, ἣν οὔτε κἂν προτείνει ὁ Ἰω. Εὐσταθίου· ὅθεν ὑπολείπεται μόνον νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ ποίας ἐποχῆς τὸ δημόσιον κατέστη ὑπερήμερον περὶ τὴν παράδοσιν τοῦ καταβληθέντος τιμήματος, ματαιωθείσης διὰ τὸν ἀναφερθέντα λόγον τῆς ἀγοραπωλησίας τοῦ γηπέδου.

Ἐπειδὴ τὰ ὑπ' ἀριθ. 4,306 καὶ 20,304 ἔγγραφα τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείων ἀποδεικνύουσι μόνον τοὺς λόγους, δι' οὓς τὸ γήπεδον ἀφῃρέθη τῆς συναλλαγῆς, καὶ τὴν πρόθεσιν τοῦ δημοσίου τοῦ νὰ διαλύσῃ τὰς ἐντεῦθεν παραχθείσας διενέξεις, ὥστε ἐξ αὐτῶν οὐδέτερον τῶν στοιχείων τῆς ὑπερημερίας ἀποδεικνύεται, οὔτε δηλ. ἡ τοῦ δανειστοῦ μήνυσις (interpellatio), οὔτε ἡ τοῦ ὀφειλέτου ἐξ ἀμελείας ἀποποίησις τῆς

πληρωμῇ, ὁ δὲ Ἰω. Εὐσταθίου προτείνων τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δημοσίου, οὔτε κἂν ἀναφέρει κατὰ ποίαν ἐποχὴν, καὶ ἐκ τίνων ἄλλων γεγονότων αὕτη παρήχθη, ἐκτὸς δηλαδὴ τῶν ἐν τοῖς εἰρημένοις ἐγγράφοις ἀναφερομένων· ἑπομένως πρέπει νὰ περιορισθῇ ὁ τόκος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπιδόσεως τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 2) τῆς πολιτ. δικονομίας.

§ 455α. Ποία ἀξία τοῦ πωληθέντος καὶ μὴ παραδοθέντος πράγματος ὀφείλεται;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ἔδωκε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα ἵνα ἐκπληρώσῃ καὶ ἤδη τὴν ὑποχρέωσίν του διὰ τῆς αὐτουσίας παραδόσεως τοῦ σίτου· μόνον δὲ ἐν μὴ παραδόσει τοῦ σίτου ὑποχρεοῖ αὐτὸν νὰ πληρώσῃ δραχ. 600 ὡς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ παράδοσιν τοῦ σίτου κατὰ τὸν σεπτέμβριον π. ε. ὅτε κατὰ τὸν ἀναιρεσίβλητον ἡ τιμή του ἦτον τοιαύτη, καὶ οὐχὶ τὴν τρέχουσαν τιμήν του, ὡς ἐπρότεινεν ὁ ἀναιρεσείων· ἑπομένως ὀρθῶς, καὶ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τῶν Πανδ. βιβλ. 19 τίτλ. 1 καὶ νόμον 38 βιβλ. 22 τίτλ. 1 δὲν παρεδέχθη τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τούτου ὅτι ὁ σῖτος ἐτιμᾶτο, ὅσον καὶ ἤδη τιμᾶται, προτεινόμενος κατὰ πρῶτον ἤδη εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 101 τοῦ 1850.

§ 456. Ἐπὶ τῆς μὴ παραδόσεως ὅλου τοῦ πωληθέντος πράγματος γεννᾶται ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἢ τῆς ἀπαιτήσεως διπλασίου τοῦ ἀῤῥαβῶνος; (1). Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι (Εἰσηγ. (3, 4).—Αρμ. γ, γ. § 3) προσδιορίζεται διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ ἐκπληρώσεως συναλλάγματος ἀγοραπωλησίας, καθ' ὃ συνεφωνήθη ἀῤῥαβὼν, ὡς μόνον ἀποτέλεσμα ἡ ἀπόδοσις διπλοῦ τοῦ ἀῤῥαβῶνος ἀπὸ μέρους τοῦ λαβόντος, ἂν οὗτος δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν συμφωνίαν, καὶ οὕτως ἀποκλείεται πᾶσα ἄλλη περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ, ἀλλ' ὅταν ἐξετελέσθη ἐν μέρει ἡ συμφωνία, τὸ μέτρον τῆς ἀποζημιώσεως κανονίζεται κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἀποζημιώσεως ἀρχάς.—Απ. ἐφ. Ναυπλ. 842 τοῦ 1855. ἐν Νομικ. σ. 6082.

§ 457. Ὁ μὴ παραδιδοὺς τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, κατὰ τὴν μεσονυκτίαν, ἐνέχεται ὄχι μόνον εἰς ὅ,τι ὁ ἀγοραστὴς ὤφειλε νὰ πληρώσῃ περισσότερον, ἵνα ἀγοράσῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς παρα-

(1) Ὅρα κατωτ. περὶ ἀῤῥαβῶνος.

δόσεως ἄλλο πρᾶγμα τῆς αὐτῆς ποιότητος, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅτι ἠδύνατο νὰ κερδίσῃ διὰ τῆς μεταπωλήσεως. — Κατὰ τὴν πλειοψηφίαν, ἐνέχεται μόνον εἰς ὅ,τι ἤθελεν ἐπαυξήσει ἡ τιμὴ τοῦ πράγματος τῆς αὐτῆς ποιότητος εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ παράδοσις.

Απόφ. Ἐπειδή, ἂν καὶ ἐδύνατό τις νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι, ὅταν ὁ πωλητὴς πράγματός τινος ἐμπορευσίμου, τὸ ὁποῖον ὁ ἀγοραστὴς ἀγοράσει διὰ νὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς ἄλλον τόπον πρὸς μεταπώλησιν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἰς τὸν ἀγοραστήν, εἰς τὸν συμφωνηθέντα διὰ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας τόπον καὶ χρόνον, ἐνέχεται, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν συνδυασμένων νόμων, πρώτου ἐν ἀρχῇ, τρίτου καὶ τετάρτου, εἰκοστοῦ πρώτου § 3 Πανδεκτ. de actio empt. καὶ δεκάτου τοῦ Κώδηκος de action empt. καὶ δευτέρου § τελευταίου τῶν Πανδ. de eo quod certo loco, εἰς τὸ διαφέρον τοῦ ἀγοραστοῦ, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ συνίσταται ὄχι μόνον εἰς ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ὤφειλε νὰ πληρώσῃ περισσότερον εἰς τὸν τόπον, διὰ ν' ἀγοράσῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως ἄλλο πρᾶγμα τῆς αὐτῆς ποιότητος, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅτι ἐδύνατο νὰ κερδίσῃ ὁ ἀγοραστὴς αὐτὸς μεταπωλῶν τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ἐὰν τῷ παρεδίδετο, καὶ μόνον τὸ κέρδος αὐτὸ εἶναι μετριαστέον ἐπὶ βεβαίων πραγμάτων ἄχρι τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ὅ ἐστι, ἐὰν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ διπλάσιον, κατὰ τὴν μοναδικὴν διάταξιν τοῦ Κώδηκος sentquae pro eo quod interest (ὅρα Viniun Cap. 38)· . . .

. . . . ἑπομένως ὁ ἀγοραστὴς Παππαπαναγιωτόπουλος δικαιοῦται ν' ἀποζημιωθῇ ἀπὸ τὸν ἀντίδικόν του Ἐπισκοπόπουλον, διὰ τὸ κέρδος τὸ ὁποῖον ἐδύνατο νὰ κάμῃ μεταπωλῶν τὸν προκείμενον σταφιδοκαρπὸν εἰς Πάτρας, ὅπου ἔμελλε νὰ τὸν μετακομίσῃ μὲ τὸ πλοῖον εἰς ὃ ἐπρόκειτο νὰ φορτωθῇ, καὶ τὸ ὁποῖον ἔφερε ναυλωμένον ὁ ἴδιος πωλητὴς Ἐπισκοπόπουλος, καὶ εὑρισκόμενον εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ, ἔδωσεν εἰς τὸν ἀγοραστὴν αὐτόν, τὴν ὁποίαν ἀποζημίωσιν ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς του, καὶ τὸ Ἐμποροδικεῖον διέταξεν ἀπόδειξιν περὶ αὐτῆς· ὅθεν πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ἀπόδειξις αὕτη, διὰ νὰ προσδιορισθῇ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἐπειδή, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ προμνησθέντος νόμου 21 § 3 τῶν Πανδεκτῶν de action empt, τὸ διαφέρον, εἰς ὃ ἐνέχεται ὁ μὴ παραδίδων τὸ ἐμπορεύσιμον πρᾶγμα πωλητὴς πρὸς τὸν ἀγοραστήν, συνίσταται μόνον εἰς τό, ὅ,τι οὗτος ἤθελεν ἀναγκασθῇ νὰ πληρώσῃ περισσότερον ἀπὸ τὴν συμφωνηθεῖσαν διὰ τοῦ συναλ-

λάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας τιμὴν τοῦ πράγματος, ἀγοράζων εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἄλλο πρᾶγμα τῆς αὐτῆς ποιότητος, ἢ μὲ ἄλλας λέξεις τὸ διαφέρον αὐτὸ συνίσταται εἰς ὅ,τι ἤθελεν ἐπαυξήσει ἡ τιμὴ τοῦ πράγματος τῆς αὐτῆς ποιότητος εἰς τὸν τόπον τῆς ἀγοραπωλησίας, ὅπου ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ παράδοσις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ πωλητὴς Ἐπισκοπόπουλος ἰσχυρίζεται ὅτι οὐδεμίαν ζημίαν ὑπέστη ὁ ἀγοραστὴς ἀντίδικός του, διότι ἡ τιμὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ δὲν ὑπερέβη τὰ 28 τάλληρα εἰς Πύργον, καθ' ὃν χρόνον ἀνεκάλεσε τὴν ὑπόσχεσίν του· ὅθεν πρέπει νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἀγοραστὴς Παπαπαναγιωτόπουλος ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐπηύξησεν, ἤτοι ἀνυψώθη καὶ κατὰ πόσον ἡ τιμὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ εἰς Πύργον τῆς αὐτῆς ποιότητος, τὴν ὁποίαν ἐσυμφώνησε ν' ἀγοράσῃ ἀπὸ τὴν τιμὴν τῶν 28 ταλλήρων, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἠγόρασε, καθ' ὃν χρόνον ἀνεκάλεσεν ὁ πωλητὴς τὴν συμφωνίαν του, ἤτοι ἀπεσύρθη αὐτογνωμόνως τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας, δηλ. κατὰ τὴν τρίτην ὀκτωβρίου 1850, ὅτε, ἀπαντήσαντος εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ καταμέτρησιν τοῦ ἀγοραστοῦ ἐγγράφως, ἠρνήθη, ὅτι συνέστη συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας μεταξύ των, θεωρήσας τὰ περὶ τούτου λεχθέντα ὡς ἀστεϊσμόν.

Ἐπειδὴ τὴν ἀπόδειξιν δύναται νὰ τὴν κάμῃ ὁ ἀγοραστὴς Παπαπαναγιωτόπουλος διὰ παντὸς νομίμου μέσου, καὶ διὰ μαρτύρων ἔτι, διότι πρόκειται περὶ ὑποθέσεως ἀφορώσης ἐμπορικὴν ἀγοραπωλησίαν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, πρέπει εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν νὰ ἐπιτραπῇ ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 29 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5736.

§ 458. Ὁ μὴ παραδίδων τὸ πωληθὲν πρᾶγμα πωλητὴς καταδικάζεται εἰς τὴν πρὸς τὸν ἀγοραστὴν καταβολὴν τοῦ ἀνωτάτου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως ἢ τὴν τῆς ἀγορᾶς τιμήματος ἐν τῷ τόπῳ τῆς πωλήσεως, ἢ ἐν τῷ τῆς ἀγορᾶς (Κώδ. νόμ. 3 § 3 de act. empt. et vend.).

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου (3 § 3 Πανδ. de action. empt. et vendit) ὁ πωλητής, μὴ παραδοὺς τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, καταδικάζεται εἰς τὴν πρὸς τὸν ἀγοραστὴν καταβολὴν τοῦ ἀνωτάτου κατὰ τὴν ἐπόχην τῆς πωλήσεως, ἢ τὴν τῆς ἀγορᾶς τιμήματος, ἐν τῷ τόπῳ τῆς πωλήσεως, ἢ ἐν τῷ τῆς ἀγορᾶς. Απόφ. 455 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 4930).

§ 459. Ἴδε ἀπ. 4331 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. περὶ τοῦ ὅτι ἡ μὴ παράδοσις χορηγεῖ δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν.

§ 466. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει τὸ διαφέρον, μὴ παραδοὺς τὸ κτῆμα; Ἴδε ἀπόφασιν 955 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἐν λέξ. *Τόκοι.*

§ 467. Ὅταν πώλησίς τις ἦναι ἄκυρος ἕνεκα νομικῶν διατάξεων, ὡς ὤφειλον, ὡς τοιαύτας, νὰ γνωρίζωσιν οἱ συναλλαξάμενοι (τεμ. 31 § 8 – τεμ. 57, 58 Π. 18, 1), δὲν δύναται ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀπαιτήσῃ ἄλλο ἀπὸ τὸν πωλητὴν εἰμὴ ὅ,τι ἐκ τῆς ἀκύρου ταύτης πράξεως περιῆλθεν εἰς αὐτόν, ὅπως γίνεται καὶ ὅταν ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας πωλῆται ἀκίνητον ὀρφανικὸν πρᾶγμα, ὅτε ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ὀρφανοῦ ὅ,τι οὗτος ὠφελήθη ἐκ τῆς πωλήσεως, εἴτε πληρώσας ἐκ τοῦ τιμήματος τοὺς ἑαυτοῦ δανειστάς, εἴτε δαπανήσας αὐτὸ ἄλλως εἰς τὴν περιουσίαν του. Β. (38, 9) κεφ. 55. 57.— Κώδ. (5, 71) κ. 14, 16.— Π. (17, 9) κ. 13. Απ. πολ. Ἀρ. Π. 69 τοῦ 1853.

§ 468. Τὸ διαφέρον τῆς ἀξίας πωληθέντος καὶ μὴ ὑπάρχοντος κτήματος δὲν εἶναι ἀποδοτέον εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὅταν οὔτε ἀρχῆθεν ὑπῆρχε τὸ ἀντικείμενον, οὔτε ἤδη ὑπάρχει. Ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἐπιστρέφεται τὸ δοθὲν τίμημα μετὰ τοῦ τόκου, λογιζομένου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐδόθη. Απ. ἐφ. Ἀθηνῶν 4157 τοῦ 1847. ἀνωτ. 453.

§ 469. Κατὰ τὸν νόμον 15 τῶν Π. (18, 1) ὅταν τὸ πωλούμενον δὲν ὑπάρχῃ, ἡ πώλησις εἶναι ἄκυρος. Απ. ἐφ. Αθ. 12008 τοῦ 1854. τμ. ά.

§ 470. Ποίου χρόνου τόκοι ὀφείλονται, ὅταν ζητῆται ἡ ἀπόδοσις τοῦ τιμήματος διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος; Ἴδε ἀνωτ. § 454 ἀπ. πολ. Αρ. Π. 191 τοῦ 1854.

§ 471. Ζητεῖ ἀποζημίωσιν ὁ κατασχεθὲν ἀγοράσας; Απόφ. 9664 τῶν ἐς Αθ. ἐφ.

§ 472. Οἱ ἐν γνώσει πωλοῦντες ἀλλότριον πρᾶγμα ἐνέχονται ἀλληλεγγύως πρὸς τὸν ἀγοραστήν;

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸν νόμον 31 § 10 (21. 1) τῶν Πανδ. καὶ τὸν νόμον 4 τῶν Εἰσηγήσεων de fidejus ὁσάκις δύο ἢ καὶ περισσότεροι πωλήσωσι πρᾶγμά τι κοινῶς ἀδιαιρέτως καὶ περὶ τῆς ἐγγυήσεως αὐτῶν δὲν γίνῃ ἰδιαιτέρα τις συνομολογία, ἕκαστος αὐτῶν θεωρεῖται κατὰ τὸ ὅλον ἐγγυητὴς πρὸς τὸν ἀγοραστήν, καὶ ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν; παρεκτὸς δὲ τούτου οἱ ἐν γνώσει ἀλλότριον πρᾶγμα πωλοῦντες, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πράττουσι δόλον, καὶ

κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου 17 Β. 10, 3 ἐνέχονται ἀλληλεγγύως πρὸς τὸν ἀπαιτήσαντα· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν Πρωτοδικῶν καταδικάσαν τὸν ἀνακόπτοντα μετὰ τῆς μητρός του ν' ἀποζημιώσωσιν ἀλληλεγγύως τὸν Δημήτριον Μελισσουργόν, ἀπεφάσισεν ὀρθῶς, καὶ ἡ ἔφεσις ἐπομένως τοῦ ἀνακόπτοντος εἶναι κατὰ τοῦτο ἀνυπόστατος. Ἀπ. 682 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἐν Νομικ. σελ. 5222.

§ 473. Ὁ παρὰ τρίτου τὴν ἐπίδικον οἰκίαν ἀγοράσας, δύναται, ἀναγνωρισθέντος ἄλλου κυρίου, νὰ ἐνάξῃ πρὸς ἀποζημίωσιν τὸν πωλητήν, δὲν δύναται ὅμως ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτην τὸ τίμημα τῆς παρ' ἄλλου καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ γενομένης οἰκοδομῆς. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 64 τοῦ 1849 (1) φέρουσα, ἐν τῇ τελευταίᾳ σκέψει, τάδε:

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ Φραγκῖσκος Μιχαλοβίτζ ἀγοράσας παρὰ τρίτου τὴν περὶ ἧς πρόκειται οἰκίαν, ἡ κυριότης τῆς ὁποίας ἀνεγνωρίσθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὡς ἀνήκουσα εἰς τὴν Ἀνέταν Σαλάχα, δύναται ὡς ὀρθῶς καὶ τὸ ἐφετεῖον ἀπεφάσισε, νὰ ἔχῃ ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ πωλητοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπαίτησιν κατὰ τῆς ἰδιοκτητρίας περὶ τοῦ τιμήματος τῆς οἰκοδομῆς, παρ' ἄλλου γενομένης καὶ μάλιστα ἄνευ τῆς ἀδείας της, ὡς παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον.

§ 474. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ πώλησις ἐγένετο δολίως ἐμφαίνει ὅτι ὁ πωλητὴς ἐν γνώσει ἐπώλησεν ἀλλότριον πρᾶγμα;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν ἀγωγῶν ἂν καὶ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ἐξάγεται, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν στηρίζει αὐτὴν εἰς τὸν λόγον, ὅτι εἰδὼς ὁ ἐφεσίβλητος, ὅτι τὸ παρ' αὐτοῦ πωληθὲν κτῆμα εἶναι ἀλλότριον, τὸ ἐπώλησεν εἰς αὐτόν, ὥστε νὰ καθίσταται ἡ περὶ ἐκνικήσεως παραδεκτή, εἰς δὲ τὴν φράσιν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος πωλήσας τὸ ἀλλότριον ἔπραξε δόλον δὲν ἐμπεριέχεται ὁ ὅρος τῆς γνώσεως, τὸν ὁποῖον ἀπαιτεῖ ὁ νόμος διὰ τὸ παραδεκτὸν καὶ πρὸ τῆς ἐκνικήσεως, διότι μόνη ἡ περίπτωσις τῆς ἀλλοτριώσεως δὲν συνεπάγει καὶ τὴν γνῶσιν, ἐπομένως δὲ μηδὲ τὸν δόλον, διότι κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ L. 28 de emptit. vendit, καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἡ πώλησις ὑφίσταται.

Ἐπειδή, κατὰ τὸν L. 30 § 1 αὐτ., καὶ πρὸ τῆς ἐκνικήσεως ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως

(1) Κυροῦνται, δι' αὐτῆς, αἱ 3710, 3823 καὶ 4000 ἀποφάσεις ἐφετείου Ἀθηνῶν.

παραγομένην ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως ἀγωγήν του, διὰ ν' ἀποζημιωθῇ λόγῳ τοῦ πωληθέντος πράγματος, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀλλότριον καὶ ἐν γνώσει τῆς ἀλλοτριότητός του ὁ πωλητὴς ἐπώλησεν αὐτό· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐπὶ τοιαύτης βάσεως στηρίζει τὴν ἀγωγήν του ὁ ἐνάγων, καὶ ἤδη ἐκκαλῶν, διότι ῥητῶς ἀναφέρει τὸ κτῆμα ἀλλότριον, καὶ προσθέτων ὅτι ὁ πωλητὴς ἔπραξε δόλον πωλήσας αὐτὸ ὡς ἰδικόν του, φρονεῖ νὰ ἐκφράσῃ ὅτι εἰδὼς τὸ ἀλλότριον αὐτοῦ ἐπώλησεν, ἐπομένως μὴ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπέῤῥιψεν ἀπὸ τοῦδε τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον· διότι ὤφειλε νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου τοῦ ἐνάγοντος, τοῦ ὁποίου ἀποδειχθέντος, ἡ ἀγωγὴ ἤθελεν εἶσθαι παραδεκτή. Ἀπόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 217 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σελ. 5551 ἐπ.

§ 475. Μὴ παραδόντος ἐγκαίρως τοῦ πωλητοῦ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, διαλύεται τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας; Ὄχι, ἡ περὶ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος ὑπερημερία τοῦ πωλητοῦ δὲν φέρει τὴν διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος· διάτ. 14 Κώδ. (4, 44) ἀλλὰ δικαιοῖ ἁπλῶς τὸν ἀγοραστὴν νὰ ἀπαιτήσῃ ἢ τὴν τοῦ συναλλάγματος ἐκπλήρωσιν διάτ. 1 Κώδ. (4, 45) ἢ τὸ διαφέρον (τεμ. 1 πρ.—τεμ. 3 § 3.—τεμ. 11 § 9 Πανδ. (19). Διάτ. 4, 10, (2, 13 Κώδ. 1 (4, 49)· ἄρα δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀπόδοσις τοῦ τιμήματος. Ἀπ. 4617 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. τμ. 2).

§ 476. Ὁ ἀγοραστής, μὴ τεθείσης προθεσμίας τινὸς πρὸς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος σίτου, ὁρισθέντος τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ, οὐδὲν δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἔχει. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 260 τοῦ 1849, φέρουσα (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν ἐκτιμῆσαν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του τὰ ὑποβληθέντα αὐτῷ ἔγγραφα καὶ γεγονότα ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ τοῦ δημοσίου περὶ πωλήσεως ἐλαίου συμφωνίας, παρεδέχθη, ὅτι κατ' αὐτὰ τὸ δημόσιον δὲν ὑπεχρεώθη νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν παρὰ τὰ πραγματικῶς ὑπάρχοντα ἐκ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου Ἐπιδαύρου Λυμηρᾶς κατασχεθέντων ἐλαίων, χωρὶς δηλ. νὰ ὁρίσῃ τὸ ποσὸν τούτων, οὐδὲ προθεσμίαν τινα, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔμελλε ἀνυπερθέτως νὰ γενῇ ἡ παράδοσίς των· ἂν δέ, καθὰ ὁ ἀγοραστὴς διϊσχυρίζεται, δὲν εὑρέθη ὁλόκληρον τὸ κατασχεθὲν ποσόν, ὡς ὑπεξαιρεθέντος ὁμολογουμένως μεγάλου μέρους αὐτοῦ πρὸ τῆς

(1) Κυροῦται δι' αὐτῆς ἡ 3194 ἐφ. Ἀθ.

παραδόσεως διὰ τῆς παρὰ τρίτων ἀποσφραγίσεως τῶν δοχείων, ἐν ἀγνοίᾳ καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ δημοσίου, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ εἰρημένον δικαστήριον δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ θεωρήσῃ ὡς καὶ ἐθεώρησε, δυνάμει αὐτῆς τῆς συμφωνίας, ἀνυπεύθυνον τὸ δημόσιον πρὸς ἀποζημίωσιν, οὐδ' εἶχεν ἀνάγκην, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, νὰ προσθέσῃ καὶ αἰτιολογίαν τινα περὶ ἀποδείξεως τῆς ὑπεξαιρέσεως, καθόσον ἡ ὕπαρξις ταύτης δὲν ἠμφισβητήθη παρ' οὐδενός.

Ἐπειδὴ μὴ ὁρισθείσης, ὡς εἴρηται, οὐδεμιᾶς προθεσμίας διὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἐλαίων, μηδὲ τοῦ ἀναιρεσείοντος αὐτοῦ ἰσχυρισθέντος ὅτι ἡ ὑπεξαίρεσις ἔλαβε χώραν ἀφοῦ τὸ δημόσιον ἐγένετο ὑπερήμερον, ἢ ὅτι τοῦτο κατέστη ὁπωσδήποτε ἔνοχον δόλου ἢ ἀμελείας περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του, πολὺ ὀρθῶς τὸ δικαστήριον ἐφήρμοσε τοὺς ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του μνημονευομένους νόμους τῶν Πανδεκτῶν καὶ τῆς Ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου, καθ' οὓς ὁ πωλητὴς μόνον ζημιοῦται ἐν ταῖς εἰρημέναις περιπτώσεσιν, δὲν ἐνέχεται δὲ εἰς οὐδεμίαν τοῦ ἀγοραστοῦ ἀποζημίωσιν·

Ἐπειδὴ παραδεχθὲν ἅπαξ τὸ δικαστήριον, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσαχθέντων αὐτῷ ἐγγράφων, ὡς εἴρηται, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ παραδόσεως ὡρισμένου ποσοῦ ἐλαίων, ἀλλὰ περὶ ὅσων ἤθελεν εὑρεθῇ εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ἐνοικιαστῶν, δὲν ὤφειλεν οὐδαμῶς, κατὰ τὴν διϊσχύρισιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοῦτον τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὸ κατασχεθὲν ἀπετέλει 40 χιλιάδας ὀκάδων, τουτέστι πλέον παρὰ τὸ εὑρεθὲν καὶ παραδοθέν· διότι κατὰ τὸν κανόνα τοῦ δικαίου, ματαίως ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν συντείνει εἰς τὸ προκείμενον.

§ 477. Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει, ὅταν δὲν λάβῃ τὸ πωληθὲν, τὴν περὶ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἀγωγήν, καὶ πρὸ αὐτῆς δὲν δύναται νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀποδόσεως τοῦ διπλασίου τοῦ τιμήματος ἀγωγήν. Απ. 3550 τοῦ 1845 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

§ 478. Ἀγωγὴν περὶ διαλύσεως ἀγοραπωλησίας ἢ περὶ ἀποζημιώσεως χορηγεῖ ὁ νόμος εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὅταν ὁ πωλητὴς δὲν παρέδωκεν εἰμὴ μέρος τοῦ πωληθέντος;

Ἡ μὴ ἔγκαιρος παράδοσις τοῦ πωληθέντος ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ, μάλιστα ὅταν δὲν προσφέρηται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του, οὔτε μετὰ τὴν δίκην ἀζημίως, δίδει χώραν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς ἀγοραπωλησίας· διάτ. 6 Κώδ. de inter. opt. et

vend. comp. — τεμ. 7 Π. (13, 4)· ὡς πρὸς τὸ μὴ ἐκτελεσθὲν τὸ μέρος καὶ εἰς ἀποζημίωσιν.—Απ. ἐφ. Ναύπλ. 842 τοῦ 1855 ἐν Νομικ. σ. 6082.

§ 479. Ὁ λαβὼν παραγγελίαν νὰ πωλήσῃ πράγματα ἄλλου, εὐθύνεται; Ἴδε τὴν λ. Παραγγελιοδόχος, ἔνθα ἡ 326 τοῦ 1852 ἐφ. Ναύπλ. — Πρλ. Παπ. Περὶ ἐνοχῶν τ. 2 σ. 276.

Εὐθύνη πωλητοῦ ἕνεκα ἐλαττωμάτων τοῦ πράγματος.— Ἀγορανομικὸν δόγμα.

§ 500. Ὅρα ἀνωτ § 82 ἐπ.

§ 500[a]. Ἡ περὶ διαλύσεως τῆς ἀγοραπωλησίας ἀγωγὴ ἕνεκα κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων τοῦ πωληθέντος εἶναι παραδεκτὴ τόσον ἐπὶ ἀκινήτων, ὅσον καὶ ἐπὶ κινητῶν. (Γαλλ. νομολ. εἰς revue crit. τοῦ 1852 σ. 449 ἐπ.).

§ 501. Ἐὰν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα δὲν ἔχῃ τὰς μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ συνομολογηθείσας ἰδιότητας, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἢ τὴν διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος ἢ τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος, καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει νὰ κινηθῇ διὰ τῆς ἀναστρεπτικῆς ἀγωγῆς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ διὰ τῆς περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος· Πανδ. (21, 1) τεμ. 1 καὶ 68.== τεμ. 18 ἐν ἀρχ. 19 § 1.== Βασιλ. (19, 10) 1.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγεται καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἐπωλήθησαν, ἐπὶ δημοπρασίας, ἀγροὶ ὡς μονοκόμματοι, ἐνῷ εἶναι κερματισμένοι εἰς διάφορα χωριστὰ τεμάχια, ἐκτὸς ἂν τὸ ἐγίνωσκεν ὁ ὑπερθεματιστής, ὅπερ ἀποδεικνύει ὁ ὀφειλέτης. Απ. ἐφ. Αθ. 11448 τοῦ 1853 τμ. 2.

§ 502. Ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπεύθυνος, καὶ χωρὶς ἰδιαιτέρας συνομολογίας, ἕνεκα τῶν κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων τοῦ πράγματος, ὅσα ἐνυπῆρχον εἰς αὐτὸ ὅτε ἐγένετο τὸ συνάλλαγμα καὶ ἂν τῷ ἦσαν ἄγνωστα; Ἡ δὲ actio redhibitoria καὶ ἡ quanti minoris χωροῦσι καὶ κατὰ τοῦ δημοσίου.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ ῥητὸν τοῦ ἀστυνομικοῦ διατάγματος (edicti, aedilii) ὁρισμὸν (Π. 21, 1. — Κ. 4, 58. — Β. 19, 10) ἐφαρμοσθέντα ἐφ' ὅλων τῶν μεταβιβαστικῶν τῆς κυριότητος ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων καὶ ἰδίως τῶν ἀφορώντων σῖτον (τεμ. 1 πρ. Π. 19, 5. — τεμ. 38, § 5. τεμ. 49, 63 αὐτ. — 1, 8.

B. αὐτ. τεμ. 2; § 32 п. de orig. jur.) ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπεύθυνος καὶ χωρὶς ἰδιαιτέρας συνομολογίας ἕνεκα τῶν κεκρυμμένων ἐλαττωμμάτων τοῦ πράγματος, ὅσα ἐνυπῆρχον εἰς αὐτὸ ὅτε ἐγένετο τὸ συνάλλαγμα καὶ αὐτῷ ἦσαν ἄγνωστά, ἡ δὲ actio redibitoria καὶ ἡ quanti minoris χωρεῖ καὶ κατὰ τοῦ δημοσίου, διότι 1) τὸ τεμ. 1 § 3, 7 (21, 1) τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται τὸ δημόσιον δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἑξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου, καὶ κατὰ τὸ ἀπὸ 23 φεβρουαρίου 1835 διάταγμα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἰσχύουν οἱ εἰς τὴν ἑξάβιβλον ταύτην νόμοι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων καὶ 2) ἐκτὸς τούτου καὶ ὡς ἐκ περισσοῦ, τὸ ἀπὸ 8 αὐγούστου 1845 ἐπιβάλλον ὑποχρεώσεις εἰς τοὺς ἀγοραστὰς δημοσίων γεννημάτων ἐτροπολόγησε κατὰ τοῦτο τὴν διάταξιν τοῦ εἰρημένου τεμαχίου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἐνάγων στέφανος Βρυζάκης διατεινόμενος ὅτι ὁ σῖτος τὸν ὁποῖον τῷ ἐπώλησε τὸ δημόσιον κατὰ τὸ 1847, δὲν ἦτο σύμφωνος μὲ τὸ δεῖγμα, ἦτο βεβλαμμένος ἀπὸ φθείραν, πλήρης κονιορτοῦ καὶ ἐλλειπής, τὰ δὲ ἐλαττώματα ταῦτα ἠγνόει ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς κατὰ τοῦ δημοσίου, ἂν ἀποδειχθῶσιν ὡς οἱ ἀμφισβητούμενοι ἰσχυρισμοί του.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ δημόσιον δὲν παραδέχεται ὅτι ὁ σῖτος δὲν ἦτο σύμφωνος μὲ τὸ δεῖγμα, ὅτι ἦτο βεβλαμμένος, πλήρης κονιορτοῦ καὶ ἐλλειπής, τὰ δ' ὑπὸ τοῦ Βρυζάκη ἐπικαλούμενα πρὸς ἀπόδειξιν πρωτόκολλα δὲν ἀποτελοῦν, ὡς ἐκ μαρτύρια, ἀπόδειξιν, ἑπομένως ὁ προτείνων αὐτὰ ἐνάγων ὀφείλει νὰ τὰ ἀποδείξῃ, ὡς ἔχοντα ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως· δύναται δὲ ν' ἀποδείξῃ αὐτὰ διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, διότι πρόκειται περὶ ἀντικειμένων, περὶ ὧν δὲν ἠδύνατο ὁμολογουμένως νὰ ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν.

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις τοῦ δημοσίου τοῦ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ φράσις τῆς διακηρύξεως ὑπὸ τοὺς ὅρους, καθ' οὓς ἐκποιοῦνται τὰ δημόσια γεννήματα, σημαίνει ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἐνέχεται διὰ τὰ ἐλλείμματα τοῦ πωλουμένου πράγματος δὲν εἶναι βάσιμος, διότι 1) ἡ εἰρημένη φράσις τῆς διακηρύξεως δὲν σημαίνει πραγματικῶς εἰμὴ ὅτι ἡ ἐκποίησις γίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 8 αὐγούστου 1845 περὶ ἐκποιήσεως δημοσίων γεννημάτων διατάγματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζει τὸν τρόπον τῆς ἐκποιήσεως καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν δανειστῶν, ἀφοῦ ἄλλοι ὅροι τοὺς ὁποίους ἡ διακήρυξις ἐμφαίνει γνωστοὺς οὐδέποτε ἐδημοσιεύθησαν καὶ 2) τὸ δημόσιον δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι καὶ εἰς τὸν ἐνάγοντα αὐτὸν ἦτο γνω-

στὴ ἡ ἔννοια τῆς φράσεως ταύτης, ἔννοια οὐδόλως ἐκ τῆς διακηρύξεως προκύπτουσα . . . . ὡς πρὸς τὴν ἀντέφεσιν τοῦ Στεφάνου Βρυζάκη.

Ἐπειδὴ ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὰ διαφυγόντα τυχὸν κέρδη, εἰμὴ ἐὰν ὁ πωλητὴς μετεχειρίσθη δόλον ἀποκρύψας ἐν γνώσει τὰ ἐλαττώματα τοῦ πράγματος (Π. βιβλ. 21 τίτλ. 1 τεμ. 182 καὶ τεμ. 27, 29 § 2 καὶ 63)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἐνάγων δὲν ἐπρότεινε τοιοῦτόν τι. Απ. 6281 τοῦ 1859 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 503. Ὅταν κακῶς κατεσκευάσθησαν τὰ οἰνοδοχεῖα, ἅτινα παρήγγειλέ τις, δὲν ἔχει εἰμὴ τὴν περὶ διαλύσεως τοῦ συναλλάγματος ἢ τὴν περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγὴν, καὶ οὐχὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως, ὅταν δόλος ἢ κεκρυμμένον ἐλάττωμα δὲν προτείνεται. Ν. 13 Π. (19, 1).— Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 246 τοῦ 1853.

§ 594. Ὅταν ἡ περὶ κατασχέσεως πράγματός τινος ἔκθεσις περιλαμβάνῃ τὰς ἰδιότητας τοῦ κατασχεθέντος πράγματος, ἀλλ' αὗται, μετὰ τὴν κατακύρωσιν, δὲν εὑρίσκονται οἷαι συνωμολογήθησαν, ὁ ὑπερθεματιστὴς δύναται νὰ ζητήσῃ ἢ μείωσιν τοῦ τιμήματος, ἢ τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως.

ΣΗΜ. Ἐπρόκειτο περὶ μύλου, τοῦ ὁποίου αἱ μυλόπετραι δὲν εἶχον τὰς συνομολογηθείσας ἰδιότητας, καὶ ἕνεκα τούτου ἐζητήθη ἡ ἀκύρωσις τοῦ πλειστηριασμοῦ, ὅπερ καὶ ἐνεκρίθη. Απ. ἐφ. Αθ. 11432 τοῦ 1853, τμ. 2.

§ 505. Ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται νὰ παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα, ὅταν δὲν ἔχῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἰδιότητα; . . . .

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον κατέστρεψε τὴν ἔκθεσιν τῶν πραγματογνωμόνων, ἢ ὅτι ἀπεφάσισεν ὅτι ἡ ἑταιρία Φέλιτς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραλάβῃ τὸν κατὰ τὴν συμπεφωνημένην ποιότητα σταφιδοκαρπὸν τῆς ἑταιρίας Πράτζικα, διότι, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ἐφετεῖον ἐκ τῆς εἰρημένης ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων συναγαγὸν ὅτι ὁ προσφερόμενος εἰς τὴν ἑταιρίαν Φέλιτς σταφιδοκαρπὸς ἐξ ἑκατὸν περίπου χιλιάδων εἶναι εἷς σωρὸς περιέχων μαῦρον καὶ κόκκινον καρπὸν, ἀνακατωμένον καὶ ἡνωμένον, ἀπεφάσισεν, ὅτι ἡ ἑταιρία δὲν ὑποχρεοῦται νὰ παραλάβῃ αὐτὸν, μὴ ἔχοντα τὴν συμπεφωνημένην ποιότητα· σκεφθὲν δὲ προσέτι τὸ ἐφετεῖον ὅτι ἡ ἑταιρία Φέλιτς δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ ἔμβῃ εἰς ἀγῶνα καὶ φροντίδα διαχωρισμοῦ τοῦ ἐν μέρει μὲν ἐκ

τῆς συνομολογηθείσης, ἐν μέρει δὲ ἐξ ἄλλης κατωτέρας ποιότητος συγκειμένου σωροῦ τοῦ σταφιδοκαρποῦ, πρᾶγμα δυσχερὲς καὶ δύσκολον, δὲν παρεβίασε νόμον τινά, οὔτε τὴν συμφωνίαν τῶν μερῶν, καθότι, ὡς παραδέχεται τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, δὲν προσεφέρθη εἰς τὴν ἑταιρίαν Φέλιτς σταφιδοκαρπὸς ἔχων τὴν συμπεφωνημένην ποσότητα, καὶ ἡ ἑταιρία Φέλιτς ἰσχυρίσατο ὅτι ὁ ῥηθεὶς σταφιδοκαρπὸς δὲν ἦτον κατὰ τὴν συμφωνίαν, ὥστε τὸ ἐφετεῖον δὲν ἀνεπλήρωσε μὴ προταθέντα πράγματα. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 330 τοῦ 1852.

§ 507. Περὶ τῆς τοῦ ἀγοραστοῦ ἀγωγῆς πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος, λόγῳ ἐλλείψεως ποσοῦ τινος ἐκ τῶν πωληθέντων.

Ἡ 130 τοῦ 1854 ἀπ. Αρ. Πάγου φέρει.

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τοὺς νόμους 2 καὶ 6 ἐν ἀρχῇ, τὸν νόμον 4 § 1 τοῦ βιβλ. 19 τίτλ. 1 καὶ τὸν νόμον 69 § 6 τοῦ βιβλ. 21 τίτλ. 2 ὅταν ἀγρὸς ἢ γήπεδον πωληθῇ κατὰ μέτρον, καὶ ἐλλείπῃ ποσόν τι ἐκ τῶν πωληθέντων μέτρων εἴτε γινώσκει εἴτε μὴ ὁ ἀγοραστὴς τὴν ἔλλειψιν ταύτην, χορηγεῖται εἰς αὐτὸν ἡ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγωγὴ πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος, ἀναλόγως τῶν ἐλλειπόντων μέτρων, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ πλειότερα μέτρα, ἀφ' ὅσα πραγματικῶς ὑπάρχουσιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἀπὸ 10 μαΐου 1853 ἐκθέσεως κατακυρώσεως τοῦ ἐν Ἀθήν. συμβολαιογράφου Α. Πέπα, ὁ Κοσμᾶς Κοκκίδης ἠγόρασεν ἐπὶ δημοπρασίας τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀναγν. Ζαχαρίου πλειστηριασθὲν γήπεδον τοῦ Ἰω. Τουρναβίτου κατὰ πῆχυν, ἀνὰ μίαν δραχμὴν καὶ εἴκοσι λεπτά· ἑπομένως καὶ ἂν ὁ Κοκκίδης ἐγνώριζεν ὅτι τὸ διαληφθὲν γήπεδον δὲν περιεῖχεν ὅσους πήχεις προεκηρύσσετο, δὲν ὑποχρεοῦται, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, εἰμὴ εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς πραγματικῶς ὑπαρχούσης ἐκτάσεως κατὰ πήχεις· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον, ἀποφασίσαν ὅτι ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ὁ ἀγοραστὴς Κοκκίδης καὶ μὴ ὑπάρχουσαν ἔκτασιν, λόγῳ ὅτι ἐγνώριζε τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τοὺς διαληφθέντας νόμους, καὶ παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας διατάξαν ἀποδείξεις περὶ τῆς ὡς εἴρηται γνώσεως τοῦ Κοκκίδου· ὁ δὲ λόγος τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ὅτι τὸ ἐλλεῖπον ἐκ τοῦ γηπέδου κατέλαβον ἢ καταλαμβάνουσι διαχαραχθεῖσαι ὁδοί, καὶ ὅτι ἡ ἔλλειψις αὕτη πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν ἀγοραστήν, δὲν ὑποστηρίζει τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἐφετείου, διότι αὗται οὔτε ἐξετάζουσιν, οὔτε ἀποφασίζουσιν, ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων γεγονότων.

§ 508. Ἐλλείποντος ποσοῦ τινος ἐκ τῶν πωληθέντων κατὰ μέτρον πραγμάτων, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγωγὴν πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος. Η 130 τοῦ 1854 ἀπ. Αρ. Πάγου, ἣν ἴδε εἰς τὸν προηγ. § 507.

§ 509. Ἡ γενομένη ἐκνίκησις ἐπὶ μέρους ἀγροῦ, ὃν ὁ Α. ἐπώλησε τῷ Β., καθὸ ἀφορῶσα τὴν ἔκτασιν τοῦ ἀγροῦ καὶ ὄχι τὴν ποιότητα αὐτοῦ, δὲν θεωρεῖται ὡς κεκρυμμένον ἐλάττωμα, ἀλλ' ἀγωγὴν μόναι παράγει κατὰ τοῦ πωλητοῦ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος, ἀναλόγου πρὸς τὸ ἐκνικηθὲν ποσὸν, ὡρισμένου καὶ βεβαίου ὄντος τοῦ ἐκνικηθέντος μέρους, κατὰ τὸν ν. 1 Β, (9, 11) καὶ ν. 1 39 § 2, 45, 64 Π. (21, 2) καὶ Ἀρμ. § 81 περὶ πράσεως, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι ἠγόρασε τὸν ἀγρὸν ἕνεκα τῆς ἐκτάσεώς του, καὶ ὅτι τῷ κατέστη, συνεπείᾳ τῆς ἐκνικήσεως, ἄχρηστος. — Απ. ἐφ. Αθηνῶν 13373 τοῦ 1855, τμ. α.

§ 510. Ἡ ἀναστρεπτικὴ καὶ ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγὴ δὲν ἔχουν χώραν ἐπὶ τῶν, διὰ δημοπρασίας πωλήσεων τοῦ δημοσίου. Πανδ. τεμ. 1 § 3 (21, 1). Απ. 7517 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 511. Κατὰ τίνος ὁ ὑπερθεματιστὴς ὀφείλει (1) ν' ἀπευθύνῃ τὴν ἀγωγήν του περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἕνεκα ἐλλείψεων ὑπαρχουσῶν εἰς τὸ πλειστηριασθὲν κτῆμα;

Ὁ Α. κατέσχε κτῆμά τι τοῦ ὀφειλέτου του Β., καὶ ἀνέφερεν ἐν τῇ περὶ κατασχέσεως ἐκθέσει ὅτι ἔχει καὶ ὕδωρ 7 δράμια. — Κατόπιν ὁ Α. ἐγκατέλιπε τὸν πλειστηριασμὸν, ἀλλ' ὁ Γ., ἕτερος ἐνυπόθηκος δανειστὴς τοῦ Β., ἐπέσπευσεν αὐτὸν, καὶ οὕτω τὸ κτῆμα κατεκυρώθη εἰς αὐτόν. — Μετὰ ταῦτα ὁ Γ ἐνήγαγε τὸν Α. τὸν κατασχόντα ἐν ἀρχῇ τὸ κτῆμα, ἵνα τὸν ἀποζημιώσῃ. — Ανεφύη λοιπὸν τὸ εἰρημένον ζήτημα, τὸ δὲ δικαστήριον τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν ἀπέρριψε τὴν κατὰ τοῦ Α ἀγωγὴν, διότι θεωρεῖται ὡς ἐντείλας τὴν κατάσχεσιν αὐτὸς ὁ Γ, διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως αὐτῆς, καὶ διότι ὁ δανειστὴς ἐνεργῶν ἐν ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου, θεωρεῖται

(1) Ἴδε τὸν ἐπ. 8.

Εἰς τὰς δικαστικῶς γινομένας ἐκποιήσεις τῶν ἀκινήτων, καίτοι ἐπισπευδομένας ὑπό τινος δανειστοῦ πρὸς ἀπόληψιν τοῦ δανείου του, ὡς πωλητὴς θεωρεῖται ὁ ὀφειλέτης, ὁ καὶ κύριος ὢν αὐτῶν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 287 τοῦ 1850.

ὡς ἐντολοδόχος αὐτοῦ· factum procuratoris, factum partis. Απ. ἐφ. 10317 τοῦ 1853 (τμ. β΄.– Νέγρης καὶ Σοῦτσος).

§ 512. Τίς ἐνέχεται (1) ἕνεκα τῶν ἐλαττωμάτων ἢ τῆς ἐκνικήσεως τοῦ ἀναγκαστικῶς ἐκποιηθέντος; Ἴδε ἀπ. πολ. Αρ. Πάγου 62 τοῦ 1853, καθ' ἣν, ἐν ταῖς ἀναγκαστικαῖς ἀπαλλοτριώσεσιν, ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκα ἐκνικήσεως ἢ ἐλαττωμάτων τοῦ πωληθέντος· πωλητὴς δὲ θεωρεῖται ὁ ὀφειλέτης καὶ οὐχὶ ὁ δανειστής.

§ 514. Πᾶσα παραλαβὴ πραγματειῶν ἄνευ ἀμέσου διαμαρτυρήσεως καὶ ἀμέσου διὰ πραγματογνώμονος βεβαιώσεως τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸ παραληφθὲν πρᾶγμα φανερῶν καὶ μὴ κεκρυμμένων ἐλλείψεων ἐμφαίνει ἀποδοχήν.

Η 14373 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῇ ἀποθήκῃ τοῦ ἀγοραστοῦ Κ. Σωτηριάδου μεταφορὰ (ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔγεινεν αὕτη, εἴτε δηλ. διὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Σωτηριάδου, εἴτε διὰ τοῦ Ἀναστ. Ριγοπούλου) τῶν ἐπιδίκων σανίδων 1928, ὡς καὶ ἡ παραλαβὴ αὐτῶν συνομολογεῖται καὶ παρὰ τοῦ αὐτοῦ Σωτηριάδου, διατεινομένου μόνον, ὅτι παρατηρήσας αὐτὰς ἐπομένως καὶ μὴ εὑρὼν ὁμοίας μὲ τὰς συμφωνηθείσας μετέβη πρὸς τὸν Ριγόπουλον καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι δὲν τὰς παραδέχεται, ὡς μὴ συμφώνους μὲ τὸ μέτρον, ἀλλ' ὑποτιθέμενον τοῦτο ἀληθὲς οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιῤῥοήν, ἀφοῦ, ἅπαξ ἄνευ διαμαρτυρήσεως καὶ προηγουμένης πραγματογνωμοσύνης ὁ Σωτηριάδης ἢ οἱ πράκτορες αὐτοῦ εἰσήγαγον τὰς εἰρημένας σανίδας εἰς τὴν ἀποθήκην του, διότι πᾶσα παραλαβὴ πραγματειῶν ἄνευ ἀμέσου διαμαρτυρήσεως καὶ ἀμέσου διὰ πραγματογνωμοσύνης βεβαιώσεως τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸ παραληφθὲν εἰς πρᾶγμα προφανῶν καὶ μὴ κεκρυμμένων ἐλλείψεων, καὶ μάλιστα πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ παραληφθῇ διὰ προηγουμένης μετρήσεως, ἀφ' ἑνὸς ἐμφαίνει ἀποδοχήν, ἀφ' ἑτέρου καθιστᾷ ἀμφισβητήσιμον τὴν ταυτότητα. Ὅθεν ὀφείλει ὁ Σωτηριάδης νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν Ριζόπουλον τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀξίαν αὐτῶν ἀνὰ 12 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ οὐχὶ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν τῶν σανίδων, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Ριζοπούλου.

Ἐπειδὴ ὁ Σωτηριάδης, θεωρούμενος, κατὰ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα, ὡς ἀποδεχθεὶς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος σανίδας καὶ ὑπόχρεως εἰς τὴν

(1) Ἴδε § προηγ.

πληρωμὴν αὐτῶν δὲν δικαιοῦται διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ν' ἀπαιτήσῃ ἀνταγωγικῶς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ ἐνοίκιον καὶ λοιπὰ ἔξοδα ἅπερ ἔκαμε διὰ τὰς σανίδας ταύτας, θεωρουμένας πλέον ὡς ἰδιοκτησίαν του.

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὰς ὑπολοίπους σανίδας 700, ὤφειλε, ὁ Ῥιζόπουλος, ἀρνηθέντος τοῦ Σωτηριάδου νὰ παραλάβῃ αὐτὰς, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἦσαν ὅμοιαι μὲ τὸ συμφωνηθὲν μέτρον, νὰ φροντίσῃ ἀμέσως νὰ γείνῃ πραγματογνωμοσύνη, παρατήρησις καὶ ἐξέλεγξις τοῦ ἂν ἦσαν ἢ οὔ αὗται ὅμοιαι μὲ τὸ διαληφθὲν μέτρον ὡς μὴ δυναμένης ἤδη νὰ γείνῃ τοιαύτης πραγματογνωμοσύνης διὰ τὸ ἀμφίβολον τῆς ταυτότητος τῶν παρὰ τοῦ Ῥιζοπούλου ἀποδειχθησομένων σανίδων· τούτου δὲ μὴ γενομένου, δὲν δύνανται εἰμὴ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μὴ ὅμοιαι μὲ τὸ συμφωνηθὲν μέτρον αἱ διακόσιαι αὗται σανίδες. Ὅθεν ὁ Σωτηριάδης δικαιοῦται νὰ μὴ λάβῃ τὰς 700 σανίδας, ὡς μὴ οὔσας κατὰ τὴν συμφωνίαν.

§ 515. Οἱ περὶ ἀναστρεπτικῆς ἢ περὶ μειώσεως τιμήματος ἀγωγῆς ὁρισμοὶ ὑποθέτου ἐλαττώματα ὑπάρχοντα ἤδη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως, καὶ οὐχὶ παραχθέντα μετ' αὐτὴν (Βασιλ. βιβλ. 19 τίτλ. 10 διάτ. 49, 62.

Ἱστορικόν. Ὁ Ρ ἠγόρασεν ἐπὶ δημοπρασίας σῖτον τοῦ δημοσίου, παραλαβὼν δὲ μέρος αὐτοῦ παρετήρησεν ὅτι ὁ ὑπόλοιπος ἐφθάρη, νοθευθεὶς μετὰ τὴν πώλησιν. — Ἐκίνησε λοιπὸν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου, ζητῶν ἀποζημίωσιν κτλ. ἡ τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασις, δι' ἧς λύεται τὸ ἀνωτέρω ζήτημα, ἔχει οὕτως. Απ. πολ. Αρ. Πάγ. 143 τοῦ 1851.

§ 516. Ἐὰν ἡ πώλησις (ἵππου π. χ.) διαῤῥηχθῇ ἕνεκεν ἐλαττώματος ἐπιφέροντος τὴν διάῤῥηξιν, ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ παραλάβῃ τὸν ἵππον δι' ἐξόδων του εἰς τὸν τόπον, ἔνθα οὗτος εὑρίσκεται κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διαῤῥήξεως, ὁ δὲ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τὸν φέρῃ δι' ἐξόδων του εἰς τὸν τόπον, ἔνθα ἔλαβε χώραν ἡ πώλησις (Νομολ. Γαλλ.—ἐκ τῆς Νομικ. σ. 969). Βρλ. Νομ. σ. 3384.

§ 517. Κατὰ τοὺς Ῥωμ. νόμους, ἀφοῦ ἅπαξ τελειοποιηθῇ τὸ συνάλλαγμα, διὰ μεταγενεστέραν, ἀλλὰ πρὸ τῆς παραδόσεως, μεταβολὴν ἢ βλάβην τοῦ πωληθέντος κτήματος, ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀλλὰ δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος ἢ ἀποζημίωσιν. Απ. τοῦ 1843 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. (Νομ. σ. 3353).

Ὅταν, μετὰ τὴν τελειοποίησιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας, ὁ πωλητὴς πρὸ τῆς παραδόσεως ἐλαττώσῃ, ἢ παραμορφώσῃ, τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον, δὲν ἔχει χώραν ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ἡ περὶ ἀκυρώσεως καὶ διαλύσεως τοῦ συναλλάγματος ἀγωγὴ, ἀλλ' ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἢ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως.— Ἡ αὐτὴ ἀπόφ.

§ 518. Ὅταν ὁ πωλητὴς γηπέδων πωλήσῃ μετὰ ταῦτα καὶ ἑτέρας εἰς ἄλλους, συνεχομένας μὲ τὰς προπωληθείσας, ἢ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτῶν, ἢ ἄλλως πως τὰς διαθέσῃ, θεωρεῖται ὡς ἐλαττώσας ἢ παραμορφώσας ἢ διατεμὼν τὰς εἰς τὸν πρῶτον ἀγοραστὴν πωληθείσας ἢ ὡς μεταβαλὼν τὰ ὅρια αὐτῶν; Ὄχι (αὐτ.).

§ 519. Ὁ ἀγοραστὴς, (νόμοι Πανδ. de aedilitio edicto.— § 61 καὶ ἑπ. τοῦ τίτλου γ' τοῦ βιβλ. γ' τοῦ Ἀρμεν.) ἐὰν μετὰ τὴν πώλησιν εὑρεθῶσιν ἐλαττώματα εἰς τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα ἔχει δικαίωμα εἴτε νὰ ζητήσῃ διὰ τῆς ἀναστρεπτικῆς ἀγωγῆς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τιμήματος ἀποδίδων τὸ πρᾶγμα, εἴτε κρατῶν αὐτὸ νὰ ἀπαιτήσῃ διὰ τῆς ἀγωγῆς quanti minoris τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τιμήματος κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀνακαλυφθέντων ἐλαττωμάτων· κατὰ δὲ τὸν § 3 καὶ 4 τοῦ νόμου 48 τοῦ αὐτοῦ τίτλου τῶν Πανδεκτῶν, τότε μόνον γίνεται ὁ ἀγοραστὴς ἔκπτωτος τοῦ τοιούτου δικαιώματος, ὅταν εἶχε γνῶσιν τῶν ἐλαττωμάτων, εἴτε ταῦτα ἐδηλώθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τὸν πωλητὴν, εἴτε ἦσαν τόσον φανερὰ, ὥστε δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ εὐλόγως ἡ περὶ αὐτῶν ἄγνοια τοῦ ἀγοραστοῦ. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ ἔχει ὁ ἀγοραστὴς, εἰς ὃν παρεδόθη πρᾶγμα διαφέρον τοῦ δείγματος· δὲν διαφέρει δὲ ποσῶς εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἂν βλαφθῇ εἴτε ἐκ τῆς ἀπάτης, εἴτε ἐκ τῆς πλάνης τοῦ πωλητοῦ, ὅστις, ἂν δὲν ὑπάρχῃ πλέον τὸ πρᾶγμα, ἐπιστρέφει τὴν ἀξίαν του, ἂν ἡ ἀγωγὴ ἦναι quanti minoris. Απ. τῆς 30 ἀπριλ. 1841 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 520. Ἡ περὶ δόλου ἀγωγὴ κινεῖται ἐντὸς δύο ἐτῶν κατὰ τὸν νόμον 61 βιβλ. α' τίτλ. γ' τοῦ Ἀρμεν. κατὰ δὲ τὸν § 69. βιβλ. 3 τίτλ. 3, ἐάν τις πωλήσῃ τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα δι' ἐλάχιστον τίμημα, δύναται ἀποδίδων τὸ τίμημα νὰ ἀναλάβῃ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἡ περὶ τούτου ἀγωγὴ κινεῖται ἐντὸς 4 ἐτῶν. Απ. τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 2325).— Απ. Αρ. Πάγου 7 τῆς 16 φεβρ. 1842 (σελ. 24 τῆς σειρᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἔτους αὐτοῦ). Πρλ. Κύρ. τόμ. 3 σ. 373, 374 καὶ τ. 5 σ. 305 ἑπ. — Πρλ. καὶ τὴν λέξ. Υπέρμετρος βλάβη.

§ 521. Ἡ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγωγὴ πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος

λόγῳ ἐλλείψεως ποσοῦ τινος ἐκ τοῦ πωληθέντος, παραγράφεται διὰ τῆς τριακονταετίας. Ἡ 127 τοῦ 1854 ἀπ. Ἀρ. Π. φέρει.

Αὐτόθι· ἐπειδὴ κατὰ τὸν Ν. 2, 4, § 1 καὶ 6 ἐν ἀρχῇ (19, 1) Ν. 69 § 5 (21, 2) καὶ Ν. 40 (18, 1) τῶν Πανδεκτῶν, ὅταν ἀγρὸς πωληθῇ κατὰ μέτρον καὶ ἐλλείπῃ ποσὸν ἐκ τῶν πωληθέντων μέτρων, ἔχει ὁ ἀγοραστὴς τὴν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγωγὴν πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος ἀναλόγως τῶν ἐλλειπόντων μέτρων, ἡ δὲ ἀγωγὴ αὕτη δὲν παραγράφεται, εἰμὴ διὰ τῆς τριακονταετίας· ἐπεὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς καὶ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, ἡ ἀγωγὴ στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἐνάγων δυνάμει ἐπωνύμου συμβολαίου ἠγόρασε παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐν χωράφιον ἐκ στρεμμάτων παλαιῶν 20 καὶ 3/4, τὸ ὁποῖον καταμετρηθὲν εὑρέθη μόνον ἐκ στρεμμάτων 11 50/000, καὶ ζητεῖται ἡ κατ' ἀναλογίαν μείωσις τοῦ πληρωθέντος τιμήματος διὰ τὰ ἐλλείποντα στρέμματα, τουτέστιν ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἡ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, τὸ δ' ἐφετεῖον, ἐφαρμόσαν ἐσφαλμένως τὸν νόμον 28 βιβλ. 21 τίτλ. 1 τῶν Πανδεκτῶν, ὅστις ἀφορᾷ τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς πρόκειται περὶ κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων ἢ συμπεφωνημένων τοῦ πράγματος ἰδιοτήτων, ἐθεώρησε παραγεγραμμένην τὴν ἀγωγὴν, λόγῳ ὅτι ἐκινήθη ὀκτὼ μῆνας μετὰ τὴν ἀγοράν· ἄρα παρεβίασε τοὺς ἀνωτέρω πολιτικοὺς νόμους, καὶ τὰς περὶ ἀποδείξεως οὐσιώδεις διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, καθότι ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἡ ἀγωγὴ ὑπῆρχεν ἀποδεδειγμένη, ἄλλως νὰ διατάξῃ ἀποδείξεις, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπιφέρει, κατὰ τὰ ἄρθρ. 201, 248, 807 § 5 καὶ 6 τῆς ἰδίας δικονομίας, ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Υποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ ἕνεκεν ἐκνικήσεως.

§ 580. Ὅρα Παπ. Ἐνοχ δίκ. § 378 ἐπ.—Καλλ. τ. 3 § 250—262.—Απ. ἐφ. Αθ. 5585, 10501, 14258, 8918.—Απ. Ἀρ. Πάγου 534 τοῦ 1852, 62 τοῦ 1853 καὶ 54 τοῦ 1855. Θέμ. τ. 1 σ. 331 ἐπ. ἴδε καὶ Εὐρ. τ. 6 σ. 503 ἐπ. λέξ. Ἐκνίκησις, ἄρθρον ἄλλοτε συμπληρωθησόμενον.—κατ. § 855.

Τὸ δημόσιον παραχωρῆσαν τὰς γαίας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐγίνωσκεν ὅτι ἕτερος εἶχεν ἀξιώσεις, δὲν ἐγίνωσκεν ὅμως καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν δικαιώματά του, ἐνέχεται; ὄχι μόνον ἕνεκα δόλου ἐνέχεται· ὀφείλει δὲ τοὺς καρποὺς τῶν γαιῶν αὐτῶν; ἴδε τὴν 14488 τοῦ 1851 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐν λέξ. Ἐκνίκησις.

Κίνδυνοι τοῦ πράγματος (1). — Ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς παραλαβὴν τοῦ πράγματος.

§ 590. Ἴδε ἀνωτ. § 148—150, 101 ἑξ.

§ 591. Τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας (ἢ μισθώσεως) κερδῶν συνάλλαγμα θεωρεῖται τέλειον ἀπὸ τῆς κατακυρώσεως· ν. 11 § 1 (30, 4) Π. Ἔκτοτε δὲ οἱ κίνδυνοι εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ. τεμ. 78 § 3 (18, 1) Π. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 249 τοῦ 1853, ἐν ἴσως ἐν λ. Τυχηρὰ κατ. § 595.

§ 592. Ὁ συμβολαιογράφος Α ἔλαβε χαρτόσημον παρὰ τοῦ δημοσίου (ἵνα μεταπωλῇ αὐτὸ εἴτε εἰς τοὺς ἔχοντας νὰ συντάξωσιν ἐνώπιόν του συμβόλαια, εἴτε εἰς τοὺς ἔχοντας χρείαν αὐτοῦ πρὸς ἄλλην χρῆσιν), ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ τίμημα ἢ τὸ χαρτόσημον (τὸ μὴ πωληθέν).— Ἐρωτᾶται τίς φέρει τὸν κίνδυνον τοῦ χαρτοσήμου; Τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. διὰ τῆς 6108 τοῦ 1849 ἀποφάσεώς του ἀπεφήνατο ὅτι φέρει τὸν κίνδυνον ὁ συμβολαιογράφος· τεμ. 1 § 1 Π. (19, 3).— τεμ. 5 § 2 Π. (18, 6), μάλιστα ἀφοῦ εἶχε πωληθῇ τὸ χαρτόσημον, καὶ ἔμενεν τὰ χρήματα εἰς χεῖράς του, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦτο ἦσαν ἰδιοκτησία αὐτοῦ, ὑποχρεωμένου μόνον εἰς τὴν ἀπόδοσιν ἴσης ποσότητος· ὥστε ἡ ἐπελθοῦσα τυχὸν κλοπὴ δὲν ὁρᾷ τὸ δημόσιον.

§ 593. Τίνα ὁρᾷ ὁ κίνδυνος τῆς ἀπωλείας τοῦ πωληθέντος κτήματος;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον μέρος τῆς διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ἐπιβληθείσης εἰς τὸ δημόσιον ἀποδείξεως, ἤγουν τοῦ ὅτι ὁ Κ. Σοφιανόπουλος ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1839 ἢ καὶ μετὰ ταῦτα, εἰς τὴν κατοχήν του τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πωληθέντα εἰς αὐτὸν ἐπὶ προικοδοτήσει στρέμματα ἑκατόν, ὀρθῶς διετάχθη ἡ ἀπόδειξις αὕτη διὰ τῆς ἐν τῇ ἐκκληθείσῃ ἀποφάσει περὶ αὐτῆς αἰτιολογίας, τὴν ὁποίαν τὸ δικαστήριον δέχεται ὡς ὀρθὴν καὶ νόμιμον, καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ δεύτερον μέρος τῆς διαταχθείσης ἀποδείξεως, ἤτοι τοῦ ὅτι τὰ ἑβδομήκοντα ἐκ τῶν ἑκατὸν τούτων στρεμμάτων κατελείφθησαν ὑπὸ τοῦ παρερξέντος

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Τυχηρά.

ποταμοῦ Λάσωνος, ὅτε ὁ Σοφιανόπουλος εἶχεν αὐτὰ εἰς τὴν κατοχήν του, οὐκ ὀρθῶς διετάχθη διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, ὡς μὴ ἀναγκαίας τῆς περὶ κατοχῆς τοῦ Σοφιανοπούλου ἀποδείξεως, καθότι κατὰ τὰς περὶ ἀγοραπωλησίας ἀρχὰς τοῦ δικαίου, αἵτινες ἐφαρμόζονται, ἐπὶ τῶν πωλήσεων ἐπὶ προικοδοτήσει, ὡς ἡ προκειμένη, ὁ κίνδυνος τοῦ πεπραμένου πράγματος ὁρᾷ εὐθέως τὸν ἀγοραστὴν μετὰ τὸ πραθῆναι καὶ ἀγορασθῆναι κατὰ τοὺς ὡρισμένους χαρακτῆρας τῆς ἐγγράφου πράσεως καὶ ἀγορασίας, καὶ ἂν δὲν εἶχεν εἰσέτι παραδοθῇ αὐτῷ τὸ πωληθὲν (Αρμ. βιβλ. γ' τίτλ. γ' § 8). Ὅθεν θεωρουμένου τοῦ Π. Σοφιανοπούλου ὡς ἀγοραστοῦ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἑκατὸν στρεμμάτων γαιῶν μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς κατακυρώσεως αὐτῶν, ἕπεται ὅτι μετὰ ταῦτα ἡ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ παραρέοντος ποταμοῦ Λάσωνος γενομένης τυχὸν καταλείψεως ζημία εἰς αὐτὸν ἀνήκει, καθὸ ἀγοραστήν, εἴτε κατεῖχεν εἴτε μὴ τὸ ὅλον τῶν ἑκατὸν στρεμμάτων, καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο ἡ κατάλειψις· ἑπομένως πρέπει νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις κατὰ τὴν περὶ τῆς ἀποδείξεως, ὅτι τὰ 70 στρέμματα κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς κατακυρώσεως· δὲν εἶναι δὲ ἀληθὴς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Σοφιανοπούλου, ὅτι δὲν ἐπροτάθη πρωτοδίκως ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἡ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Λάσωνος ἀφαίρεσις μέρους ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος γαιῶν· καθότι ἄλλως δὲν ἤθελε διαταχθῇ διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ἡ περὶ τούτου ἀπόδειξις. Απ. 9938 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 594. Κατὰ τὸν Νόμον 8' Π. (18, 6) ὅταν τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας ἐτελειοποιήθη μὲν διὰ τῆς ἀμοιβαίας πλήρους συναινέσεως, ἀλλ' ἐγένετο ὑπὸ ὅρον, τοῦ ὅρου τελεσθέντος, οἱ ἐν τῷ μέσῳ συμβαίνοντες κίνδυνοι, δι' ὧν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ὑποκύπτει εἰς μερικὴν βλάβην, ἢ ἐλάττωσιν, ἀνάγονται εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ· ὅταν ὅμως τὸ συνάλλαγμα δὲν εἶναι εἰσέτι τελειοποιημένον, τὰ μέχρι τῆς τελειοποιήσεώς του συμβαίνοντα τυχαίως πρὸς ζημίαν τοῦ πράγματος, καὶ οἱ κίνδυνοι ἐν γένει ἀφορῶσι τὸν πωλητὴν ὡς κύριον εἰσέτι αὐτοῦ, καὶ βεβαίως ἡ μὴ ὁριστικὴ συναίνεσις τοῦ ἑτέρου τῶν συναλλαξαμένων καθιστᾷ τὸ συνάλλαγμα ἀτελές, καθόσον ἡ ἀγοραπωλησία μόνον διὰ τῆς ἀμοιβαίας συναινέσεως ἀπαρτίζεται.— Απ. ἐφ. Αθ. 12248 τοῦ 1854.

§ 595. Ἡ ἔνεκα πνευσάντων σφορῶν ἀνέμων καὶ ἀνομβρίας ἐπελθοῦσα φθορὰ τῶν δημοσίων φόρων μετὰ τὴν κατακύρωσιν, καὶ πρὶν τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐγκρίσεως, εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ, καθότι ἡ ἔγκρισις ἀνατρέχει μέχρι τῆς κατακυρώσεως. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 249 τοῦ 1853. ἀνωτ. § 591.

§ 596. Εἰς τί ἐνέχεται ὁ πωλητὴς διὰ τὴν πρὸ τῆς παραδόσεως ἐπιγενομένην εἰς τὸ πρᾶγμα παραφθοράν;

Ἡ τελευταία σκέψις τῆς 289 τοῦ 1852 ἀποφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἔχει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὑπάρχοντος ἀποδεδειγμένου ὅτι ὁ ἐπὶ σταθμήσει, ὡς εἴρηται, πωληθεὶς σταφιδόκαρπος εὑρέθη ἀναμεμιγμένος μὲ ἄμμον καὶ νοθευμένος μετὰ τὴν κατακύρωσιν καὶ πρὸ τῆς παραδόσεώς του, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται ἤδη νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δημοσίου τὰς ἐντεῦθεν αὐτῷ προσγενομένας ζημίας καὶ τὰς ἕνεκα τούτου γενομένας δαπάνας. Τοιαῦται δὲ εἰσί. 1) Αἱ δραχμαὶ ὅσας κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. . . . ἀποφάσεως τῶν ἐν Πάτραις ἐμποροδικῶν, εἰς τὸν Α. Μαργαρίτην, παρὰ ἐκ μετεβίβασε καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ μεταβιβάσῃ διὰ μεταπωλήσεως τὴν ἐπὶ δημοπρασίας παρ' αὐτοῦ ἀγορασθεῖσαν σταφίδα, ὁμοῦ μὲ τὸν τόκον αὐτῶν, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις. 2) Τὸ ἐκ δραχ. 33 κατὰ χιλιάδα ἀπολεσθὲν διὰ τῆς διαλύσεως τῆς πρὸς τὸν Α. Μαργαρίτην μεταπωλήσεως τοῦ σταφιδοκάρπου κέρδος, ὡς τοῦτο βεβαιοῦται διὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐμποροδικῶν, συνιστάμενον εἰς δραχ. 509:80. καὶ 3) Τὰ ἐνώπιον τῶν κατωτέρω δικαστηρίων καὶ τοῦ Ἀρ. Πάγου δόμιμα ἔξοδα.

§ 597. Ἐνέχεταί τις ἐν περιπτώσει ἀφορίας; Ἴδε τὴν 288 τοῦ 1851 ἀπ. τῶν ἐν Ν. ἐφ. ἐν λ. Ἀποζημίωσις (1).

§ 598. Ἡ περὶ τὴν παραλαβὴν τοῦ πωληθέντος πράγματος ὑπερημερία ποίας συνεπείας ἔχει;

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 201 τοῦ 1847 ἀπ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἔχει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐνάγων καὶ νῦν ἀναιρεσείων ἐστήριξε τὴν κατὰ τοῦ Κυρίου Δουρούτη ἀπὸ 12 αὐγούστου 1847 ἀγωγήν του εἰς τὸ ὅτι οὗτος, μὴ παραλαβὼν κατὰ τὴν ταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1949 συμβολαίου προθεσμίαν τοὺς πωληθέντας αὐτῷ γαιάνθρακας, ἐξέθεσε τὸν πωλητὴν εἰς ἔξοδα φυλάξεως, ἀναβαίνοντα εἰς δραχ. 200, καὶ ὀφείλει πρὸς τούτοις καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τιμήματος ἐκ δραχ. 150, ὅπερ ὁ ὑπερήμερος κατὰ τὴν παραλαβὴν ἀγοραστὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ καὶ πρὶν ἢ παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα, Πανδ. 19, 1, 11 § 1, 13 § 8 συνδυασμένα μὲ Πανδ. 22, 1, 3 § 4, 17, 1, 37, 50, 17, 173 §, 2.—ἐπειδὴ ἀμφότεραι αἱ αἰτήσεις του ἐστηρίζοντο εἰς τὴν περὶ τὴν παραλαβὴν τῶν πωλη-

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Τυχηρά.

χρονικῶν ὑπερημερίαν τοῦ ἐναγομένου· ἐπομένως καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἐμποροδικεῖον σκεφθέν, ὅτι ἀποδειχθείσης ἀνυπάρκτου τῆς ὑπερημερίας ταύτης τοῦ ἐναγομένου, ἀμφότεραι αἱ ἐν τῇ ἀγωγῇ προτάσεις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἀποῤῥιπτέαι, ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸ ἄρθ. 177, 1 τῆς πολιτ. δικονομίας, καὶ ἀπεχρώντως αἰτιολόγησε τὴν ἀπόῤῥιψιν ταύτην τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ἀναιρεσείοντος προτάσεων, ὅθεν ἀνυπόστατος εἶναι καὶ ὁ τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, μεθ' οὗ ταυτίζονται καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι περιεχόμενοι πρῶτος, δεύτερος, τρίτος καὶ τέταρτος.

§ 599. Τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας σύμφωνον τοῦ νὰ ἔχῃ ὁ ἀγοραστὴς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παραλάβῃ ὅταν θέλῃ τὸ πρᾶγμα δὲν ἀπαγορεύεται. Απ. πολ. Αρ. Π. 201 τοῦ 1847.

§ 600. Μὴ ὑποσχεθέντος τοῦ πωλητοῦ τὴν φύλαξιν τοῦ πωληθέντος μετὰ τὴν πρὸς παραλαβὴν αὐτοῦ ὑπερημερίαν τοῦ ἀγοραστοῦ, πᾶσα τυχαίως συμβᾶσα ἀπώλεια ἐπιβαρύνει τὸν ἀγοραστήν, καὶ ἂν ὁ πωλητὴς εἶχε δικαίωμα νὰ πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ νὰ ζητήσῃ τὸ διαφέρον ἂν ἐπωλεῖτο εἰς κατωτέραν τιμήν, καθότι δὲν ἦτο καὶ ὑπόχρεως πρὸς τοῦτο. Απ. ἐφ. Αθ. 12040 τοῦ 1854, τμ. Α.

§ 601. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ τὸ πωληθὲν αὐτῷ πρᾶγμα, ὑποπίπτει εἰς ὑπερημερίαν, ἀποτέλεσμα δὲ ταύτης εἶναι ὅτι ἡ παράδοσις θεωρεῖται ὡς γενομένη, καὶ ὁ κίνδυνος τοῦ πράγματος μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὁ δὲ πωλητὴς οὐχὶ ἀπὸ ἀμελείας, ἀλλὰ ἀπὸ δόλου μόνον ἐνέχεται. Απ. ἐφ. Αθ. 12040 τοῦ 1854.

§ 602. Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον (νόμ. 3 C. de resc. vend. (4, 34)— νόμ. 2 C. quando liceat ab empt. disc. (4, 45)— de oblig. et act. (4, 10), ὑπάρχοντος συναλλάγματος, τὸ ὁποῖον φέρει ὅλους τοὺς ἀπαιτουμένους εἰς τὸ νὰ λογίζηται ἰσχυρὸν χαρακτῆρας, κανεὶς δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ αὐτὸ μονομερῶς, καὶ ἂν ὁ ἕτερος δὲν ἐξεπλήρωσεν εἰσέτι τὴν ἐνοχήν του π. χ. διότι δὲν ἔγεινεν ἐγκαίρως ἡ ὑποσχεθεῖσα παράδοσις τῆς ὁμολογίας· εἰς τοιαύτην μάλιστα περίπτωσιν ἐπιτρέπεται μόνον ἀγωγὴ κατὰ τοῦ βραδύνοντος ἢ ἀρνουμένου νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἑαυτοῦ ὑπόσχεσιν, ὥστε ἡ μὴ ἐκπλήρωσις αὐτῆς δὲν εἶναι λόγος ἀποχρῶν πρὸς διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος. Απόφ. 92 τῆς 4 μαρτίου 1837 Αρ. Πάγου (Νομολ. τ. 2 σ. 38).— Απ. 107 τῆς 11 ἰουνίου 1837 (Νομολ. τ. 2 σ. 77).

§ 603. Ἡ πώλησις συνίσταται ἐκ μόνης τῆς συμφωνίας τῶν μερῶν, καὶ δὲν ἀνατρέπεται ἐκ τῆς μὴ παραδόσεως τοῦ τιμήματος ἢ τοῦ πράγματος, καθὼς οὔτε ἀνατρέπεται διὰ τῆς μόνης περὶ ἀκυρώσεως ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη, ὅταν ἤθελεν ἐκποιηθῇ ἀπράκτως τὸ ἀγορασθέν, ὅπερ εἰσέτι δὲν παρεδόθη, δὲν ἔχει ὁ ἀγοραστὴς εἰμὴ προσωπικὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγήν· οἱ πωληταὶ δὲν ὀφείλουσι, πρὶν ἢ ὑποχρεώσωσι τὸν ἀγοραστὴν εἰς ἀποπληρωμὴν τοῦ ἔτι μὴ καταβληθέντος τιμήματος, νὰ δώσωσιν ἐγγύησιν. (Νόμ. Πολ. 18 § 4 περὶ κινδ. (18, 6). Απόφ. τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σελ. 65).

§ 604. Ὅταν ἡ πρὸς παραλαβὴν πωληθέντος πράγματος προθεσμία δὲν προσετέθη εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς ἀγορᾶς ῥητῶς ὡς ὅρος διαλυτικὸς αὐτῆς, ἡ ὀλιγοήμερος ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ δὲν ἐπιφέρει αὐτοδικαίως τὴν διάλυσιν αὐτῆς (Ἁρμ. Γ' τίτλ. 7), καθότι ὁ νόμος θεωρεῖ τὴν πώλησιν τελείαν καὶ ἀδιάλυτον, ἀφοῦ τὰ δύο μέρη συμφωνήσωσι περὶ τοῦ πράγματος καὶ περὶ τοῦ τιμήματος, κἄντε τὸ τίμημα δὲν κατεβλήθη, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ δὲν παρεδόθη· ἀλλ' ἡ εἰρημένη ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος ἄλλο νόμιμον ἀποτέλεσμα δὲν ἐπιφέρει παρὰ μόνον, ὅτι τὸ πρᾶγμα, ὅπερ μὴ ζυγισθὲν ἦτο μέχρι τῆς σταθμίσεως εἰς κίνδυνον τοῦ πωλητοῦ, νόμ. 35 § 5 Πανδ. περὶ συμφ. ἀγορᾶς (18, 1) 2 Κώδ. περὶ κίνδ. καὶ τροφ. (4, 48), μεταβαίνει μετὰ τὴν ὑπερημερίαν εἰς κίνδυνον τοῦ ἀγοραστοῦ, ὀφείλοντος νὰ πληρώσῃ τὰς ζημίας καὶ τὰ ἔξοδα. Απ. τοῦ 1835 τῶν ἐν Ν. ἐφ. (Νομ. σ. 3242).

§ 605. Ἂν ἡ εἰς τὸ συμφωνητικὸν σημειωμένη προθεσμία δὲν προσετέθη ὡς ὅρος διαλυτικὸς τοῦ συναλλάγματος, ἀλλ' ἀπέβλεπε μόνον τὴν ἐποχὴν τῆς παραλαβῆς τοῦ πράγματος, ἡ μὴ τήρησις αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλο ἀποτέλεσμα εἰμὴ ὅτι, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, ὁ κίνδυνος λογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ. Απόφ. Αρ. Πάγου 80 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1838 (Νομολ. τόμ. 2 σελ. 40).

§ 606. Οἱ ἰσχύοντες αὐτοκρατορικοὶ νόμοι φέροντες οὕτω μέντοι εἰμὴ ἄρα ἤδη ἔτυχέ τι ἀρραβῶνος λόγῳ δοθέν, τούτου γὰρ γενομένου, εἴτε ἐγγράφως, εἴτε ἀγράφως ἡ πρᾶξις γίνεται, ὁ ἀναχωρῶν τοῦ συναλλάγματος, εἰμὲν ὁ ἀγοραστὴς εἴη, ἀπόλλυσι τὸν ~~ἀρραβῶνα, εἰδὲ ὁ πράτης, τὸ διπλοῦν παρέχειν ἀναγκάζεται,~~ τουτέστιν αὐτὸ τὸ δοθέν, καὶ ἕτερον τοσοῦτον ἐν τῷ δίδοσθαι

πρὸ τῆς τελειοποιήσεως δηλονότι τοῦ συναλλάγματος, εἶτε μετὰ τὴν τελειοποίησιν αὐτοῦ, ὁ ἀναχωρῶν τοῦ συναλλάγματος, εἰ μὲν ἀγοραστὴς εἴη, ἀπόλλυσι τὸν ἀῤῥαβῶνα, εἰ δὲ ὁ πράτης, τὸ διπλοῦν παρασχεῖν ἀναγκάζεται· ὅθεν ὁ ἐκκαλῶν Δούνιας ἠδύνατο κατὰ τὸν νόμον νὰ διαλύσῃ τὴν προκειμένην ἀγοραπωλησίαν τοῦ σίτου ἐκ κοιλῶν 500, ἐπιστρέφων εἰς τὸν ἐφεσίβλητον Χρυσοβέργην τὸ διπλάσιον τοῦ ληφθέντος ἀῤῥαβῶνος τῶν δύο φλωρίων, ὡς ἔπραξεν· ἐπομένως οὐκ ὀρθῶς τὸ ἐμπορικὸν τμῆμα τῶν ἐν Σύρῳ πρωτοδικῶν κατεδίκασε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὸν ἐκκαλοῦντα Δούνιαν εἰς τὴν πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον ἀπόδοσιν τοῦ σίτου κοιλῶν 500, καὶ εἰς ἀποζημίωσιν. Απόφ. 3414 τοῦ 1845 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 610. Ὁ πωλητὴς δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ πρᾶγμα, ἂν ὁ πρῶτος ἀγοραστὴς ἠρνήθη νὰ τὸ παραλάβῃ;

Ἡ 255. τοῦ 1849 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπὸ 24 αὐγούστου 1840 ἀναφορᾶς τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς τὸν Οἰκονομικὸν ἐπίτροπον Τριφυλλίας βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ὄχι μόνον δὲν ἔλαβεν εἰς τὴν κατοχήν του μετὰ τὴν κατακύρωσιν τὸν ὑδρόμυλον, ἀλλ' οὔτε κἂν ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ τὸ πωλητήριον, ἐπομένως οὐδεμία ἐκτέλεσις τοῦ συναλλάγματος ἔλαβε χώραν, ἂν καὶ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι, μόνον πρὸ τῆς τελειοποιήσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας δύνανται τὰ μέρη νὰ μεταμεληθῶσι κατὰ τὸν Ν. 17. Cod. de fide instrumentorum· μετὰ δὲ τὴν τελειοποίησιν τοῦ συναλλάγματος τούτου, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν δύναται οὔτε τὸ δημόσιον οὔτε ὁ Α. Μανοῦσος νὰ μεταμεληθῶσι μονομερῶς μάλιστα, μὴ γνωστοποιηθείσης ὑπὸ τοῦ δημοσίου τῆς συναινέσεώς του εἰς τὴν μεταμέλειαν τοῦ Α. Μανούσου, κατὰ τὸν Ν. 3 – 6 ff. de Resc. vend. δὲν δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς παραδοχὴ τῆς μεταμελείας τοῦ Α. Μανούσου ἡ μετὰ ταῦτα παρὰ τοῦ δημοσίου οἰαδήποτε γενομένη διάθεσις τοῦ ἐπιδίκου ὑδρομύλου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἀγοραστοῦ τούτου, καθότι τὸ δημόσιον ἦτο κύριον καὶ νὰ διαθέσῃ ἀφ' ἑνὸς τὸ κτῆμα ὅπως ἤθελεν ἐγκρίνῃ, καὶ νὰ θεωρῇ πάντοτε ὑπόχρεων τὸν ἀγοραστὴν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, δυνάμει τοῦ ἰσχύοντος καὶ μὴ ἀκυρωθέντος διὰ ῥητῆς συναινέσεως, ἕνεκα μεταμελείας, συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας, οὔτε δύνανται αἱ πράξεις αὗται τοῦ δημοσίου νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὑποχρεωτικαὶ σήμερον εἰς τὴν ἀντίδικόν του ζητοῦντα τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δημοσίου συναλλάγματος. (Νομ. σ. 5093).

§ 611. Μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῇ περὶ ἀγοραπωλησίας συμφωνίᾳ διαλυτικοῦ τινὸς ὅρου, ὁ πωλητὴς δὲν δύναται, ἕνεκα ὑπερημερίας τοῦ ἀγοραστοῦ, νὰ διαθέσῃ τὸ πρᾶγμα. Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 10413 τοῦ 1853.

§ 612. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς δὲν θέλῃ νὰ λάβῃ τὸ πωληθὲν αὐτῷ κτῆμα, τί πράττει νὰ κάμῃ ὁ πωλητής;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐφεσίβλητος εἶχε μὲν τὸ δικαίωμα νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἐκκαλοῦντα ἵνα τῷ παραδώσῃ τὰ εἰς αὐτὸν πωληθέντα κτήματα, δὲν εἶχεν ὅμως συγχρόνως καὶ τὸ δικαίωμα νὰ προσδιορίσῃ καὶ τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως αὐτοῦ, ἀλλ' ὤφειλε νὰ κάμῃ αἴτησιν πρὸς τὸ δικαστήριον περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς παραδόσεως, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον τὴν προκειμένην πρὸς παράδοσιν κλῆσιν ἐνήργησε κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 842 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, δι' ἧς τὸ δικαστήριον τοῦτο, ἀνευρὸν τὰ παρ' αὐτοῦ ἀγορασθέντα πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 52 συμβολαίου, ἐνέκρινε τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ μεχρισότου αὐτὴ παραδώσῃ τὰ κτήματα ταῦτα εἰς τὸν ἀντίδικόν του, ὥστε καὶ διὰ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως ὑπενοεῖτο ἀπαραιτήτως, ὅτι ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὸν προσδιορισμὸν τοῦ πρὸς παράδοσιν χρόνου. Ἑπομένως τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ὤφειλε ν' ἀπορρίψῃ τὴν προσδιορίζουσαν τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως ταύτην κλῆσιν ἢ νὰ προσδιορίσῃ αὐτὸ τὸν πρὸς παράδοσιν χρόνον· ὅτε δὲ ὁ ἐφεσίβλητος εἶχε τὴν κατοχὴν τῶν κτημάτων καὶ δὲν ἠδύνατο ἐπομένως νὰ παραδώσῃ αὐτὸ, ὑπενοεῖτο ἐκ τῆς αὐτῆς κλήσεως.

Ἐπειδὴ τῆς εἰρημένης ἐφεσιβλήτου θεωρουμένης καὶ ἤδη, ὅτι εἶχε τὴν κατοχὴν τῶν, περὶ ὧν πρόκειται, κτημάτων καὶ ὅτι δύναται ἕνεκα τούτου νὰ τὰ παραδώσῃ, ὑπάρχει περίπτωσις, ὥστε, μεταρρυθμιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, πρέπει νὰ προσδιορισθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ὁ χρόνος τῆς παραδόσεως αὐτῶν, ἀναλόγως ὅμως τῆς ἀποστάσεως τοῦ τόπου, ἐφ' οὗ κεῖνται τὰ κτήματα ταῦτα. Απ. 6951 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 613. Ἡ ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ καλύπτει τὴν τοῦ πωλητοῦ, μὴ ἀπαλλάττουσα ἐν τούτοις αὐτόν. Απ. ἐφ. Αθ. 10413 τοῦ 1853 ἐν Εὐρ. τ.

§ 613α. Ὅταν τις ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς ἀγοραπωλησίας, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ μετὰ ταῦτα τὸ τίμημα;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ διὰ τῶν εἰρημένων διαμαρτυρήσεών του, ὡς

ἰδίως διὰ τῆς ἀπὸ 10 ἰουνίου 1841 ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ῥητῶς, ὅτι θεωρεῖ αὐτοδικαίως διαλελυμένην τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνων γενομένην πώλησιν, δυνάμει τοῦ ἐν τῷ ῥηθέντι πωλητηρίῳ διαλυτικοῦ ὅρου· προτιμήσας δὲ οὕτω (αἱρετισάμενος) προηγουμένως δι' ἐπισήμου πράξεως τὴν διάλυσιν τῆς ἀγοραπωλησίας συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, δὲν ἠδύνατο μετὰ ταῦτα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ συμφωνηθέντος τιμήματος. Ἑπομένως ἡ κατὰ τὴν 15 σεπτεμβρίου 1841, ἤτοι τρεῖς περίπου μῆνας μετὰ τὴν δευτέραν διαμαρτύρησιν, γενομένη παρ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἰδίους ἀγοραστὰς κοινοποίησις τοῦ πωλητηρίου μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος θεωροῦνται ὡς μὴ γενόμεναι, καὶ εἶναι κατὰ τὸν νόμον ἄκυροι (Βασιλ. βιβλ. ιθ'. τίτλ. γ'.– Ἀρμ. βιβλ. γ' τίτλ. γ' § 42 καὶ 43).

Ἐπειδὴ ὁ λόγος τῶν ἀνακοπτομένων ἀγοραστῶν, ὅτι ὁ Χασάμπεης διὰ τῆς ἀντιδιαμαρτυρήσεώς του δὲν ἐζήτησε τοῦ συμβολαίου τὴν διάλυσιν, ἀλλὰ συμφώνως μὲ τὸ ἀπαλλακτικὸν σύμφωνον προσεκάλεσε τοὺς χωρικοὺς νὰ δώσωσι τὰς συμφωνηθείσας δόσεις τοῦ τιμήματος, καὶ συμμορφωθῶσι μὲ τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου, διὰ νὰ μὴ καταστάθῃ αὐτοδικαίως ἄκυρον, καὶ διαλελυμένον, εἶναι μὲν ἀληθής, ἀλλ' ὅμως αἱ φράσεις αὗται, περιεχόμεναι βεβαίως εἰς τὴν ἀπὸ 22 φεβρουαρίου διαμαρτύρησιν τοῦ Χασάμπεη, τὴν γενομένην πρὸ τῆς λήξεως τῆς πρὸς πληρωμὴν τῆς πρώτης δόσεως τοῦ τιμήματος συμφωνηθείσης προθεσμίας, ἀποδεικνύουσιν ἔτι μᾶλλον τὴν θέλησιν τοῦ πωλητοῦ Χασάμπεη τοῦ νὰ διαλυθῇ ἡ πώλησις ἐν περιπτώσει τῆς μὴ ἐμπροθέσμου πληρωμῆς τοῦ τιμήματος. Ἑπομένως καὶ οἱ λόγοι τῶν ἀνακοπτομένων, οἱ ἀφορῶντες τὸ ἀπαράδεκτον τῆς αἰτήσεως τοῦ πωλητοῦ Χασάμπεη περὶ διαλύσεως τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνων γενομένης ἀγοραπωλησίας, ἐξελέγχονται πάντῃ ἀνυποστήρικτοι.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ Χασάμπεης ἀπαιτῶν τὴν παρὰ τῶν ἀγοραστῶν εἰς αὐτὸν ἀπόδοσιν τοῦ χωρίου Ἀποκρίμνου, ἐννοεῖ βεβαίως τὸ χωρίον Ἀπόκριμνον μεθ' ὅλων τῶν προσαρτημένων αὐτῷ, ἢ ἐκτὸς αὐτοῦ κειμένων γαιῶν καὶ λοιπῶν κτημάτων, ὅσα πραγματικῶς ἐπώλησε καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 11267 πωλητήριον ἔγγραφον. Ἑπομένως δὲν ἀπαιτεῖ τίποτε περισσότερον διὰ τῆς ἀνακοπῆς του, ὥστε νὰ χειροτερεύσῃ δι' αὐτῆς ἡ κατάστασις τῶν ἀνακοπτομένων ὡς οὗτοι διατείνονται, οὔτε ὑποχρεοῦνται ἄλλως οὗτοι ν' ἀποδώσωσιν εἰμὴ ὅσας γαίας καὶ λοιπὰ κτήματα παρέλαβον κατὰ τὸ αὐτὸ πωλητήριον. Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 3558.– Ὅρα τὴν ἐπ. σημ.

Σημ. Ἡ 12 τοῦ 1846 ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου φέρει.

«Γενομένου τοῦ συναλλάγματος μεταξὺ τοῦ Χασάμπεη, ὡς πωλητοῦ καὶ τῶν ἀναιρεσειόντων κατοίκων τοῦ Ἀποκρίμνου, ὡς ἀγοραστῶν, ὑφ' ὅρον διαλυτικόν, ὁ πρῶτος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ τιμήματος καὶ τῆς διαλύσεως τοῦ συμβολαίου καὶ ἀληθῶς, ὡς ἐκ τῶν δύω διαμαρτυρήσεών του καὶ ῥητῶς μάλιστα ἐκ τῆς μεταγενεστέρας τῆς ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1841 γίνεται φανερὸν, ἐξελέξατο τὸ δεύτερον, ἀφοῦ οἱ ἀγορασταὶ δὲν ἐπλήρωσαν τὸ τίμημα αὐτὸ κατὰ τὰς ἐν τῷ συμβολαίῳ ταχθείσας προθεσμίας· τὴν δήλωσιν τῆς ἐκλογῆς του ταύτης ἐδύνατο νομίμως νὰ κάμῃ, ὡς καὶ ἔκαμε, διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως. ἂν δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Χασάμπεης ἐκήρυξεν ἐκτελεστὸν τὸ συμβόλαιον, ζητήσας τὸ τίμημα δι' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν καὶ ἐνεργήσας κατάσχεσιν ἐπὶ διαφόρων κτημάτων τῶν ἀναιρεσειόντων, μολοντοῦτο, ἀφοῦ οὐδέποτε οἱ ἀγορασταὶ ἐδείχθησαν πρόθυμοι νὰ καταβάλωσι τὸ τίμημα, καὶ ἀφοῦ θεωρηθέντος μὴ ἐκτελεστοῦ τοῦ συμβολαίου, ἠκυρώθη τελεσιδίκως ἡ γενομένη κατάσχεσις, ἑπομένως συνηκυρώθη καὶ ἡ ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν, δὲν ἐμποδίζετο ὁ εἰρημένος πωλητὴς νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν διάλυσιν τοῦ εἰς ἀπαλλακτικὸν σύμφωνον στηριζομένου συμβολαίου, καθόσον ἡ μὴ ἐκπλήρωσις θατέρου ἐκ τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου, τουτέστι τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος, συνέπεφερεν ἐξ ἀνάγκης τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἄλλου, ἤτοι τοῦ διαλυτικοῦ τῆς συμφωνίας ὅρου.

§ 614. Τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα καὶ πᾶν ἄλλο ἀμφοτεροβαρὲς δὲν διαλύεται μετὰ τὴν τελειοποίησίν του, ὅταν ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ συνάλλαγμα κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν διὰ τὴν ἐκτέλεσίν του προθεσμίαν· οὐδὲ δύναται ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων ν' ἀποσυρθῇ τοῦ συναλλάγματος μετὰ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐκτελέσεώς του ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἑτέρου. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 114 τοῦ 1845 (Νομ. σελ. 4149.

§ 614[a]. Ἰδὲ ἀνωτ. § 605 σ. 71.

Πώλησις πραγμάτων ἀριθμουμένων, μετρουμένων καὶ σταθμωμένων.

§ 615. Ἴδε ἀνωτέρω § 106 ἐπ. θεωρητικὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν.

§ 616. Ἐπὶ πραγμάτων ὑποκειμένων εἰς στάθμισιν καὶ μέτρησιν, καὶ πωλουμένων ὄχι καθ' ὁμάδα, ἀλλ' ἐπὶ ῥητῷ τιμήματι ἑκάστου μέτρου, ἡ πώλησις λογίζεται τελεία μετὰ τὴν στάθμισιν.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐπισήμου συμβολαίου τῆς 6 Ἰουλίου ε. ἔ. οἱ ἀδελφοὶ Βλάσσιδες ἐκφραζόμενοι εἰς αὐτό, ὅτι πωλοῦν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα τὸν εἰσέτι ἐκκρεμῆ καρπὸν τῶν ἐν Δημηνίῳ σταφιδαμπέλων των, ὅπως ἤθελε προκύψει μετὰ τὴν συλλογήν, ξήρανσιν καὶ ζύγισιν αὐτοῦ, πρὸς 29 τάλληρα τὴν χιλιάδα, σκοπὸν εἶχον προφανῆ καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ ἀναιρεσείων, νὰ συστήσουν ἀγοραπωλησίαν αὐτοῦ τοῦ καρποῦ, ὁριστέου διὰ τῆς ζυγίσεως, ὡς ὀρθῶς τὴν ἐχαρακτήρισε καὶ τὸ ἐφετεῖον, καὶ οὐχὶ ἀγοραπωλησίαν τῆς ἐπικαρπίας τῶν εἰρημένων σταφιδαμπέλων, ἤτοι τοῦ δικαιώματος τῶν Βλάσσιδων ἐπὶ τῆς συλλογῆς καὶ τῆς ἀορίστου ἀπολαυῆς τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἰσχυρίσθη ὁ τοῦ ἀναιρεσείοντος πληρεξούσιος.

Ἐπειδὴ ἐπὶ πραγμάτων ὑποκειμένων εἰς στάθμισιν, ἀρίθμησιν καὶ μέτρησιν, καὶ πωλουμένων οὐχὶ καθ' ὁμάδα, ἀλλ' ἐπὶ ῥητῷ τιμήματι ἑκάστου βαθμοῦ, μέτρου κτλ. ἡ πώλησις αὐτῶν λογίζεται τελεία μόνον μετὰ τὴν στάθμισιν ἢ μέτρησιν αὐτῶν, ὡς ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον γενομένη, Νόμος τῶν Πανδεκτῶν 35 § 5, 7 βιβλ. 18 τίτλ. 6. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ πώλησις τοῦ καρποῦ τῶν ἐν Δημηνίῳ σταφιδαμπέλων τῶν Βλάσσιδων γενομένη ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ὁρισθῇ τὸ ποσὸν διὰ τοῦ ζυγίου δὲν ἐδύνατο, ὡς ὀρθῶς ἀπεφάσισε τὸ ἐφετεῖον, νὰ λογισθῇ τελεία, κατὰ τοὺς μνησθέντας νόμους, καὶ νὰ μεταβιβασθῇ ἑπομένως ἡ κυριότης τοῦ καρποῦ εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, εἰμὴ μόνον μετὰ τὴν ζύγισιν αὐτοῦ, ἂν δὲ ὁ καρπὸς αὐτὸς ἐτρυγήθη, μετεκομίσθη εἰς τὰ ἁλώνια καὶ εἰς τὴν ἀποθήκην ἔτι ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος, κατὰ τὴν ἐν τῷ συμβολαίῳ θέλησιν τῶν μερῶν, ταῦτα ἄνευ τῆς διὰ ζυγίσεως παραδόσεως τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον πωληθέντος, δὲν ἠδύνατο νὰ καταστήσωσι τὴν πώλησιν τελείαν, οὔτε ἦτον ὑπόχρεον τὸ ἐφετεῖον νὰ ἀπαντήσῃ καὶ εἰς τοὺς ἄνευ τινὸς ἐπιρροῆς ἰσχυρισμοὺς τούτους τοῦ ἀναιρεσείοντος.

Ἐπειδὴ τὸ μὲν δημόσιον ῥητῶς ἐπρότεινεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τὴν μὴ παράδοσιν εἰσέτι τοῦ κατασχεθέντος σταφιδοκαρποῦ πρὸς τὸν ἀναιρεσείοντα, οὗτος δὲ ὁ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἐναντίου ὢν ὑπόχρεως, καθὸ ἐνάγων, χωρὶς νὰ προτείνῃ τοιαύτην ἀπόδειξιν, περιωρίσθη νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν εἰς αὐτὸν παράδοσιν τοῦ καρποῦ, μόνον διότι ἐτρύγισε καὶ εἶχεν ἀποθήκην δι' αὐτὸν κατὰ τὴ

συμβόλαιον, ἐπὶ δὲ τούτων τὸ ἐφετεῖον σταθμίσαν ἀφ' ἑνὸς, ὅτι ταῦτα μὲν δὲν ἀπεδείκνυον παντάπασι τὴν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα παράδοσιν τοῦ καρποῦ ἄνευ προηγηθείσης σταθμίσεως, καὶ ἀφ' ἑτέρου στηριχθὲν εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ κατασχετοῦ, βεβαιοῦντος ὡς δημοσίου ὑπηρέτου, ὅτι κατέσχεν εἰς τὸ ἁλῶνι τῶν Βλασσίδων, παρόντος τοῦ Κ. Βλάσση, ὀφειλέτου τοῦ δημοσίου, περίπου δώδεκα χιλιάδας σταφιδοκαρποῦ, καὶ ὅτι παρεδόθη εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ Π. Κοτήρα, ὅπου καὶ ἐσφραγίσθη, σχηματίσαν ἐκ τούτων τὴν πεποίθησίν του, περὶ τῆς μήπω παραδόσεως τοῦ καρποῦ εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, δὲν ἀνεπλήρωσεν ἀκριβῶς τὰ καθήκοντά του, μὴ ἐπιβάλλον ἀπόδειξιν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, τὴν ὁποίαν δὲν ἐζήτησε καὶ ἔλαβεν, ὡς ὤφειλε, τὴν ἔκθεσιν τοῦ δημοσίου ὑπηρέτου ὡς παρέχουσαν πλήρη πίστιν.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος, ἐφ' οὗ στηρίζει τὸ ἐφετεῖον τὴν ἀπόφασίν του, ὢν καθ' ὅλα σύμφωνος μὲ τοὺς ἀνωτέρω νόμους, τοὺς ὁρίζοντας τὸ ἀτελὲς τῶν ἀγοραπωλήσεων, τῶν γενομένων ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς σταθμίσεως ἢ τῆς μετρήσεως, ὀρθῶς ἐφαρμόσθη εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν ὑπὸ τὸν ὅρον αὐτὸν γενομένην. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 42 τοῦ 1845, κυρ. τὴν 41 τοῦ 1845 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. ἐφ.—Πρβ. Troplong vente n° 81 ἐπ.

§ 617. Ἡ τῶν σταθμωμένων, μετρουμένων καὶ ἀπαριθμουμένων πώλησις, εἰ μὲν γενῇ καθ' ὁμάδα, λέγεται τελεία μετὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ τιμήματος· ἄλλως, μετὰ τὴν στάθμισιν, μέτρησιν καὶ ἀρίθμησιν, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κίνδυνος ἀφορᾷ τὸν πωλητήν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 16 τοῦ 1852.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Τὸ δημόσιον, ὅπερ ἐπώλησε σταφιδόκαρπον ἐπὶ σταθμίσει, παραδοθέντα ὑπ' αὐτοῦ πρός τινα πάρεδρον ἵνα τὸν φυλάξῃ, εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἐπιγενομένην πρὸ τῆς σταθμίσεως νόθευσιν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν νόμον 33 τοῦ βιβλ. 19 τίτλ. 1 τῶν Βασ. ἡ τῶν σταθμωμένων, μετρουμένων καὶ ἀριθμουμένων πώλησις, εἰ μὲν γενῇ καθ' ὁμάδα, λογίζεται τελεία ἅμα συμφωνηθέντος τοῦ τιμήματος, εἰ δὲ γενῇ πρὸς τόσα ὑπὲρ ἑκάστου σταθμοῦ, μέτρου ἢ ἀριθμοῦ, δὲν εἶναι τελεία ἕως ἂν τὸ πωλούμενον σταθμηθῇ, μετρηθῇ ἢ ἀριθμηθῇ, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κίνδυνος ἀφορᾷ τὸν πωλητήν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐκ τῆς δικογραφίας καὶ τῆς προσβαλλομένης τῶν ἐν Ν. ἐφετῶν ἀποφάσεως προκύπτει, πωληθεισῶν ἐπὶ δημοπρασίας ἐν Πάτραις καὶ κατακυρωθεισῶν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα Μιχαὴλ Δ. Κόλλα ὀκαπέντε περί(

που χιλιάδων λιτρῶν σταφιδοκαρποῦ, ἀνήκοντας μὲν εἰς τὸ δημόσιον ἐκ προηγηθείσης ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως, κειμένου δὲ εἰς Σώστην τῆς Ἠλείας ἐν τῇ ἀποθήκῃ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ δημοσίου Δανιὴλ Πανᾶ ἀνὰ δρ. 161 ὑπὲρ ἑκάστης χιλιάδος, ἡ τούτων πώλησις ἐννοεῖτο γενομένη ὄχι καθ' ὁμάδα ἀλλ' ἐπὶ σταθμίσει. Κατὰ δὲ τὴν ῥητὴν τοῦ εἰρημένου νόμου διάταξιν, μέχρι τῆς διὰ σταθμίσεως παραδόσεως τοῦ πωληθέντος σταφιδοκαρποῦ, τὸ δημόσιον μόνον, ὀφεῖλον νὰ τὸν μεταβιβάσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὁποῖον ἐνδείγματι τοῦ ἐπώλησεν, ἐνείχετο ἕνεκα πάσης τοῦ πωληθέντος φθορᾶς ἢ βλάβης, ἐκτὸς τῆς ἐκ ῥαθυμίας τοῦ ἀγοραστοῦ προξενηθείσης· ὅθεν τὸ εἰρημένον δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποφηνάμενον ἀπαράδεκτον τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησιν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἕνεκα τῆς προσγενομένης εἰς αὐτὸν βλάβης ὡς ἐκ τῆς νοθεύσεως τοῦ σταφιδοκαρποῦ, πρὶν ἢ οὗτος σταθμισθεὶς τῷ παραδοθῇ, καὶ ἐπομένως θεωρῆσαν τὸ δημόσιον ἀνεύθυνον ἐπὶ τῷ λόγῳ δῆθεν ὅτι προτοῦ συμφωνήσῃ περὶ τῆς πωλήσεως τοῦ εἰρημένου σταφιδοκαρποῦ εἶχε δώσει τοῦτον εἰς φύλαξιν εἰς τὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου, ὅστις μόνος κατέστη δυνάμει τοῦ 889 ἄρθρ. τῆς πολιτ. δικονομίας ὑπεύθυνος εἰς πᾶσαν ὑπεξαίρεσιν ἢ νόθευσιν, παρεβίασε προφανῶς τὸν προμνημονευθέντα νόμον τῶν Βασιλικῶν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 46 τοῦ 1852, ἀναιρ. τὴν 8364 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 618. Ἡ πρὸ τῆς σταθμίσεως τοῦ πράγματος χειροτέρευσις ἀφορᾷ τὸν πωλητήν, τὸν κατ' ἀναλογίαν τοῦ σταθμοῦ ἀγοράσαντα. Κώδ. διάτ. 2 (4, 48). Απ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 309 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 264 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 619. Ἡ δολία ζύγισις τοῦ πωληθέντος πράγματος δὲν ἀποτελεῖ κεκρυμμένον ἐλάττωμα αὐτοῦ, οὔτε δίδει χώραν πρὸς διάλυσιν τῆς συμφωνίας, ἀλλὰ δίδει μόνον τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἀγοραστὴν νὰ περιορίσῃ τὸ καταβλητέον τίμημα, ἐκπίπτων ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀξίαν τοῦ δολίως προστεθέντος εἰς τὸ πρᾶγμα βάρους. Απ. ἐφ. Ἀθ. 11941 τοῦ 1854, κυρωθ. διὰ τῆς 102 τοῦ 1855 πολ. ἀπ. Ἀρ. Πάγου.

§ 620. Τὸ περὶ ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα εἶναι ἀνίσχυρον, ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως συνίσταται εἰς πρᾶγμα ὑποκείμενον εἰς στάθμισιν, τοιαύτη δὲ δὲν ἔλαβε χώραν;

Ἡ 2 σκέψις τῆς 258 τοῦ 1854 ἀποφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἔχει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ πώλησις πραγμάτων

ὑποκειμένων εἰς στάθμισιν καὶ πωλουμένων οὐχὶ καθ' ὁμάδα, ἀλλ' ἐπὶ ῥητῷ τιμήματι ἑκάστου μέτρου, λογίζεται μετὰ τὴν στάθμισιν ὡς ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον γενομένη, ἀλλ' οὐχ ἧττον τὸ περὶ τῆς πωλήσεως συνάλλαγμα εἶναι τυχηρὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ γεννῶνται ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ τῆς πωλήσεως γενομένων συμφωνιῶν, διότι καὶ τὰ ὑπὸ αἵρεσιν συναλλάγματα εἶναι ἰσχυρά, καὶ δὲν δύναται τὸ ἓν τῶν συμβαλλομένων μερῶν ν' ἀποσυρθῇ μονομερῶς τοῦ τοιούτου συναλλάγματος· ἑπομένως ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον δὲν παρεδέχθη τὸν περὶ ἀνισχύρου τοῦ προκειμένου περὶ ἀγοραπωλησίας τοῦ, περὶ οὗ πρόκειται σταφιδοκαρποῦ συναλλάγματος, ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, λόγῳ ὅτι δὲν ἐτελειοποιήθη διὰ τῆς σταθμίσεως τοῦ σταφιδοκαρποῦ τὸ προκείμενον συνάλλαγμα. (Νομ. σ. 5030).

§ 621. Μεταβιβάζεται ἡ κυριότης τῶν ἀντικαταστατῶν πραγμάτων εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸν καταλαβόντα τὸ πρᾶγμα πρὸ τῆς καταμετρήσεως, σταθμίσεως ἢ ἀριθμήσεως; Ὅταν πράγματα ἀντικαταστατὰ πωληθῶσι κατὰ μέτρον, ἀρίθμησιν ἢ στάθμισιν, δὲν τελειοποιεῖται τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα παρὰ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὅρου αὐτοῦ· πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως δὲ ταύτης, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, καὶ ἂν ἤθελεν ὅπως δήποτε ἄλλως λάβῃ αὐτὸ εἰς τὴν κατοχήν του, καὶ ἤθελε προσέτι πληρώσει τὸ τίμημα. Ὅθεν ἡ κυριότης τοῦ πράγματος ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ εἰς τὸν πωλητήν. (τεμ. 35 § 5 καὶ 7 Πανδ. de contrah. empt. — τεμ. 8 Πανδ. de per. et comm. rei vendit. — Διάτ. τελευτ. Κώδ. conducti καὶ τεμ. 10 § 5 Πανδ. de jure dotium) (1). Απ. 144 τῆς 22 φεβρ. 1849 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 5003).

§ 622. Κατὰ τὸν Ν. 35 § 1 (18, 1) ὁσάκις πωλῆται πρᾶγμα κατὰ σταθμὸν καὶ ὁρίζεται τὸ τίμημα οὐχὶ διὰ τὸ ὅλον ἐν γένει τοῦ πράγματος, ἀλλὰ πρὸς τὸν σταθμὸν ἀναλόγως, ἡ πώλησις δὲν θεωρεῖται τελεία καὶ ἑπομένως μεταβιβάζουσα τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος εἰς τὸν ἀγοραστὴν, εἰμὴ ἀφοῦ ἀπεργασθῇ ἡ στάθμησις· ὥστε ὅταν συμβόλαιόν τι διαλαμβάνῃ πώλησιν σταφιδοκαρποῦ ὁριζομένου κατὰ σταθμὸν εἰς 100 χιλ. λητρῶν καὶ ἐπὶ τιμήματι συνομολογουμένῳ οὐχὶ διὰ τὸ ὅλον τῶν 100 χιλιάδων, ἀλλὰ διὰ καθεκάστην χιλιάδα, πρέπει, διὰ νὰ θεωρηθῇ

---

(1) Ὅρα τὴν λέξ. Διεκδίκησις.

(Εὑρετήριον Τ. ΙΕ'). 6

ὡς τελειοποιηθεῖσα ἡ πώλησις καὶ ὁ ἀγοραστὴς ὡς κύριος γενόμενος τοῦ σταφιδοκάρπου, ν' ἀποδειχθῇ ὡς ἐκπληρωθεὶς ὁ κατὰ τὰ εἰρημένα προαπαιτούμενος ὅρος τῆς σταθμίσεως τοῦ πράγματος, χωρὶς νὰ ἦναι ἀπαιτοῦσα πρὸς τὴν τελειοποίησιν τῆς πωλήσεως οὔτε ἡ τῶν κλειδῶν τῶν ἀποθηκῶν παράδοσις εἰς τὸν ἀγοραστὴν, οὔτε οἱαδήποτε ἄλλη παραλαβὴ τοῦ καρποῦ τούτου, ἐνόσῳ ἡ παράδοσις δὲν ἤθελε γίνῃ διὰ σταθμίσεως, ἐπὶ αὐτῷ τούτῳ τῆς παραδόσεως τῷ σκοπῷ τελουμένης μεταξὺ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ, συμπραττόντων εἰς τοῦτο αὐτῶν τούτων ἢ τῶν ἀντιπροσώπων των. Στάθμισις δὲ γενομένη ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους καὶ οὐχὶ συμπράξει τῶν συμβαλλομένων, ἐπὶ σκοπῷ τελειοποιήσεως τῆς ἀγοραπωλησίας, δὲν ἰσχύει. — Απ. 6518 τοῦ 1849 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 624. Κατὰ τὸ τεμ. 1 § 3 καὶ τὸ τεμ. 5 (18, 6) τῶν Πανδ. προκειμένου περὶ ἀγοραπωλησίας εἰς στάθμισιν ὑποκειμένων πραγμάτων, καθ' ἣν περίπτωσιν ὑπάρχει ὡρισμένη προθεσμία διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος καὶ ὁ ἀγοραστὴς μένει καταστῇ ὑπερήμερος, τοῦτον καὶ μόνον ἐπιβαρύνουν οἱ κίνδυνοι τοῦ πράγματος καὶ αἱ ζημίαι, ἃς ὁ πωλητὴς ὑπέστη ἐκ τῆς μὴ παραλαβῆς τοῦ πράγματος ἐν τῷ προσδιωρισμένῳ καιρῷ. Αἱ δὲ ἐπελθοῦσαι εἰς τὸν πωλητὴν ζημίαι μετὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς ἠθέλησε νὰ λάβῃ τὸ πρᾶγμα, πίπτουν εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ, κατὰ τὸ τεμ. 17, αὐτόθι. Απόφ. 3835 τοῦ 1845 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 625. Ὅταν τὸ τίμημα τῆς ἐπιδίκου σταφιδαμπέλου προσδιορισθῇ εἰς τὸν πλειστηριασμὸν κατὰ στρέμμα, ὁ πωλητὴς δύναται, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης ἀγωγῆς του, νὰ ζητήσῃ τὴν καταμέτρησιν τοῦ πωληθέντος ἀγροῦ.

Ἡ παρὰ τοῦ κλητῆρος κατὰ τὴν κατάσχεσιν γενομένη καταμέτρησις καὶ περιγραφὴ δὲν ἀποδεικνύει τὴν ἀληθῆ τοῦ κατασχεθέντος ἔκτασιν. Απόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 380 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4262).

§ 626. Ἡ ἐσφαλμένη ὁροθεσία τοῦ πωληθέντος δὲν παράγει διὰ τὸν ἀγοραστὴν δικαιώματα.

Ὁ κατὰ μέτρον ἀγοραστὴς γαιῶν δὲν ἀποκτᾷ, εἰμὴ τὴν καταμετρηθεῖσαν ἔκτασιν. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 53 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4616).

§ 628. Ἴδε τοὺς ἀμέσως ἑπομένους §§ 629 ἑπ.

Πώλησις καθ' ὅρια ἢ κατὰ μέτρον.

§ 629. Ἴδε τοὺς προηγουμένους §§ 615—628 ὡς καὶ τοὺς ἀνωτ. § 106—107.

§ 629². Ὅταν ἡ πώλησις τεμαχίων γῆς ἐγένετο καθ' ὅρια καὶ ὄχι κατὰ μέτρα (ἐκτίμησις, ὑπαγομένη εἰς τὰ κατωτέρω δικαστήρια), ἑπόμενον εἶναι ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐνέχεται εἰς ὅσον περιπλέον τῆς ὁρισθείσης ἐκτάσεως ἔλαβε τόπον (1). Ἀπ. πολ. Αρ. Πάγου 108 τοῦ 1848, κυροῦσα τὴν 3744 τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

§ 629³. Τὰ περὶ πράσεως τεμ. 45 Πανδ. (21, 11) προϋποθέτουν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἠγόρασέ τις ἀπὸ τοῦ δεῖνος μέχρι τοῦ δεῖνος ὁρίου.— Ἄρα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὅταν τὸ πωλητήριον φέρῃ ὅτι ἡ ἀγορὰ ἀφορᾷ (π. χ.) ἓν στρέμμα ἀγροῦ, καὶ αὐτὸ [illegible] διὰ τῆς [illegible]. Ἀπ. πολ. Αρ. Πάγου 180 τοῦ 1850.

§ 629⁴. Ἡ 74 τοῦ 1853 Ἀπόφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου, φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον ἐκτιμῆσαν τὰ εἰς αὐτὸ καθυποβληθέντα ἔγγραφα παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι τὸ προκείμενον οἰκόπεδον ἐξετέθη εἰς πλειστηριασμὸν ἀκέραιον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομῆς καὶ ἐπλειστηριάσθη οὐχὶ κατὰ μέτρον, ἀλλὰ ὁλόκληρον, ὁποῖον καὶ ὁπόσον ὑπῆρχεν εἰς τὴν

(1) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἔλεγεν οὕτως.

Διότι ἡ αὐτὴ ἀπόφασις παραδεχθεῖσα ὡς μὴ ἐνεχόμενον τὸν Γερούσην εἰς ὅσον περιπλέον τῆς ὡρισμένης ἐν τῇ δημοπρασίᾳ ἐκτάσεως ἔλαβε γήπεδον, παρεβίασε τὸν νόμον 69 § 6 τῶν Πανδ. de evictionibus, καὶ τοὺς νόμους 2, 1 § 1 pr. 9 καὶ § 4 καὶ 58 pr. τῶν Πανδ. αὐτόθι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται, ὅτι καθὼς ὁ πωλητὴς ἐνέχεται πρὸς τὸν ἀγοραστὴν εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐλλείποντος ἐκ τῆς ὡρισμένης ἐκτάσεως, οὕτω καὶ ὁ ἀγοραστὴς ἐνέχεται πρὸς τὸν πωλητὴν εἰς ἀπόδοσιν τοῦ περιπλέον τῆς ὡρισμένης ἐκτάσεως ληφθέντος παρ' αὐτοῦ, πρὸς δὲ ταῦτα ἡρμήνευσε κακῶς καὶ ἐφήρμοσε τὰ ἄρθρ. 39 καὶ 81 τοῦ βιβλ. γ' τίτλ. γ' Ἀρμενοπούλου, καθ' ὅσον μάλιστα τὸ ἄρθρ. 39 εἶναι ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἀποδεικνύον, ὅτι τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἔχουν ὁ πωλητὴς καὶ ὁ ἀγοραστής.

ἐξουσίαν τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ καὶ ἄνευ ὅρου τινὸς δηλοποιήσει ὅτι τὸ τίμημα τοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ γεωμέτρου Πετμεζᾶ γενομένης καταμετρήσεως προκύψαντος πλεονάσματος θέλει λογισθῇ ὡς ἔσοδον τοῦ δημοσίου ἀφορᾷ τὸν πρῶτι ἀγοραστὴν τοῦ αὐτοῦ οἰκοπέδου καθυστερήσαντα τὸ τίμημα καὶ οὐχὶ τὸν ἀναιρεσίβλητον, εἰς δὲ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην, δὲν δύναται νὰ ἐπεμβῇ ὁ Ἄρ. Πάγος, διότι δι' αὐτῆς δὲν παραβιάζεται ὁ νόμος, οὐδὲ προσβάλλεται κανών τις τοῦ δικαίου, ἀλλὰ περιστρέφεται μόνον εἰς πραγματικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος ἀνέθεσεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, καὶ δὲν ἀνατρέπεται ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς παρὰ τοῦ δημοσίου ἐπικαλουμένης δηλοποιήσεως τῆς δημοπρασίας· ἐπομένως ἀφοῦ ἡ πώλησις ἀφορᾷ ὁλόκληρον τὸ οἰκόπεδον καὶ τὴν οἰκοδομὴν, ἐπειδὴ ὅτι αὕτη κατέστη τελεία καὶ μετεβιβάσθη ἡ κυριότης εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον διὰ τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ τῆς παραδόσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν νομίμως τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν τοῦ δημοσίου· αἱ δὲ παρ' αὐτοῦ προτεινόμεναι παραβάσεις τοῦ περὶ ἀγοραπωλησίας νόμου καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου δὲν ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν, διότι ὑποθέτουσιν ἐκποίησιν γενομένην κατὰ μέτρον ἢ ἐπὶ ὡρισμένῃ ἐκτάσει.

§ 629[5]. Κατὰ τοὺς νόμους 2 καὶ 6 ἐν ἀρχ., νόμ. 4 § 1 (19, 1), νόμ. 69 § 6 (21, 2), ὅταν ἀγρὸς ἢ γήπεδον πωληθῇ κατὰ μέτρον, καὶ ἐλλείπῃ ποσόν τι ἐκ τῶν πωληθέντων μέτρων, εἴτε γινώσκει, εἴτε μὴ ὁ ἀγοραστὴς τὴν ἔλλειψιν ταύτην, χορηγεῖται εἰς αὐτὸν ἡ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγωγὴ πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος, ἀναλόγως τῶν ἐλλειπόντων μέτρων, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ πλειότερα μέτρα, ἀφ' ὅσα πραγματικῶς ὑπάρχουν· ὑποθέσατε ὅτι ὁ Α ἠγόρασεν ἐπὶ πλειστηριασμοῦ 1000 πήχεις γηπέδου, τὸ ὁποῖον ἤξευρεν ὅτι ὑπόκειται ἐν μέρει εἰς ῥυμοτομίαν· οὗτος (ὁ ἀγοραστὴς) δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ εἰμὴ τὸ μὴ ὑποκείμενον εἰς ῥυμοτομίαν μέρος. Ἄλλο δὲ ζήτημα (μὴ ἐξεταζόμενον ὧδε) ἦναι ἂν τὸν ἀγοραστὴν πρέπῃ νὰ βαρύνῃ ἡ ῥυμοτομία). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 130 τοῦ 1854, ἀναιρ. τὴν 11802 ἐφ. Ἀθηνῶν.

Πώλησις ὑπὸ ὅρον. Ἴδε λ. Ὅρος.

§ 630. Συνάλλαγμα (οἷον ἐκχώρησις, ἀγοραπωλησία), ὅταν τὸ ἀντικείμενον ἐξήρτηται ἀπὸ ὅρον, συγχωρεῖται; Ἴδε ἀπ. 10663 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

§ 631. Ἡ 2, καὶ 3 σκέψις τῆς 353 τοῦ 1852 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. κυρ. τὴν 7038 ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. ἔχει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 7038 ἀπόφασις ἐκτιμήσασα τὰ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ τῆς οὐσίας δικαστηρίου ὑποβληθέντα δικαιόγραφα, δυνάμει τῶν ὁποίων νέμονται οἱ ἀναιρεσίβλητοι τὰ ἐπίδικα κτήματα, παραδέχεται διὰ τῆς πρώτης, δευτέρας καὶ τρίτης σκέψεως, ὅτι κατὰ τὰ παραχωρητήρια ταῦτα μετεβιβάσθη εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους πλήρες κυριότητος δικαίωμα ὑπὸ διαλυτικὴν ἢ ἀνατρεπτικὴν ἐν ταῖς αὐταῖς σκέψεσιν ἀναφερομένην αἵρεσιν, πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὁποίας (ἐνόσῳ δηλαδὴ ἤρτηται ἡ αἵρεσις) ὁ δικαιοῦχος κέκτηται ὁριστικῶς τὸ δικαίωμα· Βασιλ. (19, 1) 3 (19, 2) 2 (19, 3) 1 (48, 3) 29· καὶ ὅτι διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐξεδόθησαν περὶ τῆς τελείας καὶ ὁριστικῆς ταύτης κυριότητος προσωρινοὶ μόνον τίτλοι, τοὺς ὁποίους ἔμελλον ν' ἀντικαταστήσωσιν ὁριστικοὶ μετὰ τὴν ματαίωσιν τῆς διαλυτικῆς αἱρέσεως.

Ἐπειδή, ὡς βεβαιοῖ ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ αἵρεσις αὕτη ἐπληρώθη, οὐδεὶς δὲ νόμος κηρύττει ἀκύρους τοὺς οὕτως ἐκδοθέντας τίτλους ἐνόσῳ ἤρτηται ἡ αἵρεσις, οὔτε δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ οὔτε κἂν προσάγονται ἐνώπιόν του.

§ 632. Ὁ ὑπὸ ὅρον μὴ ἐκτελεσθέντα μισθώσας φόρους ἐνέχεται; ἴδε τὴν 9437 ἀπ. ἐφ. Ἀθ.

§ 632ª. Ἴδε ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 224 τοῦ 1854.

§ 633. Ὑπάρχοντος διαλυτικοῦ ὅρου, δύναται ὁ πωλητὴς νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως, καὶ νὰ κερδίσῃ τὴν καταβληθεῖσαν ποσότητα· ὁ δὲ ἀγοραστὴς ὠφελεῖται τοὺς ὁποίους κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς του ἐσύλλεξε καρπούς.

Τουτέστιν, ὑπάρχοντος τοιούτου ὅρου, ἐὰν μέρος μὲν τοῦ τιμήματος κατεβλήθη, τὸ δὲ ὑπόλοιπον δὲν κατεβλήθη ἐμπροθέσμως, δύναται ὁ πωλητὴς νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως καὶ νὰ κερδίσῃ τὴν καταβληθεῖσαν ποσότητα ἀντὶ τῶν στερηθέντων ἐν τῷ μέσῳ καρπῶν, ἐν ὅσῳ δηλαδὴ δὲν ἐξελέξατο τὸ ν' ἀπαιτήσῃ προηγουμένως τὸ τίμημα· διότι, ἂν τοῦτο ἅπαξ προέκρινε, δὲν δύναται ἐκ μεταμελείας νὰ μεταπίπτῃ εἰς τὸ ἕτερον. Τὴν ἀπ. 111 τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἴδε ἐν λ. Ὅρος.

§ 634. Ὁ πωλητὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ συμβολαίου, ἢ τὸ τίμημα, ὅταν τὸ συνάλλαγμα εἶναι ὑπὸ ὅρον διαλυτικόν.

Τὸ δικαίωμα αὐτὸ ἔχει καὶ ἂν ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐπισήμου τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαίου, καὶ ἐπιτάξῃ τοὺς ἀγοραστὰς νὰ πληρώσωσι τὸ τίμημα, καὶ μ᾽ ὅλα ταῦτα δὲν πληρώσωσιν· διὰ μείζονα λόγον ἔχει τὸ δικαίωμα αὐτό, ὅταν ἀκυρωθῇ ἡ ἐκτέλεσις, καὶ ἡ ἐπιταγή, θεωρηθέντος τοῦ συμβολαίου τούτου μὴ ἐκτελεστοῦ. Απ. πολ. Αρ. Π. 12 τοῦ 1846 κατ. § 636.

§ 635. Ἴδε καὶ τὴν 165 τοῦ 1851 πολ. τοῦ Αρ. Πάγου ἀπόφασιν, ὡς καὶ τὴν 224 τοῦ 1854 ἀπόφ. αὐτοῦ.

§ 636. Γενομένου τοῦ συναλλάγματος μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ ὑπὸ ὅρον διαλυτικόν, ὁ πρῶτος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ τιμήματος καὶ τῆς διαλύσεως τοῦ συμβολαίου, ἅμα δὲ ἐζητήσατο τὸ δεύτερον, ἡ αἴτησίς του αὕτη εἶναι μόνον ἰσχυρὰ καὶ κυρία, οὐδὲ δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ πρῶτον, νὰ ζητήσῃ, δηλαδή, τὸ τίμημα (1). Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου [illegible] τοῦ 1846, ἣν ἐν Εὐρ. τ. 3 λ. Ἀῤῥαβών. Πρβλ. ἀν § 634.

§ 637. Ὑπάρχοντος διαλυτικοῦ ὅρου δύναται ὁ πωλητὴς νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως, καὶ νὰ κερδίσῃ τὴν καταβληθεῖσαν ποσότητα, ὁ δὲ ἀγοραστὴς ὀφείλεται τοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς του συλλεγέντας καρπούς. Κατὰ τὸν νόμον 42 καὶ 43. τῆς Ἑξαβ. (βιβ. γ᾽ τίτ. γ᾽) ὑπάρχοντος τοιούτου ὅρου

---

(1) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτο.

Διότι καὶ νομίμως κοινοποιηθεῖσαι ἂν θεωρηθῶσιν αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος διαμαρτυρήσεις, πάλιν ὡς ἐξώδικοι πράξεις δὲν ἔχουν τὰς νομίμους συνεπείας ὅσας ἀποδίδονται διὰ τῶν ἄρθρων 156 καὶ 864 εἰς τὴν πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγὴν καὶ τὸ δικαστήριον τῶν Ἐφετῶν θεωρῆσαν αὐτὰς ὡς παράγουσας ἀποτέλεσμα νόμιμον περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ πωλητοῦ καὶ ἰσχυροτέρας τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῆς παρεβίασε τὰ ῥηθέντα 156 καὶ 864 ἄρθρα τῆς Πολ. δικον. Διότι ὁ Χαράμπασης καὶ διὰ τῶν μαρτυρήσεών του καὶ διὰ τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγῆς ἀπαιτήσας τὸ τίμημα, δὲν ἐδύνατο νὰ ζητήσῃ πλέον τοῦ συμβολαίου τὴν διάλυσιν, τὸ δὲ δικαστήριον καὶ τὰ γράμματα τῶν διαμαρτυρήσεων παραμορφῶσαν, ἀποδίδον εἰς τὸν πωλητὴν θέλησιν καὶ σκοπόν, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν διαμαρτυρήσεών του δὲν ἐκφράζει καὶ τὴν ἐπιταγὴν πρὸς πληρωμὴν ἰσχυροτέραν τῆς ἐξωδίκου διαμαρτυρήσεως θεωρῆσαν, ἔπραξε [illegible] ὑπέρβασιν καὶ παρεβίασε τὸν Νόμον 4, §. 1 τῶν Βασιλ. βιβλ. 19, τίτλ. 3.

(Λόγω συμβιβαστικῷ) ἐὰν μέρος μὲν τοῦ τιμήματος κατεβλήθη, τὸ δὲ ὑπόλοιπον δὲν κατεβλήθη ἐμπροθέσμως, δύναται ὁ πωλητὴς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνάλυσιν τῆς πράξεως, καὶ νὰ κρατήσῃ τὰ καταβληθέντα ἀντὶ τῶν συμφωνηθέντων ἐν τῷ μέσῳ καρπῶν· ἀλλὰ τοῦτο λαμβάνει χώραν ὅσον δὲν ἐξελέξατο τὴν ἀπαίτησιν τοῦ τιμήματος, διότι ἂν ἅπαξ ἐπροτίμησε τοῦτο, δὲν δύναται ἐκ μεταμελείας νὰ ἐκλέξῃ τὸ ἕτερον. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 111 τοῦ 1888 (Νομ. σ. 2616).

Καταβολὴ τοῦ τιμήματος

§ 655. Ἴδε ἀνωτ. § 130 ἑπ.

§ 656. Ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς μὴ καταβολῆς τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς, πρέπει νὰ προηγῆται ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν; Ἴδε ἀπ. 9664 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 657. Ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ὡρισμένων πραγμάτων, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται, ἐκτὸς ἐναντίας συνομολογήσεως, νὰ πληρώσῃ τὸ συμφωνηθὲν τίμημα εἰμὴ κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος. (Τίς δε ἀποδεικνύει τὴν ἐναντίαν συμφωνίαν; περὶ τούτου εἰς τὸ ἄρθρον «τίς ἀποδεικνύει»). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 207 τοῦ 1852.

§ 658. Ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα πρὸ τῆς (ὡς ἐσυμφωνήθη) χορηγήσεως τοῦ τιμήματος; Ἴδε τὴν 102 τοῦ 1855 πολ. Αρ. Πάγου ἀπόφασιν, ἧς ἡ σκέψις 5 καὶ 8 φέρουσι.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, καθ' ἃ οἱ διάδικοι ὡμολόγησαν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, συνεφωνήθη μεταξὺ αὐτῶν ὅτι νὰ σταλῇ τὸ πρᾶγμα εἰς Σμύρνην ἐν ὀνόματι τοῦ Καζαντζῆ, καὶ τότε νὰ μεταβιβασθῇ ἡ κυριότης αὐτοῦ εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, ὅταν ἤθελε καταβάλει τὸ τίμημα· ὅθεν, μὴ καταβαλόντος τοῦ ἀναιρεσείοντος τὸ τίμημα, τὸ διαληφθὲν ἐφετεῖον, χωρὶς νὰ παραμορφώσῃ τὴν εἰρημένην συμφωνίαν, ὡς ἐσφαλμένως διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, νομίμως ἀπεφάσισεν, εἰπὸν ὅτι ὁ Καζαντζῆς δὲν ὤφειλε νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος πρὸς αὐτὸν πρὶν ἢ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸ τίμημα· ἡ δὲ γενομένη ὑποσημείωσις τῆς φορτωτικῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἰγγλέση καὶ Στεφανίδη δὲν εἶχεν ἄλλον σκοπόν, καθ' ἃ προερρέθη, εἰμὴ νὰ παραλάβωσιν οὗτοι τὸ πρᾶγμα ἐν Σμύρνῃ καὶ νὰ τὸ κατέχωσι προσωρινῶς μέχρις οὗ καταβάλῃ τὸ τίμημα ὁ ἀναιρεσείων κατὰ τὴν συμφωνίαν.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ τὸ εἰρημένον δικαστήριον, ἐκτιμῆσαν τὰς προσαχθείσας μαρτυρικὰς ἀποδείξεις, παρεδέχθη ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲ προσέφερεν εἰς τὸν Καζαντζῆν τὸ τίμημα τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος, δὲν ὤφειλε πλέον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἄλλα ἀποδεικτικὰ μέσα, ἢ ἐπιστολὰς τοῦ Κ. Πιτζιπιοῦ ἀποδεικνύοντα δῆθεν ὅτι ὁ Καζαντζῆς εἶχεν ἕτοιμα τὰ πρὸς πληρωμὴν μέσα, καθότι δὲν ἤρκει μόνον νὰ ἔχῃ ἕτοιμα τὰ μέσα ταῦτα ἤτοι τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ὤφειλε καὶ νὰ τὴν προσφέρῃ εἰς τὸ πωλητήν· λόγον δὲ τὸ δικαστήριον ὅτι δὲν προσέφερεν ὁ ἀναιρεσείων τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ἀποκρούει καὶ αἰτιολογεῖ συνεπτυγμένως τὸν εἰρημένον ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος.

§ 658ª. Ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἀγοραστὴς πράγματός τινος ἀπαιτῶν τὴν παράδοσιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγοραπωλησίας προσφέρει τὸ τίμημα, εἶναι ἀπαράδεκτος πρὸ τῆς καταβολῆς αὐτοῦ; Εἰς τὴν 826 τοῦ 1856 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 6179) εὑρίσκετε τάδε.

Καὶ μὲν εἰς πᾶν ἀμφοτεροβαρὲς συνάλλαγμα, ἡ τοῦ ἑνὸς τῶν συναλλαξαμένων παροχὴ εἶναι ὅρος τῆς τοῦ ἄλλου, ἀλλά, πρὸς ἐξάσκησιν τῆς ἀγωγῆς τῆς προερχομένης ἐκ τῶν συναλλαγμάτων τούτων, δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐντελὴς ἐκπλήρωσις τῆς ὑποχρεώσεώς του ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ φανῇ πρόθυμος πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῆς (offeri) νόμ. 13 §. 8 Π. (19,1). ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου διὰ τῆς ἀγωγῆς των οἱ ἐνάγοντες ζητοῦσι τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἐναγομένων, νὰ λάβῃ χώραν συνάμα μὲ τὴν ἰδικήν των ὑποχρέωσιν, καθότι ζητοῦσι νὰ ὑποχρεωθοῦν οἱ πωληταὶ νὰ παραδώσωσι τὸν πωληθέντα τυρὸν καὶ νὰ παραλάβωσι τὸ συμφωνηθὲν τίμημα. Ὅθεν φαίνονται πρόθυμοι πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῆς, τοσοῦτον δὲ μᾶλλον, καθόσον οὐδόλως οἱ ἐναγόμενοι εἰσὶν ὑπερήμεροι τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεώς των, οὔτε ἐκ τῆς γενομένης ἀντιδιαμαρτυρήσεως τῶν πωλητῶν προκύπτει ὅτι οὗτοι δὲν ἐκτελοῦσι τὴν ὑποχρέωσιν αὐτῶν, καθόσον οἱ ἀγορασταὶ δὲν καταβάλλουσι τὸ τίμημα.

§ 659. Ὁ προικοδοτηθεὶς μὴ λαβὼν τὸ προικοδοτηθὲν ἔχει, καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ δημοσίου διὰ τὸ τίμημα, τὴν ἔνστασιν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν παρεδόθη; Ἡ 830 τοῦ 1854 ἀπόφασις τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 6006 ἐπ.) φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ ἐκκαλῶν ὡμολόγησε διὰ τῆς ἀπὸ 29 ἰανουαρίου 1852 ἀνακοπῆς του, καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 2 ἀπριλίου 1854 ἐφετηρίου ἐγγράφου του, ὅτι ἐγένετο δημοπρασία δυνάμει τοῦ

περὶ προικοδοτήσεως Νόμου, ὅτι κατεκυρώθησαν ἐπ' ὀνόματί του αἱ γαῖαι, διὰ τὸ ἀντικείμενον τῶν ὁποίων τὸν καταδιώκει τὸ Δημόσιον, ὅτι ἐκυρώθησαν ἐπ' ὀνόματί του καὶ ὅτι ὑπέγραψε τὰς ὁμολογίας διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, καὶ ἂν ὡς ἐκ τούτων θεωρεῖται τελειοποιημένη ἡ ἀγοραπωλησία κατὰ τὸν Νόμον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ περὶ προικοδοτήσεως Νόμου · αἱ περὶ τοῦ τιμήματος ὁμολογίαι εἶναι ἀπαιτηταὶ, ἀφ' ἧς λήξει ἡ προθεσμία, δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτων, ὅτι δὲν δύναται ὁ ἐκκαλῶν ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν, ὅτι δὲν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τίμημα τῶν γαιῶν αὐτῶν, περὶ ὧν καταδιώκεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, λόγῳ ὅτι δὲν τῷ παρέδωκε τὰς γαίας αὐτὰς, ἀφοῦ εἶναι ἤδη δεδικασμένον, ὡς ἐκ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀντεφάσεως τοῦ Δημοσίου, ὅτι δὲν εἶναι καθαρὰ ἡ ἀπαίτησις τοῦ δημοσίου, διότι κατὰ τοὺς συνδυασμένους Νόμους, 25 ff. de act, empt. καὶ 13. § 8. καὶ 5 § 4 ff. de dol. empt. ὁ ἀγοραστὴς δύναται ν' ἀποκρούσῃ τὴν ἀγωγὴν τοῦ πωλητοῦ περὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ ὅτι δὲν τῷ παρεδόθη τὸ ἀγορασθέν.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ δημόσιον ἰσχυρίσθη πρωτοδίκως καὶ ἐπομένως καὶ ἐφεσίμως ὅτι τὰς γαίας αὐτὰς τὰς ἔλαβε καὶ νέμεται ὁ ἐκκαλῶν, καλῶς τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ὑπεχρέωσεν αὐτὸ διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του τοῦτον, διότι ὁ πωλητὴς δύναται κατὰ τὸν Νόμον νὰ ματαιώσῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ μὴ παραδοθέντος πράγματος διὰ ἀντενστάσεως, ὅτι οὗτος ἔλαβεν αὐθόρμητος καὶ νέμεται τὸ πρᾶγμα αὐτό. ἂν δὲ δὲν ἐγένετο ἡ παράδοσις ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς ἔλαβεν αὐθορμήτως τὸ πρᾶγμα, ἢ δὲν ἐγένετο ἡ παράδοσις, καθ' οὓς τύπους ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ περὶ προικοδοτήσεως Νόμου, τοῦτο εἶναι ἀδιάφορον, διότι εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν μόνον ὁ πωλητὴς δύναται κατὰ τοὺς συνδυασμένους Νόμους 5 ff. de ac. que poss. καὶ 13 ff. quod met. caus. νὰ ζητήσῃ νὰ ἐπανέλθῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν διακατοχήν του, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἐμπορεῖ ὁ ἐκκαλῶν νὰ αἰτιᾶται μόνον ἑαυτὸν ὡς μὴ ἀπαιτήσας νὰ τῷ γίνῃ ἡ παράδοσις κατὰ τοὺς τύπους αὐτοὺς, ἀλλὰ λαβὼν αὐθορμήτως τὸ πρᾶγμα, ἂν πραγματικῶς τὸ ἔλαβε, κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν, ἢ ἀντένστασιν τοῦ Δημοσίου

§. 660. Δύνασαι ν' ἀρνηθῇς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος τοῦ παραδοθέντος κτήματος, ὅταν τὸ παραχωρητήριον δὲν ἐξεδόθη; Ἴδε τὴν λ. Προικοδότησις, ἔνθα ἡ 888 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§. 661, ά) Ὅταν ὁ πωλητὴς πείσῃ τὸν ἀγοραστὴν, οὗτος καθί-

νὰ ἐμποδίσῃ τὴν φόρτωσιν τῶν ὑπολοίπων βοῶν εἰς τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα, ὡς ὁμολογεῖται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ἐντελῶς ἀποδεικνύεται, κατὰ τὸν ἀπρίλιον 1854 ἀφέχθησαν εἰς τὸ μέρος τῆς Ἀσίας, ὅπου ἦσαν οἱ βόες, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους ά) καὶ κυρίως, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὅλοι οἱ βόες ἦσαν ὁμολογουμένως παραδεδομένοι εἰς τὸν Μαυρουδῆν καὶ διεκατείχοντο διὰ τοῦτο ὑπ' αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου· μὴ ὢν δὲ διακάτοχος καὶ ὑποσχεθεὶς, ὡς εἴρηται, ἄνευ τινος ἐπιφυλάξεως, νὰ μὴ ἐμποδίσῃ τὴν φόρτωσιν, δὲν ἠδύνατο, ἀφοῦ μάλιστα ἔτρεψεν, ὡς προείρηται, τὸ τοῦ τιμήματός χρέος εἰς δάνειον, νὰ κρατήσῃ τοὺς βόας πρὸς ἐξασφάλισίν του, διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος καὶ ἂν ἀληθῶς τὸ Τουρκικὸν δίκαιον παρέχῃ δικαίωμα τῷ δανειστῇ νὰ λαμβάνῃ βίᾳ εἰς τὴν κατοχὴν πρὸς ἀσφάλειάν του τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου καὶ νὰ ἐκποιῇ αὐτὴν διὰ τοῦ λεγομένου Ὀσιᾶ, διὰ τὸν λόγον ὅτι τοῦτο ἤθελεν ἀντίκεισθαι ἰδίως εἰς τὴν περὶ φορτώσεως ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου καὶ εἰς τὴν περὶ φορτώσεως ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου καὶ εἰς τὰ περὶ τῆς πιστώσεως τοῦ τιμήματος συμπεφωνημένα, ἅπερ, κανονιζόμενα κατὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντας νόμους, ἀφήρουν τῷ πωλητῇ πᾶν δικαίωμα αὐθαιρέτου καταλήψεως τῶν βοῶν καὶ ἐπισχέσεως αὐτῶν κατὰ τὸν ἀπρίλιον μάλιστα μῆνα τοῦ 1854 (§ 4, 7 (12, 1)— Π. 19 (18, 1). β') Διότι οὐδόλως ἀπεδείχθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13157 ἀποφάσεως ἐπιβληθὲν αὐτῷ θέμα, ὅτι δηλ. κατὰ τὸ Τουρκικὸν δίκαιον ἠδύνατο βόας παραδεδομένους τῷ ἀγοραστῇ νὰ καταλάβῃ αὐθαιρέτως πρὸς ἐξασφάλισίν του διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, οὐδὲ ἐξάγεται ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ὅτι οἱ βόες ἐξεποιήθησαν ἐν Ἀσίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἰσσᾶ, ὡς περιουσία ὀφειλέτου ὑπὲρ τοῦ δανειστοῦ, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐκ μὲν τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐν Σύρῳ ἐπώλησε κατὰ τὰς ἀρχὰς μαΐου 28 βόας καὶ 15 μόσχους τοῦ ἐνάγοντος, ἀφοῦ οὗτος ἠρνήθη νὰ τῷ πληρώσῃ χρήματα 6,500 ἐκ τοῦ τιμήματος, ἐκ δὲ τοῦ προσαγομένου ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐναγομένου ἐγγράφου τοῦ συμβουλίου τοῦ Μελισσιοῦ βεβαιοῦται, ὅτι κατὰ τὸν δεκέμβριον 1854, ἤτοι καθ' ὃν χρόνον ὑπῆρχεν ἐκκρεμὴς ἡ προκειμένη δίκη ἐνώπιον τῶν ἐν Σύρῳ ἐμποροδικῶν ἐπωλήθησαν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου συμβουλίου ἐν Ἀσίᾳ 64 βόες κατ' αἴτησιν τοῦ ἐναγομένου παραστήσαντος τῷ συμβουλίῳ, ὅτι εἶναι περιουσία τοῦ ἀπόντος ἐνάγοντος, ἥτις μένει ἀνεπιτήρητος διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαυρουδῆ. γ') Διότι ἐκ τοῦ γραμματίου τοῦ

[illegible]τέου κατὰ τὴν δευτέραν μαρτίου 1854 δῆλον γίνεται, ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ γραμματίου τούτου ὤφειλονεο εἰσέτι, ὅτε κατὰ τὸν ἀπρίλιον ἐμποδίσθη ἡ φόρτωσις, μόνον δραχ. 1227 76/00, καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ ποσοῦ τούτου μὴ ἀποδεικνυομένη δι' ἐγγράφου διαμαρτυρήσεως, ὅπως τ' ἄρθρα 161 καὶ 102 τοῦ ἐμπορ. νόμου ἀπαιτοῦσι, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀποδεδειγμένη· τὸ δὲ ἕτερον γραμμάτιον δὲν ἦτο ληξιπρόθεσμον κατὰ τὸν ἀπρίλιον μῆνα, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὤφειλεν ὁ ἐναγόμενος ἅμα ἀφιχθέντος ἐν Σύρῳ τοῦ πλοίου, ἐνῷ ἦσαν οἱ 28 βόες καὶ 15 μόσχοι, νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχύουσαν νομοθεσίαν συντηρητικὴν κατάσχεσιν αὐτῶν πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους, ἄν, αἰτηθεὶς ὁ ἐνάγων νὰ πληρώσῃ τὰ 6500 γρόσια, ἠρνήθη, ὡς τινες μάρτυρες βεβαιοῦσι, καὶ ἔπειτα νὰ κινήσῃ τὴν περὶ κύρους καὶ κυρίας ἀπαιτήσεως καὶ κατασχέσεως ἀγωγήν, νὰ προβῇ δὲ συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῆς αὐτῆς νομοθεσίας εἰς τὸν πλειστηριασμὸν ἀφοῦ ἤθελε γενῇ τελεσιδίκως δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ τοῦ δι' ἀποφάσεως δικαστικῆς· προβὰς δὲ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι, ἤτοι ἐν Σύρῳ, ἀμέσως μετὰ τὴν ἄρνησιν τῆς πληρωμῆς εἰς ἐξώδικον ἐκποίησιν τῶν βοῶν καὶ μόσχων, ἄνευ τινος δικαστικῆς διατυπώσεως, καθίσταται ὑπόχρεως ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἐνάγοντα διὰ τὴν ἐκ τοιαύτης παρανόμου ἐκποιήσεως προσγενομένην αὐτῷ ζημίαν δ') διότι συνισταμένου τοῦ διὰ τῆς ἐκποιήσεως ταύτης ληφθέντος τιμήματος καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐκ δραχ. 1933 ἀνὰ δραχ. 61 ἑκάστου βοὸς καὶ ἀνὰ δραχ. 15 ἑκάστου μόσχου λογιζομένης τῆς ἀξίας, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ τελωνιακοῦ δεσμοῦ καὶ ὅλων τῶν ἐξόδων, ὁ ἐναγόμενος κατέστη ἔκτοτε ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸν ἐνάγοντα ὡς τίμημα βοῶν καὶ μόσχων εἰς τοῦτον ἀνηκόντων, παρανόμως ληφθὲν ε') διότι καὶ ἂν ἀληθὲς ὑποτεθῇ ὅτι κατὰ τὸ Τουρκικὸν δίκαιον ὁ δανειστὴς δύναται πρὸς ἐξασφάλισίν του κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, καθυστεροῦντος τὴν πληρωμὴν χρέους, νὰ καταλάβῃ αὐθαιρέτως τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ὤφειλεν, οὐδὲν ἧττον, τοὺς ὑπολοίπους βόας, ὅσους κατεκράτησε ἐν Ἀσίᾳ, ν' ἀφήσῃ νὰ φορτωθῶσιν εἰς τὰ ἀποσταλέντα πλοῖα διὰ τὸν λόγον, ὅτι τὸ δεύτερον γραμμάτιον τῶν δραχμῶν 4743 καὶ 40/00 δὲν ἦτο ληξιπρόθεσμον, ὅτε κατὰ τὸν ἀπρίλιον ἐστάλησαν τὰ πλοῖα καὶ ὁ ἐνάγων διὰ τοῦτο δὲν ὤφειλε τὸ ποσὸν τοῦτο εἰσέτι, καὶ προσέτι διότι ἡ κατάληψις καὶ ἐπίσχεσις τῶν εἰς Σύρον ἀποσταλέντων 28 βοῶν

§ 667. Ὁ πωλητὴς ἐμπορευμάτων πρὸς ἐντολοδόχου ἔχει ἀγωγὴν περὶ τοῦ τιμήματος κατὰ τοῦ ἐντολέως; Ἴδε ἐφημ. Νομ. σελ. 5929.

§ 668. Ἡ πώλησις δὲν ἀνατρέπεται ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς τοῦ τιμήματος, ἢ τῆς μὴ παραδόσεως τοῦ πράγματος, καθὼς οὔτε ἀνατρέπεται διὰ τῆς μόνης περὶ ἐκνικήσεως ἀγωγῆς. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 74 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 65).

§ 669. Ἡ μὴ καταβολὴ τοῦ τιμήματος δὲν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὴν πώλησιν, ἀλλὰ δίδει μόνον τὸ δικαίωμα εἰς τὸν πωλητὴν νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ περὶ τοῦ τιμήματος. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 140 τοῦ 1839 (Νομ. σ. 3689).

§ 670. Ἀνατρέπεται ἡ ἀγοραπωλησία διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν κατέθεσεν ὁ ἀγοραστὴς τὸ τίμημα ἐντὸς τῆς προθεσμίας, τὴν ὁποίαν ὁ πωλητὴς ὥρισε διὰ κλήσεώς του; Τὸ ζήτημα ἐλύθη καταφατικῶς, ἐπειδὴ ἐμφαίνεται μεταμέλεια, ἀλλ' ὁ Ἄρ. Πάγος τὸ ἐθεώρησεν ὡς πραγματικὸν καὶ ἀπέφυγε νὰ τὸ ἐξετάσῃ. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 366 τοῦ 1853.

§ 671. Ἡ πώλησις συνίσταται ἐκ μόνης τῆς συναινέσεως τῶν μερῶν, καὶ δὲν ἀνατρέπεται ἐκ τῆς μὴ παραδόσεως τοῦ τιμήματος ἢ τοῦ πράγματος, καθὼς οὔτε ἀνατρέπεται διὰ τῆς μόνης περὶ ἐκνικήσεως ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη, ὅταν ἤθελεν ἐκνικηθῇ ἐμπράκτως τὸ ἀγορασθὲν, ὅπερ εἰσέτι δὲν ἐξετελέσθη, δὲν ἔχει ὁ ἀγοραστὴς εἰμὴ προσωπικὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγήν· οἱ πωληταὶ δὲ ὀφείλουσι, πρὶν ἢ ὑποχρεώσωσι τὸν ἀγοραστὴν εἰς ἀποπλήρωμὴν τοῦ ἔτι μὴ καταβληθέντος τιμήματος, νὰ δώσωσιν ἐγγύησιν. (Νόμ. Πανδ. 18 § 1 περὶ κινδ. (18, 6) Ἴδε κατ. § 42, 70 καὶ ἐπ.). Ἀπ. τοῦ 1835 τῶν ἐν Ν. ἐφ. (Νομ. σ. 65).

Ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει τόκους διὰ τὸ τίμημα;

§ 680. ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θέλω ὁμιλήσει καὶ ἐν λ. *Τόκοι*.— Ἐνταῦθα σημειῶ ὀλίγα μόνον, τὰ ἑξῆς·

§ 681. Ἴδε θεωρίαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀν. § 130 ἐπ.

§ 682. Ὁ ἀγοράζων, ἀφ' ἧς στιγμῆς παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα, χρεωστεῖ τόκους διὰ τὸ μὴ καταβληθὲν τίμημα, εἴτε κατέστη ὑπερήμερος, εἴτε ὄχι. (Ἀρμ. τίτλ. γ'. 49.— νόμ. 23 § 10 Πανδ. περὶ ἀγωγ.). Ἀπ. τοῦ 1835 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ. 3241). Πρλ. Καλλ. § 268 τ. 3.

§ 683. Τόκος (1) ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ πωληθέντος πράγματος ὀφείλεται ἀπὸ τῆς παραδόσεως αὐτοῦ, ὅταν δὲν συνεφωνήθη ἄλλως περὶ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος, καὶ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα εἶναι παραγωγὸν καρπῶν, ἀντὶ τῶν ὁποίων δίδονται τόκοι. Ν. 13 § 20, 21. Π. (19, 1) καὶ Ν. 16 § 1 Π. (21, 1). Καρποὺς δὲ δὲν παράγει ἡ πωληθεῖσα βιβλιοθήκη, καὶ διὰ τοῦτο ὁ πωλητὴς μόνον ἀποζημιώσεις ἕνεκα τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἀγοραστοῦ δύναται νὰ ζητήσῃ. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 3 τοῦ 1850.

§ 684. Ὁ ἀγοραστὴς, ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ τελευταῖος ὑπερθεματιστὴς ἐπὶ τῶν πλειστηριασμῶν, ὀφείλει ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν παραδόσεως τοῦ πράγματος μέχρι τῆς καταθέσεως τοῦ τιμήματος, τοὺς τόκους αὐτοῦ (2). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 110 τοῦ 1850, ἣν ὅρα ἐν λ. Κατάσχεσις § 137[3].

(1) Ὁ ἀγοραστὴς, ἀφοῦ λάβῃ τὸ κτῆμα, ὀφείλει τόκους ἐπὶ τοῦ μὴ πληρωθέντος τιμήματος τῆς ἀγορᾶς ἀδιαφόρως ἂν τὸ κτῆμα ἦναι, ἢ μὴ, προσοδοφόρον, καθότι ἡ μὴ πληρωμὴ τοῦ τιμήματος γεννᾷ εἰς τὸν πωλητὴν τὸ δικαίωμα τοῦ τόκου, καὶ οὐχὶ ἡ ἰδιότης ἢ ἡ ποιότης τοῦ κτήματος. Απ. πολ. Αρ. Π. 169 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 7268 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

(2) Ἡ τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. 142 τοῦ 1850 φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ, ἀναιρεθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 6833 ἀποφάσεως τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν, ἕνεκεν ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ὁ Ἀρ. Πάγος πρέπει ἤδη νὰ ἐφαρμώσῃ ὀρθῶς αὐτόν· κατὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ προηγουμένη ὑπ' ἀριθ. 110 ἀποφάσει παρατεθέντας ὁρισμοὺς αὐτοῦ ὁ Π. Στροῦμπος ὀφείλει τόκον ἐπὶ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς αὐτὸν παραδόσεως τῆς πλειστηριασθείσης οἰκίας τῆς Αἰκατερίνης Σταθοπούλου μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς καταθέσεως τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ὁ τόκος οὗτος, ὅστις ἀνήκει βεβαίως εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὡς καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐκπλειστηριάσματος πρὸ τῆς διανομῆς αὐτοῦ εἰς τοὺς δανειστὰς, δὲν δύναται νὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας τοῦ ὀφειλέτου, ὡς δὲν παραδίδονται εἰς χεῖρας αὐτοῦ οὔτε οἱ καρποὶ κατασχεθέντος κτήματος οἱ μετὰ τὴν κατάσχεσιν παραχθέντες (ἄρθρ. 962 τῆς πολ. δικον.)· ἀλλὰ πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν τύχην τοῦ κυρίου πράγματος, κατατιθέμενον ὅπου ὑπάρχει τὸ ἐκπλειστηρίασμα, τὸ ὁποῖον εἶναι παρεπόμενον, αὐξάνον τὸ ποσὸν αὐτοῦ ἢ διὰ νὰ πληρωθῇ ἐν καιρῷ εἰς τοὺς δα-

§ 685. Ὁ ὑπερθεματιστὴς πλειστηριασθέντος τινὸς κτήματος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τοὺς τόκους τοῦ τιμήματος, εἴτε ἦτον δυνατὸν νὰ παραλάβῃ ὁ πωλητὴς τὸ τίμημα ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος, εἴτε οὔ; Ἴδε ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 110 τοῦ 1850, εἰς τὸν ἀμέσως προηγ. §.

§ 686. Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ὁ ἀγοράζων ὀφείλει, ἀφ' ἧς στιγμῆς παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα, τόκους διὰ τὸ μὴ καταβληθὲν τίμημα, εἴτε κατέστη ὑπερήμερος, εἴτε ὄχι, ἄρα αὐτοδικαίως, καθότι εἶναι ἄδικον νὰ ἀπολαμβάνῃ συγχρόνως τὴν ὠφέλειαν τοῦ πράγματος καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ (Ἀρμ. γ, γ § 56), ἀλλ' ἡ γενικὴ αὕτη ἀρχὴ δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν ὡρίσθη προθεσμία διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος μεταγενεστέρα τῆς παραδόσεως, καθότι, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἡ ὑποχρέωσις τῶν τόκων ἄρχεται ἔκτοτε, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἰδιαιτέρας γνώσεως (διάτ. 13 Κώδ. 4, 49. = Β. (ιθ', 8) 67. = διάτ. 5 Κώδ. (4, 54). = Β. (ιθ', 1) 89.— Απ. ἐφ. Ἀθ. 12701 τοῦ 1855.

§ 687. Ὁ ἀγοραστὴς, ὅστις δὲν κατέθεσε τὸ τίμημα καὶ τόκ

νειστὰς, οἵτινες ἕνεκεν ἀντιῤῥήσεων τοῦ ὀφειλέτου κατὰ τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως ἐστερήθησαν ἐπί τινα χρόνον τὴν χρῆσιν τοῦ κεφαλαίου, δι' ὃ κατετάχθησαν κατὰ τὸν κανόνα ὅτι ὁ ἀδίκως στερήσας τινὰ τῆς χρήσεως τοῦ κεφαλαίου τοῦ ὀφείλει εἰς αὐτὸν τόκους ἢ διὰ νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν ὀφειλέτην, ἐὰν ἀποτελῇ μετά τινος μέρος τοῦ ἐκπλειστηριάσματος ἢ καὶ ἄνευ αὐτοῦ περίσσευμα μετὰ τὴν παράτασιν τῆς περὶ κατατάξεως διαδικασίας· ὥστε ἡ αἴτησις τῆς Αἰκατερίνης Σταθοπούλου τοῦ νὰ πληρωθῇ ἀμέσως εἰς χεῖρας αὐτῆς δεν εἶναι βάσιμος, ἀφοῦ ἐκ τῶν τῆς δικογραφίας ἐγγράφων δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἅπασαι αἱ δίκαι αἱ ἐκ τῆς ἀνακοπῆς τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς αὐτῆς Αἰκατερίνης Σταθοπούλου ἐπερατώθησαν καὶ ἀπεφασίσθη τελεσιδίκως ὁποῖον ποσὸν θέλει δοθῇ εἰς ἕκαστον τῶν κατατάχθέντων δανειστῶν καὶ ἐὰν ὀφείλεται εἴς τινα ἐξ αὐτῶν καὶ τόκος, ἕνεκα τῆς ἀναβολῆς τῆς πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ, δι' ὃ κατετάχθη, καὶ ὑπό τινος, ἡ δὲ ἀντίῤῥησις τοῦ Π. Στρουμπου κατὰ τῆς αἰτήσεως ταύτης τῆς ἐναγούσης δὲν εἶναι ἐκ δικαιώματος τρίτου, ἀλλὰ περιέχει ἁπλῆν ἄρνησιν κεκτημένου δικαιώματος αὐτῆς τοῦ ν' ἀποκτήσῃ ἀπὸ τοῦδε τὴν εἰς χεῖρας αὐτῆς πληρωμὴν τοῦ εἰρημένου τόκου.

κατέχεσθαι παρ' αὐτῷ, ὀφείλει τόκον; Ἴδε ἀποφάσεις ἐφ. Ἀθ. 9017, 11481.

§ 688. Ὅταν τὸ δημόσιον ἠγόρασεν οἰκόπεδόν τι παρά τινος, μετὰ δὲ ταῦτα παρουσιασθῇ ὁ ἀληθὴς κύριος αὐτοῦ, τὸ δημόσιον δὲν εἶναι ὑπόχρεον νὰ πληρώσῃ τόκον ἀφ' ἧς προσέλαβε τὸ οἰκόπεδον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς. Ἀπόφ. 7493 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 689. Ἡ 191 τοῦ 1854 πολιτ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασις φέρει (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἀποφαίνεται ὅτι ἡ περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ καταβληθέντος μέρους τοῦ τιμήματος ἀπαίτησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1834, ὅτε τὸ δημόσιον δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ πωληθὲν ἐπιθαλάσσιον γήπεδον, καθὸ περιληφθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 3/15 ἰανουαρίου 1834 Β. διατάγματος εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ τελωνείου Ναυπλίας, καὶ καταστὰν οὕτω κοινῆς καὶ δημοσίας χρήσεως· κατὰ τοῦτο δὲ οὐδένα νόμον παρεβίασεν, διότι ὁ ἀγοραστής, ὁ καταβαλὼν μέρος τοῦ τιμήματος, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἐνόσῳ εἶναι δυνατὴ τοῦ πωληθέντος ἡ παράδοσις, εἰμὴ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπόρθωσιν τῆς ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς παραδόσεως παραγομένης αὐτῷ ζημίας· ἡ δὲ ἀπόδοσις τοῦ καταβληθέντος τιμήματος καὶ ἡ περαιτέρω ἀποζημίωσις δύνανται νὰ ζητηθῶσι μόνον, ἀφ' ἧς κατασταθῇ ἐκ ῥαθυμίας τοῦ πωλητοῦ ἀδύνατος ἡ τοῦ πωληθέντος παράδοσις· ὅθεν δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀπὸ 1 μαρτίου 1833 Β. διατάγματος.

Ἐπειδή, ὡς εἴρηται, τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον δὲν παραδέχεται ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶχε τὴν προκειμένην ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπὸ τοῦ 1832 ἔτους· ἡ δὲ ἔκφρασις τῆς ὑπ' ἀριθ. 10519 προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι τὸ γήπεδον κατέστη δημόσιον κατὰ τὰ 1834, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι κατέστη κτῆμα τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ὅτι προσδιωρίσθη εἰς δημοσίαν χρῆσιν τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Ναυπλίου, περιληφθὲν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ τελωνείου αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 10519 ἀπόφασις καταδικάζει τὸ δημόσιον καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων ἐπὶ τοῦ ἀποδοτέου εἰς τὸν ἀναιρε-

(1) Πρβλ. καὶ τὴν 201 τοῦ 1854 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου.

σίβλητον τιμήματος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1832, μὴ βεβαιοῦσα οὔτε ὅτι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη πρὸς πληρωμὴν τόκων πηγάζει ἐκ συμβάσεως, οὔτε ὅτι τὸ δημόσιον κατέστη περὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ποσότητος ταύτης ὑπερήμερον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1832, ἐνῷ ἡ ὑποχρέωσις αὐτοῦ ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ τιμήματος ἐγεννήθη, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, κατὰ τὸ 1834 ἔτος, τὸ δὲ τεμ. 13 § 10 τοῦ Πανδέκτου (19, 1) οὐδόλως δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, προβλέπων τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὀφείλων τις τὸ τίμημα δὲν καταβάλλει αὐτό, νεμόμενος τὰς ὠφελείας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος· ὅθεν τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἡρμήνευσαν ἐσφαλμένως, καὶ ἐφήρμοσε ψευδῶς τὸν ὁρισμὸν τοῦ νόμου, καθ' ὅν, ἡ πρὸς πληρωμὴν τόκων ὑποχρέωσις δὲν ἐπιβάλλεται ἄνευ ὡρισμένου λόγου, παράγοντος αὐτήν, κατὰ τὸν νόμον Παν. (50, 16) 121.

Ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς παραλαβὴν τοῦ πράγματος.

§ 700. Ἴδε ἀν. § 60 ἑπ. 130 ἑπ. 142 ἑπ. 350 ἑπ. 450 ἑπ.
§ 701. Ἴδε ἀνωτ. § 590—614.

Πώλησις δι' ἐντολοδόχου:

§ 715. Ἴδε ἀνωτ. § 41 ἑπ.
§ 716. Ἀγοράζει τις δι' ἐντολοδόχου; Πότε ἀγοράζων δι' ἐντολοδόχου, καθίσταται κύριος;

Περὶ τούτου ὡμίλησα εἰς Εὐρ. τ. 6 σ. 706—708.

§ 717. Πραγματικὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴν δὲν δύναται νὰ ἐγείρῃ, εἰμὴ ὁ κύριος τοῦ κτήματος· κύριος δὲ δὲν γίνεταί τις κατὰ τὸν νόμον διὰ μόνης τῆς ἀγορᾶς, ἂν δὲν συνεπακολουθῇ καὶ ἡ συμβολικὴ, ἢ πραγματικὴ, πρὸς αὐτὸν παράδοσις τοῦ ἀγορασθέντος κτήματος.— ἡ ἐν § 719 ἀπόφ.

§ 718. Ἐξ ἀνάγκης δὲ ἕπεται ἐκ τούτου, ὅτι καὶ ὁπόταν ἀγοράσῃ τις δι' ἐντολοδόχου, τότε μόνον γίνεται δι' αὐτοῦ κύριος τοῦ ἀγορασθέντος κτήματος, ὅταν ὁ ἐντολοδόχος οὐχὶ μόνον συμφωνήσῃ τὴν ἀγορὰν ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως του, ἢ μετέπειτα παραχωρήσῃ εἰς τοῦτον τὴν ἀπ' ἀρχῆς ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τυχὸν συμφωνηθεῖσαν ἀγοράν, ἀλλὰ συγχρόνως λάβῃ τὴν τοῦ

ἀγορασθέντος κτήματος παράδοσιν ἐν ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐντολέως· διότι, ἂν ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ ἐντολοδόχος λάβῃ τὴν παράδοσιν ἐν ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ, ἢ ἄλλου ξένου προσώπου, ὁ ἐντολεὺς στερεῖται τῆς κατοχῆς δηλ. τοῦ ἀπαραιτήτου πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς κυριότητος ὅρου, ὡς μὴ ἀποκτήσας αὐτὴν οὔτε δι' ἰδίας, οὔτε διὰ τῆς τοῦ ἐντολοδόχου πράξεως, καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὁ ἐντολεὺς μὴ γενόμενος κατὰ τὸν νόμον κύριος τοῦ πράγματος, δὲν ἔχει κατὰ τὰ προεκτεθέντα δικαίωμα πρὸς διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τρίτων προσώπων· ἀλλὰ δύναται νὰ ἔχῃ μόνον δικαίωμα προσωπικῆς κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου ἀγωγῆς, ἂν οὗτος παραβῇ τὴν ἐντολὴν, ὅπως τὸν ὑποχρεώσει εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πράγματος, ἂν καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο κεῖται εἰσέτι παρ' αὐτῷ· ἄλλως δὲ εἰς τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῆς ἀπαλλοτριώσεώς του. (ἡ ἐπ. ἀπόφ.)

§ 719. Ὁ νόμος δὲν ἀκυροῖ τὴν δευτέραν πώλησιν ἑνὸς προπωληθέντος εἰς ἄλλον πράγματος, ὅταν τὸ πρᾶγμα τοῦτο παραδόθῃ εἰς τὸν δεύτερον ἀγοραστὴν πρὶν ἢ παραδοθῇ εἰς τὸν πρῶτον, καίτοι τῆς δευτέρας ἀγοραπωλησίας γενομένης ἐν γνώσει τῆς ὑπάρξεως τῆς πρώτης· ἐκ τοὐναντίου κυροῖ τὴν δευτέραν, καὶ χορηγεῖ ἕνεκα τῆς πρώτης ἁπλῶς δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἰς τὸν πρῶτον ἀγοραστὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 54 τοῦ 1840 (Νομ. σ. 3719).

§ 720. Ὁ μὲ ἀλλότρια χρήματα ἀγοράζων γίνεται κύριος τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἂν κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐχαρακτήρισεν αὐτὰ ὡς ἰδικά του, ὁ δὲ κύριος τῶν χρημάτων ἔχει μόνον προσωπικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ (1). — Ἀπόφ. 4726 τοῦ 1848 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 721. Πότε θεωρεῖταί τις ὡς ἐντολὴν λαβὼν, ἵνα δύναται ἐναγαγεῖν τὸν ἐντολέα;

Η 13457 τοῦ 1853 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὑποίων ὁ Ρ προσάγει ἐπιστολῶν τοῦ Λ πρὸς τὸν ἐν Μεδιολάνοις Τ τῆς . . . . ἐξάγεται μὲν, ὅτι διὰ μὲν ἐκείνων τῆς 14 καὶ 21 δεκεμβρίου ἐπεφόρτισε τὸν Τ νὰ τοῦ ἀγοράσῃ ἱματισμόν τινα διὰ τὴν θεατρικὴν παράστασιν, διὰ δὲ τῆς ἀπὸ 10 μαρτ. 1853 παραπονεῖται εἰς τὸν αὐτὸν Τ, ὅτι ὁ ἱματισμὸς τῷ ἐστάλη βραδέως, καὶ ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται

(1) Περὶ τῶν διὰ χρημάτων τῆς γυναικός; κατωτ. § 790.

εἰς τίποτε, ἀλλ' ὅτι κατὰ συγκατάθεσιν δύναται νὰ τὸν κρατήσῃ δι' ἐνοίκιον ἑνὸς ἔτους, διὰ δὲ τῆς ἀπὸ 19 μαρτίου ἐπαναλαμβάνει τὰ αὐτά· ἀλλ' ἐν ὑστερογράφῳ τῆς 9 ἀπριλίου 1853 σημειοῖ τὰ ἑξῆς «ἐὰν ὁ Ρ προτιμᾷ νὰ μοὶ πωλήσῃ τὸν ἱματισμόν, τὸν ἀγοράζω διὰ σφάντζικα 2400»· καὶ τέλος διὰ τῆς τελευταίας ἐπιστολῆς τῆς 12 αὐγούστου 1853 ὁ αὐτὸς Α ἀπαντῶν εἰς τὸν αὐτὸν Τ λέγοντα ὅτι ὁ Ρ ζητεῖ δι' ἀντίτιμον 3500 σφάντζικας προσφέρει μόνον δύο ἥμισυ χιλιάδας καὶ ἁπλῶς ὅτι, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ προσφορὰ δὲν μείνει δεκτή, θέλει τὸν ἐπιστρέψει μὲ ἀπαίτησιν διὰ τὰ ἔξοδά του κτλ. Ἀλλ' ἐκ τούτων δὲν προκύπτει καθαρῶς ὅτι ἁπλῆν παραγγελίαν ἔδωκεν εἰς τὸν Τ νὰ τοῦ ἀγοράσῃ τὸν προκείμενον ἱματισμόν, ὅτι ἐπειδὴ τὸν ἱματισμὸν τοῦτον ἔστειλεν ὁ Ρ τῇ ἐντολῇ τοῦ Τ πρὸς τὸν Α εἰς Ἀθήνας, ὁ Α ἔγραψε πρὸς τὸν Τ, μετὰ τοῦ ὁποίου πάντοτε συνεννοεῖτο εἰς ὅλας τὰς ἐπιστολὰς χωρὶς ποσῶς νὰ γράφῃ εἰς τὸν Ρ, ὅτι δὲν δέχεται τὸν ἱματισμὸν ὡς βραδέως σταλέντα, καὶ ἐπὶ τέλους μετὰ μακρὰν ἀλληλογραφίαν συνήνεσε νὰ τὸν ἀγοράσῃ διὰ σφάντζικας 2500 ἂν ὁ Ρ συναινέσῃ, χωρὶς ὅμως νὰ ἐξηγήσῃ, ποσῶς ὅτι θέλει νὰ ὑποχρεωθῇ ἀπέναντι τοῦ Ρ. Ὅθεν ἕπεται ὅτι μόνον ἀπέναντι τοῦ Τ ἐντολοδόχου του, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔγραφεν, ἐννόει νὰ ὑποχρεωθῇ, καὶ ὑπεχρεώθη.

Ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ ἐναντίᾳ ὑποθέσει καθ' ἣν ἤθελεν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Α ἐννόει νὰ ὑποχρεωθῇ ἀμέσως ἀπέναντι τοῦ Ρ, οὗτος δὲν ἀποδεικνύει ὅτι ἀνεδέχθη τὴν προσφορὰν ταύτην, ἂν δὲ καὶ ὁ Ροδάλιας ἰσχυρίζεται διὰ τῶν προτάσεών του, ὅτι ὁ Τέρρης ἔγραψε τῷ Λεβίδῃ ὅτι ἐδέχθη τὴν προσφοράν του ὁ Ροδάλιας, καὶ ἂν διὰ τῶν προτάσεών του προσφέρεται νὰ ἀποδείξῃ πάντας τοὺς ἰσχυρισμούς του, ὅμως τῆς τοιαύτης ἀποδοχῆς δυναμένης ν' ἀποδειχθῇ μόνον διὰ τῆς ἀλληλογραφίας διὰ τὴν μακρὰν ἀπόστασιν τῆς κατοικίας τῶν συμβαλλομένων καὶ οὐχὶ διὰ μαρτύρων, ὁ Ρ δὲν ἔφερε μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων τῆς ἀλληλογραφίας Τ καὶ Α τοιαύτην ἀπάντησιν τοῦ Τ, καίτοι διαταχθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13257 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου νὰ προσαγάγῃ μεταφρασμένας πάσας τὰς ἐπιστολάς, τῶν ὁποίων θέλει νὰ κάμῃ χρῆσιν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν διὰ τῆς ἀγωγῆς προτεινομένων ἀξιώσεων καὶ δικαιωμάτων.

Ἐπειδὴ διὰ τοὺς λόγους τούτους μὴ ὑφισταμένης τῆς νομικῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ Ρ ὡς πωλητοῦ καὶ τοῦ Α ὡς ἀγοραστοῦ σχέσεως, ἥτις εἶναι ἡ βάσις τῆς κατὰ τοῦ τελευταίου τούτου προ-

κειμένης ἀγωγῆς τοῦ Ρ, εἶναι ἡ ἀγωγὴ αὕτη κατὰ τοῦ Δ, κινουμένη ἀπὸ τὸν Ρ, ἀπαράδεκτος δι' ἔλλειψιν νομιμοποιήσεως πρὸς τὴν δίκην.

§ 722. Ἡ ἐντολὴ τοῦ νὰ γένῃ δάνειον ἐπὶ ὑποθήκῃ περιέχει τὴν τῆς ἀπαλλοτριώσεως; Ἴδε ἀπ. 823 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀ. Ἐφ. — Πρλ. καὶ τὴν λ. Ὑποθήκη.

Πρόσθετα σύμφωνα.

§ 724. *Ἐξώνησις*, (pactum de retroemendo, remeré ἢ retrait conventionel).

Πρλ. διάτ. 2 Κώδ. (5, 54). — διάτ. 2 Κώδ. αὐτ. — διάτ. 1 Κώδ. (5, 72) — τεμ. 7 § 1 Πδ. de dist. pig. — τεμ. 13 Πδ. de pig. act. — τεμ. 12 Πδ. (19, 5) — Βασιλ. (XX, 4) 12.— Βασιλ. (IX, 1) 89.— Παπ. § 424.

§ 725. Ἴδε ἀνωτ. § 144.

§ 726. Τὰ περὶ μεταπωλήσεως ἢ περὶ ἐξωνήσεως πρόσθετα σύμφωνα παράγουν μόνον προσωπικὰ ἀποτελέσματα ἢ προσωπικὰς ἀπαιτήσεις, καὶ ἀπόδειξις εἶναι ὅτι ὁ ἐπὶ ἐξωνήσει δικαιούμενος μόνον ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦ τιμήματος ἀπαιτεῖ τοὺς καρποὺς τοῦ πράγματος· διάτ. 2 Κώδ. (4, 54). Τροπλ. vente § 692 ἐπ. Καλλ. βιβλ. γ' § 271.

§ 727. Ὁ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐξωνήσεως μεταχλητὸς ἀγοραστὴς ἀπολαμβάνει, διαρκούσης τῆς μεταχλητῆς αὐτοῦ ἰδιότητος, ὁλοσχερῆ τὴν κυριότητα τοῦ κτήματος, καὶ ἔχει ἑπομένως τὴν νομικὴν νομὴν αὐτοῦ, διότι ὁ ὅρος τῆς ἐξωνήσεως δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ τὴν μετὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐξωνήσεως διάλυσιν τῆς μέχρι τότε ἰσχυούσης πωλήσεως. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ἡ διατάραξις τῆς νομῆς, γενομένης κατὰ τὴν τοιαύτην κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἔδιδεν εἰς τὸν ἀγοραστὴν μόνον τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν περὶ παύσεως αὐτῆς, καὶ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγήν, διότι ἡ περὶ διαταράξεως ἀγωγὴ (uti possidetis) εἶναι φύσιωδῶς προσωπικὴ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, δηλ. ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς διαταράξεως εἶχε τὴν νομικὴν νομήν, διότι μόνος αὐτὸς ἐμποδίσθη ἀπὸ τὴν ἥσυχον εἰς αὐτὸν ἀνήκουσαν νομήν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τοσοῦτον εἶναι προσωπική, ὥστε δὲν μεταβαίνει οὔτε εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ διαταραχθέντος ὡς τοιούτου (Μαχελδ. § 233)· ἐνῷ ὅλαι αἱ λοιπαὶ ἀγωγαί, ἐκτὸς τινων ἐξαιρέ-

σεων, καθὼς ὡσαύτως καὶ ἡ περὶ ἀποβολῆς (unde N. 1 § 11 Π. 43, 16) μεταβαίνουσι διὰ τοῦ καθολικοῦ διαδόχου ἐς τοὺς κληρονόμους, καὶ διὰ τοῦτο δύναται καὶ δι' εἰδικῆς συμφωνίας ἢ δι' ἀποφάσεως νὰ παραχωρῶνται εἰς ἄλλα πρόσωπα.—Ἄρα ἡ εἰρημένη ἀγωγὴ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐτοδικαίως μεταβιβαζομένη, λόγῳ τοῦ μετακλητοῦ τῆς πωλήσεως εἰς τὸν ἀποκτήσαντα τὸ κτῆμα, διότι διὰ τῆς ἀποκτήσεως ταύτης, οὗτοι δὲν ἀπέκτησαν ἰδίαν νομήν, εἰμὴ πολὺν χρόνον μετὰ τὴν διατάραξιν τοῦ μετακλητοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐκ τούτων δὲ ἕπεται ὅτι ὁ ἀποκτήσας τὸ κτῆμα δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν περὶ ἁπλῆς διαταράξεως ἀγωγὴν τοῦ πρώην νομικῶς νομέως τοῦ κτήματος. Απ. 4866 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 728. Παρελθόντος τοῦ πρὸς ἐξώνησιν συμφωνηθέντος χρόνου, ὁ πωλητής, ἐὰν δὲν καταβάλῃ τὸ τίμημα, ἐκπίπτει τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξωνήσεως αὐτοδικαίως· ὅθεν ὁ ἀγοραστὴς ἔχων τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, δὲν ὀφείλει, διὰ νὰ καταστήσῃ ἔκπτωτον τὸν πωλητὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξωνήσεως, νὰ προσκαλέσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τιμήματος.

Δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ περὶ ὑπερημερίας ἀρχαὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ Δικαίου, αἵτινες ὑποθέτουν πρόσωπον ὑπεύθυνον εἰς ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεώς τινος, καὶ οὐχὶ πρόσωπον ἔχον δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν, ὁποῖον τὸ τοῦ πωλητοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐξωνήσεως.

Ὁ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐξωνήσεως πωλητής, ὀφείλει, διὰ νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματός του, νὰ προσφέρῃ τὸ τίμημα πρὸς τὸν ἀγοραστήν, καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς αὐτοῦ νὰ τὸ καταθέσῃ παρά τινι ἀρχῇ.

Ὁ N. 31 § 22 Πανδ. 21, 1 ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς ἐπιστροφὴν τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος, καὶ δὲν δύναται ἐξ ἀναλογίας νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὴν περὶ παρατάσεως τῆς συμφωνηθείσης πρὸς ἐξώνησιν προθεσμίας αἴτησιν τοῦ πωλητοῦ. Απ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. 380 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4262).

§ 729. Διαφέρει ὅμως, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι πρὸ τοῦ πλειστηριασμοῦ συνεφωνήθη μεταξὺ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν πλειστηριαστῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ κατακυρωθῇ ἡ ἐπίδικος σταφιδάμπελος εἰς τὸν ὑπερθεματιστήν, ὑποσχεθέντα εἰς τὸν κύριον τοῦ κτήματος τὸ δικαίωμα τῆς ἐξωνήσεως· καθότι τότε τὸ συνάλλαγμα καλύπτει σκοπὸν πλεονεκτικόν, καὶ ἀποβάλλει ἀναγκαίως τὸν χαρακτῆρα

τοῦ πλειστηριασμοῦ, ἐξελέγχον τὸν δόλιον σκοπὸν τοῦ ὑπερθεματιστοῦ (ἡ αὐτὴ ἀπόφ.).

§ 729². Ὅταν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δικαστικοῦ πλειστηριασμοῦ ἀκινήτου κτήματος συμφωνηθῇ ἡ ἐξώνησις τοῦ κτήματος, καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς συμφωνίας ταύτης ἀπομακρυνθῶσιν οἱ ὑπερθεματισταί, καὶ παύσῃ ὁ συναγωνισμός, τότε χωρεῖ ἡ ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης ἀγωγὴ πρὸς ἀνακοπὴν τῆς πωλήσεως. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 32 τοῦ 1847 (Νομ. σ. 4783).

§ 729³. Περὶ τῆς ἐπανόδου τῆς κυριότητος ἀπαιτεῖται νέον δημόσιον ἔγγραφον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου; Ὅρα ἀπόφ. 4869 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 66.

§ 729⁴. Ἡ περὶ ἐξωνήσεως δήλωσις πρέπει νὰ δηλοῦται; αὐτ.

§ 729⁵. Ἴδε τὴν ἀπόφ. 4869 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. εἰς Εὐρ. τ. 7 σ. 65 ἐπ.

§ 729⁶. ὅρα ἀπ. 4823 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 729⁷. Ἐὰν γίνῃ ἐξώνησις, ὁ εὑρεθεὶς ἐντὸς τοῦ κτήματος θησαυρὸς ἀνήκει εἰς τὸν ὀφειλέτην. τεμ. 63 Πδ. (41, 1). Παύει δὲ νὰ ἦναι ἰδιοκτήτης πρὸ τῆς ἐξωνήσεως ὁ δανειστής, ὅστις ἐδέχθη τόκους· διάτ. 2 Κώδ. (8, 34).— Β. XXV, 7, 58. Καλλ. βιβ. 5' § 316.

§ 729⁸. Περὶ παραγραφῆς, ἴδε Εὐρ. λ. Παραγραφὴ § 16 καὶ Σαβινὺ § 241.

Ἀρραβών.

§ 729⁹. Ἴδε ἀνωτ. § 50. Καλλ. § 270 ἐπ.

§ 729¹⁰. Τὸ μόνον ἀποτέλεσμα τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως ἐν περιπτώσει καθ' ἣν συνεφωνήθη ἀρραβών, εἶναι ἡ ἀπόδοσις τοῦ διπλοῦ ἀρραβῶνος, ἂν παρῃτήθη ὁ δόσας αὐτόν, καὶ ἀποκλείει πᾶσαν ἄλλην ἀπαίτησιν ἀποζημιώσεως. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 80 τοῦ 1837.

§ 229¹¹. Ὁ λαβὼν ἀρραβῶνα ὑποχρεοῦται (εἴτε ἐγγράφως, εἴτε ἀγράφως εἶναι ἡ συμφωνία τῆς πωλήσεως) ν' ἀποδώσῃ τὸ διπλάσιον ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 95 τοῦ 1835, 206 τοῦ 1838 (Νομ. 3243, 3654).

§ 729¹². Οἱ ἰσχύοντες αὐτοκρατορικοὶ νόμοι φέροντες οὕτω μέν τοι, εἰ μὴ ἄρα ἤδη ἔτυχέ τι ἀρραβῶνος λόγῳ δοθέν, τούτου γὰρ γενομένου, εἴτε ἐγγράφως, εἴτε ἀγράφως ἡ πρᾶσίς γίνεται, ὁ

ἀναχωρήσῃ τοῦ συναλλάγματος, εἰμὲν ὁ ἀγοραστὴς εἶναι, ἀπολλύει τὸν ἀρραβῶνα, ὁ δὲ πράσας τὸ διπλοῦν παρέχειν ἀναγκάζεται, τουτέστιν αὐτὸ τὸ δοθὲν, καὶ ἕτερον τοσοῦτον, ἐν τῷ δίδοσθαι συνεφωνήθη. (Ἰουστ. βιβλ. τρίτον τίτλ. κδ. — καὶ Ἀρμ. βιβλ. γ. τίτλ. γ. ἄρ. 3) ὁ προσδιορίζουσι ῥητῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ ἐκπληρώσεως συναλλάγματος ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως, καθ' ἣ ἐσυμφωνήθησαν ἀρραβῶνες, ὡς μόνον ἀποτέλεσμα τὴν ἀπόδοσιν τοῦ διπλοῦ ἀρραβῶνος ἀπὸ μέρους τοῦ λαβόντος, ἂν αὐτὸς δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν συμφωνίαν, ἢ τὴν ἀπόλοιαν τοῦ δοθέντος ἀρραβῶνος, ἐὰν παρητήθη ὁ δόσας αὐτόν· τοιουτοτρόπως ἀποκλείεται πᾶσα ἄλλη περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησις, τῆς ὁποίας ἐπέχει τόπον ὁ ἀρραβὼν, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ῥητὴ ἐναντία συμφωνία· οἱ καταστάντες δὲ ὑπερήμεροι εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὀφειλομένων ἀρραβώνων, ὑπόκεινται καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν νομίμων τόκων. Ἀπόφ. 80 τῆς 8 ἰανουαρίου 1838 τοῦ Ἀρ. Πάγου (Νομολ. τόμ. 1 σελ. 12) (1).

§ 729[13]. Κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. 3, 3 § 3. — Εἰσηγ. (3, 23) εἴτε ἀγράφως ἐγένετο ἡ πρᾶσις (ἐὰν δηλ. εἶναι ἐντελὴς ἡ πρᾶσις), εἴτε ἐγγράφως (ἐὰν εἰσέτι ἦναι ἀτελὴς μεχρισοῦ συνταχθῶσι τὰ ἔγγραφα), ἅμα ἐδόθη τὶ ὡς ἀρραβὼν, ἕκαστον τῶν μερῶν δύναται ν' ἀποχωρήσῃ τοῦ συναλλάγματος, χάνον τὸν ἀρραβῶνα. Ἀπόφ. 2377 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἣν ἔδε εἰς Εὐρ. τ. 5 σ. 134 ἐπ.

§ 729[14]. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἔδωκεν ἀρραβῶνα εἰς τὸν πωλητὴν, οὗτος, μὴ ἐκπληρῶν τὴν συμφωνίαν (εἴτε ἔγγραφον, εἴτε ἄγραφον), ἀποδίδωσι διπλοῦν τὸν ἀρραβῶνα. Απ. 95 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ν. ἐφ. ἣν ἴδε εἰς Εὐρ. τ. 5 σ. 138.

§ 729[15]. Δι' ἑτέρας ἀποφ. (206 τοῦ 1835) τὸ αὐτὸ δικαστήριον εἶπεν ὅτι ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς δώσῃ ἀρραβῶνα καὶ παραιτηθῇ τοῦ συναλλάγματος, χάνει αὐτόν· ἐὰν δὲ παραιτηθῇ ὁ πωλητὴς, ἐπιστρέφει αὐτὸν διπλοῦν εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἀρμ. Γ. Γ. 1, 3 ἐπ.

§ 729[16]. Ὅταν τὸ κατώτερον δικαστήριον ἀποφανθῇ, ἑρμηνεῦον ἔγγραφόν τι, ὅτι πρόκειται περὶ ἀρραβῶνος, ὁ Ἄρ Πάγος δὲν ἐπεμβαίνει. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 12 τοῦ 1846, ἣν ἴδε εἰς Εὐρ. τ. 5 σ. 134.

§ 729[18]. Ἀρξαμένης τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀγοραπωλη-

(1) Πρβλ. Καλλ. τ. 3 § 270 σημ. 275.

[illegible]ίας, ἀλλὰ μὴ περαιωθείσης ἐντελῶς, ὁ ἀγοραστὴς χάνει τὸν ἀῤῥαβῶνα;

Ναὶ μὲν κατὰ τὸν νόμον (Εἰσηγ. βιβλ. 3 τίτλ. 4) προκύπτει ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν ἀῤῥαβώνων ἐν τῇ ἀγοραπωλησίᾳ εἶναι ἡ ἐπανόρθωσις τῆς προϋπολογισθείσης ζημίας, τῆς προσγενομένης ἐκ τῆς μεταμελείας τοῦ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ συνάλλαγμα, ἀλλ' ὅταν ἡ ἀγοραπωλησία ἤρξατο πλέον νὰ λαμβάνῃ ἐκτέλεσιν, μεταμέλεια πρὸς μὴ πραγματοποίησιν δὲν χωρεῖ πλέον, καθόσον ἡ πραγματοποίησις ἤρξατο ἤδη καὶ ἐμφαίνει, ὅτι ὁ ἐκτελῶν παρῃτήθη τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον εἶχε τοῦ νὰ μὴν ἐκτελέσῃ αὐτὴν χάνων τὸν ἀῤῥαβῶνα καὶ ὁ ἀῤῥαβὼν καθίσταται πλέον ποσὸν πληρωθὲν ἀπέναντι τοῦ πωληθέντος πράγματος, καὶ ἐφαρμόζονται αἱ γενικαὶ περὶ ἀποζημιώσεως ἀρχαί, καὶ ἐπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐφεσιβλήτων, ὅτι ἤρξατο ἡ παράδοσις τοῦ τυροῦ κτλ.— Απ. ἐφ. Ν. 826 τοῦ 1856 ἐν Νομικ. φ. 6180.

§ 729'9. Ὁ λαβὼν ἀῤῥαβῶνα ἵνα πωλήσῃ κτῆμά τι, κατόπιν δὲ μεταμεληθῇ, ὑποχρεοῦται νὰ τὸν ἀποδώσῃ διπλασιασμένον.— Δὲν ὑπάρχει δὲ μετάνοια ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ, ἂν οὗτος θέλῃ νὰ γίνῃ ἡ πώλησις εἰς ἄλλον, ἐπιτετροπευόμενον παρ' αὐτοῦ. Απ. ἐφ. Αθ. 15206 τοῦ 1857.

Τίς βαρεῖται τῇ ἀποδείξει; Τί ὀφείλει ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἀποδείξῃ (1).

§ 730. Ἴδε ἅπερ ἐξέθεσα εἰς Βόρ. τ. 6 σ. 331 ἐπ. — καὶ τ. 8 σ. 275 § 52.

---

(1) Ὁ ἀγοράζων, ὅταν καταβάλλῃ τὸ τίμημα τοῦ ἀγοραζομένου κτήματος καὶ συμμορφούμενος μὲ τοὺς ἐπικρατοῦντας τύπους λάβῃ τὸ κατὰ νόμον πωλητήριον, θεωρεῖται κατὰ νομικὴν πρόληψιν ὡς ἐνεργῶν καλῇ πίστει· ὁ δὲ διεκδικῶν τὸ ἐπίδικον κτῆμα ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν κακὴν πίστιν τοῦ ἀγοραστοῦ· ἄλλως ἡ ἀγορὰ θεωρεῖται ὡς ἐπὶ καλῇ πίστει γενομένη, καὶ χορηγεῖ εἰς τὸν ἐνεργήσαντα αὐτὴν τὸ δικαίωμα ν' ἀποζημιωθῇ ἕνεκα τῶν ἐπὶ τοῦ κτήματος γενομένων ἐξόδων· ἂν δὲ γείτονές τινες εἶπον εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ὅτι τὸ κτῆμα ἀνήκει ὁλόκληρον εἰς τὸν πωλητὴν, τοῦτο λεχθὲν τυχαίως ἀπὸ ἀνθρώπους μὴ ἔχοντας συμφέρον, [illegible] ἀποδεικνύει τὴν κακὴν πίστιν. Απ. ἐφ. Αθ. 892 τοῦ 1858.

§ 731. Περὶ τῆς ἀποδείξεως τοῦ τίτλου τοῦ προκτήτορος, ἴδε ἀπ. 4512 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 732. Ἀπόδειξις ἐκ μέρους τοῦ ὑπερθεματιστοῦ, τὶς κατεῖχε τὸ κτῆμα. Απ. ἐφ. Αθ. 4568.

Ἡ κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἀπόφασις ἰσχύει κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ; (1).

§ 750. Περὶ τούτου γενήσεται λόγος ἐν λ. Τελεσιδικία. Πρλ. δὲ απόφ. 4298 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.— καὶ ἀπόφ. Αρ. Πάγου 165 καὶ 218 τοῦ 1851.

Παραγραφή.

§ 780. Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς παραγραφῆς, τὸ ὁποῖον ἐκπηγάζει ἀπὸ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας, ὅρα τὰ ἐκτεθέντα ἐν λ. Παραγραφὴ § 168, ἔνθα καὶ ἡ 32 τοῦ 1853 πολ. τοῦ Αρ. Πάγου ἀπόφασις.

§ 781. Προσθήκη τοῦ χρόνου τῆς νομῆς τοῦ προκτήτορος. Εὑρ. λ. Παραγραφὴ § 176 ἐπ.

Ἡ κακὴ πίστις μεταβαίνει τοῖς διαδόχοις; Απ. πολ. Αρ. Πάγ. 538 τοῦ 1852.

§ 782. Αγοραπωλησία κλοπιμαίων. Ἴδε τὴν λ. Παραγραφὴ § 78 ἐπ. 85 ἐν τέλ.

§ 783. Παραγραφὴ τῶν ἀγωγῶν τῶν στηριζομένων εἰς τὴν ὑπέρμετρον βλάβην. Ἴδε τὴν λέξ. Ὑπέρμετρος βλάβη.— Εὑρ. τ. 5 σ. 309 § 8.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 3 τοῦ 1850,— καὶ τὸν ἐπ. §.

§ 784. Ἡ περὶ ἀναιρέσεως τῆς πωλήσεως ἕνεκα δόλου ἀγωγὴ πρέπει νὰ κινηθῇ ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀφότου ἐπράχθη ὁ ὑποτιθέμενος δόλος· ἐντὸς τετραετίας πρέπει νὰ κινηθῇ ἡ ἀγωγὴ περὶ ἀναλήψεως τοῦ κτήματος, ὡς πωληθέντος δῆθεν δι' ἐλαχίστου τιμήματος. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 7 τοῦ 2842; ἣν ἴδε ἐν λ. Παραγραφή.

§ 785. Ἐντὸς πόσων ἐτῶν ζητεῖται ἀποκατάστασις ὑπὸ τῶν

---

(1) Αἱ μετὰ τὴν πώλησιν συμφωνίαι τοῦ πωλητοῦ μετὰ τρίτων δὲν ὑποχρεοῦσι τὸν ἀγοραστήν. Απόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 87 τοῦ 1847 (Νομ. σελ. 4825.

ἀνηλίκων, ἐνηλίκων γενομένων, διὰ τὴν ἐκποίησιν κτήματος αὐτῶν; Ἴδε ἀπ. 10358 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 786. Κατὰ τὸ τεμ. 2 πρ.— τεμ. 4 § 1.— τεμ. 6 πρ.— τεμ. 38 πρ. (19, 1)— τεμ. 69 § 6 (21, 2) καὶ τεμ. 40 (18, 1) τῶν Πανδ. ἐπὶ τῆς καθ᾿ ὁμάδα ἀγοραπωλησίας ἐν γένει, ἰδίως δὲ ὅταν ἀγρὸς πωληθῇ κατὰ μέτρον καὶ ἐλλείπει ποσὸν ἐκ τῶν πωληθέντων μέτρων, ἔχει ὁ ἀγοραστὴς τὴν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγωγὴν πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος, ἀναλόγως τῶν ἐλλειπόντων μέτρων, ἡ δὲ ἀγωγὴ αὕτη δὲν παραγράφεται εἰμὴ διὰ τῆς τριακονταετίας· ὥστε ὅταν ζητῆται μείωσις τοῦ πληρωθέντος τιμήματος διὰ τὴν ἔλλειψιν μέτρων τινων ἀγρῶν ἐκ τῶν πωληθέντων (ὅτε ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἡ ἐκ τῆς ἀγορᾶς), δὲν ἐφαρμόζεται τὸ τεμ. 28 (21, 1) τῶν Πανδ., ὅπερ ἀφορᾷ τὰς περιπτώσεις, καθ᾿ ἃς πρόκειται περὶ κεκρυμμένων (1) ἐλαττωμάτων ἢ συμπεφωνημένων τοῦ πράγματος ἰδιοτήτων, καὶ καθ᾿ ἃς ἡ παραγραφὴ εἶναι συντομωτέρα. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 127 τοῦ 1854, ἀναιροῦσα τὴν 11431 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (2).

---

(1) Ὅρα τὰ ἀνωτ. περὶ Ἀγορανομικοῦ δόγματος.

(2) Κατὰ τὴν ἀναιρεθεῖσαν ταύτην ἀπόφασιν, ὁσάκις ὁ πωλητὴς δὲν ὑπόσχεται εἰς τὸν ἀγοραστὴν περὶ τῶν κρυπτῶν αἰτιῶν τοῦ πωλουμένου πράγματος, ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγὴ κινεῖται ἐντὸς ἓξ μηνῶν, καὶ δὲν ἐπεκτείνεται εἰς ἐνιαυτόν, ἀρχομένης τῆς πρὸς τοιαύτην ἀγωγὴν προθεσμίας ἀφοῦ ὁ ἀγοραστὴς λάβῃ γνῶσιν τοῦ πάθους ἢ τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ πράγματος, ἢ ἀφοῦ ὤφειλε νὰ λάβῃ τὴν γνῶσιν ταύτην. Πανδ. τεμ. 28 (21, 1).— Ἄρα εἶναι παραγεγραμμένη ἡ μετὰ ἓξ μῆνας κινουμένη ἀγωγὴ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος, λόγῳ ὅτι τὸ πωληθὲν χωράφιον δὲν ἔχει τὴν ὁρισθεῖσαν ἔκτασιν, ὅταν 1) ὁ πωλητὴς δὲν ἔδωκεν ὑπόσχεσιν τινά, ὁ δὲ ἀγοραστὴς 2) ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ ἴδῃ τὴν ἔλλειψιν. Ἀπ. 11431 τοῦ 1853 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. τμ. 2.

Κτήματα διὰ χρημάτων τῆς γυναικὸς ἢ τοῦ υἱοῦ ἀγοραζόμενα (1).

§ 790. Τὰ διὰ προικῴων ἀγοραζόμενα εἰσὶ προικῷα; Ἴδε τὴν λέξ. Προίξ § 10, 142—160.

§ 791. Πράγματα ἀγοραζόμενα διὰ χρημάτων τῆς γυναικός: αὐτ. § 161—172.

§ 792. Κτήματα ἀγοραζόμενα ὑπὸ τοῦ πατρὸς διὰ χρημάτων ἀντεξουσίου υἱοῦ του, ἀνήκουσιν εἰς τοῦτον; Ὄχι. Ἴδε τὴν 795 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναύπλ. ἐφ. ἐν λ. Μεταγραφὴ (εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον παράρτημα).

§ 793. ΣΗΜ. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1856 κατηργήθησαν. α') Τὸ δικαίωμα τῶν γυναικῶν, τῶν ἀνηλίκων καὶ τῶν στρατιωτῶν πρὸς διεκδίκησιν τῶν διὰ προικῴων χρημάτων (2) ἢ χρημάτων τῶν ἀνηλίκων ἢ τῶν στρατιωτικῶν (3), τοῦ συζύγου, τῶν ἐπιτρόπων ἢ τῶν κηδεμόνων, τῶν διαχειριστῶν ἐν ἰδίῳ αὐτῶν ὀνόματι ἀποκτηθέντων πραγμάτων.— β') Τὸ δικαίωμα τῆς γυναικὸς πρὸς διεκδίκησιν τῶν διατετιμημένων πραγμάτων τῆς προικός.— γ') Τὸ δικαίωμα τῶν συζύγων πρὸς διεκδίκησιν τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ εἷς ἀπέκτησεν ἐκ χρημάτων δωρηθέντων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου.

§ 794. *Μουκιάνειον δόγμα*.— Ἴδε τὰ ἐκτεθέντα ἐν λ. Προίξ § 161—172 ἐν τέλ.— 1793.

§ 795. Ὅταν ἀποδεικνύηται ὅτι ἡ σύζυγος συνοικεῖ μετὰ τοῦ συζύγου της, κατὰ νόμιμην πρόληψιν τὰ τῆς συζυγικῆς οἰκίας των κινητὰ θεωροῦνται μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως, ὡς ἰδιοκτησία τοῦ συζύγου· ἡ δὲ ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου ἐπιβάλλεται εἰς

---

(1) Ἴδε ὑποτ. § 740 κτλ.

Ἡ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἀγοραπωλησία δὲν ἀπαγορεύεται, ὅταν δὲν κρύπτῃ δωρεάν· ἐὰν δὲ ἡ πώλησις ἐγένετο εἰς μικροτάτην τιμήν, ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις καὶ ἡ περὶ τούτου κατὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην πρότασις. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 1806 τοῦ 1847 (Νόμ. θ. 5 920).

(2) Ἀρμ. § 25 [illegible] 54 Πζ. (23, 8) Βασιλ. (XXIX, 1) 50 [illegible] 22 § 13 Πδ. (24, 3)— Διάτ. 12 Κώδ. (5, 12)— Σύνοψ. XXIX, 10, 287.

(3) Ν. 87 Βασιλ. (15, 10)— διάτ. 8 Κώδ. (3, 32).

τὸν [illegible], καθ' οὗ τεκμαίρεται. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 30 τοῦ 1840.— Ἴδε τὴν λ. Μουκιάνειον δόγμα.

§ 796. Ἐὰν ἔχῃ τινὰ ἡ γυνὴ καὶ δὲν δύναται δείξει πόθεν ἔχει αὐτά, ταῦτα καὶ χωρὶς ἑτέρας τινὸς ἀποδείξεως ἐκ τοῦ ἀνδρὸς δοκεῖ ἔχειν καὶ τοῦ ἀνδρὸς λογίζονται πράγματα (30, 1) 48 Β. ταῦτα δὲ ὡς δωρεὰν δοθέντα τῇ γυναικί, δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὁ ἀνήρ. αὐτ. 45,— Ἐὰν δὲ ἐκ τῶν δωρηθέντων χρημάτων ἀγοράσῃ ὁ σύζυγος ἀκίνητον, ἐκζητεῖ ὁ ἀνὴρ τὸ καταβληθὲν πρὸς ἀγορὰν τίμημα. Πανδ. (24, 1) 7 § 3.—Βασιλ. (30, 1) 7. Ἐκτὸς ἐὰν τὸ κτῆμα δὲν ἠλαττώθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατάρξεως τῆς δίκης (νῦν τῆς ἀγωγῆς), ὅτε ἐπιζητεῖται ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀξία.— Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 182 τοῦ 1855.

§ 797. Ἡ γυνὴ ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἶχε περιουσίαν, διὰ τοῦ τιμήματος τῆς ὁποίας ἠγόρασε τὸ κτῆμα ἀπὸ τὸν σύζυγόν της. Ἡ ὁμολογία λοιπὸν τούτου μόνη δὲν ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο.

Ἡ 12992 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει·

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἀπαγορευομένης, κατὰ τὸν νόμον, τῆς μεταξὺ συζύγων δωρεᾶς πρὸς παρεμπόδισιν ἐνδεχομένης τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ νόμου περιγραφῆς, διὰ τῆς διατάξεως τοῦ νόμου 51 Π. (24, 1), καθιερώθη πρόληψις, καθ' ἣν πᾶν ὅ,τι, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, κτᾶται ἡ γυνή, θεωρεῖται ὡς ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς εἰς αὐτὴν περιελθόν, καὶ ὑποχρεοῦται αὕτη, δυνάμει τῆς προλήψεως αὐτῆς, ν' ἀποδεικνύῃ τὴν νόμιμον τῆς κτήσεως αὐτοῦ αἰτίαν. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Ε, ἰσχυριζομένη διὰ τῆς μετὰ διεκδικήσεως ἀνακοπῆς της, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται οἰκία, ἀνήκουσα τῷ ἀνδρί της, μετεβιβάσθη εἰς αὐτὴν διὰ πωλήσεως ἀπέναντι τῶν ὅσα δῆθεν ὁ σύζυγός της τῇ ὤφειλε διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ κρατηθεῖσαν δῆθεν ἀξίαν διαφόρων παρ' αὐτοῦ πωληθέντων κτημάτων αὐτῆς, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἔκειντο εἰς Σάμον, τὰ δὲ ἐνταῦθα, καὶ προσάγουσα πρὸς ἀπόδειξιν τούτων τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 3721 συμβόλαιον δι' οὗ ὁ Δ, συνομολογῶν, ὅτι ἐπώλησε δῆθεν διάφορα τῆς συζύγου αὐτοῦ κτήματα, μεταβιβάζει εἰς ταύτην λόγῳ πωλήσεως ἢ μᾶλλον λόγῳ πληρωμῆς τοῦ πρὸς αὐτὴν χρέους του, προκύπτοντος δῆθεν ἐκ τῆς παρακρατήσεως τοῦ τιμήματος τῶν παρ' αὐτοῦ πωληθέντων κτημάτων τῆς συζύγου του, τὴν περὶ ἧς ἡ δίκη οἰκίαν, ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὑπεχρεώθη ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐν τῷ συμβολαίῳ ἀναφερομένην αἰτίαν πρὸς νομιμοποίησιν τῆς πρὸς αὐτὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀνδρός της τῆς γενομένης μεταβιβάσεως τῆς οἰκίας [illegible]

λυφθέντος συμβολαίῳ περιεχομένη ὁμολογία τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὕποπτος οὖσα, μὴ τυχὸν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τῆς ἀνωτέρω ἐκτεθείσης ἀπαγορευτικῆς τοῦ νόμου διατάξεως, δὲν εἶναι ἰσχυρά, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὴν τῆς ἀποδείξεως περὶ τῆς νομιμότητος τῆς πρὸς αὐτὴν γενομένης μεταβιβάσεως τῆς οἰκίας. Πρλ. τὴν κατὰ τὸν ὀκτ. 1857 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου μεταξὺ Δούκα καὶ Φωτίλα.

Ὑποθῆκαι ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος κτήματος.

§ 810. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θέλω ὁμιλήσει ἐν λέξ. Ὑποθήκη.

Πωληθείσης οἰκίας τινὸς ὡς ἐλευθέρας παντὸς βάρους καὶ παραδοθείσης τῷ ἀγοραστῇ, μὴ πληρώσαντι ὅμως τὸ τίμημα, εἶτα δὲ ἀνακαλυφθέντος ὅτι αὕτη ἦν ὑποθηκευμένη, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, μέχρις οὗ, ἐπιμελείᾳ τοῦ πωλητοῦ, ἐξαλειφθῇ ἡ ὑποθήκη, καὶ οὗτος δὲν δύναται διὰ τοῦτο ν' ἀποβάλῃ τῆς οἰκίας τὸν ἀγοραστήν, Απ. πολ. Αρ. Π. 152 τοῦ 1855.

Συναλλάγματά τινα φέροντα χαρακτῆρα ἀγοραπωλησίας.

§ 825. Ἴδε ὅσα ἀνωτέρω (§ 3 ἐπ.) ἐξέθεσα.

§ 826. Ὅταν ὁ Α ἐσυμφώνησε μὲ τὸν Β ν' ἀγοράσῃ οὗτος, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Γ, πλοῖον, ἡ συμφωνία αὕτη ποῖον χαρακτῆρα φέρει; Ἴδε ἐν Εὑρ. τ. 6 λ. *Ἐντολὴ* τὴν 90 τοῦ 1848 ἀπόφασ. τοῦ Ἀρ. Πάγου.

§ 827. Ὅταν, συνεπείᾳ συμφωνίας, ὁ μὲν κατεσκεύασε δι' ἰδίου ὑλικοῦ οἰνοδοχεῖα ἐπὶ ὡρισμένῳ τιμήματι διὰ λογαριασμὸν τοῦ δέ, τὸ συνάλλαγμα φέρει χαρακτῆρα ἀγοραπωλησίας. ν. 2 § 1 Π. (19, 2). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 246 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 563 τῶν ἐν Πάτραις Πρωτ.

§ 828. Ὁ Β ἐπρότεινεν εἰς τὸ δημόσιον, ὅτι ἀγοράζει τὸν δεκάτα σῖτον δύο δραχ. τὸ κοιλόν· τὸ δημόσιον ἀπήντησεν ὅτι δέχεται τὴν πρότασίν του, ἂν δὲν γίνῃ, κατὰ τὸν πλειστηριασμόν, προσφορὰ ἀνωτέρα· δὲν ἐγίνετο τοιαύτη, καὶ ζητεῖται, ἂν ὑφίσταται σύμβασις ἀγοραπωλησίας, ὁ Ἀρ. Πάγος ἐξεφράσθη οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον ἐκτιμῆσαν τὰ εἰς αὐτὸ ὑποβληθέντα ὑπὸ τῶν διαδίκων ἔγγραφα· ἐπειδὴ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς 4 καὶ 5 σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ τοῦ δημοσίου συνήφθη σύμβασις ἀγοραπωλησίας τῆς ἐν Καστρίῳ ἐναποταμιευμένης σιτοκριθῆς τοῦ δημοσίου ἐκ κοιλῶν 1242, καθότι γενομένης ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐγγράφου προσφορᾶς δρ. 3 20/00 δι' ἕκαστον κοιλὸν, τὸ δημόσιον, ὅπερ εἶχεν ἤδη πλειστηριάσει τὴν σιτοκριθὴν, ἀπεδέχθη ἐπίσης ἐγγράφως τὴν προσφορὰν ταύτην ὑπὸ τὴν αἵρεσιν, ἐὰν κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν δὲν προσφερθῇ ἀνώτερον τίμημα, ἡ δὲ αἵρεσις αὕτη ἐξεπληρώθη, μὴ γενομένης κατὰ τὸν ἀναπλειστηριασμὸν ἀνωτέρας προσφορᾶς, μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ νέου ὁ ἀναιρεσείων ἀνεφέρθη εἰς τὸ δημόσιον, ἀφοῦ ἔλαβε γνῶσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἐγκρίσεως τῆς προσφορᾶς του, ἐκθέτων ὅτι ἀδυνατῶν νὰ πληρώσῃ τὸ ὅλον τίμημα τῆς σιτοκριθῆς παρακαλεῖ τὸ δημόσιον, ἵνα ἀφοῦ προκαταβάλῃ δραχ. 1000, νὰ παραλάβῃ 200 κοιλὰ, νὰ τῷ δοθῇ εἰκοσαήμερος προθεσμία διὰ ν' ἀναπληρώσῃ τὸ ὅλον τοῦ τιμήματος καὶ παραλάβῃ τὸ ὅλον τῆς σιτοκριθῆς, μὴ γενομένης δὲ δεκτῆς τῆς περὶ παραχωρήσεως προθεσμίας προτάσεως ταύτης, ἐξετέθη εἰς ἀναπλειστηριασμὸν ἡ σιτοκριθὴ κατακυρωθεῖσα εἰς τὸν τελευταῖον ὑπερθεματιστὴν ἐπὶ δραχ. 2 25/00 τὸ κοιλὸν, ὥστε τοῦ ὑπολοίπου μέχρι τῶν δραχ. 3 20/00 ὀφειλέτης προκύπτει ὁ ἀναιρεσείων πρὸς τὸ δημόσιον· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, δὲν εἶναι ἀληθὴς ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀναιρέσεως, ὅτι δὲν συνέστη μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος σύμβασις ἀγοραπωλησίας τῆς εἰρημένης σιτοκριθῆς. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 168 τοῦ 1851.

§ 829. Ἔγγραφον, δι'οὗ ὁ Α ὁμολογεῖ ὅτι πωλεῖ εἰς τὴν σύζυγόν του τὸ κτῆμα Β καὶ ὅτι ἔλαβε τὰ χρήματα, εἶναι ἄκυρον ὅταν δὲν συντρέχῃ καὶ ἡ συγκατάθεσις ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων μερῶν, διότι τὸ συμβόλαιον αὐτὸ εἶναι διμερὲς (1). Απ. 1033 τῆς 10 Ἰουνίου 1839 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 830. Ἡ ἐνοικίασις τῶν προϊόντων φέρει χαρακτῆρα μισθώσεως ἢ ἀγορᾶς; Ἴδε ἀνωτ. § 19²—τὰς λέξ. Μίσθωσις (Εὑρ. τ. 10

(1) Ὁ Ἀρμ. (γ, 2), κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, ἀπαιτεῖ μόνον τοῦ πωλητοῦ τὴν ὑπογραφήν. Ἀπ. ἐφ. Ν. ἐν Εὑρ. τ. 5 σ. 136. — Πρλ. ἀνωτ. § 223 ἐπ.

β. 223 § 2).— Ἁρμοδιότης ἐμπορική (Εὐρ. τ. 5 σ. 39—44).— Κοινωνία (Εὐρ. τ. 9 σ. 199 ἐπ.).

ΣΗΜ. Ἀνακεφαλαίωσιν ὅλων καταχωρίσω ἐν λ. Φορολογία.

§ 831. Ποῖον χαρακτῆρα φέρει ἡ σύμβασις, δι' ἧς ἐνοικιάζει τις ἀγροὺς καὶ πωλεῖ τὰ εἰσοδήματά των; μισθώσεως.— Ἴδε ἀπ. 11048 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 831². Ἡ ἐνοικίασις τῶν δημοτικῶν φόρων δὲν φέρει χαρακτῆρα ἀγοραπωλησίας, ἀλλὰ μισθώσεως (Τρόπλ. louage § 93, 236, 237)· πότε δὲ δίδει χώραν εἰς μείωσιν τοῦ τιμήματος; ἴδε τὴν πρώτην σκέψιν τῆς 14866 τοῦ 1857 ἀποφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (1).

§ 832. Ἡ ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν προσόδων δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀλλὰ τῆς ἐνοικιάσεως, διότι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας εἶναι μετάβασις δικαιώματος κυριότητος ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴν τὸ δὲ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ νὰ φορολογήσῃ τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς εἶναι δικαίωμα ἀναπαλλοτρίωτον. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 60 τοῦ 1836 (Νομ. σ. 228).

§ 833. Ἡ ἀγορὰ προϊόντων γῆς, ἀσυγκομίστων μὲν, ἑτοίμων δὲ πρὸς συλλογὴν ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἀναδέχεται μόνον τὴν συγκομιδήν των, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ παράγοντος αὐτὰ κτήματος, θεωρεῖται ὡς συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας καὶ οὐχὶ ἐκμισθώσεως· ἑπομένως θεωρεῖται ὡς πρᾶξις ἐμπορικὴ ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ ἡ περὶ αὐτῆς ἀγωγὴ κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ συνεταίρου του, ἂν ἔχῃ τοιούτους, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἐμποροδικείου. Απόφ. ἐφ. Ν. 325 τοῦ 1843 (Νομ. σ. 3415).

Ὅταν ὁ κύριος κτήματός τινος συμφωνήσας παραχωρήσῃ εἰς ἄλλον τὴν κάρπωσιν τοῦ κτήματός του ἐπὶ ὡρισμένῃ τιμῇ, ἐὰν μὲν οἱ καρποὶ ἦναι ἕτοιμοι πρὸς συλλογὴν, ἡ συμφωνία αὕτη συνιστᾷ συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας, ἐὰν δὲ τὸ κτῆμα ἀπαιτῇ προηγουμένην καλλιέργειαν, τὴν ὁποίαν ἀναδέχεται νὰ κάμῃ ὁ συναλλαξάμενος μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου, τότε ἡ μεταξύ των συμφωνία συνιστᾷ συνάλλαγμα μισθώσεως. Απόφ. ἐφ. Ν. 353 τοῦ 1843 (Νομ. σ. 3424).

§ 834. Ἡ ὑπὸ τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου χαρακτηρισθεῖσα πρᾶξις ὡς ἀγοραπωλησία, ἐνῷ δὲν εἶναι δῆθεν τοιαύτη, εἶναι

(1) Πρβλ. λέξ. Φόροι.

πραγματικὸν περιστατικόν, τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου διαφεῦγον. Απ. πολ. Αρ. Π. 116 τοῦ 1849.

§ 835[2]. Η ἀπ. 15003 τοῦ 1857 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὀρθῶς τὸ δικάσαν πρωτοδικεῖον ἐθεώρησεν ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 8395 συμβόλαιον ἀφορᾷ οὐχὶ ἀνταλλαγὴν ὡς διατείνονται οἱ ἐκκαλοῦντες, ἀλλὰ ἀγοραπωλησίαν, καὶ προσέτι διότι, ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ συμβολαίου ἐξάγεται, τὰ συμβαλλόμενα μέρη προσδιορίσαντα τὴν ἀξίαν τῆς προκειμένης ἀμπέλου, ἐφ' ἧς ζητεῖ ὁ ἐφεσίβλητος τὴν προτίμησιν εἰς δραχ. 9600, καὶ δόντες οἱ ἐκκαλοῦντες πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς δραχ. 6600 καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου τιμήματος μίαν οἰκίαν, τῆς ὁποίας τὴν ἀξίαν ἐπροσδιώρισαν, ὡς λέγουν εἰς δραχ. 3000, ἔπραξαν ἀναντιρρήτως ἀγοραπωλησίαν. Β. βιβλ. 19 τίτ. 8 § 5.

Διενέξεις τινές, πηγάζουσαι ἐξ ἀγοραπωλησίας, εἰς ποίαν δικαιοδοσίαν ὑπάγονται;

§ 840. Περὶ τῶν ἀγοραπωλησιῶν, ὅσαι ὑπάγονται, ἢ δὲν ὑπάγονται, εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπήν, ἴδε ὅσα ἐξέθεσα εἰς Εὐρ. τ. 10 σ. 197—222, 384—392.

§ 841. Περὶ τῶν ἀγοραπωλησιῶν, ὅσαι, φέρουσαι χαρακτῆρα ἐμπορικόν, ὑπάγονται εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα, ἴδε Εὐρ. τ. 5 σ. 1—122 καὶ τόμ. 13 σ. 142—185 καὶ ἀν. § 825 ἐπ.

— Πώλησις ἀκινήτου ἀποτελεῖ ἐμπ. πρᾶξιν; Ἴδε Εὐρ. τ. 5 λ. *Ἁρμοδ. ἐμπορική.*

— Ἡ δὲ τῶν κινητῶν; Ἴδε αὐτ. § 45.

— Τὸ περὶ ἐγγυήσεως πρὸς πληρωμὴν σίτου, ὃν ἔμπορος ἠγόρασεν, εἶναι συνάλλαγμα ἐμπορικόν; Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 1304 τοῦ 1839 ἐν Εὐρ. τ. 6 σ. 425 ἐν ἀρχ.— Πρλ. Εὐρ. τ. 5 σ. 87.

§ 842. Τίς δικάζει περὶ τῶν διαφορῶν περὶ κυριότητος κτήματος, τὸ ὁποῖον δύο διατείνονται ὅτι ἠγόρασαν ἀπὸ τὸ δημόσιον; Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 139 τοῦ 1852.

§ 843. Τὰ ἀπὸ 30 μαρτίου 1836 καὶ ἀπὸ 5 μαΐου 1837 διατάγματα δὲν ἀφῄρεσαν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων τὰς διαφοράς, τὰς ἀναφυείσας ἀπὸ πώλησιν κτημάτων γενομένην παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἰδιώτας (ἴδε Ἁρμοδιότης). Απόφ. Αρ. Πάγου 238 τῆς 28 νοεμβρίου 1838. Απόφ.

Ἀρ. Πάγου 276 τῆς 1 μαΐου 1839 (σελ. 29 καὶ 119 τόμ. 6 τῆς Νομολ.).

§ 844. Ἡ ἐπὶ λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας διάῤῥηξις συναλλάγματός τινος γενομένου μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιώτου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπεκτήθησαν ἤδη δικαιώματα, εἶναι ἀντικείμενον ὑπαγόμενον εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Απ. τοῦ 1838 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σ. 2501).

§ 845. Συγχωρεῖται ἡ δικαστικὴ παρὰ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἐξέτασις τῶν παρὰ τῶν παρελθουσῶν κυβερνήσεων ἀναγνωρισθεισῶν ἰδιοκτησιῶν ὡς ἀνηκουσῶν δῆθεν εἰς ἰδιώτας περὶ τοῦ ἂν ἀληθῶς αὗτοι ἦσαν ἰδιοκτῆται, καὶ ἂν ὀρθῶς ἀνεγνωρίσθησαν ὡς τοιοῦτοι ἀπὸ τὰς κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις, διότι τὸ ἀπὸ 14 ἀπριλίου 1823 ψήφισμα ἀπηγόρευσε τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ἀφθάρτων κτημάτων τοῦ ἔθνους· πᾶσα δὲ ἀναγνώρισις τοιαύτη εἶναι εἶδος ἀπαλλοτριώσεως, ἂν τὸ κτῆμα ἀποδειχθῇ ἐθνικόν· ἑπομένως τὸ ἔθνος διὰ τῆς ἀντιπροσώπου του Κυβερνήσεως ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα (νόμ. 5 Πανδ. de mandati vel contra 17, 1) νὰ θεωρήσῃ ὡς μὴ ὄντα τὰ παρὰ τὴν ἐντολήν του, δηλ. παρὰ τὸν νόμον γενόμενα. Τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀναγνώρισε καὶ τὸ ἀπὸ 30 μαρτίου 1835 διάταγμα (1). Απ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ. 3381).

ΣΗΜ. Περὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων βλέπε τὰς ἐν τῷ Εὑρ. λ. Γαῖαι ἐθνικαί.— Δημόσιον.— Ἐθνικαὶ γαῖαι.— Ἁρμοδιότης ἐν γένει § 186—188.— Βουλή.— Κυριότης.

§ 846. Εἰς μόνην τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀνετέθη ἡ ἔρευνα ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων συμφωνίαι, ὡς καὶ ἡ ἔγκρισις αὐτῶν. (ὅρα τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸ Εὑρ. λέξ. *Ἁρμοδιότ. πολιτικὴ* § 217).

§ 847. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ποίων δικαστηρίων ὑπάγονται αἱ περὶ διαῤῥήξεως τῶν συναλλαγμάτων λόγῳ ὑπερμέτρου ζημίας ἀγωγαί, ὅταν πρόκηται περὶ κτημάτων ἀγορασθέντων παρὰ τοῦ

---

(1) Αἱ προλαβοῦσαι κυβερνήσεις τῆς Ἑλλάδος εἶχον τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀναγνωρίσεως δικαιωμάτων τῶν ἰδιωτῶν ἐπὶ κτημάτων θεωρουμένων ὡς ἐθνικῶν. Ἀπ. 188 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἣν ὅλ. εἰς Εὑρετ. τόμ. 5 σελ. 488.

δημοσίου; ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. (ὅρα τὴν ἀπόφ. εἰς τὸ Εὑρ. λ. *Ἁρμοδ. πολιτ.* § 188)· ὅρα *Βλάβη ὑπέρογκος*.

§ 848. ὅταν ἡ δίκη ἀφορᾷ διαφορὰν περὶ ἰδιοκτησίας διαφιλονεικουμένης μεταξὺ ἰδιωτῶν, ἡ περίστασις ὅτι ἡ ἰδιοκτησία προῆλθεν ἐκ πωλήσεως τοῦ δημοσίου ἔχει ἐπιῤῥοήν τινα ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα; ὄχι· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, αἱ περὶ ἀποκτηθέντων κτημάτων διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. (Απ. Αρ. Πάγ. 100 τοῦ 1847.—Πρβ. Εὑρ. λ. *Ἀγοραπωλησία* § 87).

§ 849. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια δύνανται νὰ κρίνωσιν ἂν ἀληθῶς ἦναί τις κύριος γαιῶν, τὰς ὁποίας αἱ παρελθοῦσαι Κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν ὡς ἀνηκούτας αὐτῷ, καὶ ἂν ὀρθῶς ἀνεγνωρίσθησαν ὡς τοιοῦτοι; βλ. Εὑρ. λ. *Ἀγοραπωλησία* §§ 93, 94. ὅρα 438 τοῦ 5 τόμ. τοῦ Εὑρ.

§ 850. Τὰ πολιτ. δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια νὰ κρίνωσιν ἂν αἱ ἐκποιήσεις ἐθνικῶν γαιῶν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς 26 ἀπριλίου 1832; ὄχι· (βλ. τὴν ἀπόφ. εἰς τὸ Εὑρ. λ. *Ἁρμοδ. πολιτ.* § 188).

§ 851. Ποῦ κινοῦνται αἱ κατὰ τοῦ δημοσίου περὶ ἀκινήτων κτημάτων ἀγωγαί; ὅρα Εὑρ. τ. 5 σ. 701.

§ 852. Τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἶναι ἁρμόδια εἰς τὴν ἐξέλεγξιν χρεῶν πρὸς τὸ δημόσιον, πηγαζόντων ἐξ ἀγορᾶς ἐθνικῶν κτημάτων; ὅρα Εὑρ. τ. 5 σ. 701.

§ 853. Διαφορὰ προερχομένη ἀπὸ μίσθωσιν ἐθνικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων τὴν ἐπικαρπίαν τὸ δημόσιον διὰ συμβολαίου ἐνοικίασε, τουτέστι, διαφορὰ μεταξὺ ἐπικαρπωτοῦ καὶ κυρίου τῶν ἐκμισθωθέντων κτημάτων, προερχομένη ἀπὸ ἀκύρωσιν δῆθεν τοῦ περὶ ἐκμισθώσεως συμβολαίου ἐκ μέρους τοῦ κυρίου αὐτῶν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐκινήθη ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως κατ' αὐτοῦ, ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. — ὅρα τὴν λέξ. Ἁρμοδιότης πολιτ. § 173—217.

§ 854. Αἱ ἀγωγαὶ αἱ πηγάζουσαι ἀπὸ τὰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις τῶν κινητῶν πραγμάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων, ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. (Νομ. σελ. 994).

§ 855. ὅταν ὁ πωλητὴς ἀνεδέχθη τὸ βάρος τοῦ νὰ διαλύσῃ οἴκοθεν τὰς διενέξεις, ὅσαι ἤθελεν ἀναφυῇ ὡς πρὸς τὸ πωληθὲν,

ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν δίκην; (1). Ἡ 1383 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐγκρίνας τὴν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Αναγ. Ζώμα γενομένην κατακύρωσιν τῆς δεκαετοῦς ἐνοικιάσεως τῆς Κωπαΐδος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19563 ἐγγράφου του, κοινοποιηθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 485 ἐγγράφου τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Λεβαδείας πρὸς τὸν Ζώμαν, παρεδέχθη τὸν παρὰ τούτου προταθέντα ὅρον τοῦ νὰ διαλύῃ τὸ δημόσιον, δηλονότι τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ ὑπ' εὐθύνην του, πᾶσαν διένεξιν, ἥτις ὑπάρχει ἢ ἤθελεν ὑπάρξει παρ' ἰδιωτῶν ἐπὶ τῶν ἐκ μόνης τῆς ἀναβάσεως τῆς Κωπαΐδος ἰχθυοτρόφων ὑδάτων τῶν καλυπτόντων ἰδιοκτήτους γαίας· ἐκ τοῦ ὅρου δὲ τούτου σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι ὁ Ζώμας, πρὸς ἀποφυγὴν δικαστικῶν διαφορῶν, ἐζήτησεν, ὥστε τὸ δημόσιον νὰ διαλύῃ τὰς παρὰ τῶν τρίτων ἐγειρομένας διενέξεις, καὶ ἑπομένως παρεμποδιζόμενος παρὰ τρίτων, ἐχόντων ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν καλυπτόντων τὰς γαίας τῶν ἰχθυοτρόφων τῆς λίμνης ὑδάτων, εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἐνοικιασθέντος αὐτῷ τῆς ἁλιείας δικαιώματος, οὐδεμίαν εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἐναγάγῃ αὐτοὺς ἐπὶ δικαστηρίου, διὰ νὰ παρεμβάλῃ τὸ δημόσιον εἰς τὰς κατὰ τῶν τρίτων δίκας, ὅπως δυνηθῇ τοῦτο ν' ἀντικρούσῃ τὰς τῶν τρίτων ἀξιώσεις, ἀλλά, διὰ νὰ διατηρήσῃ δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τοῦ ὅρου, ἀρκεῖ νὰ ἐκοινοποίησε τὰς τυχὸν ὑπὸ τρίτων ὡς πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐνοικιασθέντος αὐτῷ δικαιώματος ἐγερθείσας διενέξεις πρὸς τὸ δημόσιον, καθ' ὅσον τοῦτο, ἀναδεχθὲν νὰ διαλύσῃ τὰς παρὰ τῶν ἰδιωτῶν ἐγειρομένας διενέξεις, ἦτο ὑπόχρεων ἅμα κοινοποιηθεισῶν τούτων εἰς αὐτό, νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς εἴτε φιλικῆς εἴτε δικαστικῆς διαλύσεως αὐτῶν συμφώνως μὲ τὴν παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς ἐνοικιάσεως ἀναδεχθεῖσαν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ παράσχῃ εἰς τὸν Ζώμαν ἀποκλειστικῶς τὸ τῆς ἁλιείας δικαίωμα ἐπὶ τῆς Κωπαΐδος λίμνης· ὅθεν ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις τοῦ δημοσίου, στηριζομένη εἰς τὸν λόγον αὐτόν, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ζώμας, ἐνῷ δῆθεν ὤφειλε, δὲν ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τῶν τρίτων, δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον ἀνεδέχθη μὲν νὰ διαλύῃ τὰς ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ἐπὶ τῶν ἰχθυοτρόφων ὑδάτων τῆς Κωπαΐδος ἐγειρομένας διενέξεις, ἀλλὰ διὰ νὰ ἦναι εἰς θέσιν νὰ ἐκπληροῖ τὴν ἀπέναντι

(1) Ἴδε τὴν λ. Προσεπίκλησις καὶ Ἐκνίκησις.

πρὸ Ζώμα συναλλαχθεῖσαν ὑποχρέωσίν του ταύτην, ἔπρεπε νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν διενέξεων, ὥστε ὁ Ζώμας, διὰ νὰ ἔχῃ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα κατὰ τοῦ δημοσίου ἕνεκα μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ ἀνωτέρω ὅρου, ὀφειλὲν ὡς ὁ μόνος, ὅστις, καθὸ ἐνοικιαστής, καὶ εἰς τὴν θέσιν εὑρίσκετο καὶ συμφέρον εἶχε νὰ λαμβάνῃ ἐγκαίρως γνῶσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος διενέξεων τῶν τρίτων, νὰ γνωστοποιῇ ταύτας προσηκόντως πρὸς τὸ δημόσιον, καὶ λέγει μὲν ὁ Ζώμας ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἔλαβον γνῶσιν τῶν διενέξεων, περὶ ὧν αὐτὸς παραπονεῖται, δὲν ὁρίζει δὲ καὶ τίνι τρόπῳ καὶ ποῖαι ἀρχαὶ ἔλαβον γνῶσιν αὐτῶν, ὥστε νὰ δυνηθῇ τὸ δικαστήριον νὰ διατάξῃ ὡρισμένον περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ θέμα, ὅπως δυνηθῇ καὶ τὸ ἀνταποδεικνύον δημόσιον νὰ προετοιμάσῃ τὰς ἀποδείξεις του. Ὅθεν πρέπει νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Ζώμας νὰ ὁρίσῃ τὸν τρόπον τῆς γνωστοποιήσεως καὶ τὰς ἀρχάς, πρὸς ἃς αὕτη ἐγένετο, πρὸ τούτου δὲ τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ὁριστικὴν τῆς ὑποθέσεως ἐκδίκασιν.

§ 855². Ἡ πώλησις προϊόντων τῆς γῆς, συλλεχθέντων ἀπὸ κτῆμα μισθωθέν, συνιστᾷ πρᾶξιν ἐμπορικήν; Ἴδε τὴν εἰς τὸν ἀν. § μνημονευομένην ἀπόφασιν.

§ 855³. Ἡ προστοίχησις καπνῶν ἢ κριθῆς συνιστᾷ πρᾶξιν ἐμπορικήν; Ἴδε τὴν τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. ἀπόφ. 732 τοῦ 1856 ἐν λέξ. Πρᾶξις ἐμπορική.

Διάφορα ζητήματα (1).

§ 856. Ὁ νόμος δὲν καθιεροῖ τεκμήριον ἀπαλλάττον τὴν σύζυγον τῆς ἀποδείξεως τῆς πρὸς αὐτὸν γενομένης παραδόσεως παρὰ τοῦ ἑτέρου συζύγου, ὁσάκις αὕτη εἶναι ἀναγκαία πρὸς μεταβίβα-

---

(1) Τότε μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ὀφειλέτης ὡς ἀπαλλοτριώσας δολίως πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν, ὅταν, καταστάντος τούτου προηγουμένως πένητος, εἰσήχθησαν οἱ δανεισταὶ εἰς τὴν κατοχὴν τῶν κτημάτων του· διὰ μόνην δὲ τὴν αἰτίαν ὅτι ἔχει τις δανειστάς, δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ ἐκποιῇ τὴν περιουσίαν του. Απ. ἐφ. Ν. 50 τοῦ 1838 (Νομ. σ. 2164)·

— Κατὰ τὸν Νόμον 2 τῶν Βασιλ. 10, 5, ὅταν ὁ πατὴρ ἀγοράσῃ εἰς ὄνομα τοῦ υἱοῦ, τότε γίνεται τούτου κτῆμα, ὅταν τοῦ

σιν δικαιώματος (1). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 264 τοῦ 185.; τὴν 333 (10977) τοῦ 1854 ἐφ. Ναυπλ. φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ νόμος δὲν τεκμαίρεται τὴν μετα... νομέως εἰς ἐντολοδόχον (constitutum possessorium) ἐκ τ... κῆς πράξεως αὐτοῦ τῆς σκοπούσης τὴν μεταβίβασιν τ... τος Πανδ. (28, 6) 1 § 2 (41, 2) 48; ἐκτὸς ἐὰν ... νομέως τοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν φυσικὴν ἐξουσίαν ... ματος ἐν ὀνόματι ἄλλου, περιποιῶν εἰς αὐτὸν τὴν ... γεται ἀναγκαίως ἐξ ἄλλων πράξεων τοῦ νομέως ἐκ... (15, 1) 76 Βασ, (47, 1) 61 καὶ 67· ἐπὶ δὲ τοῦ ... τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον, διὰ τῆς δευτέρας αἰτιολ... προσβαλλομένης ἀποφάσεως, συνάγει τὴν εἰς τὴν ἀ... παράδοσιν τῆς νομῆς τῶν δωρηθέντων αὐτῇ ὑπὸ τοῦ συζύγ... κτημάτων ἐκ τοῦ συμβολαίου τῆς δωρεᾶς, καὶ ἐκ τοῦ γεγ... ὅτι ὁ δωρητὴς ἦτο σύζυγος τῆς ἀναιρεσειβλήτου, καὶ καθὸ τ... τος διαχειριστὴς τῶν κτημάτων αὐτῆς, τεκμαιρόμενον ἐκ τ... ἰδιοκτησίας τοῦ συζύγου, ὅτι οὗτος διεχειρίζετο καὶ τὰ δωρη- θέντα ὡς ἐντολοδόχος τῆς συζύγου του, ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον Βασ, (29, 1) 38 ὁ ἀνὴρ οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει πρὸς τὰ ἐξώπροικα

τὸ παραδώσῃ, ἀφ' οὗ γίνει αὐτεξούσιος· ἑπομένως πρὸ τῆς παρα- δόσεως, καλῶς ἐνάγεται ὁ πατὴρ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι περὶ τοῦ πωλη- θέντος ἀντικειμένου. Απόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 70 τοῦ 1845 (Νομ. σελ. 4126).

— Ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ κάμνῃ ἀγορὰς καὶ προβλέψεις δια- φόρων προϊόντων ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τῶν πιστώσεων τῶν εἰς τὴν διαχείρησίν του ἐμπιστευθέντων, ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα νὰ πωλῇ ταῦτα. Απ. πολ. Αρ. Π. 209 τοῦ 1847.

— Ἡ ἔνστασις τῆς εἰκονικότητος τῆς πωλήσεως ἀκινήτου δὲν ἔχει χώραν, ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἔχῃ ἀρκοῦσαν περιουσίαν νὰ πλη- ρώσῃ τοὺς δανειστάς του. Απόφ. ἐφετ. Ναυπλ. 134 τοῦ 1848 (Νομ. σ. 4742). Πρλ. λ. Εἰκονικότης.

— Ὁ δανειστής, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπαίτησις εἶναι ἐξασφαλισμένη δι' ὑποθήκης, δὲν δύναται νὰ προσβάλλῃ ὡς εἰκονικὴν τὴν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου γενομένην πώλησιν ἢ δωρεὰν τῶν προϊόντων τοῦ κτήματος, ἐφ' οὗ ὁ δανειστὴς ἔχει ὑποθήκην. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 251 τοῦ 1848 (Νομ. σ. 4822).

(1) Ὅρα τὰ περὶ παραδόσεως ἀνωτ. ἐκτεθέντα § 60 ἐπ. 350 ἐπ.

ροικῷα) αὐτῆς»· ὅθεν συνήγαγεν ἐκ τῶν δύο εἰρημένων γεγονότων τὸ τεκμήριον τῆς παραδόσεως τῆς νομῆς ἐναντίον τοῦ ..., σαφῶς ὁρίζοντος ὅτι ἐκ τῶν γεγονότων ἐκείνων οὐδόλως ...γεται ἡ μετατροπὴ τοῦ νομέως εἰς ἐντολοδόχον, καὶ ἐπομένως τὰ ἄρθρ. 244, 248 καὶ 272 τῆς πολιτ. δικονομίας, μὴ ἐρευνήσαντος ἐὰν προσήχθη ἡ τῆς παραδόσεως τῆς νομῆς τῶν ἐπιλίκων κτημάτων ἀπόδειξις, ἥτις εἶχεν ἐπιβληθῆ εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον ... τῆς προηγουμένης ὑπ' αριθ. 569 ἀποφάσεως, αἱ δὲ διατάξεις τῶν παρατεθέντων ἄρθρων τῆς πολιτ. δικονομίας εἰσὶν οὐσιώδεις, ἐπειδὴ ὅτι, ἐν ἐλλείψει νομίμων τεκμηρίων, ἀνάγκη τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον νὰ σταθμίσῃ περὶ τῶν ἀμφιβαλλομένων γεγονότων τὰς ἀποδείξεις, ὅταν πείθεται, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀπαρτᾶται ἡ ὕπαρξις τοῦ ἀμφισβητουμένου δικαιώματος, διότι ἄλλως οἱ διάδικοι εἰσὶν ἐκτεθειμένοι εἰς τὸ αὐθαίρετον, ἐπομένως ἡ παράβασις αὐτῶν φέρει ἀναίρεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 807, 5) τῆς πολιτ. δικονομίας.

§ 856². Ἐπὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων, ἡ ἁπλῆ ἔκδοσις καὶ παράδοσις τῶν παραχωρητηρίων ἐγγράφων δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἀπαιτουμένην παράδοσιν ἐπὶ πωλήσεως ἀκινήτων. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 367 τοῦ 1855 (1).

§ 857. Κατὰ τὸν νόμον 1 (ἢ 2) τοῦ Κώδ. (4, 59) ἀπαγορεύεται τοῦ νὰ συνάπτῃ τὶς συμφωνίαν μεθ' ἑτέρου, ἵνα πωλῇ ἑκάτερος πράγματα οἱαδήποτε εἰς προσδιωρισμένον ὅρον τιμῆς, καὶ ὄχι καὶ εἰς κατώτερον.— Τοιαύτη συμφωνία δὲν δίδει χώραν εἰς ἀγωγήν.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν νόμον 1 τοῦ Κώδ. 4, 59, ἀπαγορεύεται ῥητῶς τοῦ νὰ συνάπτῃ τις συμφωνίαν μεθ' ἑτέρου, ἵνα πωλῇ ἑκάτερος πράγματα οἱαδήποτε εἰς προσδιορισθέντα ὅρον τιμῆς καὶ οὐχὶ κατωτέρω· καὶ τοιαύτη δὲ ὡς προκειμένη συμφωνία, καὶ σκοπὸν ἔχουσα τοῦ ν' ἀπαγορεύῃ εἰς ἑκάτερον τῶν συμφωνούντων μερῶν τοῦ νὰ πωλήσῃ πρὸς τρίτον ἀγκωνάρια ἔλαττον τῶν λεπτῶν 70 ἕκαστον καὶ γλυφάρια ἔλαττον τῶν λεπτῶν 35, εἶναι παράνομος καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ χορηγήσῃ δικαίωμα ἀγωγῆς εἰς οὐδέτερον τῶν μερῶν· εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ὑπάρχωσι καὶ ἄλλοι λιθοκόποι, διότι ὁ νόμος δὲν ἔκαμε τοιαύτην διάκρισιν, καθότι ἡ ἐλευθερία τῶν συναλλαγῶν περιορίζεται, ἔστω καὶ ἐν μέρει.

---

(1) Ὡσαύτως.

. Επειδὴ ἂν καὶ οἱ αὐτοὶ διάδικοι συνεφώνησαν, ὥστε ὅσον πρᾶγμα πωλεῖται ἀπὸ ἕκαστον αὐτῶν νὰ δίδωσιν οἱ μὲν ἐνάγοντες καὶ ἐκκαλοῦντες ἑξακόσια ἀγκωνάρια καὶ γλυφάρια ἐπὶ τῶν χιλίων, οἱ δὲ ἐφεσίβλητοι τετρακόσια, τοῦτο δὲν παριστᾷ ἑταιρίαν, διότι οὔτε οἱ διάδικοι ἰσχυρίσθησαν τοιαύτην, ἀλλ' ἐγένετο διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτοὺς τὸ κέρδος τὸ ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς πωλήσεως ἔλαττον τοῦ προσδιορισθέντος ὅρου.

Ἐπειδὴ ἑπομένως καὶ ἂν δὲν ἀποδειχθῇ ἡ παρὰ τῶν ἐφεσιβλήτων ἰσχυριζομένη ἀθέτησις τῆς συμφωνίας ταύτης, καὶ ἂν δὲν καταργήθη, εἴτε ῥητῶς, εἴτε σιωπηλῶς, τὸ εἰρημένον σύμβολαιον, καὶ ἂν ἐγένοντο αἱ ἰσχυριζόμεναι παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος παραβάσεις τῆς συμφωνίας ἐκ μέρους τῶν ἐφεσιβλήτων, ἡ ἀγωγὴ οὐχ' ἧττον εἶναι ἀποῤῥιπτέα ὡς στηριζομένη εἰς συμφωνίαν παράνομον· οὐκ ὀρθῶς ἄρα τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐμποροδικῶν διέταξεν ἀπόδειξιν ἐντελῶς ματαίαν, ἐνῷ ὤφειλε ν' ἀποῤῥίψῃ τὴν ἀγωγὴν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ μὲν ἀντέφεσις τοῦ Ἰωάν. Μηνᾶ καὶ Βασιλ. Ἀνδρέου περὶ μεταῤῥυθμίσεως εἶναι βάσιμος, ἡ δὲ ἔφεσις ἀποβαίνει μὴ βάσιμος. Ἀπόφ. ἐφετ. Αθ. 13356 τοῦ 1855, τμ. α.

§ 858. Ὅταν τις ἐπώλησεν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ὅτι, μέχρις οὗ ὁ ἀγοραστὴς πληρώσῃ τὸ τίμημα, νὰ μένῃ κύριος τοῦ πράγματος ἐκεῖνος, οὗτος δικαιοῦται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸ, κατασχεθὲν, πρὸ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ὑπό τινος δανειστοῦ τοῦ ὑπὸ ὅρον ἀγοραστοῦ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 165 τοῦ 1851.

§ 859. Χωρεῖ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἀγοράσαντος καλῇ τῇ πίστει κτῆμα πωληθὲν ἐπὶ πλειστηριασμοῦ δυνάμει ἀποφάσεως, ἥτις μετὰ ταῦτα ἀνεκλήθη; Ἴδε ἀπ. πολ. Αρ. Π. 538 τοῦ 1852 ἐν λέξ. Πλειστηριασμός.

§ 860. Κατὰ τὸν νόμον Βασιλ. (20, 1) 71 καὶ Κώδ. (46, 5) 9, ἡ πώλησις ἀνατρέπει τὴν μίσθωσιν, ὥστε ὁ ἀγοραστὴς δύναται ν' ἀποβάλῃ τὸν μισθωτὴν ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ ἐκμισθωθέντος κτήματος πρὸ τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως· οἱ δὲ καρποὶ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀγορᾶς, ἀνήκουσι τῷ ἀγοραστῇ.— Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ ἀγορὰ ἐγένετο ἐπὶ δημοσίου πλειστηριασμοῦ. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Π. 29 τοῦ 1855. Πρλ. τὴν λ. Μίσθωσις.

§ 861. Ὁ συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ ἵνα ματαιώσωσι τὸν εἴς τινα πλειστηριασμὸν συναγωνισμὸν δὲν ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ. Ἀποφ. 14094 τοῦ 1856 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀποδεικνύεται ἀδιστάκτως, ὅτι ὁ Π. Γιουρδῆς καὶ αὐτοπροσώπως καὶ δι' ἄλλων σχετικῶν αὐτοῦ συνείργησεν, ὥστε πολλοὶ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες προσῆλθον εἰς τὸν τόπον τοῦ πλειστηριασμοῦ, διὰ νὰ πλειοδοτήσωσιν ἐπὶ τῆς οἰκίας, νὰ μὴ λάβωσι μέρος εἰς τὸν συναγωνισμόν, ὅπως αὕτη μείνῃ εἰς μικρὰν τιμὴν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σκουζὲ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι οὗτος θὰ τῷ παραχωρήσῃ ἀκολούθως τὴν οἰκίαν ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, τοῦτο δὲ δὲν ἠμφισβητήθη, ἀλλὰ μάλιστα συνωμολογήθη καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Γιουρδῆ, καὶ πραγματικῶς ἄνευ τῆς συμπράξεως τούτου ὁ Σκουζὲς δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ περιορίσῃ τὸν συναγωνισμόν· ἡ κοινὴ δὲ τοῦ Γιουρδῆ καὶ Σκουζὲ ἐνέργεια, δι' ἧς, ἐναντίον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 975 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ 436 τοῦ ποιν. νόμου, περιωρίσθη ὁ συναγωνισμὸς κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν τοῦ Π. Γιουρδῆ, περιέχει δόλον ἐκ συνεννοήσεως παρ' ἀμφοτέρων πραχθέντα, τοῦ μὲν Π. Γιουρδῆ σκοποῦντος νὰ ὠφεληθῇ μὲ τὴν ζημίαν τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, τοῦ δὲ Σκουζὲ μεταχειρισθέντος τὴν εὐπιστίαν τοῦ Π. Γιουρδῆ, ὅπως λάβῃ εἰς μικρὰν τιμὴν τὴν οἰκίαν τούτου, ἣν οὐδόλως ἐσκόπει ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν Γιουρδῆν, καὶ νὰ ὠφεληθῇ οὕτω μὲ τὴν ζημίαν τούτου καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, ὥστε καὶ ἂν ὠφελήθη πραγματικῶς ὁ Σκουζὲς ἐκ τῆς δολίας αὐτῆς ἐνεργείας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Π. Γιουρδῆ, κατακυρωθείσης ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τῆς οἰκίας τούτου εἰς μικροτέραν τιμὴν παρ' ὅσην ἤθελε λάβει ἐπὶ ἐλευθέρῳ συναγωνισμῷ οὐχ ἧττον ὁ Γιουρδῆς ὡς μετασχὼν τοῦ δόλου δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς κατὰ τοῦ Σκουζὲ ἐξ αὐτοῦ, διότι ὁ ἴδιος δολίως πρὸς τοὺς δανειστὰς αὐτοῦ προσφερόμενος ἐπροκάλεσε τὴν τοιαύτην ζημίαν του, εἰς οὐδένα δὲ ὁ Νόμος χορηγεῖ ἀγωγὴν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀθεμίτου πράξεως, ἴδε Νομ. 4 § 13 Π. (44, 4) Ν. 15, 4 (50, 17) καὶ Ν. 36 Π. (4, 3) Glück § 929· ἄρα καὶ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησις τοῦ Π. Γιουρδῆ, εἰς τὸν ἐκτεθέντα δόλον τοῦ Σκουζὲ στηριζομένη, δὲν εἶναι νόμιμος.

§ 861^{2}. Ἀκυροῦται ὁ πλειστηριασμός, ὅταν ὁ ὑπερθεματιστὴς ἀπομακρύνῃ τοὺς συναγωνιζομένους; Ὄχι, ἀλλὰ προστίθεται τὸ ἐλλεῖπον τίμημα. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 165 τοῦ 1855, κυρ. τὴν 12859 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 862. Δικαιώματα τῶν ὀθωμανῶν ἐπὶ τῶν λεγομένων *Βακουφίων*. Ἴδε τὴν 94 τοῦ 1847 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. καὶ τὴν εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον παράρτημα λ. Βακούφια.

§ 863. Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, ὅτι ὁ εἰκονικῶς ἀγοράσας κτῆμά τι εἰσέπραξεν ἐνοίκια τοῦ κτήματος; Ἴδε τὴν 210 τοῦ 1851 πολ. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου.

§ 864. Τὸ κεφ. 5 τῆς 7 Νεαρᾶς, κοινικὴν διάταξιν περιέχον, δὲν ἰσχύει.—Ἴδε ἀπ. 13688 τοῦ 1856 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 865. Τὰ προλαβόντα χρέη τοῦ κυρίου πραγμάτων παραδιδομένων πρὸς πώλησιν ἔχουν προνόμιον; Ἴδε ἀπ. 429 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφ. ἐν λ. Προνόμιον.

§ 866. Ἡ παρ' ἀρχῆς τινὸς γενομένη δημοσία πώλησις κτήματός τινος καθιστᾷ τὸν ἀγοραστὴν καλῆς πίστεως, ἀλλὰ δὲν τὸν καθιστᾷ καὶ ἀσφαλῆ εἰς τὴν παρὰ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου τοῦ πωληθέντος γενησομένην τυχὸν διεκδίκησιν (1). Ἀπόφ. 2707 τοῦ 1843 τῶν ἐν Αθ. Ἐφ.

§ 867. Ἁπλῆ εἰδοποίησις ὅτι ἐπὶ τοῦ (2) πωλουμένου κτήματος ἔχει ἄλλος τρίτος ἀξιώσεις, χωρὶς τῆς βεβαίας γνώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ περὶ τῆς ἀληθοῦς ἰδιοκτησίας τοῦ τρίτου αὐτοῦ, οὐδεμίαν ἐπιβάλλει αὐτῷ νόμιμον ἐνοχήν.—Ἑπομένως ἡ ἀπόδειξις ὅτι ὁ ἀγοραστὴς εἰδοποιήθη ἁπλῶς ὅτι τὸ ἀγοραζόμενον κτῆμα ἀνήκει εἰς τρίτον τινά, εἶναι ἄσκοπος καὶ δὲν παρέχει εἰς τοῦτον τὸ δικαίωμα νὰ τὸν θεωρήσῃ ὡς κακῆς πίστεως κάτοχον ἔκτοτε. Ἀπόφ. 8075 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 868. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγοραστοῦ (εἴτε ὡς παριστάνοντος τὸν πωλητήν του, εἴτε ὡς ἐνεργοῦντος τὰ ἴδικά του δικαιώματα κατὰ συνέπειαν τῆς διακατοχῆς τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος) ὑπόκεινται μόνον εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ διάκρισιν, ὅταν παρουσιάζηται ὁ ἀντίδικός του μὲ κεκτημένα ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματα. Ἡ ἔλλειψις δὲ δικαιώματος καθιστᾷ μὴ ἐφαρμοστέον τὸν λόγον αὐτὸν (3). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 33 τοῦ 1846.

§ 869. Τίνι τρόπῳ ἐπωλοῦντο, κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον, τὰ κτήματα τῶν ὀφειλετῶν; Ἴδε ἀπόφ. 7990 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

---

(1) Πρλ. τὴν λ. Κάτοχος καλῆς πίστεως.

(2) Ἴδε τὴν λ. Κάτοχος καλῆς πίστεως.

(3) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτο. «Διότι παραδεχθὲν αὐτὴν τὴν πώλησιν ὁλόκληρον τοῦ κτήματος, ἐνῷ μέρος αὐτοῦ ἦτον πρότερον ἀπαλλοτριωμένον εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα παρὰ τοῦ Ἀνδρικοπούλου καὶ θεωρῆσαν τοὺς ἀγοραστὰς ὡς τρίτους ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν καὶ αὐτὸν τὸν ἀναιρεσείοντα, παρεβίασε τοὺς κανόνας τοῦ δικαίου, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ πωλητοῦ καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πλειότερα παρ' αὐτοῦ δικαιώματα, καθὼς καὶ τὸ ἄρθρον 413 τῆς πολ. δικονομίας»,

§ 870. Ποία εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ τεμ. 34 § 4 τῶν Πανδεκτῶν (18, 1) τοῦ περὶ ἀγοραπωλησίας πραγματευομένου;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἐφεσίβλητος διατείνεται πρωτοδίκως ὅτι τὸ οἰκόπεδον κατείχετο παρανόμως ὑπὸ τοῦ Κ, καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Γ συμβόλαιον ἀγοραπωλησίας εἶναι εἰκονικόν, σκοπὸν κύριον ἔχον τὴν ἀναγνώρισιν τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων των, καὶ οὐχὶ τὴν φαινομένην μεταβίβασιν ἰδιοκτησίας, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχεν ὁ πωλητής των· τὰ δὲ γεγονότα ταῦτα ἔχουν τωόντι οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, ὡς τείνοντα εἰς τὴν ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς περὶ προτιμήσεως, καὶ ἀμφισβητούμενα χρήζουν ἀποδείξεως, ἀλλὰ τὸ μέσον τῶν μαρτύρων δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐφεσίβλητος ἐδύνατο νὰ ἔχῃ ἀντέγγραφον τῆς μεταβολῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συναλλάγματος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸ οἰκόπεδον εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Απ. Εφ. Αθ. 6966 τοῦ 1850.

§ 872. Διαλαμβάνοντος τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαίου, ὅτι ὁ ἐνάγων πωλεῖ οἰκόπεδον συνιστάμενον ἐκ πηχῶν 1700, ἔχον πρόσωπον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βουλευαρίου π. 20, βάθος δὲ π. 85, ἕπεται, κατὰ φυσικὴν ἔννοιαν καὶ ἑρμηνείαν τοῦ συμβολαίου, ὅτι ἡ πώλησις ἀφορᾷ οἰκόπεδον τετράπλευρον ὀρθογώνιον, διότι τοιαύτη εἶναι κοινῶς καὶ συνήθως ἡ φυσικὴ καὶ λογικὴ ἔννοια τῶν συμβαλλομένων, μὴ ἐχόντων ὑπ' ὄψιν συνδυασμοὺς τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης, ὅταν συμφωνῶσι περὶ γηπέδου, οὗτινος ὁρίζουσιν ἁπλῶς τὸ βάθος καὶ τὸ μῆκος, ἢ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ βάθος ἄνευ ἄλλων διακρίσεων. πᾶσα δὲ ἀσάφεια καὶ πᾶσα παρὰ τὴν συνήθη καὶ κοινὴν ἔννοιαν ἑρμηνεία ἐπιβαρύνει τὸν πωλητήν. Απ. Εφ. Αθ. 14924 τοῦ 1857.— Ἴδε ἀν. § 615 ἐπ.

§ 871. Ὅταν ὁ σύζυγος ἐξεποίησεν ἄνευ ἐντολῆς κτῆμα ἴδιον τῆς συζύγου, δύναται αὕτη, ἐγκρίνουσα τὴν πώλησιν, ν' ἀπαιτήσῃ τὸ τίμημα παρὰ τοῦ λαβόντος αὐτὸ πωλητοῦ, ἢ τοῦ κληρονόμου του, εἴτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν νόμων 3 Κώδ. (3, 32)— 19 Κώδ. (2, 19) καὶ τεμ. 60 Πανδ. (50, 17), εἴτε κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου 1 Κώδ. (4, 51), εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὡς ἐκ τοῦ δόλου τοῦ πωλητοῦ ἐνοχῆς αὐτοῦ. Απ. 7753 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 872. Ὅρκος ἐπαχθεὶς εἰς τοὺς ἀπὸ κοινοῦ πωλήσαντάς τι, ὠφελεῖ ὅλους, ὑπὸ ἑνὸς μόνου δοθείς; Ὅρα τὴν 396 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (ἐν λ. Ὅρκος εἰς τὸ ἐκδοθησ. Παράρτημα).— Πρλ. τὴν λ. Ὅρκος.

§ 873. Ἐνάγονται ἀλληλεγγύως οἱ ἀπὸ κοινοῦ πωλήσαντες πρᾶγμά τι; Ὅρα τὴν 396 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναύπλ. Ἐφ. (ἐν λ. Ἑταιρία εἰς τὸ ἔκδοθησ. Παράρτημα).

§ 874. Ὁ Μ ἐπρότεινεν εἰς τὸ δημόσιον (1), ὅτι ἀγοράζει τὸν δεῖνα σῖτον διὰ δραχ. . . τὸ κοιλόν· τὸ δὲ δημόσιον ἀπήντησεν ὅτι δέχεται τὴν πρότασιν, ἂν δὲν γίνῃ, κατὰ τὸν πλειστηριασμόν, προσφορὰ ἀνωτέρα. Δὲν ἐγένετο τοιαύτη, καὶ ζητεῖται, ἂν ὑφίσταται σύμβασις ἀγοραπωλησίας; Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐξεφράσθη ὡς ἄνω: § 828 ἀπόφ. Αρ. Π. 168 τοῦ 1851.

§ 875. Ἂν εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀγορὰν ἀκινήτου τινὸς, ὁ εἷς τῶν συμμετόχων κατέβαλε ποσὸν ἀνώτερον τοῦ ὁποίου ὁ ἕτερος κατέβαλεν, ἔχει μὲν δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὸ περιπλέον, ὄχι ὅμως καὶ νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν συνιδιοκτησίαν. Ἀπ. 924 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. Ἐφ.— Ἴδε λ. Κοινωνία.

§ 876. Ὁ ἔχων συμμετοχὴν εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐξεποιήθη ἀναγκαστικῶς διὰ χρέος τοῦ ἑτέρου τῶν συγκοινώνων, δύναται, ἀντὶ τοῦ νὰ τὸ διεκδικήσῃ, νὰ ζητήσῃ νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ ἐκπλειστηρίασμα; Ναὶ, κατὰ τὴν 14710 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. Ἴδε δὲ τὴν μνημονευομένην ἐν τῷ § 10 τῆς λέξ. Αγωγὴ τοῦ Εὐρ.

§ 877. Ὅταν ὁ Α ἀγοράσῃ κτῆμα τοῦ Β. εἰκονικῶς, ὁ ἐν αὐτῷ μισθωτὴς Γ ὀφείλει νὰ συνάψῃ νέαν περὶ μισθώσεως σύμβασιν μὲ τὸν Α.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν σκέψεων τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δὲν θεωρεῖ ὡς σπουδαίαν καὶ ἔγκυρον τὴν κατακύρωσιν τῆς οἰκίας, εἰμὴ μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐνοικιαστὰς, καθότι αὐτοὶ, ὡς τρίτοι, δὲν εἶχον γνῶσιν περὶ τῆς εἰκονικότητος, καὶ ἑπομένως ὑπεχρεοῦτο μετὰ τὴν γενομένην πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον κατακύρωσιν τῆς οἰκίας νὰ διαλύσωσι τὴν πρώτην ἐνοικίασιν καὶ νὰ κάμωσι νέας περὶ ἐνοικιάσεως συμφωνίας· ὁ δὲ ἀναιρεσίβλητος, ὡς ἐντολοδόχος, δυνάμει τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος συμφωνίας τοῦ νὰ συνάζῃ τὰ ἐνοίκια καὶ νὰ καταλογίζῃ ταῦτα εἰς τὸ πρὸς αὐτὸν χρέος τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἠδύνατο νὰ κάμῃ νέας ὑποχρεωτικὰς διὰ τὸν ἐντολέα συμφωνίας ἐνοικιάσεως, ἀφοῦ μάλιστα (ὡς βεβαιοῖ τὸ ἐφετεῖον) δὲν ἀπέδειξεν ὁ ἀναιρεσείων

(1) Ἴδε ἀνωτ. § 41 καὶ 233

βόλον αὐτοῦ εἰς τὴν διαχείρησίν του ταύτην, καὶ ἀφοῦ τὸ δικας. τοῦτο δὲν παραδέχεται ὅτι ἐγνώριζαν καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ τὴν εἰκονικότητα τῆς κατακυρώσεως. Απ. πολ. Αρ. Π. 210 τοῦ 1851.

§ 878. Αἱ διατάξεις των νόμων Κώδ. (7, 37) καὶ 6 τῶν Βασιλ. (50, 13), καθ᾽ ἃς ὁ ἀγοράσας κτῆμα δημόσιον δὲν δύναται νὰ ἐναχθῇ παρὰ τρίτων διεκδικητέον, κατεργήθησαν ἀπὸ τὸ καθιερωθὲν ἐν Ἑλλάδι δημόσιον δίκαιον, τὸ ὁποῖον καθιεροῖ τὸ απαραβίαστον τῆς ἰδιοτικῆς ἰδιωκτησίας (1). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 128 τοῦ 1851.

§ 879. Ἀγορὰ τῶν κατὰ τὰς Θήβας κτημάτων. Ἴδε τὴν λέξιν Κυριότης.

§ 880. Ὅταν τὸ κτῆμα, ὅπερ ἠγόρασέ τις, κατείχετο παρὰ τοῦ δημοσίου, ὅπερ τὸ προσέλαβε λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, ἔχει ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου; ὄχι, ἂν δὲν τῷ παρεχωρήθη καὶ ἡ ἀπαίτησις· ἀδιάφορον δ᾽ εἶναι, ἂν μετὰ τὴν ἀγωγὴν ἐπέλθῃ ἔγγραφον τοιοῦτον μεταξὺ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ ἐκκαλῶν βεβαιοῖ ὅτι τὸ δημόσιον κατέλαβε τὸ ἐπίδικον κτῆμα κατὰ τὸ 1838, ὅτε τοῦτο ἔκειτο ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ πωλητοῦ αὐτοῦ Α.

Ἐπειδὴ ὁ τίτλος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηριζόμενος ὁ ἐκκαλῶν ἐκίνησε ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τὴν προκειμένην κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς ἀνωτέρω καταλήψεως, ὡς γενομένης λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, εἶναι τὸ πωλητήριον· ἐξ αὐτοῦ δὲ βεβαιοῦται ὅτι ὁ Α ἐπώλησε πρὸς αὐτὸν ὀκτὼ στρέμματα γῆς, ὡς κείμενα τότε ὑπὸ τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν ἑαυτοῦ μὲ ὅλα τὰ ἐπ᾽ αὐτῶν πλεονεκτήματα καὶ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ, μεταβιβάζων ταῦτα εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ διὰ τῆς πωλήσεως ταύτης δὲν παρεχωρήθη προφανῶς εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἡ ἀπαίτησις τοῦ πωλητοῦ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου (καθόσον μάλιστα τὸ περιεχόμενον τοῦ εἰρημένου πωλητηρίου, διακηρύττον, ὅτι τὰ πωλούμενα κτήματα ἔκειντο ἐπὶ τῆς πωλήσεως ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ πωλητοῦ, ἀντίκειται ἀπ᾽ εὐθείας εἰς τὴν βάσιν τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαντήσεως, ἥτις ὑποθέτει ἀπ᾽ ἐναντίας ὅτι τὰ πωληθέντα κτήματα ἔκειντο ἀπὸ τοῦ 1838 ὑπὸ τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητα τοῦ δημοσίου λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, ἀλλ᾽ ἐπωλήθησαν αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀκίνητα κτήματα

---

(1) Ἀνωτέρω δὲ ...

τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ ἀγωγῇ αὐτῇ, οὗτος δὲν παρέλαβεν ἀπὸ τὸν πωλητὴν ὡς πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατεχόμενα, ἕπεται ὅτι ὁ ἐκκαλῶν μόνον ἀγωγὴν προσωπικὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἔχει δυνάμει τοῦ εἰρημένου πωλητηρίου, οὐχὶ δὲ καὶ ἀγωγὴν προσωπικὴν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου, ὡς μὴ καταστὰς ποτὲ κύριος διὰ παραδόσεως τῶν κτημάτων, οὐδὲ ἐκδοχεὺς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ προκατόχου του κατὰ τοῦ δημοσίου.

Ἐπειδὴ τὸ ἔγγραφον, συνταχθὲν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ εἰρημένοι πωληταὶ καὶ ἀγορασταί, ἐξηγοῦντες τὸ προμνησθὲν πωλητήριον, ἐκφράζουσιν, ὅτι ἐννόουν δι᾽ αὐτὸν νὰ παραχωρήσῃ ὁ πρῶτος πρὸς τὸν δεύτερον τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν τοῦ Α. κατὰ τοῦ δημοσίου, δὲν δύναται νὰ προσδίδῃ ἀναδρομικῶς εἰς τὸ διαληφθὲν πωλητήριον, τὸ διαλαμβάνον σαφέστατα πώλησιν ἀκινήτου κτήματος, ἔννοιαν ἀντίθετον, τοῦ περιεχομένου του, καὶ ἰσχὺν ἄλλης ἐνοχῆς ἢ συμβάσεως μὴ περιεχομένης ποσῶς ἐν αὐτῇ.

Ἐπειδή, ἑπομένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀποῤῥίψασα τὴν προκειμένην ἀγωγὴν ὡς στηριχθεῖσαν εἰς τίτλον, ὅστις δὲν ἔδιδε τῷ ἐνάγοντι δικαίωμα πρὸς τοιαύτην ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ δημοσίου, ὀρθῶς ἐδίκασεν. Ἀπόφ. Ἐφ. Αθ. 10552 τοῦ 1853 — τμ. ά. Κ· Ντωγρὲς καὶ Δημόσιον.

§ 881. Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιλογῆς, ἴδε τὴν λέξιν *Ἐπιλογή.*

§ 882. Ἴδε τὴν λέξ. Πουβλικιανὴ ἀγωγή.

§ 883. Ἴδε τὴν λέξ. Ἀναστασιανὸς νόμος.

§ 884. Ἡ . . . ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. φέρει τάδε.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ καὶ ἂν παραδεχθῇ τις, ὅτι, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 963 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθὸ μόνον τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ κατεσχεμένου πράγματος ἀπαγορεύουσαν, τὸ μεταξὺ τοῦ Πλατοῦτζα, καὶ τοῦ ὀφειλέτου Σ. Κοπίδου συναφθὲν συνάλλαγμα περὶ ἀγορᾶς μέρους τοῦ κατεσχεμένου οἰκοπέδου τοῦ τελευταίου, ὡς μὴ περιέχον πρᾶξιν ἀπαλλοτριώσεως, ἀλλ᾽ ἁπλῆν προσωπικὴν πρὸς τοῦτο ὑποχρέωσιν τοῦ ὀφειλέτου, δὲν εἶναι ἄκυρον, πάλιν ὁ Πλατοῦτζας δεν δικαιοῦται ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ, ὡς μὴ δυναμένου νὰ παραγάγῃ ὑπὲρ αὐτοῦ εἰ μὴ ἁπλῆν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀπαίτησιν, νὰ προσβάλῃ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τοῦ οἰκοπέδου, ἀφοῦ καὶ τὸ δάνειον πρὸς πληρωμὴν, τοῦ

ὁποίου ἐξεποιήθη τοῦτο καὶ ἡ κατάσχεσις, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐξετέθη αὐτὸ εἰς πλειστηριασμὸν, εἶναι προγενεστέρα τῆς πρὸς αὐτὸν πωλήσεως μέρους αὐτοῦ, καὶ ἰδίως μάλιστα ἀφοῦ ὁ αὐτὸς Πλατοῦτζας, εἰς ὃν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11825 συμβολαίου ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ δανειστοῦ Κ. Ἀλεξάνδρου περιῆλθε τὸ δάνειον μετὰ τὴν δυνάμει τούτου ἐνεργηθεῖσαν κατάσχεσιν τοῦ οἰκοπέδου, παρεχώρησεν αὐτὸ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11847 συμβολαίου μεθ' ὅλων τῶν παρεπομένων καὶ ἰδίως τῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως προκυπτόντων δικαιωμάτων ἄνευ ἐπιφυλάξεώς τινος εἰς τὸν Γ. Βουρλιώτην, ὅστις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12825 συμβολαίου μετεβίβασεν αὐτὸ εἰς τὸν Σ. Κοῦτον, τὸν ἐκθέσαντα εἰς πλειστηριασμὸν τὸ οἰκόπεδον, καὶ δὲν δύναται ν' ἀποδώσῃ δολίαν μεταξὺ τοῦ διαλειφθέντος ὀφειλέτου καὶ τοῦ ἐκποιήσαντος δανειστοῦ συνεννόησιν πρὸς περιγραφὴν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἐν ᾗ καὶ μόνῃ περιπτώσει ἐδικαιοῦτο ἴσως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας δυναμένης νὰ προκύψῃ κατὰ τοῦ Σ. Κοπίδου ἀπαιτήσεώς του νὰ προσβάλῃ τὴν ἐκποίησιν τοῦ οἰκοπέδου ἂν δι' αὐτῆς ἐβλάπτοντο τὰ συμφέροντά του, ἀλλὰ τοιούτους ἰσχυρισμοὺς οὐδὲ κἂν προτείνει ὁ διαληφθεὶς Πλατοῦτζας διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς του· ἄρα ὀρθῶς ἀπερρίφθη αὕτη ὡς ἀπαράδεκτος διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

§ 885. Ἡ 14384 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. φέρει τάδε.

Απόφ. Ἐπειδὴ πᾶσα συνομολόγησις ἐνοχῆς τινος πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ ὡς γινομένη ἐπὶ σκοπῷ τελεσφόρῳ, ἤγουν τοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ πραγματικῶς ἐνοχὴν ὅπου αὕτη δὲν ὑπάρχει ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως ἀπὸ πᾶσαν ῥητὴν συμφωνίαν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐνοχὴ τῆς παρὰ τῆς ἑταιρίας Π. Χρηματζῆ καὶ συντροφίας ἐν Μιτυλήνῃ (ὡς ἐντολοδόχος τῆς ὁποίας ὁ Νικόλαος Ψάλτης ἐπώλησεν εἰς τὸν Ἀνδρέαν Μ. Ποτὸν τὰς ἐν Μιτυλήνῃ κειμένας 200,000 ὀκάδας καυσόξυλα αὐτῆς) τοῦ ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν τὴν ἀξίαν τῶν καυσοξύλων τούτων πρὸς τὸν διαληφθέντα ἐντολοδόχον της Ν. Ψάλτην καταβαλόντα Μιχαὴλ Ποτὸν, ἐν περιπτώσει μὴ παραδόσεως τῶν πωληθέντων καυσοξύλων, ὑφίστατο φυσικῶς δυνάμει τοῦ νόμου, καὶ συγχρόνως μετ' αὐτῆς καὶ ἡ ἐνοχὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ οὐδεμία ἀπῃτεῖτο περὶ τούτου ῥητὴ συμφωνία· ἄρα ἡ ἐν τῷ ἐπὶ τοῦ πωλητηρίου ἐν ὀπισθογράφῳ ἀποδείξει τοῦ Ν. Ψάλτη περὶ τῆς παραλαβῆς τῆς διαληφθείσης ἀξίας παρὰ τοῦ Μιχ. Ποτοῦ προστεθεῖσα ἐνοχὴ διὰ τῶν λέξεων «ὑποχρεοῦμαι νὰ ἐπιστρέψω τὰς εἰρημένας δραχ. 2000 πρὸς τὸν κύριον Ποτὸν μετὰ τοῦ νομίμου τόκου των, εἰς

Ἐπειδὴ ἂν καὶ οἱ αὐτοὶ διάδικοι συνεφώνησαν, ὥστε ὅσον πρᾶγμα πωλεῖται ἀπὸ ἕκαστον αὐτῶν, νὰ δίδωσιν οἱ μὲν ἐνάγοντες καὶ ἐκκαλοῦντες ἑξακόσια ἀγκωνάρια καὶ γλυφάρια ἐπὶ τῶν χιλίων, οἱ δὲ ἐφεσίβλητοι τετρακόσια, τοῦτο δὲν παριστᾷ ἑταιρίαν, διότι οὔτε οἱ διάδικοι ἰσχυρίσθησαν τοιαύτην, ἀλλ' ἐγένετο διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτοὺς τὸ κέρδος τὸ ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς πωλήσεως ἔλαττον τοῦ προσδιορισθέντος ὅρου.

Ἐπειδὴ ἐπομένως καὶ ἂν δὲν ἀποδειχθῇ ἡ παρὰ τῶν ἐφεσιβλήτων ἰσχυριζομένη ἀθέτησις τῆς συμφωνίας ταύτης, καὶ ἂν δὲν κατηργήθη, εἴτε ῥητῶς, εἴτε σιωπηλῶς, τὸ εἰρημένον συμβόλαιον, καὶ ἂν ἐγένοντο αἱ ἰσχυριζόμεναι παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος παραβάσεις τῆς συμφωνίας ἐκ μέρους τῶν ἐφεσιβλήτων, ἡ ἀγωγὴ οὐχ ἧττον εἶναι ἀπορριπτέα ὡς στηριζομένη εἰς συμφωνίαν παράνομον· οὐκ ὀρθῶς ἄρα τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν καὶ ἐμποροδικῶν διέταξεν ἀπόδειξιν ἐντελῶς ματαίαν, ἐνῷ ὤφειλε ν' ἀποῤῥίψῃ τὴν ἀγωγὴν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ μὲν ἀντέφεσις τοῦ Ἰωάν. Μηνᾶ καὶ Βασιλ. Ἀνδρέου περὶ μεταῤῥυθμίσεως εἶναι βάσιμος, ἡ δὲ ἔφεσις ἀποβαίνει μὴ βάσιμος. Απόφ. ἐφετ. Αθ. 13356 τοῦ 1855, τμ. ά.

§ 858. Ὅταν τις ἐπώλησεν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ὅτι, μέχρις οὗ ὁ ἀγοραστὴς πληρώσῃ τὸ τίμημα, νὰ μένῃ κύριος τοῦ πράγματος ἐκεῖνος, οὗτος δικαιοῦται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸ, κατασχεθὲν, πρὸ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ὑπό τινος δανειστοῦ τοῦ ὑπὸ ὅρον ἀγοραστοῦ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 165 τοῦ 1851.

§ 859. Χωρεῖ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἀγοράσαντος καλῇ τῇ πίστει κτῆμα πωληθὲν ἐπὶ πλειστηριασμοῦ δυνάμει ἀποφάσεως, ἥτις μετὰ ταῦτα ἀνεκλήθη; Ἴδε ἀπ. πολ. Αρ. Π. 538 τοῦ 1852 ἐν λέξ. Πλειστηριασμός.

§ 860. Κατὰ τὸν νόμον Βασιλ. (20, 1) 71 καὶ Κώδ. (46, 5) 9, ἡ πώλησις ἀνατρέπει τὴν μίσθωσιν, ὥστε ὁ ἀγοραστὴς δύναται ν' ἀποβάλῃ τὸν μισθωτὴν ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ ἐκμισθωθέντος κτήματος πρὸ τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως· οἱ δὲ καρποὶ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀγορᾶς, ἀνήκουσι τῷ ἀγοραστῇ.— Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἡ ἀγορὰ ἐγένετο ἐπὶ δημοσίου πλειστηριασμοῦ. Απόφ. πολιτ. Αρ. Π. 29 τοῦ 1855. Πρλ. τὴν λ. Μίσθωσις.

§ 861. Ὁ συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ ἵνα μειώσωσι τὸν εἴς τινα πλειστηριασμὸν συναγωνισμὸν δὲν ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ. Απόφ. 14094 τοῦ 1856 τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρουσα.

— Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀποδεικνύεται ἀδιστάκτως, ὅτι ὁ Π. Γιουρδῆς καὶ αὐτοπροσώπως καὶ δι' ἄλλων σχετικῶν αὐτοῦ συνείργησεν, ὥστε πολλοὶ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες προσῆλθον εἰς τὸν τόπον τοῦ πλειστηριασμοῦ, διὰ νὰ πλειοδοτήσωσιν ἐπὶ τῆς οἰκίας, νὰ μὴ λάβωσι μέρος εἰς τὸν συναγωνισμόν, ὅπως αὕτη μείνῃ εἰς μικρὰν τιμὴν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σκουζὲ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι οὗτος θὰ τῷ παραχωρήσῃ ἀκολούθως τὴν οἰκίαν ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, τοῦτο δὲ δὲν ἠμφισβητήθη, ἀλλὰ μάλιστα συνωμολογήθη καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Γιουρδῆ, καὶ πραγματικῶς ἄνευ τῆς συμπράξεως τούτου ὁ Σκουζὲς δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ περιορίσῃ τὸν συναγωνισμόν· ἡ κοινὴ δὲ τοῦ Γιουρδῆ καὶ Σκουζὲ ἐνέργεια, δι' ἧς, ἐναντίον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 975 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ 436 τοῦ ποιν. νόμου, περιωρίσθη ὁ συναγωνισμὸς κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν τοῦ Π. Γιουρδῆ, περιέχει δόλον ἐκ συνεννοήσεως παρ' ἀμφοτέρων πραχθέντα, τοῦ μὲν Π. Γιουρδῆ σκοποῦντος νὰ ὠφεληθῇ μὲ τὴν ζημίαν τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, τοῦ δὲ Σκουζὲ μεταχειρισθέντος τὴν εὐπιστίαν τοῦ Π. Γιουρδῆ, ὅπως λάβῃ εἰς μικρὰν τιμὴν τὴν οἰκίαν τούτου, ἣν οὐδόλως ἐσκόπει ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν Γιουρδῆν, καὶ νὰ ὠφεληθῇ οὕτω μὲ τὴν ζημίαν τούτου καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, ὥστε καὶ ἂν ὠφελήθη πραγματικῶς ὁ Σκουζὲς ἐκ τῆς δολίας αὐτῆς ἐνεργείας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Π. Γιουρδῆ, κατακυρωθείσης ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τῆς οἰκίας τούτου εἰς μικροτέραν τιμὴν παρ' ὅσην ἤθελε λάβει ἐπὶ ἐλευθέρῳ συναγωνισμῷ οὐχ' ἧττον ὁ Γιουρδῆς ὡς μετασχὼν τοῦ δόλου δὲν ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς κατὰ τοῦ Σκουζὲ ἐξ αὐτοῦ, διότι ὁ ἴδιος δολίως πρὸς τοὺς δανειστὰς αὐτοῦ προσφερόμενος ἐπροκάλεσε τὴν τοιαύτην ζημίαν του, εἰς οὐδένα δὲ ὁ Νόμος χορηγεῖ ἀγωγὴν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀθεμίτου πράξεως, ἰδὲ Νομ. 4 § 13 Π. (44, 4) Ν. 15, 4 (50, 17) καὶ Ν. 36 Π. (4, 3) Glück § 929· ἄρα καὶ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησις τοῦ Π. Γιουρδῆ, εἰς τὸν ἐκτεθέντα δόλον τοῦ Σκουζὲ στηριζομένη, δὲν εἶναι νόμιμος.

§ 861². Ἀκυροῦται ὁ πλειστηριασμὸς, ὅταν ὁ ὑπερθεματιστὴς ἀπομακρύνῃ τοὺς συναγωνιζομένους; Ὄχι, ἀλλὰ προστίθεται τὸ ἐλλεῖπον τίμημα. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 165 τοῦ 1855, κυρ. τὴν 12859 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 862. Δικαιώματα τῶν ὀθωμανῶν ἐπὶ τῶν λεγομένων *Βακουφίων*. Ἰδὲ τὴν 94 τοῦ 1847 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. καὶ τὴν εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον παράρτημα λ. Βακούφια.

§ 863. Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, ὅτι ὁ εἰκονικῶς ἀγοράσας κτῆμά τι εἰσέπραξεν ἐνοίκια τοῦ κτήματος; Ἴδε τὴν 210 τοῦ 1851 πολ. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου.

§ 864. Τὸ κεφ. 5 τῆς 7 Νεαρᾶς, ποινικὴν διάταξιν περιέχον, δὲν ἰσχύει.—Ἴδε ἀπ. 13688 τοῦ 1856 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 865. Τὰ προλαβόντα χρέη τοῦ κυρίου πραγμάτων παραδιδομένων πρὸς πώλησιν ἔχουν προνόμιον; Ἴδε ἀπ. 429 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφ. ἐν λ. Προνόμιον.

§ 866. Ἡ παρ' ἀρχῆς τινὸς γενομένη δημοσία πώλησις κτήματός τινος καθιστᾷ τὸν ἀγοραστὴν καλῆς πίστεως, ἀλλὰ δὲν τὸν καθιστᾷ καὶ ἀσφαλῆ εἰς τὴν παρὰ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου τοῦ πωληθέντος γενησομένην τυχὸν διεκδίκησιν (1). Ἀπόφ. 2707 τοῦ 1843 τῶν ἐν Αθ. Ἐφ.

§ 867. Ἁπλῆ εἰδοποίησις ὅτι ἐπὶ τοῦ (2) πωλουμένου κτήματος ἔχει ἄλλος τρίτος ἀξιώσεις, χωρὶς τῆς βεβαίας γνώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ περὶ τῆς ἀληθοῦς ἰδιοκτησίας τοῦ τρίτου αὐτοῦ, οὐδεμίαν ἐπιβάλλει αὐτῷ νόμιμον ἐνοχήν.—Ἑπομένως ἡ ἀπόδειξις ὅτι ὁ ἀγοραστὴς εἰδοποιήθη ἁπλῶς ὅτι τὸ ἀγοραζόμενον κτῆμα ἀνήκει εἰς τρίτον τινά, εἶναι ἄσκοπος καὶ δὲν παρέχει εἰς τοῦτον τὸ δικαίωμα νὰ τὸν θεωρήσῃ ὡς κακῆς πίστεως κάτοχον ἔκτοτε. Ἀπόφ. 8075 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. Ἐφ.

§ 868. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγοραστοῦ (εἴτε ὡς παριστάνοντος τὸν πωλητήν του, εἴτε ὡς ἐνεργοῦντος τὰ ἰδικά του δικαιώματα κατὰ συνέπειαν τῆς διακατοχῆς τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος) ὑπόκεινται μόνον εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ διάκρισιν, ὅταν παρουσιάζηται ὁ ἀντίδικός του μὲ κεκτημένα ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματα. Ἡ ἔλλειψις δὲ δικαιώματος καθιστᾷ μὴ ἐφαρμοστέον τὸν λόγον αὐτὸν (3). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 33 τοῦ 1846.

§ 869. Τίνι τρόπῳ ἐπωλοῦντο, κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον, τὰ κτήματα τῶν ὀφειλετῶν; Ἴδε ἀπόφ. 7990 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

---

(1) Πρλ. τὴν λ. Κάτοχος καλῆς πίστεως.

(2) Ἴδε τὴν λ. Κάτοχος καλῆς πίστεως.

(3) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως ἦτο. «Διότι παραδεχθὲν αὐτὴν τὴν πώλησιν ὁλόκληρον τοῦ κτήματος, ἐνῷ μέρος αὐτοῦ ἦτον πρότερον ἀπαλλοτριωμένον εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα παρὰ τοῦ Ἀνδρικοπούλου καὶ θεωρῆσαν τοὺς ἀγοραστὰς ὡς τρίτους ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν καὶ αὐτὸν τὸν ἀναιρεσείοντα, παρεβίασε τοὺς κανόνας τοῦ δικαίου, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ πωλητοῦ καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πλειότερα παρ' αὐτοῦ δικαιώματα, καθὼς καὶ τὸ ἄρθρον 413 τῆς πολ. δικονομίας».

§ 870. Ποία εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ τεμ. 34 § 4 τῶν Πανδεκτῶν (18, 1) τοῦ περὶ ἀγοραπωλησίας πραγματευομένου;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἐφεσίβλητος διατείνεται πρωτοδίκως ὅτι τὸ οἰκόπεδον κατείχετο παρανόμως ὑπὸ τοῦ Κ, καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Γ συμβόλαιον ἀγοραπωλησίας εἶναι εἰκονικόν, σκοπὸν κύριον ἔχον τὴν ἀναγνώρισιν τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων των, καὶ οὐχὶ τὴν φαινομένην μεταβίβασιν ἰδιοκτησίας, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχεν ὁ πωλητής των· τὰ δὲ γεγονότα ταῦτα ἔχουν τῷόντι οὐσιώδη ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, ὡς τείνοντα εἰς τὴν ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς περὶ προτιμήσεως, καὶ ἀμφισβητούμενα χρῄζουν ἀποδείξεως, ἀλλὰ τὸ μέσον τῶν μαρτύρων δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐφεσίβλητος ἐδύνατο νὰ ἔχῃ ἀντέγγραφον τῆς μεταβολῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συναλλάγματος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸ οἰκόπεδον εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Απ. Εφ. Αθ. 6966 τοῦ 1850.

§ 872. Διαλαμβάνοντος τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαίου, ὅτι ὁ ἐνάγων πωλεῖ οἰκόπεδον συνιστάμενον ἐκ πηχῶν 1700, ἔχον πρόσωπον ἐπὶ τῆν ὁδοῦ Βουλευαρίου π. 20, βάθος δὲ π. 85, ἕπεται, κατὰ φυσικὴν ἔννοιαν καὶ ἑρμηνείαν τοῦ συμβολαίου, ὅτι ἡ πώλησις ἀφορᾷ οἰκόπεδον τετράπλευρον ὀρθογώνιον, διότι τοιαύτη εἶναι κοινῶς καὶ συνήθως ἡ φυσικὴ καὶ λογικὴ ἔννοια τῶν συμβαλλομένων, μὴ ἐχόντων ὑπ' ὄψιν συνδυασμοὺς τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης, ὅταν συμφωνῶσι περὶ γηπέδου, οὗτινος ὁρίζουσιν ἁπλῶς τὸ βάθος καὶ τὸ μῆκος, ἢ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ βάθος ἄνευ ἄλλων διακρίσεων. πᾶσα δὲ ἀσάφεια καὶ πᾶσα παρὰ τὴν συνήθη καὶ κοινὴν ἔννοιαν ἑρμηνεία ἐπιβαρύνει τὸν πωλητήν. Απ. Εφ. Αθ. 14924 τοῦ 1857.— Ἴδε ἀν. § 615 ἐπ.

§ 871. Ὅταν ὁ σύζυγος ἐξεποίησεν ἄνευ ἐντολῆς κτῆμα ἴδιον τῆς συζύγου, δύναται αὕτη, ἐγκρίνουσα τὴν πώλησιν, ν' ἀπαιτήσῃ τὸ τίμημα παρὰ τοῦ λαβόντος αὐτὸ πωλητοῦ, ἢ τοῦ κληρονόμου του, εἴτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν νόμων 3 Κώδ. (3, 32)—19 Κώδ. (2, 19) καὶ τεμ. 60 Πανδ. (50, 17), εἴτε κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου 1 Κώδ. (4, 51), εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὡς ἐκ τοῦ δόλου τοῦ πωλητοῦ ἐνοχῆς αὐτοῦ. Απ. 7753 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 872. Ὅρκος ἐπαχθεὶς εἰς τοὺς ἀπὸ κοινοῦ πωλήσαντάς τι, ὠφελεῖ ὅλους, ὑπὸ ἑνὸς μόνου δοθείς; Ὅρα τὴν 396 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (ἐν λ. Ὅρκος εἰς τὸ ἐκδοθησ. Παράρτημα).— Πρλ. τὴν λ. Ὅρκος.

§ 873. Εὐθύνονται ἀλληλεγγύως οἱ ἀπὸ κοινοῦ πωλήσαντες πρᾶγμ. τί; Ὅρα τὴν 896 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφ. (ἐν λ. Ἑταιρία. εἰς τὸ ἐκδοθησ. Παράρτημα).

§ 874. Ὁ Μ ἐπρότεινεν εἰς τὸ δημόσιον (1), ὅτι ἀγοράζει τὸν δεῖνα σῖτον διὰ δραχ. • • τὸ κοιλόν, τὸ δὲ δημόσιον ἀπήντησεν ὅτι δέχεται τὴν πρότασιν, ἂν δὲν γίνῃ, κατὰ τὸν πλειστηριασμόν, προσφορὰ ἀνωτέρα. Δὲν ἐγένετο τοιαύτη, καὶ ζητεῖται, ἂν ὑφίσταται σύμβασις ἀγοραπωλησίας; Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐξεφράσθη ὡς ἄνωτ. § 828 ἀπόφ. Ἀρ. Π. 168 τοῦ 1851.

§ 875. Ἂν εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀγορὰν ἀκινήτου τινός, ὁ εἷς τῶν συμμετόχων κατέβαλε ποσὸν ἀνώτερον τοῦ ὁποίου ὁ ἕτερος κατέβαλεν, ἔχει μὲν δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὸ περιπλέον, ὄχι ὅμως καὶ νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν συνιδιοκτησίαν. Ἀπ. 924 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ.— Ἴδε λ. Κοινωνία.

§ 876. Ὁ ἔχων συμμετοχὴν εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐξεποιήθη ἀναγκαστικῶς διὰ χρέος τοῦ ἑτέρου τῶν συγκοινωνῶν, δύναται, ἀντὶ τοῦ νὰ τὸ διεκδικήσῃ, νὰ ζητήσῃ νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ ἐκπλειστηρίασμα; Ναί, κατὰ τὴν 14710 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ. Ἴδε δὲ τὴν μνημονευομένην ἐν τῷ § 10 τῆς λέξ. Αγωγὴ τοῦ Κύρ.

§ 877. Ὅταν ὁ Α ἀγοράσῃ κτῆμα τοῦ Β. εἰκονικῶς, ὁ ἐν αὐτῷ μισθωτὴς Γ ὀφείλει νὰ συνάψῃ νέαν περὶ μισθώσεως σύμβασιν μὲ τὸν Α.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν σκέψεων τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δὲν θεωρεῖ ὡς σπουδαίαν καὶ ἔγκυρον τὴν κατακύρωσιν τῆς οἰκίας, εἰμὴ μόνον καθ᾽ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐνοικιαστάς, καθότι αὐτοί, ὡς τρίτοι, δὲν εἶχον γνῶσιν περὶ τῆς εἰκονικότητος, καὶ ἐπομένως ὑπεχρεοῦτο μετὰ τὴν γενομένην πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον κατακύρωσιν τῆς οἰκίας νὰ διαλύσωσι τὴν πρώτην ἐνοικίασιν καὶ νὰ κάμωσι νέας περὶ ἐνοικιάσεως συμφωνίας· ὁ δὲ ἀναιρεσίβλητος, ὡς ἐντολοδόχος, δυνάμει τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος συμφωνίας τοῦ νὰ συνάζῃ τὰ ἐνοίκια καὶ νὰ καταλογίζῃ ταῦτα εἰς τὸ πρὸς αὐτὸν χρέος τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἠδύνατο νὰ κάμῃ νέας ὑποχρεωτικὰς διὰ τὸν ἐντολέα συμφωνίας ἐνοικιάσεως, ἀφοῦ μάλιστα (ὡς βεβαιοῖ τὸ ἐφετεῖον) δὲν ἀπέδειξεν ὁ ἀναιρεσείων

(1) Ἴδε ἀνωτ. § 41 καὶ 233.

δόλον αὐτοῦ εἰς τὴν διαχείρησίν του ταύτην, καὶ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον δὲν παραδέχεται ὅτι ἐγνώριζαν καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ τὴν εἰκονικότητα τῆς κατακυρώσεως. Απ. πολ. Αρ. Π. 210 τοῦ 1851.

§ 878. Αἱ διατάξεις των νόμων Κώδ. (7, 37) καὶ 6 τῶν Βασιλ. (50, 13), καθ᾽ ἃς ὁ ἀγοράσας κτῆμα δημόσιον δὲν δύναται νὰ ἐναχθῇ παρὰ τρίτων διεκδικητέον, κατεργήθησαν ἀπὸ τὸ καθιερωθὲν ἐν Ἑλλάδι δημόσιον δικαιον, τὸ ὁποῖον καθιεροῖ τὸ απαραβίαστον τῆς ἰδιοτικῆς ἰδιωκτησίας (1). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 128 τοῦ 1851.

§ 879. Αγορὰ τῶν κατὰ τὰς Θήβας κτημάτων. Ἴδε τὴν λέξ. Κυριότης.

§ 880. Ὅταν τὸ κτῆμα, ὅπερ ἠγόρασέ τις, κατείχετο παρὰ τοῦ δημοσίου, ὅπερ τὸ προσέλαβε λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, ἔχει ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου; Ὄχι, ἂν δὲν τῷ παρεχωρήθη καὶ ἡ ἀπαίτησις· ἀδιάφορον δ᾽ εἶναι, ἂν μετὰ τὴν ἀγωγὴν ἐπέλθη ἔγγραφον τοιοῦτον μεταξὺ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ.

Απόφ. Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ ἐκκαλῶν βεβαιοῖ ὅτι τὸ δημόσιον κατέλαβε τὸ ἐπίδικον κτῆμα κατὰ τὸ 1838, ὅτε τοῦτο ἔκειτο ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ πωλητοῦ αὐτοῦ Α.

Ἐπειδὴ ὁ τίτλος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηριζόμενος ὁ ἐκκαλῶν ἐκίνησε ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τὴν προκειμένην κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς ἀνωτέρω καταλήψεως, ὡς γενομένης λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, εἶναι τὸ πωλητήριον· ἐξ αὐτοῦ δὲ βεβαιοῦται ὅτι ὁ Α ἐπώλησε πρὸς αὐτὸν ὀκτὼ στρέμματα γῆς, ὡς κείμενα τότε ὑπὸ τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν ἑαυτοῦ μὲ ὅλα τὰ ἐπ᾽ αὐτῶν πλεονεκτήματα καὶ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ, μεταβιβάζων ταῦτα εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ διὰ τῆς πωλήσεως ταύτης δὲν παρεχωρήθη προφανῶς εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἡ ἀπαίτησις τοῦ πωλητοῦ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου (καθόσον μάλιστα τὸ περιεχόμενον τοῦ εἰρημένου πωλητηρίου, διακηρύττον, ὅτι τὰ πωλούμενα κτήματα ἔκειντο ἐπὶ τῆς πωλήσεως ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ πωλητοῦ, ἀντίκειται ἀπ᾽ εὐθείας εἰς τὴν βάσιν τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαντήσεως, ἥτις ὑποθέτει ἀπ᾽ ἐναντίας ὅτι τὰ πωληθέντα κτήματα ἔκειντο ἀπὸ τοῦ 1838 ὑπὸ τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητα τοῦ δημοσίου λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, ἀλλ᾽ ἐπωλήθησαν αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀκίνητα κτήματα

---

(1) Ἀνωτέρω δ. [illegible]

τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ ἀγωγῇ αὐτῇ, οὗτος δὲν παρέλαβεν ἀπὸ τὸν πωλητὴν ὡς πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατεχόμενα, ἕπεται ὅτι ὁ ἐκκαλῶν μόνον ἀγωγὴν προσωπικὴν κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἔχει δυνάμει τοῦ εἰρημένου πωλητηρίου, οὐχὶ δὲ καὶ ἀγωγὴν προσωπικὴν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου, ὡς μὴ καταστὰς ποτὲ κύριος διὰ παραδόσεως τῶν κτημάτων, οὐδὲ ἐκδοχεὺς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ προκατόχου του κατὰ τοῦ δημοσίου.

Ἐπειδὴ τὸ ἔγγραφον, συνταχθὲν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ εἰρημένοι πωληταὶ καὶ ἀγορασταὶ, ἐξηγοῦντες τὸ προμνησθὲν πωλητήριον, ἐκφράζουσιν, ὅτι ἐννόουν δι' αὐτὸν νὰ παραχωρήσῃ ὁ πρῶτος πρὸς τὸν δεύτερον τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν τοῦ Α. κατὰ τοῦ δημοσίου, δὲν δύναται νὰ προσδίδῃ ἀναδρομικῶς εἰς τὸ διαληφθὲν πωλητήριον, τὸ διαλαμβάνον σαφέστατα πώλησιν ἀκινήτου κτήματος, ἔννοιαν ἀντίθετον, τοῦ περιεχομένου του, καὶ ἰσχὺν ἄλλης ἐνοχῆς ἢ συμβάσεως μὴ περιεχομένης ποσῶς ἐν αὐτῇ.

Ἐπειδὴ, ἑπομένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀποῤῥίψασα τὴν προκειμένην ἀγωγὴν ὡς στηριχθεῖσαν εἰς τίτλον, ὅστις δὲν ἔδιδε τῷ ἐνάγοντι δικαίωμα πρὸς τοιαύτην ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ δημοσίου, ὀρθῶς ἐδίκασεν. Ἀπόφ. Ἐφ. Αθ. 10552 τοῦ 1853 — τμ. ά. Κ· Νταγρὲς καὶ Δημόσιον.

§ 881. Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιλογῆς, ἴδε τὴν λέξιν *Ἐπιλογή*.

§ 882. Ἴδε τὴν λέξ. Πουβλικιανὴ ἀγωγή.

§ 883. Ἴδε τὴν λέξ. Ἀναστασιανὸς νόμος.

§ 884. Ἡ . . . ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. φέρει τάδε.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ καὶ ἂν παραδεχθῇ τις, ὅτι, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 963 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθὸ μόνον τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ κατεσχεμένου πράγματος ἀπαγορεύουσαν, τὸ μεταξὺ τοῦ Πλατοῦτζα, καὶ τοῦ ὀφειλέτου Σ. Κοπίδου συναφθὲν συνάλλαγμα περὶ ἀγορᾶς μέρους τοῦ κατεσχεμένου οἰκοπέδου τοῦ τελευταίου, ὡς μὴ περιέχον πρᾶξιν ἀπαλλοτριώσεως, ἀλλ' ἁπλῆν προσωπικὴν πρὸς τοῦτο ὑποχρέωσιν τοῦ ὀφειλέτου, δὲν εἶναι ἄκυρον, πάλιν ὁ Πλατοῦτζας δεν δικαιοῦται ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ, ὡς μὴ δυναμένου νὰ παραγάγῃ ὑπὲρ αὐτοῦ εἰ μὴ ἁπλῆν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀπαίτησιν, νὰ προσβάλῃ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τοῦ οἰκοπέδου, ἀφοῦ καὶ τὸ δάνειον πρὸς πλήρωμὴν, τοῦ

ὁποίου ἐξεποιήθη τοῦτο καὶ ἡ κατάσχεσις, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐξετέθη αὐτὸ εἰς πλειστηριασμόν, εἶναι προγενεστέρα τῆς πρὸς αὐτὸν πωλήσεως μέρους αὐτοῦ, καὶ ἰδίως μάλιστα ἀφοῦ ὁ αὐτὸς Πλατοῦτζας, εἰς ὃν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11825 συμβολαίου ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ δανειστοῦ Κ. Ἀλεξάνδρου περιῆλθε τὸ δάνειον μετὰ τὴν δυνάμει τούτου ἐνεργηθεῖσαν κατάσχεσιν τοῦ οἰκοπέδου, παρεχώρησεν αὐτὸ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11847 συμβολαίου μεθ' ὅλων τῶν παρεπομένων καὶ ἰδίως τῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως προκυπτόντων δικαιωμάτων ἄνευ ἐπιφυλάξεώς τινος εἰς τὸν Γ. Βουρλιώτην, ὅστις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12825 συμβολαίου μετεβίβασεν αὐτὸ εἰς τὸν Σ. Κοῦτον, τὸν ἐκθέσαντα εἰς πλειστηριασμὸν τὸ οἰκόπεδον, καὶ δὲν δύναται ν' ἀποδώσῃ δολίαν μεταξὺ τοῦ διαλειφθέντος ὀφειλέτου καὶ τοῦ ἐκποιήσαντος δανειστοῦ συνεννόησιν πρὸς περιγραφὴν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἐν ᾗ καὶ μόνῃ περιπτώσει ἐδικαιοῦτο ἴσως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας δυναμένης νὰ προκύψῃ κατὰ τοῦ Σ. Κοπίδου ἀπαιτήσεώς του νὰ προσβάλῃ τὴν ἐκποίησιν τοῦ οἰκοπέδου ἂν δι' αὐτῆς ἐβλάπτοντο τὰ συμφέροντά του, ἀλλὰ τοιούτους ἰσχυρισμοὺς οὐδὲ κἂν προτείνει ὁ διαληφθεὶς Πλατοῦτζας διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς του· ἄρα ὀρθῶς ἀπερρίφθη αὕτη ὡς ἀπαράδεκτος διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

§ 885. Ἡ 14384 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Ἐφ. φέρει τάδε.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ πᾶσα συνομολόγησις ἐνοχῆς τινος πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ ὡς γινομένη ἐπὶ σκοπῷ τελεσφόρῳ, ἤγουν τοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ πραγματικῶς ἐνοχὴν ὅπου αὕτη δὲν ὑπάρχει ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως ἀπὸ πᾶσαν ῥητὴν συμφωνίαν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἐνοχὴ τῆς παρὰ τῆς ἑταιρίας Π. Χρημάτζη καὶ συντροφίας ἐν Μιτυλήνῃ (ὡς ἐντολοδόχος τῆς ὁποίας ὁ Νικόλαος Ψάλτης ἐπώλησεν εἰς τὸν Ἀνδρέαν Μ. Ποτὸν τὰς ἐν Μιτυλήνῃ κειμένας 200,000 ὀκάδας καυσόξυλα αὐτῆς) τοῦ ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν τὴν ἀξίαν τῶν καυσοξύλων τούτων πρὸς τὸν διαληφθέντα ἐντολοδόχον της Ν. Ψάλτην καταβαλόντα Μιχαὴλ Ποτόν, ἐν περιπτώσει μὴ παραδόσεως τῶν πωληθέντων καυσοξύλων, ὑφίστατο φυσικῶς δυνάμει τοῦ νόμου, καὶ συγχρόνως μετ' αὐτῆς καὶ ἡ ἐνοχὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ οὐδεμία ἀπῃτεῖτο περὶ τούτου ῥητὴ συμφωνία· ἄρα ἡ ἐν τῷ ἐπὶ τοῦ πωλητηρίου ἐν ὀπισθογράφῳ ἀποδείξει τοῦ Ν. Ψάλτη περὶ τῆς παραλαβῆς τῆς διαληφθείσης ἀξίας παρὰ τοῦ Μιχ. Ποτοῦ προστεθεῖσα ἐνοχὴ διὰ τῶν λέξεων «ὑποχρεοῦμαι νὰ ἐπιστρέψω τὰς εἰρημένας δραχ. 2000 πρὸς τὸν κύριον Ποτὸν μετὰ τοῦ νομίμου τόκου των, εἰς

περιέστρεψεν καθ' ἣν δὲν παραδοθοῦν τὰ εἰρημένα ξύλα εἰς τὸν υἱόν του Ἀνδρέαν, ἦτο ὅλως περιττή, ἐὰν δὲν ἐγένετο μὲ τὴν σκοπὸν τῆς *προσωπικῆς* τοῦ λαβόντος τὰ χρήματα, πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος εἰς τὸν ἀγοραστὴν Νικόλ. Ψάλτην, ἐνοχῆς νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ τὰ ληφθέντα χρήματα μετὰ τοῦ νομίμου τόκου εἰς τὸν Μ. Ποτόν, τόσον περισσότερον, ὅσον α') ἐν τῷ πωλητηρίῳ ῥητῶς ὁ Νικόλαος Ψάλτης ἐδήλωσεν ὅτι ἐπώλησε κατὰ διαταγὴν καὶ διὰ *λογαριασμὸν* τῆς ἐν τῇ Μιτυλήνῃ ἑταιρίας, ἐν τῇ εἰρημένῃ ὀπισθογράφῳ ἀποδείξει δὲν ἐπανέλαβε τὴν ῥητὴν ἰδιότητα τοῦ ἐντολοδόχου, καὶ β') ἡ ῥηθεῖσα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν χρημάτων ἐνοχὴ δὲν συνωμολογήθη ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ αὐτοῦ Ανδρ Ποτοῦ, ἀλλὰ τρίτου προσώπου ἤγουν τοῦ Μιχ. Ποτοῦ, καταβαλόντος τὰ χρήματα ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀτομικῶς συνομολογηθέντα ὅρον, καὶ γ') ὅτι ἡ ἐνοχὴ τῆς ἐπιστροφῆς ταύτης κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς συμφωνίας θεωρεῖται ἐκτελεστέα ἐν Σύρῳ, ὅπου ὁ Μιχ. Ποτοῦ κατοικεῖ, καὶ ἐπλήρωσεν, ἐνῷ κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Ψάλτου περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀγωγὴ εἶναι δῆθεν ἐπιδοτέα εἰς τὴν ἑταιρίαν Η. Χρηματζα καὶ συντροφία, ὤφειλεν ὁ Μιχ. Ποτοῦ νὰ διευθυνθῇ περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν χρημάτων ἐν Μιτυλήνῃ, καταζητῶν ἐκεῖνα τὰ χρήματα παρὰ τὴν ἔννοιαν τῆς συμφωνίας.

Ἐπειδὴ τούτων οὕτως ἐχόντων ὁ Ν. Ψάλτης ὀρθῶς ἐνήχθη προσωπικῶς πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ληφθέντων χρημάτων, καὶ ἡ ἐναντία ἔνστασις τοῦ Ν. Ψάλτου ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὡς ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ψάλτης πρωτοδίκως ζητήσας τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς καὶ ὡς *ἀνυποστάτου*, ἀρνεῖται τὸν ἀποτελοῦντα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ Μ. Ποτοῦ ἰσχυρισμὸν τῆς περιπτώσεως τοῦ μνησθέντος ὅρου τῆς ἐπιστροφῆς, ἤγουν ὅτι δὲν παρεδόθησαν τὰ καυσόξυλα εἰς αὐτόν, καὶ τὴν ἄρνησιν ταύτην ἐμπεριεχομένην εἰς τὴν πρωτόδικον ὑπεράσπισιν τοῦ ἀνυποστάτου τῆς ἀγωγῆς, δὲν εἶναι διὰ τοῦτο ἀπαράδεκτος, γενομένη ῥητώτερον καὶ σαφέστερον πρὸς τὸ Ἐφετεῖον, ὡς ἐνίσταται ὁ Μιχ. Ποτοῦ, ὅθεν ὀφείλει οὗτος πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον.

§ 886. Ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ πωλητοῦ τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ πρώτου πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ συμβόλαιον ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν κατὰ τοῦ δευτέρου ἀγοραστοῦ. 412 παρ. (...)

τεμ. 143 καὶ 175 de reg. jur. (1). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 33 τοῦ 1845, ἀναιρ. τὴν 1632 τῶν ἐν Αθ Εφ.

§ 887. Η ἰδιότης τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἐκείνη τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ πωλητοῦ δὲν εἶναι αντιφατικαὶ πρὸς ἀλλήλας· ὥστε δὲν ἀπαγορεύεται νὰ τὰς φέρῃ τὶς ἐπὶ τῆς αὐτῆς δίκης· Πανδ. διάτ. 25 καὶ 34 (3, 3). Απ. πολ. Αρ. Π. 13 τοῦ 1848.

ΣΗΜ. Τὸ πραγματικὸν ἔχει οὕτως· ὁ Ζ ἐνήγαγε τὸν Σ διατεινόμενος ὅτι ἄνευ δικαιώματος ἔσπειρε γαίας του, ἃς ἠγόρασε παρὰ τῆς Δ καὶ ἐζήτησε τὸν καρπὸν, ἢ ἀποζημίωσιν.— Η ἀγωγή του ἀπερρίφθη, διότι, μεταξὺ ἄλλων λόγων, ὑπῆρχεν ἐν τῇ δικογραφίᾳ πληρεξουσιότης τῆς Δ πρὸς αὐτὸν τὸν ἀγοραστήν.

§ 888. Κατὰ τοῦ διεκδικοῦντος κτῆμά τι, ὁ κάτοχος αὐτοῦ δύναται νὰ προτείνῃ ἐνστάσεις; (2). Ἴδε τὴν 55 τοῦ 1847 ἀπ. τοῦ Αρ. Πάγου. Πρλ. λ. Τρίτος.

---

(1) Ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως εἶχεν οὕτως.

Διότι τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀποφανθὲν, ὅτι τὸ συμβόλαιον τῆς 10 νοεμβρ. 1826 καίτοι ἀναγνωρισθὲν ἐπισήμως παρὰ τοῦ Μοσχονὰ τὴν 20 ἰανουαρίου 1827, δὲν ἔχει ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν καὶ βεβαίαν χρονολογίαν ὡς πρὸς τὸν διάδικον ἐπὶ λόγῳ ὅτι οὗτος πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς τρίτος, ἐνῷ ἀγοράσας ἀπὸ τὸν Μοσχονᾶν δὲν εἶναι τρίτος, ἀλλ' ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσεν τὸ ἄρθρον 413 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ παρεβίασε προφανῶς τὸ ἄρθρον 412 τῆς αὐτῆς δικονομίας. ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ. Διότι τὸ αὐτὸ δικαστήριον θεωρῆσαν τὸν ἀντίδικον εἰς θέσιν καλητέραν τῆς τοῦ δικαιοπαρόχου τοῦ Μοσχονᾶ, καθ' οὗ ἐδύνατο ὁ ἀναιρεσείων νὰ ἀντιτάξῃ νομίμως τὸ πρὸς αὐτὸν πωλητήριον τῆς 10 νοεμβ. 1826, παρεβίασε καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ῥωμ. δικαίου. Non debeo melioris conditionis esse quam auctor meus a quo jus ad me transiit Leg. 175, de Reg juris καὶ l. 142 de regulis juris καὶ nemo plus juris in alium transfere potest quam ipse habet.

(2) Ὁσάκις τῆς παραγραφῆς ἡ ἔνστασις στηρίζεται εἰς πωλητήριον, δύναται μὲν ὁ τρίτος νὰ προσβάλῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πωλητηρίου, ἀλλὰ μόνον ἕνεκεν ἐλλείψεως τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὸ κῦρός του τύπων, οὐχὶ δὲ ἕνεκα τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ· ἡ ἔνστασις αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος δυνάμει τοῦ ἄρθρου 552 § 2 τῆς πολ. δικονομίας. Απόφ. του 1837 τῶν ἐν Ναυπλ. Κριτῶν (Νομ. σελ. 2009).

§ 889. Ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ προσβάλῃ ὡς δολίας τὰς πρὸ τῆς ἀγορασίας πράξεις τοῦ πωλητοῦ; Ἴδε τὴν λ. Παυλιανὴ ἀγωγή, ἔνθα ἡ ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 8 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5744.

§ 890. Χωρεῖ κατὰ τοῦ κληρονόμου προσβάλλοντος τὴν ὑπὸ τοῦ δικαιοπαρόχου του ἐνεργηθεῖσαν, πώλησιν, ἡ ἔνστασις, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ τεμ. 1 Πανδ. de exc. vindicatione (21, 3), ὅταν πρόκηται περὶ προικώου; (1). Ὄχι· ἡ ἔνστασις ἐκείνη χωρεῖ ὅταν ἡ πώλησις δὲν ἦναι ἀφ' ἑαυτῆς ἄκυρος (τεμ. 1 § 5 Π. αὐτ.) ἀλλ' ἡ πώλησις προικώου εἶναι ἄκυρος· ὥστε ἡ ἔνστασις δὲν χωρεῖ. Ἀπόφ. 386 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ[2] (Νομ. σελ. 3623 ἑπ.).

§ 891. Κατὰ τὸ τεμ. 4 § 27 Π. (44, 4) αἱ ἐνστάσεις αἱ συνεχόμεναι μὲ τὴν ὑποχρέωσιν, ἐξ ἧς ὁ ἀγοραστὴς παράγει τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς του, ἀντιτάσσονται καὶ κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ χρεώστου· ἄρα ὁ ἐναγόμενος δύναται ν' ἀντιτάξῃ εἰ, τὸν ἐνάγοντα τὴν ἔνστασιν τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῆς ἀν ιθετου ἀγωγῆς, ἐὰν εἶχε δικαίωμα νὰ προτείνῃ ταύτην κατὰ τοῦ πωλητοῦ Ἀπ. πολ. Αρ. Π 42 τοῦ 1847, κυρ. τὴν 3028 τῶν ἐν Αθ. Εφ

ΣΗΜ. Τὸ πραγματικὸν ἔχει οὕτως.— Ὁ Μ ἐπεφόρτισε τὸν Α νὰ τῷ χορηγήσῃ πληροφορίας τινάς, ἵνα ἀγοράσῃ ἓν κτῆμα, ὁ δὲ Α, ὑπεσχέθη, διὰ τοῦτο, τῷ Α ἀντιμισθίαν, δυνάμει συμβολαίου, τὸ ὁποῖον ὁ Α παρεχώρησε τῷ Τ, ὅστις ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Μ. ζητῶν τὴν ἀντιμισθίαν· ὅθεν ἀνεφύη τὸ ζήτημα, ἂν ὁ Μ ἠδύνατο νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ Τ τὰς ἐνστάσεις ὅσας εἶχε κατὰ τοῦ Α.

§ 892. Οἱ ἀγορασταὶ τῆς περιουσίας ἀποθανόντος τινος δὲν ὀφείλουν νὰ πληρώσουν τὰ χρέη αὐτοῦ, ὡς εἰδικοὶ διάδοχοι· δύνανται ὅμως ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὴν ἀπαίτησιν αὐτὴν ἡ δαπάνη, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κάτοχος τῆς περιουσίας ὑπὲρ τοῦ ἀποθανόντος, οἷον διὰ τὴν κηδείαν του (Ν. 12 § 2, 3 Πανδ. de relig.) ἐκτὸς ἂν τὸ ἔκαμε χάριν φιλανθρωπίας. Απ. 5374 τῆς 23 ἰουλ. 1849 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

Περὶ ἀγοραπωλησίας ἐθνικῶν κτημάτων (2).

§ 893. Ὅταν τὸ δημόσιον δὲν ἠμπορῇ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀγο-

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Προίξ.
(2) Πρλ. τὴν λέξ. Ἐθνικαὶ γαῖαι.

ραστὰς τὰς γαίας, περὶ ὧν ἡ συνθήκη τοῦ 1844, ἠποζημιώνει· ἴδε τὴν λ. *Συνθήκη*, ἔνθα ἡ 10173 τοῦ 1852 ἀπόφασις τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

§ 894. Ἐὰν ὁ προικοδοτηθεὶς ἢ ὁ ἀγοραστὴς ἐπὶ πιστώσει ἐθνικοῦ κτήματος πτωχεύσῃ, τὸ δημόσιον ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ καὶ τὰς μὴ ληξιπροθέσμους δόσεις;

Απόφ. Ἐπειδὴ καὶ ἂν ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀφοῦ ὁ Π. Θεοδωρόπουλος, πρὸς ὃν εἶχον παραχωρηθῆ τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος κτήματα παρὰ τῶν ἀρχικῶς λαβόντων αὐτὰ εἰς προικοδοτησίαν των Στ. Σακελαρίου, ἢ Φούρκα, καὶ Γ. Πανουτζοπούλου, μὲ τὰ πρὸς τὸ δημόσιον βάρη, διὰ τὴν πρὸς αὐτὸ πληρωμὴν τοῦ τιμήματος χρεωλυσίου, ὡς ἔμπορος ἐκηρύχθη εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, δικαιοῦται τὸ δημόσιον νὰ κατατεχθῇ διὰ τὰς ληξιπροθέσμους δόσεις τοῦ χρεολυσίου, ἐκπιπτομένων προηγουμένως τῶν μὴ ληξιπροθέσμων τόκων, οἱ ὁποῖοι συνεκεφαλαιώθησαν εἰς τὸ ἀρχικὸν τίμημα καὶ ἀπετέλεσαν τὰς δόσεις τοῦ χρεωλυσίου, καθότι ἡ πτώχευσις συνεπάγει ἀναγκαίως τὸ ἀπαιτητὸν καὶ τῶν ληξιπροθέσμων, καὶ τῶν ἐπιπροθέσμων χρεῶν εἴτε προσωπικῶν, εἴτε ἐνυποθήκων ὄντων, ὡς μὴ διακρίναντος τοῦ νόμου· ὅτε ἀποβαίνει διόλου ἀδιάφορος ἡ παρατήρησις ὅτι ὁ Θεοδωρόπουλος δὲν ἦτον ὁ ἀμέσως μετὰ τοῦ δημοσίου συναλλαχθεὶς ὡς ὑποκατασταθεὶς εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν δικαιοπαρόχων του, διότι ἀρκεῖ ὅτι τὰ κτήματα ταῦτα μὲ τὰ ἐπ' αὐτῶν βάρη ἀπαρτίζουσι μέρος τῆς περιουσίας του διὰ νὰ κατασταθοῦν ληξιπρόθεσμα καὶ ἀπαιτητά.

Ἐπειδὴ ἀφοῦ αἱ πρὸς τὸ δημόσιον προσωπικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν πρωτοτύπως προικοδοτηθέντων, αἱ ἀπορρέουσαι ἐκ τοῦ περὶ προικοδοτήσεως συναλλάγματος, ἐξακολουθοῦν νὰ διατηρῶνται, καὶ μετὰ τὴν πρὸς τὸν Θεοδωρόπουλον μεταφορὰν τῶν κτημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ τὰ πραγματικὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν αὐτῶν κτημάτων διεφυλάχθησαν ἀκέραια ὡς ἀπαλλοτριωθέντων μὲ τὸ ἐπ' αὐτῶν βάρος τῆς ὑποθήκης, δὲν δικαιοῦται τὸ δημόσιον νὰ ζητῇ τὴν πληρωμὴν καὶ τῶν ἐπιπροθέσμων καὶ μὴ ληξιπροθέσμων δόσεων, ἀφοῦ μηδεμία ἐλάττωσις εἰς τὰς ὁποίας ἀπελάμβανεν ἀσφαλείας δὲν παρηκολούθησε, διότι οἱ δανεισταί, ὡς ἀντιπροσωπεύοντες τὸν ὀφειλέτην, ἐδύναντο ἰσχυρῶς νὰ ἐπικαλεσθῶσιν ὅλας τὰς ὠφελείας τὰς ὁποίας παρέχει εις τὸν πτωχεύσαντα τὸ τῆς προικοδοτήσεως συνάλλαγμα, καὶ τῆς περὶ πληρωμῆς προθεσμίας· ἄλλως τε τὸ δημόσιον ὤφειλεν ἂν μὲν συγ-

κατατεθεῖτο εἰς τὴν τοιαύτην τῶν κτημάτων ἀπαλλοτρίωσιν, λαβὸν γνῶσιν διὰ τῆς πρὸς αὐτὸ ἐπιδόσεως τῆς κατασχέσεως, καὶ τοιχοκολλήτου γραμματίου ὡς ἐνυπόθηκος δανειστής, ν' ἀνακόψῃ τὴν κατάσχεσιν καὶ νὰ ζητήσῃ τὸν πλειστηριασμὸν αὐτῶν τῶν κτημάτων ἄνευ τοῦ τοιούτου ὅρου, σιωπῆσαν δὲ καὶ ζητῆσαν νὰ καταταχθῇ θεωρεῖται ὡς παραδεχθὲν καὶ συναινέσαν εἰς αὐτήν.

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον πρὸς τούτοις στερεῖται συμφέροντος νὰ προσβάλῃ τὸν γενόμενον πλειστηριασμόν, διότι καὶ ἂν ἤθελε καταταχθῇ καὶ διὰ τὰς μὴ ληξιπροθέσμους δόσεις ἔπρεπε ν' ἀφαιρεθῇ προηγουμένως ὁ τόκος τῶν μὴ παρελθουσῶν δόσεων, οἱ ὁποῖοι συνεχωνεύθησαν εἰς τὸ χρεολύσιον.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 56 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου καθιεροῖ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποσβέσεως τῶν ὑποθηκῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπιβαρύνουν τὸ κτῆμα πωληθὲν διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ νὰ μὴ παρενοχλεῖται αὐτὸς ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν αὐτοὶ ἤθελον ἀμελήσει νὰ ζητήσωσι ἐπωφελῶς τὴν κατάταξίν των, εἶναι ἀνεφάρμοστον, διότι ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ δανεισταὶ οὐχὶ μόνον δὲν ἠμέλησαν, ἀλλ' ἐπ' ἐναντίας ἐξασκοῦντες τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου των ἐξεποίησαν τὰ κτήματα μὲ τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος ῥήτραν τῶν ἐπικειμένων αὐτοῖς βαρῶν τοῦ δημοσίου. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 362 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σελ. 5616.

§ 895. Γαῖαι ἀγορασθεῖσαι ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐξ αὐτῶν ἐξώσεως ἐκείνων, οἵτινες καὶ αὖθις τὰς ἀνέκτησαν. Ἴδε ἀπόφ. 10153 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.=Πρλ. καὶ ἀπόφ. 11505 τῶν αὐτῶν Εφετῶν.

§ 896. Ἐπὶ τῆς ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων μένει ῥητῶς εἰς τὸ δημόσιον τὸ ἐπὶ τοῦ ἐκποιηθέντος δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας μέχρις ἐντελοῦς ἐξοφλήσεως τῆς τιμῆς καὶ τῶν τόκων, καὶ τοῦτο πρέπει νὰ σημειωθῇ εἰς τὸ τῶν ὑποθηκῶν βιβλίον· ἀλλ' ἡ τοιαύτη παράλειψις τῆς σημειώσεως δὲν ἐπιφέρει καὶ τὴν στέρησιν τοῦ τῆς ἰδιοκτησίας δικαιώματος. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 233 τοῦ 1854,— ἀπ. 11435 Εφ. Αθ.

§ 897. Οἱ Κρῆτες (1) δύνανται νὰ διαθέσωσι τὰς γαίας, αἱ ὁποῖαι παρεχωρήθησαν εἰς αὐτούς; Ἴδε ἀπόφ. Εφ. Αθ. 13090 τοῦ 1856.

---

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Κρῆτες.

§ 898. Τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ διατάξωσι τὴν παραχώρησιν πωληθεισῶν ἐθνικῶν γαιῶν, ὅταν τὸ δημόσιον δὲν ἐνέκρινε τὴν δημοπρασίαν; Ὄχι. Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 78 τοῦ 1858 ἐν Νομικ. σ. 6121.

§ 899. Διάρρηξις πωλήσεως ἐθνικῶν γαιῶν ἐπὶ δημοπρασίας χωρεῖ; Ἴδε τὴν 9421 Εφ. Αθ. ἐν λ. Ἐθνικαὶ γαῖαι.

§ 900. Διάταγμα, δι' οὗ ἀπεφασίσθη ἡ ἀγορὰ βιβλιοθήκης τινὸς καὶ ἡ δι' ἐθνικῶν γαιῶν πληρωμὴ τοῦ τιμήματος, εἶναι διάταγμα μερικὸν μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ ἀπὸ 28 σεπτεμβρίου 1835 διατάγματος περὶ σχηματισμοῦ τοῦ συμβουλ. τῆς ἐπικρατείας, ὅπερ ἐννοεῖ διατάγματα ἀφορῶντα γενικὰ μέτρα περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἀφορῶντα μερικὴν ἐκποίησιν ἐθνικῶν τινῶν γαιῶν· ἄλλως τε ἡ γνωμοδότησις τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ δὲν ἀπαιτεῖτο ὑποχρεωτικῶς. Απ. πολ. Αρ. Π. 3 τοῦ 1850.

§ 901. Τὸ ἄρθρον 25 τοῦ περὶ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου νόμου ὁμιλεῖ περὶ τῶν τῆς ἰδιοκτησίας ἐγγράφων, τῶν διδομένων εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἐθνικῶν κτημάτων, καὶ ὄχι περὶ τῶν προσωρινῶν παραχωρητηρίων. Απ. πολ. Αρ. Π. 102 τοῦ 1847.

§ 902. Ὁ νόμος τῆς 30 ἀπριλίου 1835 περὶ ἀνανεώσεως τῶν τίτλων τῶν παλαιῶν ἐκποιήσεων ἀφορᾷ τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου καὶ τὰς ἀπέναντι τοῦ δημοσίου ὑποχρεώσεις τῶν κατεχόντων ἐθνικὰ κτήματα ἀγορασθέντα παρ' αὐτῶν ἀπὸ τὰς καιρὸν κυβερνήσεις, ὀφειλούσας νὰ τηρῶσιν ὡς πρὸς τὰς πωλήσεις τῶν τοιούτων κτημάτων τοὺς προψηφισθέντας ἐθνικοὺς νόμους· ἄρα δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ δωρεᾶς ἐπιψηφισθείσης ἀμέσως ἀπὸ τὴν κυρίαρχον ἐθνικὴν συνέλευσιν, τὴν ὁποίαν (δωρεὰν) ἡ Κυβέρνησις ἁπλῶς ἐξετέλεσεν. Απ. πολ. Αρ. Π. 128 τοῦ 1851.

§ 903. Πῶς κανονίζονται τὰ συναλλάγματα, ἅτινα ἀφορῶσιν ἐκποίησιν ἐθνικῶν γαιῶν; Δηλαδὴ πῶς κανονίζονται αἱ μεταξὺ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ σχέσεις;

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸν περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων νόμον, ἡ κατ' αὐτὸν πρὸ τῆς δημοπρασίας ἀπαιτουμένη νὰ γείνῃ διακήρυξις, εἰς ἣν διατάσσεται νὰ καταχωρῶνται ἅπαντες οἱ ὅροι τῆς ἐκποιήσεως, ἀπαρτίζει τὴν βάσιν τῆς μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ πλειοδότου συναπτομένης συμβάσεως· ὥστε πᾶσα περὶ τῶν ὅρων αὐτῶν μεταξὺ τῶν συναλλαττομένων μερῶν ἀναφυομένη ἀμφισβήτησις δι' αὐτῆς καὶ μόνης δύναται νὰ κανονισθῇ ὡς περιεχούσης τοὺς ὅρους αὐτούς, καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ μετὰ τὴν

τελειοποίησιν καὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς δημοπρασίας ἐπ' ὀνόματι τοῦ πλειοδότου ἐκδιδομένου παραχωρητηρίου, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν διαληφθέντα νόμον, δὲν δύναται νὰ περιέχῃ ἄλλο ἢ τὴν ἐπίσημον βεβαίωσιν τῆς εἰς τὸν πλειοδότην κατακυρώσεως τοῦ κτήματος, χωρὶς νὰ γίνηται ἐν αὐτῇ πλέον μνεία τῶν ὅρων, ὡς περιεχομένων τούτων εἰς τὰ πρὸ τῆς δημοπρασίας δημοσιευθέντα ἔγγραφα. Ὅθεν ἂν καὶ εἰς τὸ προσαγόμενον παραχωρητήριον δὲν περιέχηται ὁ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπικαλούμενος ὅρος, οὐχ ἧττον ὁ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιβληθεὶς ὅρκος, ὅτι δηλ. ὁ ἀμφισβητούμενος ὅρος δὲν περιείχετο εἰς τὴν διακήρυξιν, ἔχει ἐπιρροὴν, καὶ καλῶς ἐτέθη τὸ θέμα αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου ἐκκαλουμένων ἀποφάσεων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος εἰς τὴν δίκην, ἐφ' ἧς ἐξεδόθησαν αἱ αὐταὶ ἀποφάσεις, ὡμολόγησεν, ὅτι οὐδὲν παράπονον ἔχει διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ μύλου τοῦ Τ, τοῦτο μόνον προκύπτει ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, ἐναχθεὶς ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατὰ τὸ ἔτ. 1848 ὅτι παρεμποδίζει διά τινος παρ' αὐτοῦ ἐγερθείσης νεροτριβῆς τὴν τακτικὴν τοῦ ὕδατος ῥοὴν, ἀντέταξεν, ὑπερασπιζόμενος κατὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς, τὴν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν, ὅτι οὐδεμίαν αὐτὸς ἐπήνεγκεν εἰς τὴν ῥοὴν τοῦ ὕδατος μεταβολὴν, καὶ ὅτι ἐν γένει οὐδεμίαν ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ τοῦ ὕδατος αὐτοῦ· οὐχὶ δὲ καὶ ἡ παρὰ τοῦ δημοσίου ἐπικαλουμένη ὁμολογία ἐκ τῆς ἐκτεθείσης ὑπερασπίσεώς του ἀφορώσης κυρίως τὴν εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένην παρεμπόδισιν τοῦ ὕδατος· δὲν δύναται δ' εὐλόγως νὰ συναχθῇ καὶ τὸ ὁποῖον τὸ δημόσιον συνάγει συμπέρασμα, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἐφεσίβλητος ὡμολόγησε δι' αὐτῆς, ὅτι δὲν ἔχει παράπονον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ διαληφθέντος μύλου, περὶ τοῦ ὁποίου τότε ἐν παρόδῳ μόνον ἐγένετο λόγος κατὰ τὴν δίκην ἐκείνην· ὥστε μὴ ἀποδεικνυομένης τοιαύτης ὁμολογίας τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἠδύνατο οὗτος νὰ ἐπαγάγῃ τὸν ὁποῖον ἐπήγαγεν τῷ ὑπουργῷ τῶν Οἰκονομικῶν ὅρκον περὶ τῆς ὑπάρξεως ἐν τῇ διακηρύξει, ἢ μὴ, τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὅρου.

Ἐπειδὴ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δικαιούμενος ἀφ' ἑνὸς, κατὰ τὸν περὶ ἐκποιήσεως τῶν εθνικῶν κτημάτων νόμον, νὰ θέτῃ τοὺς ὅρους τῆς ἐκποιήσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου ὢν ὑπόχρεως, δυνάμει τῆς ἀνατεθείσης εἰς αὐτὸν διαχειρίσεως τῆς δημοσίας περιουσίας, νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς αὐξήσεως ταύτης, ἠδύνατο βεβαίως νὰ θέσῃ μεταξὺ τῶν ὅρων τῆς ἐκποιήσεως τοῦ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον κατακυρωθέντος μύλου καὶ τὸν παρὰ τούτου ἐπικαλούμενον ὅρον,

ὡς δυνάμενον νὰ συντείνῃ πρὸς αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ μέλλοντος τότε νὰ ἐκπλειστηριασθῇ ὑδρομύλου, καὶ διότι οὐδεμία τοῦ διαληφθέντος νόμου διάταξις περιορίζει τοῦ ὑπουργοῦ τὴν κρίσιν. Απ. Εφ. Αθ. 11870 τοῦ 1854 τμ. ά.

§ 904. Δύνασαι ν' ἀρνηθῇς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος τοῦ παραδοθέντος σοι κτήματος, ὅταν τὸ παραχωρητήριον δὲν ἐξεδόθη; Ἴδε τὴν λ. Προικοδότησις, ἔνθα ἡ 888 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. Εφετῶν.

§ 905. Διὰ νὰ ὑπάρχῃ πώλησις, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ συναίνεσις. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων ἡ ἀπόδειξις τῆς συναινέσεως τοῦ δημοσίου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ καὶ ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παραχωρητηρίου· (διατ. τῆς 13/25 νοεμβρ. 1836). Απόφ. πολ. Αρ. Π. 127 τοῦ 1847, ἣν ἐν Εὐρ. τ. 4 § 217.

§ 906. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ἀπὸ 13/25 νοεμβρ. 1836 διάτ. περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων ἀνετέθη εἰς μόνον τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκ. ὑπουργεῖον ἡ ἔρευνα, ἂν ἐτηρήθησαν αἱ συμφωνίαι, καὶ ἡ ἔγκρισις αὐτῶν τῶν ἐκποιήσεων. Διὰ δὲ τοῦ ἀπὸ 16/28 ἰουνίου 1842 ὑπ' ἀριθ. 2337 διατ. δὲν μετεβλήθη ἡ ἁρμοδιότης αὕτη τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλ' ἐτροποποιήθη τὸ πρῶτον ἐκεῖνο διάτ. καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐθνικὰ κτήματα, τὰ μὴ περιεχόμενα εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Βασιλ. ἐγκριθέντος καταλόγους καὶ τὰ ὁποῖα ἐξετέθησαν εἰς δημοπρασίαν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 127 τοῦ 1847, ἀναιρ. τὴν 134 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. ἣν ἐν Εὐρ. τ. 4 § 217.

§ 907. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκον. ὑπουργεῖον εἶναι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ ἡ ἀκυροῦσα τὰς δημοπρασίας, καὶ οὐχὶ τὸ ἐλεγκτ. συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον μόνον τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐκποιήσεως πρέπει νὰ διευθυνθῇ, διὰ νὰ κατεχωρηθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖά του. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 127 τοῦ 1852, ἣν ἐν λέξ. Αρμοδιότης ἐν γένει (Εὐρ. τ. 4 § 217).

§ 908. Ἄνευ συναινέσεως τῆς Γερουσίας, ἠδύνατο ὁ Κυβερνήτης ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ τιμήματος ἐθνικοῦ κτήματος; Ἴδε τὴν λ. Ἐθνικὰ κτήματα (ἀπ. Αρ. Π. 69 τοῦ 1853).

§ 909. Περὶ τῆς ἐπὶ Κυβερνήτου πωλήσεως τῶν ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων, ἴδε ἀπόφασιν Αρ. Π. 3 τοῦ 1853.

§ 910. Η μερικὴ ἀκύρωσις δημοπρασίας τινὸς περὶ ἐνοικιάσεως ἐλαιοδένδρων παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν μισθωτὴν νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ὅλου; οὗτος δύναται ἢ ν' ἀποσυρθῇ τῆς πράξεως, ἢ νὰ ζητήσῃ ἀνάλογον μείωσιν τοῦ τιμήματος· ἂν ὅμως

ἀπόλαυσε τὸν καρπὸν τοῦ μέρους, δι' ὃ δὲν ἐγένετο ἀγορασία· τῇ ὑποτίθεται ὅτι ἀπεδέχθη τὴν ἐναιμίασιν ὡς πρὸς αὐτὸ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἠγόρασε τὸ ὅλον, τουτέστι δι' ὅλον τὸ τίμημα. Απ. Εφ. Αθ. 13353 τοῦ 1855, τμ. ε.

§ 911. Πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παραχωρητηρίου, αἱ ἐθνικαὶ γαῖαι μεταβαίνουν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀγοραστοῦ; Ἴδε τὴν λ. *Ἐθνικαὶ γαῖαι.*

§ 912. Πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου πωληθέντος ἀκινήτου ἀπαιτεῖται παράδοσις;— Κατὰ τὸν νόμον (1) ἡ διεκδικητικὴ τοῦ πράγματος ἀγωγὴ χορηγεῖται εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ· κατὰ δε τὴν διάτ. 13 Αρμ. (γ, γ) ὁ ἀγοραστὴς δεσπότης γίνεται οὐχ' ἀπὸ τοῦ συμφώνου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ ἀγοράσαντος· ἐπομένως ὁ ἀγοραστὴς, πρὶν ἢ παραδοθῇ εἰς αὐτὸν τὸ κτῆμα, δὲν δύναται νὰ τὸ διεκδικήσῃ κατά τινος τρίτου κατόχου· ἐξαίρεσις ὅμως τοῦ γενικοῦ κανόνος καθιεροῦται διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ δημοσίου γενομένας ἐκποιήσεις, καθ' ἃς ἐὰν ὑπὸ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν πραθῇ δημόσιον πρᾶγμα, παραχρῆμα γίνεται τοῦ ἀγοραστοῦ, καταβαλλομένου τοῦ τιμήματος. Απ. 270 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. Νομ. σ. 5324). Πρλ. διάτ. 2 Β. (56, 2)— τεμ 5 § 1 Π. (49. 14).

§ 912[2]. Δύναται νὰ πληρωθῇ τὸ τίμημα ἀκινήτου κτήματος, πωληθέντος ὑπὸ τοῦ δημοσίου διὰ φαλαγγιτικῶν γραμματίων, ἐὰν κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν δὲν δηλωθῇ ἡ πρόθεσις τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα διὰ τοιούτων γραμματίων; (2). Απόφ. 271 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (Νομ. σελ. 5324). Ἴδε τὴν 1 καὶ 2 σκέψ. ἀνωτ § 303

§ 913. Τί ἀπαιτεῖται ἵνα ᾖ ἰσχυρὰ ἡ τῆς κατοχῆς πωληθέντων ἐθνικῶν κτημάτων κατοχή; Νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ διαταγ. τῆς 13/25 νοεμβρ 1836· ἄνευ δὲ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων αὐτῶν νομὴ δὲν μεταβιβάζεται, οὐδὲ ἐπέφερεν εἰς τοῦτο μεταβολήν τινα τὸ ἀπὸ 16 ἰανουαρ. 1842 διάταγ Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 78 τοῦ 1856 ἐν Νομικ. σ. 6121 ἧς ἡ 4, 5 6 καὶ 7 σκέψις φέρουσιν.

Απόφ. Επειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ τοῦ περὶ οὗ πρό-

(1) Τεμ. 23 Πανδ. (6, 1.

(2) Ἡ ἀπόφασις περιέχει καὶ γνώμην μειονοψηφίας, στηριζομένην εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀπὸ 13 νοεμβρ. 1836 νόμου περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, καὶ εἰς τὸν λόγον ὅτι ἐξεδόθη διάταγμα ἐπιτρέπον τὴν ἐκποίησιν τῶν φαλαγγ. γραμματίων.

καὶ τοῦ περιβολίου ὄντος ὁμολογουμένως ἐθνικοῦ, καὶ δημοπρατηθέντος κατὰ τὸ 1837, συνομολογεῖται ὅτι οὐδεὶς τῶν ἄνω εἰρημένων κανόνων ἐτηρήθη· ἡ ἐνηργήθη μετὰ τὴν δημοπρασίαν· ὅθεν ἄνευ ἐγκαταστάσεως, ἤτοι παραδόσεως, κατοχὴν ὁ ὑπερθεματιστὴς δὲν ἀπέκτησεν, οὔτε ἄλλο δικαίωμα, εἰμὴ νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν διοικητικῶς ἢ συμφώνως μὲ τοὺς ὅρους τῶν εἰρημένων διαταγμάτων καὶ ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰδικήν· διότι μόνος ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἔχει κατ' αὐτὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως καθ' ἑκάστην τῶν τοιούτων δημοπρασίαν, τὰ δὲ δικαστήρια δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐπεμβαίνωσι καὶ ἀπαγγείλωσι τοιαύτην· ἑπομένως καὶ ἂν ὑπῆρχεν ὁ πλειοδοτήσας ἐναγόμενος, ἢ εἰσῆλθεν ὅπως δήποτε εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοπρατηθέντος κτήματος, χωρὶς νὰ πληρώσῃ, χωρὶς νὰ λάβῃ πωλητήριον, καὶ χωρὶς νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς αὐτό, ἐκ τούτων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, οὔτε τὸ δημόσιον ὅτι μετεβίβασεν εἰς αὐτὸν κατοχὴν διανοίᾳ πωλήσεως, οὔτε αὐτὸς ὅτι ἀπέκτησε δυνάμει τοῦ νόμου τοιαύτην, οὔτε τὸ δημόσιον ὅτι ἀπώλεσεν ἣν εἶχεν, ἀλλὰ μένει εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν διάνοιαν, εἰς ἣν ἦτο καὶ πρὸ τῆς δημοπρασίας· ἐκ δὲ τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκφράσεως τοῦ δημοσίου ακαθεῖξεν αὐτὸ ὁ ἐναγόμενος, ἀγνοοῦντος τοῦ δημοσίου, πιστεύων ἴσως ὅτι διὰ μόνης τῆς δημοπρασίας ἰσχυρῶς ἠγόρασεν, οὐδὲν δικαίωμα ὁμολογεῖ τὸ δημόσιον ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου, οὐδὲ προκριματίζεται ἐκ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως.

Ἐπειδὴ δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀκυρωθῇ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἡ γενομένη δημοπρασία διὰ νὰ μὴν ἔχῃ συνεπείας· ἐξ ἐναντίας ἀπαιτεῖται νὰ ἐπέλθῃ ῥητὴ αὐτοῦ ἔγκρισις, καὶ νὰ τηρηθῶσιν ὅλοι οἱ κανόνες, διὰ νὰ ἔχῃ ἡ δημοπρασία συνεπείας, τουτέστι διὰ ν' ἀποκτήσῃ ὁ πλειοδότης δικαίωμα κυριότητος ἢ κατοχῆς ἐπὶ τοῦ δημοπρατηθέντος κτήματος· ὅθεν ἐκ τοῦ ὅτι εὑρέθη, ἢ εἰσῆλθεν ἄλλως εἰς τὴν κατοχήν, καὶ διὰ τῆς προσδοκίας τῆς ἐγκρίσεως, γνωρίζων πάντα τ' ἀνωτέρω, οὔτε δυνάμει κύριος δύναται νὰ θεωρηθῇ, οὔτε δικαίωμα ἀποκτᾷ νὰ μεταβάλῃ τὴν διάνοιαν τῆς κατοχῆς του, εἰμή, ὡς εἴρηται, νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν, τὴν τοῦ πωλητηρίου ἔκδοσιν, καὶ τὴν εἰς τὴν κατοχὴν ἐγκατάστασίν του, συμμορφούμενος μὲ τοὺς ἄνω εἰρημένους κανόνας, ἑπομένως οὔτε τὴν ἔνστασιν τοῦ πωληθέντος καὶ παραδοθέντος δύναται νὰ ἔχῃ κατὰ τὸν Ν. 1 Π. 21, 3 κατὰ τὴν ἀνωτέρω πρώτην αἰτιολογίαν, οὔτε δικαίωμα ν' ἀμφισβητῇ ἐκ τούτων τὴν τοῦ δημοσίου κατοχὴν (Ν. 3 § 19 Π. 51, 2).

Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον ἰσχυριζόμενον ὅτι ἣν ἔχει ὁ ἐναγόμενος

κατοχὴν, ἔχει αὐτὴν κατὰ παράκλησιν ἀπὸ τοῦ 1837· ἀλλ' φαίνεται αὐτὴν, μεταβάλλων ἤδη τὴν διάνοιαν καὶ ἀντιποιούμενος κατοχὴν ἄλλης φύσεως, εἶχε δικαίωμα νὰ κινήσῃ τὴν προκειμένην περὶ κατοχῆς ἀγωγὴν ἵνα διατηρήσῃ αὐτὴν εἰς ἑαυτό· ἐπὶ δὲ τῆς τοιαύτης κατοχῆς οὔτε ἡ ἐνιαυσία παραγραφὴ ἔχει ἐφαρμογὴν (ἄρθρον 630 τῆς πολιτ. δικονομίας), οὔτε ἄλλη τίς· ὅθεν ἡ ἀγωγή του δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἐπειδὴ ὁ Ν. 1 Π. 6, 3 ὁ ἀφορῶν, τὰς διηνεκεῖς μισθώσεις τῶν δημοσίων ἀγρῶν, συνδυαζόμενος καὶ μὲ τὸ Β. διάταγμα τῆς 24 Ἰουνίου 1843, δὲν ὠφελεῖ τὸν ἐναγόμενον εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἁπλῶν γαιῶν, οὐδὲ καὶ συμφωνίας διηνεκοῦς μισθώσεως ἢ ἐμφυτεύσεως· ὅθεν ἡ ἐκ τοιούτων λόγων ἔνστασις ἀπαραδέκτου, δὲν εἶναι βάσιμος.

§ 914. Ὁ ἀπὸ τὸ δημόσιον ἀγοράζων ἔχει διεκδ. ἀγωγὴν, ἂν δὲν τῷ ἐγένετο παράδοσις; Ναὶ μὲν κατὰ τὸ τεμ. 23 Πανδ. (6, 1) ἡ διεκδικητικὴ τοῦ πράγματος ἀγωγὴ χορηγεῖται εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸν § 13 (γ, γ) Ἀρμ. ὁ ἀγοραστὴς γίνεται κύριος ἀπὸ τῆς παροδόσεως καὶ ὄχι ἀπὸ τοῦ συμφώνου, ἀλλὰ τοῦ κανόνος καθιεροῦνται ἐξαίρεσις διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ δημοσίου γενομένας ἐκποιήσεις, κατὰ τὴν διάτ. 2 Βασιλ. (49, 14) καὶ τεμ. 5 § 1 Πανδ. (49, 14), καθ' ἃς ὁ ἀπὸ τὸ δημόσιον ἀγοράζων γίνεται παραχρῆμα κύριος τοῦ ἀγορασθέντος κτήματος καὶ δὲν ἀπαιτεῖται παράδοσις. Αποφ. Εφετ. Ναυπλ. 1185 τοῦ 1851 ἐν Νομ. σελ. 5528.

§ 915. Τὸ παραχωρητήριον, ὅπερ τὸ δημόσιον ἐκδίδει, δὲν προσδίδει δικαίωμα κυριότητος, ἂν δὲν γίνῃ παράδοσις. Απ. ἐφ. Αθ. 1005 τοῦ 1838.

§ 916. Ἡ κυριότης τοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐκποιηθέντος ἀκινήτου μεταβιβάζεται εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἄνευ παραδόσεως; Ἡ 6 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. φέρει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ κυριότης τοῦ πράγματος δὲν ἀποκτᾶται διὰ μόνης τῆς περὶ παραχωρήσεως συμφωνίας, ἀλλ' ἀπαιτεῖται συνάμα καὶ ἡ παράδοσις αὐτοῦ, κατ' ἐξαίρεσιν ὅμως, ὅταν τὸ δημόσιον ἐκποιῇ, μεταβιβάζει ἀμέσως καὶ χωρὶς παραδόσεως εἰς τὸν δικαιοδόχον τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος (Ν. 2 Κώδ. 7, 37 καὶ Ν. 5 § 1 Πανδ. 49, 14 καὶ § τελευταῖος 21, 1)· ἂν καὶ ἠδύνατο νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τοιαύτη ἐξαίρεσις, ἤτοι ἡ ἄνευ παραδόσεως μεταβίβασις τῆς κυριότητος δὲν ἐξάγεται ἐκ τῶν σημειουμένων νόμων. (Νομ. σ. 6016).

§ 917. Ὅταν ἦναι ὁμολογούμενον, ὅτι τὸ δημόσιον προσδιώρισεν οἰκόπεδόν τι διά τινα· ὅτι τὸ κατεμέτρησεν ὁ γεωμέτρης, καὶ ὅτι ἐκεῖνος τὸ παρέλαβεν, ἄλλη παράδοσις δὲν ἀπαιτεῖται. Απ. πολ. Ἀρ. Π. 156 τοῦ 1853.

§ 918. Ἡ παράδοσις πράγματός τινος κατεχομένου παρ' ἄλλου μεταβιβάζει τὴν κατοχήν; Ἄν τις τὸ κατέχῃ ὡς ἐθνικὸν μέν, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ νὰ προικοδοτηθῇ δι' αὐτοῦ;

Απόφ. Ἐπειδὴ ὡς παράδοσις θεωρεῖται κατὰ τὸν νόμον ἡ τῆς Νομῆς μετάβασις (possesionis translatio)· αὕτη δὲ προσαποκτᾶται ψυχῇ τε καὶ σώματι, οὐμὴν καὶ θατέρῳ μόνῳ (Βασ. 6. 50 τ. II § 3)· ἑπομένως ἵνα διὰ τῆς παραδόσεως προσαποκτήσῃ τις τὴν νομὴν πράγματός τινος, ἀπαιτεῖται νὰ μὴν εὑρίσκεται τοῦτο κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραδόσεως ὑπὸ τὴν διακατοχὴν τρίτου (Π. τ. 18 6. 41 τ. 11).

Ἐπειδή, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐπίδικον κτῆμα, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὑπὸ τοῦ γεωμέτρου ἐνεργηθείσης ἐγκαταστάσεως εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως δὲ καὶ μόνης οὗτος δὲν ἀπώλεσε τὴν κατοχὴν καθόσον αὕτη ἐγένετο ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του, ὁ δὲ ἐκκαλῶν ἐνήργησεν ἐπὶ τοῦ πράγματος καὶ μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν πράξεις διακατοχῆς ἄνευ ἀντιστάσεως· ἑπομένως καὶ κατὰ τὰ προεκτεθέντα ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἠδύνατο διὰ τῆς παραδόσεως νὰ προσαποκτήσῃ νομὴν τοῦ πρὸς αὐτὸν πωληθέντος πράγματος.

Ἐπειδὴ ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ὁμολογεῖ ὁ ἐκκαλῶν, ὅτι τὸ ἐπίδικον κτῆμα ἀνήκει εἰς τὸ δημόσιον, δὲν ἐξάγεται κατὰ τὸν νόμον, ὅτι εἶναι κατὰ παράκλησιν κάτοχος, δύναται μόνον νὰ θεωρηθῇ ὡς κακῆς πίστεως κάτοχος.

Ἐπειδὴ τούτων ἕνεκα, ἂν καὶ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος βάσιμος εἶναι· μολαταῦτα.

Ἐπειδὴ ἡ ἔνστασις αὕτη τοῦ ἐκκαλοῦντος στηρίζεται εἰς τὸν λόγον, ὅτι αὐτὸς κατεῖχε τὸν περὶ οὗ πρόκειται ἀγρὸν διανοίᾳ κυρίου διὰ νὰ προικοδοτηθῇ μὲ αὐτόν, δυνάμει τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, εἴτε κατὰ τὸν περὶ διανομῆς τῆς ἐθν. γῆς ἐκδοθησόμενον νόμον, εἴτε διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα, κατὰ γενικὸν ληφθησόμενον μέτρον, ὅτι ὁ ἐνάγων ποτὲ δὲν ἔλαβε κατοχὴν ἐπὶ τοῦ μνησθέντος κτήματος, οὔτε διὰ τῆς, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὑπὸ τοῦ γεωμέτρου ἐν αὐτῷ ἐγκαταστάσεώς του, μὴ οὔσης τῆς κατοχῆς κενῆς καὶ ἐλευθέρας, ὡς προκατεχομένου τοῦ ἀγροῦ,

ὡς εἴρηται, παρὰ τοῦ ῥηθέντος ἐκκαλοῦντος, καὶ ὅτι καὶ ἀφοῦ ἂν ὑποτεθῇ, ἀφοῦ ἔχει δικαίωμα δυνάμει τῶν Βατ. διαταγμάτων τοῦ 1841 καὶ 1843 νὰ κατέχῃ ὡρισμένην ἔκτασιν γαιῶν, δὲν δύναται ν' ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ ὡς μὴ ὑπερβαίνοντος τοῦ ἀγροῦ τὴν ὑπὸ τῶν διαταγμάτων αὐτῶν ὁρισθεῖσαν ἔκτασιν. Απ. 241 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (τομ. ε. 5320).

§ 919. Τὸ δημόσιον, ὀφεῖλον δυνάμει τοῦ περὶ ἀγοραπωλησίας συναλλάγματος, νὰ παραδώσῃ τὸ λόγῳ προικοδοτήσεως εἴς τινα ἐθνικὸν κτῆμα, καὶ ἀποποιούμενον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του, ὀφείλει ἀποζημίωσιν, καὶ ἂν ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐπλήρωσεν εἰσέτι τὸ τίμημα. Απ. 9375 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 920. Τίνα ὁρᾷ ὁ κίνδυνος τῆς ἀπωλείας τοῦ πωληθέντος ἐθνικοῦ κτήματος; Ἴδε ἀνωτ. § 593 ἀπόφ. 9938 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς προτιμήσεως (1).

ΣΗΜ. Ἀξίαν μελέτης θεωρῶ τὴν ὑπὸ βυζαντινοῦ τινὸς νομομαθοῦς ἑρμηνείαν τῆς Νεαρᾶς, εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς ὁποίας ἐμβαίνω· βλέπε δὲ ταύτην εἰς τὴν νέαν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἐδουάρδου Ζαχαρίου Λιγενθὰλ συλλογὴν τῶν Νεαρῶν τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, τὴν παρὰ τοῦ Κ. Σγούτα πωλουμένην. Δὲν τὴν μεταφέρω ἐνταῦθα, ὑποθέτων ὅτι πᾶς φιλομαθής, ἰδίως δὲ πάντες οἱ νομομαθεῖς, κτήσωνται τὴν ἀξιόλογον ταύτην συλλογήν.

§ 929. Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς (2) συνέβη μετὰ τοῦ πρώτου σύμφωνον προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγορασίαν, ὁ πρῶτος ἀποχωρεῖ ἐξ αὐτοῦ τὸ δικαίωμα νὰ προτιμηθῇ παντὸς ἄλλου εἰς τὴν ἀγορασίαν

(1) Πρλ. Καλλ. τ. 3 § 272 ἐπ. — Θέμ. τ. 2 σ. 23, 25 — Νομ. σ. 6047. — Εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον παραπέμπω συνήθως εἰς τὰς ἀποφάσεις, χωρὶς νὰ τὰς μεταγράφω, χάριν οἰκονομίας χρόνου, ἀφοῦ ὁ νόμος κατηργήθη.

(2) Ἡ θεσμοθεσία τῆς εἰς τὴν ἀγορασίαν προτιμήσεως, ἐπελθοῦσα ἐν τῷ Ἑλληνικῷ βασιλείῳ τῶν λόγων δι' οὓς εἰσήχθη εἰς τὸ βυζαντινὸν Κράτος, ἐπέπεσεν εἰς τοσοῦτον γενικὴν κατάκρισιν ὥστε ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου, ἀπαντῶσα πολλὰ καὶ ποικίλα προσκόμματα, ἀπέβαινεν δυσφορος σπανιωτέρα. Τελευ

τοῦ πράγματος, ἐὰν ὁ νῦν ἀγοραστὴς θελήσῃ ποτὲ νὰ μεταπωλήσῃ αὐτό· ὀφείλει ὅμως νὰ προσφέρῃ τὸ αὐτὸ τίμημα καὶ ἐν γένει τὰς αὐτὰς συμφωνίας, ὅσας ὁ τρίτος, τοῦ ὁποίου ἐξαιτεῖται νὰ προτιμηθῇ. Ἡ ὑπὸ τοῦ μεταπωλοῦντος τὸ πρᾶγμα παράβασις τοῦ ἀνωτέρω συμφώνου παρέχει εἰς τὸν ἕτερον συμβαλλόμενον μόνον δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραβάτου, οὐδέποτε ὅμως ἀξίωσιν κατὰ τοῦ τρίτου ἀγοραστοῦ καὶ νομέως, ἤτοι τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι προσωπικὸν (ἐξ ἐνοχῆς) καὶ οὐχὶ πραγματικόν.

Ἐκ τοῦ δικαιώματος τούτου ἀνεπτύχθη καὶ κατηρτίσθη ἐν τῇ δεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου τὸ τῆς προτιμήσεως ἀπόλυτον (πραγματικὸν) δικαίωμα εἰς τὴν ἀγοραςίαν ἀκινήτων, ὅπερ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι διέδωκαν τοσοῦτον, ὥστε, συνυφανθὲν μετὰ τῶν ἐθίμων, διετήρησε μέχρι τῆς σήμερον τὴν ισχὺν αὐτοῦ.

Ἡ νεσμοθεσία αὕτη παρήχθη, ὡς παρατηρεῖ ὀρθῶς ὁ Καλλιγᾶς, ἐκ τοῦ φορολογικοῦ καὶ στρατολογικοῦ συστήματος τοῦ ἐπικρατήσαντος ἐν τῷ βυζαντινῷ Κράτει· ῥητῶς βεβαιοῖ τὴν συνάφειαν ταύτην ὁ Κωνσταντῖνος ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς Νεαρᾶς αὐτοῦ. Κατὰ τὸ φορολογικὸν σύστημα τοῦ βυζαντινοῦ Κράτους, ὁ ἐγκτητικὸς φόρος δὲν ἀπετέλει μέρος τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων, ἀλλ' ἐρρυθμίζετο ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένης μονάδος (π. χ. χιλίων χρυσῶν κτηματικῆς ἀξίας), ἐξ ἧς ἐπληρόνετο ποσοστὸν μέρος (7 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἢ καὶ πλειότερον), καὶ ὁτὲ μὲν τὴν μονάδα ταύτην, ὀνομαζομένην caput, ἀπετέλουν πλείονα κτήματα ὁμοῦ, ὁτὲ δὲ ἓν κτῆμα ἀπήρτιζε πλείους τοιαύτας μονάδας. Κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ σύστημα διεξήγετο καὶ ἡ στρατολογία τῶν νεοσυλλέκτων, οὓς ὑπεχρεοῦντο νὰ δίδωσιν εἰς τὸν στρατὸν οἱ ἰδιοκτῆται ἀκινήτων, διότι καὶ ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ὑπέκειτο εἰς ὡρισμένην μονάδα τῆς ἀκινήτου κτήσεως, ἣν ἀπετέλουν ἐνίοτε πλείονα κτήματα ὁμοῦ. Ὁσάκις δὲ ἡ φορολογικὴ ἢ ἡ στρατολογικὴ μονὰς

ταῖον δὲ κατηργήθη ὁλόκληρος ἡ θεσμοθεσία αὕτη τῆς προτιμήσεως ὡς ἀπολύτου δικαιώματος, διὰ τοῦ ἀπὸ 6 νοεμβρίου 1836 νόμου περὶ μεταγραφῆς τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων καὶ τῶν ἄλλων ἐπ' αὐτῶν πραγματικῶν δικαιωμάτων (ἄρθρ. 10). Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὰ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ κεκτημένα δικαιώματα προτιμήσεως παραγράφονται, ἐὰν ἡ ἀγωγὴ δὲν ἐγερθῇ ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου. Πρβ. 6 [illegible].

ἀπετελεῖτο ἐκ πλειόνων κτημάτων (ὅπερ συνέβαινε συχνότερον) φαίνεται, ὅτι οἱ πλείονες συγκύριοι, οἱ διανεμόμενοι, κατὰ λόγον τῆς εἰς τὴν φορολογικὴν ἢ στρατιωτικὴν μονάδα ἰδίας μετοχῆς, τὸν πληρωτέον φόρον ἢ τὴν στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν, διετέλουν, ἐν εἴδει ἀλληλεγγύης, διὰ τὸ ὅλον εἰς τὴν μονάδα ἀναλογοῦν ποσὸν ἢ τὸν νεοσύλλεκτον. Η εὐθύνη αὕτη διετηρήθη ὡς πρὸς τὸν ἐγκτητικὸν φόρον καὶ ὅταν βραδύτερον ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ δὲν ἐγίνετο κατὰ μονάδας ὡρισμένης κτηματικῆς ἀξίας, ἀλλὰ κατὰ διοικητικὰ τμήματα (προεδρίας).

Ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦτο οἱ ἀποτελοῦντες τὴν αὐτὴν ὁμάδα μέγα εἶχον συμφέρον νὰ συνεννοῶνται φιλικῶς περὶ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἰσοτελοῦς διανομῆς τῶν φορολογικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων· ὅσα δὲ μετάβασις τῆς κυριότητος εἰς ξένον ἠδύνατο νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν ὑπάρχουσαν συμφωνίαν, ὅθεν ἡ μεταβολὴ τῶν κοινωνῶν ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τοὺς ὁμοτελεῖς οὐ μικρὰν ζημίαν. Ἐκ τούτου τὸ ὑπὸ τῆς Νεαρᾶς τοῦ Κωνσταντίνου προστατευόμενον συμφέρον αὐτῶν εἰς τὴν προτίμησιν.

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον δικαίωμα προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγορασίαν ἔχουσιν.

§ 929[a]. Οἱ συγγενεῖς οἱ ἔχοντες μεμιγμένην κοινότητα πρὸς τὸ πρᾶγμα, ἤτοι οἱ κοινὴν μετὰ τοῦ ἐκποιοῦντος ἔχοντες τὴν κυριότητα τοῦ κτήματος συγγενεῖς.

§ 930. *Νομολογία.*

α) Ἴδε τὰ ζητήματα ὅσα ἔλυσεν ἡ νομολογία εἰς Εὐρ. τόμ. 1 σελ. 23, 24 § 56—60[a].

β') Ὅταν τὶς ζητῶν νὰ προτιμηθῇ εἰς ἀγορασίαν τινὰ, ἐπρότεινεν ὅτι εἶναι ἐξ ἀδιαιρέτου συνιδιοκτήτης καὶ ἀναμεμιγμένος συγγενὴς τοῦ πωλητοῦ, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν πρότασιν ταύτην. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 32 τοῦ 1852. Πρλ. τὴν λέξ. Αἰτιολογίαι.

γ') Δὲν ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως ὁ συγγενὴς, χωρὶς νὰ ἦναι κοινωνὸς ὡς πρός τι μέρος τοῦ πωλουμένου κτήματος.

Ἡ ἀγωγὴ τῆς προτιμήσεως εἶναι ἀπαράδεκτος ἂν δὲν κατεβλήθῃ τὸ τίμημα. Απ. Εφ. Ν. 145 τοῦ 1841 (Νομ. σ. 3769).

δ') Κατὰ τὴν περὶ προτιμήσεως Νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα χορηγεῖται μόνον εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαιρέτου συγγενεῖς, καὶ οὐχὶ ἀδιακρίτως εἰς ἅπαντας τοὺς συγγενεῖς τοῦ πωλητοῦ.

Ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως δὲν δύναται νὰ κινήσῃ τὴν περὶ τούτου ἀγωγήν, εἰμὴ ἀφοῦ καταβάλλῃ τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς. Απ. Εφ. Ναυπλ. τῆς 7 μαΐου 1840 (Νομ. σ. 2116).

ε) Μόνοι οἱ ἀναμὶξ συγγενεῖς, ἤτοι οἱ ἔχοντες ἀναμεμιγμένην κοινότητα πρός τι πρᾶγμα ἢ οἶκον, ἢ ἀμπελῶνα, ἢ ἀγρόν, ἢ ἄλλον τι τοιοῦτον, καλοῦνται κατὰ προτίμησιν ἄλλων προσώπων εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν αὐτῶν κτημάτων. Απ. Εφ. Ν. 10 ἰουν. 1841 (Νομ. σ. 2468).

ς′) Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὰ ἐπίκοινα κτήματα δὲν δύνανται νὰ ἐκποιηθῶσιν εἰς ξένον πρὶν ἢ προφωνηθῶσιν οἱ ἀναμὶξ κείμενοι συγγενεῖς, ἤτοι οἱ ἔχοντες μεμιγμένην κοινότητα πρὸς τὸ κτῆμα, ἐὰν θέλωσι, καταβαλόντες τὸ διδόμενον τίμημα νὰ προτιμηθῶσιν· ἐὰν δὲ κτῆμά τι ἐπίκοινον ἤθελεν ἐκποιηθῇ ἄνευ προηγουμένης προφωνήσεως τῶν ἀναμὶξ κειμένων συγγενῶν, δίδεται εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα νὰ κινῶσι τὴν τῆς προτιμήσεως ἀγωγὴν ἐντὸς προθεσμίας τινός, διὰ ν' ἀναλάβωσι τὸ κτῆμα, ἀφοῦ πρῶτον ἐκπληρώσωσι τοὺς παρὰ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένους ὅρους· ἑπομένως πᾶς ξένος ἢ ἐξωτικὸς ἀγοραστὴς καὶ πᾶς γενικὸς καὶ μερικὸς διάδοχος αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται νὰ παραχωρήσῃ τὸ κτῆμα εἰς τὸν συμμορφούμενον μὲ τὸν νόμον τοιαύτης φύσεως συγγενῆ. Απ. Εφ. Αθ. 631 τοῦ 1838.

ζ) Ὁ ἀγοράσας ἐπίκοινον κτῆμα εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς πάντα ἔχοντα δικαίωμα προτιμήσεως συγγενῆ ὅστις ἤθελε τὸ ζητήσῃ ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας καὶ συμφώνως μὲ τὸν νόμον, ἡ δὲ ὑποχρέωσις αὕτη ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς νέους ἀγοραστὰς τοῦ αὐτοῦ κτήματος· ἑπομένως οὗτος εἶναι κοινωνὸς τῆς αὐτῆς ὑποχρεώσεως, προκυπτούσης ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ τῆς αὐτῆς νομίμου αἰτίας· ὅθεν καὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἐναχθῶσι συνάμα ὡς ὁμόδικοι· ἐὰν δὲ αὐτοὶ μετὰ τὴν ἀγορὰν καὶ πρὶν ἢ κινηθῇ ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ διένειμον καὶ κατεῖχον χωριστὰ τὰ συντροφικῶς κατὰ πρῶτον ἀγορασθέντα κτήματα, ἕνεκα τούτου δὲν ἔπαυσαν νὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν καὶ νὰ δύνανται νὰ ἐναχθῶσιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ τῆς αὐτῆς νομίμου αἰτίας, ἀλλὰ μόνον, διαιρετοῦ ὄντος τοῦ ἀντικειμένου τῆς ὑποχρεώσεως, ἕκαστος δὲν ὑποχρεοῦται, εἰμὴ διὰ τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον κατέχει. Απ. Εφ. Αθ. 2089 τοῦ 1841.

η) Ἡ ἀγωγὴ περὶ προτιμήσεως εἶναι πραγματική, καὶ πρέπει νὰ κινῆται κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ κτήματος.

Μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀγωγῆς, ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται

νὰ διαθέσῃ τὸ ἐπίδικον πρᾶγμα, ἐκτὸς ἂν ἔπαυσε νὰ τὸ κατέχῃ ἐν τῷ μεταξὺ, ἐκνικηθεὶς παρὰ τρίτου τινὸς διὰ χρέος, ἢ δι' ἄλλον λόγον. Πρλ. Οἰκ. § 120 σημ. 4.

Ἡ ἀγωγὴ κινεῖται κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ πράγματος οὐχὶ μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν μέλλει νὰ ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις. Απ. πολ. Αρ. Π. 39 τοῦ 1841.

Προτίμησις συγκοινωνῶν.

§ 931. Οἱ κοινὴν ἔχοντες τὴν κυριότητα, καίτοι μὴ ὄντες συγγενεῖς· εἰς αὐτοὺς ἀναφέρεται ἡ περίοδος «μεθ' οὓς οἱ μόνοι »ἀναμεμιγμένοι, εἰ καὶ ξένοι πάντῃ τῷ ἐκχωροῦντι τυγχάνοιεν», ἡ δὲ προηγουμένη περίοδος «ὅπου δὲ κοινότητα οἱ συγγενεῖς οὐκ »ἔχουσι προτιμῶνται οἱ ἔχοντες κοινότητα» πιθανώτατον εἶναι ἀντιγραφέως τινὸς προσθήκη, θελήσαντος νὰ ἐξηγήσῃ μόνον τὴν σχέσιν τῶν μὴ ἀναμεμιγμένων συγγενῶν πρὸς τοὺς ἀναμεμιγμένους, ἤτοι κοινότητα ἔχοντας ξένους· ἡ εἰκασία αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τούτου, ὅτι ὑπάρχουσι χειρόγραφα (π. χ. codex Haenelianus καὶ ἡ φέρουσα τὰς σημειώσεις τοῦ Κουϊακίου ἔκδοσις), ἐν οἷς, μετὰ τὰς λήξεις «ἵνα πρῶτοι κληθῶσιν οἱ ἀναμὶξ κείμενοι συγγενεῖς ἤτοι (κατ' ἄλλα χειρ. «οἱ οὕτω») συμπεπλεγμένοι κοινωνοί» ἀκολουθοῦσιν αἱ λέξεις «μεθ' οὓς οἱ μόνον ἀναμεμιγμένοι, εἰ καὶ ξένοι κλπ.» παραλειπομένης τῆς ἐν τῷ μέσῳ (προκειμένης) περιόδου, ἥτις καθίστησι τοσοῦτον ἀσαφὲς τὸ χωρίον. Ὅθεν νομίζω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν τὸ «μεθ' οὓς οἱ μόνον ἀναμεμιγμένοι κλπ.» ὡς ἀποτελοῦν ἰδίαν τάξιν, εἰς ἣν ἀνήκουσιν ἄλλοι παρὰ τοὺς ἔχοντας κοινότητα, διότι τὸ μεμιγμένην ἔχοντας κοινότητα» καὶ τὸ «ἀναμεμιγμένοι» προδήλως εἰσὶ ταυτοσήματα. Παπ. τ. 2 σ. 28.

§ 932. *Λομολογία.* Ἴδε Κὒρ. τ. 1 σ. 23 ἐπ.

§ 933. Ὁ ἔχων ἀναμεμιγμένην ἰδιοκτησίαν, ὡς ἐξ ἀδιαιρέτου ἀγοραστής, προτιμᾶται παντὸς ἄλλου γείτονος. Αρμεν. (γ, γ) § 100. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 346 τοῦ 1853, ἐπικυρ. τὴν 493 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ν. Εφ.

§ 634. Ἡ ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἐξ ἀδιαιρέτου κύριοι (1) τοῦ ἡμί-

(1) Ὑπάρχει ἔθιμον ἐν Ἠλείᾳ, καταργοῦν τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀνωτέρω νόμου; Διετάχθη ἀπόδειξις διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως.

σεως κτήματός τινος ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ πωληθέντος ἑτέρου ἡμίσεως, καταθέσαντες πρὸ τῆς ἀγωγῆς των τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τοῦ νόμου ποσὰ (Ἀρμ. § 110 βιβλ. γ' τίτλ. γ'). Ἀπόφ. 5265 τῆς 7 ἰανουαρ. 1849 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφετῶν.

§ 935. Ὅταν τις ὡς γείτων ἐκίνησεν ἀγωγὴν περὶ προτιμήσεως ἥτις καὶ ἐπεδικάσθη, μετὰ δὲ ταῦτα ἕτερος κατέστη ἀναμὶξ συγκύριος τοῦ κτήματος, ὅπερ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης ἐζήτησε καὶ αἰτῶν νὰ προτιμηθῇ· ἡ ἀγωγὴ δὲν εἶναι βάσιμος τούτῳ τῷ λόγῳ ὅτι προτιμᾶται ὁ ἀναμὶξ κύριος καταστάς, καθόσον τὸ δικαίωμα, ὅπερ δι' αὐτῆς ἐπιδιώκεται, προϋπῆρχε τοῦ γεγονότος τῆς μεμιγμένης κυριότητος. Ἀπ. 9335 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ.

§ 936. Ἔχει ἀγωγὴν περὶ προτιμήσεως ὁ γείτων, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἦτο κοινωνὸς τοῦ πωλητοῦ ἐπὶ τοῦ πωληθέντος ἀγροῦ; Ἴδε ἀπόφ. 473 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ν. Ἐφ. (Νομ. σ. 5441).

§ 937. Ὁ Α ἐκθέσας ὅτι, δυνάμει ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ὁ ἐναγόμενος, ἀνεγνωρίσθη κύριος τοῦ ἡμίσεως ἀποθήκης τινός, τῆς ὁποίας τὸ ἕτερον ἥμισυ ἀπέκτησε δικαιώματι προτιμήσεως ὁ ἐναγόμενος ἀπὸ τὸν συνεταῖρον τοῦ ἐνάγοντος, ἐνήγαγε τὸν Β. ἵνα προτιμηθῇ αὐτὸς ὡς ἀναμὶξ γείτων. Ζητεῖται λοιπὸν ποίας ἐποχῆς ἡ γειτονικὴ ἰδιότης ἐξετάζηται· τὸ δικ. ἐξερράσθη δι' ἀπορ. 8564 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ.

§ 938. Γενομένης συμφωνίας μεταξὺ τῶν συμμετόχων βαλανιδίου τινός, ὥστε ἕκαστος τῶν συμμετόχων τούτων νὰ δύναται νὰ ἐκποιῇ τὸ ἐπὶ τοῦ βαλανιδίου μερίδιόν του εἰς οἰονδήποτε ἤθελεν, ἡ συμφωνία αὕτη περιέχει παραίτησιν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἕκαστος τῶν συμμετόχων τούτων εἶχε τοῦ νὰ προτιμηθῇ ἐν περιπτώσει πωλήσεως τοῦ μεριδίου τῶν ἄλλων, διότι ἀφοῦ τὰ μέρη ἀπεφάσισαν νὰ ἦναι ἀπεριόριστος ἡ ἐξουσία ἑκάστου εἰς τὴν πώλησιν τοῦ μεριδίου του, δὲν δύναταί τις νὰ διϊσχυρισθῇ, ὅτι ἡ ἐξουσία αὕτη περιορίζεται ἀπὸ τὸ περὶ ἀποζημιώσεως δικαίωμα, χωρὶς τοιουτοτρόπως νὰ πλάσῃ αὐτογνωμόνως ἐξαίρεσιν μὴ συμφωνηθεῖσαν. Ἀπόφ. 631 τῆς 14 ἰανουαρίου 1838 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφετῶν.

§ 939. Ὅταν τις ὡς γείτων, ἐκίνησεν ἀγωγὴν περὶ προτιμήσεως, ἥτις ἐπεδικάσθη, μετὰ δὲ ταῦτα ἕτερος κατέστη ἀναμὶξ συγκύριος τοῦ κτήματος, ὅπερ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης ἐζητήθη αἰτῶν νὰ προτιμηθῇ, ἡ ἀγωγὴ τούτου δὲν εἶναι βάσιμος λόγῳ ὅτι προτιμᾶται ὁ ἀναμὶξ κύριος καταστάς, καθόσον τὸ δικαίωμα,

ὅπερ δι' αὐτῆς ἐπιδιώκεται, προϋπῆρχε τοῦ γεγονότος τῆς μεμιγμένης κυριότητος. Απ. 9335 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

Προτίμησις συμπαρακειμένων ὁμοτελῶν.

§ 940. «Οἱ συμπαρακείμενοι ὁμοτελεῖς», ἤτοι οἱ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὑποτεταγμένον ἀναγραφόμενοι, οἱ ὑποκείμενοι εἰς τὴν αὐτὴν φορολογικὴν ὁμάδα γείτονες· τινὲς ἐκδόσεις φέρουσιν ἀντὶ τοῦ «συμπαρακείμενοι ὁμοτελεῖς» «συμπεπλεγμένοι ὁμοτελεῖς», ἀλλὰ τὸ «συμπαρακείμενοι» εἶναι προτιμώτερον, διότι τὸ συμπεπλεγμένοι προδήλως ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀναμεμιγμένοι, ἐννοοῦν τοὺς μεμιγμένην ἔχοντας κοινότητα, περὶ δὲ τοῦ δικαιώματος αὐτῶν ὡμίλησεν ἤδη ὁ νόμος (στοίχ. 6'), ὥστε ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοτελοῦς νὰ καταβιβάζῃ τὸν ἀναμεμιγμένον εἰς κατωτέραν τάξιν, ἐνῷ, κατὰ τὸ ὑπαινιχθὲν φορολογικὸν σύστημα, πᾶς ἀναμεμιγμένην ἔχων κοινότητα, ἤτοι πᾶς ἐξ ἀδιαιρέτου συγκύριος τοῦ αὐτοῦ κτήματος, ἦτο καὶ ὁμοτελής.

Προτίμησις γειτόνων.

§ 941. Προτιμῶνται προσέτι οἱ ἔντινι μέρει συναπτῶς ἡνωμένοι γείτονες.

Πλείονες ἐξ ἴσου προτιμώμενοι ἀσκοῦσι τὸ δικαίωμά των κατὰ τὴν ἀναλογοῦσαν ἑκάστῳ μερίδα, ἤτοι, ἐπὶ τῶν γειτόνων, καθὸ μέρος γειτνιάζει πρὸς τὸ ἐπίδικον κτῆμα ἕκαστον τῶν γειτνιαζόντων κτημάτων.

§ 942. Ἔχει τὶς ἀγωγὴν περὶ προτιμήσεως, ὅταν δημοσία ὁδὸς κῆται μεταξὺ τοῦ πωληθέντος ἀκινήτου καὶ τοῦ κτήματος τοῦ ζητοῦντος τὴν προτίμησιν; ὄχι, κατὰ τὸν § 110 (χ. 3) Ἀρμ.— Απ. 713 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ν. Εφ. ἐν Νομικ. σ. 5227.

§ 942. Ὁ μεταξὺ δύω κτημάτων ἐγειρόμενος ὄχθος μεταβάλλει τὴν γειτνίασιν; Ὄχι, ὅταν ὁ ὄχθος εἶναι χειροποίητος, γενόμενος ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ὡς ὅριον διαχωρίζον τὰ δύο κτήματα. Απ. 615 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ν. Εφ. (Νομ. σ. 5997.

§ 944. Ὁ Α ἐνήγαγε τὸν Β, ζητῶν, δικαιώματι προτιμήσεως, κτῆμά τι πωληθὲν τῷ Β, οὗτος δὲ ἀντέταξεν ὅτι ὁ Α δὲν εἶναι γείτων, διότι μεσολαβεῖ τεμάχιόν τι γηπέδου δημοτικόν, τὸ ὁποῖον δὲν ἔλαβε διὰ νομίμου τρόπου ὁ Α.— Ζητεῖται λοιπὸν, ἂν

εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ Α θεωρεῖται γείτων, ἀφοῦ ὁπωσδήποτε κατέχει τὸ τεμάχιον, τὸ ὁποῖον γειτονεύει μὲ τὸ πωληθὲν κτῆμα ;. Ἴδε ἀπ. 10494 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ἀθ. Εφ.

§ 945. Οἱ γειτονεύοντες ἢ πλησιάζοντες ἑνὸς ἀκινήτου κτήματος, προτιμῶνται εἰς τὴν ἀγορὰν τούτου ἀπὸ ἄλλα ξένα καὶ μὴ κατέχοντα πρόσωπα, πρέπει δὲ διὰ τοῦτο νὰ προφωνῶνται πρὸ τῆς πωλήσεως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 47. τοῦ 1846.

§ 946. Ὁ πωλήσας ἀκίνητον κτῆμα ἔχει τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς πωλήσῃ αὐτὸ, καὶ ὑπάρχῃ λόγος προτιμήσεως· διότι ὁ νόμος δὲν κάμνει διάκρισιν τινά. Ἀπ. Εφ. Ν. 79 τοῦ 1846 ἐν Νομικ. σ. 1641.

§ 947. Ὅταν ὁ πωλητὴς ἀκινήτου κτήματος ἀγοράσῃ ἐκ νέου τὸ κτῆμα, οἱ γείτονες ἔχουσι τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα, ἐὰν ἐκεῖνος δὲν εἶναι γείτων καὶ δὲν διετήρησεν εἰς ἑαυτὸν τὸ τῆς ἐξωνήσεως δικαίωμα. Ἀπόφ. Εφετ. Ναυπλ. 925 τοῦ 1851 ἐν Νομικ. σ. 5505.

§ 948. Ὁ γείτων τοῦ πωλουμένου ἀκινήτου δύναται νὰ παραιτηθῇ τοῦ περὶ προτιμήσεως δικαιώματός του ὑπέρ τινος μὴ γείτονος ; Ὄχι· ὅταν μάλιστα γείτων τις παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος τῆς προτιμήσεως, τὸ δικαίωμα μεταβιβάζεται αὐτοδικαίως εἰς τοὺς ἄλλους γείτονας.— Ἀπόφ. Εφ. Ναυπλ. 615 τοῦ 1854, ἐν Νομικ. σ. 5997.

§ 949. Ἡ 14578 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. Εφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ συνδέοντος τοῦ περὶ προτιμήσεως νόμου τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα εἰς ὡρισμένην ἰδιότητα τοῦ προσώπου, εἰς ὃ χορηγεῖται αὐτὸ, ἤτοι τὴν τῆς συναφείας αὐτοῦ μὲ ἀκίνητόν τι πρᾶγμα, πρὸς ὃ γειτονεύει τὸ κτῆμα, ἐφ' οὗ δίδεται ἡ προτίμησις, ἀποκλείεται δι' αὐτοῦ ἡ παραχώρησις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ πρὸς πρόσωπον μὴν ἔχον τὴν ἰδιότητα αὐτήν· ἀποκλειομένης δὲ τῆς παραχωρήσεως τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, ὡς προσκολλουμένου ἀχωρίστως κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ αὐτοῦ νόμου εἰς τὸ πρόσωπον τὸ ἔχον τὴν ἀνωτέρω ἰδιότητα, τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν χωρεῖ, ὅταν ἦναι βέβαιον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι τὸ ἔχον τὴν ἀπαιτουμένην κατὰ τὸν νόμον ἰδιότητα πρόσωπον δὲν ἐξασκεῖ τὸ δικαίωμα αὐτὸ δι' ἑαυτὸ καὶ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ χρῆσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ παραχωρήσῃ, ἔστω καὶ μὲ ὠφέλειάν του, τὸ δυνάμει τῆς προτιμήσεως ἐκνικώμενον πρᾶγμα εἰς τρίτον, μὴ ἔχοντα τὴν τοῦ νόμου ἰδιότητα, διότι τὸ δικαίωμα αὐτὸ, χορηγούμενον εἰς τὸν γείτονα ἐν τῇ ἰδιότητί του ταύτῃ καὶ διὰ

τὴν εὐκολίαν αὐτοῦ, δὲν δίδεται πρὸς τὸν σκοπὸν κερδοσκοπίας. Ἴδε Glück τόμ. 16 § 996 σελ. 194 καὶ 195.

§ 950. Ὁ γείτων ἀκινήτου πωληθέντος καὶ παραδοθέντος, ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς περὶ προτιμήσεως, ἐὰν πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς νομίμου προθεσμίας πρὸς ἐξάσκησιν τοιαύτης ἀγωγῆς, ἡ πώλησις διελύθη;

Διαλυθείσης τῆς πωλήσεως κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἡ τοῦ πωλητοῦ, ἁρμόζει ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγή; Ἴδε τὴν 731 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. Εφ. ἐν Νομικ. σ. 6183.

§ 951. Ὁ γείτων τοῦ ἐκποιηθέντος κτήματος ἀπόλλυσι τὸ περὶ προτιμήσεως δικαίωμα, ὅταν τὸ κτῆμα μεταβῇ εἰς χεῖρας ἄλλου δι' ἀνταλλαγῆς; Ἴδε ἀπόφ. Εφ. Ναυπλ. 398 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σ. 5605 ἑπ.

§ 952. Ἔχουν δικαίωμα προτιμήσεως οἱ μὴ γείτονες; Ἔννοια τοῦ νόμου 110 βιβλ. Γ'. τίτλ. γ' τῆς Ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμ. Ἴδε ἀπόφ. 8328 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. Εφ.

§ 958. Ὁ Α ἐνήγαγε τὸν Ε ἵνα παραχωρήσῃ αὐτῷ λόγῳ προτιμήσεως, κτήματά τινα, ἡ ἀγωγὴ ὅμως ἀπεῤῥίφθη, καθότι ὁ Ε δὲν ἠγόρασεν, ἀλλὰ δυνάμει ἀνταλλαγῆς ἔλαβε τὰ κτήματα· ἐζητήθη ἀναίρεσις· καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφήνατο 1) ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῶν ἐγγράφων διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν του καὶ 2) ὅτι τὸ συνάλλαγμα δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀγοραπωλησία, καὶ ἂν πρὸς τῷ κτήματι, τὸ ὁποῖον λόγῳ ἀνταλλαγῆς ἐδόθησαν καὶ χρήματα. Ἀπ. πολ. Αρ. Πάγου 113 τοῦ 1851.

§ 959. Χωρεῖ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ ἐπὶ ἀνταλλαγῶν; πότε δὲ ὑπάρχει *ἀνταλλαγή*; Ἴδε ἀπ. Αρ. Πάγου 113 τοῦ 1851.

§ 960. Κατὰ τοῦ, συνεπείᾳ ἀνταλλαγῆς, ἀποκτήσαντος κτῆμά τι, δὲν χωρεῖ ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγή, καὶ ἂν αὐτὸς τὸ ἔλαβε παρ' ἄλλου, ὅστις τὸ ἠγόρασεν; Ἴδε ἀπ. πολ. Αρ. Πάγου 356 τοῦ 1852, κυρ. τὰς 1231 τοῦ 1851, 110 καὶ 209 τοῦ 1852 ἀποφ. τῶν ἐν Ν. Εφ.

§ 961. Εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸν ζητοῦντα τὴν προτίμησιν εἰς ἀγοράν τινα ἐπὶ λόγῳ, ὅτι εἶναι πλησιαστὴς διὰ τοῦ γειτονεύοντος κτήματός του ἐπίκειται ἡ ἀπόδειξις. Ἀπ. 7855 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

§ 962. Ὁ Α εἶχε γήπεδόν τι παρακείμενον εἰς ἄλλο τοῦ Β, ἀλλὰ ἐπώλησεν αὐτό. Μετὰ ταῦτα ὁ Β ἐπώλησε τὸ γήπεδόν του εἰς τὸν Γ, καθ' οὗ ὁ Α ἐκίνησεν ἀγωγὴν ζητήσας προτίμησιν· ἡ

ἀγωγὴ ὅμως ἀπεῤῥίφθη, μολονότι ὁ ἐνάγων ἰσχυρίσθη ὅτι εἰκονικῶς εἶχε διαθέσει τὸ ἰδικόν του. Ἴδε ἀπ. 11078 τοῦ 1853 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

§ 963. Διὰ νὰ ἔχῃ τὶς δικαίωμα προτιμήσεως, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ πώλησις ἀποδεικνυομένη νομίμως. Ἴδε ἀπόφ. Εφ. Αθηνῶν 3492 τοῦ 1845.

§ 964. Ὑπάρχει δεσμὸς ὁμοδικίας μεταξὺ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ ἀφ' ἑνὸς, καὶ τοῦ γείτονος ἀφ' ἑτέρου τῆς κατὰ λόγον προτιμήσεως ἀπαιτουμένης οἰκίας; Ἀπόφ. 13174 Εφ. Αθηνῶν ἐν λέξ. Ὁμοδικία.

§ 965. Μὴ προτείναντος ἄλλου τινὸς ἀξίωσιν δικαιώματος προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἐπιδίκου οἰκίας, ὁ θέλων νὰ προτιμηθῇ ὀφείλει νὰ ἀπαιτήσῃ ὅλην τὴν οἰκίαν καὶ ὄχι τὸ ἥμισυ αὐτῆς, ἵνα μείνῃ τοῦτο διαμοιραζόμενον εἰς τὸν ἀγοραστὴν, καταβάλλων καὶ ὅλον τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς (νόμ. 110 βιβλ. Γ' τίτλ. γ' τῆς Ἑξαβ. Αρμεν. Απόφ. πολ. Εφ. Π. 157 τοῦ 1851, κυροῦσα τὴν 8355 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

§ 966. Ὁ περὶ προτιμήσεως νόμος (Αρμ. βιβλ. Γ' τίτλ. γ') ὁρίζων ὅτι εἰ μέν τοι πάντες ἐκ τῶν ἴσων ἔρχωνται προνομίων, ὥστε μηδὲν ἀλλήλων προκεκρίσθαι ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ προσκλήσει, ἡ αὐτὴ πάλιν ὁμοίως γενέσθω προφώνησις, ἵνα ἐντὸς 30 ἡμερῶν τὸ ἄξιον τίμημα ἢ ὅπερ ἀῤῥαδιουργήτως ὁ ἀληθὴς δίδωσιν ἀγοραστὴς, αὐτοὶ ἀνυπερθέτως καταβάλλοντες ἀναλόγως ἀφ' ἑαυτῶν ἢ ἔκ τινος ἀρχῆς ἐπιμετρήσωνται, ὑπονοεῖ, ὅτι ὁσάκις οἱ εἰς τὴν ἀγορὰν πωλουμένου τινὸς κτήματος προσκαλούμενοι δι' ἓν ὁποιονδήποτε τῶν εἰς τὸν μνησθέντα νόμον ἀναφερομένων δικαιωμάτων ἔχουσιν ἐν τούτοις προνόμια ἴσα, ὥστε νὰ μὴ δύναται κανεὶς τούτων νὰ προτιμηθῇ περισσότερον τοῦ ἄλλου, δὲν λαμβάνει ἕκαστος ἀπὸ τὸ πωλούμενον κτῆμα εἰμὴ τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ μερίδιον.— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐπιμέτρησις γίνεται οὐχὶ ἀναλόγως τοῦ ἐμβαδὸν, τὸ ὁποῖον ἔχει καθὲν ἀπὸ τὰ γειτνιαζόμενα κτήματα, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τοῦ μέρους, κατὰ τὸ ὁποῖον γειτνιάζει πρὸς τὸ ἐπίδικον ἕκαστον τῶν γειτνιαζόντων κτημάτων. Ἀπόφ. 1906 τῆς 30 ἀπριλ. 1841 τῶν ἐν Αθ. Ερετ. Πρλ. Καλλ. τόμ. 3 § 274 σημ. 290 καὶ ἐν Εὑρ. λ. Διεκδίκησις § 29.— Ἴδε καὶ τὴν 93 τοῦ 1850 ἀπόφ. τοῦ Αρ. Πάγου.

§ 967. Ὀφείλει ὁ ἐν μέρει γειτνιάζων νὰ προκαταβάλῃ ὁλόκληρον τὸ τίμημα, κινῶν τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγήν. Ἴδε ἀπόφ. 514 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (Νομ. σ. 5449).

§ 968. Ἡ Νεαρὰ τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ περὶ προτιμήσεως ἰσχύει ἐν Ἑλλάδι δυνάμει τοῦ ἀπὸ 23 φεβρ. 1835 διατ. (1). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 114 τοῦ 1847.

§ 969. Ἀγοραπωλησία γενομένη ἐν καιρῷ γενικῆς καταστροφῆς καὶ ἀνωμαλίας δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα τακτικῆς πωλήσεως· διότι εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ συμφωνία δὲν στηρίζεται εἰς τὴν ἀπόλυτον ἰσότητα τῶν συναλλαχθέντων, ἀλλὰ κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἀβεβαιότητα τῆς τύχης τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος· ὅθεν ὁ περὶ προτιμήσεως νόμος, ὡς ἐξαιρετικός, πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς τὴν τακτικὴν ἀγοραπωλησίαν, χωρὶς νὰ ἐκτείνηται εἰς συμφωνίας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὅμοιον μὲ τὴν τακτικὴν ἀγοραπωλησίαν χαρακτῆρα. Ἄλλως τε ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ προτιμήσεως νόμου ἐπὶ ἀγοραπωλησίας, λαβούσης χώραν ἐν καιρῷ γενικῆς καταστροφῆς, δὲν ἤθελεν ἀποζημιώσει τὸν ἀγοραστὴν μὲ τὴν ἁπλῆν ἀπόδοσιν τοῦ τιμήματος διὰ τὸν ὁποῖον διέτρεξε κίνδυνον. Ἀπόφ. τοῦ 1836 τῶν ἐν Ν. Εφ. (Νομ. σ. 2281).

§ 970. Ὑπάρχει ἔθιμον καταργοῦν τὴν προτίμησιν εἰς τὴν πώλησιν τῶν ἀγρῶν; Ἴδε ἀπόφ. 5598 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθ. Πρ.

§ 971. Κατὰ ποίους νόμους κανονίζεται τὸ περὶ παραγραφῆς τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος ζήτημα; Ἴδε τὴν λέξ. *Παραγραφή*.

§ 972. Ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ ἀφορᾷ προηγουμένως τὴν μεταβίβασιν ἐνοχῆς δικαιωμάτων, καὶ ἔπειτα ἐμμέσως τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 218 τοῦ 1853.

§ 973. Τὸ ἄρθρον 119 (γ, γ) τοῦ Ἀρμεν. δὲν ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὴν ἐπὶ οἴκων προτίμησιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ ἀκίνητα. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 57 τοῦ 1845, κυροῦσα τὴν 304 ἐφετ. Ἀθηνῶν.

---

(1) Ἂν ἡ τοῦ νόμου κατάργησις δὲν ἦναι ῥητῶς ἐκφρασμένη ἀπὸ τὸν νομοθέτην, τότε μόνον ἐννοεῖται σιωπηρά, ὅταν ὁ νεώτερος νόμος περιέχῃ διάταξιν ἐναντίαν τοῦ ἀρχαιοτέρου. Ἄλλως αἱ διατάξεις, ὅσαι ὑπάρχουσιν εἰς τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο νόμων, λογίζονται ὡς συνυπακουόμεναι καὶ εἰς τὸν ἄλλον (νόμ. 26, 27, 28 D. de legibus α. γ.). Ὅθεν τὸ ἀπὸ 16 ἰουνίου 1830 πρωτόκολλον τοῦ ἐν Λονδίνου συμβουλίου δὲν φέρει καμμίαν διάταξιν ἐναντίαν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπὶ τῶν ἀγορασιῶν προτιμήσεως. Απ. Ἀρ. Π. 112 τῆς 15 ἰουλ. 1837 (Νομολ. σ. 90 τ. 2).

§ 974. Ὁ ἀνωτέρω παρατεθεὶς νόμος τοῦ Πορφυρογεννήτου καθιέρωσε τὸ τῆς προτιμήσεως προκείμενον δικαίωμα καὶ ἐπὶ τῶν διὰ συμβολαίου ἐμφυτεύσεως, ἢ μισθώσεως, μεταβιβαζομένων κτημάτων· ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀρμενόπουλον ἀπήργησεν ἡ προτίμησις αὕτη. Παπ. τ. 2 σ. 32.

Ἡ προτίμησις χωρεῖ εἰς τὸ τῆς ἐμφυτεύσεως καὶ ἐπιφανείας συνάλλαγμα; Ἡ 14269 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Ἐφετῶν φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ τῆς ἐπιφανείας συνάλλαγμα ταυτίζεται σχεδὸν μὲ τὸ τῆς ἐμφυτεύσεως, ὡς ἐκ τῆς μεγίστης ὁμοιότητος τῶν δύο τούτων συναλλαγμάτων πρὸς ἄλληλα, καὶ ἰδίως καθόσον ἀφορᾷ τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα, περὶ οὗ ἐνταῦθα πρόκειται, ὑπάρχει ἀναντιρρήτως ὁ αὐτὸς εἰς ἑκατέρας τὰς περιπτώσεις λόγος, δι' ὃν ἡ προτίμησις ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἐμφύτευσιν, ὥστε νὰ καταστῇ καὶ εἰς τὸ τῆς ἐπιφανείας συνάλλαγμα ἐπίσης ἐφαρμοστέος ὁ αὐτὸς περὶ προτιμήσεως νόμος, καὶ μὴ ὀρθῶς ἑπομένως τὸ ἐναντίον ὑπέλαβε τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον, προσέτι καθόσον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 27597 συμβολαίου, ἡ Ἀνδριάνα Πρίντοζη ἐκ τῶν τῆς πλήρους κυριότητός της δικαιωμάτων δὲν παρεχώρησεν εἰς τὸν Ν. Βλαστὸν μέρος μόνον τῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ περιβολίου δικαιωμάτων της ἤτοι ὡς πρὸς τὰ δένδρα, ἅτινα μόνον ἐπ' αὐτοῦ κεῖνται, ὅπερ ἤθελεν ἀποτελεῖ, κατὰ τὸν νόμον, τὸ τῆς ἐπιφανείας συνάλλαγμα, ἀλλ' ἅπαντα διὰ παντὸς τὰ ἐφ' ὅλου ἀνεξαιρέτως τοῦ ἐδάφους τούτου δικαιώματά της, ἐπιφυλάξασα εἰς ἑαυτὴν μόνον τὴν ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα, ἡ συμφωνία αὕτη οὕτως ἔχουσα ἀποτελεῖ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου οὐχὶ ἐπιφανείας, ἀλλ' ἰδίας μισθώσεως διαρκοῦς συνάλλαγμα· περίπτωσις, καθ' ἣν ῥητῶς ὁ νόμος (Ἀρμεν. βιβλ. Γ' τίτλ. γ' § 110) παρέχει τῷ γείτονι δικαίωμα προτιμήσεως, μηδὲ δύναται νομίμως νὰ θεωρηθῇ, ὡς οὐκ ὀρθῶς τὸ ἐναντίον παρεδέχθη τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ περὶ προτιμήσεως νόμος, ἤτοι ἡ Νεαρὰ τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ κατὰ τὸ 113 ἐδάφ. τῆς Ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἤργησε καθόσον ἀφορᾷ τὴν μίσθωσιν καὶ ἐμφύτευσιν, καθότι τὸ περὶ τοιαύτης ἀργίας ἐν τέλει τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου περιεχόμενον, μὴ ἀποτελοῦν διάταξιν νόμου Αὐτοκρατορικοῦ, ἀλλὰ σχόλιον, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ σημασίαν τινά· ἀφοῦ δὲ ὁ νομοθέτης κατὰ τὸ 1835 ἔθετο ἐν ἰσχύϊ τοῖς ἐν τῇ αὐτῇ Ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου περιεχομένους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων νόμους, ἐν οἷς καὶ ἡ προκειμένη Νεαρά, ὁ δὲ διάδικος δὲν ἰσχυρίσθη

ἄλλως, ὅτι ἀπὸ τ.ῦ 1835 αὕτη ἤργησε καὶ ἔθιμον, πρέπει νὰ θεωρῆται ἡ εἰρημένη Νεαρὰ ὡς ἰσχύουσα.

§ 974ª. Καὶ ἐπὶ προικοκτησιῶν χωρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως. Ἀπόφ. 5265 τοῦ 1849 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν ἐν Νομικ. σελ. 5C09.

§ 975. Ἐπὶ τῶν περὶ προτιμήσεως ἀγωγῶν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν; Ἴδε τὴν λέξ. Συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα, ἔνθα αἱ 1924, 3566, 13387 ἀποφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 976. Ὅταν ὁ κινῶν τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν ὡς γείτων κατέστη τοιοῦτος μετὰ τὴν γενομένην πώλησιν, τῆς ὁποίας τὴν ἀνατροπὴν προκαλεῖ, δὲν θεωρεῖται ὡς γείτων. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 51 τοῦ 1851.

§ 977. Ὅταν πρόκηται νὰ ζητηθῇ τὶ δικαιώματι προτιμήσεως, γειτνιάζον μὲ προικῷον, ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ κινῆται ἀπὸ τὸν σύζυγον (1). Απ. Εφ. Αθ. 6971 τοῦ 1850

§ 978. Ἡ τῆς προτιμήσεως ἀγωγὴ κινεῖται κατὰ παντὸς κατόχου τοῦ κτήματος, ἤτοι τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγοραστίαν ἀσκεῖται δι' ἀπολύτου (ἐμπράγματος) ἀγωγῆς. Παπ. τόμ. 5 σελ. 31.

§ 979. Ὅταν κτῆμά τι ἐπροικοδοτήθη καὶ παρεδόθη εἰς τὸν σύζυγον, πρὶν ἡ κινηθῇ περὶ προτιμήσεως ἀγωγή, ἡ ἀγωγὴ αὕτη, καθὸ πραγματική, πρέπει, δυνάμει τοῦ νόμου 1 τοῦ Κώδηκος βιβλ. Γ'. τίτλ. 19, νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ πράγματος· ἡ παρατήρησις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν ἄλλος παρὰ τὸν κατέχοντα ἐξεμίσθωσε τὸ κτῆμα, ὡς ἐπίτροπος τῆς συζύγου, παραβιάζων τοὺς περὶ διαχειρήσεως τῆς προικὸς κανόνας τοῦ δικαίου. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 89 τῆς 21 αὐγούστου 1841 (Νομολ. τῆς σειρᾶς τοῦ ἔτους αὐτοῦ σελ. 310).

§ 980. Ἡ περὶ προτιμήσεως πραγματικὴ ἀγωγὴ κινεῖται κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ πράγματος, δυνάμει τοῦ νόμου 1 τοῦ Κώδηκος βιβλ. Γ' τίτλ. 19, καὶ ἂν ἡ προικοδοτήσασα τὸ κτῆμα ἐξεμίσθωσεν αὐτὸ ὡς ἐπίτροπος. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 39 (σελ. 310 τῆς σειρᾶς τοῦ 1841).

§ 981. Ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ ἁρμόζει κατὰ τοῦ μὴ κατέχοντος τὸ κτῆμα; Ὄχι. Ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἶναι πραγματική, καὶ πρέπει νὰ κινῆται κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐνόσῳ τὸ κατέχει.

---

(1) Ἴδε καὶ ἀπόφ. 4517 τῶν ἐν Ἀθ. Εφετῶν.

ἢ κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ κατόχου. Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 841 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σελ. 5857.

§ 982. Ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ ἀναγκαίως ἁρμόζει κατὰ τοῦ κατέχοντος τὸ κτῆμα ἀγοραστοῦ, ὅπερ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 166 (γ, γ) τοῦ Ἀρμ. Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 1231 τοῦ 1851 ἐν Νομικ. σελ. 5528.

§ 983. Ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ εἶναι προσωπική· ἀπευθύνεται δὲ κατὰ τοῦ τελευταίου ἀγοραστοῦ τοῦ κτήματος.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ δὲν εἶναι μὲν πραγματικὴ (ὡς ἐκ περισσοῦ καὶ κατὰ τὸν ἴδιον Μιτερμάγερ τόμ. 2 παράγραφος 286, ὃν ἀναφέρει ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις) διότι στηρίζεται εἰς δικαίωμα (τὸ τῆς προτιμήσεως) τὸ ὁποῖον οὐδ' ἔγκειται εἰς τὸ πρᾶγμα (jus in re) κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν Αὐτοκρατορικῶν νόμων, ὡς τὸ τῆς κυριότητος καὶ τῆς ὑποθήκης ἐν ταῖς διεκδικητικαῖς καὶ ὑποθηκικαῖς ἀγωγαῖς, καθόσον ὁ γείτων ἐπὶ τοῦ πλησιάζοντος κτήματος οὐδὲν ἔχει ἴδιον δικαίωμα ἐνόσῳ τοῦτο κεῖται παρὰ τῷ γείτονι, ὥστε τὸ κτῆμα νὰ ἔχῃ βάρος τι μεταβιβαζόμενον σὺν τῷ κτήματι εἰς τρίτον πρόσωπον, οὐδὲ εἶναι κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην ἐκ τῶν δικαιωμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα πᾶς τρίτος κάτοχος ὀφείλει νὰ σέβεται καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ παντὸς τρίτου κατόχου δύναται ὁ τῆς προτιμήσεως δικαιοῦχος νὰ ἐξασκήσῃ, διότι, κατὰ τὸν νόμον, ὁ τὸ γειτονεῦον εἰς τὸ τοῦ δικαιούχου κτῆμα ἀποκτήσας λόγῳ προικός, ἢ προγαμιαίας δωρεᾶς, ἢ ἀνταλλαγῆς, ἢ συμβιβασμοῦ κλπ. τρίτος εἶναι ἀπρόσβλητος κύριος καὶ κάτοχος ἀπέναντι τοῦ γείτονος, ὥστε ἰδίως ἡ προκειμένη ἀγωγὴ ἔχουσα ὡς ἀντικείμενον τὸ νὰ ὑπεισέλθῃ ὁ ἐνάγων κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν θέσιν ἀγοραστοῦ, ἀντὶ ἄλλου τρίτου μὴ ἔχοντος τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα ἀγοραστοῦ, δὲν εἶναι εἰμὴ προσωπικὴ ἀγωγὴ περί, κατὰ προτίμησιν, ἀγορᾶς, ἧς τὸ δικαίωμα πηγάζει ἀπὸ οἱονεὶ συνάλλαγμα, γεννώμενον, δυνάμει τοῦ νόμου, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς γειτνιάσεως, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχουσα ἡ προκειμένη ἀγωγὴ (μὴ περιεχομένης ἐν αὐτῇ καὶ διεκδικήσεως τῶν δύο δωματίων κλπ., ὡς ἐσφαλμένως διατείνονται οἱ ἐναγόμενοι, καθὰ ζητουμένης, λόγῳ τῆς κυριότητος καὶ κατοχῆς τούτων, ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, μόνον τῆς ἐκπτώσεως ἀναλόγου μέρους τοῦ τιμήματος), πάλιν, ἀφοῦ τὸ ἐκποιηθὲν κτῆμα μετεβιβάσθη πρὸ τῆς ἀγωγῆς εἰς διαφόρους διὰ διαφόρων ἀλλεπαλλήλων καὶ ἀπροφασίστων πωλήσεων, ἀναγκαίως πρέπει ν' ἀπευθυνθῇ κατὰ τοῦ τελευταίου ἀποκτήσαντος αὐτὸ ἀγοραστοῦ καὶ

μόνον κατ' αὐτοῦ· διότι ἡ ἀγωγή, ἣν ἐπιδιώκουσα ἐκ τῆς φύσεώς της ἰδίως τὸ κτῆμα αὐτό, λόγῳ τοῦ γειτνιακοῦ συμφέροντος, καὶ οὐχὶ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ τοῦ κτήματος, τὸ ἐνδιαφέρον, πρέπει ν' ἀποταθῇ κατὰ τοῦ προσώπου ἐκείνου, καθ' οὗ δύναται τελεσφόρως νὰ ἐπιτύχῃ τὸν μοναδικὸν τοῦτον σκοπόν της, ἤγουν τοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν ἀγορὰν ἀποκτήσαντος τὸ κτῆμα καὶ δυναμένου νὰ τὸ παραδώσῃ αὐτουσίως εἰς τὸν ἐνάγοντα· ὥστε ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀγωγὴ ἔπρεπε νὰ ἀπευθυνθῇ μόνον κατὰ τῶν τελευταίων ἀγοραστῶν ἀδελφῶν Πετούρη, ὡς μόνων ἐνακτέων προσώπων, ἐὰν ἀληθῶς ἔλαβον οὗτοι τὴν κατοχὴν τοῦ ἐπιδιωκομένου κτήματος, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος. — **Απ. Εφ. Αθ. 12794 τοῦ 1855.**

§ **984.** Ὅταν κτῆμά τι ἐπωλήθη εἰς τὸν Α καὶ ὑπὸ τούτου εἰς τὸν Β. ὁ Γ προτιμώμενος, ὡς γείτων, εἰς τὴν ἀγορὰν, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ προτίμησιν ἐπὶ τῆς πρώτης ἀγορᾶς, καὶ ἂν ἠγνόει τὴν δευτέραν, διότι ἡ προτίμησίς του αὕτη δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὑπὲρ αὐτοῦ οὐδὲν πραγματικὸν ἀποτέλεσμα, ὑφισταμένης καὶ τότε τῆς δευτέρας ἀγορᾶς, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ δεύτερος ἀγοραστὴς ἔλαβε τὴν κατοχὴν, οὔτε δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ οὗτος εἰς τὴν πρὸς τὸν ἐνάγοντα παραχώρησιν τοῦ κτήματος, ἐὰν οὗτος δὲν ζητήσῃ νὰ προτιμηθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην, προκαταβάλλων τ' ἀπαιτούμενα. **Απόφ. 8978 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν τμ. α΄.**

§ **985.** Ποῖα δικαιώματα ἔχει ὁ γείτων, εἰς ὃν δὲν ἐγένετο προφώνησις ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ τοῦ γειτονικοῦ κτήματος, ὅστις τὸ μετεπώλησεν εἰς ἄλλον, καθ' οὗ, ὡς κατόχου, κινεῖται ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγή;

Ἡ 14122 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὡς ἐκ τοῦ προτιμήσεως δικαιώματος, ὅπερ εἶχε καὶ ἐδικαιοῦτο νὰ ἐξασκήσῃ κατὰ τὴν ἀξίωσίν της, ἡ νῦν ἐφεσείουσα Β. ἐπὶ τοῦ ἀπροφωνήτως πωληθέντος οἰκοπέδου, ἕπεται μὲν ὅτι μεταπωλήσας αὐτὸς αὐτὸ ἀκολούθως πρὸς τὸν Π. χωρὶς πάλιν νὰ προφωνήσῃ τὴν αὐτήν, γείτονα ἀντίδικόν του, ἀνεδέχθη ἐντεῦθεν εὐθύνην ἀπέναντι αὐτῆς τοῦ νὰ τὴν ἀποζημιώσῃ διὰ τὸ περιπλέον τοῦ τιμήματος τῆς δευτέρας ἀγοραπωλησίας, τὸ ὁποῖον αὕτη ἀναγκάζεται τυχὸν νὰ παρακαταθέσῃ, ἐγείρουσα τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν κατὰ τοῦ τελευταίου ἀγοραστοῦ καὶ κατόχου, καὶ τοιαύτην περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Μ. ἠδύνατο βεβαίως νὰ κινήσῃ, ἀλλὰ δὲν ἐκίνησε· δὲν ἕπεται ὅμως καὶ

ὅτι ἄκυρός ἐστιν ἡ μεταπώλησις αὕτη τοῦ Μ πρὸς τὸν Π, ὡς καὶ ὀρθῶς διατείνεται ἡ ἐκκαλοῦσα, διότι ἀφοῦ, δυνάμει νομίμου ἀγοραπωλησίας συμβολαίου, κατέστη κύριος τοῦ προκειμένου οἰκοπέδου ὁ Μ ἠδύνατο ἀκωλύτως καὶ ἐγκύρως νὰ μεταβιβάσῃ αὐτὸ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω εὐθύνην του, ὡς εἴρηται, πρὸς ἄλλον· ὥστε ἡ προκειμένη περὶ ἀκυρότητος τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας τούτου συμβολαίου ἀγωγὴ τῆς ἐκκαλούσης ἐστὶν ὅλως ἀνυπόστατος.

Ἐπειδὴ πᾶσα περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ πρέπει, κατὰ τὸν νόμον, ν' ἀπευθύνεται πάντοτε κατὰ τοῦ κατόχου τοῦ πωληθέντος πράγματος, διότι ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ σκοποῦ της, ἐπιδιώκει τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πωληθέντος ἄνευ προφωνήσεως κτήματος αὐτουσίου, καὶ τοῦτο μόνον ὁ κάτοχος δύναται αὐτούσιον ν' ἀποδώσῃ· κάτοχος δ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁμολογουμένως εἶναι ὁ τελευταῖος ἀγοραστὴς Π καὶ οὐχὶ ὁ πωλητὴς Μ, καθότι οὗτος, ὅπως, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 941 συμβολαίου, ἠγόρασεν ὑπὸ τῆς μνησθείσης Λουΐζας τὸ οἰκόπεδον κατά τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὰ ὅρια, οὕτως ἀπαραλλάκτως καὶ μετεπώλησεν αὐτὸ πρὸς τὸν Π μὴ λαβὼν οὐδὲ κατέχων λόγῳ ἀγορᾶς τι περιπλέον ἀφ' ὅ,τι διὰ τοῦ ῥηθέντος συμβολαίου ἀγοραπωλησίας ἠγόρασε, καὶ κατὰ συνέπειαν μετεβίβασε πρὸς τὸν Π. Ὥστε μὴ ὀρθῶς καὶ ἀναρμοδίως ἡ προκειμένη περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ ἀπευθύνθη καὶ κατὰ τοῦ Μ, καθόσον αὕτη περιορίζεται εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ πωληθέντος οἰκοπέδου, ὥστε αὕτη παραδεκτὴ εἶναι μόνον κατὰ τοῦ Π ἐπὶ τῇ παρακαταθέσει τοῦ παρὰ τούτου δοθέντος τιμήματος τῆς ἀγορᾶς, μηδ' ἔχει σημασίαν τινὰ ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς ἀντιδίκου ἡ διαφορὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ οἰκοπέδου ὁρίου, ἀφοῦ ἄλλως ἡ θέσις τοῦ ὁρίου ἐκείνου εἶναι πραγματικῶς καὶ ὁμολογουμένως αὐτὴ ἡ ἰδία, ἥτις κατ' ἀμφότερα τὰ συμβόλαια ἐλήφθη ἁπλῶς μόνον ὑπ' ὄψιν, καὶ οὐδόλως ἐντεῦθεν μετεβλήθησαν τὰ πράγματα, μενούσης πάντοτε ὑπὸ τῶν αὐτῶν, κατ' ἀμφότερα τὰ συμβόλαια, ὁρίων τῆς αὐτῆς ἀπαραμειώτου ἐκτάσεως τοῦ οἰκοπέδου. Ἂν δέ, ὡς ἤδη διὰ τῶν προτάσεών της ἡ ἐκκαλοῦσα ὑπαινίττεται, ὁ ἄλλοτε κατὰ τὸ πρῶτον συμβόλαιον πρὸς μεσημβρίαν δρόμος κλεισθεὶς ἔπειτα κατέστη καὶ νῦν ἔστι καὶ αὐτὸς οἰκόπεδον κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ Μ ἢ τοῦ Π, ὡς πρὸς τοῦτο ὅμως τὸ οἰκόπεδον, ἀφοῦ, ὡς προελέχθη, ἡ θέσις αὐτοῦ οὖσα ἄλλοτε δρόμος ἐχαρακτηρίσθη κατὰ τὴν προκειμένην ἀγοραπωλησίαν, ἁπλῶς ὡς θέσις ὁρίου, καὶ ἑπομένως διὰ τῶν εἰρημένων πωλητηρίων (ἐφ' ὧν μόνον τὴν ἀγωγήν της περὶ προτιμήσεως δύναται νὰ στηρίξῃ ἡ ἀντίδικος) δὲν ἐπωλήθη ἀπὸ τῆς Λ

πρὸς τὸν Μ, μηδ' ὑπὸ τούτου ὕστερον πρὸς τὸν Π, διότι τοιοῦτόν τι διὰ τῆς ἀγωγῆς της δὲν ἰσχυρίζεται αὕτη, ἤγουν ὅτι καὶ αὐτὸ ἐπωλήθη, ἕπεται ὅτι ὁπωσδήποτε ἄλλως καὶ ἂν κατέχῃ τοῦτο ὁ Μ ἢ ὁ Π, ἡ προκειμένη περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ δὲν χωρεῖ κατὰ τὸν νόμον. Ἐὰν δὲ ἡ ἐκκαλοῦσα ἀξιοῖ ὅτι δι' ἄλλους λόγους ἔχει δικαίωμα ἀπαιτήσεως καὶ κατὰ τοῦ χώρου τούτου, τοῦ ἄλλοτε δρόμου, καὶ νῦν, ὡς τοῦ δρόμου κλεισθέντος, καταστάντος οἰκοπέδου, ὀφείλει νὰ κινήσῃ τὴν σχετικὴν ἀγωγήν, ἢ τότε μόνον νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν προτιμήσεως καὶ περὶ αὐτοῦ, ὅταν ἰσχυρισθῇ ὅτι οὗτος ἐπωλήθη ἰδιαιτέρως ἄνευ προφωνήσεως

§ 980. Προκειμένου λόγου περὶ ἀγωγῆς προτιμήσεως εἰς ἀγοράν τινα, ποῖοι ἔχουν τὸν δεσμὸν τῆς παθητικῆς ὁμοδικίας.

Ἡ 12794 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν ταύτην (τῆς ὁμοδικίας), ὁ συνεναχθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν Πετσόρη, τελευταίων ἀγοραστῶν, Χουντσομάστης, δὲν εἶναι ὁμόδικος αὐτῶν, διότι, μὴ κατέχων, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἰδίου ἐνάγοντος, τὴν ἐπιδιωκομένην αἰτούσιον οἰκίαν, δὲν κοινωνεῖ τῆς αὐτῆς ὑποχρεώσεως μὲ τούτους περὶ ἐγκαταλείψεως τῆς κατοχῆς αὐτῆς πρὸς τὸν ἐνάγοντα, ὅπερ εἶναι ὁ πρῶτος ὅρος τῆς ὁμοδικίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 70 τῆς πολ. δικονομίας, οὔτε ἔχει ἄμεσον συμφέρον εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς κατὰ τῶν ἀδελφῶν Πετσόρη δίκης, προκύπτον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ τῆς αὐτῆς νομίμου αἰτίας, ὅπερ ἐστὶν ὁ 6ος ὅρος τῆς ὁμοδικίας, ἀφοῦ αὐτός, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἀγωγῆς, ἁρμοζούσης μόνον κατὰ τῶν τελευταίων ἀγοραστῶν, δὲν εἶναι ἐπ' αὐτῆς ἐναντίον πρόσωπον, καὶ κατὰ συνέπειαν ἄλλης ἀγορᾶς ἐνείχετο μόνον πρὸ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐνεργηθείσης πωλήσεως, καὶ ἀδιάφορον εἶναι ἂν οἱ εναγόμενοι Πετσόρη δικαιοῦντο ν' ἀνακοινώσωσιν εἰς αὐτόν, ὡς πωλητήν των, τὴν δίκην, λόγῳ ἰδίως τῆς εἰδικῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ προτεινομένης ἐκπτώσεως τοῦ ἀποδοτέου τιμήματος διὰ τὰ δύω δωμάτια κλπ., τὰ ὁποῖα ὁ ἐνάγων διατείνεται ὡς ἰδιά του, διότι τὸ δικαίωμα τῆς λόγῳ ἐγγυήσεως ἀποζημιώσεως τοῦ ἐναγομένου ἀγωγῆς κατὰ τοῦ πωλητοῦ αὐτοῦ, δὲν δίδει δικαίωμα εἰς τὸν ἐνάγοντα νὰ φέρῃ αὐτὸς τοῦτον διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὡς συνεναγόμενον διάδικον, εἰς τὸ ἀκροατήριον.

Ἐπειδὴ προφανέστερον καὶ βεβαιότερον ἔτι δὲν ἔχουν κατ' οὐδέτερον τῶν δύω εἰρημένων τῆς ὁμοδικίας νομίμων ὅρων τὸν δεσμὸν τῆς ὁμοδικίας οἱ ἕτεροι δύο διὰ τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς συναχθέντες Σιδέρης Πέντζος καὶ Αθ. Δρίτζας, ἁπλοῖ ἐν μέρει γείτονες τῆς

ἐπιδίκου οἰκίας, διότι αὐτοὶ προφανῶς δὲν κοινωνοῦσι τῆς τῶν ἐναγομένων ἀγοραστῶν ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν κατοχὴν τῆς ἐπιδίκου οἰκίας εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἀντὶ τοῦ προσφερομένου τῆς ἀγορᾶς ἀντιτίμου, καθὸ μὴ ἀγορασταὶ, οὐδὲ κάτοχοι, οὐδὲ ἔχουσιν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἴδιον ἄμεσον συμφέρον, προκύπτον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, καὶ τῆς αὐτῆς νομίμου αἰτίας, μὲ τοὺς ἐναγομένους ἀγοραστὰς, διότι οὗτοι μὲν ἐνάγονται διὰ τὸ πρᾶγμα ὅτι ἠγόρασαν ἀπροφωνήτως, καὶ διὰ τὴν νομιμον αἰτίαν, ὅτι ὁ οὕτως ἀγοράσας ὀφείλει κατὰ τὸν νόμον νὰ παραχωρήσῃ τὸ ἀγορασθὲν εἰς τὸν προτιμώμενον γείτονα, ἐκεῖνοι δὲ ἐνάγονται διὰ τὸ πρᾶγμα, ὅτι εἶναι ἐν μέρει γείτονες τῆς ἐπιδίκου οἰκίας, καὶ διὰ τὴν νόμιμον αἰτίαν, ὅτι μὴ ὄντες καὶ συγκοινωνοὶ αὐτῆς, ὡς εἶναι κατὰ μέρος ὁ ἐνάγων, συμφώνως μὲ τοὺς ἰσχυρισμούς του, δὲν ἔχουν δυνάμει τοῦ νόμου δικαίωμα ἀπέναντι αὐτοῦ νὰ συμπροτιμηθῶσιν, ἢ ἄλλως ἔχουν μόνον δικαίωμα περιωρισμένον ἀνάλογον εἰς τὸ μέρος, καθ' ὃ γειτονεύουσιν· ὅθεν προφανῶς διά τε τοὺς εἰρημένους λόγους καὶ διὰ τὰ ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων τὴν ἐπιδίκασιν τὸ δικόγραφον τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτεῖ ἀπ' αὐτοὺς, ὅλως ἀλλότρια τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς ἑτέρους συνεναγομένους ἀγοραστὰς, αἱ κατ' ἐκείνων ἀπαιτήσεις ἀποτελοῦσιν ἰδίαν ἀγωγὴν, πάντῃ διάφορον τῆς κατὰ τῶν ἀγοραστῶν ἀπαιτουμένης.

§ 987. Αἱ περὶ προτιμήσεως ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν; Ἴδε τὰ ἐκτεθέντα ἐν λέξ. Ἔφεσις, ἀπόφ. 10355, 9112 τῶν ἐν Αθ. Εφ. ἀποφ. Αρ Π. 191 καὶ 218 του 1853.

§ 988. Ἀγωγὴ περὶ δικαιώματος προτιμήσεως δὲν ἀφορᾷ ἀντικείμενον δυνάμενον νὰ ἐκτιμηθῇ, καὶ διὰ τοῦτο συγχωρεῖται ἔφεσις. Απόφ. 43 τῶν ἐν Αθ. Εφ. ὅρα δὲ τὴν λέξιν Ἔφεσις ἐν Βύρ. τ. 7 σ. 386 § 146.

§ 984. Ὁ ἔχων δικαίωμα προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγορὰν οἰκίας τινὸς δύναται νὰ προσβάλῃ τὴν διὰ πλειστηριασμοῦ ἐκποίησιν αὐτῆς ὑπό τινος δανειστοῦ, καὶ νὰ προτείνῃ ἀκυρότητας περὶ τὴν κατάσχεσιν; Ὄχι. Ἴδε ἀπ. Εφ. Αθ. 11135 τοῦ 1853, τμ. 2.

§ 989². Ἡ ἀκυρότης τοῦ περὶ πωλήσεως συμβολαίου δὲν ἀποκλείει τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν, ὅταν ἡ πώλησις δὲν ἀμφισβητῆται. Απόφ. 601 τοῦ 1846 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. ἐν Νομικ. σελ. 5189.

§ 989³. Ὁ καὶ ἄνευ προφωνήσεως τοῦ γείτονος ἀγοράσας θεωρεῖται κύριος, ἔχων δικαίωμα, ἐνόσῳ ὁ γείτων δὲν ἐξασκήσῃ τὸ

τῆς προτιμήσεως ἴδιον δικαίωμα, νὰ διαθέσῃ τὸ κτῆμά του, δυναμένου τοῦ γείτονος νὰ ζητήσῃ κατὰ τοῦ νέου δικαιούχου τὴν ἀκύρωσιν τῆς μεταβιβάσεως, ἐὰν διὰ τὴν φύσιν αὐτῆς ἀπῃτεῖτο προφώνησις. Ἴδε ἀπ. 8531 τοῦ 1851 Εφ. Αθ.

§ 989⁴. Ὁ ἀγοράσας κτῆμά τι, εἰς τὴν ἀγορὰν, τοῦ ὁποίου προτιμᾶται ἄλλος, δύναται, πρὸ ἔκδοσιν τούτου, νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον τὸ κτῆμα; Ἴδε ἀπόφ. 7960 τοῦ 1851 τῶν ἐν Αθήν. Εφετῶν.

§ 989⁵. Ὁ ἀγοράσας κτῆμά τι δύναται, ἂν ὁ γείτων δὲν ἐκίνησεν ἀγωγὴν περὶ προτιμήσεως, νὰ τὸ διαθέσῃ; Ἴδε τὴν 8531 Εφ. Αθηνῶν.

§ 989⁶. Ὁ καὶ ἄνευ προφωνήσεως τοῦ γείτονος ἀγοράσας θεωρεῖται κύριος, ἔχων δικαίωμα, ἐνόσῳ ὁ γείτων δὲν ἐξασκήσῃ τὸ τῆς προτιμήσεως ἴδιον δικαίωμα, νὰ διαθέσῃ τὸ κτῆμά του, δυναμένου τοῦ γείτονος νὰ ζητήσῃ κατὰ τοῦ νέου δικαιούχου τὴν ἀκύρωσιν τῆς μεταβιβάσεως, ἐὰν διὰ τὴν φύσιν αὐτῆς ἀπῃτεῖτο προφώνησις. Απ. 8531 τοῦ 1851 Εφ. Αθ.

§ 989⁷. Ὁ ἀγοραστὴς κτήματός τινος γίνεται κύριος αὐτοῦ ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος, καὶ δύναται νὰ τὸ ἀπαλλοτριώσῃ καὶ διαθέσῃ, ὡς πᾶς ἄλλος κύριος κτήματος, ἀλλ' ὑπὸ τὸ αὐτὸ βάρος.— Ὁ ἀγοραστὴς δὲ δύναται καὶ νὰ τὸ ὑποθηκεύσῃ πρὸ τῆς περὶ προτιμ. ἀγωγῆς κατὰ τὸν κανόνα· ὁ δυνάμενος νὰ πράξῃ τὸ πολὺ, δύναται καὶ τὸ ὀλιγώτερον. Απ. πολ. Αρ. Π. 233 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 8531 Εφ. Αθ.

§ 989⁸. Ἡ κατὰ τοῦ, περὶ προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος, ἐνάγοντος ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ὅτι δὲν κατέχει αὐτὸ, δὲν εἶναι ἔνστασις ἐκ δικαιώματος τρίτου, ἀλλ' ἀφορᾷ καθαρῶς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐναγομένου, δυναμένου νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν, διὰ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἀγωγήν. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 233 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 8531 Εφ. Αθ.

§ 989⁹. Ἂν ὑποθηκεύσας τὸ κτῆμα, εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ ὁποίου ζητεῖ νὰ προτιμηθῇ ὁ ἀντίδικός σου, πρὸ τῆς περὶ τούτου ἀγωγῆς· ἀλλά, διαρκούσης τῆς δίκης, τὸ κτῆμα ἐξεποιήθη ἀναγκαστικῶς, δὲν θεωρεῖσαι οὐ πλέον κάτοχος. Απ. πολ. Αρ. Π. 233 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 8531 Εφ. Αθ.

§ 989¹⁰. Οἱ ἔχοντες δικαίωμα προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγορὰν γειτονικοῦ τινὸς κτήματος, ἔχουσι τὸν τῆς ὁμοδικίας δεσμόν; Ναί. Ἴδε ἀπ. 14726 τῶν ἐν Αθ. Εφ. καὶ τὴν λ. Ὁμοδικία.

Προφώνησις.

§ 990. Ἵνα ἀσκηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὁ προτιθέμενος τὴν πώλησιν ἀκινήτου ὀφείλει νὰ προφωνήσῃ τοὺς ἔχοντας τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα, ἤτοι νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτοὺς περὶ τῆς μελετωμένης πωλήσεως καὶ τοῦ τιμήματος αὐτῆς, ἐὰν δὲ οὗτοι εἶναι παρόντες καὶ θέλωσι νὰ προτιμηθῶσιν εἰς τὴν ἀγοράν, ὀφείλουσιν, ἐντὸς 30 ἡμερῶν, νὰ καταβάλωσι τὸ τίμημα καὶ νὰ λάβωσι τὸ κτῆμα· ἐὰν δὲ ἦναι ἀπόντες, ἢ διατελῶσιν ὑπὸ ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα, δίδεται εἰς αὐτοὺς τετράμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς προφωνήσεως, ἵνα, καταβάλλοντες τὸ τίμημα, ἀσκήσωσι τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα, μετὰ παρέλευσιν δὲ τῶν προθεσμιῶν τούτων ἐκπίπτουσι τοῦ δικαιώματός των. Μὴ γενομένης προφωνήσεως, διαρκεῖ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως ἐπὶ δεκαετίαν ἀπὸ τῆς ἀνεπιφωνήτου πωλήσεως. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἰσχύει ἐπὶ μόνης τῆς πωλήσεως τοῦ κτήματος.

Περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν γίνεται ἡ προφώνησις σιωπᾷ ὁ νόμος, ὅθεν πᾶσα προσηκόντως ἀποδεικνυομένη γνωστοποίησίς τῆς μελετωμένης πωλήσεως καὶ τοῦ τιμήματος ὑποχρεοῖ τὸν προτιμώμενον εἰς τὴν ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ. Ἁπλῆ τοῦ προτιμωμένου γνῶσις τῆς γινομένης πωλήσεως δὲν ἀρκεῖ· ἡ γνῶσις ἀνάγκη νὰ πηγάζῃ ἐκ τῆς γνωστοποιήσεως τοῦ ἐπιχειροῦντος τὴν πώλησιν. Ἐπὶ ἀπόντων, ἡ γνωστοποίησις γίνεται ἀσφαλέστερον κατὰ τοὺς περὶ ἐπιδόσεως δικογράφων εἰς ἀπόντας ὁρισμοὺς τῆς πολιτ. δικονομίας. Ἡ διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας πώλησις, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Καλλιγᾶς, περιέχει ἐν ἑαυτῇ, ὡς ἐκ τῶν τοιχοκολλήσεων καὶ τῶν διακηρύξεων, τὴν προφώνησιν τοῦ ἐν αὐτῇ πόλει διαμένοντος δικαιούχου, ὅθεν δὲν ἀπαιτεῖται ἰδία πρᾶξις γνωστοποιήσεως πρὸς τον προτιμώμενον. Παπ. τ. 2, σ. 3031.

Νομολογία. — § 991. Κατὰ τὸν περὶ προτιμήσεως νόμον (Ἀρμ. β. γ' τ. γ') εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν ἀκινήτου τινος κτήματος δὲν ἀπαιτεῖται παρὰ ἡ ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ ἢ ἀγοραστοῦ τοῦ πωλουμένου τούτου ἀκινήτου γνωστοποίησις πρὸς τὸν ἔχοντα δικαίωμα προτιμήσεως ἐπ' αὐτοῦ, διὰ νὰ τὸν βάλῃ εἰς θέσιν νὰ γνωρίσῃ ἀναμφισβητήτως τὴν γενομένην ἀγοραπωλησίαν. Ἀπ. 1691 τῆς 10 σεπτεμβρ. 1840 Ἐφ. Αθ.

§ 992. Ὁ περὶ προτιμήσεως νόμος δὲν προσδιορίζει ἰδιαίτερον

τύπον προφωνήσεως, οὔτε διατάσσει νὰ γίνηται ἐγγράφως· ὥστε ὅταν τὶς ἰσχυρίζεται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ ζητῶν τὴν προτίμησιν ἐπροφωνήθη παρὰ τοῦ κήρυκος ἂν θέλῃ νὰ ἀγοράσῃ τὸ κτῆμα εἰς τὴν τιμὴν τῆς τελευταίας προσφορᾶς, πρέπει νὰ διατάσσηται ἀπόδειξις (351 πολ.)· ἄλλως ἐπέρχεται ἀναίρεσις. 807 § 5 καὶ 201 πολ. δικ.— Απ. πολ. Αρ. Πάγου 166 τοῦ 1854,· ἀναιρ. τὰς 1066 (1852) 932 (1853) καὶ 148 (1854) ἀποφ. τῶν ἐν Ναυπλ. Εφετῶν.

§ 993. Ὁ πρὶ προτιμήσεως νόμος δὲν προσδιορίζει ἰδιαίτερον τύπον προφωνήσεως, οὐδὲ διατάσσει νὰ γίνηται ἐγγράφως. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 166 τοῦ 1854, ἡ ἀν.

§ 994. Προφώνησις γίνεται καὶ προφορικῶς· πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς γενομένης τυχὸν προφωνήσεως, ἐπιτρέπεται καὶ ὁρκωμοσία. Απ. 8768 τοῦ 1851 Εφ. Αθ.

§ 994ᵃ. Προφώνησις ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ προφορικῶς, ἀλλά, διὰ νὰ ἐξαχθῇ ὁ σκοπὸς τῆς προφωνήσεως, χρειάζεται νὰ ἐκφράζῃ ὁ ἀποστελλόμενος ἄγγελος ἀνενδοιάστως τὴν προφώνησιν ταύτην, ὥστε νὰ μὴ συγχυσθῇ μὲ μίαν ἁπλῆν περὶ ἀγορᾶς πρότασιν, καὶ νὰ ἀναφέρῃ εἰλικρινῶς τὸ τίμημα, διὰ τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ πωληθῇ τὸ κτῆμα. Απ. 648 τῆς 7 φεβρ. 1838 Εφ. Αθ. Πολ. ἀποφ. Αρ. Πάγου 15 τοῦ 1849 καὶ 93 τοῦ 1850.— Καλλ. τόμ. γ' § 275.

§ 995. Ἡ προφώνησις δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ μαρτύρων. Απ. πολ. Αρ. Π. 114 τοῦ 1847.

§ 996. Ἔθιμον, καθ' ὃ δύναται νὰ γίνῃ προφορικὴ προφώνησις, δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ μαρτύρων, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1100 τῆς πολ. δικον. Απ. 7960 τοῦ 1851 Ε. Αθ.

§ 997. Αἱ περὶ προτιμήσεως διατάξεις τοῦ νόμου δὲν κωλύουσιν ὥστε ἡ προφώνησις νὰ γίνῃ καὶ προφορικῶς· ἄρα δύναται ν' ἀποδειχθῇ καὶ διὰ μαρτύρων προφώνησις, τῆς ὁποίας τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰθ 50 δραχ. Απ. 4159 Εφ. Αθ.

998. Κατὰ τὴν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς προτιμήσεως Νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὴν ἐμπεριεχομένην εἰς τὴν Ἑξάβιβλον τοῦ Ἁρμενοπούλου (βιβλ. γ' τίτλ. γ' § 103 καὶ ἐπ.), δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται ἐγγράφως εἰς τοὺς γείτονας ἡ περὶ προτιμήσεως προφώνησις· ὅθεν εἰς ὑποθέσεις λαβούσας χώραν πρὸ τῆς δικονομίας, ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις. Ἡ μὴ παραδοχὴ δὲ τῆς εἰς τὴν τελευταίαν πώλησιν γενομένης προφωνήσεως

ἐπικυρόνει καὶ τὴν προηγουμένην πώλησιν, ἥτις ἐγένετο ἄνευ προφωνήσεως. Απ. 625 τῆς 31 δεκ. 1837 Εφ. Αθ.

§ 999. Απαιτεῖται προφώνησις διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ περὶ προτιμήσεως δικαιώματος, καὶ δὲν ἀρκεῖ ἡ παρουσία τοῦ ἔχοντος δικαίωμα προτιμήσεως κατὰ τὴν πώλησιν.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Ὁ παρευρεθεὶς εἰς πώλησιν κτήματός τινος, δὲν ὑποτίθεται ὡς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος τῆς προτιμήσεως, καθότι ἀπαιτεῖται προφώνησις. Απ. πολ. Άρ. Π. 93 τοῦ 1850.

§ 1000. Ὁ προτιμώμενος εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος, καὶ ἂν λάβῃ γνῶσιν τῆς εἰς τρίτον γενομένης πωλήσεως τοῦ αὐτοῦ κτήματος, παρευρεθεὶς εἰς τὴν πώλησιν, δὲν στερεῖται τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, ἣν ὥρισεν ὁ νόμος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς προφωνήσεως, διότι τοιαύτη γνῶσις δὲν ἀναπληροῖ τὴν προφώνησιν. § 110 (γ, γ) Άρμεν. Απ. πολ. Αρ. Π. 346 τοῦ 1853.

§ 1001. Ἡ γνῶσις τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν εἶναι λόγος πρὸς στέρησιν τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος, εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν δεκαετίας. Απ. πολ. Αρ. Π. 15 τοῦ 1849.

§ 1002. Ὁ Άρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ κρίνῃ ἂν ὀρθῶς τὸ κατώτερον δικαστήριον παρεδέχθη ὅτι ἔλαβε χώραν παραίτησις ἀπὸ τοῦ περὶ προτιμήσεως δικαιώματος. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 15 τοῦ 1849.

Παραγραφὴ τοῦ περὶ προτιμήσεως δικαιώματος (1)

§ 1015. Ἡ ἐξώδικος γνῶσις τῆς πωλήσεως κτήματός τινος δὲν καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν, ὅταν ἄλλως δὲν παρῆλθεν ἡ πρὸς παραγραφὴν ὁρισθεῖσα προθεσμία. Απ. 9845 τοῦ 1852 Εφ. Αθ.

§ 1016. Ὁ προφωνούμενος καὶ παραιτούμενος ν' ἀγοράσῃ τὸ κτῆμα στερεῖται τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος. Απ. πολ. Αρ. Π. 166 τοῦ 1854.

---

(1) Ἡ γνῶσις τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν εἶναι λόγος πρὸς στέρησιν τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος, εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν δεκαετίας. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 15 τοῦ 1849.

§ 1017. Εἶχε χώραν κατὰ τὸ Τουρκικὸν δίκαιον τὸ δικαίωμα τῆς προτιτήσεως ἐπὶ περιβολίων, ἀλλ' ὅταν ὁ προτείνων τοιοῦτον δικαίωμα δὲν ἦτο παρὼν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πωλήσεως τοῦ κτήματος, περὶ τοῦ ὁποίου προβάλλει τὴν προτίμησιν, ἀλλὰ διετέλει εἰς τὴν ξενιτείαν, ὤφειλε νὰ ζητήσῃ τὴν προτίμησιν ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πωλήσεως, ἄλλως παρεγράφετο ἡ ἀγωγή του. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 105 τοῦ 1844 ἐν Νομικ. σελ. 3994.

§ 1018. Γίνεται ἔκπτωτος τοῦ δικαιώματος τῆς προτιμήσεως ὅστις, προφωνηθεὶς δεόντως, δὲν κοινοποιήσῃ εἰς τὸν προφωνοῦντα, ἐντος τῆς νομίμου προθεσμιας, τὴν δήλωσίν του περὶ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος. Απόφ. 1562 τῆς 9 ἀπριλ. 1840.— Απόφ. 1865 τῆς 18 μαρτίου 1841 Εφ. Αθ.

§ 1019. Κατὰ τὸν Αὐτοκρατορικὸν νόμον τὸν περιεχόμενον εἰς τοὺς παραγράφους 103, 104 καὶ 110 τοῦ τρίτου βιβλίου τίτλου γ' τῆς Ἑξαβίβλου, οἱ γειτονεύοντες πλησιασταὶ ἀκινήτου κτήματος προτιμῶνται εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτοῦ ἀπὸ ἄλλα ξένα καὶ μὴ μετέχοντα πρόσωπα, πρέπει λοιπὸν νὰ προφωνῶνται πρὸ τῆς πωλήσεως, καὶ τούτου μὴ γενομένου, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κινήσωσι τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν ἐντὸς διεταστίας, καταβάλλοντες τὸ τίμημα. Απόφ. τοῦ 1836 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφετῶν (Νομ. σελ. 241).

§ 1020. Κατὰ τὰς εἰδικὰς διατάξεις τῶν νόμων ἐν βιβλ. γ'. τίτλ. γ' § 110 111, τῆς Ἑξαβίβλου τοῦ Ἁρμενοπούλου, τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως γεννᾶται ἀφ' ἧς γίνῃ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας, καὶ ἂν ἀμέσως ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἐπελήφθη τῆς πραγματικῆς κατοχῆς τοῦ κτήματος, διότι ὁ νόμος δὲν περιέχει τοιοῦτον ὅρον· ἀποσβέννυται δὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἂν, ἐν περιπτώσει μὴ προφωνήσεως, ἐντὸς δεκαετίας ὁ προτιμώμενος γείτων δὲν ἐξασκήσῃ τὴν ἀγωγήν του, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἀπουσίας, ἥτις ἐφαρμόζεται εἰς ἄλλας ἐννόμους σχέσεις, τὰς ὁποίας ἀφορῶσιν οἱ περὶ τούτου νόμοι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς μοναδ. διάτ. τοῦ Κώδ. (7, 31) καὶ 12 Κώδ. (7, 33). Απόφ. 8735 τῶν 1851 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

Καταβολὴ τιμήματος κτλ.

§ 1050. Ὁ προτιμώμενος ὀφείλει νὰ προκαταβάλῃ τὸ τίμημα (ἐφ' ᾧ ἐγένετο ἡ προσβαλοῦσα τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα

πώλησις) μετὰ τῶν μέχρι τῆς ἀγωγῆς τόκων καὶ τῶν εἰς τὸ πρᾶγμα καταβληθέντων ἀναγκαίων ἀναλωμάτων, διότι ἄλλως ὑπάρχει κίνδυνος μὴ ματαιωθῇ ἡ τυχὸν μακρὰ καὶ ὀχληρὰ διὰ τὸν ἐναγόμενον διαδικασία, μὴ δυναμένου τοῦ νικήσαντος νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα· ὅθεν ἡ παράλειψις αὕτη συνεπάγεται τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς.

Αἱ ἐπωφελεῖς δαπάναι δὲν προκαταβάλλονται, μὴ ὁρίζοντος τοῦτο τοῦ νόμου, ἀλλ' ὁ ἐναγόμενος, ἐὰν ἦναι καλῆς πίστεως νομεύς, δικαιοῦται βεβαίως εἰς ἀποζημίωσιν ἕνεκεν αὐτῶν. Παπ. τ. 2, σ. 31 ἑπ.

§ 1050². Κατὰ (1) τὸν § 110 τοῦ 3 τίτλου τοῦ τρίτου βιβλίου τοῦ Ἀρμενοπούλου, οἱ ἔχοντες δικαίωμα προτιμήσεως «τοὺς ξένους ἀγοραστὰς ἀπωθοῦνται τελείως, τὸ τίμημα μετὰ τῶν αὐτῶν τόκων τε καὶ δαπανημάτων ἀναδιδόντες αὐτοῖς». Ἂν δὲ ὁ νόμος ἀναφέρῃ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς τῶν τόκων καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀναλωμάτων, προκειμένου λόγου περὶ ἀπόντων, ἀνηλίκων κτλ. (ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους παραχωρεῖ εἰς τοὺς τὴν διοίκησιν τῶν προσόντων αὐτοῖς ἀναδεδεγμένους τετράμηνον προθεσμίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσωσι τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως), τοῦτο δὲν περιορίζει εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν ταύτην τὴν μνησθεῖσαν ὑποχρέωσιν, διότι ὁ λόγος αὐτῆς ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, καὶ ὁ νόμος παραχωρῶν εἰς τοὺς μὴ προφωνηθέντας πλησιαστὰς δεκαετῆ προθεσμίαν πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐξαιρετικοῦ δικαιώματος τῆς προτιμήσεως, δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ ἔχῃ σκοπὸν νὰ ἀφαιρέσῃ ἢ νὰ ἐλαττώσῃ καὶ τὸ δικαίωμα τῶν ἀγοραστῶν τοῦ νὰ ἀποζημιωθῶσι διὰ τὰ ἀναγκαῖα ἀναλώματα, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ κατὰ τὴν δεκαετῆ προθεσμίαν οἱ τόκοι καὶ τὰ ἀναλώματα εἶναι μεγαλήτερα, εἰς δὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀντιστοιχεῖ ἡ ἐκ μέρους τῶν ἐνεργούντων τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῶν μνησθέντων ἀναλωμάτων· ἡ δὲ προσφορὰ αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ ἐν καιρῷ τῆς ἀγωγῆς.

Ὁ θέλων νὰ ἀπολαύσῃ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ κατ' αὐτὸν ἐντελῶς τὴν θέλησιν τοῦ νόμου, ἀπαιτοῦντος καὶ τῶν ἀναλωμάτων τὴν καταβολὴν, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ὅσα νομίζει, ὅτι ἀληθῶς ἐδαπανήθησαν, καὶ συγχρόνως νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν ἕτοιμον νὰ συμπληρώσῃ τὸ ποσὸν τῶν ἐξόδων,

---

(1) Πρλ. Καλλ. τόμ. 3 § 279 σημ. 294. τὴν ἐν Εὐρ. λέξιν Δαπάναι § 2 ἐν ὑποσημ.

τὰ ὁποῖα ὁ ἀντίδικος, προσκαλούμενος παρ' αὐτοῦ, ἤθελεν ἀποδείξει, ὅτι ἔκαμε περιπλέον. Απόφ. 3 τῆς 2 φεβρ. 1842 Αρ. Π. (σ. 9 τῆς σειρᾶς τοῦ 1842).– Απ. 6 τῆς 16 φεβρ. 1842 Αρ. Π. (σ. 19 αὐτ.)– Απ. 18 τῆς 14 μαΐου 1842 Αρ. Π· (σ. 73 αὐτ.), κατ. § 1056.

§ 1051. Κατὰ τὴν Νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ, τὴν περιεχομένην εἰς τὸν τρίτον τίτλον τοῦ τρίτου βιβλίου τοῦ Ἁρμενοπούλου, ἡ εἰς τοὺς ἔχοντας τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως προφώνησις διατάττεται, ἵνα ἐντὸς 30 ἡμερῶν τὸ ἄξιον τίμημα ἢ ὅπερ ἀραδιουργήτως ὁ ἀληθὴς δίδωσιν ἀγοραστὴς, αὐτοὶ ἀνυπερθέτως καταβάλλοντες ἀναλόγως ἀφ' ἑαυτῶν ἢ ἔκ τινος ἀρχῆς τοῦτο ἐπιμετρήσωνται· ἐκ δὲ τῆς διατάξεως ταύτης ἐξάγεται, συμφώνως μὲ τὰς γενικὰς περὶ ἑτερομερῶν συναλλαγμάτων ἀρχὰς και ἰδίως μὲ τὴν διάταξιν τοῦ πρώτου παραγράφου τοῦ τρίτου τίτλου τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς Ἑξαβίβλου, ὅτι ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως δὲν δύναται νὰ κινήσῃ τὴν περὶ τούτου ἀγωγὴν εἰμὴ ἀφοῦ καταβάλῃ τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς· ὁ νόμος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ γενομένης προφωνήσεως παραδέχεται μὲν τὴν δεκαετίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα, δὲν μεταβάλλει ὅμως ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ την φύσιν τοῦ δικαιώματος τούτου· ὥστε αἱ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαι ἀρχαὶ ἐφαρμόζονται πλήρεις καὶ εἰς τὴν ἄνευ προηγουμένης προφωνήσεως πραγματοποίησιν τοῦ δικαιώματος τῆς προτιμήσεως. Απόφ. Ἀρ. Πάγου 212 τῆς 10 σεπτεμβρίου 1838 (Νομολ. τ. 3 σελ. 151).

§ 1052. Ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ καθίσταται ἀπαράδεκτος, ἂν ὁ ἀξιῶν τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν καταβάλῃ τουλάχιστον τὸ κατ' αὐτὸν ἀληθὲς τίμημα τῆς ἀγορᾶς, ἡ δὲ ἁπλῆ προσφορὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος τούτου δὲν ἀρκεῖ. Απόφ. τοῦ 1841 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (Νομ. σ. 2294).

§ 1053. Οἱ ἔχοντες δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς κτήματός τινος ὀφείλουσι νὰ καταβάλωσιν ἀνυπερθέτως ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν, ἢ τουλάχιστον ὅταν κινῶσι τὴν ἀγωγήν των, τὸ ἄξιον τίμημα· ἄλλως δὲ ἐκπίπτουσιν ἀπὸ τῆς προτιμήσεως τὸ δικαίωμα. Απ· τοῦ 1839 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (Νομ. σ. 985).

§ 1054. Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, σταθμίσαν τὰς καθυποβληθείσας αὐτῷ μαρτυρίας, ἀπεφήνατο, ὅτι ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις ἔθιμον, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ γείτονες ἔχαιρον δικαιώματα προτιμήσεως· εἰς τρόπον ὥστε, ἐὰν ἐγίνετο απροφώνητος πώλησις οἰκοπέδου τινὸς, ὁ γείτων, παρακαταθέτων

τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς, ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ τὸ οἰκόπεδον. Οὐδεὶς δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν χωρὶς νὰ προκαταβάλῃ ὁλόκληρον τὸ τίμημα· ἄλλως ἡ ἀγωγὴ ἦτον ἀπαράδεκτος. Απόφ. Αρ. Π. 199 τῆς 5 ἰουλίου 1838 (Νομολ. τ. 3 σ. 121).— Απόφ. 581 τῆς 18 νοεμβρ. 1837 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 1055. Ἂν καὶ κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. βιβλ. γ΄ τίτλ. γ΄ § ί) μένει εἰς τοὺς μὴ εἰδοποιηθέντας γείτονας ἀκινήτου κτήματος, πωληθέντος ἀπροφωνήτως, τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκτήσουν αὐτὸ, δὲν παύουν ὅμως ἐκ τούτου οὗτοι (κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ ἐξ ἀναλογίας τοῦ νόμου 13 § 8 τῶν Πανδ. de acq. vend. (19, 1) τοῦ νὰ ἦναι ὑπόχρεοι νὰ καταβάλουν τὸ τίμημα ἅμα ἐκφράσουν τὴν θέλησίν των τοῦ νὰ ἐνεργήσουν τὸ ῥηθὲν δικαίωμα τῆς προτιμήσεως, κινοῦντες τὴν περὶ τούτου ἀγωγὴν, ἀφοῦ μάλιστα οἱ καρποὶ τοῦ κτήματος ἀνήκουν εἰς τὸν ἐνάγοντα. Απόφ. 1735 τῆς 18 ὀκτωβρ. 1840 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 1056. Εἰς τὰς περὶ προτιμήσεως δίκας δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐνάγων, ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς του, νὰ παρακαταθέσῃ καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ κτήματος παρὰ τοῦ ἐναγομένου γενόμενα ἐπωφελῆ ἔξοδα. Απ. πολ. Αρ. Π. 91 τοῦ 1849, ἀν. § 1050, κατ. § 1071.

§ 1057. Ὅταν ὁ θέλων προτιμηθῆναι εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος δὲν προκαταβάλῃ καὶ τοὺς τόκους (γνωστοὺς ἤδη αὐτῷ) τοῦ τιμήματος, ἀλλὰ περιορισθῇ νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν πρόθυμον νὰ τοὺς καταβάλῃ, ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος. Απ. πολ. Αρ. Π. 245 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 8243 Εφ. Αθ.

§ 1058. Ἡ μὴ κατάθεσις ὁλοκλήρου τοῦ τιμήματος πρὸ τῆς περὶ προτιμήσεως ἀγωγῆς καθίστησι ταύτην ἀπαράδεκτον. Απόφ. 925 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ν. Εφ. ἐν Νομικ. σ. 5506.

§ 1059. Οἱ τόκοι ἀπὸ τῆς περὶ προτιμήσεως ἀγωγῆς. Ἴδε τὴν ἀπόφ. 1735 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 1060. Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ § 106 (3, 3) τοῦ Ἀρμενοπούλου, καθ᾽ ἣν ὁ ἐξασκῶν τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως πλησιαστὴς ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τῷ ἀγοραστῇ, πρὸς τῷ τιμήματι, τοὺς τόκους καὶ τὰς δαπάνας, σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ᾽ ἣν ὁ ἀγοραστὴς ἔλαβεν ἤδη τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος καὶ ἀπολαμβάνει τοὺς καρποὺς τούτου; πρέπει νὰ καταβάλωνται οἱ τόκοι τοῦ τιμήματος παρὰ τοῦ ζητοῦντος τὴν προτίμησιν, ἐννοεῖται δὲ, ὅτι εἰς τοῦτον ἀφ᾽ ἑτέρου πρέπει ν᾽ ἀποδοθῶσιν οἱ ἀπὸ τοῦ πράγματος παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ συλλεγέντες

καρποὶ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς· καὶ τοῦτο, διότι αὕτη, διατελοῦσα ὑπὸ διαλυτικὸν ὅρον δυνάμει τοῦ νόμου ὑπονοούμενον, ἐπερχομένου τούτου ἀνατρέπεται ἀπ' ἀρχῆς καὶ θεωρεῖται ὡς μηδέποτε λαβοῦσα ὕπαρξιν, διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα κατέχεται πρὸ τῆς πωλήσεως παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπὶ ἀντιχρήσει, οὐχ ἧττον ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, ἐφ' ἧς ζητεῖται ἡ προτίμησις, οἱ τόκοι τοῦ τιμήματος καὶ τοῦ ἀναλώματος πρέπει νὰ καταβάλωνται, καθ' ὅσον διὰ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος πρόκειται ν' ἀνατραπῇ πρόρριζα ἡ ἀγοραπωλησία καὶ νὰ μεταβιβασθῇ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἐξασκοῦντα τὸ δικαίωμα τοῦτο τοιουτοτρόπως ὡσανεὶ ἤθελεν ἀπ' ἀρχῆς πωληθῇ εἰς αὐτόν· ἄρα ὁ ἐνάγων, ἐκθέτων διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὅτι πρό τινων ἐτῶν ἔλαβε χώραν ἡ πώλησις, ἐφ' ἧς ζητεῖ νὰ προτιμηθῇ, ὤφειλε κατὰ τὸν νόμον νὰ καταβάλῃ πρὸς τῷ τιμήματι καὶ τοὺς δεδουλευμένους νομίμους τόκους, διότι κατὰ τὰ εκτεθέντα ἡ περίστασις, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς πρὸ τῆς ἀγορᾶς κατεῖχε τὸ πρᾶγμα ἐπὶ ἀντιχρήσει, δὲν δύναται νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως.— Απόφ. Εφ. Αθηνῶν 13244 τοῦ 1855.

§ 1061. Εἰς τὰς περὶ προτιμήσεως δίκας ἀπαιτεῖται καταβολὴ τῶν ἐπὶ τοῦ κτήματος γενομένων ἐπωφελῶν ἐξόδων; Απ. πολ. Αρ. Π. 91 τοῦ 1849.

§ 1062. Ὁ αἰτῶν τὴν προτίμησιν εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα μετὰ τῶν τόκων καὶ τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν, δεν ἀρκεῖ δὲ ἡ ἁπλῆ προσφορὰ αὐτῶν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 157 καὶ 245 τοῦ 1851.

§ 1063. Ὁ ἐξασκῶν τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα, ὁσάκις ὑπάρχει πίστωσις μέρους τοῦ συμφωνημένου τιμήματος πρὸς τὸν ἀγοραστήν, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ οὐ μόνον τὸ πληρωθὲν ἤδη μέρος τοῦ τιμήματος, ἀλλὰ καὶ τὸ πιστωθὲν μέρος αὐτοῦ, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὴν περὶ καταβολῆς ὑποχρέωσίν του. Απ. Εφ. Αθ. 14803 τοῦ 1857.

§ 1064. Ὁ ζητῶν τὴν προτίμησιν ὀφείλει νὰ καταβάλῃ καὶ τὰ ἀναλώματα· ἁπλῆ δὲ προσφορὰ αὐτοῦ δὲν ἀρκεῖ· ἡ ἔνστασις δὲ αὕτη προτείνεται καὶ ενώπιον τῶν ἐφετῶν. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγ. 157 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 8455 Εφ. Αθ.

§ 1065. Ἡ μὴ κατάθεσις ὁλοκλήρου τοῦ τιμήματος πρὸ τῆς περὶ προτιμήσεως ἀγωγῆς καθίστησι ταύτην ἀπαράδεκτον. Απόφ. 925 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. ἐν Νομικ. σ. 5506.

§ 1066. Ἡ περὶ τὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων, τὰ ὁποῖα λόγῳ προτιμήσεως κατατίθενται, πλάνη δὲν ἐμποδίζει τὸν ἐναγόμενον νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἐλλείψεως ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, διότι ἡ περὶ τὴν πλάνην ψῆφος δὲν ἐπιφέρει πρόκριμα, εἰμὴ ἄρα ἐκρίθη καὶ τὴν περὶ τούτου ἡ διάλυσις παρηκολούθησεν. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 925 τοῦ 1851 ἐν Νομικ. σ. 5506.

§ 1067. Ὁ θέλων νὰ προτιμηθῇ εἰς ἀγοράν τινα ὀφείλει νὰ καταθέσῃ τὸ τίμημα τοῦ (δευτέρου ἢ τρίτου κτλ.) ἀγοραστοῦ, καθ' οὗ ἀπευθύνεται ἡ ἀγωγή. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 514 τοῦ 1852, κυρ τὴν 8978 Εφ. Αθ.

§ 1068. Προκειμένου λόγου περὶ προτιμήσεως εἰς ἀγοραπωλησίαν τινος, ποῖον τίμημα ὀφείλεται, τουτέστι τὸ τῆς πρώτης ἢ τὸ τῆς μεταγενεστέρας πωλήσεως; Ἴδε ἀπόφ. 7461 τοῦ 1850 Εφ. Αθ.

§ 1069. Ὁ ζητῶν τὴν προτίμησιν δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ καταβάλῃ καὶ τὰ μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς γενόμενα ἔξοδα, καθόσον ἔκτοτε (ἀπὸ τῆς καταβολῆς δηλαδὴ) ὁ ἀγοραστὴς καθίσταται πρὸς παραχώρησιν τοῦ κτήματος ὑπόχρεως ὑπὲρ τοῦ ἔχοντος τὸ τῆς προτιμήσεως δικαίωμα. Απόφ. 9845 τοῦ 1852 Εφ. Αθ.

§ 1070. Ἀπαιτεῖται νέα κατάθεσις τοῦ τιμήματος, ἄν, κατατεθέντος ἤδη τοῦ τιμήματος, ἠκυρώθη ἡ, συνεπείᾳ τῆς καταθέσεως ταύτης, κινηθεῖσα ἀγωγή; Ὄχι. Ἴδε ἀπ. 9845 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 1071. Ὁ ζητῶν, δικαιώματι προτιμήσεως, κτῆμα ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τ' ἀναγκαῖα ἔξοδα. Ἴδε ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 87 τοῦ 1848, ἀν. § 1056.

§ 1072. Ὁ ἔχων δικαίωμα προτιμήσεως ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ὁλόκληρον τὸ τίμημα κτλ., καὶ νὰ ζητήσῃ ὁλόκληρον τὸ πωληθέν, οὐχὶ δὲ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ πρέπει νὰ γίνῃ πρὸ τῆς ἀγωγῆς. Ἴδε ἀπ. 10382 τοῦ 1853 Εφ. Αθ.

§ 1073. Ὁ ἔχων δικαίωμα προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος, δύναται νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμά του αὐτὸ καταβάλλων τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματος, ἵνα λάβῃ τὸ ἥμισυ τοῦ κτήματος; Ἴδε ἀπ. Εφ. Αθ. 10434 τοῦ 1853.

§ 1074. Δὲν ὀφείλει ὁ ἐξασκῶν τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν νὰ καταθέσῃ τὸ τίμημα πρὸ τῆς περὶ συμβιβασμοῦ ἀποπείρας, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀγωγῆς. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 79 τοῦ 1846 ἐν Νομικ. σελ. 4641.

§ 1075. Ἡ παρακατάθεσις δύναται νὰ γίνῃ νομίμως μετὰ τὴν

πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειραν καὶ συνάμα μὲ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀγωγῆς. Απ. Εφ. Ν. 84 τοῦ 1848 (Νομ. σ. 4721, 4725).

§ 1076. ὅταν ὁ ἔχων δικαίωμα προτιμήσεως ἀμφισβητῇ τὸ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ δοθὲν τίμημα, ὀφείλει, ἵνα γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή του, νὰ καταβάλῃ τὸ κατ' αὐτὸν ἀληθὲς τίμημα· ἁπλῆ δὲ προσφορὰ δὲν ἀρκεῖ. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 237 τοῦ 1840 ἐν Νομικ. σ. 3745.

§ 1077. Πωληθέντων δύο κτημάτων ἐπὶ ἑνὶ ἀδιαιρέτῳ τιμήματι, ἐπιτρέπεται νὰ κινηθῇ ἀγωγὴ περὶ προτιμήσεως εἰς τὴν ἀγορὰν μόνου τοῦ ἑνὸς, προκαταβαλλομένης τῆς ἀξίας μόνου αὐτοῦ; Ὄχι. Απόφ. 090 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σελ. 5356).

§ 1078. Ὁ προτιμώμενος, ἀποδίδων εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ τίμημα καὶ τοὺς τόκους, δικαιοῦται νὰ λάβῃ τοὺς καρποὺς τοῦ κτήματος ἀπὸ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ. Ἀπόφ. πολιτ. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1850.

§ 1079. Ἐὰν εἰς τὸ πωλητήριον φαίνεται ὅτι κατεβλήθη παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ περισσότερον ἀπὸ τὸ κατατεθὲν, ὁ δὲ ζητῶν τὴν προτίμησιν διϊσχυρίζεται, ὅτι εἰκονικὴ εἶναι ἡ δήλωσις αὕτη, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν εἰκονικότητα. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 79 τοῦ 1846 ἐν Νομικ. σ. 4641.

§ 1080. Γενομένης συμφωνίας μεταξὺ τῶν συμμετόχων βαλανιδίου τινὸς, ὥστε ἕκαστος τῶν συμμετόχων τούτων νὰ δύναται νὰ ἐκποιῇ τὸ ἐπὶ τοῦ βαλανιδίου μερίδιόν του εἰς οἱονδήποτε ἤθελεν, ἡ συμφωνία αὕτη περιέχει παραίτησιν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἕκαστος τῶν συμμετόχων τούτων εἶχε τοῦ νὰ προτιμηθῇ ἐν περιπτώσει πωλήσεως τοῦ μεριδίου τῶν ἄλλων, διότι, ἀφοῦ τὰ μέρη ἀπεφάσισαν νὰ ἦναι ἀπεριόριστος ἡ ἐξουσία ἑκάστου εἰς τὴν πώλησιν τοῦ μεριδίου του, δὲν δύναταί τις νὰ διϊσχυρισθῇ, ὅτι ἡ ἐξουσία αὕτη περιορίζεται ἀπὸ τὸ περὶ ἀποζημιώσεως δικαίωμα, χωρὶς τοιουτοτρόπως νὰ πλάσῃ αὐτογνωμόνως ἐξαίρεσιν μὴ συμφωνηθεῖσαν. Απόφ. 631 τῆς 14 Ἰανουαρ. 1838 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

§ 1081. Η πρὸ τῆς περὶ τῆς προτιμήσεως ἀγωγῆς καταβολὴ τοῦ τιμήματος ἰσχύει, ἐὰν ὁ καταβαλὼν ἀναλάβῃ αὐτό; Ὄχι. Η κατάθεσις πρέπει νὰ γίνῃ σπουδαίως καὶ διαρκῶς, ἐὰν δὲ ματαιωθῇ διὰ τῆς ἀναλήψεως τοῦ κατατεθέντος, ἡ ἀγωγὴ καθίσταται ἀπαράδεκτος, καθότι ἡ ἀνάληψις ἐμφαίνει παραίτησιν τῆς καταθέσεως. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 615 τοῦ 1854 ἐν Νομικ. σ. 5997, κατ. § 1091.

§ 1082. Αναλαβών τις τὰ χρήματα, ὅσα κατέβαλεν ἵνα προτιμηθῇ εἰς ἀγοράν τινα, ὑπέδειξεν ὅτι παραιτεῖται τῆς ἀξιώσεώς του καὶ συναινεῖ εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγή του.— Ἄρα αἴτησις ἀναιρέσεως δὲν συγχωρεῖται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει. 486 καὶ 813 § 1 πολ. δικ. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 500 τοῦ 1852. — Ἰδ. προηγ. §.

§ 1083. Ενώπιον τῶν ἐφετῶν δύναταί τις νὰ προτείνῃ ὅτι ὁ ζητῶν τὴν προτίμησιν δὲν κατέβαλε τὸ τίμημα. Διὰ τὴν ἔλλειψιν δὲ ταύτην ἡ ἀγωγὴ κηρύττεται ἀπαράδεκτος. Απόφ. Εφετ. Αθηνῶν 4605.

§ 1084. Ἡ μὴ κατάθεσις τοῦ τιμήματος πρὸ τῆς περὶ προτιμήσεως ἀγωγῆς δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, ὡς ἔνστασις ἀνατρέπουσα τὴν ἀγωγήν. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 615 τοῦ 1854 ἐν Νομικ. σ. 5997.

§ 1085. Ἡ περὶ τὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων, τὰ ὁποῖα λόγῳ προτιμήσεως κατατίθενται, πλάνη δὲν ἐμποδίζει τὸν ἐναγόμενον νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἐλλείψεως ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, διότι ἡ περὶ τὴν πλάνην ψῆφος δὲν ἐπιφέρει πρόκριμα, εἰμὴ ἄρα ἐκρίθη καὶ τὴν περὶ τούτου ἡ διάλυσις παρηκολούθησεν. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 925 τοῦ 1851 ἐν Νομικ. σ. 5506.

§ 1086. Ὁ δαπανήσας εἰς τὸ ὁποῖον ἠγόρασε κτῆμα, ὅπερ ἄλλος ζητεῖ λόγῳ προτιμήσεως, δύναται ν' ἀποδείξῃ καὶ διὰ μαρτύρων τὰς δαπάνας ταύτας. Απόφ. Εφ. Αθ. 13970 τοῦ 1856, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὀρθῶς ἐπίσης τὸ πρωτοδικεῖον ἀπέρριψε τὴν περὶ ἐνοικίου τῆς ἐπιδίκου ἀποθήκης ἀνταγωγικὴν ἀπάντησιν τοῦ Φ. καὶ ὀρθῶς διέταξεν εἰς τὸν Κ., τὴν, δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων καὶ διὰ μαρτύρων, ἀπόδειξιν τῶν εἰς τὴν ἀκολούθως παρ' αὐτοῦ παραχωρηθεῖσαν ἀποθήκην δαπανῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ μὴ στερεοῦ τοῦ μεσοτοίχου, διὰ τῶν περὶ τούτων σχετικῶν αἰτιολογιῶν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως τὰς ὁποίας τὸ δικαστήριον τοῦτο παραδέχεται ὡς ὀρθὰς καὶ νομίμους, καὶ διότι ὁ Κ οὔτε ἀνάγκην εἶχεν, οὔτε ὤφειλε νὰ ἀποκτήσῃ ἔγγραφον τῶν δαπανῶν ἀπόδειξιν, καθόσον ἔκαμεν αὐτάς, ἂν τῳόντι τὰς ἔκαμεν, ὡς κύριος τῆς ἀποθήκης καὶ ὡς μὴ ὢν ὑπόχρεως, καθὸ τοιοῦτος, νὰ δώσῃ λόγον εἴς τινα περὶ τούτων· ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ Φ, ὅτι ὁ ἀντίδικός του δὲν ἠδύνατο μετὰ τὴν μεταξὺ αὐτῶν ἄνω μνησθεῖσαν συμφωνίαν νὰ κάμῃ τὰς δαπάνας ταύτας, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι αἱ δαπάναι αὐταί, αἵτινες ἤρχισαν κατὰ τὴν 25 Αὐγούστου 1855, ὡς

ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1114 ἐπισήμου συμφωνητικοῦ μεταξὺ τοῦ Κώνστα Εὐαγγέλη καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος Μπούκη περὶ ἀνεγέρσεως νέας ἀποθήκης ἐπὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐρειπωμένης, ἔπαυσαν κατὰ τὴν 12 τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ἐπισήμου ἐγγράφου ἐξοφλήσεως μεταξὺ τῶν εἰρημένων Κ. Εὐαγγέλη καὶ Μπούκη, ἤτοι τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγένετο καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 953 μεταξὺ τῶν διαδίκων μνημονευθὲν συμβόλαιον περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως δικαιώματος προτιμήσεως κτλ.

§ 1087. Ὁ ἀγοράσας κτῆμα, εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ ὁποίου προτιμᾶται ἄλλος, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ αὐτὸ μετὰ τῶν καρπῶν του, ἐὰν παράγῃ καρπούς, καθότι καὶ αὐτὸς λαμβάνει τὸν τόκον τῶν χρημάτων του § 105 βιβλ. 11 τίτλ. γ' τοῦ Ἀρμεν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1850.

§ 1088. Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (Πανδ. βιβλ. 11 τίτλ. 1 νόμ. 38), ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος ἔχει κατὰ τὰς περιστάσεις τὸ δικαίωμα ἐν περιπτώσει ἐκποιήσεως τοῦ παρ' αὐτοῦ διὰ νομίμου τίτλου ἀγορασθέντος κτήματος, ν' ἀπαιτήσῃ ὄχι μόνον τ' ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ ἐπωφελῆ ἔξοδα, ἡ δὲ Νεαρὰ τοῦ Καίσαρος Ῥωμανοῦ ὁρίζουσα ὅτι ἐν ταῖς περὶ προτιμήσεως δίκαις ἀναπληροῦται τὸ ἀνήκον τίμημα μετὰ τοῦ νομίμου τόκου καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀναλωμάτων, δὲν καθιέρωσεν ἐξαίρεσίν τινα τῶν εἰρημένων γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, ἀλλ' ἐκανόνισε τί ἐπὶ ποινῇ ἀποκλείσεως πρέπει νὰ καταβληθῇ πρὸ τῆς ἐπαγωγῆς τῆς δίκης καὶ ποίου εἴδους ἔξοδα πρέπει ν' ἀποδοθῶσιν· ἄφησε δὲ ἐν πλήρει ἰσχύϊ τὸ δικαίωμα ν' ἀποκτήσῃ ὁ ἀγοραστὴς τὰ ἐπωφελῆ ἔξοδα, ὁσάκις ὑπάρχει ἐκ μέρους αὐτοῦ καλὴ πίστις, τουτέστιν ἄρησε ζητητέον τὸ μέρος τοῦτο τῶν ἐξόδων ὡς δυναμένων ἢ μὴ κατὰ τὰς περιστάσεις ν' ἀποδοθῶσιν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 15 τοῦ 1849.

§ 1089. Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (βιβλ. 6 τίτλ. 1 τεμ. 38 Πανδ.) ὁ ἐναγόμενος ἔχει τὸ δικαίωμα, ὑπόχρεος ὢν ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἔχοντα δικαίωμα προτιμήσεως τὸ παρ' αὐτοῦ δυνάμει νομίμου τίτλου καὶ ἐν καλῇ πίστει κατεχόμενον κτῆμα, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀποζημίωσίν του. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 91 τοῦ 1849.

§ 1089α. Ὁ ἐπὶ προτιμήσει εἰς ἀγοραπωλησίαν τινα ἐναγόμενος δὲν θεωρεῖται κακῆς πίστεως εἰμὴ ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς· ἑπομένως ἔκτοτε μόνον ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ τὸ ἐνοί-

κιον, δὲν ὑποχρεοῦται δὲ νὰ δώσῃ καὶ τοὺς τόκους τοῦ καταβληθέντος τιμήματος. Απ. 2055 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 1090. Εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγή, ἐὰν ἡ τοῦ τιμήματος κατάθεσις δὲν ἐγένετο πρὸ τῆς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας; Ὄχι· ἡ κατάθεσις πρέπει νὰ γίνηται μόνον πρὸ τῆς ἀγωγῆς, ἢ κατ' αὐτήν. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 841 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5857.

§ 1091. Η ἀνάληψις τῶν κατατεθέντων ὑπὸ τοῦ θέλοντος νὰ προτιμηθῇ εἰς ἀγορὰν τινὰ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἔλλειψιν τῆς παρακαταθέσεως καὶ καθιστᾷ ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν.— Απ. ἐφ. Αθ. 13442 τοῦ 1855, τμ. ά, ἀν. § 1081 ἐπ.

§ 1092. Προκειμένης ἀγωγῆς περὶ προτιμήσεως, ὀφείλεται τόκος ἀνώτερος τοῦ τιμήματος τοῦ πωληθέντος ἀκινήτου, ἐὰν ἀπὸ τῆς καταβολῆς του ὁ τόκος ὑπερέβη τὸ τίμημα αὐτοῦ; Η 610 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Επειδὴ οἱ λόγοι τῆς ἐφέσεως τοῦ αὐτοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι οὐκ ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον παρεδέχθη, ὅτι οἱ περιοριστικοὶ τῶν τόκων μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου πολιτικοὶ νόμοι ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τόκων ὀφειλομένων δυνάμει τοῦ νόμου, ἐνῷ μόνον ἐπὶ τόκων προερχομένων ἐκ συμφωνίας εἶναι ἐφαρμοστέοι, καθὼς καὶ ὅτι ὁ περὶ προτιμήσεως νόμος ἀπολύτως διατάττει καταβολὴν τόκων, δὲν εἶναι βάσιμος, διά τε τοὺς εἰς τὴν δευτέραν σκέψιν τῆς ἐκκαλούσης ἀποφάσεως ἀναφερομένους ὀρθοὺς καὶ νομίμους λόγους, οὓς δέχεται τὸ δικαστήριον τοῦτο, καὶ προσέτι διότι διατάξαντος τοῦ εἰδικοῦ τούτου νόμου ἁπλῶς ὅτι πρέπει νὰ καταβάλλωνται καὶ τόκοι, μὴ προσδιορίσαντος δὲ συγχρόνως οὔτε τὸ μέτρον αὐτῶν, οὔτε τὸ ποσὸν ἐν περιπτώσει δίκης, καθ' ἣν οἱ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς τοῦ διεκδικουμένου κτήματος μέχρι τῆς περὶ προτιμήσεως ἀγωγῆς τόκοι τοῦ ἀληθοῦς τιμήματος αὐτοῦ ἤθελον ἐξισοῦνται ἢ ὑπερβαίνουσι τὸ διπλάσιον αὐτοῦ, ἕπεται ὅτι ἐφαρμόζονται τότε αἱ γενικαὶ περὶ ἀπαγορεύσεως τόκων διατάξεις τοῦ νόμου, κατὰ γενικὸν κανόνα, καθ' ὃν περὶ ὅσων ἀντικειμένων ὁ εἰδικὸς νόμος σιωπᾷ καὶ δὲν διατάττει τι, αὐτὰ κρίνονται καὶ ἀποφασίζονται κατὰ τοὺς γενικοὺς περὶ τῶν αὐτῶν ἀντικειμένων νόμους, καὶ δεύτερον διότι καὶ οἱ νόμοι τοῦ Κώδ. 10 καὶ 27 § 1 (4, 32) ἀναφέρονται, ἄνευ τινὸς ἐξαιρέσεως, εἰς τοὺς ἐξ ὁποιουδήποτε λόγους ὀφειλομένους τόκους, καὶ διότι ῥητῶς ὁ 87 νόμος τῶν Βασιλ. (9, 1) διατάττει, ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς συναλλάγμασι καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θέμασιν ἀνεξαιρέτως καὶ ἄνευ τινὸς διακρίσεως,

τόκων προερχομένων ἐκ συμφωνίας ἢ δυνάμει τοῦ νόμου, οἱ τόκοι παύουσι ἅμα διπλασιάσωσι τὸ κεφάλαιον.

§. 1100.

Εἰς ποίαν ἀρχὴν πρέπει νὰ γίνηται ἡ κατάθεσις τοῦ τιμήματος τῶν τόκων καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀναλωμάτων;

Ὁ νόμος δὲν ὁρίζει δικαστικὴν ἢ ἄλλην ἀρχὴν, παρ' ᾗ πρέπει νὰ γίνηται ἡ κατάθεσις αὕτη· ὅθεν αὕτη εἶναι ἔγκυρος, ἐὰν παρέχῃ εἰς τὸν πωλητὴν τὴν ἀσφάλειαν, ὅτι, ἅμα εἰδοποιηθεὶς, θέλει δυνηθῆ νὰ παραλάβῃ τὰ κατατεθέντα (1)· ὁ δὲ προτιμώμενος, ἀποδίδων τοὺς τόκους τὸ τιμήματος, δικαιοῦται νὰ λάβῃ καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πωλήσεως καρποὺς τοῦ πράγματος (2). Παπαρρ. § 394 σημ. 63, 63.

Νομολογία.— Κατὰ τοὺς ἐν Αθ. ἐφέτας (3), ἡ κατάθεσις, περὶ ἧς ὁ λόγος, δὲν πρέπει νὰ γίνηται παρὰ συμβολαιογράφῳ,

---

(1) Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 8 τοῦ 1849.
(2) Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 93 τοῦ 1850.
(3) Ἀποφάσεις 2719, 8243, 11406, 13028, 13055, 13842, 13473, 14004, 9112, 12532, 10355.— Ἰδοὺ περίληψίς τινων ἐξ αὐτῶν.

Οἱ συμβολαιογράφοι δεν εἶναι ἁρμόδιοι νὰ δέχωνται τὰ χρήματα τὰ παρακατατιθέμενα διὰ τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν προτίμησιν· τούτου δὲ γενομένου ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὸν νόμον 19 de usuris τοῦ Κώδηκος συναδ. πρὸς τὸ διάταγμα τῆς 16 8βρίου 1835 περὶ δικ. παρακαταθηκῶν. Απόφ. 2719 τῶν ἐν Αθ. εφ.

— Αἱ περὶ προτιμήσεως διατάξεις τοῦ Ἁρμενοπούλου δὲν ὁρίζουσι τὴν ἀρχὴν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ πρέπει νὰ γίνεται ἡ παρακατάθεσις τοῦ τιμήματος· σιωπῶντος δὲ τοῦ νόμου, ὡς ἁρμόδιαι ἀρχαὶ πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν αἱ δικαστικαὶ ἐξ ἀναλογίας τῶν παρὰ τῶν νόμων καὶ ἰδίως τοῦ νόμ. 19 τοῦ Κώδ. (4, 32) διατασσομένων· κατὰ δὲ ταῦτα, οἱ δικαστικοὶ γραμματεῖς εἶναι ἁρμόδιοι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 126 τοῦ δικ. ὀργ. καὶ ὄχι οἱ ταμίαι, καθότι τὸ ἀπὸ 16 8βρίου 1835 διάταγμα ὑποχρεοῖ αὐτοὺς νὰ δέχωνται τὰς εἰς τὰ δικαστήρια γενομένας, καὶ παρὰ τούτων εἰς αὐτοὺς πεμπομένας παρακαταθήκας, ἀλλὰ δὲν δίδει εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα νὰ δέχωνται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς διαδίκους τοιαύτας παρακαταθήκας. Απόφ. 4159 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

— Ὁ νόμος δὲν ὁρίζει ὅτι αἱ παρακαταθῆκαι αἱ γενόμεναι

ἁρμόδιοι δὲ πρὸς τοῦτο εἰσὶν οἱ γραμματεῖς τῶν ἁρμοδίων δικαστηρίων καὶ οἱ ταμίαι, ἂν καί, ὡς πρὸς τούτους, ἡ 4159 φαίνηται ἐναντία.

λόγῳ προτιμήσεως πρέπει νὰ γίνωνται παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ δικαστ. ἐκείνου, εἰς τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ εἰσαχθῇ ἡ μὴ ἀποδοθεῖσα ἤτε ἀγωγὴ ἄρα ἡ παρακατάθεσις δύναται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν ἀπόπειραν τοῦ συμβιβασμοῦ εἰς τὸν γραμματέα τοῦ εἰρηνοδικείου τῆς δικαιοδοσίας τῶν διαδίκων. Απόφ. 9112 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

— Ὁ θέλων νὰ προτιμηθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν γειτονικοῦ κτήματος, ὀφείλει νὰ καταθέσῃ τὸ τίμημα κτλ., ἀλλ' ἡ κατάθεσις αὕτη δὲν δύναται νὰ γίνῃ (ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας) παρὰ συμβολαιογράφῳ, διότι οἱ συμβολαιογράφοι δὲν εἶναι ἁρμόδιοι νὰ δέχωνται παρακαταθήκας, σκοπὸν ἐχούσας ἀναγκαστικὴν ἐξόφλησιν. 166 οργ.— νόμ. 9 Κώδ. de solut et liber. καὶ νόμ. 19 Κώδ. de usuris.— Απόφ. ἐφ. Αθ. 13473 τοῦ 1855 τμ. ά.

— Περὶ τῆς εἰς τὸ πρόσωπον, παρ' ᾧ πρέπει νὰ γίνηται ἡ κατάθεσις τοῦ τιμήματος, ἡ 13842 τοῦ 1856 ἀπόφ. ἐφ. Αθ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς τοῦ κτήματος, δι' ὃ ζητεῖται προτίμησις, διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος, τουτέστι νὰ παράγῃ νομίμους συνεπείας, πρέπει νὰ γίνεται εἰς ἁρμόδιον δημόσιον πρόσωπον καθὸ ὑπὸ τοιαύτην ἰδιότητα μόνον ἐγγυώμενον ὡς ἐκ τοῦ νόμου τὴν ἀσφάλειαν τοῦ καταβληθέντος ποσοῦ, ἤτοι εἰς τὸν γραμματέα τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου ἢ τοὐλάχιστον εἰς τὸν ἁρμόδιον ταμίαν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν συμβολαιογράφον, ἀναρμόδιον ἀπολύτως ὄντα εἰς τὸ νὰ δεχθῇ τοιαύτας καταβολὰς κατὰ τὸ ἄρθρ. 166 τοῦ οργ. τῶν δικαστηρίων καὶ τῶν συμβολαιογράφων· διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, οἱ συμβολαιογράφοι δὲν ἔχουν ἐπὶ ἄλλων περιστάσεων, ἢ τὴν αὐτόθι ῥητῶς καὶ εἰδικῶς διαγραφομένην, ἢ τὴν παρ' ἰδιαιτέρων νόμων ὁριζομένην ἁρμοδιότητα, χαρακτηρίζουσαν αὐτοὺς καὶ δημοσίους λειτουργούς· ἡ δὲ περὶ παραλαβῆς καὶ φυλάξεως τοιούτων, ὡς ἡ προκειμένη, καταθέσεων δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ αὐτῶν. Ἑπομένως καὶ πρὸς τὴν πρᾶξιν ταύτην ὁ συμβολαιογράφος δὲν εἶναι εἰμὴ ἁπλοῦς ἰδιώτης, ὅστις καὶ τοιοῦτος οὐδεμίαν παρέχει ἀσφάλειαν καὶ καθ' οὗ δὲν ἰσχύουν καὶ αἱ ἐγγυώμεναι αὐτὴν ποινικαὶ διατάξεις τοῦ 354 ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἡ εἰς τὸν συμβολαιογράφον Χαλκίδος κατάθεσις τοῦ τιμήματος τῆς ἀγορᾶς

Κατὰ τοὺς ἐν Ναυπλίῳ ἐφέτας, ἡ κατάθεσις δύναται νὰ γίνῃ καὶ παρὰ τῷ εἰρηνοδίκῃ, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ πρὸς συμβιβασμὸν ἀπόπειρα (1), καὶ παρὰ συμβολαιογράφῳ (2).

Κατὰ τὸν Ἄρειον Πάγον, ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος κτλ. γίνεται παρὰ τῷ γραμματεῖ τῶν πρωτοδικῶν (3)· καὶ παρὰ τῷ εἰρηνοδίκῃ (4). Πρλ. καὶ τὴν 349 τοῦ 1855 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφασιν.

§ 1101. Τὸ προτεινόμενον ἔθιμον. καθ' ὃ δῆθεν ἐν Θήρᾳ αἱ παρακαταθῆκαι ἐγίνοντο ἀνέκαθεν εἰς τὴν ἄλλοτε Καγγελαρίαν, τὴν ὁποίαν ἀντεκατέστησεν ἤδη ἡ Δημαρχία, εἶναι ἄνευ ἐπιῤῥοῆς, διότι ὁ νόμος διέγραψε τὰ καθήκοντα τῶν Δημαρχιῶν, καὶ αὗται δὲν ἔχουν ἁρμόδιον δημόσιον χαρακτῆρα, εἰ μὴ ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ συστήσαντος αὐτὰς νόμου, ὁ δὲ νόμος δὲν ἔδωκεν αὐταῖς τοιαύτην ἁρμοδιότητα· ἄλλως τε τὰ ἔθιμα ὑπερισχύουν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 23 φεβρ. 1835 νόμου, τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατορικῶν διατάξεων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν νεωτέρων νόμων, οὓς εἰσάγει νεωστὶ ἡ νομοθετικὴ ἀρχή, ὡς ἀναγκαίους εἰς τὴν κοινωνίαν πρὸς ῥύθμισιν τῶν μελλουσῶν πράξεων. Απ. ἐφ. Αθ. 13028 τοῦ 1855 τμ. ά.

τοῦ προκειμένου κτήματος, δι' ὃ ζητεῖται ἡ προτίμησις, ὡς γενομένη εἰς μὴ ἁρμόδιον καὶ δημόσιον ὡς πρὸς αὐτὴν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς μὴ οὖσα, κατὰ τὰ εἰρημένα. Ὅθεν μὴ μενομένης τῆς προκαταβολῆς, ἥτις μόνη κατὰ τὸν νόμον καθιστᾷ τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν παραδεκτήν, ἡ προκειμένη ἀγωγὴ ἀποβαίνει ἀπαράδεκτος, καὶ ἑπομένως ὀρθῶς ἀπεῤῥίφθη διὰ τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως.

(1) Ἀπόφ. 925 τοῦ 1851 ἐν Νομικ. σελ. 5506.

(2) Ἀπόφ. 79 τοῦ 1846 ἐν Νομικ. σελ. 4641.—922 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σελ. 5861.

Δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως, ὥστε ἡ παρακατάθεσις τοῦ τιμήματος, διὰ τὴν προτίμησιν, νὰ γίνηται παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ δικαστηρίου, ἢ παρὰ τῷ ταμίᾳ. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 84 τοῦ 1848 Νομ. σ. 4721, 4725.

(3) Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 144 τοῦ 1847.

(4) Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 6 τοῦ 1849.

ΠΩΛΗΣΙΣ (ἀγοραπωλησία).

Περιληπτικὴ κατὰ χρονολογίαν συλλογὴ τῶν περὶ ἀγοραπωλησίας ἀποφάσεων τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπὸ τοῦ 1835—1855 (1).

§ 1. Τὸ μόνον ἀποτέλεσμα τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν συνεφωνήθη ἀῤῥαβὼν, εἶναι ἡ ἀπόδοσις τοῦ διπλοῦ ἀῤῥαβῶνος, ἂν παρῃτήθη ὁ δόσας αὐτὴν, καὶ ἀποκλείει πᾶσαν ἄλλην ἀπαίτησιν ἀποζημιώσεως. Απ. 80 τοῦ 1837, ἀν. § 729¹⁰.

§ 2. Συμπληρωθείσης ἅπαξ τῆς ἀγορᾶς τὸ ἓν τῶν μερῶν δὲν δύναται πλέον κατὰ τὸν νόμον νὰ λύσῃ μονομερῶς τὸ ἰσχυρὸν συνάλλαγμα, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ἄλλο μέρος βραδύνει, ἢ ἀρνεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του. Απ. πολ. Αρ. Πάγ. 106 τοῦ 1837.

§ 3. Ἐπὶ τῆς ἐγγράφως γενομένης πράσεως καὶ ἀγορασίας τὸ τέλειον οὐχ' ἑτέρως προσγίνεται, εἰμὴ ὅταν, καὶ τὰ συμβόλαια συγγραφῶσι καὶ παρὰ τοῦ πιπράσκοντος ὑπογραφῶσιν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 125 τοῦ 1838.

§ 4. Δὲν εἶναι νόμιμος ἡ ἀγορὰ τῶν ἐπιδίκων κτημάτων· καὶ ἑπομένως δὲν καθιστᾷ τὸν ἀγοραστὴν ὁμόδικον καὶ διάδικον τῆς δίκης. Απ. 173 τοῦ 1838, ἀν. § 325, 330.

§ 5. Οἱ νόμοι οἱ ἐπικρατοῦντες εἰς τὸν τόπον τῆς πωλήσεως κανονίζουν τὸ τρόπον καὶ τὸν τύπον τῆς πωλήσεως. Απ. 36 τοῦ 1841, ἀν. § 202.

§ 6. Κατὰ τὸν νόμον ὁ πωλητὴς ἐνέχεται διὰ τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ πωληθέντος καὶ ἐκνικηθέντος πράγματος δι' ὅλον τὸ διαφέρον καὶ πᾶσαν τὴν ἐκ τῆς ἐκνικήσεως εἰς τὸν ἀγοραστὴν προσγενομένην ζημίαν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 368 τοῦ 1840.

§ 7. Ἡ ἀρχὴ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δὲν γίνεται κύριος τοῦ πωληθέντος πράγματος εἰμὴ μετὰ τὴν γενομένην πρὸς αὐτὸν παράδο-

(1) Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐλήφθη κατὰ μέρος ἀπὸ τοὺς πίνακας, οὓς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἀρ. Πάγου ἐξέδωκεν· ὥστε ὅ,τι ὑπάρχει εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τὰς λέξεις Ἀγορὰ καὶ Πώλησις, μετεγράφη ἐνταῦθα.

σιν αὐτοῦ ὑπάρχει καθιερωμένη ἀπὸ τοὺς ἰσχύοντας νόμους, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸν νόμον 20 τοῦ Κώδηκος de pactis· ἑπομένως ἡ περὶ διεκδικήσεως τοῦ πράγματος ἀγωγὴ ἁρμόζει μόνον εἰς τὸν ἀληθῆ κύριον. Ἀπ. 44 τοῦ 1843, ἀν. μετὰ § 338 σημ.

§ 8. Ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ πωλητοῦ· τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ πρώτου πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ συμβόλαιον ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν κατὰ τοῦ δευτέρου ἀγοραστοῦ. Ἀπόφ. 33 τοῦ 2845, ἀν. § 886.

§ 9. Ἐπὶ πραγμάτων ὑποκειμένων εἰς στάθμισιν, ἀρίθμησιν, καὶ μέτρησιν, καὶ πωλουμένων, οὐχὶ καθ' ὁμάδα, ἀλλ' ἐπὶ ῥητῷ τιμήματι ἑκάστου βαθμοῦ, μέτρου, κτλ. ἡ πώλησις αὐτῶν λογίζεται τελεία μόνον μετὰ τὴν στάθμησιν, ἢ μέτρησιν αὐτῶν, ὡς ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον γενομένη (νόμ. 35 § 5 καὶ 7. Πανδ. 18, 6). Ἀπ. 42 τοῦ 1845, ἀν. § 337, 360[14], 616.

§ 10. Ἡ πώλησις ἐκκρεμοῦς καρποῦ δὲν εἶναι ἀγοραπωλησία ἐπικαρπίας ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ καρποῦ ὁριστέου διὰ τῆς συμφωνηθείσης ζυγίσεως. ἡ ἀνωτ. ἀπόφ. ἀν. ὡς ὁ προηγ. §.

§ 11. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ ἔχει καὶ ἂν ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐπισήμου τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαίου, καὶ ἐπιτάξῃ τοὺς ἀγοραστὰς νὰ πληρώσωσι τὸ τίμημα καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν πληρώσωσιν· διὰ μείζονα λόγον ἔχει τὸ δικαίωμα αὐτὸ, ὅταν ἀκυρωθῇ ἡ ἐκτέλεσις, καὶ ἡ ἐπιταγὴ, θεωρηθέντος τοῦ συμβολαίου τούτου μὴ ἐκτελεστοῦ. Ἀπόφ. 12 τοῦ 1846, ἀν. § 613[2], 634. 636, 729[16].

§ 12. Ἡ παράδοσις τῶν τίτλων τῆς ἀγορᾶς φανερόνει τὴν παράδοσιν τοῦ κτήμ. Ἀπ. 33 τοῦ 1846, ἀν. § 331, 407, 415, 868.

§ 13. Ἡ παρὰ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος αὐτὸν γενομένη δήλωσις, ὅτι θέλει κατέχει τοῦ λοιποῦ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ, τόπον ἐπέχει καὶ ἔχει ὅλα τὰ ἀποτελέσματα τῆς φυσικῆς καὶ πολιτικῆς παραδόσεως, ὡς πρὸς τὴν κυριότητα καὶ διακατοχὴν τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος· διότι τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτῆς τῆς δηλώσεως τοῦ πωλητοῦ λογίζεται μεταβὰν εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ φυσικὴν διακατοχὴν τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ ὅταν τοιαύτη δήλωσις γένῃ ὑπὸ ὅρον μὴ δυνητικὸν, ἀνατρέχει ἅμα ἐξεπληρώθη ὁ ὅρος καὶ μὲ βλάβην ἔτι τοῦ τρίτου, ὅστις ἔλαβεν ἐν τῷ μεταξὺ τὴν πραγματικὴν διακατοχὴν τοῦ αὐτοῦ πράγματος. (νόμ. 18 Πανδ. 41, 2 καὶ νόμ. 26, 45, 3). Ἀπ. 69 τοῦ 1846, ἀν. § 416.

§ 14. Ἡ παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του διατηρουμένη κατοχὴ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐπέχει τόπον φυσικῆς

καὶ πολιτικῆς παραδόσεως, καὶ ἔχει κατὰ τῶν τρίτων ἀναδρομικὴν δύναμιν. Απ. 67 τοῦ 1847, ἀν. § 373, 375, 420.

§ 15. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ δικαστήριον δύναται καὶ ἐκ δικαστικῶν τεκμηρίων νὰ ἐξάξῃ τὴν λαβοῦσαν χώραν ἀγοραπωλησίαν κτήματός τινος. Απ. 12 τοῦ 1847, ἀν. § 214, 216, 901.

§ 16. Δυνάμει τῆς συμβάσεως τοῦ 1844, ὁ ἀγοραστὴς ὀθωμανικῶν κτημάτων θεωρεῖται κάτοχος αὐτῶν, καὶ ἂν δὲν ἐγένετο πρὸς αὐτὸν ἡ παράδοσις. Απ. 111 τοῦ 1847, ἀν. § 418 ἐπ.

Πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις τοῦ 1847.

§ 17. Ἡ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του διατηρουμένη κατοχὴ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπέχει τόπον φυσικῆς καὶ πολιτικῆς παραδόσεως καὶ ἔχει κατὰ τῶν τρίτων ἀναδρομικὴν δύναμιν. Απ. 67, ἣν ἀν. § 373, 375, 420.

§ 18. Ὁ τρίτος δύναται ν' ἀποδείξῃ καὶ διὰ μαρτύρων, ὅτι ἡ ἀγοραπωλησία ἐγένετο μεταξὺ ἄλλων προσώπων.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ δικαστήριον δύναται καὶ ἐκ δικαστικῶν τεκμηρίων νὰ ἐξαγάγῃ τὴν λαβοῦσαν χώραν ἀγοραπωλησίαν κτήματος τινός. Απ. πολ. Αρ.Π. 102 τοῦ 1847. ἴδε § προηγ. 15.

§ 19. Δὲν ἀπαιτεῖται παράδοσις τοῦ κτήματος ὅταν ὁ κύριος δηλώσῃ ὅτι θέλει κατέχει τὸ κτῆμα ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ. Απ. 111, ἣν ἀν. § 417 ἐπ.

§ 20. Δυνάμει τῆς συμβάσεως τοῦ 1844 ὁ ἀγοραστὴς ὀθωμανικῶν κτημάτων θεωρεῖται κάτοχος αὐτῶν καὶ ἂν δὲν ἐγένετο πρὸς αὐτὸν ἡ παράδοσις. Απ. 111, ἣν ἀν. § 417 ἐπ.

§ 21. Ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος διὰ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως γίνεται παρὰ τῷ γραμματεῖ τῶν πρωτοδικῶν. Απόφ. 114, ἣν ἀν. § 995, 1100.

§ 22. Ἡ προφώνησις δὲν δύναται νὰ ἀποδειχθῇ διὰ μαρτύρων. Απ. 114, ἣν ἀν. § 995, 1100.

§ 23. Ἡ ἀγωγὴ περὶ ἀνατροπῆς τῆς ἀγοραπωλησίας ἕνεκα ὑπερμέτρου βλάβης κινεῖται ἐντὸς τετραετίας. Απ. πολ. Αρ. Πάγ. 121 τοῦ 1847, ἀν. §.

§ 24. Ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως, διότι τὰ πωληθέντα ἦσαν ἐπίδικα, προτείνεται μόνον παρὰ τοῦ διαδίκου, πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ ἐκποίησις. (νόμ. 2 καὶ 3 Κώδ. 8, 37). Απ. πολ. Αρ. Πάγ. 177 τοῦ 1847.

§ 25. Τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας σύμφωνον τοῦ νὰ ἔχῃ ὁ ἀγορα-

στής τὸ δικαίωμα νὰ παραλάβῃ, ὅταν θέλῃ, τὸ πρᾶγμα, δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου Απ. πολ. Ἀρ. Πάγου 201 τοῦ 1847.

§ 26. Ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ ἀγορὰς καὶ προβλέψεις διαφόρων προϊόντων ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τῶν πιστώσεων τῶν εἰς τὴν διαχείρισίν του ἐμπιστευθέντων, ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα νὰ πωλῇ ταῦτα. Απ. πολ. Αρ. Πάγ. 209 τοῦ 1847.

Πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις τοῦ 1848.

§ 27. Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἡ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ πωλητοῦ δὲν εἶναι ἀντιφατικαὶ πρὸς ἀλλήλας καὶ δὲν ἀπαγορεύεται νὰ μεταχειρισθῇ τις καὶ τὰς δύο ἰδιότητας. Απ. 13, ἣν ἀν. § 887.

§ 28. Ὁ πωλητὴς μὴ παραδόσας τὸ κτῆμα ὑπόκειται εἰς τὸ διαφέρον. Απ. 29, ἣν ἀν. § 453.

§ 29. Ἡ περὶ ἀνατροπῆς καὶ διαλύσεως τῆς πράσεως ἀγωγὴ ἕνεκα τῆς ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος ζημίας δὲν λαμβάνει χώραν εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς ἐκποιήσεις. Απ. 95.

§ 30. Ὁ καθ' ὅρια ἀγοραστὴς δὲν ἐνέχεται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ περιπλέον τῆς ὡρισμένης ἐκτάσεως ληφθέντος γηπέδου. Απ. 108, ἣν ἀν. § 629[3].

§ 31. Ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει νὰ γίνεται ἀγράφως ἡ ἀγορὰ τῶν κινητῶν κτημάτων, ἀλλ' ἀπαγορεύει μόνον τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν ὅταν ὑπερβαίνῃ τὰς 50 δραχμάς. Απ. 33, ἣν ἀνωτ. § 218, 795.

§ 32. Ὁ ζητῶν δικαιώματι προτιμήσεως κτῆμα, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα. Απ. 87, ἣν ἀν. § 1071.

§ 33. Τὰ κινητὰ πράγματα τῆς οἰκίας θεωροῦνται ἰδιοκτησία τοῦ συζύγου, ἡ δὲ σύζυγος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον. Απ. 33, ἣν ἀν. § 218, 795.

§ 34. Εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς ἐκποιήσεις δὲν λαμβάνει χώραν ἡ περὶ ἀνατροπῆς καὶ διαλύσεως τῆς πράσεως ἀγωγή, ἕνεκα τῆς ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος ζημίας· καθότι, εἰς τὴν περὶ τούτου διάταξιν τοῦ πολ. νόμου ῥητῶς ἀντίκειται ἡ μεταγενεστέρα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 21 7βρίου 1836 Β. Δ. ἥτις ὁρίζουσα τὰ τῆς προσφορᾶς, τουτέστι περὶ τοῦ τιμήματος, διὰ τὴν απόκτησιν τοῦ πράγματος, εἶναι προφανῶς τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου, καὶ οὐχὶ ἀτελὴς διατύπωσις. Απ. πολ. Αρ. Πάγ. 95 τοῦ 1848.

Πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις τοῦ 1849.

§ 35. Ἡ γνῶσις τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν εἶναι λόγος πρὸς στέρησιν τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος, εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν δεκαετίας. Απ. 15, ἣν ἀνωτ. § 1088, 1101 ἐπ. 994².

§ 36. Ὅταν συμφωνῆται νὰ γίνῃ ἡ ἀγοραπωλησία ἐγγράφως; αὕτη δὲν λογίζεται τελεία, ἂν δὲν συνταχθῇ τὸ περὶ αὐτῆς ἔγγραφον. Απ. 21, ἣν ἀν. § 219.

§ 37. Ὁ παρὰ τρίτου τὴν ἐπίδικον οἰκίαν ἀγοράσας, δύναται; ἀναγνωρισθέντος ἄλλου κυρίου, νὰ ἐνάξῃ πρὸς ἀποζημίωσιν τὸν πωλητήν· δὲν δύναται ὅμως ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτην τὸ τίμημα τῆς παρ' ἄλλου καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ γενομένης οἰκοδομῆς. Απ. 64, ἣν ἀν. § 493.

§ 38. Ἡ ὑπὸ τοῦ κατωτέρου δικαστηρίου χαρακτηρισθεῖσα πρᾶξις ὡς ἀγοραπωλησία, ἐνῷ δὲν εἶναι δῆθεν τοιαύτη, εἶναι πραγματικὸν περιστατικόν, τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου διαφεῦγον. Απ. 116, ἣν ἀν. § 834.

§ 39. Καὶ κατὰ τὸ τουρκικὸν δίκαιον, αἱ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου γενόμεναι ἀγοραπωλησίαι δὲν ἴσχυον ἀπέναντι τρίτου μὴ συμβαλλομένου προσώπου. Απ. 285.

§ 40. Ἡ καταβολὴ τοῦ τῆς ἀγορᾶς τιμήματος, λόγῳ προτιμήσεως, ἀρκεῖ νὰ γίνῃ εἰς τρόπον, ὥστε ὁ εἰς ὃν ἀνήκει τὸ τίμημα νὰ δύναται, ἅμα εἰδοποιηθῇ, νὰ τὸ παραλάβῃ· ἑπομένως καὶ ἐνώπιον εἰρηνοδίκου γενομένη ἔγκυρός ἐστι. Απ. 6, ἣν ἀνωτ. § 1100.

§ 41. Εἰς τὰς περὶ προτιμήσεως δίκας δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ἡ καταβολὴ τῶν ἐπὶ τοῦ κτήματος γενομένων ἐπωφελῶν ἐξόδων. Απ. 91, ἣν ἀν. § 1056, 1061, 1089.

§ 42. Πώλησις ἀκινήτων γενομένη μὲν ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον συμβολαιογράφου, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ τοῦ νομίμου χαρτοσήμου δὲν εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἄκυρος. Απ. 108, ἣν ἀν. § 5, 209.

§ 43. Ὁσάκις τὸ τίμημα δὲν ἀναλογεῖ μὲ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἡ πώλησις ἀνατρέπεται. Απ. 287.

§ 44. Ἡ σύζυγος ἰσχυρισαμένη, ὅτι ὁ σύζυγός της ἐπώλησε τὰ πολύτιμά της στολίδια, εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν της αὐτόν. Απ. 117.

Πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις τοῦ 1850.

§ 45. Ὁ ἀγοραστὴς πράγματός τινος, καὶ ἂν δὲν τῷ γίνῃ παράδοσις, λαβὼν τὴν κατοχὴν τοῦ πωληθέντος ἄνευ πλημμελήματός, δύναται νὰ ἀποκρούσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν διὰ τῆς τοῦ δολίου ἐνστάσεως. Ἀπ. 51–52, ἀν. § 401ª.

§ 46. Ὁ ἀγοραστὴς ὑποφέρει ὅλα τὰ διὰ μεταγενεστέρου τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας νόμου ἐπιβληθέντα βάρη καὶ ὑποχρεώσεις ἐπὶ τοῦ κτήματος, ὡς καὶ τοὺς μετὰ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησιας κινδύνους, οἵτινες ὡς ἀναφύεντες μετὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν δὲν λογίζονται εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ. Ἀπ. 2.

§ 47. Ὁ ἀγοραστὴς γαιῶν μὴ παραχωρηθεισῶν αὐτῷ, δὲν δικαιοῦται νὰ ζητῇ ἀπὸ τὸν πωλητὴν καταστάντα ὑπερήμερον εἰς τὴν παράδοσιν, τόκους ἐπὶ τοῦ δοθέντος τιμήματος, ἀλλὰ τοὺς καρποὺς τῶν γαιῶν, ἐὰν ἤθελεν ἀποδείξῃ ὅτι ἐστερήθη τοιούτων. Ἀπ. 3, ἀν. § 683, 900.

§ 48. Ὁ προτιμώμενος ἀποδίδων εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὸ τίμημα καὶ τοὺς τόκους, δικαιοῦται νὰ λάβῃ τοὺς καρποὺς τοῦ κτήματος ἀπὸ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ. Ἀπ. 93, ἀν. § 994ª, 999, 1078, 1087.

§ 49. Ἀπαιτεῖται προσφώνησις διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ περὶ προτιμήσεως δικαιώματος, καὶ δὲν ἀρκεῖ ἡ παρουσία τοῦ προτιμωμένου κατὰ τὴν πώλησιν. (ἡ αὐτὴ ἀπόφ.).

§ 50. Πρὸς ὕπαρξιν τῆς πωλήσεως ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ κυρίου, καὶ οὐχὶ ἁπλῶς ἡ γνῶσις αὐτοῦ καὶ σιωπή του εἰς τὴν παρ' ἄλλου γενομένην πώλησιν τοῦ πράγματός του. Ἀπ. 287, ἀν. § 243, 511.

§ 51. Εἰς τὰς δικαστικῶς γενομένας ἐκποιήσεις τῶν ἀκινήτων καίτοι ἐπισπευδομένας ὑπό τινος δανειστοῦ πρὸς ἀπόληψιν τοῦ δανείου του, ὡς πωλητὴς θεωρεῖται ὁ ὀφειλέτης ὁ καὶ κύριος ὢν αὐτῶν. Ἀπ. 287, ἀν. § 243, 511.

Πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις τοῦ 1852.

§ 52. Ἡ τῶν σταθμωμένων, μετρουμένων καὶ ἀπαριθμουμένων πώλησις, εἰ μὲν γενῇ καθ' ὁμάδα, λέγεται τελεία μετὰ τὴν σ.μ-

φωνίαν τοῦ τιμήματος, ἄλλως μετὰ τὴν στάθμισιν, μέτρησιν καὶ ἀρίθμησιν, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κίνδυνος ἀφορᾷ τὸν ἀγοραστήν. Ἀπ. 46, ἣν ἀν. §.

§ 53. Τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωμα τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως λαμβάνει ὕπαρξιν ἐκ τῆς ἐκνικήσεως, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς πωλήσεως. Ἀπ. 534.

§ 54. Ἡ ἐκποίησις κτήματος ἀνηλίκων ὀρφανῶν δὲν εἶναι ἄκυρος, ὅταν τὸ τίμημα δίδεται πρὸς ἐξόφλησιν χρέους τῶν αὐτῶν ὀρφανῶν. Ἀπ. 303.

§ 55. Ἡ ἀγοραπωλησία ἀνατρέπεται ὅταν εἰς πώλησῃ πρᾶγμα εἰς τίμημα μικρότερον τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας του, ἡ δὲ λέξις πρᾶγμα περιλαμβάνει κατὰ τὴν νομικὴν αὐτῆς σημασίαν οὐχὶ μόνον τ' ἀκίνητα, ἀλλὰ καὶ τὰ κινητὰ καὶ τὰ δικαιώματα. Ἀπ. 242.

Πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις τοῦ 1853.

§ 56. Ὁ ἀγοράσας καὶ μὴ παραλαβὼν τὸ πρᾶγμα, ἀποκτᾷ μόνον τὸ προσωπικὸν κατὰ τοῦ πωλητοῦ δικαίωμα περὶ παραδόσεως τοῦ πράγματος ἢ τοῦ διαφέροντος· οὐδεὶς δὲ νομικὸς δεσμὸς συνδέει τὸν ἀγοραστὴν τοῦτον μετὰ τοῦ τρίτου προσώπου, εἰς ὅπερ ἐξεποιήθη παρὰ τοῦ πωλητοῦ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Ἀπ. 42, ἣν ἀν. § 367.

§ 57. Ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ἀλλότριον πρᾶγμα ἀγοράσας, ἀποκτᾷ ἀπ' αὐτοῦ δικαίωμα κυριότητος διὰ τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς. Ἀπ. 32, ἣν ἀν. § 780.

§ 58. Μὴ γενομένης εἰς τὸν ἀγοραστὴν τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος, ὁ ἀγοραστὴς οὗτος δὲν ἀποκτᾷ δικαίωμα πρὸς ἀγωγὴν κυριότητος καὶ διανομῆς. Ἀπ. 205, ἣν ἀν. § 368.

§ 59. Ἡ ἕνεκα πνευσάντων σφοδρῶν ἀνέμων καὶ ἀνομβρίας ἐπελθοῦσα φθορὰ τῶν δημοσίων φόρων μετὰ τὴν κατακύρωσιν, καὶ πρὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐγκρίσεως, εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ, καθότι ἡ ἔγκρισις ἀνατρέχει μέχρι τῆς κατακυρώσεως. Ἀπ. 249, ἣν ἀν. § 591, 595.

§ 60. Ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ὡρισμένων πραγμάτων, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὸ συμφωνηθὲν τίμημα, εἰμὴ κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος. Ἀπ. 207, ἣν ἀν. § 657.

§ 61. Καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τιμήματος ἀνετέθη εἰς τὴν ἐκτίμησιν τρίτου προσώπου, δύναται

ὁ πωλητὴς ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρώσεως αὐτοῦ τοῦτου τοῦ προσδιορισμοῦ, ἕνεκα ὑπερόγκου βλάβης. Ἀπ. 260.

§ 62. Ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴ ἀφορᾷ προηγουμένως τὴν μεταβίβασιν δικαιωμάτων, καὶ ἔπειτα ἐμμέσως τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος. Ἀπ. 218, ἣν ἀν. § 972, 987.

§ 63. Ὁ προτιμώμενος εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος, καὶ ἂν λάβῃ γνῶσιν τῆς εἰς τρίτον πωλήσεως παρευρεθεὶς εἰς τὴν πώλησιν ταύτην, δὲν στερεῖται τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου διὰ τὴν προφώνησιν ὁριζομένης προθεσμίας. Ἀπ. 346, ἣν ἀν. § 933, 1000.

§ 64. Δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ ὑπό τινος τῶν κοινωνῶν γενομένη πώλησις ἀδιαιρέτου πράγματος, ἀλλὰ χορηγεῖται εἰς τὸν ἕτερον κοινωνὸν δικαίωμα διεκδικήσεως, ὅταν καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἐπωλήθη. Ἀπ. 336, ἣν ἀν. § 289, 332.

§ 65. Ἐν ταῖς ἀναγκαστικαῖς ἀπαλλοτριώσεσιν ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκεν ἐκνικήσεως ἢ ἐλαττωμάτων τοῦ πωληθέντος· πωλητὴς δὲ θεωρεῖται ὁ ὀφειλέτης καὶ οὐχὶ ὁ δανειστής. Ἀπ. 62.

Πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις τοῦ 1854.

§ 66. Ἡ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγωγὴ πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος, λόγῳ ἐλλείψεως ποσοῦ τινος ἐκ τοῦ πωληθέντος παραγράφεται διὰ τῆς τριακονταετίας. Ἀπ. 127, ἣν ἀν. §.

§ 67. Ἐλλείποντος ποσοῦ τινὸς ἐκ τῶν πωληθέντων κατὰ μέτρον πραγμάτων, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀγωγὴν πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος. Ἀπ. 130, ἣν ἀν. § 507 ἐπ. 629[6].

§ 68. Περὶ τῆς τοῦ ἀγοραστοῦ ἀγωγῆς πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος, λόγῳ ἐλλείψεως ποσοῦ τινος ἐκ τῶν πωληθέντων, ἰδὲ ἀγοραπωλησία. Ἀπ. 130, ἣν ὡς ἀν.

§ 69. Ὁ ἀγοραστὴς καταβαλὼν μέρος τοῦ τιμήματος, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ μόνην τὴν παράδοσιν τοῦ πωληθέντος ἐφόσῳ εἶναι αὕτη δυνατή, καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς παραδόσεως ἐπιγενομένης αὐτῷ ζημίας. Ἀπ. 191, ἣν ἀν. § 454, 470, 665, 689.

§ 70. Ἀδυνάτου κατασταθείσης ἐκ ῥᾳθυμίας τοῦ πωλητοῦ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ

τὴν ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος τιμήματος καὶ τὴν περαιτέρω ἀποζημίωσιν. Ἀπ. 191, ἣν ὡς ἀν. §.

§ 71. Ὁ προφωνούμενος καὶ παραιτούμενος ν' ἀγοράσῃ τὸ κτῆμα στερεῖται τοῦ τῆς προτιμήσεως δικαιώματος. Ἀπ. 166, ἣν ἀν. § 992, 993, 1016.

§ 72. Ὁ περὶ προτιμήσεως νόμος δὲν προσδιορίζει ἰδιαίτερον τύπον προφωνήσεως, οὐδὲ διατάσσει νὰ γίνηται ἐγγράφως. Ἀπ. 166, ἣν ὡς ἀν. §.

§ 73. Ἐπὶ τῆς ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων μένει ῥητῶς εἰς τὸ δημόσιον τὸ περὶ τοῦ ἐκποιηθέντος δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας μέχρις ἐντελοῦς ἐξοφλήσεως τῆς τιμῆς καὶ τῶν τόκων, καὶ τοῦτο πρέπει νὰ σημειωθῇ εἰς τὸ τῶν ὑποθηκῶν βιβλίον· ἀλλ' ἡ τοιαύτη παράλειψις τῆς σημειώσεως δὲν ἐπιφέρει καὶ τὴν στέρησιν τοῦ τῆς ἰδιοκτησίας δικαιώματος. Ἀπ. 233, ἣν ἀν. § 896.

§ 74. Ἡ ἀκύρωσις τῆς πωλήσεως περιλαμβάνει καὶ τὸ ἄκυρον τῆς ἀγορᾶς, τῆς μήπω ἐκτελεσθείσης ἕνεκα τῆς μὴ παραδόσεως τοῦ πράγματος. Ἀπ. 251, ἣν ἀν. § 387.

Πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεις τοῦ 1855.

§ 75. Πωληθείσης οἰκίας τινὸς ὡς ἐλευθέρας παντὸς βάρους καὶ παραδοθείσης τῷ ἀγοραστῇ, μὴ πληρώσαντι ὅμως τὸ τίμημα, εἶτα δὲ ἀνακαλυφθέντος ὅτι αὕτη ἦν ὑποθηκευμένη, ὁ ἀγοραστὴς δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, μέχρις οὗ, ἐπιμελείᾳ τοῦ πωλητοῦ, ἐξαλειφθῇ ἡ ὑποθήκη, καὶ οὗτος δὲν δύναται διὰ τοῦτο ν' ἀποβάλῃ τῆς οἰκίας τὸν ἀγοραστήν. Ἀπ. 152, ἣν ἀν. § 663, 810.

§ 76. Μουκιανὸν τεκμήριον. Ἐὰν ἡ σύζυγος ἀγοράσῃ ἀκίνητόν τι, διὰ χρημάτων τὰ ὁποῖα δὲν δύναται ν' ἀποδείξῃ πόθεν ἐπορίσθη, ταῦτα, καὶ ἄνευ ἄλλης ἀποδείξεως, τεκμαίρεται ὅτι περιῆλθον αὐτῇ διὰ δωρεᾶς ἐκ τοῦ συζύγου, καὶ ἑπομένως δικαιοῦται οὗτος ν' ἀπαιτήσῃ αὐτά. Ἀπ. 182 καὶ 232, ἀν. § 796.

§ 77. Κατὰ τοῦ Μουκιανοῦ τεκμηρίου συγχωρεῖται ἐναντία ἀπόδειξις. Ἀπ. 232.

Πίναξ λεκτικός

τῆς λέξ. Πώλησις (σελ. 279 τοῦ τ. ΙΔ' μέχρι σ. 176 τ. ΙΕ').

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ δηλοῦσι τοὺς §§.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν πολιτικῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεων, ὅσαι περιέχονται εἰς τὴν λέξ. Πώλησις κτλ. (σελ. 279—ἐπ.).

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου του 1845.

Ἀπ. 33—§ 886.
Ἀπ. 42—§ 337, 360¹⁴, 616.
Ἀπ. 57—§ 973.
Ἀπ. 81—§ 664.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου του 1846.

Ἀπ. 12—§ 613², 634, 636, 729¹⁶.
Ἀπ. 33—§ 331, 415, 407, 868.
Ἀπ. 47—§ 945.
Ἀπ. 69—§ 416.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου του 1847.

Ἀπ. 42—§ 891.
Ἀπ. 44—§ 968.
Ἀπ. 55—§ 888.
Ἀπ. 67—§ 373, 375, 420.
Ἀπ. 68—§ 383.
Ἀπ. 94—§ 862.
Ἀπ. 102—§ 214, 216, 901.
Ἀπ. 111—§ 417 ἐπ.
Ἀπ. 114—§ 995, 1100.
Ἀπ. 127—§ 905—907.
Ἀπ. 177—§ 258.
Ἀπ. 201—§ 598 ἐπ.
Ἀπ. 209—§ 856 σημ.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου του 1848.

Ἀπ. 13—§ 887.
Ἀπ. 29—§ 453.
Ἀπ. 33—§ 218, 795.
Ἀπ. 87—§ 1071.
Ἀπ. 90—§ 826.
Ἀπ. 108—§ 629³.
Ἀπ. 174—§ 363.
Ἀπ. 197—§ 359 ἐν τέλ.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου του 1849.

Ἀπ. 6—§ 1100.
Ἀπ, 15—§ 1088, 1001 ἐπ. 994².
Ἀπ. 21—§ 219.
Ἀπ. 64—§ 473.
Ἀπ. 91—§ 1056, 1061, 1089.
Ἀπ. 108—§ 5 ὑποσ. 209.
Ἀπ. 116—§ 834.
Ἀπ. 239—§ 410.
Ἀπ. 260—§ 476.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου του 1850.

Ἀπ. 3—§ 683, 900.
Ἀπ. 51—§ 401².
Ἀπ. 93—§ 994², 999, 1078, 1087.
Ἀπ. 101—§ 455.
Ἀπ. 110—§ 684, 685.
Ἀπ. 142—§ 684.
Ἀπ. 160—§ 629³.
Ἀπ. 287—§ 511.
Ἀπ. 287—§ 243.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου του 1851.

Ἀπ. 51—§ 976.
Ἀπ. 113—§ 959.
Ἀπ. 128—§ 902.
Ἀπ. 143—§ 515.
Ἀπ. 157—§ 965, 1062, 1064
Ἀπ. 165—§ 750.
Ἀπ. 128—§ 877.
Ἀπ. 165—§ 858.

Ἀπ. 168—§ 828.
Ἀπ. 169—§ 683.
Ἀπ. 210—§ 863.
Ἀπ. 218—§ 330, 750.
Ἀπ. 233—§ 989[7] ἐπ.
Ἀπ. 245—§ 1057, 1062.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1852.

Ἀπ. 32—§ 930, ε.
Ἀπ. 46—§ 617.
Ἀπ. 125—§ 397.
Ἀπ. 139—§ 842.
Ἀπ. 221—§ 208, 217.
Ἀπ. 263—§ 226.
Ἀπ. 289—§ 596.
Ἀπ. 309—§ 618.
Ἀπ. 330—§ 505.
Ἀπ. 349—§ 305.
Ἀπ. 353—§ 634.
Ἀπ. 356—§ 960.
Ἀπ. 404—§ 397.
Ἀπ. 500—§ 1082.
Ἀπ. 514—§ 1067.
Ἀπ. 538—§ 781, 859.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1853.

Ἀπ. 3—§ 909.
Ἀπ. 32—§ 780.
Ἀπ. 42—§ 367.
Ἀπ. 69—§ 467, 908.
Ἀπ. 74—§ 629[5].
Ἀπ. 82—§ 666.
Ἀπ. 156—§ 916.
Ἀπ. 191—§ 987.
Ἀπ. 198—§ 377.
Ἀπ. 205—§ 368.
Ἀπ. 207—§ 657.
Ἀπ. 218—§ 972, 987.
Ἀπ. 246—§ 503, 827.
Ἀπ. 247—§ 8.
Ἀπ. 249—§ 591, 595.
Ἀπ. 336—§ 289, 332.
Ἀπ. 346—§ 933, 1000.
Ἀπ. 366—§ 670.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1854.

Ἀπ. 127—§ 521, 786.
Ἀπ. 130—§ 597 ἐπ. 629[6].
Ἀπ. 156—§ 382.
Ἀπ. 166—§ 992, 993, 1016.
Ἀπ. 191—§ 454, 470, 665, 689.
Ἀπ. 201—§ 455, 689.
Ἀπ. 233—§ 896.
Ἀπ. 251—§ 387.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1855.

Ἀπ. 29—§ 860.
Ἀπ. 81—§ 286.
Ἀπ. 102—§ 619, 658.
Ἀπ. 152—§ 663, 810.
Ἀπ. 165—§ 861[2].
Ἀπ. 182—§ 796.
Ἀπ. 257—§ 284.
Ἀπ. 264—§ 856.
Ἀπ. 338—§ 222.
Ἀπ. 349—§ 1100.
Ἀπ. 364—§ 404.
Ἀπ. 367—§ 856[2].
Ἀπ. 380—§ 240.

ΡΑΒΔΟΣ.

Ῥάβδος μὲ σούβλαν.— Ἴδε τὴν λέξιν Ὁπλοφορία.

ΡΑΠΤΗΣ.

Δὲν εἶναι πάντοτε ἔμπορος. Ῥάλλ. Ἐμπορ. δίκαιον τόμ. ά σελ. 65 § 83. Πότε λογίζεται τοιοῦτος; αὐτ. ὅρα τὴν λέξιν Ἁρμοδιότης ἐμπορ.

ΡΗΤΡΑ ποινική.

Καλλ. τ. γ΄. § 87 ἐπ.—Παπ. § 387.

§ 1. Ποινικὴ ῥήτρα τί ἐστι; ὅρα Παπ. § 387.—Καλλ. τ. γ΄. § 87.

§ 2. Ὑπό τινα τύπον συνωμολογεῖτο συνήθως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις; Δι' ἐπερωτήσεως· ἠδύνατο ὅμως παρὰ συναινετικῷ συναλλάγματι νὰ ὁμολογηθῇ ποινὴ καὶ διὰ προσθέτου συμφώνου. (αὐτ.)

§ 3. Ἐνίοτε ἡ πρᾶξις, ἢ ἡ παράλειψις ἀσφαλίζεται διὰ τῆς ποινικῆς ῥήτρας, ὁριζομένου τοῦ ἐναντίου τῆς πράξεως, ἢ τῆς παραλείψεως ὡς ἁπλῆς αἱρέσεως, ὑφ' ἣν ὁμολογεῖται ἡ ποινή· συχνότερον ὅμως συνάπτεται πρῶτον ἰδία σύμβασις περὶ τῆς πράξεως, ἢ τῆς παραλείψεως, ἔπειτα δὲ συνομολογεῖται χρηματικὴ ποινὴ ἐν περιπτώσει ἀθετήσεως τῆς (κυρίας ἐκείνης) συμβάσεως.

§ 4. Ὁ σκοπὸς τῆς ποινικῆς ῥήτρας εἶναι πάντοτε ἡ ἐπίῤῥωσις τῆς κυρίας συμβάσεως. Ἠθέλαμεν δὲ ἐντελῶς παραγνωρίσει τὸν ἀναμφίβολον τοῦτον σκοπὸν, ἂν ἐθεωροῦμεν τὴν ποινὴν ὡς πρόστιμον τῆς μεταμελείας, δι' οὗ ὁ ὀφειλέτης δύναται κατὰ τὸ δοκοῦν ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς κυρίας συμβάσεως. Οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται βεβαίως νὰ συνομολογήσωσι ποινὴν καὶ ὡς πρόστιμον τῆς τοιαύτης μεταμελείας, ἀλλ' ὁ σκοπὸς οὗτος, δι' οὗ, ἀντὶ νὰ ἐπιῤῥώνυται, ἐξασθενοῦται ἡ κυρία σύμβασις, πρέπει νὰ ἦναι ῥητῶς ἐκπεφρασμένος, ἄλλως οὐδέποτε εἰκάζεται.

Σπουδαία εἶναι ἡ σχέσις τῆς ποινικῆς ῥήτρας πρὸς τὴν κυρίαν σύμβασιν. Ἡ σχέσις αὕτη εἶναι ἀθροιστικὴ ἢ ἐκλεκτική· ἀθροιστικὴ μὲν, ὅταν δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ ἥ τε ἐκτέλεσις τῆς κυρίας συμβάσεως καὶ ἡ καταβολὴ τῆς ποινῆς, τοῦτο ὅμως δὲν εἰκάζεται,

δθεν παραδεχόμεθα αὐτὸ μόνον ἐὰν ῥητῶς συνομολογηθῇ, ἢ συνάγηται ἐκ τῶν ὅρων τῶν δύο συμβάσεων.

Ἡ δ' ἐκλεκτικὴ σχέσις ὑπάρχει, ὅταν ἐπιδιώκηται ἡ ἑτέρα μόνον τῶν δύο ἀπαιτήσεων· τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν κανόνα. Περὶ δὲ τοῦ ζητήματος τίς τῶν δύο ἐπιδιώκεται, οἱ Ῥωμαῖοι διακρίνουσιν ἐὰν ἡ κυρία σύμβασις ἦναι ἐπερώτησις, ἢ καλῆς πίστεως σύμβασις· ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει παραδέχονται, ὅτι ἡ κυρία σύμβασις ἀνῃρέθη δι' οἱονεὶ ἀνανεώσεως, ὅθεν ἐπιδιώκεται μόνη ἡ ποινή, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐπιλογὴν ἔχει ὁ δανειστὴς νὰ ἐπιδιώξῃ ἢ την ἐκπλήρωσιν τῆς κυρίας συμβάσεως, ἢ τὴν καταβολὴν τῆς ποινῆς (θεωρουμένης ταύτης ὡς τὸ διαφέρον, ὅπερ ἔχει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν)· δικαιοῦται ὅμως καὶ μετὰ τὴν χρῆσιν τῆς ἑτέρας τῶν ἀγωγῶν, νὰ κινήσῃ καὶ τὴν ἄλλην, ἀλλ' ὡς πρὸς μόνον τὸ δι' αὐτῆς ἐπιδιωκτὸν περίσσευμα. Μόνος ὁ τῆς δευτέρας ταύτης περιπτώσεως κανὼν ἰσχύει τὴν σήμερον. Παπ. τόμ. 1 σελ. 266. Πρλ. Καλλ. τ. γ'. § 89.

§ 6. Ἡ ποινή, ἂν πρόκηται νὰ ἐνισχύσῃ σύμβασιν περὶ παραλείψεως, καταπίπτει καὶ ἐπιζητεῖται ἅμα ἐπιχειρισθῇ ἡ παραλειπτέα πρᾶξις, ἂν δ' ἐνισχύῃ σύμβασιν περὶ θετικῆς πράξεως, καθ' ὡρισμένον χρόνον ἐπιχειρητέας, καταπίπτει καὶ ἐπιζητεῖται ἅμα παρέλθῃ ματαίως ὁ ἐπιχειρισθεὶς χρόνος, δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη μηνύσεως πρὸς ἐπιχείρησιν· μὴ ὁρισθέντος τοῦ χρόνου τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς πράξεως ἐπὶ μὲν τῆς ἁπλῆς ποινικῆς ῥήτρας (σημ. 1—5), ἡ ποινὴ δὲν καταπίπτει ἐνόσῳ ἦναι δυνατὸν νὰ ἐπιχειρισθῇ ἡ πρᾶξις, επὶ δὲ τῆς παρὰ κυρίᾳ συμβάσει συνομολογηθείσης ποινῆς, καταπίπτει καὶ ἐπιζητεῖται ἡ ποινὴ ἅμα παρελείφθη ἡ πρᾶξις, καί τοι οὖσα δυνατή (1).

---

(1) Ἡ ποινικὴ ῥήτρα γίνεται ἀπαιτητέα (poena committitur) ἐπὶ παραλειπτέων πράξεων, ἅμα πραχθῇ τὸ παραλειπτέον.

Καθ' ἣν περίπτωσιν ὡρίσθη χρόνος, ἅμα παρέλθῃ, ὀφείλεται ἡ ποινή, καὶ εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ὁ ὀφειλέτης εἶναι ὑπαίτιος ῥαθυμίας ἢ ὄχι. Ἂν ὅμως ὁ δανειστὴς ὑπῆρξεν αἴτιος τῆς μὴ ἐγκαίρου ἐκτελέσεως, ἐννοεῖται ὅτι ἡ περὶ τῆς ποινῆς ἀπαίτησίς του ὑπόκειται εἰς τὴν ἔνστασιν τοῦ δόλου. Ἐντούτοις ἂν ὁ δανειστὴς δέχεται μετὰ ταῦτα τὴν ἐκτέλεσιν, ἀπαλλάττεται ὁ ὀφειλέτης τῆς ποινῆς.

Ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ὡρισμένος χρόνος, ἡ ποινικὴ ῥήτρα ἀπαιτεῖται ἅμα δὲν ἔγινεν ἡ ἐκτέλεσις, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ γίνῃ. Κατὰ τοῦτο

Τὸ ζήτημα ἐὰν, πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς, ἀνάγκη νὰ ἦναι καταλογιστέα εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ πρᾶξις, ἢ ἡ παράλειψις, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἡ ποινὴ λύεται, ἀδιαφόρως κατὰ τὴν διάφορον ἐκτίμησιν τῆς συγκεκριμένης νομικῆς σχέσεως. Ἐὰν ἀποβλέψῃ τις εἰς τὴν κατὰ γράμμα ἔννοιαν τῆς συνομολογήσεως τοιαύτης ποινῆς, ἤτοι ἐὰν θεωρήσῃ τὴν πρᾶξιν, ἢ τὴν παράλειψιν καθ' ἑαυτὰς ὡς αἱρέσεις τῆς ποινῆς, εἶναι ἀδιάφορον τίς ὁ λόγος τῆς ἐκβάσεως (ἐκπληρώσεως) τῆς αἱρέσεως, ἀρκεῖ, ὅτι αὕτη ἐξῆλθε καὶ ἂν ἦτον ἀδύνατον εἰς τὸν ὀφειλέτην ν' ἀποτρέψῃ τὴν αἵρεσιν. Οὕτω θεωροῦσιν οἱ ῥωμαῖοι τὴν ἁπλῆν ποινικὴν ῥήτραν καὶ τὴν σύνθετον, ἂν ἡ κυρία σύμβασις ἐστηρίζετο εἰς συναινετικὴν ἐπερώτησιν (ἀποῤῥέουσαν ἀπὸ μόνης τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ κατ' ἀνάγκην γενομένων ἐπερωτήσεων)· ὅθεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἦτο ἀδιάφορος ὁ καταλογισμός.

Ἐὰν ὅμως ἀποβλέψωμεν οὐχὶ εἰς τὸ γράμμα τῆς συμβάσεως, ἀλλ' εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ποινῆς τοῦ νὰ ἐπενεργήσῃ τὴν βούλησιν τοῦ ὑποσχεθέντος αὐτὴν, ἀνάγκη νὰ θεωρήσωμεν τὸν καταλογισμὸν ὡς οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς καταπτώσεως τῆς ποινῆς, διότι ὁ φόβος αὐτῆς κατ' οὐδὲν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πρᾶξιν, ἢ τὴν παράλειψιν, ὅταν αὕτη ἦναι ἀπολύτως ἀδύνατος ὡς πρὸς τὸν ὀφειλέτην. Οὕτως ἐθεώρησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ποινὴ προσετίθετο εἰς καλῆς πίστεως σύμβασιν ἢ εἰς τὰς πραιτωρικὰς καὶ δικαστικὰς ἐν γένει ἐπερωτήσεις, αἵτινες ἐῤῥυθμίζοντο ἐπίσης κατὰ τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως. Μόνη ἡ τελευταία αὕτη ἔποψις ἰσχύει ἐν τῷ νῦν δικαίῳ· ὅθεν ἡ ποινὴ κα-

---

διαφέρει ἡ ποινικὴ ῥήτρα ἀπὸ τὴν ἀρνητικὴν αἵρεσιν, ἥτις θεωρεῖται πεπληρωμένη, ὅταν τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς κατέστη ἐκ τῶν ἀδυνάτων. Ὅταν λοιπὸν καὶ αὐτὴ ἡ ποινικὴ ῥήτρα εἶναι ἐκπεφρασμένη ὡς αἵρεσις (a conditione incipit) οἷον: *ἐὰν δὲν δώσῃς τὸν ἵππον, ὑπόσχεσαι νὰ δώσῃς ἑκατὸν*, καθιστᾷ ἀπαιτητέαν τὴν ποιν. ῥήτραν, ἅμα ἠδύνατο νὰ δοθῇ ὁ ἵππος καὶ δὲν ἐδόθη. Ἐντούτοις ὁ ἐναγόμενος διὰ τὴν ποιν. ῥήτραν μέχρι τῆς κατάρξεως τῆς δίκης δύναται νὰ τὴν ἀποφύγῃ, προσφέρων τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κυρίας ὑποχρεώσεως.

Ἐννοεῖται ὅτι ἀδιαφόρως ἂν ὑπάρχῃ ἢ ὄχι ὡρισμένος χρόνος μόνον ἡ τελεία ἐκτέλεσις ἀπαλλάττει τῆς ποινῆς, ἐκτὸς ἂν ἐνόησαν οἱ συμβαλλόμενοι νὰ γίνῃ καὶ κατὰ μέρος. Καλ. γ' § 88.

ταπίπτει, καθ' ἡμᾶς, μόνον ὅταν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ παράβασις τῆς ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ ὑποσχέσεως αὐτοῦ. (αὐτ. σ. 267 ἐπ.).

§ 7. Ὁ Α προκατέβαλε εἰς τὸν Β χρηματικόν τι ποσὸν διὰ ῥιζάρι, τὸ ὁποῖον ὁ Β ὑπεχρεώθη νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν Α μέχρι τῆς 31 δεκεμβρίου 1852.— Ἐν τούτοις ὁ Α δὲν ἔλαβε πρόνοιαν νὰ λάβῃ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἰμὴ μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἀλλὰ τότε ὁ Β, θεωρῶν ἑαυτὸν ἀπηλλαγμένον πλέον, τὸ εἶχε διαθέσει.— Ὁ Α λοιπὸν ἐνήγαγε τὸν Β ζητῶν διπλοῦν τὸ καταβληθὲν παρ' αὐτοῦ ποσόν.— Εἰς τὴν δίκην δὲ ταύτην ἀνεφύησαν πλεῖστα ζητήματα, ἐν οἷς καὶ τὰ ἑξῆς.

α') Τὸ καταβληθὲν ποσὸν θεωρεῖται ἀῤῥαβών;

β') Ἡ ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ καλύπτει τὴν τοῦ πωλητοῦ, μὴ ἀπαλλάττουσα αὐτόν;

γ') Ὁ πωλητὴς ἠδύνατο, μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῇ συμβάσει διαλατικοῦ ὅρου, νὰ διαθέσῃ μονομερῶς τὸ πρᾶγμα;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἐξεφράσθη οὕτως (1).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἀληθῶς μὲν τὸ μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβόλαιον ὀνομάζει ἀῤῥαβῶνα τὸ ἐκ τοῦ συμφωνηθέντος τιμήματος προκαταβληθὲν παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς τὸν πωλητὴν ποσὸν, ἀλλ' οἱ συναλλαττόμενοι δὲν περιωρίσθησαν εἰς τοῦτο, ἀφέντες, τουτέστι, τὴν περὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ ἀῤῥαβῶνος παρὰ τοῦ δόντος αὐτὸν ἢ περὶ τῆς διπλῆς ἀποδόσεως αὐτοῦ παρὰ τοῦ λαβόντος ἐνοχὴν ὑπὸ τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ δικαίου περὶ ἀῤῥαβῶνος, ὁπόταν ὁ λόγος τῆς μεταμελείας, ἢ μὴ, ἠδύνατο νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν πρὸς ἐκτίμησίν του ἂν ὑπέπεσεν ἢ μὴ εἰς τὴν ἀπώλειαν ὁ Δ, ὡς ἀπεφήνατο τὸ ἐμποροδικεῖον, καθόσον τὸ εἰρημένον συμφωνητικὸν εἰδικῶς ἐκανόνισε τὴν τύχην τῶν προκαταβληθεισῶν τριῶν χιλιάδων δραχμῶν, ὁρίσαν ῥητῶς ὅτι ἡ παράβασις ἑνὸς οἱουδήποτε ἄρθρου τοῦ μνησθέντος συμφωνητικοῦ παρὰ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων θέλει ἐπιφέρει ἢ τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν παρὰ τοῦ Δ ἢ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν καὶ ἴσου ποσοῦ παρὰ τοῦ Α τούτου δὲ ῥητῶς συμφωνηθέντος, μετετράπη ὁ ἀῤῥαβὼν εἰς ποινικὴν ῥήτραν διὰ τὴν παράβασιν ἑκάστου ὅρου τῆς συμφωνίας, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι δυνάμει αὐτῆς, ἀποτελούσης νόμον μεταξὺ

(1) Θέτω ἐδῶ ὁλόκληρον τὴν ἀπόφασιν, διότι τὸ σύνολον αὐτῆς ἐξηγεῖ τὸ πνεῦμά της.— Ἐν λ. Ἀγοραπωλησία γενήσεται μνεία.

τῶν συναλλαττομένων, ἡ ἐνοχὴ τῆς ποινῆς ὑφίσταται, καὶ ἐν περιπτώσει μὴ μεταμελείας, ἀλλὰ παραβάσεως ἁπλῶς ἑνὸς συμφωνηθέντος ὅρου.

Ἐπειδὴ εἷς ὅρος ἢ ἓν ἄρθρον τῆς συμφωνίας εἶναι καὶ ἡ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ Δ ὑποχρέωσις τοῦ νὰ παραλάβῃ τὸ πωληθὲν ῥιζάριον ἐντὸς τῆς ἀπὸ 1 νοεμβρίου μέχρι τέλους δεκεμβρίου 1852 προθεσμίας, τὸν δ' ὅρον τοῦτον παρέβη αὐτός, ὡς εἶναι ὁμολογούμενον, διότι δὲν ἐνεφανίσθη διὰ τοῦ ἐντολοδόχου του νὰ παραλάβῃ τὸ ῥιζάριον παρὰ μετὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν προθεσμίαν· ὅθεν ἅμα ἔληξεν ἡ 31 δεκεμβρ. 1852, ὁ Δ ἀπώλεσεν αὐτοδικαίως τὰς προκαταβληθείσας τρεῖς χιλιάδας δραχμάς, δυνάμει τῶν νόμων 23, 44, 7 καὶ 12 Κ. 8, 38. Οὐδὲ δύναται νὰ τὸν ὠφελήσῃ πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ἐνοχῆς ταύτης ἡ περίστασις, τὴν ὁποίαν διαλαμβάνει τὸ ὑπ' ἀρ. 29 (τῆς 12 ἰανουαρίου 1853) προσαγόμενον ὑπ' αὐτοῦ πιστοποιητικὸν τοῦ ὑπολιμεναρχείου Πειραιῶς περὶ τοῦ ὅτι τὸ παρ' αὐτοῦ ναυλωθὲν βρίκιον τοῦ Ν ἑτοιμασθὲν ν' ἀποπλεύσῃ ἐκ Πειραιῶς διὰ Τεργέστην ἀπὸ τῆς 18 δεκεμβρίου 7852, διέμεινεν ἐκεῖσε προσωρμισμένον μέχρι τῆς 29 τοῦ ἰδίου μηνὸς ἕνεκα τῆς ἐπικρατούσης σφοδρᾶς τρικυμίας, ὅπερ ἀντικρούεται ἄλλως ἐκ τοῦ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του προσαχθέντος ἑτέρου πιστοποιητικοῦ τοῦ αὐτοῦ ὑπολιμεναρχείου βεβαιοῦντος ὅτι κατὰ τὰς 17, 19, 20, 24, 27 καὶ 29 δεκεμβρίου ἀπέπλευσαν δεκαοκτὼ πλοιάρια διὰ Εὔβοιαν, ἤγουν πρὸς τὴν αὐτὴν τῆς Σκύρου διεύθυνσιν, διότι ἔχοντος τοῦ Δ δύο μηνῶν προθεσμίαν πρὸς παραλαβὴν τοῦ ἀγορασθέντος ῥιζαρίου, καὶ προτιθεμένου αὐτοῦ νὰ στείλῃ πλοῖον πρὸς παραλαβήν του ἐν καιρῷ χειμῶνος, ὤφειλε νὰ προΐδῃ τὰ ἐκ τῆς ἀστασίας τοῦ καιροῦ καὶ τῆς θαλασσοπλοΐας εὐπρονόητα κωλύματα, καὶ νὰ φροντίσῃ ἢ περὶ τῆς ταχυτέρας ἀποστολῆς τοῦ πλοίου (ἐνῷ ἐκ τοῦ ἑτέρου πιστοποιητικοῦ τῆς 12 φεβρουαρίου 1853 τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς βεβαιοῦται ὅτι κατὰ τὴν 23 δεκεμβρίου ὁ πλοίαρχος Ν. Σαάρης, ἐντολοδόχος του, ἔκαμεν καὶ τελωνικὴν πρᾶξιν ἐν Πειραιεῖ) ἢ περὶ διορισμοῦ ἐντολοδόχου τινὸς ἐν Σκύρῳ πρὸς παραλαβὴν ἐμπροθέσμως τοῦ ἀγορασθέντος ἐμπορεύματος, ἐν περιπτώσει βραδείας τοῦ πλοίου καταπλεύσεως ἐκεῖσε. Ἑπομένως ἡ βραδύτης τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ θεωρηθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρα βία ἢ συγγνωστὸν κώλυμα προκειμένου μάλιστα λόγου, οὐχὶ περὶ ἀῤῥαβῶνος, ὡς προελέχθη, ἀλλὰ περὶ ποινικῆς ῥήτρας, καταπιπτούσης ἅμα μὲ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, ἄνευ ἐρεύνης τῆς αἰτίας τοῦ κωλύματος κατὰ τοὺς προει-

ρημένους νόμους καὶ τοὺς νόμους 77, Π. 45, 1 καὶ 9. Π. (22, 2). Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ αὐτὸν καὶ ἡ περίστασις τοῦ ὅτι εἶχε δῆθεν προσφέρει ἐνταῦθα πρὸς τὸν πωλητὴν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν δύο μηνῶν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τιμήματος, διά τε τὴν ὀρθὴν σχετικὴν αἰτιολογίαν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, καὶ διότι τοῦτο εἶναι ἄσχετον μὲ τὴν περίπτωσιν τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς παραλαβὴν τοῦ πράγματος συμφωνηθείσης προθεσμίας. Τελευταῖον δὲ, μὴ ἐμφανισθέντος αὐτοῦ ἐμπροθέσμως πρὸς παραλαβὴν, οὐδὲν ὠφελεῖ αὐτὸν ὁ ἀντικρουόμενος ἰσχυρισμὸς, ὅτι ὁ πωλητὴς δὲν εἶχεν δῆθεν ἕτοιμον ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας τὸ ποσὸν τῶν πωληθέντων διακοσίων κανταρίων ῥιζαρίου, κατὰ τὸν νόμον 17, Π. 18, 6, ἡ ὑπερημερία τοῦ ἀγοραστοῦ καλύπτει τὴν σύγχρονον τοῦ πωλητοῦ, καὶ δὲν ἀπαλάττει αὐτόν.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀφ' ἑτέρου δὲν διαλαμβάνεται ἐν τῷ συμβολαίῳ ἡ τῆς παραδόσεως καὶ παραλαβῆς προθεσμία ὡς ὅρος διαλυτικὸς τῆς πωλήσεως καὶ κατὰ τὸ ἰσχύον αὐτοκρατορικὸν δίκαιον, ὅταν ῥητῶς δὲν ἐκφράζεται διαλυτικὸς ὅρος, ἡ συμφωνία τῆς ἀγοραπωλησίας ἰσχύει ὡς ὑποχρεωτικὴ ἅμα τελειοποιηθῇ, χωρὶς νὰ δύναται οὐδέτερον τῶν μερῶν ν' ἀποχωρήσῃ αὐτογνωμόνως ἀπ' αὐτὴν, καὶ ἑπομένως ἂν ὁ ἀγοραστὴς ὑπέπεσεν εἰς τὴν ζημίαν τῆς ποινικῆς ῥήτρας διὰ τὴν παράβασιν τοῦ περὶ προθεσμίας ὅρου, δὲν διελύθη ὡς ἐκ τούτου τὸ περὶ ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα, ἀλλὰ μόνον οἱ κίνδυνοι τοῦ πωληθέντος καὶ μὴ μετρηθέντος πράγματος μετέβαινον μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ, ὁ πωλητὴς ὅμως ζητηθεὶς τὴν παράδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος ἐντὸς τῆ. δευτέρας μετὰ τὴν προθεσμίαν ἡμέρας, ὑπεχρεοῦτο, πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ κυρίου ἄρθρου τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας συναλλάγματος, νὰ παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἀφοῦ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα δὲν εἶχεν ἐν τοσούτῳ ἐκ τυχαίου τινὸς συμβάματος ἀπωλεσθῆ, ἀντὶ — προτείνων ὅσας ἐνόμιζεν ἀξιώσεις περὶ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος· ἀρνηθεὶς ὅμως τὴν παράδοσιν αὐτὴν διὰ τῶν πληρεξουσίων του ἀδελφῶν Στεφάνου καὶ Δημητρ. Γ. Στεφάνου, λόγῳ τοῦ ὅτι διέθεσεν ἄλλως πως τὸ πωληθὲν ῥιζάριον εὐθὺς μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, παρέβη καὶ αὐτὸς ἓν ἐκ τῶν ἄρθρων, καὶ τὸ κύριον μάλιστα, τοῦ αὐτοῦ συμβολαίου. Ὅθεν ὑπόκειται καὶ αὐτὸς διὰ τὴν ἰδίαν παράβασιν εἰς τὴν αὐτὴν ποινικὴν ῥήτραν ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ, τουτέστι εἰς τὸ νὰ ζημιωθῇ τὸ ἴσον τῶν δραχμῶν τριῶν χιλιάδων· ἀποτέλεσμα εἰς τὸ ὁποῖον ἤθελεν εἶσθαι ὑποκείμενος προσέτι καὶ δυνάμει τοῦ αὐτοῦ προμνησθέντος νόμου 17, Π. 18, 6 ἐν τέλει.

Ἡ δὲ τοιαύτη παράβασίς του ἀποδεικνύεται ἀπὸ τῆς τῆς 2 Ἰανουαρίου 1853 ὑπ' ἀριθ. 3318 ἐπισήμου ἀπαιτήσεως τῶν εἰρημένων πληρεξουσίων τοῦ πωλητοῦ, εἰς τὴν διαμαρτύρησιν τοῦ πλοιάρχου ἐντολοδόχου τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅπου ῥητῶς διαλαμβάνεται ἡ ἄρνησις τῆς παραδόσεως διὰ τὸν λόγον ὅτι κατ' ἐντολὴν τοῦ Γ. Ἀντωνιάδου, τὸ ῥιζάριον διετέθη ἤδη ἄλλως πως· ὑποπεσόντος δὲ τότε ἀμέσως τοῦ πωλητοῦ εἰς τὴν ποινικὴν ῥήτραν καὶ εἰς ὑπερημερίαν, δὲν δύναται ποσῶς νὰ ὠφελήσῃ αὐτὸν τὸ περιστατικὸν τοῦ ὅ,τι, μετὰ ταῦτα, ἤτοι κατὰ τὴν 8 Ἰανουαρίου καὶ ἀφοῦ τὸ πλοῖον εἶχεν ἀναχωρήσῃ ἤδη ἐκ Σύρου ἄνευ παραλαβῆς τοῦ φορτίου ὁ Ἀντωνιάδης προσεκάλεσε τὸν Δότην ἐνταῦθα νὰ παραλάβῃ τὸ ῥιζάριον, τὸ ὁποῖον οἱ πληρεξούσιοί του ἐδήλωσαν, ὅτι εἶχεν ἤδη διατεθῇ ἄλλως πῶς εἰς τὴν ὄχθην τῆς παραλαβῆς, πληρώνων ὅλον τὸ τίμημα.

Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, συμψηφιζομένης τῆς ἐκ δραχ. τριῶν χιλιάδων ζημίας τοῦ ἀγοραστοῦ, μὲ τὴν ἐξ ἴσης ποσότητος ζημίαν τοῦ πωλητοῦ, ἕπεται ὅτι ὁ πωλητὴς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν μόνον τρεῖς χιλιάδας δραχμάς, ὅσας εἶχε λάβει παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπὶ τῆς συστάσεως τοῦ συναλλάγματος, οὐχὶ δὲ τὸ διπλοῦν, ἤγουν δραχ. ἓξ χιλιάδας, ὡς ἀπεφάσισε τὸ ἐμποροδικεῖον καὶ κατὰ τοσοῦτον εἶναι βάσιμος ἡ ἔφεσις καὶ αἱ προτάσεις αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ ἔφεσις τοῦ Ν. Δότη εἶναι ἀνυπόστατος διότι ἀφοῦ διὰ τοῦ συναλλάγματος ἀπεφασίσθη ῥητῶς τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ὁ παραβαίνων ἄρθρον τι τῆς συμφωνίας ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ πρὸς τὸν συναλλαττόμενον, ἐν αὐτῷ τῷ ποσῷ περιέχεται κατ' ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν καὶ συμφωνίαν ἡ ἀποκατάστασις ὅλων τῶν ζημιῶν. Ἀπόφ. Ἐφ. Ἀθηνῶν 10413 τοῦ 1853, τμ. ά.—Δότης καὶ Ἀντωνιάδης.

§ 8. Ἡ ποινικὴ ῥήτρα εἶναι καθ' ἑαυτὴν θεμιτὸν καὶ ἰσχυρὸν συμβόλαιον, δύναται ὅμως, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο συμβόλαιον, ν' ἀποβῇ ἀθέμιτον καὶ ἀνίσχυρον ἐὰν δι' αὐτοῦ προάγηται παράνομος ἢ κακοήθης σκοπός, ὡς ὅταν καλύπτῃ ἀθέμιτον τόκον, περιορίζῃ τὴν ἐλευθερίαν κατὰ τὴν σύναψιν ἢ τὴν λύσιν τοῦ γάμου, ἢ τὴν κατάρτισιν τελευταίας βουλήσεως, ἢ πρόκηται νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν κακοήθους πράξεως. Παπ. αὐτ. σ. 268.

ΣΗΜ. Περὶ αἱρέσεως κακοήθους. Ἴδε Καλ. σ. γ' § 79 καὶ 87.

§ 9. Ὑπόσχεσις γάμου δὲν εἶναι ποτὲ ὑποχρεωτική· ἄρα ἡ ἀθέτησις αὐτῆς δὲν δίδει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν χώραν εἰς αἴτησιν περὶ ἀποζημιώσεως.

Ἡ πρὸς τοῦτο συνομολογηθεῖσα ῥήτρα εἶναι ἄκυρος.

Ἀλλ' ἡ γυνή, ἥτις ὑπέστη ζημίαν τινὰ ἐκ τῆς ὑποσχέσεως ταύτης, δύναται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1382 τοῦ Γαλ. Κώδ.

Εἶναι δὲ συγκεχωρημένον εἰς αὐτὴν ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐγγυμοσύνην της;

Ἀξιόλογον περὶ τούτου διατριβὴν ἴδε εἰς τὴν revue critique de la jurispr. ἔτος 1853 σ. 193 ἐπ. — Πρλ. τὰς τοῦ περιδόξου Dupin ἀγορεύσεις (réquisitoires), ὡς Εἰσαγγελέως παρὰ τῷ Ἀκυρωτικῷ, τόμ. γ' 82.

— Ἀνατοαπείσης τῆς μνηστείας ἐξ αἰτίας τῆς μνηστῆς, τὸ γαμικὸν πρόστιμον πληρόνεται; Εὐρ. τ. 5 σ. 435 § 73.

— Ὁ ἀποποιούμενος νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ὑποσχεθέντα γάμον, ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ προστίμου; αὐτ. § 74.

— Κατὰ τὴν Νεαρὰν 18 τοῦ Λέοντος ἐπιτρέπεται ἡ συνομολόγησις προστίμου ἢ ποινικῆς ῥήτρας κατὰ τὴν συμφωνίαν μνηστειῶν; Ἀπ. Εφ. Αθ. 15186 τοῦ 1857.

§ 11. Ἡ ὑπ' ἀρ. 10391 τοῦ 1853 ἀπόφασις τῶν ἐν Αθ. Εφ. φέρει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ διὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ συμβολαίου, τοῦ γενομένου μεταξὺ τοῦ ἀνακόπτοντος ἐφεσιβλήτου καὶ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ ἐκκαλοῦντος, ἑκάτεροι οἱ διάδικοι καθυπεβλήθησαν εἰς ὑποχρεώσεις ἀμοιβαδόν, ἤτοι ὁ μὲν ἐκκαλῶν, ὑπεχρεώθη νὰ καταβάλῃ τοὺς ἀπαιτουμένους κόπους πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ περιγραφὴν τῶν κτημάτων τοῦ ἐφεσιβλήτου, τὰ ἀναγκαιοῦντα πρὸς τοῦτο ἔξοδα καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν δικαστικῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν πρὸς διεκδίκησιν τῶν ἀνακαλυφθησομένων κτημάτων, πρὸς δὲ νὰ δανείσῃ τῷ αὐτῷ ἐφεσιβλήτῳ καὶ 1000 δραχμάς· ὁ δὲ ἐφεσίβλητος, πρὸς τῇ ἀμοιβῇ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τοῦ ἡμίσεως ἐκ τῶν ἐκδικασθησομένων κτημάτων, ὑπεχρεώθη προσέτι νὰ συντρέχῃ τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν κτημάτων καὶ ἀνεύρεσιν μαρτύρων καὶ ἄλλων ἀποδείξεων· ἑπομένως ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων διαδίκων ὤφειλε, πρὸς διατήρησιν καὶ διεκπεραίωσιν τῆς πρὸς ἀλλήλους συμφωνίας, νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθ' ἑαυτὸν τὰς παρ' αὐτοῦ ἀναδεχθείσας ὑποχρεώσεις, ἤτοι ὁ μὲν ἐκκαλῶν ν' ἀνακαλύψῃ τὰ κτήματα καὶ νὰ τὰ διεκδικήσῃ, πρὸς δὲ καὶ νὰ δανείσῃ τὰς 1000 δραχ. τῷ ἐφεσιβλήτῳ, οὗτος δὲ ὁ ἐφεσίβλητος νὰ συντρέχῃ τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν κτημάτων πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν μαρτύρων καὶ ἄλλων ἀποδείξεων.

Ἐπειδὴ κύριον καὶ ἀναπόσπαστον μέσον τῆς παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα ὑποσχεθείσης συνδρομῆς πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν κτημάτων καὶ τὴν διεκδίκησιν αὐτῶν ἦτο τὸ νὰ παράσχῃ αὐτῷ τὴν πληρεξουσιότητα τοῦ ἐνεργεῖν καὶ παρίστασθαι ἐν ὀνόματι τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἥτις πληρεξουσιότης καὶ ἐχορηγήθη αὐτῷ ἐπισήμως, καὶ κατὰ συνέπειαν ἤρξατο οὗτος (ὁ ἐκκαλῶν) τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, ἀνακαλύψας κτήματα καὶ δανείσας τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὰς 1000 δραχμάς, ἄλλως τὸ συνάλλαγμα καθίσταται τῶν ἀδυνάτων ἀνίσχυρον, ὡς μὴ δυναμένου τοῦ ἐκκαλοῦντος νὰ ἐνεργῇ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῷ ὑποχρεώσεων, ἄνευ τῆς πληρεξουσιότητος ταύτης, οὔτε ἐξωδίκως πρὸς ἀνακάλυψιν, οὔτε δικαστικῶς πρὸς διεκδίκησιν.

Ἐπειδὴ ὁ ἐφεσίβλητος, διὰ τῆς γενομένης ἀνακλήσεως τῆς χορηγηθείσης τῷ ἐκκαλοῦντι πληρεξουσιότητος, ἀφαιρέσας παρ' αὐτοῦ τὸ κύριον μέσον τῆς ἐνεργείας πρὸς πραγματοποίησιν καὶ διεκπεραίωσιν τοῦ συμβολαίου, προφανῶς ἠρνήθη τὴν δι' αὐτοῦ ὑποσχεθεῖσαν αὐτῷ συνδρομήν, ἀρνηθεὶς δὲ αὐτήν, ἀπέφυγε μεταμεληθεὶς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, ἤτοι τῆς ὑποσχεθείσης συνδρομῆς, καὶ οὕτω παρεβίασε καὶ διέλυσεν ἐκ μονομερείας τὸ συνάλλαγμα· ἄρα ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἐν αὐτῷ συνομολογηθείσης ποινικῆς ῥήτρας τῶν 10,000 δραχμῶν καὶ τῶν γενομένων ἐξόδων κατὰ τὸ 4ον ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ συναλλάγματος, διαλαμβάνοντος ῥητῶς, ὅτι ἂν κανὲν τῶν συμβαλλομένων μερῶν, μετανοοῦν, ἀποφύγῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, θέλει πληρώσει πρὸς τὸν ἕτερον, ἐκτὸς τῶν γενομένων ἐξόδων, καὶ πρόστιμον δραχμῶν δέκα χιλιάδων.

Ἐπειδὴ ἄν, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἐκίνησεν ἀγωγὰς πρὸς διεκδίκησιν τῶν ἀνακαλυφθέντων κτημάτων καὶ ἕνεκα τούτου ὁ ἐφεσίβλητος ἔτρεχε κίνδυνον παραγραφῆς, δὲν ἐδικαιοῦτο διὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην τοῦ ἐκκαλοῦντος ν' ἀρνηθῇ διὰ τῆς ἀνακλήσεως τῆς πληρεξουσιότητος τὴν πρὸς αὐτὸν ὑποσχεθεῖσαν συνδρομὴν διαλύων οὕτως ἐκ μονομερείας τὸ συνάλλαγμα καὶ ἀποφεύγων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, ἀλλ' ὤφειλε νὰ ἐκβιάσῃ τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, καί, ἐν ἀρνήσει, νὰ διαλύσῃ τὸ συνάλλαγμα διὰ τοῦ νομίμου τρόπου, διότι ἡ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἑτέρου τῶν συναλλαττομένων δὲν χορηγεῖ δικαίωμα, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ περὶ συναλλαγμάτων δικαίου, εἰς τὸν ἕτερον τοῦ νὰ

διαλύση ἐκ μονομερείας τὸ συνάλλαγμα. διὰ τοῦτο, ἀλλὰ δικαίωμα ἐκβιάσεως πρὸς ἐκτέλεσιν.

Ἐπειδὴ πρὸς τῇ ποινικῇ ῥήτρᾳ τῶν 10 χιλιάδων δραχ. συνωμολόγησαν τὰ συμβαλλόμενα μέρη, νὰ πληρώσῃ ὁ μεταλούμενος καὶ τὰ γενόμενα ἔξοδα· ἐπομένως ὑπόκειται καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῶν ὁ ὀφεσίβλητος.

Ἐπειδὴ ἡ μὲν ποινικὴ ῥήτρα τῶν 10 χιλιάδων δραχμῶν, οὖσα ῥητὴ καὶ ἐκπεφρασμένη κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ποιὸν, δύναται νὰ ἐπιδικασθῇ τῷ ἐκκαλοῦντι καὶ ἀπὸ τοῦδε· τὰ δὲ ἔξοδα μὴ ὄντα ἐκκαθαρισμένα, οὐδὲ γνωστὴ ἡ ποσότης αὐτῶν, ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐγένοντο, δὲν δύνανται νὰ τῷ ἐπιδικασθῶσιν ἀπὸ τοῦδε, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ταῦτα κατὰ τὸ ποσὸν, τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν καὶ δι' ὃν ἐγένοντο, καθὼς καὶ τὰ πρόσωπα πρὸς ἃ ἐκπληρώθησαν, δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων, ἐκτὸς τῶν μαρτύρων, καθότι ὄχι μόνον ὤφειλε νὰ ἔχῃ περὶ τῶν ἐξόδων ἔγγραφον ἀπόδειξιν, καθόσον μάλιστα διὰ τοῦ ἀπὸ 24 ἰουνίου 1849 ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου γενομένου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του, ἀνεδέχθη ὁ ἀντίδικός του νὰ πληρώσῃ τὸ ἥμισυ τῆς ὑποσχεθείσης πρὸς τοὺς δικηγόρους ἀντιμισθίας, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον δὲν εἶναι τοῦ ν' ἀποκτήσῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν, ὥστε ἕνεκα τούτου νὰ τῷ συγχωρηθῇ κατ' ἐξαίρεσιν ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις.

§ 12. Ἴδε τὴν λέξ. *Τόκοι*, ἔνθα ἡ 211 τοῦ 1849 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου.

§ 13. Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Αθ. 13084.

§ 14. Καταδικαζομένων πολλῶν εἰς τὴν ποινικὴν ῥήτραν, τὴν ὑπερβαίνουσαν τὰς 500 δραχμὰς, συγχωρεῖται ἔφεσις; Ἴδε τὴν λέξ Ἔφεσις, ἔνθα ἡ 915 τοῦ 1852 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 15. Ἡ 15221 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ τῆς 7 ἰανουαρίου 1855 ὑπ' ἀριθ. 8 διακήρυξις διαλαμβάνει μετὰ τῶν λοιπῶν ὅρων εἰς τὸ 8 ἄρθρον αὐτῆς καὶ τὸν ἑξῆς ὅρον. «Ἐὰν ὁ προμηθευτὴς καθυστερήσῃ τὴν ἔγκαιρον τοῦ χάρτου παράδοσιν, τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον »θέλει τὸν προμηθεύεσθαι ἀλλαχόθεν, ἀποζημιουμένου τοῦ δημοσίου παρὰ τοῦ προμηθευτοῦ διὰ τὴν τυχοῦσαν τῆς τιμῆς διαφορὰν καὶ τὰ λοιπὰ προκύψαντα ἔξοδα» προσέτι δὲ καὶ τὴν ἑξῆς διάταξιν «πᾶσα διὰ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον παράδοσιν τοῦ »χάρτου ὑπὸ τοῦ προμηθευτοῦ γενομένη ἀντίῤῥησις ἐπὶ λόγῳ »όποιωδήποτε τυχαίων περιστατικῶν εἶναι ἀπαράδεκτος». Ἡ δὲ

μεταγενεστέρα διακήρυξις τῆς 7 φεβρουαρίου ὑπ' ἀριθ. 277, κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας, γενομένης τρίτης δημοπρασίας, κατεκυρώθη ἡ προμήθεια τοῦ χάρτου εἰς τὸν Α διελάμβανεν ὅτι ἐκτίθεται ἡ προμήθεια αὕτη εἰς τρίτην τελειωτικὴν δημοπρασίαν ὑπὸ τοὺς προεκτεθέντας εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 8 διακήρυξιν καὶ ὑπὸ τοὺς ἀκολούθους ὅρους. α) ὅτι προσδιορίζονται ἐποχαὶ διὰ τὴν παράδοσιν τῆς ά. δόσεως· ἡ ά. αὐγούστου καὶ τῆς γ'. ἡ ά. 1855. β') ὅτι μὴ δυναμένου νὰ πραγματοποιηθῇ τοῦ ά. ὅρου τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 διακηρύξεως (διότι κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 5361 ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς τοὺς Νομάρχην καὶ Ἔφορον Ἀθηνῶν δὲν εὑρίσκεται πρόχειρος χάρτης ἐπιτήδειος εἰς σφράγισιν) τίθεται ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἑξῆς «Ἐὰν ὁ προμηθευτὴς καθυστερήσῃ τὴν ἔγκαιρον παράδοσιν τοῦ χάρτου θέλει πληρώνει εἰς τὸ »ταμεῖον δι' ἑκάστην δεσμίδα τῆς καθυστερηθείσης δόσεως δύο »δραχμάς».

Ἐπειδὴ οἱ ὅροι οὗτοι καὶ αἱ διατάξεις τῶν εἰρημένων δύο διακηρύξεων συνδυαζομένων ἀποτελοῦσι τὰς βάσεις τοῦ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ πρὸς ὃν κατεκυρώθη ἡ προμήθεια διὰ τῆς δημοπρασίας Α συναλλάγματος, ἂν αἱ διακηρύξεις αὗται ἐγένοντο γνωσταὶ εἰς τὸν τελευταῖον.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς δικογραφίας βεβαιοῦνται ὅτι ἡ τῆς 7 ἰανουαρίου 1855 ὑπ' ἀριθ. 8 διακήρυξις ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2209 φύλλου τῆς ἐφημερίδος ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ ὅτι, γενομένης πρώτης δημοπρασίας, καθ' ἣν ἡ κατακύρωσις ἐγένετο πρὸς τὸν Μ, ὁ Α δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὰς ἁρμοδίους ἀρχὰς επρόσφερε νὰ ἀναδεχθῇ τὴν προμήθειαν εἰς χρηματικὴν ποσότητα κατωτέραν τῆς γενομένης πρὸς τὸν Μ κατακυρώσεως ἡ δὲ ἑπομένη διακύρυξις τῆς 7 φεβρουαρίου ὑπ' ἀριθ. 277 ἐτοιχοκολλήθη εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῆς πόλεως (κατὰ τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ δημαρχικοῦ κλητῆρος) καὶ ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ τῆς 8 φεβρουαρίου 1855 ὑπ' ἀριθ. 2219 φύλλου τῆς ἐφημερίδος ἡ Ἀθηνᾶ.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν, διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων, βεβαιουμένων δημοσιεύσεων τῶν εἰρημένων διακηρύξεων, καὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Α πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ὁ Α ἐγνώριζε τὰς προθεσμίας, καθ' ἃς ὤφειλε νὰ παραδώσῃ τὰς δόσεις τοῦ χάρτου, καὶ δὲν ἠμφισβήτει τὸ δικαίωμα τοῦ δημοσίου περὶ τοῦ εἰρημένου προστίμου τῶν δύο δραχμῶν ἀνὰ ἑκάστην καθυστεροῦσαν δεσμίδα, ἀλλὰ παρεκάλει ἁπλῶς ν' ἀπαλ-

λαχθῇ αὐτοῦ, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐζημιοῦτο πραγματικῶς τὸ δημόσιον, καὶ ἐκ τῆς ἀπαίας συνάγεται ὡσαύτως ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως ἐπιτρέπουσα τὰ τεκμήρια (κατὰ τὸ ἄρθρ. 393, 276 τῆς πολ. δικονομίας) καὶ τελευταῖον ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἰσχυρισμοῦ τεκμηρίου, τοῦ ὅτι οὐδεμία δημοπρασία προμηθειῶν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου γίνεται ἄνευ διακηρύξεων περιεχουσῶν τοὺς ὅρους καὶ τὰς διατάξεις αὐτῶν, καὶ οὐδεὶς προσέρχεται ἵνα συνδέσῃ διὰ τῆς κατακυρώσεως ἐνοχὰς μὲ τὸ δημόσιον χωρὶς νὰ προερευνήσῃ εἰς τί αὗται συνίστανται, καὶ ὁποῖα ἀναδέχεται βάρη καὶ ἀποκτᾷ δικαιώματα, προκύπτει πληρεστάτη ἀπόδειξις, ὅτι ὁ Α, ὅταν ἐγένετο εἰς αὐτὸν ἡ κατακύρωσις τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος προμηθείας τῶν 2500 δεσμίδων χάρτου, δυνάμει τῶν δύο ἀνωτέρων συνδυασμένων διακηρύξεων, ἐγνώριζεν αὐτάς, καὶ ἀπεδέχθη τοὺς ἐν αὐταῖς ὅρους ὑποβληθεὶς εἰς τὰς διατάξεις αὐτῶν. Ἑπομένως ἀνυπόστατοι εἶναι οἱ λόγοι τῆς ἐφέσεως αὐτοῦ, α) ὅτι δὲν ὑπόκειται εἰς τὸ πρόστιμον τῶν δύο δραχμῶν δι' ἑκάστην δεσμίδα ἐκ τῶν καθυστερησασῶν δεσμίδων, δι' ἃς κατεδικάσθη, ἀφοῦ δὲν ἀρνεῖται, καὶ εἶναι ἐκ τῶν ἰδίων ἀναφορῶν του ἀποδεδειγμένον ὅτι καθυστέρησεν αὐτάς, διότι τοιοῦτος εἶναι ὁ ὅρος τῆς 2ας διακηρύξεως καὶ β') ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιβαρύνῃ αὐτὸν τὸ εἰρημένον πρόστιμον, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ καθυστέρησις προῆλθεν ἐκ τυχαίου περιστατικοῦ, ἀνεξαρτήτου τῆς θελήσεώς του, ἤγουν ἐκ τῆς θραύσεως τοῦ ἄξονος τῆς κατασκευαζούσης τὸν χάρτην μηχανῆς, διότι κατὰ τὴν διάταξιν τῆς 1ης διακηρύξεως ἀπαράδεκτος εἶναι πᾶσα ἀντίρρησις περὶ καθυστερήσεως στηριζομένη εἰς τὸν λόγον τυχαίων περιστατικῶν.

Ἐπειδὴ ὀρθῶς ἐξετιμήθη, διὰ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, ἡ φύσις τῆς προκειμένης ποινικῆς ῥήτρας ἢ τοῦ προστίμου, ὡς ἀφορώσης τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ δημοσίου, οὐχὶ διὰ ζημίαν προκύψασαν αὐτῷ ἐκ τῆς ἁπλῆς *ἀργοπορίας* εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος, ἀλλὰ διὰ ζημίαν προκύψασαν ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως αὐτῆς τοῦ συναλλάγματος, τουτέστι ἐκ τοῦ ὅτι τὸ δημόσιον, μὴ λαμβάνον ἐγκαίρως τὰς δόσεις, προυτίθετο νὰ ἀποκτήσῃ τὸν ἀναγκαῖον χάρτην διὰ νέας δημοπρασίας καθ' ἣν, προβλέπον τὴν ἐνδεχομένην διαφορὰν τῆς τιμῆς, ὡρίσατο ἐκ προοιμίων αὐτὴν εἰς δραχ. 2 δι' ἑκάστην ἐλλείπουσαν δεσμίδα, καθόσον ζημία ἐκ τῆς ἁπλῆς ἀργοπορίας δὲν ἐπρόκειτο νὰ προκύψῃ εἰς τὸ δημόσιον, ἢ ἐὰν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ἕνεκα τῆς ἀργοπορίας ἐνδεχομένη ζημία ἐκ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως χαρτοσήμου πρὸς διανομὴν εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τοὺς

πολίτας, ἡ τοιαύτη ζημία ἤθελεν εἶσθαι προφανῶς ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα τῆς συνομολογηθείσης ἐκ δύο δραχμῶν δι' ἑκάστην δεσμίδα χάρτου ποινικῆς ῥήτρας. Ὅθεν δὲν ὑποτίθεται ὅτι ἡ ῥήτρα αὕτη ἠδύνατο τοιαύτην ζημίαν νὰ προνοῇ· τοιαύτης δὲ οὔσης τῆς φύσεως τῆς ποινικῆς ῥήτρας ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὀρθῶς ἔκρινε τὸ δικαστήριον, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἠδύνατο ν' ἀπαιτήσῃ συγχρόνως τότε ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος, ἤγουν τῷ χάρτῃ καὶ τὴν ποινικὴν ῥήτραν, διότι τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τοὺς νόμους 41 καὶ 42 Π. 17, 2 καὶ νόμ. 28 Πανδ. 19, 1 (ὅρα καὶ Toullier τόμ. 6 § 801 καὶ 802)· ἀφοῦ δὲ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, δι' ἧς τὸ δημόσιον ἀπῄτησε τὸ πρόστιμον τῶν δύο δραχμῶν δι' ὅλον τὸ ποσὸν τῆς κατὰ τὴν 1 Ἰουνίου 1855 καθυστερησάσης δόσεως τῶν δεσμίδων 800, ἤγουν δραχ. 1600, ἐδέχθη τὰς παρὰ τοῦ Α προσφερθείσας δεσμίδας 564, δὲν δύναται πλέον, δυνάμει τῶν εἰρημένων νόμων, νὰ ἐπιμείνῃ ἀπαιτοῦν δι' αὐτὰς τὰς δεσμίδας καὶ τὸ σχετικὸν πρόστιμον· ἀνυπόστατος δὲ εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ δημοσίου ὅτι ταύτας τὰς 564 δεσμίδας δὲν ἔλαβεν ἀπέναντι τῆς πρώτης δόσεως, ἀλλὰ τῆς δευτέρας, πρῶτον μὲν διότι τὰς ἔλαβε προσφερθείσας κατὰ τὴν 27 Ἰουλίου 1855, ὁπότε δὲν εἶχε φθάσει εἰσέτι ἡ ἐποχὴ τῆς δευτέρας δόσεως, ἥτις ἦτον ἡ α. αὐγούστου, καὶ δεύτερον, διότι ἐκ τοῦ τῆς 23 δεκεμβρίου 1855 ὑπ' ἀριθ. 64421 ἐγγράφου τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς τὸν ἔφορον Ἀττικῆς, καὶ τοῦ τῆς 27 δεκεμβρίου (κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου τοῦ ἐφόρου Ἀττικες ὑπ' ἀριθ. 3948) πρὸς τὸν Α. Βαφιαδάκην, βεβαιοῦται ὅτι τὸ δημόσιον ἔλαβεν ἐπὶ τέλους ἀπὸ τὸν Βαφιαδάκην εἰς τὸ Β. Κατάστημα τοῦ σφραγιστηρίου ὁλόκληρον τὸ τῆς κατακυρώσεως ποσὸν τῶν 2500 δεσμίδων, αἱ δὲ προμνησθεῖσαι 564 ἦσαν αἱ πρῶται ἐγχειρισθεῖσαι πρὸ τῆς δευτέρας προθεσμίας, ἄρα ἀναγκαίως ἐδόθησαν, καὶ ἐλήφθησαν ἀπέναντι τῆς πρώτης δόσεως.

§ 16. Περὶ ποινικῆς ῥήτρας ἐν τῇ περὶ ἀγοραπωλησίας συμβάσει. Ἴδε τὴν ἀπ. 10413 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. ἀν. § 7 σ. 188.

§ 17. Ἡ περὶ ἀποδόσεως ποινικῆς ῥήτρας καὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα ἀποστερηθέντων κερδῶν, ἡ στηριζομένη εἰς ἀθέτησιν τῆς συμβάσεως περὶ ἐμπορικῆς ἑταιρίας, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον, ὡς ἀντικείμενον κύριον ἔχουσα τὴν ἐκπλήρωσιν ἢ μὴ τῆς συμβάσεως. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 25 τοῦ 1855, κυρ. τὴν 201 τοῦ 1854 ἐφ. Ν.

§ 18. Ὅταν πρὸς ἐκτέλεσιν συναλλάγματος συμφωνηθῇ ποι-

νική τις ῥήτρα χωρὶς νὰ ὁρισθῇ συγχρόνως καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐκτελέσεως, δὲν θεωρεῖται ὡς ὑπερήμερος ὁ ὑποσχεθεὶς τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ ἑπομένως δὲν λαμβάνη χώραν κατ' αὐτοῦ ἡ ποινικὴ ῥήτρα, ἐὰν δὲν ἐναχθῇ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ κυρίου συναλλάγματος. Απ. ἐφ. Ν. 380 τοῦ 1843 (Νομ. σ. 3435).

§ 19. Πολλοὶ ὀφειλέται κατὰ τὴν ποινικὴν ῥήτραν. Καλλ. τόμ. 3 § 38.

ΡΙΠΤΕΙΝ. Ἴδε χύσις καὶ Παπ. τ. 2 σ. 669.

ΡΟΔΙΟΙ ΝΟΜΟΙ.

Καλλ. τ. γ'. § 319 ἑπ.— Παπ. τ. 2 σ. 681 περὶ ἐνοχῶν. — Ῥάλλ. Ἐμπ. δ. τ. 2 σ. 149 ἑπ., ὡς ἡ ἑπομένη λέξις.

ΡΟΔΟΣ. Πρώτη ἀναφέρεται δημοσιεύσασα ναυτικοὺς νόμους. Ῥάλλ. Ἐμπ. δ. τ. 2 σ. 149.

Συγγένεια τῶν Ῥοδίων νόμων μὲ τὰς ναυτικὰς διατάξεις τῶν Πανδ. (αὐτ.).

Ἀποδείξεις ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι ἦσαν γραπτοί. (αὐτ. σ. 150). Ἴδε τὴν προηγουμένην λέξιν.

ΡΟΠΑΙ.

Συγγραφὴ περὶ χρονικῶν διαστημάτων, ἢ περὶ χρόνου καὶ προθεσμίας· σύγγραμμα συνταχθὲν πιθανῶς κατὰ τὴν μεταξὺ Ἰουστινιανοῦ καὶ Ἡρακλείου ἐποχήν, καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ φιλέλληνος καὶ ἀκαμάτου Ἐδ. Ζαχαρίου. Πρλ. Θέμ. τ. 3 σ. 256 ἑπ. 262 ἑπ.

ΡΩΜΑΪΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Συγγενεῖς αὐτοῦ διατάξεις μὲ τοὺς νόμους τῶν Ῥοδίων. Ῥάλλ. Ἐμπ. δ. τ. 2 σ. 153.

Ναυτικοὶ νόμοι ἐν τοῖς Πανδ. αὐτ. σ. 154.
Ἐν τῷ Κώδηκι τοῦ Ἰουστινιανοῦ. αὐτ. σ. 157.
Ἐν τῷ Παύλῳ. αὐτ.

Ἐν τοῖς Βασιλικοῖς. αὐτ. σ. 158.
Ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου. αὐτ. σ. 159.– Πρλ. τὴν λέξ. Βυζαντινὸν δίκαιον—νόμοι (Εὐρ. τ. 11 σ. 104 ἐπ.)—Καλλ. τ. 1, σ. 1 ἐπ. τῆς νέας ἐκδόσεως.

ΡΩΜΗΣ πολίτευμα.

Dalloz ainé, λ. fonctionn. public. § 18 ἐπ.

ΡΩΣΣΙΑ.

Ὅρα τὰς λέξεις συμβιβασμός. — Νόμοι. — Ναυτικὸν δάνειον. — Σεβαστούπολις. — Ναυάγια.

SACRA.

Ποῖα; Θεόφ. (βιβλ. 2 τίτλ. ά) § 8.

ΣΑΛΙΚΟΣ νόμος.

Σαλικὸς νόμος, ὁ καλῶν τὰ ἄῤῥενα τέκνα, ἀποκλειομένων τῶν θηλέων εἰς τὴν κληρονομίαν τῆς Σαλικῆς γῆς. Ἴδε Παρδ. Loi salique.— Μοντέσκ. βιβλ. 18, κεφ. 18.— Εὐρ. νέον Δαλλοζ ἐν λ. essai sur l'histoire du droit—σ. 168 ἐπ. τῆς περὶ συντάγματος ἀξιολόγου πραγματείας τοῦ Κ. Σαριπόλου.

ΣΑΜΙΟΙ (1).

Ἡ 2935 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. φέρει οὕτως.

Ὁ Οἰκονομικὸς Ἐπίτροπος Εὐβοίας, πληρεξούσιος τοῦ Δημοσίου, διὰ τῆς πρὸς τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Χαλκίδι Πρωτοδικῶν αναφορᾶς του συνεχομένης μετὰ διεκδικήσεως ἀγωγῆς τῆς 17 Ἰουνίου 1849 κατὰ τῆς ῥηθείσης Ζωῆς χήρας Γ. Διαμάντη, ἐνεργούσης δι' ἑαυτὴν καὶ ὑπὸ τὴν προσημειωθεῖσαν ἰδιότητα, ἐξέθεσεν, ὅτι

---

(1) Ἴδε λέξ. Ἐθνικαὶ γαῖαι.

κατὰ συνέπειαν Β. Διατάγματος τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1834 εἷς ἐθνικὸς ἀγρὸς στρεμμάτων εἴκοσι πέντε, κείμενος εἰς τὸν δῆμον Μεσσαπίων κατὰ τὴν θέσιν Φιλόγλου Μπογάζι, συνορευόμενος ἀρκτικῶς μὲ Ἰωάννην Πλατανιώτην, μεσημβρινῶς μὲ Ῥουσσωνίκα, ἀνατολικῶς μὲ Σταμάτην Χρυσάφην καὶ δυτικῶς μὲ δρόμον, παρεχωρήθη πρὸς τὸν ἀποβιώσαντα πατέρα τῶν ὀρφανῶν πρὸς περίθαλψίν των, κατὰ τὸν ὁποῖον τρόπον πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν Ἑλλάδι συνοικιζομένους Σαμίους ἰδικώτερα ἐκανονίσθη, ὅτι διὰ τὴν χρῆσιν καὶ κατοχὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος κτήματος παρεδόθη προσωρινῶς παραχωρητήριον εἰς αὐτὸν παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματείας μέχρις ὁριστικοῦ ἰδιοκτησίας ἐγγράφου, ὅτι διάφορα αἴτια καὶ περιστατικὰ παρέτεινον τὴν προσωρινὴν νομὴν καὶ κατοχὴν ἐν γένει τῶν τοιούτων κτημάτων ἐπέκεινα τῆς δοθείσης προθεσμίας, ἐσυστήθη δὲ ἐπὶ τούτῳ τριμελὴς Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ θέσῃ πέρας εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν φάσιν ὑπάρχοντος ἔτι αὐτοῦ τοῦ παραχωρηθέντος πρὸς τὸν ἀποβιώσαντα πατέρα τῶν ἐπιτροποκηδευομένων τέκνων, ἡ μήτηρ καὶ κηδεμὼν αὐτῶν ἐζήτησε διὰ τῆς ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1843 αἰτήσεως τῆς ἐνώπιον τοῦ ῥηθέντος Πρωτοδικείου δικαστικὴν ἄδειαν νὰ πωλήσῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κτῆμα πρὸς ἀποπληρωμὴν ἰδιαιτέρου χρέους των. Τὸ δὲ διαληφθὲν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51 καὶ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1843 ἀποφάσεώς του ἐπέτρεψε νὰ ἐκποιηθῇ τὸ ῥηθὲν ἐκ στρεμμάτων 25 χωράφιον, ὅθεν οὗτος ὡς πληρεξούσιος τοῦ Δημοσίου ἀνακόπτων τὴν ῥηθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 51 ἀπόφασιν, ἐξαιτεῖται α΄. τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ διεκδικουμένου ἀγροῦ ὡς ἐθνικοῦ, ὡς μὴ ἐχόντων τῶν ἐναγομένων ἄλλο δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ, ἐκτὸς τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς κατὰ παράκλησιν κατοχῆς του· β΄. τὴν μεταῤῥύθμισιν τῆς ἀπὸ 25 Μαρτίου 1843 ὑπ' ἀριθ. 51 ἀποφάσεως τοῦ διαληφθέντος Δικαστηρίου διὰ τὸ τέλος νὰ λογίζηται ὡς μὴ ὑπάρχουσα καὶ χωρὶς ἀποτέλεσμα· γ΄. τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πλειστηριασμοῦ δημοσιευθέντος διὰ τοῦ παραρτήματος τοῦ φύλλου 296 τῆς ἐφημερίδος ἡ *Φήμη*· δ΄. τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως ἄνευ ἐγγυήσεως καὶ τὴν καταδίκην τῶν ἀνακοπτομένων εἰς τὰ προκύπτοντα ἔξοδα. Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω ἐσυζητήθη ἡ προκειμένη ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ ῥηθέντος Πρωτοδικείου Χαλκίδος, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθ. 190 καὶ ἀπὸ ά. Σεπτεμβρίου 1843 ἀπόφασίν του, δι' ἧς σκεφθὲν α ὅτι ὅμως ἡ προκειμένη ἀνακοπὴ στηρίζεται εἰς μόνην τὴν βάσιν, ὅτι τὸ ἀνακόπτον Δημόσιον εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης τῶν ἐπιδίκων γαιῶν καὶ ὅτι οἱ ἀνακοπτόμενοι ἔχοντες κατὰ τὸ παρὸν μόνην τὴν κα-

τοχὴν καὶ χρῆσιν αὐτῶν δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ τὰς ἀπαλλοτριώσωσιν, ὅτι ἀπὸ τὴν γραμματικὴν καὶ λογικὴν ἔννοιαν τῶν ὑπ' ἀριθ. 17 καὶ 18 τῆς 16 Ἰουνίου 1838 παραχωρητηρίων τῆς ἐπὶ τῶν μεταναστῶν Σαμίων Β. Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν πατέρα τῶν ἀνακοπτομένων Γεώργιον Διαμαντῆ Σωτήρην προκύπτει, ὅτι αὐτὰ ἐμπεριέχουν τὴν παραχώρησιν τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ἐπιδίκων γαιῶν πρὸς τὸν εἰρημένον, καθότι αἱ εἰς τὰ παραχωρητήρια εὑρισκόμεναι λέξεις « παρεχωρήθη εἰς τὸν Γεώργιον Διαμαντῆ Σωτήρην Σάμιον ὁ ὑποσημειούμενος ἀγρὸς εἰς παντοτεινὴν ἰδιοκτησίαν του » δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἄλλην ἔννοιαν παρὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν καὶ αἱ λέξεις εἰς τὸ τέλος αὐτῶν « ὅτι ἡ γῆ αὕτη μένει εἰς ὑποθήκην, ἕως ὅτου ἐκπληρώσει τὰς περὶ τούτου ὑποχρεώσεις του » δὲν ἤθελον ἔχει νομικὴν ἔννοιαν, ἂν ὁ σκοπὸς τῆς παραχωρήσεως δὲν ἦτον ἡ πραγματικὴ μεταβίβασις τῆς ἰδιοκτησίας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν μετανάστην, καθότι οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ὑποθήκης ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἰδιοκτησίας, ἀριθ. 1 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν Νόμου, ὅτι ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι οἱ τεθέντες εἰς τὰ ἔγγραφα ταῦτα ὅροι τοῦ νὰ μεταφέρῃ ὁ μεταναστὰς τὴν οἰκογένειάν του ἀπὸ τὴν Σάμον μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1838, νὰ μὴ μεταναστεύσῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα πρὶν παρέλθωσιν πέντε ἔτη ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τῶν παραχωρητηρίων, καὶ νὰ μὴ πληρώσῃ τοὺς νομίμους φόρους ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς, δὲν θεωροῦνται ὡς ἀναβλητικοὶ ὅροι τῆς προκειμένης παραχωρήσεως· τουτέστιν, ὅροι τινὲς ἀναβάλλουσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁριστικῆς παραχωρήσεως μέχρι τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν, ἀλλὰ ὡς διαλυτικοί, τουτέστιν ὡς ὅροι, οἵτινες εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε τοὺς παραβῇ ὁ μετανάστης ἤθελον διαλύσει τὴν ὁριστικῶς ἤδη ἐκτελουμένην παραχώρησιν τῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἤθελον ἑπομένως δώσει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τῆς γενομένης ἤδη παραχωρήσεως τῆς ἰδιοκτησίας, πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ὁποίου δικαιώματος ἐσυστήθη ὑποθήκη ἐπὶ τῶν παραχωρηθεισῶν γαιῶν, ὅτι εἰς τὴν προκειμένην ἑρμηνείαν δὲν ἀντίκειται ἡ εἰς τὸ τέλος τῶν προκειμένων παραχωρητηρίων εὑρισκομένη προσθήκη, « τὸ παρὸν ἰσχύει μέχρι τῶν ἐγγράφων τῆς ἰδιοκτησίας του » καθότι ἡ φράσις αὕτη δὲν ἔχει ἄλλην νομικὴν ἔννοιαν, εἰμὴ ὅτι ἐκπληρωθέντων τῶν ἄνω ἐκτεθέντων ὅρων θέλουν ἐκδοθῇ νέα ἰδιοκτησίας ἔγγραφα, εἰς ἃ δηλοῦται, ὅτι φυλαχθέντων τῶν ἄνω εἰρημένων ὅρων μέχρι τῆς τεθείσης προθεσμίας, ἡ παραχωρηθεῖσα ἰδιοκτησία δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς ἀνάκλησιν καὶ ὅτι αἴρεται διὰ ταῦτα ἡ ὑπάρχουσα ἐπ' αὐτῶν ὑποθήκη, ἥτις

ἐτέθη εἰς τὰς γαίας ταύτας πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν περὶ ἀνακλήσεως τῆς παραχωρήσεως τυχὸν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου, ἐπομένως τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἀφορῶσι μόνον τὸν ὅρον τῆς μετακλήσεως, εἰς ὃν ὑπόκειται ἡ παραχωρηθεῖσα ἰδιοκτησία, ἀλλ' ὄχι εἰς τὴν γενομένην ἤδη παραχώρησιν αὐτῆς ταύτης καὶ ὅλην τὴν ἐπίλοιπον οὐσίαν της, ὥστε τὸ ζήτημα, ἂν τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐδόθησαν ἤδη εἰς τοὺς ἀνακοπτομένους, ἢ ἂν ἦναι πάντη ἀδιάφορον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι ἐξ ὅλων τούτων προκύπτει, ὅτι ὁ πατὴρ τῶν ἀνακοπτομένων ἔγεινεν ἰδιοκτήτης τῶν παραχωρηθεισῶν γαιῶν ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς πρὸς αὐτὸν παραχωρήσεώς των, καὶ ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἐπ' αὐτῶν, εἰμὴ τὸ δικαίωμα τῆς ὑποθήκης πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐπὶ τῆς παραβάσεως τῶν διαλυτικῶν ὅρων τῆς παραχωρήσεως προκύψαντος δικαιώματος, δυνάμει τοῦ ὁποίου δύναται, συμβάσης τοιαύτης παραβάσεως, νὰ ζητήσῃ τὴν μηδένισιν τῆς παραχωρήσεως, εἰς οἱουδήποτε χεῖρας καὶ ἂν εὑρίσκεται τὸ παραχωρηθὲν κτῆμα, ἄρθρ. 29 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου. Τοιαύτη δὲ ἀξίωσις δὲν ἐμπεριέχεται εἰς τὴν προκειμένην ἀνακοπήν, ὅτι καὶ ὁ μετακλητὸς ἰδιοκτήτης δύναται νὰ πωλήσῃ καὶ νὰ ἐνυποθηκεύσῃ τὰ ὑποκείμενα εἰς μετάκλησιν κτητά του, (ἄρθρ. 999 ἀριθ. 3 Πολιτ. Δικονομίας) εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἐπὶ ὑποθέσει, ὅτι ἡ ἐπίδικος ἰδιοκτησία ὑπέκειτο εἰσέτι εἰς μετάκλησιν, μὴ παρελθούσης ἤδη τῆς προθεσμίας τῶν διαλυτικῶν ὅρων, ἡ ἰδιότης αὕτη δὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνακοπτομένους τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῆς περιωρισμένης οὕτως ἰδιοκτησίας των, ὅτι ὁ ἔχων δικαίωμα ὑποθήκης δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ ὑποθήκου κτήματος εἰς τὸ νὰ ἀπαλλοτριώσῃ τὸ περὶ ἰδιοκτησίας δικαίωμά του, ὅλον ἢ ἐν μέρει, διὰ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ὑπάρχει ὑποθήκη ἐπ' αὐτοῦ (ἄρθρ. 999 ἀριθ. 4 Πολιτ. Δικονομίας), ἄρθρ. 33 καὶ 38 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν Νόμου, ὅτι διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ ἀνακόπτον Δημόσιον δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐμποδίσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῆς ἐπιδίκου ἰδιοκτησίας τῶν ἀνακοπτομένων, τὴν ὁποίαν οὗτοι ἐκληρονόμησαν ὡς τέκνα τοῦ ἀποβιώσαντος μετανάστου Γ. Διαμαντῆ Σωτήρη, ὅτι ὁ ἡττηθεὶς καταδικάζεται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς δίκης· ἄρθρ. 210 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς . . .

Διὰ τοὺς ἐμπεριεχομένους λόγους εἰς τὰς ἀπὸ τὴν 5 καὶ ἐφεξῆς σκέψεις τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, τοὺς ὁποίους παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον τοῦτο, καὶ προσέτι.

Ἐπειδὴ ἡ εἰς τὸ ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1844 ὑπ' ἀριθ. 685 ἔγ-

γραφον τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματείας τῆς ἐπικρατείας πρὸς τὸν Νομάρχην Εὐβοίας ἐνδιαλαμβανομένη ἑξῆς ἔκφρασις, « ἡ διανομὴ τῆς γῆς θέλει εἶσθαι πρόχειρος καὶ προσωρινή, κατὰ τὸ ἐλευσόμενον ἔτος θέλουν προσδιορισθῆ τὰ ὅρια τῶν παραχωρηθεισῶν εἰς ἑκάστην οἰκογένειαν γαιῶν » δὲν δύναται νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἰσχὺν τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἰδιοκτησίας τῶν παραχωρηθεισῶν εἰς τὸν Γ. Διαμαντῆ Σωτήρην Σάμιον γαιῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1838 ὑπ' ἀριθ. 18 παραχωρητηρίου, καθότον ἐν τῷ παραχωρητηρίῳ τούτῳ δὲν ἐμπεριέχεται ὁ ἀναβλητικὸς ὅρος, ὁ διαλαμβανόμενος εἰς τὸ μνησθὲν ἔγγραφον τῆς Γραμματείας ὑπὸ τῆς ἐκτεθείτης ἐκφράσεως.

Ἐπειδὴ οὔτε τὸ ἀπὸ 22 Μαρτίου 1843 ὑπ' ἀριθ. 8,002 1786 ἔγγραφον τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας πρὸς τὸν Διοικητὴν καὶ τὸν Οἰκονομικὸν ἐπίτροπον Εὐβοίας ἔχει ἐπίῤῥοιαν τινα ὡς πρὸς τὴν μεταβίβασιν τῆς ἰδιοκτησίας τῶν διαληφθεισῶν γαιῶν, ἐξεναντίας αἱ ῥηθεῖσαι Γραμματεῖαι διορίζουσαι διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ἐπιτροπὴν διὰ τὴν πρὸς τὰς οἰκογενείας τῶν Σαμίων διανομὴν τῆς ἐθνικῆς γῆς δὲν ἀπαιτοῦν νὰ ἀφαιρεθοῦν ἐκεῖναι αἱ γαῖαι, αἱ ὁποῖαι καλῶς ἤδη παρεχωρήθησαν, ἀλλὰ θέλουν ὥστε αἱ τυχὸν συμβᾶσαι καταχρήσεις νὰ ἐκλείψουν, διὰ νὰ λάβῃ ἑκάστη οἰκογένεια τὴν προσδιορισθεῖσαν δι' αὐτὴν μερίδα γῆς, ἐπὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὅμως γαιῶν δὲν ἐπροτάθη ὅτι ἔλαβε χώραν κατάχρησίς τις, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐγένετο, τὸ Δημόσιον δὲν δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του πρὸς ἐπανόρθωσιν αὐτῆς καὶ ἂν ἡ ἰδιοκτησία τῶν εἰρημένων γαιῶν μετεβιβάσθη εἰς ἄλλον.

Ἐπειδὴ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι δὲν πρέπει νὰ δημοπρατηθοῦν αἱ διαληφθεῖσαι γαῖαι διὰ τὸν λόγον ὅτι διὰ διατάγματος ἀπαγορεύεται νὰ ἐκποιῶνται αἱ παραχωρηθεῖσαι εἰς τοὺς Σαμίους γαῖαι εἴς τινα, ὅστις δὲν εἶναι μέλος τοῦ δήμου καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὡς ἰσχυρὸς, ὡς πρὸς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος γαίας εἶναι παράκαιρος, καὶ ὄχι ὀρθὸς· παράκαιρος, διότι ἡ ἐκποίησις δὲν ἐγένετο εἰσέτι εἰς κανένα· ὄχι ὀρθὸς, διότι ἂν δὲν δύνανται νὰ ἐκποιηθῶσιν εἰς ἄλλον μὴ δημότην, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι τὸ μέσον τῆς δημοπρασίας ἀπαγορεύεται.

ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΙΣ. — Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 13033.

ΣΕΛΗΝΙΑΣΜΟΣ.

Ἴδε ἐν Εὐρ. τ. 5 τὴν λ. Γάμος § 62.

Ὁ σεληνιασμὸς τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων δὲν εἶναι λόγος διαζεύξεως. Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 185 τοῦ 1840 (Νομ. σ. 3741).

Ὁ σεληνιασμὸς δὲν προνοεῖται ἀπὸ τὸν περὶ διαλύσεως γάμου τίτλον τοῦ νόμου. Απ. Εφ. Ν. 200 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4668).

ΣΗΜΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ (1). Ῥάλλ. Ἐμπ. δ. τ. 2 σ. 172.

Τί ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ δύναται τὸ πλοῖον νὰ τὴν φέρῃ; αὐτ.

ΣΙΔΗΡΟΚΕΦΑΛΑ.

§ 1. Ἴδε Εὐρ. λέξ. Μίσθωσις ὑπηρεσίας σελ. 270. — Παπ. § 399 σημ. 5.

§ 2. Ἴδε Εὐρ. τ. 6 σ. 215 § 7 ἔνθα περὶ ἑταιρίας εἰς ἀγορὰν ζώων καὶ περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς διεκδικήσεως.

§ 3. Ὅρκος, ὅτι ὑπάρχει ἔθιμον, κατὰ τὸ ὁποῖον, ὅταν τὰ πρόβατα, ἅτινα ὡς ἀψόφητα ἔδωκέ τις διηρπάγησαν ἀπὸ πολεμίους ὀθωμανούς, τὸ ἥμισυ ἐπιστρέφεται, εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι καθῆκον τῶν δικ. εἶναι τὸ νὰ ἐκτιμῶσιν ἂν ἀπὸ βεβαιωμένα γεγονότα ἀδιακόπως πολυχρονίως καὶ γενικῶς ἐπαναλαμβανόμενα ἀποτελῆται τὸ ἔθιμον ἢ οὔ. Ἀπόφ. 9388 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν. — Πρλ. λ. Ἔθιμον.

§ 4. Ὁ Α ἔδωκε εἰς τὸν Β πρόβατά τινα ὡς ἄφοφα ὁ δὲ Β ὑπεσχέθη νὰ χορηγῇ ὡρισμένον ἐτήσιον φόρον· μετὰ ταῦτα οὗτος δὲν ἐσυμμορφώθη μὲ τὴν συμφωνίαν, ἑπομένως ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀντέτεινε, λέγων, ὅτι κατὰ τὴν ἐπανάστασιν διηρπάγησαν τὰ ζῶα ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἡ ἔνστασις ὅμως αὕτη ἐθεωρήθη ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν νόμον· διετάχθη δὲ ἡ ἀπόδειξις ἐναντίον τυχὸν ὑπάρχοντος ἐθίμου. Ἀπ. 9128 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν. Πρλ. τὸν προηγ. §.

§ 5. Ὁ ὅρος, ἐν τῷ περὶ μισθώσεως ζώων συναλλάγματι, τῆς

---

(1) Ἴδε λέξ. Πλοῖα.

ἀποδόσεως, μετὰ ὡρισμένον χρόνον, αὐτῶν ἢ τοῦ τιμήματός τῶν, ἰσχύει ἐὰν τὰ ζῶα ἀπολεσθῶσιν; Ναί.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ πᾶν ἐν τοῖς συναλλάγμασι σύμφωνον ἢ ὅρος μὴ ἀντιβαίνων εἰς ἀπαγορευτικόν τινα νόμον, ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη ἀντὶ νόμου ἰσχύει μεταξὺ τῶν διαδίκων (Νόμ. 1 καὶ 27 § 4 Πανδεκτ. de pact. 23. Πανδ. de reg. jur.)· εἰς οὐδεμίαν δὲ ἀπαγορευτικὴν τοῦ νόμου διάταξιν ἀντίκειται, οὐδ' εἰς τὴν χρηστότητα οἱ εἰς τὴν προκειμένην ἐκμίσθωσιν τῶν πεντήκοντα προβάτων συνημμένοι ὅροι τῆς ἀποδόσεως δηλ. αὐτῶν μετὰ τριετίαν, ἢ, ἐν ἐλλείψει αὐτῶν, τοῦ τιμήματος αὐτῶν, προσδιορισθέντος ὑπὸ τῶν διαδίκων εἰς δραχμ. δέκα δι' ἕκαστον, καὶ τῆς κατ' ἔτος καταβολῆς λόγῳ μισθώματος, ἀνὰ δραχμ. 1, 80 δι' ἕκαστον πρόβατον μετὰ τόκου ἐν περιπτώσει ὑπερθέσεως, καὶ ἀνὰ πέντε κατ' ἔτος ἀρνία, ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν προσδιορισθὲν εἰς δραχ. 5 δι' ἕκαστον· ἐκ τῆς διαθέσεως μάλιστα τοῦ νόμου 54 τίτλ. Π. Locati conducti συνάγεται, ὅτι ἡ ἐκμίσθωσις ζώων ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν, ἢ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν, συγχωρεῖται· τοιαύτης δὲ συμφωνίας συγχωρουμένης, ἀναντιρρήτως συγκεχωρημένοι καθίστανται καὶ οἱ λοιποὶ εἰς τοιαύτης φύσεως μίσθωσιν ἁρμόδιοι ὅροι, ὁποῖοι οἱ προταθέντες· διότι ἡ περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν μισθωθέντων ζώων ὑπόσχεσις, εἴτε ἀπωλέσθησαν ταῦτα, εἴτε μή, εἰς ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, ὑποθέτει ταῦτα ὑπάρχοντα· καθόσον καὶ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ συναλλάγματος ὀφείλει τῶν θνησκόντων ζώων τὴν ἀντικατάστασιν, καὶ ἑπομένως νόμιμον τὴν τοῦ μισθώματος ἀπαίτησιν, ἡ δὲ περὶ ἀποδόσεως τοῦ τόκου ἐπὶ τοῦ μισθώματος συμφωνία συνᾴδει μάλιστα μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου ἐπὶ τῶν καλῇ πίστει συναλλαγμάτων, ὁποῖον τὸ τῆς μισθώσεως· ἑπομένως οἱ ἐπὶ τοῦ ἐναντίου ἐρειδόμενοι λόγοι τῆς ἐφέσεως τοῦ Ἀνδρέα Μπουγαγιώτου κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120 ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου δὲν εἶναι βάσιμοι. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 610 τοῦ 1853, ἐν Νομικ. σ. 5837.

§ 6. Ἡ περὶ ποιμνίου ἀγωγὴ ποῦ ὑπάγεται; Ἴδε τὴν τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀπόφ. 24 τοῦ 1851.

ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ.

Ἐφ. τόμ. 13 σελ. 171 § ἐ.

ΣΙΤΟΔΕΙΑ.

Τὸ 584 ἄρθρον τοῦ ποιν. νόμου προνοεῖ τὰς γινομένας εἰς περιστάσεις ἐκτάκτους, οἷα ἡ σιτοδεία, παραβάσεις τῶν διατάξεων τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, ἐνῷ ὅταν αἱ ὁμοίας φύσεως παραβάσεις γίνωνται εἰς συνήθεις περιπτώσεις τιμωροῦνται παρὰ τοῦ ἄρθρου 671 τοῦ ποιν. νόμου (1). Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. τκς'. τοῦ 1839.

ΣΙΦΝΟΣ.

Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Αθηνῶν 5375 περὶ Παραγραφῆς.

ΣΙΩΠΗ.

Ἴδε ἀπόφ. Αρ. Πάγ. 126 τοῦ 1855 ἐν λέξ. Συναίνεσις.

ΣΚΥΤΟΤΟΜΟΣ

Πότε λογίζεται ἔμπορος; Ῥάλλ. Ἐμπορ. δ. τ. 1 σ. 65 § *82.* Ὅρα Εὑρετ. λέξ. Αρμοδ. ἐμπορική.

ΣΜΥΡΙΣ.

§ 1. Ἴδε ἀπόφασιν πολ. Αρ. Πάγου 13 τοῦ 1853, καὶ ἀπόφ. ἐφ. Αθηνῶν 9440, καθ' ἃς ὁ νόμος δὲν ἀποκλείει ἄλλος μὲν νὰ ἦναι ἰδιοκτήτης γαιῶν, ἄλλος δὲ νὰ ἐνεργῇ ἐπ' αὐτῶν δικαίωμα ἐξορύξεως ὀρυκτῶν ἐν αὐταῖς ταῖς γαίαις ὑπαρχόντων.

§ 2. Ἡ δὲ 13905 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει οὕτως.

Απόφ. Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν ἑλλήνων, προθεμένων τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν προσώπων καὶ τῆς χώρας αὐτῶν ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς δυναστείας, κατελύθη ἡ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος τοῦ Σουλτάνου ἐξουσία, ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, πηγάσασα ἐκ τῆς κυριαρχίας τοῦ ἑλλην. Ἔθνους ἀνεξαρτήτου καταστάντος, ἱδρύθη ἐπὶ ἰδίων βάσεων, καὶ ἑπομένως μεταξὺ τῆς καταλυθείσης Τουρκικῆς καὶ τῆς ἐπελθούσης ἑλλην. Κυβερνήσεως οὐδεμία ὑπάρχει σχέσις διαδοχῆς· ὅθεν οὐδὲ τὰ δικαιώματα τῆς καταλυθείσης ἐκείνης Κυβερνήσεως, ἐκπηγάζοντα ἀπὸ κανόνας, ῥυθμίζοντας τὰς σχέ-

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Αστυνομία.

σεως τῆς τουρκικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς, καὶ ἀποτελοῦντα ἑπομένως προσδιορισμοὺς τοῦ προσώπου τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, καθόσον αὐτά, ὄντα στενῶς μὲ τὸ προσωπικὸν τῆς τουρκικῆς Κυβερνήσεως συνδεδεμένα, κατηργήθησαν μετ' αὐτῆς· ἄρα καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ τουρκικὴ Κυβέρνησις πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐξορύττῃ αὐτὴν ἀποκλειστικῶς ἐκ πάσης ἐν Ἑλλάδι γῆς, ὅπου ἂν ἤθελεν ἀνακαλυφθῇ τὸ ὀρυκτὸν τῆς σμυρίδος, ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν δικαιοῦται, ἐπικαλουμένη τὸ δικαίωμα αὐτὸ τῆς τουρκικῆς Κυβερνήσεως, ν' ἀντιποιηθῇ ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ τούτῳ τὴν ἐν πάσῃ ἐν Ἑλλάδι γῇ ἀποκλειστικὴν τῆς σμυρίδος ἐξόρυξιν· ὥστε περιττὸν καθίσταται νὰ ἐξετάσῃ τὸ δικαστήριον τοῦτο, ἂν ὀρθῶς τὸ πρωτοδικείας δικάσαν δικαστήριον ἐξετίμησε τὸ παρὰ τοῦ δημοσίου προσαχθὲν ἔγγραφον τοῦ Καπετὰν Πασσᾶ, τὸ ὁποῖον ἄλλως τὴν ἐν Νάξῳ σμύριδα ἀποβλέπει, ὡς τὴν μόνην ἐν Ἑλλάδι γνωστὴν ἕως τότε, περιττὴ δ' ἐπίσης εἶναι καὶ πᾶσα ἄλλη ἀπόδειξις, τείνουσα πρὸς βεβαίωσιν περὶ τοῦ ἂν ἡ τουρκικὴ Κυβέρνησις εἶχε καθιερώσει ὑπὲρ ἑαυτῆς τοιοῦτον ἀποκλειστικὸν ἐπὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι σμύριδος δικαίωμα.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχῦον δίκαιον, τὸ τοῦ κυρίου τοῦ ἐδάφους δικαίωμα ἐκτείνεται οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ ταύτην παραγομένων τῆς γῆς, συνεπείᾳ δὲ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν κύριον τοῦ ἐδάφους τὸ δικαίωμα νὰ ἐξορύττῃ τὰ ἐν τούτῳ ὑπάρχοντα μέταλλα καὶ ὀρυκτὰ θεωρούμενα ὡς ἰδιωτικὴ ἰδιοκτησία τοῦ κυρίου. (νόμ. 13 § 1. Π. 8, 4. νόμ. 8 ἐν ἀρχ. Π. 24, 3 καὶ 9 § 2, § 3, Π. 7, 1 ἴδε καὶ Goeschen § 225 ἐδαφ. 1)· ἀκολούθως δὲ θεωρηθέντων τῶν μετάλλων καὶ τῶν ὀρυκτῶν ὡς ἀποτελούντων σπουδαῖον καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιον κλάδον τοῦ κοινωνικοῦ πλούτου, ἐξ οὗ καὶ τὸ δημόσιον ἠδύνατο ν' ἀπολαύῃ ἀνάλογόν τινα ὠφέλειαν, τὸ κατὰ πρῶτον ἀπεριόριστον τοῦτο δικαίωμα τοῦ κυρίου τοῦ ἐδάφους ὑπεβλήθη μὲν εἰς διαφόρους ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν ἢ διαχείρησιν αὐτοῦ περιορισμοὺς διὰ διαφόρων διατάξεων τῶν αὐτοκρατόρων (νόμ. 1 καὶ 6 Κώδ. de metallariis metallis 11, 6)· ἀλλὰ δι' ὅλων τῶν διατάξεων αὐτῶν, εἰ καὶ περιοριζουσῶν εἰς τινας περιπτώσεις τὴν χρῆσιν τοῦ κυρίου δικαιώματος, ἀναγνωρίζεται τοῦτο ἀναμφιλέκτως ὡς ἰσχῦον πάντοτε καὶ ἀποτελοῦν τὴν βάσιν, ἤτοι τὸν κανόνα πάντων τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων καθιερουμένων περιοριστικῶν ἐξαιρέσεων· ἄλλως τε δὲ αἱ διατάξεις αὗται, ὡς ἀπορρέουσαι ἐκ τοῦ δικαιώματος, ὅπερ πᾶσα Κυ-

βέρνησις ἔχει τοῦ νὰ ἐπιστηρῇ ἐντὸς τῆς ἑαυτῆς χώρας τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας, ὧν ἡ τύχη δύναται νὰ ἐνδιαφέρῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν τύχην τοῦ συνόλου τῆς πολιτείας, καὶ νὰ ἐπεμβαίνῃ ῥυθμίζουσα τὰ περὶ τῆς καταλλήλου χρήσεως αὐτῶν διὰ νόμων, ἀποτελοῦσι προδήλως μέρος τοῦ δημοσίου δικαίου (ὅρα ἐπ περισσοῦ καὶ Merbin questions de droit Mines § 1 ἐδάφ. Par le droit naturele κλ.) ἀλλὰ τοῦ δημοσίου τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας δικαίου αἱ διατάξεις δὲν ἔλαβον παρ' ἡμῖν ἰσχὺν νόμου, διότι διὰ τοῦ ἀπὸ 23 φεβρουαρίου 1835 Βασιλ. διατάγματος ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν μόνον αἱ τοῦ πολιτικοῦ (ἀστυκοῦ) δικαίου διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ δημόσιον δίκαιον· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον οὐδ' οἱ νόμοι 2 καὶ 5 K. de metellariis et met. ἐξ ὧν εἰσήχθη ὑπὲρ τοῦ τότε δημοσίου φόρος 10 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν ἐν ἰδιοκτήτῳ γῇ ἐξορυττομένων μετάλλων καὶ ὀρυκτῶν, ὡς καθαρῶς φορολογικοί, δύνανται νὰ ἔχωσι παρ' ἡμῖν νόμου ἰσχύν· ὥστε δυνάμει τοῦ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντος δικαίου τῶν Αὐτοκρατόρων τὸ δημόσιον τῆς Ἑλλάδος δὲν δικαιοῦται ν' ἀντιποιηθῇ ἀποκλειστικὸν ἐπὶ τῶν μετάλλων καὶ τῶν ὀρυκτῶν δικαίωμα.

Ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἀπὸ 18 φεβρουαρίου 1836 ὁδηγίαις τῆς γραμματείας τῶν Οἰκονομικῶν, ἐν αἷς γίνεται μνεία περὶ ἡγεμονικῶν νομημάτων, ἀναφέρονται μὲν μεταξὺ τούτων καὶ τὰ ὀρυκτά, ἀλλὰ αἱ ὁδηγίαι αὗται, καθὸ προτιθέμεναι ἁπλῶς νὰ κανονίσωσι τὸν τρόπον τῆς εἰς τὰ ἁρμόδια βιβλία ἐγγραφῆς τῶν ἕως τὴν ἐποχὴν ἐκείνην γνωστῶν τοῦ δημοσίου κτημάτων, μεταλλείων, καὶ ὀρυχείων, οὐδόλως προέθεντο νὰ εἰσαγάγωσι ὑπὲρ τοῦ δημοσίου δικαίωμα, ὅπερ τοῦτο δὲν εἶχε κεκτημένον ἤδη δυνάμει τῶν κειμένων νόμων ἐπὶ τῶν ὀρυκτῶν καὶ μετάλλων· καὶ τοῦτο εἶναι τόσῳ μᾶλλον ἀναντίῤῥητον, ὅσῳ, ἐνῷ ἐν αὐταῖς ἀναφέρονται ὡς Ἡγεμονικὰ νομήματα καὶ τὰ λατομεῖα, εἶναι πασίγνωστον, ὅτι πλῆθος αὐτῶν κεῖνται ὑπὸ τὴν ἀποκλειστικὴν κυριότητα καὶ χρῆσιν ἰδιωτῶν· ὅθεν ἡ ἔννοια τῶν ὁδηγιῶν τούτων εἶναι ὅτι εἰς τὸν πίνακα τῶν ἡγεμονικῶν νομημάτων καὶ οὐχὶ τῶν δημοσίων κτημάτων θέλουν κατασχωρίζεσθαι τὰ ὀρυκτά, λατομεῖα κλπ. ἐφόσον ταῦτα κεῖνται εἰς δημόσια κτήματα (ὅρα καὶ Καλλ. τ. 2 σ. 16 ἐδάφ. αἰνοεῖται)· ἄρα οὐδ' ἐξ αὐτῶν τῶν ὁδηγιῶν καὶ τοῦ περὶ αὐτῶν διατάγματος προκύπτει τὸ παρὰ τοῦ δημοσίου ἐπικαλούμενον ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἐν πάσῃ ἐν Ἑλλάδι γῇ ἀνακαλυπτομένης σμυρίδος.

Ἐπειδὴ καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, ἃ

τὸ δημόσιον ἐπικαλεῖται, καὶ αἱ λοιπαὶ τῆς μετὰ ταῦτα βασιλικῆς Κυβερνήσεως πράξεις ἀποβλέπουσιν, ὡς τὸ ἴδιον δημόσιον ὁμολογεῖ, τὴν μόνην ἕως ἄρτι γνωστὴν ἐν Ἑλλάδι σμυρίδα τῆς Νάξου, ὡς ἔχοντος τοῦ δημοσίου ἀνέκαθεν τὴν νομὴν αὐτῆς, καὶ ὁ ὑπὸ στίχ. 23 νόμος ὀνομαστὶ ἐπὶ τῆς σμυρίδος τῆς νήσου ταύτης καθιεροῖ ἀποκλειστικὸν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου δικαίωμα· ὥστε οὔτε ἐκ τοῦ νόμου τούτου, οὔτε ἐκ τῶν ἄλλων πράξεων τῶν κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεων περὶ ἐνοικιάσεως τῆς ἐν Νάξῳ σμυρίδος, ἀλλ' οὔτε ἐκ τῶν περὶ ταύτης ἐκτεθεισῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων, δύναται τὸ δημόσιον νὰ παραγάγῃ τὸ ὁποῖον ἀντιποιεῖται ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἐν πάσῃ ἐν Ἑλλάδι γῇ εὑρισκομένης σμυρίδος, διότι πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται νόμος καθιερῶν τὸ τοιοῦτον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου δικαίωμα, καὶ τοιοῦτος δὲν ὑφίσταται.»

§ 3. Ποῖαι ἐργολαβίαι θεωροῦνται ὡς εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ὑπαγόμεναι; Ἀντικείμενον ἀφορῶν ἀγορὰν σμυρίδος δὲν ἀφορᾷ ἐμπορικὴν πρᾶξιν. Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 14181 τοῦ 1856.

ΣΟΥΙΔΙΑ.

Ὑπὸ τὴν λέξιν Λιμένες τί ἐννοητέον; — Ἡ Σουΐδία εἶναι λιμήν; (1). Ἴδε ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 13180, φέρουσαν.

Απόφ. Ἐπειδὴ ναὶ μὲν τὰ περὶ ἀσφαλείας συμβόλαια πρέπει νὰ ἑρμηνεύωνται στενῶς καὶ κατὰ τὴν λέξιν, ἀλλ' ἐν παντὶ συμβολαίῳ τῶν λέξεων ἡ ἔννοια πρέπει νὰ ἐκλαμβάνεται τοιαύτη, οἵαν τὴν καθιέρωσεν ἡ κοινὴ χρῆσις, δηλαδὴ τοιαύτην οἵαν τὴν ἐκλαμβάνουσι συνήθως ἡ τάξις τῶν ἀνθρώπων, εἰς ἣν ὑπάγονται οἱ συμβαλλόμενοι (Τουλλ. τόμ. 6 § 309)· ἐν τῇ κοινῇ χρήσει δὲ ἡ λέξις λιμὴν σημαίνει οὐχὶ μόνον πᾶν περίκλειστον ἐκ γαιῶν μέρος θαλάσσης, στόμιον μόνον ἔχον εἰσόδου καὶ ἐξόδου, ἀλλὰ καὶ πάντα κόλπον, καὶ πᾶσαν ἀκτήν, ἐν οἷς μεγάλα πλοῖα δύνανται ν' ἀράξωσιν ἐν ἀσφαλείᾳ, συνήθως καὶ τακτικῶς πρὸς φόρτωσιν, ἐκφόρτωσιν ἐπισκευὴν κλπ. καὶ μάλιστα τοιαύτην, γενικὴν δηλαδή, καὶ οὐχὶ περιωρισμένην σημασίαν, διδουσιν εἰς τὴν λέξιν ταύτην οἱ ἔμποροι καὶ πλοίαρχοι, ὅταν πρόκηται λόγος περὶ φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως, περὶ ἀπόπλου καὶ κατάπλου, πολὺ δὲ περισσότερον πρέπει ἡ γενικὴ σημασία αὕτη τῆς λέξεως νὰ

(1) Ἴδε τὴν λέξ. Λιμήν.

ισχύσῃ, ὅταν κατ' αὐτὴν τὴν σημασίαν πολλάκις καὶ ὁ νόμος αὐτὸς τὴν μεταχειρίζεται· οἷον π. χ. εἰς τ' ἄρθρα 235, 241, 245, 279, 332 ἐδ. 10 (τὸν λιμένα ὅθεν τὸ πλοῖον ἔπρεπεν ἢ πρέπει νὰ ἐκπλεύσῃ) 337, 362, 413, 414, 416, 427 κλπ. τοῦ ἐμπορικοῦ Κώδηκος, ὅπου ὁ νόμος, ἀναφέρων τὴν λέξιν λιμένα, προφανέστατα δὲν σκοπεύει νὰ χαρακτηρίσῃ εἰδικῶς κόλπους ἢ μυχοὺς θαλάσσης περικλείστους, κατὰ τὸν γραμματικὸν ἢ τεχνικὸν ὁρισμὸν τῆς λέξεως, ἢ τὴν στενὴν σημασίαν αὐτῆς, ἀλλὰ πάντοτε θαλάσσιον τόπον χρησιμεύοντα συνήθως καὶ τακτικῶς εἰς κατάπλουν καὶ ἀπόπλουν, διότι ἡ ἐν τοιαύτῃ σημασίᾳ ὑπὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ γενομένη χρῆσις τῆς λέξεως καθιεροῖ ἔτι μᾶλλον τὴν τῆς κοινῆς χρήσεως ἔννοιαν, καὶ ἑπομένως ὑπαγορεύει τὸν συλλογισμόν, ὅτι τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ σημασία, τὴν ὁποίαν εἶχον κατὰ νοῦν οἱ συμβαλλόμενοι ἔμποροι.

Ἐπειδή, ἑπομένως, μὴ ὀρθῶς τὸ Ἐμποροδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 176 ἀποφάσεώς του, περιώρισε τὸ θέμα τῆς ἀποδείξεως εἰς τό· «ἐὰν ἡ Σουΐλία εἶναι λιμὴν ἤτοι μέρος θαλάσσης περικεκλεισμένον» ἀλλ' ὤφειλε νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν γενικωτέρων ὅρων, οὓς καὶ ὁ ἐκκαλῶν προτείνει ν' ἀποδείξῃ, τεινόντων δηλαδή, νὰ βεβαιώσωσιν, ἐὰν ἡ Σουΐλία ἦναι λιμὴν κατὰ τὴν γενικὴν καὶ τὴν κατὰ κοινὴν χρῆσιν σημασίαν τῆς λέξεως.

ΣΟΥΛΤΑΝΙΚΟΣ κανουναμές. Ἴδε τὴν λέξ. Τουρκικὸν δίκαιον.

ΣΠΑΡΤΗ.

Περὶ τοῦ πολιτεύματος αὐτῆς. ὅρα Πλούταρχον, ἐν βίῳ Λυκούργου § 55. — Ἀριστ. πολιτ. βιβλ. 2 κεφ. 6. – βιβλ. 8 κεφ. 9. — Ξενοφ. πολίτ. Σπάρτ. κεφ. 8. — Dalloz ainé, λέξει fonctionn. public.

ΣΠΑΡΤΙΑΤΑΙ.

Ἔχουν δικαίωμα ἀγωγῆς περὶ διαταράξεως κατοχῆς οἱ λαβόντες ἀπὸ τὸ δημόσιον, ἐν Σπάρτῃ γήπεδα πρὸς οἰκοδομήν; Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 77 τοῦ 1852 ἐν λέξ. Νομή.

ΣΠΑΧΙΣ.

Ἴδε τὴν λέξ. Τουρκικὸν δίκαιον καὶ ἀπ. ἐφ. Ἀθηνῶν 1848 ἐν λέξει *Ἐθνικαὶ γαῖαι.*

ΣΠΕΤΣΑΙ.

Ἔθιμον περὶ τοῦ τί συνεισφέρεται; Ἴδε τὴν 265 τοῦ 1851 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἐν λ. Ἔθιμον.

ΣΤΑΔΙΟΥ ὁδός. Ἴδε τὰς λέξ. Τέμπεδα καὶ Σχέδια πόλεων.

ΣΤΑΛΙΑ.

Ἡ τῆς Σταλίας ἀπαίτησις παραγράφεται ὡς ἡ τοῦ ναύλου. Ἴδε τὴν 872 τοῦ 1856 ἀπ. τῶν ἐν Ν. ἐφ. (Νομ. σ. 6201).

ΣΤΑΣΙΣ.

§ 1. Τὰ ἄρθρα 192 καὶ 169 § 1 τοῦ ποιν. νόμου συνδυαζόμενα ὑποθέτουσιν ἀνατροπὴν καὶ πλήρη παῦσιν τῶν ἀρξαμένων ἐργασιῶν δημοτικῆς τινος συνελεύσεως συγκεκλημένης παρὰ κυβερνητικῆς ἀρχῆς. Τὰ ἄρθρα λοιπὸν ταῦτα περιλαμβάνουσι καὶ τὰς δημαιρεσιακὰς ἐπιτροπάς. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου σζʹ τοῦ 1838.

§ 2. Τὸ ἔγκλημα τῆς στάσεως πράττεται διὰ πάσης δημοσίας συναθροίσεως πολλῶν ἀτόμων, τεινούσης εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ βιαίως τὴν ἀρχὴν κτλ. Τὸ ἔγκλημα δὲ τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ καὶ κατὰ τῶν κλητήρων.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Ὅταν τὸ βούλευμα φέρῃ ῥητῶς ὅτι οἱ Β. Γ. συνηθροίσθησαν δημοσίως ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δεῖνα πράξεων τοῦ προέδρου, τὸ περιστατικὸν τοῦτο τῆς δημοσίας συναθροίσεως δὲν ἀναιρεῖται ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι ὁ Β καὶ Γ ἐμβῆκαν βιαίως εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου εὑρίσκετο ὁ κλητήρ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 172 τοῦ ποιν. νόμου τὸ ἔγκλημα τῆς στάσεως πράττεται διὰ πάσης δημοσίου συναθροίσεως πολλῶν ἀτόμων, τεινούσης εἰς τὸ νὰ προσβάλλῃ βιαίως τὴν ἀρχὴν ἢ ν' ἀντισταθῇ εἰς αὐτὴν, ἢ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς ἐπιχείρησιν, παράλειψιν ἢ ἀνατροπὴν ὁποιασδήποτε ἐπισήμου πράξεως, ἐκ δὲ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου τούτου μὲ τὰ ἄρθρα 169, 170, 174, 178 § 1. γίνεται ἔτι φανερώτερον ὅτι τὸ ἄρθρον 172 ἐφαρμόζεται καὶ ἂν

ἦσαν στιγμιαῖα μόνον τὰ κινήματα· οὔτε ὑποθέτει ἰδιαίτερόν τι πνεῦμα ἀποστασίας, οὔτε ἐννοεῖ ἔνοπλον μόνον ἀντίστασιν, καὶ ὁ νόμος δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν ἐνεργούντων χρέη τῆς ὑπηρεσίας των πρὸς ὄφελος τῶν ἰδιωτικῶν ἢ κατ' ἄμεσον διαταγὴν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς· ἐξ ἐναντίας ἐξάγεται ἐκ τῆς ῥητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 170 τοῦ ποιν. νόμου. ὅτι τὸ ἔγκλημα τῆς ἀντιστάσεως δύναται νὰ πραχθῇ καὶ ἐναντίον τῶν κλητήρων τῶν δικαστηρίων τῶν ἐνεργούντων τὴν ἐκτέλεσιν κατασχέσεως.

Τὰ σπρωξίματα καὶ τὸ πιάσιμον ἀπὸ τὸν λαιμὸν εἶναι ἀληθεῖς βιαιοπραγίαι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 172 καὶ 175 § 3 τοῦ ποιν. νόμου. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου σλά τοῦ 1838.

§ 3. Τὸ 2 ἐδάφιον τοῦ 191 ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου προβλέπει εἰδικῶς περὶ τῆς στερήσεως δικαιωμάτων καθόσον ἀφορᾷ τὰς διὰ τοῦ εἰρημένου 191 ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου τιμωρουμένας πράξεις· ἑπομένως, καθὸ εἰδικὸς νόμος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κατηργημένος διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836 διατάγματος, δι' οὗ ἐτροποποιήθη ἡ γενικὴ διάταξις τοῦ 22 ἄρθρου τοῦ ποιν. νόμου. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου σξά τοῦ 1838.

§ 4. Ἡ ἐκτέλεσις πράξεων ἐνεργουμένων ὑπὸ πολλῶν μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ πολιτικῷ σκοπῷ, τεινουσῶν εἰς ἁρπαγήν, κυρίευσιν διὰ βίας κτιρίων, εἰσβολὴν εἰς αὐτὰ δυναστικῶς, καὶ εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἥτις τοὺς προσεκάλεσε νὰ διαλυθῶσιν, ἀποτελεῖ τὸ ἔγκλημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας καὶ ὄχι τῆς στάσεως. — Τὰ δὲ κακουργήματα καὶ πλημμελήματα, τὰ ὁποῖα ὡς ἀναγκαῖα μέσα πράττονται πρὸς ἐπιτυχίαν ἄλλης ἐγκληματικῆς πράξεως, καταλογίζονται εἰς τοὺς πράξαντας αὐτά, ὡς καὶ ἡ κυρία μελετηθεῖσα καὶ ἐκτελεσθεῖσα πρᾶξις (125, 48, 58, 66, 67 καὶ 109 τοῦ ποιν. νόμου). Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 1 τοῦ 1850.

§ 5. Ἡ πρόκλησις στάσεως κατὰ τῆς Α. Μ. τιμωρεῖται ὡς ἀπόπειρα ἐσχάτης προδοσίας (ἄρθρ. 129 τοῦ ποιν. νόμου). Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 80 τοῦ 1846.

§ 6. Τὸ ἄρθρον 129 τοῦ ποιν. νόμου, τιμωροῦν ὡς ἀποπειράμενον τὸν προκαλέσαντα εἴς τινα τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 123—128 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀναφερομένων πράξεων, ἐὰν ἡ πρόκλησις δὲν ἐπέφερεν ἀποτέλεσμα, ἄλλο προσόν, διὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς εἰδικῆς ταύτης ἀποπείρας δὲν ἀπαιτεῖ εἰμὴ τὴν πρόκλησιν, καὶ ταύτην μόνον (εἰ μὴ ὡς ἀρχὴν ἐκτελέσεως τῆς κυρίας πράξεως, ὁ δὲ § 2

τοῦ 123 περιέχει τρεῖς τρόπους, δι' ὧν δύνανται νὰ πραχθῶσιν αἱ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμεναι ἀξιόποινοι πράξεις, τὴν διέγερσιν στάσεως, τὴν συνωμοσίαν καὶ τὴν ἐπιβολὴν χειρὸς κατά τινος μέλους τῆς βασιλ. οἰκογενείας. Απόφ. ποιν. Άρ. Π 80 τοῦ 1846, ἣν ἐν Εὑρ. λ. Ἐλευθεροτυπία.

§ 7. Ἴδε ἀποζημίωσις, (ἐν τῷ συμπωθησομένῳ συμπληρώματι τοῦ Εὑρετ.) ἔνθα ἡ 261 πολ. τοῦ Άρ. Πάγου ἀπ. τοῦ 1849 (1), καθ' ἣν ἡ ἐκ μέρους τῶν στρατευμάτων κατάληψις τῆς ἰδιοκτησίας τινὸς χάριν ὀχυρώσεως, θεωρεῖται ὡς ἐνεργηθεῖσα ἕνεκα δημοσίας ἀνάγκης, καὶ ἑπομένως τὸ δημόσιον καθίσταται ὑπόχρεων εἰς ἀποζημίωσιν.

§ 8. Ὅταν πολλοὶ συναθροισμένοι ἀναγκάζωσι δημόσιόν τινα ὑπηρέτην ἢ ἀρχὴν νὰ παραλείψῃ τὸ ἔργον, τοῦ ὁποίου τὴν ἐκτέλεσιν διετάχθη νὰ ἐνεργήσῃ, δὲν θεωροῦνται ὡς στασιασταί, ἀλλ' ὡς παραβιάζοντες τὸ ἄρθρον 169 τοῦ ποιν. νόμου. Ἀπόφ. ἐφ. Ν. 12 τοῦ 1835 ἐν Νομικ. σ. 2664.

§ 9. Ἡ κατὰ τὴν δραπέτευσιν φυλακισμένου τινὸς γενομένη ἀντίστασις δὲν ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν πρᾶξιν. Βούλ. ἐφ. Ν. 32 τοῦ 1835, ὃ ἐν λ. Ἀπόδρασις.

§ 10. Ποῖα τὰ στοιχεῖα τῆς στάσεως; (2). Ὅρα ἐν Εὑρ. τ. 6 σ. 163 τὴν λέξιν *Διατάραξις σωματείων*.

---

(1) Κυροῦται δι' αὐτῆς ἡ 5511 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, ἣν εἰς Εὑρ. τ. 5 σ. 156, 157 ἐπ.— Ἴδε καὶ τὴν λ. Ὑπάλληλοι.

(2) Ἡ συνάθροισις πολλῶν ἀτόμων, παραπονουμένων διότι ἐστερήθησαν ἀδίκως τὸ δικαίωμα τῆς ψηφοφορίας καὶ μὲ τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν δημαιρεσιακὴν σύνέλευσιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχον ἀποβληθῆ, καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦτο εἰσέλθωσι διὰ βαιοπραγιῶν κατὰ προσώπων καὶ πραγμάτων, καὶ χωρὶς ἄλλως νὰ ταράξωσι τὴν κοινὴν εἰρήνην εἰς τὸ κατάστημα, ὅπου ἦτον συγκεκροτημένη ἡ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως συγκληθεῖσα συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μέσων διακόψουν τὰς πράξεις ταύτας, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς στάσις, ἀλλ' ὑπάγεται εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 202 καὶ 201 § 1 τοῦ ποιν. νόμου, τὰ ὁποῖα προνοοῦν περὶ τῆς διαταράξεως τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἡσυχίας σωματείου τινός. Βούλ. ἐφ. Ναύπλ. 24 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 2713). Ἐκ τοῦ εὑρ. Κ. Ἀξ.

ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ. Ὅρα τὴν λέξ. Συνέδρια.

ΣΤΑΦΙΔΟΚΑΡΠΟΣ. Ἴδε λέξ. Φόροι.— Πώλησις.

Ἡ προσδιοριστέα τιμὴ τῆς σταφίδος εἶναι ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀγοραπωλησίας. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 109 τοῦ 1854, κυρ. τὴν 9376 καὶ 10900 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

Μὴ γενομένης διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς διακρίσεως τῶν τυχὸν ὑπαρχουσῶν διαφόρων ποιοτήτων τοῦ σταφιδοκαρποῦ, ὁ ἔχων συμφέρον δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπὶ τούτῳ σύνταξιν πρωτοκόλλου, καὶ οὐχὶ νὰ προσβάλῃ τὴν ἐπικυροῦσαν αὐτὸ ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 256 τοῦ 1854.

Αἱ περιεχόμεναι εἰς τὰς ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως τιμαὶ τῆς σταφίδος δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τοὺς ἰδιώτας, διότι αὗται προσδιορίζονται κυρίως κατ' αἴτησιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὅροι τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν φορολογουμένων.— Ἀπ. ἐφ. Ναύπλ. 661 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σ. 5221.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος γίνεται μὲν ἐν γένει δι' ὁλόκληρον ἐπαρχίαν, ἀλλὰ δύναται νὰ γενῇ καὶ διὰ χωριστὰ τῆς ἰδίας ἐπαρχίας μέρη. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 84 τοῦ 1849. Ἴδε καὶ λ. Τελωνεῖον.

ΣΤΕΡΗΣΙΣ δικαιωμάτων. (Ἄρθρ. 21 ἐπ. ποιν. νόμου). Ἴδε τὴν λέξ. Χάρις, ἔνθα τὰ περὶ τούτου — καὶ τὴν λέξ. Στάσις.

ΣΤΟΙΧΗΜΑ. Μαχ. § 443. Ῥάλλ. § 813.

§ 1. Εἰς § 417 Παπ. εὑρίσκετε τάδε.

Ἐν ᾧ τὰ ἐπὶ χρήμασι παιζόμενα παίγνια σκοποῦσι τὴν διασκέδασιν καὶ κυρίως τὴν ἀπόκτησιν κέρδους, τὸ στοίχημα σκοπὸν ἔχει τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐπί τινος ἀμφισβητήσεως νικήσαντος· διότι στοίχημά ἐστιν ἡ σύμβασις, καθ' ἣν πλείονες διαφωνοῦντες περί τινος ἰσχυρισμοῦ, συμφωνοῦσιν ὅτι ὁ προτείνων τὸν ἀνυπόστατον ἀποδειχθησόμενον ἰσχυρισμὸν θέλει παράσχει ὡρισμένον ἀντικείμενον περιουσίας εἰς τὸν ἕτερον (οὗ τινος ὁ ἰσχυρισμὸς ἀποδειχθῇ ἀληθής). Ἡ σύμβασις αὕτη συνήπτετο· ἢ

α') ὡς ἀνώνυμον συνάλλαγμα, διδομένου εἰς τὸν ἕτερον συμβαλλόμενον, ἢ εἰς τρίτον, πράγματος, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ ἀποδοθῇ

ταῦτα διπλοῦν εἰς τὸν δόντα, ἐὰν ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ περὶ ἀβεβαίου γεγονότος ἦναι ἀληθής, ν' ἀπολέσῃ δὲ οὗτος τὸ δοθὲν, ἐὰν ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ ἀποβῇ ἀνυπόστατος· ἡ τοιαύτη περὶ στοιχήματος σύμβασις τίκτει, κατὰ τοὺς Ρωμαίους, τὴν ἀγωγὴν τῶν προγεγραμμένων συμφώνων ἐπὶ ἐκτελέσει· ἢ

β') ὑπὸ τῶν τύπον τὸν ἐπὶ αἱρέσει ἐπερωτήσεων, ὅτε ἔτικτε τὴν ἐξ ἐπερωτήσεως ἀγωγήν· ἢ

γ') ὡς ψιλὸν σύμφωνον, ὑποσχομένου ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων τὴν δόσιν ἀντικειμένου περιουσίας, ἐὰν ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ περὶ ἀβεβαίου γεγονότος δὲν συμφωνήσῃ πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Παρ' ἡμῖν ἡ σύμβασις αὕτη καὶ ἁπλῇ συναινέσει συνισταμένη τίκτει πάντοτε ἀγωγὴν (Παπ. τ. 1 § 377), ἐὰν δὲν ὑπάγεται εἰς ὅλως ἀπηγορευμένας ὑπὸ τοῦ νόμου συμβάσεις, τοῦτο δὲ συμβαίνει ὁσάκις τὸ στοίχημα γίνεται περὶ ἀπηγορευμένων παιγνίων. Παρατηρητέον δὲ, ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ στοιχήματος συνεχῶς ἀποβαίνει πλημμελὴς καὶ ἀκυρώσιμος ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων, γινώσκων τὸ γεγονὸς περὶ οὗ, ὡς ἀμφιβόλου, γίνεται τὸ στοίχημα, ἐκ προθέσεως ἀποσιωπήσῃ τὴν γνῶσιν ταύτην ἵνα παρασύρῃ τὸν ἄλλον, ἢ τοὺς ἄλλους συμβαλλομένους εἰς τὴν τοιαύτην σύμβασιν.

§ 2. Ἡ περίδοσις κατὰ τὸ γαλλ. δίκαιον (1965 π. κ.) δὲν παράγει ἀγωγὴν ἂν δὲν ἀφορᾷ γυμνάσιον ἢ ἀγῶνα. Παρ' ἡμῖν (ν. ιζ'. Β. (20, 4) τεμ. 17 § 5 Π. (19, 5) ἡ περίδοσις, ὅταν δὲν ἔχῃ τι ἀθέμιτον ἢ κακόηθες, παράγῃ ἀγωγήν· εἰς τὰς ἀσφαλείας ὅμως, ἡ φύσιν περιδόσεως ἐνδυομένη ἀσφάλεια ἀπαγορεύεται. Ράλ. Ἐμπ. δ. § 813.

§ 3. Τὸ συνάλλαγμα τῆς περιδόσεως πότε δὲν ἀπαγορεύεται;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ νόμος αὐτοκρατορικὸς ἀπαγορεύων ἐν γένει τὸ συνάλλαγμα τῆς περιδόσεως ἢ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἀγωγὴν δὲν ὑπάρχει, ἀπὸ δὲ τὸν συνδυασμὸν τῶν νόμων 2 καὶ 3 Πανδ. (11, 5), καὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν μὲ τὴν τελευταίαν περικοπὴν τοῦ νόμου 17 § 5 Πανδ. (19, 5) συνάγεται, ὅτι, ἐπὶ μὲν παιγνίων ἐπιτρέπεται ἡ περίδοσις, καθ' ὅσον δὲν ἀπαγορεύονται τὰ παίγνια ὡς ἀθέμιτα, ἤγουν τῶν γινομένων πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ σώματος, ἐπὶ δὲ ἄλλων ἀντικειμένων, ὅταν ταῦτα δὲν ἦναι ἀθέμιτα, ἤγουν δὲν ἀντιβαίνουν εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη (ὅρα καὶ Μακελ. § 448 καὶ Mornae ἐπὶ τοῦ νόμου 3 Π. (11, 5) καὶ τοῦ νόμου si rem. Π. de praesc. verbis). Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἀντικείμενον τῆς περιδόσεως μεταξὺ τοῦ ποτὲ Κ καὶ τοῦ Ο, δὲν δύναται

νὰ θεωρηθῇ ἀθέμιτον, ἢ ἀντιβαῖνον εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, ὡς μὴ γενομένης τῆς περιδόσεως μεταξὺ τῶν περὶ τῆς ἁλώσεως ἢ τῆς ἀμύνης τῆς Σεβαστουπόλεως διαμαχομένων στρατιωτικῶν, ἢ καὶ μεταξὺ ὑπηκόων τῶν διαμαχομένων δυνάμεων, ὁπότε ἠδύνατό τις ἴσως νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι περιλαμβάνει ἡ περίδοσις αὕτη ἀθέμιτον, ἀλλὰ κράτους οὐδετέρου. Ἑπομένως τὸ συνάλλαγμα τῆς περιδόσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ὑποχρεωτικὸν καὶ παράγει ἀγωγὴν, ὡς προσεδέχθη καὶ τὸ πρωτοδικεῖον.— Απ. ἐφ. Αθ. 13033 τοῦ 1855, τμ. α΄.

§ 4. Κατὰ ποίου κινεῖται ἡ περὶ ἐκτελέσεως τῆς περιδόσεως ἀγωγὴ, ὅταν τὰ πράγματα κατετέθησαν παρά τινι θεματοφύλακι; Ἡ 13033 ἀπ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως τοῦ αὐτοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς κατ' αὐτοῦ, ὡς κινητέας μόνον κατὰ τοῦ θεματοφύλακος κατὰ τὸν νόμον 17 § 5 (19, 5).

Ἐπειδὴ ὁ εἰρημένος λόγος δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ συναλλαξαμένου προσώπου, περιοριζόμενος μόνον εἰς τὸ νὰ χαρακτηρήσῃ τὸν τρόπον τῆς ἀγωγῆς τοῦ ὁποίου ἠδύνατο κατὰ Ρωμ. δίκαιον νὰ γείνῃ χρῆσις κατὰ τοῦ θεματοφύλακος, ἀρνουμένου ἢ σφετεριζομένου τὰ ἀντικείμενα τῆς περιδόσεως· ἀλλ' ὅταν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ συναλλαξάμενος, ἤγουν ὁ Ὀρεινὸς, ἀποκρούει τὴν τοῦ ἐνάγοντος ἀξίωσιν δικαιώματος καὶ ἀπαιτήσεως τῆς καταβληθείσης παρ' αὐτοῦ εἰς περίδοσιν ἀξίας, καὶ ἀποτρέπει διὰ τοῦτο τὸν θεματοφύλακα εἰς τὸ νὰ δώσῃ αὐτὴν εἰς τὸν αἰτοῦντα, τότε βεβαίως, πρὸς λύσιν τοῦ προσκόμματος τούτου, ὁ προτείνων τὴν ἀξίωσιν δύναται νὰ ἐνάξῃ καὶ τὸν ἐπιφέροντα τὸ κώλυμα συναλλαξάμενον, καὶ τὸν θεματοφύλακα εἰς δίκην, ὡς ἔπραξαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅπου παρὰ μὲν τοῦ θεματοφύλακος ἐζήτησε τὴν ἀπόδοσιν ἀμφοτέρων τῶν παρ' αὐτοῦ κατεχομένων καταβολῶν, παρὰ δὲ τοῦ συναλλαξαμένου τὴν *τῆς κυριότητος τῆς καταβολῆς του* ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ὅρος τοῦ συναλλάγματος ἀπέβη ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος.

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ.

Ἴδε λέξ. Στρατὸς — Ἐπίδοσις.

ΣΤΡΑΤΟΣ (1).

§ 1. Ἴδε λ. Ἱματισμοῦ ἐπιτροπὴ ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 160.— Συντάξεις.— Ἄρθρ. 16 τοῦ συντάγμ. περὶ στρατολ.— Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 9570 περὶ μισθοδοσίας. — Ἴδε Παπ. τ. 2 σ. 480 σημ. 44. —

§ 2. Περὶ τῶν δικαστηρίων, εἰς ἃ ὑπάγονται οἱ στρατιωτικοί, θέλει ὁμιλήσει ἐν λεξ. *Χωροφύλακες*, καὶ ἐκεῖ παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην.

§ 3. Ὁ στρατιωτικὸς γαλλικὸς νόμος ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τοὺς ναυτικούς· ὥστε καὶ ναυτοδικεῖα ὑπάρχουσιν εἰς ἐνέργειαν. Ἴδε ἀπ. 12438 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, ἴδε καὶ τὴν 127 τοῦ 1846 ἀπ. τοῦ Ἀρ. Πάγου ἐν Εὐρ. τ. 10 σ. 380 ἐπ.

§ 4. Δύναται ν' ἀποπεμφθῇ τῆς ὑπηρεσίας ἀξιωματικός τις ἄνευ δικ. ἀποφάσεως; ὅρα τὴν λέξιν *Βαθμὸς στρατιωτικὸς* ἐν Εὐρ. τόμ. 5 σ. 256 ἐπ. — τὴν περὶ συντάγμ. πραγματ. Παπαδ. σελ. 99.

§ 5. Περὶ ἐπιδόσεως δικογράφων πρὸς στρατιωτικούς, ὅρα Εὐρ. τ. 7 σ. 118 ὑποσ. ἐν τέλ. — αὐτ. σ. 138—143.— Πρὸς στρατιωτικοὺς ἰατρούς, ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Ἀθ. 9419.— Πρὸς ὑποστρατήγους, ἴδε ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 12805.

§ 6. Διὰ τὰς ζημίας, ὅσας οἱ στρατιῶται (2) κάμνουν, ἀποζημιόνει ἡ Κυβέρνησις; Ἴδε Εὐρ. τ. 5 σ. 153—160.— Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 261 τοῦ 1849, καθ' ἣν ἡ ἐκ μέρους των στρατευμάτων κατάληψις τῆς ἰδιοκτησίας τινὸς χάριν ὀχυρώσεώς των καθιστᾷ ὑπόχρεων πρὸς ἀποζημίωσιν τὸ δημόσιον.

§ 7. Εὐθύνεται τὸ δημόσιον δι' ἐμπρησμὸν (3), γενόμενον ἕνεκα τῆς ἀμελείας ὁπλαρχηγοῦ τινός; Ἴδε τοῦ 1857 ἀπ. 15129 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 8. Ἐνέχεται τὸ δημόσιον διὰ τὴν ὑπὸ στρατιωτῶν διαρπαγὴν ἐνοικιασθεικῶν προσόδων; Ἴδε ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 13786.

§ 9. Κατὰ τὸν νόμον οἱ μὲν κατὰ πειθαρχίαν πράξαντες στρατιῶται δὲν ἐνέχονται, ἐνέχεται μόνον ὁ πράξας ἀρχηγὸς αὐτῶν.

---

(1) Εὐθύνεται ὁ ὑπηρέτης, ὁ παραιτῶν τὴν ὑπηρεσίαν του, ἵνα καταταχθῇ εἰς τὸν στρατόν. Καλλ. λ. Louage d'ouvrage § 63.
(2) Πρλ. λ. Ὑπάλληλοι.
(3) Ἴδε λ. Πυρκαϊὰ ἐν Εὐρ. τ. 14.

(Ν. 169 καὶ 4 Πανδ. 50, 17. Ν. 37 Πανδ. 9, 2 καὶ ἄρθρ. 97 ποιν. Νόμ.). Απ. ἐφ. Ν. 180 τοῦ 1847 (Νομ. σ. 4849).

§ 10. Στρατιωτικὴ ἀντικατάστασις. Ζαχ. § 372 bis.

§ 10α. Πότε καθίσταται ἀπαιτητέα ἡ τοῦ ἀντικαταστάτου ἀπαίτησις;

Ἡ 13960 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ διὰ τὸν κληροῦχον στρατεύσιμον γινομένη ἀντικατάστασις δὲν εἶναι εἰμὴ μίσθωσις ὑπηρεσίας στρατιωτικῆς, τὴν ὁποίαν ὁ ἀντικαταστάτης ἀναδέχεται νὰ ἐκπληρώσῃ ἀντὶ τοῦ κληρούχου στρατευσίμου εἰς ὡρισμένον χρόνον κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ στρατιωτικοὺς νόμους, τὰ σχετικὰ Β. Διατάγματα, τοὺς στρατιωτικοὺς κανονισμούς, καὶ τὰς ἐγκυκλίους τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν ἐπὶ μισθώματι ὡρισμένῳ.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν Π, ὅστις εἰς τὴν προκειμένην δίκην ἐπιδιώκει τὰ δικαιώματα τοῦ ἀντικαταστάτου Δ, δὲν ἐπικαλεῖται νόμον τινά, οὐδ᾽ ἄλλην καμμίαν συμφωνίαν γενομένην μεταξὺ τοῦ ἀντικαταστάτου τούτου καὶ τῶν ἐφεσιβλήτων ἐπιτρόπων τοῦ Β. τάγματος τῶν ἀκροβολιστῶν, κατὰ τὰ ὁποῖα νὰ δύναται ὁ ἀντικαταστάτης πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς θητείας, ἢ πρὸ τῆς λήξεως ἑνὸς ἔτους εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεδέχθη στρατιωτικὴν ἀντὶ τοῦ κληρούχου ὑπηρεσίαν νὰ ζητήσῃ τὸ συμφωνηθὲν μίσθωμα· ἀπ᾽ ἐναντίας δέ, ἀφ᾽ οὗ κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑπὸ τῶν ἐφεσιβλήτων ἐπικαλουμένους, τὰ Β. Διατάγματα, καὶ τὰ παρ᾽ αὐτῶν προσαγόμενα διάφορα ἐπίσημα τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα, ἐνόσῳ ὅπως δήποτε δὲν προσβάλλονται, ἔχουν πλήρη ἰσχὺν καὶ ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν, ὁ κληροῦχος στρατεύσιμος εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, καὶ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς δι᾽ ἣν ἐκπληρώθη στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐν περιπτώσει ἀποδράσεως τοῦ ἀντικαταστάτου του ἐν τῷ ἐτησίῳ τούτῳ διαστήματι, ἕπεται ὅτι καὶ τὸ εἰς τὸ ἁρμόδιον στρατιωτικὸν σῶμα κατατιθέμενον ὑπὸ τοῦ ἀντικατασταθέντος κληρούχου χρηματικὸν ποσόν, δὲν δύναται μήτε ν᾽ ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἀντικαταστάτην, μηδὲ νὰ μεταβιβασθῇ ὅπως δήποτε εἰς ὄφελος αὐτοῦ κτλ.

§ 11. Ὁ δήμαρχος, δανεισθεὶς, ἄνευ ἀδείας, ἀπὸ τρίτον τινὰ ἵνα οἰκονομήσῃ τὰ περὶ στρατευσίμων διατεταγμένα, ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὸ ποσόν;

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ δημοτικὸν Δαμίας Συμβούλιον, ἀποφασίσαν ν᾽ ἀντικατασταθῶσιν οἱ διορισθέντες νὰ δοθῶσιν ἀπὸ τὸν δῆμον

Λαμίας ἐξ διὰ τὴν πρώτην στρατολογίαν στρατιῶται διὰ μισθωτῶν ἐθελόντων στρατιωτῶν, προσδιώρισαν εἰς πληρωμὴν τῶν διὰ τὴν τετραετίαν μισθῶν αὐτῶν δραχμὰς 6300· αὗται δὲ νὰ εἰσπραχθῶσι συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου ἀπὸ τὰς οἰκογενείας τοῦ ῥηθέντος δήμου ἀναλόγως τῆς καταστάσεως ἑκάστης. Κατὰ συνέπειαν δὲ τῆς πράξεώς του ταύτης, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. τῆς 3 μαρτίου 1838 ἑτέραν πρᾶξίν του, ἐγκριθεῖσαν ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ Φθιώτιδος, θεωροῦν τὸ συμβούλιον αὐτὸ, ὅτι ἡ εἴσπραξις τῶν ἀνωτέρω χρημάτων θέλει ἐπιφέρει ἄργηταν καὶ ὅτι ὑπῆρχε κατεπεῖγον τὸ ν' ἀποσταλῶσιν οἱ εἰρημένοι στρατεύσιμοι, ἀπεφάσισε διὰ τῆς τελευταίας ταύτης πράξεώς του νὰ ληφθῇ προσωρινῶς δάνειον εἰς βάρος τοῦ δήμου ἐκ δραχ. 3000.

Ἐπειδὴ ἂν καὶ τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον προσδιώρισε τὸ δάνειον τοῦτο εἰς δραχμὰς μόνον 3,000, ὁ Ἰω. Πετρόπουλος, ἐνεργῶν ὡς δήμαρχος, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ἄνω μνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 396 πρᾶξιν, δι' ἧς προσδιωρίσθη, ὡς εἴρηται, εἰς δραχ. 3000 ἡ τετραετὴς ἀντιμισθία τῶν ἐξ ἐθελοντῶν στρατιωτῶν, οἵτινες ἔπρεπε διὰ τὸ κατεπεῖγον ν' ἀποσταλῶσιν ὅσον τάχος καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἔχῃ ἄλλως πως τοὺς ἀποδοτέους εἰς αὐτοὺς προσδιορισθέντας, ὡς ἀνωτέρω, μισθοὺς, εἰμὴ διὰ δανείου, ἐδικαιοῦτο νὰ δανεισθῇ καὶ πλέον τοῦ προσδιορισθέντος ποσοῦ τῶν δραχ. 3000, ὡς κατ' ἀνάγκην ἔπραξε, δανεισθεὶς ἀπὸ τὸν Α. Ζητουνιάτην τὸ περὶ οὗ πρόκειται ποσὸν ἐκ δραχ. 4118 50/00· ἐκτὸς δὲ τούτου, ἀφοῦ διὰ τοῦ αὐτοῦ δανείου ἐπλήρωσε πραγματικῶς ὡς δήμαρχος ὁ διαληφθεὶς Ι. Πετρόπουλος τὸν μισθὸν τῶν ἐξ ἐθελοντῶν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 236 τῆς 10 μαρτίου 1838 συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ἕπεται, ὅτι ἐπλήρωσε τὸν μισθὸν τοῦτον διὰ λογαριασμὸν καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ αὐτοῦ δήμου, ὥστε στραφέντος τοῦ δανείου εἰς ὄφελος τοῦ δήμου, κατὰ νόμον ἀπαιτεῖται νὰ μὴ λογισθῇ εἰς βάρος αὐτοῦ τὸ περιπλέον τῶν 3000 δραχμῶν δάνειον, ἤτοι αἱ δραχμαὶ 1118 50/00, ἀλλ' εἰς βάρος τοῦ δήμου· ἑπομένως οὔτε ἡ ἐκκαλοῦσα Εὐαγγελικὴ εἶναι ὑπόχρεως, ὡς κληρονόμος τοῦ διαληφθέντος πατρός της Πετροπούλου, νὰ πληρώσῃ τὰς δραχμὰς ταύτας πρὸς τὸν Α. Ζητουνιάτην, ἀλλ' ὁ δῆμος τῆς Λαμίας, διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ὁποίου ἐγένετο τὸ περιπλέον τοῦτο δάνειον. Ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 10662 τοῦ 1853, τμ. α'.

§ 12. Οἱ στρατιωτικοὶ ἔχουσιν ἀγωγὴν περὶ ἀχρεωστήτου (1) ποσοῦ, καταβληθέντος ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ δικαίου;

Στρατιωτικὸς ὑποτασσόμενος εἰς διάταγμα ἀφορῶν ἰδιωτικὰς αὐτοῦ σχέσεις πρὸς τὸ δημόσιον, δύναται, προτείνων τὴν ἄγνοιαν ὅτι τὸ διάταγμα αὐτὸ δὲν ἦτον ὑποχρεωτικὸν εἰς αὐτὸν, ν' ἀπαιτήσῃ ὅ,τι, συνεπείᾳ τοῦ διατάγματος αὐτοῦ, ἐστερήθη.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ 26 ἰανουαρίου 1837 Β. Διάταγμα δὲν φέρει τοὺς χαρακτῆρας τοῦ νόμου, καθότι ὁ νόμος θεωρῶν ἀφῃρημένως τὰ πρόσωπα καὶ πράγματα, καθιεροῖ γενικὰς ἀρχὰς, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται τὰ ἀστικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα, καὶ ρυθμίζει γενικὰ συμφέροντα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ἀνωτέρω διάταγμα ἀφορῶν ἀντικείμενον ἀτομικὸν, τὸ περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ Δημ. Παπᾶ Νικολῆ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ δημοσίου διὰ τὰ ἀπολεσθέντα ἐπὶ τοῦ ναυαγίου τοῦ παρ' αὐτοῦ διοικουμένου πλοίου ὁ Νέλσων καὶ τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐπιφορτισθῆ νὰ μεταφέρῃ χρήματα· ἑπομένως μὴ φέρον τὸν χαρακτῆρα τοῦ νόμου, δὲν θεωρεῖται πρᾶξις νομοθετικῆς δυνάμεως, ἀλλὰ πρᾶξις Κυβερνητικὴ, ρυθμίζουσα ἀμφισβητουμένας ἰδιωτικὰς σχέσεις καὶ ὡς τοιοῦτον οὐδόλως ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸν Δημ. Παπανικολῆν· ὅθεν ἡ ἔνστασις τοῦ δημοσίου περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς κατ' αὐτοῦ προκειμένης ἀγωγῆς διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ἀνωτέρω Βασιλ. διάταγμα ἔχει ἰσχὺν νόμου δὲν εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος, ἐκ τῶν ἀναφορῶν τοῦ Δημ. Παπανικολῆ πρός τε τὸ ναυτικὸν διευθυντήριον καὶ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, καὶ τῶν ἀπὸ . . . Βασιλ. διαταγμάτων προκύπτει ὅτι θεωρηθεὶς ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ὁποίων ἐπεφορτίσθη τὴν μεταφορὰν χρημάτων μὲ τὸ ὑπ' αὐτοῦ διοικούμενον καὶ ναυαγῆσαν πλοῖον ὁ Νέλσων, δι' ἀλλεπαλλήλων προσκλήσεων καὶ ἐπιταγῶν τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς, τοῦ Ναυτικοῦ διευθυντηρίου ἐνεργοῦντος ὡς ἀρχῆς, διότι αὐτὸ δὲν εἶναι ὁ φυσικὸς τοῦ δημοσίου ἀντιπρόσωπος εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σχέσεις του, ἐξεβιάζετο εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῶν, ὅτι ὁ Παππανικολῆς πρὸς ἀπαλλαγήν του ἐπικαλεσθεὶς τὴν ἐπιείκειαν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, δικαιολογούμενος ὅτι ἡ ἀπώλεια αὕτη συνέβη ἄνευ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Β. διατάγματος, καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ ἧττον δυσφόρητον καὶ ἐπα-

(1) Ἐν λέξει ἀχρεώστητον γεννήσεται ἐν καιρῷ μνεία.

χθῇ, ἔκαμε διαφόρους ἐπιβοηθητικὰς προτάσεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς δεχθεὶς νὰ τῷ κρατῆται ὁ μισθὸς, καὶ χορηγήσας δικαίωμα ὑποθήκης εἰς τὸ δημόσιον πρὸς ἀξασφάλισίν του ἐπὶ τῶν ἰδιοκτησιῶν του, ἀλλὰ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν περιστάσεων, ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν ὁποίων ἐνήργησε τὰς ἀνωτέρω πράξεις, καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐκφράζεται εἰς τὴν ἀπὸ 6 Ἰουνίου 1836 ἀναφοράν του, ἥτις χρησιμεύει πρὸς ἑρμηνείαν καὶ τῶν μεταγενεστέρων, πρὸς δὲ καὶ τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτοῦ θέσεως ὡς στρατιωτικοῦ, καὶ τῆς ἰδιότητος τῆς πράξεως, τῆς ὁποίας ἐξεβιβάζετο ἡ ἐκτέλεσις, ἀποκλείεται πᾶν τεκμήριον ἐκουσίας ἐγκρίσεως τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος τοῦ διατάγματος καὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς δι' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένης αὐτῷ ὑποχρεώσεως.

Ἐπειδὴ ἑκουσία μόνον ἐκτέλεσις μιᾶς πράξεως δύναται νὰ παραγάγῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἔγκρισιν τῆς ἐκτελουμένης πράξεως, ὡς καὶ τὸ τεκμήριον τῆς παραιτήσεως τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλῃ εἰς τὸ ἑξῆς αὐτὴν ὁ ἐκτελῶν· αἱ δὲ μνημονευθεῖσαι πράξεις τὰς ὁποίας ἐπικαλεῖται τὸ δημόσιον, καὶ ἐξ ὧν θέλει νὰ παραγάγῃ τὴν ἔγκρισιν, δὲν φέρουν, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, τοιοῦτον χαρακτῆρα, διότι εἶναι συνέπεια τῆς κατὰ τοῦ Παππανικολῆ καταδιώξεως, ἑπομένως ὑποτίθεται ὅτι κατηναγκασμένος μᾶλλον ἔπραξεν αὐτὰς διὰ νὰ μὴν ἐξασκηθῶσιν ἐναντίον του ἀναγκαστικὰ μέτρα· ὅθεν καὶ δὲν δύνανται νὰ καταστήσουν ἀπαράδεκτον τὴν περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν κατακρατουμένων μισθῶν ἀγωγήν του, λόγῳ δῆθεν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ διατάγματος καὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἐπιβαλλομένης αὐτῷ εὐθύνης·

Ἐπὶ τῆς περὶ ἀπαραδέκτου ἐνστάσεως τῆς πλάνης.

Ἐπειδὴ οἱ στρατιωτικοὶ, κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον ῥωμαϊκὸν δίκαιον, δὲν ἀπολαύουσι γενικὴν ἀποκατάστασιν ὡς πρὸς τὴν περὶ τὸ δίκαιον πλάνην των, καθότι αἱ περὶ τούτου διαπραγματευόμεναι διατάξεις ἀφορῶσιν εἰδικὰς περιστάσεις, καὶ δὲν καθιεροῦσι γενικὴν ἀρχήν· ὁ δὲ l. 26 ff. de prolat. ἀνάγεται ἐπὶ πραγματικῆς πλάνης, τὸ δὲ σχόλιον τῷ ἐν βιβλ. κ'. τίτλος 6 τῶν Βασιλ. ἀναφέρεται μόνον εἰς περιστάσεις καθ' ἃς ὁ στρατιωτικὸς εἶναι συγγνωστὸς, καὶ τοῦτο καθίσταται καταφανὲς ὡς κατατάττον αὐτοὺς μὲ τὰς γυναῖκας, ἐνῷ εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου l. 9 ff. de juris et fact. ignor. l. 6 cod. qui admit. pos. l. 3 cod. de inter. restit. l. 2 § 7 ff. de jure fisco. καὶ αὗται

εἰς εἰδικὰς περιστάσεις συγγινώσκονται διὰ τὴν περὶ τὸ δίκαιον πλάνην των, ὥστε δὲν δύναταί τις νὰ παραδεχθῇ ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ συγγινώσκονται γενικῶς καὶ ἀπολύτως, μεταξὺ δὲ τῶν περιπτώσεων τούτων καθ' ἃς συγγινώσκονται οἱ στρατιωτικοὶ ἀνεξαιρέτως, δὲν συγκαταριθμεῖται καὶ ἡ πλάνη τοῦ Δ. Παππανικολῆ· ὅθεν ἂν εἶναι συγγνωστή, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ κατὰ τὰς ἐν γένει ἰσχυούσας ἀρχάς.

Ἐπειδὴ ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διαφόρων διατάξεων τοῦ Ρ. Δ. τοῦ τίτλου περὶ πράγματος ἀγνοίας καὶ νόμου Πανδ. XXII, 6 κἄν τε περὶ τὸ δίκαιον κἄν τε περὶ τὸ πρᾶγμα περιστρέφεται, εἶναι παραδεκτὴ καὶ συγγνωστή, ἐὰν δὲν προκύπτῃ ἐκ μεγάλης ἀμελείας· ὥστε τὸ περὶ τῆς παραδοχῆς τῆς πλάνης ζήτημα ἀνάγεται εἰς τὴν γενικὴν θεωρίαν τοῦ ἁμαρτήματος (l. 21 § 2 mandat vel contra) μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς πλάνης τοῦ πράγματος πρέπει ν' ἀποδειχθῇ ἐπὶ δὲ τῆς πλάνης τοῦ δικαίου, αὕτη ὑποτίθεται, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ πρόληψις αὕτη, διὰ νὰ καταστραφῇ, πρέπει ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἔλλειψις τῆς ἀμελείας· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν δύναται νὰ προσαφθῇ μεγάλη ἀμέλεια εἰς τὸν Παππανικολῆ, ὑποταχθέντα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Β. διατάγματος, ἐξ ἀγνοίας ὅτι αὐτὸ δὲν ἐδύνατο νὰ ἦναι δι' αὐτὸν ὑποχρεωτικόν, καθότι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐδύνατο νὰ μὴ κατανοηθῇ εὐκόλως ἢ κατασταθῇ γνωστὸν εἰς τὸν Παππανικολῆν, καθόσον ἀνήγετο εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοσίου, καὶ οὐχὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐπειδὴ ἡ ἀρχὴ ἂν ἡ περὶ τὸ δίκαιον πλάνη ἐπὶ τοῦ ἀχρεωστήτου εἶναι πάντοτε συγγνωστή, διαφιλονεικεῖται μεταξὺ τῶν Νομοδιδασκάλων, τῶν μὲν λυόντων καταφατικῶς, τῶν δὲ ἀποφατικῶς τὸ ζήτημα, διαφοροτρόπως ἐξηγούντων τὰς πηγὰς τοῦ δικαίου, εἰς δὲ τοιαύτην περίστωσιν τὸ δικαστήριον θεωρεῖ ὡς ὀρθοτέραν, καὶ παραδέχεται ὡς τοιαύτην, τὴν ἑρμηνείαν τὴν συμφωνοῦσαν μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιεικείας· ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ γίνεται πλουσιώτερος μὲ τὴν ζημίαν τοῦ ἄλλου, ὡς ἤθελε συμβαίνει ἂν δὲν ἐπετρέπετο ἡ ἀνάληψις τοῦ ἀχρεωστήτου ἐπὶ πλειστηριασμῶν ἢ ὑποσχέσεων, καὶ ὡς συνᾴδουσαν καὶ μὲ τὰς διατάξεις 6, 7, 8 Πανδ. XXII, 6, αἱ ὁποῖαι καθιεροῦν γενικὸν κανόνα, ὡς ἐξάγεται προδήλως καὶ ἐκ τοῦ σχολίου τοῦ ἀνωτέρω 7 κεφαλαίου τοῦ βιβλ. 11 τίτ. 4 Βασιλ. ὅτι ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια τοὺς μὲν ἀπαιτοῦντας τὰ ἴδια οὐ βλέπει, καὶ ἐπὶ κέρδη· οὐ συμβάλλεται, καὶ μὲ τὸν l. 15 ff. de cond indebit.

ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Παππανικολῆς ἀπαιτῶν τὴν ἀπόδοσιν τῶν μισθῶν του, τοὺς ὁποίους κατεκράτησε τὸ δημόσιον συνεπείᾳ τοῦ Β. διατάγματος, διὰ τοῦ ὁποίου τῷ ἐπεβλήθη ἡ ὑποχρέωσις ν' ἀποπληρώσῃ τὰ ἀπωλεσθέντα χρήματα, ἐνῷ δὲν ἦτον ὑποχρεωμένος ἂν ἤθελεν ἀποδείξῃ ὅτι ἀπωλέσθησαν ἄνευ ὑπαιτιότητος καὶ ῥαθυμίας αὐτοῦ, διότι, κατὰ τὸν νόμον, τὴν τυχηρὰν ἀπώλειαν ἐπιγινώσκει ὁ κύριος τοῦ πράγματος, ὑπολαμβάνεται ὅτι ἀπαιτεῖ τὰ ἴδια, καθόσον μάλιστα εὐλόγως δύναται νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι δὲν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς περιουσίας του, ἀφοῦ δὲν κατεβλήθησαν παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦ ἐκρατήθησαν ὑπὸ τοῦ δημοσίου, καὶ ὅτι πλανώμενος ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τοῦ διατάγματος καὶ ὡς πρὸς τὸ ὑπεύθυνον αὐτοῦ διὰ τὴν τυχηρὰν ἀπώλειαν τῶν χρημάτων ὑπεβλήθη εἰς τὴν κράτησιν αὐτῶν. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 377 τοῦ 1852, ἐν Νομικ. σ. 5597.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐξεδόθη συνεπείᾳ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 36 τοῦ 1852 ἀπ. τοῦ Ἀρ. Π. ἥτις φέρει (1).

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ περὶ τὸ δίκαιον πλάνη, κατὰ γενικὸν μὲν κανόνα, δὲν συγχωρεῖται, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ εἶναι συγγνωστή, εἴτε ἕνεκα τῆς ἰδιότητος τοῦ πλανηθέντος, ὅταν οὗτος εἶναι στρατιωτικὸς κλπ., εἴτε ἕνεκα εἰδικῶν τινων περιστάσεων, καθ' ἃς δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς ῥαθυμίαν τινὰ τοῦ πλανωμένου. Νόμος 7, 9 § 3 τοῦ βιβλ. 22 τίτ. 6 τῶν Πανδεκ. Βασιλ. (24, 6) 1. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ Δημήτριος Παπᾶ Νικολῆς ἰσχυρίσθη ἐνώπιον τῶν κατωτέρω δικαστηρίων ὅτι στρατιωτικὸς ὢν ἐπλανήθη περὶ τὸ δίκαιον θεωρήσας ὑποχρεωτικὰς δι' αὐτὸν τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ Βασ. διατάγματα, τὰ ὁποῖα ἐκήρυττον αὐτὸν ὀφειλέτην τῶν χρημάτων τοῦ δημοσίου, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὸ ναυάγιον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διοικουμένου πλοίου, ἀπωλέσθησαν, ἤτοι μὴ γνωρίζων ὅτι κατὰ τὸν νόμον δὲν ἦτον ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ τὰ ἀπολεσθέντα χρήματα τοῦ δημοσίου οὐχὶ ἐκ σφάλματός τινος αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τυχαίας περιστάσεως, ὑπήκουσεν ὡς στρατιωτικὸς εἰς τὰ Βασ. διατάγματα, τὸ δὲ ἐφετεῖον, ἀντὶ νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ὁ εἰρημένος Δημ. Παππᾶ Νικολῆς ὑπέπεσεν εἰς τοιαύτην νομικὴν πλάνην, καὶ αὕτη εἶναι συγγνωστὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, σκέπτεται μόνον ὅτι οὗτος γινώσκων ὅτι ἂν δὲν ἤθελε νὰ δεχθῇ τὴν ἐπιβαλλομένην εὐθύνην τῆς ἐλλείψεως, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποχρεωθῇ, ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἑκουσίως παρεδέχθη τὰς Βασιλ. απο-

---

(1) Δι' αὐτῆς ἀναιρεῖται ἡ 8307 τῶν ἐν 'Αθ. ἐφετῶν.

φάσεις ὡς ὑποχρεωτικὰς δι' αὐτὸν καὶ ἀνεγνώρισε τὴν νόμιμον αἰτίαν τῆς ὑποχρεώσεώς του, ἀλλὰ διὰ τῆς σκέψεως ταύτης δὲν ἐκφράζεται ποσῶς ἐὰν ὁ Δ. Π. Νικολῆς δὲν ἐπλανήθη περὶ τὸ δίκαιον, ἤτοι καίτοι γνωρίζων ὅτι δὲν ἠδύνατο δυνάμει τοῦ νόμου δικαστικῶς νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν εἰρημένων χρημάτων, παρεδέχθη τὰς Βασιλ. ἀποφάσεις· ὥστε τὸ ἐφετεῖον ἄνευ ἀποδείξεως καὶ αἰτιολογίας τινὸς, παρεδέχθη, ὅτι ὁ Παναγ. Νικολῆς δὲν ἐπλανήθη περὶ τὸ δίκαιον καὶ ἀπέῤῥιψε τὴν ἀγωγήν του, στηριζόμενον, ὡς φαίνεται, ἐκ τοῦ συμπεράσματός του, ἤτοι τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεώς του, εἰς τὸν γενικὸν κανόνα, ὅτι ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια δὲν ἐπιτρέπεται· οὕτω δὲ σκεφθὲν καὶ ἀποφασίσαν ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τοὺς διαληφθέντας νόμους, καὶ παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας, καὶ ἕνεκα τούτου, καὶ ἕνεκα ἀναιτιολογήτου, ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἀναιρετέα· ἄρθρ. 201, 807 § 5, 6 καὶ 7 τῆς αὐτῆς δικον.

§ 13. Τὸ μὴ κατασχετέον μέρος τοῦ μισθοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλων δύναται νὰ μεσεγγυηθῇ πρὸς πληρωμὴν συντάξεως ἕνεκα διατροφῆς, ὀφειλομένης παρ' αὐτῶν εἰς τὰς συζύγους ἢ τὰ τέκνα των; ὅρα τὴν λέξιν *Κατάσχεσις* ἐν Κύρ. τ. 8 σ. 240 ἐπ.

§ 14. Συνήγοροι οἱ στρατιῶται; ἴδε Οἰκ. § 73 σημ. 4.

§ 15. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ 29 τίτλ. τοῦ στρατ. Κώδηκος τῆς Γαλλίας, ὁ φρούραρχος τῆς πόλεως, ὅπου ἀποθνήσκει στρατιωτικός τις, δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ τὰ πράγματα τοῦ ἀποθανόντος εἰς τοὺς κληρονόμους του εἰμὴ ἀφοῦ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη του, ὅσα ἔκαμεν ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ, καὶ τὰ τῆς κηδείας ἔξοδα. Απ. ἐφ. Ἀθηνῶν 1120, ἣν ἐν Κύρ. τ. 4 σ. 379 ἐν τέλ.

§ 16. Ἀποβιώσαντος τινὸς ἀνωτέρου στρατιωτικοῦ ἀξιωματικοῦ, ὁ διάδοχος αὐτοῦ ἔχων τὸ δικαίωμα, ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἀπουσίᾳ τῶν ὑπαρχόντων κληρονόμων, δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν φρουρίων, νὰ πληρώσῃ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀποθανόντος τὰ χρέη αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας του, εἶχε, κατὰ συνέπειαν, καὶ τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβῃ προσωρινῶς καὶ τὴν διαχείρησιν τῆς περιουσίας καὶ νὰ ἐκποιήσῃ, ἐν ἐλλείψει χρημάτων, μέρος αὐτῆς πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν καὶ ἐξόδων· ἀλλὰ καὶ ὡς ἁπλοῦς διαχειριστὴς ξένης περιουσίας ἂν θεωρηθῇ, πάλιν δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ πωλήσῃ μέρος τῆς διαχειρισθείσης παρ' αὐτοῦ περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος, καὶ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων τῆς κηδείας καὶ τῶν χρεῶν του, ἀλλὰ μόνον εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν διὰ πᾶσαν ἐκ τῆς διαχει-

ρήσεως τοῦ προξενηθεῖσαν ζημίαν. (Απόφ. 5134 τῆς 18 νοεμβρ. 1848 Εφ. Αθ.)— ὅρα τὴν λ. *Αρμοδ. πολ.* § 332.

§ 17. Περὶ στρατιωτικῶν διαθηκῶν. Ἴδε ἐν Εφρ. τὴν λ. Διαθῆκαι (ἀπ. 1097. Εφ. Αθ.) Πρλ. Καλ. τ. Ε'.

§ 18. Ὅταν τὶς ἐστρατολόγησε κατὰ διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπλήρωσε τοὺς μισθοὺς των ἄνευ ἐντολῆς, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸ δημόσιον τοὺς μισθοὺς αὐτοὺς, ὡς διαχειριστὴς ἀλλοτρίων ὑποθέσεων. — Απ. 6955 τοῦ 1850 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ.

Ἴδε τὰς λέξεις Συμβούλιον συγγενικόν. — Κληρονομία. — Συνήγοροι. — Μάρτυρες ἐπὶ ποιν. δικῶν ἐν Εφρ. τ. 10 σ. 141–172. Πώλησις, ἔνθα περὶ προτιμήσεως. — Κλητῆρες. — Συμβολαιογράφοι. — Ἐξαίρεσις δικαστῶν.

Σύγγραμμα περὶ βαθμῶν συγγενείας. Ἴδε μετάφ. Ισαρίας Γ666. σελ. 80 σημ. 146.

§ 1. Κατὰ τὸ 230 ἄρθρον τοῦ ποιν. νόμου, ἐκεῖνος μόνον τιμωρεῖται, ὅστις ἐμφανίζεται, ἀντ' ἄλλου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου χωρὶς νὰ ἦναι δικηγόρος, ὁμόδικος, σύζυγος, ἀνιὼν, κατιὼν, ἀδελφὸς ἢ κηδεστής· ὁ δὲ νόμος ὡς πρὸς τοὺς κηδεστὰς δὲν κάμνει διάκρισιν βαθμοῦ, ἀλλὰ τοῦ περιορισμοῦ τούτου δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέτρον ἐκτὸς τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τὸ δικαίωμα τῶν συγγενῶν περὶ τοῦ δικηγορεῖν, σύμφωνως μὲ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς ἀνιόντας καὶ κατιόντας κηδεστὰς ἄνευ διακρίσεως βαθμοῦ, ἑπομένως καὶ εἰς τὸν σύζυγον τῆς ἐγγονῆς. — (Ἴδε τὴν λέξ. Αντιποίησις ὑπηρεσίας). Απόφ. πολιτ. Αρ. Π. πγ' ἣν ἐν λέξ. *Αντιποίησις*.

§ 2. Υπάρχει ἔθιμον εἰς Μάνην, καθ' ὃ οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς πωλοῦσιν, ἄνευ ἀδείας, κτήματα ὀρφανικά. Ἴδε ἀπ. 10358 Εφ. Αθ. ἐν λ. Κηδεμονία.

§ 3. Ὁ ἔχων πνευματικὴν συγγένειαν μὲ τὸν κληρονόμον, λαμ-

6άνει μέρος ὡς μάρτυς, εἰς τὴν διαθήκην; (1). Ἴδε 10549 τῶν ἐν Αθ. Εφ. Ἴδε τὴν λ. Συμβολαιογράφος.

§ 4. Η συγγένεια θεωρουμένη ὡς κώλυμα πρὸς γάμον (2). Ἴδε Εὐρ. τ. 5 λ. Γάμος.

§ 5. Τὰ ἐκ προσώπων μὴ συνδεθέντων εἰσέτι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου καὶ κωλυομένων μάλιστα εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦτον, γεννηθέντα τέκνα, δύνανται νὰ θεωρηθῶσι νόμιμα, ἐὰν συζευχθῶσι τὰ εἰρημένα πρόσωπα ἀδεία τῆς ἐκκλ. ἀρχῆς (3).

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Τὰ ἐκ προσώπων μὴ συνδεθέντων εἰσέτι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, καὶ κωλυομένων μάλιστα εἰς τὸν σύνδεσμον τοῦτον ἕνεκα τῆς πρὸς ἀλλήλους ὑπαρχούσης συγγενείας, γεννηθέντα τέκνα, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν νόμιμα, ἐὰν τὰ εἰρημένα πρόσωπα συζευχθῶσιν ἀκολούθως, ἀδείᾳ τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Απ. Πρωτ. Σύρου 308 τοῦ 1843 (Νομ. σ. 3330).

§ 6. Συγγενεῖς ἐξετάζονται ὡς μάρτυρες; (4).

Περὶ τούτου ὡμίλησα ἐν λ. Μάρτυρες (Εὐρ. τ. 10). Ἐνταῦθα δὲ προσθέτω καὶ τὰ ἑξῆς.

---

(1) Ἴδε λέξ. Διαθῆκαι.

(2) Ἴδε Θέμ. τ. 7 σ. 165, 208 ἐπ.

(3) Ἴδε Εὐρ τ. 11 σ. 365—367.

(4) Κατ' αἴτησιν τῶν διαδίκων ἀποβάλλονται τῆς μαρτυρίας συγγενεῖς τινες τοῦ ἀποδεικνύοντος· ἤτοι σύζυγοι, εἰ καὶ διεζευγμένοι· προσέτι μεμνηστευμένοι· τέλος ἀνιόντες καὶ κατιόντες συγγενεῖς ἢ ἀγχιστεῖς τοῦ ἀποδεικνύοντος· οἱ ἐκ πλαγίου συγγενεῖς ἐξαιροῦνται μέχρι τοῦ 4 βαθμοῦ. — Η συγγένεια πρός τινας ὁμοδίκους ἀποτελεῖ λόγον ἐξαιρέσεως μόνον ὡς πρὸς αὐτούς. Lindes Zeitschr. XVI, 117 Plank Mehrheit σ. 412 σημ. 25.

Κατὰ ῥωμ. δίκαιον ἄκων οὐδεὶς μαρτυρεῖ... κατὰ τοῦ ἰδίου πενθεροῦ ἢ γαμβροῦ ἢ προγόνου ἢ πατρωοῦ ἢ ἀνεψιοῦ ἢ ἀνεψιᾶς ἢ τῶν ἐξ αὐτῶν τεχθέντων ἢ τῶν ἐγγυτέρων βαθμοῦ ὄντων. προσέτι υἱὸς πατρὶ ἢ πατὴρ υἱῷ· τέλος οἱ ἀνιόντες καὶ κατιόντες σύζυγοι κατ' ἀλλήλων. Ν. 4, 5, 9 Βασ. (21, 1) § 35, 40, 44 Ἁρμ. (Α'. ς'.) Συμφώνως καὶ ἡ γαλ. δικον. (ἄρθρ. 268) ἀνικάνους εἰς μαρτυρίαν ἐκήρυξε τοὺς ἀνιόντας ἢ κατιόντας συγγενεῖς ἢ ἀγχιστεῖς τοῦ διαδίκου ἢ τοῦ συζύγου αὐτοῦ. Carre ζ' 1055. Εὐρ. Ι' 96. Οἰκ. § 162.

α') Ἡ πνευματικὴ συγγένεια εἶναι λόγος ἐξαιρέσεως τῶν μαρτύρων; Ἴδε τὴν λ. Μάρτυρες § 316—334[4], 348, 378 (1).

β') Ἡ υἱοθεσία; αὐτ. § 385.

γ') Ἡ ἐκ κηδεστίας συγγένεια πότε θεωρεῖται ὡς ὑπάρχουσα, διὰ νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἐξαίρεσιν; (2).

Συγγένεια ἐκ κηδεστίας τότε μόνον δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ὅταν τελεσθῇ ὁ γάμος· ὁ δὲ νόμος τὸν δεύτερον μόνον βαθμὸν τῆς κηδεστίας προβλέπει ὡς λόγον ἐξαιρέσεως. Απόφ. Εφ. Ν. 190 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 998).

δ') Ἡ ἐκ κηδεστίας συγγένεια εἰς τρίτον βαθμὸν μὲ τὸν διεξάγοντα τὴν ἀπόδειξιν εἶναι νόμιμος λόγος ἐξαιρέσεως· ἑπομένως ὁ μάρτυς εἶναι ἐξαιρετέος, ὅταν πρόκηται νὰ καταθέσῃ εἰς δίκην ὑπάρχουσαν μεταξὺ τῆς συζύγου τοῦ ἀνεψιοῦ του καὶ ἄλλου τινός, ἤτοι·

Ἡ συγγένεια ἐκ κηδεστίας εἰς τρίτον βαθμὸν μὲ τὸν διεξάγοντα τὴν ἀπόδειξιν εἶναι νόμιμος λόγος ἐξαιρέσεως τοῦ μάρτυρος· ἑπομένως ὁ μάρτυς εἶναι ἐξαιρετέος, ὅταν πρόκηται νὰ καταθέσῃ εἰς δίκην, ὑπάρχουσαν μεταξὺ τῆς συζύγου τοῦ ἀνεψιοῦ του, υἱοῦ τοῦ ἀδελφοῦ του, τῆς διεξαγούσης τὴν ἀπόδειξιν. Απόφ. ἐφ. Ν. τῆς 1 ἰουλίου τοῦ 1841 (Νομ. σ. 2510).

ε') Ἡ ἐκ κηδεστίας ὑπάρχουσα συγγένεια τοῦ συζύγου καὶ τῶν ἐκ κηδεστίας συγγενῶν τοῦ ἑτέρου δὲν δίδει ἀφορμὴν εἰς ἐξαίρεσιν, ἤτοι·

Κατὰ τὸ πολιτ. δίκαιον, μόνον οἱ συγγενεῖς τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων εἶναι κηδεσταὶ τοῦ ἑτέρου· λέγονται δὲ τοιοῦτοι ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ γάμου παραγομένης ἑνότητος τῶν συζύγων· οἱ δὲ κηδεσταὶ τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων δὲν εἶναι κηδεσταὶ τοῦ ἑτέρου. Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 15 ὀκτωβρίου 1840 (Νομ. σελ. 2269).

ς') Ὅταν ὁ μάρτυς ἔχῃ ἀνεψιὸν ἐξ ἀδελφῆς τὴν σύζυγον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐνάγοντος ὑπόκειται εἰς ἐξαίρεσιν; Ἴδε ἀπ. πολ. Αρ. Π. 160 τοῦ 1852 ἐν λέξει *Μάρτυρες*.

ζ') Δὲν δίδει χώραν εἰς ἐξαίρεσιν ἡ ἐκ κηδεστίας ὑπάρχουσα συγγένεια μεταξὺ τοῦ συζύγου καὶ τῶν ἐκ κηδεστίας συγγενῶν τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων.

Ὅθεν ὁ σύζυγος τῆς γυναικαδελφῆς τοῦ διεξάγοντος τὴν ἀπόδειξιν δὲν ἐξαιρεῖται. Εφ. Ν. ἀπ. τοῦ 1842 (Νομ. σ. 2959).

---

(1) Οἰκ. § 461, 462 σημ. 12 ἐπ.
(2) Ἴδε Εὐρ. τ. 7 σ. 12 ἐπ.

Μόνοι οἱ συγγενεῖς τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων εἶναι κηδεσταὶ τοῦ ἑτέρου· οἱ δὲ κηδεσταὶ τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων, δὲν εἶναι κηδεσταὶ τοῦ ἑτέρου. Απ. ἐφ. Ν. 219 τοῦ 1840 (Νομ. σ. 3742).

η') Τὸ ἄρθρ. 326 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ ὁποῖον ἐννοεῖ ὅτι δὲν ἐξετάζονται συγγενεῖς καὶ κηδεσταὶ, ὅταν ἡ συγγενικὴ σχέσις αὐτῶν εἶναι στενωτέρα πρὸς ἕνα τῶν διαδίκων, ἢ πρὸς τὸν ἕτερον, παραπέμπον ῥητῶς εἰς τοὺς ἀριθ. 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρ. 324 ἐξηγεῖ ἀποχρώντως μὲ τοῦτο ὅτι προνοεῖ μόνον περὶ ἐκείνων τῶν συγγενῶν καὶ κηδεστῶν, οἵτινες ἄλλως ἔχουν βαθμὸν συγγενείας, ὑποκείμενον εἰς ἐξαίρεσιν, δηλαδὴ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, ἢ ἐκ πλαγίου μέχρι τετάρτου βαθμοῦ. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 51 τοῦ 1838 (Νομ. σ. 3635).

θ') Μάρτυς ἔχον σύζυγον τὴν ἀνεψιὰν τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἀνταποδεικνύοντος εἶναι ἐξαιρετέος, διότι ἔχει συγγένειαν μετ' αὐτοῦ εἰς τρίτον βαθμὸν ἐκ κηδεστίας (ἄρθρ. 324 § 7 πολ. δικον.). Απόφ. 4079 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

ι') Ὁ σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ διαδίκου δὲν εἶναι ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 224 ἐξαιρουμένων μαρτύρων. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 145 τοῦ 1849.

ια') Αδελφοὶ τοῦ διεξάγοντος τὴν ἀπόδειξιν καὶ ὁ ἀνδράδελφος τῆς ἀντιδίκου του ἐξαιρεῖται ὡς μάρτυς; Ἴδε Εὑρ. τ. 10 λ. Μάρτυρες § 320.

Κηδεσταὶ (1)

§ 7. Ἡ κηδεστεία ἄρχεται ἀπὸ τῆς μνηστείας; Ὅρα τὴν λέξ. *Μάρτυρες* § 329.

§ 8. Ἡ ἐκ τῆς κηδεστείας συγγένεια, πότε θεωρεῖται ὡς ὑπάρχουσα, διὰ νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἐξαίρεσιν; Ὅρα Εὑρ. τ. 7 λέξ. Εξαίρεσις δικαστ.

§ 9. Οἱ συγγενεῖς τοῦ συζύγου εἶναι κηδεσταὶ τῆς συζύγου καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἄρα οἱ συγγενεῖς ἑκάστου τῶν συζύγων, δὲν εἶναι μεταξύ των κηδεσταί. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 160 τοῦ 1852 φέρουσα (2).

Απόφ. Επειδὴ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφά-

---

(1) Περὶ κηδεστείας, ἴδε Μχκ. § 510. — Δικαιώματα αὐτῶν ἵνα λάβωσι μέρος εἰς τὸ συγγ. συμβούλιον, ἢ ἵνα προσκαλέσωσιν ἀπαγόρευσιν. Ἴδε λ. Συμβούλιον συγγενικόν. — Ἴδε πρακτ. § 6.

(2) Αναιρεῖται, δι' αὐτῆς, ἡ 376 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ν. Δρ... ἐφετῶν.

σεως, ἡ μάρτυς Ἄννα Μαστοντώνη ἔχει ἀνεψιὰν ἐξ ἀδελφῆς τὴν σύζυγον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 324 § 7 τῆς πολ. δικονομίας μάρτυρες ἐξαιρετέοι εἶναι καὶ οἱ μέχρι τετάρτου βαθμοῦ ἐκ πλαγίου συγγενεῖς ἢ κηδεσταὶ τοῦ διεξάγοντος τὴν ἀπόδειξιν· κατὰ δὲ τὸν νόμον 4 § 3 τῶν Πανδ. βιβ. 38, τίτ. 10 οἱ συγγενεῖς τοῦ συζύγου εἶναι κηδεσταὶ τῆς συζύγου καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἄρα οἱ συγγενεῖς ἑκάστου τῶν συζύγων δὲν εἶναι μεταξύ των κηδεσταί· ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον ἐκλαβὸν τὴν μνησθεῖσαν πρὸς μητρὸς θείαν τῆς συζύγου τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐνάγοντος ὡς κηδεστὴν τούτου, ἐνῷ κατὰ τὸν μνησθέντα νόμον εἶναι μόνον ἐκ κηδεστείας θεία τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἐξαιρέσαν αὐτήν, παρεβίασε τὸ μνησθὲν ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας, αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου εἶναι οὐσιώδεις.

§ 10. Κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον μόνον οἱ συγγενεῖς τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων εἶναι κηδεσταὶ τοῦ ἑτέρου· οἱ δὲ κηδεσταὶ τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων δὲν εἶναι κηδεσταὶ τοῦ ἑτέρου. Νομ. σ. 2620, 2326.

§ 11. Πότε ἡ κηδεστεία δίδει ἀφορμὴν εἰς ἐξαίρεσιν τῶν μαρτύρων; ὅρα τὴν λέξ. *Μάρτυρες* καὶ τοὺς προηγ. §§.

Ὁ νόμος ἐννοεῖ συγγένειαν μὲν τὴν ἐξ αἵματος, κηδεστείαν δὲ τὴν ἐκ συναφείας γαμικῆς οἰκειότητα τῶν συναπτομένων προσώπων καὶ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν αὐτῶν· διότι ὁ σύζυγος γίνεται κηδεστὴς μόνον τῶν τοῦ ἑτέρου συζύγου συγγενῶν, κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας βαθμόν, οὐχὶ δὲ καὶ κηδεστὴς τῶν κηδεστῶν αὐτοῦ· ὁ δὲ Ι. Ρ. δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτῶν, διότι ἡ Α δὲν εἶναι οὔτε ἐξ αἵματος συγγενὴς αὐτοῦ, οὔτε κηδεστής· ἂν δὲ ἡ Σ, ἡ νῦν σύζυγος αὐτοῦ, ἔσχε ποτὲ προγονὴν τὴν μητέρα τῆς Α, καὶ ἑπομένως ταύτην ποτὲ προσεγγόνην, ὁ Ρ, διὰ τοῦ νέου ὡς πρὸς αὐτὴν γάμου του, δὲν κατέστη αὐτὸς κηδεστὴς τῶν ποτὲ κηδεστῶν της, διότι ὁ νόμος δὲν ἀναγνωρίζει τὴν τοιαύτην σχέσιν ὡς κηδεστίαν, οὐδὲ δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀπαγορεύει τὴν μαρτυρίαν μέχρι τοῦ τετάρτου βαθμοῦ, ὡς δύναται νὰ ἐξαχθῇ καὶ ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρ. 177 καὶ 179 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, τῶν 36 καὶ 91 τῆς πολιτ. δικονομίας καὶ τοῦ 51 τῆς ποινικῆς, προφανῶς μὴ προβλεπόντων εἰμὴ τὴν ἄμεσον κηδεστείαν· ὥστε καὶ ἡ διὰ συγγένειαν ἐξαίρεσις τοῦ ῥηθέντος Σ ὡς μάρτυρος εἰς τὴν δίκην δὲν εἶναι βάσιμος. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 353 τοῦ 1846 ἐν δλ. ἐν λ. διαθήκη (σ. 25 ἐπ.).

Κηδεσταὶ δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀπαγόρευσιν κηδεστοῦ;

ὄχι.— Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 427 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σ. 5108.

§ 12. Ἴδε ἀπ. ἐφ. Αθ. 5796 ἐν λ. Πραγματογνωμοσύνη.

§ 13. Συγγένεια κλητῆρος εἶναι δικαιολόγημα πρὸς ἄρνησιν τῆς ὑπηρεσίας του; Οἰκ. τ. 1 σ. 67 σημ. 11.

ΣΥΓΓΝΩΜΗ ΗΛΙΚΙΑΣ (1).

§ 1. Ὁ λαβὼν συγγνώμην ἡλικίας, θεωρεῖται ἀνῆλιξ; Ἴδε ἀπ. 10257 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

§ 2. Οἱ ἀνήλικες οἱ λαβόντες συγγνώμην ἡλικίας δύνανται νὰ συμβιβασθῶσιν ἐπὶ πράξεων διαχειρίσεως; Ναί, οἷον ὅταν πρόκηται περὶ παραλείψεως κατοχῆς.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν νόμον 3 § 1 Κώδ. (4, 45) ἐξάγεται ὅτι οἱ συγγνώμην ἡλικίας λαβόντες ἀνήλικοι δύνανται μὲν νὰ ἐνεργῶσι πράξεις διαχειρίσεως, οὐχὶ δὲ ἐκποιήσεως ἢ ὑποθηκεύσεως ἀκινήτων πραγμάτων· οἱ δὲ συμβιβασμοὶ ἐπὶ ἀκινήτων ἰσοδυναμοῦσι μὲ ἐκποιήσεις (4 Conl. de p. minor L. 1 § 9. D. si quid in fraudem) καὶ ἀπαγορεύονται, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ συμβιβασμοὶ εἰς πράξεις διαχειρίσεως.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ δίκη, περὶ ἧς συνεβιβάσθη ὁ Κ. Ν. Λεοναρδόπουλος, εἶχεν ἀντικείμενον (ἴδε τὴν ἀπὸ 7 μαΐου 1856 ἀγωγὴν τοῦ Γ. Σκουζὲ) τὴν παράλειψιν κατοχῆς διαφόρων τεμαχίων σταφιδαμπέλου ἀνηκόντων μὲν εἰς τὸν Λεοναρδόπουλον καὶ τὴν θετὴν μητέρα αὐτοῦ, ἀναγκαστικῶς δὲ ἐκποιηθέντων καὶ κατακυρωθέντων εἰς τὸν ἐνάγοντα ὡς ὑπερθεματιστήν, ἑπομένως τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ δὲν ἦτον οὔτε ἐκποίησις ἑκουσία, οὔτε ὑποθήκευσις ἀκινήτου· ἀλλὰ καὶ ἂν θεωρηθῇ, ὅτι ὁ συμβιβασμὸς ἔλαβεν ἰδίως χώραν ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως τῆς προταθείσης παρ' αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν περὶ ἀκυρώσεως τοῦ πλειστηριασμοῦ, λόγῳ, ὅτι δὲν παρεδέχθη ἡ αἴτησίς του τοῦ νὰ μετατεθῇ ὁ πλειστηριασμὸς εἰς ἄλλον δῆμον, πάλιν ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ νὰ ζητήσῃ ὁ ἀνήλικος τὸν πλειστηριασμὸν εἰς ἄλλον δῆμον, εἶναι διαχείρησις τῆς περιουσίας του καὶ οὐχὶ ἑκούσιος ἐκποίησις, διότι ἡ ἐκποίησις πάντοτε ἐξηκολούθει νὰ ἦναι ἀναγκαστικὴ καὶ

---

(1) Ἴδε Ἡλικία, Εὑρ. τ. 8 σ. 132 ἐπ.

δὲν ἤθελε μεταβάλει χαρακτῆρα ὡς ἐκ τῆς παραδοχῆς τῆς προτάσεως ταύτης, ἀλλὰ μόνον αὕτη ἐπιῤῥοὴν ἔχει ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ κτήματος, ὁ δὲ νομοθέτης ἐμποδίσας τὴν ἐκποίησιν τῶν ἀκινήτων δὲν εἶχε ὑπ' ὄψιν του ν' ἀπαγορεύσῃ αὐτὴν διὰ τὸ εὐτελὲς τῆς τιμῆς, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀσφαλὲς τῆς ἀκινήτου περιουσίας, ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου πάντοτε ἤθελε λάβει χώραν· ὅθεν ἠδύνατο νὰ συμβιβασθῇ περὶ τῆς ἀνωτέρω παραλείψεως τῆς ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ διατυπώσεως ὁ Κ. Λεοναρδόπουλος, ἔχων συγγνώμην ἡλικίας διὰ Β. διατάγματος. Ἀπ. ἐφ. Ν. 627 τοῦ 1857 ἐν Νομικ. σ. 6266. — Πρλ. λ. Συμβιβ.

§ 3. Ἡ, αἰτήσει τοῦ συγγνώμην ἡλικίας λαβόντος ἀνήλικος, μεταβίβασις ἀναγκαστικοῦ πλειστηριασμοῦ εἰς ἄλλον δῆμον, ἰσχύει; Ναί, κατὰ τὴν 627 τοῦ 1857 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν, ἣν ἀν. — Πρλ. λ. Συμβιβασμός.

§ 4. Διὰ τῆς συγγνώμης τῆς ἡλικίας παύει ἡ κηδεμονίας (1). Ἴδε Θέμ. τ. 5 σ. 290 ἐπ.

---

(1) Ὁ κατὰ τὸ κεφάλαιον 18 τοῦ βιβ. Α'. τίτ. ιβ' τῆς Ἑξαβ. τοῦ Ἀρμενοπούλου λαβὼν παρὰ τοῦ Βασιλέως συγγνώμην ἡλικίας ἐξομοιοῦται μὲ τοὺς ἐνήλικας ὡς πρὸς τὰ συναλλάγματά του, καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας ἀκέραιον ἀποκατάστασιν, παύει δὲ τοῦ νὰ ἦναι καὶ ὑπὸ κηδεμονίαν. Ἀλλά, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκποίησιν ἢ τὴν ὑποθήκευσιν τῆς ἀκινήτου περιουσίας του, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπόκηται καὶ αὐτος εἰς τὰς περὶ τῆς ὑποθηκεύσεως καὶ ἐκποιήσεως τῶν ἀνηλίκων διατάξεις τοῦ πολιτικοῦ νόμου, καθ' ἃς ἀπαιτεῖται, διὰ τὸ κῦρος τῶν πράξεων τούτων, δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λαβὼν τὴν συγγνώμην ἡλικίας θεωρεῖται κατὰ νόμον ἐνήλιξ, οὐ μόνον δύναται ἀκωλύτως νὰ μετέλθῃ τὴν ἐμπορίαν, ἧς ἡ ἐξάσκησις εἶναι εἰς πάντας ἐλευθέρα, χωρὶς νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, ἀλλὰ πρέπει περιπλέον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 6, ὁ ἀνῆλιξ, εἰς ὃν ἐπετράπη ἡ ἐξάσκησις τῆς ἐμπορίας, δύναται, χάριν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐπαγγέλματός του, νὰ ὑποχρεοῦται καὶ νὰ ὑποθηκεύῃ τὰ ἀκίνητα αὐτοῦ κτήματα, κατὰ μείζονα λόγον, ὁ λαβὼν τὴν συγγνώμην τῆς ἡλικίας ἔχει, εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις, τὴν αὐτὴν ἱκανότητα, χωρὶς νὰ χρήζῃ ἐπὶ τούτῳ τῆς ἀδείας τοῦ δικαστηρίου. Ῥάλ. τόμ. 1 σελ. 69—70.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Οἱ ἐκδόται περιοδικῶν συγγραμμάτων θεωροῦνται ἔμποροι; Ἴδε ἀπόφ. 10856 τῶν ἐν Αθ. Εφ. ἐν Εὐρ. τ. 13 σ. 170.—Πρλ. Ῥάλλ. τ. 1 § 23, 24, 43. Ἴδε τὰς λ. Ἐλευθεροτυπία καὶ Τύπος.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ἐνόρκων.— Ἴδε τὴν λ. Συνέδρων δικαστήριον.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ εἰς περιουσίαν τινά.—Ἴδε λ. Συγκυριότης.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ δικαστική.

Ἴδε τὴν λέξ. Σύνθεσις.

ΣΥΓΚΥΡΙΟΤΗΣ.

Ἴδε τὰς λέξ. Κοινωνία.—Κυριότης.—Χρησιδεσποτεία.

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ποινῶν (1).

§ 1. Ὁ ἤδη διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως καταδικασθεὶς, δικαζόμενος ἀκολούθως δι' ἀξιοποίνους πράξεις, προγενεστέρας τῆς πρώτης καταδίκης, καὶ κηρυττόμενος ἔνοχος τούτων, πρέπει, ἂν αἱ πράξεις αὗται δὲν τιμωρῶνται διὰ βαρυτέρων ποινῶν τῆς πρῶτον ἐπιβληθείσης, νὰ τιμωρηθῇ, θεωρουμένων τῶν δευτέρων πράξεων ὡς ἐπιβαρυντικῶν τῆς πρώτης, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς. Απ. ποιν. Αρ. Π. 60 τοῦ 1854, ἣν ἐν λ. Ποιναὶ (Εὐρ. τ. 12 σ. 397 ἐπ.).

§ 2. Τότε αἱ ποιναὶ τῶν δευτέρων πράξεων συγχωνεύονται μὲ τὴν πρώτην, ὅταν αὕτη ἐπεβλήθη ἤδη διὰ τῆς πρώτης ἀποφάσεως κατὰ τὸν ἀνώτατον αὐτῆς ὅρον. Απ. ποιν. Αρ. Π. 60 τοῦ 1854, ἣν εἰς Εὐρ. τ. 12 σ. 397 ἐπ: (λ. Ποιναί).

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ χρεῶν. — Ἴδε ἀπόφ. 9774 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.
Ἴδε λέξ. Κληρονομία.

ΣΥΓΧΩΡΟΧΑΡΤΙΑ.

Τὰς συγχωρήσεις ἢ συγχωροχάρτια (indulgences) ἐπενόησα

(1) Σχετικὰ ζητ. ἴδε εἰς Εὐρ. τ. 12 λ. Ποιναί.

κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 14 ἑκατονταετ. ὁ Πάπας ὁ Ἀδριανὸς ὁ 22, ἀλλ' ηὔξησε τότε (1517) ὁ σύγχρονος τοῦ Λουθήρου Λέων ὁ δέκατος. σελ. 38 τῶν σημειώσ. εἰς τὴν ἐπιςολὴν. τῶν 3 ἐπισκόπων.

—

ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ἐπὶ ποιν. δικῶν.

§ 1. Ἴδε τὰς λ. Συνέδρων δικ.—καὶ Συνήγοροι.

§ 2. Περὶ δημοσιότητος, ὅρα Εὐρ. τ. 5 σ. 765—771.

§ Περὶ ἐκδικάσεως τῆς ἀνακοπῆς, ἴδε Εὐρ. τ. 7 σ. 233.

§ Ἴδε ἐν Εὐρ. τ. 5 σ. 789 ἐπ. τὰ περὶ ποινικῆς διαδικασίας—καὶ τὴν λ. Συνέδρων δικαστηρίων.

—

ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ἐπὶ πολ. δικῶν.

Ἴδε τὰς λέξ. Πρότασις ἐν Εὐρ. τ. 14 σ. 149 ἐπ.—Ἐρημοδικία ἐν Εὐρ. τ. 7 σ. 220—232.—Ἀνακοπὴ ἐν Εὐρ. τ. 1.—Οἰκ. πολ. δικ. § 131—133.

Ἴδε τὴν 520 τοῦ 1852 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου, καθ' ἣν ἐὰν τὸ δικαστήριον εὕρῃ βάσιμον μίαν τῶν ἀναβλητικῶν ἐνστάσεων ἢ τὴν τῆς ἀκυρότητος, δὲν δύναται νὰ δικάσῃ τὰς ἄλλας ἀνατρεπτ. ἐνστάσεις.—Πρλ. τὴν λέξιν Πρότασις ἐν Εὐρ. τόμ. 14 σελ. 149 ἐπ.

Ἡ συζήτησις θεωρεῖται κατ' ἀντιμωλίαν γενομένη ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων καὶ τῆς οὐσίας, ὅταν ἀμφότεροι οἱ διάδικοι ἀναγνώσωσιν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τὰς ἐγγράφους προτάσεις των, τῶν ὁποίων ἡ μὴ ἀνάπτυξις δὲν μεταβάλλει τὸ εἶδος τῆς συζητήσεως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 251 τοῦ 1852.—Πρλ. τὴν λ. Ἐρημοδικία.

—

ΣΥΖΥΓΟΣ.

Ἴδε λέξεις Γάμος.—Χωρισμὸς κτημάτων.—Προίξ.

Περίληψις.

Παράστασις ἐπὶ δικαστηρίου § 4.

§ 1. Δικαίωμα τῆς συζύγου πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου.

Ἴδε ὅσα ἐξέθεσα ἐν λ. Νομιμοποίησις (Εὐρ. τ. 11 σ. 95—98). — Γυνὴ (Εὐρ. τ. 5 σ. 524—552). — Προὶξ ἐν Εὐρ. τόμ. 13 § 252 ἐπ. 240 ἐπ.

Πρβλ. τὴν λέξιν Χωρισμὸς κτημάτων, ἔνθα θέλω συμπληρώσει τὰ περὶ τούτου.

§ 2. Συνήγοροι αἱ γυναῖκες; οἱ στρατιῶται; οἱ κληρικοί. Ἴδε Οἰκ. § 73 σημ. 4.

§ 3. Δύνανται ν' ἀπαιτήσουν ἀποζημίωσιν τὰ ὀρφανὰ διὰ τὸν φόνον τοῦ πατρός των, ὡς καὶ ἡ σύζυγός του; Ἴδε τὴν λέξ. Πολιτικὴ ἀγωγή, § 5 ἐπ. ἐν Εὐρ. τ. 13 σ. 67 ἐπ.

§ 4. Ὁ σύζυγος δύναται νὰ ἐκβιάσῃ τὴν σύζυγον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν του;

Ἀξιόλογον ἀνακεφαλαίωσιν τῶν γνωμῶν, τὰς ὁποίας πρεσβεύουν ἐν Γαλλίᾳ οἱ συγγραφεῖς καὶ τὰ δικαστήρια, ἴδε εἰς τὴν revue crit. de la jurisp. (ἔτος 1851) σ. 594 ἐπ.

Συγχωρεῖται διορισμὸς μηνυτοῦ, ἵνα καταναγκασθῇ ἡ σύζυγος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ συζύγου; Ἴδε τὴν λ. *Γάμος* § 36 ἐπ. καὶ τὴν 10339 ἀπόφ. Εφ. Αθ.

§ 5. Ὁ λόγος, ὅτι ἡ ἀδελφὴ τοῦ μάρτυρος ἔχει σύζυγον τὸν ἀδελφὸν τοῦ διαδίκου, δὲν εἶναι λόγος ἐξαιρέσεως· (324 π. λ.)— Ἴδε τὴν 145 τοῦ 1849 πολ. ἀπόφ. Ἀρ. Π. ἐν λ. Μάρτυρες.

§ 6. Περὶ διατροφῆς. — Ἴδε ἐν Εὑρ. τὴν λ. Διατροφή, ἔνθα καὶ ἡ 20 τοῦ 1847 πολ. ἀπόφ. Αρ. Π.

§ 7. Τὰ κινητὰ πράγματα τῆς οἰκίας θεωροῦνται ἰδιοκτησία τοῦ συζύγου, ἡ δὲ σύζυγος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον. Απ. πολ. Αρ. Π. 33 τοῦ 1848.

§ 8. Ἡ σύζυγος ἰσχυριζομένη ὅτι ὁ σύζυγός της ἐπώλησε τὰ πολύτιμα στολιδιά της, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν της. Απ. πολ. Αρ. Π. 117 τοῦ 1849.

§ 9. Περὶ τοῦ Μουκιανείου δόγματος, ἴδε ἀπ. Ἀρ. Π. 235 τοῦ 1857. Πρλ. λέξ. Πώλησις § 301 ἐν τέλ. 790 ἐπ. Πρλ. λέξ. Προὶξ § 161—172.

Κατὰ τοῦ τεκμηρίου ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς γυναικὸς κατεχόμενον εἰκάζεται ὡς ἀνῆκον τῷ ἀνδρί, συγχωρεῖται ἀνταπόδειξις 275 πολ. δικον. τεμ. 5 Π. καὶ διάτ. 6 Κώδ. de don. inter. vir. et ux. Απ. 496 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (Νομ. σ. 5825).

Ὅταν ἡ σύζυγος δὲν ἀποδεικνύῃ, ὅτι ἔχει ἰδιοκτησίαν της, ὑποτίθεται, ὅτι ὅλα, ὅσα ἔχει, ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἄνδρα. Απ. ἐφ. Ν. 126 τοῦ 1836 (Νομ. σ. 462).

Μ' ὅλα ταῦτα συγχωρεῖται εἰς τὴν σύζυγον ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα ἦσαν ἴδιά της, προερχόμενα ἀπὸ τὴν δεῖνα αἰτίαν, καὶ ὅτι διὰ τῶν χρημάτων τούτων ἠγοράσθησαν τὰ διεκδικούμενα κτήματα. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 26 ἰανουαρ. τοῦ 1840 (Νομ. σ. 2131).

§ 10. Τίς πρέπει ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ παρὰ τῆς γυναικὸς ἀποκτηθέν, τοῦ γάμου συνεστῶτος, δὲν ἀπεκτήθη μὲ χρήματα τοῦ ἀνδρός; Ἴδε ἀπόφ. Εφ. Αθ. 11743 καὶ 12861 (1).

§ 11. Κτήματα ἀγοραζόμενα διὰ προικώων χρημάτων. —Εὑρ. λ. Προὶξ § 142 ἐπ.

---

(1) Κατὰ τὸν Νόμον 9. Κωδ. 5. 16. καὶ τὰ διὰ χρημάτων, ἀνηκόντων εἰς τὸν σύζυγον, ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀγοραζόμενα, θεωροῦνται κτήματα αὐτῆς, ὅταν τῇ παραδοθῶσιν. Ἀπόφ. Ἐφ. Ἀθηνῶν 683 τοῦ 1838. (Νομικ. σελ. 3920.).

§ 12. Πράγματα ἀγοραζόμενα διὰ χρημάτων τῆς γυναικός. αὐτ. § 161 ἐπ.

§ 13. Ὁ νόμος τεκμαίρεται ὡς εἰκονικὸν πᾶν μεταξὺ τῶν συζύγων συμβόλαιον; Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 369 τοῦ 1855— τὴν 235 τοῦ 1857 ἀπόφ. Αρ. Π. μεταξὺ Φωτίλα, Δούκα κλ.— τὴν λ. Πώλησις § 790—795.

Ἡ γυνή, εἰς ἣν ὁ σύζυγος ἐπώλησε κτῆμά τι, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ πόθεν ἔσχε τὸ τίμημα. Απ. ἐφ. Αθ. 12992.

§ 14. Περὶ Βελλιανείου (1) Δόγματος. Ἴδε Εὑρ. τ. 5 σ. 265—283.— Εὑρ. τ. 6 σ. 279—308. — Καλ. γ΄ § 806. — Παπ. § 423 σημ. 44, 59.

Εἰς Παπ. § 423 εὑρίσκετε ἀνεπτυγμένα τὰ ἀκόλουθα ζητήματα.

Ἀνικανότης τῶν γυναικῶν κατὰ τὸν ἀρχαῖον ῥωμ. νόμον τοῦ ἀναδέχεσθαι ὑποχρεώσεις.

Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἤργησε προϊόντος τοῦ χρόνου.

Κίνδυνος, ὃν διατρέχουσιν αἱ γυναῖκες πρὸς τὴν περιουσίαν αὐτῶν, ὡς παρασυρόμεναι εὐκόλως διὰ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ φύλου αὐτῶν εἰς τὸ ἀναδέχεσθαι ἀλλοτρίας ὀφειλὰς ἐν τῇ προσδοκίᾳ, ὅτι δὲν θέλουσιν ἀναγκασθῇ νὰ ἐκπληρώσωσιν αὐτάς.

Οὐελλειάνειον δόγμα σκοποῦν τὴν ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου τούτου.

Τίνα συμβόλαια ἀπηγόρευσε τὸ δόγμα τοῦτο;

Τὰς ἀναδοχὰς τῶν γυναικῶν.

Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἀναδοχαὶ αὐτῶν, καθ' ἃς ἀργεῖ τὸ δόγμα.

---

(1) Γυνὴ ἀναδεχομένη ἀλλοτρίαν ἐνοχήν, κατὰ συνέπειαν ῥαδιουργιῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἐν γνώσει τοῦ δανειστοῦ, βοηθεῖται. Απ. ἐφ. Ν. 213 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4716).

— Γυνὴ ἀναδεχομένη χρέος, τὸ ὁποῖον αὕτη μετὰ τοῦ ἀνδρὸς συνέστησε, καὶ τὸ ὁποῖον ἐδαπανήθη εἰς ἴδιον πρᾶγμα, δὲν βοηθεῖται ἀπὸ τὸ Βελιάνειον δόγμα (Ν. 44 Βασ. 26, 7 καὶ Νεαρὰ 234 κεφ. 8 Ἰουστ.). Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. 227 τοῦ 1848 (Νομ. σελ. 4807).

— Ἡ σύζυγος προτείνασα δι' ἐνστάσεως ὅτι τὰ πρὸς αὐτὴν καὶ τὸν σύζυγόν της δάνεια δὲν τὴν ἐπιβαρύνουν, θέτει εἰς τὴν ἀνάγκην τὸ δικαστήριον νὰ ἐξετάσῃ τὴν πρότασίν της αὐτήν. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 55 τοῦ 1849.

Ἡ συμφωνία τῶν νομομαθῶν περὶ τούτου.

Τὸ δόγμα δὲν ἐστέρησε τὰς γυναῖκας τῆς ἱκανότητος τοῦ συναλλάττεσθαι ἐν γένει ἢ τοῦ δανείζεσθαι.

Πῶς συμβιβάζονται μὲ τὴν ἀναμφίβολον ἀρχὴν ταύτην τὰ 13 καὶ 17 τεμάχια τοῦ (16, 1);

Τὰ χωρία ταῦτα προβλέπουσι θέματα περιέχοντα κατ' οὐσίαν ἀναδοχὴν τῆς γυναικός.

Ἑρμηνεία τοῦ Κ. (4, 29) 13.

Ἡ διάταξις αὕτη πραγματεύεται περὶ δανείου, ὅπερ ἡ γυνὴ λαμβάνει ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καὶ συμφέροντι.

Ἑρμηνεία τοῦ (16, 1) 17 πρ. καὶ συμβιβασμὸς αὐτοῦ μετὰ τοῦ 8 § 2 αὐτ.

Ἑρμηνεία τοῦ 17 § 2 αὐτ.

Τὰ χωρία ταῦτα ἐκφράζουσι τὴν ἀρχήν, ὅτι ἡ γυνὴ ἡ ἀναδεχομένη ἀλλοτρίαν ὑποχρέωσιν, οὐχὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δανειστοῦ ἢ τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλὰ πρὸς ἴδιον συμφέρον οὐ βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ Οὐελλειανείου δόγματος.

Παραδείγματα τοιαύτης ἀναδοχῆς.

Ἰδίως ἀναδοχὴ τῆς γυναικὸς ἐπὶ ἀνταλλάγματι τοῦ κινδύνου, ὃν δι' αὐτῆς ἀναλαμβάνει.

Ἐπίσης δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δόγματος ἀπηγορευμένην ἀναδοχὴν ἡ ἐπὶ σκοπῷ δωρεᾶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐπιχειρουμένη στερητικὴ ἀναδοχή.

Δόξα, καθ' ἣν ὁ περιορισμὸς οὗτος χωρεῖ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπὶ σκοπῷ δωρεᾶς ἐπιχειρουμένης συσωρευτικῆς ἀναδοχῆς.

Εἶναι ἐσφαλμένη.

Δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀπηγορευμένην ὑπὸ τοῦ δόγματος ἀναδοχὴν ἡ ἀναδοχή, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ γυνή, καὶ ἐὰν πληρώσῃ τὴν ἀλλοτρίαν ὀφειλήν, οὐδαμῶς ἐλαττόνει τὴν περιουσίαν της.

Ἀληθεῖς ἐξαιρέσεις τῆς τοῦ οὐελλειανείου δόγματος ἀπαγορεύσεως, ἤτοι ἀναδοχαί, αἵτινες, καίτοι ὑπαγόμεναι εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπὸ τοῦ δόγματος ἀπηγορευμένης ἀναδοχῆς, εἰσὶν οὐδὲν ἧττον ἰσχυραί.

Α) Ὅταν ὁ δανειστὴς ἀγνοῇ (ἐκ συγγνωστῆς πλάνης) ὅτι συναλλάσσεται μετὰ γυναικὸς ἀναδεχομένης ἀλλοτρίαν ὀφειλήν.

Β) Ὅταν ἡ ἀναδοχὴ τῆς γυναικὸς γίνεται πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπὶ προικοδοσίᾳ ἢ ἐπὶ ἐλευθερώσει δούλου ὑποσχέσεως.

Γ) ὅταν ἡ γυνὴ ἐπαναλαμβάνῃ μετὰ δύο ἔτη τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησεν ἀναδοχήν, ἢ

Δ) Κληρονομήσῃ τὸν πρωτότυπον (οὗ τινος ἀνεδέχθη τὴν ὀφειλήν).

Ἰσχύει ἡ ὑπὸ τῆς γυναικὸς γενομένη παραίτησις τοῦ εὐεργετήματος τοῦ Οὐελλειανείου δόγματος; Ναί.

Διάταξις τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καθ' ἣν αἱ εἰς τὸ δόγμα ὑπαγόμεναι ἀναδοχαὶ τῶν γυναικῶν εἰσὶν ἄκυροι καὶ μὴ οὖσαι, ἐὰν δὲν συνταχθῇ περὶ αὐτῶν δημόσιον ἔγγραφον.

Παρεξηγήσεις τῆς διατάξεως ταύτης.

Ἀληθὴς αὐτῆς ἔννοια.

Τίνες ἀναδοχαὶ δὲν ὑπάγονται εἰς αὐτήν;

Ἰσχύει καὶ παρ' ἡμῖν, καί τοι μὴ περιεχομένη οὔτε εἰς τὰ Βασιλικά, οὔτε εἰς τὴν τοῦ Ἀρμενοπούλου ἑξάβιβλον.

Ἀναδοχὴ γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἀνδρός.

Εἶναι ἀπολύτως ἄκυρος.

Ἐξαιρέσεις τῆς διατάξεως ταύτης.

Δάνειον ὅπερ λαμβάνει ἡ γυνὴ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρός, συνομολογοῦσα παθητικὴν συνενοχήν.

Εἰς τί συνίσταται ἡ ὑπὸ τοῦ Οὐελλειανείου δόγματος δεδομένη ταῖς ἀναδεχομέναις ἀλλοτρίαν ὑποχρέωσιν γυναιξὶ βοήθεια;

Ἀνατρέπεται κατ' ἔνστασιν ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως τῆς γυναικὸς ἐνοχὴ αὐτῆς.

Ἡ ἐκποίησις, εἰς ἣν ἔδωκε χώραν ἡ ἀναδοχή, εἶναι ἄκυρος καὶ μὴ οὖσα.

Τὴν ἔνστασιν ἔχουσιν ἐκτὸς τῆς γυναικὸς καὶ οἱ ἐγγυηταὶ καὶ οἱ ἐν γνώσει τοῦ δανειστοῦ κατ' ἐντολὴν αὐτῆς ἀναδεξάμενοι ἀλλοτρίαν ὀφειλήν.

Καὶ τὸ δυνάμει τῆς ἀναδοχῆς πληρωθὲν ἀναζητεῖται.

Ἀποκαταστατικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ διὰ τῆς (ἀνισχύρου) ἀναδοχῆς τῆς γυναικὸς ἀπαλλαγέντος τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑποχρεώσεως.

§ 15. Τὰ μεταξὺ συζύγων συμβόλαια δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσουν ἀπέναντι τρίτων. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 27 τοῦ 1846 (1)

§ 16. Ἡ τῆς γυναικὸς συναίνεσις πρὸς παραίτησιν τῶν δικαίων της εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐκτὸς τῆς ἀφορώσης προικῷον

(1) Ἐν. ἡμετ. Εὑρ. λ. Προίξ.—Πώλησις.

ἀκίνητον καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἀντιφώνησιν, ἐνοχοποιεῖ αὐτήν. Απ. πολ. Αρ. Π. 82 τοῦ 1846 (1).

§ 17. Ὁ σύζυγος, θεωρούμενος ὡς προστάτης καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς συζύγου του, καὶ μάλιστα καθόσον ἀφορᾷ τὰς εἰς αὐτὸν γενομένας προσβολὰς τῆς τιμῆς, δύναται νὰ καταμηνύσῃ τὸν ἐκτελέσαντα ἀξιόποινόν τινα πρᾶξιν κατὰ τῆς συζύγου του, καὶ ἡ τοιαύτη μήνυσις λογίζεται ὡς νὰ ἐγένετο ἀπὸ τὴν σύζυγον αὐτὴν καὶ ἐπέχει τόπον τῆς ἀπαιτουμένης ἐκ μέρους τῆς παθούσης ἐγκλήσεως. Βουλ. Εφ. Ν. 107 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4491) (2).

§ 18. Οἱ δανεισταὶ τοῦ ἀνδρὸς δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσι, διὰ χρέος αὐτοῦ, κτήματος τὸ ὁποῖον ἠγοράσθη μὲν διὰ νομισμάτων αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τῆς κατόχου γυναικός του.

Εν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχουν τὴν πρὸς ἀνατροπὴν τῶν μεταξὺ τῶν συζύγων συναλλαγμάτων ἀγωγὴν (τὴν Παυλιανὴν) εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὰ συναλλάγματα ἐγένοντο ἐπιζήμια αὐτῶν τῶν δανειστῶν. Απ. Εφ. Ναυπλ. 125 τοῦ 1846 (Νομ. σελ. 1668) (3).

§ 19. Ὁ σύζυγος ἐκείνης, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀπαγόρευσις, δύναται, ὅταν δὲν ἐπροσκάλεσεν αὐτὴ τὴν ἀπαγόρευσιν, νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸ συγγεν. συμβούλιον, συγκαλούμενον νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς. πολ. Κ. 495. ἀκυρ. γαλ. 13 ἰουν. 1836 (Νομ. σ. 2380) (4).

ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ.

Ἴδε τὰ περὶ αὐτῆς ἐν λέξ. Ὕβρις.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ.

Ὅρα τὰς λέξ. Συνθῆκαι.— Συμβόλαια.— Συναλλάγματα.

---

(1) Ἐν ἡμετ. Εὑρ. λ. Βελλιάνειον Δόγμα — καὶ Ὑποθήκη.
(2) Ἴδε ἐν ἡμετ. Εὑρ. λ. Μήνυσις.
(3) Ἴδε ἐν ἡμετ. Εὑρ. λ. Παυλιανὴ ἀγωγή.
(4) Ἴδε τὴν λ. Ἀπαγόρευσις— καὶ τὴν λ. Συμβούλιον συγγενικόν.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ.

Περίληψις.

α) Τῆς Προδεωρίας.

Συμβιβασμὸς τί ἐστιν; § 1.
Οὐσιώδεις ὅροι τῆς συμβάσεως ταύτης § 2.
Ἀβεβαία ἀξίωσις· δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀμφισβητῆται ἡ ἀξίωσις, ἢ νὰ ἦναι ἢ νὰ πρόκηται νὰ γενῇ ἐπίδικος § 2.
Συμπεράσματα.
Βέβαιον στοιχεῖον περιουσίας, ὅπερ περιποιεῖ εἰς τὸν παραιτούμενον τῆς αβεβαίας ἀξιώσεως ὁ ἀπαλλαττόμενος αὐτῆς.
Τύπος τῆς συμβάσεως § 3.
Ἰδιάζοντες ὁρισμοὶ περὶ τῆς συμβάσεως ταύτης § 4.
Ἡ πλάνη περὶ τὴν ἀξίωσιν, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβιβ. οὐδὲν ἔχει ἀποτέλεσμα § 5.
Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τῆς πλάνης περὶ τὸ γεγονὸς § 6.
Πλάνη περὶ τὴν γνησιότητα ἐγγράφων θεωρουμένων ὡς γνησίων, ἐν ᾧ δὲν εἶναι § 6.
Ἐκνίκησις τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συμβιβασμοῦ. Ζημία ὑπέρογκος § 7.
Ἀποτελέσματα τοῦ συμβ. δὲν ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τρίτους; § 8.
Ἰδίως ἀποτελέσματα τοῦ συμβιβασμοῦ μεταξὺ τοῦ ἐκ διαθήκης καὶ τοῦ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμου ὡς πρὸς τὴν πρὸς τοὺς κληρονομικοὺς δανειστὰς ἐνοχὴν τοῦ κληρονόμου.
Ἰσχύει ὁ συμβιβασμὸς περὶ τῶν ἐκ διαθήκης διενέξεων, πρὶν ἢ αὕτη ἀνοιχθῇ καὶ ἀναγνωσθῇ ὑπὸ τῶν διαφερομένων;
Ὁ συμβιβασμὸς περιέχει ἐκποίησιν τοῦ δικαιώματος, περὶ οὗ συνάπτεται § 9.
Συμπεράσματα περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ τοῦ γενομένου περὶ δικαιωμάτων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τοῦ συμβιβαζομένου, ἢ ὑπὸ προσώπων, μὴ ἐχόντων τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐκποιεῖν.
Ὁ ἐπίτροπος, ὁ δήμαρχος, ὁ διοικητὴς ἀγαθοεργοῦ ἱδρύματος δύνανται νὰ συμβιβασθῶσι περὶ ἀπαιτήσεων τοῦ ὀρφανοῦ, τοῦ δήμου ἢ τοῦ ἀγαθοεργοῦ ἱδρύματος ἢ κατ' αὐτῶν;
Συμβιβασμὸς περὶ ἀπαιτήσεων διατροφῆς, διὰ τελευταίας βουλήσεως καταλιπομένης.
Ῥωμαϊκὸς καὶ Βυζαντινὸς νόμος.
Νῦν ἰσχῦον δίκαιον.

β') Τῆς Νομολογίας.

Γενικά τινα ζητήματα § 16 ἐπ.
Στοιχεῖα συμβιβασμοῦ § 21 ἐπ.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ (transactio).

Βιβλιογραφία. Οἰκ. § 193. — Πάππαρ. τόμ. 2 σελ. 406 ἐπ. — Καλλ. τόμ. 3 § 532 ἐπ.— Μακ. § 432. — Molitor γ' σελ. 286.

§ 1. Συμβιβασμὸς (transactio) εἶναι ἡ ἐπὶ ὡρισμένῃ παροχῇ παραίτησις ἀμφιβαλλομένων ἀξιώσεων. Βλσ. (11, 2) 1, 55.

§ 2. Ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως ταύτης (1) συνάγομεν, ὅτι δύο τινὰ ἀπαιτοῦνται.

α') Ἀβεβαιότης τῶν ἀξιώσεων, περὶ ὧν αὕτη συνάπτεται· καὶ

β') Βέβαιον στοιχεῖον περιουσίας παρεχόμενον εἰς τὸν ἀφιστάμενον τῶν εἰρημένων ἀξιώσεων ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ αὗται ἐπροτείνοντο.

Περὶ τοῦ πρώτου παρατηρητέον, ὅτι ἡ ἀβεβαιότης ἀναφέρεται εἴτε εἰς τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀξιώσεως, εἴτε εἰς τὸ μέγεθος αὐτῆς (2), δὲν εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ ἀμφισβητῆται ἡ ἀξίωσις ὑπὸ τοῦ ἑτέρου συμβαλλομένου, (ἂν καὶ τοῦτο συμβαίνῃ συνήθως), οὔτε νὰ ὑπάρχῃ ἢ νὰ ἐκκρεμῇ δίκη περὶ αὐτῆς, διότι καὶ ἡ ἐκτὸς πάσης δικαστικῆς διενέξεως ἀβεβαία ἀξίωσις δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον συμβιβασμοῦ (3). Ἐντεῦθεν δὲν δύναται νὰ γένῃ συμβιβασμὸς περὶ ἀξιώσεως τελεσιδίκως ἀποφασισθείσης, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀπόφασις ὑπόκηται ἔτι εἰς ἔνδικον, ἔστω καὶ ἔκτακτον, μέσον (4)· ἢ ἐὰν ἀμφισβητῆται τὸ τελεσιδίκως δεδικασμένον (5)·

(1) Νομολογία § 22 ἐπ.
(2) Β. (11, 2) 19.
(3) Παράδ. εἰς Π. τ. 2 σ. 400 σημ. 22.
(4) (12, 6) § 1.— Β. (24, 6) 23.— Κ. (2, 4) 32.— Β. (11, 2) 7 καὶ 49.— Ἀρμ. (1, 1) § 1.
(5) Β. (11, 2) 1 καὶ σχ. — κατ. § 26.

ἡ παραίτησις βεβαίας καὶ ἀμφιβόλου ἀξιώσεως δὲν εἶναι συμβιβασμός, ἀλλὰ δωρεά (1). Ὁ συμβιβασμὸς ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν τότε μόνον ὅταν ἔχῃ τὰ προσόντα αὐτῆς, περὶ δὲ τοῦ βεβαίου τῆς περιουσίας στοιχείου, ὅπερ περιποιεῖ εἰς τὸν τῆς ἀβεβαίας ἀξιώσεως παραιτούμενον ὁ ἀπαλλαττόμενος αὐτῆς, παρατηροῦμεν μόνον ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ θυσίαν, χωρὶς τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει συμβιβασμὸς (2).

§ 3. *Τύπος τῆς συμβάσεως*. Σήμερον συγχωρεῖται πᾶσα συμφωνία δυναμένη ν' ἀποδειχθῇ διὰ τῶν νομίμων μέσων· πρὸς κατάργησιν ὅμως ὑφισταμένης δίκης, ὁ συμβιβασμὸς ἰσχύει μόνον διὰ δικαστικῆς ἐκθέσεως ἢ συμβολαιογραφικῆς πράξεως γενόμενος; (477, 578 πολ. δικ.) κατωτ. § 49 ἐπ.

Περὶ τοῦ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ Βυζαντινοῖς τύπου, ἴδε Καλ. τ. γ' § 533. Παπ. τ. 2 σ. 401.

§ 4. Ὁ συμβιβασμὸς διέπεται κατὰ τὴν κατάρτισιν, τὰ ἀποτελέσματα καὶ τοὺς τῆς ἀκυρότητος ἢ διαρρήξεως αὐτοῦ λόγους ὑπὸ τῶν ὁρισμῶν, οὓς εὑρίσκετε εἰς §§ 365—373, 379 τῆς πραγματείας τοῦ Κ. Παπαῤῥηγοπούλου καὶ περὶ ὧν γενήσεται μνεία ἐν λ. Συναλλάγματα. Ὡς ἐκ τῆς ἰδιαζούσης ὅμως αὐτῷ φύσεως ἰσχύουσι περὶ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς.

§ 5. Ἡ πλάνη περὶ τὴν ἀξίωσιν, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ, οὐδὲν ἔχει ἀποτέλεσμα· εἶναι μάλιστα ἀναγκαῖον, οὕτως εἰπεῖν, προαπαιτούμενον τῆς συμβάσεως ταύτης. Διατί; Παπ. τ. 2 σ. 402.

§ 6. Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὅταν ἡ πλάνη ἀναφέρηται οὐχὶ ἀμέσως εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ, τὴν ἀβεβαίαν καὶ ἀμφισβητουμένην ἀξίωσιν, ἀλλ' εἰς γεγονὸς ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς ἀξιώσεως ταύτης καὶ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων ὡς ὑπάρχον ἐκληφθέν, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει, λ. χ. ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος πείθονται, ὅτι ἐκληρονόμησαν τὸν Δημήτριον. Περὶ τούτου, ὅτι εἰσὶ συγκληρονόμοι, οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀμφιβολίαν, ἢ ἀμφισβήτησιν· ἀμφισβητεῖται μόνον ὁ τρόπος τῆς διανομῆς τῆς κληρονομίας καὶ περὶ αὐτοῦ συμβιβάζονται. Ἔπειτα δὲ ἀποδεικνύεται, ὅτι μόνος ὁ Πέτρος εἶναι κληρονόμος, ὁ Παῦλος οὐχί· ἐνταῦθα ἡ πλάνη δὲν καθίστησι μὲν ἄκυρον καὶ μὴ ὄντα τὸν συμβιβασμὸν

(1) Β. (11, 2) 4 καὶ σχ.
(2) Κ. (2, 4) 38.—Β. (11, 2) 55.

καὶ ἑπομένως δὲν δύναται ὁ Πέτρος νὰ διεκδικήσῃ τὰ τῷ Παύλῳ ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ ἐκείνῃ ὑποθέσει λόγῳ τοῦ συμβιβασμοῦ δοθέντα· ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ (συγγνωστὴ) πλάνη, ἐξ ἧς ὁ Πέτρος ἐκλαβὼν τὸν Παῦλον ὡς συγκληρονόμον συνεβιβάσθη μετ' αὐτοῦ, ἐνῷ δὲν εἶναι κληρονόμος, παρέχεται τῷ Πέτρῳ ἀπαίτησις (ἐξ ἐνοχῆς) ἐπὶ ἀναζητήσει τοῦ δοθέντος, δι' ἧς ἀνατρέπονται τοῦ ματαίου ἐκείνου συμβιβασμοῦ τὰ ἀποτελέσματα· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅταν ἡ ἔννομος σχέσις, ἣν προϋποθέτει ὁ συμβιβασμός, συνάγεται ἐξ ἐγγράφων θεωρουμένων ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ὡς γνησίων, τουτέστιν ὁ συμβιβασμὸς γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων ἐγγράφων, ἔπειτα δὲ ἀποδεικνύεται τὸ μὴ γνήσιον αὐτῶν, ἢ ὅταν εἰς τὸν συμβιβασμὸν εἰσέφρησε λογιστικὸν λάθος (1). Παπ. τ. 2 σ. 402—403.

Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἰσχύει συμβιβασμὸς ἐπὶ διαθήκης, πρὶν αὕτη ἀνοιχθῇ καὶ ἀναγνωσθῇ. Αἱ πηγαὶ λέγουν μόνον, ὅτι διὰ τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖα ἀναγκαστικὰ μέσα πρὸς ἐπίδειξιν τῆς διαθήκης, διότι ἄλλως πῶς θέλουν συμβιβασθῇ οἱ ἔχοντες ἐξ αὐτῆς ἀπαιτήσεις, ἢ πῶς θέλει ἀποφασίσει ὁ δικαστής;

Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ ὁ συμβιβασμὸς δυνάμει ἐγγράφων νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων (instrumenta postea reperta), ἐκτὸς ἂν ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων δολίως τ' ἀπέκρυψε διὰ νὰ κατορθώσῃ τὸν συμβιβασμόν. Ἐννοεῖται ὅτι ἄλλα δικαιώματα μὴ συμπεριληφθέντα εἰς τὸν συμβιβασμὸν καὶ προκύπτοντα ἐκ τῶν νεωστὶ εὑρεθέντων ἐγγράφων μένουν ἀκέραια. Καλ. τόμ. 3 § 536.

§ 7. Δὲν ἀνατρέπεται ὁ συμβιβασμὸς διότι ἐκνικεῖται τὸ δοθὲν πρὸς συμβιβασμὸν πρᾶγμα, ὁ ἐκνικώμενος ὅμως ἔχει τὴν περὶ ἐκνικήσεως ἀγωγήν. τεμ. 34 Κ. (2, 4.— Β. (11, 2) 50.— Καλ. γ' § 536. Παπ. β' σ. 404.

Ἡ ἔκτασις τοῦ συμβιβασμοῦ δὲν ἐξάγεται μόνον ἀπὸ τὰς ῥητὰς λέξεις, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῶν συμβαλλομένων, ὁσάκις εἶναι ἀποδεδειγμένος.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁσάκις ἡ δικαιοῦσα εἰς ἀνατροπὴν πλάνη περιορίζεται εἰς ἓν μόνον κεφάλαιον, δὲν συνανατρέπονται τὰ λοιπά. Καλ. αὐτ.

Ὅσον καὶ ἂν ἦναι ὑπέρογκος ἡ ζημία τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει τυχὸν

(1) Πρβλ. Καλλ. τ. 3 § 536 καὶ Ρουσσ. περὶ ἑρμ. φύλλ. 41.

ὁ συμβιβασμὸς δὲν προσβάλλεται οὕτως. Ἴδε τὰς διατ. εἰς Καλ. γ' § 536 σημ. 22.

§ 8. Ὁ συμβιβασμὸς ἰσχύει (τόμ. 1 § 536) ὡς πρὸς μόνους τοὺς συναλλαξαμένους καὶ τοὺς διαδόχους αὐτῶν. Ὅθεν τρίτοι, μὴ μετασχόντες αὐτοῦ, οὔτε δικαιώματα ἀποκτῶσιν, οὔτε ὑποχρεώσεις ἀναλαμβάνουσιν ἐξ αὐτοῦ· ἡ διὰ συμβιβασμοῦ ὅμως ἀναίρεσις τῆς τοῦ πρωτοτύπου ὀφειλέτου ὑποχρεώσεως ἐλευθεροῖ καὶ τὸν ἐγγυητήν.

Ἐὰν ὁ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμος συμβιβασθῇ μετὰ τοῦ ἐκ διαθήκης οὕτως, ὥστε ἑκάτερος αὐτῶν νὰ λάβῃ ποσοστὸν μέρος τῆς κληρονομίας (ἑκάτερος τὸ 1/2 ἢ ὁ μὲν τὰ 2/3 ὁ δὲ τὸ 1/3 κλπ.), οἱ κληρονομικοὶ δανεισταὶ δύνανται νὰ ἐνάξωσιν ἑκάτερον αὐτῶν κατὰ λόγον τῆς δυνάμει τοῦ συμβιβασμοῦ περιελθούσης ἑκατέρῳ κληρονομικῆς μερίδος.

Ἡ δόξα, ὅτι δὲν ἰσχύει συμβιβασμὸς περὶ τῶν ἐκ διαθήκης ἀναφυομένων διενέξεων, πρὶν ἡ αὐτὴ ἀνοιχθῇ καὶ ἀναγνωσθῇ ὑπὸ τῶν διαφερομένων, δὲν ἀποδεικνύεται οὔτε ἐκ τῆς φύσεως τοῦ συμβιβασμοῦ ἢ τῶν διαθηκῶν, οὔτε ἐκ τοῦ χωρίου, ὅπερ ἐπικαλοῦνται οἱ ὑπερασπισταὶ αὐτῆς· τὸ χωρίον τοῦτο ἀποφαίνεται μόνον, ὅτι ἀνάγκη νὰ δίδεται ἀγωγὴ ἐπὶ ἐπιδείξει τῆς διαθήκης, διότι δὲν εἶναι (φυσικῶς) δυνατὸν νὰ διαλύσωσιν οἱ ἔχοντες συμφέρον τὰς ἐξ αὐτῆς διαφορὰς των ἢ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ αὐτῶν ὁ δανειστής, πρὶν ἢ γνωσθῇ τὸ τῆς διαθήκης περιεχόμενον· ἀλλ' ἡ λογικωτάτη αὕτη διάταξις πολὺ ἀπέχει τῆς ἀποφάνσεως, ὅτι ἄκυρος εἶναι ὁ συμβιβασμός, ὃν τυχὸν ἐπιχειροῦσιν οἱ ἔχοντες συμφέρον, γινώσκοντες τυχὸν δι' ἄλλου τρόπου, παρὰ τὴν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου ἀνάγνωσιν, τὸ περιεχόμενον τῆς διαθήκης (1). Πασ. τ. 2 σ. 404—406. Πρλ. τὰς αὐτ. σημ.

---

(1) Ὁ Καλ. λέγει· «Ὁ συμβιβασμὸς ἰσχύει μόνον ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἔλαβον εἰς αὐτὸν μέρος, καὶ ὡς πρὸς τοὺς διαδόχους των.

Καθόσον διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ καταργεῖται ἡ προγενεστέρα ἀπαίτησις, ἀπαλλάσσονται οἱ ἐγγυηταὶ αὐτῆς.

Ὅταν κληρονόμος ἐξ ἀδιαθέτου συμβιβάζεται μὲ κληρονόμον ἐκ διαθήκης, καταργοῦντες πᾶσαν μεταξύ των ἀμφισβήτησιν, οἱ δανεισταὶ τοῦ ἀποβιώσαντος ἐνάγουν ἀμφοτέρους ἀναλόγως τοῦ δυνάμει τοῦ συμβ. εἰς ἑκάτερον περιελθόντος. τόμ. 1 § 535».

§ 9. Τὰ ὑπὸ τὸν § τοῦτον τῆς περιλήψεως ὡρισμένα παραπέμπω κατωτέρω ἐν λ. *Συναίνεσις*.

§ 15. Ὁποῖον εἶναι ὡς πρὸς τοὺς ἐν συνενοχῇ ὀφειλέτας ἢ δανειστὰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ μετὰ τοῦ κοινοῦ δανειστοῦ ἢ μετὰ τοῦ κοινοῦ ὀφειλέτου συμψηφισμοῦ, συμβιβασμοῦ ἢ ἀνακαινισμοῦ; Ἴδε τὴν ἐν Εὑρ. λ. Συναλλάγματα— καὶ Παπ. τ. 1 σ. 30.

Νομολογία.— Γενικά τινὰ ζητήματα.

§ 16. Ἡ περὶ ἀκυρώσεως συμβιβασμοῦ ἀγωγὴ ποῦ ὑπάγεται; Ἴδε τὴν 8711 ἀπόφ. Εφ. Αθ.

§ 17. Ἡ ἁπλῆ πρότασις ὅτι ἡ διένεξις ἐπεραιώθη διὰ συμβιβασμοῦ, μὴ στηριζομένη εἰς ἱστορικὴν αἰτίαν, εἶναι ἀπαράδεκτος, καθότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 562 ἐδ. 1 τῆς πολ. δικονομίας, ἀπαιτεῖται εἰς πᾶσαν ἔνστασιν, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀγωγήν, νόμιμος λόγος, ἱστορικὴ αἰτία καὶ αἴτησις. Απ. πολ. Αρ. Π. 55 τοῦ 1846, κυρ. τὴν 2843 Εφ. Αθ.

§ 18. Ποῖον δὲ νόμον πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ τὸ δικαστήριον, ὅταν πρόκηται περὶ τοῦ κύρους, ἢ μή, συμβιβασμοῦ ἀφορῶντος ἀκίνητα κτήματα, κείμενα ἐν Χαλκίδι, ὅταν ἀφ' ἑνὸς μὲν αὕτη ἦτον ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ συνομολογήσαντες τὸν συμβιβασμὸν ἦσαν ὑπήκοοι Ἄγγλοι; (1). Ἴδε § 12 καὶ 95 Εὑρ. τ. 11.

§ 19. Ὁ ἔχων δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ δι' ἀγωγῆς κτῆμά τι, ἔχει δικαίωμα νὰ προσβάλῃ, δι' ἐνστάσεως, συμβιβασμὸν, τὸ κτῆμα αὐτὸ ἀφορῶντα (2). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 258 τοῦ 1850, κυρ. τὴν 5049 Εφ. Αθ. (Εὑρ. ιδ' σ. 244 § 474).

§ 20. Ὁ συμβιβασμὸς ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα δὲν ἀποδεικνύει συναίνεσιν παραδοχῆς τῆς ἀποφάσεως, ὥστε ν' ἀποκλείῃ τὰ ἔνδικα μέσα. 813, 789, 486 πολ. δικ.— Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 15 τοῦ 1855. Πρλ. τὴν λ. Συναίνεσις.

§ 21. Περὶ μετατροπῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην δυνάμει συμβιβαστικοῦ ἐγγράφου. Ἴδε ἀπόφ. ἐφ. Ἀθηνῶν 6850 ἐν λέξ. Ὑποθήκη.

---

(1) Συμβιβασμὸς γενόμενος ἐν Εὐβοίᾳ καθ' ἣν ἐποχὴν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν κατὰ ποίους νόμους πρέπει νὰ κρίνηται ὡς πρὸς τὸ κῦρός του; Ὅρα ἀπόφ. 5049 ἐφ. Αθ. ἐν λ. Διεκδίκησις σ. 219.

(2) Ἴδε λ. Πρότασις ἐν Εὑρ. τ. ιδ' σ. 203 [illegible]

Νομολογία. — Οὐσιώδεις ὅροι τοῦ συμβιβασμοῦ.

§ 21[a]. Ἴδε ἀνωτ. § 2.

§ 22. Τὰ συνιστῶντα τὸν συμβιβασμὸν στοιχεῖα εἶναι ἡ ὕπαρξις ἀβεβαίων καὶ ἀμφιβόλων μεταξὺ τῶν διαφερομένων μερῶν καὶ ἡ εἰς ἀμοιβαίας παραχωρήσεις συναίνεσις αὐτῶν. Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. ἐν σελ. 270 τ. ά τῆς Νομολ.

§ 23. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 καὶ 14 τοῦ Ἀρμ. βιβ. 1 τίτ. 1 καὶ κατὰ τὸν Ν. 38 τοῦ Κώδ. βιβ. 2 τίτ. 2 καὶ Ν. 1 Π. (2, 15) διὰ νὰ ὑπάρχῃ συμβιβασμὸς, ἀπαιτεῖται νὰ δίδεται, ὑπόσχεται ἢ νὰ παρακρατῆταί τι πρὸς διάλυσιν παρούσης δίκης ἢ ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης δίκης περὶ πραγμάτων ἢ ἀπαιτήσεων ἀμφισβητουμένων ἢ ἄλλως ἀμφιβόλων ἢ ἀβεβαίων καὶ νὰ παραιτοῦν οἱ συμβιβαζόμενοι μέρος τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν. Ἀπόφ. 4283 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 24. Αἰτία νόμιμος παντὸς ἐξισασμοῦ εἶναι ἡ διάλυσις ἀμφισβητουμένων μεταξὺ τῶν μερῶν ἀξιώσεων ἢ δικαιωμάτων. Απ. ἐφ. Ν. τοῦ 1835 (Νομ. σ. 130).

§ 25. Διὰ νὰ ὑπάρχῃ συμβιβασμὸς, πρέπει ὁμολογουμένως νὰ συντρέχῃ ἡ συναίνεσις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συμβιβασμοῦ. Διὰ νὰ ὑπάρχῃ δὲ παραίτησις δικαιώματος, πρέπει νὰ ἦναι αὕτη ἐκπεφρασμένη καθαρῶς καὶ εὐκρινῶς, εἴτε σιωπηλῶς δι' ἀναμφισβητήτων πράξεων, ἐξ ὧν νὰ προκύπτῃ ἡ παραίτησις. Απ. πολ. Αρ. Π. 94 τοῦ 1848.

Νομολογία — Ἐπὶ ποίων ἀντικειμένων χωρεῖ συμβιβασμός;

§ 25[a]. Ἴδε ἀνωτ. § 2 ἐπ. — Mulitor γ' § 1056 — 1058.

§ 26. Ἰσχύει συμβιβασμὸς (1) κατὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως γενόμενος; Ἴδε παραπομπὰς εἰς Οἰκ. § 3 στμ. 4, καὶ ἀν. σελ. 251. — Περὶ τοῦ ὅρκου, αὐτ.

---

(1) Δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν συμβιβασμὸς ἐπὶ δεδικασμένου ἀντικειμένου, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ μὲν ἔχων ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ δι-

§ 27. Δὲν χωρεῖ συμβιβασμὸς περὶ δικαίων μὴ ἀποκτηθέντων. — Δὲν ἰσχύει δὲ καὶ παραίτησις δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ παραιτῶν μετὰ ταῦτα ἀπέκτησεν. Ἀπόφ. ἐφ. Ν. 529 τοῦ 1848 ἐν Νομικ. σ, 4951, ἣν ἴδε ἐν Εὐρ. τ. 6 σ. 384 ἐπ.

§ 30. Περὶ τῶν ἐπὶ πτωχεύσεων συμβιβασμῶν, ἴδε τὴν λέξιν Χρεωκοπία, ἔνθα αἱ 347 καὶ 248 τοῦ 53 πολ. ἀπ. Ἀρ. Πάγ.— ἡ 193 τοῦ 54 ἀπ. Ἀρ. Πάγ.— Πρλ. καὶ ἀπ. Ἐφ. Αθ. 10428.

Νομολογία.— Ποῖοι ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συμβιβάζεσθαι;

§ 31. Περὶ τούτου θέλω ὁμιλήσει ἐν λ. Συναίνεσις.

Νομολογία.— Διατυπώσεις, καθ' ἃς συντάσσονται οἱ συμβιβασμοί.

§ 49. Ἴδε ἀνωτ. § 3.

§ 50. *Ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ οὐσῶν ἐν ἐκκρεμοδικίᾳ* (1). Ἵνα ἰσχύῃ ἡ ἐξίσασις, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἔγγραφος σύνταξις τῆς συμφωνίας, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ ὡμολογουμένως ἡ συναίνεσις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου. Ἀπόφ. ἐφ. Ν. 146 τοῦ 1835 (Νομ. σ. 120).

§ 51. *Ἐπὶ ὑποθέσεων δικαστικῶν.* Ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἐκ τῶν ἐκτάκτων ἐκείνων τρόπων, δι' ὧν περατοῦνται αἱ δίκαι.

κασμένον νὰ θυσιάζῃ δίκαια ὁριστικῶς καὶ τελεσιδίκως ἀποκτηθέντα διὰ νὰ διατρέξῃ νέον ἀγῶνα κατὰ τρίτου προσώπου μηδόλως ἀξιοχρέου, καὶ κατὰ τοῦ ὁποίου οὔτε κἂν τίτλον ἀγωγῆς νὰ ἔχῃ, ὁ δὲ ν' ἀπαλλάττεται ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του ἄνευ μηδεμιᾶς παραχωρήσεως ἢ ἀνταποδόσεως ἐκ μέρους αὐτῶν.

Τὸ ἄρθρον 37 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου δὲν κατήργησε τὰ ἄρθρα 224 καὶ 223 τῆς πολ. δικονομίας, καὶ ἑπομένως οἱ ἀντίδικοι τῶν τοιούτων δὲν εἶναι ὑπόχρεοι οὔτε νὰ γράφωσιν εἰς χαρτόσημον οὔτε νὰ προκαταβάλλωσιν. (Διαφορὰ ἐν Νομικ. σ. 757.)

(1) Πόσα ἴσα ἐγγράφων; Ἴδε τὴν λ. Διπλᾶ ἔγγραφα.

(Πολ. 477; 478. Οἰκ. § 193). Συμβιβασμὸς δὲ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου γενόμενος ἔβρωται; Πρλ. § 52—57.

§ 52. Ἀνίσχυρος ἐστὶν, εἶπεν ὁ Ἀρ. Πάγος (1). Κατ' αὐτὸν συμβιβασμὸς, λαβὼν χώραν κατὰ τὴν διάρκειαν δίκης τινὸς, πρέπει νὰ γίνηται εἴτε διὰ δικαστικῆς ἐκθέσεως, εἴτε διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως (477 § 2 πολ. δ.κ.) ἄλλως εἶναι ἄκυρος. Ἀπόφ. 46 τοῦ 1847. – 219 τοῦ 1850 (2). – 33 τοῦ 1851 καὶ ἀπόφ. 106 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 9290 Ἐφ. Αθ.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 477 ἐδ. 2 τῆς πολ. δικονομίας ὁρίζον, ὅτι περὶ τοῦ γενομένου συμβιβασμοῦ καὶ τῶν λεπτομερεστέρων αὐτοῦ συμφωνιῶν συντάσσεται δικαστικὴ ἔκθεσις, ἢ πρᾶξις συμβολαιογράφου, ἔχει σκοπὸν κυρίως νὰ προλάβῃ ἵνα μὴ, καταργουμένης τῆς ὑφισταμένης δίκης, γεννηθῶσιν ἄλλαι δίκαι ὡς ἐκ τοῦ συμβιβασμοῦ, γενομένου κατ' ἄλλον τρόπον παρὰ διὰ δικαστικῆς ἐκθέσεως ἢ συμβολαιογραφικῆς πράξεως, ἐκ δὲ τῆς ῥηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου, καὶ τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον προτίθεται, ἀποδεικνύεται ὅτι αἱ λέξεις τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι περιοριστικαὶ καὶ ἐξηγεῖται καθαρῶς ἡ θέλησις τοῦ νόμου τοῦ νὰ μὴ γίνεται ἄλλως ὁ τοιοῦτος συμβιβασμὸς, τοὐναντίον δὲ ὑποτιθεμένου, ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νόμου ἤθελεν εἶσθαι ἄνευ τινὸς σημασίας, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ, καθόσον μάλιστα, προκειμένου περὶ καταργήσεως ὑφισταμένης δίκης διὰ συμβιβασμοῦ, ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ἀμέσως εἰς τὸν νοῦν τοῦ νομοθέτου, ὡς καὶ ἐγένετο, πῶς νὰ μὴν γεννηθῶσιν ἄλλαι ἐκ ταύτης δίκαι. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον σκεφθὲν ὅτι ὁ τοιοῦτος συμβιβασμὸς, ὡς καὶ πᾶς ἄλλος, δύναται νὰ γίνῃ διὰ παντὸς τρόπου καὶ ν' ἀποδειχθῇ διὰ παντὸς μέσου, καὶ θεωρῆσαν κῦρος ἔχοντα τὸν δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου μεταξὺ τῶν διαδίκων γενόμενον συμβιβασμὸν πρὸς κατάργησιν τῆς ἐνώπιόν του ἐκκρεμοῦς δίκης αὐτοῦ, ἀποδόσαν οἴκοθεν εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο πλήρη ἰσχὺν πρὸς κατάργησιν τῆς δίκης ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ ζητῶν τὴν ἀκύρωσίν του Γ. Σακκελαρίου δὲν ἠρνήθη τὴν ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ὑπογραφήν του, οὔτε ἠμφισβήτησεν ὅτι ἔλαβε τὰς ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένας 1000 δραχμὰς, παρεβίασε τὸ μνησθὲν ἄρθρον,

(1) Ὁ Οἰκ. (§ 193 σημ. 5) ἀποδοκιμάζει τὴν γνώμην ταύτην ὁ Παπ. (§ 417 σημ. 30) σιωπᾷ.

(2) Οὐδ' ὅρκος κατ' αὐτὴν χωρεῖ.

ἡ διάταξις τοῦ ὁποίου, ὡς ἐκ τοῦ ῥηθέντος σκοποῦ, εἶναι οὐσιώδης, ἡ δὲ παράβασις αὕτη δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τὰ ἄρθρ. 202 καὶ 807 § 5 τῆς πολ. δικονομίας. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 219 τοῦ 1850.

Απόφ. Ἐπειδή, καθ' ἃ παραδέχεται τὸ ἐφετεῖον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ αὐτοῦ ἀποφάσει, ἑρμηνεῦον ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας του τὴν ἀπὸ 10 αὐγούστου 1840 πρὸς τὸ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικεῖον ἀναφορὰν τῆς Κοκκονιᾶς, μητρὸς καὶ κηδεμόνος τῆς Ἑλένης Καλουδάκη, τῆς ὁποίας τὰ δικαιώματα διεδέχθη ὁ νῦν ἀναιρεσείβλητος Ἄγγελος Κυπριάδης, αὕτη ὁμολογήσασα ἐπὶ δικαστηρίου διὰ τῆς εἰρημένης ἀναφορᾶς, ὅτι τὸ πρὸς τὸν Πατίχαν χρέος τοῦ ἀνδρός της συνεποσοῦτο εἰς δραχ. 2760, ἐστήριξε τὴν ὁμολογίαν της ταύτην ῥητῶς εἰς συμβιβασμὸν προηγηθέντα, ὥστε τὸ κύριον τοῦ ἐγγράφου μέρος εἶναι ὁ δι' αὐτοῦ ὁμολογούμενος συμβιβασμός. Ἂν δὲ ἐσφαλμένως τὸ εἰρημένον δικαστήριον θεωρῇ κατὰ πρῶτον ὡς ἄκυρον καὶ μὴ ὄντα τὸν προκείμενον συμβιβασμὸν διότι ἡ διαληφθεῖσα δὲν ἠδύνατο, καθὸ κηδεμών, νὰ τον κάμῃ, ἐνῷ τοῦτο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πολ. δικαίου (l. 45 § ult. D. de administr. et periculo tutorum. L. 34 de luvsrjo.) ἠδύνατο νὰ πράξῃ, προσεπιφέρει ὅμως ἐνταυτῷ καὶ τὸν ἀληθῆ τῆς ἀκυρότητος λόγον. Απ. πολ. Αρ' Π. 106 τοῦ 1853.

§ 53. Εἰς τὴν Νομολογίαν τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν εὕρηνται τάδε.

§ 54. Ἐπὶ συμβιβασμοῦ γενομένου περὶ πραγμάτων, περὶ ὧν ὑπάρχει ἐκκρεμὴς δίκη, ἀπαιτεῖται ἔκθεσις δικαστικὴ ἢ συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον.

Ἡ 14149 τοῦ 1856 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐπὶ συμβιβασμῶν γενομένων περὶ πραγμάτων, περὶ ὧν ὑπάρχει ἐκκρεμὴς δίκη, ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρον 477 τῆς πολ. δικονομίας, ἔκθεσις δικαστικὴ ἢ πρᾶξις συμβολαιογράφου, καὶ τοῦτο διότι ὁ συμβιβασμὸς εἶναι συνάλλαγμα ἀμφοτεροβαρὲς καὶ ἔχει σκοπὸν νὰ κόψῃ διὰ παντὸς τὴν δίκην, ὅπερ δὲν ἤθελεν ἐπιτύχει, ἐὰν ὁ συμβιβασμὸς ἐγίνετο ἄλλως ἢ κατὰ τὸν εἰρημένον δημόσιον τρόπον, διότι ὁ ἄλλως πῶς γενόμενος συμβιβασμὸς ἤθελε γεννήσει νέαν δίκην περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ· ὥςτε ἐπικαλουμένου τοῦ Π. συμβιβασμὸν καταργήσαντα τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δημοσίου ἐκκρεμῆ δίκην, μὴ γενόμενον κατὰ τὸ ἄρθρον 477, ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον ἀπέῤῥιψε τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

§ 55. Ὁ συμβιβασμὸς πρὸς κατάργησιν δίκης τινός, ἔστω καὶ ἐμπορικῆς, πρέπει ν' ἀποδεικνύηται ἐξ ἐπισήμου συμβολαίου ἡ 12724 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 477 τῆς πολ. δικονομίας, περὶ τοιούτου πρὸς κατάργησιν τῆς δίκης συμβιβασμοῦ πρέπει νὰ συνταχθῇ ἔκθεσις δικαστικὴ ἢ πρᾶξις συμβολαιογράφου· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁμολογουμένως τοιοῦτόν τι δὲν ἐγένετο, μηδὲ δύναται νὰ ἐπιτραπῇ, καίτοι ἐμπορικῆς οὔσης τῆς διαφορᾶς, ἡ ἀπόδειξις τοῦ συμβιβασμοῦ διὰ μαρτύρων, καθότι ὁ πρὸς κατάργησιν τῆς δίκης συμβιβασμὸς δὲν εἶναι πρᾶξις ἐμπορική. Ἑπομένως ἀρνουμένου τοῦ ἐκκαλοῦντος τὸν συμβιβασμὸν καὶ μὴ ἀποδεικνυομένου ἄλλως τε αὐτοῦ νομίμως, ὡς εἴρηται, ἕπεται ὅτι ἡ δίκη ὑφίσταται καὶ δὲν κατηργήθη, ἡ δὲ ἐξόφλησις τοῦ χρέους τεκμαίρεται ὅτι ἐγένετο ἐξ ἀνάγκης συνεπείᾳ τῆς πρὸς αὐτὸν γενομένης ἐπιταγῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως, οὔσης ταύτης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς· ὥστε ἡ εἰς τὸν λόγον, ὅτι ἡ προκειμένη δίκη κατηργήθη διὰ συμβιβασμοῦ στηριζομένη ἔνστασις δὲν εἶναι βάσιμος.

§ 56. Κατὰ τὸ ἄρθρον 477 τῆς πολ. δικονομίας, οἱ διάδικοι δύνανται νὰ συμβιβάζωνται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, καὶ περὶ τοῦ γενομένου συμβιβασμοῦ δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ δικαστικὴ ἔκθεσις, καὶ τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου συντασσομένη. Ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὸν συμβιβασμὸν αὐτόν· καὶ ἐὰν ἡ δίκη δὲν ὑπήγετο εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ· ὑπῆρχε δὲ ἡ παραγγελία πρὸς αὐτὸν νὰ ἐξετάσῃ ἁπλῶς τοὺς μάρτυρας. Απ. 9167 τοῦ 1852 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ § 57. Εἰς τὴν Νομολογίαν τῶν ἐν Ναυπλ. Εφετῶν εὕρηνται τάδε.

Ὁ συμβιβασμός, δι' οὗ καταργεῖται ἐκκρεμὴς τὶς δίκη, ἀποδεικνύεται δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου; Ἡ 724 τοῦ 1849 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. ἐφετῶν (Νομ. σ, 5228) λύει καταφατικῶς τὸ ζήτημα, περιέχει ὅμως καὶ γνώμην μειονοψηφίας στηριζομένην εἰς τὸ 477 ἄρθ. τῆς πολ. δικονομίας, ὅπερ (κατὰ τὴν πλειονοψηφίαν) εἶναι ἁπλῶς ἐνδεικτικὸν καὶ δὲν ἀπαγορεύει ν' ἀποδεικνύηται ὁ συμβιβασμὸς δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου (1).

(1) Ταῦτα καὶ διὰ τῆς 215 τοῦ 1850 (Νομ. σελ. 5378) ἀποφάσεώς των οἱ ἐν Ναυπλ. ἐφ.

§ 58. Ἡ τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν 368 τοῦ 1849 (ἐν Νομικ. σ. 5100) ἀπόφ., λύουσα καταφατικῶς τὸ ζήτημα, φέρει οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τοὺς Νόμ. 2 καὶ 7 πρ. Π 2, 15. 3 Κ. 2, 4.– 27 καὶ 22 Β. (11, 2) κατὰ τὰ ἄρθρ. 475 ἕως 478 τῆς πολ. δικονομίας, δίκη ἅπαξ ἀρξαμένη δύναται ν' ἀποπερατωθῇ καὶ διὰ συμβιβασμοῦ ἢ διαλύσεως, ἐὰν οἱ διάδικοι ἔχουν τὰς ἀπαιτουμένας κατὰ τὸν πολ. Νόμον πρὸς συμβιβασμὸν ἰδιότητας, περὶ δὲ τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῶν λεπτομερειῶν αὐτοῦ, κατὰ μὲν τὴν δικονομίαν συντάττεται ἢ συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον ἢ ἔκθεσις, καὶ ἡ μὴν ἔκθεσις εἶναι ἐκτελεστὴ κατὰ πᾶσαν τὴν ἔκτασιν τοῦ κράτους, ἄνευ περαιτέρω διατυπώσεων, ἐὰν ἔχῃ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 133 διαλαμβανόμενα προσόντα, καὶ εἶναι ὑπογεγραμμένη παρ' ὅλων τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν συζήτησιν δικαστῶν, τὰ δὲ συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα δῆλον, ὅτι εἶναι ἐκτελεστὰ ἀφοῦ περιαφθῇ εἰς αὐτὰ ὁ τῆς ἐκτελέσεως τύπος, κατὰ τὸ ἄρθρον 857, κατὰ δὲ τὸν πολ. Νόμον δύναται νὰ γίνῃ διάλυσις καὶ ἀγράφως· ἐπομένως καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν ἄνω εἰρημένων ἄρθρ. συνδυασμένων καὶ μὲ τὸ 486 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ τήρησις τῶν ὁρισμῶν περὶ συντάξεως ἐκθέσεως, ἢ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ ἀποδεικνύωνται ἐντελῶς καὶ νὰ δύνανται νὰ ἐκτελεσθοῦν πάραυτα αἱ περὶ συμβιβασμοῦ συμφωνίαι, τουτέστιν ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀποδεικτικὸν αὐτῶν μέσον, καὶ ὑποδεικνύει τὰ βεβαιότερα· ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν συνάγεται ὅτι περιέχει καὶ ἀπαγόρευσιν παντὸς ἄλλου τρόπου, καὶ ὅτι ἀποκλείει πᾶν ἄλλο νόμιμον ἀποδει- ἀποδεικτικὸν περὶ αὐτοῦ μέσον· ἐπομένως, καθὼς ἐπὶ καταργήσεως τῆς δίκης διὰ συναινέσεως, ἀρκεῖ ν' ἀποδεικνύεται ὅτι ἐξεφράσθη ἡ συναίνεσις ἤτοι ῥητῶς ἢ καὶ σιωπηλῶς, καθαρῶς ὅμως καὶ εὐκρινῶς καὶ δι' ἀναμφισβητήτων πράξεων, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ ἐξάγηται ἀναγκαίως ὁ τῆς συναινέσεως σκοπός, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀρκεῖ ν' ἀποδεικνύηται ἡ συναίνεσις, διὰ τῶν νομίμων καὶ συγχωρητῶν τῆς ἀποδείξεως μέσων, οἷον ὅρκου κλπ. νὰ ἦναι εὐκρινεῖς καὶ ὡρισμέναι αἱ συμφωνίαι, διὰ ν' ἀπαγγελθῇ ἡ τῆς δίκης ἀποπεράτωσις, νόμιμον δὲ ἀποδεικτικὸν μέσον εἶναι καὶ τὰ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα, καὶ ἔχουν τὴν αὐτὴν ὡς καὶ τὰ δημόσια ἀποδεικτικὴν δύναμιν, ὅταν ἡ γνησιότης των δὲν ἀμφισβητῆται κατὰ τὰ ἄρθρα 412 καὶ 438 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνετάχθη μὲν ἰδιωτικὸν τὸ ἀπὸ 8 φεβρουαρίου 1849 περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ ἔγγραφον, ἀλλὰ μὴ

ἀφήσαντες οἱ συμβιβασθέντες ἀμνημόνευτον τὸ συμβολαιογραφικόν, ἐδήλωσαν ἀρκούντως ὅτι προηρέθησαν ἐν γνώσει τὸν τρόπον τοῦτον· ὅθεν ὁ Γ. Σακελλαρίου μὴ ἀρνηθεὶς τὴν ἐν τῷ ἰδιωτικῷ τούτῳ ἐγγράφῳ ὑπογραφήν του, μηδὲ ἀντικρούσας τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Κ. Αργίτου περὶ τοῦ ὅτι ἔλαβε τὰς ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένας δραχ. 1000, δὲν δύναται ἤδη οὔτε τὰ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενα ν' ἀρνηθῇ· διὸ τὸ ῥηθὲν ἔγγραφον καὶ ἀπόδειξιν πλήρη περὶ τῶν ἐν αὐτῷ συμφωνιῶν ἀποτελεῖ, οἷαν καὶ τὰ δημόσια ἔγγραφα, οὔτε ἑπομένως τὰς ὁποίας ἀνεδέχθη δι' αὐτοῦ ὑποχρεώσεις ν' ἀποποιηθῇ, διότι ὁ Κ. Αργίτης ἀπέκτησε πρὸς τοῦτο δικαίωμα, πολὺ πλέον ἀφοῦ ὁ Σακελλαρίου συνέπραξε καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσίν των, ὡς εἴρηται (ἄρθρ. 411 τῆς πολ. δικον.).—(Ἀνωτ. ἐν § 52).

§ 59. Κατὰ τὸ ἄρθρον 377 τῆς πολ. δικονομίας ὁ συμβιβασμὸς πρέπει νὰ γίνηται ἢ διὰ δικαστικῆς ἐκθέσεως, ἢ διὰ πράξεως συμβολαιογράφου· ἄρα οὔτε δι' αναπληρωτικοῦ ὅρκου δύναται ν' ἀποδειχθῇ, πολὺ δι' ὀλιγώτερον διὰ μαρτύρων, καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως. Ἀπόφ. 734 τοῦ 1851 Ἐφ. Ναυπλ. (Νομ. σ. 5479).— Πολ. κατ. § 62.

Νομολογία.—Ἔκθεσις περὶ συμβιβασμοῦ.

§ 60. Ἡ περὶ τούτου ἔκθεσις πρέπει νὰ περιέχῃ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 478 ἐπ. τῆς πολ. δικον. ὁριζόμενα προσόντα; Ὅρα τὴν 128 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. ἐφ. ἐν ἡμετ. Εὑρ. τ. 6 σ. 486. Πρβ. καὶ τὴν 219 τοῦ 1850. ἀπόφ. Αρ. Π. ἀνωτ. § 52.

§ 61. Ὅταν πρόκηται περὶ καταργήσεως δίκης τινὸς, καὶ οὐχὶ περὶ συμβιβασμοῦ (478 πολ. δ.κ.), μόνος ὁ πρόεδρος ὑπογράφει τὰ πρακτικὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 270 τοῦ ὀργ. μάλιστα δὲ δὲν ἀπαιτεῖται οὐδ' ἡ πρὸς τοὺς διαδίκους ἀνάγνωσις αὐτῶν. Ἴδε ἀπόφ. 14180 τοῦ 1856 Εφ. Αθ.

§ 62. Ἂν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 476 ὁ συμβιβασμὸς καταριθμῆται μεταξὺ τῶν πρὸς νόμιμον ἀποπεράτωσιν ἢ κατάργησιν ὑπαρχούσης δίκης λόγων ὡς ἐμφαίνεται ὅμως ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 477 τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὸ ὁποῖον διὰ τὸν γενόμενον ἐπί τινος δίκης συμβιβασμὸν ἀπαιτεῖ ῥητῶς τὴν σύνταξιν δικαστικῆς ἐκθέσεως, κατὰ τοὺς εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον περιεχομένους τύπους, ἢ πρᾶξιν συμβολαιογραφικὴν, αἴτησις περὶ καταργήσεως δίκης λόγῳ γινομένου συμβιβασμοῦ τότε μόνον γίνεται.

δεκτή· ὅταν ὁ συμβιβασμὸς δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ τῶν εἰρημένων ἐπισήμων ἐγγράφων. Απ. Εφ. Ν. τῆς 20 ἰουν. 1841 ἐν Νομικ. σ. 2479. Πολ. δικ. § 51—59.

§ 63. Ἔγγραφον, δι' οὗ οἱ διάδικοι ἐξαρτῶσι τῶν ἐρίδων αὐτῶν τὴν λύσιν ἀπὸ τὴν κατάθεσιν τρίτου τινός, εἶναι ἄκυρον, μὴ φέρον τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρ. 478 τῆς πολ. δικονομίας; Ὄχι, ὅταν δὲν πρόκηται περὶ δίκης ἐκκρεμοῦς.— Ἀπόφ. ἐφ. Ν. 339 τοῦ 1856 ἐν Νομικ. σ. 6146.

Νομολογία.— Ἁρμοδιότης.— Εἰσηγηταί.— Συμβιβασταί.— Δικασταί.

§ 65. Ὁ λιμενάρχης εἶναι ἁρμόδιος νὰ ἐνεργῇ συμβιβασμοὺς περὶ τῆς ἐντὸς τοῦ λιμένος συμβαινούσης βλάβης; Εὑρ. τ. 9 σ. 338 ἐν τέλ.

§ 66. Οἱ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διοριζόμενοι ἐπὶ λογιστικῶν διαφορῶν συμβιβασταὶ ὑπόκεινται εἰς ἐξαίρεσιν; τίνι δὲ τρόπῳ γίνεται αὕτη;

Ἡ 569 τοῦ 1855 ἀπ. τῶν ἐν Ν. Εφ. φέρει οὕτως·

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 125 καὶ 113 τῆς πολ. δικονομίας προκύπτει, οἱ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διοριζόμενοι κατὰ τὸ ἄρθρον 731 τῆς αὐτῆς δικονομίας ἐπὶ λογιστικῶν διαφορῶν (οἷον ἡ προκειμένη) συμβιβασταί, ὑπόκεινται μὲν εἰς ἐξαίρεσιν, ὑπάρχοντος λόγου τινος ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 36 τῆς πολ. δικονομίας ἀπαριθμουμένων, δι' οὓς ἐξαιροῦνται καὶ οἱ δικασταί, ἀλλ' ἡ τὴν ἐξαίρεσιν αὐτῶν ἀφορῶσα διαδικασία δὲν εἶναι οὐδ' ἡ τῶν ἄρθρων 40 καὶ 41 τῆς πολ. δικονομίας, ὡς ἐσφαλμένως ἐξέλαβε τὸ πρωτοδικεῖον, οὐδ' ἡ τοῦ ἄρθρ. 295, ὡς ἀξιοῖ ὁ ἐφεσίβλητος διατεινόμενος, ὅτι ἡ ἐξαίρεσις τῶν ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου διορισθέντων συμβιβαστῶν, μὴ γενομένη ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, ὡς καὶ ἡ τῶν πραγματογνωμόνων, εἶναι ἀπαράδεκτος, τοῦτο δὲ συνάγεται ἐκ τοῦ μνησθέντος ἄρθρ. 125 τῆς πολ. δικονομίας, τοῦ ἀφορῶντος τοὺς συμβιβαστάς, ὑπαγορευούσης τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ συμβιβαστῶν διαφόρων ἄλλων διατάξεων τῆς πολ. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς διαθέσεως τοῦ νόμου προκυπτούσης ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 24 καὶ 39 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ ἐκ μέ-

ρους τῶν διαδίκων παραδοχὴ τῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διοριζομένων συμβιβαστῶν ὑποθέτει παράστασιν αὐτῶν, καὶ τὴν ἐνώπιον τούτων ἐπιχείρησιν πράξεων τεινουσῶν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ διορισμοῦ των, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τοιαύτη ἐπιχείρησις δὲν ἔλαβε χώραν, τοὐλάχιστον οὐδεὶς τῶν διαδίκων ἰσχυρίσθη τοῦτο· οἱ λόγοι ἄρα τῆς ἐξαιρέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου διορισθέντων συμβιβαστῶν πρέπει νὰ ἐξετασθῶσιν.

§ 67. Ἐνώπιον εἰσηγητῶν δικαστῶν συγχωρεῖται συμβιβασμὸς κατὰ τὰ ἄρθρα 477 καὶ 478 τῆς πολ. δικον;

Ναὶ (1), κατὰ τὴν Νομολογίαν τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν (ὅρα ἀν. § 56 ἡμέτ. Κύρ. τ. 6 σ. 486). Ὅρα δὲ τὴν τοῦ Ἀρ. Πάγου 219 τοῦ 1850 πολ. ἀπόφ. ἀν § 52.

§ 68. Ἐνώπιον εἰσηγητοῦ δικαστοῦ συγχωρεῖται συμβιβασμὸς κατὰ τὰ ἄρθρ. 477 καὶ 478 τῆς πολ. δικον; Ὅρα τὴν λ. *Εἰσηγητὴς* καὶ ἀπ. 4949 Εφ. Αθ.

§ 69. Πότε καὶ κατὰ ποῖον τρόπον λαμβάνει χώραν ἡ ἐνώπιον τῶν συμβιβαστῶν δικαστῶν διαδικασία. Ἴδε ἀπ. 4082.

Νομολογία.— Ἔκτασις τοῦ συμβιβασμοῦ. ἀν. § 7 ἑπ.

§ 70. Πᾶς ὁποιοσδήποτε συμβιβασμὸς θεωρεῖται, ὅτι ἀφορᾷ καὶ περιορίζεται εἰς ἐκεῖνα μονον τ᾿ ἀντικείμενα, περὶ ὧν τὰ μέρη συνέθεντο. Ν. 9 21 Πανδ. (2, 15) πᾶσα δὲ δι᾿ αὐτοῦ παραίτησις ἀξιώσεων καὶ ἀπαιτήσεων ἀναφέρεται εἰς μόνας ἐκείνας, ὅσαι εἶχον σχέσιν τινὰ μὲ τὴν διαφορὰν, ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν συμβιβασμὸν, καὶ ἥτις δὲν δύναται, ὡς στενὴν μόνον ἑρμηνείαν κατὰ νόμον ἐπιδεχομένην, νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ ἄλλων ξένων καὶ ἀσχέτων μετ᾿ αὐτῆς ἀντικειμένων, ἅτινα οὔτε ῥητῶς ἤθελον διαλαμβάνεσθαι εἰς τὸν συμβιβασμὸν, ὅστις ἐγγράφως μόνον δύναται νὰ γενῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 478 τῆς πολ. δικονομίας, οὔτε ἄλλως ἤθελεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποδεικνύεσθαι, ὅτι καὶ περὶ αὐτῶν διενοήθησαν τὰ μέρη νὰ συμβιβασθῶσιν.

Ἡ 11540 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν γενικὴν παραίτησιν, πᾶς

(1) Ὑπάρχει καὶ ἐναντία προγενεστέρα νομολογία τῶν ἰδίων. Ὅρα ἐν ἡμέτ. Κύρ. τ. 4 σ. 448 τὴν ἀπόφ. 1485.

ὁποιοσδήποτε συμβιβασμὸς θεωρεῖται ὅτι ἀφορᾷ καὶ περιορίζεται εἰς ἐκεῖνα μόνον τὰ ἀντικείμενα, περὶ ὧν τὰ μέρη συνέθεντο (Νόμ. 9, 21 Πανδ. 2, 15)· πᾶσα δὲ δι' αὐτοῦ παραίτησις ἀξιώσεων καὶ ἀπαιτήσεων ἀναφέρεται εἰς μόνας ἐκείνας ὅσαι εἶχον σχέσιν τινὰ μὲ τὴν διαφορὰν, ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν συμβιβασμὸν, καὶ δὲν δύναται ὡς στενὴν ἑρμηνείαν μόνον, κατὰ νόμον, ἐπιδεχόμενος, νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ ἄλλων ξένων καὶ ἀσχέτων μετ' αὐτῆς ἀντικειμένων, ἅτινα οὔτε ῥητῶς ἤθελον ἐνδιαλαμβάνεσθαι εἰς τὸν συμβιβασμὸν, ὅστις ἐγγράφως μόνον δύναται νὰ γενῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 478 τῆς πολ. δικονομίας οὔτε ἄλλως ἤθελεν, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀποδεικνύεσθαι, ὅτι καὶ περὶ αὐτῶν διενοήθησαν τὰ μέρη νὰ συμβιβασθῶσιν (Πανδ. Ν. 5, 9, 4 § 3 ἐν τέλει (2, 15) Ν. 135 § 4 (45, 1) καὶ Ν. 24 καὶ 31 Κώδ. de transact.).— Πρβλ. κατ. § 72.

§ 71. Ὅστις συμβιβάζεται ἐπὶ γένους, θεωρεῖται ὅτι ἠθέλησε νὰ συμβιβασθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους (1). Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 6 τοῦ 1840 ἐν Νομικ. σ. 3707.

§ 72. Ἡ γενικὴ παραίτησις καὶ ὁποιοσδήποτε συμβιβασμὸς θεωρεῖται ὅτι ἀφορᾷ καὶ περιορίζεται εἰς ἐκεῖνα μόνον τὰ ἀντικείμενα, περὶ ὧν τὰ μέρη συνέθεντο.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν προσβάλλει τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ κυρίως, ὅτι ἡ ἀντίδικός του παρῃτήθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 674 συμβολαίου συμβιβαστικῶς, ὄχι μόνον τῆς τότε ἐκκρεμοῦς ἀγωγῆς της, ἀλλὰ συνάμα καὶ πάσης ἄλλης ἀπαιτήσεώς της, ἣν εἶχε τυχὸν κατ' αὐτοῦ, ἦτο περιττὸν νὰ διαταχθῇ πλέον ἀπόδειξις περὶ τοῦ, ἐὰν ἡ ἐν τῷ μνησθέντι συμβολαίῳ ἀναφερομένη ἀγωγὴ, τῆς ὁποίας ἡ ἐνάγουσα παρῃτήθη, εἶχεν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ καὶ ἡ προκειμένη, καθότι οὔτε ἀπέβλεπε τὴν προκειμένην ἀπαίτησιν, τότε μὴ ἡ ἀντίδικός του παραιτηθεῖσα, γενικῶς ὅλων τῶν κατ' αὐτῆς ἀξιώσεων καὶ ἀπαιτήσεών της, παρῃτήθη βεβαίως καὶ αὐτῆς.

---

(1) Κατὰ τὸν νόμον 29 τοῦ Κώδ. de trans. ὅστις συμβιβάζεται ἐπὶ γένους θεωρεῖται ὅτι ἠθέλησε νὰ συμβιβασθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους. Ἀπόφ. Ἐφετ. Ναυπλ. τῆς 5 Ἰανουαρίου 1840 (Νομ. σελ. 1631.

— Ὅστις συμβιβάζεται ἐπὶ γένους, θεωρεῖται ὅτι ἠθέλησε νὰ συμβιβασθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους. Ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. 6 τοῦ 1840 (Νομ. σ. 3707).

Ἐπειδὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν γενικὴν παραίτησιν, τοὺς ὁποιοσδήποτε συμβιβασμὸς θεωρεῖται ὅτι ἀφορᾷ καὶ περιορίζεται εἰς ἐκεῖνα μόνον τὰ ἀντικείμενα, περὶ ὧν τὰ μέρη συνέθεντο (νόμ. 9 § 1. Πανδ. 2, 15) πᾶσα δὲ δι' αὐτοῦ παραίτησις ἀξιώσεων καὶ ἀπαιτήσεων ἀναφέρεται εἰς μόνας ἐκείνας, ὅσαι ἔχουσι σχέσιν τινὰ μὲ τὴν διαφορὰν, ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν συμβιβασμὸν, ὅστις ἐγγράφως μόνον δύναται νὰ γενῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 478 τῆς πολιτ. δικονομίας, οὔτε ἄλλως ἤθελεν, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀποδεικνύεσθαι, ὅτι καὶ περὶ αὐτῶν διενοήθησαν τὰ μέρη νὰ συμβιβασθῶσιν (Πανδ. Ν. 5, 9; 4 § 3 ἐν τέλει (2, 15) Ν. 135 § 4 (45, 1) καὶ Ν. 24 καὶ 31, Κώδ. de transact.

Ἐπειδὴ τὸ ἔγγραφον τοῦ μεταξὺ τῶν διαδίκων γενομένου συμβιβασμοῦ, φέρει ὡς ἐφεξῆς. «Ἡ κυρία Μαριγὼ Ἀγγελοπούλου θεραπεύουσα πρό τινων ἐτῶν ἐνταῦθα τὸν Κ. Δημήτριον Μπαραλιώτην, ἀπέναντι τῆς θεραπείας της ταύτης λαμβάνει σήμερον παρ' αὐτοῦ . . . . καὶ πρὸς ἀμοιβὴν ὅλων τῶν κόπων της . . . . . δραχμὰς 500 ἀργυρᾶς . . . . . ὅτι τοιουτοτρόπως καὶ καθ' ὁλοκληρίαν ἐξοφλοῦσα, προσομολογεῖ ἐνώπιον τῶν μαρτύρων, ὅτι οὐδεμίαν ἔχει, ἢ θὰ ἔχει τοῦ λοιποῦ κατὰ τοῦ πληρώσαντος Δημητρίου ἀξίωσιν, οὐδ' οἱασδήποτε φύσεως ἀπαίτησιν ἐκπηγάζουσαν ἐξ αἰτίας δῆθεν τινὸς προηγηθείσης, ἐνεστώσης ἢτε μελλούσης, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν τούτων, ἡ αὐτὴ Μαριγὼ Ἀγγελοπούλου παραιτεῖται καθ' ὁλοκληρίαν τῆς ἀγωγῆς της, ἣν πρότινος ἐκίνησε κατὰ τοῦ Δημητρίου Μπαραχίτου, ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν καὶ διομολογοῦσα ταύτην ἄκυρον καὶ ὡς μηδέποτε δοθεῖσαν, προσδηλοῖ, ὅτι ποτὲ καὶ δι' ὁποιονδήποτε λόγον, δὲν θέλει προσφύγει εἰς τὰ δικαστήρια, ἐναντίον ἐκείνου, καθ' οὗτινος εἶπε, δὲν ἔχει πλέον καμμίαν ἀξίωσιν, ἢ ἀπαίτησιν».

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ προκύπτει προδήλως, ὅτι ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ ἦτον ἡ ἀπαίτησις, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ ἐνάγουσα κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, λόγῳ τῆς πολυετοῦς πρὸς αὐτὸν θεραπείας καὶ ὑπηρεσίας της, ὅθεν ἡ ἐν τῷ ἐγγράφῳ αὐτῷ ἀναφερομένη παραίτησις ἐκ μέρους καὶ πάσης ὁποιασδήποτε ἀξιώσεως καὶ ἀπαιτήσεως δὲν δύναται, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, νὰ θεωρηθῇ ὡς περιλαμβάνουσα γενικὴν καὶ ἀπόλυτον παραίτησιν ὅλων τῶν ὁποίων τυχὸν ἤθελεν ἔχει κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπαιτήσεων καὶ ἀξιώσεων, ἐξ ἄλλων αἰτιῶν ἀσχέτων καὶ ἀλλοτρίων ἐκείνης, ἐφ' ἧς ἐγένετο ὁ συμβιβασμὸς, ἀλλ' ὡς ἀναφερομένη εἰς μόνας ἐκείνας τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ἀξιώσεις, αἰτι-

νες ἐδύναντο νὰ προκύψουν ἐκ τῶν αὐτῶν κατασχέσεων τῆς πολυετοῦς θεραπείας καὶ συνοικήσεως· ὁ λόγος ὅθεν αὐτὸς τῆς γενικῆς παραιτήσεως ἀναφέρεται χωρὶς βάσιν· διὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ ἡ, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, διαταχθεῖσα ἀπόδειξις τῆς γενικῆς παραιτήσεως ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀσχέτων καὶ ξένων μὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ ἀπαιτήσεων καὶ ἀξιώσεων, ματαίως διετάχθη, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἡ ἀπόφασις καθίσταται μεταρρυθμιστέα.

Ἐπειδή, καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡ εἰδικὴ παραίτησις ἀπέβλεπε τὴν προκειμένην ἀγωγήν, ἐξάγεται μὲν ἐκ τοῦ ἐγγράφου, ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος παρῃτήθη τῆς ἀγωγῆς, ἣν εἶχε κινήσει πρό τινος καιροῦ κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρεται ἐν αὐτῷ, ὁποῖον ἦτο τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, ὥστε νὰ καθίσταται ἐκ τούτου γνωστόν, ἂν ἡ κινηθεῖσα ἤδη ἀγωγὴ ἦτον ἡ ἰδία αὐτή, τῆς ὁποίας παρῃτήθη διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἡ ἐνάγουσα.

Ἐπειδὴ μὴ οὔσης τῆς, ἐκ μέρους τῆς εναγούσης γενομένης παραιτήσεως γενικῆς, διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους, ὥστε νὰ θεωρηθῇ, κατὰ συνέπειαν, καὶ ἡ προκειμένη ἀπαίτησις ὡς συμπεριλαμβανομένη εἰς αὐτήν, τοῦ δὲ ἀντικειμένου τῆς εἰδικῶς παραιτηθείσης ἀπαιτήσεως ὄντος ἀγνώστου, ἕπεται ὅτι ἡ διαταχθεῖσα ἀπόδειξις περὶ τῆς ταυτότητος τῆς προκειμένης ἀγωγῆς μὲ τὴν παραιτηθεῖσαν δὲν ἦτο περιττή, ὡς διατείνεται ὁ ἐκκαλῶν, καὶ ὀρθῶς ἐπεβλήθη εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἀντίδικόν του, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ προτείνων τὴν ἔνστασιν τῆς καταργήσεως τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης, λόγῳ συμβιβασμοῦ (ἄρθρ. 248).

Ἐπειδὴ ἡ διαληφθεῖσα ἀπόφασις ἐπέτρεψεν ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος τὸ μέσον τῶν μαρτύρων, εκτιμήσασα, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχει ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, καὶ ὅτι πραγματικῶς ἀπωλέσθη ἡ ἀγωγή, ἡ δὲ ἀντίδικος δὲν ἐξεκάλεσε τὸ καθ' ἑαυτὴν τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν, πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὧν ἐπετράπη κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρ. 305 καὶ 390) ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις· ὅθεν τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς μαρτυρίας.

Ἐπὶ τῆς ἐφέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19208 ἀποφάσεως, ὡς πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν τῶν μαρτύρων Κρασσᾶ καὶ Στεφανίδου, δικηγόρου.

Διὰ τοὺς εἰς τὴν πρώτην σκέψιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἀναφερομένους λόγους, τοὺς ὁποίους παραδέχεται καὶ τὸ δικαστη-

ριον τοῦτο ὡς συμφώνους μὲ τὸν νόμον, καὶ πρόσθες, διότι ὁ νόμος (ἄρθρ. 324, § 4 τῆς πολ. δικονομίας) δὲν κάμνει οὐδεμίαν διάκρισιν τῶν περιστατικῶν, δηλ. ἂν οἱ δικηγόροι, οἵτινες πρόκειται νὰ ἐξετασθοῦν ὡς μάρτυρες εἰς πράγματα ἀναγόμενα εἰς δίκην, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπηρέτουν, ἢ ὑπηρέτησαν, ἔπαυσαν πλέον τοῦ νὰ ἦναι πληρεξούσιοι τῶν μερῶν, ἢ ἂν ἦσαν δικηγόροι τοῦ διεξάγοντος τὴν ἀπόδειξιν ἢ τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ, ἢ ἂν ἐτελεσιδικώθη, ἢ μὴ ἡ δίκη, ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ μαρτυρήσουν, καὶ διότι δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι αἱ καταθέσεις των ἀφοροῦν γεγονότα λαβόντα χώραν μετὰ τὴν παῦσιν τῆς πληρεξουσιότητός των, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἀναφέρονται κυρίως εἰς πράγματα τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης. Απ. 5532 τῆς 16 μαρτίου 1849 Εφ. Αθ.

Νομολ.— Λόγοι πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ συμβιβασμοῦ. ἀν. § 4.

§ 73. Ὁ ἐξισασμὸς δὲν ἀνατρέπεται ἐπὶ λόγῳ ἀγνοίας τοῦ δικαίου ἢ μὴ κυρώσεως τοῦ ἀκριβοῦς δικαίου, διότι ὁ ἐξισασμὸς θεωρεῖται ἐπικρατέστερος τελεσιδίκου ἀποφάσεως. Απ. Εφ. Ν. τοῦ 1835 (Νομ. σ. 130). πρβλ. § ἑπ.

§ 74. Πότε ὑποτίθεται δόλος ἢ βία κατὰ τοῦ ἐξισασμοῦ;— Ποία ἡ νόμιμος αἰτία τοῦ ἐξισασμοῦ;— Δύναται ν' ἀνατραπῇ ὁ ἐξισασμὸς ἐπὶ λόγῳ ἀγνοίας τοῦ δικαίου, ἢ μὴ κυρώσεως τοῦ ἀκριβοῦς δικαίου; Ὄχι.

Απόφ. Ἐπειδὴ οἱ ἐκκαλοῦντες κατὰ τὸν νόμον δὲν ἐπέφεραν ἀπόδειξιν ὅτι ἔλαβε χώραν δόλος ἢ βία εἰς τὴν προκειμένην συμφωνίαν, ἐκ τοὐναντίου δὲ γενομένης αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἐνώπιον φίλων τῶν συναλλαξάντων μερῶν, ἀνηλίκων πάντων, δὲν ὑποτίθεται εὐλόγως μήτε τὸ ἕν, μήτε τὸ ἄλλο πρᾶγμα (Αρμ. τίτ. 6' βιβ. ά § 13) τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἀπὸ τὰ διάφορα ἔγγραφα τῆς δικογραφίας ἐξάγεται ὅτι οἱ ἐκκαλοῦντες ἠκολούθησαν νὰ τὴν θεωρήσωσιν ὡς ἰσχὺν ἔχουσαν καὶ ὡς παραδεδεγμένον ὑπ' αὐτῶν.

α Ἐπειδὴ αἰτία νόμιμος παντὸς ἐξισασμοῦ εἶναι ἡ διάλυσις ἀμφισβητουμένων καὶ ἀμφιβαλλομένων μεταξὺ τῶν μερῶν ἀξιώσεων ἢ δικαιωμάτων, οὔτε δύναται ν' ἀνατραπῇ ὁ ἐξισασμὸς ἐπὶ λόγῳ ἀγνοίας τοῦ δικαίου· ἢ μὴ κυρώσεως τοῦ ἀκριβοῦς δικαίου, διότι ὁ ἐξισασμὸς θεωρεῖται ἐπικρατέστερος τελεσιδίκου ἀποφά-

σεως καὶ ὑποστηρίζεται ἀπὸ τοὺς νόμους καθὸ γενόμενος εἰς ἀποφυγὴν δικολογιῶν καὶ κατ' ἐλευθέραν βούλησιν τῶν διαφερομένων (Άρμ. αὐτ. § 46, 10, 15 Κώδ. περὶ ἐξισ. Ν. 10, 16, 20, 33, 39 αὐτόθι περὶ ἀγωγίας δικ. καὶ πραγ. Ν. 10, 12, 13 κτλ. Άπ. Εφ. Ν τοῦ 1835 ἐν Νομ. σ. 130.

§ 75. Ἡ ὑπέρογκος βλάβη δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς συμβιβασμούς· νόμ, 78 § 16 Π. (36, 1) — νόμ, 65 § 1 Π. de cond. ind. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 178 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 8491 τῶν ἐν Ἀθ. Εφ.— Ἴδε τὴν λ. Ὑπέρογκος βλάβη καὶ ἀν. § 7.

Νομολογία. — Ἀποτελέσματα.

§ 76. Ὁ συμβιβασμὸς τοῦ ἐντολοδόχου σου σὲ ὑποχρεοῖ; ὁ συμψηφίσας τὸ χρέος μὲ χρέος τοῦ ἐντολοδόχου εὐθύνεται; Ἴδε τὴν 8337 τῶν ἐν Ἀθ. Εφ.

§ 77. Ὁ συμβιβασμὸς καταργεῖ τὴν δίκην; Ἴδε τὴν 8591 ἐν λ. Κατάργησις τῆς δίκης (Εὐρ. τ. 9).

§ 78. Ὁ μεταγενέστερος συμβιβασμὸς ματαιόνει τὰς ὑποχρεώσεις; Ἴδε τὴν ἀπόφ. 9110 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 79. Κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους, ἡ μὴ ἀπόδοσις τῶν ἐπιτροπικῶν λογαριασμῶν σκεπάζεται ἀπὸ τὸν ἐπερχόμενον μεταξὺ ἐπιτρόπου καὶ ἐπιτροπευθέντος ἐνήλικος ἐξισασμόν. Τὸ ἀνίσχυρον μέρος τῶν συμβολαίων τότε μόνον φέρει καὶ τοῦ ἰσχυροῦ τὴν ἀκύρωσιν, ὅταν τοῦτο δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ ἐκείνου ὑπάρχοντος κανόνος, καθ' ὃν τὸ ἰσχυρὸν δὲν βλάπτεται ἀπὸ τὸ ἀνίσχυρον εἰς ὅσα δύνανται νὰ χωρισθῶσι. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 47 τοῦ 36 (σ. 164 τ. 1 τῆς Νομολ.) ὅρα τὴν λ. Κυδεμονία.

§ 80. Ὁ ὑπὸ ὅρον συμβιβασμός, δι' οὗ καταργεῖται ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως, ἐὰν δὲν ἐκπληρωθῇ ὁ ὅρος οὗτος, θεωρεῖται ἀναστέλλων τὸν πρὸς ἀναιρεσιν χρόνον. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 75 τοῦ 1855.

§ 81. Ἐλέγχεται ὁ κλείων συμβιβασμόν, ἐνῷ διαχειρίζεται ἀλλοτρίαν ὑπόθεσιν; Ὅρα τὴν λ. Διαχείρισις, ἔνθα ἡ 469 τοῦ 1852 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. Εφ.

Πίναξ ἀλφαβητικὸς τῶν λέξ. Συμβιβασμὸς (σ. 250—269).

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ σημαίνουσι τοὺς §§ τῶν σελίδων.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν πολιτικῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεων, ὅσαι περιέχονται εἰς τὴν λέξ. Συμβιβασμὸς (σελ. 250—269).

Ἀπ. 47 τοῦ 1836—§ 79.	Ἀπ. 178 τοῦ 1852—§ 75.
Ἀπ. 55 τοῦ 1846—§ 17.	Ἀπ. 106 τοῦ 1853—§ 52.
Ἀπ. 46 τοῦ 1847—§ 52.	Ἀπ. 248 τοῦ 1853—§ 30.
Ἀπ. 94 τοῦ 1848—§ 25.	Ἀπ. 347 τοῦ 1853—§ 30.
Ἀπ. 216 τοῦ 1850—§ 52, 67	Ἀπ. 193 τοῦ 1854—§ 30.
Ἀπ. 258 τοῦ 1850—§ 19.	Ἀπ. 15 τοῦ 1855—§ 20.
Ἀπ. 33 τοῦ 1851—§ 52.	Ἀπ. 75 τοῦ 1855—§ 80.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ἐπὶ ποιν. ὑποθέσ. (1).

§ 90. Ὁ μεταξὺ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος καὶ τοῦ κατηγορουμένου συμβιβασμὸς καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν τοῦ τελευταίου; Ὄχι. Ἴδε τὴν 25 τοῦ 1853 ποιν. τοῦ Ἀρ. Π. Πρλ. λ. Ἀναίρεσις.

§ 91. Ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 118 τοῦ ποινικοῦ νόμου.— Ἴδε ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 75 τοῦ 1843. Πρλ. δὲ καὶ τὴν ἐν Κύρ. λ. *Κλοπή*.

§ 92. Ἀνίσχυρος εἶναι ὁ συμβιβασμὸς ὁ γενόμενος κατὰ τὴν

(1) Ἴδε Μολιτόρον γ § 1057.

τὴν σύλληψιν καὶ ἐξέτασιν τοῦ κατηγορουμένου. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 23 τοῦ 1852.

§ 93. Παρουσιασθέντος κατὰ τὴν συζήτησιν συμβιβαστικοῦ ἐγγράφου μεταξὺ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ παθόντος, ὀφείλει ὁ πρόεδρος τῶν συνέδρων νὰ θέσῃ ζήτημα εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων νὰ ἀποφασίσῃ ἂν ἔγινε συμβιβασμὸς πρὸ τῆς ἐγκλήσεως, καὶ ἑπομένως μετὰ τὴν περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου συζήτησιν νὰ ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων περὶ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ; ὅρα τὴν λέξ. *Κλοπή*, ἔνθα καὶ ἡ ρκθ' ποιν. τοῦ Ἀρ. Πάγ. ἀπόφασις.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ. (Ἀπόπ. πρὸς συμβ.).

Πρλ. Boncenne 1, 288 II, 1—63. — Berriat 1, 129 — Dalloz λέξ. concialiation. — Ἡμέτ. Εὑρετ. Β. 328 ἐπ. — *Οἰκον.* § 116 ἐπ.

Περίληψις.

A) *Περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀπαιτεῖται, ἢ οὔ, ἀπόπειρα.*

Ὑπόκεινται εἰς ἀπόπειραν αἱ δίκαι ἐὰν ὦσι α) κύριαι ἐντελῶς νέαν εἰσάγουσαι δίκην β') δεκτικαὶ συμβιβασμοῦ· γ') τῆς συνήθους διαδικασίας § 1.
Πότε θεωροῦνται ὡς κύριαι ἐντελῶς νέαν εἰσάγουσαι δίκην; § 2.
Περιπίπτουσαι; § 3 ἐπ.
Παρεμβάσεις § 6.
Συνοπτικαὶ ὑποθέσεις § 10.
Δίκαι περὶ τοῦ σχεδίου Ἀθηνῶν § 11.
Παραγγέλματα § 12
Ἀπαγόρευσις οἰκοδομήσεως § 13.
Διαφοραὶ περὶ ἐκκενώσεως κτήματος § 14.
Δίκαι πηγάζουσαι ἐκ μισθώσεως § 15 ἐπ.
Ἀπαγόρευσις καινοτομίας § 18.
Δίκαι ἐπ' ἀναφορᾷ § 19
Πρόκλησις § 19α.
Δίκαι, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις § 20 ἐπ.
Ἂν ἠκυρώθη ἡ κατάσχεσις § 21.
Ἂν ἡ κατάσχεσις ἐνηργήθη μετὰ τὴν ἀγωγήν; § 22.
Ἂν ἡ περὶ κύρους κατασχέσεως ἀγωγὴ δὲν ἐκινήθη ἐντὸς τῆς διημέρου προθεσμίας; § 23.
Ὑποθέσεις κηρυχθεῖσαι κατεπείγουσαι ὑπὸ τοῦ προέδρου § 30 ἐπ.
Ἂν ἀμφισβητηθῇ ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ προέδρου; § 35.

Β) *Ὡς συνοπτικαὶ θεωροῦνται καὶ αἱ στηριζόμεναι εἰς ἔγγραφα· ὅθεν ἀπόπειρα δὲν ἀπαιτεῖται* § 60.

Γ) *Δεκτικαὶ συμβιβασμοῦ* § 100.

Δ) *Κολάσιμοι πράξεις* § 126.

Ε) *Δὲν εἶναι συνοπτικαὶ αἱ ἀγωγαὶ περὶ*

Ἀποδόσεως ποσοῦ ληφθέντος δυνάμει ἀκύρου ἀποφάσεως § 157.
Προτιμήσεως § 158.
Ὡσαύτως § 159.
Ὡσαύτως § 160.

ϛ) *Ἐνώπιον ποίου ἐνεργεῖται ἡ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα;* § 170 ἑπ.

Ζ) *Διαδικασία ἐν γένει* § 180 ἑπ.

Πληρεξουσιότης § 185 ἑπ.
Σύνταξις ἐκθέσεων § 190 ἑπ.
Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου § 205 ἑπ.
Ἀποτελέσματα τῆς κλήσεως § 205 ἑπ.
Ἀνατροπὴ τῆς κλήσεως ταύτης § 207.
Μεταγραφῆς νόμος § 208.
Ἔννοια τοῦ ἄρθρου 538 τῆς πολ. δικονομίας § 210 ἑπ.
Ἔννοια τοῦ ἄρθρου 526 τῆς πολ. δικονομίας § 230 ἑπ.
Πότε προτείνεται ἡ περὶ ἐλλείψεως τῆς ἀποπείρας τοῦ συμβιβασμοῦ ἔνστασις; § 260 ἑπ.

ΣΗΜ. Πολλὰ σχετικὰ ζητήμ. (1) ἐξέθεσα ἐν Εὐρ. τ. 2 σ. 328 ἑπ. ἀλλὰ ἐνταῦθα ἔκρινα χρέος μου νὰ προσθέσω τὰ νεώτερα ζητήματα καὶ νὰ μνημονεύσω, διὰ βραχέων, καὶ ἐκεῖνα, ὁ δὲ ἀναγνώστης δύναται, εἰ δέον, ν' ἀνατρέξῃ ἐκεῖ.

§ 1. Κατὰ τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν (531, 532, 521–527) πολ. δικ. Γαλ. δικ. 48—58).

ά) Οὐδεμία ἀγωγὴ εἶναι δεκτὴ εἰς τὰ πρωτοδικεῖα πρὶν ἢ προηγηθῇ περὶ αὐτῆς ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ. Ὅθεν εἰς τὴν ἀπόπειραν ταύτην ὑπόκεινται μόνον αἱ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν πρωτοδικῶν ὑποθέσεις· ἀλλὰ καὶ αὗται ἐὰν ὦσι 1) *κύριαι ἐντελῶς νέαν* ἐγείρουσαι δίκην, 2) ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου δὲ *καὶ* τῶν δικαζομένων προσώπων, *δεκταὶ συμβιβασμοῦ*, 3) τῆς *συνήθους* διαδικασίας.

β) Ἐξαιροῦνται λοιπὸν αἱ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδ. καὶ τῶν εἰρηνοδικῶν ὑποθέσεις. Πολ. 531, 532 § 1, 194. Dalloz l. c. ἀριθ. 483. Προσέτι αἱ τῶν ἐφετείων καὶ τοῦ Ἀρ. Πάγου. Dal-

---

(1) Ἀπόφ. ἀποῤῥίπτουσα ἔνστασιν περὶ ἀποπείρας συμβ. ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν; Ἴδε Εὐρ. τ. 11 σ. 264, ἔνθα ἡ 1121 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ.

loz l. τ. ἀριθ. 149—153. Τέλος αἱ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν. πολ. 532 § 6, 640.

γ) Ἤθελεν εἶσθαι ἀντίφασις ν' ἀπαιτῆται ἀπόπ. συμβιβασμοῦ ὅπου τὸ ἀστυκὸν δίκαιον ἀπαγορεύει τὸν συμβιβασμόν. Ὅθεν ἐξαιροῦνται τῆς ἀποπείρας αἱ τοῦ 588 ἄρθρου § 3—12 περιπτώσεις. Τίνες διαφοραὶ δὲν δύνανται νὰ διαλυθῶσι διὰ συμβιβασμοῦ, διδάσκει τὸ ἀστυκὸν δίκαιον. Πρλ. πολ. 107, τὰ περὶ διαιτησίας. Καλ. Γ'. 543 ἀριθ. 534 ἀνωτ. σ. 255 ἐπ.

§ 1ª. Διὰ τοῦτο τὰ θέματα τῶν § 1, 2 τοῦ 588 ἄρθ. εἰσὶν ἀπηλλαγμένα τῆς ἀποπείρας, π. χ. δίκαι περὶ ἀποδόσεως προικός. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 147 τοῦ 1851. Εὑρ. Β' 357 ἀριθ. 34.

Ἐπίσης ἀναγκαία δὲν εἶναι ἡ ἀπόπειρα ἐν δίκαις.

ά) Τῶν ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμων, καθὸ ἀνικάνων νὰ διαθέσωσιν ἐλευθέρως τὴν κληρονομικὴν περιουσίαν. (Dalloz ἀριθ. 137. Carré ζ' 207 bis).

ϐ') Τῶν πτωχεύσεων (Dalloz ἀρ. 141). Περιττὸν ὅλως εἶναι νὰ σημειωθῇ ὅτι τῶν *ἀλλοδαπῶν* αἱ δίκαι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀπόπειραν, ἐὰν ἔχωσι τὰ λοιπὰ προσόντα (Dalloz ἀρ. 142, 76. Carré ζ' 207 quat).

γ) Ἐὰν τῶν διαδίκων *τινὲς* μὲν ἔχωσιν ἱκανότητα τοῦ συμβιβάζεσθαι, *τινὲς* δ' οὔ; Ἐπὶ ἀδιαιρέτων δικαίων δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα, ἐπὶ διαιρετῶν ἀπαιτεῖται μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἱκανοὺς συμβιβάζεσθαι. (Dalloz ἀριθ. 118—124. Carré ζ' 207 quinqu. Εὑρ. Β' 339 ἀριθ. 20, 21). κατ. § 272.

Παρὰ τοῖς Γάλλοις (art. 49, 6) sont dispensées du préliminaire de la conciliation les demandes formées contre plus de deux parties, ancore qu'elles aient le même interêt. Τοῦτο παρ' ἡμῖν δὲν ἰσχύει.

§ 2. Ἀπαιτεῖται ἡ ἀγωγὴ νὰ ἦναι *κυρία* καὶ *εἰσαγωγικὴ* δίκης. Οἱ δύο ὅροι οὗτοι δὲν ἐμφαίνουσι τὸ αὐτο, οὐδὲ περιττολογίαν περιέχουσιν. Ἐκφράζουσι δὲ τὸ 48 ἄρθρ. τῆς γαλ. δικονομίας. Demande principale et introductive d'instance, ἤτοι *αἴτησιν κυρίαν* δι' ἧς *ἰδία δίκη* ἀνοίγεται. Ὁ Dalloz λέγει (ἀριθ. 82) toutes les demandes introductives d'instance sont necessairement principales, mais toutes les demandes principales ne sont pas introductives d'instance π. χ. ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τοῦ πωλητοῦ, δι' ἧς αἰτεῖ νὰ παρεμβῇ οὗτος καὶ τὸν ὑποστηρίξῃ εἰς τὴν δίκην, ἐν ᾗ διεκδικεῖται παρὰ τρίτου τὸ πωληθὲν πρᾶγμα, κυρίαν μὲν περιέχει κατὰ τοῦ πωλητοῦ αἴτησιν,

ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰσαγωγικὴν νέας δίκης. Δὲν χρειάζεται λοιπὸν ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ.

§ 3. Διὰ τοῦτο ἀπόπειρα συμβ. εἶναι περιττὴ ἐπὶ παρεμπιπτουσῶν ἀγωγῶν (πολ. 531 § 2, 4), ὡς π. χ. ἐπὶ ἀνταγωγῶν ἢ ἐπὶ βοηθητικῶν αἰτήσεων, ἐπὶ ἀγωγῶν περὶ διακοπῆς ἢ ἀποπερατώσεως τῆς δίκης (ἀνατροπή) κτλ.

Κατὰ τοὺς γάλλ. εἰσὶν ἐξῃρημέναι τῆς ἀποπείρας, ὅταν χρησιμεύωσιν εἰς ὑπεράσπισιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ἄλλως ὄχι. (Carré ζ' 206 § 1 ἀρ. 1 § 2 ἀρ. 1.— Οἰκ. § 46 σημ. 4). Παρ' ἡμῖν ἐξαιρεῖ ἄνευ διαστολῆς ὁ νόμος τὰς ἀνταγωγὰς τῆς ἀποπείρας τοῦ συμβ. Ἀπόφ. Ἀρ. Π. 305 τοῦ 1839 ἐν Εὐρ. τ. 2 σελ. 316 ἐν ἀρχ.

§ 4. Ἀπόπειρα συμβ. δὲν εἶναι ἀναγκαία ὡς πρὸς τὰς παρεμπιπτούσας αἰτήσεις τοῦ ἐνάγοντος, εἴτε κυρίας, εἴτε παρεπομένας, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχωσι τὰ προσόντα παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς καὶ νὰ συνδικάζωνται μετὰ τῆς κυρίας δίκης· αἱ διακρίσεις τῶν γάλλων (Dall. αὐτ. § 92—107) δὲν ἐφαρμόζονται παρ' ἡμῖν.

§ 5. Ὅταν λοιπὸν ἐκινήθη ἀγωγὴ περὶ ἐκνικήσεως, ὁ ἐναγόμενος δύναται νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως παρεμπιπτόντως, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. (532 ἐδ. 2, 26, 604 πολ. δικ.) Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 342 τοῦ 1840 (Εὐρ. Β' σελ. 345 ἐν ἀρχ.) πρλ. τὴν λ. ἐκνίκησις.

§ 6. Ὁ Α ἐνήγαγε τὸν Β πρὸς ἀπόδοσιν χρηματικοῦ τινὸς ποσοῦ προενεργήσας κατάσχεσιν. Εἰς τὴν δίκην ταύτην παρενέβη καὶ ὁ Β ὡς συγκληρονόμος (1) τοῦ Α. Ἀνεφύη λοιπὸν τὸ ζήτημα ἂν ἡ παρέμβασις αὕτη ἠδύνατο νὰ δικασθῇ συνάμα μετὰ τῆς ἀγωγῆς; τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἀπέῤῥιψεν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν παρέμβασιν, διότι ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν, συνήθους οὔσης τῆς δίκης. Ἀπόφ. 8773 τοῦ 1853 τῶν ἐν Ἀθ. Εφ.

§ 10. Ὅλαι αἱ συνοπτικαὶ ὑποθέσεις δὲν ὑπόκεινται (2) εἰς

---

(1) Πρλ. τὴν λ. Κληρονομία.

(2) Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 74 τοῦ 1849, ἧς δύο σκέψεις φέρουσιν οὕτως,

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη ἀγωγὴ τοῦ Μ. Τσίμου βάσιν ἔχει τὸ ὑπ' ἀριθ. 2247 τῆς 14 ἀπριλίου 1836 συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον γενόμενον ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν

ἀπόπειραν συμβ. (532 § 3 πολ.) ἔνθα παρέλκει ἡ λ. κατεπειγουσῶν, διότι, κατὰ τὸ 618, αἱ κατεπείγουσαι εἰσὶ συνοπτικαί· Εὐρ. β' 345 ἀρ. 25, 29—31. Οἰκ. τ. 2 σ. 5 σημ. 7· ἄλλως παρὰ τοῖς γάλλοις. Οἰκ. αὐτ.

§ 11. Αἱ ἀγωγαὶ αἱ στηριζόμεναι εἰς ἀντικείμενα ὑπαγόμενα εἰς τὰς περὶ τῶν σχεδίων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διατάξεις, εἶναι συνοπτικαί, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ. Ἀπόφ. 4703 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. Εφ. ἐν Νομικ. σ. 5194.

Ἀγωγή, ἔχουσα ὡς βάσιν τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, ἀφορᾷ ὡς πρὸς τοῦτο τὴν δημοσίαν τάξιν, εἰς ἣν πρέπει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 588 § 1 τῆς πολ. δικ., νὰ γνωμοδοτήσῃ ὁ εἰσαγγελεύς. Ὅθεν (532) ἀπόπειρα πρὸς συμβ. δὲν εἶναι ἀναγκαία. Απ. 9504 τοῦ 1882 Εφ. Αθ.

§ 12. Δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ., ὅταν πρόκηται περὶ παραγγέλματος, δι' οὗ ἐπιδιώκεται ἡ ἄρσις τῶν ἐπὶ ἀκινήτου τινὸς πράγματος αὐθαιρέτως ἐνεργηθεισῶν καινοτομιῶν, καὶ ἀπο-

---

Κ. Κοκκίδου περὶ τοῦ χρέους τοῦ Χ. Νικολαΐδου πρὸς τὸν Χ. Παπασίμου καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ 1550 τῆς 13 δεκεμβρίου 1846 ἕτερον συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον γενόμενον ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Θ. Γρυπάρη περὶ τῆς μεταβιβάσεως τοῦ αὐτοῦ χρέους πρὸς τὸν Μ. Τσίμαν, τουτέστιν εἶναι προσωπικὴ ἀγωγὴ στηριζομένη εἰς εὐκρινῆ κατὰ τύπον ἀποδεικτικὸν συντεταγμένα καὶ ἀναμφισβήτητα ἔγγραφα· ἄρα ἡ ὑπόθεσις εἶναι συνοπτικὴ (ἄρθρ. 618 § 2 τῆς πολ. δικονομίας) καὶ καθὸ τοιαύτη δὲν ἀπῃτεῖτο, ὡς ἐσφαλμένως διατείνεται ὁ Νικολαΐδης, νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ (ἄρθρ. 532 § 3 τῆς ἰδίας δικ.)· ἂν δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐζητήθησαν τόκοι μὴ συμπεφωνημένοι, τοῦτο δὲν μεταβάλλει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀγωγῆς, καθότι οὔσης τῆς ὑποθέσεως συνοπτικῆς ὡς πρὸς τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν, τουτέστιν ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον, τὸ παρακολούθημα (οἱ τόκοι) ἀκολουθεῖ τὴν τύχην τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως.

Ἐπειδὴ ὁ προφορικῶς ἐπὶ τοῦ ἀκροατηρίου ἀναφερθμενος λόγος ὅτι ἀπῃτεῖτο ἀπόπειρα συμβ. ὡς προταθείσης τῆς περὶ εἰκονικότητος ἐνστάσεως κατὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀπαιτήσεως, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν συμφώνως μὲ τὰ ἄρθρα 132, 158, 580 § 3, 821 καὶ 517 τῆς πολ. δικον., τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσιν ἡ ἔφεση πρότασις νὰ γίνηται ἐγγράφως.

ζημίωσις, ἐπειδὴ ἀφορᾷ ζήτημα διακατοχῆς καὶ φέρει χαρακτῆρα κατεπειγούσης ὑποθέσεως. Ἀπόφ. Εφ. Ἀθηνῶν 13429 τοῦ 1855, τμ. ά.

§ 13. Ἀγωγῶν ἀφορωσῶν διεκδίκησιν δουλείας καὶ ἀποζημίωσιν δὲν προαπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ., ὅταν ἀπηγορεύθη ἡ πρόοδος τῆς οἰκοδομῆς· διότι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ δίκη εἶναι κατεπείγουσα· 532 πολ. δικ. Απ. ἐφ. Ν. 767 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σ. 5236.

§ 14. Ἡ περὶ ἐκκενώσεως μισθωμένης οἰκίας καὶ περὶ ἐνοικίων ἀγωγὴ εἶναι συνοπτική, καὶ διὰ τοῦτο δὲν χρήζει ἀποπείρας πρὸς συμβ. (532 § 3 618 § 4 πολ. δικ.). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 138 τοῦ 1850.— Ἴδε τὴν λ. Μίσθωσις καὶ τοὺς ἐπ. §§.

§ 15. Ἡ περὶ διαφορᾶς ἀφορώσης συμβόλαιον ἐνοικιάσεως δίκη εἶναι συνοπτική (618 πολ.), καὶ ἂν τὸ ποσὸν τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου φθάνῃ εἰς δραχ. 1800 κατ' ἔτος.— Απ. Εφ. Ἀθηνῶν 13405 τοῦ 1855 τμ. 2.

§ 16. Κατὰ τὸ ἄρθρον 618 ἐδ. 2 τῆς πολ. δικ. ἅπασαι αἱ διαφοραὶ περὶ συμβολαίων ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεως κτημάτων, ὅσαι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικῶν (490 πολ. δικ.), ὑπάγονται εἰς τὴν συνοπτικὴν διαδικασίαν· ἄρα ἡ περὶ λύσεως τῆς μισθώσεως ἀγωγὴ εἶναι συνοπτική. Απ. 9120 τοῦ 1852 Εφ. Αθ. ἴδε κατ. § 270.

§ 17. Αἱ περὶ συμβολαίων ἐνοικιάσεως ἢ μισθώσεως κτημάτων διαφοραὶ θεωροῦνται συνοπτικαὶ (618 πολ. δικ.)· ὡς τοιαῦται δὲ πρέπει νὰ θεωρῶνται καὶ αἱ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν περὶ ἐνοικιάσεως καὶ μισθώσεως κτημάτων συμβολαίων ἀναφυόμεναι ἐξ αὐτῶν καὶ εἰς αὐτὰ στηριζόμεναι διαφοραί. Απ. 11429 τοῦ 1853 Εφ. Αθ. τμ. 2.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐζήτησεν ἀποζημιώσεις ὁ ἐκμισθωτής.

§ 18. Εἰς δίκην ἀντικείμενον ἔχουσαν τὴν κατάργησιν τῆς ἀπαγορεύσεως καινοτομίας τινος δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ., διότι εἶναι δίκη κατεπείγουσα (ἄρ. 532 § 2 πολ. δικ.). Απ. 929 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. Νομ. σ. 5508. Πρλ. λ. Καινοτομία.

§ 19. Καὶ αἱ τῆς κατ' ἀναφορὰν διαδικασίας ὑποθέσεις εἰσὶν ἐξῃρημέναι τῆς ἀποπείρας (πολ. 642).

§ 19α. Ἡ μετὰ τὴν πρόκλησιν κινουμένη (1) ἀγωγὴ ὑπόκειται εἰς ἀπόπειραν; Αἱ τοιαῦται ὑποθέσεις πρέπει νὰ θεωρῶνται κατεπείγουσαι, τουλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ἔναρξιν αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπηλλαγμέναι τῆς ἀποπείρας. Τὴν αὐτὴν γνώμην ἀπέφηνε καὶ ὁ Ἀρ. Πάγος (ἀπ. 177 τοῦ 1848), ἀλλ' ἐπὶ ἄλλου λόγου ἐστήριξεν αὐτὴν (2). Τ'αὐτὰ καὶ διὰ τῆς 267 τοῦ 1851 ἀποφ. Αρ. Π. κυρούσ. τὴν 517 τοῦ 1850 Εφ.Ν. Contra Εὐρ. Α' ἀρ. 29.

§ 20. Ὡς συνοπτικαὶ θεωροῦνται αἱ δίκαι καὶ ὅταν ἐλήφθη προφυλακτικόν τι μέτρον (οἷον κατάσχεσις) πρὸ τῆς ἀγωγῆς (634, 638, 1042, 618, 619 πολ.) Ἴδε εἰς Εὐρ. τ. 2 σ. 355, 356. Απ. 119 τοῦ 1840 καὶ 63 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ν. Εφ. — καὶ 1831 τῶν ἐν Αθ. Εφ. (3).

§ 21. Κατὰ τὰ ἄρθρα 532, 1027 καὶ 1042 τῆς πολ. δικονομίας, ἀπόπειρα πρὸς συμβ. δὲν ἀπαιτεῖται ἐπὶ συνοπτικῶν καὶ κατεπειγουσῶν ὑποθέσεων· τοιαῦται δὲ ῥητῶς καθίστανται καὶ ὅσαι μὴ οὖσαι φύσεως συνοπτικῆς, εἰσαχθῶσι μετὰ προηγηθεῖσαν συντηρητικὴν κατάσχεσιν· ἂν δὲ κατ' ἔφεσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἠκυρώθησαν αἱ γενόμεναι κατασχέσεις, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἀφῃρέθη καὶ ὁ συνοπτικὸς χαρακτὴρ τῆς δίκης, ἀφοῦ ἅπαξ εἰσήχθη νομίμως ὡς τοιαύτη (4). Ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 105 τοῦ 1850.

---

(1) Πρλ. Εὐρ. ιδ' σ. 23 ἐπ.

(2) Ἀγωγῆς κινηθείσης κατὰ συνέπειαν προκλήσεως δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ., ὅτι εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ 532 τῆς πολ. δικονομίας δὲν συναριθμεῖται ῥητῶς καὶ ἡ περίπτωσις αὕτη, ἐντεῦθεν δὲν συμπεραίνεται ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐναντίου, καθόσον τὸ 531 ἐμπεριλαμβάνει οὐσιωδῶς καὶ ἐμφαίνει ἀποχρώντως τὸ ἐξαιρέσιμον τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος περιπτώσεως· ἄλλως δὲ ἡ πρᾶξις τοῦ προκαλοῦντος καὶ ἡ τοῦ προκαλουμένου ἑτοιμότης δεικνύουσι τὸ περιττὸν καὶ ἄσκοπον τῆς περὶ ἀποπείρας διαδικασίας. Απ. Αρ. Π. 177 τῆς 25 σεπτεμ. 1848.

ΣΗΜ. Ἐναντία ἡ 1924 τῶν ἐν Αθ. Εφ. (Εὐρ. τ. ιδ. σελ. 23 ὑποσ. 1).

(3) Τίποτε δὲ δὲν κωλύει νὰ κινηθῇ καὶ τακτικὴ ἀγωγή. Απ. 845 ἐφ. Αθ. (Εὐρ. β. σ. 356).

(4) Ἄλλως ἡ 4658 Εφ. Ἀθηνῶν (Εὐρ. τ. 8 σ. 255 § 16α καὶ Νομικ. σελ. 5169).

— Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ., ὅταν ἡ πρὸ τῆς ἀγω-

§ 22. Ὅταν ἡ κατάσχεσις ἐνηργήθη μετὰ τὴν ἀγωγήν, ἥτις ἀφορᾷ ἀντικείμενον ὑπαγόμενον εἰς τὴν συνήθη διαδικασίαν, ἡ διαδικασία εἶναι ἄκυρος ἂν δὲν ἐγένετο ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν. Ἀπόφ. 529 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σελ. 5342).

§ 23. Ὅταν δὲν ἐκινήθη ἡ περὶ κύρους κατασχέσεως ἀγωγὴ ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας, ἡ κατάσχεσις καθίσταται ἄκυρος (925 πολ. δικ.). — Ἀκύρου δὲ ταύτης οὔσης, ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν. Ἀπόφ. Εφ. Αθ. 10781 τοῦ 1853, ἡ σκέψις τῆς ὁποίας φέρει καὶ τὰ ἑξῆς.

«Ἐπειδὴ τὴν πρότασιν ταύτην δύναται ὁ ἐφεσίβλητος καὶ ἐφεσίμως νὰ ὑποβάλῃ, διότι ἡ μὲν ἔλλειψις τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας προτείνεται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, κατὰ δὲ τοῦ λόγου του καθιστῶντος δῆθεν ταύτην περιττὴν (ἤτοι τοῦ λόγου, ὅτι προηγήθη κατάσχεσις) δύναται ὁ ἐναγόμενος ν' ἀντιτάξῃ, πρὸς ὑπεράσπισίν του, ὅτι ἡ κατάσχεσις εἶναι ἄκυρος.»

§ 30. Ἡ πρὸς συμβ. ἀπόπειρα εἶναι περιττὴ εἰς ὑπόθεσιν, τὴν ὁποίαν ὁ ἁρμόδιος πρόεδρος ἐκήρυξε κατεπείγουσαν (532 § 2 καὶ 621 πολ. δικ.). Απ. πολ. Αρ. Π. 57 τοῦ 1854. — Απ. Εφ. Αθ. 3582 ἐν Εὐρ. τ. 2 σ. 348.

§ 31. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. ἐπὶ δίκης, τὴν ὁποίαν ὁ πρόεδρος ἢ τὸ τμῆμα τῶν διακοπῶν ἐκήρυξαν κατεπείγουσαν; Ὄχι. Απόφ, 295 τοῦ 1855 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν ἐν Νομικ. σελ. 6032.

§ 32. Μόνον ἡ περὶ τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 621 τῆς πολ. δικονομίας, ἐκδιδομένη παρὰ τοῦ προέδρου διάταξις δύναται νὰ καταστήσῃ συνοπτικὴν ὑπόθεσίν τινα, ἡ δὲ μετὰ τὴν ἀγωγὴν διατασσομένη κατὰ προτίμησιν συζήτησις ὑποθέσεώς τινος δὲν ἔχει τοιοῦτον ἀποτέλεσμα.— Απόφ. Εφ. Ν. 424 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σ. 5124.

§ 35. Ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν ἔχει ἐξουσίαν νὰ περιτέμνῃ τὴν προθεσμίαν τῆς κλήσεως· ἀλλ' ἂν ὁ κλητευόμενος, μὴ

γῆς γενομένη συντηρητικὴ κατάσχεσις θεωρηθῇ ἄκυρος; Ὄχι, διότι ἡ ἀκυρότης αὕτη δὲν μεταβάλλει τὴν κατάστασιν, ὡς ἦν ἦτον ἡ δίκη κατὰ τὸν χρόνον τῆς εἰσαγωγῆς της. Ἀπόφ. 310 τοῦ 1853 Εφ. Ν. ἐν Νομικ. σ. 5782.

προσηγηθείσης ἀποπείρας πρὸς συμβ., ἰσχυρίσθη ὅτι ἀπαιτεῖται τοιαύτη, τί γίνεται;

Τὴν περὶ τούτου γαλλ. Νομολογίαν βλέπε εἰς Εὐρ. τόμ. 5 σελ. 380 ἐπ. καὶ 784. Προσθέτω

ὅτι κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 99, 120 (τοῦ 1845) τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. καὶ 3582 τῶν ἐν Αθ. Εφ. (Εὐρ. β' σ. 347, 348 καὶ κατ. § 271 ἐπ.) εἰς τὸν πρόεδρον ἀνέθεσεν ὁ νόμος τὴν ἐκτίμησιν τῶν περιστάσεων, αἵτινες καθιστῶσι κατεπείγουσαν τὴν δίκην.

ὅτι ἐκ τῆς 200 τοῦ 1847 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου (Εὐρ. 5 σελ. 784) προκύπτει, ὅτι ἡ τὴν δίκην κατεπείγουσαν κηρύττουσα πρᾶξις τοῦ προέδρου καθιστᾷ περιττὴν τὴν τοῦ συμβ. ἀπόπειραν, ἂν δὲν ἐπροτάθη ἐνώπιον τῶν κατωτέρων δικαστ. τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ὀρθῶς ἢ μὴ ἐχαρακτηρίσθη ὡς τοιαύτη.

ὅτι κατὰ τοὺς ἐν Αθ. ἐφέτας, τὸ δικαστήριον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ, ἐὰν ὁ πρόεδρος καλῶς ἐχαρακτήρισεν ὑπόθεσιν τινὰ ὡς κατεπείγουσαν. Ἀποφ. Εφ. Ἀθηνῶν 10343 τοῦ 1853 καὶ 13387 τοῦ 1855.

A) *Περιστάσεις, καθ' ἃς ἀπαιτεῖται ἢ δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν.*

§ 40. Δὲν ἀπαιτεῖται νέα ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν παραιτηθείσης τῆς ἀγωγῆς (1). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 57 τοῦ 1847 φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὰ ἄρθρα 487 καὶ 488 τῆς πολ. δικονομίας, παραιτηθείσης ἀγωγῆς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς

(1) Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. ὅταν ὁ ἐνάγων, παραιτηθεὶς τῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν ἐκίνησεν ἐνώπιον διοικητικοῦ δικαστηρίου, κινήσῃ νέαν ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων; Ναί, κατὰ τὴν 660 τοῦ 1849 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. Εφ. (ἐν Νομ. σελ. 5220), ἧς ἡ τελευταία σκέψις ἔχει οὕτως.

Απόφ. Ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι, ὡς ἐκ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων δηλοῦται, πρὸ τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ὁ ἐφεσίβλητος ἐκίνησεν ἄλλην περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ ἐν Σπάρτῃ διοικητικοῦ

τὴν αὐτὴν στάσιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ὅλης δίκης, ὡς δίκην δὲ ὁ νόμος θεωρεῖ, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ἄρθρων 21, 23 καὶ 553 ἐδ. 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὴν κατὰ συνέπειαν τῆς ἀγωγῆς γεννηθεῖσαν, ἡ δὲ ἀπόπειρα τοῦ συμβ. μὴ οὖσα παρεπομένη τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ προϋπάρχουσα ταύτης, μένει ἰσχύουσα· ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἄνευ ἀποτελέσματος νὰ ἐπιβάλλεται νέα πρὸς συμβ. ἀπόπειρα, ἀφ' οὗ ἤδη τὰ μέρη ἐξεφράσθησαν ὅτι δὲν συγκατατίθενται εἰς αὐτόν· ὅθεν καὶ ἂν παρῃτήθη ὁ ἐνάγων τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀγωγῆς καὶ ἐκοινοποίησε μετὰ ταῦτα νέαν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ κατὰ τοῦ ἰδίου διαδίκου, δὲν ἀπῃτεῖτο νέα πρὸς συμβ. ἀπόπειρα, ἀφοῦ κατὰ πρῶτον αὕτη ἐγένετο.

§ 41. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ., ὅταν εἰς τὸ αὐτὸ ἔγγραφον ἐννοῦνται δύο ἀπαιτήσεις συνοπτικῆς δίκης; Ὄχι, ὅταν ἡ μέν, πηγάζουσα ἐξ ἐνεχύρου, στηρίζηται εἰς εὐκρινὲς καὶ ἀναμφισβήτητον ἔγγραφον, ἡ δέ, πηγάζουσα ἐξ ἐντολῆς, ἔχει ἀντικείμενον ἔλαττον τῶν 500 δραχ. (1). Ἀπόφ. 231 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ν. Εφ. (Νομ. σ. 5020).

Ἡ πρώτη σκέψις τῆς ὑπ' ἀριθ. 219 τοῦ 1851 ἀποφ. τοῦ Ἀρ. Πάγου (κυρ. τὰς 7954, 8168, 8620 ἀπ. ἐφ. Αθ.) ἔχει οὕτως.

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος, διότι αἱ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγαί, ὡς κινηθεῖσαι ἰδίως καθ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀναιρεσειόντων καὶ μὴ ὑπερβαίνουσαι τὰς 500 δρ. δὲν ὑπήγοντο καθὸ συνοπτικαὶ εἰς ἀπόπειραν συμβ., δυνάμει τῶν ἄρθρ. 531 καὶ 618 τῆς πολ. δικονομίας, ἑπομένως ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἀπέῤῥιψε τὴν ἔνστασιν ταύτην, καίτοι ἐσφαλμένως σκε-

---

δικαστηρίου, ἀλλὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης παρῃτήθη, κινήσας τὴν προκειμένην, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐκείνη μὲν θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ὑπάρξασα, ἡ δὲ τελευταία θεωρεῖται ὡς ἐντελῶς νέα καὶ μόνη ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν συνδυασμένων ἄρθρων 495 καὶ 487 τῆς αὐτῆς δικονομίας.

(1) Ὁ Α ἐνήγαγε τὸν Β ζητῶν δρ. 800 ἐκ διαφόρων σχέσεων μὲν πηγαζούσας, ἀλλ' ἑκάστη τῶν ὁποίων δὲν ὑπερέβαινε τὰς δρ. 500.— Μάλιστα, ὁ ἐναγόμενος ὡμολόγησε τὴν ὀφειλὴν τῆς μιᾶς σχέσεως, ἀφορώσης δρ. 405.— Ζητεῖται, ἂν εἰς τὴν προκειμένην δίκην ἀπῃτεῖτο ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμόν; Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα διὰ τῆς 11173 τοῦ 1853 ἀποφάσεώς του.

πτόμενον στηρίζει τὴν απόφασίν του εἰς τὸ ὅτι αἱ ἀγωγαὶ πηγάζουσιν ἐξ αὐτοδικίας.

§ 42. Γενομένης ἀποπείρας πρὸς συμβ. περὶ τῆς αἰτήσεως, περιττὸν νὰ γίνῃ ἀπόπειρα ἐπὶ ἑκάστου λόγου, εἰς ὃν ὁ ἐνάγων στηρίζει τὴν αἴτησίν του ἐπὶ δικαστηρίου. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 463 τοῦ 1852. Πρλ. τὸν ἐπ. § καὶ ἀν. § 10 ὅπου.

§ 43. Ἂν διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀπαιτῇ τις, ἐκτὸς τῆς κληρονομίας καὶ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, ἐκ τούτου δὲν ἕπεται ὅτι δὲν προηγήθη ἀπόπειρα πρὸς συμβ., καθότι ἡ περὶ τῶν καρπῶν αἴτησις περιέχεται σιωπηλῶς εἰς τὴν περὶ τῆς κληρονομίας αἴτησιν· ἀποποιηθεὶς δὲ ὁ ἐναγόμενος τὴν αἴτησιν ταύτην, ἀπεποιήθη σιωπηρῶς καὶ τοὺς καρπούς.— Απόφ. Εφ. Αθηνῶν 1271 τοῦ 1839 (Εὐρ. 2 σ. 343).

§ 45. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1089 τῆς πολ. δικονομίας εἰς τὰς περὶ δικαστικῆς διανομῆς δίκας δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ., διότι ζητεῖται διὰ συνοπτικῆς ἀγωγῆς (1). Απ. Εφ. Ν. 236 τοῦ 1840 (Εὐρ. 2 σ. 356). Πρλ. λ. Αρμοδιότης ἐν γένει § 143.

§ 46. Ὅταν πολλοὶ προσκληθῶσιν εἰς ἀπόπειραν συμβ., ἀλλὰ τινὲς μὲν ἀπελίποντο, οἱ δὲ ἐμφανισθέντες ἔκαμον πρότασιν μὴ γενομένην δεκτήν, ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου πληροῦται διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδίκου σημειώσεως τῶν γεγονότων αὐτῶν.— Απ. Εφ. Ν. 91 τοῦ 1838 (Εὐρ. 2 σ. 339).

§ 48. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 1037, 910, 911 καὶ 871 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἡ διαδικασία ἐπὶ ἀνακοπῆς τρίτου εἶναι συνοπτική, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. (532 § 3 πολ. δικ.) Απ. πολ. Αρ. Π. 51 τοῦ 1846. Πρλ. ἀπ. Αρ. Πάγου 26 τοῦ 1846.

§ 51. Απαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. ὅταν προσβάλληται πλειστηριασμός τις; Ἴδε τὴν 8980 Εφ. Αθηνῶν ἐν λέξ. Κατάσχεσις ἀναγκ. τὰ ἐπ. ἰδ. καὶ κατ. § 273.

— Δυνάμει τῆς ὑπὸ τοῦ πλειστηριασμοῦ κατακυρώσεως, ὁ ὑπερθεματιστὴς δύναται νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν ὀφειλέτην περίληψιν τῆς περὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ἐκθέσεως, καὶ νὰ βιάσῃ αὐτὸν ἔπειτα νὰ καταλείψῃ τὴν διακατοχὴν τῶν πραγμάτων, ἡ δὲ ἀγωγὴ αὕτη σκοπὸν ἔχουσα πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ ἐμπόδιον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συνεπειῶν τοῦ πλειστηριασμοῦ, εἶναι ὡς ἐκ

---

(1) Ἐναντία ἡ 2700 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ. (Εὐρ. 2 σ. 357), ἀλλὰ φαίνεται ὑπερισχύουσα ἡ ἄλλη γνώμη.— Ἴδε Εὐρ. 8 σ. 83 ἐπ.

τῆς φύσεώς της κατεπείγουσα καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀναγκαία συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα. Απ. 7119 τοῦ 1850 Εφ. Αθ.

— Εἰς τὴν ἀνακοπὴν, τὴν ὁποίαν ὁ ὀφειλέτης κάμνει κατά τινος πλειστηριασμοῦ πρὸ τῆς εἰς τὸ πλειστηριασθὲν κτῆμα ἐγκαταστάσεως τοῦ ὀφειλέτου δὲν προαπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. (864, 910, 979—985, 532 πολ. δικ.). Απόφ. Εφ. Αθ. 10755 τοῦ 1853, τμ. 2. (Καραγιανόπουλος).

— Ὅταν ἀνακόπτῃ τὶς ἐνεργούμενον πλειστηριασμὸν ὡς τάτος διεκδικῶν ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαίωμα ἐμφυτεύσεως, ὀφείλει νὰ φέρῃ, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ δικαιώματός του, ἀπόδειξιν ἐπίσημον (42 χαρτ.), διότι ἡ μετὰ τῆς ἀνακοπῆς ἡνωμένη ἀγωγὴ αὐτοῦ εἶναι ἀνάλογος μὲ τὴν περὶ διεκδικήσεως κυριότητος. Ἡ ἔλλειψις τοιούτου ἐγγράφου, συνεπαγομένη τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, δὲν ἀναπληροῦται δι' ἄλλου μέσου· ὥστε ἡ ἐξώδικος ὁμολογία τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ τοῦ ἐπισπεύδοντος τὸν πλειστηριασμὸν, ἡ γενομένη ἐπὶ συμβάσεως συμβιβασμοῦ ἢ δόσεως ἀντὶ πληρωμῆς ἢ ἄλλης οἱασδήποτε, δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν ἢ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως. Απ. πολ. Αρ. Π. 221 τοῦ 1854, ἀναιρ. τὴν 11510 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

— Ἀνακοπὴ, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις τῆς διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ γενομένης ἀγοραπωλησίας τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, συνδέεται μὲ κυρίαν ἐκ τῆς ὑποθήκης πηγάζουσαν ἀγωγὴν, ἥτις, κατὰ τὰ ἄρθρ. 138 καὶ 42 τοῦ περὶ ὑποθ. νόμου, εἶναι πραγματικὴ καὶ ἑπομένως συνήθης.— Ὥστε ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα. Απόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 188 τοῦ 1855, ἀναιρ. τὴν 12741 τῶν ἐν Αθ. Εφετῶν.

— Ὅταν ὁ ὀφειλέτης ζητῇ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πλειστηριασμοῦ τοῦ κτήματός του, ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ; Ναί.— Απόφ. 6316 τοῦ 1849 Εφ. Αθ.

§ 52. Εἶναι ἄκυρος ἡ διαδικασία, τῆς ὁποίας δὲν προηγήθη ἀπόπειρα πρὸς συμβ., ὅταν ἦναι ἀναγκαία. Ἂν δέ τις ὑπὸ ἄλλην ἰδιότητα (οἷον ὡς κύριος διάδικος) ἐπροκάλεσεν ἀπόπειραν, αὕτη δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τοὺς διαδίκους, οὓς ἐκεῖνος ἀντεπροσώπευε, καὶ ἂν οὗτοι ἀνεγνώρισαν τὰς προλαβούσας πράξεις ἐκείνου, διότι δὲν τὰς ἐνήργησεν ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτῶν. Απ. Εφ. Αθ. 9354 τοῦ 1852.

Β) *Ἀγωγαὶ στηριζόμεναι εἰς ἔγγραφα. Ἂν δὲ ταῦτα διαμφισβητηθῶσιν;*

§ 60. Ὡς συνοπτικαὶ ὑποθέσεις θεωροῦνται προσωπικαὶ ἀγωγαί, στηριζόμεναι εἰς εὐκρινῆ κατὰ τύπον ἀποδεικτικὸν συντεταγμένα καὶ ἀναμφισβήτητα (1) ἔγγραφα. (Πολ. 618 § 2.— Απ. πολ. Αρ. Π. 8 τοῦ 1843 ἐν Εὐρ. τ. 2 σ. 363 ἐπ.). Αποφ. Εφ. Ν. 33 καὶ 307 τοῦ 1845 (Εὐρ. 2 σ. 367).

§ 61. Ἔγγραφα ἐν τῷ ἄρθρῳ 618 § 2 τῆς πολ. δικ. ἐννοεῖ ὁ νόμος συμβόλαια, δι' ὧν συνιστᾶται ὑποχρέωσίς τις μεταξὺ αὐτῶν τῶν διαδίκων, οὐχὶ δὲ καὶ ἔγγραφα τοῦ ἑτέρου αὐτῶν πρὸς τρίτον τινά. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι τὰ μεταξὺ ἄλλων δὲν μᾶς βλάπτουσι καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 264 καὶ 270 τῆς πολ. δικονομίας, ἐξ ὧν προκύπτει, ὅτι ἡ ὁμολογία τοῦ διαδίκου ὑποχρεοῖ μὲν αὐτόν, ἀλλὰ μόνον ἀπέναντι ἐκείνου, πρὸς ὃν ἐγένετο αὕτη. Απ. Εφ. Ν. 973 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5862.

§ 61ª. Απαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ., ὅταν ζητῆται κληροδότημά τι δυνάμει διαθήκης ἐπισήμου; Ὄχι, καὶ ἂν τὸ κληροδότημα ἦναι ὑπὸ ὅρον. Απ. 10031 τοῦ 1852 Εφ. Αθ.

§ 62. Ὅταν ὁ ἐνάγων, ζητῶν τὴν ἀπόδοσιν ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἐδάνεισε, στηρίζῃ τὴν ἀγωγήν του εἰς ἐπίσημον συμβόλαιον, δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ., καίτοι προτείνοντος τοῦ ἐναγομένου ὅτι τὸ χρέος εἶναι ἀνύπαρκτον πλέον. (618 § 2 πολ. δικ.). Απ. 9478 τοῦ 1852 Εφ. Αθ.

§ 63. Απόπειρα πρὸς συμβ. δὲν ἀπαιτεῖται ὅταν ἡ ἀπαίτησις στηρίζεται εἰς δημόσιον ἔγγραφον, μὴ ἀμφισβητούμενον (618 ἐδ. 2 πολ. δικ.). Απ. πολ. Αρ. Π. 348 τοῦ 1853.

§ 64. Ὅταν πρόκηται περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς μὴ καταβολῆς τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας τιμήματος, τὸ ὁποῖον δι' ἐπισήμου συμβολαίου ὑπεχρεώθη τὶς νὰ δώσῃ, ἡ ἀγωγὴ εἶναι προσωπική, ὡς ἀφορῶσα τὴν ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεως τοῦ ἐναγομένου ὡς τοιαύτη δέ, στηριζομένον εἰς ἐπίσημον ἔγγραφον κατ' ἀποδεικτικὸν τύπον συντεταγμένη, εἶναι συνοπτική (618 § 3 πολ. δικ.) ὅθεν ἀπόπειρα πρὸς συμβ. δὲν εἶναι ἀναγκαία. Ὁ λόγος δὲ,

(1) Ὅρα Καρ. ζ'. 857 quatr.

ὅτι κατὰ τὸ προαναφερθὲν συμβόλαιον ὁ ἐναγόμενος ὤφειλε νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα ὄχι πρὸς τὸν ἐνάγοντα πωλητὴν ἀπ' εὐθείας, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἑταιρίαν, δὲν καταστρέφει τὴν σκέψιν ταύτην, διότι ὁ ἐνάγων, ὅστις μόνος συνηλλάξατο καὶ διὰ λογαριασμὸν καὶ κατ' ἐντολὴν τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο νὰ πληρώσῃ ὁ ἐναγόμενος, δικαιοῦται, παρελθούσης τῆς προθεσμίας, ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὴν καὶ ὁ ἴδιος καὶ ἀπ' εὐθείας. Ἀπόφ. Ἐφ. Ἀθηνῶν 9664 τοῦ 1852.

§ 65. Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 533 § 3 καὶ 618 § 2 τῆς πολ. δικονομίας ἀγωγή, στηριζομένη εἰς δημόσιον συμβόλαιον, δι' οὗ οἱ διάδικοι, ἀδελφοί, συνεφώνησαν νὰ διανείμωσι τὴν πατρικήν των περιουσίαν, εἶναι συνοπτική, καὶ μολονότι μὲ τὴν περὶ διανομῆς δίκην συνέχονται καί τινα ζητήματα ἀφορῶντα διεκδίκησιν κληρονομίας, ἤγουν ἂν τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα κτῆμα ἀνήκῃ εἰς τὴν κληρονομίαν, ταῦτα ὅμως προτείνονται παρεμπιπτόντως, καί, κατὰ τὸν § 2 τοῦ ἄρθρ. 532, παρεμπίπτουσαι ὑποθέσεις ἐξαιροῦνται τῆς πρὸς συμβιβασμοῦ ἀποπείρας (1). Απ. πολ. Αρ. Π. 133 τοῦ 1854.

§ 70. Ὅταν ὁ ἐναγόμενος ἀμφισβητήσῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὁμολόγου, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀγωγή, ἡ προδικασία ἀκυροῦται, ἂν δὲν ἔγινεν ἀπόπειρα πρὸς συμβ;

Τὴν γαλλ. Νομολογίαν ὅρα εἰς Εὐρ. τ. 2 σ. 364 ἑπ. ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν (2) παρατηρῶ, ὅτι δὲν εὑρίσκει τις τὸ ὁμοιόμορφον ἐν αὐτῇ· εὕρηνται δ' ἐν αὐτῇ τὰ ἑξῆς (§ 71—99).

§ 71. Ὅτι, ἀμφισβητηθέντος τοῦ ἰδιωτικοῦ ὁμολόγου, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀγωγή, παύει τοῦ νὰ ἦναι αὕτη συνοπτική (3).

§ 72. Ὅτι, ἀμφισβητηθέντος τοῦ ἐγγράφου ἐφ' οὗ ἐρείδεται ἡ ἀγωγή, ἀποβάλλεται μὲν ὁ ἐνάγων τῆς συνήθους διαδικασίας, ἀλλὰ δὲν ἀκυροῦται ἡ προδικασία. Ἄρα οὐδ' ἀπόπ. ἀπαιτεῖται (4).

§ 73. Ὅτι, ἀμφισβητηθέντος τοῦ δημοσίου ἐγγράφου, (ὅπερ περιέχει καὶ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς), ὡς ἐξ ἀθεμίτων αἰτιῶν, δόλου καὶ ἀπάτης γενόμενον ἡ δίκη δὲν παύει τοῦ νὰ ἦναι συνο-

(1) Πρλ. Εὐρ. τόμ. 8 σελ. 84.
(2) Ὅρα Εὐρ. τόμ. 2 σελ. 370.
(3) Ἀπόφ. 33 τοῦ 1844 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. ἐν Εὐρ. 2 σ. 366. — Ἀδιάφορον ὅμως εἶναι ἂν ἀμφισβητηθῇ μόνον ἡ ἰδιότης τοῦ ἁπλοῦ κληρονόμου. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 33 τοῦ 1845 (Εὐρ. 2 σ. 367).
(4) Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 337 τοῦ 1845 (Εὐρ. 2 σ. 368).

κτική. Απ. 3593 τοῦ 1845 τῶν ἐν Αθ. Εφ. ἣν εἰς Εὐρ. τόμ. 2 σελ. 369 ἐπ.

§ 74. ὅτι, ὅταν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀμφισβητηθῇ ἡ γνησιότης ἐγγράφου τινός, δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. κατὰ τὴν 439 ἀπόφ. τῶν ἐν Ν. ἐφ. φέρουσαν.

Απόφ. Επειδή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 532 § 3 τῆς πολ. δικονομίας, ἐπὶ συνοπτικῶν ὑποθέσεων δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 618 § 2 τῆς αὐτῆς, ὡς συνοπτικαὶ ὑποθέσεις θεωροῦνται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ αἱ ἀγωγαὶ αἱ στηριζόμεναι εἰς εὐκρινῆ, κατὰ τύπον ἀποδεικτικόν, συντεταγμένα καὶ ἀναμφισβήτητα ἔγγραφα· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ ἐφεσίβλητος Δ. Παπαγιαννόπουλος ἐστήριξε τὴν ἀγωγήν του εἰς τὸ ἀπὸ 1 φεβρουαρίου 1821 χρεωστικὸν ὁμόλογον, τὸ ὁποῖον πρὶν οἱ ἐκκαλοῦντες ἀρνηθῶσι τὴν γνησιότητα αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀναμφισβήτητον· ἑπομένως στηριζομένης τῆς δίκης εἰς ἀναμφισβήτητον ἔγγραφον, αὕτη θεωρεῖται ὡς συνοπτική, καὶ τοιαύτης οὔσης, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα συμβ, κατὰ τὰ ἀνωτειρημένα· ἡ δὲ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ γενομένη ἀμφισβήτησις τῆς γνησιότητος τοῦ εἰρημένου χρεωστικοῦ ὁμολόγου, δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγήν, λόγῳ ἐλλείψεως ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, καθότι κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 624 τῆς πολ. δικονομίας ἐὰν δίκη εἰσαχθεῖσα ὡς συνοπτική, ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν εἶναι τοιαύτη, ἀποβάλλεται τῆς συνοπτικῆς διαδικασίας ὁ ἐνάγων, καὶ διὰ νὰ παρασταθῇ οὗτος εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδοθῇ ἐκ νέου τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ λογίζονται αἱ ἐν τοῖς ἄρθρ. 540–542 προθεσμίαι, ἀφ' ἧς ἡμέρας λάβῃ νομίμως γνῶσιν τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως, καὶ ὁ νομοθέτης ἐὰν εἶχε σκοπὸν ν' ἀκυρώσῃ ἅπασαν τὴν διαδικασίαν, ἐν περιπτώσει καθ' ἥν, ἡ ὡς συνοπτικὴ εἰσαχθεῖσα δίκη ἤθελεν ἀποδειχθῇ συνήθης, καὶ ν' ἀπαιτήσῃ νὰ προηγηθῇ αὐτῆς ἀπόπειρα συμβ, ἤθελε ῥητῶς διατάξει νὰ γίνῃ νέα ἀγωγή, καὶ νὰ προηγηθῇ ταύτης ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τὰς συνήθεις δίκας προδικασία· ἐπιτρέψαντος δὲ τοῦ νόμου νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ δίκη κατὰ τὴν συνήθη διαδικασίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου τῆς ἀγωγῆς, ἕπεται ὅτι διὰ τὰς τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις, αἵτινες ἀρχικῶς ἔφερον τὸν χαρακτῆρα τῆς συνοπτικῆς δίκης, καὶ διὰ τῆς συζητήσεως ἀποδεικνύονται μὴ τοιαῦται, ὁ Νομοθέτης δὲν ἀπήτησε νὰ προηγηθῇ τούτων ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ· ἄλλως παραδεχομένης τῆς ἐναντίας ἀρχῆς, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 624 τῆς πολ. δικον. ἤθελε μείνει ἄνευ ἐφαρμογῆς· ὅθεν

ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον Τριπόλεως ἀπέῤῥιψε τὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ στηριχθεῖσαν ἔνστασιν τῶν ἐκκαλούντων, περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς κατ' αὐτῶν ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου.

§ 75. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ., ὅταν ἡ τοῦ ἐγγράφου γνησιότης ἀμφισβητῆται..

Ἡ 12306 τοῦ 1854 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. Εφ. φέρει (1).

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ περὶ ἀκυρώσεως ὅλης τῆς διαδικασίας, ὡς μὴ προηγηθείσης τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας, πρότασις τοῦ ἐκκαλοῦντος Ι, στηρίζεται εἰς τὰ ἄρθρ. 531, 538 καὶ 201 τῆς πολ. δικονομίας, καθότι, στηριζομένης τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντεκκαλοῦντος Κ εἰς τὸ ἀπὸ 1 ἰανουαρίου 1839 εἰς διαταγὴν γραμμάτιον τὸ ὁποῖον ὁ αὐτὸς ἐκκαλῶν δὲν ἀνεγνώρισεν ὡς γνήσιον, ἡ δίκη καθίσταται συνήθης μὴ δυναμένη νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ 618 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται νὰ στηρίζηται ἡ προσωπικὴ ἀγωγὴ εἰς ἔγγραφον ἀναμφισβήτητον, διὰ νὰ ἦναι συνοπτικὴ ἡ δίκη, οὔτε ἐπομένως εἰς τὸ τρίτον ἐδάφιον τοῦ 582 ἄρθρου τῆς αὐτῆς δικονομίας, τὸ ὁποῖον ἐξαιρεῖ τὰς συνοπτικὰς δίκας τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας.

§ 75². Ὁ συντάξας καὶ ὑπογράψας ὁμόλογον ἐν ὀνόματι ἄλλου, ὃν ἐκληρονόμησε, δύναται; ἐναγόμενος δυνάμει τοῦ ὁμολόγου αὐτοῦ, νὰ το προσβάλῃ ὡς μὴ φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδόντος αὐτό; Ναὶ, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Απόφ. 793 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφετῶν (Νομ. σελ. 5366).

§ 76. Ὅταν τὸ ἔγγραφον, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀγωγὴ, προσβάλλεται ὡς εἰκονικὸν, ἡ δίκη παύει τοῦ νὰ ἦναι συνοπτική; Ναὶ, κατὰ τὴν πλειονοψηφίαν. Απ. 8811 τοῦ 1857 Εφ. Αθ.

§ 77. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ, ὅταν τὸ ἔγγραφον, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἀγωγή τις, ἀμφισβητῆται ὡς εἰκονικὸν ἢ δι' ἀπάτης γενόμενον (ἡ ἀπόφασις περιέχει καὶ γνώμην μειονοψηφίας). Απ. 7321 τοῦ 1850 Εφ. Αθ.

§ 78. Ὅταν τὸ ἔγγραφον, ἐφ' οὗ ἡ ἀγωγὴ στηρίζηται, ἀμφισβητῆται (ἢ ὡς νενοθευμένον, ἢ ὡς πλαστογραφημένον, ἢ ὡς εἰκονικὸν), ἡ διαδικασία παύει τοῦ νὰ ἦναι συνοπτική· ὅθεν ἀκυροῦνται ὅλαι αἱ πράξεις, ἵνα προηγηθῇ ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Απ. 6164 τοῦ 1849 Εφ. Αθ.

(1) Ἴδε τὴν 76 τοῦ 1855 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, δι' ἧς δι' ἄλλον λόγον ἀνῃρέθη ἡ προκειμένη.

§ 79. Η δίκη παύει νά ήναι συνοπτική, όταν ό τίτλος, είς όν ή άγωγή στηρίζεται, προσβάλληται ώς είκονικός (618 πολ. δικ.). Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 371 τοῦ 1852, κυροῦσα τήν 8811 τῶν έν Αθ. έφετῶν.

§ 80. Όταν ό έναγόμενος άναγνωρίζῃ μέν τήν ύπογραφήν του, τήν ύπάρχουσαν είς τι έγγραφον, έφ' οὗ στηρίζεται συνοπτική τις άγωγή, διαμφισβητῇ δέ τό περιεχόμενον αύτῆς, προτείνων (π. χ.) ότι έκ πλάνης τό ύπέγραψεν, ή δίκη παύει τοῦ νά ήναι συνοπτική. (Απόφ. κατά πλειονοψ. ύπ' άρ. 10564 τοῦ 1852 έφ. Αθηνῶν).

§ 81. Όταν τό ίδιωτικόν έγγραφον, έφ' οὗ άγωγή τις στηρίζεται, προσβάλλεται ώς διά βίας άποσπασθέν, ή δίκη παύει νά ήναι συνοπτική (618 § 2 πολ. δικ.). Απ. Εφ. Αθηνῶν 12019 τοῦ 1854 τμ. ά.

§ 82. Όταν ή άγωγή στηρίζηται είς έπίσημόν τι συμβόλαιον, τό όποῖον προσβάλλεται ώς πλαστόν, ή δίκη δέν παύει νά ήναι συνοπτική.

«Επειδή ή προκειμένη άγωγή στηρίζεται είς έπίσημον συμβόλαιον, δυνάμει τοῦ όποίου ζητεῖται ή παράδοσις τοῦ κτήματος ώς άνταλλαγέντος· έν τοιαύτῃ δέ περιπτώσει, ή πρός συμβ. άπόπειρα δέν ήτον ούσιωδῶς άναγκαία. Απόφ. Εφ. Αθηνῶν 9464 τοῦ 1852.

§ 83. Απόπειρα πρός συμβ. δέν είναι άναγκαία, όσάκις έγγραφόν τι προσβάλληται ώς πλαστόν διά κυρίας άγωγῆς, ότε άπαιτεῖται ν' άκουσθῇ ό είσαγγελεύς (532 έδ. 6 καί 588 έδ. 10 πολ. δικ.). Απ. πολ. Αρ. Π. 146 τοῦ 1854.

§ 86. Απόπειρα πρός συμβ. δέν είναι άναγκαία, όταν καί κατ' έφεσιν προσβάλληται ώς πλαστή ή διαθήκη, τήν άκύρωσιν τῆς όποίας ζητεῖ ό ένάγων. Απόφ. Εφ. Αθηνῶν 4655, ήν έν Εύρ. τ. 6 σ. 17.

§ 87. Όταν τό έγγραφον, έφ' οὗ στηρίζεται άγωγή τις συνοπτικῶς κινηθεῖσα, δέν άναγνωρίζηται, προσβαλλόμενον μάλιστα ώς πλαστόν, ή δίκη παύει νά ήναι συνοπτική. Απ. 11504 τοῦ 1853, τμ. 2.

§ 88. Απόπειρα πρός συμβ. άπαιτεῖται, όταν τό συμβόλαιον, έφ' οὗ στηρίζεται ή άγωγή, έξαρτᾶται άπό όρον, περί οὗ ύπάρχει διαφιλονείκησις. Απόφ. 11002 τοῦ 1853 τῶν έν Αθ. Εφ. τμ. 2.

§ 89. Ο συντάξας καί ύπογράψας όμόλογον έν όνόματι άλλου,

τὸν ὁποῖον ἐκληρονόμησε, δύναται, ἐναγόμενος, δυνάμει τοῦ ὁμολόγου αὐτοῦ, νὰ τὸ προσβάλῃ ὡς μὴ φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδόντος αὐτό; Ναί, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Ἀπόφ. 793 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφετῶν (Νομ. σ. 5366).

§ 90. Ὅταν ἀγωγή τις στηρίζηται μὲν εἰς ἔγγραφον ἐπίσημον, ἀλλ'ἀφορᾷ καὶ τόκους, περὶ ὧν τὸ συμβόλαιον σιωπᾷ, ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ, ἂν μάλιστα τὸ συμβόλαιον προσβληθῇ ὡς εἰκονικόν; ἴδε ἀπ. πολ. Αρ. Π. 74 τοῦ 1849, ἀν. § 10.

§ 91. Ἐπειδὴ ὁσάκις τὰ ἔγγραφα (τίτλοι) τοῦ ἐνάγοντος προσβάλλονται εἴτε ὡς πλαστὰ, εἴτε ὡς εἰκονικὰ, ἢ ἐξ ἀπάτης γενόμενα κ.τ.λ. ἢ προτείνεται ἀκυρότης τις ἀφορῶσα τὴν οὐσίαν, τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν, ἢ τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων, ὅπερ θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι ἀμφισβητεῖται ἡ ὕπαρξις τοῦ διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ πρὸς ἀγωγὴν δυνάμει τῶν ἐγγράφων τούτων δικαίωμά του, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μὴ στηριζομένης τῆς προσωπικῆς ἀγωγῆς εἰς ἔγγραφα, κατὰ τύπον ἀποδεκτικὸν, συντεταγμένα καὶ ἀναμφισβήτητα, ἡ ὑπόθεσις δὲν εἶναι συνοπτικὴ, ἀλλὰ συνήθης, καὶ ἑπομένως ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν εἰς τὴν περὶ τούτων δίκην εἶναι ἀναγκαία (ἄρθρ. 531 τῆς Πολ. Δικονομίας)· ὁσάκις ὅμως κἀνὲν τῶν τοιούτων δὲν προτείνεται ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' ἀντιτάττεται μόνον κατὰ τῆς ἀπαιτήσεως εἴτε παραγραφὴ, εἴτε συμψηφισμὸς, εἴτε τοιοῦτόν τι, ἢ καὶ ἐξόφλησις τῆς ἀπαιτήσεως, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁμολογοῦντος τοῦ ἐναγομένου Στράτου, ὅτι τὰς, δυνάμει τῶν ἀπὸ 5 Φευρουαρίου καὶ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1845 προσωπικῶν μου ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων, ἀπαιτουμένας 720 δραχμὰς μοὶ τὰς ἔδωκε μὲν ὁ Φιλάρετος Μαγγίνας, ἀλλὰ τῷ τὰς ἐπέστρεψα καὶ δὲν ὀφείλω πλέον τι εἰς αὐτὸν, διὰ τούτων ἀναγνωρίζεται ἡ νομιμότης τῶν ἐγγράφων· καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ὑπόθεσις εἶναι συνοπτικὴ, διότι ἡ περὶ ταύτης προσωπικὴ ἀγωγὴ στηρίζεται εἰς ἔγγραφα. ὄχι μόνον εὐκρινῆ, κατὰ τύπον ἀποδεικτικὸν συντεταγμένα, ἀλλὰ ἀναμφισβήτητα· καθόσον, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ διάδικος Στράτος οὔτε ὡς πρὸς τὸν τύπον, οὔτε και ὡς πρὸς τὰ ἀποδεικτικὰ ἀντέτεινεν ἄρα ἰσχύουσιν ὡς ἀμφισβήτητα τὰ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του προσαχθέντα ἔγγραφα, ἑπομένως ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν δὲν εἶναι ἀναγκαία· ὅθεν καὶ ἡ τρίτη ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος Στράτου εἶναι ἀνυπό-

θετατος. Ἀπόφ. 7567 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ἀθήν. Ἐφ. Ὅρα Εὑρ. τ. 6 σ. 533. Εὑρ. τ. 2 σ. 363 ἑπ.

Γ) *Δεκτικαὶ συμβιβασμοῦ.*

§ 100. Εἴπομεν *δεκτικαὶ συμβ.* Τίνες διαφοραὶ δὲν δύνανται νὰ διαλυθῶσι διὰ συμβιβασμοῦ, διδάσκει τὸ ἀστυκὸν δίκαιον (ἴδε λ. Συμβίβασμ. ἀν. σ. 250 ἑπ). Διὰ τοῦτο τὰ θέματα τῶν § 1, 2 τοῦ 588 ἄρθρ. εἰσὶν ἀπηλλαγμένα τῆς ἀποπείρας.

§ 101. Δίκαι περὶ ἀποδόσεως προικὸς εἰσὶν ἀπηλλαγμέναι τῆς ἀποπείρας·— ἤτοι

Ἡ περὶ προικὸς ἀγωγή, ὡς δίκη δημοσίου συμφέροντος (τεμ. 2 Π. de jur. dot. τεμ. 2 Π. solut. matr.) εἶναι ἀπηλλαγμένη τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας (588 § 1 καὶ 532 πολ. δικ. (1). Απ. πολ. Αρ. Π. 247 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 887 τοῦ 1850 Εφ. Ν.— Ταὐτὰ ἡ 1299 ἐφ. Αθ., ἣν ἐν Εὑρ. τ. 2 σ. 357 ἑπ.

— Ὅταν ἡ σύζυγος μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου ζητῇ παρὰ τοῦ ἀνδρός της τὴν ἐπιστροφὴν τῶν προικώων κτημάτων της, ὀφείλει νὰ τὸν καλέσῃ προηγουμένως εἰς ἀπόπειραν συμβ; Ναί. Απ. ἐφ. Αθ. 2702 τοῦ 1843 (Εὑρ. 2 σ. 358).— Ἴδε ἀπ. Αρ. Π. 27 τοῦ 1846 καὶ 94 τοῦ 1845.

§ 102. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ, ὅταν ὁ ἀνὴρ διεκδικῇ προικῷον ἀκίνητον κτῆμα; Ὄχι· διότι, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ γάμου, ὁ σύζυγος εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν προῖκα, μὴ δυνάμενος νὰ τὴν ἀπαλλοτριώσῃ, ἐνῷ ὁ συμβιβασμὸς προϋποθέτει τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, καὶ δύναται νὰ συνεπιφέρῃ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα (532 § 5 πολ. δικ.). Απ. Εφ. Ν. 755 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5849.

§ 103. Προκειμένου περὶ μέμψεως προικός, ἡ πρὸς συμβ. ἀπόπειρα δὲν εἶναι ἀναγκαία. (532 § 5 πολ. δικ.). Απ. 404 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ν. Εφ. (Νομ. σ. 5115).

§ 104. Ἡ ἀγόρευσις τοῦ εἰσαγγελέως εἶναι περιττή, ὅταν πρόκηται περὶ προικός, τὴν ὁποίαν, τελευτήσαντος τοῦ συζύγου, ἀπαιτεῖ ἡ σύζυγος (2). Απ. πολ. Αρ. Π. 27 τοῦ 1846.

---

(1) Καρρ. ζ'. 404.
(2) Ὅρα τὴν ἐν τῷ Εὑρ. λ. Εἰσαγγελεὺς (Εὑρ. τ. 6 σ. 481).

— Εἶναι ὅμως ἀναγκαία, ὅταν ζῇ ὁ σύζυγος· ἀλλ' ἡ σιωπή του δίδει ἀφορμὴν ὄχι εἰς ἀναίρεσιν, ἀλλ' εἰς ἐπανάληψιν τῆς διαδικασίας. Απ. πολ. Αρ. Π. 94 τοῦ 1845.

§ 105. Ὅταν ἀνακόπτῃ τὶς ἀπόφασίν τινα, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ κτῆμα περὶ οὗ διαλαμβάνει, εἶναι προικῷον, ἀπόπειρα πρὸς συμβ. δὲν ἀπαιτεῖται, διότι τὰ προικῷα εἰσὶν ἀναπαλλοτρίωτα. (532 § 5 πολ. δικ.). Απ. 11512 τοῦ 1854 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν τμῆμ. 2.

§ 110. Ἐπίσης ἀναγκαία δὲν εἶναι ἡ ἀπόπειρα ἐν δίκαις (1).

α') Τῶν ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμων, καθὸ ἀνικάνων νὰ διαθέτωσιν ἐλευθέρως τὴν κληρονομικὴν περιουσίαν. (Dalloz ἀριθ. 137. Carré ζ' 207 bis).

β') Τῶν πτωχεύσεων (Dalloz ἀρ. 141). Περιττὸν ὅλως εἶναι νὰ σημειωθῇ ὅτι τῶν *ἀλλοδαπῶν* αἱ δίκαι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀπόπειραν, ἐὰν ἔχωσι τὰ λοιπὰ προσόντα (Dalloz ἀρ. 142, 76. Carré ζ' 207 puat). Οἰκ. τ. 2 σ. 5 σημ. 6.

§ 111. Ἐὰν τῶν διαδίκων *τινὲς* μὲν ἔχωσιν ἱκανότητα τοῦ συμβιβάζεσθαι, *τινὲς* δ' οὔ; Ἐπὶ ἀδιαιρέτων δικαίων δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα, ἐπὶ διαιρετῶν ἀπαιτεῖται μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἱκανοὺς συμβιβάζεσθαι. Dall. conc. ἀριθ. 118—124.— Carr. ζ' 207 quinq. — Οἰκ. § 116 σημ. 6.— Εὐρ. 2 σ. 339 ἑπ.

Ὅταν πρόκηται περὶ ἀπαιτήσεως κληρονομίας, ἀπαιτεῖται νὰ ἐνεργηθῇ ἀπόπειρα μεταξὺ τῶν ἱκανῶν πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι προσώπων. Ἀπόφ. 65 τοῦ 1844 Εφ. Ν. ἐν Εὐρ. 2 σ. 340.

— Ἡ ἀνηλικιότης εἶναι προσωπική· ἑπομένως ἂν ἡ πρὸς συμβ. ἀπόπειρα δὲν ἦναι ἀναγκαία καὶ πρὸς τὸν ἀφήλικα, αὕτη ὅμως εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαία ὡς πρὸς τὸν συνεναγόμενον ἐνήλικα, ἄλλως ἡ διαδικασία εἶναι ἄκυρος. Απ. 1481 τῆς 16 Ἰουνίου 1840 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

— Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ. ὅταν πρόκηται περὶ ἀγωγῆς κατ' ἀνήλικος καὶ ἐνήλικος ἐνταυτῷ;

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 532 § 5 καὶ 6 καὶ 588 § 2 τῆς πολ. δικονομίας δὲν ἐπεκτείνονται εἰς τοὺς ἐνήλικας, οἵτινες τυχὸν ἐνάγουσι ἢ ἐνάγονται ὁμοῦ μὲ ἀνήλικας· μόνον δὲ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης εἶναι φύσει ἀδιαίρετον, ἡ ἐξαίρεσις αὕτη δύναται νὰ ὠφελήσῃ καὶ τοὺς ἐνήλικας διότι κατὰ

(1) Πρλ. Εὐρ. τ. 2 σ. 336 § 10, 11.

τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἀνέφικτος· ὥστε προκειμένου λόγου περὶ ἀπαιτήσεως κληρονομίας, ζητουμένης κατ' ἐνηλίκων καὶ ἀνηλίκων, ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ. Ἀπόφ. 220 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ν. Εφ. (Νομ. σ. 5019).

— Ἂν τὶς κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ πλειόνων, ἐξ ὧν ὁ ἕτερος ὑπόκειται εἰς τὰς περὶ συμβ. διατάξεις, καὶ ἐν τούτοις ἀπόπειρα πρὸς συμβ. δὲν ἔλαβε χώραν, τί ποιητέον;

Πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις, ἂν τὸ ἀντικείμενον εἶναι διαιρετόν· δηλαδὴ, ἂν δύναται ὁ ἔχων τὴν ἱκανότητα τοῦ συμβιβάζεσθαι νὰ κάμῃ συμβιβασμὸν, ἀνεξαρτήτως τῶν δικαιωμάτων ἐκείνου, ὅςις δὲν ἔχει τὴν πρὸς τοῦτο ἱκανότητα· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, εἶναι ἀναγκαία ἡ πρὸς συμβ. ἀπόπειρα. (Ἀκυρ. ἀπόφ. τῆς 30 μαΐου 1814.— Καῤῥὲ πρ. ζήτ. 207[5] ἐκδ. Βρυξ. τοῦ 1846). Οὕτως ἀπεφάσισε καὶ τὸ ἐν Ἀθ. Εφετεῖον τὴν 7 νοεμβρ. 1853 εἰς δίκην μεταξὺ Ἀνδρ. Κωνσταντίνου, Κωνστ. Μανθοπούλου κλ.

— Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ, ἂν μεταξὺ τῶν ἐναγομένων ὑπάρχουν καὶ κηδεμόνες, περίπτωσις ἀπαιτοῦσα τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Εἰσαγγελέως; 532 § 6 καὶ 588 ἐδ· 2 πολ. δικ.— Ναί. Απ. πολ. Αρ. Π. 188 τοῦ 1855.

§ 112. Ἀπόπειρα πρὸς συμβ. δὲν εἶναι ἀναγκαία, προκειμένης ἀγωγῆς προσώπου ἀνικάνου πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι. Απ. πολ. Αρ. Π. 82 τοῦ 1844.

§ 120. Εἰς δίκας τοῦ Παναγίου Τάφου δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ, διότι εἶναι ἐξ ἐκείνων, ἐν αἷς ὀφείλει ν' ἀγορεύσῃ ὁ Εἰσαγγελεὺς (588 § 1 πολ. δικ).— Απ. πολ. Αρ. Π. 368 τοῦ 1855.— Απ. 5360 τοῦ 1849 τῶν ἐν Αθ. Εφ. (Νομ. σελ. 5066)

§ 121. Προκειμένου λόγου περὶ ἀποκαταστάσεως καὶ χειραγωγήσεως ὑπεξουσίων τέκνων, ἀπόπειρα ἀπαιτεῖται; — ὄχι, διότι, ἀπαιτουμένης τῆς καταχρατουμένης (π. χ.) ἐγγόνης, ἀνηλίκου καὶ ὑπεξουσίας οὔσης, τὸ ἀντικείμενον ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ διότι ἀγωγαὶ στηριζόμεναι εἰς τὸ παράγγελμα de liberis exibends θεωροῦνται ὡς συνοπτικαί. Απ. 884 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ. (Νομ. σ. 5366).

§ 121[a]. Ὅταν ὁ ἐνάγων διατελῇ ὑπὸ ἀντίληψιν, δὲν εἶναι ἀναγκαία ἀπόπειρα πρὸς συμβ. (532 § 5 καὶ 588 § 6, 74, 75 πολ. δικον.).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 532 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἀπόπειρα πρὸς συμβιβασμὸν δὲν εἶναι ἀναγκαία ἐπὶ ἀγωγῶν ἀνθρώ-

πων ἀνικάνων πρὸς συμβιβασμὸν (§ 5) καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ἀγωγῶν, περὶ τῶν ὁποίων, κατὰ τὸ ἄρθρον 588, πρέπει νὰ ἀκουσθῇ ὁ εἰσαγγελεὺς (§ 6), τουτέστιν ἐπὶ δίκης ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὰ ἄρθρα 74 καὶ 75, δὲν δύνανται νὰ παρασταθῶσιν αὐτεξουσίως ἐπὶ δικαστηρίου, ἢ ἐπὶ δίκης ἀφορώσης ἀπόντας, ἢ ἄλλους ὑπὸ κηδεμονίαν διατελοῦντας ἀνθρώπους (§ 2 τοῦ 588) καὶ ἐπὶ πάσης ὑποψίας κολασίμου πράξεως (§ 12 αὐτοῦ).

Ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου διατελῶν ὁ ἐνάγων ὑπὸ ἀντίληψιν, τουτέστιν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν ἀντιλήπτορος, εἶναι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν *ἀνίκανος πρὸς συμβιβασμὸν*, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 665, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἱκανότητα ταύτην προσαπαιτεῖται ἡ θέλησις ἄλλου προσώπου, ἡ συναίνεσις, δηλ. τοῦ ἀντιλήπτορος, ἐκτὸς τούτου δὲν δύναται αὐτὸς *αὐτεξουσίως νὰ παρασταθῇ* ἐπὶ δικαστηρίου, διότι, κατὰ τὸ διαληφθὲν ἄρθρον, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο καθίσταται ἀναγκαία ἀπόλυτος τοῦ ἀντιλήπτορος ἡ συναίνεσις· ὅθεν ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς δικῶν διατελεῖ ὑπὸ *τὴν κηδεμονίαν* (κατὰ τὴν γενικὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως ταύτης) ἢ *τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἀντιλήπτορος*, καὶ διὰ τοῦτο ὁ εἰσαγγελεὺς πρέπει νὰ ἀκουσθῇ ἐπὶ τῶν δικῶν αὐτοῦ, δυνάμει καὶ τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 74, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ 588 παραπέμπει, ἥτις περιλαμβάνει ὅλους *ὅσοι διατελοῦσιν ὑφ' ὑποιανδήποτε ἐπιμέλειαν*· τελευταῖον, ἡ προκειμένη ἀγωγὴ προσβάλλει τὴν δημοσίαν διαθήκην ῥητῶς ὡς πλαστήν, τουτέστι διεγείρει *ὑποψίαν κολασίμου πράξεως*, ἐπὶ τῆς ὁποίας πάλιν ἡ ἐπιτήρησις καὶ ἀγόρευσις τοῦ εἰσαγγελέως ἀπαιτεῖται, ἀδιαφόρως ὡς πρὸς τὸ ὕποπτον τῆς πλαστογραφίας πρόσωπον. Απ. Εφ. Αθ. 9405 τοῦ 1852.

§ 122. Ἡ περὶ ἀκυρώσεως γάμου ἀγωγὴ εἶναι ἐκ τῶν συνήθων, μὴ καταλεγομένη εἰς οὐδεμίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 618 τῆς πολ. δικ. ὁριζομένων ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων. Ἀπόπειρα δὲ συμβιβασμοῦ δὲν εἶναι ἀναγκαία, ὡς καὶ δι' ἄλλας συνήθεις ὑποθέσεις, περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὰ ἄρθρ. 532 § 6, 588 § 1 καὶ 8 τῆς πολ. δικ. Απ. Εφ. Αθ. 6909 τοῦ 1850.

§ 123. Ἡ περὶ ἐπιστροφῆς τῆς συζύγου εἰς τὰ γαμικὰ αὐτῆς χρέη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς ἀγωγὴ περὶ γαμικῆς διαφορᾶς, καθ' ἣν εἶναι ἀπαράδεκτον συνυποσχετικόν· ἑπομένως δὲ καὶ συμβιβασμὸς (ἄρθρ. 137 τῆς πολ. δικ.). Ἡ δὲ περὶ ἀποδόσεως τῶν προικώων πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἡ σύζυγος ἔλαβεν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνδρὸς διὰ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, θεωρεῖται ὡς παρακολούθημα τῆς, περὶ ἐπιστροφῆς εἰς τὰ χρέη τῆς, ἀγωγῆς. Απ.

3532 τῶν ἐν Αθ. Εφ., ἣν βλέπε εἰς τὴν σελ. 362 τῆς λέξ. Απόπειρα πρὸς συμβ.

§ 124. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 56 ἐπ. πολ. δικ. ἐπὶ ἀγωγῶν κατὰ δικαστικῶν ὑπαλλήλων, δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Απ. Εφ. Αθ. 11982 τοῦ 1854.

§ 125. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 532 § 6 τῆς πολ. δικ. ἀπόπειρα πρὸς συμβ. δὲν εἶναι ἀναγκαία ἐπὶ πασῶν τῶν ἀγωγῶν, περὶ ὧν πρέπει ν' ἀκουσθῇ ὁ Εἰσαγγελεὺς (588, 640 καὶ 643 πολ. δικ.).– Απ. πολ. Αρ. Π. 76 τοῦ 1856.

Δ) *Κολάσιμοι πράξεις* (1).

§ 126. Απαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ., ὅταν πρόκηται περὶ ἀγωγῆς πηγαζούσης ἐξ ἀδικήματος; Η Νομολογία δὲν φαίνεται στερεωθεῖσα· ἰδοὺ δὲ τί εὑρίσκομεν εἰς αὐτήν.

Ναὶ κατὰ τὰς 690 καὶ 698 ἀποφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. (Εὐρ. τ. 2 σ. 361).— Τοιαύτην Νομολογίαν ἔχουσι καὶ οἱ ἐν Ν. Εφ. (Εὑρ. τ. 2 σ. 361 ἐν τέλ.).

— Απαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ, ὅταν τὸ ποινικὸν δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐκινήθη πολιτικὴ ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως, παρέπεμψε τὰ περὶ ταύτης εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον; Ναί. Απ. Εφ. Αθ. 11806 τοῦ 1854.

— Η διάταξις τοῦ ἄρθρου 532 ἐδάφ. 6 τῆς πολιτ. δικονομ. καθ' ἣν ἡ ἀπόπειρα τοῦ συμβ. δὲν εἶναι ἀναγκαία εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει ν' ἀκουσθῇ ὁ εἰσαγγελεὺς, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ διαφορῶν ἀντικείμενον ἐχουσῶν πολιτικὰς ἀπαιτήσεις, ἢ ἀποζημιώσεως προερχομένης ἐκ πράξεως ἀξιοποίνου, περὶ τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται ὁ συμβιβασμὸς κατὰ τὸ ἄρθρ. 107 τῆς πολ. δικ. ἄρα ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Απ. 4121 τοῦ 1846 Εφ. Αθ.

— Απαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. ἐπὶ ἀγωγῆς, ἀφορώσης αἴτησιν περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα ἡμιόνου ἁρπαγέντος ἐν καιρῷ πολέμου, ἂν ἡ αἴτησις ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν δρ. 500. Απ. ἐφ. Αθηνῶν.

§ 127. Ὄχι, ὅταν ἡ ἀγωγὴ στηρίζηται εἰς τὴν ποινικὴν ἀπόφασιν. Απ, Εφ. Αθ. 1730 (Εὑρ. 2 σ. 361).

---

(1) Ἴδε ἀνωτ. § 44 ἀπόφ. Αρ. Πάγου 219 τοῦ 1851 καὶ § 121[a].

§ 128. Ἀπόφασις ἀπαγγέλλουσα τὴν ἐνοχήν τινος καθιστᾷ περιττὴν τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμὸν εἰς δίκην ἐπανορθώσεως τῆς βλάβης τῆς ἐξ ἐγκλήματός τινος προελθούσης; Ὄχι· ἡ ποινικὴ ἀπόφασις, περὶ ἧς ὁ λόγος, δὲν ἀποτελεῖ ἔγγραφον, ὁποῖον τὸ ἄρθρον 618 § 2 τῆς πολ. δικονομίας, διότι τὸ ἐδάφιον αὐτὸ ἐννοεῖ ἔγγραφον συμβόλαιον, δι' οὗ ὑποχρεοῦταί τις εἰς παροχὴν πράγματος ἢ ποσοῦ ὡρισμένου, ἐνῷ ἡ ποινικὴ ἀπόφασις καταλείπει ἐκκρεμὲς τὸ περὶ ἀποζημιώσεως (531 πολ. δικ.). Απ. Εφ. Ν. 46 τοῦ 1854 ἐν Νομικ. σ. 5887.

§ 129. Κατὰ τά ἄρθρ. 532 § 6 καὶ 588 § 12 τῆς πολ. δικονομίας, ἀπόπειρα πρὸς συμβ. δὲν εἶναι ἀναγκαία, ὑπαρχούσης ὑποψίας κολασίμου πράξεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς ἔχει ὡς αἰτίαν ἀφαίρεσιν κατασχεθέντων τιμωρουμένων ὡς ἀδίκημα ἀπὸ τὸ ἄρθ. 171 τοῦ ποιν. νόμου· ὅθεν ἡ περὶ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας δι' ἔλλειψιν ἀποπείρας πρὸς συμβιβασμὸν ἔνστασις δὲν εἶναι βάσιμος. Απ. Εφ. Αθ. 14312.

§ 130. Δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβιβασμ., ὅταν πρόκηται περὶ ἀποζημιώσεως ζημίας, τὴν ὁποίαν ἐπέφερέ τις διὰ τῆς ἐκ τῆς νομῆς ἀποβολῆς, διότι ἡ ζημία ἐκπηγάζει ἀπὸ κολάσιμον πρᾶξιν (αὐτοδικίαν). — (532, 588 πολ. δικ.). Απ. 7594 τοῦ 1851 Εφ. Αθ.

§ 131. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ.. ἐπὶ ἀγωγῶν περὶ ἐπανορθώσεως ζημίας προελθούσης ἐκ πράξεως ἀξιοποίνου μέν, ἀμνηστευθείσης δέ; Ναί, διότι ἀποβάλλουσι τὸν ἀξιόποινον χαρακτῆρά των (119 καὶ 5 ποιν. Ν.), καὶ ἡ ἀγόρευσις τοῦ Εἰσαγ. εἶναι προαιρετική. (588 § 12 πολ. δικ.). Απ. Εφ. Ν. 973 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5862.

§ 131[a]. Ὅταν ἐνώπιον τοῦ πλημμ. ἐκινήθη πολ. ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως, τὸ δὲ δικ. παρέπεμψε τὴν ἐκδίκασιν εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, εἰς ὃ φέρεται κατόπιν διὰ κλήσεως τὸ περὶ τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης ζήτημα, ἀπαιτεῖται ἀπόπ. πρὸς συμβ; Ὄχι.— Απ. 8035 τοῦ 1851 Εφ. Αθ.

Ε) *Δίκαι συνήθεις.*

§ 150. Δὲν εἶναι συνοπτικαί, ἄρα ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. αἱ ἑξῆς.

Ἡ περὶ ἀχρεωστήτου ἀγωγὴ δὲν εἶναι συνοπτική (618 πολ.

δικ.)· ἄρα ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Ἀπόφ. 10520 τοῦ 1853 Εφ. Αθ. τμ. 2.

§ 151. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ., ὅταν φορολογούμενός τις ἐπλήρωσε δὶς τὸν φόρον, καὶ ἐνάγη τὸν ἀναρμοδίως ὡς ἐνοικιαστὴν πληρωθέντα πρὸς ἐπιστροφὴν τοῦ ἀχρεωστήτως πληρωθέντος, διότι ἡ δίκη δὲν εἶναι κατεπείγουσα, μὴ οὖσα διοικητικῆς φύσεως (101 συντ. — Διάτ. τῆς 9 Ἰουλ. 1838. — 518 πολ. δικ.). Ἀπ. πολ. Αρ. Π. 53 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 660 τοῦ 1849 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. Εφ.

§ 152. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ, ὅταν πρόκηται περὶ λογοδοσίας (702, 531 πολ. δικ.), ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ ἔγγραφον εὐκρινὲς κατὰ τύπον ἀποδεικτικὸν συντεταγμένον (1). Ἀπόφ. πολ. Αρ. Π. 73 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 10285 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 152[a]. Ἀγωγὴ κατὰ τοῦ πωλήσαντος ἀκίνητον, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἐξάλειψιν ἀπὸ τούτου τῆς ὑποθήκης, ἥτις τὸ βαρύνει, εἶναι συνήθης ἢ συνοπτική; Συνήθης, κατὰ τὴν πλειονοψηφίαν: συνοπτικὴ κατὰ τὴν μειονοψηφίαν (619 πολ. δικ.).

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀνακοπῆς ἀντίῤῥησις δὲν ἔλαβε χώραν, ἀνακοπὴ δὲ προσηκόντως γενομένη ἀποφάσεως ἐρήμην ἐκδοθείσης ἐπαναφέρει τοὺς διαδίκους εἰς ἣν πρὸ ταύτης ἦσαν κατάστασιν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1027 καὶ 1028 τῆς πολ. δικονομίας συνάγεται μὲν, ὅτι αἱ τὰς ὑποθήκας ἀφορῶσαι διαφοραὶ ἀποτελοῦσι δίκας συνοπτικάς, ἀλλὰ μόνον ὅταν αὗται ἀναφύωνται κατὰ τὴν ἐγγραφὴν ὡς μέτρον συντηρητικὸν, ἢ τὴν ἐξάλειψιν αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ὁ κάτοχος τοῦ βεβαρυμένου ἀκινήτου ἐπάγῃ κατὰ τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτοῦ δίκην περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ ἀκινήτου αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑποθήκης εἰς ἣν ἦτο πρὸ τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος αὐτοῦ εἰς τὸν ἐνάγοντα ὑποβεβλημένον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμβαίνει, ὅπερ καθίστησι τὴν δίκην συνήθη προαπαιτοῦσαν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας, ἀπόπειραν πρὸς συμβ. ἐσφαλμένως ἄρα τὸ πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο συνεπτυγμένως περιττὴν ταύτην, θεωρῆσαν ὡς ὑπαγομένην τὴν δίκην εἰς τὰς προσημειωθείσας διατάξεις τοῦ

---

(1) Πρλ. Εὑρετ. τόμ. 9 σελ. 319 ἐπ.

— Εἰς τὰς περὶ λογοδοσίας δίκας ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ; Ἴδε ἀπ. 9956 τῶν ἐν Αθ. Ἐφ. ἐν λέξ. Λογοδοσία.

ἄρθρου 1027 τῆς πολ. δικονομίας· δύναταί τις μόλα ταῦτα διστάζων νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις εἶναι ὀρθή, ἂν καὶ δι' ἄλλον παρὰ τὸν ἐφ' οὗ στηρίζεται αὕτη λόγον, τὸν στηριζόμενον δηλ. ἐπὶ τοῦ νόμου τοῦ ἐπιβάλλοντος εἰς τὸν πωλητὴν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπὶ πάσης ἐνδεχομένης παρενοχλήσεως (νόμ. 1, 60 καὶ 70 de evict. καὶ 11 καὶ 30 § 1 Π. de empt. et vend.), τῆς δὲ ὑποχρεώσεως ταύτης ἀποῤῥεούσης ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ συναλλάγματος· ἀναγκαίως ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀγοραστοῦ περὶ ἐξαλείψεως τῆς ὑποθήκης ἐγγεγραμμένης ἐπὶ τοῦ πωληθέντος αὐτῷ ἀκινήτου πρὸ τῆς πωλήσεως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ (ὅπως ἡ δίκη παρίσταται ἐπὶ τοῦ προκειμένου) ϛηριζομένη ἐπὶ δημοσίου συμβολαίου περὶ τῆς ἀγοραπωλησίας, καὶ προσωπικὴ οὖσα, ἔχει χαρακτῆρα, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 619 τῆς πολ. δικονομίας, δίκης συνοπτικῆς, ὡς δὲ τοιαύτη καθιστᾷ περιττὴν τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν. Απ. Εφ. Ν. 784 τοῦ 1853 (Νομ. σ. 5854).

§ 153. Τῆς περὶ ἐξαλείψεως ὑποθήκης ἀγωγῆς προαπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ; Ὄχι, διότι ἡ ἐγγραφὴ τῆς ὑποθήκης ἢ προσημειώσεως κατατάττεται μεταξὺ τῶν προφυλακτικῶν μέτρων, καὶ αἱ περὶ ἀνατροπῆς αὐτῶν ἀγωγαὶ εἶναι συνοπτικαὶ καὶ κατεπείγουσαι.— Απόφ. 730 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ναύπλ. Εφ. ἐν Νομ. σελ. 5229.

§ 154. Η περὶ ἐξαλείψεως ὑποθήκης δίκη εἶναι συνήθης, καὶ ἑπομένως ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. (1).

Απόφ. Επειδὴ ἡ περὶ ἐξαλείψεως ὑποθήκης δίκη εἶναι συνήθες, ὡς ἀφορῶσα πραγματικὸν δικαίωμα, καὶ ἑπομένως ὑπόκειται εἰς τὴν διαδικασίαν τῶν συνήθων δικῶν καὶ εἰς τὴν πρὸς συμβ.

---

(1) Ο Bioche (αὐτ. 32, 4) σημειόνει ἀποφάσεις τινάς, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει, ὅτι ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ. Αλλ' ὁ Grenier (1, 194) ἔχει ἐναντίαν γνώμην, ὑποστηριζομένην καὶ ἀπὸ τὸν Troqlong (hyp. n. 744 bis), ὅστις φρονεῖ ὅτι ἡ αἴτησις αὕτη εἶναι κατεπείγουσα. Τὴν γνώμην ταύτην παρεδέχθη καὶ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν διὰ τῆς ἀποφάσεώς του, ἣν εἰς Κύρετ. τόμ. 2 σελ. 337 ἐπ.

— Δὲν ἀπαιτεῖται τοιαύτη, ὅταν πρόκηται περὶ ἐξαλείψεως ὑποθήκης, διότι εἶναι δίκη συνοπτική. 1029, 1027, 619, 532 πολ. δικ. Απ. 5293 τῆς 17 ἰαν. 1849.

ἀπόπειραν, καθότι δὲν ὑπάγεται εἴς τινα τῶν ἐν τοῖς ἄρθρ. 532 καὶ 618 διαλαμβανομένων ἐξαιρέσεων, οὔτε δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς συντηρητικὸν μέτρον, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 1029 τῆς πολιτ. δικονομίας εἰς τὰ συντηρητικὰ μέτρα κατατάττονται μόνον αἱ ἐγγραφαὶ ὑποθηκῶν αἱ ἐνεργούμεναι παρὰ τοῦ δανειστοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ· ὅθεν παραλειφθείσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς παρὰ τοῦ ἄρθρ. 531 διατεταγμένης ἀποπείρας τοῦ συμβιβασμοῦ, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ὤφειλε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἔνστασιν τῶν ἀναιρεσειόντων περὶ τῆς ἐλλείψεως τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας· ἀποῤῥίψαν δὲ ταύτην λόγῳ ὅτι εἶναι συνοπτικὴ ἡ δίκη ὡς ἀφορῶσα συντηρητικὸν μέτρον, παρεβίασε τὴν εἰρημένην διάταξιν τῆς πολ. δικονομίας ἥτις δίδει χώραν εἰς ἀναίρεσιν.

Ἐπειδὴ ἡ εἰρημένη ἔνστασις, οὖσα τῆς δημοσίου τάξεως, δύναται νὰ προταθῇ παρ' ὅλων τῶν διαδίκων. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 60 τοῦ 1854, ἀναιρ. ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ.=Πρλ. τὴν 13729 ἀπόφ. Εφ. Αθηνῶν.

Ἡ 122 τοῦ 1852 ἀπ. Ἀρ. Π. ἀναιρ. τὴν 293 τοῦ 1847 ἀπ. Εφ. Ναυπλ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὰ 77 καὶ 78 ἄρθρα τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὅταν ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς δὲν συγκατατίθεται εἰς τὴν τῆς ὑποθήκης ἐξάλειψιν, ἡ περὶ ταύτης αἴτησις φέρεται εἰς τὸ δικαστήριον δι' ἀγωγῆς, ὡς δηλοῦται κυρίως ἐκ τοῦ 2 ἐδαφ. τοῦ μνησθέντος 78 ἄρθρου· ἄρα καὶ ὁ Γεώργιος Φίλναϊ ἠδύνατο, ὡς ἔπραξε, δι' ἀγωγῆς νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης τῆς τραπέζης ἐπὶ τοῦ κτήματος Λιόση, ὅπερ πλειστηριασθὲν κατεκυρώθη εἰς αὐτόν· τὸ δὲ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετεῖον κηρύξαν ἀπαράδεκτον τὴν εἰρημένην ἀγωγήν, λόγῳ ὅτι δι' ἀναφορᾶς καὶ οὐχὶ δι' ἀγωγῆς ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐξάλειψις τῆς ὑποθήκης, παρεβίασε τὰ μνησθέντα ἄρθρα καὶ προσέτι τ' ἄρθρα 50 § 5 καὶ 56 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ τὸ 997 ἄρθρον τῆς πολ. δικονομίας ἐφ' ὧν ἐστήριξε τὴν ἀπόφασίν του, διότι τοῦτο μὲν ὁρίζει ὅτι ἡ ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασία γίνεται τότε, ὅταν ὁ ὑπερθεματιστὴς ἐπλήρωσεν ὅλους τοὺς δανειστὰς καὶ ἔλαβεν ἐξοφλητικὸν αὐτῶν· περίπτωσις, ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει, διότι ὁ Γεώργ. Φίλναϊ ζητεῖ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης τῆς τραπέζης χωρὶς νὰ πληρώσῃ αὐτούς, ἐκεῖνα δέ, διότι δὲν κανονίζουν διαδικασίαν τινά, ἀλλ' ὁρίζουν κατ' οὐσίαν τ' ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα συνεπάγει ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκποίησις τοῦ ἐνυποθήκου

κτήματος· ὅθεν ἀναιρετέα εἶναι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παραβιάζουσα τὰς εἰρημένας διατάξεις, αἵτινες εἶναι οὐσιώδεις, ὡς κανονίζουσαι τὰ μέσα, δι' ὧν δύναται ἀσφαλῶς νὰ ἐξακριβωθῇ καὶ ἀκριβῶς νὰ διανεμηθῇ εἰς ἕκαστον τὸ δάνειον.

§ 155. Ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ. ὅταν ζητῶνται καρποὶ προικώου κτήματος, οἵτινες ἀνήκουν εἰς τὸν σύζυγον.— Ἀδιάφορον δὲ εἶναι ἂν εἰς τὴν δίκην ταύτην προσεπικαλέσθη καὶ τὸ δημόσιον. Απ. 5587 τοῦ 1849 Εφ. Αθ.

§ 156. Ὁ Α ἐνήγαγε τὸν Β ἵνα μεταβάλῃ τὸν ῥοῦν τῶν ὑδάτων τῆς στέγης, ὥστε νὰ μὴ καταπίπτωσι τὰ ὕδατα ἐπὶ οἰκοπέδου του.– Προσέτι δὲ νὰ φράξῃ παράθυρον, βλέπον εἰς τὸ οἰκόπεδόν του.— Ἐστήριζε δὲ τὴν ἀγωγήν του εἰς συμβόλαιον, τὸ ὁποῖον ἐκανόνιζε τὰ περὶ μεσοτοιχίας δικαιώματα τῶν διαδίκων.— Ἀναφύῃ λοιπὸν τὸ ζήτημα, ἂν ἀπῃτεῖτο ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετεῖον, ἐπικυροῦν τὴν ὑπ' ἀριθ. 904 τοῦ 1843 ἀπόφασιν τῶν ἐν Ἀθ. Πρωτοδικῶν, ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, σκεφθὲν ὅτι ἡ εἰρημένη ἀγωγὴ φέρει χαρακτῆρα ἀγωγῆς ἀποφατικῆς, αἰτουμένου δι' αὐτῆς τοῦ νὰ παύσῃ κατάστασις πραγμάτων ἀποτελοῦσα βάρος ἐπὶ κτήματος καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ ἐλλείψεως οὐχὶ οἱονεὶ κατοχῆς δικαιώματος πρὸς διατήρησιν τοιαύτης πραγμάτων καταστάσεως, ἀλλ' αὐτοῦ τούτου τοῦ δικαιώματος, τὸ δὲ ἄρθρον 618 § 2 τῆς πολ. δικ. ἐφαρμόζεται εἰς τὰς προσωπικὰς μόνον ἀγωγάς, ἐνῷ ἡ προκειμένη εἶναι πραγματική. Ἀπ. 11144 τοῦ 1853 Εφ. Ἀθ. τμ. 2.

§ 157. Ὁ Α ἐνήγαγε τὸν Β ζητῶν α') τὴν ἀπόδοσιν 852 δρ. ἃς οὗτος ἔλαβεν δῆθεν παρ' ἐκείνου, δυνάμει ἀκύρου διαιτ. ἀποφάσεως· β') τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης.— Ἀναφύει λοιπὸν τὸ ζήτημα, ἂν ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Τὸ ἐν Ἀθ. Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς 3567 τοῦ 1852 ἀποφάσεώς του, ἣν ἐπεκύρωσε καὶ τὸ ἐν Ἀθ. Ἐφετεῖον τὴν 3 ὀκτ. 1853 (Γεωργιάδης—Εὐμορφόπουλος) ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν τὴν ἀπόπειραν, διότι ἡ ἀγωγὴ δὲν ἐστηρίζετο εἰς εὐκρινὲς κατὰ τύπον ἀποδεικτικὸν ἔγγραφον.

§ 158. Τῆς περὶ προτιμήσεως ἀγωγῆς πρέπει νὰ προηγῆται ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Απ. 3566 τοῦ 1845 Εφ. Αθ.

§ 159. Ἀγωγῆς περὶ προτιμήσεως πρέπει νὰ προηγῆται ἀπόπειρα συμβ. καὶ ἂν ὁ πρόεδρος ἐκήρυξε τὴν δίκην κατεπείγουσαν, τὸ δὲ δικαστήριον δὲν τὴν εὑρίσκῃ τοιαύτην. Απ. Εφ. Αθ. 13387 τοῦ 1855, τμ. 2.

§ 160. Ἡ περὶ προτιμήσεως ἀγωγή, ἥτις ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν διεκδίκησιν ἀκινήτου, εἶναι ἀγωγὴ κυρία καὶ παρέχει ἀφορμὴν εἰς ἐντελῶς νέαν δίκην. Ἑπομένως εἶναι ἀναγκαία ἡ περὶ συμβ. ἀπόπειρα ἂν δὲ προηγηθῇ ταύτης πρόκλησις πρὸς ἀγωγήν· ἡ περίπτωσις αὕτη, μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὸ ἄρθρον 532 τῆς πολιτ. δικονομίας, δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν φύσιν τῆς ὑποθέσεως. Ἀπόφ. 1924 τῆς 3 ἰουν. 1841 Εφ. Αθηνῶν, ἣν εἰς Εὑρ. τ. 2 σ. 348 ἐπ.

§ 161. Ἀγωγή, δι' ἧς διατείνεταί τις ὅτι ἠγόρασε τὸ ἐπίδικον κτῆμα καὶ ἔλαβε τὴν νομήν του, ἀλλὰ δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι συνῆψε σύμβασιν μισθώσεως μετὰ τρίτου προσώπου, οὗτινος τὴν ἔξωσιν ζητεῖ, καὶ τὸ ὁποῖον ἀντιτείνει δικαιώματα κυριότητος, εἶναι συνήθης.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐστήριξε τὴν προκειμένην κατὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀγωγήν του εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἀπέκτησε τὴν κυριότητα τῆς ἐπιδίκου οἰκίας, ἀγοράσας αὐτὴν ἀπὸ τὸν σύζυγον ἢ τὸν κύριόν της Ραφαὴλ Πάλμαν καὶ παραλαβὼν τὴν νομὴν αὐτῆς, δὲν ἰσχυρίσθη δὲ ὅτι συνῆψε μετὰ τῆς ἀναιρεσειούσης σύμβασιν μισθώσεως περὶ τῆς ἐπιδίκου οἰκίας, ἀλλὰ μόνον ὅτι ὁ σύζυγος ἢ κύριος αὐτῆς, ὁ καὶ πωλητὴς τῆς οἰκίας, κατῴκει ἐν αὐτῇ ἐπὶ ἐνοικίῳ· ὅθεν ἀμφισβητούσης τῆς ἀναιρεσειούσης τὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κυριότητα ἐπὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας καὶ ἰσχυριζομένης ὅτι νέμεται αὐτὴν ὡς κυρία, ἡ προκειμένη κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ δὲν εἶναι περὶ ἐκκενώσεως ἐκμισθωθείσης οἰκίας, ἀλλὰ περὶ διεκδικήσεως ἀμφισφητουμένης κυριότητος· ἑπομένως ἡ προκειμένη δίκη ἀφορῶσα ἀπόλυτον ἀγωγὴν δὲν εἶναι συνοπτικὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 618 τῆς πολ. δικονομίας, καὶ ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ αὐτῆς ἀπόπειρα πρὸς συμβ. κατὰ τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 531 τῆς πολ. δικ, ὥστε αἱ προσβαλλόμεναι ὑπ' ἀριθ. 5075 καὶ 5261 ἀποφάσεις τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν, παραδεχθεῖσαι τὴν προκειμένην ἀγωγήν, καὶ δικάσασαι αὐτὴν κατ' οὐσίαν ἄνευ προηγουμένης ἀποπείρας πρὸς συμβιβασμὸν παρεβίασαν τὴν παρατεθεῖσαν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 531 τῆς πολ. δικ, ὅπερ φέρει ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 5) τῆς αὐτῆς δικον. ἀναιρουμένων δὲ τῶν ἀποφάσεων τούτων πρέπει ν' ἀκυρωθῇ ἅπασα ἡ διαδικασία μέχρι τῆς ἀγωγῆς, περιλαμβανομένης καὶ αὐτῆς. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 36 τοῦ 1849, ἀναιρ. τὰς 5075 καὶ 5261 ἀπ. Εφ. Αθ.

ς) *Ἐνώπιον ποίου ἐνεργεῖται ἡ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα;*

§ 170. Ἡ τοῦ συμβ. ἀπόπειρα δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἐνώπιον τῶν συμβιβαστῶν, οὓς οἱ διαφερόμενοι ἐκλέξωσιν (531, 124 πολ.), ἢ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου εἰρηνοδίκου (1).

Ἤγουν κατὰ τοὺς περὶ ἁρμοδιότητος γενικοὺς κανόνας τῶν ἄρθρ. 16—22. Ἴδε Οἰκ. § 45, 49, 52 — 54, 56. Ἡ Γαλλικὴ δικονομία ὥρισεν εἰδικῶς (ἐν τῷ ἄρθρ. 50) τὰ τῆς ἁρμοδιότητος ἐνταῦθα. Κατ' αὐτὴν δὲ, εἰς τὸν εἰρηνοδίκην τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου πρέπει νὰ γίνηται ἡ πρὸς ἀπόπειραν κλῆσις καὶ ὅταν πρόκηται περὶ ἀκινήτου, *κειμένου πέραν τῶν ὁρίων τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδίκου τούτου* (Carré ὑπὸ τὸ 50 ἄρθρ. Dalloz ἀριθ. 241). Παρ' ἡμῖν ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα ἡ δωσιδικία τῆς τοποθεσίας (for. rei sitae). Τὸ Εὑρετ. (Β'. 378, ἀριθ. 53) κατὰ παραδρομὴν ἀναφέρει ὡς ἰσχύον καὶ παρ' ἡμῖν ὅ,τι παρὰ Γάλλοις· οὔτε εἶναι ἀκριβὲς ἕνεκα τοῦ 524 ἄρθρου ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης δὲν ἔχει νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακριτικήν τινα πρᾶξιν, διότι καὶ μάρτυρας δύναται νὰ ἐξετάζῃ καὶ αὐτοψίας νὰ ἐπιχειρῇ. Οἰκ. τόμ. 2 σ. 6.

Αὐτόκλητοι οἱ διάδικοι δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον οἱουδήποτε δικαστηρίου, διότι, ὡς λέγει ὁ Boncenne (II, 32) dès qu'on peut prorogar la juridiction territoriale d'un tribunal qui juge, on le peut, à plus forte raison, lorsqu'il ne s'agit que d'un essai de conciliation. Boitard I, 62 στήλ. 1 Dalloz ἀριθ. 238. Thomine I, ἀρ. 202 les parties peuvent volontairement comparaître en conciliation devant tel juge de paix qu'il leur convient de choisir. Εὑρ. Β'. 378 ἀρ. 52.

Ὁ ἐνώπιον ἀναρμοδίου εἰρηνοδίκου καλούμενος δύναται ἢ νὰ παρεκτείνῃ τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ σιωπῶν, ἢ νὰ προτείνῃ τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου. Τὸ δεύτερον σημειοῦται ἐν τῇ περὶ ἀποτυχίας ἐκθέσει. Boitard I, 190 ὑπὸ τὸ 54 ἄρθρ. Carré ζ. 219 quat. Bonsenne II, 31 ἐν τ. Dalloz ἀριθ. 254—260. Εὑρ. Β' σ. 379 ἀρ. 56.

§ 171. Ἐπὶ ἀκινήτων εἶναι ἁρμόδιος ὁ εἰρηνοδίκης, εἰς τὴν

---

(1) Πρλ. Εὑρ. τόμ. 2 σελ. 378 ἐπ. § 51.

περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ ἀκίνητον; ἁρμόδιος εἶναι ὁ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου· ἂν γίνῃ ἄλλως, ὑπάρχει ἀκυρότης. Ἀπόφ. 333 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφ. (Νομ. σελ. 4897). Πρλ. τὰ ἀνωτέρω.

§ 172. Ἡ πρὸς συμβ. ἀπόπειρα πρέπει νὰ γίνηται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, κατὰ τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 τῆς πολ. δικον. τεθέντα κανόνα. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 123 τοῦ 1849.

§ 173. Δύο ὁμόδικοι ἐκλητεύθησαν, πρὸς ἀπόπειραν συμβ, εἰς διάφορα εἰρηνοδικεῖα (τὰ εἰρηνοδικεῖα τῆς κατοικίας των)· ἐρωτᾶται λοιπὸν, ἂν ἡ κλῆσις αὕτη εἶναι ἔγκυρος; τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, ἀποφανθὲν ὅτι τὸ ἄρθρον 22 τῆς πολ. δικ. ἀφορᾷ τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κινηθῇ ἡ ἀγωγή· καὶ ὅτι ἡ εἰρημένη κλῆσις ἐγένετο συμφώνως μὲ τὰ ἄρθρα 531, 521 καὶ 16 τῆς πολ. δικ. Απ. 576 τοῦ 1849 Ἐφ. Ν. (Νομ. σ. 5180).

§ 174. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἔκθεσις περὶ τῆς ἀποτυχούσης ἀποπείρας πρὸς συμβ, ἐὰν ἐπεχείρισεν αὐτὸν εἰρηνοδίκης μὴ ἁρμόδιος;

Ἡ 326 τοῦ 1855 ἀπόφ. Ἐφ. Ναυπλ. φέρει τὰ ἑξῆς.

Απόγ. Ἐπειδὴ ὅλοι οἱ εἰρηνοδίκαι ἔχουν κατὰ νόμον τὸ πρὸς τὸ συμβιβάζειν τοὺς διαδίκους δικαίωμα· ἕπεται ἐκ τούτου, ὅτι ἡ κατὰ τοῦτο ἀναρμοδιότης των δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἀλλὰ σχετικὴ καλυπτομένη διὰ τῆς σιωπῆς τῶν διαδίκων, καὶ παρεκτεινομένη διὰ τῆς συναινέσεως αὐτῶν, καὶ ἐμφανίσεως ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου εἰρηνοδίκου, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν συνδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 24, 493, 582 καὶ 553 τῆς πολ. δικ.

§ 175. Ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, ὡς συμβιβασμοῦ δικαστοῦ, συγχωρεῖται ἡ σύνταξις ἐκθέσεως, δι' ἧς ὁ σύζυγος παραχωρεῖ τῇ συζύγῳ (ἐνῷ δίκη τὶς δὲν ὑφίσταται μεταξύ των) κτήματα, ὡς ἐλαττωθείσης δῆθεν τῆς καταστάσεώς του; ἢ ἀντιβαίνει τοῦτο εἰς τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ Χαρτοσ. νόμου; Ἴδε ἀπόρ. ἐφ. Αθ. 13318.

§ 175². Ἡ ἐνώπιον ἀναρμοδίου εἰρηνοδίκου κλήτευσις πρὸς ἀπόπειραν συμβ. ἀπαλλάσσει τὸν μὴ ἐμφανισθέντα τοῦ νομίμου προστίμου; Ὄχι, καὶ ἂν προσέτι ἦναι πένης· 526 πολ. δικ. — Απ. Ἐφ. Ν. 1020 τοῦ 1855 ἐν Νομικ. σ. 6098.

§ 175³. Περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ εἰρηνοδίκου ὡς πρὸς τὴν

ἀπόπειραν τοῦ συμβιβασμοῦ εὑρίσκετε καὶ τὴν 15513 τοῦ 1857 ἀπόφ. Εφ. Αθ. φέρουσαν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλῆσις τῆς ἐκκαλούσης Β ἁρμοδίως ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ εἰς Ἀθήνας εἰρηνοδικείου, καθότι ἀμφότεροι οἱ διάδικοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ πρὸς συμβ. ἀπόπειρα, ἥτις προτίθεται σχέσιν προσωπικὴν τῶν διαδίκων, κατοικοῦν ἐνταῦθα εἰς Ἀθήνας. Ὅθεν καὶ ἡ ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐνεργηθείσης διὰ τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν προδικασίας, λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ ἐν Πειραιεῖ, ὅπου κεῖται τὸ ἐπίδικον κτῆμα, εἰρηνοδικεῖον ἦτο τὸ ἁρμόδιον, διὰ τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν, δὲν εἶναι βάσιμος.

Ζ) *Διαδικασία.* ά) ἐν γένει.

§ 180. Τὰ περὶ τῆς διαδικασίας ταύτης ὁρίζουσιν εἰδικώτερον τὰ ἄρθρα 521—524. Παρατηρητέον δὲ ἰδίως ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 524, οἱ εἰρηνοδίκαι δύνανται νὰ ἐξετάσωσι μάρτυρας, νὰ λάβωσι τὴν γνώμην ἐμπειροτεχνῶν, νὰ ἐνεργήσωσιν αὐτοψίας καὶ ἄλλας ἀποδείξεις νὰ ἐκτιμήσωσι, διότι τοιουτοτρόπως θέλουσι δυνηθῆ κάλλιον νὰ πείσωσι τὰ μέρη περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ. Κατὰ τοῦτο εἶναι τελειοτέρα ἡ ἡμετέρα νομοθεσία τῆς Γαλλικῆς, μὴ ἐπιτρεπούσης ταῦτα.

Προσέτι οἱ εἰρηνοδίκαι κατὰ τὴν συμβιβαστικὴν διαδικασίαν δὲν χρεωστοῦσι ν' ἀκολουθῶσιν οὔτε τὸ ὑφιστάμενον δίκαιον οὔτε τὰς νομίμους διατυπώσεις, ἀλλὰ πρέπει μόνον νὰ προσπαθῶσι νὰ συμβιβάσωσι τοὺς διαδίκους.

Τὸ ἐν τῇ κλήσει ἀναφερόμενον δίκαιον δύναται νὰ τροποποιήσῃ ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ *μόνον κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ* ἄρθρ. 158 § 1 γαλ. δικον. 54. Carré § XLV. Boitard I,73 στ. ἐν τ.

Οἱ ἐπαγόμενοι τυχὸν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου ὅρκοι καὶ αἱ γινόμεναι ὁμολογίαι ἔχουσι δύναμιν ἐξωδίκων πράξεων κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ 524 ἄρθρου. Περὶ τῆς γαλλικῆς νομοθεσίας ἐπιθ. Berriat I, 132 σημ. 24. Boncenne II, 42. Carré ζ. 229, 235—239. Οἰκ. τ. 2 σ. 6.

§ 181. Ἡ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου διαδικασία, εἴτε αὐτόκλητοι εἴτε προσκληθέντες ἐμφανισθῶσιν οἱ διάδικοι, γίνεται προφορικῶς, ἀλλ' οὐχὶ κατ' ἀνάγκην καὶ δημοσίως. Carré ζ. 226. Οἰκ. τόμ. 2 σελ. 6.

§ 182. Εἶναι ἄκυρος ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλῆσις, διότι

ἐγένετο δι' ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ εἰρηνοδίκης δικάζει ποινικὰς ὑποθέσεις; Ὄχι. Ἀπ Εφ. Ν. 46 τοῦ 1853 (Νομ. σ. 5738).

§ 183. Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅτι οὗτος προέτρεψε τὰ μέρη εἰς συμβιβασμόν· 477, 478 πολ. δικ. (1). Απ. πολ. Ἀρ. Π. 227 τοῦ 1852, ἀναιρ. τὴν 754 τοῦ 1849 ἀπ. τῶν ἐν Ν. Εφ.

§ 184. Εἶναι ἔγκυρος ἡ περὶ τῆς ἀποτυχίας τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας ἔκθεσις τοῦ εἰρηνοδίκου, ἐὰν ἐξ αὐτῆς δὲν δηλοῦται ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης προέτρεψε τοὺς διαδίκους νὰ συμβιβασθῶσι; Δὲν εἶναι ἔγκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 201 τῆς πολ. δικ. Απ. 754 τοῦ 1849 Εφ. Ν. (Νομ. σ. 5233).

§ 184². Ὅταν ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλῆσις ὑπεγράφη παρ' ἀναρμοδίου προσώπου, ὁ δὲ κλητευθεὶς δὲν ἐνεφανίσθη, ἡ ἀκυρότης τῆς κλήσεως δὲν ἐκαλύφθη. Απ. Εφ. Ἀθ. 2305 τοῦ 1849 (Εὑρ. 2 σ. 374.

— Ἄλλως δὲ ὡς πρὸς τὰ ἄκυρα ἐπιδοτήρια τῆς κλήσεως. Απ. 2631. Εφ. Ἀθ. (Εὑρ. 2 σ. 375.

ε') *Πληρεξουσιότης* (2).

§ 185. Οἱ διάδικοι δύνανται καὶ διὰ πληρεξουσίων νὰ παρασταθῶσιν.

Ἡ Γαλλικὴ δικονομία λέγει τοῦτο ῥητῶς (ἄρθρ. 53)· ἀλλὰ καὶ ἡ ἡμετέρα δὲν ἀπαγορεύει αὐτό. Ἐννοεῖται δὲ ἡ πληρεξουσιότης πρέπει νὰ ἦναι εἰδικὴ καὶ κατὰ τὸν τόπον τοῦ 93 ἄρθρου διαδομένη (ἀντιφωνία τις εὕρηται ἐν Εὑρ. Β'. 376 ἀρ. 46, 48). Carré ζ. 224, 225 contra Dalloz ἀριθ. 287. Οἰκ. τ. 2 σ. 7.

---

(1) Ἐπειδὴ ἡ διάταξις τοῦ 500 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας οὔτε τὴν κοινὴν εὐταξίαν ἀφορᾷ, οὔτε κοινὴν ἀκυρότητος διατάσσει διὰ τὴν μὴ τήρησίν της. Ὅθεν, μὴ γενομένου λόγου εἰς τὰ κατωτέρω δικαστήρια ὅτι δὲν ἐξεπληρώθη, δὲν δύναται, κατὰ τὸ ἄρθρον 811 ἐδ. 2 τῆς αὐτῆς δικονομίας, νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου ὡς λόγος ἀναιρέσεως ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης δὲν ἔκαμεν ἀπόπειραν πρὸς συμβ, ἢ δὲν ἐσυμβούλευσε τὰ μέρη νὰ διαλύσωσι τὴν εἰς αὐτὸν ὑπαγομένην διαφορὰν τῶν διὰ διαιτητῶν. Απ. 85 τοῦ Ἀρ. Π. τῆς 1 νοεμβρ. 1840.

(2) Πρβλ. λ. Ὑπεράσπισις.

§ 186. Εἶναι ἄκυρος ἡ πρὸς συμβ. ἀπόπειρα διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ ἀντίκλητος δὲν εἶχεν εἰδικὴν πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι πληρεξουσιότητα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ λόγος τοῦ ἀνακόπτοντος ἐκκαλοῦντος τοῦ νὰ κηρυχθῇ ὡς ἄκυρος ἡ προσκαλεσθεῖσα παρὰ τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀπόπειρα πρὸς συμβ. διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ ἀντιπροσωπεύσας αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου ἀντίκλητος δὲν εἶχε δῆθεν εἰδικὴν πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι ἐξουσίαν, εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι ὁ ἀνακόπτων ἐμφανισθεὶς εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον δὲν ἐπρότεινεν ἐκεῖ τὴν ἔλλειψιν τῆς εἰδικῆς ταύτης πληρεξουσιότητος, ἐνῷ ἡ διαδικασία περὶ συμβιβασμοῦ ἀπεπερατώθη ὁλόκληρος ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, καὶ διότι πρὸς τέλεσιν οὐδεὶς συμβιβασμὸς ἐγένετο, ὁπότε ἂν μόνον κατὰ τὸ ἄρθρ. 97 1) προσαπαιτεῖτο πρὸς νόμιμον ἰσχὺν αὐτοῦ ἡ ὕπαρξις πληρεξουσιότητος, οὐδὲ δοκιμή τις πρὸς αὐτὸν, προτείναντος τοῦ ἀνακόπτοντος, ὅτι δὲν δέχεται τοιοῦτον, (ὅρα ὡς ἐκ περισσοῦ Berriat S. Prix Conciliation note 21, ἀρ. 3 καὶ Carré Cheveau ζ. 223 καὶ 225. Ἀπ. 6884 Ἐφ. Ἀθ.

§ 187. Εἶναι ἄκυρος ἡ πρὸς συμβ. ἀπόπειρα, ὅταν τὸν διάδικον παρέστησεν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρόσωπον, ἔχον μὲν ἐντολὴν νὰ ἐμφανισθῇ ἀντ' αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι πληρεξουσιότητα;

Τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφετῶν (ἀπ. 490 τοῦ 1851) ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν ταύτην, προταθεῖσαν ἐκ μέρους τοῦ δόντος τὴν ἐντολὴν, διότι

1) ἡ ἔλλειψις προέρχεται ἐξ ἰδίας πράξεως, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 201 τῆς πολ. δικονομίας δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις ἀκυρώσεως·

2) δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ὁ ἀντ' ἄλλου ἐμφανιζόμενος πληρεξούσιος νὰ ἦναι ἐφωδιασμένος μὲ εἰδικὴν πληρεξουσιότητα πρὸς συμβιβασμὸν, διότι ὁ κυρίως διάδικος ἤθελεν αὐτὸς ἐκχωρεῖσθαι ἢ ν' ἀναθέτῃ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἐντολοδόχου, ἄνευ τῶν διευθύνσεων τῶν ὑποθέσεών του, ἢ νὰ προτιμᾷ νὰ πληρόνῃ μὴ ἐμφανιζόμενος τὸ πρόστιμον·

3) ἀφοῦ ὁ προτείνων τὴν ἔνστασιν δὲν ἐχορήγησεν ἐντολὴν πρὸς συμβ., ἀλλ' ἁπλῶς ἐντολὴν πρὸς ἐμφάνισιν κατὰ τὴν ἀπόπειραν τοῦ συμβ., ἡ ἐντολὴ αὕτη ἐμφαίνει ἀποποίησιν πρὸς συμβ. (Ναυπ. ἀρ. 25448).

§ 188. Συγχωρεῖται ἐν τῇ πρὸς συμβ. ἀποπείρᾳ ἡ παράστασις διὰ πληρεξουσίου προσώπου ἐκ τῶν μὴ διαλαμβανομένων ἐν

τῷ ἄρθρῳ 91 τῆς πολ. δικονομίας; Ναί, κατὰ τὴν 610 τοῦ 1857 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. Εφετῶν, φέρουσαν,

Απόφ. Επειδὴ ἡ ἀπόπειρα συμβ. ἂν καὶ εἶναι δικαστικὴ καὶ οὐχὶ ἐξώδικος πρᾶξις, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρ. 493, 523 καὶ ἐπ. καὶ 531 τῆς πολ. δικονομίας, προπαρασκευαστικὴ τῆς ἀγωγῆς καὶ ἀπολύτως ἀπαιτουμένη διὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῆς, ἀλλὰ μὴ οὖσα δίκη, ὡς ἔχουσα μάλιστα σκοπὸν νὰ προλάβῃ τὰς δίκας καὶ ἐμποδίσῃ αὐτάς, δὲν εἶναι ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαστικῶν πράξεων, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ 91 ἄρθρον τῆς πολ. δικ., διὰ νὰ δύνανται νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ ἐπ' αὐτῆς αἱ περὶ καταργήσεως δίκης καὶ ἀποχῆς ἀπ' αὐτῆς ἢ διὰ δικαστικῆς τινος πράξεως ἢ διαδικασίας διατάξεις τῆς πολ. δικον., καὶ ἑπομένως ν' ἀπαιτῆται εἰς τὴν εἰδικὴν πρὸς συμβ. πληρεξουσιότητα νὰ φυλαχθῇ ὁ ὁρισμὸς τοῦ ἄρθρου 91, καθότι μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων Δημήτριος Πολίτης εἶχε τὴν ἱκανότητα τοῦ συναλλάττεσθαι, ὁ Γεώργιος Π. Σαραντάρης ἐδύνατο, ὡς ἐντολοδόχος αὐτοῦ, νὰ συντάξῃ καὶ ὑπογράψῃ τὴν ἀπὸ 29 Δεκεμβρ. 1854 κλῆσιν περὶ ἀποπείρας συμβ., καὶ νὰ παρασταθῇ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἐντολῆς καὶ ἐγκρίσεως ἀρχάς, πρὸς συζήτησιν τοῦ συμβιβασθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἂν ἀτάκτως πως ἐνεργηθῇ τυχὸν πρώτη συμβ. ἀπόπειρα, δύναται νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτὴν τακτικῶς. (Νομικ. σ. 6257).

§ 189. Διὰ τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ πληρεξουσιότης, ἡ δὲ ἔλλειψίς της δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατόπιν, ἂν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου δὲν ἐγένετο λόγος. Η πληρεξουσιότης ἡ εἰς τὴν κυρίαν δίκην διδομένη δὲν ἀναπληροῖ τὴν ἔλλειψιν ἐκείνην.— Απ. 560 τοῦ 1849 Εφ. Ν. (Νομ. σ. 5179).

§ 189². Όταν παρεστάθη εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν πρόσωπον μὴ ἔχον νόμιμον πληρεξουσιότητα ὑπὸ τοῦ διαδίκου, οὗτος δὲ διώρισε κατόπιν τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο πληρεξούσιον διὰ τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν, καταπίπτει ἡ ἀκυρότης τῶν πράξεων, ὅσας ἐν ὀνόματι τοῦ διαδίκου καὶ ἄνευ ῥητῆς ἐντολῆς εἶχεν ἐπιχειρισθῇ.— Απόφ. Εφ. Ν. 56 τοῦ 1837 (Μύρ. 2 σ. 343).

Η 256 τοῦ 1839 πολ. ἀπ. Αρ. Π. φέρει (1):

Οἱ ἀντίκλητοι δικηγόροι ἔχουν δικαίωμα νὰ ἀναγάγουν ἀπό

(1) Δὲν καθίσταται ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγή, ἥτις ἐγένετο μετὰ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν ὁ ἐνάγων δι' ἐντολοδόχου,

πείρας συμβιβασμοῦ; Ναί, ὅταν προκύπτῃ, ὅτι ὁ διάδικος ἐπρο-τίθετο νὰ χορηγήσῃ δικαίωμα τοιοῦτον. Ἴδε ἀπ. 2791 τῶν ἐν Ἀθ. Εφ. (Εὑρ. τομ. 2 σελ. 378).

γ') *Σύνταξις ἐκθέσεως. — Ἀποτελέσματα.*

§ 190. Ἐμφανισθέντων τῶν διαδίκων καὶ κατορθωθέντος ἢ μὴ τοῦ συμβιβασμοῦ, συντάσσεται περὶ τούτου δικαστικὴ ἔκθεσις (1). Μὴ ἐμφανισθέντος δὲ τινος διαδίκου, δὲν συντάσσεται ἔκθεσις, ἀλλὰ σημειοῦται το περιστατικὸν τοῦτο ἔν τε τοῖς πρακτικοῖς τῆς συνεδριάσεως καὶ ἐν τῇ κλήσει τοῦ ἐμφανισθέντος. Τῷ μὴ ἐμφανισθέντι δὲ διαδίκῳ, μηδὲ καταβαλόντι τὸ τῆς ἀπειθείας πρόστιμον ἀποκλείεται πᾶσαν οἱανδήποτε ἀκρόασιν ὁ δικαστὴς (2). Οἰκ. τόμ. 2 σελ. 7.

εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔδωκε ῥητὴν πρὸς συμβιβασμὸν πληρεξουσιότητα, δη-λώσας διὰ τούτου ὅτι δὲν ἤθελε δεχθῇ καμμίαν περὶ συμβιβασμοῦ πρό-τασιν. Ἀπόφ. 1171 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν (Εὑρετ. τόμ. 2 σελ. 377).

(1) Κατὰ τὸ 478 πρέπει νὰ συντάσσηται ἡ ἔκθεσις. Ἐὰν ὁ συμβιβασμὸς δὲν κατορθώθη εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, σημειοῦται τοῦτο *συντόμως* ἐν τῇ ἐκθέσει, ἤγουν δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ καταχωρισθῶσιν ἐν αὐτῇ ὅσα οἱ διάδικοι ὑπὲρ ἑαυτῶν ἢ πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν λόγων τοῦ ἀντιδίκου εἶπον. τὰ οὐσιώδη ὅμως, π. χ. *ὁμολογίας*, ὀφείλει νὰ καταχωρήσῃ ὁ εἰρηνοδίκης. Carré ζ. 228. Dalloz ἀριθ. 360—367. Boncenne II, 38.

(2) Πολ. 256. Ἡ γενικότης τῆς ἐκφράσεως τοῦ ἄρθρου τούτου δικαιοῖ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι εἰς τὸ πρόστιμον ὑποπίπτει ὁ μὴ ἐμφανισθείς, εἴτε ἐνάγων, εἴτε ἐναγόμενος εἶναι, καὶ ὅτι ἀρνεῖται αὐτῷ τὴν ἀκρόασιν οὐ μόνον τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἀλλὰ καὶ τὸ πρω-τοδικεῖον. Carré ζ. 240. Dalloz ἀριθ. 311. Ἄλλως ἐδίκασε τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφετεῖον (ἀπόφ. 56 τοῦ 1840. Ἴδε Εὑρετ. Β'. 390 ἀριθ. 67).

Ἐὰν τὸ πρωτοδικεῖον ἀρνηθὲν ν' ἀκροασθῇ τὸν μὴ ἐμφανι-σθέντα προβῇ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως; Ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐρήμη καὶ ὑπόκειται εἰς ἀνακοπήν. Car. ζ. 241 bis Dal. ἀρ. 317.

Ἡ περὶ προστίμου ποινὴ ἐπέρχεται παρ' ἡμῖν αὐτοδικαίως, παρὰ τοῖς Γάλλοις πρέπει ν' ἀπαγγελθῇ παρὰ τοῦ πρωτοδ. (Γαλ. Πολ. 56. Carré ζ. 241, 241 ter. Dalloz ἀρ. 319, 320).

§ 191. Ἡ ἐν τοῖς πρακτικοῖς μνεία τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅτι ὁ πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλητευθεὶς δὲν ἐνεφανίσθη, ἔχει νόμιμον συνέπειαν, ἐὰν κλήτευσις δὲν ἔλαβε πραγματικῶς χώραν; Ὄχι· ἡ ἔνστασις μάλιστα αὕτη δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.— Ἀπόφ. Εφ. Ναυπλ. 704 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σ. 5214.

§ 192. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἔκθεσις ἡ συντασσομένη κατὰ τὴν περὶ συμβ. συζήτησιν, ἐὰν δὲν ὑπογράψωσιν αὐτὴν οἱ διάδικοι, συμβιβασμὸς δὲ δὲν κατορθώθη· 525, 477, 133 πολ. δικ. Απ. Εφ. Ν. 772 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σ. 5672.

§ 193. Ὅταν ἡ πρότασις περὶ ἀκυρότητος τῆς πρὸς συμβ. ἐκθέσεως λόγῳ ὅτι δὲν ἀνεγνώσθη εἰς τοὺς διαδίκους, οὐδ' ὑπεγράφη παρ' ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, δὲν γίνῃ εἰς τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου πρώτην συνεδρίασιν τῶν πρωτοδικῶν, καλύπτεται· 201 πολ. δικ. Απ. Εφ. Αθ. 13467 τοῦ 1855 τμ. ά.

§ 194. Ἂν διὰ τῆς πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλήσεως δὲν ἐδόθη ἡ ἀπαιτουμένη πρὸς ἐμφάνισιν προθεσμία, πρέπει νὰ γίνῃ ἡ πρότασις πρωτοδίκως· ἄλλως εἶναι ἀπαράδεκτος (201 πολ. δικ.).— Πρέπει δὲ νὰ προτείνηται διὰ τῶν προτάσεων· (173, 552 § 1 πολ. δικ.). Ἀπόφ. Εφ. Αθ. 9345 τοῦ 1852.

§ 195. Ὅταν ἡ περὶ ἀποτυχίας τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας ἔκθεσις δὲν φέρει τὴν ὑπογραφὴν τῶν διαδίκων, ἢ δὲν ἀναγνωσθῇ, εἶναι ἄκυρος;— Ἐὰν λείπῃ τὶ ἐκ προσόντων, τὰ ὁποῖα μνημονεύονται ἐκ τοῖς ἄρθροις 133—135 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ ἔκθεσις εἶναι ἄκυρος. Ἀπόφ. 684 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ναυπλ. Εφετ. (Νομ. σ. 5472).

§ 196. Ὅταν ὁ εἰρηνοδίκης βεβαιοῖ εἰς τὸ τέλος τῆς πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλήσεως ὅτι αὕτη ἐκοινοποιήθη κατὰ τὴν ἀπαιτουμένην τάξιν εἰς τοὺς κλητευομένους, καὶ ὅτι οὗτοι δὲν ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιόν του διὰ νὰ γείνῃ ἡ ἀπόπειρα τοῦ συμβ, ἡ δὲ βεβαίωσις αὕτη τοῦ εἰρηνοδίκου δὲν προσβάλλεται, ἡ προσαγωγὴ τῶν ἐπιδοτηρίων τῆς κλήσεως καθίσταται περιττή, καθότι καὶ ἐπὶ τῇ περιπτώσει, ὅτι ἐνταῦθα ἤθελεν εἶσθαι ἄτακτος, ἡ περὶ ἀκυρώσεως αὐτῶν ἔνστασις μὴ ἀφορῶσα τὴν δημοσίαν τάξιν, ὡς οὖσα πάντοτε ἀνεξάρτητος τῆς περιφερείας τῆς ἀποπείρας τοῦ συμβ. ἐνστάσεως, ἔπρεπε νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, ἂν ὁ κλητευόμενος δὲν ἐνεφανίζετο ἐνώπιον αὐτοῦ, ἢ ἄλλως κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῶν πρωτοδικῶν· (ἄρθρ. 202 πολ. δικ.). Απ. 2631 τοῦ 1843 Εφ. Αθ.

§ 197. Ἀκυρότητες ὑπάρχουσαι τυχὸν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀποπείρας καθίστανται ἀπαράδεκτοι ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου, μὴ προταθεῖσαι εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 124 τοῦ 1851.

§ 198. Ἡ περὶ ἀκυρότητος τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. ἐκθέσεως καλύπτεται ὅταν δὲν ἐπροτάθη πρωτοδίκως. (582 πολ. δικ.). Ἀπόφ. 7978 τοῦ 1851 Ἐφ. Αθ.

§ 199. Ἡ ἔκθεσις περὶ τῆς ἀποτυχίας τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας πρέπει νὰ διαλαμβάνη, ὅτι προῆλθεν ἐκ τῶν ἄλλων, ὅτι ἀνεγνώσθη εἰς τοὺς διαδίκους, καὶ νὰ ὑπογράφηται παρ' αὐτῶν, ἡ δὲ διάταξις αὕτη εἶναι οὐσιώδης· (525, 201, 133 πολ. δικ). Ἀπ. 5517 τῆς 12 μαρτίου 1849 Ἐφ. Αθ.

§ 199α. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 500 τῆς πολ. δικ. οὔτε τὴν κοινὴν ἐντάξιν ἀφορᾷ, οὔτε προνὴν ἀκυρότητος διατάσσει διὰ τὴν μὴ τήρησίν της· ὅθεν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 811 § 2 τῆς πολ. δικ., δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Παγ. ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης δὲν ἐσυμβούλευσε τὰ μέρη νὰ διαλύσωσι, διὰ διαιτητῶν, τὴν διαφοράν των. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 85 τοῦ 1846.

I

§ 205. Ἡ περὶ τοῦ κατορθωθέντος συμβιβασμοῦ συνταχθεῖσα ἔκθεσις ἔχει δύναμιν δημοσίου ἐγγράφου καὶ δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ ἀναγκαστικῶς. Ἡ δὲ πρὸς ἀπόπειραν κλῆσις, μὴ γενομένου συμβιβασμοῦ, φέρει τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐὰν αὕτη κινηθῇ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς πρὸς ἀπόπειραν ὡρισμένης ἡμέρας.

Ὁ παρὰ τῶν συμβιβαστῶν ὅμως συνταχθεὶς συμβιβασμὸς πρέπει νὰ κηρυχθῇ πρότερον ἐκτελεστὸς παρὰ τοῦ προέδρου (Πολ. 125). Παρὰ τοῖς Γάλλοις δὲν ἔχει ποτὲ δύναμιν ἐκτελεστοῦ τίτλου ἡ ἔκθεσις. Carre ζ. 230, 221. Boncenne II, 45. Dalloz ἀριθ. 368 ἐπ.

Πολ. 527, Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς κλήσεως πρὸς ἀπόπειραν ἐξήρτηται ἐκ τῆς ἐντὸς μηνὸς εἰσαγωγῆς τῆς ἀγωγῆς. Ὁ μὴν, ὁσάκις ἡ ἀπόπειρα γίνεται ἐνώπιον συμβιβαστῶν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς βεβαίας χρονολογίας τῆς παρ' αὐτῶν συνταχθείσης ἐκθέσεως, κατὰ τὸ 125 ἄρθρον. Ἡ τριακονθήμερος δὲ προθεσμία αὕτη τρέχει ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας τοῦ μὴ κατορθωθέντος συμβ. καὶ οὐχὶ τῆς ἐπιούσης. Ἴδε Ο.κ. § 112 σημ. 2, 9. Ἄξια σημειώσεως εἰσὶ καὶ τὰ ἑξῆς 2 ζητήματα.

α) Ἐπέρχεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο καὶ ὅταν αὐτόκλητοι

ἐμφανισθῶσιν εἰς τὸν εἰρηνοδίκην καὶ δὲν συμβιβασθῶσιν; Οἱ συγγραφεῖς ἀποκρίνονται καταφατικῶς εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην. Carré ζ. 249. Boncenne II, 59. Thomine ἀρ. 76. Καλ. I, 305.

β') Ἡ περὶ συμβιβασμοῦ προκαταρκτικὴ διαδικασία ὑπόκειται εἰς ἀνατροπήν; Ὄχι.— Carré ζ. 250. Boncenne I. σελ. 60. Rauter ἀρ. 169. Dalloz ἀρ. 44. Ὑποβάλλουσιν ὅμως αὐτὴν οἱ συγγραφεῖς οὗτοι εἰς τὴν τριακονταετῆ παραγραφήν. Ὁ δὲ Chauveau λέγει, Nous pensons donc que le préliminaire de conciliation ne tombe *jamais* en péremption. Παράδοξος αὐστηρότης! Ὁ πρὸ 3 ἢ 5 ἢ 10 ἢ καὶ 30 ἐτῶν μὴ συμβιβασθεὶς διάδικος κατέστη ἄρα σκληρὸς ὡσεὶ πέτρα καὶ εἰς συμβιβασμὸν ἀλύγιστος! Ὀρθότερον, μοὶ φαίνεται, εἶναι νὰ θεωρηθῇ τὸ πρᾶγμα ὡς quæstio facti (1). Ο.κ. τ. 2 σ. 8.

§ 206. Ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλῆσις, ποίαν ἀποτελέσματα ἔχει ὡς πρὸς τὴν παραγραφήν; Ἴδε τὴν λέξ. *Παραγραφὴ* [illegible] 9389 ἀπόφ. Εφ. Αθ.

§ 208. Ἡ πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλῆσις διακόπτει τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου, ὅταν ἡ ἀγωγὴ ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 527 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἡ 15513 τοῦ 1857 ἀπ. Εφ. Ἀθ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ καὶ ἡ περὶ παραγραφῆς τῆς προκειμένης περὶ πρ[illegible] ἀγωγῆς ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου, λόγῳ, ποῦ [illegible] ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν ἐκινήθη δῆθεν ἐντὸς τῆς ἑξαμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς διὰ τοῦ [illegible] ἀριθ. 70 τῆς 6 9βρίου 1856 φύλλου τῆς Ἐφημερ. τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τοῦ περὶ μεταγραφῆς τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων καὶ ἄλλων ἐπ' αὐτῶν πραγματικῶν δικαιωμάτων νόμου τῆς 29 8βρίου 1856, δὲν εἶναι βάσιμος, καθότι ἡ ἐκκαλοῦσα ἐκοινοποίησε πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον τὴν περὶ ἀποπείρας συμβ. κλῆσίν της κατὰ τὴν 20 ἀπριλίου 1857, πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ῥηθείσης ἑξαμήνου προθεσμίας, τὴν δὲ προκειμένην ἀγωγήν της ἐκοινοποίησε κατὰ τὴν 9 μαΐου 1857, ἤτοι ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς κλήσεως πρὸς ἀπόπειραν. Εἰς δὲ τοιαύτην περίστασιν ἡ περὶ ἀποπείρας συμβ. κλῆσις ἔχει κατὰ τὸ ἄρθρ. 527 τῆς πολ. δικονομ. ὅλας τὰς ἐν

---

(1) Περὶ ἀνατροπῆς. Εὑρ. τόμ. 2 σ. 334 § 4. Πρβλ. [illegible] τῆς λέξ. Παραγραφή.

τῷ ἄρθρῳ 156 ὡρισμένας συνεπείας τὰς ὁποίας ἔχει καὶ ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀγωγῆς, μεθ' ὧν καὶ ἡ συνέπεια τῆς διακοπῆς τῆς παραγραφῆς, (§ 1 τοῦ μνησθέντος ἄρθ. 156) καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἐν τῷ ἄρθ. 10 τοῦ εἰρημένου περὶ μεταγραφῆς νόμου διαλαμβάνεται, ὅτι παραγράφονται τα μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου ἀποκτηθέντα δικαιώματα προτιμήσεως ἐὰν ἡ ἀγωγὴ δὲν κινηθῇ ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὴν τῆς ἐπιδόσεως τῆς πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλήσεως συνέπειαν περὶ τῆς διακοπῆς τῆς παραγραφῆς, καθ' ἣν περίστασιν ἡ ἀγωγὴ ἤθελεν ἐπιδοθῇ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς, κατὰ τὸ ἄρθρο. 529 τῆς πολ. δικονομίας ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς κλήσεως, καθότι ἡ συνέπεια αὐτη, ὑπονοουμένη, λαμβάνεται πάντοτε ὑπ' ὄψιν εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς παραγραφὰς τῆς ἀγωγῆς, ὁριζομένης τῆς ἐνάρξεως τοῦ χρόνου αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς περὶ ἀποπείρας τοῦ συμβ. κλήσεως.

Ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μὴ ἐπισυνάψεως τῆς περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ ἐκθέσεως ἐν τῇ ἀγωγῇ (538, 539 πολ. δικ.);

§ 210. Ἐκ τῶν ἄρθρων 539, 533—538 τῆς πολ. δικονομίας πρακύπτει, ὅτι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτεῖται καὶ ἡ κοινοποίησις τοῦ ἀντιγράφου τῆς περὶ ἀποτυχίας τοῦ συμβ. ἐκθέσεως (1). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 290 τοῦ 1852, κύρ. τὴν 49 τοῦ 1852 ἀπ. τῶν ἐν Ν. Ἐφετῶν.

§ 211. Κατὰ τὴν 176 τοῦ 1851 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφ. (Νομ. σ. 5392), ἡ εἰς τὸ δικαστικὸν γραφεῖον παρακατάθεσις αὐτῆς ἀναπληρόνει τὴν διατασσομένην ἐπισύναψιν (2).

§ 212. Ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν δύναταί τις νὰ προσαγάγῃ κατὰ πρῶτον τὴν ἔκθεσιν, ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ἐγένετο ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Ἀπ. 9130 τοῦ 1852 Ἐφ. Αθ.

---

(1) Ἡ ἔνστασις περὶ μὴ ἐπισυνάψεως τῆς περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ ἐκθέσεως προτείνεται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν; Κύρ. 2 σελ. 372 ἐπ.

(2) Τ' αὐτὰ καὶ ἐν τῇ 764 τοῦ 1853 ἀπόφ. τῶν αὐτῶν ἐφετῶν (Νομ. σελ. 5848).

§ 213. Ἡ ἀπόφ. 7838 τοῦ 1850 Εφ. Αθ. διαλαμβάνει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης ἕνεκα τῆς μὴ ἐπισυνάψεως τῆς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας, ὅταν ἡ ἔκθεσις ὑπάρχει ἐν τῇ δικογραφίᾳ.

§ 214. Ἡ ἔκθεσις τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας δύναται νὰ κοινοποιηθῇ καὶ διὰ μεταγενεστέρου ἐγγράφου. Απόφ. 4769 τοῦ 1848 Εφ. Αθ. (Νομ. σ. 5273.

§ 215. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἀγωγὴ ὅταν δὲν ἐπισυνάπτηται ἡ περὶ τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας ἔκθεσις; Ναί. διότι ὁ πρῶτος § τοῦ ἄρθρου 538 τῆς πολ. δικονομίας ἀναφέρεται εἰς ὁλόκληρον τὴν περίοδον τοῦ ἄρθρου καὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν. Απόφ. 571 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 5996.— Τ' αὐτὰ ἡ 46 τοῦ 1854 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναύπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 5887).— Ἴδε καὶ τοὺς ἑπ. §§.

§ 216. Τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀγωγῆς ἀπειλεῖ ὁ νόμος (538 § 1 πολ. δικ.) ὄχι μόνον ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν, μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ ἀντιδίκου εἰς τὴν περὶ συμβιβασμοῦ συζήτησιν, παρέλιψεν ὁ ἐνάγων νὰ ἐπισυνάψῃ ἀντίγραφον τοῦ βεβαιοῦντος τὴν μὴ ἐμφάνισιν ταύτην ἐγγράφου, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει προσέτι, καθ' ἣν, ἀποτυχόντος τοῦ συμβιβασμοῦ δὲν συνήφθη ἀντίγραφον τῆς πράξεως. Απόφ. Εφ. Αθ. 12019 τοῦ 1854 τμ. ά.

§ 217. Κατὰ τὸ ἄρθρον 538 τῆς πολ. δικ. εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς ἐπισυνάπτεται ἀντίγραφον τῆς περὶ ἀποτυχίας τοῦ συμβ. πράξεως, ἢ τοῦ ἐγγράφου τοῦ βεβαιοῦντος ὅτι ὁ ἀντίδικος δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν περὶ συμβ. συζήτησιν· τοῦτο δὲ μάλιστα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας, ἥτις (ποινὴ) δὲν ἐφαρμόζεται εἰς μόνην τὴν τελευταίαν περίστασιν· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρώτην, καθόσον ἡ διάταξις εἶναι γενική. Ἂν ὁ καθ' οὗ προτείνεται ἡ ἔνστασις ἔχει ἀντένστασιν ἀπαραδέκτου, ὀφείλει νὰ τὴν προτείνῃ, διότι τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτεπαγγέλτως. Απ. πολ. Αρ. Π. 186 τοῦ 1850.

§ 218. Ὅταν κατὰ τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν οἱ διάδικοι ἀμφότεροι ἐμφανίζωνται, ἀπαιτεῖται ἡ εἰς τὴν ἀγωγὴν ἐπισύναψις τῆς περὶ ἀποτυχίας ἐκθέσεως; Ὄχι, ὅταν μάλιστα κατετέθη εἰς τὸ πρωτοδικεῖον μετὰ τῆς ἀγωγῆς· ἐκτὸς δὲ τούτου

τὸ 538 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας δὲν διατάττει, τὴν ἐπιφύλαξιν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀλλὰ διατάττει ἐπὶ τῇ ποινῇ ταύτῃ τὴν μὴ ἐπισύναψιν μόνου τοῦ ἐγγράφου, τοῦ βεβαιοῦντος τὴν μὴ ἐμφάνισιν τοῦ ἐναγομένου (1). Ἀπόφ. 186 τῆς 5 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ν. Ἐφετῶν.

§ 219. Ἂν πραγματικῶς ἐνηργήθη ἀπόπειρα συμβ. καὶ δὲν συνήφθη ἡ ἔκθεσις τοῦ εἰρηνοδίκου εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς καλύπτεται ἡ ἀκυρότης μὴ προταθεῖσα πρωτοδίκως. Ἀπ. 5430 τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ.

§ 220. Δὲν ὑπάρχει ἀκυρότητος λόγος, ὅταν ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν πληρεξούσιον τοῦ ἐναγομένου ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας, καθότι ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 538 τῆς πολ. δικονομίας εἶναι νὰ τεθῇ τὸ δικαστήριον εἰς κατάστασιν νὰ κρίνῃ ἂν ἔλαβε χώραν πρὸς συμβ. ἀπόπειρα· τοῦτο δὲ προλαμβάνεται, ὅταν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπισυναφθῇ ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως ἐκείνης, πολὺ δὲ πλέον ἂν μάλιστα κοινοποιηθῇ τῷ ἐναγομένῳ ἢ τῷ πληρεξουσίῳ του. Ἀπόφ. Ἐφ. Ἀθηνῶν 10020 τοῦ 1852.

§ 221. Ἡ ἔκθεσις τῆς ἀποπείρας δύναται καὶ κατὰ πρῶτον νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 62 τοῦ 1846.

Ἔννοια τοῦ ἄρθρου 526 τῆς πολ. δικ. (2).

Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εὑρίσκε·ε εἰς τὴν Νομολογίαν τὰ ἑξῆς.

§ 230. Κατὰ τὰ ἄρθρα 526 καὶ 531 τῆς πολ. δικονομίας δὲν εἶναι δεκτὸς ἐνώπιον δικαστηρίου Πρωτοδικῶν ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς εἰς τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν, μηδὲ καταβαλὼν τὴν δεκάδρ. ποινήν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 201 τοῦ 1852, ἀνατρ. τὴν 312 τοῦ 1851 ἀπ. Ἐφ. Ν.

(1) Ὁ ἐκδότης τῆς Νομικῆς ἐπικρίνει τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἔκφρασις τοῦ ἄρθρ. 538 ἐπὶ ποινῇ δὲ μάλιστα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀναφέρεται εἰς ὁλόκληρον τὴν περίοδον καὶ οὐχὶ εἰς τὴν δευτέραν μόνην περίπτωσιν τοῦ πρώτου ἐδαφίου.

(2) Ἴδε Εὐρ. 2 σ. 394 ἑπ.

§ 231. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 526 καὶ 531 τῆς πολ. δικονομίας, δὲν εἶναι δεκτὸς ἐνώπιον δικαστηρίου πρωτοδικῶν ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς εἰς τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν διάδικος, μηδὲ καταβαλὼν τὴν 10 δρ. ποινήν, ἀφ' ἧς οὐδὲ οἱ πένητες ἀπαλλάσσονται. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 366 τοῦ 1852, ἀναιρ. τὴν 223, 412 καὶ 1680 τοῦ 1850 ἀποφ. τῶν ἐν Ν. Ἐφ.

§ 232. Τὸ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικονομίας ἐννοεῖ συνεδρίασιν μεταγενεστέραν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου. Ἀπόφ. Ἐφ. Ἀθ. 9387 τοῦ 1852.

§ 233. Κατὰ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικ. δικάζεται ἐρήμην καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὁ μὴ καταβαλὼν τὸ πρόστιμον διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του κατὰ τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν. Ἀπ. Ἐφ. Ἀθην. 4320 τοῦ 1847.

§ 234. Ἐὰν ὁ ἐνεχόμενος δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν περὶ συμβ. διαδικασίαν, οὐδὲ τὸ πρόστιμον κατέβαλε, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὑπεράσπισίς του; Ὄχι, κατὰ τὸ ἄρθ. 569. τοῦ 1851 ἀπ. τῶν ἐν Ν. Ἐφ. (Νομ. σ. 5489).

§ 235. Κατὰ τὸ ἄρθρον 526 τῆς πολ. δικον. δικάζεται ἐρήμην καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὁ μὴ καταβαλὼν τὸ πρόστιμον διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν. Ἀπόφ. 4320 τοῦ 1847 Ἐφ. Ἀθ.

§ 236. Ὁ ἐνάγουσα, ἥτις δὲν ἐνεφανίσθη κατὰ τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν, δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἂν δὲν πληρώσῃ τὸ ἕνεκα τῆς μὴ ἐμφανίσεώς της πρόστιμον (526), ὅπερ καὶ αὐτεπαγγέλτως δύναται νὰ ἐξετασθῇ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 16 τοῦ 1849, ἀναιρ. τὴν 4385 Ἐφ. Ἀθ.

§ 237. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικ. ἐννοεῖ συνεδρίασιν τοῦ εἰρηνοδίκου; — Πρόστιμον.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 526 τῆς πολ. δικονομίας, εἰς τὸν πρὸς συμβιβασμόν, μὴ ἐμφανισθέντα ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, διάδικον ὀφείλει ὁ δικαστής, κατ' αἴτησιν ἑνὸς τῶν διαδίκων ἢ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὁρίσαι μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, ἐπιβάλλει νὰ πληρώσῃ διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του πρόστιμον δέκα δραχμῶν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον· ἡ διάταξις δὲ αὕτη, τεθειμένη ἐν τῷ τμήματι περὶ τῆς ἐνώπιον τῶν εἰρηνοδικῶν διαδικασίας καὶ ἀναφέρουσα μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, ἐννοεῖ ἀναμφιβόλως τοῦ εἰρηνοδίκου συνεδρίασιν, διότι αὕτη ἔχουσα καὶ προγενεστέραν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐνεφανίσθη ὁ ἕτερος τῶν διαδίκων, ὅστις ἀκολούθως θέλει, ἐμφανιζόμενος, ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψίν του, καὶ

διότι, ἄλλως, ἂν ἐννοεῖτο παντὸς δικαστηρίου συνεδρίασις, ἤθελε διατάττει περιττόν τι τὸ ἄρθρον 531 τῆς αὐτῆς δικονομίας, μὴ συγχωροῦν καὶ αὐτὸ εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα πρὸς συμβ. ἐνάγοντα νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον τὴν ἔχουσαν προσόντα συμβιβασμοῦ ἀγωγήν του, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ ἀνακόπτων Σπυρίδων Ματουκᾶς δὲν ἐνεφανίσθη μὲν (ὡς δεν ἠμφισβήτησεν) ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸς συμβ., ἀλλ' ὡς ἐναγόμενος δὲν ἐχρεώστει κατὰ τὰ ἐκτεθέντα νὰ πληρώσῃ τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 526 διατασσόμενον πρόστιμον, εἰμὴ ἂν ἤθελε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς πᾶν ἄλλο δικαστήριον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅθεν ἡ ἀντίῤῥησις τοῦ Γεωργίου Ματουκᾶ τοῦ νὰ μὴ δοθῇ εἰς τὸν ἀντίδικόν του ὁ λόγος, ὡς μὴ πληρώσαντα 10 δρ. πρόστιμον διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν δὲν εἶναι βάσιμος καὶ πρέπει ν' ἀποῤῥιφθῇ. Ἀπόφ. 4512 τοῦ 1847 Ἐφ. Ἀθ.

§ 238. Ἐὰν ὁ πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλητευθεὶς διάδικος δὲν ἐμφανισθῇ οὐδὲ τὸ πρόστιμον καταβάλῃ, δύναται νὰ δικασθῇ ἐρήμην καίτοι ἐμφανιζόμενος.

Ἡ ἀπόφ. 963 τοῦ 1849 Ἐφ. Ν. ἀπαντᾷ οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ μὲν ἄρθρον 526 τὸ ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι ὁ δικαστὴς ἀρνεῖται πᾶσαν μεταγενεστέραν συνεδρίασιν εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν ἑωσοῦ πληρώσῃ τὸ πρόστιμον, ἐννοεῖ δικαστὴν τὸν εἰρηνοδίκην αὐτόν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ τούτου τοῦ ἄρθρου, καὶ τῆς κατατάξεως αὐτοῦ εἰς τὴν παρὰ τοῖς εἰρηνοδίκαις διαδικασίαν, καὶ τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ γινομένας συμβιβαστικὰς συζητήσεις· ἑπομένως μόνον παρ' αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένη ἄρνησις, ὁσάκις συμβῇ νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐκ δευτέρου ἐνώπιον αὐτῶν οἱ διάδικοι· τὸ δὲ ἄρθρ. 531, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν παρὰ πρωτοδίκαις διαδικασίαν, καὶ ἀναφέρεται εἰς αὐτό, ὁρίζον, ὅτι δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν κυρία ἀγωγή, περιέχουσα ἀφορμὴν εἰς ἐντελῶς νέαν δίκην χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα πρὸς συμβ. (ἐὰν οἱ διάδικοι ἔχουν τὰς πρὸς συμβιβασμὸν ἀναγκαίας ἰδιότητας) καὶ χωρὶς νὰ πληρωθῇ τὸ νόμιμον πρόστιμον ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἀφορᾷ προφανῶς μόνον τὸν ἐνάγοντα, ὅστις ἢ παρέλιπε παντάπασι τὴν ἀπόπειραν καὶ τότε μόνον γίνεται δεκτὴ ἡ ἀγωγή του, ἢ καίτοι κλητεύσας τὸν ἀντίδικον δὲν ἐνεφανίσθη,

καίτοι ἐμφανισθέντος τοῦ ἐναγομένου, καὶ τότε ἀπαιτεῖται ἡ πλήρωμὴ τοῦ προστίμου, διότι κατὰ τούτου μόνου δύναται νὰ προβληθῇ ἐπιβλαβῶς τὸ ὁριζόμενον ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς, διότι ἐὰν ἤθελεν ὁ νομοθέτης νὰ ἐκτείνῃ τοῦτο καὶ εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἤθελεν ὁρίσει νὰ μὴ εἶναι δεκτὴ ἡ ἀπολογία ἢ ἡ ὑπεράσπισις αὐτοῦ, ἢ νὰ μὴ δίδεται εἰς αὐτὸν ἀκρόασις παντάπασι, καίτοι δεκτῆς γενομένης τῆς ἀγωγῆς, διότι ἡ ἀπολογία δὲν εἶναι ἐντελῶς νέα δίκη, καὶ διότι ὅπου ὁ νόμος δὲν ἐκτείνει ῥητῶς τὰς ἐπιζημίους συνεπείας, ὁ δικαστὴς δὲν πρέπει νὰ τὰς ἐφαρμόζῃ δι' ἐπεκτάσεως· ὅθεν πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ ὅτι ἡ εἰρημένη διάταξις τοῦ ἄρθρ. 531 τιμωρεῖ μόνον τὸν ἐνάγοντα, ὅστις ὀφείλων νὰ ζητήσῃ ἀπόπειραν συμβ., δὲν ἐζήτησεν, ἢ ζητήσας δὲν ἐνεφανίσθη διὰ νὰ ἐνεργηθῇ πραγματικῶς, διότι αὐτὸς παραβαίνει ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν, ὁ δὲ μὴ ἐμφανισθεὶς ἐναγόμενος δὲν παραβαίνει διάταξίν τινὰ ἀφορῶσαν ῥητῶς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τῆς μὴ ἐμφανίσεώς του δηλόνει, ὅτι δὲν κλίνει εἰς οὐδένα συμβιβασμόν, καὶ τοῦτο ἀρκεῖ διὰ νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ ἀπόπειρα τοῦ συμβ. ἐγένετο· ἑπομένως καμμία ποινὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὸν μὴ ἐμφανισθέντα· ἄρα δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὀρθῶς ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ πλειονοψηφία τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν.

Ἐπειδὴ σκοπῶν ὁ νομοθέτης νὰ καταναγκάσῃ τοὺς διαδίκους ν' ἀποπειρῶνται πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης συμβιβασμόν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 531 τῆς πολ. δικ. ἠπείλησε κατὰ τοῦ ἐνάγοντος τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς, διὰ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ προκαλῇ τὸν τοιοῦτον συμβιβασμόν, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρ. 526 ἐπέβαλε χρηματικὴν ποινὴν εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα διάδικον καὶ τῷ ἠρνήθη πᾶσαν μεταγενεστέραν ἀκρόασιν μέχρι τῆς πληρωμῆς τοῦ προστίμου τούτου, τοιαύτην δὲ ἐννόησεν ἐκ μέρους τοῦ δικάζοντος τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν δικαστοῦ, καθότι μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀποπείρας ἢ τὴν μὴ ἐμφάνισιν ἑνὸς τῶν διαδίκων ἡ ὑπόθεσις εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, ὁ δὲ εἰρηνοδίκης ἐξαντλεῖ τὴν συμβιβαστικὴν ἐξουσίαν του, ὥστε ἤθελε θεωρηθῇ ἄσκοπον ν' ἀρνῆται οὗτος πᾶσαν μεταγενεστέραν συνεδρίασιν εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα διάδικον, ἐνῷ τοιαύτη δὲν λαμβάνει χώραν, ὁ δὲ τελευταῖος οὗτος θέλων νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν τοῦ συμβ. διαδικασίαν, ἤθελεν ἐξακολουθεῖ ἀζημίως νὰ μὴν ἐμφανίζεται κλητευόμενος ἐπανειλημμένως ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου· ἐὰν ὁ νομοθέτης ἐν τῷ ἄρθρῳ 531 δὲν ἀναφέρῃ ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους, δὲν δύναται ἐκ τούτου νὰ προκύψῃ τὸ ἐναντίον συμπέρασμα, καθότι ἐνταῦθα εἰδικῶς περὶ τῆς προδικασίας καὶ ἰδίως περὶ τῆς ἀγωγῆς διαλ

πραγματευόμενος τὸ ἀπαράδεκτον αὐτῆς ἐπρόβλεψεν, παραπέμψας εἰς τὴν κοινὴν δι' ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 520· ἡ ἔννοια δ' αὐτὴ τοῦ νόμου ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἑπομένου ἄρθ. 527, καθ' ὃ ὁ ἐνάγων ὀφείλει ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὁρισθείσης διὰ τὸν συμβιβασμὸν ἡμέρας νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του, καίτοι μὴ ἐμφανισθέντος ἑνὸς τῶν διαδίκων, ὥστε δὲν δύναται, οὔτε ὑποχρεοῦται εἶναι νὰ κλητεύσῃ ἐπανειλημμένως πρὸς ἀπόπειραν τὸν ἅπαξ μὴ ἐμφανισθέντα ἐναγόμενον, ἢ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν κλῆσίν του ταύτην, μὴ ἐμφανισθεὶς κατὰ τὴν ταχθεῖσαν πρὸς τοῦτο ἡμέραν. συνάγεται δὲ συγχρόνως ἡ αὐτὴ ἔννοια καὶ ἐκ τοῦ διαληφθέντος ἄρθ. 531, καθ' ὃ ὁ ἐνάγων ὀφείλει νὰ κλητεύσῃ τὸν ἀντίδικόν του πρὸς ἀπόπειραν, καὶ μὴ ἐμφανιζόμενος νὰ πληρώσῃ τὸ δεκάδραχμον πρόστιμον, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ παραλείψῃ ἐντελῶς τὴν πρὸς ἀπόπειραν κλήτευσιν, καταβάλλων τὸ πρόστιμον τοῦτο, καθότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος· ὥστε ἐξάγεται ὅτι οὐχὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀποπείρας, ἀλλὰ διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν ἠπειλήθη τὸ πρόστιμον, ὅπερ πρέπει νὰ εἶναι κοινὸν δι' ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους· ἡ ἔνστασις ἄρα τοῦ ἐνάγοντος τοῦ νὰ μὴ δοθῇ εἰς τὸν ἐναγόμενον ἀκρόασις ὡς μὴ ἐμφανισθέντα εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν, καὶ μὴ προσάγοντα ἀπόδειξιν ὅτι ἐπλήρωσε τὸ νόμιμον πρόστιμον τῶν δέκα δραχμῶν, ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, νὰ θεωρηθῇ ἑπομένως ὡς μὴ ἐμφανιζόμενος καὶ νὰ δικασθῇ ἐρήμην· ὅθεν ἡ περὶ τούτου ἔφεσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ οὐδὲ τώρα προσήγαγεν ὁ ἐναγόμενος τὸ τοιοῦτο ἀποδεικτικόν, ἡ αἰτία δὲν ἐξέλιπε καὶ ἡ ὑπόθεσις εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν, εἰς ἣν καὶ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἦτο, πρέπει νὰ διατάξῃ τὸ δικαστήριον τοῦτο ὅ,τι ὀφεῖλον νὰ διατάξῃ, δὲν διέταξε τὸ πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις αὕτη ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ἁπλῆ ἔνστασις ἀναβλητικὴ τῆς δίκης, ἢ τῆς ἀκροάσεως ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τουτέστι καὶ τοῦ ἐμφανισθέντος καὶ τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος, ἤθελεν ἐπεκτείνεσθαι ἡ ἐνέργεια τῆς ποινῆς καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐμφανισθέντα, ἐναντίον τῶν ῥητῶν ὁρισμῶν τῶν ἄρθρων 526, 527 καὶ 531 καὶ ἡ ἀναβολὴ ἠδύνατο νὰ παρεκταθῇ ἐπ' ἄπειρον, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς προαιρέσεως τοῦ μὴ ἐμφανιζομένου καὶ μὴ πειθομένου τυχὸν νὰ καταβάλῃ τὸ πρόστιμον· ὅθεν πρέπει μὲν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναβλητική, ἀλλὰ μόνης τῆς ἀκροάσεως τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος, καὶ καταναγκαστικὴ εἰς πλήρωμὴν τοῦ προστίμου, καὶ

διὰ τοῦτο ὡς πρὸς τὸν ἐμφανισθέντα ἡ δίκη πρέπει νὰ προχωρῇ, ἄρα ὁ ἐμφανισθεὶς ἐνάγων πρέπει νὰ ἀκουσθῇ καὶ νὰ γίνουν δεκταὶ αἱ προτάσεις του, ὡσανεὶ μηδόλως ἐμφανισθέντος τοῦ ἐνάγου εἰσδ. (τόμ. σελ. 5294).

§ 239. Ἡ ὑπόθεσις συζητεῖται κατ' ἀντιμωλίαν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὅταν πρὸ τῆς συζητήσεως κατατεθῇ τὸ παράβολον.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη ἀγωγὴ εἶναι διεκδικητικὴ ἀκινήτων κτημάτων, καὶ ἑπομένως ὀρθῶς ὁ ἐνάγων, μὴ ἀναγνωρίζων ποσῶς τὴν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης κατὰ τὴν ὑποσχετικήν της ἀποδοθεῖσαν εἰς τὰ κτήματα ταῦτα προικῴαν ἰδιότητα ὑπέβαλεν αὐτὴν εἰς ἀπόπειραν συμβ. κατὰ τὰς ῥητὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ νόμου μὴ ἐμφανισθείσης δὲ τῆς ἐναγομένης ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, οὐδὲ καταθεσάσης τὸ ἕνεκα τῆς μὴ ἐμφανίσεως της ὀφειλόμενον πρόστιμον δρχ. 10 πρὸ τῆς τελευταίας συζητήσεως τῶν πρωτοδικῶν, ὀρθῶς καὶ νομίμως τὸ πρωτοδικεῖον κατὰ τὴν περὶ τούτου ῥητὴν διάταξιν τῆς πολιτ. δικονομίας ἠρνήθη ἀκρόασιν εἰς αὐτήν, καὶ ἐδίκασε τὴν ὑπόθεσιν ἐρήμην, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 504 ἀποφάσεως, ἀφ' ὡς πρὸς τοῦτο καθίσταται ἡ ἔφεσις ἀνυπόστατος.— Καταβληθέντος ὅμως ἤδη τοῦ εἰρημένου προστίμου, ὡς τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ ταμίου Ἄνδρου διαλαμβάνει τὴν 5 δεκεμβρίου π. ἔ. ἤγουν πρὸ τῆς κατὰ τὴν 7 δεκεμβρίου π. ἔ. ἐπιδόσεως τῆς ἐφέσεώς της, καὶ πληρωθέντος οὕτω τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἡ ὑπόθεσις δύναται καὶ πρέπει ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νὰ συζητηθῇ κατ' ἀντιμωλίαν. Απ. Ἐφ. Ἀθηνῶν 11753 τοῦ 1851, τμ. ά.

§ 240. Ἡ περὶ μὴ πληρωμῆς προστίμου, ἕνεκα μὴ ἐμφανίσεως κατὰ τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν ἔνστασις, ἀφορῶσα τὴν δημοσίαν τάξιν, προτείνεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν. Ἀπόφ. 8331 τοῦ 1851 Ἐφ. Αθ.

§ 241. Ἰδε ἀρ. 8331 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν δι' ἧς τὸ δικαστήριον τοῦτο ἀπέφηνε καὶ διὰ ταύτης ὅ,τι καὶ ἄλλοτε περὶ τοῦ ἄρθρ. 516 τῆς πολ. δικ.

§ 242. Τὸ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικονομ. ποίαν ἔννοιαν ἔχει;— Τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8331 τοῦ 1851 εἶπεν ὅ,τι καὶ ἄλλοτε.

§ 243. Ποία εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 526 τῆς πολ. δικον.;

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικονομίας μὴ ἐμφανισθέντος ἑνὸς τῶν διαδίκων ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸς ἀπόπειραν συμβ. εἰς τοῦτον ἀρνεῖται ὁ δικαστὴς καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος πᾶσαν με-

τῷ ἄρθρῳ 156 ὡρισμένας συνεπείας τὰς ὁποίας ἔχει καὶ ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀγωγῆς, μεθ' ὧν καὶ ἡ συνέπεια τῆς διακοπῆς τῆς παραγραφῆς, (§ 1 τοῦ μνησθέντος ἄρθρ. 156)· καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ εἰρημένου περὶ μεταγραφῆς νόμου διαλαμβάνει, ὅτι παραγράφονται τὰ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου ἀποκτηθέντα δικαιώματα προτιμήσεως ἐὰν ἡ ἀγωγὴ δὲν κινηθῇ ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὴν τῆς ἐπιδόσεως τῆς πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλήσεως συνέπειαν περὶ τῆς διακοπῆς τῆς παραγραφῆς, καθ' ἣν περίστασιν ἡ ἀγωγὴ ἤθελεν ἐπιδοθῇ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς, κατὰ τὸ ἄρθρον 529 τῆς πολ. δικονομίας ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς κλήσεως, καθότι ἡ συνέπεια αὕτη, ὑπονοουμένη, λαμβάνεται πάντοτε ὑπ' ὄψιν εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς παραγραφὰς τῆς ἀγωγῆς, ὁριζομένης τῆς ἐνάρξεως τοῦ χρόνου αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς περὶ ἀποπείρας τοῦ συμβ. κλήσεως.

Ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μὴ ἐπισυνάψεως τῆς περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ ἐκθέσεως ἐν τῇ ἀγωγῇ (538, 539 πολ. δικ.);

§ 210. Ἐκ τῶν ἄρθρων 539, 533—538 τῆς πολ. δικονομίας προκύπτει, ὅτι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτεῖται καὶ ἡ κοινοποίησις τοῦ ἀντιγράφου τῆς περὶ ἀποτυχίας τοῦ συμβ. ἐκθέσεως (1). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 290 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 49 τοῦ 1852 ἀπ. τῶν ἐν Ν. Ἐφετῶν.

§ 211. Κατὰ τὴν 176 τοῦ 1851 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφ. (Νομ. σ. 5392), ἡ εἰς τὸ δικαστικὸν γραφεῖον παρακατάθεσις αὐτῆς ἀναπληρόνει τὴν διατασσομένην ἐπισύναψιν (2).

§ 212. Ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν δύναταί τις νὰ προσαγάγῃ κατὰ πρῶτον τὴν ἔκθεσιν, ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ἐγένετο ἀπόπειρα πρὸς συμβ. Απ. 9130 τοῦ 1852 Ἐφ. Αθ.

---

(1) Ἡ ἔνστασις περὶ μὴ ἐπισυνάψεως τῆς περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ ἐκθέσεως προτείνεται κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν; Κύρ. 2 σελ. 372 ἑπ.

(2) Τ' αὐτὰ καὶ ἐν τῇ 754 τοῦ 1853 ἀπόφ. τῶν αὐτῶν ἐφετῶν (Νομ. σελ. 5848).

§ 213. Ἡ ἀπόφ. 7838 τοῦ 1850 Εφ. Αθ. διαλαμβάνει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης ἕνεκα τῆς μὴ ἐπισυνάψεως τῆς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπείρας, ὅταν ἡ ἔκθεσις ὑπάρχει ἐν τῇ δικογραφίᾳ.

§ 214. Ἡ ἔκθεσις τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας δύναται νὰ κοινοποιηθῇ καὶ διὰ μεταγενεστέρου ἐγγράφου. Ἀπόφ. 4769 τοῦ 1848 Εφ. Αθ. (Νομ. σ. 5273.

§ 215. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἀγωγὴ ὅταν δὲν ἐπισυνάπτηται ἡ περὶ τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας ἔκθεσις; Ναί. διότι ὁ πρῶτος § τοῦ ἄρθρου 538 τῆς πολ. δικονομίας ἀναφέρεται εἰς ὁλόκληρον τὴν περίοδον τοῦ ἄρθρου καὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν. Ἀπόφ. 571 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 5996.— Τ' αὐτὰ ἡ 46 τοῦ 1854 ἀπόφ. τῶν ἐν Ναύπλ. ἐφετῶν (Νομ. σ. 5887).— Ἴδε καὶ τοὺς ἑπ. §§.

§ 216. Τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀγωγῆς ἀπειλεῖ ὁ νόμος (538 § 1 πολ. δικ.) ὄχι μόνον ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν, μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ ἀντιδίκου εἰς τὴν περὶ συμβιβασμοῦ συζήτησιν, παρέλιψεν ὁ ἐνάγων νὰ ἐπισυνάψῃ ἀντίγραφον τοῦ βεβαιοῦντος τὴν μὴ ἐμφάνισιν ταύτην ἐγγράφου, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει προσέτι, καθ' ἣν, ἀποτυχόντος τοῦ συμβιβασμοῦ δὲν συνήφθη ἀντίγραφον τῆς πράξεως. Ἀπόφ. Εφ. Αθ. 12019 τοῦ 1854 τμ. ά.

§ 217. Κατὰ τὸ ἄρθρον 538 τῆς πολ. δικ. εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς ἐπισυνάπτεται ἀντίγραφον τῆς περὶ ἀποτυχίας τοῦ συμβ. πράξεως, ἢ τοῦ ἐγγράφου τοῦ βεβαιοῦντος ὅτι ὁ ἀντίδικος δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν περὶ συμβ. συζήτησιν· τοῦτο δὲ μάλιστα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας, ἥτις (ποινὴ) δὲν ἐφαρμόζεται εἰς μόνην τὴν τελευταίαν περίστασιν· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρώτην, καθόσον ἡ διάταξις εἶναι γενική. Ἂν ὁ καθ' οὗ προτείνεται ἡ ἔνστασις ἔχει ἀντένστασιν ἀπαραδέκτου, ὀφείλει νὰ τὴν προτείνῃ, διότι τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ τὴν λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτεπαγγέλτως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 186 τοῦ 1850.

§ 218. Ὅταν κατὰ τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν οἱ διάδικοι ἀμφότεροι ἐμφανίζωνται, ἀπαιτεῖται ἡ εἰς τὴν ἀγωγὴν ἐπισύναψις τῆς περὶ ἀποτυχίας ἐκθέσεως; Ὄχι, ὅταν μάλιστα κατετέθη εἰς τὸ πρωτοδικεῖον μετὰ τῆς ἀγωγῆς· ἐκτὸς δὲ τούτου

τὸ 538 ἄρθρου τῆς πολ. δικονομίας δὲν διατάττει τὴν ἐπὶ ταῖς ἀπουσίαις ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀλλὰ διατάττει ἐπὶ τῇ ποινῇ ταύτῃ τὴν μὴ ἐπισύναψιν μόνου τοῦ ἐγγράφου τοῦ βεβαιοῦντος τὴν μὴ ἐμφάνισιν τοῦ ἐναγομένου (1). Ἀπόφ. 186 τῆς 5 μαρτίου 1849 τῶν ἐν Ν. Ἐφετῶν.

§ 219. Ἂν πραγματικῶς ἐνηργήθη ἀπόπειρα συμβ. καὶ δὲν συνήφθη ἡ ἔκθεσις τοῦ εἰρηνοδίκου εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς καλύπτεται ἡ ἀκυρότης, μὴ προταθεῖσα πρωτοδίκως. Ἀπ. 5430 τῶν ἐν Ἀθ. Εφ.

§ 220. Δὲν ὑπάρχει ἀκυρότητος λόγος, ὅταν ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν πληρεξούσιον τοῦ ἐναγομένου ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας, καθότι ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 538 τῆς πολ. δικονομίας εἶναι νὰ τεθῇ τὸ δικαστήριον εἰς κατάστασιν νὰ κρίνῃ ἂν ἔλαβε χώραν πρὸς συμβ. ἀπόπειρα· τοῦτο δὲ προλαμβάνεται, ὅταν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπισυναφθῇ ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως ἐκείνης, πολὺ δὲ πλέον ἂν μάλιστα κοινοποιηθῇ τῷ ἐναγομένῳ ἢ τῷ πληρεξουσίῳ του. Ἀπόφ. Εφ. Ἀθηνῶν 10020 τοῦ 1832.

§ 221. Ἡ ἔκθεσις τῆς ἀποπείρας δύναται καὶ κατὰ πρῶτον νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου. Ἀπόφ. πλ. Ἀρ. Πάγου 62 τοῦ 1846.

Ἔννοια τοῦ ἄρθρου 526 τῆς πολ. δικ. (2).

Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εὑρίσκετε εἰς τὴν Νομολογίαν τὰ ἑξῆς.

§ 230. Κατὰ τὰ ἄρθρα 526 καὶ 531 τῆς πολ. δικονομίας δὲν εἶναι δεκτὸς ἐνώπιον δικαστηρίου δευτεροβαθμίων ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς εἰς τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διάδικος ἂν, μηδὲ καταβαλὼν τὴν δεκάδρ. ποινήν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 201 τοῦ 1852, ἀνατρ. τὴν 312 τοῦ 1851 ἀπ. Εφ. Ν.

---

(1) Ὁ ἐκδότης τῆς Νομικῆς ἐπικρίνει τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἔκφρασις τοῦ ἄρθρ. 538 «τοῦτο δὲ μάλιστα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος» ἀναφέρεται εἰς ὁλόκληρον τὴν περίοδον καὶ ὄχι εἰς τὴν δευτέραν μόνην περίπτωσιν τοῦ πρώτου ἐδαφίου.

(2) Ἴδε Εὑρ. 2 σ. 394 ἑπ.

§ 231. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 526 καὶ 531 τῆς πολ. δικονομίας δὲν εἶναι δεκτὸς ἐνώπιον δικαστηρίου πρωτοδικῶν ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς εἰς τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν διάδικος, μηδὲ καταβαλὼν τὰς 10 δρ. ποινήν, ἀφ' ἧς οὐδὲ οἱ πένητες ἀπαλλάσσονται. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 366 τοῦ 1852, ἀναιρ. τὴν 223, 412 καὶ 1680 τοῦ 1850 ἀποφ. τῶν ἐν Ν. Εφ.

§ 232. Τὸ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικονομίας ἐννοεῖ συνεδρίασιν μεταγενεστέραν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου. Ἀπόφ. Εφ. Αθ. 9387 τοῦ 1852.

§ 233. Κατὰ ἄρθρ. 520 τῆς πολ. δικ. δικάζεται ἐρήμην καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὁ μὴ καταβαλὼν τὸ πρόστιμον διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του κατὰ τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν. Ἀπ. Εφ. Ἀθην. 4320 τοῦ 1847.

§ 234. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν περὶ συμβ. διαδικασίαν, οὐδὲ τὸ πρόστιμον κατέβαλε, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὑπεράσπισίς του; Ὄχι, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 569. τοῦ 1851 ἀπ. τῶν ἐν Ν. Εφ. (Νομ. σ. 5489).

§ 235. Κατὰ τὸ ἄρθρον 526 τῆς πολ. δικον. δικάζεται ἐρήμην καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ὁ μὴ καταβαλὼν τὸ πρόστιμον διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν. Ἀπόφ. 4320 τοῦ 1847 Εφ. Αθ.

§ 236. Ἡ ἐνάγουσα, ἥτις δὲν ἐνεφανίσθη κατὰ τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν, δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἂν δὲν πληρώσῃ τὸ ἕνεκα τῆς μὴ ἐμφανίσεώς της πρόστιμον (526), ὅπερ καὶ αὐτεπαγγέλτως δύναται νὰ ἐξετασθῇ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 16 τοῦ 1849, ἀναιρ. τὴν 4385 Εφ. Αθ.

§ 237. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 226 τῆς πολ. δικ. ἐννοεῖ συνεδρίασιν τοῦ εἰρηνοδίκου; — Πρόστιμον.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ ἄρθρον 526 τῆς πολ. δικονομίας, εἰς τὸν πρὸς συμβιβασμόν, μὴ ἐμφανισθέντα ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, διάδικον ἀφαιρεῖται, ὁ δικαστής, κατ' αἴτησιν ἑνὸς τῶν διαδίκων ἢ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὁρίζων μεταγενεστέραν συνεδρίασιν ἐπὶ τοῦ νὰ πληρώσῃ διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του πρόστιμον δέκα δραχ. εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον· ἡ διάταξις δὲ αὕτη, τεθειμένη ἐν τῷ τμήματι περὶ τῆς ἐνώπιον τῶν εἰρηνοδικῶν διαδικασίας καὶ ἀναφέρουσα μεταγενεστέραν συνεδρίασιν, ἐννοεῖ ἀναμφιβόλως τοῦ εἰρηνοδίκου συνεδρίασιν, διότι οὕτω ἔχομεν καὶ προγενεστέραν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐνεφανίσθη ὁ ἕτερος τῶν διαδίκων, ὅστις ἀκολούθως θέλει, ἐμφανιζόμενος, ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψίν του, καὶ

διότι, ἄλλως, ἂν ἐννοεῖτο παντὸς δικαστηρίου συνεδρίασις, ἤθελε διατάττει περιττόν τι τὸ ἄρθρον 531 τῆς αὐτῆς δικονομίας, μὴ συγχωροῦν καὶ αὐτὸ εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα πρὸς συμβ. ἐνάγοντα νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ πρωτοδικεῖον τὴν ἔχουσαν προσόντα συμβιβασμοῦ ἀγωγήν του, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ὁ ἀνακόπτων Σπυρίδων Ματουκᾶς δὲν ἐνεφανίσθη μὲν (ὡς δεν ἠμφισβήτησεν) ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸς συμβ., ἀλλ' ὡς ἐναγόμενος δὲν ἐχρεώστει κατὰ τὰ ἐκτεθέντα νὰ πληρώσῃ τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 526 διαταττόμενον πρόστιμον, εἰμὴ ἂν ἤθελε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς πᾶν ἄλλο δικαστήριον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅθεν ἡ ἀντίῤῥησις τοῦ Γεωργίου Ματουκᾶ τοῦ νὰ μὴ δοθῇ εἰς τὸν ἀντίδικόν του ὁ λόγος, ὡς μὴ πληρώσαντα 10 δρ. πρόστιμον διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν του εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν δὲν εἶναι βάσιμος καὶ πρέπει ν' ἀποῤῥιφθῇ. Ἀπόφ. 4512 τοῦ 1847 Ἐφ. Ἀθ.

§ 238. Ἐὰν ὁ πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλητευθεὶς διάδικος δὲν ἐμφανισθῇ οὐδὲ τὸ πρόστιμον καταβάλῃ, δύναται νὰ δικασθῇ ἐρήμην καίτοι ἐμφανιζόμενος.

Ἡ ἀπόφ. 963 τοῦ 1849 Ἐφ. Ν. ἀπαντᾷ οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ μὲν ἄρθρον 526 τὸ ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι ὁ δικαστὴς ἀρνεῖται πᾶσαν μεταγενεστέραν συνεδρίασιν εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν ἑωσοῦ πληρώσῃ τὸ πρόστιμον, ἐννοεῖ δικαστὴν τὸν εἰρηνοδίκην αὐτὸν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ τούτου τοῦ ἄρθρου, καὶ τῆς κατατάξεως αὐτοῦ εἰς τὴν παρὰ τοῖς εἰρηνοδίκαις διαδικασίαν, καὶ τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ γινομένας συμβιβαστικὰς συζητήσεις· ἑπομένως μόνον παρ' αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένη ἄρνησις, ὁσάκις συμβῇ νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐκ δευτέρου ἐνώπιον αὐτῶν οἱ διάδικοι· τὸ δὲ ἄρθρ. 531, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν παρὰ πρωτοδίκαις διαδικασίαν, καὶ ἀναφέρεται εἰς αὐτὸ, ὁρίζον, ὅτι δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν καμία ἀγωγὴ, περιέχουσα ἀφορμὴν εἰς ἐντελῶς νέαν δίκην χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἀπόπειρα πρὸς συμβ. (ἐὰν οἱ διάδικοι ἔχουν τὰς πρὸς συμβιβασμὸν ἀναγκαίας ἰδιότητας) καὶ χωρὶς νὰ πληρωθῇ τὸ νόμιμον πρόστιμον ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἀφορᾷ προφανῶς μόνον τὸν ἐνάγοντα, ὅστις ἢ παρέλιπε παντάπασι τὴν ἀπόπειραν καὶ τότε μόνον γίνεται δεκτὴ ἡ ἀγωγή του, ἢ καίτοι κλητεύσας τὸν ἀντίδικον δὲν ἐνεφανίσθη,

καίτοι ἐμφανισθέντος τοῦ ἐναγομένου, καὶ τότε ἀπαιτεῖται ἡ πληρωμὴ τοῦ προστίμου, διότι κατὰ τούτου μόνου δύναται νὰ προβληθῇ ἐπιβλαβῶς τὸ ὁριζόμενον ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς, διότι ἐὰν ἤθελεν ὁ νομοθέτης νὰ ἐκτείνῃ τοῦτο καὶ εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἤθελεν ὁρίσει νὰ μὴ εἶναι δεκτὴ ἡ ἀπολογία ἢ ἡ ὑπεράσπισις αὐτοῦ, ἢ νὰ μὴ δίδεται εἰς αὐτὸν ἀκρόασις παντάπασι, καίτοι δεκτῆς γενομένης τῆς ἀγωγῆς, διότι ἡ ἀπολογία δὲν εἶναι ἐντελῶς νέα δίκη, καὶ διότι ὅπου ὁ νόμος δὲν ἐκτείνει ῥητῶς τὰς ἐπιζημίους συνεπείας, ὁ δικαστὴς δὲν πρέπει νὰ τὰς ἐφαρμόζῃ δι' ἐπεκτάσεως· ὅθεν πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ ὅτι ἡ εἰρημένη διάταξις τοῦ ἄρθρ. 531 τιμωρεῖ μόνον τὸν ἐνάγοντα, ὅστις ὀφείλων νὰ ζητήσῃ ἀπόπειραν συμβ., δὲν ἐζήτησεν, ἢ ζητήσας δὲν ἐνεφανίσθη διὰ νὰ ἐνεργηθῇ πραγματικῶς, διότι αὐτὸς παραβαίνει ῥητὴν τοῦ νόμου διάταξιν, ὁ δὲ μὴ ἐμφανισθεὶς ἐναγόμενος δὲν παραβαίνει διάταξιν τινὰ ἀφορῶσαν ῥητῶς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τῆς μὴ ἐμφανίσεώς του δηλόνει, ὅτι δὲν κλίνει εἰς οὐδένα συμβιβασμόν, καὶ τοῦτο ἀρκεῖ διὰ νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ ἀπόπειρα τοῦ συμβ. ἐγένετο· ἑπομένως καμμία ποινὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὸν μὴ ἐμφανισθέντα· ἄρα δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὀρθῶς ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ πλειονοψηφία τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν.

Ἐπειδὴ σκοπῶν ὁ νομοθέτης νὰ καταναγκάσῃ τοὺς διαδίκους ν' ἀποπειρῶνται πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης συμβιβασμόν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 531 τῆς πολ. δικ. ἠπείλησε κατὰ τοῦ ἐνάγοντος τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς, διὰ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ προκαλῇ τὸν τοιοῦτον συμβιβασμόν, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρ. 526 ἐπέβαλε χρηματικὴν ποινὴν εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα διάδικον καὶ τῷ ἠρνήθη πᾶσαν μεταγενεστέραν ἀκρόασιν μέχρι τῆς πληρωμῆς τοῦ προστίμου τούτου, τοιαύτην δὲ ἐννόησεν ἐκ μέρους τοῦ δικάζοντος τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν δικαστοῦ, καθότι μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀποπείρας ἢ τὴν μὴ ἐμφάνισιν ἑνὸς τῶν διαδίκων ἡ ὑπόθεσις εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, ὁ δὲ εἰρηνοδίκης ἐξαντλεῖ τὴν συμβιβαστικὴν ἐξουσίαν του, ὥστε ἤθελε θεωρηθῇ ἄσκοπον ν' ἀρνῆται οὗτος πᾶσαν μεταγενεστέραν συνεδρίασιν εἰς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα διάδικον, ἐνῷ τοιαύτη δὲν λαμβάνει χώραν, ὁ δὲ τελευταῖος οὗτος θέλων νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν τοῦ συμβ. διαδικασίαν, ἤθελεν ἐξακολουθεῖ ἀζημίως νὰ μὴν ἐμφανίζεται κλητευόμενος ἐπανειλημμένως ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου· ἐὰν ὁ νομοθέτης ἐν τῷ ἄρθρῳ 531 δὲν ἀναφέρῃ ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους, δὲν δύναται ἐκ τούτου νὰ προκύψῃ τὸ ἐναντίον συμπέρασμα, καθότι ἐνταῦθα εἰδικῶς περὶ τῆς προδικασίας καὶ ἰδίως περὶ τῆς ἀγωγῆς διαλ

πραγματευόμενος τὸ ἀπαράδεκτον αὐτῆς ἐπρόβλεψεν, παραπέμψας εἰς τὴν κοινὴν δι' ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 526 ἡ ἔννοια δ' αὕτη τοῦ νόμου ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἑπομένου ἄρθ. 527, καθ' ὃ ὁ ἐνάγων ὀφείλει ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὁρισθείσης διὰ τὸν συμβιβασμὸν ἡμέρας νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγήν του, καίτοι μὴ ἐμφανισθέντος ἑνὸς τῶν διαδίκων, ὥστε δὲν δύναται, οὔτε ὑπόχρεως εἶναι νὰ κλητεύσῃ ἐπανειλημμένως πρὸς ἀπόπειραν τὸν ἅπαξ μὴ ἐμφανισθέντα ἐναγόμενον, ἢ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν κλῆσίν του ταύτην, μὴ ἐμφανισθεὶς κατὰ τὴν ταχθεῖσαν πρὸς τοῦτο ἡμέραν. συνάγεται δὲ συγχρόνως ἡ αὐτὴ ἔννοια καὶ ἐκ τοῦ διαληφθέντος ἄρθρ. 531, καθ' ὃ ὁ ἐνάγων ὀφείλει νὰ κλητεύσῃ τὸν ἀντίδικόν του πρὸς ἀπόπειραν, καὶ μὴ ἐμφανιζόμενος νὰ πληρώσῃ τὸ δεκάδραχμον πρόστιμον, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ παραλείψῃ ἐντελῶς τὴν πρὸς ἀπόπειραν κλήτευσιν, καταβάλλων τὸ πρόστιμον τοῦτο, καθότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει; ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος· ὥστε ἐξάγεται ὅτι οὐχὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀποπείρας, ἀλλὰ διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν ἠπειλήθη τὸ πρόστιμον, ὅπερ πρέπει νὰ εἶναι κοινὸν δι' ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους· ἡ ἔνστασις ἄρα τοῦ ἐνάγοντος τοῦ νὰ μὴ δοθῇ εἰς τὸν ἐναγόμενον ἀκρόασις ὡς μὴ ἐμφανισθέντα εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν, καὶ μὴ προσάγοντα ἀπόδειξιν ὅτι ἐπλήρωσε τὸ νόμιμον πρόστιμον τῶν δέκα δραχμῶν, ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπὸ τὸ πρωτοδικεῖον, νὰ θεωρηθῇ ἑπομένως ὡς μὴ ἐμφανιζόμενος καὶ νὰ δικασθῇ ἐρήμην· ὅθεν ἡ περὶ τούτου ἔφεσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι βάσιμος.

Ἐπειδὴ οὐδὲ τώρα προσήγαγεν ὁ ἐναγόμενος τὸ τοιοῦτο ἀποδεικτικόν, ἡ αἰτία δὲν ἐξέλιπε καὶ ἡ ὑπόθεσις εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν; εἰς ἣν καὶ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἦτο, πρέπει νὰ διατάξῃ τὸ δικαστήριον τοῦτο ὅ,τι ὀφεῖλον νὰ διατάξῃ, δὲν διέταξε τὸ πρωτοδικεῖον.

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις αὕτη ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ἁπλῆ ἔνστασις ἀναβλητικὴ τῆς δίκης, ἢ τῆς ἀκροάσεως ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τουτέστι καὶ τοῦ ἐμφανισθέντος καὶ τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος, ἤθελεν ἐπεκτείνεσθαι ἡ ἐνέργεια τῆς ποινῆς καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐμφανισθέντα, ἐναντίον τῶν ῥητῶν ὁρισμῶν τῶν ἄρθρων 526, 527 καὶ 531 καὶ ἡ ἀναβολὴ ἠδύνατο νὰ παρεκταθῇ ἐπ' ἄπειρον, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς προαιρέσεως τοῦ μὴ ἐμφανιζομένου καὶ μὴ πειθομένου τυχὸν νὰ καταβάλῃ τὸ πρόστιμον· ὅθεν πρέπει μὲν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναβλητική, ἀλλὰ μόνης τῆς ἀκροάσεως τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος, καὶ καταναγκαστικὴ εἰς πλήρωμὴν τοῦ προστίμου, καὶ

διὰ τοῦτο ὡς πρὸς τὸν ἐμφανισθέντα ἡ δίκη πρέπει νὰ προχωρῇ, ἄρα ὁ ἐμφανισθεὶς ἐνάγων πρέπει νὰ ἀκουσθῇ καὶ νὰ γίνουν δεκταὶ αἱ προτάσεις του, ὡσανεὶ μηδόλως ἐμφανισθέντος τοῦ ἐναγομένου. (Θέμ. σελ. 5204).

§ 239. Ἡ ὑπόθεσις συζητεῖται κατ' ἀντιμωλίαν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, ὅταν πρὸ τῆς συζητήσεως κατατεθῇ τὸ παράβολον.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἡ προκειμένη ἀγωγὴ εἶναι διεκδικητικὴ ἀκινήτων κτημάτων, καὶ ἐπομένως ὀρθῶς ὁ ἐνάγων, μὴ ἀναγνωρίζων ποσῶς τὴν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης κατὰ τὴν ὑπεράσπισίν της ἀποδοθεῖσαν εἰς τὰ κτήματα ταῦτα πρότερον ἰδιότητα ὑπέβαλεν αὐτὴν εἰς ἀπόπειραν συμβ. κατὰ τὰς ῥητὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ νόμου μὴ ἐμφανισθείσης δὲ τῆς ἐναγομένης ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, οὐδὲ καταθεσάσης τὸ ἕνεκα τῆς μὴ ἐμφανίσεώς της ὀφειλόμενον πρόστιμον δρχ. 10 πρὸ τῆς τελευταίας συζητήσεως τῶν πρωτοδικῶν, ὀρθῶς καὶ νομίμως τὸ πρωτοδικεῖον κατὰ τὴν περὶ τούτου ῥητὴν διάταξιν τῆς πολιτ. δικονομίας ἠρνήθη ἀκρόασιν εἰς αὐτήν, καὶ ἐδίκασε τὴν ὑπόθεσιν ἐρήμην, διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 504 ἀποφάσεως, διὸ ὡς πρὸς τοῦτο καθίσταται ἡ ἔφεσις ἀνυπόστατος.— Καταβληθέντος ὅμως ἤδη τοῦ εἰρημένου προστίμου, ὡς τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ ταμίου Ἄνδρου διαλαμβάνει τὴν 5 δεκεμβρίου π. ἔ. ἤγουν πρὸ τῆς κατὰ τὴν 7 δεκεμβρίου π. ἔ. ἐπιδόσεως τῆς ἐφέσεώς της, καὶ πληρωθέντος οὕτω τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἡ ὑπόθεσις δύναται καὶ πρέπει ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν νὰ συζητηθῇ κατ' ἀντιμωλίαν. Απ. Εφ. Αθηνῶν 11758 τοῦ 1851, τμ. ά.

§ 240. Ἡ περὶ μὴ πληρωμῆς προστίμου, ἕνεκα μὴ ἐμφανίσεως κατὰ τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. διαδικασίαν ἔνστασις, ἀφορῶσα τὴν δημοσίαν τάξιν, προτείνεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν. Ἀπόφ. 8331 τοῦ 1851 Εφ. Αθ.

§ 241. Ἰδὲ ἀρ. 8331 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν δι' ἧς τὸ δικαστήριον τοῦτο ἀπέφηνε καὶ διὰ ταύτης ὅ,τι καὶ ἄλλοτε περὶ τοῦ ἄρθρ. 516 τῆς πολ. δικ.

§ 242. Τὸ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικονομ. ποίαν ἔννοιαν ἔχει; — Τὸ δικ. τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8331 τοῦ 1851 εἶπεν ὅ,τι καὶ ἄλλοτε.

§ 243. Ποία εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 526 τῆς πολ. δικον.;

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικονομίας μὴ ἐμφανισθέντος ἑνὸς τῶν διαδίκων ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸς ἀπόπειραν συμβ., εἰς τοῦτον ἀρνεῖται ὁ δικαστὴς καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος πᾶσαν ἀκ-

ταγενεστέραν συνεδρίασιν, ἕως ὅτου πληρώσῃ οὗτος πρόστιμον ἕνεκα τῆς μὴ ἐμφανίσεώς του, ἡ δὲ διάταξις αὕτη, λαλοῦσα ἀδιακρίτως περὶ τοῦ μὴ ἐμφανιζομένου διαδίκου καὶ περὶ μεταγενεστέρας συνεδριάσεως, ἐννοεῖ ὑπόχρεον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ προστίμου (πάντα μὴ ἐμφανιζόμενον διάδικον, εἴτε ἐνάγων εἶναι οὗτος εἴτε ἐναγόμενος, καὶ πάντα ἀδιακρίτως δικαστήν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου πρόκειται ἡ συζήτησις. Ἀπ. 4 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ν. ἐφ. (Νομ. σ. 5371).

§ 244. Ἐὰν ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ συμβιβασμοῦ δὲν καταβάλῃ τὸ νόμιμον πρόστιμον, οἱ τῆς ὑπερασπίσεως λόγοι του δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν· (531, 526 πολ. δικ.) Ἀπόφ. 568 τοῦ 1851 Εφ. Ν. (Νομ. σ. 5496).

§ 245. Περὶ τοῦ ἄρθρου 526 τῆς πολ. δικ. ἴδε λέξ. Πρόστιμον, ἔνθα ἡ 9387 καὶ ἡ 4512 ἀπ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφ.

§ 247. Ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 526 τῆς πολ. δικ. ὅταν κανεὶς τῶν διαδίκων δὲν ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. ὁρισθεῖσαν ἡμέραν;

Ἡ 15490 τοῦ 1857 ἀπ. ἐφ. Αθ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, οὐδετέρου τῶν διαδίκων ἐμφανισθέντος ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου συνεπείᾳ τῆς κλήσεως τοῦ Π. κατὰ τὴν διὰ ταύτης ὁρισθεῖσαν προθεσμίαν, κατελείφθη ἡ ὑπόθεσις, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 200 τῆς πολ. δικονομίας, ἄχρις οὗ τὴν ἐπαναλάβωσιν οἱ διάδικοι, καὶ ἑπομένως δὲν ὑπῆρχε περίπτωσις νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 526 τῆς αὐτῆς δικονομίας, ἐφαρμοζομένη μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ εἷς τῶν διαδίκων ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, ἀπελείφθη δὲ ὁ ἕτερος, ὅτε εἷς τὸν μὴ ἐμφανισθέντα τοῦτον διάδικον πρέπει νὰ ἀρνῆται ὁ δικαστὴς πᾶσαν μεταγενεστέραν συνεδρίασιν ἕως ὅτου πληρώσῃ πρόστιμον δέκα δραχμῶν διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν αὐτοῦ. Ὅθεν καλῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ εἰρηνοδίκης, κοινοποιήσαντος τοῦ Σπανοπούλου ἑτέραν περὶ ἀποπείρας συμβ. κλῆσιν, δι' ἧς παραιτεῖται ἀπὸ τῆς πρώτης, ἐδέχθη τὸν Σπανόπουλον κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν, ἐμφανισθέντα ἐνώπιόν του διὰ τὴν ἀπόπειραν τοῦ συμβ· ἄρα ἡ πρότασις τῆς Ἑλένης Ἰωαννίτου περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐπὶ τῆς δευτέρας κλήσεως τοῦ Σπανοπούλου συνταχθείσης ἐκθέσεως περὶ μὴ ἐμφανίσεως τῶν πρὸς ἀπόπειραν συμβ. κλητευθέντων, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς στηριζομένη περὶ ἐλλείψεως τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας ἔνστασις τῆς ἰδίας δὲν εἶναι βάσιμος.

§ 248. Ὁ νόμος διατάττων ὥστε νὰ μὴ εἰσάγηται ἐνώπιον

τῶν δικαστηρίων οὐδεμίαν ἀγωγὴ, ὑπαγομένη εἰς ἀπόπειραν συμβ, ἄνευ προηγουμένης τοιαύτης ἀποπείρας, οὐδόλως ἀπαγορεύει, ὥστε, ἀποπειραθέντος ἅπαξ συμβιβασμοῦ, νὰ γίνεται δευτέρα περὶ τούτου ἀπόπειρα. μάλιστα δὲ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ πνεύματος, ἐξ οὗ ἀπορρέουσεν ἡ ἐκτεθεῖσα τοῦ μνησθέντος ἄρθρου διάταξις τοῦ νὰ διαλύωνται, τουτέστιν, εἰ δυνατὸν, συμβιβαστικῶς αἱ μεταξὺ τῶν πολιτῶν ἀναφυόμεναι διαφοραὶ, ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ ἀδιστάκτως ὅτι ἐπιτρέπεται τὸ νὰ γίνηται δευτέρα ἀπόπειρα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου· ὅθεν ἡ ἐνάγουσα, ἀφοῦ εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ πρόστιμον κατεβλήθη ὑπ' αὐτῆς διὰ τὴν μὴ ἐμφάνισίν της κατὰ τὴν πρώτην ἀπόπειραν πρὸ τῆς δευτέρας ἀποπείρας, ἠδύνατο, νομίμου οὔσης καὶ τῆς δευτέρας ταύτης ἀποπείρας, νὰ ἐπισυνάψῃ εἰς τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς ἀντὶ τῆς ἐκθέσεως περὶ τῆς μὴ ἐμφανίσεως αὐτῆς κατὰ τὴν πρώτην ἀπόπειραν τὴν ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀποτυχίας τῆς δευτέρας περὶ ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, ὡς ἔπραξεν· ὥστε ἡ αὐτὴ ἐνάγουσα καὶ ἤδη ἐκκαλοῦσα ἐξεπλήρωσε τὴν διὰ τοῦ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρου 538 τῆς πολ. δικονομίας διατασσομένην διατύπωσιν. Απ. 14864 τοῦ 1857 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

Πότε προτείνεται ἡ ἔνστασις περὶ ἐλλείψεως τῆς τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποπείρας;

§ 260. Ἡ ἀπόπειρα τοῦ συμβ. ἐνομοθετήθη χάριν δημοσίου συμφέροντος καὶ δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐξετάσῃ τὸ δικαστήριον, ἂν ἔλαβε χώραν, μάλιστα δὲ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Οἰκ. τ. 2 σ. 8.—Εὐρ. 2 σ. 332—334.

§ 261. Οὐ μόνον ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν καὶ τοῦ Ἀρ. Πάγου, δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἡ ἔνστασις ὅτι δὲν προηγήθη ἀπόπειρα συμβ ἢ ὅτι δὲν κατεβλήθη τὸ τῆς ἐμφανίσεως πρόστιμον· διότι, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ 531 ἄρθρου, ὀφείλουσι τὰ δικαστήρια νὰ ἐξετάζωσιν αὐτεπαγγέλτως, ἂν ἔλαβε χώραν ἀπόπειρα συμβ· ἐνστάσεις δὲ ἐξεταζόμεναι αὐτεπαγγέλτως ἐξαιροῦνται τῆς ἀποκλειστικῆς διατάξεως τοῦ 160 ἄρθρου· ἄρα προτείνονται καὶ κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον. Ἐκ τῆς διατάξεως δὲ τοῦ ἄρθρ. 811 § 2 συνάγεται ὅτι καὶ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ παραδεκτὴ κατὰ πρῶτον εἶναι ἡ πρότασις αὕτη. Οὕτως ἐν γένει ἀποφασίζουσι καὶ τὰ ἑλληνικὰ δικα-

στήρια. Ἴδε Εὑρετ. Β'. 332 ἀριθ. 2 ά. ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 201, 366 τοῦ 1852 καὶ 348 τοῦ 1853 (1).

§ 262. Ὁ ἐνάγων δύναται νὰ προτείνῃ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀποπείρας; Ὁ Ἀρ. Πάγος εἶπεν, ὄχι (ἀπόφ. 342 τοῦ 1840, ἀπ. 64 τοῦ 1848), ἐφαρμόσας τὴν ἀρχήν, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ προσβάλῃ ὡς ἀκύρους τὰς ἰδίας αὐτοῦ πράξεις καὶ νὰ παραγάγῃ ἐντεῦθεν λόγον ἀναιρέσεως. «Ἀλλ' ὅτι ὁ δικαστὴς αὐτεπαγγέλτως »ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ, ἀδιάφορον εἶναι ἂν δύναται ἢ μὴ νὰ προ»τείνῃ αὐτὸ ὁ διάδικος» (2).

Οἱ Γάλλοι, σιωπῶντος τοῦ νόμου αὐτῶν, ἀμφισβητοῦσιν ἂν τὰ

---

(1) Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀποπείρας τοῦ συμβ. προτείνεται κατ' ἔφεσιν; ὅρα τὴν νομολ. ἐν Εὑρ. τόμ. 2 σελ. 361 § 38.— αὐτ. σελ. 332 ἐπ.— Ἴδε καὶ τὴν 13467 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ.

— Ἡ ἔλλειψις τῆς προδικασίας δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν διαδικασίαν (ὅταν μάλιστα δὲν ἀπαιτῆται καὶ ἡ πρὸς συμβ. απόπειρα)· ὅθεν ἂν ὁ ἀντίδικος, χωρὶς νὰ προτείνῃ πρωτοδίκως τὴν ἔλλειψιν ταύτην, προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἐφεσίμως τὸν λόγον τοῦτον πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ἐν τῷ πρωτοδικείῳ διαδικασίας. Απ. Ἐφ. Ν. 26 7βρίου 1841 (Νομ. σ. 2707).

— Ἡ ἀκυρότης ἕνεκα τῆς μὴ ἐπισυνάψεως ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀγωγῆς τῆς περὶ ἀποτυχίας τοῦ συμβιβασμοῦ πράξεως, δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν. Απ. Ἐφ. Ν. 58 τοῦ 1846 (Νομ. σ. 4617).

— Κατὰ τὸ ἄρθρον 811 § 1 τῆς πολ. δικ. οὐδεὶς δύναται νὰ παραγάγῃ λόγον πρὸς ἀναίρεσιν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πράξεων· ἄρα ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τοῦ εἰρην. εἰς τὴν πρὸς συμβ. ἀπόπειραν δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου ὅτι ἡ διαδικασία εἶναι ἄκυρος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐπλήρωσε τὸ πρόστιμον.— Απ. πολ. Ἀρ. Π. 265 τοῦ 1849.

(2) Ὅταν διά τινος ἀποφάσεως ἀπεῤῥίφθη πρότασις περὶ ἐλλείψεως ἀποπείρας πρὸς συμβ, ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη, κοινοποιηθεῖσα, κατέστη τελεσίδικος, δὲν ἐπιτρέπεται πλέον νὰ προταθῇ ἡ εἰρημένη ἔνστασις· καθότι ἡ ἀπόῤῥιψις τῆς περὶ ταύτης προτάσεως ἰσχύει οὐ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπεῤῥίφθη, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλας τὰς μετ' αὐτὴν ἐκδοθείσας. Ἀπόφ. 9505 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

περὶ τῆς ἀποπείρας εἶναι δημοσίας τάξεως· ἐπεκράτησε δὲ ἡ ἀποφατικὴ γνώμη (ὅρα Dalloz ἀρ. 44–70)· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἀντιδοξοῦντες συγγραφεῖς. Boucenne II, 47. Carré ζ. 243. Dalloz λ. nullité § 38.

§ 263. Διαφορά τις εἰσαχθεῖσα ὡς συνοπτικὴ καὶ παραπεμφθεῖσα κατὰ τὸ ἄρθρ. 624 εἰς τὴν συνήθη διαδικασίαν, δύναται, »ἐὰν ἔχῃ ἀνάγκην ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, νὰ ὑποβληθῇ εἰς αὐτὴν τότε ;» ἢ γενικώτερον, «συγχωρεῖται νὰ κινηθῇ πρότερον »ἡ ἀγωγὴ καὶ ἔπειτα νὰ γείνῃ ἀπόπειρα συμβ.;» Φρονῶ, ναί. Πολ. 531 « . . . δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον δικαστηρίου πρωτοδικῶν . . . », ἄρα ὅταν πρόκηται νὰ αὐζηθῇ, ἐξετάζεται ἂν ὑπάρχῃ ἀπόπειρα· nullitates restringendae sunt.

§ 264. Ὅταν ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀποφάσεως, δι' οὗ ἀπερρίφθη ἡ περὶ ἐλλείψεως ἀποπείρας συμβ. πρότασις, κατέστη τελεσίδικος (ἡ ἀπόφασις), εἶναι ἀπαράδεκτος πλέον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν ἡ περὶ τούτου ἔνστασις, διότι, ὑπαρχούσης τελεσιδικίας, δὲν δύναται μηδ' αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐξετασθῇ. Απ. πολ. Αρ. Π. 12 τοῦ 1846 (Εὐρ. 2 α. 334).

Προσθῆκαι τινές.

§ 270. Ἴδε ἀνωτ. § 14—17.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 532, § 3 τῆς πολ. δικονομίας ἀπόπειρα συμβ. δὲν εἶναι ἀναγκαία ἐπὶ συνοπτικῶν καὶ κατεπειγουσῶν ὑποθέσεων ὡς τοιαῦται δὲ θεωροῦνται αἱ κατὰ τὸ ἄρθρ. 618 § 4 τῆς πολ. δικονομίας περὶ συμβολαίων ἐνοικιάσεως ἢ μισθώσεως κτημάτων, τουτέστι διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ ἐνοικιάζοντος κτῆμά τι καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ πηγάζουσαι ἐκ τοῦ μεταξὺ αὐτῶν συμβολαίου, ὡς γίνεται φανερώτερον ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου 490 § 9 τῆς πολ. δικονομίας, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπει τὸ ἄνω ῥηθὲν ἄρ. 618 τῆς αὐτῆς. Απ. πολ. Αρ. Π. 123 τοῦ 1837.

§ 271. Ὅρα ἀνωτ. § 35.

— Χαρακτηρισθείσης τῆς δίκης κατεπειγούσης ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, ἡ συμβ. ἀπόπειρα καθίσταται περιττή. Απ. Εφ. Ν. 99 τοῦ 1845 (Νόμ. σ. 4143).

— Εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ πρωτοδικείου ὁ νόμος ἀνέθεσε τὴν ἐκτίμησιν τῶν περιστατικῶν, ἅτινα καθιστῶσι τὴν δίκην κατεπείγουσαν ἑπομένως ἡ λόγῳ κατεπείγοντος χαρακτηρισθεῖσα δίκη,

εἰσάγεται καὶ ἄνευ τῆς πρὸς συμβ. ἀποπείρας καὶ τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἐξετάσῃ τὸ ὀρθὸν ἢ μὴ τῆς πράξεως ταύτης τοῦ προέδρου. Απ. Εφ. Ν. 121 τοῦ 1843 (Νομ. σ. 4152).

§ 272. ὅρα ἀνωτ. § 1ª γ.

— ὅταν μεταξὺ τῶν ἐνηλίκων ὑπάρχουν καὶ ἀνήλικες δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συμβ. ἀπόπειρα. Απ. Εφ. Ν. 21 μαΐου 1840 (Νομ. σελ. 2078)

— Ὅταν εἰς συνήθη δίκην τινὲς τῶν διαδίκων εἶναι ἱκανοί, τινὲς δὲ ἀνίκανοι πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι, ἡ κινηθεῖσα ἀγωγὴ πρὶν γίνῃ ἀπόπειρα συμβ. μεταξὺ τῶν ἱκανῶν, εἶναι ἄκυρος καθὼς καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς διαδικασία. Απ. Εφ. Ν. 215 τοῦ 1843, 65 τοῦ 1844 (Νομ. σ. 3379, 3987).

§ 273. Ἴδε ἀνωτ. § 51.

Ἐπὶ ἀνακοπῆς ἐνυποθήκου δανειστοῦ, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις τῆς διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ γενομένης πωλήσεως τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, καὶ μεθ' ἧς συνδέεται κυρία ἐκ τῆς ὑποθήκης πηγάγουσα ἀγωγή, μὴ εἰσαχθεῖσα δὲ παρεμπιπτόντως ἢ ὡς κατεπείγουσα, ἀπαιτεῖται ἀπόπειρα συμβ. Απ. πολ. Ἀρ. Π. τοῦ 1857.

Πίναξ λεκτικός

τῆς λέξ. Συμβιβασμὸς (ἀπόπ. πρὸς συμβιβ. σελ. 272—320)

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ δηλοῦσι τοὺς §§.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν πολιτικῶν τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεων, ὅσαι εὑρηνται ἐν τῷ ἄρθρῳ Συμβιβασμοῦ ἀπόπειρα (σελ. 272—320).

Ἀποφάσεις πολ. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1837.	Ἀποφάσεις πολ. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1838.
Ἀπ. 123—§ 270.	Ἀπ. 256—§ 189α.
	Ἀπ. 305—§ 3.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1840.

Ἀπ. 119—§ 20.
Ἀπ. 342—§ 5, 262.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1843.

Ἀπ. 8—§ 60.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου.
τοῦ 1844.

Ἀπ. 82—§ 112.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1845.

Ἀπ. 94—§ 101, 104.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1846.

Ἀπ. 12—§ 264.
Ἀπ. 27—§ 101, 104.
Ἀπ. 51—§ 48.
Ἀπ. 62—§ 221.
Ἀπ. 85—§ 183, 199².

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου.
τοῦ 1847.

Ἀπ. 57—§ 40.
Ἀπ. 200—§ 35.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1848.

Ἀπ. 64—§ 262.
Ἀπ. 177—§ 19².

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1849.

Ἀπ. 16—§ 236.
Ἀπ. 36—§ 161.
Ἀπ. 74—§ 10, 90.
Ἀπ. 123—§ 172.
Ἀπ. 265—§ 261 ὑποσ.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1850.

Ἀπ. 105—§ 21
Ἀπ. 138—§ 14.
Ἀπ. 186—§ 217.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1851.

Ἀπ. 124—§ 197.
Ἀπ. 147—§ 1².
Ἀπ. 219—§ 41. 126 ἀρχ.
Ἀπ. 247—§ 101.
Ἀπ. 267—§ 19².

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1852.

Ἀπ. 122—§ 154.
Ἀπ. 227—§ 183.
Ἀπ. 290—§ 210.
Ἀπ. 366—§ 231, 261.
Ἀπ. 371—§ 79.
Ἀπ. 463—§ 42.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1853.

Ἀπ. 53—§ 151.
Ἀπ. 73—§ 152.
Ἀπ. 348—§ 63, 261.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου
τοῦ 1854.

Ἀπ. 57—§ 30.
Ἀπ. 60—§ 154.
Ἀπ. 133—§ 65.
Ἀπ. 146—§ 83.
Ἀπ. 221—§ 51.

Ἀποφάσεις πολ. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1855.

Ἀπ. 76—§ 78.
Ἀπ. 188—§ 51, 111.

Ἀπ. 368—§ 120.

Ἀποφάσεις πολ. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1856.

Ἀπ. 76—§ 125.

ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΣ πλοίων.

Ῥάλλ. Ἐμπορ. δ. τόμ. 2 σελ. 369.

Εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστοῦ. αὐτ. Ἐν ἀμφιβολίᾳ τοῦ παραιτίου αὐτῆς. Τί γίνεται; αὐτ.

ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ.

Τὰ περὶ συμβολαίων καταχωρίσω ἐν λ. Ὑπομνήματα.

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ.

1) Τοὺς συμβολαιογράφους ἐν περιπτώσει κωλύσεως ἢ ἐξαιρέσεως ποῖος ἀναπληροῖ.— Ποῖος τοὺς εἰρηνοδίκας;— Τὰ δικαιώματα πῶς διανέμονται ἐν περιπτώσει ἀσθενείας.— Οἱ ἀναπληρωταὶ οὗτοι ἀπαλλάττονται τῆς ἐγγυήσεως. Δ. 21 μαρτ. 1836, σελ. 66, 45.

2) Οἱ εἰρηνοδίκαι θέλουν ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκπληρῶσιν ἔργα συμβολαιογράφου καὶ ὅταν ἐντὸς τῆς περιφερείας ὑπάρχωσιν εἰδικοὶ συμβολαιογράφοι μὴ διωρισμένοι ὅμως ἐν αὐτῇ τῇ καθέδρᾳ των. Ν. 24 ἰουλ. 1843, σελ. 147.

3) Σύστασις συμβολαιογράφου εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Εἰρην. Τρικάλλων.— Ἕδρα Δ. 6 ἰουν. 1845, 116.

4) Διορισμὸς συμβολαιογρ. εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Εἰρην. Ἀμφίσσης. Δ. 13 ὀκτ. 1849. 331.

5) Διορισμὸς συμβολ: εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Εἰρην. Μεσολογγίου. Δ. 21 ὀκτ. 1849. 340.

6) Διορισμὸς συμβολ. εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Εἰρηνοδικείου Κέας. Δ. 30 νοεμ. 1849. 354.

Β. Δικαστήριον. Ἐγγυοδοσία. Εἰρηνοδικεῖον. Ὑπουργεῖον. Χαρτόσημον (1).

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΙ (2).

Ἴδε τὰς λέξ. Ὑπομνήματα (ἔνθα περὶ συμβολαίων).— Πειθαρχικαὶ ποιναί.

Α. Ἱστοριογραφία (3).

§ 1. Τῆς συμβολαιογραφικῆς ἀρχῆς ἡ σύστασις κύριον ἔχει σκοπὸν τὴν τῶν δικαστικῶν ἐρίδων προκατάληψιν· διότι αὕτη μὲν ἐγκατέστη, ἵνα συντάττῃ καὶ δημοσίαν παρέχει πίστιν εἰς τὰ συναλλάγματα καὶ τὰς λοιπὰς τῶν ἰδιωτῶν νομικὰς πράξεις, τοὺς δικαστικοὺς δὲ ἀγῶνας γεννᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν νομικῶν σχέσεων τὸ ἀσαφὲς καὶ ἀμφίβολον. Οἰκ. § 30.

---

(1) Οἱ τελευτ. ἀριθ. σημαίνουσι τὰς σελ. τῆς Ἐφ. τῆς Κυβερ.

(2) Βιβλιογραφία. Οἰκ. § 30—34.— Οἱ αὐτόθι παραθετόμενοι συγγραφεῖς.— Φέδ. σ. 211 ἐπ. – rep. νέον Dall. λ. notaire.

(3) Dall. αὐτ. ἀρ. 4 ἐπ. ἔνθα ἐκτενέστερα.

Attributions générales et speciales des notaires. Δαλλ. αὐτ. § 231 ἐπ.

Des fonctions incompatibles avec l'exercice du notariat. αὐτ. § 266 ἐπ. (Ἴδε ἡμ. Εὐρ. λ. Δικασταί).

Obligations qui derivent de la loi.—Ministère forcé· repertoire, mariage, séperations de biens, tableau d'interdits, sceau, cachet, transcription, conservation et communication de minutes. αὐτ. § 277 ἐπ.

Dévoirs moraux des notaires et obligations nées des mandats, dont ils se sont chargés. αὐτ § 343.

Prohibitions diverses faites aux notaires· parenté ou alliance· intérêt, αὐτ. § 365.

Payement de leurs honoraires, Solidarité.— Preuve· compétence. αὐτ. § 519.

Συμβολαιογράφοι ὑπῆρχον καὶ παρὰ Ῥωμαίοις· μάλιστα δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Αὐτοκρατόρων ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἰδία τάξις, οἱ tabelliones ἢ tabularii.

Διατάξεις Ῥωμαϊκὰς ἀπεμιμήθησαν καὶ ὡς πρὸς τοῦτο τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης τὰ Κράτη. Ἐκ τίνος δὲ διατάγματος Καρόλου τοῦ Μεγάλου τοῦ 803 ἔτους ἐξάγεται ὅτι τοὺς συμβολαιογράφους διώριζον οἱ καθ' ἕκαστον ἄρχοντες. Ἀλλ' ὕστερον καθιερώθη ὡς ἰδιαίτερον τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας προνόμιον ὁ διορισμὸς αὐτῶν. Ἐπὶ αὐτοκράτορος δὲ Λοθάρου ὑπεχρεώθησαν οἱ συμβολαιογράφοι νὰ ὁρκίζωνται, quod nullum scriptum falsum faciant. Ὥστε ἔκτοτε μόνον δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι κατέστησαν δημόσιοι ὑπάλληλοι (scribæ publici, notarii publici) καὶ τὰ ἔγγραφα αὐτῶν δημοσίαν παρεῖχον πίστιν. Ἀλλὰ καὶ οἱ Πάπαι διώριζον συμβολαιογράφους, μάλιστα δὲ καὶ ἐπίσκοποι καὶ μοναστήρια. Κατὰ δὲ τὸν μέσον αἰῶνα καθιερωμένον ἦτο ἐν Ἰταλίᾳ ὅτι οἱ συμβολαιογράφοι ἐνήργουν vel regali vel papali auctoritate.

Ἡ interrogatio in jure τοῦ ῥωμ. δ. ἀνοικείως μετενεχθεῖσα εἰς τὴν ἑκουσίαν δικαιοδοσίαν ἐγέννησεν ἐνωρὶς ἤδη τὴν ἰδέαν, ὅτι τὰ παρὰ συμβολαιογράφου πραττόμενα ἴσχυον ὡσανεὶ ἐπράττοντο παρὰ δικαστοῦ· ὥστε ἠδύνατο καὶ αὐτὸς, ὡς judex chatelarius, νὰ ἐπισυνάπτῃ εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ συντασσόμενα ἔγγραφα διαταγὴν πρὸς ἐκτέλεσιν, præceptum de solvendo.

Καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπῆρχον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα πολλῶν εἰδῶν συμβολαιογράφοι. Φίλιππος ὁ Καλὸς πρῶτος ἀπηγόρευσε διὰ νόμου τοῖς κατὰ μέρος χωροδεσπόταις τὸ διορίζειν συμβολαιογράφους, χορηγήσας τὸ δικαίωμα τοῦ συντάττειν ἔγγραφα εἰς μόνον τοὺς παρ' αὐτοῦ διωρισμένους. Κάρολος δὲ ὁ Η' περιώρισε τοὺς ὑπὸ τοῦ Πάπα καὶ τῶν ἐπισκόπων διωρισμένους συμβολαιογράφους εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ μόνον πράγματα. Ἀλλ' ὅμως τῶν διατάξεων τούτων ἐγίνοντο συχναὶ παραβιάσεις, ἕως οὗ ὁ νόμος τῆς 29 σεπτεβρίου 1791 ἐξωμάλυνε τὸ πρᾶγμα ἐγκαταστήσας μόνον δημοσίους συμβολαιογράφους (notaires publics). Μετὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν νόμων τινῶν, εἰδικὰ τῆς συμβολαιογραφίας ἀντικείμενα κανονιζόντων, ἐξεδόθη τέλος ὁ τῇ 25 ἀνεμώδους ἔτους 11 τῆς δημοκρατίας νόμος, ὅστις ἐν πολλοῖς ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις τῶν περὶ συμβολαιογράφων διατάξεων τοῦ ἡμετέρου ὀργανισμοῦ.— Ἀπὸ Οἰκ. § 30.

Β. Ὅρια τῆς ἐξουσίας τῶν συμβολαιογράφων.

§ 2. Ἡ Κυβέρνησις διορίζουσα τοὺς συμβολαιογράφους ὁρίζει τὸν παρ' ἑκάστῳ Πρωτοδικείῳ ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ τὴν ἐντὸς αὐτοῦ ἕδραν ἑκάστου (1). Ἡ ἔκτασις δὲ τῆς ἐξουσίας τῶν συμβ. ὁρίζεται ἐκ τῆς περιφερείας τοῦ εἰρηνοδικείου, παρ' ᾧ καθιδρύονται· αὕτη λοιπὸν κανονίζει τήν τε ἁρμοδιότητα καὶ τὸ ἔγκυρον τῶν πράξεων αὐτῶν.

§ 3. Ἐὰν ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ αὐτοῦ εἰρηνοδικείου εἶναι διωρισμένοι πολλοὶ συμβολαιογράφοι, ἅπαντες εἰσὶν ἁρμόδιοι νὰ ἐνεργῶσιν ἐντὸς τῆς περιφερείας ταύτης. «Πῶς ὁρίζεται τῶν »συμβολαιογράφων Ἀθηνῶν ἡ ἁρμοδιότης, ὅπου ὑπάρχουσι δύο »εἰρηνοδικεῖα;» Θέμ. τ. 1 σ. 60 σημ. 2.

Τὴν Γαλλ. νομοθ. ἴδε εἰς Θέμ. § 31 σημ. 2.

Γ. Ἔργα αὐτῶν.

§ 4. Ἔργα τῶν συμβολαιογράφων εἰσί·

α) «Ἡ σύνταξις καὶ ἡ φύλαξις παντὸς εἴδους νομικῶν πρά»ξεων» (2)· διότι οἱ συμβολαιογράφοι εἰσὶν ἡ τὴν ἐξουσίαν δικαιοδοσίαν ἐμπεπιστευμένοι ὑπάλληλοι. Ἡ διὰ συμβολαιογράφου σύνταξις νομικ. πράξεων δὲν εἶναι μὲν κατὰ κανόνα ἀναγκαία (3),

---

(1) Ἡ Κυβέρνησις προσδιορίζει τὸν παρ' ἑκάστῳ πρωτοδικείῳ ἀριθμὸν τῶν συμβολαιογράφων, ἀλλ' οὕτως ὥστε ἐντὸς τῆς περιφερείας ἑκάστου εἰρηνοδικείου νὰ ὑπάρχῃ τοὐλάχιστον εἷς συμβολαιογράφος. Ὀρ. 167, 168. Κατὰ τὴν Γαλλ. νομοθεσίαν οἱ συμβολαιογράφοι διορίζονται διὰ βίου. Gagneraux I, 147.

(2) Ὀργ. 166, 192 art. 1 τοῦ γαλ. ν. τῆς 25 vént.

(3) Παρ' ἡμῖν ἀναγκαία εἶναι π. χ. εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ 42 ἄρθρ. τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, τῶν ἄρθρ. 19 καὶ 77 τοῦ νόμου τῶν ὑποθηκῶν, τοῦ 93 ἄρθρ. τῆς πολ. δικονομίας καὶ τοῦ 40 ἄρθρ. τοῦ ἐμπ. νόμου. Θέμ. 215 περὶ τοῦ Γαλ. δικαίου ἴδε Gagneraux I, 47—64. Berriat I, 60 σημ. 62.

ἱκανῶς ὅμως εὔχρηστος ἕνεκα τῶν πολλῶν πλεονεκτημάτων (1) αὐτῆς, δι' ἃ καὶ εἰς βαρυτάτας ὑποβάλλεται διατυπώσεις (2).

§ 5. Μόνον ἐκεῖναι αἱ νομικαὶ πράξεις ἐξαιροῦνται τῆς ἁρμοδιότητος τῶν συμβολαιογράφων, ἃς ὁ νόμος ῥητῶς ἀνέθηκεν εἰς ἄλλην ἀρχήν· π. χ. αἱ τῶν ὑποθηκῶν ἐγγραφαί, αἱ ληξιαρχικαὶ πράξεις. Ὡς πρὸς τὴν Γαλ. νομοθεσίαν πρλ. καὶ τὰ ἄρθρ. 353, 363 καὶ 477 τοῦ Γαλ. Κώδηκος. Aubry et Rau cours de droit civil français III, 291 σημ. 9.

§ 6. Ὑπὸ ποίου γίνονται αἱ κοινοποιήσεις τῶν πρὸς πραγματοποίησιν τῆς περὶ διανομῆς ἀποφάσεως πλειστηριασμῶν; Εὐρ. τόμ. 9 σελ. 124 § 9.

Τὴν Γαλλ. περὶ τούτου νομολ, βλ. εἰς Δαλλ. αὐτ. § 217 ἐπ.

§ 7. Περὶ τῆς καθέδρας τῆς ὑπηρεσίας των προνοεῖ τὸ ἄρθρον 167 τοῦ δικ. οργ.— Ἴδε δὲ Dall. αὐτ. § 30 ἐπ.

Περὶ τῆς Γαλλικῆς νομολογίας ὡς πρὸς τὸ ressort τῶν συμβολ. ὅρα αὐτ. § 66 ἐπ.

§ 8. β') «Ἡ βεβαίωσις τῆς χρονολογίας ἰδιωτικῶν ἐγγράφων». Διὰ τὴν ὑποψίαν τοῦ προχρονισμοῦ πρὸς βλάβην τρίτων προσώπων δὲν ἔχουσι βεβαίαν χρονολογίαν ὡς πρὸς τούτους τὰ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα· λαμβάνουσι δὲ αὐτὴν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ τῆς συμβολαιογραφικῆς θεωρήσεως. Οἰκ. τ. 1 σ. 61.

— Θεώρησις ὑπὸ συμβολαιογράφου. Ἴδε ἀπ. Ἀρ. Πάγου 287 τοῦ 1852, ἐν λέξ. *Ἔγγραφα δημόσια*.

§ 9. γ') «Ἡ ἐκτέλεσις ἄλλων τινῶν δικαστικῶν πράξεων.» Δηλαδὴ α') ἡ ἐνέργεια δημοσίων πλειστηριασμῶν, κατά τε τὰς ἀναγκαστικὰς ἐκτελέσεις (3) καὶ κατὰ τὰς ἐξωδίκους ἢ δικαστικὰς ἀπαλλοτριώσεις (4)· β') ἡ διεύθυνσις τῆς περὶ τὴν κατά-

---

(1) δηλ. αἱ συμβολαιογραφικαὶ πράξεις εἰσὶ δημόσια ἔγγραφα καὶ δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀναγκαστικῶς ὡς καὶ αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις (Ὀργ. 191)· διὰ τοῦτο οἱ συμβολαιογράφοι λέγονται judices chartularii. Berriat I, 65 σημ. 85.

(2) Πρλ. Ὀργ. 177—191, 182, 183. Berriat I, 63.

(3) Πολ. 891, 965 οἱ πλειστηριασμοὶ οὗτοι δύνανται ν' ἀνατεθῶσι καὶ εἰς τὸν εἰρηνοδίκην.

(4) Πολ. 1081 § 1. 1086, 1077, 1092 αἱ ἀπαλλοτριώσεις αὗται δύνανται ν' ἀνατεθῶσι καὶ εἰς τὸν εἰρηνοδίκην ἢ γραμματέα αὐτοῦ.

τάξιν τῶν δανειστῶν προδικασίας καὶ ἡ προκαταρκτικὴ τοῦ πίνακος σύνταξις (1). Εἰς τὸν συμβολαιογράφων γίνονται καὶ αἱ κατὰ τοῦ πίνακος ἀνακοπαὶ τῶν δανειστῶν (2)· γ΄) ἡ ἐπὶ δικαστικῆς διανομῆς κοινῆς περιουσίας τακτοποίησις τῆς ὁμάδος (3)· δ) ἡ σύνταξις δικαστικῶν ἀπογραφῶν (4) καὶ ε) ἡ πιστοποίησις τῶν ἐν τῷ συμβολαιογραφείῳ γενομένων τοιχοκολλήσεων (5). Οἰκον. τόμ. 1 σελ. 61 ἐπ.

Δ. *Καθήκοντα αὐτῶν.*

§ 10. Οἱ συμβολαιογράφοι, δημόσιοι ὄντες ὑπάλληλοι καὶ κυριώτερον ἐνασχόλημα ἔχοντες τὴν σύνταξιν καὶ φύλαξιν ἰδιωτικῶν συμφωνιῶν, διάφορα εἰσὶν ἐπιβεβλημένοι καθήκοντα. Ἤγουν ὀφείλουσι 1) πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ ἑαυτῶν ἔργα νὰ παραδώσωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πρωτοδικείου καὶ εἰρηνοδικείου τὴν ὑπογραφὴν καὶ μονογραφίαν αὐτῶν· 2) νὰ παρέχωσιν εἰς πάντα καὶ περὶ πάσης πράξεως τὴν ἑαυτῶν συνδρομήν· ἀπηλλαγμένοι τοῦ καθήκοντος τούτου εἰσὶν ὅταν ἡ συντακτέα πρᾶξις τοὺς ἐνδιαφέρῃ ἢ ἦναι παράνομος καὶ κατὰ τῶν χρηστῶν ἠθῶν· 3) κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν συμβολαίων νὰ πληροφορῶνται ἀκριβῶς οὐ μόνον τὴν θέλησιν τῶν συμβαλλομένων, ἀλλὰ καὶ τὴν γνῶσιν αὐτῶν περὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ὧν ἀναδέχονται ὑποχρεώσεων, διδάσκοντες αὐτοὺς ἐν ἀνάγκῃ περὶ αὐτῶν· τέλος δὲ νὰ συντάσσωσιν εὐσυνειδήτως καὶ ἀμερολήπτως τὰ ἔγγραφα, ἐξασφαλίζοντες κατὰ πάντα τρόπον τοὺς συμβαλλομένος· 4) νὰ φυ-

---

(1) Ἴδε Πολ. 937, 939, 987 ἑ.
(2) Ἴδε Πολ. 949, 994.
(3) Ἴδε Πολ. 1096, 1097.
(4) Πολ. 1071.
(5) Ὀργ. 202. Πολ. 677, 680, 683, 686 692 ἄρθρ. 67 τοῦ ἐμπορ. νόμου. Προσέτι τὰ μεσεγγυηθέντα κινητὰ δύνανται νὰ παραδοθῶσι καὶ εἰς τὸν συμβολαιογράφον· διὰ τὸν κατὰ τὰς ἀποσφραγίσεις ἀπολειπόμενον παραλαμβάνεται συμβολαιογράφος (πολ. 888, 1065)· τέλος τὰ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ ἢ μὴ πληρωμῇ τῶν συναλλαγματικῶν διαμαρτυρικὰ συντάσσει ὁ συμβολαιογράφος· ἄρθ 173 τοῦ ἐμπορ. νόμου, ἴδε καὶ τὸ 79 ἄρθ. τοῦ αὐτοῦ. — Περὶ τῆς Γαλ. νομοθ. ἴδε Gagneraux I, 69—143.

-λάττωσιν αὐτοὶ ἐν πρωτοτύπῳ ὅσα συνέταξαν ἢ παρ' ἄλλων ἔλαβον ἔγγραφα, νὰ μὴ δίδωσιν ἀντίγραφα αὐτῶν, ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, εἰς ἄλλους εἰμὴ τοὺς συμβαλλομένους· μήτε νὰ ἐκδίδωσι πλειότερα τοῦ ἑνὸς ἐκτελεστὰ ἀπόγραφα· ϛ) νὰ μὴ λαμβάνωσι μηδὲ νὰ συμφωνῶσι πέραν τῆς νενομισμένης ἀντιμισθίας. Οἴκον. τόμ. 1 σελ. 62 ἐπ.

Ε. *Διαδοχὴ εἰς τὴν συμβολαιογραφικὴν θέσιν.*

§ 11. Ἐπειδὴ τὰ πρωτότυπα τῶν συμβολαίων φυλάττουσιν, ὡς εἴρηται, παρ' ἑαυτοῖς οἱ συμβολαιογράφοι, οἱ μὲν ἰδιῶται διηνεκῆ αὐτῶν ἔχουσι χρείαν, ὁ νόμος δὲ ἀκριβῶς διετύπωσε τὰ περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ ὑποκαταστάσεως αὐτῶν. Ὀργ. 203—210. αὐτ. σ. 63.

Ἀναπλήρωσις τῶν συμβολαιογράφων κωλυομένων.

§ 12. Κωλυομένου τοῦ συμβολαιογράφου, τὸν ἀναπληροῦσιν οἱ εἰρηνοδίκαι· κωλυομένων δὲ καὶ τούτων, τοὺς ἀναπληροῖ ὁ ἀρχαιότερος πάρεδρος τοῦ εἰρηνοδικείου· ὅταν δὲ τὸν ἀναπληρώσῃ ὁ νεώτερος, ὑποτίθεται ὅτι ἐκωλύετο ὁ ἀρχαιότερος.

Ἡ 13533 τοῦ 1855 ἀπόφ. τῶν ἐν Ἀθ. Ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν νόμον τῆς 21 Μαρτίου 1836 περὶ συμβολαιογράφων καὶ τῶν χρεῶν αὐτῶν εἰς τὰ μέρη, ἔνθα οἱ εἰρηνοδίκαι ἐκπληροῦσι καὶ τὰ τοῦ συμβολαιογράφου ἔργα, οἱ πάρεδροι θέλουν ἐκπληροῖ τὰ χρέη τῶν εἰρηνοδικῶν, τόσον τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ὅσον καὶ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ ὑπ' ἀριθ. 261 συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ παρέδρου τοῦ εἰρηνοδικείου, ἀναπληροῦντος τὸν ἀπόντα εἰρηνοδίκην φωτίδος καὶ ἐκπληροῦντος καὶ τὸ τοῦ συμβολαιογράφου ἔργον, συνετάχθη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου προσώπου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ μνησθέντος νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, καθ' ὃ οἱ ἀναπληροῦντες τὸν κωλυόμενον εἰρηνοδίκην πάρεδροι ἔρχονται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ διορισμοῦ των, ἂν δὲ ὁ συντάξας τὸ εἰρημένον συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον δὲν ἦτον ὁ πρῶτος, ἀλλ' ὁ δεύτερος πάρεδρος τοῦ εἰρηνοδικείου, εἰκάζεται κατὰ τὸν νόμον, ὅτι, διὰ νὰ ἀναπληροῖ οὗτος τὸν ἀπόντα εἰρηνοδίκην, ἐκωλύετο νομί-

μως πρὸς τοῦτο ὁ πρὸ αὐτοῦ πάρεδρος· μὴ βάσιμος ὅθεν καθίσταται, κατὰ τὰ ἐκτιθέντα, ὁ τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος λόγος, ὅτι τὸ εἰρημένον συμβόλαιον εἶναι ἄκυρον, διότι ὁ συντάξας αὐτὸ πάρεδρος Ψωφίδος δὲν ἀναφέρει τὸ κώλυμα τοῦ εἰρηνοδίκου ἢ τοῦ πρώτου εἰρηνοδικειακοῦ παρέδρου.

— Κατὰ τὸν νόμον τῆς 21 μαρτίου 1836 περὶ συμβολαιογράφων καὶ τῶν χρεῶν αὐτῶν, εἰς τὰ μέρη ἔνθα οἱ εἰρηνοδίκαι ἐκπληροῦσι καὶ τὰ τοῦ συμβολαιογράφου ἔργα, οἱ πάρεδροι θέλουν ἐκπληροῖ τὰ χρέη τῶν εἰρηνοδικῶν, τόσον τ' ἀναφερόμενα εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον, ὅσον καὶ τ' ἀφορῶντα εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ὑπ' ἀρ θ. 261 τῆς 29 ὀκτωβρ. 1844 ἔτους συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ παρέδρου τοῦ εἰρηνοδίκου Ἀναγνώστου Σταυροπούλου, ἀναπληροῦντος τὸν ἀπόντα εἰρηνοδίκην Ψωφίδος καὶ ἐκπληροῦντα καὶ τὰ τοῦ συμβολαιογράφου ἔργα, Παναγιώτη Καβαλάρη, συνετάχθη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου προσώπου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ μνησθέντος νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, καθ' ὃ οἱ ἀναπληροῦντες τὸν κωλυόμενον εἰρηνοδίκην πάρεδροι ἔρχονται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ διορισμοῦ των· ἂν δὲ ὁ συντάξας τὸ εἰρημένον συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον δὲν ἦτο ὁ α'. ἀλλ' ὁ β'. πάρεδρος, εἰκάζεται ὅτι διὰ ν' ἀναπληροῖ οὗτος τὸν ἀπόντα εἰρηνοδ., ἐκωλύετο νομίμως ὁ πρὸ αὐτοῦ πάρεδρος. Ὅθεν τὸ ἐν Ναυπλίῳ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν ἀκυρῶσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, διότι δὲν ἐγένετο ῥητὴ μνεία ἐν τούτῳ τοῦ ὅτι ὁ πρῶτος δῆθεν πάρεδρος ἐκωλύετο, ψευδῶς ἡρμήνευσε τοὺς μνησθέντας νόμους. — Απ. πολ. Αρ. Πάγου 261 τοῦ 1855, ἀναιρ. τὴν 69 τοῦ 1855 ἀπ. Εφ. Ν.

§ 14. Οἱ συμβολαιογράφοι ὀφείλουν ἀποζημίωσιν εἰς τὸν κληρονόμον, ὅταν ἐξ ἁμαρτήματός των ἠκυρώθη ἡ διαθήκη· ἀλλὰ ἡ ἀποζημίωσις περιορίζεται μόνον εἰς τὴν πραγματικὴν ζημίαν. Ἴδε ἀπ. Εφ. Αθ. 13081 τοῦ 1856, ἴδε καὶ τὴν ἀπ. Εφ. Αθηνῶν 8567.

§ 15. Λέγεται παρακαταθήκας ἐπὶ προτιμήσεως; Ἴδε ἀποφ. Εφ. Αθ. 13473, 14004 καὶ τὴν λ. Πώλησις § 929 ἐπ.

§ 16. Ἡ τῶν χρημάτων παρακατάθεσις γενομένη εἰς πρόσωπον μὴ ἁρμόδιον (οἷον εἰς συμβολαιογράφον) δὲν ἔχει νόμιμα ἀποτελέσματα. Απ. 11106 τοῦ 1853 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

§ 17. Ὁ συμβολαιογράφος μετὰ τὴν κατανάλωσιν τοῦ εἰς αὐτὸν διδομένου χαρτοσήμου καθίσταται ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου,

καὶ δὲν ἀπαλλάττεται τῆς ὀφειλῆς, ἐὰν τοῦ κλαπῶσι τὰ ἐκ τοῦ χαρτοσήμου χρήματα. Απ. πολ. Αρ. Π. 66 τοῦ 1850, ἣν ἴδε ἐν λέξ. Πώλησις.

§ 18. Ἡ ἀποποίησις κληρονομίας γίνεται ἐνώπιον συμβολαιογράφου; ἴδε τὴν λέξ. Κληρονομία.

§ 19. Διὰ τὰ κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων συμβαίνοντα λάθη, ἀφορῶντα τὴν οὐσίαν τοῦ συμβολαίου καὶ οὐχὶ τοὺς τύπους, δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ συντάξαντες τὰ ἔγγραφα συμβολαιογράφοι, ὅταν αὐτοὶ δὲν ἐνήργησαν ὡς ἐντολοδόχοι τῶν συναλλαξάντων μερῶν καὶ εἶναι καλῆς πίστεως.

— Κυρίως δὲ ἡ παράλειψις τῆς σημειώσεως τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, μ' ὅλον ὅτι ἐπιφέρει ἀκύρωσιν τοῦ ὑποθηκικοῦ ἐγγράφου, δὲν ἐνοχοποιεῖ μ' ὅλα ταῦτα τὸν συντάξαντα αὐτὸ συμβολαιογράφον. Ἀκυρ. Γαλ. 22 δεκ. 1840 (Νομ. σ. 2365).

§ 21. Δὲν εἶναι ἐπιλήψιμος ἡ διαγωγὴ τοῦ συμβολαιογράφου, διότι συνέταξεν οὗτος ἀντεπιστολὴν ἀναγομένην εἰς συμβόλαιον, συνταχθὲν ἐν τῷ γραφείῳ αὐτοῦ καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. *Πρ.* Lyon. 16 ἰανουαρ. 1841 (Νομ. σ. 2390.

§ 22. Ὁ συμβολαιογράφος δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν γνωστοποίησιν καὶ ἐπίδειξιν τοῦ πρωτοτύπου ἐγγράφου πράξεώς τινος, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ζητῶν ἔλαβε μέρος, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὰ νόμιμα τέλη καὶ δικαιώματα δὲν ἐπληρώθησαν. Απόφ. Πρ. Παρισ. (σελ. νομ. 961).

ΣΥΜΒΟΛΟΝ τῆς πίστεως.

Διὰ τί ὠνομάσθη ἀποστολικόν; ὡς περιέχον τὴν πίστιν τῶν ἀποστόλων, καὶ ὄχι ὡς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀποστόλους συντεταγμένον, καθὼς νομίζει ἡ δυτικὴ ἐκκλησία. (ὅρα σημειώσ. εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῶν τριῶν ἐπισκόπων).

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ.

Οἱ συμβουλεύοντες τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεων τιμωροῦνται; ὅρα τὴν λέξ. *Συνέργεια*.

Ἐκ τῆς συμβουλῆς, ἣν ἔδωκέ τις ὑποχρεοῦται; Ἴδε. εἰς τὸ περὶ ἐντολῆς.

Συμβουλαὶ ἀποτελοῦν λόγον δικαστικῆς ἐξαιρέσεως; Ἴδε τὴν λέξ. Ἐξαίρεσις.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ τῆς Ἐπικρατείας.

1) Σύστασις συμβουλίου Ἐπικρατείας. — Σχηματισμός.— Μισθός.— Βαθμός. — Γρ. ἐπικρατειας δικαιώματα. — Συμβουλίου καθήκοντα.— Σύγκρουσις ἁρμοδιότητος.— Κανονισμὸς ὑπηρεσίας Δ. 18 7βρίου 1835. 29, 30. — Καθίδρυσις συμβουλίου Ἐπικρατείας.— Πότε ἐμβαίνει εἰς ἐνέργειαν τὸ ὀργανικὸν διάταγ. περὶ σχηματισμοῦ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας. Δ. 12 3βρίου 1835 ἐκδ. δευτ. 59.— Κανονισμὸς ἐσωτερικὸς τοῦ συμβ. τῆς Ἐπικρατείας.— Διάρκεια συνεδριάσεων καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν διαφόρων ὑπαλλήλων.— Περὶ τῆς εἰσόδου καὶ τῆς ἕδρας τῶν συμβουλ. εἰς τὰς γεν. συνελεύσεις.— Ἐργασιαι τοῦ συμβ. εἰς τὰς γεν. συνεδριάσεις. Δ. 30 9βρίου 1835 ἐκδ. δευτ. παρ. ἀρ. 25, 2.

2) Ἁρμοδιότης τοῦ συμβ. τῆς Ἐπικρατείας ὡς πρὸς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἐλ. συνεδρίου. — Ἡ διαδικασια θέλει εἶσθαι ὁμοία μὲ τὴν τοῦ Ἀρ. Πάγου, ἐκτὸς ἐξαιρέσεων τινῶν. Δ. 25 ἀπριλίου 1839, 45.

3) Πρᾶξις τοῦ συμβουλ. τῆς Ἐπικρατείας, δι' ἧς ἐκφράζει τὴν ἀνάγκην εἰς ἣν εὑρίσκεται ὁ Βασιλεὺς νὰ φέρῃ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὰ πράγματα νέους ὑπουργούς, οὓς ὀνομάζει. 3 7βρίου 1843, 166.— Διάταγμα διορισμοῦ τῶν ὑπουργῶν τούτων 1843, 164.

4) Διάλυσις τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Δ. 18 ἰουνίου 1844, 92 (1).

4ª Πρλ. λέξ. *Διάταγμα*.— Κλ. § 13 τοῦ ά τόμ. τῆς νέας ἐκδ.— τὴν λέξ. Ἐθνικαὶ γαῖαι— τὴν λ. Ἀνάκρισις διοικητ.

5) Τὸ συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἦτον ἁπλῶς συμβουλευτικὴ ἀρχή, καὶ ὡς εἰς τοιαύτην ὑπεβάλλοντο τ' ἀντικείμενα περὶ ὧν ἔπρεπε νὰ γνωμοδοτήσῃ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 17 τοῦ 1854 — καὶ 3 τοῦ 1850. Πρλ. τὴν . Διάταγμα

---

(1) Οἱ σελ. ἀριθμοὶ σημαίνουσι τὰς σελ. τῆς Ἐφ. τῆς Κυβερ.

6) Διάταγμα δὲ οὗ ἀπεφασίσθη ἡ ἀγορὰ βιβλιοθήκης τινὸς καὶ ἡ δι' ἐθνικῶν γαιῶν πληρωμὴ τοῦ τιμήματος, εἶναι διάταγμα μερικὸν μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ ἀπὸ 28 7βρίου 1835 διατάγματος περὶ σχηματισμοῦ τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅπερ ἐννοεῖ διατάγματα ἀφορῶντα γενικὰ μέτρα περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἀφορῶντα μερικὴν ἐκποίησιν ἐθνικῶν τινῶν γαιῶν· ἄλλως τε ἡ γνωμοδότησις τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ δὲν ἀπαιτεῖται ὑποχρεωτικῶς. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 3 τοῦ 1850.— Πολ. ἀποφ. 5017 καὶ 6099 τοῦ 1849 Εφ. Ἀθ.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ἐπαρχιακά.

Ἐπιτρέπεταί τοῖς δικαστικοῖς ἄλλην ὑπηρεσίαν ἔχειν; Ἴδε τὴν λέξ. Δικασταί.

1) Σχηματισμὸς τῶν ἐπαρχ. Συμβουλίων.— Ἀριθμὸς αὐτῶν.— Δικαιώματα τοῦ ψηφοφορεῖν καὶ ἐκλέγεσθαι.— Ποῖοι ἐξαιροῦνται.— Ἀποποίησις.— Διάρκεια ὑπηρεσίας.— Παῦσις.— Ποιναί.— Διάλυσις.— Σύνταξις καταλόγου.— Βαθμός.— Ἁρμοδιότης.— Φόρος.— Ἀλληλογραφία.— Πότε δύνανται νὰ σκεφθῶσι.— Τάξις τῆς ὑπηρεσίας.— Ὅρκος.— Συνεδρίασις.— Δημοσιότης.— Ποῖοι ἔχουν εἴσοδον.— Βασιλικὸς ἐπίτροπος.— Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ διοικητοῦ καὶ Β. ἐπιτρόπου.— Πρόεδρος, ἀντιπρόεδρος καὶ γραμματεύς. Δ. 18 δεκ. 1836. 392.— Τροποποίησις τοῦ ἐδ. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθ. 5, καθόσον ἀφορᾷ τὸ τμῆμα τῶν ἐκλεξίμων ἐν Ὕδρᾳ καὶ Σπέτζαις. Ν. 8 9βρ. 1840, 99.

2) Τροπολογία τοῦ νόμου τούτου.— Πότε ἔχουν κῦρος αἱ πράξεις τῶν ἐπαρχ. συμβουλίων.— Ποιναὶ κατὰ τῶν ἀπειθούντων.— Πότε ἀποβάλλεται ὁ ἐπαρ. Σύμβουλος.— Πότε ὁ νομάρχης ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπαρχ. συμβουλίου περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐνοικιῶν.— Ποῖος εἰσπράττει τὰ πειθαρχικὰ πρόστιμα καὶ τὰ τέλη τοῦ χαρτοσήμου. Ν. 16 μαρ. 1851, 21.

3) Εἰς τοὺς νεοσυστηθησομένους δήμους θέλει γίνει νέα ἐκλογὴ τῶν ἀναλογούντων εἰς αὐτοὺς ἐπαρχ. συμβούλων. Δ. 12 ὀκτωβρ. 1841, 125.

4) Οἱ ἐπαρχ. σύμβουλοι τῶν συγχωνευθέντων δήμων καὶ τῶν τροποποιηθέντων, καθὼς καὶ οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν τρίτην ἀνά-

νέωσιν κατὰ τοὺς διατηρηθέντας δήμους, [illegible] ἐνεργείας μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως [illegible] τῶν ἐπαρχ. συμβούλων. Δ. 12 ὀκτωβρ. 1841, [illegible]

5) Προσδιορισμὸς ἐνάρξεως ἐκλογῶν τῶν ἐπαρχ. συμβουλίων Δ. 12 ὀκτ. 1841, 125.— Περὶ τῆς ἐκλογῆς [illegible] τὴν Ὕδραν καὶ Σπέτζας ἐπαρχ. συμβουλίων. — Δημοσίευσις τοῦ προγράμματος. Δ. 4 ἰουλίου 1842, 102.

6) Πῶς θέλουν διανέμεσθαι ὑπὸ τῶν ἐπαρχ. συμβουλίων οἱ ἐπαρχιακοὶ φόροι. Δ. 23 ἰουν. 1842, 100.— Περὶ τοῦ μεγίστου ὅρου τοῦ ἐπαρχιακοῦ φόρου. Δ. 28 ἰουν. 1842, 103.

Ἐπαρχιακὸς φόρος τοῦ 1843. Δ. 29 ὀκτ. 1842, 184.

7) Ἔγκρισις ἐπαρχιακοῦ προϋπολογισμοῦ 1842, 103, 133, 104, 118. 1843, 150.

8) Ἀπόρριψις ἀποφάσεως ἐπαρχ. συμβουλίου πρὸς σύστασιν καὶ κατάργησιν Εἰρηνοδικείων καὶ Πρωτοδικείων.— Καὶ περὶ μεταθέσεως Ἐφετείων. Δ. 2 νοεμ. 1842, 166.

9) Διακοπὴ ἐργασιῶν τῶν ἐπαρχ. συμβουλίων κατὰ τὰς ἑορτάς Δ. 29 δεκ. 1842, 181.

10) Ἐπιβολὴ προστίμου εἴς τινα μέλη τοῦ ἐπαρχ. συμβουλίου Λοκρίδος. Δ. 7 φεβρ. 1843, 39.

11) [illegible] τοῦ ἐπαρχ. συμβουλίου [illegible] 1843, 102.— [illegible] Δ. 1 [illegible] 1843, 107.

[illegible] ἀπογραφή. [illegible] ὀργανισμός [illegible] Ἐνόρκοι.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ.

Ὅρα τὴν λ. Χάρις, ἔνθα καὶ § 81 τοῦ 1851 [illegible] Πάγου ἀπόφασις — καὶ τὴν λέξ. [illegible] ἔδε λέξιν [illegible] — [illegible]

Οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων ἢ δημοσίων ὑπηρετῶν. Ἑπομένως οὔτε κατὰ τὸ ἄρθρον 480 τοῦ ποιν. νόμου δύνανται νὰ τιμωρηθῶσιν ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας, [illegible] αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 465 καὶ 493 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι μετοχὴν εἰς τὴν ἐνοικίασιν τῶν δημοτικῶν φόρων, ἐκτείνονται καὶ ἐπ' αὐτῶν.

[illegible]

Δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 465 καὶ 493 τοῦ ποιν. νόμου περὶ συμμετοχῆς εἰς τὴν ἐνοικίασιν δημοτικῶν φόρων.— Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 86 καὶ 98 τοῦ 1855, φέρουσα (ἡ τελευταία).

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τ' ἄρθρ. 465 καὶ 493 τοῦ ποιν. νόμου οὐδόλως προβλέπουσι τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν δημοτικοὶ σύμβουλοι λαμβάνουσιν ὁπωσδήποτε μετοχὴν εἰς τὴν ἐνοικίασιν τῶν δημοτικῶν φόρων τηροῦντες ἀκριβῶς τοὺς ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως αὐτῶν διατεταγμένους τύπους, διότι, ἐὰν πᾶσα τοιαύτη μετοχὴ εἰς ἐνοικιαστικὰ συμβόλαια μετὰ τοῦ δήμου ἐτιμωρεῖτο μὲ φυλάκισιν μέχρι δύο ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—200 δραχ. ἤθελεν εἶσθαι ὅλως ἀνακόλουθος ὁ ὁρισμὸς τοῦ ἄρθρ. 492 τοῦ ποιν. νόμου, καθ' ὃν οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι τιμωροῦνται μὲ μόνην χρηματικὴν ποινήν, ἐάν, κατὰ παράβασιν τῶν διατεταγμένων τύπων, συνάπτωσι δάνεια ἐκ τῆς περιουσίας τῶν δήμων ἢ μισθόνωσιν ἐξ αὐτῆς ἀγρούς, ἤτοι συνάπτουσι συμβόλαια ἐπίσης σπουδαῖα, ὡς τὴν ἐνοικίασιν τῶν δημοτικῶν φόρων, ἐξαιροῦνται δὲ πάσης ποινῆς, ἐὰν συνάψωσιν αὐτὰ τηροῦντες ἀκριβῶς τοὺς διατεταγμένους τύπους, τὸ δὲ ἀνακόλουθον αὐτοῦ ἤθελε συνίσταται εἰς τὴν ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ καθιέρωσιν τῆς ἀρχῆς, ὅτι ὁ δημοτικὸς σύμβουλος ὁ κατὰ παράβασιν τῶν διατεταγμένων διατυπώσεων δανειζόμενος μεγάλα τυχὸν δημοτικὰ κεφάλαια ὑπόκειται μόνον εἰς χρηματικὴν ποινήν, ὁ δὲ κατὰ τὰς διατεταγμένας διατυπώσεις λαμβάνων ἐλαχίστην τυχὸν μετοχὴν εἰς τὴν ἐνοικίασιν τῶν προσόδων τοῦ δήμου τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι δύο ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100–200 δραχμῶν.

Ἐπειδὴ ἑπομένως αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 465 καὶ 493, ὁρίζουσαι περὶ τῶν δημοσίων καὶ τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὰ μέλη τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, ἅτινα, καθὸ συμβουλευτικαὶ καὶ ἐπιτηρητικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δήμου, δὲν δύνανται εὐλόγως νὰ καταταχθῶσι μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τῆς δημοτικῆς διοικήσεως εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς ἐκφράσεως.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ.

Πρλ. τὰς λέξ. Βουλεύματα (ἐν Εὐρ. τ. 5) καὶ Πρόστιμον ἐν Εὐρ. τ. 12, ἔνθα καὶ περὶ βουλευμάτων.

Ἐνταῦθα προσθέτω ὅσα δὲν συμπεριέλαβον ἐν λ. Βουλεύματα.

§ 1. Τὰ βουλεύματα, δι' ὧν ἀποφαίνονται τὰ συμβούλια ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ κατηγορία διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ἀποδείξεις (252 ποιν. δικ.), ἐκφράζουσιν ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως τὸ ἀνύπαρκτον τῆς καταγγελθείσης πράξεως· ἀλλὰ μόνον συγχωρεῖται νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν νέαι ἀποδείξεις καὶ νὰ γίνηται ἐκ νέου καταδίωξις, ὅταν τὸ βούλευμα καύῃ πρὸς καιρὸν τὴν ἀνάκρισιν (253 ποιν. δικ.). Ἀπόφ. 7835 τοῦ 1850 Ἐφ. Ἀθηνῶν.

§ 2. Τὸ τῆς παραπομπῆς βούλευμα δὲν φέρει χαρακτῆρα δεδικασμένου (473 ποιν. δικ.). — Ἀποφ. ποιν. Ἀρ. Π. 73 τοῦ 1845 καὶ 31 τοῦ 1854. — Πρλ. λ. Τελεσιδικία.

§ 3. *Ἁρμοδιότης δικ. συμβ.* Ἴδε Εὐρ. τόμ. 5 λ. Βουλεύματα § 11—23.

Ἂν τὸ συμβούλιον ἀπεφήνατο ὅτι ὑπάρχει μήνυσις, τὸ δὲ βούλευμα αὐτὸ κατέστη ἀμετάκλητον, συγχωρεῖται πλέον ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος αὐτοῦ;

Ἀπόφ. Ἐπειδή, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἀπὸ 29 μαρτ. 1851 ὑπ' ἀριθ. 114 βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. δι' οὗ ἀπερρίφθη ἡ ἀνακοπὴ τοῦ Κανέλλου Ντριβελοπούλου κατὰ τοῦ περὶ παραπομπῆς ὑπ' ἀριθ. 398 βουλεύματος τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Πάτραις πλημμελειοδικῶν, τὸ εἰρημένον συμβούλιον τῶν ἐφετῶν παρεδέχθη ὅτι ὑπῆρξε νόμιμος καταμήνυσις κατὰ τοῦ Κανέλλου Ντριβελοπούλου διὰ τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν μετέπειτα ἐδικάσθη. Τὸ δὲ βούλευμα τοῦ συμβουλίου τῶν ἐφετῶν κοινοποιηθὲν εἰς τὸν Κανέλλον Ντριβελόπουλον δὲν προσεβλήθη ἐμπροθέσμως, καθὼς ὁρίζει τὸ 363 ἄρθρ. 3, τῆς ποιν. δικονομίας· ὅθεν ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται ἤδη νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὀρθῶς ἢ μὴ παρεδέχθη τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν ὅτι ὑπῆρξε νόμιμος μήνυσις, οὔτε νὰ θεωρήσῃ ἂν ὁ ῥηθεὶς Ντριβελόπουλος κατεδιώχθη καὶ κατεδικάσθη ἐξ ἐπαγγέλματος, διὰ πρᾶξιν μὴ δυναμένην νὰ καταδιωχθῇ εἰμὴ κατ' ἔγκλησιν, διότι τελεσιδίκως καὶ ἀμετακλήτως ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν ὅτι ἐγένετο νόμιμος

νται ὅτι ὁ νομοθέτης, διδων ἀφ' ἑνὸς τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἔστω τὸν εἰσαγγελέα, τὸν ἰδιώτην κατήγορον καὶ τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα, ἐπιβάλλων μάλιστα εἰς τὸν τελευταῖον τὰ τῆς δίκης ἔξοδα καὶ τὰς ἀποζημιώσεις τοῦ κατηγορουμέ ου ἐν περιπτώσει ἥττης, καὶ ἀφ' ἑτέρου, ἀποκλειων τοῦτον τοῦ νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν ἀνάκρισιν τῶν μαρτύρων καὶ κατηγορουμένων καὶ ἰδίως εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν συμβουλίων, ὅπου ῥητῶς εἶναι δεκτοὶ καὶ καλοῦνται μάλιστα ἐπίτηδες ὅτε, εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἰδιώτης κατήγορος, οἵτινες ἕνεκα τούτου δύνανται καὶ νὰ πληροφορηθῶσι περὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν βουλευμάτων, καὶ οὕτω νὰ ἐνεργήσωσι κατ' αὐτῶν ὅ,τι ἔνδικον μέσον εγκρίνωσιν, ἐνῷ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸν πολιτικῶς ενάγοντα μὴ καλούμενον, ὡς εἴρηται, εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν συμβουλίων, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ χορηγήσῃ εἰς τοῦτον καὶ τὸ μέσον πρὸς ἐξάσκησιν ὧν ἐχορήγησεν αὐτῷ δικαιωμάτων διὰ τῆς περὶ τῆς ἐκδόσεως βουλεύματος γνωστοποιήσεως πρὸς αὐτόν· τοῦτο δὲ προκύπτει σαφῶς καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 304 και 27 τῆς αὐτῆς δικονομίας, καθὰ ὑποχρεοῦται ὁ πολιτικῶς ἐνάγων, ἐὰν δὲν κατοικῇ εἰς τὴν καθέδραν τοῦ ἀναιρετικοῦ ἢ κοινικοῦ δικαστηρίου νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον πρὸς ὃν γίνονται αἱ ἐπὶ τῆς διαδικασίας συμπιπτουσαι δηλοποιήσεις καὶ ἄλλαι ἀνακοινώσεις· ὥστε διὰ τῶν ἄρθρων τούτων γίνεται δῆλον ὅτι ἡ ἐν τοῖς ἄρθροις 260 καὶ 263 τῆς αὐτῆς δικονομίας ἀναφερομένη φράσις ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, σημαίνει ὡς πρὸς τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα, ὅτι ἀπὸ τῆς πρὸς τοῦτον γνωστοποιήσεως περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος ἄρχεται νὰ τρέχῃ ἡ προθεσμία τῶν 24 ὡρῶν· τοιαύτης δὲ μὴ γενομένης ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, ἡ αἴτησίς του εἶναι ἐμπρόθεσμος.

§ 12. Ὅταν ὁ πολιτικῶς ἐνάγων εἶχε διορίσει εἰς τὴν ἕδραν τοῦ πλημμελ. ἀντίκλητον, πρέπει νὰ κοινοποιῆται εἰς αὐτὸν τὸ βούλευμα (303, 304, 27 ποιν. δικ.). Ἄλλως δὲν τρέχει κατ' αὐτοῦ ἡ πρὸς ἀνακοπὴν τοῦ βουλεύματος προθεσμία. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 113 τοῦ 1853. Πρλ. τοὺς ἐπ. §§.

Προθεσμία πρὸς αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ βουλευμάτων.

§ 13. Ἴδε Εὐρ. τόμ. 5 σελ. 353 ἐπ. § 51 ἐπ.

§ 14. Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ βουλεύματος εἶναι ἀπαράδεκτος, ὅταν γίνῃ διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας,

Τοῦτο δὲ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὸν εἰσαγγελέα. 260, 263 ποιν. δικ. Απόφ. ποιν. Αρ. Πάγου. 43 τοῦ 1850. Ἴδε τὴν λέξ. Βουλεύματα.

§ 15. Γενομένης ἀνακοπῆς, δὲν εἶναι δεκτὴ ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τοῦ ἀνακοπέντος βουλεύματος. 263, 279 ποιν. δικ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 186 τοῦ 1846.

§ 16. Ὁ πολιτικῶς ἐνάγων, ὅστις δὲν διώρισεν ἀντίκλητον, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησίν του, κατὰ βουλεύματος συμβουλίου τινὸς ἐφετῶν, ἐντὸς 24 ὡρῶν, ἀφοῦ δὲν διώρισεν ἀντίκλητον. 263, 268, 27, 304 ποιν. δικ.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρ. 27 καὶ 304 τῆς ποιν. δικονομίας, ὁ ἀδικηθεὶς, ὅστις παρεστάθη, ἢ θέλει νὰ παρασταθῇ ὡς πολιτικῶς ἐνάγων εἰς ποινικήν τινα δίκην, ὀφείλει, ἂν δὲν κατοικῇ εἰς τὴν καθέδραν τοῦ δικαστηρίου, νὰ διορίσῃ ἀντίκλητον, πρὸς τὸν ὁποῖον γίνονται ὅλαι αἱ τῆς διαδικασίας κοινοποιήσεις· ἐὰν δὲ παραλείψῃ τὸν διορισμὸν τοῦτον, δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ κανὲν νόμιμον ἀποτέλεσμα, ὡς ἐκ τῆς μὴ κοινοποιήσεως τῶν δικαστικῶν τῆς δίκης πράξεων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ ἀναιρεσείουσα, κάτοικος Πολιανῆς, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 576 τῆς 17 αὐγούστου 1850 συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου γενομένου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Καλαμῶν Πανάγου Λινάρδου Στραβοσκιάδη, δὲν ἀπέδειξεν, οὔτε διϊσχυρίσθη ὅτι εἶχε διορίσῃ ἀντικλητον· ἄρα ὤφειλε, συμφώνως μὲ τὰ ἄρθρα 263 καὶ 268 τῆς ἰδίας δικονομίας. νὰ κάμῃ τὴν περὶ ἀναιρέσεως αἴτησίν της ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ προσβαλλομένου βουλεύματος, γενομένη δὲ αὕτη 25 ἡμέρας μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος εἶναι, καθὸ ἐκπρόθεσμος, ἀπαράδεκτος. Απ. ποιν. Αρ. Πάγ. 74 τοῦ 1850.

§ 17. Ὅταν ὁ πολιτικῶς ἐνάγων εἶχε διορίσει εἰς τὴν ἕδραν τοῦ πλημμ. ἀντίκλητον, πρέπει νὰ κοινοποιῆται εἰς αὐτὸν τὸ βούλευμα (303, 304, 27 ποιν. δικ.). Ἄλλως δὲν τρέχει κατ' αὐτοῦ ἡ πρὸς ἀνακοπὴν τοῦ βουλεύματος προθεσμία. Απόφ. ποιν. Αρ. Π. 113 τοῦ 1853.

§ 18. Καὶ οἱ πολιτικῶς ἐνάγοντες δύνανται νὰ ζητήσωσιν ἀναίρεσιν τῶν βουλευμάτων ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν, (260, 263 ποιν. δικ.), ἀλλ' ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἀφ' ἧς γίνῃ γνωστὴ εἰς αὐτοὺς ἡ ἔκδοσις αὕτη, κατὰ τὰ ἄρθρα 304 καὶ 27 τῆς ποιν. δικ. Απ. ποιν. Αρ. Π. 19 τοῦ 1853.

§ 19. Τὸ 479 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας ἀπαγορεύει τὴν δευτέραν αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ βουλεύματος, καθ' οὗ ἐγένετο ἤδη τοιαύτη αἴτησις.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ 495 ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, ἐὰν ἡ περὶ ἀναιρέσεως αἴτησις ἀποῤῥιφθῇ ὡς ἀπαράδεκτος ἢ ἀνυποστήρικτος, δὲν δύναται πλέον νὰ γένῃ αἴτησις πρὸς ἀναίρεσιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἡ δὲ λέξις ἀπόφασις ἐνταῦθα εἶναι γενικὴ καὶ ἐμπεριλαμβάνει καὶ τὰ βουλεύματα τῶν δικαστικῶν συμβουλίων ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν προηγουμένων ἄρθρων καὶ ἰδίως τῶν ἄρθρων 479 καὶ 247 τῆς ποιν. δικονομίας καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφῶν· ὅθεν διὰ τῆς ἀπὸ 27 ἰουνίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 87 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποῤῥιφθείσης ὡς ἀπαραδέκτου τῆς κατὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 61, 68, 84 καὶ 85 βουλευμάτων τοῦ συμβουλίου τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν αἰτήσεως ἀναιρέσεως, τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς πολιτικῶς ἐναγούσης ἀσφαλιστικῆς ἐν Τεργέστῃ ἑταιρίας, τῆς ἐπονομαζομένης ὁ Αὐστριακὸς Λοΐδ, δὲν δύναται πλέον, κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρ. τῆς ποιν. δικονομίας, νὰ γενῇ αἴτησις πρὸς ἀναίρεσιν κατὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν βουλευμάτων, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ πληρεξουσίου τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας ὅτι ἡ παροῦσα αἴτησίς του εἶναι κατὰ τύπον παραδεκτὴ, διότι ἡ πρώτη δὲν ἀπεῤῥίφθη ὡς ἐκπρόθεσμος, ἀλλὰ διότι δὲν ἐκοινοποιήθη κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας, δὲν εἶναι ὀρθὸς, διότι ἡ δ' ἀληφθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 479 ἀπαγορεύει ἄνευ διακρίσεως τὴν δευτέραν αἴτησιν ἀναιρέσεως, ἀποῤῥιφθείσης ἅπαξ εἴτε ὡς ἀπαραδέκτου, εἴτε ὡς ἀνυποστηρίκτου· ὥστε ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν διακρίνει, οὔτε καὶ ὁ δικαστὴς δύναται νὰ παραδεχθῇ διάκρισιν. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 115 τοῦ 1846.

Λόγοι ἀναιρέσεως.

§ 20. Ἴδε Κῦρ. τ. 5 λέξ Βουλεύματα § 57 — 67.

§ 21. Ἐκδοθέντος βουλεύματος τῶν ἐφετῶν ἐπὶ βουλεύματος τινος τοῦ συμβουλ. τῶν πλημμελειοδικῶν, ἡ κατὰ τούτου ἀναιρέσεως αἴτησις εἶναι ἄσκοπος. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 75 τοῦ 1850.

§ 22. Ἡ περὶ τῶν πολιτικῶς ἐναγόντων μὴ κοινοποίησις τῆς κατὰ βουλεύματος ἀναιρέσεως τοῦ κατηγορουμένου δὲν γεννᾷ λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τοῦ βουλεύματος (263 ποιν. δ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 20 τοῦ 1853.

§ 23. Τὸ βούλευμα δὲν εἶναι προσβλητέον δι' ἀναιρέσεως, ὅταν

[illegible] ἐκ νέου [illegible] 260 ποιν. δικον. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγ. 71 τοῦ 1850.

§ 24. Κατὰ τὰ ἄρθρα 260 καὶ 263 τῆς ποιν. δικ. [illegible] ἀδιακρίτως ὅ, τε εἰσαγγελεὺς, ὁ ἰδιώτης κατήγορος καὶ ὁ [illegible] ἐνάγων νὰ ζητήσωσιν ἀναίρεσιν κατὰ βουλευμάτων δι' [illegible] μένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Π. 20 τοῦ 1853.

§ 25. Ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου δὲν [illegible] νὰ [illegible] κατὰ πρῶτον, ὅτι τὸ βούλευμα δὲν φέρει πότε ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη παρὰ τοῦ συμβουλίου (450 ἐδ. τελ. ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Αρ. Πάγ. 19 τοῦ 1850.

§ 26. Ἡ παραβίασις τοῦ ἄρθρου 28 τῆς ποιν. δικ. δύναται νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου καὶ κατὰ βουλευμάτων (163 ποιν. δικ.), διότι ἄνευ τῆς τηρήσεως αὐτῆς δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν καταδίωξις. Ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 51 τοῦ 1853.

Κατὰ ποίων βουλευμάτων δὲν [illegible]
αἴτησις ἀναιρέσεως.

§ 27. [illegible] 5 [illegible] 84 [illegible]

§ 28. Αἴτησις ἀναιρέσεως δὲν [illegible] κατὰ βουλεύματος [illegible] ἀνάκρισιν. [illegible] ποιν. Αρ. Π. 68 καὶ [illegible] τοῦ 1846.

§ 29. Κατὰ βουλεύματος μὴ ὁριστικοῦ (οἷον τοῦ ἐπιτρέποντος εἰς τὸν ἰδιώτην κατήγορον νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀνάκρισιν κατὰ τὸ 251 ἄρθ. § 3 ποιν. δικ.) δὲν συγχωρεῖται αἴτησις ἀναιρέσεως. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Π. 16 τοῦ 1848.

§ 30. Τὸ ἀπορρίψαν τὴν περὶ ἀποφυλακίσεως αἴτησιν τοῦ κατηγορουμένου βούλευμα, ὡς προδικαστικὸν δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν. Ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 85 τοῦ 1847.

§ 31. Αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ προπαρασκευαστικῶν βουλευμάτων εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἀπόφ. ποιν. Αρ. Πάγου 21 τοῦ 1843.

§ 32. Τὰ βουλεύματα ὅσα δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν, δύνανται νὰ [illegible] (263 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Αρ. Π. 60 καὶ 76 τοῦ 1845 (1).

(1) Ἡ τελευταία ἀφορᾷ βούλευμα, δι' οὗ ἐκηρύχθη ἀνάκρισίς τις ὡς ἄκυρος.

§ 33. Δὲν ἦναι δεκτὴ ἀναιρέσεως αἴτησις κατὰ βουλεύματος, δι' οὗ τὸ συμβούλιον ἀναβάλλει τὴν ἐπί τινος προτάσεως ἀπόφασίν του. 479, 263, 268 ποιν. νόμ. Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγ. 32 τοῦ 1851.

§ 34. Αἴτησις ἀναιρέσεως δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ βουλεύματος, τὸ ὁποῖον ἀνεκόπη, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνακοπὴ εἶναι μάλιστα εἰσέτι ἐκκρεμής· (263 ἐδ. τελ. καὶ 479 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 108 τοῦ 1853.

Ἐπίδοσις καὶ ἀνάγνωσις τῶν βουλευμάτων.— Ἔνστασις.

§ 35. Ἴδε Εὐρ. τόμ. 5 σελ. 319 ἐπ. § 31—41.

§ 36. Τὸ ἀπορρίπτον τὴν ἀνακοπὴν βούλευμα τῶν ἐφετῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδίδηται εἰς τὸν κατηγορούμενον.— Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 14, 17, 30, 130 τοῦ 1846.— Ἀπ. 60 τοῦ 1847.— καὶ 55 τοῦ 1848.

§ 37. Ἡ κοινοποίησις τοῦ βουλεύματος τῶν ἐφετῶν, καίτοι μεταρρυθμίζοντος τὸ τῶν πλημμελειοδικῶν ὡς πρὸς τινὰς κατηγορουμένους, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῆται εἰς ἐκεῖνον τὸν κατηγορούμενον, δι' ὃν ἐπεκυρώθη αὐτό.— Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Πάγου 86 τοῦ 1847.

§ 39. Ἀνακόψαντός τινος συγκατηγορουμένου τὸ τῆς παραπομπῆς βούλευμα καὶ ἀπορριφθείσης τῆς ἀνακοπῆς, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κοινοποιηθῇ τὸ τῶν ἐφετῶν βούλευμα καὶ πρὸς τὸν μὴ ἀνακόψαντα τὸ πρῶτον βούλευμα συγκατηγορούμενον. Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 35 τοῦ 1834

§ 40. Τὸ βούλευμα τῶν ἐφετῶν, ὅπερ ἁπλῶς καὶ μόνον ἐπικυροῖ τὸ ἀνακοπὲν περὶ παραπομπῆς βούλευμα τῶν πλημμελειοδικῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κοινοποιῆται τῷ παραπεμφθέντι. Ἀπ. 162, 104 ποιν. τοῦ 1855.

§ 41. Ἡ μὴ ἐπίδοσις τοῦ βουλεύματος τῶν ἐφετῶν, τοῦ ἀπορρίπτοντος ἁπλῶς τὴν ἀνακοπήν, δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν ἂν μάλιστα δὲν ἐγένετο λόγος τις ἐνώπιον τῶν συνέδρων (274 ποιν. δικ.). Ἀπόφ. ποιν. Ἀρ. Π. 7 τοῦ 1850.

Διαδικασία ἐπὶ τῆς ἀνακοπῆς κατὰ βουλευμάτων.

Παρὰ ποίῳ προσώπῳ γίνεται.

§ 42. Ἴδε Εὐρ. τ. 5 σ. 323 ἐπ § 68 ἐπ.

§ 33. Τὸ 485 ἄρθρον τῆς ποιν. δικονομίας, ὅπερ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ βουλεύματα, διατάσσει ῥητῶς, ὅτι ἡ πρὸς ἀναίρεσιν αἴτησις τότε μόνον εἶναι δεκτή, ὅταν συγχρόνως μετ᾽ αὐτῆς ἀποδείξῃ ὁ αἰτῶν τὴν ἀναίρεσιν, δι᾽ ἀποδεικτικοῦ τοῦ δεσμοφύλακος, ὅτι εἶναι φυλακισμένος, ἐκτὸς ἂν τοῦτο εἶναι ἀδύνατον (487 ποιν. δικ.). Ἀπ. ποιν. Ἀρ. Π. 17 τοῦ 1851.

§ 44. Ὅταν ὁ κατηγορούμενος διαμένῃ φυλακισμένος εἰς τὴν περιφέρειαν ἄλλου δικαστηρίου παρ᾽ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε τὸ κοινοποιηθὲν αὐτῷ βούλευμα, δύναται νὰ τὸ ἀνακόψῃ παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ δικαστηρίου τῆς περιφερείας, ὅπου μένει φυλακισμένος, διότι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ τ᾽ ἀδύνατα. 260 ποιν. δικ. Βούλ. ἐφ. Ν. 45 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σ. 5681.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΣΥΓΓΕΝΙΚΟΝ.

Πρὸς ἀκριβεστέραν κατάληψιν τῶν περὶ συγγ. συμβουλίων διατεταγμένων, ὅρα τὰς λέξ. Ἀναφορὰ (Εὐρ. τόμ. 1 σελ. 259 ἐπ.)— Ἀπαγόρευσις (Εὐρ. τόμ. 1 σελ. 350 ἐπ.) — Κηδεμόνες ἐν Εὐρ. τόμ. 2.

Εἰσαγγελεὺς ὢν ἐξέδωκα τὰς ἑπομένας τρεῖς ἐγκυκλίους, τὰς ὁποίας δημοσιεύω ἐνταῦθα, διὰ νὰ δώσω ἀφορμὴν εἰς μὲν τὴν Εἰσαγγελικὴν ὑπηρεσίαν νὰ ῥίψῃ τὴν προσοχήν της εἰς τὸ ὅλως παρημελημένον αὐτὸ ἀντικείμενον· ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐνδιαφέρει τὴν κοινωνίαν· εἰς δὲ τοὺς ἱκανωτέρους, νὰ ἀναπτύξωσιν ἐπὶ πλέον τὸ θέμα.

Ἀριθ. 10202.

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν περιφέρειαν ταύτην Εἰρηνοδίκας.

§ 1. Ἀναλογιζόμενοι ἀφ' ἑνὸς τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν βαρύτητα τῶν περὶ τὰς ἐπιτροπείας καὶ κηδεμονίας καθηκόντων, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει ὁ νόμος εἰς ὑμᾶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἀμέλειαν, ἥτις ἐπικρατεῖ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν, [illegible], νὰ σᾶς ὑπομνήσωμεν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, καὶ νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν σας εἰς αὐτάς.

Διὰ νὰ γίνωμεν δὲ καταληπτότεροι, θέλομεν διαιρέσει εἰς πέντε κεφάλαια τὸν λόγον μας.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ τῆς συνθέσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

1. Τὸ συγγενικὸν συμβούλιον συντίθεται α) ἀπὸ τὸν εἰρηνοδίκην, ὅστις προεδρεύει τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, καὶ ψηφοφορεῖ (492, 654 πολ. δικ.)· ἁρμόδιος δὲ εἰρηνοδίκης εἶναι ὁ τῆς φυσικῆς κατοικίας, τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ ὀρφανὸν πρὸ τοῦ διορισμοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος, ὅταν δὲ πρόκηται περὶ ὀρφανῶν ἐκθεμάτων, ἁρμόδιος εἶναι ὁ τῆς θέσεως αὐτῶν (18 πολ. δικ.) β) ἀπὸ τέσσαρας ἕως ὀκτὼ ἐκ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν τοῦ περὶ οὗ συγκροτεῖται τὸ συγγενικὸν συμβούλιον (650 πολ. δικ.)· οὔτε πλειότερα τῶν ὀκτώ, οὔτε ὀλιγώτερα τῶν τεσσάρων, ἐπιτρέπεται νὰ ἦναι τὰ μέλη τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου· ἐὰν ἐντὸς ἀποστήματος τεσσάρων σχοίνων (ὀκτὼ ὡρῶν) δὲν εὑρίσκωνται συγγενεῖς, παραλαμβάνονται φίλοι· ἐκ τῶν φίλων δὲ πρέπει πάντοτε νὰ προτιμῶνται οἱ ἔχοντες τιμίας σχέσεις μὲ τοὺς γονεῖς τοῦ περὶ οὗ συγκροτεῖται τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, ἢ καὶ μὲ αὐτὸ τὸ ὀρφανόν.

Ἐννοεῖται δὲ οἴκοθεν, ὅτι ὁ εἰρηνοδίκης ὀφείλει νὰ προσπαθῇ ὥστε νὰ καλῶνται οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς, σημειῶν εἰς τὸ βούλευμα τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας ἑκάστου μετὰ τοῦ ὀρφανοῦ

καὶ ὅτι ὅταν παραλαμβάνῃ φίλους, χρεωστεῖ νὰ δηλοποιῇ εἰς τὸ βούλευμα τὴν αἰτίαν (1).

---

(1) Κηδεστὴς δύναται νὰ ἦναι μέλος συγγενικοῦ συμβουλίου ἢ ὄχι;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 650 τῆς πολ. δικονομίας, τὸ συγγενικὸν συμβούλιον πρέπει νὰ σύγκηται ἐκ συγγενῶν τοῦ περὶ οὗ συγκροτεῖται αὐτὸ, καὶ μόνον ἐκ τῶν ὅσοι δύνανται νὰ ἦναι μέλη συγγενικοῦ συμβουλίου, ἢ νὰ κάμουν ἀνακοπὴν κατ' αὐτοῦ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 656 καὶ 657 τῆς πολ. δικον.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν Θεόδωρος Λυγδόπουλος, ὢν σύζυγος τῆς Μαρίας θυγατρὸς τοῦ ἀποβιώσαντος Σάββα Γεωργίου, δὲν εἶναι συγγενὴς τοῦ ἀποβιώσαντος καὶ τῶν ὀρφανῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον κηδεστὴς, ὁ δὲ νομοθέτης δὲν ἐννόησεν εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τοὺς κηδεστάς· πρῶτον, διότι ἡ λέξις συγγενὴς σημαίνει τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς πατρικῆς ἢ μητρικῆς γενεᾶς καταγομένους, ἐνῷ οἱ κηδεσταὶ κατάγονται ἐξ ἄλλης πάντη ξένης καὶ ἀλλοτρίας· δεύτερον, διότι ὁ ἡμέτερος νομοθέτης, ἐρανισθεὶς τὰς περὶ συγκροτήσεως συγγενικοῦ συμβουλίου διατάξεις του ἐκ τῶν περὶ τούτου διατάξεων τοῦ 407 ἄρθρου τοῦ Γαλλ. νόμου, ὅπου ῥητῶς ὁ Γάλλος Νομοθέτης ἀναφέρει καὶ τοὺς κηδεστάς, ἤθελε βεβαίως πράξει τὸ αὐτὸ καὶ ὁ νομοθέτης μας εἰς τὸ ἄρθρ. 650 τῆς πολ. δικονομίας, ἐὰν ἤθελε παραδεχθῇ καὶ κατὰ τοῦτο τὴν γνώμην τοῦ γάλλου νομοθέτου· ἐκ τῆς παραλείψεως ὅθεν τοῦ νὰ κάμῃ ῥητὴν μνείαν τῶν κηδεστῶν εἰς τὸ ῥηθὲν αὐτὸ ἄρθρον, ἀφοῦ εἰς διάφορα ἄλλα μέρη, καὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς πολ. δικονομίας, διακρίνων αὐτοὺς τῶν συγγενῶν, ἀναφέρει ῥητῶς περὶ αὐτῶν, ἐξάγεται ἀναντιρρήτως τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ νομοθέτης μας δὲν ἠθέλησε νὰ χορηγήσῃ τὸ δικαίωμα καὶ εἰς κηδεστὰς τοῦ νὰ δύνανται νὰ λαμβάνωσι καὶ αὐτοὶ μέρος εἰς τὰς συγκροτήσεις τῶν συγγενικῶν συμβουλίων· καὶ τρίτον, διότι, ἐνῷ ὁ νομοθέτης μας διὰ τοῦ ἑπομένου ἄρθρου, συμφώνως μὲ τὸν γαλλικὸν νόμον, ἐξαιρεῖ τὰς γυναῖκας τοῦ τοιούτου δικαιώματος, ἐκτὸς τῆς μητρὸς καὶ μάμμης, παρασιωπᾷ ἐντελῶς ν' ἀναφέρῃ τι περὶ τῶν συζύγων τῶν γυναικῶν, αἵτινες ἤθελον εἶσθαι ἀδελφαὶ ἐκείνων, περὶ ὧν συγκροτεῖται τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, ἐνῷ ὁ γαλλικὸς νόμος χορηγεῖ ῥητῶς εἰς τοὺς συζύγους αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἦναι μέλη τοῦ συγγενικοῦ

2. Τὸ ἄρθρον 651 τῆς πολ. δικονομίας ὁρίζει τὰ πρόσωπα, ὅσα δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ ἦναι μέλη συγγενικῶν συμβουλίων· τοιαῦτα εἶναι α') οἱ ἀνήλικες, τουτέστιν ὅσοι δὲν συνεπλήρωσαν τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας των — β') αἱ γυναῖκες, ἐκτὸς τῆς μητρὸς, τῆς μάμμης καὶ τῶν ἄλλων ἀνιουσῶν — γ') οἱ ἀπηγορευμένοι, ἐκεῖνοι, δηλαδὴ, ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῶν ὁποίων διωρίσθησαν διαχειρισταὶ, ἀντιλήπτορες ἢ κηδεμόνες· (658–670 πολ. δικ.) — δ') οἱ ἔκ τινος ἐπιτροπείας ἀποκλειόμενοι. Τοιοῦται δὲ εἶναι π. χ. 1) οἱ στερηθέντες τὰ πολιτικά των δικαιώματα κατὰ συνέπειαν τῆς εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν καταδίκης των. Ἐξαιροῦνται τῆς παρατηρήσεως ταύτης οἱ γονεῖς, οἵτινες δύνανται νὰ ἐπιτροποκηδευμονεύωσι τὰ τέκνα των, μολονότι καταδι-

---

συμβουλίου ἡ δὲ παρασιώπησις οὖσα συνέπεια ἄμεσος τῆς παραδεχθείσης ὑπὸ τοῦ νομοθέτου μας ἀρχῆς, τῆς ἀποκλείσεως δηλ. τῶν κηδεστῶν τοῦ νὰ δύνανται νὰ ἦναι μέλη τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ἐπιβεβαιοῖ καὶ ἀποδεικνύει ἔτι μᾶλλον, τὴν περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀρχῆς αὐτῆς θέλησιν τοῦ ἡμετέρου νομοθέτου. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 475 τοῦ 1852 ἐν Νομικ. σελ. 5621 ἐπ.

Ἀπαγόρευσις τοῦ νοσοῦντος δύναται νὰ ζητηθῇ ὑπὸ τῶν συγγενῶν καὶ τοῦ συζύγου αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς κηδεστὰς ἢ ἀγχιστεῖς αὐτοῦ.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Κατὰ τὸν νόμον 2 Βασιλ. (45, 3). — Ἀρμ. βιβλ. 4 τίτλ. 6 ἀρ. 1, 7 καὶ 15, συγγένεια ὀνομάζεται ἡ σχέσις προσώπων, συνημμένων εἴτε διὰ τῆς γεννήσεως τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου, ἢ διὰ τῆς κοινῆς αὐτῶν ἀπὸ τρίτου τινὸς γεννήσεως· ἀγχιστεία δὲ ἢ κηδεστία καλεῖται ἡ σχέσις τῶν συγγενῶν θατέρου τοῦ συζύγου πρὸς τὸν ἕτερον· τὴν αὐτὴν δὲ διάκρισιν παρεδέχθη ὡς πρὸς τὰς ὀνομασίας τῶν δύο τούτων σχέσεων καὶ ἡ πολ. δικ. (ἄρθρ. 36 § 2, 324 § 9 καὶ 326). — Ὅθεν ἀπόφασις, ἀποφαινομένη ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις (658 πολ. δικ.) δύναται νὰ αἰτηθῇ ὑπὸ τῶν συγγενῶν καὶ τοῦ συζύγου τοῦ νοσοῦντος δὲν περιλαμβάνει καὶ τοὺς κηδεστὰς ἢ ἀγχιστεῖς αὐτοῦ μεταξὺ τῶν δυναμένων νὰ ζητήσωσι τὴν ἀπαγόρευσιν, ἐφήρμοσεν ὀρθῶς τὸν νόμον. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 28 τοῦ 1850, κυρ. τὴν 427 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ν. Ἐφετῶν.

κάσθησαν εἰς τοιαύτην ποινήν, ἂν ὅμως γνωμοδοτήσῃ τὸ συγγενικὸν συμβούλιον.— 2) Οἱ προσκαίρως στερηθέντες τὰ πολιτικά των δικαιώματα, καθόσον χρόνον διαρκεῖ δυνάμει τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως (22–23 ποιν. Νόμου)· — 3) ἡ μήτηρ καὶ ἡ μάμμη, ὅταν ἔλθωσιν εἰς δεύτερον γάμον, καθίστανται ἀνίκανοι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν (Αρμ. § 50 περὶ ἐπιτρόπ. καὶ Κουρατ.)— 4) οἱ παντελῶς καὶ διαρκῶς στερημένοι τῆς ἀκοῆς καὶ λαλιᾶς (ἔννιοι).— 5) οἱ καταδικασθέντες δι' ἀποπλάνησιν πρὸς ἀσέλγειαν τοῦ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των (277 ποιν. Νόμου)— ε) ὅλοι οἱ ἔκ τινος ἐπιτροπείας ἀποβεβλημένοι δι' ἀποφάσεως·— ς') ὅλοι ὅσοι ἔχουν λογαριασμοὺς ἢ διαφοράν τινα μὲ τὸν ὑπὸ ἐπιμελειαν διατελοῦντα, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ὑπὲρ τούτου συγκροτούμενον συγγενικὸν συμβούλιον.

3. Τὸ συγγενικὸν συμβούλιον δὲν εἶναι διαρκές· ἑπομένως δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ συγκροτῆται εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἐκ τῶν αὐτῶν μελῶν, ὅταν μάλιστα ἦναι δυνατὸν νὰ συγκαλέσθῶσι στενώτεροί συγγενεῖς.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ τῆς συγκροτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

4. Κατὰ τὸ ἄρθρον 652 τῆς πολ. δικονομίας εἰς τὸν εἰρηνόδικην ἀνήκει νὰ συγκαλέσῃ τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, λαμβάνων πληροφορίας περὶ τῶν συγκαλεσθησομένων παρ' οἱουδήποτε.

Εἶναι δὲ καθῆκόν των νὰ συγκαλῶσι τοὺς στενωτέρους συγγενεῖς, ὅσοι εἶναι δυνατὸν νὰ κλητευθῶσι.

5. Ο συγκάλεσις αὕτη γίνεται κατὰ συνέπειαν αἰτήσεως συγγενῶν ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ συγκροτεῖται τὸ συγ. συμβούλιον, τῶν δανειστῶν, παντὸς ἔχοντος συμφέρον, ἢ τοῦ εἰσαγγελέως· (ἄρθρ. 646, 652, 658 τῆς πολ. δικ.).

6. Ἡ συγκάλεσις γίνεται διὰ συγκλητηρίου ἐγγράφου περιέχοντος τὸν χρόνον, καὶ τὸν τόπον τῆς συνελεύσεως, ὁ τόπος τῆς συνεδριάσεως, ἐὰν δὲν διετάχθη ἄλλο τι, εἶναι ἡ κατοικία τοῦ εἰρηνοδίκου, ἡ δὲ πρὸς ἐμφάνισιν προθεσμία δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἐλάσσων τῶν 24 ὡρῶν (652 πολ. δικ.).

7. Οἱ κλητευθέντες ἐμφανίζονται ἰδίαις δαπάναις· ἂν δὲν ἐμφανισθῶσιν, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ πληρεξουσίου, καταδικάζονται ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδίκου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιδόσεως τοῦ συγκλητηρίου, εἰς πρόστιμον πέντε μέχρι τριάκοντα

δραχμῶν, 653 πολ. δικ.—Ὁ εἰρηνοδίκης, καταψηφίζων τὴν παρὰ τοῦ νόμου ποινὴν, καλεῖ ἄλλους ἐκ τῶν συγγενῶν πρὸς ἀναπλήρωσιν, ἀλλὰ συγχρόνως δύναται νὰ εἰδοποιήσῃ καὶ αὐτοὺς κατὰ πρῶτον ἀπειθήσαντας, καὶ ἂν οὗτοι ἔλθωσι κατὰ τὴν δευτέραν συγκάλεσιν, προτιμῶνται τῶν ἐξ ἀνάγκης καλεσθέντων. (Biret, code des juges de paix) (1).

8. Τοιαύτη ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ ὅταν οἱ συνελθόντες δὲν ἀναλαμβάνωσι τὰ χρέη των, διότι καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει πλαγία παράβασις τοῦ νόμου.

9. Οἱ κληπευθέντες δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσι καὶ δι' εἰδικοῦ πληρεξουσίου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περιγράφῃ τὸν τρόπον τῆς γνωμοδοτήσεως· ἀρκεῖ νὰ διαλαμβάνῃ, ὅτι ὁ πληρεξούσιος ἔχει ἐξουσίαν νὰ γνωμοδοτήσῃ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων, ὅσα παρουσιασθήσονται εἰς τὸ τὸν . . . . ἀφορῶν συγγενικὸν συμβούλιον. (Duranton τόμ. 3 σελ. 456. Ζαχ. c. c. § 94).

Ὁ πληρεξούσιος δὲν ἠμπορεῖ εἰμὴ ἕνα μόνον ν' ἀντιπροσωπεύῃ, πληρεξούσιοι δὲ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἦναι ὅσοι δὲν εἶναι δεκτοὶ ὡς μέλη εἰς συγγενικὰ συμβούλια (Πραγμ. Ναύτου σελ. 85).

10. Τὸ πρόστιμον, περὶ οὗ γίνεται λόγος εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ἀνήκει εἰς τὸ δημόσιον. Ὅθεν οἱ εἰρηνοδίκαι, ὅταν δὲν ἀνακαλέσωσί τινα τοιαύτης φύσεως ἀπόφασιν, ὀφείλουν νὰ εἰδοποιῶσι τὸν εἰσαγγελέα διὰ τὰ περαιτέρω.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ τῆς διασκέψεως.

11. Ὅταν συνέλθωσι τόσα μέλη τοῦ συγγ. συμβουλίου, ὅσα ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ἀπαραιτήτως, ὁ εἰρηνοδίκης διευθύνει, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, τὴν διάσκεψιν, περὶ τῆς ὁποίας συντάσσεται ἔκθεσις παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου· ἂν ὅλα τὰ μέλη δὲν ἦσαν σύμφωνα, ἐγγράφεται ἡ γνώμη ἑνὸς ἑκάστου, ὡς καὶ ἡ τοῦ εἰρηνοδίκου.

12. Εἰς τὴν ἔκθεσιν πρέπει νὰ γίνηται μνεία, ἂν τὸ πρόσωπον, ὑπὲρ οὗ συνεκροτήθη τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, ἔχῃ κτήματα εἰς

---

(1) Δὲν εἶναι ἄκυρον τὸ βούλευμα τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ἐὰν εἰς τὴν συγκρότησίν του μετέσχον συγγενεῖς κατοικοῦντες μακρὰν τοῦ τόπου τῆς συνελεύσεώς του ὑπὲρ τοὺς τέσσαρας σχοίνους.— Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 210 τοῦ 1847 ἐν Νομικ. σ. 4856.

διάφορους λόγους καὶ πόθους. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει θέλετε προκαλεῖ γνωμοδότησιν περὶ διορισμοῦ ἀντεπιτρόπου, σημειοῦντες τὰ δέοντα εἰς τὴν ἔκθεσιν.

13. Ἂν τυχὸν γίνῃ γνωμοδότησις νὰ ἀνατεθῶσι τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπείας εἰς μητέρα ἢ μάμμην, ὀφείλετε νὰ ἀπευθύνητε εἰς αὐτὰς τὰς ἀκολούθους ἐρωτήσεις.

α´) Ἂν δέχωνται τὰ βάρη τῆς ἐπιτροπείας ἢ κηδεμονίας;

β´) Ἂν ἔχωσι σκοπὸν νὰ ἔλθωσιν εἰς δεύτερον γάμον;

γ´) Δέχονται νὰ λογίζωνται ἰσχυραὶ αἱ ὑποχρεώσεις των;

Τὰς ἀπαντήσεις των θέλετε καταχωρίζει εἰς ἰδιαιτέραν ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν θέλετε διευθύνει εἰς ἐμὲ ἐν ἀντιγράφῳ, ὡς καὶ τὴν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ἅμα γενομένας.

Ἡ τελευταία αὕτη ἔκθεσις θέλει γίνεσθαι παρόντος καὶ τοῦ γραμματέως ὑμῶν, ὅστις θέλει τὴν συνυπογράφει μετὰ τῆς μητρὸς ἢ τῆς μάμμης, ἂν ἠξεύρωσι γράμματα· ἄλλως γίνεται μνεία.

14. Τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐκθέσεων αὐτῶν θέλετε συνοδεύει μὲ πίνακα, περιέχοντα τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῶν ὀρφανῶν, τὴν ἡλικίαν αὐτῶν, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῶν ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων, τὸν τόπον τῆς κατοικίας των, τὴν ἡλικίαν των, καὶ ἂν ἔχωσι τέκνα καὶ πόσα.

15. Αἱ τῶν γνωμοδοτήσεων τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἐκθέσεις δὲν ἔχουσι καμμίαν ἔννομον ἰσχύν, ἂν δὲν ἐπικυρωθῶσι παρὰ τοῦ πρωτοδικείου. Γράφονται δὲ ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

ΚΕΦ. Δ´.

Περὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς διασκέψεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

16. Τὸ συγγενικὸν συμβούλιον συνέρχεται διὰ νὰ γνωμοδοτήσῃ ἢ

α´) Περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος (640 ἐπ. πολ. δικ.).

β´) Περὶ τῆς ὑπαρχούσης ἢ μὴ ἀνάγκης ἀπαγορεύσεως (690 πολ. δικ.).

γ') Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐπιτρόπων κηδεμόνων (1).

δ') Περὶ ὑποθηκεύσεως — ἢ ἐκποιήσεως ἀκινήτων κτημάτων

ε) Περὶ τῆς κατοικίας ἢ διατροφῆς τῶν ὀρφανῶν, καὶ

ς') Περί τινων ἄλλων ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα διαγράφει τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον δίκαιον.

17. Εἰς ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἐφαρμόζονται οἱ ἀνωτέρω 1, 2, 3, 4, 5, 5,—10, 11—12 παρατηρήσεις.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ λογοδοσίας.

18. Τὸ ἄρθρον 492 § 4 τῆς πολιτ. δικονομίας ἀναθέτει εἰς ὑμᾶς ἓν ἄλλο ἱερὸν καθῆκον· τοῦ νὰ ζητῆτε, ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, παρὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀπόδοσιν τοῦ λογαριασμοῦ. Ἔχετε δὲ τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνητε γνῶσιν ἑκάστοτε τῶν λογαριασμῶν αὐτῶν, καὶ νὰ ἐπαγρυπνῆτε εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων τοῦ ὀρφανοῦ.

19. Ὅταν πρόκηται νὰ λάβητε τοιαύτην λογοδοσίαν, πρέπει νὰ ζητῆτε ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα, παρόντος τοῦ συγγεν. συμβουλίου

1) Κατάλογον ὅλων τῶν ἐσόδων μετὰ τῶν ἀναγκαίων ἀποδεικτικῶν καὶ διασαφήσεων.

2) Κατάλογον ὅλων τῶν ἐξόδων μετὰ τῶν ἀναγκαίων ἀποδεικτικῶν.

3) Κατάλογον περιέχοντα κατ' ἀντιπαράθεσιν τὰ δύο ταῦτα κονδύλια, καὶ τελειόνοντα διὰ τῆς σημειώσεως τοῦ προκύπτοντος ἐκ τῆς τοιαύτης παραθέσεως.

Ἕκαστον ἄρθρον τοῦ λογαριασμοῦ πρέπει νὰ ἦναι αἰτιολογημένον. Ἡ ἐποχὴ καὶ ἡ αἰτία παντὸς ἐξόδου, καὶ ἡ ἐποχὴ καὶ ἡ πηγὴ παντὸς εἰσοδήματος πρέπει νὰ ἀναφέρηται εἰς τὸν λογαριασμόν, καὶ νὰ προσφέρωνται ἀπὸ τὸν δοσίλογον αἱ ἀποδείξεις τῶν ἐξόδων καὶ εἰσοδημάτων.

---

(1) Ἀπαιτεῖται γνωμοδότησις ὅταν πρόκηται περὶ ἐκποιήσεως ὀρφανικῆς περιουσίας, εἰς ἣν ἐνέχεται καὶ ἐνηλιξ; Ἴδε ἀπ. Ἀρ. Πάγου 135 τοῦ 1852 ἐν λέξ. Κηδεμονία.

4) Ἀντίγραφον τῆς ἀπογραφῆς.

20. Οἱ κατάλογοι οὗτοι μετὰ τῶν ἀποδεικτικῶν ἐπιθεωρούμενοι παρ' ὑμῶν καὶ τοῦ συγγ. συμβ. ἐπιστρέφονται εἰς τὸν ἐπίτροπον ἢ κηδεμόνα· ἀλλ' ἐντούτοις πρέπει νὰ ἀντιγράφωνται, καὶ τὰ ἀντίγραφα νὰ διευθύνωνται ἐπικυρωμένα εἰς ἡμᾶς μετὰ τῶν παρατηρήσεών σας.

21. Περὶ τῆς λογοδοσίας ταύτης συντάσσεται ἔκθεσις, ἥτις φυλάσσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα ὑμῶν.

Ἄρθρα Ἀκροτελεύτια.

22. Σᾶς ὡμίλησα περὶ τῶν προσώπων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συγκροτεῖται τὸ συγγενικὸν συμβούλιον (2–3) — περὶ τοῦ τρόπου τῆς συγκροτήσεως αὐτοῦ (4–10) — περὶ τῆς διευθύνσεως τῆς διασκέψεως (11–15)— περὶ τῶν ἀντικειμένων, ἐπὶ τὰ ὁποῖα σκέπτεται τὸ συγγενικὸν συμβούλιον (16–17) — καὶ περὶ λογοδοσίας.

23. Ἔργον ὑμέτερον εἶναι νὰ ἐφαρμόσητε τὰς διατάξεις τοῦ νόμου εἰς τὰ πράγματα. Ἐπὶ τούτῳ ἐγκλείω πίνακα τῶν κατὰ τὴν περιφέρειάν σας ὑπαρχόντων ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων (καθόσον γινώσκω), διὰ νὰ ζητήσητε λογοδοσίαν παρ' αὐτῶν, καὶ ἀναφέρητε ἐν τάχει.

24. Φροντίσατε πρὸ πάντων, ὥστε νὰ μὴ στερῆται κανεὶς ἀφ' ὅσους ἔχουν ἀνάγκην ξένης ἐπιμελείας, ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος. Κατὰ τὸν νόμον ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ διορίζητε τοιούτους προσωρινῶς. ἀλλὰ πρέπει νὰ προσκαλῆτε ἀμέσως τὸν νόμιμον ἢ τὸν ἐκ διαθήκης νὰ ἀναλάβῃ τὰ χρέη του, εἰδοποιοῦντες καὶ ἐμὲ ἀμέσως.

25. Ἅμα διορισθέντος τινὸς ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος, ὀφείλετε, ἐπὶ πειθαρχικῇ ποινῇ, νὰ ζητῆτε ἀμέσως παρ' αὐτοῦ ἀντίγραφον τῆς ἀπογραφῆς.

26. Ὀφείλετε νὰ παρατηρῆτε εἰς τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, ὅτι οἱ συγγενεῖς ὀφείλουν, ἐπὶ εὐθύνῃ ἀποζημιώσεων, νὰ ἐγγράφωσιν ὑποθήκην ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων (ἢ τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν) πρὸς ἀσφάλειαν τῆς περιουσίας τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των. (61 καὶ 13 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου).

Ἐγκλείω καὶ ἀντίτυπον ὁδηγιῶν κοινοποιηθεισῶν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας πρὸς γνῶσίν σας.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 12 Ἀπριλίου 1841.

Ὁ παρὰ Πρωτοδ. Εἰσαγγελεύς.
Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

§. 2.

Πρὸς κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ναυπλίῳ Πρωτοδικῶν δικαστ. Ἀρχάς.

Κατ' ἀνωτέραν ἔγκρισιν σᾶς εἰδοποιῶ, ὅτι

α') Ὅλα τὰ ἔγγραφα τῆς περὶ ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων διαδικασίας πρέπει νὰ γράφωνται ἐπὶ ἀσήμου χάρτου.

β') Ὅλα ὅμως ὑπολογίζονται καὶ εἰσπράττονται ἀπὸ τὴν περιουσίαν τῶν ὀρφανῶν· ἐξαιροῦνται ὅμως

1) Τὰ ἐν τῷ συγγενικῷ συμβουλίῳ διενεργούμενα, διότι τὸ συμβούλιον τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἀρχήν· καὶ

2) Τὰ ἔγγραφα τῶν Εἰσαγγελέων διὰ μόνον τὸν λόγον τοῦ ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑπολογισθῶσι κατὰ τὸν περὶ χαρτοσ. νόμον.

(Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀρ. 4646 τῆς 19 αὐγούστ. 1840).

Ὁ παρὰ Πρωτοδ. Εἰσαγγελεύς.
Κ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

§. 3.

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ναυπλ. Πρωτοδικῶν Εἰρηνοδίκας

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 10202 ἡμετέρας Ἐγκυκλίου, χρονολογουμένης τὴν 12 ἀπριλίου 1841, σᾶς κοινοποιῶ τὰ ἀκόλουθα κατ' ἔγκρισιν ἀνωτέραν.

Α') Τὰ συγκλητήρια (τουτέστι τὰ ἔγγραφα, δι' ὧν προσκαλεῖτε μέλη συγγενικῶν συμβουλίων) γράφονται μὲν εἰς ἁπλοῦν χάρτην, ὑπολογίζονται ὅμως κατόπιν τὰ τέλη τοῦ χαρτοσήμου εἰς δευτέρας κλάσεως χαρτόσημον τάξεως, ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου.

Β') Αἱ πράξεις, δι' ὧν καταδικάζετε μὴ ἐμφανιζόμενα καθ' ὑμετέραν πρόσκλησιν πρόσωπα, γράφονται μὲν ἀπ' ἀρχῆς εἰς ἁπλοῦν χάρτην, ὑπολογίζονται δὲ εἰς χαρτόσημον τάξεως τετάρτης κλάσεως ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ περὶ χαρτ. νόμου.

Γ') Αἱ ἐκθέσεις, αἱ περὶ τῶν γνωμοδοτήσεων τῶν συγγενικῶν συμβουλίων συντασσόμεναι, γράφονται εἰς ἁπλοῦν χάρτην, καὶ δὲν ὑπολογίζονται οὐδόλως τέλη κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 4646 ἡμε-

τέραν ἐγκύκλιον τῆς 19 αὐγούστου 1840, ἐκδοθεῖσαν κατ' ἐντέραν διαταγήν.

Δ') Τὰ ἕνεκα ἐπιδόσεως καὶ πορείας δικαιώματα τῶν κλητήρων προκαταβάλλονται ἀπὸ τὸ δημόσιον· ὅθεν οὗτοι τὰ ζητοῦσι καθ' ὃν τρόπον ζητοῦσι καὶ τὰ ποινικά, περὶ ὧν διέλαβεν ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 8854 ἐγκύκλιός μου τῆς 17 φεβρουαρίου 1841, συντάσσοντες εἰς τὸ τέλος πάσης τριμηνίας τακτικὸν πίνακα, χωριστὸν ἀπὸ τὸν περὶ τῶν ποινικῶν ἐργασιῶν των, καὶ ἀποστέλλοντες αὐτὸν εἰς τριπλοῦν μετὰ τῶν ὑμετέρων πρὸς αὐτοὺς παραγγελιῶν εἰς τὸν Κον. Πρόεδρον τοῦ Πρωτοδικείου· ἐννοεῖται δέ, ὅτι πρέπει προηγουμένως νὰ τὸν κηρύττητε καὶ ὑμεῖς ἐκτελεστόν, προσέχοντες παράπολύ. Τὸ περὶ ποινικῶν ἐργασιῶν ὑπόδειγμα ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα.

Ε') Ἐντεῦθα ἕπεται, ὅτι εἶναι καθῆκον ὑμῶν (ἐχόντων ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 19 τοῦ ἀπὸ 11/23 μαρτίου 1835 Διατάγματος περὶ ἀπολήψεως κτλ. συνδυασμένον μὲ τὸ ἄρθρον 36 τοῦ περὶ χαρτονόμου).

α) Νὰ διευθύνετε ἐγκαίρως (ὡς καὶ ὅταν πρόκηται περὶ ἀπολήξίμων ποινικῶν τελῶν) εἰς τὸν Διοικητικὸν Ταμίαν καὶ εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἐπίτροπον, τὰς ἀναγκαίας σημειώσεις εἰς διπλότυπον, διὰ νὰ εἰσπράττωσι τὰ τέλη ἀπὸ μὲν τὴν περιουσίαν τῶν ὀρφανῶν, καθόσον ἀφορᾷ τὰ συγκλητήρια, τὰ τοῦ κλητῆρος δικαιώματα καὶ τὰς κλήσεις τῶν ἐπιτρόπων ἢ κηδευόνων, ἀπὸ δὲ τὰ καταδικαζόμενα πρόσωπα, καθόσον ἀφορᾷ τὰς πράξεις ὑμῶν, ὅσαι ἐκδίδονται κατὰ τὸ ἄρθρον 653 τῆς πολ. δικ.

β') Τῶν σημειώσεων αὐτῶν ἀντίγραφα θέλουν ἀποστέλλεσθαι παραυτίκα καὶ εἰς ἡμᾶς, διὰ νὰ τὰ διευθύνωμεν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης γραμματείαν, ὅπως γίνεται καὶ εἰς τὰ ἀπολήψιμα ποινικὰ τέλη.

Ταῦτα εἶναι σύμφωνα μὲ τὰ ἄρθρα 81—84 τῆς ποινικῆς διατιμήσεως καὶ μὲ τὴν κοινοποιηθεῖσαν ὑμῖν ὑπ' ἀριθ. 1470 ἐγκύκλιον τοῦ προϊσταμένου Εἰσαγγελέως, ὡς καὶ μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 839 ἔγγραφόν του τῆς 9 μαΐου 1841.

Εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἐκ τοῦ ὑπολογιζομένου ἐνσήμου χάρτου ὠφελεῖσθε καὶ ὑμεῖς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 3 τοῦ ἀπὸ 14/26 αὐγούστου 1836 Β. Διατάγματος (Βασ. ἐφημ. τοῦ 1836 σελ. 208).

(Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 11038 τῆς 15 μαΐου 1841).

Ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ναυπλ. Πρωτοδ. Εἰσαγγελεύς.

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

§ 4. Τίς δύναται ν' ἀνακόπτῃ τὰ βουλεύματα τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, καὶ κατὰ ποίων ἀπευθύνεται ἡ ἀνακοπή;

Ἀπόφ. Διὰ τοὺς εἰς τὴν πρώτην σκέψιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 688 τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν τῆς 19 ἰουν. 1852 ἀναφερομένους λόγους, τοὺς ὁποίους ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους παραδέχεται καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο, καὶ προσέτι διότι, ἂν καὶ ἡ ἐφεσίβλητος Εὐγενικὴ προσεκλήθη νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ἀφοῦ ὅμως δὲν ἦτο σύμφωνος μὲ τὸ βούλευμα τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ, οὐδ' ἔλαβε μέρος, οὐδὲ προσεκλήθη εἰς τὴν παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως ζητηθεῖσαν ἐπικύρωσιν τοῦ βουλεύματος αὐτοῦ, ἐφ' οὗ ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀρ. 524 (1852) ἀπόφασις τῶν αὐτῶν πρωτοδικῶν, εἶχε τὸ δικαίωμα, δυνάμει τῆς ῥητῆς περὶ τούτου διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 651 τῆς πολ. δικονομίας, ν' ἀνακόψῃ τὸ εἰρημένον βούλευμα, τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον, ἐρανισθεισῶν τῶν περὶ συγκροτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου διατάξεων τῆς πολιτικῆς ἡμῶν δικονομίας ἀπὸ τῶν τῆς Γαλλίας, ὅλοι ὁμοφώνως οἱ συγγραφεῖς αὐτῶν καὶ ἡ Νομολογία τῶν δικαστηρίων αὐτῶν παραδέχονται, ὅτι πᾶς ὅστις δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, κἂν τε προσκλήθη, κἄν τε μή, δύναται ν' ἀνακόψῃ τὸ βούλευμα, καὶ ἔνστασις ἀπαραδέκτου κατὰ τῆς τοιαύτης ἀνακοπῆς δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, καθόσον αὕτη ἐνεργεῖται πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ὀρφανῶν, ἅτινα καὶ μετὰ τὴν ἐνηλικίωσίν των δύνανται δι' ἀγωγῶν νὰ ζητήσωσι ν' ἀποκατασταθῶσιν εἰς ὅλα τὰ δικαιώματά των, ὅσα τυχὸν διὰ τοῦ βουλεύματος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἤθελον προσβληθῇ· καὶ διότι ἂν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 655 τῆς πολ. δικονομίας ἡ ἀγωγὴ ἀπευθύνεται κατὰ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου τῶν ἐχόντων διαφέρουσαν γνώμην, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἕπεται ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ ἐναχθῶσιν ὅλα τὰ μέλη, ὡς ἀξιοῖ ὁ ἐκκαλῶν, καὶ ὅτι ἄλλως ἡ ἀγωγή, εἴτε ἡ ἀνακοπὴ εἶναι ἄκυρος, καθότι ἡ διάταξις αὕτη ἐτέθη διὰ νὰ ἀποδείξῃ μόνον τὰ πρόσωπα, καθ' ὧν πρέπει ν' ἀπευθύνεται, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀμφιβολίας, ἥτις ὡς πρὸς τοῦτο ἠδύνατο νὰ προκύψῃ, ἐὰν δὲν ὡρίζετο ὑπὸ τοῦ νόμου· προκαλεσθείσης ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς συγκροτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ διορισθέντος αὐτοῦ συνεπιτρόπου, ὀρθῶς καὶ νομίμως ἀπευθύνθη κατ' αὐτοῦ μόνον ἡ ἀνακοπή, ὡς παραδέχεται καὶ ἡ Γαλλικὴ Νομολογία, καθόσον καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι πλέον εὔκολος καὶ καθόσον τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ συμβουλίου δύνανται καὶ οἴκοθεν νὰ παρεμβῶσιν εἰς τὴν δίκην ἂν θέλωσι τὴν παρέμβασιν· ὅθεν καὶ

ἡ ἔνστασις τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀνακοπῆς ὡς μὴ βάσιμος καθίσταται ἀποῤῥιπτέα. Ἀπόφ. 624 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφετ. ἐν Νομιλ. σ. 5650.

§ 5. Τίνες καὶ ἐντὸς πόσου χρόνου ἔχουν δικαίωμα ἀνακοπῆς κατὰ βουλεύματος συγγενικοῦ συμβουλίου;

Ἡ 288 τοῦ 1856 ἀπ. τῶν ἐν Ναυπλ. ἐφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 645 συνδυασμένον μὲ τὸ 89 καὶ 238 τῆς πολ. δικονομίας καὶ ἐπὶ τοιαύτης περιπτώσεως, οἵα ἡ προκειμένη· ἰδίως δὲ καὶ ῥητῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 657, πᾶν μέλος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου μὴ προσκληθὲν, ἢ μὴ συμφωνοῦν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ ἀνακοπὴν κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἰδίαις δαπάναις ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν· ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 644 ἐφαρμόζεται κατὰ μόνων τῶν προσκεκλημένων· ὅθεν μὴ ὁρίζοντος τοῦ νόμου προθεσμίαν τινὰ ἀνατρεπτικὴν τοῦ δικαιώματος τούτου, οὐκ ὀρθῶς ἀπεῤῥίφθη ἡ ἀνακοπὴ τῆς ῥηθείσης Ἀθανασούλας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1315 ἔτους 1855 ἀποφάσεως τῶν ἐν Καλάμαις πρωτοδικῶν.

§ 6. Μόνον οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὸ συγγενικὸν συμβούλιον κατὰ τὸ ἄρθ. 669 τῆς πολ. δ.κ. ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς; Ἀπόφ. 2234 τῆς 3 ἀπριλίου 1842 Ἐφ. Ἀθ. Ὅρα τὴν λέξιν *Ἀναφορὰ*, ἔνθα περὶ τούτου.

ΣΥΜΜΕΤΡΩΣ τί σημαίνει ὡς πρὸς τὰς ἑταιρίας; Παπ. § 403 σημ. 53.

ΣΥΜΠΛΟΚΑΙ. Ἴδε λέξ. Τραύματα.

ΣΥΜΦΩΝΟΝ. Ἴδε λέξ. Συναλλάγματα.

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ compensatio (1).

ΣΗΜ. 1. Ὅρα τὴν λέξ. Παραχώρησις § 98 ἐπ. περὶ τῶν ἐνστάσεων, ὅσαι κατὰ τοῦ ἐκδοχέως χωροῦσιν.

(1) Εἰς τὰ Βασιλ. ὀνομάζεται καὶ ἀντέλλογος.

ΣΗΜ. 2. Τὸν λεπτομ. Πίνακα καὶ τὸν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρ. Πάγου ἴδε ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου.

Περίληψις.

§ 1. Σκοπὸς τοῦ συμψηφισμοῦ εἶναι ἡ ἀφαίρεσις τοῦ χρέους τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἄλλου.

§ 2. *Ἱστορικὴ ἀνάπτυξις αὐτοῦ.* — Ἀρχικῶς ὁ συμψηφισμὸς ἐφηρμόζετο μόνον εἰς καλῆς πίστεως δίκας· ὁ δικαστὴς ὤφειλεν ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ ἐξετάζῃ τὰς ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις. ἡ δὲ συμψηφιστέα ἀνταπαίτησις ἔπρεπε να πηγάζῃ ἐκ τῆς αὐτῆς σχέσεως, ἀλλ' ὁ περιορισμὸς οὗτος ἔπαυσε προπολλοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν γίνεται μνεία εἰς τὰς εἰσηγήσεις (§ 39 Εἰσ. 4, 6), ὁ δὲ Αὐτ. Αὐρήλιος ἐπέτρεψε τὸν συμψηφισμὸν, λόγῳ τῆς περὶ δόλου ἐνστάσεως, καὶ εἰς τὰς ἀγωγὰς τοῦ αὐστηροῦ δικαίου. § 30 Εἰσ. (4, 6).

§ 3. *Προσόντα. Πρόσωπα.* Τοῦ συμψηφισμοῦ πρῶτον προσὸν εἶναι ἡ ὕπαρξις ἀντιθέτων ἀπαιτήσεων μεταξὺ τῶν αὐτῶν προσώπων. Ὅθεν ἐν γένει οὐδεὶς δύναται νὰ προτείνῃ συμψηφισμὸν δι' ἀπαίτησιν, ἣν ἔχει ἄλλος κατὰ τοῦ αὐτοῦ δανειστοῦ, ἢ ἣν ἔχει ὁ ἴδιος κατὰ τοῦ αὐτοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ. Οὔτε ὁ ἀντὶ ἄλλου καταβάλλων δύναται νὰ ζητήσῃ συμψηφισμὸν τῶν ἰδίων του ἀπαιτήσεων. Ὅθεν τὸ χρέος κοινότητος δεν συμψηφίζεται πρὸς τὴν ἀπαίτησιν μέλους αὐτῆς, καὶ ἂν ὀφειλέτης τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης εἶναι αὐτὸς ὁ δανειστὴς τῆς κοινότητος, ἢ ἀντιστρόφως, οὔτε συμψηφίζεται ὅτι ὁ ἐπίτροπος χρεωστεῖ πρὸς τὸν δανειστὴν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐπιτροπευομένου ἀνήβου, ἢ τἀνάπαλιν.

Εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις ἐν τούτοις λογίζεται ὑπάρχουσα ἡ ταὐτότης τῶν προσώπων, μολονότι ἀναφαίνονται καὶ ἄλλα πρόσωπα, ἀλλὰ λόγῳ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἑνότητος.

α΄) Τοιαύτη ἑνότης ὑπάρχει μεταξὺ πατρὸς καὶ ὑπεξουσίου ὡς πρὸς τὸ προσπόρισμα, οὐχὶ δὲ ὡς πρὸς τὸ χρημάτιον (peculium adventitium, castrense). Ὅθεν ὁ δανειστὴς ὑπεξουσίου ἐναγόμενος παρὰ τοῦ πατρὸς ἰδίῳ ὀνόματι ἀντιτάσσει κατ' αὐτοῦ πρὸς συμψηφισμὸν τὴν κατὰ τοῦ ὑπεξουσίου ἀπαίτησίν του, κατὰ τὴν ἔκτασιν τοῦ προσπορίσματος. Ἐναγόμενος ὅμως παρὰ τοῦ πατρὸς διὰ χρέος πρὸς τὸν ὑπεξούσιον, ἀντιτάσσει τὸν συμψηφισμὸν διὰ τὸ ὅλον. Καὶ πάλιν ἐναγόμενος ὁ ὑπεξούσιος ἀντιτάσσει τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πατρός του, ἀλλὰ προσφέρων ἐγγύησιν περὶ τῆς ἐγκρίσεως αὐτοῦ, ὁ δὲ πατὴρ ἑπομένως, ἐναγόμενος ἐκ τοῦ προσπορίσματος, ἀντιτάσσει τόσον τὰς ἰδίας ὡς καὶ τὰς τοῦ υἱοῦ του ἀπαιτήσεις.

β΄) Μεταξὺ πρωτοφειλέτου καὶ ἐγγυητῶν ὑπάρχει ἑνότης ὡς ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως, ὅθεν οὗτοι προτείνουν πρὸς συμψηφισμὸν καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς τοῦ πρωτοφειλέτου ἀπαιτήσεις.

Ἐκ τῶν συνοφειλετῶν ἕκαστος ἀφαιρεῖ διὰ συμψηφισμοῦ μόνον τὰ πρὸς ἑαυτὸν χρεωστούμενα, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ μεταξὺ αὐτῶν ἑταιρία, ὅτε ἕκαστος ἀντιτάσσει τὰς ἀπαιτήσεις τῶν λοιπῶν.

γ΄) Ἡ ἑνότης τῶν προσώπων ὑπάρχει ὡσαύτως ἐπὶ κληρονομίας, ὅθεν ἀντιτάσσονται κατὰ τοῦ κληρονόμου πρὸς συμψηφισμὸν τόσον τὰ ἴδιά του χρέη ὡς τὰ τῆς κληρονομίας, καὶ τἀνάπαλιν ὁ κληρονόμος ἐξ ἴσου ἀντιτάσσει τὰς τῆς κληρονομίας ἀπαιτήσεις ὡς καὶ τὰς ἰδίας κατὰ τῶν δανειστῶν αὐτῆς.

δ΄) Ἐπὶ τέλους ἡ ἐκχώρησις ἐπιφέρει ἀντικατάστασιν προσώπων. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ὁ ἐκδοχεὺς, ἐναγόμενος παρὰ τοῦ ἐκχωρηθέντος ὀφειλέτου, ἀντιτάσσει καὶ τὴν ἐκχωρηθεῖσαν ἀπαίτησιν, κατὰ μὲν τὸ ἀρχαιότερον δίκαιον ἀπὸ τῆς κατάρξεως τῆς δίκης, κατὰ δὲ τὸ νεώτερον ἀπὸ τῆς μηνύσεως, ἀφ' ἧς ὁ ἐκχωρηθεὶς ὀφειλέτης δὲν δύναται πλέον νὰ συνεννοηθῇ μετ' ἄλλου. Δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλλωμεν ὅτι ὁ ἐκχωρηθεὶς ὀφειλέτης δύναται νὰ προτείνῃ πρὸς συμψηφισμὸν κατὰ τοῦ ἐκδοχέως καὶ τὰς κατὰ τοῦ ἐκχωρήσαντος ἀπαιτήσεις του, καθόσον τὰ προσόντα τοῦ συμψηφισμοῦ ὑπῆρχον πρὸ τῆς εἰς τὸν ἐκχωρηθέντα ὀφειλέτην μηνύσεως, διότι εἰς τὸν ἐκδοχέα ἀντιτάσσονται ὅλαι αἱ πρὸ τῆς γνωστοποιηθείσης ἐκχωρήσεως κατὰ τοῦ πρωτοτύπου δανειστοῦ ἐνστάσεις. Καλλ. π. γ΄ § 580.

§ 4. *Ἰδιότης τῆς συμψηφιστέας ἀπαιτήσεως.*– Αἱ συμψηφιστέαι ἀπαιτήσεις πρέπει νὰ ὦσιν ἐμπρόθεσμοι (τεμ. 7 καὶ 16 (16, 2). Δὲν ἐμποδίζεται δὲ ὁ συμψηφ. ἐκ τῆς προθεσμίας, ἣν χορηγεῖ ὁ νόμος εἰς τὸν καταδικασθέντα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως. τεμ. 16 § 1 αὐτ.– Ἀδιάφορον δὲ ἂν αἱ συμψηφ. ἀπαιτήσεις εἶναι πολιτικαὶ ἢ φυσ.καί. Β. (24, 10) 6.

§ 5. Ὁ Ἰουστινιανὸς δὲν ἐθέσπισεν ἀπολύτως ἀπαγόρευσιν συμψηφισμοῦ μὴ καθαρᾶς (liquida, σαφοῦς) ἀπαιτήσεως, ἀλλ' ἐκανόνισε μόνον, ὅτι, ὁσάκις ἡ ἀπόδειξις τῆς πρὸς συμψηφισμὸν προτεινομένης ἀπαιτήσεως παρατείνεται εἰς μῆκος, εἶναι ἄτοπον ἕνεκεν αὐτῆς νὰ βραδύνῃ ἡ ἔκβασις τῆς κυρίας ἀγωγῆς, ὅθεν πρέπει νὰ παραπέμπεται εἰς χωριστὴν διαδικασίαν. Ἐντεῦθεν ὁ *Θαλέλαιος* συμβουλεύει τὴν ἀπόρριψιν τοῦ συμψηφισμοῦ, *ὅτε ὁμολογουμένῳ χρέει τὸ ἀμφισβητούμενον χρέος ἀντιτίθεται*. Ἐξαρτᾶται ἄρα τὸ ζήτημα ἀπὸ τὸ δοκοῦν τοῦ δικαστοῦ.

Ὁσάκις ὅμως ἐνάγει τὸ δημόσιον, ἡ ἀπόδειξις τῆς πρὸς συμψηφισμὸν προτεινομένης ἀπαιτήσεως πρέπει νὰ προσαχθῇ τοὐλάχιστον ἐντὸς δύω μηνῶν.

Ἀλλ' ἀντικείμενον ἀμφοτέρων τῶν ἀπαιτήσεων πρέπει νὰ ἦναι πρᾶγμα ἀντικαταστατὸν καὶ κατὰ γένος μόνον ὡρισμένον.

Δὲν εἶναι ὅμως ἀνάγκη αἱ ἀπαιτήσεις νὰ πηγάζουν ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας (§ 579), ὥστε οὐχὶ μόνον ἀπαιτήσεις ἐκ συναλλαγμάτων καὶ ἐξ ἀδικημάτων ἀμοιβαίως συμψηφίζονται, ἀλλ' εἶναι ἀδιάφορον ἂν εἶναι προσωπικαὶ ἢ πραγματικαί.

Ἐπίσης δὲν ἐμποδίζεται ὁ συμψηφισμὸς, ὅτε ἡ μία ἀπαίτησις εἶναι ἐπίτοκος, ἐνῷ ἡ ἄλλη δὲν εἶναι, ἢ ὅτε ἀλλαχοῦ εἶναι ὁ τόπος τῆς ἐκτελέσεως ἑκάστης, ἀλλὰ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ διαφέροντος ὡς ἐκ τοῦ τόπου (1). Καλ. γ σ. 566.

§ 6. *Ἀπαγόρευσις.*– Κατ' ἐξαίρεσιν συμψηφισμὸς δὲν ἐπιτρέπεται ἐπὶ ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ δημοσίου, ὅταν ἀνάγηται εἰς ἄλλο ταμεῖον (statio) ἢ εἰς ὃ τὸ χρέος τοῦ δημοσίου (2). Ὡσαύτως δὲν ὑπόκεινται εἰς συμψηφισμὸν ἀπαιτήσεις τοῦ δημοσίου ἕνεκα τελῶν ἢ ἕνεκα τοῦ τιμήματος τοῦ πωληθέντος παρ' αὐτοῦ πράγματος (3).

---

(1) Τὰς σχετικὰς διατ. βλέπε εἰς Καλλ. § 581 τ. γ.
(2) L. 1 C. de comp. (4, 31) Β. XXIV, 10, 25.
(3) L. 46 § 5 de j. fisci (49, 14) L. 7, C. de comp. (4,31) Β. XXIV, 10, 31.

Τὸ αὐτὸ προνόμιον ἀπολαμβάνουν αἱ πόλεις (δῆμοι), ὅταν τις χρεωστῇ ἀπὸ χρημάτων πολιτικῶν, δανειζομένων εἰς τοὺς ἐνδεεῖς, ἀπὸ τέλη, σιτωνίας, ἐλαιωνίας, ἢ ἀπὸ δημόσια (tributa), ἢ ἀπὸ διατροφὴν (alimenta) πρὸς περίθαλψιν ἐνδεῶν καταλειφθεῖσαν, ἢ ἀπὸ καταπιστεύματα, ἢ τέλος ἐξ ἐκείνης τῆς ποσότητος, ἥτις ἀφωρίσθη εἰς εἰδικὰς δαπάνας (1).

Κατὰ τὸν περὶ καθυστερούντων Νόμον τῆς 11 φεβρ. 1835, ἄρθρον 11 «χωρὶς ἀνωτέραν ἔγκρισιν δὲν γίνεται συμψηφισμὸς »δημοσίων δικαιωμάτων μὲ ἀπαιτήσεις πρὸς τὸ δημόσιον».

Κατὰ ῥητὴν διάταξιν ὅλως ἀπαράδεκτος εἶναι ὁ συμψηφισμὸς κατὰ τῆς περὶ παρακαταθήκης ἀγωγῆς (2), ὥστε οὔτε διὰ τὰ ἀναγκαῖα αὐτῆς ἀναλώματα (3), οὔτε προτείνεται παρὰ τοῦ παρανόμως κατέχοντος (4). Καθόσον ἀφορᾷ τὴν χρῆσιν (commodatum) εἶναι βεβαίως ἀνεφάρμοστος, διότι πρόκειται πάντοτε περὶ εἰδικοῦ πράγματος (5).

Ὁ Ἄρειος Πάγος (6) παρεδέχθη ὅτι δὲν χωρεῖ συμψηφισμὸς κατὰ τοῦ βοηθουμένου διὰ τοῦ εὐεργετήματος τῆς εὐπορίας, ἀλλὰ ταῦτα δὲν συναντῶνται διὰ νὰ συγκρουσθοῦν, διότι τὸ εὐεργέτημα ἀπολαμβάνει ὁ ὀφειλέτης, ὅταν πρόκηται ν' ἀποτίσῃ, οὐχὶ δὲ ὅστις ἀπαιτεῖ, ὡς θέλει δειχθῇ, ὅταν γίνῃ λόγος περὶ τῆς εὐπορίας. Λόγῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 920 § 1, δύνανται νὰ ἐξαιρεθοῦν τοῦ συμψηφισμοῦ τὰ πρὸς διατροφὴν δικαστικῶς ἐπιδικασθέντα, κατ' ἀναλογίαν τοῦ Γαλλ. Κώδ. ἄρθρ. 1293. Καλλ. τόμ. γ' § 582.

§ 7. Διὰ πολλῶν καὶ ἀναντιῤῥήτων ῥήσεων ἀπαντῶμεν, ὅτι ὁ συμψηφισμὸς ἐνεργεῖ αὐτοδικαίως. Ἐντεῦθεν παρεκινήθησαν νὰ δογματίσουν, ὅτι ὁ συμψηφισμὸς ἐνεργεῖ οἴκοθεν καὶ δὲν χρῄζει ἐνστάσεως (ope exceptionis). Ἡ γνώμη αὕτη ὅμως ἀποδεικνύεται σφαλερά, διότι εἰς τὸν ὀφειλέτην ἀπόκειται, νὰ ἐπικαλεσθῇ, ἐὰν θέλῃ, τὸν συμψηφισμόν, ἢ νὰ κινήσῃ διὰ τὴν ἀπαίτησίν του αὐτοτελῆ ἀγωγήν, ἐνῷ τὸ ἐν γνώσει καταβληθὲν ἀχρεώστητον λογί-

(1) L. 3 C. αὐτ. B. XXIV, 10, 27.
(2) L. 11 C. dep. (4, 34) B. XIII, 3, 44 § 30 J. de act. (4, 6) L. 14 § 1, C. de comp. (4, 31) B. XXIV, 10, 38. Ἁρμεν. Γ'. θ' 21.
(3) Heimbach-Rechtsl. II, p. 739.
(4) L. 14 § 2 C. αὐτ.
(5) Ὅρα ὑποσ. 31. Καλλ. τ. γ σ. 666.
(6) Ἀπόφ. 92 ἔτους 1848.

ζεται δαψιλῶς (§ 158), ὅθεν ὁ λεγόμενος σιωπηρὸς συμψηφισμὸς (compensatio tacita) εἶναι ἀνυπόστατος.

Ἡ ἔννοια ἄρα, ὅτι ὁ συμψηφισμὸς αὐτοδικαίως χωρεῖ, εἶναι ὅτι ἐπιδικασθεὶς ὡς ἔνστασις ἐνεργεῖ ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὑπάρχουν τὰ προσόντα αὐτοῦ, ἐὰν δὲ ἀπαίτησίς τις ἦτον ἐπίτοκος, παύουν οἱ τόκοι αὐτῆς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπῆλθεν ἡ ἐναντία ἀπαίτησις καὶ μειοῦται ἀναλόγως καὶ τὸ ἀρχαῖον, ἀλλὰ καθόσον ὑπάρχει περὶ τούτου πρότασις. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐὰν παρείπετο τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν ποινικὴ ῥήτρα, δὲν χρεωστεῖται αὕτη διότι παρῆλθεν ἡ προθεσμία, ἅμα προτείνεται ἡ ὕπαρξις συμψηφισμοῦ. ἀπὸ Καλ. τόμ. γ' § 583.

§ 8. Ἐὰν ὁ δικαστὴς παρέλειψε νὰ δικάσῃ περὶ προταθέντος συμψηφισμοῦ, ἢ τὸν ἀπέῤῥιψεν ὡς ἀπαράδεκτον, εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι ἡ ἀπαίτησις διατηρεῖται. Ἐὰν ὅμως ἀπεφάνθη, ὅτι εἶναι ἀνυπόστατος ἡ περὶ συμψηφισμοῦ αἴτησις, διότι ἀπαίτησις δὲν ὑπάρχει, ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἐπιφέρει τελεσιδικίαν κατὰ τῆς ἀντιταχθείσης πρὸς συμψηφισμὸν ἀπαιτήσεως, ὥστε δὲν δύναται νὰ γίνῃ πλέον περὶ αὐτῆς λόγος οὔτε διὰ κυρίας ἀγωγῆς. Καλ. τ. γ' σελ. 589.

§ 9. Ὅταν ἡ πρὸς συμψηφισμὸν ἀπαίτησις εἶναι σαφὴς καὶ ἀναμφισβήτητος, δύναται καὶ κατὰ τὴν πολιτ. δικονομίαν ἄρθρ. 892, 910 νὰ προταθῇ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν (1). Πολὺ μᾶλλον ἑπομένως προτείνεται ὡς ἔνστασις κατὰ τὴν κυρίαν δίκην, καθόσον ἡ πολ. δικον. δέχεται ὅλας τὰς ἐνστάσεις τοῦ πολιτικοῦ δικαίου. ἄρθρ. 563 καὶ 551 (2).

Ἐντεῦθεν εἶναι πρόδηλον ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἀνταγωγὴ διὰ νὰ προταθῇ συμψηφισμός, ὅστις εἶναι ἔνστασις τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, ἐνῷ ἡ ἀνταγωγὴ χρησιμεύει, ὅταν ἡ ἐναντία ἀπαίτησις ἢ δὲν ἦναι καθαρά, ἢ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς ἀγωγῆς, ὥστε νὰ καταδικασθῇ ὁ ἐνάγων καὶ εἰς τὰ περιττεῦον. Καλ. αὐτ.

§ 10. Ὅταν ὁ συμψηφισμὸς πραγματικῶς ἐνεργήθη, εἶναι ἀναντίῤῥητον, ὅτι ἀκεραία ἡ ὑποχρέωσις ἀνηρέθη δι' ὅλους τοὺς συνε-

---

(1) Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου ἀριθ. 162 ἔτ. 1850.

(2) Κατὰ τὴν Γαλ. Δικον. ἄρθρ. 464 ὁ συμψηφισμὸς προτείνεται καὶ κατ' ἔφεσιν πρῶτον. Τοῦτο παρεδέχθη καὶ ὁ Ἄρ. Πάγος ἀπόφ. ἀρ. 180 ἔτ. 1847, ὅταν ὁ συμψηφισμὸς συντελῇ πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως.

νόχους καὶ τοῦτο διότι ὁ ἐνεργηθεὶς συμψηφισμὸς ἰσοδυναμεῖ μὲ καταβολὴν (1).

Ἂν ὅμως εἷς ἐκ τῶν ὀφειλετῶν ἔχει ἀπαίτησιν συμψηφιστέαν κατὰ τοῦ δανειστοῦ, δύναται νὰ τὴν μεταχειρισθῇ ὁ ἕτερος καθόσον οἱ συνοφειλέται εἶναι συνέταιροι (2). Ἐντεῦθεν ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ προτείνῃ τὴν καθ' ἑνὸς τῶν συνδανειστῶν συμψηφιστέαν ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἑτέρου, μάλιστα ὅτι οἱ συνδανεισταὶ εἶναι συνέταιροι (3). Καλ. τ. γ' § 20.

§ 11. Ἴδε Παπ. τόμ. 1 σελ. 30.

Ὁ συμψηφισμὸς ἐπέρχεται αὐτοδικαίως (4).

§ 13. Ὅρα ἀνωτ. § 7 ἐπ.

§ 13[a]. Ὁ Η. ὤφειλε ποσόν τι εἰς τὸν Τ. ὅστις κατέσχε παρὰ τῷ Π., ὡς τρίτῳ, ποσότητά τινὰ καπνοῦ ἀνήκουσαν εἰς τὸν ὀφειλέτην Η. — Ὁ τρίτος ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἔχει καπνὸν ἀνήκοντα εἰς τὸν Η, διότι ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον εἶχεν, ἐπώλησε τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς κατασχέσεως, καὶ συνεψήφισε τὴν ἀξίαν του εἰς χρέος ὀφειλόμενον ὑπὸ τοῦ Η. πρὸς αὐτὸν (τὸν Π.) τὸν τρίτον.— Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐγένετο ἀνακοπή, καὶ ἀνεφύη τὸ ζήτημα ἂν ἔλαβε χώραν συμψηφισμός.— Ὁ Ἀρ. Πάγος ἀπεφήνεν ὅτι ὁ τρίτος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς χεῖράς του κατασχέσεως ὀφείλει νὰ φυλάττῃ τὸ κατασχεθὲν ὑπ' εὐθύνην του, καὶ δὲν δύναται νὰ τὸ παραδώσῃ ἢ νὰ τὸ συμψηφίσῃ, ἐκτὸς ἐὰν ὁ κατασχὼν δὲν ἐκοινοποίησεν ἐμπροθέσμως τὴν περὶ κύρους κατασχέσεως ἀγωγήν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 234 τοῦ 1850, ἀναιρ. τὴν 195 τοῦ 1850 ἐφ. Ναυπλ. ἣν ἴδε ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 280. Πρβλ. Καλ. τ. γ § 174 Παπ. § 406.

§ 14. Ὁ Γ. κατέσχε παρὰ τῷ δημοσίῳ, ὡς τρίτῳ, ποσόν τι ὡς ὀφειλόμενον πρὸς τὸν ὀφειλέτην αὐτοῦ Σ. ἀλλὰ τὸ δημόσιον ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ὀφείλει τι εἰς τοῦτον. Ὁ Γ ἀνέκοψε τὴν δήλωσιν, κατὰ δὲ τὴν συζήτησιν τὸ δημόσιον ἐπρότεινεν, ὅτι τὸ πρὸς

---

(1) L. 4 qui pot. in pign. (20, 4) B. XXV, 4, 4. καὶ τὰς ἡμᾶς [illegible] χρέος αὐτοῦ ἐλογισάμην, οὕτως εἰμὶ ὡς καταβαλών.

(2) L. 10 de duob. reis (45, 2).

(3) Vangerow III, § 579.

(4) Μετὰ τὴν κατάσχεσιν; Πρβλ. Καρρὲ τόμ. 3 σελ. [illegible], ἔκδ. Βρυξ. τοῦ 1852.

τὸν Σ χρέος του ἐσυμψηφίσθη μὲ ὅσα οὗτος ὤφειλε τῷ δημοσίῳ, ἀλλὰ ὁ Γ. ἀντέτεινε λέγων, ὅτι ἡ περὶ συμψηφισμοῦ πρότασις γενομένη μετὰ τὴν κατάσχεσιν, δὲν παράγει ἀποτελέσματα.—Τὸ ἐν Ἀθ. ἐφ. (ἀπ. 10654) ἀπέῤῥιψε τὴν ἀντίῤῥησιν ταύτην τοῦ Γ, ὅστις ἐζήτησεν ἀναίρεσιν λόγῳ, ὅτι ὤφειλε τὸ ἐφετεῖον νὰ ἐξετάσῃ, ἂν πρὸ τῆς κατασχέσεως ἐγένετο ὁ συμψηφισμὸς, ἀλλ' ὁ Ἀρ. Πάγος ἀπέῤῥιψε τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν, διότι ὁ συμψηφισμὸς δὲν ἐνεργεῖ μὲν ἐξ οἰκείας δυνάμεως, ἀλλὰ μόνον ἐὰν τις ἐπικαλεσθῇ ὁ ἔχων τὴν ἀπαίτησιν. Ἅμα ὅμως ἐπικαλεσθῇ αὐτὸν οὗτος, ἐπέρχεται ὡς ἀποτέλεσμα τὸ νὰ θεωρῶνται κατηργημέναι αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις εὐθὺς ἀπὸ τῆς στιγμῆς, ὅτε ἔλαβεν ὕπαρξιν ἡ πρὸς συμψηφισμὸν προταθεῖσα ἀπαίτησις (τεμ. 2 και 10 Πανδ. (16, 2)= διάτ. 4 Κώδ. (4, 31).— Διότι ἂν καὶ ἡ δήλωσις τοῦ δημοσίου ὅτι θέλει νὰ συμψηφίσῃ ἐγένετο μετὰ τὴν κατάσχεσιν, ἐπήνεγκεν ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διὰ συμψηφισμοῦ καταργήσεως τοῦ χρέους· ἡ δήλωσις δ' αὕτη δὲν ἦτον ἄλλο εἰμὴ ἔκφρασις τοῦ δημοσίου, ὅτι θέλει νὰ ἐξασκήσῃ δικαίωμα πρὸ τῆς κατασχέσεως ἤδη κεκτημένον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο ν' ἀφαιρέσῃ ἡ ἐπελθοῦσα πρᾶξις τῆς κατασχέσεως. Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ τὸ περιστατικὸν ὅτι τὸ δημόσιον ἐξηκολούθει καὶ μετὰ τὴν κατάσχεσιν χρεόνου εἰς τὰ κατάστιχά του τὸν Σ. μὲ τὸν τόκον τῆς συμψηφιστέας ἀπαιτήσεως, δὲν ἔχει σημασίαν, ἀφοῦ δὲν ἐμφαίνει παραίτησιν ἀπὸ τοῦ πρὸς συμψηφισμὸν δικαιώματος. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 195 τοῦ 1853.

§ 14α. Ποσὸν κατασχεθὲν δὲν δύναται νὰ συμψηφισθῇ πρὸς ἄλλο ὀφειλόμενον. (926 πολ. δικ.).

Απόφ. Ἐπειδὴ, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀρ. 10581 ἀποφάσεως, ἡ περὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως διάταξις τῆς ὑπ' ἀριθ. 252 ἀποφάσεως τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ Παναγ. καὶ Δημήτριος Μοθοναῖοι ἔλαβον τὰς ὁποίας εἶχον κατάσχει συντηρητικῶς δραχ. 2324, 50/00, μετεῤῥυθμίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 812 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Ναυπλ. ἐφετείου καὶ διετάχθη ἡ ἐπάνοδος τῶν πραγμάτων ὡς εἶχον πρὸ αὐτῆς, ὅπερ ἐςὶ διετάχθη, ὥστε αἱ διαληφθεῖσαι δραχμαὶ νὰ μένωσιν ὑπὸ κατάσχεσιν, ὡς ἦσαν προωρισμέναι, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων τοῦ ἐπιδίκου εἰς ἄλλην μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων δίκην ἐργαστηρίου· ἑπομένως ὁ Νικόλαος Μοθωναῖος ἠδύνατο μὲν νὰ ζητήσῃ τὴν παρακατάθεσιν τῶν εἰρημένων δραχμῶν εἰς χεῖρας τοῦ τρίτου, παρ' οὗ ἐλήφθησαν, ὅπερ δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐζήτησε, δὲν ἐδικαιοῦτο ὅμως νὰ συμψηφίσῃ αὐτὰς εἰς τὸ ποσὸν,

ὅπερ ὑπεχρεοῦτο νὰ πληρώσῃ διὰ τὴν ἐπικαρπίαν τῆς σταφιδαμπέλου, καθότι ἀφοῦ ἅπαξ κατεσχέθησαν καὶ διήρκει ἡ κατάσχεσις, διότι αὐτὴ δὲν ἠκυρώθη, δὲν ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ αὐτὰς ἄλλως (ἄρθρ. 926 πολ. δικ.)· ὅθεν τὸ ἐφετεῖον παραδεχθὲν τὸν ἀνωτέρω προταθέντα ὑπὸ τοῦ Ν. Μεθωναίου συμψηφισμόν, παρεβίασε τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν τῆς πολιτ. δικονομίας, ἥτις εἶναι οὐσιώδης ὡς προνοοῦσα περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ δανειστοῦ. Απ. πολ. Αρ. Π. 59 τοῦ 1854, ἀναιρ. ἐπ. ἐφ. Ἀθην. 10581.

§ 15. Καταστάσης τελεσιδίκου τῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἐπικυροῖ κατάσχεσίν τινα παρὰ τρίτῳ, ἐπέρχεται συμψηφισμὸς τοῦ ποσοῦ αὐτῆς μὲ τὸ χρέος τοῦ κατασχόντος· ὥστε εἰς τὸν μετὰ ταῦτα γενόμενον συμβιβασμὸν εἶναι περιττὸν νὰ γίνῃ λόγος περὶ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ.

Απόφ. Ἐπειδὴ σκοπὸς τοῦ συμψηφισμοῦ εἶναι νὰ ἀποσβεσθῶσιν αἱ ἀμοιβαῖαι τοῦ τε δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου ἀπαιτήσεις ἢ νὰ μειωθῇ ἡ τοῦ πρώτου ἀπαίτησις ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνωτέρα τῆς συμψηφιστέας ποσότητος καὶ ἄνευ ἄλλης τινὸς πράξεως καταβολῆς κλπ. Ν. 3 βιβλ. 16 τίτλ. 2 Πανδ. ὅθεν, καταστάσης τελεσιδίκου τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου, τῆς ἐπικυρούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 22614 τοῦ ἰδίου πρωτοδικείου ἀπόφασιν, δι' ἧς κηρύττεται κῦρος ἔχουσα ἡ ὑπὸ τοῦ Προκοπίου Παπαδημητρακοπούλου ἐνεργηθεῖσα εἰς χεῖράς του κατάσχεσις ἐπὶ 1400 δραχμῶν, τὰς ὁποίας οὗτος ὤφειλεν εἰς τὰ ὀρφανὰ τοῦ Δημ. Μωραΐτου καὶ διατάττεται τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ συμψηφισθῇ μὲ ἄλλο τόσον ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Μαρίας Μωραΐτου εἰς τὸν αὐτὸν Παπαδημητρακόπουλον ὀφειλομένων χρημάτων, ὀρθῶς τὸ ἐφετεῖον ἐθεώρησεν ἀποσβεσθεῖσαν ἔκτοτε τὴν διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπαίτησιν τῶν εἰρημένων ὀρφανῶν, διότι ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς διαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 47 ἀποφάσεως ἡ ἀπαίτησις τοῦ Παπαδημητρακοπούλου κατὰ τῆς Μαρίας Μωραΐτου ἠλαττώθη κατὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1400 καὶ δὲν ἐπετρέπετο πλέον νὰ γενῇ λόγος περὶ αὐτῶν, ὡς δὲν ἐγένετο εἰς τὸν μετὰ ταῦτα συμβιβασμὸν μεταξὺ τούτου καὶ τῆς ὀφειλέτιδός του Μαρίας, δι' οὗ ἐξώφλησε τὰς κατ' αὐτῆς ἀπαιτήσεις του, διότι θεωρεῖται ὅτι ἐξώφλησε διὰ τὰ ὑπόλοιπα· ἄρα δὲν ἠλλοίωσεν, οὔτε παρεμόρφωσε τὸ ἐφετεῖον τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 ἀποφάσεως, ἢ ἄλλων ἐγγράφων τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐπιταγῆς τοῦ Προκοπίου κατὰ τῆς Μ. Μωραΐτου, ἅπερ εἶναι πραγματεύονται περὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 ἀποφάσεως καὶ εἰς τὰ ὁποῖα οὔτε κἂν στηρίζεται τὸ ἐφετεῖον.

Ἐπειδὴ οὐδεμία ἀρχὴ τοῦ δικαίου παρεβιάσθη ὑπὸ τοῦ ἐφετείου, παραδεχθέντος ὅτι ὁ συμβιβασμὸς δὲν κατήργησε τὴν συμψηφισθεῖσαν ἀπαίτησιν ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἀπῃτεῖτο κατὰ τὰ προεκτεθέντα νὰ κάμῃ λόγον ὁ Παπαδημητρακόπουλος περὶ ὑποθέσεως ἀποπερατωθείσης διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ, τὸν ὁποῖον διέταξεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 47 ἀπόφασις, ἥτις ἅμα κατέστη τελεσίδικος ἐθεωρεῖτο ἐκτελεσθεῖσα οὐχὶ ὡς ἀπολέσασα τὴν ἰσχύν της διὰ τοῦ μετὰ ταῦτα συμβιβασμοῦ, διότι δὲν ἦτον ἁπλῶς ἀπόφασις προπαρασκευαστικὴ περὶ κατασχέσεως, ἀλλ' ὁριστικὴ περὶ συμψηφισμοῦ ἀπόφασις· οὕτω θεωρῆσαν καὶ τὸ ἐφετεῖον τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὡς μὴ καταργηθεῖσαν, οὔτε πραγματικὸν γεγονὸς ἀνεκλήρωσεν ἐξ ἐπαγγέλματος, οὔτε ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ τῆς ἐπιταγῆς ἔγγραφον προγενέστερον τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47 ἀποφάσεως, ὡς ἄσχετον πρὸς τὴν ἀπόφ. τῆς ὑποθέσεως. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 416 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 9715 Ἐφ. Ἀθ.

— Ὁ τρίτος, εἰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἐγένετο κατάσχεσις παρὰ δανειστοῦ τοῦ ὀφειλέτου του, δύναται μέχρι τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς περὶ κύρους τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἀγωγῆς νὰ συμψηφίσῃ τὰ παρ' αὐτοῦ ὀφειλόμενα ἀπέναντι τῶν ὅσα εἶχε νὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ καθ' οὗ ἡ κατάσχεσις (927 πολ. δικ.), ἀλλὰ διὰ νὰ λάβῃ χώραν ὁ συμψηφισμὸς αὐτός, πρέπει νὰ ἦναι ἐκκαθαρισμένον καὶ ληξιπρόθεσμον τὸ συμψηφιστέον ποσόν. Ἀπ. ἐφ. Ν. 132 τοῦ 1854 (Νομ. σ. 5892).

§ 16. Προταθέντος ἅπαξ τοῦ συμψηφισμοῦ αἱ συνέπειαι αὐτοῦ ἀνατρέχουν μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν συνηντήθησαν αἱ δύο ἀπαιτήσεις, καθότι ὁ συμψηφισμὸς λαμβάνει, δυνάμει τοῦ νόμου, χώραν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ἀπόφ. 7389 τοῦ 1850 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 17. Διὰ τὸν συμψηφισμὸν δὲν προσαπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τῶν μερῶν, ἀλλὰ γίνεται αὐτοδικαίως, ὅταν τὰ χρέη ὦσιν ἐκκαθαρισμένα καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους. Ἀπόφ. ἐρ. Ν. 22 τοῦ 1839 ἐν Νομικ. σ. 3691.

§ 18. Κατὰ τοὺς §§ 28 καὶ 38 τῶν Βασιλ. (24, 10) διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ ἀναιροῦνται αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς, ἀφ' ἧς ἀντιχρεωστοῦνται· ὥστε, καὶ ἂν μετὰ ταῦτα συμβῇ πτώχευσις τοῦ ἑνὸς τῶν μερῶν, δύναται νὰ προταθῇ παρὰ τοῦ ἑτέρου ὁ πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς γενόμενος συμψηφισμὸς δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξωφλήθη τὸ ζητούμενον ἤδη χρέος.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸν νόμον 28 καὶ 38 τοῦ 10 τίτλ. 24

βασιλ. τῶν Βασιλικῶν διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ ἀναιροῦνται αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς, ἀφ' ἧς ἀντιχρεωστοῦνται· ὥστε καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα συμβῇ πτώχευσις τοῦ ἑνὸς τῶν μερῶν δύναται νὰ προταθῇ παρὰ τοῦ ἑτέρου ὁ πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς γενόμενος συμψηφισμὸς, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξωφλήσθη ἤδη τὸ ἀπαιτούμενον χρέος· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Λαμίᾳ πρωτοδικῶν ἀπεφάνθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι συμψηφισμὸς γενόμενος πρὸ τῆς πτωχεύσεως δὲν εἶναι δεκτός· ἑπομένως ἡρμήνευσε ψευδῶς τοὺς ῥηθέντας νόμους. Απ. πολ. Άρ. Πάγου 41 τοῦ 1843.

Προσόντα (1).

§ 18². Συμψηφίζονται τὰ ἔξοδα, ὅταν ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἔλαβεν ὀλιγώτερα παρ' ὅσα ἐζήτησεν (2). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 137 τοῦ 1848.

§ 18³. Ο συμψηφισμὸς χωρεῖ αὐτοδικαίως μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ πιστωτοῦ, ἅμα συνυπάρξωσιν αἱ ἀμοιβαῖαί των ἀπαιτήσεις καὶ εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀναμφισβήτητοι καὶ ἀπαιτηταί. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 208 τοῦ 1854, ἣν ἴδε κατ. §.

§ 19. Ο συμψηφισμὸς καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ γίνεται αὐτοδικαίως ἀφ' ἧς στιγμῆς συμβῇ νὰ ὑπάρξωσι δύο τινὲς ἀμοιβαίως χρεῶςαι χρέους ἐκκαθαρισμένου καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἄνευ ἄλλης τινὸς ἐνεργείας ἢ πράξεως. Απόφ. πολιτ. Άρ. Πάγου 240 τοῦ 1849, φέρουσα.

Απόφ. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν προσβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 6113 ε. ἔ. ἀπόφασιν, ἐκ ταύτης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ὑπ' ἀρ. 525 τῆς 17 μαρτίου 1846 ἐπισήμου συμβολαίου καὶ τοῦ αὐθημερὸν ἰδιωτικοῦ ἀντιγράφου προκύπτει ὅτι ὁ ἀναίρεσείων, ὢν δανειστὴς τοῦ Χαλίλμπεη, κληρονομουμένου ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ταφίκμπεη, ἀντιπροσωπευομένου τούτου παρὰ τῆς ἐνταῦθα Οθωμανικῆς πρεσβείας, ποσοῦ τινος χρημάτων, μετέβίβασε καὶ παρεχώρησεν ἐκ τούτων γρόσια 358098 παραδοὺς καὶ τὰς περὶ αὐ-

(1) Ανωτ. § 3.
(2) Ἴδε λέξ. Ἔξοδα δικαστικά. Πρλ. τὸν § 3 τοῦ πίνακος τοῦ Καρρ. pr. ἐν λ. dépents.

τῶν ὁμολογίας, ἀντὶ δραχ. 80000 πρὸς τὸν ποτὲ Βάσσον Μαυροβουνιώτην, ὀφειλέτην ὄντα τοῦ εἰρημένου Ταφίκμπεη ἐκ τιμήματος τῶν εἰς αὐτὸν πωληθέντων χωρίων τοῦ Φραντζῆ καὶ Βαρδάταις, διὰ νὰ συμψηφίσῃ μὲ τὸ τίμημα τοῦτο τὰς παραχωρηθείσας αὐτῷ ὁμολογίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἀκατορθωθέντος τοῦ συμψηφισμοῦ τούτου ὁ Βάσσος θέλει ἀποδώσει αὐτὸ εἰς τὸν Ἀθανάσιον Βοργίλον κατὰ τὰς συμφωνίας, ἄλλως θέλει τῷ ἐπιστρέψει τὰς ὁμολογίας του· ὅτι ἐνεργήσαντος τοῦ ἀναιρεσείοντος τὴν 25 σεπτεμβρίου 1846 συντηρητικὴν κατάσχεσιν εἰς χεῖρας τοῦ Βάσσου Μαυροβουνιώτου ἐπὶ δραχ. 263818, ὀφειλομένων ὡς εἴρηται, παρ' αὐτοῦ διὰ τὸ τίμημα τῶν εἰρημένων χωρίων εἰς τὸν Ταφίκμπεη ἢ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πρεσβείαν, ὁ Βάσσος Μαυροβουνιώτης, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπισήμου δικαστικῆς ἐκθέσεως τῆς 5 δεκεμβρίου 1846, ἐδήλωσεν ὅτι, ὑποκατασταθεὶς δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 525 ἐπισήμου συμβολαίου εἰς ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα δικαιώματα τοῦ Ἀθανασίου Βοργίλου, δὲν ὀφείλει τίποτε εἰς τὸν Ταφίκμπεην ἢ τὴν Ὀθωμανικὴν Πρεσβείαν, διότι δικαιοῦται καὶ θέλει κάμει συμψηφισμὸν μὲ ὅσα τυχὸν ὀφείλει διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν εἰρημένων χωρίων, ὅτι τὸν τοιοῦτον συμψηφισμὸν εἰσήτησεν ἤδη ὁ Βάσσος Μαυροβουνιώτης εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πρεσβείαν καὶ εἰς τὸν Χασάναγα Χιλιαδιώτην πληρεξούσιον τοῦ Ταφίκμπεη καὶ παρ' αὐτῶν δὲν ἀπήντησεν κανὲν πρόσκομμα ἢ ἀντίῤῥησίν τινα· ὅτι, κατὰ συνέπειαν, ὁ ἀναιρεσείων, κατασχὼν συντηρητικῶς τὰ εἰρημένα χωρία τοῦ Βάσσου Μαυροβουνιώτου ἐκίνησε τὴν προκειμένην ἀγωγήν, καθ' ἣν, ἀντιταξάντων τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ὅτι κατὰ τὸ ἄνω μνημονευθὲν ἀντίγραφον δὲν κατωρθώθη ὁ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενος συμψηφισμός, ὁ ἀναιρεσείων πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι οὗτος κατορθώθη, παρὰ μὲν τῷ πρωτοδικείῳ ἐπεκαλέσθη μόνον τὴν μνησθεῖσαν διὰ δικαστικῆς ἐκθέσεως δήλωσιν τοῦ Βάσσου Μαυροβουνιώτου, παρὰ δὲ τῷ ἐφετείῳ προσήγαγε προσέτι καὶ τὸ ἐπίσημον ἔγγραφον τῆς Ὀθωμανικῆς Πρεσβείας τῆς 15 φεβρ. 1849, ἔχον οὕτω· «Διὰ τοῦ παρόντος ἐπισήμου ἐγγράφου ὁ ὑποφαινόμενος ἐπιτετραμμένος τὰς ὑποθέσεις τῆς Υ. Ὀθ. Πύλης παρὰ τῇ ἑλλ. Κυβερνήσει, δηλοποιεῖ, κατ' αἴτησιν τοῦ Ἀθ. Βοργίλου, ὅτι ἡ ἐν Ἀθήναις Αὐτοκρατορικὴ Ὀθωμ. Πρεσβεία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐχρεώστει κατὰ τὸ 7 ἄρθρον τῆς ἀπὸ 18 φεβρ. 1844 συνθήκης νὰ πληρώσῃ ὁ Βάσσος Μαυροβουνιώτης τὸ τίμημα τῶν παρ' αὐτοῦ ἀγορασθέντων χωρίων Φραντζῆ καὶ Βαρδάταις τοῦ Ταφίκμπεη υἱοῦ τοῦ Χαλίλμπεη, ἐδέχθη, ὡς δέχεται καὶ ἤδη, πληρέστατα τὸν συμψηφισμὸν τοῦ παρὰ τοῦ Βάσσου ὀφειλομένου τιμήματος

μεθ' ὅλων τῶν εἰς τὸν Ἰωάν. Βάσσου παρὰ τοῦ Ἀθ. Βοργίλου προκεχωρηθεισῶν χρεωστικῶν ὁμολογιῶν τοῦ Χαλίλμπεη, ὅτι δὲν ἔχει σκοπὸν, οὐδὲ θέλει ποτὲ παρεμβάλει κανὲν πρόσκομμα εἰς τὸν συμψηφισμὸν τοῦτον· ἀλλὰ ὅμως τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἐννοοῦνται ἰσχυρὰ καὶ ἀμετάτρεπτα διὰ τὴν προσθεσίαν ταύτην ὑπὸ τὸν ὅρον, ἂν τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια δεχθῶσι τὸν συμψηφισμὸν τοῦτον τῶν ὁμολογιῶν. τοῦ Χαλίλμπεη ὡς κῦρος καὶ ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν ἔχοντα εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Αθ. Βοργίλου, ὡς ἐνάγοντος, καὶ τῶν κληρονόμων τοῦ Βάσ. Μαυροβουνιώτου, ὡς ἐναγομένου, ἐκκρεμῆ ἐνώπιον τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων διαφορὰν περὶ ἀποδόσεως τοῦ τιμήματος τῶν ῥηθεισῶν ὁμολογιῶν, συνεπείᾳ τοῦ ἄνω ἀναφερθέντος συμψηφισμοῦ τῆς ἀξίας των μὲ τὸ τίμημα τῶν χωρίων Φραντζῆ καὶ Παρδάταις, ἄλλως κτλ.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸν νόμον 4 καὶ 14 τοῦ Κώδικος καὶ 10 τῶν Πανδεκτῶν de compensationibus, ὁ συμψηφισμὸς καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ γίνεται αὐτοδικαίως ἀφ' ἧς στιγμῆς συμβῇ νὰ ὑπάρξωσι δύω τινὲς ἀμοιβαίως χρεῶσται χρέους ἐκκαθαρισμένου καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεώς του ἀπεφάνθη ὅτι ὁ συμψηφισμὸς δὲν κατωρθώθη εἰσέτι, κατὰ τὸ μνησθὲν ἀντίγραφον, ἐπὶ λόγῳ 1) ὅτι ἡ Ὀθωμ. Πρεσβεία, διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἐπισήμου ἐγγράφου της, ἀποδεικνύει ἁπλῶς εὐδιαθεσίαν τοῦ νὰ δεχθῇ τὸν συμψηφισμὸν, οὐχὶ ὅμως καὶ πραγματοποίησιν αὐτοῦ, καὶ 2) ὅτι ἂν ἐξετελεῖτο, αἱ μὲν παρὰ τοῦ Ἀθ. Βοργίλου ἐκχωρηθεῖσαι ὁμολογίαι πρὸς τὸν Βάσ. Μαυροβουνιώτην ἤθελον εὑρίσκεσθαι εἰς χεῖρας τῆς Ὀθωμ. Πρεσβείας, ἡ δὲ εἰς ταύτην εὑρισκομένη ἤδη ἀνεξόφλητος ὁμολογία τοῦ Βάσσου ἤθελεν εὑρίσκεσθαι εἰς χεῖρας τούτου ἐξωφλημένη, ἑπομένως τὸ ἐφετεῖον ἀποφανθὲν οὕτω δὲν ἐξετίμησεν ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ἀναιρεσίβλητοι, ἀλλὰ 1) ἀνέφερε προφανῶς οἴκοθεν ὅλως διόλου ἄλλα παρ' ὅ,τι ῥητῶς ἀναφέρει τὸ ἀνωτέρω παρατιθέμενον ἐπίσημον ἔγγραφον τῆς Ὀθωμ. Πρεσβείας, καὶ παρεβίασεν οὕτω τὰς οὐσιώδεις περὶ ἀποδείξεως ἀρχὰς καὶ τὸ ἄρθ. 170 τῆς πολ. δικονομίας, καὶ 2) ἀπήτησε, παρὰ τοὺς μνησθέντας νόμους, τὸ τέλειον τοῦ συμψηφισμοῦ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ὧν ἀναφέρει ὁμολογιῶν, ἐνῷ ῥητῶς οἱ νόμοι αὐτοὶ λέγουσιν ὅτι αὐτοδικαίως γίνεται ὁ συμψηφισμὸς καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ, ἅμα, ὡς εἴρηται, ὑπάρξωσι τινὲς ἀμοιβαίως χρεῶσται, ἄνευ ἄλλης τινὸς ἐνεργείας ἢ πράξεως, ὅπως ἐγένετο ἐπὶ τοῦ προκειμένου διὰ τοῦ μνησθέντος ἐγγράφου τῆς Ὀθωμ. Πρεσβείας, καὶ ὅπερ ἦτο καὶ ὁ ὅρος τῶν μερῶν ἐν τῷ μνησθέντι ἀντιγράφῳ τῆς 17 μαρτίου 1848.

§ 20. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, ὥστε ἡ συμψηφιστέα ποσότης νὰ ἦναι ἐκκαθαρισμένη, διάτ. 14 § 1 Κώδ. (4, 31) καὶ ὄχι ἐκείνη, καθ' ἧς ὁ συμψηφισμὸς προτείνεται. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 195 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 10654 τῶν ἐν Αθ. ἐφ.

§ 21. Διὰ νὰ ὑπάρχῃ συμψηφισμὸς ἀμοιβαίων χρεῶν, πρέπει ταῦτα νὰ ἦναι ἐκκαθαρισμένα. — Ἡ δὲ ἐξέτασις ἂν τὸ πρὸς συμψηφισμὸν προτεινόμενον ἦναι πρόχειρος ἢ δυσχερής, καὶ ἐὰν πρέπῃ νὰ παραδεχθῇ, ἢ οὔ, ἀνήκει εἰς μόνον τὸ δικάζον τὴν περὶ συμψηφισμοῦ πρότασιν δικαστήριον τῆς οὐσίας. Ἀπόφ. πολ. Αρ. Π. 74 τοῦ 1849 ἣν ἴδε ἐν λέξ. Ὅρκος § 145.

§ 22. Συμψηφισμὸς δὲν χωρεῖ, ὅταν ἡ ζητουμένη ποσότης δὲν ἦναι ἐκκαθαρισμένη. Ἀπ. πολ. Αρ. Π. 163 τοῦ 1853.

§ 23. Διὰ νὰ λάβῃ χώραν συμψηφισμὸς, ἀπαιτεῖται ὥστε ἡ συμψηφιστέα ἀπαίτησις ὄχι μόνον νὰ ἦναι ἐκκαθαρισμένη, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ γέμῃ δυσκολιῶν.

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν διάταξιν 14 § 1 τοῦ Κώδ. βιβλ. 4 τίτλ. 32, διὰ νὰ λάβῃ χώραν συμψηφισμὸς, ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον ἡ συμψηφιστέα ἀπαίτησις νὰ ἦναι ἐκκαθαρισμένη, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ γέμῃ δυσκολιῶν, εἰς τρόπον ὥςε νὰ ἦναι εὔκολον εἰς τὸν δικαστὴν νὰ εὕρῃ διέξοδον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Σπυρίδων Λιανοσταφίδας προτείνας συμψηφισμὸν ἐπὶ τῆς προκειμένης κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεως, ἐπαρουσίασεν εἰς τὸ πρωτοδικεῖον τήν τε ὑπ' ἀριθ. 7789 ἀπόφασιν τῶν ἐν Αθ. πρωτοδικῶν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4286 ἀπόφασιν τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι οἱ ἀντίδικοί του τῷ ὀφείλουσιν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων συμπαραβαλλομένων τῶν καθαρῶν ποσῶν, τὰ ὁποῖα ἐπεδικάσθησαν εἰς ἑκάτερα τὰ μέρη, ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Σπυρίδων Λιανοσταφίδας κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ περισσότερα παρ' ὅσα οἱ ἀντίδικοί του πρὸς αὐτὸν, αἱ δὲ λοιπαὶ διὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐπιδικασθεῖσαι ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις δὲν ἐμφαίνουν κανὲν ἐκκαθαρισμένον καὶ βέβαιον ποσόν· ἄρα ὀρθῶς καὶ συμφώνως μὲ τὸν νόμον τὸ πρωτοδικεῖον δὲν παραδέχθη τὸν ὡς εἴρηται προταθέντα συμψηφισμόν. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 112 τοῦ 1848, κυρ. τὴν 17398 τῶν ἐν Αθ. Πρωτοδ.

§ 24. Ἡ περὶ συμψηφισμοῦ πρότασις δὲν χωρεῖ, ὅταν ἡ ἀπαίτησις δὲν ἦναι βεβαία, ἢ ἡ ἀπόδειξις αὐτῆς δὲν εἶναι πρόχειρος. — Τοῦτο δὲ ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικάζοντος δικαστηρίου.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ ἀληθὴς ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου εἶναι καθῆκον τοῦ δικαστοῦ μὴ ἐξαρτωμένου ἀπὸ τὴν θέλησιν

τῶν διαδίκων· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Αθ' ἐφετῶν ἀποῤῥίψαν τὸν ἐνώπιόν του προταθέντα συμψηφισμὸν, ἡρμήνευσεν ὀρθῶς τὸν περὶ συμψηφισμοῦ 14 νόμον § 1 τοῦ 31 τίτ. τοῦ 4 βιβλ. τοῦ Κώδηκος, καὶ ἐνήργησεν ἐντὸς τῶν καθηκόντων του, καθότι, ὡς ἀποφαίνεται ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός του, ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐπρότεινε πρὸς συμψηφισμὸν ἀπαίτησιν βεβαίαν, καὶ ἀρνουμένου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Τσίπουρα τὴν περίστασιν ταύτην, δὲν εἶχεν ἀποδεδειγμένον τὸν ἰσχυρισμόν του, οὐδὲ κἂν πρόχειρον τὴν ἀπόδειξιν αὐτοῦ· εἰς μόνον δὲ τὸ δικάζον τὴν περὶ συμψηφισμοῦ πρότασιν δικαστήριον ἀπόκειται ν' ἀποφασίσῃ ἂν τὸ πρὸς συμψηφισμὸν ποσὸν ἦναι ἐκκαθαρισμένον ἢ μή, ἂν ἡ ἀπόδειξις αὐτοῦ εἶναι πρόχειρος ἢ δυσχερὴς καὶ ἑπομένως νὰ παραδεχθῇ ἢ ν' ἀποῤῥίψῃ τὸν συμψηφισμόν· προσέτι δὲ ὁ ἀναιρεσίβλητος Τσίπουρας διὰ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν προτάσεών του ἐζήτησε τὴν ἀπόῤῥιψιν ὅλων τῶν προτάσεων τοῦ Πετροπούλου, ἐν αἷς περιλαμβάνονται βεβαίως καὶ ἡ περὶ συμψηφισμοῦ αἴτησις, ἰδίως κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζήτησιν ἠρνήθη ῥητῶς, ὅτι ἐσύναξε χρήματα εἰς λογαριασμὸν τοῦ Πετροπούλου· ἑπομένως, προταθέντος ὑπὸ τοῦ διαδίκου τοῦ πραγματικοῦ τούτου περιστατικοῦ, τὸ δικαστήριον δὲν ἔπραξεν ἄλλο, εἰμὴ νὰ δώσῃ τὸν νομικὸν αὐτοῦ χαρακτηρισμόν. Απ. πολ. Αρ. Π. 40 τοῦ 1843.

§ 25. Ὁ συμψηφισμὸς λαμβάνει μὲν χώραν αὐτοδικαίως καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην μεταξὺ τῶν ἀμέσων ὀφειλετῶν καὶ πιστωτῶν ἅμα συνυπάρξωσιν αἱ τούτων ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις καὶ εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀναμφισβήτητοι, ἀπαιτηταί, ὡρισμέναι καὶ ἐκκαθαρισμέναι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως, ὅτε ὁ πτωχεύσας ἀπεκδύεται τῆς διαχειρήσεως τῆς περιουσίας του καὶ οἱ σύνδικοι ἐξασκοῦσιν ἤδη τὰ δικαιώματά του πρὸς εἴσπραξιν τῆς περιουσίας του, καταστάσης ἕνεκα τῆς πτωχεύσεως κοινὸν ἐνέχυρον τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν του ὡς διανεμηθησομένης ἀναλόγως τοῦ ὅλου ποσοῦ τῆς περιουσίας τῆς πτωχεύσεως, ἐξαιρουμένων τῶν προνομιούχων πιστωτῶν, οἵτινες ἐξοφλοῦνται κατὰ τὰ ἄρθρ. 940 τῆς πολ. δικον. καὶ 533 τοῦ ἐμπ. Κώδ.— Πανδ. τεμ. 1–3, 7 ἀρχ. – 18 § 1. – 21, 22 (4, 31)– πολ. δικον. 872, 940 ἐμπ. Ν. 437. — ὑποθέσατε λοιπὸν ὅτι ὁ Α ἦτο πιστωτὴς τοῦ Δ πρὸ τῆς πτωχεύσεώς του, κατέστη δὲ ὁ ὀφειλέτης τοῦ Δ. μετὰ τὴν πτώχευσίν του, οἱ δὲ τῆς πτωχεύσεως σύνδικοι ἐξασκοῦντες τὰ δικαιώματα ταύτης πρὸς ὄφελος τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν ἐνήργησαν κατάσχεσιν εἰς χεῖρας τοῦ Α ὡς ὀφειλέτου ἄλλου, ὀφειλέτου τοῦ πτωχεύσαντος.— Ἐν τῇ

περιπτώσει ταύτῃ ὁ Α δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνῃ συμψηφισμὸν κατὰ τοῦ Δ. διότι οὔτ' εἶχε νὰ προτείνῃ τοιοῦτον κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ πτωχεύσαντος· τόσῳ μᾶλλον, καθόσον δὲν συνέτρεξαν τὰ πρὸς συμψηφισμὸν ἀπαιτούμενα πρὸ τῆς πτωχεύσεως, ἀλλὰ μετ' αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν συνδίκων κατάσχεσιν τῶν χρημάτων τοῦ ὀφειλέτου τοῦ πτωχεύσαντος, καταστάντος ἤδη ὀφειλέτου τῆς πτωχεύσεως, τὰ οὕτω κατασχεθέντα χρήματα τοῦ Ζ ἔγειναν κοινὸν ἐνέχυρον τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν ἀφοῦ ὁ Α δὲν εἶναι προνομιοῦχος, ὅτε ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν ὄχι συμψηφισμός, ἀλλὰ προνομιοῦχος κατάταξις κατὰ τὸ ἄρθρ. 940 τῆς πολ. δικον. καὶ 533 τοῦ ἐμπ. νόμου. Απ. πολ. Αρ. Π. 162 τοῦ 1850, ἀναφ. τὴν 6165 ἐφ. Αθ. καὶ φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τοὺς νόμους 1–3, 7. ἀρχ. 18 § 1, 21 καὶ 22 τῶν Πανδ. βιβλ. 16 τίτλ. 2 καὶ τοὺς Νόμους 2, 4, 9 καὶ 14 τοῦ Κώδ. βιβλ. 4 τίτλ. 31 καὶ ἄρθρ. 872, 940 τῆς πολ. δικ. καὶ ἄρθρ. 437 καὶ τοῦ ἐμπ. Κώδ. ὁ συμψηφισμὸς λαμβάνει μὲν χώραν αὐτοδικαίως καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περὶ ἐκτελέσεως δίκην, μεταξὺ τῶν ἀμέσων ὀφειλετῶν καὶ πιστωτῶν ἅμα συνυπάρξωσιν αἱ τούτων ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις καὶ εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἀναμφισβήτητοι, ἀπαιτηταί, ὡρισμέναι καὶ ἐκκαθαρισμέναι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως ὅτε, δυνάμει τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου ἀπεκδυομένου τοῦ πτωχεύσαντος τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, οἱ σύνδικοι ἐξασκοῦσιν ἤδη τὰ δικαιώματά του πρὸς εἴσπραξιν τῆς περιουσίας του καταστάσης ἕνεκα τῆς πτωχεύσεως κοινὸν ἐνέχυρον τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν του ὡς διανεμηθησομένης ἀναλόγως τοῦ ὅλου ποσοῦ τῶν πιστώσεων τούτων καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς περιουσίας τῆς πτωχεύσεως, ἐξαιρουμένων τῶν προνομιούχων πιστωτῶν, οἵτινες ἐξοφλοῦνται κατὰ τὰ ἄρθρα 940 τῆς πολ. δικονομίας καὶ 533 τοῦ ἐμπ. Κώδ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ δημόσιον ὂν πιστωτὴς τοῦ Δεξίγγερ πρὸ τῆς πτωχεύσεώς του, καθ' ἃ ἐπικαλεῖται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὁμολογίᾳ τοῦ ἔτους 1841 καὶ ἀρχὰς τοῦ 1842, δὲν κατέστη καὶ ὀφειλέτης αὐτοῦ εἰμὴ μετὰ τὴν πτώχευσίν του κηρυχθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 121 καὶ ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1842 ἀποφάσεως τοῦ ἐμπορ. Πατρῶν καὶ ἀναβιβασθεῖσαν μέχρι τῆς 11 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ ἀφοῦ οἱ σύνδικοι τῆς πτωχεύσεως, ἐξασκοῦντες, δυνάμει τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, τὰ δικαιώματα ταύτης καὶ πρὸς ὄφελος τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν ἐνήργησαν κατάσχεσιν εἰς χεῖρας τοῦ δημοσίου, ὡς ὀφειλέτου τοῦ Συγγένη, καὶ τούτου ἀναδειχθέντος δικαστικῶς ὀφειλέτου τοῦ πτωχεύσαντος ἤδη Δρεξίγγερ, ἐξ ἧς κατα-

σχέσεως καὶ ἐγεννήθη ἡ προκειμένη δίκη. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἀφοῦ τὸ δημόσιον, ἐπὶ τῆς εἰς χεῖρας του γενομένης ταύτης κατασχέσεως, οὐδένα συμψηφισμὸν εἶχε νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ ἀμέσως πιστωτοῦ του Σαρζέντ, δυνάμει τῶν ἀνωτέρω νόμων νὰ προτείνῃ τοιοῦτον κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ἤδη Δρεξίγγερ. Οἱ δὲ ἰσχυρισμοὶ τοῦ δημοσίου 1) ὅτι, καὶ μετὰ τὴν εἰς χεῖράς του γενομένην ταύτην κατάσχεσιν, δικαιοῦται νὰ προτείνῃ συμψηφισμὸν κατὰ τοῦ συνδίκου τῆς πτωχεύσεως ὡς ἀντιπροσωπευόντων τὸν πτωχεύσαντα Δρεξίγγερ. 2) Ὅτι ἡ πίστωσίς του, οὖσα προνομιοῦχος, ἐπέφερε τὸν τοιοῦτον συμψηφισμόν, καὶ 3) ὅτι οἱ ἀναιρεσείοντες δὲν ἐπρότειναν ὅτι ἐπὶ πτωχεύσεως δὲν χωρεῖ συμβιβασμός, δὲν εἶναι βάσιμοι, διότι, μὴ συντρεξάντων τῶν κατὰ νόμον πρὸς συμψηφισμὸν ἀπαιτουμένων πρὸ τῆς πτωχεύσεως Δρεξίγγερ, ἀλλὰ μετ' αὐτήν, καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν συνδίκων αὐτῆς ἐνεργηθεῖσαν εἰς χεῖρας τοῦ δημοσίου κατάσχεσιν τῶν χρημάτων τοῦ Σαρζέντ, κατέστάντος ἤδη ὀφειλέτου τῆς πτωχεύσεως, τὰ οὕτω κατασχεθέντα χρήματα τοῦ Σαρζέντ δὲν ἔγειναν χρήματα τῆς ἀπολύτου διαθέσεως τοῦ Δρεξίγγερ, ἀλλ' ἔγειναν κοινὸν ἐνέχυρον τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν, διότι ῥητῶς ἀρνηθέντων τῶν ἀναιρεσειόντων τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ δημοσίου, οὔτε τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ἀποφαίνεται προνομιοῦχον τὴν πίστωσιν τοῦ δημοσίου, οὔτε καὶ τοιαύτης ὑποτεθείσης ἐχώρει συμβιβασμός, ἕνεκα τῆς πτωχεύσεως, ἀλλὰ μόνον προνομιοῦχος κατάταξις ἐπὶ τῶν συνταχθέντων χρημάτων τῆς πτωχεύσεως, δυνάμει τῶν ἄρθρων 940 τῆς πολ. δικονομίας καὶ 533 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διότι οἱ ἀναιρεσείοντες καθόλην τὴν προκειμένην δίκην ἐνήργησαν ὡς σύνδικοι τῆς πτωχεύσεως Δρεξίγγερ, καὶ ὡς τοιοῦτοι ῥητῶς ἐπρότειναν τὴν ἀπόῤῥιψιν πάσης προτάσεως τοῦ δημοσίου ὡς ἀπαραδέκτου καὶ ἀνυποστάτου, καὶ ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἠδύνατο νὰ προτείνῃ σήμερον συμψηφισμὸν ὡς αὐτὴ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀναφέρει, ὅπερ ἐξήρκει καὶ ὑποχρέου τὸ ἐφετεῖον ἐφαρμόζον ὀρθῶς τοὺς ἀνωτέρω συνδυασμένους νόμους, νὰ μὴ παραδεχθῇ ἐπὶ πτωχεύσεως τὸν ἐνώπιόν του προταθέντα συμψηφισμόν, ἀφοῦ μάλιστα ἐμηδενίσθη ἡ παρὰ τοῦ δημοσίου γενομένη δήλωσις μετὰ τὴν εἰς χεῖράς του κατάσχεσιν διὰ τῆς τελεσιδίκου καταστάσης ὑπ' ἀριθ. 408 π. ἔ. ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου Πατρῶν. Τὸ ἐναντίον δὲ πράξαν ἑρμήνευσεν καὶ ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τοὺς μνησθέντας νόμους.

§ 26. Ἡ 38 τοῦ 1853 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγ. ἀπόφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 646 τῆς 22 μαΐου 1851 ἀποφα-

σις τοῦ ἐν Ναυπλ. ἐφετείου, καταδικάζουσα τὸν Ἰωάννην Βενθύλον νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Εὐδοκίαν Διανοσταφίδα δραχ. 5698 καὶ 75/100, ἀντίτιμον 45 ἐλαιοδένδρων καὶ ἑνὸς ζευγαρίου, ἐὰν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης δὲν τῇ ἀποδώσῃ αὐτούσια τὰ κτήματα ταῦτα, προδήλως διὰ τοῦ τελευταίου τούτου ὅρου ἀποκλείει τὸν συμψηφισμὸν τοῦ ἀποδοτέου αὐτοῦ ἀντιτίμου μὲ ἄλλην προϋπάρχουσαν ἐκκαθαρισμένην ἀπαίτησιν τοῦ Ἰωάν. Βενθύλου κατὰ τῆς αὐτῆς ἀντιδίκου, διότι ὁ ὅρος τοῦ νὰ δύναται ὁ Βενθύλος ν' ἀποδώσῃ αὐτούσια τὰ κτήματα, καταστρέφει τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμψηφισμοῦ, ἤτοι τὴν ὕπαρξιν ἀπαιτήσεως ἐκκαθαρισμένης, ὥστε κατὰ τὸ ῥητὸν γράμμα τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως, αὐτὴ ἡ ἰδία ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ κατὰ τοῦ Ἰωάν. Βενθύλου, καὶ οὗτος πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς της ἠδύνατο ν' ἀποδώσῃ τὰ κτήματα, διὰ δὲ τῆς προσβαλλομένης ἤδη ἀποφάσεως τὸ ἐφετεῖον, ἑρμηνεῦον τὸ σαφὲς διατακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 646 καὶ παραδεχόμενον ὅτι ὁ Ἰωάν. Βενθύλος ἦτο κατ' αὐτὴν ὑπόχρεως, ἐντὸς τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν γενομένης ἐπιταγῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ν' ἀποδώσῃ τὰ κτήματα, μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης ὤφειλε ν' ἀποδώσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, προφανῶς παρεμόρφωσε τὸ σαφὲς καὶ ῥητὸν γράμμα τοῦ διατακτικοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 646 ἀποφάσεως, ἀντικαταστῆσαν ὀκταήμερον προθεσμίαν τὴν ὁποίαν οὐδόλως ἀναφέρει τὸ διατακτικὸν αὐτῆς, ὁρίζον μόνον ὅτι πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς της ὁ Βενθύλος δύναται νὰ δώσῃ τὰ κτήματα, ὅπερ ἐστὶ πρὶν ἢ ἡ Εὐδοκία λάβῃ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει ἀντίτιτιμον, ὁ Βενθύλος εἶναι εἰς καιρὸν εἰς τὸ ν' ἀποδώσῃ τὰ κτήματα, ὑποχρεούμενος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τυχὸν γενόμενα ἔξοδα, πρὸς ἀπόληψιν τοῦ ἀντιτίμου, καθὸ παραίτιος διὰ τὴν βραδεῖαν προσφορὰν τῶν κτημάτων, καὶ οὐχὶ ἡ ἀντίδικος αὐτοῦ, ἥτις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν· ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα ἕνεκα παραβιάσεως τῶν ἄρθρων 170 καὶ 247 τῆς πολ. δικονομίας, αἱ διατάξεις τῶν ὁποίων εἶναι οὐσιώδεις, διότι ἐκ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἡ ἀπόλαυσις καὶ ἡ τήρησις τῶν κατ' οὐσίαν δικαίων τῶν μερῶν. Ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὅτι τὸ ἐφετεῖον παρεδέχθη τὰς ἀπαιτήσεις αὐτὰς στηριχθὲν καὶ εἰς τὸν λόγον ὅτι ὁ ἀντίδικός της δὲν προσέφερε τὸ ὅλον τῶν κτημάτων, ἀλλὰ μέρος μόνον, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι ἡ ἀπόφασις δὲν στηρίζεται ποσῶς ἐπὶ τοιούτου λόγου, ἀλλ' ἐν παρόδῳ ἀναφέρει περὶ τῶν προσφερθέντων κτημάτων.

§ 27. Ἡ 56 τοῦ 1853 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγ. ἀπόφ. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὸ σαφὲς διατακτικὸν τῆς ἀπὸ 22 μαΐου 1851 ὑπ' ἀριθ. 626 ἀποφάσεως τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετείου, ὅπερ ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν ἤδη ἀναιρεθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 979 ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ ἐφετείου, τὸ ἐπιδικασθὲν ἀντάξιον τῶν κτημάτων δὲν ἐπιτρέπεται, ὡς προαπεφάσισεν ὁ Ἀρ. Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 38 ε. ἔ. ἀποφάσεώς του, νὰ συμψηφίσῃ ἡ Εὐδοκία Διανοσταφίδα μὲ ἄλλας κατ' αὐτῆς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰω. Βενθύλου, διότι οὗτος ἔχει τὸ δικαίωμα κατὰ τὴν μνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 626 ἀπόφασιν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς ν' ἀποδώσῃ αὐτούσια τὰ κτήματα· ἄρα ὄχι ὀρθῶς τὸ πρωτοδικεῖον παρεδέχθη συμψηφισμὸν τοῦ ἀποδοτέου ἀντιτίμου τῶν κτημάτων μὲ ἄλλας ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰωάν. Βενθύλου, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπεσβεσμένον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον δι' ἄλλης δικαστικῆς ἀποφάσεως τῷ παρεχωρήθη ἤδη· ὅθεν μεταρρυθμιστέα εἶναι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικείου, καὶ ἀποῤῥιπτέα ἡ ἀγωγὴ τῆς Εὐδοκίας Διανοσταφίδα ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἰωάννην Βενθύλον, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν Ματθαῖον Διανοσταφίδα μὴ κλητευθέντα, οὔτε παρεμβάντα ἐνώπιον τοῦ Ἀρ, Πάγου.

§ 28. Κατὰ τὸν νόμον (Κώδ. διάτ. 14 § 1 βιβλ. 4 τίτ. 31) τότε ἡ πρὸς συμψηφισμὸν ἀντιτασσομένη ἀπαίτησις εἶναι δεκτὴ καὶ τελεσφόρος, ὅταν ἦναι ἐκκαθαρισμένη, ἤγουν βεβαία καὶ εὐαπόδεικτος· ἡ μονομερὴς δὲ σύνταξις τρεχομένου λογαριασμοῦ δὲν ἐπιφέρει ἀνανέωσιν καταργοῦσαν τὰς ἐν αὐτῷ ἐμπεριεχομένας εἰδικὰς ἀπαιτήσεις. Ἀπ. 5303 τῆς 26 ἰαν. 1849.

§ 29. Συμψηφισμὸς δὲν χωρεῖ, ὅταν τὰ ὁμόλογα (οἷον συναλλαγματικαὶ) ἅτινα ὁ ἐναγόμενος ἀντιτάττει, διαμφισβητοῦνται ὡς περιέχοντα ὑποβολὴν τόπου ἢ ὑπογραφὴν μὴ ἀναγνωριζομένην, καθότι τὰ περιστατικὰ ταῦτα καθιστῶσιν ἀμφισβητούμενον τὸ χρέος, περὶ ὧν τὰ ὁμόλογα ἐκεῖνα διαλαμβάνουν (729 πολ. δικ.). Ἀπ. 10471 τοῦ 1853 Ἐφ. Ἀθ.

§ 30 Διὰ νὰ λάβῃ χώραν συμψηφισμὸς καὶ ὡς τοιοῦτος νὰ δύναται νὰ προτείνεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, πρέπει ἡ ἀπαιτουμένη ποσότης, νὰ ἦναι εὐκρινὴς ἤγουν βεβαία, ἂν χρεωστῆται καὶ κατὰ πόσον χρεωστεῖται, τὸ δὲ βέβαιον τῆς ὀφειλῆς ὑπάρχει ὅταν αὕτη εἶναι ἀποδεδειγμένη ἢ τοὐλάχιστον ἡ ἀπόδειξίς της πρόχειρος (Ν. 14 § 1 K. de comp. Pothier des oblig. N. 658).

Απόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν Π. ἰσχυριζόμενος, ὅτι ὁ ἀντίδικός

του ἐσύναξε γρόσια διὰ λογαριασμόν του τουρκικὰ 3500 ἀπὸ τὸν Κ. καὶ φιορίνια 180 ἀπὸ τὸν ἰατρὸν Ἀχιλλέα καὶ ζητῶν ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του τοῦτον, καὶ ὅτι προσέτι κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1822 διηρπάγησάν τὰ ἔγγραφά του, ἐξ ὧν προκύπτει, ὅτι ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ συνάξῃ τὰς διαληφθείσας ποσότητας διὰ νὰ συμψηφίσῃ αὐτὰς μὲ τὰ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του ἀπαιτούμενα, δὲν προτείνει ἀπαίτησιν βεβαίαν ἂν χρεωστῆται, καθότι, ἐνῷ ὁ ἀντίδικός του ἀρνεῖται τὴν περίστασιν ταύτην, ὁ Π. δὲν ἔχει ἀποδεδειγμένον τὸν ἰσχυρισμόν του, οὐδὲ κἂν πρόχειρον τὴν ἀπόδειξίν του.

Ἐπειδὴ, διὰ νὰ λάβῃ χώραν συμψηφισμὸς, καὶ ὡς τοιοῦτος νὰ δύναται νὰ προτείνεται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, πρέπει ἡ ἀπαιτουμένη ποσότης νὰ ἦναι εὐκρινὴς, ἤγουν βεβαίως νὰ χρεωστῆται. Τὸ δὲ βέβαιον τῆς ὀφειλῆς ὑπάρχει ὅταν αὕτη ἦναι ἀποδεδειγμένη ἢ τοὐλάχιστον ἡ ἀπόδειξίς της εἶναι πρόχειρος (νόμ. 14 § 1 Κώδ. de comp. Potier. des obligat ἀρ. 658.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, αἱ ἀξιώσεις τοῦ Π. ἔπρεπε νὰ προταθῶσιν ἀνταγωγικῶς κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην διὰ τῆς ἀπαιτήσεώς του κατὰ τὰ ἄρθρα 543 § 3 καὶ 564 § 1 πολιτ. δικον. ὅπερ μὴ πράξας δὲν εἶναι δεκτὸς νὰ τὰς προτείνῃ πλέον κατὰ τὴν ἐφέσιμον δίκην, ἀλλὰ δι' ἰδιαιτέρας ἀγωγῆς. Ἀπ. 2544 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

§ 31. Χρέος μὴ ὂν βέβαιον καὶ καθαρὸν, ὡς ὑποκείμενον εἰς ἀμφισβήτησιν, δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς συμψηφισμὸν (διάτ. τελευτ. de comp.). Ἀποφ. 9263 τοῦ 1852 τῶν ἐν Ἀθην. ἐφετῶν.

§ 32. Ὅταν τὸ χρέος ἦναι ἀκαθάριστον, προερχόμενον ἐκ λογαριασμῶν τῆς ἑταιρίας, δὲν δύναται νὰ συμψηφισθῇ μὲ τὸ ἐκκαθαρισμένον καὶ ἀπαιτητόν.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ μὲν χρέος τοῦ Κοντονικολάκου πρὸς τὸν Σταμέλον προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 13 Ἰουνίου 1834 ὁμολογίας, καὶ ἑπομένως εἶναι καθαρὸν καὶ ἀναμφισβήτητον καὶ ἐξαρτώμενον ἀπὸ τὸν ὅρον προηγουμένης ἐκκαθαρίσεως τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐνοικιάσεως ἑταιρίας, αἱ δὲ ποσότητες, τὰς ὁποίας κατὰ καιροὺς ὁ Σταμέλος ἔλαβε κατὰ τοῦ Κοντονικολάκου, ἐπειδὴ ὡς ἐξάγεται ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀποδεικτικῶν, τὰ ὁποῖα προσήγαγεν ὁ Κοντονικολάκος, προῆλθον ἐκ τῆς συνάξεως τῶν διαφόρων συμμετόχων τῆς κοινῆς ἐνοικιάσεως ἦτον ἐπιφορτισμένης καὶ τῆς ὁποίας πρῶτον μετεβιβάζετο εἰς τὸν Σταμέλον διὰ κοινὸν λογα-

ρασμὸν τῆς ἑταιρίας, ἂν καὶ ἀμπεριλαμβάνωσι, καὶ τὸ εἰς τὸν Καντονικολάκον ἀνῆκον κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐνοχῆς του μερίδιον εἶναι ὅμως ἀπεναντίας συγκεχριμένα καὶ περιπλεγμένα εἰς τὸν εἰσέτι ἀκαθάριστον λογαριασμὸν τῆς ἑταιρίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται κατὰ τὸν νόμον (§ 50 Pand. de act. L. ult. § 1 Cod. de compens.) νὰ συμψηφισθῶσι μὲ τὸ ὡρισμένον καθαρὸν χρέος του, τὸ ὁποῖον καθ' ὃ τοιοῦτον ὤφειλεν ὁ Καντονικολάκος ἀνεπιφυλάκτως ν' ἀποτίσῃ ἐγκαίρως, δυνάμενος ἄλλως ν' ἀπαιτήσῃ, ἐὰν ἤθελε δι' ἰδιαιτέρας ἀγωγῆς λογοδοσίαν παρὰ τοῦ Σταμάτου ἕνεκα τῆς διαχειρίσεώς του, τὴν ὁποίαν καὶ ὑπεσχέθη οὗτος νὰ δώσῃ. Απ. ἐφ. Ν. 166 τοῦ 1839 ἐν Νομικ. σ. 3691.

§ 33. Δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν συμψηφισμὸς καθαροῦ χρέους μὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς λογοδοσίας.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἴτησιν περὶ ἀναβολῆς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀναγνωρισθέντος χρέους ἐκ δραχ. 673 μέχρι τῆς διεξαγωγῆς τῆς λογοδοσίας, ἡ αἴτησις αὕτη δὲν εἶναι νόμιμος, καθότι τὸ προκείμενον χρέος εἶναι καθαρὸν καὶ ἀναμφισβήτητον καὶ παντὸς ἄλλου ἄσχετον, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς λογοδοσίας εἶναι ἀκαθάριστον καὶ ἀβέβαιον, ὥστε εἶναι ἀνεπίδεκτον συμψηφισμοῦ καὶ ἀναβολῆς, ἕνεκα τῆς μελλούσης λογοδοσίας, ἐχούσης ἀντικείμενον ἀμοιβαίας, ἀορίστους καὶ ἀμφισβητουμένας ὑποχρεώσεις, (νόμ. 1, βιβλ. 16, τίτλ. 2 τῶν Πανδ. καὶ νόμος 14 § 1 τίτλ. 31, βιβλ. 4 τοῦ Κώδ.). Ἀπόφ. ἐφ. Ν. 183 τοῦ 1840 ἐν Νομικ. σ. 3740.

§ 34. Ἡ ἔνστασις τοῦ συμψηφισμοῦ πρὸς ἄλλην ἀπόφασιν, πρὶν ἢ προηγηθῇ ἡ περὶ τῆς ἐκτελέσεως ἐπιταγὴ αὐτῆς εἶναι παραδεκτή;

Ὅταν ἡ ἀντιτασσομένη πρὸς συμψηφισμὸν ἀπαίτησις ἐξήρτηται ἀπὸ ὅρον ὡς στηριζομένη ἐπὶ ἐμπορικῆς ἀποφάσεως ὑποκειμένης εἰς αἴτησιν, ὁ προτεινόμενος συμψηφισμὸς ἰσχύει;

Ἀμφότερα τὰ ζητήματα ταῦτα ἔλυσεν ἀποφατικῶς τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφετεῖον διὰ τῆς 280 τοῦ 1854 ἀποφάσεώς του στηριχθὲν ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, εἰς τὸ ἄρθρ. 862 τῆς πολ. δικ. καὶ εἰς τὸ Ρωμ. Δίκαιον ὡς πρὸς τὸ δεύτερον. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἡ ἀπόφασις ἀφορᾷ πρᾶξιν ἐμπορικήν, τοῦτο δίδει μὲν δικαίωμα εἰς τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν συμψηφισμόν. (Νομικὴ σελ. 5895.

§ 35. Συγχωρεῖται συμφωνία περὶ συμψηφισμοῦ χρέους ἀπὸ [illegible] προθεσμίας ἤδη πρὸ [illegible] μέλλοντος;

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ συμψηφισμὸς λαμβάνει χώραν αὐτοδικαίως καὶ

ἐν ἀγνοίᾳ τῶν μερῶν δυνάμει μόνον τοῦ νόμου ἀμέσως ἀπὸ τῆς στιγμῆς, ἀφ' ἧς τὰ ἀμοιβαῖα χρέη αὐτῶν ἤθελον εἶσθαι ὄχι μόνον ἐκκαθαρισμένα δηλαδὴ ἀναμφισβήτητα καὶ προσδιωρισμένα κατὰ τὸ ποσὸν, ἢ καὶ εὐχερῶς καὶ συντόμως δυνάμενα νὰ ἐκκαθαρισθῶσι καὶ μάλιστα μετὰ προηγουμένην περὶ τούτου δίκην, ἀλλὰ καὶ ἀπαιτητὰ (τεμ. 2, 8, 46 § 4. καὶ 16, 2). Κώδ. fin. 4, 31 καὶ 1, 14 (αὐτόθι)· ἑπομένως διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ δικαστήριον τοῦτο νὰ ἀποφασίσῃ ἐν πλήρει γνώσει τοῦ πράγματος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ αὐτοδικαίου συμψηφισμοῦ, ἀπαιτεῖται νὰ ἐξετασθῇ προηγουμένως ἐὰν συντρέχουν ὅλα τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενα προσόντα διὰ τὸν συμψηφισμόν.

Ἐπειδὴ ἡ συμφωνία, τὴν ὁποίαν ἀξιοῖ ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις Ἰω. Εὐσταθίου ὅτι ἔκαμε μετὰ τῶν Παππαλεξοπούλων τοῦ νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη των πρὸς διαφόρους ἄλλους δανειστάς των καὶ νὰ λάβῃ τὸν σταφιδοκαρπόν των διὰ νὰ πωλήσῃ εἰς λογαριασμόν των καὶ συμψηφίσῃ τὸ ποσὸν αὐτοῦ μὲ τὰ ὁποῖα ἀνεδέχθη νὰ πληρώσῃ χρέη των, οὐ μόνον δὲν ἀπαγορεύεται ἀπὸ κανένα νόμον καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὡς συμφωνία περὶ ἑκουσίου συμψηφισμοῦ, καθότι συμψηφισμὸς λαμβάνει χώραν αὐτοδικαίως δυνάμει αὐτοῦ τοῦ ἰδίου νόμου καὶ δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἀπαγορεύεται ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον νόμον, ἀλλὰ καὶ ῥητῶς ἐπιτρέπεται δυναμένη νὰ ἐξομοιωθῇ καὶ θεωρηθῇ ὡς συμφωνία δανείου ἐπὶ ἐνεχείρῳ μὲ παραχώρησιν δικαιώματος πρὸς πώλησιν αὐτοῦ καὶ πληρωμὴν τοῦ δανείου (νόμ. Κ. 4 (12, 7) καὶ ἐξ ἀναλογίας Ν. 16 § 1. Π. 16, 2)· ἀμφισβητουμένης ὅθεν τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς τῆς συμφωνίας πρέπει ν' ἀποδειχθῇ, τότε ὁ Ἰωάν. Εὐσταθίου ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πληρωθῇ αὐτὸς πρῶτος ἀπὸ τὸ προϊὸν τοῦ εἰς χεῖρας τοῦ ἐνεχύρου τοῦ σταφιδοκαρποῦ, δηλαδὴ κατὰ τοὺς νόμους (Κ. νόμ. 3) 8, 20. (νόμ. 1, 5 καὶ 8) 8, 18· τὴν δὲ περὶ τούτου ἀπόδειξιν ὀφείλει νὰ φέρῃ ὁ προτείνων τὴν συμφωνίαν αὐτὴν Ἰω. Εὐσταθίου ἐγγράφως, ὡς ὑπερβαίνουσαν τὸ ποσὸν τῶν 50 δραχ. καὶ διότι συμφωνίαι περὶ ἀντικειμένου σημαντικῆς ποσότητος καὶ ἔχουσαι σπουδαίας καὶ σημαντικὰς συνεπείας δὲν γίνονται προφορικῶς οὐδ' εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον. Ἀπ. ἐφ. Ν. 1027 τοῦ 1853 (Νομ. α. 5872).

§ 36. Ἐὰν τὸ ἐφετεῖον ἀποῤῥίψῃ τὸν προταθέντα συμψηφισμὸν ὡς ἀπαράδεκτον καὶ ἀναπόδεικτον, δὲν εἶναι λόγος ἀναιρέσεως διότι τὸ ζήτημα εἶναι πραγματικόν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 122 τοῦ 1837.

§ 37. Ὁ συμψηφισμὸς προτείνεται ὁσάκις τὰ πρὸς συμβιβασμὸν προτεινόμενα ποσά εἰσι καὶ αὐτὰ ἐκκαθαρισμένα, ἀναμφισβήτητα καὶ εἰς μηδεμίαν ὑποκείμενα παρατήρησιν ἀμφισβητήσεως, καθὼς καὶ τὰ πρὸς ἃ ἀντιτάσσεται· ὁ δὲ ἐπιβαλλόμενος ἀναπληρωτικὸς ὅρκος δὲν καθιστᾷ τὸ ποσὸν βέβαιον καὶ ἀναμφισβήτητον. Ἀπ. 5889 τοῦ 1849 Ἐφ. Αθ. ἐν Νομικ. σ. 5090.

Πρόσωπα (1).

§ 40. Συμψηφισμὸς ἀντιτάσσεται τῷ ἀντιδίκῳ; Ἴδε Θέμ. τ. 5 σελ. 71.

§ 41. Ἡ ἑταιρία Κωνστοπούλου παρεχώρησε πρὸς τὸν Μακρυγιάννην ὅλην τὴν περιουσίαν της. Μετὰ τὴν παραχώρησιν ταύτην, ὁ Βουζίκης ἐνήγαγε τὴν ἑταιρίαν ἐκθέσας ὅτι ἡ ἑταιρία τῷ ὤφειλε δρ. 3995, ἀλλὰ ζητεῖ μόνον δρ. 1145, καθότι ὤφειλε καὶ αὐτὸς τῇ ἑταιρίᾳ δρ. 2850. Εἰς τὴν δίκην ταύτην παρενέβη ὁ Μακρυγιάννης, προτείνων τὴν ἀπόῤῥιψιν τῆς περὶ τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν δραχ. 2850 πρότασιν, ἐπειδὴ ἀνήκουσιν εἰς αὐτὸν συνεπείᾳ τῆς παραχωρήσεως. Ἀνεφύη λοιπὸν τὸ ζήτημα· ἂν χωρῇ ὁ συμψηφισμὸς ἐνταῦθα, ὅπου ἡ ἀπαίτησις τοῦ Βουζίκη κατέστη ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν παραχώρησιν, ἥτις δὲν ἐκοινοποιήθη τῷ Βουζίκῃ;

Τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφετεῖον (ἀποφ. 581 τοῦ 1852 καὶ 475 τοῦ 1853) διέταξε ν' ἀποδειχθῇ, ἂν ὁ Βουζίκης ἔλαβε καὶ πότε γνῶσιν τῆς παραχωρήσεως, ἀλλ' ὁ Ἀρ. Πάγος ἐξεφράσθη οὕτως, διὰ τῆς 208 τοῦ 1854 πολ. ἀποφάσεώς του.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφετεῖον, διὰ τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεών του, παραδέχεται ὅτι ἡ πρώην ἑταιρία Κωνστοπούλου παρεχώρησε πρὸς τὸν Παναγ. Μακρυγιαννάκη κατὰ τὴν 8

---

(1) Ἀν. § 3 ἐπ. Ὡς πρὸς τὸν ἐνυπόθηκον δανειστήν; Carré pr. IV, 381, σημ. 2.

Αἱ ἑταιρικαὶ τῶν συνεταίρων ἀπαιτήσεις δὲν συμψηφίζονται μὲ τὰς ἀτομικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις. Ῥάλλ. τ. 1 § 285.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν συνεταῖρον νὰ συμψηφίσῃ τὰς ὁποίας ἐπέφερεν εἰς τὴν ἑταιρίαν ζημίας μὲ τὰς ὠφελείας, ὧν ἐγένετο παραίτιος; αὐτ. § 182.

ἰουλίου 1851 ὅλην τὴν περιουσίαν της, μέρος τῆς ὁποίας ἦν δανειστής τε καὶ ὀφειλέτης τῆς ἑταιρίας, ὅτι τὴν ὀφειλὴν ἐρρέθη, παρεχώρησεν ἡ ἑταιρία τῷ Μακρυγιαννάκη, καὶ ὅτι τὰ δάνεια τοῦ Βουζίκη πρὸς τὴν ἑταιρίαν κατέστησαν ληξιπρόθεσμα μετὰ τὴν γενομένην παραχώρησιν, κατὰ δὲ τὸν νόμον 4 καὶ 11 τοῦ Κώδ. καὶ 10 τῶν Πανδ. de compensationibus ὁ συμψηφισμὸς λαμβάνει χώραν αὐτοδικαίως μεταξὺ τοῦ ἀμέσου ὀφειλέτου καὶ πιστωτοῦ, ἅμα συνυπάρξωσιν αἱ ἀμοιβαῖαί των ἀπαιτήσεις καὶ εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀναμφισβήτητοι καὶ ἀπαιτηταί· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, καθὰ τὸ ἐφετεῖον παραδέχεται, ὅτε ἐγένοντο ἀπαιτηταὶ αἱ κατὰ τῆς ἑταιρίας ἀπαιτήσεις τοῦ Βουζίκη αὕτη δὲν ἦτο πλέον κυρία τῶν πρώην κατὰ τοῦ Βουζίκη ἀπαιτήσεών της, καθότι τὰς εἶχεν ἤδη παραχωρήσει τῷ Μακρυγιαννάκη, ὅστις διὰ τῆς ἐκχωρήσεως ἔλαβε θέσιν δανειστοῦ, καὶ κύριος κατέστη τῶν παραχωρηθέντων δανείων, ἡ δὲ τοῦ ἐφετείου σκέψις ὅτι, ἐπειδὴ ἡ παραχώρησις δὲν ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν Βουζίκην πρὶν ἢ οὗτος κινήσῃ τὴν κατὰ τῆς ἑταιρίας ἀγωγήν του, τὰ ἀμοιβαῖα δάνεια συνεψηφίσθησαν, παραβιάζει τὸν νόμον, καθότι ἡ τοῦ ἐκδοχέως παραγγελία Βασ. (26, 4) 37 Κώδ. (8, 17) πρὸς τὸν ἐκχωρηθέντα ὀφειλέτην, δὲν διετάχθη εἰμὴ διὰ νὰ μὴ δύναται πλέον οὗτος νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ πρώτου δανειστοῦ καὶ νὰ ἐξοφλήσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ χρέος, ἀλλ' ἡ παραγγελία δὲν ἀπαιτεῖται διὰ νὰ καταστῇ δικαιοῦχος τῆς ἐκχωρισθείσης ἀπαιτήσεως ὁ ἐκδοχεύς· ἑπομένως μὴ προτείναντος τοῦ Βουζίκη ὅτι ἐξώφλησε τὴν ἑταιρίαν, καὶ μὴ ὑπαρχόντων τῶν δανείων αὐτοῦ ληξιπροθέσμων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς γενομένης παρὰ τῆς ἑταιρίας παραχωρήσεως, ἕπεται ὅτι δὲν ἐπῆλθε συμψηφισμός, τὸ δὲ δικαστήριον διατάξαν ἀποδείξεις περὶ τῆς γνώσεως τοῦ Βουζίκη ὡς πρὸς τὴν παραχώρησιν, καὶ παραδεξάμενον τὸν συμψηφισμὸν ἐπὶ τῷ ἀνωτέρω λόγῳ, παρεβίασε τοὺς εἰρημένους νόμους, καὶ συγχρόνως [illegible] περὶ ἀποδείξεων διατάξεις τῶν ἄρθρων 244 καὶ 248 τῆς πολ. δικονομίας, ἡ δὲ παραβίασις αὕτη ἐπιφέρει κατὰ τὸ ἄρθρον 897 § 5 καὶ 7 τῆς ἰδίας ἀναίρεσιν τῶν ἀποφάσεων.

§ 42. Ὁ περὶ καθυστερούντων νόμος ἐμποδίζει τὸν συμψηφισμόν, ὅταν παρὰ τῶν ἰδιωτῶν κατὰ τοῦ δημοσίου προτείνεται, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν τὸ δημόσιον [illegible] αὐτόν. [illegible] 1865 τοῦ 1858 Εφ. Αθ. τμ. [illegible] Κλεοπάτρας κατὰ Δημοσίου.

§ 43. Ὁ ἐπισπεύδων τὴν ἐκτέλεσιν δανειστὴς δύναται, ἐὰν [illegible] ἀπ' αὐτοῦ [illegible] τοῦ ὀφειλέτου, νὰ συμψηφίσῃ τὴν ἀπαίτησίν του [illegible]

κάσμα (Άπ. Άρ. Π. 10 τοῦ 1855, κυρ. τὴν 247 τοῦ 1854 ἐφ. Ναυπλ. καὶ φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐν Ναυπλ. ἐφετεῖον οὐδόλως παραδέχεται διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ λόγῳ πωλήσεως ἐκχώρησις τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Παρασκάκη ἐγένετο ἄνευ τιμήματος, ἀλλὰ μόνον ὅτι, καὶ ἐὰν τυχὸν ὁ ἐκδοχεὺς δὲν κατέβαλε τὸ τίμημα, ἡ ἐκχώρησις οὐδὲν ἧττον ἔχει κῦρος καὶ ἀποτελέσματα, τοῦτο δὲ ἀποφηνάμενον οὐδένα νόμον παρεβίασεν, ὁ δὲ ἐκδοχεύς, γενόμενος δανειστὴς τοῦ ἐκχωρηθέντος ὀφειλέτου καὶ παρασταθεὶς ὡς καταδιώκων δανειστὴς καὶ τελευταῖος ὑπερθεματιστὴς τοῦ κτήματος τοῦ ὀφειλέτου, ἠδύνατο νὰ καταβάλῃ καὶ διὰ συμψηφισμοῦ τὸ πλειστηρίασμα, ἐκπίπτων ἴσον αὐτῷ ποσὸν ἐκ τοῦ πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένου.

§. 44. Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου παραχωρήσεως μεταβάλλονται αἱ μεταξὺ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου σχέσεις; Ἴδε τὴν ἀπόφ. 200 τοῦ 1851 Άρ. Π. ἐν λ. Παραχώρησις.

§ 45. Ὁ συνεταῖρος, ὁ ἀφ᾽ ἑνὸς ἐκ μείζονος ῥαθυμίας ζημιώσας τὸν συνεταῖρόν του καὶ ἀφ᾽ ἑτέρου ὠφελήσας αὐτόν, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ συμψηφισμὸν τοῦ κέρδους μετὰ τῆς ζημίας.

Απόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον, ἔχον ὑπ᾽ ὄψιν τὴν ἐν τῷ ἀπὸ 19 αὐγούστου 1843 ἰδιωτικῷ ἐγγράφῳ περιεχομένην σύμβασιν τῶν διαδίκων, δι᾽ ἧς πρὸς τοῖς ἄλλοις συνωμολογήθη ὅτι ὁ Π. Λαζαρῆς θέλει ἐξακολουθήσει καὶ περαιώσει δι᾽ ἑταιρικὸν λογαριασμὸν τὴν ἐκκρεμῆ μετὰ τοῦ Ἐμμ. Τσούχλου δίκην, θεωρεῖ τὸν ἀναιρεσείβλητον Π. Λαζαρῆν, ἐνεργήσαντα πάσας τὰς πρὸς περαίωσιν αὐτῆς πράξεις, ὡς εἰδικὸν συνεταῖρον τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἂν καὶ εἶχεν ἤδη διαλυθῇ ἡ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρξασα ὁμόῤῥυθμος ἑταιρία, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς τρίτης καὶ δεκάτης τετάρτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀποφηνάμενον δέ, ὅτι ὁ ἀναιρεσείβλητος, ἐνεργήσας τὸν προκείμενον συμβιβασμὸν ὡς συνεταῖρος, ἐνέχεται εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐκ μείζονος μόνον αὐτοῦ ῥαθυμίας ἐπενεχθείσης εἰς τὸν συνεταῖρόν του ζημίας, ἐννοεῖ προδήλως ὅτι ἐνέχεται μόνον ἕνεκα σχετικῆς λεγομένης ῥαθυμίας, ἤτοι ἀπαιτεῖται οὐ τὴν ἀκριβεστάτην ἐπιμέλειαν, ἀλλ᾽ ἣν μὲν εἴωθε τοῖς οἰκείοις προσάγειν πράγμασι, Βασιλ. (121) 70 Εἰτ. (3, 25) § 9, καθότι ὁ εἰς τὰς ἀλλοτρίας ὑποθέσεις παραλείπων, τὴν ὁποίαν εἰς τὰς ἰδίας καταβάλλει ἐπιμέλειαν, ἤτοι ατῶν ἀλλοτρίων οὐχ ὡς τῶν οἰκείων ἐπιμελούμενος μείζονα ποιεῖ ῥαθυμίαν Βασιλ. (13, 2) 32 Πανδ. (36, 1) 22 § 3, καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο οὐδένα νόμον παρεβίασεν.

Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ δικαστήριον παραδεχόμενον διὰ τῆς 5, 11 καὶ 12 σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι ὁ ἀναιρεσείβλητος κατὰ τὴν διεξαγωγὴν καὶ περαίωσιν τῆς μετὰ τοῦ Τσούχλου διαφορᾶς ἐπέφερεν ἐκ μείζονος ῥαθυμίας εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα ζημίαν ἐκ δραχ. 8419 καὶ 54/00 ἀποφαίνεται, ὅτι τὴν ζημίαν ταύτην δὲν πρέπει νὰ ὑπογρεωθῇ νὰ ἀνορθώσῃ ὁ ἀναιρεσείβλητος κατὰ τὸ εἰς τὸν ἀντίδικόν του ἀναλογοῦν μέρος, διότι αὕτη ἀντισταθμίζεται μὲ τὰς ἐκ τῆς συμβιβαστικῆς περαιώσεως τῆς προκειμένης μετὰ τοῦ Τζούχλου διαφορᾶς προκυψάσας ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὠφελείας, αἵτινες μάλιστα ὑπερτεροῦσι κατὰ πολὺ τὴν εἰρημένην ζημίαν, ἤτοι ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ συνεταῖρος ὁ ἀφ' ἑνὸς ἐκ μείζονος ῥαθυμίας ζημιώσας τὸν συνεταῖρόν του, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὠφελήσας αὐτὸν, δύναται νὰ προτείνῃ συμψηφισμὸν τοῦ κέρδους μετὰ τῆς ζημίας, ἐνῷ ὁ νόμος ἀποφαίνεται σαφῶς τὸ ἐναντίον ὁρίζων ὅτι ατὰ ἐξ οἰκείας ἀμελείας συμβαίνοντα ἐπιγινώσκει ὁ κοινωνὸς κἂν ἐν πολλοῖς ἑτέροις ὠφέλησεν, οὐ γὰρ συλλογίζεται (συμψηφίζεται) τῷ κέρδει ἡ ἀμέλεια, Βασιλ. (12, 1) 25 καὶ 26, διὰ δὲ τῆς παραβάσεως ταύτης ἀπέῤῥιψεν ὡς ἀπαραδέκτους δι' ἔλλειψιν συμφέροντος τὰς περὶ ἀνορθώσεως τῶν εἰρημένων ζημιῶν προτάσεις τοῦ Μαλανδρίνου, ἐναντίον τῶν ἄρθρ, 67 καὶ 68. τῆς πολ. δικονομίας, τῶν ὁποίων αἱ διατάξεις, ῥυθμίζουσαι τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων εἰσὶν οὐσιώδεις, καὶ ἡ παράβασις αὐτῶν φέρει ἀναίρεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 5 τῆς πολ. δικον. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 9 τοῦ 1851, ἀναιρ. τὴν 7614 ἐφ. Αθ.— Πρλ. τὴν 234 τοῦ 1851 ἀπ. Αρ. Π. (Εὐρ. τ. 9 σ. 167 § 148).

— Συμψηφισμὸν ἀντιτάσσει ὁ συνέταιρος; Παππαρ. § 403 σημ. 29.

§ 46. Ὁ ἀποκτήσας γραμμάτιον εἰς διαταγὴν, πρὶν παρέλθῃ πενταετία ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἢ τοῦ διαμαρτυρικοῦ δύναται ν' ἀντιτάξῃ καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτοῦ τὴν παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ ποσότητα εἰς συμψηφισμὸν πρὸς τὸν ζητοῦντα παρ' αὐτοῦ τὴν πληρωμὴν χρεῶν προγενεστέρων τῆς παραγραφῆς; Pardeçus ἀριθ. 240. Ἀπ. 2723 τοῦ 1843 Εφ. Αθ.

§ 47. Ὁ τὰ τοῦ ὀφειλέτου δίκαια ἐξασκῶν δύναται ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν κατασχόντα καὶ τὸν συμψηφισμόν; Ἴδε ἀπόφ. 10654 τῶν ἐν Ἀφ. ἐφετῶν.

§ 48. Ἡ ἁπλῆ καταδίκη, χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ πραγματικὴ καταβολὴ, δὲν ἀπαλλάττει τὸν ἕτερον συνυπόχρεων πρὸς πληρωμὴν,

Ν. 28 Πανδ. (8, 41).— Ν. 3 καὶ 4 Πανδ. (9, 3)· ὥστε ἀντιτάττεται κατ' αὐτοῦ ἡ τοῦ συμψηφισμοῦ ἔνστασις. — Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 133 τοῦ 1855.

§ 49. Ὁ συμψηφισμὸς εἶναι εἶδος πληρωμῆς, καὶ δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὸν ἀπολαμβάνοντα τὸ δικαίωμα τῆς εὐπορίας· (τεμ. 4 Πανδ. 20, 40). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 92 τοῦ 1848, ἣν ἐν λέξ. Εὐεργέτημα εὐπορίας.

ΣΗΜ. Ἀναιρεῖ αὕτη τὴν 4578 Εφ. Ἀθηνῶν.

Ἡ περὶ συμψηφισμοῦ πρότασις γίνεται δι' ἐνστάσεως, ἂν δὲν φέρῃ χαρακτῆρα ἀνταγωγῆς;

§ 50. Ὅταν ὁ ἐνάγων ζητῇ δρ. 1000 λόγῳ, ὅτι ὁ ἐναγόμενος τὰς χρεωστεῖ ἐκ τοῦ συμφωνηθέντος ποσοῦ, ὁ δ' ἐναγόμενος ἀντιτάσσει ὅτι δὲν χρεωστεῖ εἰμὴ μόνον δραχ. 500, ἃς ἐδαπάνησε μετ' ἄλλων πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργολαβίας, ἡ πρότασις αὕτη εἶναι ἔνστασις περὶ συμψηφισμοῦ, διότι τείνει πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς. Δὲν ἀποτελεῖ λοιπὸν ἀντικείμενον ἀνταγωγῆς. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 123 τοῦ 1853, κυρ. τὴν 10180 Εφ. Ἀθ.

§ 51. Ἡ πρότασις ἴσης χρηματικῆς ἀνταπαιτήσεως, ἐπὶ σκοπῷ τῆς ἀποῤῥίψεως τῆς ἀγωγῆς, ἀποτελοῦσα τὴν τοῦ συμψηφισμοῦ ἔνστασιν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ δι' ἀνταγωγῆς (160, 543, 541, 544 καὶ 563 τῆς πολ. δικ.), ἀλλὰ δύναται νὰ προταθῇ καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων κατὰ πρῶτον καὶ ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν (747 πολ. δικ.). Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 241 τοῦ 1853.

§ 52. Ὅταν αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐναγομένου δὲν φέρουν χαρακτῆρα συμψηφισμοῦ, πρέπει νὰ τὰς προτείνῃ, ἀνταγωγικῶς κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του, κατὰ τὰ ἄρθρα 543 καὶ 564 τῆς πολ. δικ. ἄλλως δὲν δύναται νὰ τὰς προτείνῃ πλέον κατὰ τὴν ἐφέσιμον δίκην. Ἀπόφ. 2544 τῆς 28 φεβρ. 1843 Εφ. Ἀθηνῶν.

§ 53. Ὅταν ταμίας τις ζητῇ τοὺς μισθούς του ἀπὸ τὸ δημόσιον, τοῦτο δύναται νὰ προτείνῃ διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ συμψηφισμοῦ, ἵνα συμψηφισθῇ μὲ αὐτοὺς τὸ ποσόν, ὅπερ, διαχειριζόμενον παρ' ἐκείνου, ἐκλάπη ἐξ ἀμελείας του· ὥστε δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ἀγωγὴ ἢ ἀνταγωγή. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 186 τοῦ 1851.

Σημειωτέον ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀμφισβήτησίς τις περὶ τῆς ἐκλήψεως τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ.

§ 54. Ἡ περὶ συμψηφισμοῦ πρότασις εἶναι ὑπεράσπισις κατὰ τῆς ἀγωγῆς, καὶ δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἄνευ ἀνταγωγῆς. Ἀπόφ. ἐφ. Ναυπλ. 166 τοῦ 1841 ἐν Νομικ. σ. 3770.— Πρβ. τὴν λ. Ἀνταγωγή.

ΣΗΜ. Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 11 τοῦ 1843 πολ. τοῦ Ἀρ. Πάγ. ἀπόφασιν, ἡ πρότασις τοῦ συμψηφισμοῦ δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἄνευ ἀνταγωγῆς.

§ 55. Πρότασις συμψηφισμοῦ ἀπαιτήσεως ἀμφισβητουμένης ἔχει χαρακτῆρα ἀνταγωγικῆς ἀπαιτήσεως, ἡ δὲ ἀνταγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος (633 πολ. δικ.), ἐὰν δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ ἐν τῷ αὐτῷ εἴδει τῆς διαδικασίας, ὡς καὶ ἡ ἀγωγή. Ἀπ. ἐφ. Ναυπλ. 341 τοῦ 1847 ἐν Νομικ. σ. 4899.

ΣΗΜ. Πρβλ. τὴν λ. Ἀνταγωγὴ ἐν Εὑρ. τ. 1 σ. 282 ἑπ. καὶ τὴν λ. Πρότασις ἐν Εὑρ. τ. 14 § 200 ἑπ. 243, 244, 320.

§ 56. Πότε καὶ πῶς συμψηφίζονται αἱ δαπάναι καὶ οἱ καρποὶ κτήματος ἀμφισβητουμένου;

Ἡ 215 τοῦ 1857 ἀπ. τῶν ἐν Ν. ἐφ. φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν Νόμων 48 καὶ 65 Πανδεκτῶν (VI, 1), τοὺς ὁποίους τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐφήρμοσε διὰ τῆς ἐκθείσης ὑπ' ἀριθ. 844 ἀποφάσεώς του, καθ' ἃς συμψηφίζονται μὲ τὰς ἐπὶ τοῦ κτήματος καταβληθείσας ὑπὸ τοῦ καλῇ πίστει διακατόχου δαπάνας, οἱ πρὸ τῆς προκατάρξεως καρποί, ἡ ἑρμηνεία δὲ τὴν ὁποίαν νομοφιλόσοφοί τινες ἔκαμον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου δεκάτου Πανδεκτῶν de reg. juris τοῦ ὁρίζοντος εὔλογον τὴν ὠφέλειαν ἔχων τοῦ πράγματος καὶ τὴν βλάβην αὐτοῦ ἔχειν ὀφείλει ὅτι νὰ μὴ συμψηφίζωνται ἀπολύτως οἱ καρποὶ αὐτοί, ἢ, μὲ ἄλλας λέξεις, νὰ μὴν δύναται ὁ κύριος τοῦ κτήματος ν' ἀπαιτῇ τοὺς καρπούς, ὁσάκις ζητοῦνται ἀπὸ αὐτὸν αἱ καταβληθεῖσαι δαπάναι, ὅταν οἱ καρποὶ αὐτοὶ παράγωνται ἐκ τοῦ ἀντικειμένου ἐφ' οὗ ἐγένοντο αἱ δαπάναι (διὰ τῆς ἀνεγερθείσης οἰκίας δηλαδὴ παραπήγματος κλπ.) ἤθελεν ἀντίκειται εἰς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ αὐτοῦ μνησθέντος νόμου δεκάτου, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀντικείμενον τὴν ἰσότητα, ἥτις εἶναι ἡ βάσις τῶν ἀρχῶν τῆς αἰδίου δικαιοσύνης καθότι διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν καρπῶν αὐτῶν δὲν συντρέχει μόνον τὸ ἀντικείμενον ἐφ' οὗ ἐγένοντο αἱ δαπάναι, ἀλλὰ καὶ τὸ κτῆμα ἐφ' οὗ ἀνειγέρθη τὸ ἀντικείμενον αὐτό, ἐπομένως ἡ συμψ-

δουσα μὲ τὴν ἰσότητα ἑρμηνεία εἶναι εἰς τὴν ἐν λόγῳ περίπτωσιν τοῦ νὰ δύναται ὁ κύριος τοῦ κτήματος νὰ προτείνῃ τὸν συμψηφισμὸν τῶν ληφθέντων πρὸ τῆς προκατάρξεως καρπῶν μετὰ τῶν δαπανῶν, καὶ μόνον ὅταν οἱ καρποὶ οὗτοι ἤθελον ὑπερτερεῖ τὰς δαπάνας νὰ συμψηφίζωνται ἐντελῶς, ὥστε νὰ δικαιοῦται ὁ κύριος τοῦ κτήματος ν' ἀπαιτῇ τοὺς περιπλέον καρπούς, καθότι εἰς τὴν ἐναντίαν περίπτωσιν ἤθελε πλεονεκτεῖ, ὡς ἐπίσης, ἐὰν δὲν ἤθελε δύναται ἀπολύτως, ἤθελε πλεονεκτεῖ, ἀπ' ἐναντίας, ὁ ἀντίδικός του, ὁ ὁποῖος ἔκαμε χρῆσιν τοῦ κτήματός του, καὶ οὕτως ἡ ἰσότης δὲν ἤθελεν ὑπάρχει, ἐνῷ, ὅταν λαμβάνῃ χώραν ὁ συμψηφισμὸς, ἡ ἰσότης ὑπάρχει, καθότι ὁ καταβαλὼν τὰς δαπάνας ἀποζημιοῦται ἐκ τῶν ληφθέντων καρπῶν.

§ 57. Τὸ περὶ δαπανῶν προτείνεται δι' ἐνστάσεως; (1). Ἴδε τὴν 180 τοῦ 1851 ἀπ. Ἀρ. Πάγ. ἧς ἡ 12 σκέψις φέρει.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ὁ ἐκκαλῶν ὁμολογουμένως οὐδεμίαν ὑπέβαλε πρωτοδίκως αἴτησιν περὶ ἀποδόσεως τῶν δαπανῶν τὰς ὁποίας κατέβαλε πρὸς ἀνέγερσιν τῆς οἰκίας, περὶ ἧς ὁ λόγος ἐν τῇ ἀγωγῇ, πρὸς καλλιέργειαν τῆς εἰς Πλατάνια ἀμπέλου καὶ τὴν αὐτόθι φυτείαν ἐλαιοδένδρων, ἐνῷ αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ αὐτοῦ μόνον δι' ἀνταγωγῆς ἠδύναντο νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ πρωτοδίκως δικάσαν δικαστήριον, καθόσον δὲν προτείνει αὐτὰς δι' ἐνστάσεως συμψηφισμοῦ· ὅθεν αἱ αἰτήσεις αὗται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἀπαράδεκτοι, κατὰ πρῶτον ὑποβαλλόμεναι ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν, κατὰ τὸν σαφῆ ὁρισμὸν τοῦ ἄρθρ. 564 τῆς πολ. δικονομίας ὡς καὶ ἡ πρὸς ἁπλῆν ἐξόφλησιν αὐτῶν προτεινομένη αἴτησις ἐπισχέσεως, τὴν ὁποίαν εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῇ τὸ δικαστήριον, πρὶν ἢ ἐξετάσῃ τὸ βάσιμον τῶν ἀπαιτήσεων, ἕνεκα τῶν ὁποίων προτείνεται· ὥστε περιττὸν καθίσταται νὰ σκεφθῇ καὶ ν' ἀποφασίσῃ τὸ δικαστήριον ἐὰν τοιαῦται περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα δαπανῶν ἀπαιτήσεις εἰσὶ βάσιμοι.

§ 58. Ὁ ἐπιχειρήσας βελτιώσεις κτήματός τινος κατὰ συνέπειαν προηγηθείσης ῥητῆς περὶ τούτου συμφωνίας μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου, δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς συμψηφισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποδοτέων ἐξόδων τῶν βελτιώσεων τούτων μὲ τοὺς ἀναλόγως ληφθέντας παρ' αὐτοῦ καρπούς. Απ. ἐφ. Ν. 243 τοῦ 1842 ἐν Νομικ. σ. 3298.

(1) Ἴδε τὰς λέξ. Δαπάναι.— καὶ Κάτοχος καλῆς πίστεως.

Πότε πρέπει νὰ ὑποβάλληται ἡ περὶ συμβιβασμοῦ πρότασις;

§ 60. Ἡ ἔνστασις ὅτι ἐνηργήθη ἤδη τὸ ἐκτελεστὸν δικαιόγραφον δύναται, ὡς καὶ ἡ περὶ συμψηφισμοῦ, νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν· ἐὰν δὲ ἐγένετο πληρωμή, τὸ δὲ ἐκτελεστὸν δικαιόγραφον ἐκτελεσθῇ ἐκ νέου, ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ ζητήσῃ δι' ἀγωγῆς de indebito τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ποσότητα. (Πανδ. ν. 3 καὶ νόμ. 10 § 1 compens). Απόφ. 2349 τοῦ 1842 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

§ 61. Ἡ τοῦ συμψηφισμοῦ ἔνστασις δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Απ. 4779 τοῦ 1848 τῶν ἐν Αθ. ἐφ ἐν Νομικ. σ. 5280.

§ 62. Ὁ συμψηφισμὸς δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν. Ledr. λ· comp. ἀρ. 249.= Απόφ. ἐφ. Αθ. 7132 τοῦ 1850.

§ 63. Ὁ συμψηφισμὸς καθ' ὅσον συντείνει πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ πρωτοδίκως ὁ Ἰωάννης Γιαννακόπουλος δὲν ὑπέβαλε τὴν προκειμένην αἴτησιν νὰ συμψηφισθοῦν οἱ καρποὶ τῆς σταφιδαμπέλου, τοὺς ὁποίους οἱ ἀντίδικοί του συνέλεξαν κατὰ τὸ 1844 ἔτος μὲ τὰ ὁποῖα οὗτοι ζητοῦν ἀναγκαῖα ἔξοδα, ἠδύνατο, κατὰ τὸ ἄρθρ. 747 ἐδ. 2 τῆν πολ. δικονομίας, νὰ τὴν ὑποβάλῃ καὶ εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, καθότι συντελεῖ πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως τῶν ἀντιδίκων του ὡς δυναμένη νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐλλάττωσιν τῆς περὶ τῶν ἐξόδων ἀπαιτήσεως ἢ τὴν ἐξίσωσίν της μὲ τοὺς ὁποίους ἀπήλαυσαν καρπούς· ὥστε, δικάζοντος ἤδη τοῦ Ἀρ. Πάγου ὡς ἐφετείου τὴν περὶ τῶν ἐξόδων αἴτησιν, δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἡ περὶ τῶν καρπῶν, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον κατὰ τὸν νόμον 36 § 5 τοῦ βιβλ. 5 τίτλ. 3 τῶν Πανδεκτῶν, τὰ ὑπερβαίνοντα τοὺς καρποὺς ἔξοδα ἀποδίδονται, ὥστε τὴν τῶν ἐξόδων ἀπόδοσιν συνακολουθεῖ ἡ τῶν καρπῶν ἀφαίρεσις. Απ. πολ. Αρ. Π. 180 τοῦ 1847.

§ 64. Ἡ περὶ συμψηφισμοῦ πρότασις δύναται νὰ γίνῃ καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρ. Πάγου, δικάζοντος ὡς ἐφετείου,

ως δυναμένη νὰ προταθῇ καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 357 τοῦ 1853.

§ 65. Ἡ τοῦ συμψηφισμοῦ ἔνστασις, ἐκκαθαρισμένη οὖσα καὶ ἐξ ἀναμφισβητήτων ἐγγράφων προκύπτουσα, προτείνεται καὶ ἐφεσίμως. διάτ. 2 Κώδ. de comp.— Ζαχ. τ. 2 σ. 413 ἑπ.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, ἐξαφανισθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 268 ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου Πατρῶν τῆς ἀπὸ 19 ἰουνίου 1846 δηλώσεώς τοῦ δημοσίου τῆς γενομένης ἐπὶ τῆς παρὰ τῶν ἀντιδίκων του ἐνεργηθείσης κατασχέσεως, περὶ ἧς ἐνταῦθα πρόκειται, καὶ κατασταθείσης τελεσιδίκου (ὡς δὲν ἠμφισβητήθη) τῆς ἀποφάσεως ταύτης, τὸ δημόσιον πρέπει κατὰ νόμον (πολ. δικ. 931) νὰ θεωρηθῇ ὀφειλέτης τῆς εἰς χεῖράς του κατασχεθείσης ποσότητος, ἡ δ' ἐπαναφερομένη αὕτη πρότασις τῆς περὶ συμψηφισμοῦ τῆς κατασχεθείσης ποσότητος, γενομένη καὶ διὰ τῆς ἐκδικασθείσης ὁριστικῶς καὶ τελεσιδίκως δηλώσεώς του, καὶ μόνον διὰ δηλώσεώς του δυναμένη νὰ γίνῃ, εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ δι' ἀμφοτέρους τοὺς λόγους.

Ἐπειδὴ θεωρουμένου, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, τοῦ δημοσίου ὀφειλέτου τῆς εἰς χεῖράς του κατασχεθείσης ποσότητος δραχμῶν 2770 54/00 ἔπρεπε νὰ καταδικασθῇ ν' ἀποδώσῃ αὐτὰς εἰς τοὺς ἐνεργήσαντας τὴν κατάσχεσιν ἐκκαλοῦντας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 935 τῆς πολ. δικονομίας. Μολοντοῦτο, ἀφοῦ καὶ ἡ πτώχευσις αὐτὴ, ἣν οἱ ἐκκαλοῦντες παριστῶσιν, ὀφείλει εἰς τὸ δημόσιον (κατὰ τὰ ἀναμφισβήτητα τοῦ πτωχεύσαντος Ἰω. Δραξίγγερ ὁμόλογα 15 δεκεβρ. 1841 καὶ 4 ἰανουαρ. 1842) ποσότητας ἀνωτέρας τῆς κατασχεθείσης, ἡ πρότασις τοῦ δημοσίου τοῦ νὰ συμψηφισθῇ ἡ κατασχεθεῖσα ποσότης πρὸς τὰ ὀφειλόμενα ὑπὸ τῆς πτωχεύσεως ἥτις (πρότασις) ὡς ἔνστασις συμψηφισμοῦ ἐκκαθαρισμένην, καθὸ ἐξ ἀναμφισβητήτων ἐγγράφων προκύπτουσαν περιέχουσα, δύναται καὶ ἐφεσίμως νὰ προταθῇ, (Νόμ. 2 Κώδ. de compensat. Ζαχαρ. γαλλ. τ. 2 σ. 413 ἑπ.)· μάλιστα δὲ ἀφοῦ κατὰ τοῦ συμψηφισμοῦ τούτου ἄλλην ἀντίκρουσιν δὲν ἐπέφερον ἐν ταῖς ἀπὸ 14 ἰουλίου 1849 ἐγγράφοις αὐτῶν προτάσεσιν οἱ ἐκκαλοῦντες εἰ μὴ τὴν γενικὴν ταύτην, ἀρνούμεθα τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀντιδίκου περὶ συμψηφισμοῦ, δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τὴν σήμερον συμψηφισμὸν εἶναι νόμιμος καὶ παραδεκτὴ, μὴ ἀμφισβητηθέντων παρὰ τῶν ἐκκαλούντων τῶν πραγματικῶν προαπαιτήσεων τῆς ἐφαρμογῆς της, μετὰ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὅτι προϋπῆρχον τῆς πτωχεύσεως αἱ συμψηφιστέαι ἀπαιτήσεις, αἱ ἐκ τῶν διαληφθέν-

των ὁμολόγων ἀπὸ 15 δεκεμβρ. 1841 καὶ 4 ἰανουαρ. 1842 προκύπτουσαι (Γλοὺκ τόμ. 15 σελ. 107), τὰς ὁποίας ἄλλως ὁ καὶ ἐγγυητὴς, ὡς πρωτοφειλέτης ἀνεδέχθη ὁ Ἰω. Δρεξέγκερ διὰ τῆς ἐκφράσεως ἐγγυητὴς καὶ πληρωτὴς (ἄρθρ. 10 τοῦ ἀπὸ 7 φεβρ. 1835 πολ. δικ. περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων).

Ἐπειδὴ ἑπομένως γενομένου δεκτοῦ κατὰ τῶν ἐκκαλούντων τοῦ συμψηφισμοῦ τούτου καὶ ἐξαλειφομένης οὕτω τῆς καταδικασθείσης ποσότητος τῶν δραχμῶν 2770, εἶναι ἀποῤῥιπτέα ἡ αἴτησις τῶν ἐκκαλούντων τοῦ νὰ καταδικασθῇ τὸ δημόσιον νὰ πληρώσῃ αὐτοῖς τὴν ποσότητα ταύτην ὡς καὶ τοὺς τόκους ταύτης. (Νόμ. 1 Πανδ. 16, 2. Νόμ. 7. Κώδ. 4, 31). Απ. ἐφ. Αθ. 6165.

Διάφορα.

§ 66. Ὁ συμψηφίσας τὸ χρέος μὲ χρέος τοῦ ἐντολοδόχου εὐθύνεται; Ἴδε τὴν 8337 Εφ. Αθ. ἐν λ. *Χρέος*.

§ 67. Ἴδε ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 33 τοῦ 1856, κυρ. τὴν 12916 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν.

§ 68. Ἴδε ἀπ. 11336 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν (ἂν τὸ διὰ συμψηφισμοῦ ζητούμενον ἑνοῦται μὲ τὸ ἐπιδιωκόμενον ποσὸν, ὥστε νὰ συγχωρῆται ἔφεσις).

Πίναξ λεξικός.

τῆς λέξ. Συμψηφισμὸς (σελ. 361—394).

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ δηλοῦσι τοὺς §§.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν πολιτικῶν τοῦ 'Αρ. Πάγου ἀποφάσεων, ὅσαι εὕρηνται ἐν τῷ ἄρθρῳ Συμψηφισμὸς (σελ. 361—394),

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1843.

Ἀπ. 11—§ 54.
Ἀπ. 40—§ 24.
Ἀπ. 41—§ 18.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ Πάγου τοῦ 1847.

Ἀπ. 180—§ 63.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1848.

Ἀπ. 92—§ 6 σημ. 5 49.
Ἀπ. 112—§ 23.
Ἀπ. 137—§ 18^{a}.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1849.

Ἀπ. 74—§ 21.
Ἀπ. 240—§ 19.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1850.

Ἀπ. 162—§ 9.
Ἀπ. 234—§ 13^{a}.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1851.

Ἀπ. 9—§ 45.
Ἀπ. 180—§ 57.
Ἀπ. 186—§ 53
Ἀπ. 200—§ 44.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1852.

Ἀπ. 416—§ 15.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1853.

Ἀπ. 38—§ 26.
Ἀπ. 56—§ 27.
Ἀπ. 123—§ 50.
Ἀπ. 195—§ 14, 20.
Ἀπ. 241—§ 58—51.
Ἀπ. 357—§ 64.

'Αποφάσεις πολ. 'Αρ. Πάγου τοῦ 1854.

Ἀπ. 59—§ 14.
Ἀπ. 208—§ 18^{a}, 41.

Ἀποφάσεις πολ. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1855.	Ἀποφάσεις πολ. Ἀρ. Πάγου τοῦ 1856.
Ἀπ. 10—§ 43.	Ἀπ. 33—§ 67.
Ἀπ. 133—§ 48.	

ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΣ.

Ἴδε ἀποφάσεις ἐφ. Ἀθηνῶν 14094, 14097.

Ἴδε Εὑρετ. τόμ. 5 σ. 626 ἐν ὑποσημ. καὶ σ. 633 § 3.— Εὑρ. τόμ. 12 σελ. 336 ἐν τέλ.

Ἴδε Εὑρ. λέξ. Πώλησις § 729 ἐπ. 861 ἐπ.

Ἴδε Εὑρ. τόμ. 6 σελ. 302 ἐν τέλ.

Εἶναι ἄκυρος ἡ συμφωνία περὶ τῆς ἀπὸ κοινοῦ ἀγορᾶς φόρων; Ὄχι. Ἴδε ἀπόφ. 14917 τοῦ 1857 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν ἐν λέξ. Συνάλλαγμα.

ΣΥΝΑΙΝΕΣΙΣ. Καλ. γ § 48 ἐπ.— Ἴδε λ. Συνάλλαγμα.

Εἰς τὴν περὶ Ἐμπ. δ. πραγμ. τοῦ Κ. Ῥάλλη εὕρηνται παρατηρήσεις περὶ τῶν ἑπομ. (1).

Προσόντα αὐτῆς, 322.— Τίνες δὲν δύνανται νὰ συναινέσωσι; αὐτ.— Ἀπαιτεῖται ὁ εἷς τῶν συναλλαξαμένων νὰ γνωρίσῃ τὴν συναίνεσιν τοῦ ἄλλου, 322, 323, 392.— Πρέπει πάντοτε νὰ συντρέξῃ ὡς πρὸς τὰ οὐσιώδη τοῦ συναλλάγματος προσόντα 324.— Ἡ ὡς πρὸς τὰς τυχαίας τοῦ πράγματος ἰδιότητας πλάνη δὲν ἀκυροῖ τὸ συνάλλαγμα ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν, τὸ ἀκυρόνει ὅμως ἐνίοτε ὡς πρὸς τὸν ἀγοραστὴν, 325.— Καὶ ὡς πρὸς τὸ τίμημα 326.— Ὡς πρὸς τὰς αἱρέσεις, 327.

ΣΗΜ. Περὶ ὅλων αὐτῶν ἐγένετο λόγος, ἐν ἐκτάσει, εἰς τὴν λέξ. Πώλησις.

ΣΥΝΑΙΝΕΣΙΣ.

§ 1. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐκτὸς τοῦ τακτικοῦ τρόπου τῆς περα-

(1) Οἱ ἀριθμοὶ σημαίνουσι τὰς σελ. τοῦ ά. τόμου.

τώσεως τῶν δικῶν ὑπάρχουσι καὶ ἔκτακτοι ἄλλοι ἤγουν α') ἡ ἀπόσβεσις τοῦ ἐπιδίκου δικαίου· β') τὸ συνυποσχετικὸν (1) καὶ ὁ συμβιβασμὸς (2). — γ') Ἡ ἀνατροπὴ (3). δ') Ἡ παραίτησις καὶ ε') ἡ ἀποδοχὴ (476 πολ.).

§ 2. Εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον δὲν ἔχω νὰ προσθέσω εἰμὴ ὀλίγα τινὰ περὶ *ἀποδοχῆς*, ἐπειδὴ περὶ αὐτῆς δὲν ἐγένετο ἄλλοθι λόγος. Πρλ. δὲ Οἰκ. § 196. Dalloz acquiscement. Carr. ζ. 1584.— Εὑρετ. λ. Κατάργησις τῆς δίκης·— καὶ λ. Συμβιβασμός.

Περίληψις.

Ὁρισμὸς ἀποδοχῆς § 3.
Πότε εἶναι ἰσχυρά; § 3 ἐπ.
Ἡ ἀποδοχὴ ἀποφάσεως πῶς κρίνεται; § 4.
Φύσις καὶ χαρακτὴρ τῆς ἀποδοχῆς § 5 ἐπ.
Περὶ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀποδεχομένου. Βία. Δόλος. Πλάνη.
Ἀπάτη § 8 ἐπ.
Πρόσωπα δυνάμενα νὰ συναινέσωσι § 15 ἐπ.
Ἀντικείμενα, εἰς ἃ δὲν συγχωρεῖται συναίνεσις; § 40 ἐπ.
Περιπτώσεις, καθ' ἃς ὑπάρχει ἢ δὲν ὑπάρχει συναίνεσις § 63 139.
Γενικά τινα ζητήματα § 140 ἐπ.
Πίνακες.

§ 3. Ἀποδοχὴ (4) καλεῖται ἡ ἔγκρισις πράξεων διαδικαστικῶν, ὠφελίμων τῷ ἀντιδίκῳ, καὶ ἐκτείνεται εἴτε εἰς ὁλόκληρον τὴν δίκην εἴτε εἰς μέρη μόνον αὐτῆς.

Ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ γίνεται ἡ ἀποδοχὴ

---

(1) Ἴδε λέξ. Διαίτησις καὶ Συνυποσχετικόν.
(2) Ἴδε λέξ. Συμβιβασμός.
(3) Ἴδε λέξ. Ἀνατροπὴ καὶ Κατάργησις δικῶν.

(4) *Ἱστορικὸν μέρος*. Ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις ἴδε τεμ. 1 § 3. Πανδ. à quibus appellari non licet. — Διάτ. 5. Κώδ. de re jud. τεμ. 63 (42, 1) Π. τεμ. 5 Π. de app. τεμ. 28 § 1 Π. de app.

Ὡς πρὸς τὰς ποινικὰς, ἴδε τεμ. 6 Π. de app. τεμ. 1 nil. innovari appel. interposita.

α) Ἐὰν ὁ ἀποδεχόμενος ἱκανὸς ᾖ εἰς τὸ διατίθεσθαι ἐλευθέρως τὰ ἑαυτοῦ (1), ἡ δὲ διαφορὰ δεκτικὴ ἀποδοχῆς (2).

β') Ἐὰν δηλωθῇ ἐλευθέρως (3) καὶ προσηκόντως. Προσήκουσα δὲ λογίζεται ἡ δήλωσις, ἡ παρὰ τοῦ διαδίκου ἢ τοῦ ειδικοῦ αὐτοῦ (4) πληρεξουσίου γινομένη, ῥητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς διὰ πράξεων σαφῶν καὶ ἀναμφιβόλων (5).

---

(1) Καὶ ἐνταῦθα ἐφαρμόζεται ὅ,τι ἐπὶ τῆς παραιτήσεως εἴρηται (Φύλ. § 195 σημ. 5). Τὰ πρόσωπα δηλ. τῶν ἄρθ. 74 καὶ 75 δύνανται ν' ἀποδεχθῶσιν ἐγκύρως ἐὰν συμπράξωσιν εἰς τὴν ἀποδοχὴν ἐκεῖνοι, ὧν ἡ σύμπραξις ἀναγκαία ἐστὶ καὶ διὰ τὴν ἐπὶ δικαστηρίου παράστασιν. Οἱ ἀνήλικοι ὅμως ἔχουσι τὸ μέσον τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως. Οἱ γάλλοι συγγραφεῖς ἄλλας ἐν μέρει ἀκολουθοῦσιν ἀρχάς. Pigeau σ. 257. Dalloz ἀριθ. 140, 147, 149, 152, 156.

(2) Dalloz ἀριθ. 171 ἑ. Ἐφαρμόζεται δηλ. καὶ ἐνταῦθα ὁ κανὼν jus publicum pactis privatorum mutari non potest. Carré ζ. 1584 ἀρ. 10.

(3) Ὅθεν ὁ ἠναγκασμένως ἢ κατὰ πλάνην ἐπιχειρῶν πράξεις ἀποδοχὴν ἐμφαινούσας οὐ δοκεῖ ἀποδέχεσθαι· π. χ. ἐκτελεῖ ἀπόφασιν, προσωρινῶς ἐκτελεστὴν οὖσαν, μετὰ τὴν ἐπιταγὴν πρὸς πληρωμήν. Ἀρ. π. 180 τοῦ 53. Berriat σ. 254 σημ. 18. Dalloz ἀριθ. 31 ἑπ.

(4) Ὁ πληρεξούσιος τοῦ διαδίκου πρέπει νὰ ἔχῃ εἰδικὴν ἐντολὴν ἵνα ἀποδεχθῇ ἐγκύρως τὴν δίκην· ἄλλως ὑπόκειται εἰς ἀποδοκίμασιν. (Dalloz ἀρ. 134). Ἀλλὰ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 97 § 2 πράξεις μερικὰς τῆς διαδικασίας δύναται ν' ἀποδεχθῇ καὶ ἄνευ εἰδικῆς ἐντολῆς.

(5) Αἱ πράξεις, ἐξ ὧν μέλλει νὰ συμπεράνῃ τὴν ἀποδοχὴν ὁ δικαστής, πρέπει νὰ ἦναι τοιαῦται κατὰ τὸ 486 ἄρθρον, ὥστε νὰ σημαίνωσιν ἀναγκαίως τὸν τῆς ἀποδοχῆς σκοπὸν (Ἀρ. Π. 299 τοῦ 53). Πότε τοῦτο ὑπάρχει εἶναι ζήτημα καθαρῶς πραγματικόν, εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας ἀφειμένον. (Dall. ἀρ. 245)· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις π. χ. N. 75 Βας. (9, 3) «Τὸν πρὸς καταβολὴν ὑπόθεσιν αἰτοῦντα ἐφησυχάζειν τῇ »ἀποφάσει φανερῶς ἀποδέχεται.»

Ἁρμεν. Α'. 5' § 72.—Τὸ ζήτημα, ποῖαι πράξεις ἐμφαίνουσιν ἀπο-

γ') Περιττὴ ἐστὶ τοῦ ἀντιδίκου ἡ συγκατάθεσις· διότι ἡ ἀποδοχὴ προτάσεων ἁπλῶς παραδοχὴν περιέχει (1).

δ') Ἀποτέλεσμα φέρει τὴν ὀχύρωσιν τῆς ἐγκριθείσης πράξεως κατὰ πάσης μελλούσης προσβολῆς, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ὁριστικὴν κατάπαυσιν ἐνδεχομένων δικαστικῶν ἐρίδων (2). Ἀλλ' ὑποχρεοῖ τὸν ἀποδεχόμενον μόνον, οὐχὶ καὶ τοὺς ὁμοδίκους αὐτοῦ (3) ἢ τρίτους (4). Ὅθεν ἀναγνωρισθείσης τῆς ἀγωγῆς, περατοῦται ἡ δίκη ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως (5). Ἀπὸ Οἰκ. § 196.

§ 4. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἤτοι ἡ συναίνεσις εἰς αὐτὴν, κρίνεται κατὰ τὰς βάσεις τοῦ ἄρθρου 486 τῆς πολ. δικον. ἀπόκειται δὲ κυρίως εἰς τοῦ δικαστοῦ τὴν κατὰ τὰς προκειμένας ἑκάστοτε περιστάσεις κρίσιν, ν' ἀποφασίσῃ ἂν ἔλαβε χώραν ἀποδοχή.

Τὸ περὶ τῆς ἀποδοχῆς (6) ζήτημα παρίσταται ἐπὶ τοῦ προκει-

δοχὴν, ἀπαντᾶται συνήθως ἐν τῇ πρακτικῇ ὡς πρὸς τὰς ἀποφάσεις, καθ' ὧν γίνεται χρῆσις ἐνδίκου τινὸς μέσου· ὁ ἐφεσίβλητος π. χ. προτείνει τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ἐφέσεως ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἀπεδέξατο τὴν ἀπόφασιν, ἐκτελέσας αὐτὴν ἢ ἄλλην ἀποδοχῆς πρᾶξιν ἐνεργήσας. Ὅθεν καταλληλότερον φαίνεται νὰ ἐξηγηθῶσι τὰ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐν τῷ περὶ ἐφέσεως κεφαλαίῳ. Πρβ. Carré ζ. 1584, 1864. Dalloz ἀρ. 256 ἐπ.

(1) Πολ. 486 ἐδάφ. 2. Pigeau σ. 258. L'acquiescement n'a pas besoin d'être accepté; l'un demande, l'autre consente à la demande; ces deux opérations suffisent pour former le contrat judiciaire et lier les parties.

(2) Ὁ ἀποδεξάμενος δικαστικήν τινα πρᾶξιν δὲν δύναται πλέον νὰ ἐγείρῃ ὡς πρὸς αὐτὴν δικαστικὰς ἔριδας, καὶ ἂν ἦναι ἀπόφασις ἡ ἐγκριθεῖσα, καθίσταται τελεσίδικος καὶ ἀπρόσβλητος. Πολ. 750, 813 § 1. Dalloz ἀρ. 816, 822.

(3) Εἴτε συμμέτρως εἴτε ἀλληλεγγύως ὀφείλοντας. Dalloz ἀρ. 839—846.

(4) Dalloz ἀρ. 860.

(5) Ὅρα ἀνωτ. § 145 σημ. 10.— Ἡ ἀποδοχὴ λοιπὸν διαφέρει τῆς ἀνατροπῆς καὶ τῆς παραιτήσεως, ὅτι ἐπηρεάζει καὶ τὸ δικαίωμα αὐτό. Pigeau σ. 259 ἀρ. 453.

(6) Ἀμφίβολον ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς παραιτή-

μένου εἰδικώτερον, οὕτως: ἂν ἡ ἐκτέλεσις ἀποφάσεώς τινος ἐκ μέρους τοῦ ἔχοντος συμφέρον νὰ τὴν προσβάλῃ, θεωρεῖται ὡς ἀποδοχή· ὡς πρὸς τοῦτο ἐν γένει ἰσχύουσιν αἱ ἑξῆς βάσεις.

Ὁσάκις ἡ ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖ τις, εἶναι προσωρινῶς ἐκτελεστή, (κατὰ μείζονα δὲ λόγον χαρακτηριζομένη ἀνέκκλητος) καίτοι αὐτοπροαιρέτως καὶ οὐχὶ ἀναγκαστικῶς ἐκτελῶν τις αὐτήν, δὲν θεωρεῖται ὅτι τὴν ἀποδέχεται, ἀλλὰ μᾶλλον ὅτι προτίθεται ἁπλῶς ν' ἀποφύγῃ τὴν δαπάνην τῆς ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην στιγμὴν ἐνδεχομένης ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως (π. χ. πληρόνω ἀπόφασιν ἐμπορικήν, ἔπειτα δ' ἐκκαλῶ).

Ὁσάκις αὐτὸς ὁ νόμος δίδῃ τὸ δικαίωμα τῆς προτέρας ἢ ὑστέρας ἐφέσεως, ἐκτελῶν τις τὴν ἀπόφασιν δὲν ἀποκλείεται τοῦ δικαιώματος νὰ τὴν ἐκκαλέσῃ (π. χ. ἀπόφασιν περὶ ἀποδείξεως· δὲν ἀπαιτεῖται κἂν ἐπιφύλαξις).

Ὡς ἀποδεχόμενος τὴν ἀπόφασιν θεωρεῖται ὁ οἰκειοθελῶς ἐκτελῶν αὐτὴν ὅταν δὲν ὑπάρχῃ κανεὶς λόγος, δυνάμενος νὰ ἐξηγήσῃ ἄλλως τὴν τοιαύτην ἐκτέλεσιν, π. χ. κατεδικάσθην νὰ πληρώσω, ἡ ἀπόφασις δὲν εἶναι προσωρινῶς ἐκτελεστή, ὁ ἀντίδικος δὲν ζητεῖ τίποτε, οὔτε ὑπάρχει κίνδυνος ἀναγκάσεως, ἐγὼ δὲ πληρόνω· καὶ ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐκκαλῶ. Μάλιστα ἰσχυρίζονταί τινες ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἂν εἴπω ὅτι ἐπιφυλάττομαι νὰ ἐκκαλέσω, δὲν ὠφελοῦμαι, θέτοντες τὸν κανόνα, ὅτι **protestatio actui contraria nihil valet.**

Ἀμφίβολον φαίνεται ἂν προκειμένης ἀποφάσεως, ἥτις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν, καὶ ἐπιχειροῦντος τοῦ νικήσαντος νὰ τὴν ἐκτελέσῃ ἀναγκαστικῶς, ἐνδίδων ὁ ἡττηθεὶς καὶ ἐκτελῶν θεωρεῖται ὡς ἀποδεχόμενος ἢ ὄχι. Ἡ ἀμφιβολία προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι δύναται

σεως ἀπὸ ἐφέσεως ἐνδεχομένης εἰς τὸ μέλλον· τὸ δικαίωμα, δηλονότι, τῆς παραιτήσεως πρὶν ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις ἢ καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς δίκης, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε ῥητὴ διάταξις δίδουσα τὸ δικαίωμα τοῦτο, μολονότι καὶ ἄνευ ῥητῆς διατάξεως δὲν φαίνεται ὁ λόγος διατὶ ὅ,τι δύναται ὁ διάδικος νὰ παραιτήσῃ ὕστερον νὰ μὴ δύναται νὰ τὸ παραιτήσῃ ἐκ πρώτης ἀρχῆς. Τὸ ἄρθρ. 750 τῆς πολ. δικονομίας λέγει, διὰ παραιτήσεως ἀπὸ μελλούσας ἐφέσεως, συμφώνως μὲ τὸ ῥωμ. δίκαιον Π. 49, 2. τεμ. 1 § 3. Β. 9, 1, 28. (Boitard σελ. 289 σημ. 19).

εὐκόλως νὰ οὐδετερώσῃ τις τὴν ἐπικειμένην ἐκτέλεσιν ἐκκαλῶν ἀμέσως· ὅθεν ἂν δὲν τὸ πράξῃ, ἀλλ' ἐκτελέσῃ, ἀποδέχεται δῆλον. Ἀλλὰ κανεὶς νόμος δὲν ὑποχρεοῖ εἰς ἄμεσον ἔφεσιν, ὁ νόμος δίδει ὁλόκληρον τὴν προθεσμίαν. Διὰ νὰ θεωρηθῇ τις ὅτι ἀπεδέχθη, πρέπει νὰ ἐπεχείρησεν οἰκειοθελῆ ἐκτέλεσιν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιαύτη ἡ ἐκτέλεσις, ἥτις προκαλεῖται ἀπὸ τὸν νικήσαντα, καὶ ἥτις γίνεται ἀπὸ τὸν ἡττηθέντα, ἐντὸς τοῦ διαστήματος, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος τῷ χορηγεῖ διὰ νὰ σκεφθῇ ἂν πρέπῃ νὰ ἐκκαλέσῃ ἢ ὄχι. Δὲν ἐξάγεται λοιπὸν ἀναγκαίως ὁ περὶ συναινέσεως σκοπός. Ἐὰν τὰ τῆς ἀποδοχῆς προκύπτωσιν ἀπὸ πράξεις πληρεξουσίου δικηγόρου ἀπαιτεῖται εἰδικὴ πληρεξουσιότης. Ἀπ. Ἀρ. Π. 1 τοῦ 1846 (ἄρθρ. 486 § 3 τῆς πολ. δικονομίας). Ὅλα τῆς τελεσιδικίας οἱ τρόποι πρέπει νὰ προτείνωνται καὶ δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αὐτεπαγγέλτως, ἐκτὸς ἑνὸς μόνου, τοῦ ἐκπροθέσμου. Ρουσσ. περὶ ἐνδίκων μέσων σ. 20, 21.

Περὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν χαρακτήρων τῆς ἀποδοχῆς.

§ 5. Ὅρα Δαλλ. λ. acquiescement.

§ 6. Διὰ τί δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν; αὐτ. § 25 ἐπ.

§ 7. Ἡ ἀποδοχὴ συγχωρεῖται πρὸ τῆς ἀποφάσεως; Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔγκυρος εἰμὴ ὅταν λάβῃ χώραν εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ἡ πρᾶξις ἦτον ἐπιδεκτικὴ ἐκτελέσεως ἢ ἐπικυρώσεως; αὐτ. § 27. ἀνωτ. § 4 ἐν τέλ.

Περὶ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀποδεχομένου.

§ 8. Ἡ βία, ὁ δόλος, ἡ πλάνη καθιστῶσι πλημμελῆ τὴν συναίνεσιν; Δαλλ. αὐτ. § 31 ἐπ.

§ 9. Ἂν ἡ ἀποδοχὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἦναι μεταγενεστέρα τῆς ἐφέσεως, δύναται ἐκεῖνος νὰ κάμῃ ἀντέφεσιν; αὐτ. § 49 ἐπ.

§ 10. Εἰς τὴν ἐξ ἀπάτης γενομένην παραδοχὴν τῆς ἐγκαταλείψεως δὲν συντρέχει ἡ συναίνεσις τοῦ ἀσφαλιστοῦ, ἡ δὲ ἔλλειψις τῆς συναινέσεως εἶναι νόμιμος λόγος πρὸς ἀνατροπὴν τῆς τοῦ ἀσφαλιστοῦ ὑποχρεώσεως πρὸς τὸν καταδολιευθέντα πλοίαρχον.

Απόφ. Ἐπειδή, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐνώπιον τῶν ἐν Αἰ. ἐφετῶν ἐγγράφων προτάσεων τῆς 2 Ἰανουαρίου 1849 τῆς ἐναγομένης διαλυτικῆς ἐπιτροπῆς, αὕτη ἀντέταξεν εἰς τὴν ἀγωγήν,

ὅτι τὸ ναυάγιον ἐγένετο ἐκ δολιότητος τοῦ πλοιάρχου καὶ ἀνέφερε τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν στηρίζει τὴν ἔνστασίν της ταύτην, ἰσχυριζομένη ὅτι ἐκ τῆς δυστυχηματοδείξεως ἀποδεικνύεται φανερὰ προμελετημένη παραδρομὴ τοῦ πλοιάρχου διότι ἀφῆκε μὲ δύο μόνον ναύτας εἰς τὸν ὅρμον τῆς Σκοπέλου, ἐν καιρῷ χειμῶνος, πλοῖον χωρητικότητος διακοσίων τεσσαράκοντα τόνων, ὅτι ὁ πλοίαρχος δὲν εὑρέθη ἐν αὐτῷ κατὰ προφανῆ προμελετημένην παραδρομήν, ὅτι μετὰ τὴν τρικυμίαν τὸ ἀφῆκεν εἰς τὴν διάκρισιν τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἀνέμων, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ τὸ διασώσῃ καὶ παρεπονέθη ὅτι κακῶς δὲν ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὴν νὰ ἀποδείξῃ τοὺς ἰσχυρισμούς της τὸ ἐμποροδικεῖον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὑπὸ χρονολογίαν 7 σεπτεμβρίου 1849 ἐγγράφων προτάσεών της, αὕτη ἰσχυρίσθη ὅτι ὁ πλοίαρχος ἐγκατέλειψε τὸ πλοῖον διὰ ν' ἀπολεσθῇ ὑπὸ προφανεστάτην παρεκτροπὴν τῶν καθηκόντων του· κατὰ δὲ τὰς παραδεδεγμένας τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου ἀρχάς, αἵτινες προκύπτουν ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρων 351 καὶ 353 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, πᾶσα περὶ τοῦ ναυαγίου πραχθεῖσα δολιότης, ἂν καὶ ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ναυαγήσαντος πλοίου ἐγένετο παρὰ τοῦ ἀσφαλιστοῦ δεκτή, δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τῶν παρ' αὐτοῦ ἀναδεχθέντων διὰ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου ὑποχρεώσεων, καθότι εἰς τὴν ἐξ ἀπάτης γενομένην παραδοχὴν τῆς ἐγκαταλείψεως δὲν συντρέχει ἡ συναίνεσις τοῦ ἀσφαλιστοῦ, ἡ δὲ ἔλλειψις τῆς συναινέσεως εἶναι λόγος νόμιμος πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ὑποχρεώσεως· ἑπομένως τὸ ἐν Ἀθήναις ἐφετεῖον ἐσφαλμένως παρεδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ Ἀλεξίου Ξηραδάκη ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐγκατάλειψις ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τῆς εταιρίας, ἐνῷ ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ, ἂν, ἀποδεικνυομένου τοῦ δόλου τοῦ πλοιάρχου, ἡ εταιρία ἤθελεν εἶσθαι ἀπηλλαγμένη τῆς ὑποχρεώσεως τῆς πληρωμῆς, καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ἀπόδειξιν περὶ τῆς παρ' αὐτῆς ἀντιταττομένης ἐνστάσεως· παραδεχόμενον δέ, ὡς ἐῤῥέθη, τὴν ἀγωγὴν παρεβίασε τὰς περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας; ἄρθρ. 244 καὶ 248, παραβίασας, ἥτις, κατὰ τὰ συνδυαζόμενα ἄρθρα 201 καὶ 807 § 5 τῆς ἰδίας δικονομίας, καθιστᾷ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασιν. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 121 τοῦ 1850.

Περὶ τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ συναινέσωσιν;

§ 15. Ἀνήλικες. Δαλλ. λ. acquiescement § 97 ἑπ.

§ 16. Ἀπηγορευμένοι. αὐτ. § 101.
§ 17. Πτωχεύσαντες. αὐτ. § 104.
§ 18. Ἐντολοδόχοι. αὐτ. § 115—118 ἐπ.
§ 19. Κληπῆρες. αὐτ. § 135 ἐπ.
§ 20. Δικαστικοὶ ἀντιπρόσωποι. αὐτ. § 138.
§ 21. Ἐπίτροποι καὶ κηδεμόνες. αὐτ. § 140—147 ἐπ.
§ 22. Σύνδικοι. αὐτ. § 149.
§ 23. Δανεισταί. αὐτ. § 150.
§ 24. Κοινότητες κτλ. αὐτ. § 152—163 ἐπ.

§ 30. Παραίτησις τοῦ δημοσίου (1) ἀπὸ τῶν ἐνδίκων μέσων Εὐρ. τ. 5 σ. 712 ἐπ. (λ. Δημόσιον § 14, 15).— Ἴδε καὶ τὴν λ. Ἔφεσις § 29. Ἴδε Τροπλ. transs. § 54 ἐπ. Οἰκ. § 195.

—Οἱ συμβαλλόμενοι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ τροποποιήσωσι τὸν νόμον, ὁρίζοντες δήλην ἡμέραν πρὸς καταβολὴν τοῦ τιμήματος τῆς πωλήσεως; Τοῦτο δύναται νὰ πράξῃ καὶ τὸ δημόσιον, ἐὰν ἡ τροποποίησις δὲν ἀποτελῇ παραίτησιν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου, ἣν δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ὑπουργικὴ ἁπλῶς ἀπόφασις. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 5 τοῦ 1856.

§ 31. Παραίτησις ἀπὸ ὑποθήκης. Καλλ. τ. 2 § 574 ἐπ.

§ 32. Ὁ σύζυγος δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ ἀπόφασιν, διατάττουσαν τὸν χωρισμὸν ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης, καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ἡ συναίνεσις δεν χωρεῖ: revue crit de la jurisp. ἔτος 1850—1851 σελ. 132 ἐπ.

§ 33. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ πληρεξουσίου ἀποδοχὴ ἀποφάσεώς τινος δὲν ἔχει ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὸν διάδικον, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ῥητὴ περὶ τούτου πληρεξουσιότης. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 170 τοῦ 1851, κυρ. τὴν 7591 Εφ. Αθ.

§ 34. Οἱ πληρεξούσιοι παραιτοῦνται τῆς ἀνακοπῆς; Ἴδε τὰς ἀποφ. 9549 καὶ 9564 Εφ. Αθ.=Πρλ. τὴν λ. Ἀποδοκιμασία.

§ 35. Ὁ δικηγόρος δύναται νὰ παραιτηθῇ πράξεως διαδικαστικῆς πρὸς ὄφελος τοῦ ἐντολέως του, ὅταν μάλιστα οὗτος ἀποδέχεται τοῦτο. Ἀπ. ἐφ. Αθ. 5485 τοῦ 1849 (Νομ. σ. 5159.

§ 35ª. Ὁ πληρεξούσιος, μὴ ἔχων εἰδικὴν πληρεξουσιότητα,

(1) Περὶ ὅρκου τοῦ δημοσίου. Πρλ. τὴν λέξ. Ὅρκος ἐν Εὐρ. τ. 11 σ. 296 ἐν ἀρχ.

δύναται νὰ ἀποδεχθῇ ἀπόφασίν τινα; Ἴδε τὴν 3 σκέψιν τῆς 5701 τοῦ 1850 ἀπ. ἐφ. Ἀθ.

§ 36. Ὁ διευθυντὴς ἑταιρίας τινὸς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ συμβιβάζεσθαι. ἀπ. Ἐφ. Ἀθ. 1189.

§ 40.

Ἰδοὺ δὲ καί τινα ἀφορῶντα ἰδίως τοὺς ὑπὸ ἐπιμέλειαν. (Πρβ. λ. Κηδεμόνες).

α) Ὁ συμβιβασμὸς περιέχει ἐκποίησιν τοῦ δικαιώματος, περὶ οὗ συνάπτεται· ὅθεν εἶναι ἀνίσχυρος γινόμενος περὶ δικαιωμάτων, ὧν τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν δὲν ἔχει ὁ συμβιβαζόμενος· ἐντεῦθεν τὸ ἀνίσχυρον τοῦ συμβιβασμοῦ α) περὶ τῆς δημοσίας ποινῆς, ἣν ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ ὁ παραβάτης ποινικοῦ ὁρισμοῦ, β') περὶ τῆς ἰθαγενείας, γ') τῆς ἐλευθερίας δ') περὶ γαμικῶν διαφορῶν καὶ ε) περὶ διαφορῶν νομικῶν, ἢ φυσικῶν προσώπων διατελούντων ὑφ' οἱανδήποτε ἐπιμέλειαν, ἢ ς) περὶ διαφορῶν, καθ' ἃς ἐν γένει πρόκειται περὶ δημοσίας τάξεως καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκδοθῇ ἀπόφασις ὑπὸ τῶν δικαστηρίων πρὶν ἢ ἀκουσθῇ ὁ εἰσαγγελεύς.

Περὶ τῶν ὑπὸ στοιχ. ε περιπτώσεων παρατηρητέον, ὅτι ἐκ τῆς γενικῆς ἐκφράσεως τοῦ 107 ἄρθρου τῆς πολιτ. δικονομίας ἠδύνατό τις νὰ συναγάγῃ τὸ συμπέρασμα, ὅτι περὶ αὐτῶν δὲν ἐπιτρέπεται ἀπολύτως ὁ συμβιβασμός, ἀλλ' ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου περὶ τῆς τοῦ ἐπιτρόπου καὶ τοῦ κηδεμόνος ἐξουσίας τοῦ ἐκποιεῖν τὴν περιουσίαν τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν διατελοῦντος συνάγουσιν εὐλόγως οἱ βυζαντινοί, ὅτι ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν δύνανται, καὶ ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, νὰ ἐκποιήσωσι τὰ εἰς φθορὰν ὑποκείμενα κινητὰ τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των διατελοῦντος, ἄρα δύνανται καὶ συμβιβασθῶσι περὶ αὐτῶν. Ἐκτὸς τούτου ῥητοὶ ὁρισμοὶ τοῦ ῥωμ. καὶ τοῦ βυζαντινοῦ νόμου συγχωροῦσι τῷ ἐπιτρόπῳ τὸ διαλύεσθαι (συμβιβάζεσθαι), ἐνῷ ἀπαγορεύουσιν αὐτῷ τὸ ἐπὶ μειώσει συμβιβάζεσθαι, τουτέστι πρὸς βλάβην τῶν ὀρφανῶν συμβιβάζεσθαι, ὅταν ἢ εἰς τὸν ἐπίτροπον, ἢ τὸν κηδεμόνα, καταβολὴ τῶν εἰς τὸν ὀρφανὸν ὀφειλομένων, ἵνα ἀπαλλάξῃ τὸν καταβαλόντα τοῦ χρέους, οἱονδήποτε καὶ ἂν ᾖ τὸ τῆς καταβολῆς ἀποτέλεσμα, τουτέστιν εἴτε αὐξήσῃ, εἴτε μὴ ἐξ αὐτῆς ἡ τοῦ ὀρφανοῦ περιουσία, ἀνάγκη νὰ γίνεται δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, συγχωρούσης τὴν εἰς τὸν ἐπίτροπον ἢ τὸν κηδεμόνα πληρωμήν. Ἐντεῦθεν συνάγομεν περὶ τῆς τοῦ συμβιβάζεσθαι ἐξουσίας τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων, ὅτι ἐὰν ἡ ἀμ-

φιδοθέτησις ἀναφέρηται εἰς εὔφθαρτα πράγματα, ἐκποιούμενα δυνάμει τοῦ συμβιβασμοῦ, ἢ εἰς ἐνοχικὰς ἀπαιτήσεις, ὧν παραιτεῖται ὁ ἐπίτροπος ἢ ὁ κηδεμὼν λαμβάνων ὡρισμένην χρηματικ ποσότητα, ἔῤῥωται μὲν ὁ συμβιβασ. καὶ χωρὶς δικαστικῆς ἀδεί ἀνατρέπεται ὅμως διὰ τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως, ἐ ἀποδειχθῇ βραδύτερον, ὅτι ἐβλάφθη ἐξ αὐτοῦ ὁ ὀρφανός. Ἐὰν ὁ συμβιβασμὸς ἀναφέρηται εἰς ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα δι' α τοῦ ἐκποιεῖ ὁ ἐπίτροπος, εἶναι ἄκυρος καὶ μὴ ὢν χωρὶς δικα στικῆς ἀδείας.

Ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς λοιπὸν τούτους εἶναι ἀληθὲς κατὰ τ ἐν ἰσχύει δίκαιον, ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ συμβιβασμοῦ τῶν φυσικῶ προσώπων, τῶν διατελούντων ὑφ' οἱανδήποτε ἐπιμέλειαν.

Οἱ δὲ δῆμοι καὶ τὰ ἀγαθοεργὰ ἱδρύματα, κατὰ ῥητὰς διατά ξεις, δύνανται νὰ συμβιβασθῶσιν ἐγκύρως, μετὰ προηγουμένη περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῶν ὅρων αὐτοῦ ἀπόφασιν τοῦ δημο τικοῦ συμβουλίου, ἐπικυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ νομάρχου· ὅθεν καὶ ὡ πρὸς τὰ νομικὰ ταῦτα πρόσωπα δὲν εἶναι ἀπόλυτος ἡ τοῦ συμβι βασμοῦ ἀπαγόρευσις.

Ἰδίας ἀναπτύξεως χρῄζει ἡ διάταξις τοῦ ῥωμ. καὶ τοῦ βυζαν τινοῦ νόμου, καθ' ἣν ἄκυρος εἶναι, χωρὶς προηγουμένης δικαστικ ἐρεύνης καὶ ἐγκρίσεως, ὁ συμβιβασμὸς περὶ ἀπαιτήσεως διατρο φῆς, ἐκ τελευταίας βουλήσεως καταλειφθείσης. Ὁ λόγος τοῦ πε ριορισμοῦ τούτου εἶναι, ὅτι οἱ ἔχοντες ἐκ τελευταίας βουλήσεως τοιαύτας ἀπαιτήσεις εἶναι ἄνθρωποι ἄποροι, εὐκόλως παρασυρό μενοι εἰς συμβιβασμὸν περὶ αὐτῶν, ἅμα λάβωσιν ἐπὶ χεῖρας μι κρὸν ποσὸν ἀναλόγως τοῦ ὅλου, ὅπερ λήψονται ἐκ διαλειμμάτων καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς αὐτῶν, ἀφοῦ δὲ δαπανήσωσ τὸ ἐπὶ χεῖρας ληφθὲν ποσὸν μένουσι πάλιν στερημένοι τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ἀναγκαίων, ἀποβαίνοντες πολυειδῶς ἐπιβλα βεῖς τοῖς ἰδίοις συμπολίταις.

Ὁ περιορισμὸς οὗτος ὑποτίθησιν·

α) Ἀπαίτησιν διατροφῆς παραγομένην ἐκ τελευταίας βουλή σεως. Ἐὰν ἡ τοιαύτη ἀπαίτησις παράγεται ἀπὸ συμβάσεως, δὲ ἰσχύει ὁ περιορισμός, διότι οἱ οὕτω κεκτημένοι τὴν ἐπὶ διατροφῇ ἀπαίτησιν δὲν εἶναι συνήθως τοσοῦτον ἐνδεεῖς ὅσον οἱ εἰς οὓς ὁ διαθέτης παρέχει τὴν διατροφὴν χάριν περιθάλψεως. Ἐκτὸς δὲ τούτου, διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ περὶ τῶν ἐκ συμβάσεως τοιούτων ἀπαιτήσεων δὲν πρόκειται ν' ἀνατραπῇ τελευταία βούλησις ἀπ

θέσιν τὸ πρᾶγμα, ὅπως οὕτω μὴ ἐπηρεάσῃ τὸ μέλλον τοῦ συμβιβαζομένου. Ἐὰν ὅμως ἡ τῆς διατροφῆς ὑποχρέωσις παρέχεται ἀπὸ τοῦ νόμου, ὑπάρχει ὁ αὐτὸς λόγος, δι' ὃν ἐπὶ τῆς διὰ τελευταίας βουλήσεως διατροφῆς ἀπαγορεύεται ὁ συμβιβασμὸς ἄνευ δικαστικῆς ἐρεύνης καὶ ἀδείας, διότι οἱ δυνάμει τοῦ νόμου ἔχοντες τοιαύτην ἀπαίτησιν εἰσὶ πάντοτε ἐνδεεῖς, μὴ δυνάμενοι οὔτε διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῶν νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν· ἐὰν δὲ δαπανήσωσι τὸ ἀντὶ τῆς ἐκ διαλειμμάτων δοτέας διατροφῆς πληρωθὲν ποσόν, θέλουσι μείνει εἰς βάρος τῶν ἰδίων συγγενῶν, ἢ ἐν γένει τῶν συμπολιτῶν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, κατὰ τὴν κοινῶς ἐπικρατοῦσαν δόξαν, ὁ ἀνωτέρω περιορισμὸς ἐφηρμόσθη καὶ εἰς τὴν δυνάμει τοῦ νόμου ὀφειλομένην διατροφήν.

6). Μελλούσας ἀπαιτήσεις τοιαύτης διατροφῆς οὐχὶ ληξιπροθέσμους (παρελθούσας), διότι ὁ λόγος τοῦ περιορισμοῦ οὐδόλως χωρεῖ ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων ἀπαιτήσεων ὧν ἔληξεν ὁ τῆς καταβολῆς χρόνος, καὶ αἵτινες ἀπαρτίζουσιν ὡρισμένον καὶ βέβαιον στοιχεῖον τῆς κεκτημένης περιουσίας.

Ἐπὶ τοῖς ὅροις τούτοις ὁ ῥωμαϊκὸς καὶ ὁ βυζαντινὸς νόμος κηρύττουσιν ἄκυρον τὸν περὶ ἀπαιτήσεων διατροφῆς συμβιβασμὸν χωρὶς προηγουμένης ἐρεύνης καὶ ἀδείας τοῦ δικαστοῦ. Ὁ δικαστὴς πρὶν ἢ δώσῃ τὴν περὶ τῷ τοιούτῳ συμβιβασμῷ ἄδειαν ὀφείλει νὰ ἐρευνήσῃ τρία τινά·

1) Τὰ αἰτίας τοῦ συμβιβασμοῦ·

2) Τοὺς ὅρους αὐτοῦ (κυρίως τὴν ποσότητα, ἐφ' ἣ πρόκειται νὰ γίνῃ ὁ συμβιβασμός)·

3) Τὴν τῶν προσώπων ποιότητα.

Ἐὰν δὲ ἐκ τῆς ἐρεύνης ταύτης πεισθῇ ὅτι ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἐπωφελὴς εἰς τὸν παραιτούμενον τῆς ἐπὶ διατροφῇ ἀπαιτήσεως δίδει τὴν ἄδειαν νὰ συναφθῇ οὗτος, ἄλλως ὁ περὶ τοιούτων ἀπαιτήσεων μὴ προδήλως ἐπωφελὴς τῷ διατρεφομένῳ συμβιβασμός, εἶναι ἄκυρος, εἴτε γενῇ δυνάμει ἀδείας ἐκδοθείσης ἄνευ τῆς ἀνωτέρω ἐρεύνης, εἴτε ἄνευ τῆς εἰρημένης ἐρεύνης καὶ ἀδείας ὁ νόμος ἀπαγορεύει καὶ πᾶσαν ἄλλην σύμβασιν πρὸς βλάβην τοῦ ἔχοντος δικαίωμα διατροφῆς, γινομένην χωρὶς τῆς ἀνωτέρω διαγνώσεως καὶ ἀδείας τοῦ δικαστοῦ.

Ἀλλ' οἱ ἐκτεθέντες ὅροι τοῦ προκειμένου περιορισμοῦ τοῦ συμβιβασμοῦ περὶ ἀπαιτήσεων διατροφῆς δὲν ἔχουσι παρ' ἡμῖν πρακτικὸν κῦρος, διότι κατὰ τὸν νεώτερον ἡμῶν νόμον ἀπαγορεύεται

ν γένει ὁ συμβιβασμὸς περὶ [illegible] διαφορᾶς (1) Παπ. τ. 2 σ. 407—412.

β´) Κατὰ τὸν νόμον 13 § 29 Π. (19, 1) 1 πρ. Εὐρ. (1, 21) ὁ μετ' ἀνήλικου συναλλαττόμενος ἐνήλικος δὲν ὑποχρεοῖ μὲ τὸν ἀνήλικον, ὑποχρεοῦται ὅμως αὐτός. Απ. πολ. Αρ. Π. 178 τοῦ 1852, κυρ. τὴν 8491 Εφ. Αθ.

ΣΗΜ. Ο ἀναιρέσεως λόγος εἶχεν οὕτως, διότι ψευδῶς ἐφηρμόσθησαν αἱ περὶ συμβιβασμοῦ διατάξεις τοῦ νόμου καθ' ἃς μεταξὺ νέων καὶ ἐφήβων δὲν χωρεῖ συμβιβασμός, καθόσον τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἐχαρακτήρισε τὴν μεταξὺ τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ τῶν ἀντιδίκων τας νομικὴν πρᾶξιν περὶ τῆς πατρικῆς αὐτῆς μερίδος ὡς συνάλλαγμα συμβιβασμοῦ, λαβὸν τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα ἀφ' ἧς οἱ ἀντίδικοι συνέταξαν τὸ ὑπ' ἀριθ. 348 (1840) ἐξωδίκου διανομῆς ἔγγραφον, εἰς ὃ παρίσταται ἡ μήτηρ αὐτῶν Ελένη ὡς κηδεμὼν τῶν θυγατέρων αὐτῆς Φλώρους καὶ Κλεοπάτρας.

γ´) Οἱ ἀνήλικες οἱ λαβόντες συγγνώμην ἡλικίας δύνανται νὰ συμβιβασθῶσιν ἀπὸ πράξεων διαχειρίσεως; Ναί, οἷον ὅταν πρόκηται περὶ παραλείψεως κατοχῆς (2).

Απόφ. Επειδὴ ἀπὸ τὸν νόμον (3 § 1. Κώδ. (4, 45) ἐξάγεται ὅτι οἱ συγγνώμην ἡλικίας λαβόντες ἀνήλικοι δύνανται μὲν νὰ ἐνεργῶσι πράξεις διαχειρίσεως, οὐχὶ δὲ ἐκποιήσεως ἢ ὑποθηκεύσεως ἀκινήτων πραγμάτων· οἱ δὲ συμβιβασμοὶ ἐπὶ ἀκινήτων ἰσοδυναμοῦσι μὲ ἐκποιήσεις (4 Con. de p. minor. L. 1 § 9. D. si quid ni fraudem) καὶ ἀπαγορεύονται, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ συμβιβασμοὶ εἰς πράξεις διαχειρίσεως.

Επειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ δίκη, περὶ ἧς συνεβιβάσθη ὁ Κ. Ν. [illegible], εἶχεν ἀντικείμενον (ἴδε τὴν ἀπὸ 7 Μαΐου 1856 ἀγωγὴν τοῦ Γ. Σχοινᾶ) τὴν παράλειψιν κατοχῆς διαφόρων τεμαχίων σταφιδαμπέλων ἀνηκόντων μὲν εἰς τὸν [illegible] καὶ τὴν [illegible] αὐτοῦ, ἀνηλίκους, ἐκποιηθέντων καὶ κατακυρωθέντων εἰς τὸν ἐνάγοντα ὡς ὑπερθεματιστήν, ἑπομένως τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ δὲν ἦτον οὔτε ἐκποίησις ἀκινήτων, οὔτε ὑποθήκευσις ἀκινήτου, ἀλλά, καὶ ἂν θεωρηθῇ ὅτι ὁ συμβιβασμὸς ἔλαβεν ἰδίως χώραν ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως τῆς προταθείσης παρ' αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν περὶ ἀκυρώσεως τοῦ

(1) Πρβλ. Μόλιτορ § 1039.—Καλλ. τ. γ´. § 531.
(2) Ἴδε τὴν λ. Συγγνώμη ἡλικίας.

πλειστηριασμοῦ, λόγῳ, ὅτι δὲν παρεδέχθη ἡ αἴτησίς του τοῦ νὰ μετατεθῇ ὁ πλειστηριασμὸς εἰς ἄλλον δῆμον, πάλιν ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ νὰ ζητήσῃ ὁ ἀνήλικος τὸν πλειστηριασμὸν εἰς ἄλλον δῆμον, εἶναι διαχείρισις τῆς περιουσίας του καὶ οὐχὶ ἑκούσιος ἐκποίησις πάντοτε ἐξηκολούθει νὰ ἦναι ἀναγκαστική καὶ δὲν ἤθελε μεταβάλλει χαρακτῆρα ὡς ἐκ τῆς παραδοχῆς τῆς προτάσεως ταύτης, ἀλλὰ μόνον αὕτη ἐπιῤῥοὴν ἔχει ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ κτήματος, ὁ δὲ νομοθέτης ἐμποδίσας τὴν ἐκποίησιν τῶν ἀκινήτων δὲν εἶχε ὑπ' ὄψιν του ν' ἀπαγορεύσῃ αὐτὴν διὰ τὸ εὐτελὲς τῆς τιμῆς, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀσφαλὲς τῆς ἀκινήτου περιουσίας, ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου πάντοτε ἤθελε λάβει χώραν· ὅθεν ἠδύνατο νὰ συμβιβασθῇ περὶ τῆς ἀνωτέρω παραλείψεως τῆς ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ διατυπώσεως ὁ Κ. Λεονάρδόπουλος ἔχων συγγνώμην ἡλικίας διὰ Β. διατάγματος. Απ. ἐφ. Ν. 627 τοῦ 1857 ἐν Νομικ. σ. 6266.

δ') Ὁ ἐπιτροποκηδεμὼν συναινέσας εἴς τινα πρᾶξιν καὶ κατὰ τοῦ ἐπιτροπευομένου, δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ τὴν πρᾶξιν ταύτην ὡς ἄκυρον, μόνος δὲ ὁ ὑπὸ ἐπιτροπείαν, ἐνῆλιξ γενόμενος, δύναται νὰ ζητήσῃ ἀποκατάστασιν εἰς ἀκέραιον (1). Απ. πολ. Αρ. Πάγου 82 τοῦ 1850.

ε') Συμβιβασμὸς ἐπιτρόπων ἐπικυροῦται; Απ. 9712 τῶν ἐν Αθ. Εφ. ἐν λεξ. Κηδεμονία.

ς') Οἱ κηδεμόνες συνάπτουσι συμβιβασμοὺς περὶ ἐκκρεμῶν δικῶν καὶ τίνι τρόπῳ; Η δὲ εἰς τὸν συμβιβασμὸν των στηριζομένη ὁμολογία των ἰσχύει ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως; Ἴδε απ. 9290 τῶν ἐν Αθ. Εφ.

Ὁ Ἄρ. Πάγος (ἀπ. 106 τοῦ 1853) φρονεῖ ὅτι οἱ κηδεμόνες δύνανται νὰ συμβιβασθῶσιν· ἐπρόκειτο δὲ λόγος περὶ χρέους. Ἴδε τὴν 10 σκέψ. τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἀπᾴδουσαν πρὸς τὴν 9290 ἀπόφ. τῶν ἐν Αθ. Εφ. ἐν λέξ. Συμβιβασμός. § 52.

ζ') Ὁ Α. κατεδικάσθη εἰς ἐγκλ. ποινήν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας τῷ διορίσθη κηδεμὼν (25 ποιν. ν.). Διαρκούσης τῆς ποινῆς, ὁ Β. κατέσχε τὸ κτῆμά του ἀπευθύνας τὰς τῆς ἐκτελέσεως πράξεις πρὸς τὸν κηδεμόνα. Συνεπείᾳ δὲ τῆς κατασχέσεως, κατεκυρώθη

(1) Πρλ. τὴν λέξ. Κηδεμόνες § 193 καὶ 211[3] ἐν Εὐρ. τ. 9. — Θέμ. τόμ. ὅ σελ. 42 ἐπ.

τὸ κτῆμα εἰς τὸν Β, ὅστις ἔλαβε καὶ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ.— Ἐκπληρώσας ὁ Α. τὴν καταγνωσθεῖσαν ποινὴν, ἐζήτησε, δι' ἀγωγῆς, τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πλειστηριασμοῦ διὰ παρατυπίας. Ἀναφύη λοιπὸν τὸ ζήτημα, ἂν ἡ σιωπὴ τοῦ κηδεμόνος ἐκάλυψε τὰς παρατυπίας αὐτάς. Τὸ δικ. τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετ. (ἀπ. 15567 τοῦ 1857) ἐσκέφθη οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, μολονότι ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνῃ ἀκυρότητας τοῦ πλειστηριασμοῦ, ὅστις πρὸ ἐτῶν ἐγένετο καὶ συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ὁ ὑπερθεματιστὴς παρέλαβε τὸ κτῆμα, χωρὶς νὰ ἐγείρῃ ἀμφισβήτησίν τινα ἐπὶ διετίαν περίπου ὁ κηδεμὼν τοῦ ὑπὸ ἀπαγόρευσιν διατελοῦντος τότε ἐνάγοντος (ἄρθρ. 25 τοῦ ποιν. νόμου), ἡ δὲ διάταξις 9 (4, 6) ἡ μνημονευομένη εἰς τὴν προεκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, ἀναφέρεται εἰς ἄλλας περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν μεσολαβεῖ ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ, καὶ ἀφορᾷ εἰδικῶς τοὺς ἀνήλικας.

Μολαταῦτα.

Ἐπειδὴ ὁ ἐνάγων, ἀναλαβὼν τὰ δικαιώματά του δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πλειστηριασμοῦ. Πράξαντος δὲ τοῦτο ἐντὸς τοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν ὡρισμένου χρόνου, ἡ ἀγωγή του δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος τελεσιδικία· δέ τις δὲν ὑφίσταται, ὡς ἐσκέφθη ἤδη τὸ δικ. ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 15180 ἀποφάσει, εἰς ἣν ἐμμένει, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν, τοὺς λόγους τῆς ὁποίας δέχεται ὡς ὀρθοὺς καὶ νομίμους.

Ἐπειδὴ, τούτου οὕτως ἔχοντος, ἡ τοῦ ἐναγομένου ἀντίῤῥησις ὅτι διὰ τῆς πολυχρονίου σιωπῆς τοῦ κηδεμονος τοῦ ἐνάγοντος ἐκαλύφθησαν αἱ τῆς κατασχέσεως ἀκυρότητες, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον· ὥστε εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐξετάσῃ τὸ δικαστήριον τοὺς λόγους τῆς ἀκυρότητος.

Ἐπειδὴ, κατὰ κανόνα, οἱ ἐπίτροποι ἢ κηδεμόνες δὲν ἔχουσι δικαίωμα ν' ἀπαλλοτριώσωσιν ἀκίνητα τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειάν των διατελούντων προσώπων (Κώδ. (5, 37) 22.– Κώδ. (5, 72) διάτ. τελευτ.), καθὼς προσέτι δὲν ἔχουν δικαίωμα τοῦ συμβιβάζεσθαι ἐπὶ ὑποθέσεων εἰς ἀκίνητα ἀναγομένων, ἢ παραχωρεῖν ἀκίνητα.

Ἐπειδὴ με τὸν κανόνα τοῦτον ἐξομοιοῦται καὶ ἡ προκειμένη περίπτωσις, καθ' ἣν πρόκειται περὶ παραιτήσεως ἀπὸ ἀκυρότητας πλειστηριασμοῦ ἀκινήτου κτήματος· ἀκυρότητας, τὰς ὁποίας ἡ σιωπὴ τοῦ κηδεμόνος τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἠδύνατο νὰ καλύψῃ,

(πρβλ. ὡς ἐκ περισσοῦ Dalloz λ. minorité, ἀρ. 549), ἂν καὶ ἀδύνατόν τις νὰ εἴπῃ, ὅτι πλειστηριασμὸς γενόμενος ἐνώπιον συμβολαιογράφου δὲν εἶναι ἄκυρος διὰ τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν ὅλαι αἱ ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις, ἂν δὲν ἐπῆλθε καὶ ζημία· τοιαύτη δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν προτείνεται· ἄρα ἡ τοῦ κηδεμόνος σιωπὴ ἐκάλυψε πᾶσαν ἀκυρότητα. αὐτ. ἀρ. 550.

ΣΗΜ. Βεβαίως τὰ ζητήματα αὐτὰ εἶναι ἀποδεικτικὰ συζητήσεως.

ή) Ἐγένετο πλειστηριασμὸς ἀκινήτων ἀνήλικος τινός — ὁ κηδεμὼν αὐτῶν, μετὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν, ἐνέγραψε προσημείωσιν ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κτημάτων ἐκείνων δι' ἀπαιτήσεις τῶν ἀνηλίκων κατὰ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ, καθ' οὗ μετὰ ταῦτα (ὄντος καὶ δανειστοῦ ἐπισπεύσαντος τὸν πλειστηριασμὸν) ἐκινήθη ἀγωγὴ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ πλειστηριασμοῦ ἕνεκα παρατυπιῶν· ὁ ὑπερθεματιστὴς ἐπρότεινεν ὅτι ὁ κηδεμών, διὰ τῆς εἰρημένης ἐγγραφῆς, ἀπεδέχθη τὸν πλειστηριασμόν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται πλέον νὰ τὸν προσβάλῃ. Ζητεῖται λοιπόν, ἂν ὁ κηδεμὼν ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποδοχῆς ταύτης; Τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετεῖον (ἀπ. 15292) ἔλυσε καταφατικῶς τὸ ζήτημα, ἀλλ' ὁ Ἄρ. Πάγος ἀνήρεσε τὴν ἀπόφασιν (ἀπ. 217 τοῦ 1857) σκεφθεὶς οὕτως.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Βασ. 30 (39, 9) 2. 10, 11 Κώδ. 12, 13, 17 καὶ 18 (5, 72), ὁ ἐπίτροπος δὲν ἔχει ἐξουσίαν ν' ἀπαλλοτριώσῃ τὸ ἀκίνητον κτῆμα τοῦ ἐπιτροπευομένου του ἀνηλίκου ἄνευ προηγουμένης δικαστικῆς ἀδείας, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος ἡ ἀπαλλοτρίωσις, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται νὰ προσφύγῃ ὁ ἀνήλικος εἰς τὸ εὐεργέτημα τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως, ὅπερ χορηγεῖται ὑπὲρ αὐτοῦ κατ' ἐκείνων τῶν πράξεων τοῦ ἐπιτρόπου, ἃς ἠδύνατο οὗτος νὰ ἐνεργήσῃ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐν Ἀθ. ἐφετεῖον παραδεχθέν, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὡς ἐπιτρόπου τῶν ἀνηλίκων τέκνων του, δηλωθεῖσα ἀποδοχὴ τοῦ πλειστηριασμοῦ τῶν ἀκινήτων κτημάτων αὐτῶν διὰ τῆς γενομένης παρ' αὐτοῦ ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν ὑποθηκῶν ἐγγραφῆς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω κτημάτων δι' ἀπαιτήσεις τῶν ἀνηλίκων κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπερθεματιστοῦ, εἶναι ἰσχυρά, ὡς δυναμένων δῆθεν τῶν ἀνηλίκων νὰ κάμωσι χρῆσιν τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀποκαταστάσεως, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ πρῶτον καὶ νὰ διατάξῃ ἀποδείξεις ἂν εἶχεν ὁ εἰρημένος ἐπίτροπος τὴν ἄδειαν τοῦ δικαστηρίου εἰς ἀπαλλοτρίωσιν, παρεβίασε προφανῶς τὰς προεκτεθείσας διατάξεις τοῦ νόμου καὶ τοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας τῆς πολ. δικονομίας, καθότι ἡ ἀποδοχή, ἣν παρεδέχθη

τὸ δ.κάσαν ἐφετεῖον, ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν ὡσανεὶ ἀπηλλοτρίωσεν ὁ ἐπίτροπος τὰ ἀκίνητα τῶν ἀνηλίκων. Ὅθεν καθίσταται ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀρ. 15292 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν.

θ') Οἱ ἐπίτροποι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ συνομολογῶσι συναινετικά; Ἴδε Εὑρ. Dall. λ. minorité § 578.

Ἀντικείμενα, εἰς ἃ δὲν συγχωρεῖται συναίρεσις.

§ 40². Ἀντικείμενα δημοσ. τάξεως. Δαλλ. λ. acquis. § 171 ἐπ.

§ 41. Ζητήματα πολιτικῆς καταστάσεως (questions d'état). αὐτ. § 178 ἐπ.

§ 42. Γάμος καὶ τεκνοποίησις. αὐτ. § 179 ἐπ.

§ 43. Διαζύγιον. αὐτ. § 180.

§ 44. Χωρισμὸς ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης. αὐτ. § 186 ἐπ.

§ 45. Ἀπαγόρευσις. Ἄσωτος. αὐτ. §. 191 ἐπ.

§ 46. Πολιτικὰ δικαιώματα. αὐτ. § 195.

§ 47. Προσωπικὴ κράτησις. αὐτ. § 197 ἐπ.

§ 48. Τυπικαὶ ἀκυρότητες. αὐτ. § 220 ἐπ.

§ 49. Ἐνοχαὶ ἀθέμιτοι. αὐτ. § 241 ἐπ.

§ 50. Προίξ. αὐτ. § 242.

§ 55. Κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας, ὁσάκις προτείνεται ἔνστασις ἀναρμοδιότητος, ἥτις, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου τὴν δημοσίαν ἀφορῶντος τάξιν, ἀποκλείει πᾶσαν παρέκτασιν δικαιοδοσίας, τὸ δικαστήριον ὀφείλει κατὰ τὸν §. 2 τοῦ 24 ἄρθρου ν' ἀποφανθῇ περὶ αὐτῆς, μὴ λαμβάνων ποσῶς ὑπ' ὄψιν τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν συναίνεσιν τῶν διαδίκων τοῦ νὰ δικάσθωσι παρ' αὐτοῦ.

Ἀπόφ. Ἐπειδή, κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας, ὁσάκις προτείνεται ἔνστασις ἀναρμοδιότητος, ἥτις ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ὑπὸ δίκην ἀντικειμένου τὴν δημοσίαν ἀφορῶντος τάξιν, ἀποκλείει πᾶσαν παρέκτασιν δικαιοδοσίας, τὸ δικαστήριον ὀφείλει, κατὰ τὸν § 2 τοῦ 24 ἄρθρου, ν' ἀποφανθῇ περὶ αὐτῆς μὴ λαμβάνον ποσῶς ὑπ' ὄψιν τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν συναίνεσιν τῶν διαδίκων τοῦ νὰ δικασθῶσι παρ' αὐτοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἰσχυρισθέντος τοῦ νῦν ἀναιρεσιβλήτου Ἀναγνώστου Εντουνάτου, ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα ἐφετείου, ὅτι καθ' ὃν χρόνον συνηλλάχθη μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του, περὶ τοῦ δανείου, ὅπερ ἀπο-

τελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης, μετήρχετο τὴν ἐμπορίαν, καὶ ἑπομένως ἐξαιτησαμένου ῥητῶς νὰ κηρυχθῇ αὐτό, ὡς καὶ τὸ προηγουμένως δικάσαν πρωτοδικεῖον Λαρίσας ἀναρμόδιον, ὡς ὑπαγομένης τῆς διαφορᾶς λόγῳ ὕλης εἰς τὴν ἐμπορικὴν δικαιοδοσίαν, δὲν ἠδύνατο τὸ δικαστήριον τοῦτο εἰμὴ ν' ἀποφανθῇ περὶ τοῦ βασίμου ἢ μὴ τῆς γενομένης αἰτήσεως. Ἀπορρίψαν δὲ ταύτην διὰ τὸν λόγον καὶ μόνον ὅτι ὁ ἴδιος ἀναιρεσείων εἰς ἄλλην καταργηθεῖσαν δίκην, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του, ἠρνήθη τὴν ἐμπορικὴν ἰδιότητά του, καὶ τὴν ἀρνητικήν του ταύτην ὁμολογίαν ἀπεδέχθη ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του κατὰ παράβασιν τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων καὶ τοῦ 2 § τοῦ 24 ἄρθρ. τῆς πολ. δικον. Απ. πρλ. Αρ. Π. 102 τοῦ 1849.

ΣΗΜ. Πρλ. τὰ ἐν Εὐρ. τόμ. 5 σελ. 5—8. Dalloz, λέξ. acquiescement § 256 ἐπ.

§ 56. Παραίτησις ἀπὸ τῶν τύπων τῆς κατασχέσεως. Ἴδε ἀπ. 9653 τῶν ἐν Αθ. ἐφετῶν ἐν λ. Κατάσχεσις (Εὐρ. τ. 8 σ. 298).— Ἴδε προσέτι ἀπ. 9926 Εφ. Αθ.

Νομολογία.— Περιπτώσεις τινές, καθ' ἃς ὑπάρχει ἢ δὲν ὑπάρχει ἀποδοχή (1).

§ 63. Ὁ νόμος ὁρίζων ὅτι ἡ παραίτησις διαδικαστικῆς πράξεως συνεπάγεται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 488 τῆς πολ. δικονομίας ἀποτελέσματα (2) μόνον ἐπὶ ἀποδόσει τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, ἐννοεῖ ὅτι ὁ παραιτούμενος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ πάντα τὰ δικαστικὰ ἔξοδα, εἰς ἃ ὑπεβλήθη ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς διαδικασίας, ἀφ' ἧς γίνεται ἡ παραίτησις, ἀλλ' ἐκ τούτου οὐδόλως ἕπεται ὅτι ἐνόσῳ δὲν γενῇ ἡ πληρωμή, ἥτις ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος καὶ ἀπὸ τὸν ἀντίδικον τοῦ παραιτουμένου, ὀφείλοντα νὰ ὁρίσῃ τὸ ζητούμενον ποσόν, ἡ παραίτησις δὲν ἔχει κῦρος· ὁ δὲ παραιτηθεὶς καίτοι κηρύξας ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ πληρώσῃ πάντα τὰ εὔλογα ἔξοδα δὲν δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῶν πράξεων, ἃς διεκώλυεν ἡ προηγηθεῖσα πρᾶξις, ἧς ἐγένετο ἡ παραίτησις, ἐνῷ ἡ μὲν εἴσπραξις δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ κατὰ τὴν

(1) Ἴδε Σχετικὰ ζητήματα εἰς Εὐρ. τ. 7 σ. 318 ἐπ.
(2) Πρλ. τὴν λέξ. Κατάργησις τῆς δίκης ἐν Εὐρ. τ. 8 σ. 212—219.

ἀπὸ τοῦ νόμου διαγραφομένην διαδικασίαν ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου του αὐτὸς ὅμως ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν νέων δικαστικῶν πράξεων δύναται νὰ ἐκτεθῇ εἰς ἀνεπανόρθωτον ζημίαν. Απ. πολ. 61 τοῦ 1856.

§ 64. Ἡ σιωπὴ δὲν θεωρεῖται ὡς ἀποδοχή. Νόμ. 142 Πανδ. de reg. juris.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ τὸ ἐφετεῖον διὰ τῆς τετάρτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως παραδέχεται, ὅτι μὴ ἀπαντήσαντος τοῦ ἀναιρεσείοντος ἂν δέχεται ἢ ὄχι τὴν προσαχθεῖσαν αὐτῷ μετοχὴν τοῦ 1/4, ἀλλὰ βραδύναντος ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους, ὅτε πλέον ἡ ἀναιρεσίβλητος ἑταιρία δὲν ἠδύνατο νὰ προλάβῃ τὰς ἐνδεχομένας ζημίας, ἡ τοιαύτη σιωπὴ αὐτοῦ θεωρεῖται κατὰ τὸν νόμον ὡς ἀποδοχὴ τῆς προσφερθείσης μετοχῆς. Τοιουτοτρόπως δὲ τὸ ἐφετεῖον, ἐναντίον τοῦ νόμου 142 Πανδ. de regulis juris, εἰσήγαγε καὶ ἐφήρμοσε νόμιμον τεκμήριον ὑπὸ οὐδενὸς νόμου καθιερούμενον· ἑπομένως παρεβίασε τὴν οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρου 248 τῆς πολιτ. δικονομίας, καθ' ὃ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου μόνον καθιερούμενα τεκμήρια ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν ὑπὲρ τοῦ διαδίκου, ἐπιβαρύνοντα μὲ τὴν ἀνταπόδειξιν τὸν ἀντίδικον. Απ. πολ. Αρ. Π. 126 τοῦ 1855, ἀγαιρ. τὴν 557 τοῦ 1854 τῶν ἐν Ν. Εφ.

§ 65. Ἡ ἀποδοχὴ ἀποφάσεώς τινος, ἢ ἡ παραίτησις ἀπὸ ἐνδίκου τινὸς μέσου, πρέπει νὰ ἐκφράζηται δι' ἀναμφισβητήτων πράξεων, ἢ δι' ἐγγράφου κατὰ τὰ ἄρθρα 866 καὶ 867 τῆς πολ. δικονομίας. Ἄρα ἡ ἄνευ ἐπιφυλάξεως κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως δὲν ἐπιφέρει ἀποδοχήν. Απ. πολ. Αρ. Π. 57 τοῦ 1849.

§ 66. Δὲν ὑπάρχει ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως, ὅταν ἡ νέα ἀγωγὴ στηρίζεται εἰς τὸν αὐτὸν μὲν λόγον (οἷον ὅταν ζητῆται ἡ ἀνατροπὴ τῆς δωρεᾶς λόγῳ ἀχαριστίας), ἀλλὰ μεταγενέστερον τῆς ἀποφάσεως. Απ. πολ. Αρ. Π. 299 τοῦ 1853.

§ 67. Ὅταν τις συμμορφοῦται μὲ τὴν ἀπόφασιν, ἥτις διατάττει τὴν πρόοδον τῆς δίκης, ἀπορρίπτουσα τὴν περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως πρότασιν, δὲν ἕπεται ὅτι καὶ τὴν ἀποδέχεται. Απ. πολ. Αρ. Π. 11 τοῦ 1846.

§ 68. Ὁ ζητήσας τὴν ἐπικύρωσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως δὲν ἕπεται ὅτι ἀπεδέχθη τὴν παρεμπίπτουσαν διάταξιν αὐτῆς. Απ. πολ. Αρ. Π. 294 τοῦ 1850.

§ 69. Ἡ περὶ ἐκτελέσεως ἐπίδοσις τῶν παρεμπιπτουσῶν ἀποφάσεων ἐμφαίνει ἀποδοχήν; Ὄχι. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 185 τῆς πολιτ.

διχονομίας αἱ παρεμπίπτουσαι ἀποφάσεις εἰσὶν ἐκκλητέαι. Απ. Εφ. Ν. 711 τοῦ 1853 ἐν Νομικ. σ. 5844.

§ 70. Ἐάν τις παραστάθῃ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων καὶ ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων, στερεῖται ἐκ τούτου τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ἐκκαλέσῃ μὲ τὴν οὐσιαστικὴν ἀπόφασιν τὴν διατάττουσαν τὴν ἀπόδειξιν ταύτην προδικαστικὴν ἀπόφασιν διὰ τὸν λόγον, ὅτι παρεδέχθη σιωπηρῶς αὐτήν; Ὄχι. Απ. εφ. Ν. 6 τοῦ 1837 ἐν Νομικ. σ. 440.

§ 71. Ἀφοῦ κατὰ συνέπειαν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως διορίσῃ τις πραγματογνώμονας, ὑποτίθεται ὡς τῆς πράξεως ταύτης παραδοχὴ τῆς προσβαλλομένης δι' ἐφέσεως ἀποφάσεως; Ναί. Απ. 146 τοῦ 1835 τῶν ἐν Ν. ἐφ. ἐν Νομ. σ. 128.

ΣΗΜ. Δὲν νομίζω ὀρθὴν τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

§ 72. Θεωρεῖται ὡς συναινέσας ὁ διεξαγαγὼν τὴν ἀπόδειξιν; Ὄχι. Ἴδε τὴν 167 τοῦ 1851 απ. Αρ. Π.

§ 73. Διὰ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς διατάσσονται ἀποδείξεις, ἀποδοχὴ δὲν τεκμαίρεται, ὁσάκις μάλιστα ἐξ ἄλλων πράξεων ἀποκρούεται. Απ. πολ. Αρ. Π. 88 τοῦ 1849.

§ 74. Οὐδεὶς νόμος ὑποχρεοῖ τὸν διάδικον νὰ ἐπιφυλαχθῇ τὸ τῆς αναιρέσεως δικαίωμα κατὰ τῶν περὶ ἀποδείξεων ἀποφάσεων, ἑπομένως ἡ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων παρουσία τοῦ διαδίκου δὲν καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν αναιρέσεως αἴτησιν τούτου, καὶ ἂν ἐπιφύλαξίν τινα δὲν ἔκαμεν. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγου 198 τοῦ 1854.

§ 75. Ἵνα ὑπάρξῃ τελεσιδικία πηγάζουσα ἐκ τῆς σιωπηλῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως, ἀπαιτεῖται ὥστε ὁ σκοπὸς αὐτὸς νὰ προκύπτῃ ἀναγκαίως ἐκ τῶν πράξεων.— Η αἴτησις ὅμως περὶ προσδιορισμοῦ προθεσμίας διὰ τὴν προσαγωγὴν ἀποδείξεων δὲν ἐμφαίνει ἀποδοχήν. Απ. 4398 τοῦ 1847 Εφ. Αθ.

§ 77. Δὲν ἐμφαίνει παραδοχὴν τῆς ἀποφάσεως ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς γενομένη διεξαγωγὴ ἀποδείξεως. Απ. Εφ. Ν. 99 τοῦ 1846 ἐν Νομ. σ. 4658.

§ 78. Η ἀναιρέσεως αἴτησις δὲν ἀναστέλλει τὰς συνεπείας τῶν ἀποφάσεων (818 πολ.)· ἄρα ἡ διεξαγωγὴ τῆς διαταχθείσης ἀποδείξεως καὶ ἡ δόσις τοῦ ὅρκου (1) δὲν ἐμφαίνουσιν ἀναγκαίως τὸν σκοπὸν τῆς ἀποδοχῆς. Απ. πολ. Αρ. Π. 184 τοῦ 1850.

(1) Πρλ. Εὐρ. λ. Ὅρκος ἀρ. 847 ἑπ.

§ 79. [illegible] κατὰ τὴν ὁρκοδοσίαν. Ἂν κάμνει τις συνέπεια ἀποφάσεως, δὲν ἐπεφυλάχθη ὁ ἕτερος τὸ πρὸς ἀναίρεσιν δικαίωμα, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι καὶ τὸ ἔχασε, ὅταν ἡ ἀπόφασις ἦτον ἐκτελεστή. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 188 τῆς 19 ὀκτωβρ. 1848, φέρουσα [illegible]

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ Καζμὶρ Βεσσὼν κατὰ τὴν ὁρκοδοσίαν τοῦ ἀντιδίκου του, τὴν γενομένην κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδικείου ὡς ἐμποροδικείου καὶ τῆς προσβαλλομένης ἤδη ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου, δὲν ἐπεφυλάχθη ῥητῶς ὅτι θέλει προσβάλλει δι' ἀναιρέσεως τὴν ἀπόφ. τοῦ ἐφετείου, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἀπεξεδέχθη αὐτὴν σιωπηλῶς, καθότι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἦτον ἐκτελεστὴ ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικείου ὡς ἐμποροδικείου· καὶ ἑπομένως, ἂν ῥητῶς ἐναντιοῦτο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἤθελε ζητήσει τὴν ἀναίρεσιν τῆς τοῦ ἐφετείου ἀποφάσεως, ἡ ἀντίρρησίς του αὕτη δὲν ἤθελεν ἔχει νόμιμον ἀποτέλεσμα· ἄρα μόνη ἡ ἐμφάνισίς του κατὰ τὴν ὁρκοδοσίαν δὲν ἀποδεικνύει τὴν παραδοχήν του, καθόσον οὗτος οὐδὲν ἐνήργησε διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.

§ 80. Ἡ ἐπαγωγὴ ὅρκου καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν ἔφεσιν; Ἰδὲ τὴν 510 τοῦ 1853 ἀπ. Ἐφ. Ν. ἐν λ. Ἔφεσις.

§ 81. Ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐπαχθέντος πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα ὁρκικοῦ μέσου ἀποδείξεως, ἥτις ἐγένετο παρ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, δὲν ἐμφαίνει σκοπὸν καὶ θέλησιν τοῦ νὰ παραδεχθῇ τὰς συνεπείᾳ τοῦ ὅρκου ὁριστικὰς ἐπὶ τῶν αἰτήσεών του διατάξεις τῆς ἀποφάσεως, μάλιστα δὲ τὰς μὴ ἐξαρτωμένας ἀπὸ τὸν ὅρκον, ἀλλὰ μᾶλλον θέλησιν τῆς ἐκτελέσεως ἑνὸς μέσου ἀποδείξεως πρὸ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ὅπερ, κατὰ τὸ ἄρθρον 181 τῆς πολ. δικονομίας, δὲν καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν κατὰ τῆς προδικ. ἀποφ. ἔφεσιν, ἥτις μετὰ ταῦτα ἐγένετο. Ἂν δὲ δὲν ἔδωκε τὸν ὅρκον κατὰ τὴν προθεσμίαν, δὲν εἶναι ἔκπτωτος, διότι, γενομένης ἐμπροθέσμως ἐφέσεως, τὸ ἀνασταλτικὸν αὐτῆς ἀποτέλεσμα ἀνατρέχει μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως (760 πολ. δικ.). Ἀπόφ. 8768 τοῦ 1851 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν. — Πρβ. Εὐρ. τ. 13 σ. 268 ἑπ.

§ 82. Ὅταν ὁ ἀντίδικος τοῦ ὁρκισθησομένου ἀντέτεινεν εἰς τὴν ὁρκοδοσίαν καὶ ἐδήλωσεν ἐπὶ δικαστηρίου ὅτι ἐκκαλεῖ τὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν καὶ πραγματικῶς ἐξεκάλεσεν ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας, ἡ ἔφεσις δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀπόφασις. Απ. 2055 Ἐφ. Αθ.

§ 83. Ἡ ὁρκωμοσία, τὴν ὁποίαν ποιεῖται τις συμμορφούμενος μὲ ἀπόφασιν τῶν ἐφετῶν, δὲν ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως ὥστε νὰ καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν ἀναιρέσεως αἴτησιν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 87 τοῦ 1854.

§ 84. Ἡ πρὸς ἐκτέλεσιν κοινοποίησις ἀποφάσεώς τινος δὲν ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τοῦ κοινοποιοῦντος. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 155 καὶ 230 τοῦ 1855.

§ 85. Ὁ συμβιβασμὸς (1) ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα δὲν ἀποδεικνύει συναίνεσιν παραδοχῆς τῆς ἀποφάσεως ὥστε ν' ἀποκλείσῃ τὰ ἔνδικα μέσα (813, 780, 486 τῆς πολ. δικ.).

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν.

Ὁ περὶ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων συμβιβασμὸς τῶν διαδίκων μόνος δὲν δηλοῖ ἀποδοχὴν τῆς ἐπιβαλλούσης αὐτὰ ἀποφάσεως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 151 τοῦ 1855.

§ 86. Ὑπάρχει ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως, ὁσάκις τις, πρὶν τῷ κοινοποιηθῇ, πληρώσῃ εἰς τὸν ἀντίδικόν του τὰ ἔξοδα. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 283 τοῦ 1849.

§ 87. Ἡ πληρωμὴ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, ἡ γενομένη μετὰ τὴν πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγὴν τελεσιδίκου ἀποφάσεως, δὲν ἐμφαίνει (2) ἀποδοχὴν (856—866 πολ. δικ.). Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 180 τοῦ 1853.

§ 88. Ἡ ἀναγκαστικὴ καταβολὴ τῶν ἐξόδων δὲν ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 280 τοῦ 1850.

§ 89. Ἡ πληρωμὴ τῶν ἐξόδων ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως καὶ διὰ τοῦτο ἔφεσις κατ' αὐτῆς δὲν συγχωρεῖται. Ἀπόφ. 5050 τοῦ 1849 Ἐφ. Ἀθ.

§ 90. Ἡ διὰ κλητῆρος κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως ἐμφαίνει τὴν παραδοχήν της ἐκ μέρους τοῦ κοινοποιοῦντος; Ὄχι. Ἀπ. 413 του 1843 ἐφ. Ἀ. ἣν ἐν τῇ λ. Ἀπόφασις.

§ 91. Ἡ πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγὴ μετὰ ἐπιφυλάξεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως; Ὄχι. Ἀπ. 455 τοῦ 1848 Ἐφ. Ν. (Νομ. σ. 1930).

§ 92. Δὲν ὑπάρχει ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν ἀπε-

---

(1) Δαλλ. λ. acquiescement § 422 ἐπ.

(2) Ἀποδέχεταί τις τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν ὁσάκις, πρὶν τῷ κοινοποιηθῇ, πληρώσῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα. Ἀπ. Ἀρ. Π. 283 τοῦ 1849.

δέχθη εἰς μόνον ὡς πρὸς τὰς ὠφελίμους αὐτῷ διατάξεις. Ἀπόφ. 5241 τῆς 30 δεκ. 1848 Εφ. Αθ.

§ 93. Ὁ ὑποχρεωθεὶς εἰς παροχήν τινα δι' ἀποφάσεως ἐμποροδικείου καὶ ἐκτελέσας αὐτήν, οὖσαν κατὰ νόμον ἐκτελεστέαν, δὲν θεωρεῖται ὡς συναινέσας καὶ ἑπομένως ἀπολέσας τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως. Ἀπ. 94 τοῦ 1843 τῶν ἐν Ν. ἐφετῶν ἣν ἐν τῇ λέξ. Ἀποζημίωσις.

§ 94. Ὅταν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀπόφασιν κοινοποιηθῇ εἰς τὸν ἀντίδικον καὶ τὸ δικόγραφον τοῦ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐνδίκου μέσου, ἡ κοινοποίησις αὕτη δὲν θεωρεῖται ὡς πρᾶξις ἐμφαίνουσα τὸν σκοπὸν τῆς παραδοχῆς τῆς ἀποφάσεως, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχῃ ῥητὴ ἐπιφύλαξις τοῦ δικαιώματος τούτου εἰς τὴν πρὸς ἐπίδοσιν τῆς ἀποφάσεως ἔγγραφον παραγγελίαν. Ἀπόφ. τῆς 31 μαΐου 1840 Εφ. Ν. (Νομ. σ. 2117).

§ 95. Ἡ ἐγκαίρως γενομένη ἔφεσις ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ ἐφεσείων δὲν συγκατένευσεν εἰς τὸ νὰ ἀποκατασταθῇ τελεσίδικος ἡ ἐπιβάλλουσα εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ὅρκον ἀπόφασις, ὅταν μάλιστα δὲν ὑπάρχῃ ἀπόδειξις ὅτι ἐγένετο ὁ ὅρκος. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 227 τοῦ 1838.

§ 96. Ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀφοῦ προηγουμένως τὴν ἐξεκάλεσεν ὁ καταδικασθείς, καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν κατ' αὐτῆς ἔφεσιν; Ὄχι. Κατὰ τὴν ἀπόφ. 158 τοῦ 1835 Εφ. Ν. (Νομ. σ. 168).

§ 97. Ἐκτέλεσις ἀποφάσεως, γενομένη ὑπὸ τοῦ διαδίκου μετὰ τὴν πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγήν, δὲν ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 65 τοῦ 1850.

— Δὲν ἀποδέχεταί τις τὴν ἀπόφασιν, ὅταν πρὶν ἔτι τῷ κοινοποιηθῇ, καὶ πρὶν ἔτι τὴν προσβάλῃ δι' ἀναιρέσεως, κοινοποιήσῃ εἰς τὸν ἀντίδικόν του ὅτι συμψηφίζει εἰς λογαριασμὸν τοῦ χρέους του ποσόν τι πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου ὀφειλόμενον. Ἀποφ. πολ. Ἀρ. Π. 131 καὶ 153 τοῦ 1849.

— Ὁ ἀναγκαστικῶς ἐκτελῶν ὁριστικὴν ἀπόφασιν, δὲν θεωρεῖται ὅτι τὴν ἀπεδέχθη, καὶ ὅτι παραιτεῖται τῶν ἐνδίκων κατ' αὐτῆς μέσων. Ἀπ. Ἀρ. Π. 37 τοῦ 1849.

— Ὁ κοινοποιῶν τὴν ἀπόφ. καὶ ἐπιφυλαττόμενος τῶν ἐνδίκων μέσων δὲν θεωρεῖται ὅτι ἀπεδέχθη αὐτήν. Ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 58 τοῦ 1849.

— Ἡ ἐκτέλεσις τῆς πρωτοδικαστικῆς ἀποφάσεως δὲν σημαίνει ἀποδοχὴν αὐτῆς. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 48 τοῦ 1847.

— Η κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως δὲν σημαίνει σιωπηλὴν παραδοχὴν αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ κοινοποιήσαντος. Απ. πολ. Αρ. Π. 21 τοῦ 1847 ἣν κατ. § 99

§ 98 Η ἁπλῆ ἐξόφλησις τοῦ χρέους, γενομένη ἐπὶ ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως καὶ ἀναγκ. ἐκτελέσεως, ἀποτελεῖ τεκμήριον ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως;

Απόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἄρθρα 750, 485 καὶ 486 τῆς πολ. δικονομίας, τότε ὑπάρχει ἀποδοχὴ ἀποφάσεώς τινος, ὅταν ἡ συναίνεσις τῶν διαδίκων ἐξεφράσθη περὶ τούτου καθαρῶς καὶ εὐκρινῶς, εἴτε ῥητῶς ἢ καὶ σιωπηλῶς, διὰ τοιούτων ἀναμφισβητήτων πράξεων ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἀναγκαίως ὁ περὶ συναινέσεως σκοπὸς, τουτέστιν ἡ θέλησις τοῦ διαδίκου ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως; οὐδέποτε ὅμως ἡ ἁπλῆ ἐξόφλησις τοῦ χρέους, γενομένη ἐπὶ ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως καὶ ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τεκμήριον τῆς ἀποδοχῆς διότι ἡ τοιαύτη ἐξόφλησις δὲν φανερόνει τὸν περὶ συναινέσεως σκοπὸν τοῦ πράξαντος, ἀλλὰ φανερόνει ἁπλῶς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ προλάβῃ ἢ νὰ περιορίσῃ τὴν περαιτέρω κατ' αὐτοῦ ἀναγκαστικὴν καταδίωξιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσείων εἰς τοιαύτην ἐξόφλησιν ὑπεβλήθη, καὶ ἑπομένως δὲν ἔλαβε χώραν ἐκ μέρους του ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου ἔνστασις τοῦ ἀντιδίκου του μὴ οὖσα βάσιμος εἶναι ἀποῤῥιπτέα. Απ. πολ. Αρ. Π. 53 τοῦ 1846.

§ 99. Η 21 τοῦ 1847 πολ. ἀπ. Αρ. Πάγου φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἂν ἡ γνωστοποίησις καταδικαστικῆς τινὸς ἀποφάσεως μὲ τὴν ἐπιταγὴν, ἢ ἄνευ ἐπιταγῆς εἰσέτι, γενομένη πρὸς τὸν καταδικασθέντα διάδικον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σιωπηρὰ συναίνεσις τοῦ γνωστοποιήσαντος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης τῆς ἀποφάσεως, διότι καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἔχει ἡ αὐτὴ γνωστοποίησις τὸ ἀποτέλεσμα νὰ ἀρχίζῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ πρὸς ἐκτέλεσιν ταύτης προθεσμία, τοῦτο δὲν συμβαίνει, ὅταν ὁ καταδικασθεὶς διάδικος γνωστοποιῇ τὴν ἀπόφασιν ταύτην πρὸς τὸν ἀντίδικον, ὅστις ἐνίκησεν ὁλοτελῶς εἰς τὴν δίκην καθόσον οὐδεμίαν σχέσιν δύναται τότε νὰ ἔχῃ ἡ γνωστοποίησις αὕτη μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 485 καὶ 486 τῆς πολ. δικονομίας, διότι ὁ διάδικος πρὸς ὃν ἔγεινεν ἡ γνωστοποίησις, δὲν ἔχει τί νὰ ἐκτελέσῃ ὑπὲρ τοῦ γνωστοποιήσαντος ἡττωμένου, οὔτε ὁ τελευταῖος τὸν ζητεῖ τι ῥητῶς, ἢ σιωπηρῶς; καὶ οὔτε ἡ γνωστοποίησις αὕτη ἔχει κατὰ τοῦ τελευταίου τὸ ἀποτέλεσμα νὰ

καταστήσῃ ἑαυτὸν ὑπερήμερον εἰς ταύτην τὴν ἐκτέλεσιν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ § 2 τοῦ ἄρθρ. 193 τῆς πολιτ. δικονομίας. Ὅθεν ἐκ τῆς περιττῆς γνωστοποιήσεως ταύτης δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ τὶ περιπλέον, εἰμὴ ὁ σκοπὸς τῆς κατὰ λάθος νομιζομένης ἀνάγκης τῆς ἐκτελέσεως τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῶν ἄρθρ. 138 καὶ 544 καὶ ἐπ. τῆς πολ. δικονομίας ὡς πρὸς τὴν περὶ ἀναιρέσεως δίκην καὶ ἑπομένως ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν εἶναι βάσιμος.

§ 100. Ἡ ἐκτέλεσις ἀποφάσεως προσβληθείσης δι' ἀναιρέσεως δὲν σημαίνει παραδοχὴν αὐτῆς. Απ. πολ. Αρ. Π. 3 τοῦ 1847.

§ 101. Ἡ μετὰ τὴν ἔφεσιν ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν ἔφεσιν. Απ. ἐφ. Ν. 158 τοῦ 1835 (Νομ. σ. 168).

§ 102. Ἐν γένει ἐκτέλεσις ὁριστικῆς τινος ἀποφάσεως παρὰ τῶν διαδίκων καὶ αὐτῆς τῆς διαιτητικῆς ἀποδεικνύει ἀναμφισβητήτως τὴν διὰ συναινέσεως παραδοχήν της, ἡ δὲ τοιαύτη συναίνεσις καὶ παραδοχὴ ἀποπερατώνει νομίμως τὴν δίκην καὶ καθιστᾷ τὴν ἀπόφασιν τελεσίδικον καὶ ἀπρόσβλητον. Απ. Εφ. Ν. 129 τοῦ 1836, (Νομ. σ. 389).

§ 103. Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 750 τῆς πολ. δικονομίας ἐνδιαλαμβανομένη ἀποδοχὴ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, διὰ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν πρέπει νὰ προκύπτῃ ἀπὸ πράξεις γενομένας ἐλευθέρως καὶ ἄνευ ἀνάγκης τινός. Τοιαύτην δὲ δὲν ἐμφαίνει ἡ πληρωμὴ δικαστικῶν ἐξόδων ἡ γενομένη συνεπείᾳ παραγγελίας, στηριζομένης εἰς ἐμπορικὴν ἀπόφασιν. Απ. 2200 τῆς 6 μαρτ. 1842 Εφ. Αθ.

§ 104. Ἂν ὁ διάδικος, εἰς ὃν ἐπεβλήθη ἀπόδειξίς τις, δὲν προσήγαγεν αὐτὴν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως, ὥστε νὰ μὴ συγχωρῆται ἔφεσις (1).— Απ. ἐφ. Ν. 440 τοῦ 1849 ἐν Νομ. σ. 5129.

§ 105. Περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων (1). Ἡ 35 τοῦ 1850 πολ. ἀπ. Αρ. Π. φέρει.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἡ πληρωμὴ τῶν τῆς δίκης ἐξόδων, γενομένη διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως μετὰ τὴν πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγὴν,

---

(1). Καὶ μετὰ τὴν ἔκκλησιν αἱ περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεις ἐκκαλοῦνται. Ἀπόφ. 5366 τοῦ 1849 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν. — Πρβλ. Νομ. σελ. 5072, 5074.

(2) Ὁ καταβάλλων τὰ ἔξοδα πρὸς ἀποτροπὴν ἀναγκαστικῶν μέτρων δὲν θεωρεῖται ὡς ἀποδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν. Ἀπ. ἐφ. Ν. 319 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σ. 5069.

δὲν ἐμφαίνει καθ' ἑαυτὴν ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12953 τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν ἀποφάσεως δικαστικῶν πράξεων ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ Μαράτος ἐπλήρωσε τὰ ἔξοδα τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης μετὰ τὴν πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγὴν, καὶ ἀφοῦ διετάχθη ἡ ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις τῆς κινητῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ ὁ πλειστηριασμὸς αὐτῆς.

§ 106. Ἡ κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν καὶ μὲ ἀπειλὴν ἀναγκαστικῶν μέσων ἐμφαίνει παραδοχὴν τῆς ἀποφάσεως; Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγου 23 τοῦ 1848 φέρουσα.

Ἀπόφ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 813 § 1 τῆς πολ. δικονομίας, οἱ διάδικοι ἢ οἱ πληρεξούσιοι αὐτῶν ἀποκλείονται τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ζητήσουν ἀναίρεσιν ἀποφάσεως τινὸς, ὅταν ἐντελῶς ἢ ἐν μέρει συνήνεσαν εἰς τὴν ἀπόφασιν· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, κοινοποιηθέντος παρὰ τῶν δικηγόρων Κ. Πλατὺ, Π. Στρούμπου καὶ Χ. Ζώτου, πληρεξουσίων γενικῶν καὶ εἰδικῶν ἐν τῇ ἐφεσίμῳ δίκῃ τῆς ἀναιρεσειούσης Εὐγενείας Β. Θαμβίσκου, ἀπογράφου ἐκτελεστοῦ τῆς ἀπὸ 4 ὀκτωβρίου 1846 ὑπ' ἀριθ. 4122 προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθ. ἐφετῶν πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον Σωτήριον Βερσῆν, μὲ ἐπιταγὴν πρὸς πληρωμὴν τῶν τελῶν τῆς σημάνσεως καὶ τῶν χαρτοσήμων, καὶ μὲ ἀπειλὴν ἀναγκαστικῶν μέσων, ἐξάγεται ἀριδήλως ἐκ τῆς μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν κοινοποιήσεως ταύτης τοῦ ἐκτελεστοῦ ἀπογράφου τῆς ἀποφάσεως, ὅτι οἱ μνησθέντες πληρεξούσιοι τῆς ἀναιρεσειούσης συνήνεσαν δι' αὐτῆς τῆς πράξεως εἰς τὴν προμνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν, ὥστε ἀπεκλείσθη πλέον ἡ ἀναιρεσείουσα τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ προσβάλλῃ διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὡς καταστᾶσαν τελεσίδικον· ἡ δὲ συναίνεσίς των αὕτη εἶναι ἰσχυρὰ, καθόσον οἱ εἰρημένοι δικηγόροι εἶχον καὶ εἰδικὴν πληρεξουσιότητα νὰ ἀποδέχωνται τὰς ὑπὲρ τῆς πελάτιδός των ἀποφάσεις, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ πρὸς αὐτοὺς τοὺς πληρεξουσίους ταύτης· περὶ δὲ τῶν ἀποφάσεων ἂν ἦσαν ὑπὲρ, ἢ κατὰ τῆς πελάτιδός των, οἱ ἴδιοι πληρεξούσιοι ἠδύναντο νὰ κρίνουν καθ' ὅσον δὲν ἐπεριορίζοντο ὡς πρὸς τοῦτο διὰ τοῦ πληρεξουσίου, ἀλλ' ἂν αὐτοὶ ὑπερέβησαν τὴν ἐντολὴν ἢ τὴν πληρεξουσιότητα ἀποδεχθέντες ἀπόφασιν, ἥτις δὲν εἶναι ὑπὲρ τῆς πελάτιδός των, ἀλλὰ κατ' αὐτῆς, ἡ ἀναιρεσείουσα εἶχε δικαίωμα δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 461 τῆς πολ. δικονομίας νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὴν πρᾶξιν ταύτην τῶν πληρεξουσίων της διὰ κυρίας ἢ παρεμπιπτού-

σης ἀγωγῆς· ἀποδοκίμασιν ὅμως τῆς πράξεως ταύτης, ὁποίαν ἡ διάταξις αὕτη ὁρίζει, δὲν ἐνήργησεν ἡ ἀναιρεσείουσα, καὶ ἑπομένως ἡ πρᾶξις αὕτη τῶν δικηγόρων πληρεξουσίων της θεωρεῖται ὡς ἐνεργηθεῖσα ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς δοθείσης εἰς αὐτοὺς ἐντολῆς καὶ ὡς ἀναγνωρισθεῖσα παρὰ τῆς πελάτιδός των· ὅθεν καθίσταται βάσιμος ἡ ἔνστασις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ τῆς προμνημονευθείσης ἀποφάσεως.

§ 107. Ἐπιταγὴ πρὸς πλήρωμὴν ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς ἀποφάσεως; Πρλ. ἀπ. Εφ. Ν. 970 τοῦ 1855 (Νομ. σ. 6095).

§ 108. Ἐκ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως ὑποτίθεται παραδοχὴ τῆς κοινοποιηθείσης ἀποφάσεως, καὶ ἀποκλείεται ὁ κοινοποιήσας τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀντεφέσεως; Ὄχι. Απ. 173 τοῦ 1842 Εφ. Ν. (Νομ. σ. 3124) ἣν ἴδε ἐν λ. Ἔφεσις.

§ 109. Ἡ ἐν μέρει ἢ καθόλου ἐκτέλεσις τῆς προσβληθείσης ἤδη ἀποφάσεως, τότε μόνον ἐμφαίνει συναίνεσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, καὶ ἑπομένως καθίστησι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 485 καὶ 750 τῆς πολ. δικονομίας τελεσίδικον τὸν ἀπόφασιν, ὅταν αὕτη γίνῃ ἁπλῶς καὶ ἄνευ διατηρήσεως τῶν κατὰ τῆς ἐκτελουμένης ἀποφάσεως νομιζομένων δικαιωμάτων τοῦ ἐκκαλοῦντος. Απ. Εφ. Ν. 34 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4097).

— Δὲν παραδέχεται τὴν ἐμπορικὴν ἀπόφασιν ἐκεῖνος, ὅστις μετὰ τὴν ἔφεσιν κατάσχῃ εἰς χεῖράς του τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ ποσόν. Απ. Εφ. Ν. 114 τοῦ 1845 (Νομ. σ. 4149).

— Ἡ μετ' ἐπιφυλάξεως δικαιώματος ἐνεργηθεῖσα ἐκτέλεσις τῆς ἐκκληθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, δὲν ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως. Απ. Εφ. Ν. 6 τοῦ 1838 (Νομ. σ. 2121).

§ 110. Αἴτησις ἀναιρέσεως εἶναι ἀπαράδεκτος, ὅταν ὁ διάδικος (1) ἀπεδέχθη τὴν ἀπόφασιν. 813 § 1 πολ. δικ. Απ. πολ. Αρ. Πάγου 241 τοῦ 1853.

§ 111. Ἡ συναίνεσις εἰς τὸ περιεχόμενον ἀποφάσεώς τινος ἀποκλείει τὴν χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναιρέσεως μέσου (813, 846 πολ. δικ.). Απ. πολ. Αρ Π. 525 τοῦ 1852.

§ 112. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 749, 750 καὶ 758 τῆς πολ. δικονο-

---

(1) Ὁ ἀποδειχθεὶς ἅπαξ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν, δὲν δύναται νὰ τὴν προσβάλῃ δι' ἀναιρέσεως. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Πάγ. 31 τοῦ 1849.

μίας, ὅταν τις συνήνεσεν εἰς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν δὲν εἶναι πλέον δεκτὸς εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ αὐτὴν οὔτε δι' ἐφέσεως οὔτε δι' ἀντεφέσεως· ὥστε ὅταν οἱ διάδικοι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐξέδωκαν διακήρυξιν περὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ συμμορφούμενοι μὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὑπάρχει ἀποδοχὴ αὐτῆς. Ἡ δὲ ἐκ μέρους τοῦ ἀντιδίκου των παραδοχὴ τῆς συναινέσεως τῆς ἀποδοχῆς ταύτης δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως διὰ νὰ ἐπιφέρῃ ἡ συναίνεσις τὰ νόμιμα ἀποτελέσματά της (ἄρθρ. 486 τῆς πολ. δικ.)· ὅθεν ἡ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς ἐκείνης δὲν εἶναι δεκτὴ ὡς προσβάλλουσα τὰ διὰ τῆς συναινέσεως κεκτημένα δικαιώματα τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων. Απ. **4648** Εφ. Αθ.

§ **113.** Ἐκ τῶν ἄρθρων **749**, **750** καὶ **758** τῆς πολ. δικον. προκύπτει ὅτι ὁ ἀναδεχόμενος πρωτόδικον ἀπόφασιν δὲν δύναται μετέπειτα νὰ κάμῃ κατ' αὐτῆς, οὔτε ἔφεσιν οὔτε ἐκτέλεσιν, οἷον ὅταν τὴν ἐξετέλεσε χωρὶς ν' ἀναγκασθῇ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου της λαξὼν τὰ πράγματα περὶ ὧν ἡ ἀπόφασις διαλαμβάνει. Απ. **2655** τοῦ **1843** Αφ. Αθ.

§ **114.** Ὁ συναινέσας εἰς τὰς διατάξεις ἀποφάσεώς τινος, δὲν δύναται πλέον νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν κατ' αὐτῆς ἐνδίκων μέσων, καθότι ἀποδοχὴ κυρίως εἶναι ἡ συγκατάθεσις διαδίκου τινὸς πρός τινα πρᾶξιν. Απ. **3621** Εφ. Αθ.

§ **115.** Ἡ ἔφεσις εἶναι ἀπαράδεκτος ὅταν ὁ διάδικος ἀποδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐνηργήθη κατάσχεσις, ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἄλλως δὲ νὰ προβῇ ὁ πλειστηριασμός· ἀδιάφορον δ' εἶναι ἂν ἡ ἀπόφασις ἦτο προσωρ. ἐκτελεστή. Απ. ἐφ. Αθ. **14202** τοῦ **1856**, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ ἐκτελουμένης τῆς ὑπὸ ἔφεσιν ὁριστικῆς ἀποφάσεως καὶ γενομένης δι' αὐτῆς κατασχέσεως, ὁ μνησθεὶς ἐκκαλῶν ἐζήτησε τὴν ἀναστολὴν τοῦ ἐνεργουμένου πλειστηριασμοῦ ἐπὶ ἕνα μῆνα, καί, ἂν ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης δὲν ἤθελε πληρώσει τὴν μνησθεῖσαν Ζωήν, νὰ προοδεύσῃ ὁ πλειστηριασμός, παραιτουμένου πάσης ἐνστάσεως κατὰ τῆς κατασχέσεως, ταῦτα δὲ παρεδέχθη καὶ ἡ μνησθεῖσα Ζωή. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῷ πρακτικῷ τούτῳ ἐξάγεται προφανῶς, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν παρεδέχθη τὴν ἐκτελουμένην ὁριστικὴν ἀπόφασιν, καὶ ἑπομένως ἡ προκειμένη ἔφεσις εἶναι πλέον ἀπαράδεκτος, ἀφοῦ, ὡς ἐρρέθη, ἐζήτησε τὴν ἀναστολὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ ὑπεσχέθη ἄνευ ἐπιφυλάξεώς τινος νὰ πληρώσῃ τὸ ποσόν, ὅπερ διὰ τῆς ἐκτελουμένης ἀποφάσεως κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ ἡ δὲ παραδοχὴ αὕτη ἐκ μέρους αὐτοῦ τῆς

ἀποφάσεως εἶναι σαφὴς καὶ καθαρὰ, ὡς καὶ ὁ περὶ συναινέσεως σκοπός του· ὁ δὲ λόγος ὅτι ἡ ἐκτελουμένη ἀπόφασις ἦτο προσωρινῶς ἐκτελεστὴ δὲν εἶναι ἀποχρῶν, διότι ἠδύνατο νὰ μὴ συναινέσῃ ἑκουσίως εἰς τὴν πληρωμὴν διὰ προθεσμίας.

§ 116. Ὁ διορίζων ἐπανειλημμένως καὶ αὐτοπροαιρέτως κατὰ συνέπειαν τῶν διατάξεων ἐμπορικῆς ἀποφάσεως διαιτητὰς μετὰ τοῦ ἐνάγοντος δὲν δύναται πλέον λόγῳ παραδοχῆς νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Ἀπ. ἐφ. Ν. 99 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 832).

§ 117. Ἡ ἔφεσις εἶναι ἀπαράδεκτος ὅταν ἄνευ ἐπιφυλάξεως, αὐθορμήτως διὰ καθαρῶν φράσεων ἀπεδέχθη ὁ ἐκκαλῶν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν. Απ. πολ. Αρ. Π. 8 τοῦ 1846.

§ 118. Ὅταν τὶς ἑκουσίως ἐκτελέσῃ ἐμπορικὴν ἀπόφασιν καὶ ἐπιχειρήσῃ πράξεις αὐθορμήτως καὶ μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως, ἡ τοιαύτη ἐπιφύλαξις δὲν ὠφελεῖ. Ἀπόφ. τῆς 6 ὀκτωβρ. 1839 Εφ. Ν. (Νομ. σ. 944).

§ 119. Ἔφεσις δὲν συγχωρεῖται ἐναντίον ἀποφάσεων κατασταςῶν τελεσιδίκων δι᾽ ἀποδοχῆς τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἡ δὲ ἀποδοχὴ αὕτη δύναται νὰ ἐκφρασθῇ καὶ σιωπηλῶς, ὅταν ἐνεργῶνται τοιαῦται ἀναμφισβήτηται πράξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἀναγκαίως ὁ περὶ συναινέσεως σκοπός. Διέταξε λοιπὸν διάδικός τις τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ προσεκάλεσε τὸν ἀντίδικόν του, ἄνευ ἐπιφυλάξεως, νὰ τὴν ἐκτελέσῃ; Τοῦτο ἐμφαίνει ἀναγκαίως σκοπὸν παραδοχῆς τῆς ἀποφάσεως, καὶ εἶναι ἀδιάφορον, ἂν αὕτη ἦτο προσωρινῶς ἐκτελεστή. Ἀπόφ. 1342 τοῦ 1839 τῶν ἐν Ἀθ. Εφ.

§ 120. Ὅταν τὶς ἐκτελέσῃ ἐντὸς τῆς νομίμου πρὸς ἔφεσιν προθεσμίας τὴν ἄκυρον κατ᾽ αὐτοῦ ἐμπορικὴν ἀπόφασιν, δύναται μετὰ ταῦτα νὰ τὴν προσβάλῃ ὡς τοιαύτην; Ὄχι. Απ. 198 τοῦ 1837 Εφ. Ν. (Νομ. σ. 1000).

§ 121. Ἀποδοχὴ ἀποφάσεως διὰ συναινέσεως.— Ἴδε Απ. πολ. Αρ. Π. 268 τοῦ 1853.

§ 123. Ὅταν τὶς ἑκουσίως ἐκτελέσῃ ἐμπορικὴν ἀπόφασιν καὶ ἐπιχειρήσῃ πράξεις αὐθορμήτως καὶ μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως, ἡ τοιαύτη ἐπιφύλαξις δὲν ὠφελεῖ; Απόφ. ἐφ. Ναυπλ. δημόσ. τὴν 6 ὀκτ. 1839 (Νομ. σ. 944).

§ 124. Ἐάν τις ἐκτελέσῃ τὸ συνυποσχετικὸν, παρουσιαζόμενος ἐνώπιον τῶν διαιτητῶν κατὰ συνέπειαν τοῦ συνυποσχετικοῦ τούτου, ἡ ἑκούσιος αὕτη ἐκτέλεσις ἐπιφέρει τὴν σιωπηρὰν παραίτησιν

τῶν δυναμένων νὰ προταθῶσιν ἐνστάσεων καὶ ἐνδίκων μέσων κατὰ τοῦ συνυπογχετικοῦ. Ὅρα τὴν λ. Διαίτησις.

§ 125. Ὅταν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀπόφασιν κοινοποιηθῇ εἰς τὸν ἀντίδικον καὶ τὸ δικόγραφον τοῦ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐνδίκου μέσου, ἡ κοινοποίησις αὕτη δὲν θεωρεῖται ὡς πρᾶξις ἐμφαίνουσα τὸν σκοπὸν τῆς παραδοχῆς τῆς προσβαλλομένης ταύτης ἀποφάσεως, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχῃ ῥητὴ ἐπιφύλαξις τοῦ δικαιώματος τούτου εἰς τὴν πρὸς ἐπίδοσιν τῆς ἀποφάσεως ἔγγραφον παραγγελίαν. Απ. Εφ. Ν. 31 μαίου 1840 (Νομ. σ. 2117).

§ 126. Ἡ πρὸς πλήρωσιν κτλ. ἀποφάσεως ἐπιταγὴ μετ' ἐπιφυλάξεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως, δὲν ἐμφαίνει παραδοχὴν τῆς ἀποφάσεως. Απ. Ε. Ν. 455 τοῦ 1848 (Νομ. σ. 4930).

§ 134. Ὅταν τις διεκδικῇ τὴν πλειστηριαζομένην οἰκίαν καὶ ἐκτελέσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τοῦ πλειστηριασμοῦ πρὸ τοῦ νὰ ἐκδικασθῇ ἡ προγενεστέρα ἔφεσίς του, ἀναγγείλῃ οὗτος ἑαυτὸν ὡς δανειστὴν καὶ ἡ τοιαύτη δήλωσις καταχωριθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ἔκθεσιν, στερεῖται τοῦ τῆς ἐφέσεως δικαιώματος, καθότι ἐκ τῆς πράξεως ταύτης ὑποτίθεται ὅτι παρῃτήθη τῆς ἐφέσεως καὶ παρεδέχθη τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 4 μαΐου 1840 (Νομ. σελ. 2062).

§ 35. Ἐὰν ἡ περὶ ἀποδείξεως παρεμπίπτουσα πρωτόδικος ἀπόφασις ἐκτελεσθῇ παρὰ τῶν διαδίκων διὰ τῆς διεξαγωγῆς τῆς διαταχθείσης ἀποδείξεως, συγχωρεῖται κατ' αὐτῆς ἔφεσις μετὰ τὴν τοιαύτην ἐκτέλεσίν της πρὸ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ἐντὸς ὅμως τῆς τριακονθημέρου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεώς της. Απ. Εφ. Ν. 256, 348 τοῦ 1843 (Νομ. σ. 3391).

§ 136. Ἡ πληρωμὴ τῶν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ὀφειλομένων διὰ τὴν δαπάνην τοῦ χαρτοσήμου δὲν γεννᾷ ὑπὲρ τοῦ ἀντιδίκου τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως λόγῳ ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως. Απ. ἐφ. Ναυπλ. 107 τοῦ 1836 (Νομ. σ. 3458).

§ 137. Ὁ θέλων νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως πρὸ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐκκαλῶν μὲν ἀπόφασιν τινὰ ἐφέσιμον μεταγενεστέραν, παραλείπων δὲ νὰ συγκαλέσῃ προτέραν τινὰ τῆς αὐτῆς κατηγορίας, δηλόνει μὲ τοῦτο σιωπηλῶς μὲν, ἀλλ' ἀρκούντως, ὅτι παραδέχεται ταύτην καὶ παραιτεῖται τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεως. Απόφ. ἐφ. Ν. 64 τοῦ 1847 (Νομ. σ. 4810).

§ 138. Ἡ κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν δὲν ἀποκλείει τὸν κοινοποιοῦντα τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως, ἐὰν ὁ ἀντίδικος κάμῃ ἔφεσιν. Ἀπόφ. Ἐφ. Ν. 254 τοῦ 1847 (Νομ. σ. 4873).

§ 139. Ὅταν ὁ ἐφεσίβλητος ἀντεκκαλέσῃ τὴν διάταξιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως περὶ συμψηφισμοῦ τῶν ἐξόδων, ὑποτίθεται ὅτι παραιτεῖται ὅλων τῶν ἄλλων τῶν ἀποῤῥιφθεισῶν διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐνστάσεων; Ναί. Ἀπ. 141 τοῦς 1837 Ἐφ. Ναυπλ. (Νομ. σ. 966).

§ 139². Ἡ μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως ἀποκλείει τὸν κοινοποιοῦντα τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως, ἐὰν ὁ ἀντίδικος κάμῃ ἔφεσιν; Ὄχι, διότι ἡ κοινοποίησις αὕτη ἐννοεῖται ὡς γινομένη ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ ἐκκαλεσθῇ ἡ ἀπόφασις ἀπὸ τὸν ἀντίδικον (1). Ἀπόφ. 254 τοῦ 1847 τῶν ἐν Ναυπλ. Ἐφετῶν.

§ 139³. Ὅταν ὁ εἷς τῶν διαδίκων ἐξεκάλεσεν ἀπόφασίν τινα, καὶ ὁ ἕτερος ἐζήτησε τὴν ἐπικύρωσίν της δύναται πλέον (οὗτος) νὰ τὴν ἐκκαλέσῃ; Ἀπ. ἐφ. Ἀθ. 12455.

§ 139⁴. Ὅταν τις ἐκκαλέσῃ μόνον τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, ὑποτίθεται ὅτι παραδέχεται τὰς προγενεστέρας καὶ ἡ κατ' αὐτῶν μεταγενεστέρα ἔφεσις εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἀπ. ἐφ. Ν. 217 τοῦ 1837 (Νομ. σ. 115).

§ 139⁵. Ἡ διὰ κλητῆρος κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως δὲν ἐμφαίνει τὴν παραδοχὴν αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ κοινοποιοῦντος. Ἀπ. ἐφ. Ν. 413 τοῦ 1843 (Νομ. σ. 3462).

§ 139⁶. Ἡ ἐξ ἀνάγκης παραδοχὴ ἀποφάσεώς τινος δὲν ἐπιφέρει ἀπώλειαν δικαιώματος πάσης κατ' αὐτῆς προσβολῆς. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 17 τοῦ 1846.

§ 139⁷. Ἡ ἁπλῆ ἐξόφλησις τοῦ χρέους γενομένη ἐπὶ ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως καὶ ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως, δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τεκμήριον τῆς ἀποδοχῆς. Ἀπόφ. πολ. Ἀρ. Π. 53 τοῦ 1343.

§ 139⁸. Ἡ ἐκτέλεσις ἀναιρεσιβληθείσης ἀποφάσεως δὲν ἐπιφέρει παραδοχὴν αὐτῆς. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 3 τοῦ 1847.

---

(1) Πρβλ. τὴν λ. Ἔφεσις. Ἐμφαίνει παραδοχὴν ἡ ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν ποσοῦ ἥττονος τοῦ τῆς ἀγωγῆς μὲ ἐπιφύλαξιν τοῦ πρὸς ἔφεσιν δικαιώματος; Ὄχι. Ἀπ. ἐφ. Ν. 338 τοῦ 1849 ἐν Νομικ. σ. 5070.

§ 139⁹. Πᾶσα ἀποδοχὴ λογαριασμοῦ δὲν ἐμποδίζει τοὺς ὑπογράψαντας αὐτὸν νὰ ζητήσουν τὴν διόρθωσίν του ἕνεκα τῶν παραλείψεων, σφαλμάτων κλ. μεχρισότου δὲν ὑπάρχει περὶ αὐτοῦ ἢ συμβιβασμὸς ἢ δεδικασμένον (Ν. μοναδικὸς Κώδ. 5, 2). Απ. πολ. Αρ. Π. 47 τοῦ 1847.

§ 139¹⁰. Ἡ συναίνεσις τοῦ νὰ παραταθῇ ἡ δι' ἀποφάσεως ἐμπορικοῦ δικαστηρίου ταχθεῖσα προθεσμία δὲν ἐμφαίνει παραδοχὴν τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Απόφ. Εφ. Ναυπλ. 62 τοῦ 1847 (Νομ. σ. 4800).

§ 139¹¹. Ἡ παραδοχὴ τῆς ἀποφάσεως ἐξάγεται καὶ σιωπηλῶς. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 49 τοῦ 1848.

§ 139¹². Ἡ ἐκτέλεσις τῶν προδικαστικῶν ἀποφάσεων τῶν ἐφετῶν, δὲν ἀποδεικνύει ἑκούσιον παραδοχὴν αὐτῶν. Απόφ. πολ. Αρ. Π. 43 τοῦ 1848.

Νομολογία.— Γενικά τινα ζητήματα.

§ 140. Ἡ συναίνεσις ἀποδόκνυται διὰ μαρτύρων; ὄχι. Ἴδε τὴν λέξ. Μάρτυρες.

§ 141. Ὁ Αρ. Πάγος δὲν δύναται νὰ κρίνῃ, ἂν καλῶς τὸ τῆς οὐσίας δικαστήριον παρεδέχθη ὅτι τὸ μὲν ἢ τὸ δὲ περιστατικὸν ἐμμαίνουσι συναίνεσιν καὶ ἀποδοχὴν τῆς δίκης. 486 § 3 πολ. δικ. Απ. πολ. Αρ. Π. 109 τοῦ 1852.

§ 142. Ἴδε ἀπόφ. πολ. Αρ. Πάγου 500 τοῦ 1852 ἐν λέξει Πώλησις (περὶ προτιμήσεως).— Πρλ. καὶ τὴν 82 τοῦ 1850 πολ. ἀπόφ. Αρ. Πάγου ἀνωτ. σ. 407.

§ 143. Ὁ ἀναγνωρίσας τὸ κῦρος μιᾶς πράξεως στερεῖται πλέον δυνάμει τοῦ τῆς συναινέσεως δικαιώματος νὰ τὴν προσβάλλῃ ὡς ἄκυρον. Απόφ. πολ. Αρ. Πάγ. 122 τοῦ 1849, φέρουσα.

Απόφ. Ἐπειδὴ κατὰ νόμον ἀφοῦ τις ἀναγνωρίσῃ τὸ κῦρος μιᾶς πράξεως στερεῖται πλέον δυνάμει τῆς συναινέσεως τοῦ δικαιώματος νὰ τὴν προσβάλλῃ ὡς ἄκυρον (νόμ. 16 § 1 Πανδ. βιβλ. 20 τίτλ. 1 de pignoribus ἄρθρ. 485 καὶ 486 τῆς πολ. δικονομίας)· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ ἐν Αθ. ἐφετεῖον σταθμίζον τὸ ἀπὸ 17 μαΐου 1841 ὑπ' ἀριθ. 6161 συμβόλαιον παραδέχεται ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἀνέθεσεν εἰς τοὺς υἱούς του νὰ πληρώσωσιν πρὸς τοὺς πληρεξουσίους τοῦ Α. Ῥάλλη τὸ χρέος δι' ὃ ἐγένετο

ἡ προσημειώσεως, καὶ ἠλέχθη ν' ἀντικατασταθῶσιν οἱ ὅλοι αὐτοῦ εἰς τὰ δικαιώματα τῆς προσημειώσεως πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἤθελεν πληρώσει ἀντ' αὐτοῦ, ἐνέκρινε δὲ καὶ παρεδέχθη τὴν ῥηθεῖσαν προσημείωσιν, ὡς καλῶς γενομένην καὶ αὐθορμήτως συνῄνεσεν εἰς αὐτήν· ἄρα ὑπαρχούσης συναινέσεως ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ τῆς προσημειώσεως, δὲν ἠδύνατο πλέον οὗτος νὰ τὴν προσβάλλῃ ὡς ἄκυρον καὶ κατὰ συνέπειαν προκειμένου περὶ τῶν συναλλαττομένων καὶ οὐχὶ περὶ τρίτου, οὔτε τὸ ἐφετεῖον ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἡ προσημείωσις ἐγίνετο κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, οὔτε ὁ Ἄρ. Πάγος ὀφείλει νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τούτου, ἀφοῦ διὰ τῆς συναινέσεως ἐκαλύφθησαν αἱ τυχὸν τῆς προσημειώσεως ὑπάρχουσαι ἀκυρότηται.

§ 144. Ἡ ἁπλῆ ἐγγραφὴ τῆς ὑποθήκης γενομένη ἐπί τινος κτήματος παρ' ἐκείνου, ὅστις ἔχει ἀξιώσεις κυριότητος ἐπὶ τοῦ ἰδίου κτήματος, ἐπιφέρει τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος τούτου, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ δι' ἄλλων μέσων ἀπόδειξίς του;

Ἐνῷ ἐπλειστηριάζετο ἡ οἰκία τοῦ Α. ὡς εἰς αὐτὸν ἀνήκουσα, ἡ Β. σύζυγός του παρεστάθη ὡς δανειστὴς καὶ ἐνέγραψεν ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ κτήματος τούτου· δυνάμει δὲ τῆς ἐγγραφῆς ταύτης ἐξῃτήσατο παρὰ τοῦ κλητῆρος καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπαλλήλου τὴν ἀναστολὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ ἀποτυχοῦσα ἐκοινοποίησεν εἴς τε τὸν ἐπισπεύδοντα δανειστὴν καὶ τὸν ὀφειλέτην ἀνακοπὴν συνεχομένην μὲ ἀγωγὴν διεκδικήσεως ἐπὶ λόγῳ δῆθεν ὅτι ἡ οἰκία εἶναι προικῴα.

Τὸ πρωτοδικεῖον ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν—ἔφεσις—ἀπόφασις, δι' ἧς ἀπερρίφθη αὕτη διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀπὸ 18 ἰουνίου 1837 περιλήψεως τῆς πρὸς τὸν ὑποθηκοφύλακα Σπετζῶν, καὶ διὰ τῆς παρ' αὐτῆς ἐπιχειρισθείσης ἐγγραφῆς ὑποθήκης, ἥτις δὲν συγχωρεῖται εἰμὴ ἐπὶ ἀλλοτρίων κτημάτων, ἡ ἐκκαλοῦσα ἐχαρακτήρισε καὶ ἐκήρυξεν ἡ ἰδία σιωπηλῶς τε καὶ ῥητῶς τὸν Μιχάλην Γ. Μιχελὴν ἰδιοκτήτην τῆς περὶ ἧς πρόκειται οἰκίας καὶ τῶν σὺν αὐτῇ μαγαζίων· τὴν δὲ ἀλήθειαν ταύτην προσεπιβεβαίωσε καὶ ὁ Μιχελῆς αὐτὸς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 14 μαΐου 1837 ἐγγράφου του, ζητήσας δι' ἰδίας του ἀνακοπῆς, ἕνεκα δῆθεν παραβάσεως τύπων, τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐνεργηθείσης κατασχέσεως τῶν εἰρημένων κτημάτων· δηλαδὴ ὑπερασπισθεὶς κατὰ τοῦτο τὰ κτήματα ταῦτα ὡς ἰδιά του ἀντὶ τοῦ ν' ἀπαγγείλῃ ἁπλῶς, ἐὰν τῷ ὄντι δὲν ἦσαν ἰδικά

του, τὴν περίστασιν ταύτην εἰς τὸν ἐκτελοῦντα δανειστήν· ὅθεν μετὰ τοιαύτας ὁμολογίας τῆς τε Κονδύλως καὶ τοῦ Μιχελῆ αὐτοῦ, ἀποδεικνύεται μὴ ἀληθὴς ἡ ἐν τῷ εἰρημένῳ ἐγγράφῳ τῆς 14 Μαΐου διαλαμβανομένη ἔκθεσις τοῦ Μιχελῆ, ὅτι τάχα τὰ διαληφθέντα κτήματα εἶναι ἰδιοκτησία οὐχὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ τῆς Κονδύλως· τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἶναι καὶ ἄλλως ὕποπτον ὡς ἐκδοθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ὁ δανειστής του Κατζῆς εἶχεν ἤδη διατάξει τὴν διὰ κατασχέσεως τῆς περιουσίας τοῦ εἰρημένου Μιχελῆ ἐκτέλεσιν τῆς κατὰ τούτου ἀποφάσεως, καὶ ὡς ἐκ τούτων ἁπάντων ἀνυπόστατος καὶ ἀπαράδεκτος καθίσταται ἡ περὶ διεκδικήσεως τῶν μνημονευθέντων κτημάτων ἀγωγὴ τῆς ἐκκαλούσης, καὶ κατὰ συνέπειαν περιττὴ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις περὶ τῆς κυριότητος αὐτῆς ἐπὶ τῶν εἰρημένων κτημάτων. Απ. Εφ. Ναυπλ. 115 τοῦ 1838. Ἴδε Σχετικὰ ζητ. ἐν Εὑρ. τ. 5 σελ. 620 ἐν τῇ ὑποσημ.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος καὶ οἱ συγγραφεῖς διαφωνοῦσι καὶ ἡ Γαλ. Νομολογία ἀμφιταλαντεύεται. Ἴδε Zachariae § 350 P. 537 T. II. Cours de droits civ. français, καὶ τὸ σχόλιον II, 28. Troplong de la vente II, 659. Merlin quest. V. option § 1. (ἐκ τῆς Νομ. σ. 2617 ἐπ.).

Πίναξ Λεκτικός.

τῆς λέξ. Συναίνεσις (σελ. 395—429).

ΠΙΝΑΞ

Τῶν πολιτικῶν τοῦ Ἀρ. Πάγου ἀποφάσεων, ὅσαι εὕρηνται ἐν τῷ ἄρθρῳ Συναίνεσις (σελ. 395—429).

ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ.

Ῥάλλ. Ἐμπορ. δίκαιον τόμ. 2 σελ. 5.
Φύσις τοῦ συναλλάγματος αὐτοῦ. αὐτ.
Κατὰ τί διαφέρει τοῦ δανείου; αὐτ. σελ. 6.
Τίνα τὰ ἀντικείμενά του; αὐτ. σελ. 7
Πῶς καταρτίζεται; αὐτ. σελ. 8.
Συνέπειαι. αὐτ.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ.

Περὶ τῶν συναλλαγμάτων ἴδε τὸ ἀμέσως ἑπόμενον περὶ αὐτῶν ἄρθρον.— Εἰς τοὺς πίνακας τῶν ἀποφάσεων, οὓς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκδίδει ἐν τῷ τέλει τῶν ἀποφάσεων, εὕρηνται τὰ ἑξῆς ὑπὸ τὴν λέξ. Συμβόλαια (1) καὶ Συναλλάγματα

§. α. (2).

§ 1. Ὁ Α. Π. δύναται νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἂν συμβόλαιόν τι ἦναι ὑπὸ ὅρον. Ἀπ. Ἀρ. Π. 10 τοῦ 1846.

(1) Περὶ ὅλων αὐτῶν τῶν ζητημάτων θέλω ὁμιλήσει ἐν ἐκτάσει εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον ἔνθα καὶ ἕτερα ζητ.
(2) Πρλ. λ. Ἀρ. Πάγος.

§ 2. Ἡ παραμόρφωσις τοῦ ἐμπεριεχομένου ἐν τῷ συμβολαίῳ ἐπιφέρει ἀναίρεσιν. Ἀπ. Ἀρ. Π. 160 τοῦ 1848.

§ 3. Ἡ παραβίασις τῶν περὶ συναλλαγμάτων ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἐπιφέρει ἀναίρεσιν. Ἀπ. Ἀρ. Π. 10 τοῦ 1846.

§ 4. Ἡ ἑρμηνεία τῶν συμβολαίων διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρ. Πάγου. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 19, 58, 73, 112 τοῦ 1849.

§ 5. Ἡ ἐκτίμησις τῶν συμβολαίων ἀνήκει εἰς τὰ δικαστήρια τὰ κατώτερα· ὁ Ἄρ. Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπεμβῇ καὶ ἂν τὸ δικαστήριον μετέβαλε τὸ συνάλλαγμα τῆς πωλήσεως εἰς συνάλλαγμα ἐνεχυριάσεως. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 63 τοῦ 1845.

§ 6. Τὸ τῆς συναλλαγῆς συμβόλαιον χαρακτηρισθὲν ὡς ἀγοραπωλησία, διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ἀρ. Πάγου. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 287 τοῦ 1849.

§. 6.

§ 10. Ἡ βία ἀκυρόνει τὸ συνάλλαγμα, καὶ ἂν τρίτος τις ἐπήγαγε τὴν βίαν. Ἀπ. Ἀρ. Π. 75 τοῦ 1846.

§ 11. Ἡ εἰκονικότης τοῦ συμβολαιου εἶναι συμπέρασμα συναγόμενον ἐκ τῶν γεγονότων τῶν βεβαιούντων τὴν ἔλλειψιν σπουδαίας θελήσεως πρὸς σύναψιν αὐτοῦ. Ἑπομένως περὶ αὐτῶν καὶ μόνων τῶν γεγονότων ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις ἐπιτρέπεται. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 62 τοῦ 1849.

§. γ.

§ 12. Ὁ δανειστὴς δύναται νὰ ἐκτελῇ τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου του, καὶ νὰ ζητήσῃ, ὥστε συμβόλαιον μεταξὺ τούτου καὶ τρίτου τινὸς εἰκονικῶς γενόμενον νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ὄν. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 48 τοῦ 1849.

§ 13. Ὁ οὕτως ἐνεργῶν δανειστὴς ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου δὲν εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ εἰκονικότης ἐγένετο πρὸς καταδολίευσιν αὐτοῦ. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 48 τοῦ 1849.

§. δ.

§ 14. Συμβόλαιον ὑπὸ ὅρον μὴ πραγματοποιηθέντα δύναταί νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις ὡς πρὸς τὰ ἐν τῇ δικογραφικῇ αὐτοῦ ἀναφερόμενα. Ἀπ. Ἀρ. Π. 51 τοῦ 1847.

§ 15. Μὴ ἐκπληρωθέντος ὅρου τινὸς τοῦ συμβολαίου δὲν ὑπο-

χρεοῦται ὁ συμβαλλόμενος νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του. Ἀπ. Ἀρ. Π. 42 τοῦ 1847.

§ 16. Ὁ πωλητὴς ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ συμβολαίου, ὅταν τὸ συνάλλαγμα εἶναι ὑπὸ ὅρον διαλυτικόν. Ἀπ. Ἀρ. Π. 12 τοῦ 1846. Πβλ. τὴν λ. Πώλησις.

§ 17. Συμβόλαιον ὑπὸ ὅρον δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ. Ἀποφ. πολ. Ἀρ. Π. 117 καὶ 144 τοῦ 1848 (ἴδε λ. Ἐκτέλεσις).

§ 18. Τὰ μεταξὺ συζύγων συμβόλαια δὲν ἰσχύουν ἀπέναντι τούτων. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Π. 27 τοῦ 1846.— Ἴδε λ. Σύζυγος.

§ 19. Τὸ συνάλλαγμα δὲν καθίσταται ἄκυρον διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν τῆς παραχωρήσεως κληρονομικοῦ δικαιώματος. Ἀπ. Ἀρ. Π. 25 τοῦ 1844.

§ 20. Δὲν πρέπει νὰ διαιρῶσι τὰ δικαστήρια τὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν τῶν συμβολαίων. Ἀπ. πολ. Ἀρ. Πάγου 120 τοῦ 1856.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΙΕ. ΤΟΜΟΥ.